AKTA

GRODZKIE I ZIEMSKIE

T. XXI.

LAUDA SEJMIKOWE

T. II.

AKTA
GRODZKIE I ZIEMSKIE

Z CZASÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie

W SKUTEK FUNDACYI

śp. ALEKSANDRA hr. STADNICKIEGO

WYDANE STARANIEM

GALICYJSKIEGO WYDZIAŁU KRAJOWEGO.

TOM XXI.

WE LWOWIE.
GŁÓWNY SKŁAD W KSIĘGARNI SEYFARTHA I CZAJKOWSKIEGO.
Z DRUKARNI E. WINIARZA WE LWOWIE.
1911.

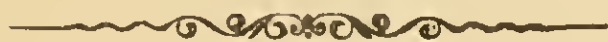
LAUDA SEJMIKOWE

TOM II.

Lauda wiszeńskie 1648—1673 r.

OPRACOWAŁ

ANTONI PROCHASKA.

LWÓW 1911.

PRZEDMOWA.

I.

Wzrost życia sejmikowego w pierwszym i drugim okresie. Wykazy ilości sejmików w obu okresach. Wnioski. Przedstawienie graficzne wzrostu sejmiku. Wnioski.

Mając podać ogólne wskazówki o ważności materyału sejmikowego zebranego w tym tomie, pochodzącego z lat 1648—1673, należy najprzód podnieść, że okres objęty wskazanymi latami jest okresem największego wzrostu życia sejmikowego w całej rzptej. Sejmik wiszeński nie pozostaje w tyłach tego rozwoju, przeciwnie on wzrasta w siły, potęgę i znaczenie może bardziej aniżeli w innych ziemiach — a w każdym razie idzie równo z najpotężniejszemi ziemiami Małopolski.

W przedmowie do poprzedniego tomu wskazano na źródła tego wzrostu życia sejmikowego. Dążenie szlachty do uchwycenia najwyższego sądownictwa a wnet potem i władzy, przy sprzyjających temu dążeniu bezkrólewiach a temsamem licznych konfederacyach generalnych i partykularnych, przy poparciu tych dążeń przez możnych podówczas dysydentów, uwieńczone było w znacznej części skutkiem, co było podstawą wzrostu życia sejmikowego. Z ustanowieniem trybunału powstał sejmik deputacki, rychło potem relacyjny, dla odebrania sprawozdania od posłów sejmikowych z ich czynności na sejmie, względnie do uchwalenia wziętych do sejmiku poborów. Działalność sejmiku powiększa się przez powstanie skarbu wojewódzkiego, na skutek obioru zarządców tego skarbu, szafarzów. Nadto rośnie sejmik w szerz przez decentralizacyę i nie mogąc na generalnem zebraniu w Wisni załatwić mnożących się czynności, odsyła je do załatwienia partykularnym zebraniom czyli sejmikom we Lwowie, Przemyślu, Sanoku. Siłę wzrostu hamuje jeszcze blask potęgi króla i senatu. W szczególności król

z przysługującego mu prawa zwoływania sejmików czyni użytek tamujący wzrastające niepomiernie życie sejmikowe, w czem popierają go senatorowie i dygnitarze województwa.

Podczas gdy okres 1572—1648 r. jest okresem wzrostu sejmiku hamowanego przez potęgę królewską — okres z lat 1648—1673, nietylko że nie wykazuje wybitniejszych znamion tego hamowania, ale nadto ujawnia znamiona wzrostu nietylko w siłę, co się objawia wzrostem ilości sejmików, ale także i przez decentralizacyę sejmiku generalnego, zastąpionego w razie potrzeby przez partykularne sejmiki ziemskie: lwowskie, sanockie i przemyskie. Liczba sejmików jest też niepomiernie wielką w stosunku do poprzedniego okresu. Bo gdy w okresie pierwszym obejmującym 75 lat liczyliśmy tylko 103 zebrań sejmikowych, w okresie drugim 26 lat obejmującym liczymy 140 sejmików, czyli że liczba ich więcej aniżeli w dwójnasób się zwiększyła.

Dla łatwiejszego przeglądu tego wzrostu sejmiku podajemy dwie tabele. Mamy w nich zestawienie sejmików w porządku lat, jak po sobie następowały, z oznaczeniem w którem miejscu każdy z nich się odbywał i z podaniem ogólnej ilości sejmików w każdym roku. Pierwsza tabela odnosi się do okresu pierwszego, druga do drugiego:

Wykaz sejmików z lat 1572—1647.

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Inne miejsca	Ilość sejmików
1572	1	1	—	—	1	3
1573	2	—	—	—	—	2
1574	1	1	—	—	—	2
1575	4	4	—	—	—	8
1577	1	—	—	—	—	1
1587	3	1	1	—	1	6
1588	—	2	—	—	—	2
1589	1	—	—	—	—	1
1590	1	—	—	—	—	1
do przeniesienia	14	9	1	—	2	26

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Inne miejsca	Ilość sejmików
z przeniesienia	14	9	1	—	2	26
1592	3	—	—	—	—	3
1593	1	—	—	—	—	1
1597	1	—	—	—	—	1
1606	2	1	—	—	—	3
1607	3	1	1	—	—	5
1608	—	1	—	—	—	1
1609	1	—	—	—	—	1
1610	1	—	—	—	—	1
1611	—	1	—	—	—	1
1613	1	—	—	—	—	1
1614	1	—	—	—	—	1
1615	1	—	—	—	—	1
1616	1	—	—	—	—	1
1617	1	—	—	—	—	1
1618	2	—	—	1	—	3
1619	2	—	—	—	—	2
1621	2	—	—	—	—	2
1622	1	—	1	—	—	2
1623	—	1	—	—	—	1
do przeniesienia	38	14	3	1	2	58

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Inne miejsca	Ilość sejmików
z przeniesienia	38	14	3	1	2	58
1624	2	—	—	—	—	2
1625	1	—	—	—	—	1
1626	1	—	—	—	—	1
1627	2	—	—	—	—	2
1628	3	—	—	—	—	3
1629	2	—	—	—	—	2
1630	1	—	—	—	—	1
1631	1	—	—	—	—	1
1632	4	—	1	1	—	6
1634	5	—	—	1	—	6
1635	2	—	—	—	—	2
1636	2	—	—	—	—	2
1637	1	—	—	—	—	1
1638	1	—	—	—	—	1
1639	1	—	—	—	—	1
1640	2	—	—	—	—	2
1641	1	—	—	—	—	1
1642	2	—	—	—	—	2
1643	3	—	—	—	—	3
do przeniesienia	75	14	4	3	2	98

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Inne miejsca	Ilość sejmików
z przeniesienia	75	14	4	3	2	98
1644	1	—	—	—	—	1
1645	1	—	—	—	—	1
1646	1	—	—	—	—	1
1647	2	—	—	—	—	2
Razem . .	80	14	4	3	2	103

Wykaz sejmików z lat 1648—1673.

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Obozowe	Ilość sejmików
1648	2	1	1	2	—	6
1649	2	—	1	—	—	3
1650	3	—	—	—	—	3
1651	3	2	2	1	—	8
1652	3	—	2	—	—	5
1653	5	—	—	1	—	6
1654	2	—	—	—	—	2
1755	4	—	—	2	—	6
1656	—	4	4	2	—	10
do przeniesienia	24	7	10	8	—	49

Lata	Wisnia	Lwów	Przemyśl	Sanok	Obozowe	Ilość sejmików
z przeniesienia	24	7	10	8	—	49
1657	—	6	5	2	—	13
1658	4	—	—	—	—	4
1659	3	—	—	1	—	4
1660	2	—	1	1	—	4
1661	2	—	—	1	—	3
1662	3	—	—	—	—	3
1663	6	1	—	—	—	7
1664	2	—	—	—	—	2
1665	2	—	—	—	—	2
1666	3	—	—	—	—	3
1667	3	—	4	—	—	7
1668	2	2	1	2	—	7
1669	2	1	3	3	—	9
1670	2	—	—	1	—	3
1671	5	—	1	—	—	6
1672	4	—	2	—	3	9
1673	4	—	1	—	—	5
Razem . .	73	17	28	19	3	140

Rzut oka na tablice poucza o wzroście życia sejmikowego w tym drugim okresie. W pierwszym okresie obejmującym 75 lat, brakuje sejmików z całego szeregu lat, a mianowicie z lat 24; ziemie obywały się bez nich, wystarczały zebrania na kwerelach, elekcye urzędników lub poborców, ale życie sejmikowe nie wrzało jeszcze w całej pełni. Tylko w latach bezkrólewi liczymy większą ilość zebrań sejmikowych lub w latach rokoszu Zebrzydowskiego. Na długi okres 75 letni przypada 80 sejmików wiszeńskich generalnych, czyli jeden na rok — z sejmików partykularnych tylko lwowskie wykazują większą cyfrę a mianowicie 14, podczas gdy w Przemyślu zaledwie 4 a w Sanoku tylko 3 odbyły się sejmiki, w innych miejscowościach dwa. Biorąc na uwagę, że właśnie na te sejmiki ostatnie przypadają konfederacye ogólne całego województwa, które dla chwilowych potrzeb zwoływano bądź w stolicy województwa, bądź w miejscach, które z powodu obrony były wskazane na zebranie, jak np. w Glinianach lub w Rzeszowie, na granicach województwa, dostrzec można łatwo, że partykularne sejmiki drobne tylko przed rokiem 1648 mają znaczenie — a generalny wojewódzki sejmik przypada jeden na każdy rok przeciętnie. Zważywszy, że mamy szereg lat obywających się bez sejmików, przyjdzie nam tę przeciętną powiększyć, ale i tak stosunek liczbowy sejmików do sejmów odbytych w tym okresie będzie prawidłowym. Na ten okres pierwszy przypada 48 sejmów a więc stosunek ich do odbytych w tym okresie sejmików generalnych przedstawia się — uwzględniając cyfry główne — jak 2 do 3; jeżeli zaś ogółem wszystkie sejmiki weźmiemy w rachubę, jak 2 do 4, tj. że sejmików było dwa razy tyle ile było sejmów, czyli że stosunek był normalny.

Na okres 26 letni z lat 1648—1673 przypada ogółem 140 zebrań sejmikowych. Nietylko że niema ani jednego roku, w którymby nie było zebrania sejmikowego, ale na jeden rok przypada z górą 5 sejmików. Jest to wzrost olbrzymi liczbowy. Równowaga pomiędzy sejmem a sejmikiem jest zachwianą, bo gdy weźmiemy w rachubę tylko same generalne sejmiki, przypadnie ich więcej aniżeli 3 na 1 sejm, — których było 17 nie licząc zerwanych, jak nie liczymy zerwanych sejmików — a skoro weźmiemy ogólną cyfrę sejmików, dostrzeżemy, że było ich ośm razy więcej aniżeli sejmów, czyli że równowaga, którą jeszcze widzieliśmy w poprzednim okresie pomiędzy sejmem a sejmikiem, została całkowicie zachwianą. Wspomniano, że w okresie poprzednim sejmiki partykularne małe mają znaczenie; w okresie drugim zanotować należy olbrzymi wzrost właśnie tych partykularnych sejmików, których liczba dochodzi do ilości generalnych sejmików. Jest to wskazówka o decentralizacyi życia sejmikowego. Liczba sanockich sejmików przewyższa liczbę lwowskich, a przemyskich sejmików jest nawet znacznie więcej aniżeli lwowskich. Główna ziemia województwa traci na znaczeniu, jakie zajmowała w okresie poprzednim, waga życia sejmikowego przechyla się na sąsiednią ziemię zachodnią, przemyską. Na prowincyi rzptej odbijają się jak w zwierciedle losy głównej instytucyi rzptej, sejmu. Podobnie jak on stracił na znaczeniu w obec i na rzecz sejmików prowincyonalnych, tak samo ten sejmik pro-

wincyonalny w województwach niektórych, a najbardziej w województwie ruskiem utrącił na znaczeniu w obec i na rzecz partykularnych sejmików.

Przypatrzmy się bliżej cyfrom sejmików z tego drugiego okresu a przekonamy się o rzetelności powyższych wniosków. Najwyższe cyfry ilości sejmików przypadają na lata zalewu rzptej przez Szwedów, Kozaków, Tatarów, Siedmiogrodzian w dwóch latach 1656 i 1657. W pierwszym z tych lat notujemy 10 zebrań sejmikowych w drugim zaś 13. Oczywiście sejmu nie było w tych latach, nawet sejmiku generalnego w Wisni nie ma, odbywają się tylko sejmiki partykularne w trzech ogniskach ziemskich, we Lwowie, w Przemyślu i Sanoku. I tak w 1656 r. odbywają się we Lwowie cztery, w Sanoku dwa, w Przemyślu cztery zebrania sejmikowe; w 1657 r. we Lwowie 6, w Sanoku 2, w Przemyślu 5 zebrań sejmikowych. Możnaby śmiało powiedzieć, że sejmik partykularny w tem wschodniem województwie zastępował w tych latach sejm. Ponieważ uchwał poborowych nie było, ponieważ nawet w jednem ognisku, jak np. w Wisni, w obec zalewu drugich części województwa przez wroga, nie można było skupić szlachty celem obrady, musiała każda ziemia osobno uchwalać pobory, aby uczynić zadość obowiązkowi obrony i ratunku ojczyzny w najkrytyczniejszym momencie. Weźmy inny rok 1651 r.; sejmu w niem nie ma, za to mamy ośm zebrań sejmikowych, z tej liczby trzy sejmiki w Wisni, pięć zaś po za nią: we Lwowie, w Przemyślu i Sanoku. Podobnież i 1660 r. brak sejmu, natomiast mamy cztery lauda sejmikowe, dwa zapadłe w Wisni, dwa zaś na innych miejscach. I w latach 1663—1666 dla zrywanych sejmów niemamy żadnej konstytucyi sejmowej, natomiast notujemy w 1663 r. siedm sejmikowych uchwał, w 1664 dwie, w 1665 również dwie a w 1666 trzy uchwały sejmikowe, prawie wszystkie w Wisni zapadłe. Tożsamo powiedzieć można i o latach 1671 i 1672. Brak uchwał sejmowych zastępują i w tym czasie lauda sejmikowe i tak w 1671 r. mamy sześć, w 1672 r. aż dziewięć uchwał, z tej ostatniej liczby cztery w Wisni a pięć w innych miejscach.

Łatwo zrozumieć, że jak w pierwszym okresie ułatwiały bezkrólewia rozwój życia sejmikowego tak w niniejszym okresie wojna była okolicznością sprzyjającą jego rozrostowi; w latach największych wojen notujemy właśnie najwyższe liczby ilości zebrań sejmikowych, z których kilka jak w 1672 r. odbywało się w obozie. Wzrost sejmików w tym drugim okresie w obec pierwszego okresu przedstawić można graficznie w biegu następujących po sobie lat, oddzielając je w podziałce liniami pionowemi a ilości w każdym roku odbywających się sejmików, oznaczając poziomemi liniami. Figura pierwsza (ob. str. XIII) przedstawia nam dłuższy okres pierwszego wzrostu życia sejmikowego w latach 1573—1647; figura druga krótszy przeciąg czasu z lat 1648—1673. Na figurze drugiej w jej stosunku do pierwszej, odczytujemy niejako mechanicznie wielki wzrost życia sejmikowego, wykazującego w 1657 r. poważną cyfrę 13 sejmików i nieuwidaczniającego żadnego roku, w którymby niebyło co najmniej dwóch sejmików. Widzimy też naocznie zarówno na pierwszej jakoteż i na drugiej figurze wielkie różnice ilości sejmików, zachodzące w niektórych po sobie bezpośrednio następujących latach; jakieś nieprawidłowe rozszerzenie się i spadanie liczby sejmików, jak to wi-

dzimy na pierwszej figurze w latach 1575 a 1676, dalej w latach 1586 a 1587, 1605 a 1607 a zwłaszcza pomiędzy tym ostatnim rokiem a 1634. Jeszcze większe załamywanie się linii wzrostu widzimy w tym drugim okresie w latach 1650 a 1651, dalej 1657 a 1658, lub też 1669 a 1670. Linie te załamywaniami swemi wskazują na to nerwowe życie społeczeństwa, którego organa nie znają wypoczynku, lecz wciąż nerwowo natężają wszystkie siły do pracy, poczem znowu następuje chwilowy spadek wytężeń i zaraz potem potężne dźwiganie się do nowych prac i nowych zadań. W pierwszym okresie stagnacye trwają całe lata, w drugim prawie niema stagnacyi, lecz zato tem częstsze spadki i podnoszenia się liczby rocznej sejmików, co wskazuje, że nerwowe te wysiłki społeczne wzrosły w tym okresie. Zbytecznem byłoby dodawać, że nietylko w wysiłkach wojennych, ale i w liczbach podatków, składanych przez ziemie w tym drugim okresie w pojedyńczych latach, życie to wytężone, nerwowe społeczeństwa da się taksamo dobrze odcyfrować, jak je przedstawione widzimy graficznie na obu figurach, unaoczniających nam wzrost życia sejmikowego w dwóch okresach. Wnioski dotyczące wzrostu życia sejmikowego nie zmienią się nawet i podówczas, gdy weźmiemy pod uwagę liczbę innych jeszcze dwóch sejmików z województwa ruskiego tj. sejmiku chełmskiego i halickiego. I te bowiem w drugim okresie a mianowicie w latach 1653, 1658, 1659, 1667 i 1668 wreszcie 1671 wykazują najwyższe liczby odbywanych sejmików, do jakich w okresie pierwszym też ziemie nigdy nie doszły.

Typowym sejmikiem w okresie pierwszym był sejmik generalny w Wisni, gdyż na ogólną liczbę 103 sejmików

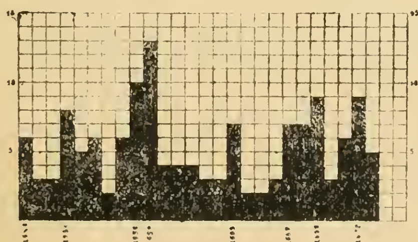

Fig. 2.

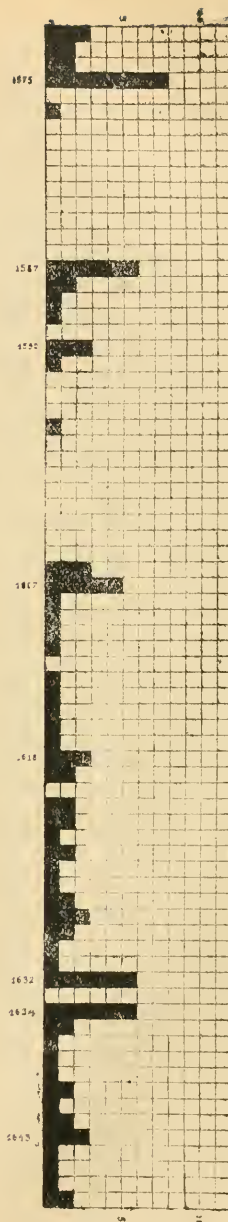

Fig 1.

tylko 23 sejmiki nie odbyły się na tem miejscu. Sejmiki ziemskie partykularne, odbywające się na innych miejscach a głównie w stolicach ziemstw, należą zawsze jeszcze do wyjątków, lubo liczba ich wskazuje na rozpoczętą decentralizacyę sejmiku generalnego.

W okresie drugim sejmik generalny wprawdzie ma co do liczby pewną przewagę nad partykularnymi, ale już bardzo małą. Na ogólną liczbę 140 sejmików 73 odbyło się w Wisni a 67 sejmików partykularnych, z tych 17 we Lwowie dla ziemi lwowskiej, 19 w Sanoku dla ziemi sanockiej a 28 w Przemyślu dla ziemi przemyskiej. W stosunku do okresu poprzedniego partykularnych sejmików liczba zdwoiła się, tak samo jak się zdwoiła liczba generalnych — a ponieważ tak zdwojone sejmiki generalne i partykularne co do liczby ogólnej każdego rodzaju są sobie równe, nie można mówić już o przewadze jednego nad drugim, lecz raczej zaznaczyć należy zwiększającą się decentralizacyę sejmiku.

Czy tylko zewnętrzne przyczyny, jak już wspomniano wojna, są przyczyną tej decentralizacyi? Akta zebrane tutaj wyjaśniają, że sejmik w samym sobie nosił zarodek decentralizacyi. Wszakże sami posłowie w Wisni na sejm obierani nie są przedstawicielami już nie rzptej całej, a chociażby całego województwa, lecz tylko swej ziemi, z których każda a więc lwowska, przemyska i sanocka po dwóch obiera posłów. Każda ziemia ma swoje odrębne interesa, które bronić i promowować poleca; panują w każdej z nich różne życzenia co do normy podatków, o ile że np. sanocka ziemia nieludna, górzysta i mało podówczas urodzajna, nie mogła takich samych z łanu lub dymu dawać poborów, jak je dawała ludna i urodzajna ziemia lwowska. Toż każda ziemia deklarowała inaczej podatki na sejmie, jedna zgadzała się na pobory, druga odrzucała niektóre z nich, lub brała wszystkie pobory do braci tj. na sejmik partykularny swój — do którego już szlachta innej ziemi lubo tegoż samego województwa, jeżeli w niej dóbr nie miała, nie należała. Przykład wybitny takiej różnicy a temsamem rozbicia jedności sejmiku wojewódzkiego, widzimy w 1619 r. Gdy w tym roku w Wisni uchwalono wzięte do braci pobory, odpowiedzieli Sanoczanie, że ich te uchwały sejmikowe wcale nie dotyczą, gdyż oni już na sejmie zgodzili się na pobory i te tylko wydadzą [1]). W naszym okresie zaszedł już co do podatków rozdział zupełny pomiędzy ziemiami. Województwo deklarowało pewną ogólną kwotę podatkową na sejmie a na sejmiku wiszeńskim, każda ziemia według ustanowionego porozumienia oddawala część na się przypadającą i tym celem postanowiła sobie pobory. O jedności jakiejś podatkowej nie było już i mowy, gdyż każda ziemia uchwalała sobie pobór najdogodniejszy dla siebie. Widać to rozbicie jedności w samychże laudach, traktujących podatki odrębnie dla ziemi lwowskiej, odrębnie dla przemyskiej a wreszcie i dla sanockiej [2]).

Rozbicie jedności sejmiku generalnego objawia się też i w sprawach dotyczących obrony, co do których odmienne dla każdej ziemi zapadają uchwały. Widzimy przykład tego w laudum wiszeńskiem z 23 sierpnia 1432 r. Miały wówczas wszystkie

[1]) Lauda T. I. Nr. 121—123, Nr. 125, 126. [2]) Lauda II. Nr. 142, 185, 290, 295.

ziemie zaciągniętego na czas krótki żołnierza, każda ziemia swoją chorągiew. Otóż ziemia lwowska uchwala na sejmiku trzymać dalej swego żołnierza, ziomia przemyska każe rozpuścić swego; ziemia sanocka chciałaby nawet podatek postąpić na żołnierza, aby go mieć, ale że tego bez drugich braci uczynić nie może, chce szukać sposobu, jakby tego żołnierza mieć w zaciągu.

Jeżeli z powyższego wypływa, że niejako sejmik generalny w samym sobie miał zarody decentralizacyi, że na sejmikach generalnych były odrębne narady i odrębne zapadały uchwały, dla każdej z trzech ziem w sprawach podatkowych i obrony, to dodać należy, że dla państwa, jego jedności i spójności nie była ta decentralizacya wielce pożyteczną, wnosiła bowiem pewien roztrój i zamęt do wnętrza państwa. Widoczny przykład takiego zamętu mamy na sejmiku obradującym po klęsce pod Batohem w Wisni 11 czerwca 1652 r. Przychodzi do rozdziału sejmiku niezgodnego i do secessyi. Przemyślanie utrzymują się w Wisni i obierają sobie posłów pod swoim marszałkiem[1]), reszta województwa pod laską Bazylego Ustrzyckiego w polu nad Rakiem innych sobie obiera posłów[2]) — Sanoczanie godzą się na obranych pod Wisnią ale na pobory się nie godzą, przeciwko którym zakładają też protest[3]). Panuje przeto zamęt co do uchwał. Otóż dodać należy, że jak się Przemyślanie zdradzają w swej manifestacyi[4]), nie życzyli oni sobie wcale generalnego sejmika i jeszcze przed sejmikiem porozumiewali się listownie w tym kierunku, żeby tak z powodu powietrza jak i trwóg ustawicznych każda ziemia osobny miała sejmik.

Łatwo zrozumieć, że król skasował uchwały obydwóch kół jako nieważne[5]), że naznaczył powtórny sejmik, który się też odbył. Posłów obrano na tym powtórnym sejmiku tychsamych, których poprzednio obrano w jednym z kół 11 czerwca a uchwałę poborową zniesiono i uchwalono inne podatki, kazano jednak tym, którzy według uchwały skasowanej wydali pobór potrącić takowy z nowo uchwalonych podatków.

W taki sposób naprawiał król błędy decentralizacyi sejmiku Jeżeli jednak zapobiegał zamętowi biorącemu swe źródło decentralizacyi, to z drugiej strony dodać i to należy, że niekiedy sam ją spowodowywał. Mamy tego dowód w ustanowionym przez króla na 19 stycznia 1767 r. osobnym sejmiku dla ziemian przemyskich i sanockich w Przemyślu. Takie pominięcie przez króla generalnego sejmika i rozbicie jedności sejmikowej nie mogło się podobać Lwowianom. Wniosek ten wypływa z faktu, że gdy w Przemyślu uchwalono, że luboby który ziemianin województwa, w powiecie lub ziemi swej osobą lub wyprawą uczynił zadość obowiązkowi służby wojennej, żeby nadto i w przemyskiej ziemi postanowieniu wyprawy i kosztów zadość uczynił, — natychmiast Lwowianie na swoim sejmiku zaprotestowali przeciwko zapadłej uchwale. Podobnież nie byli zadowoleni ziemianie przemyscy i sanoccy, gdy król w 1662 r. chcąc przyśpieszyć wniesienie podatków złożył sejmik dla ziemi lwowskiej we Lwowie[6]); poczytali oni sobie za krzywdę takie odłączenie ziemi lwowskiej i król był zmuszony wszystkim trzem ziemiom złożyć wspólny sejmik w Wiśni. Tam to 26 października

[1]) Lauda II. Nr. 48. [2]) Ib. Nr. 49. [3]) Nr. 52. [4]) Nr. 51. [5]) Nr. 53, Nr. 55 art. 14 i 16. [6]) Nr. 195 por. Nr 196 art. 1.

skasowano laudum lwowskie i szlachta wszystkich trzech ziem obiecała sobie braterskiem słowem, że ma potem żadnych separacyi ani osobnych sejmików czynić nie będzie [1]).

Jest to charakterystycznym momentem w życiu sejmikowem, że dopiero na widok interweniującego króla z powodu zamętu z lecentralizowanego sejmiku, ocknęła się szlachta, szukając sposobów do zapobieżenia decentralizacyi rozkładającej sejmik i siłą faktów postępującej w rozwoju. Następstwem tego rozwoju był jak już wspomniano upadek znaczenia generalnego sejmiku na zewnątrz.

Do województwa bowiem ruskiego należały prócz wzmiankowych trzech ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, także ziemie chełmska i halicka. Te ostatnie ziemie brały udział w generalnych konfederacyach pierwszych bezkrólewi, obradowały wspólnie i uchwały honfederacyi gliniańskiej z 1572 r. i lwowskiej z 28 lipca 1584 r. po odjeździe Henryka zapadłe, obejmowały całe województwa a więc i ziemie chełmską i halicką. Tożsamo można powiedzieć i o konfederacyi z 7 stycznia 1587 r. po zejściu króla Stefana. Załatwiono tam sprawy wszystkich ziem dotyczące; oznaczono gdzie która ziemia ma się zebrać na pospolite ruszenie, obierano duktorów czyli wodzów tudzież sędziów kapturowych dla każdej z nich, oznaczano kiedy w każdej ziemi roki miały być sądzone, słowem były to obrady generalne całego województwa. W taki sposób te generalne obrady i ich uchwały utrzymywały w czasie bezkrólewia wszyskie ziemie wojewódzkie w jedności a wszystkie partykularne ówczesne zjazdy po ziemiach województwa odbywane, w tej generalnej konfederacyi miały swe źródło i dyrektywę.

Otóż te właściwości i przywileje generalnego zjazdu odpadły w drugim okresie, gdyż na lata 1648—73 jedna tylko przypadła generalna konfederacya i to nie w czasie bezkrólewia, tak że ziemie konfederacyą na swych partykularnych sejmikach zawiązywały. Ale przywileje generalnego sejmiku upadły i z tego powodu, że ziemie chełmska i halicka oddzielne miały sejmiki, pierwsza jeszcze w XV, druga w XVI wieku. Prawda, że sejmik halicki nie był równorzędnym z sejmikiem wiszeńskim, jakim był np. chełmski, ale niższym poniekąd od generalnego. Niższość ta objawiała się tem, że według prawa i zwyczaju miał sejmik halicki wysyłać swe uchwały i instrukcye poselskie i tp. przez posła swego na sejmik wiszeński, dlatego też król rozpisując sejmiki zawsze sejmik halicki naznaczał o tydzień wcześniej aniżeli generalny wiszeński.

Już w czasach Władysława IV ziemianie haliccy zaczęli się wyłamywać z tego prawa podporządkującego ich zebranie pod sejmik generalny. To też na sejmiku wiszeńskim 14 grudnia 1634 r. polecono posłom starać się w sejmie o konstytucyę, aby haliccy ziemianie prerogatywom sejmiku generalnego nie ubliżali [2]). Do konstytucyi takiej nie przyszło. Natomiast wobec mnożących się objawów decentralizacyi sejmiku generalnego, sejmik halicki, począł do reszty rwać związek swój z generalnym sejmikiem. Wypływa też wniosek z postanowienia sejmiku wiszeńskiego z 1666 r. [3]),

---

[1]) Lauda II. Nr. 196. [2]) Lauda I. Nr. 193 art. 46. [3]) II. Nr. 224 art. 49.

na mocy którego polecono posłom swym na sejmie oskarzyć pp. haliczan o nie przysłanie posła i instrukcyi na sejmik wiszeński a nawet poseł miał pełnomocnictwo odebrania głosu posłom halickim i to przy obieraniu marszałka sejmowego. Ale żądania generalnego sejmiku nie zostały uwieńczone skutkiem; sejmik halicki uzyskał swą całkowitą odrębność i niezawisłość, mimo że sejmik wiszeński 1673 r. powtórzył usiłowania co do odzyskania dawnego zwierzchnictwa [1]).

Okazuje się stąd, że sejmik generalny mimo swej decentralizacyi dążył z jednej strony do uzyskania dawnej generalności wojewódzkiej, z drugiej strony do odparcia zamachów na jedność z zewnątrz godzących. Znaczenie walki tej sejmiku generalnego najlepiej zrozumiemy, gdy w następnym rozdziale zastanowimy się nad stosunkiem jego do sejmu i do króla.

II.

Przyczyny wzrostu sejmiku w drugim okresie. Odkładanie z sejmiku na sejmik spraw podatkowych, spraw obrony ziemskiej. Naznaczanie sejmików przez sejmik. Stosunek sejmiku do sejmu, do króla. Stanowisko w sprawach nobilitacyi. Nieprawidłowość wzrostu sejmiku.

Było zasadą, że każdy sejmik zwołany był do załatwienia wskazanej przez króla lub sejm sprawy; ad hunc solum actum, jak się wyrażano, jako to, poselskie celem obrania posła i napisania mu instrukcyi, deputackie dla obrania deputata trybunalskiego, relacyjne dla informacyi o uchwałach sejmowych, które przedkładał poseł zdając sprawę z czynności na sejmie i dla uchwały podatków wziętych do sejmiku. Gdy sejmik przekroczył zakres czynności, naówczas zakładano protest przeciwko uchwałom, n. p. gdy sejmik deputacki 1614 r. wezwał Konstantego Korniakta do zgody i zesłał komisarzy do załogodzenia jego sporów z Adamem Stadnickim starostą przemyskim, zaprotestował Korniakt przeciwko zarządzeniu sejmikowemu, twierdząc że sejmik zwołany tylko dla obioru deputata, przekroczył swój mandat uzurpując sobie temsamem powagę jakiegoś absolutyzmu [2]). Na elekcyjnym sejmiku we dwa lata później w Wisni odbytym z powodu niebezpieczeństwa od Tatar uchwalono po dwa pobory, rozumując, że zanimby sejm przyszedł z pomocą mogłoby się co złego stać, lecz zaraz założyli protest pisemny przeciwko tej uchwale ziemianie sanoccy, nie mogący brać udziału w sejmiku osobiście, że ubliża ona królowi i wolnościom szlacheckim, pierwszemu przywłaszczeniu sobie prerogatywy rozpisywania podatków, wolnościom zaś szlacheckim, ponieważ uchwała zapadła bez udziału ziemian sanockich. Uchwała jest nieważna i z tego powodu, że sejmik miał tylko posły obrać i przygotować materyał obradom sejmowym [3]). Nawet gdy król w 1617 r. zażądał od sejmiku deputackiego uchwalenia czopowego po nad uchwalone na sejmie podatki, sejmik wiszeński odmówił, zapewne na zasadzie, że sejmik deputacki ma zakres swój pra-

[1]) Nr. 293 art. 30. [2]) ob. Lauda T. I. Nr. 99. [3]) Ibidem Nr. 108

wem ściśle oznaczony. Prawda że król wyraźnie podnosił, że wyjątkowo żąda na tym deputackim sejmiku podwyższenia podatków a co bardziej przestrzegał, ażeby stosownie do przepisu konstytucyi szlachta na popisie swoim żadnych nie czyniła uchwał. Co bardziej, gdy w 1618 r. Sanoczanie w niebezpieczeństwie od grożącego najazdu uchwalili na popisie szlachty, by każdy ziemianin na ruszenie z poborem przybył i by dobra królewskie i duchowne także pobór uchwalony wydały, król wyraźnie ostrzegł, że uchwała jest nieważną, gdyż za prywatnym zjazdem podatek nie ma być wydawany [1]). Sama zresztą szlachta własnym kierując się interesem przestrzegała, by sejmiki nie przekraczały poruczonego im zakresu, by szczególniej na deputackich tylko sprawę obioru deputatów omawiano [2]); czasami posuwano się do skrajności żądając, by co do liczby godzin przestrzegano prawa i by obrady zawsze kończyły się przed zachodem słońca [3]).

Wcześnie już zaczęto odstępować od zasady, że sejmiki służą jednemu tylko aktowi. Odstąpienia były bardzo nieznaczne; i tak np. na poselskim sejmiku 1618 r. w Wisni wybrano anticipando poborców z każdej ziemi na wypadek gdyby sejm zarządził jakie podatki na obronę [4]). Innym razem na elekcyi poborcy w Przemyślu w styczniu 1622 r. odbytej, ziemianie przemyscy, z powodu że termin poborów konstytucyą naznaczonych już minął, uchwalają że mają być one wydawane do dalszego terminu a mianowicie do końca lutego. Są to jak widoczna odstąpienia od zasady, wynikłe z konieczności lub też wygody i to bardzo drobne, ale ponieważ takich konieczności i potrzeb mnożyło się, przeto i odstępstw od zasady było coraz więcej. Do tych mnożących się konieczności należały pobory a zwłaszcza te, które sejm odstępował ziemiom, jak np. czopowe na zaspokojenie potrzeb ziemi. Utarła się zasada, że gdy na sejmie która ziemia wzięła pobory do braci, uchwalono je zaraz na pierwszym sejmiku, na relacyjnym lub deputackim jaki z kolei następował, a dopiero gdy na tym sejmiku nie uchwaliła ziemia poborów, rozpisywał król nowy sejmik w tym celu [5]). Gdy w 1646 sejmik deputacki, na którym prócz obioru deputata miano wzięty do sejmiku podatek uchwalić, się rozerwał [6]), zaraz potem, w trzy dni później, na poselskim sejmiku uchwalono czopowe i puszczono je w dwuletnią administracyę. W taki sposób sejmik załatwiając sprawy niezałatwione na poprzednim sejmiku, powiększa zakres swej działalności, jak to widzimy w 1658 r. na sejmiku poselskim w Wisni, gdzie sprawy niezałatwione, jak np. sposób oddania długów, rachunki z czopowego zepchnięto wprost na sejmiki relacyjne [7]).

Jeszcze energiczniej aniżeli sprawy podatkowe, rachunki lub długi ziemskie wpływały na odstąpienie od zasady, że sejmik jednemu tylko aktowi ma służyć, sprawy obrony ziemskiej. Na sejmiku relacyjnym 1652 prócz spraw poborowych zapadają uchwały dotyczące porządku ziemi (pretia rerum) a zwłaszcza bezpieczeństwa ziemi [8]). W następnym roku odbył się sejmik relacyjny w Wisni 5 maja, konstytucyą nazna-

---

[1]) Ibidem Nr. 118, 119. [2]) Ibidem Nr. 165. [3]) Ibidem 182 art. 38. [4]) Lauda T. I. Nr. 114 art. 38 [5]) Ibidem Nr. 192. [6]) Ibidem Nr. 225. [7]) Lauda T. II. Nr. 142 art 8 i 9. Także w laudum 1672 w Wisni zapadłem czytamy o odłożeniu decyzyi sejmikowej do przyszłego zjazdu; ob. Nr. 301 art. 3. [8]) Ibidem Nr. 59.

czony. Szło o żołnierza łanowego, ale prócz uchwał dotyczących i podatkowych, zapadło nadto wiele innych, dotyczących porządku i bezpieczeństwa ziemi. Dnia 10 czerwca odbywają się sejmiki w Przemyślu i Sanoku, jako egzekucyjne w stosunku do sejmiku majowego na którymto naznaczono termin popisu żołnierza łanowego. Na sejmikach tych po popisie odbytych 10. czerwca zapadają całkiem samoistne uchwały w sprawie obrony ziemskiej. Tak sejmik wziąwszy od sejmu moc uchwalenia obrony, przekazuje ją sobie na przyszłość, rozdzielając zakres obrony i sposób jej na ziemie, słowem rozwija poruczony sobie zakres działania. Sprawa obrony wdziera się do wszystkich ogółem sejmików, w tym drugim okresie sejmikowania od 1648 r. począwszy, tak dalece, że niemasz sejmiku, na którymby nad nią nie radzono. Okazowania czyli popisy szlachty, na których, na skutek przestróg króla i sejmowych konstytucyi, nie wolno było żadnych obrad czynić [1]), teraz coraz bardziej zamieniają się w gwarne sejmiki, czego dowody mamy w naszym zbiorze [2]). Łatwo zrozumieć że w latach Beresteczka, Batohu, Żwańca sprawa obrony ziemskiej należała do najpilniejszych i że ona właśnie wpływała najbardziej na rozwój zakresu działalności sejmikowej. Sejmiki coraz bardziej tracą swój charakter obrad jednemu służących aktowi i nieraz stwierdzić można, że tylko nazwa sejmiku pozostała, podczas gdy cały tok obradowań zaprzeczał tej nazwie. Na poselskim sejmiku 19. maja 1654 r. zapadają uchwały dotyczące presidium Przemyśla, sądownictwa na zbójców i złoczyńców; na deputackim 1659 r. zapada uchwała z uwolnieniem Przemyśla od podatków; w tymże roku Sanoczanie mieli sobie bezpieczeństwo ziemi uchwalić, ale wśród 25 artykułów laudum czytamy uchwały dotyczące czopowego, egzekucyi poborów i tp. słowem spraw stojących w dalekim związku ze sprawami dotyczącemi bezpieczeństwa publicznego [3]). W taki sposób sejmiki ziemskie bez względu na nazwę ich, coraz bardziej stają się podobne do sejmu, którego obraz zmniejszony przedstawiają; obrady toczą się na nich, jak na sejmie, o wszystkich ogółem potrzebach ziemskich.

Na tenże czas przypada uzurpowanie sobie przez sejmik władzy przysługującej dotychczas sejmowi i królowi a mianowicie składania sejmiku. Nie działo się to na drodze łamania praw i konstytucyi uświęconych wiekami. Przeciwnie — widzimy dowodnie, że same władze wojewódzkie, z konieczności przyznają sejmikowi władzę zwołania drugiego sejmiku. I tak zerwał się 1668 r. sejmik w Wiszni [4]), żołnierzowi jednak koniecznie trzeba zapłacić zasłużone. Pozostali na sejmiku uchwalają pod przewodnictwem wojewody zjazd we Lwowie celem uchwalenia zapłaty chorągwiom, a ziemianie sanoccy i przemyscy na swoich zebraniach uchwalają nadto pobory. Dodać należy, że sam wojewoda podpisał laudum zerwanego sejmiku a temsamem przyznał sejmikowi moc zwołania zebrań, mających na celu uskutecznić to, czego sejmik dla zerwania nie zdołał uczynić [5]). Nic dziwnego, że sam sejmik pokusił się i to wcześniej jeszcze o uchwałę złożenia sejmiku. Czytamy bowiem w laudum wiszeńskiem z 7

---

[1]) Por. tom I. Nr. 119 art. 2. [2]) Ob. poniżej Nr. 42 art. 1, Nr. 241 art. 1, 18 Nr. 242 art. 1, Nr. 243 art. 57, Nr. 255 art. 4, Nr. 261 art. 1. [3]) Nr. 157. [4]) Nr. 252, 253, 256. [5]) Ob. Nr. 240.

lutego 1667 r. [1]) że wprawdzie król złożył sejm, ale przy rozbieżanych umysłach niepewna rzecz, czy dojdzie, więc reasumnjąc laudum ostatnie co do pospolitego ruszenia i popisów składają sobie sejmik na 4 kwietnia. Także i sejmik wiszeński z 6 października 1671 r. złożony był z sejmiku poprzedniego [2]). Nie na drodze przewrotu lecz ewolucyi, przy dziwnie sprzyjających wzrostowi okolicznościach, urasta sejmik w sejm, biorąc na się jego prerogatywy. Wybitny przykład takiego zastąpienia sejmu przez sejmik mamy w uchwale wspomnianego sejmiku majowego 1668 r. pod Lwowem odbytego na popisie [3]), gdzie z powodu zerwania sejmu uchwalono pobory. Tak samo na sejmiku w Wisni tegoż roku 1668 r. uchwalono podatki, gdyż podczas abdykacyi króla mogłyby zajść niebezpieczeństwa.

Sejmik urosły na skutek pomnożenia się spraw rozmaitych, jak podatkowych, administracyj podatków wojewódzkich, rachunków z tychże podatków, dalej na skutek obmyślania mnożących się spraw obrony ziemskiej, które nie można było załatwić na jednym sejmiku lub też które zmuszały do natychmiastowych uchwał — przemienia się zwolna w rodzaj sejmu ziemskiego, stanowiącego niemal o wszystkich najważniejszych sprawach. Oczywiście że takie niepomierne spotężnienie sejmiku odbiło się w jego stosunku do sejmu, niemniej jak i na stosunkach sejmiku z królem. Odstąpiono jak zobaczymy tutaj znacznie od praktyki dawnej, na mocy której sejmik, jako instytucya młodsza podporządkowany był tym dwom władzom i zupełnie od nich zawisły.

Jeszcze w poprzednim okresie sejmik zwoływany przez króla względnie przez sejm czuł to, że od tych władz czerpał pełnomocnictwo w poruczonym sobie zakresie działania, że bez ich upoważnienia niema właściwie zebrania sejmikowego, lub też zebranie takie jest nielegalnem. Wszelkie ważne sprawy, wiedział o tem sejmik, miały być załatwiane na sejmie. Nawet w czasie bezkrólewia, gdy prymas zwoływał sejmiki, sejmik wiszeński w grudniu 1575 r. zebrany uważa się za niekompetentnego do powzięcia uchwały poborowej — nie chce bowiem niczego particulatim na województwo stanowić i odkłada ważne sprawy do zjazdu wszystkiej korony pod Jędrzejów [4]). Sejmik udaje się do sejmu, jako najwyższej instancyi w kwestyi interpretacyi ustaw [5]), chce żeby tak dobrze pakta z postronnymi i lennikami zawarte, jako i uchwały partykularne sejmikowe w sprawie bezpieczeństwa ziemi stanowione, przez sejm były zatwierdzane [6]). Panuje zasada, że ogółem wszystkie lauda prywatne ziem i województw, czy to w sprawach podatkowych lub obrony ziemskiej miały być przez sejm aprobowane, aby zyskały prawomocność [7]).

Gdy za Władysława IV kilka sejmów zerwano odczuła szlachta brak organu wyniesionego przez nią na pierwsze i naczelne miejsce rzpltej. Król rządził bez sejmu, przy pomocy senatu więc bez udziału szlachty ilekrotnie sejm był zerwany. Jak sobie szlachta radziła by mimo to władzy z rąk nie puszczać, widzimy z kilku

---

[1]) Nr. 255 art. 2. [2]) Nr. 290 art. 2. [3]) Nr. 241. [4]) Lauda T. I. Nr. 27 art. 7. [5]) Ibidem Nr. 149.
[6]) Ibidem Nr 223. art. 46 i Nr. 229 art. 8. [7]) Nr. 2 art. 8.

uchwał sejmikowych. I tak uchwalono 13 września 1646 r. na sejmiku w Wisni ze względu na sejm zerwany, że gdyby nawet sejm nie stanął, sejmiki relacyjne mimo to na cztery tygodnie po zerwanym lub niezerwanym sejmie przyjdą do skutku [1]). W następnym też roku uchwalono sejmik tylko na wypadek zerwania sejmu a to celem opatrzenia bezpieczeństwa publicznego, na które to opatrzenie już posiadano zezwolenie sejmowe, gdyby zaś sejm przyszedł do skutku, naówczas sejmiku nie będzie [2]). Zgodne to z uchwałą sejmu postanowienie, miało jak uchwała opiewa, zapobiedz strasznym inkonweniencyom po ziemiach się szerzącym w braku sejmu. Wprawdzie sejmik wkraczał tutaj w atrybucye sejmu, ale nasamprzód wynikł z upoważnienia sejmowego, powtóre uchwały jego zyskać miały aprobatę sejmu. Szlachta stara się sejm zerwany zastąpić sejmikiem, ale też z drugiej strony stara się i upadającemu sejmowi nie dać upaść. To ostatnie usiłowanie wypływa z instrukcyi sejmikowych, danych posłom na sejmiku w Wisni 15 grudnia 1651 r. [3]). Posłowie mieli się starać, by żadnych publicznych obrad konwokacyi [senatorów] nie było bez udziału szlachty, by spraw sejmowi należących nie poprawowano w senacie. Domagano się nawet, by na wojnie, do rady wojennej, powoływano deputatów ze szlachty.

Sejmik urasta w roszczeniach, nie bacząc nawet, jak sam przesuwa sprawy sejmowi należące na swe barki, co jak już wiemy w obec lat, ogniem i mieczem na kartach dziejów naszych krwawo zapisanych, kyło koniecznością. Raz tylko w 1653 r. ocknięto się na chwilę i szlachta poleca swym posłom domagać się [4]), by nie brano obrony na sejmiki z sejmu *inverso ordine*, bo jak dotąd podatki brano na sejmiki, tak teraz obronę bierze coraz bardziej sejmik na swe barki. Oczywiście że przesunięcie takie dwóch najważniejszych środków władzy z sejmu na sejmik, objawia się wne zaostrzonym stosunkiem sejmiku do sejmu samego. Wniosek ten wypływa tak z instrukcyi sejmikowych posłom wysyłanym na sejm jak i z laudów. I tak w 1655 r. zażądano dokładnych sprawozdań z rachunków sejmowych podatków, argumentując że przedłożone są niedokładnie [5]) — mimo że rachunki te sprawdzali i układali właśni deputaci sejmowi. Protestowano dalej przeciwko konstytucyi sejmowej, gdyż wyszła ona wbrew życzeniu województwa i posłów [6]). W 1658 r. sejmik wiszeński zastrzega sobie, że ponieważ na sejmie stanęło wiele konstytucyi ultra mentem et notitiam posłów, że to, co przeciwko prawu stanęło, wolno będzie znieść na przyszłym sejmie [7]). Co bardziej sejmik wdziera się w przywileje sejmu i zastrzega sobie przez swych posłów 1659 r. na sejm obranych [8]), żeby dekreta i rachunki czopowego i akcyz nie na sejmie lecz na sejmiku były sądzone. Nawet przeznaczenie podatków, normowane dotychczas postanowieniami sejmowemi, starano się uczynić zawisłem od sejmiku, postanawiając 27 lipca 1660 r. w Wisni, żeby szafarze bez konsensu sejmiku nikomu pieniędzy nie wydawali [9]). Rozumowano widocznie w ten sposób, że wprawdzie sejm uchwala i wskazuje przeznaczenie podatków, ale szafunek przy ziemi lub województwie

---

[1]) Lauda T. I. Nr. 226. [2]) Ib. Nr. 371 art. 7. [3]) Lauda T. II. Nr. 47. [4]) Ib. Nr 69. [5]) Ib. Nr. 76 art. 22. [6]) Ib. Nr. 77 art. 5 ob. protestacyę na str. 174. [7]) Ib. Nr. 146 art. 12. [8]) Nr. 151 art. 46. [9]) Ib. Nr. 159 art. 17.

zostający, upoważnia szafujących do konkurencyi z postanowieniami sejmowymi także i w sprawie przeznaczenia podatków zebranych. Jak przeto dowodnie widzimy, sejmik zwiększa swą władzę kosztem sejmu, wchodzi z nim w konkurencyę a w końcu chce w pełni używać władzy kosztem sejmu pozyskanej i wydawać pieniądze rzptej według swego widzenia rzeczy a nie według wskazówek i rozkazów organów centralnych.

Jeśli w taki sposób sejmik nawet w stosunku do sejmu stanął poniekąd na stopie samodzielności, tak że wchodził niemal w konkurencyę z nim, to równocześnie umocnione to stanowisko i wzmożona władza sejmikowa odbiły się na stosunku do króla. Stosunek ten ulegał coraz bardziej zaostrzeniu, które w czasach Władysława IV. objawiało się w krytyce organów królewskiej władzy i ujmowaniu się z powodu nadwyrężonej przez nie powagi sejmików. I tak n. p. w 1640 r. skarzono się, że kancelarya królewska nie wysłała listów na złożenie sejmiku i żądano, by sejmiki mimo ten brak się odbywające uznano za nieważne [1]. Należy w czas obywatelom wiedzieć o sejmikach, argumentują innym razem sejmikujący, polecając posłom zapytać się na sejmie, czemu to do grodu sanockiego listow sejmikowych nie rozesłano [2]. Inny rodzaj skargi, również w niemiły sposób królowi oznajmiany, dotyczył żądania, by posłowie zawsze już z drukowawanymi konstytucyami na sejmiki relacyjne przybywali, a mimo że przytyk ten właściwie do organów sejmowych był adresowany, grożono przytem i królowi dodając ,że inaczej na żadne podatki pozwalać nie będziem [3].

Nawet rozkazującego tonu w instrukcyach na sejmiki nie znoszono i gdy raz Władysław IV. postawił swe żądania w nieco bezwzględnej formie, żalił się sejmik że król przykremi słowy wyprawić raczył instrukcyę [4]. Za króla Jana Kazimierza już nie tylko nie znoszono absolutnych rozkazów, ale jak wiemy, zerwano sejmik 1662 roku, gdy król samą tylko instrukcyę wyprawił do Wisni, nie przedkładając jej przez posła [5]. Nie uniwersałami ale przez posła ma być obesłany sejmik, grożono królowi, chociaż jak to król wyjaśniał [6] zwyczaje kancelaryi nie były w zgodzie z temi życzeniami szlachty. Ale groźba sejmikujących, że takich prywatnych uniwersałów uznawać nie będziemy i na sejmiki zjeżdżać nie będziem [7], świadczyła o naprężonych stosunkach sejmiku do króla. Lecz nie tylko z powodów formalnych objawiało się warowanie praw sejmikowych od przewagi króla i niezadowolnienie z rządów królewskich, ale też i z zarządzeń jego mających na celu wzmocnienie i spotężnienie obrony. Gdy w 1658 r. król wysłał był do województwa komendanta do pospolitego ruszenia nastąpiło oburzenie sejmiku z powodu „wbrew prawu rzptej wydanego nakazu, gdyż kasztelan jest wodzem pospolitego ruszenia“ [8]. Nawet w sprawie obrony niechciano dopuścić ingerencyi królewskiej i władz centralnych do ziemi. Toż i w 1569 r. zastrzeżono sobie w Wisni [9], że gdy fortyfikacyi Lwowa na tym sejmiku nie traktowano, tedy aby żadnymi uniwersałami nie była stanowioną

[1]) Lauda I. Nr. 209 art. 8. [2]) Ib. Nr. 223 art. 62. [3]) Ib Nr 185 art. 1. cf. Nr. 151 art 40. Nr. 184 art. 68; Tom II. Nr. 124 art. 129. [4]) Ib. Nr. 231 art. 5. [5]) Lauda II. Nr. 183. [6]) Ib. Nr. 202 art. 6. [7]) Ib. Nr 201 art 1. [8]) Ib. Nr. 144 art. 22. [9]) Ib. Nr. 154 art. 15.

i żeby żadne pieniądze (wojewódzkie) ani z czopowego ani z akcyzy nie były na tę fortyfikacyą erogowane.

Zamysły restauracyjne Jana Kazimierza wcześnie dostrzegła szlachta i, jak niżej zaznaczymy, broniła się przeciwko nim, zwłaszcza przeciwko rwaniu sejmików, celowo prowadzonemu [1]) przez zwolenników królewskich. Stanął też sejmik w obronie liberum veto; uchwalono bowiem 1666 r., żeby domagano się konstytucyi, iż gdy po *liberum veto* poseł wynijdzie z izby poselskiej z protestacyą, już naówczas *omnis actus cessare* ma [2]). Wtedy też posłów swych tak bardzo związano z interesem ziemi lub województwa, iż chciano uchwały sejmowej, by poseł każdy składał przysięgę swemu województwu, której rotę też sformułowano [3]), a nadto żądano, by poseł nie był wybierany sejm po sejmie — oczywiście, aby w ten sposób utrudnić tronowi pozyskiwanie sobie stosunków wśród posłów.

W walce o zreformowanie rzptej, toczonej przez króla ze szlachtą, uległ jak wiadomo król Jan Kazimierz. Zwycięstwo szlachty zaznaczyło się w aktach sejmikowych żądaniem, by Condeusza wrogiem ojczyzny ogłosić a marszałka Lubomirskiego do łaski przywrócić [4]). W obec tego wcale zrozumiałą jest odpowiedź królewska, dana posłom województwo ruskiego, w chwili, gdy się wybierał na poskromienie marszałka, na mocy której wyrzekał się pomocy ofiarowanej sobie przez województwo ruskie przeciwko marszałkowi. [5]) Sejmik wiszeński do końca panowania Jana Kazimierza jest z królem w napiętych stosunkach. Kazano wprawdzie podziękować królowi za warunek wolnej elekcyi, ale równocześnie polecono prosić go, aby uzupełniając łaskę wydalił posła francuskiego a to celem wyjęcia skrupułu *ex animis civium.* [6]). Gdy już wieści o abdykacyi króla obiegły rzptę, sejmik wiszeński przedstawiając niejako tę rzptę u siebie w województwie i uprzedzając jej uchwały, żąda od swych posłów, że jeśliby rzpta żądała od króla powtórzenia przysięgi *super pacta conventa,* mają się posłowie wojewódzcy stosować do zgody wszystkich. [7]) Niebawem potem Sanoczanie na swoim sejmiku 15. maja 1669 r. w Sanoku polecili posłom swoim w instrukcyi domagać się [8]), by król złożył przysięgę, że do izby poselskiej i do sejmików (a także i do senatu) żadnymi praktykami ani fakcyami wdawać się i onych mięszać ani sam ani przez subordynowane osoby nie będzie i owszem, ktoby go do tego przywodził, takiego każdego wyda i sądzić go będzie, bo tak Pan Bóg więcej dobrego sprawi przez serca *civium et populi sui* proste, kiedy ich mięszać nie będą . . . Było to zupełne zwycięstwo sejmików nad królem. Żądanie sejmiku wprawdzie nie przyszło do skutku, ale cała rzpta zgadzała się w tem, że organizacya jej jest nietykalną i że król ani nikt ogółem nie śmie nawet pomyśleć o zmianach lub radykalnych reformach.

Nadmienić też należy, że i domagania się końcowych lat okresu drugiego co do trzeciego deputata na trybunał to jest by każda ziemia swego miała deputata na

---

[1]) Ib. Nr. 224 art. 48. [2]) Nr. 224 art. art. 9. [3]) Ib. art. 122. [4]) Nr. 226 art. 4. [5]) Nr. 215 Król niechciał niewczasować województwa ruskiego, jak sam mówi. ob. Nr. 224 art. 4 tudzież 227 art. 2. [6]) Ib. 228 art. 2. [7]) Ib. Nr. 243. [8]) Nr. 269 art. 9.

trybunał, [1]) świadczą o wzrosłem znaczeniu sejmiku, niemniej jak i o dążeniach decentralizacyjnych pojedyńczych ziem województwa. Jak wiadomo, sejm dopiero 1690 r. przyzwolił na to żądanie województwa ruskiego.

* * *

Jednym z środków dodawania blasku koronie były nobilitacye. Nadawanie szlachectwa było przywilejem korony i pozostawało przy tronie za Jagiellonów a możnaby powiedzieć, że trwało aż do ostatnich lat rzptej, ale już w znacznie umniejszonym rozmiarze aniżeli to było za Jagiellonów. Ci bowiem uważali nobilitowanie za wyłączny przywilej swej monarszej władzy i stosownie do swej woli nadawali klejnot szlachectwa. Po Jagiellonach nadawali też królowie szlachectwo, ale już za poleceniem hetmanów i sejmików i to na sejmie.

Właśnie w czasach wzrastającego w siłę sejmiku dostrzegła szlachta, że uszlachcanie może posłużyć do rozrostu jej władzy i postanowiła odjąć władzę nobilitowania królom. Postanowieniem sejmowem w 1578 r. określono, że szlachectwo tylko na sejmie lub w wojsku ma być wydawane. W r. 1601 jeszcze bardziej ścieśniono nobilitowanie stanowiąc, by nikt nie mógł być uszlachcony bez pozwolenia stanu szlacheckiego i określając, że nobilitacya ma się dziać za zleceniem senatu, posłów ziemskich lub hetmana. W taki sposób sejmik staje się instancyą zalecającą sejmowi osoby do nobilitacyi, sejm zaś władzą nadającą szlechectwo. Na wspomnianym sejmie określono też, by i wywód szlachectwa odbywał się na sejmiku deputackim, z którego strona na trybunał lubelski przynieść miała atestacyą i poprzysiąc tam z krewnymi pochodzenie szlacheckie. W ten to sposób sejmik stał się instancyą sprawdzającą dowody szlacheckiego pochodzenia i polecającą zasłużonych innych stanów do uszlachcenia.

Sejmik wiszeński od samych początków okresu pierwszego pracuje w kierunku uzależnienia nobilitacyi od szlachty. Jak skrajnie pojmowano tę sprawę, dowodem instrukcya dana posłom sejmowym 1593 r. by się starali, ażeby tylko za zleceniem sejmików powiatowych kreowano szlachtę [2]). Widzimy też jak sejmik zaleca do nobilitowania Kąkolskiego w 1615 r. potem Wołoszyna Stroicza, Batorego; widzimy jak Miron Bernawski sam staje w Wisni i prosi sejmik o poparcie indygenatu na sejmie [3]) — jak Piotr Mohyła wnuk hospodara Wołoszczyzny Hieremiego naraża się nawet na towarzyszące sejmikom niebespieczeństwa i uzyskuje w Wisni poparcie szlachty do indygenatu [4]).

Oczywiście poparcie sejmiku nie było bezskuteczne a czynione było także w interesie rzptej. Czyniono bowiem charakterystyczne zastrzeżenia, jak onym Wołoszynom do indigenatu poleconym, by przed jego uzyskaniem nie kupowali dóbr w rzptej, lub jak przy indygenacie Croie'go, by się z Francyi do Polski sprowadził, gdyż nikt nie może dwom panom służyć. Brano też w rachubę i tradycyę, według

---

[1]) Nr. 282 art. 1 i Nr. 208 art. 35. [2]) Lauda I. Nr 56 art. 28. [3]) Ibid. Nr. 100 art. 33. Nr. 161 art. 19 Nr. 163 art. 29. [4]) Ob. Nr. 147 art. 23 i uwagę 2 tudzież Nr. 149 art. 35. Ib. Nr. 211 art. 64.

której nowo uszlachcony nie był jeszcze w pełni prawa szlacheckiego. Toż gdy 1636 r. godził się sejmik na nobilitowanie plebejuszów, którzy się odznaczyli pod Smoleńskiem, uczynił zastrzeżenie, by potomkowie nowo uszlachconych aż do trzeciej generacyi byli *incapaces bonorum et dignitatum*, chociaż godzono się dać im opatrzenie w Smoleńszczyźnie lub w Siewierszczyznie [1]. Taksamo godzono się na indigenat dla Mirona Kostena i dla Wilama, z tem, żeby im nie dawano żadnych dóbr, chyba tylko wójtostwa [2]. Na inne nobilitacye, któreby nie były na sejmikach — brzmi instrukcya — i na któreby *unanimiter* nie zaszła zgoda nie pozwalać [3].

Ale tak przywileje z nobilitacyą połączone, jakoteż i praktyka kancelaryi królewskiej, niechcącej wypuszczać dawnego przywileju królewskiego z rąk królewskich, sprawiają, że omijano uciążliwą drogę wskazaną przez sejm a popieraną przez sejmiki i starą drogą, wprost od króla, uzyskiwano dyplomy. W obec prawa z 1601 r. było takie nadanie w mniemaniu szlachty nadużyciem, toż sejmik rychło się zastrzegł przeciwko niemu, jak to widoczne w instrukcyi poselskiej z 1637 r. [4]. Iż przez różne praktyki, brzmi punkt tej instrukcyi, ludzie zwykli do klejnotu szlacheckiego krwią przodków naszych nabytego, przychodzić, dlatego obwarują to posłowie, aby na potem żadne indigenaty i nobilitacye nieważne były, któreby wprzód na sejmikach naszych proponowane nie były i na nie zgoda wszystkich obywatelów nie zaszła ... jeśliby na potem które inaczej stanęły, aby nie miały wagi. Wykluczano nawet uzyskiwanie szlachectwa drogą sądową [5], występowano nawet przeciwko sejmowi, gdy tenże 1641 r. uchwalił, aby kognicye, czy należy przypuścić do nobilitacyi działy się na sejmie, żądając by i one w myśl starego prawa zapadały na sejmikach, i by dopiero za zgodą stanów na sejmie dawano pozwolenie [6]. Toż w instrukcyi dla posłów z 1646 r. czytamy [7], by na szlachectwa i indygenaty na sejmikach nie proponowane nie zezwalać, — a to żądanie jest dyrektywą dla dalszych sejmików tego drugiego okresu [8]. I tak brzmi instrukcya z 1650 r.: indigenaty i nobilitacye do zgody rzptej tak, aby się staremu prawu (sejmików) nie derogowało; a w latach 1665 i 1666 jeszcze wyraźniej powiedziano: na indigenaty i nobilitacye żadne, które tu nie były na sejmikach, nie zezwolą [9]. Zasada, że szlachectwo lub indigenat mają być nadawane na sejmie tylko dobrze zasłużonym i pierwej przez sejmiki i przez hetmanów zaleconym jest panującą w tym drugim okresie rozwoju sejmikowego, jak to widzimy i z instrukcyi poselskiej z 1669 r. [10].

Zwycięstwo szlachty nie było jeszcze zupełnem, zawsze jeszcze wychodziły nobilitacye bez wpływu sejmików. W każdym razie przyznać należy, że ze zwycięstwa swego częściowego korzysta szlachta nietylko celem umocnienia zdobytych przywilejów, ale bardziej jeszcze dla dobra rzptej. Okazuje się to z licznych postanowień lub desideratów sejmików, z których ciekawsze tylko przytoczymy. I tak gdy znani

---

[1]) Ib. Nr. 201 art. 21 i Nr. 204 art. 19 [2]) Ib. 204 art. 19. [3]) Taksamo 1636 r. ob. Nr. 200 art. 35. [4]) Ib. Nr. 204 art. 29. [5]) Ib. Nr. 209 art. 44 [6]) Ib. Nr. 212 art. 22. [7]) Ib. 227 art. 21. [8]) Lauda II. Nr. 37 art. 29. [9]) Ib. Nr. 224 art. 9 i 208 art. 34. [10]) Ib. Nr. 272 art. 62.

Papara i Nazaraki starali się 1662 r. o szlachectwo, żąda sejmik wiszeński, że jeżeli ci chcą *gaudere titulo nobilitatis* niech zapłacą po 30.000 na wojsko [1]). Taksamo w 1659 r. uchwala sejmik dać Pinocemu szlachectwo, jeżeli da fundusz na zapłatę pretensyi hanowi tatarskiemu [2]). Co bardziej sejmik domaga się 1655 r. gdy Dziboniego przypuszczono do szlachectwa, że ponieważ tenże nie uczynił tego, do czego się zobowiązał, aby jego nobilitacya i przypuszczenie do indigenatu było annihilowane a taksamo i innym [3]).

Natomiast ograniczenia praw obdarzonych indigenatem lub nobilitacyą, pierwszych do lat 10, drugich do 20 niezdolnych do obejmowania starostw i urzędów, miały na celu nie tyle dobro rzptej, jak raczej były objawem walki z królem, mogącym tych nowicyuszów pozyskać darowizną lub urzędem do swego obozu. I tak niezawodnie miano dobro rzptej na oku, gdy się domagano w 1660 r., by zagraniczni lubo do indigenatu przypuszczeni nie zakupowali dóbr rzptej *sine consensu generali* [4]). Również pobudki ogólne dobro uwzględniające towarzyszyły sejmikowi, gdy się domagano w 1666 r. by szlachta nowa nie trudniła się handlami we Lwowie wbrew przywilejom szlechectwa i ku szkodzie miasta nie płacąc myt i nie ponosząc ciężarów miejskich [5]). Niemożna też odmówić przymiotu słuszności żądaniu w tymże czasie powtarzanemu, by *scartabelli* według konstytucyi 1626 r. przyszłe podatki rzptej uiszczali; lecz jeżeli dodawano, by ci, którzy *in primo gradu dignitates et praerogativas* stanowi szlachty przysługujących otrzymali, żeby ci podatki *in decuplo* płacili [6]), to zaznaczyć należy, że żądanie takie uwłaczało pojęciom równego dla wszystkich obowiązku podatkowania, niemniej jak i zaszczyconym po raz pierwszy jakąś prerogatywą wyłącznie szlachcie służącą. Jeżeli jednak skonstatować i tutaj można, że przecież miano na oku zwiększenie dochodu rzptej od świeżo obdarowanego jakiemś starostwem, to z drugiej strony widzimy dość wyraźnie, że i na tem polu paraliżowano władzę królewską. Mianowicie występowano stanowczo przeciwko obdarowywaniom prerogatywami szlachectwa świeżo nobilitowanych, lub też świeżo do indigenatu przypuszczonych. I tak w 1666 r. domagano się, by Deboiemu, który będąc *extraneus* niedawno indigenat otrzymał, wzbroniono nadanej przez króla kasztelanii sanockiej [7]). We dwa lata później gani sejmik obyczaj dopraszania się o urzędy przez świeżo nobilitowanych i postanawia, by Hadziewicz, łowczym mianowany, stracił urząd, a łowczym pozostał Jerzy Grochowski. Wprawdzie zasłania się sejmik konstytucyą, usuwającą nową szlachtę od urzędów i prerogatyw aż do trzeciego pokolenia [8]), ale gdy uwzględnimy walkę szlachty przeciwko królowi, musimy i tu dojrzeć, że ostrze uchwał skierowane było przeciwko władzy królewskiej a na korzyść sejmiku. Słusznem natomiast jest wyróżnianie pomiędzy szlachtą nową tych, którzy krwią nabyli szlachectwo od tych, którzy na innej drodze je otrzymali. Szczególniej potępiano sposób otrzymywania szlachectwa na drodze kupna i domagano się, aby

---

[1]) Nr. 184 art. 50. [2]) Ibid. Nr. 151 art. 24, 27. [3]) Ib. Nr. 76 art. 41. [4]) Nr. 165 art. 13. [5]) Ibidem Nr. 224 art. 129. [6]) Nr. 213 art. 22. [7]) Nr. 224 art. 50. [8]) Ib. Nr. 243 art. 42.

ci, którzy pokupiwszy szlachectwa, poupraszawszy sobie urzędy, jeszcze ważyli się *patrimonium reipublicae* t. j. dobra rzptej sobie upraszać, *per privilegia et extra scitum reipublicae, ut reponant privilegia* [1]). Dlatego też zrozumiałem jest żądanie sejmiku w 1672 r. [2]) aby szlachta nowa, która *non meritorio sangvine* do pregatywy stanu szlacheckiego przyszła, na teraźniejszą wojnę stosownie do ilości dóbr stawiła żołnierza... Natomiast polecono dopomódz do szlachectwa tym, którzy krwią je sobie zasługują. Toteż i sejm w 1685 r. postanawia, by świeżo nobilitowani po 3 konie na 3 kompanie stawili, ci zaś, którzy krwią je sobie zdobyli, nie mają być do tego pociągani.

Dążenia sejmiku do ujęcia nobilitowania w swe ręce odnoszą zwycięstwo na sejmie, jak to widać z postanowień sejmowych z lat okresu trzeciego, ale jeszcze bardzo bliskich okresowi objętemu niniejszym tomem. Postanowił bowiem sejm w 1676 r. by odtąd do szlachectwa i do indigenatu nie przyjmowano, jeżeliby starający się poprzód na sejmiku przedsejmowym z tem się nie odezwali i instancyi posłów ziemskich za sobą nie mieli. Postanowiono też, by tych z nowej szlachty, którzy mimo zlecenia króla i hetmana weszli in volumen legum, zostawić *in suspenso*, a tych, którzy są przez króla i hetmana rekomendowani, regestr ma król przysłać na sejmiki.

I na przykładzie co do nobilitacyi widzimy wzrost władzy sejmiku, jego znaczenia i jego zwycięstwo w walce z królem i organami centralnymi. Nie odbyła się tedy ewolucya bez walk; sejmik wprawdzie nie występuje nigdzie rewolucyjnie, niemniej jednak walczy o swoje przywileje o rozwój swój z organami centralnymi a nawet z królem.

Ewolucya wzrostu sejmikowego nie była jednak prawidłową. Symptomatem choroby sejmiku, były owe częste zrywania sejmików, podobnie jak symptomatem słabości rzptej było zrywanie sejmów. Podamy tylko wybitniejsze przykłady tego zrywania sejmików. I tak 1661 r. niemiało województwo posłów na sejmie dla zerwanego sejmiku [3]). I następnego roku rozerwano sejmik przedsejmowy w Wisni i to dla tego tylko, że król posła umyślnego na sejmik nie przysłał [4]). Wyjątkowo król naznaczył drugi sejmik, a taksamo gdy we wrześniu tegoż jeszcze roku zerwano sejmik pozwolił zwołać pod koniec miesiąca drugi celem wydania retent podatkowych [5]). Także we dwa lata później 1664 r. zerwano sejmik deputacki, na którym miano porządek także około czopowego postanowić [6]), i proszono króla o zwołanie drugiego na co król pozwolił [7]), gdzie też uczyniono porządek około koniecznych na rzptę podatków.

Rwanie to sejmików było epizodem walki pomiędzy dążącym do reform co do ustroju rzptej królem a szlachtą, odsuwającą te dążenia. Spostrzegła się też szlachta, że rwanie odbywało się *ex industria practicabili,* i że w ten sposób woje-

---

[1]) Nr. 224 art. 51. [2]) Nr. 293 art. 11. [3]) Nr. 172 art. 2. [4]) Nr. 183 art 1. [5]) Nr. 191 art. 1. [6]) Nr. 205. [7]) Nr. 207.

wództwa były usuwane od sejmu . . . Aby temu zapobiedz daje sejmik wiszeński instrukcyę posłom swoim w Wisni 28. września 1666 r. obranym, że jeśliby teraz którego województwa nie było posłów, nie mają przystępować do konkluzyi sejmowych, tylko in vim praeparationis, pókiby zerwane sejmiki inszym uniwersałem J. kr. Mci nie były reasumowane i posłowie accersiti. Dodają jednak, że gdyby uniwersał był denegowany, natenczas senator pierwszy albo succedaneus ma mieć moc złożenia sejmiku, consequenter podkomorzy i następujący po nim urzędnicy. Projekt szlachty nie przyszedł do skutku, niemniej jednak daje on świadectwo o jej dążeniach.

I w następnym roku starano się zerwać sejmik wiszeński[1]), a sejmik przedsejmowy z 14 listopada 1667 zerwano[2]). Gdy w roku 1668 zerwano sejm i sejmik[3]), sejmik obozowy pode Lwowem, jak już wiemy, obmyślił zapłatę chorągwiom. Także i naznaczony przez prymasa sejmik z 15. października był zerwany; prawda — dodać należy — że mimo to na sądach kapturowych 22. października uchwalono potrzebne zarządzenia, i jako laudum kapturowe polecono tę uchwałę przedstawić do aprobaty sejmu konwokacyjnego. Sejmik ów zerwany był dwukrotnie zagajany[4]). I w 1669 r. skarzą się w Wisni 4. lutego, że sejmik został zerwany i uchwalają sobie zjazd we Lwowie celem uchwalenia podatków[5]), który to sejmik przyszedł do skutku, gdzie i popis uchwalono pod Lwów a na podobnym popisie pod Przemyślem szlachta przemyska uchwaliła 15. maja o przeznaczeniu czopowego na wypadek zerwania przyszłego sejmiku. Dodajmy że i w 1672 r. sejmik z 27. kwietnia podobnie jak i majowy były zerwane[6]), a będziemy mieli obraz chronicznej choroby sejmiku, choroby, która, jak widzimy, była również źródłem mętnem rozwielmożnienia się władzy sejmikowej, gdyż zerwany sejm ustanawiał zjazdy, które stawały się sejmikami, a temsamem przyczyniał się do zdobywania prerogatyw sejmowych i królewskich dla sejmiku a mianowicie prawa zwoływania sejmiku. Prawo to zwoływania sejmiku — jak widzimy — poczęło już faktycznie przysługować sejmikowi, podczas gdy prawidłowo naznaczany był sejmik z sejmu, lub zwoływał go swym uniwersałem król a w zastępstwie jego wojewoda[7]). Prawo zwoływania sejmików aż do końca rzptej było przywilejem królów, a że zostało nadwyrężone w okresie drugim i to bardzo widocznie, przeto to naruszenie praw zasadniczych ściągnęło na owe sejmiki zarzuty nielegalności — a w nielegalności tej leżało zródło niebespieczeństw dla rzptej samej, co się jawnie okazało podczas konfederacyi tarnogrodzkiej.

Należy jeszcze wspomnieć o jednym sposobie zaradzania brakom sejmikowym przez szlachtę. W obec mnożącej się liczby spraw ziemskich, rwania sejmików, braku pełnej liczby szlachty, obawy zerwania sejmiku i t. p. okoliczności, poczęto odraczać potrzebne uchwały do zaraz następującego pierwszego zebrania szlacheckiego. Postępowano sobie tutaj praktyką utartą, albowiem wzięte z sejmu do braci pobory uchwalano na pierwszem takiem zebraniu, a chciażby na rokach sądowych, a także

[1]) Nr. 237 art. 2 i 3 [2]) Ob. Nr. 277 art. 1. [3]) Ob Nr. 241 art. 3. [4]) Ob. Nr. 246 art. 1. cf. Nr 245 art. 1. [5]) Nr. 252, art 1. por. Nr. 256 art. 1. [6]) por. Nr 294 uwaga. [7]) Ob. protestacyą z 16 października 16:5 r. pod Nr. 88.

i w czasie bezkrólewia pewne niecierpiące zwłoki sprawy oddawano sądowi kapturowemu do załatwienia [1]). Postępował podobnież i sejmik i sprawy pewne, nie cierpiące zwłoki, jak n. p. puszczanie w arendę kończących się pewnych podatków, załatwiał na pierwszem zebraniu. W taki sposób kwerele czyli roki sądowe przemieniały się niekiedy w sejmiki, a sejmik deputacki stawał się już z reguły sejmikiem do załatwiania spraw dotyczących ziemi t. j. zamieniał się w sejmik gospodarski. Mamy też cały szereg uchwał gospodarskich zapadłych na tych sejmikach deputackich [2]). Był to początek sejmiku później zwanego gospodarskim, następującego z reguły po sejmiku deputackim.

Równocześnie rozwinęła się inna praktyka, na wzór owego oddawania do załatwienia spraw nie cierpiących zwłoki w czasie bezkrólowia sądowi kapturowemu. Rozwinęła się bowiem instytucya stale co roku urzędująca, załatwiająca wszystkie sprawy skarbu dotyczące, kontrolę podatków, i t. p, a była nią instytucya sądów fiskalnych. Poczęto temu ciału z wyboru szlachty pochodzącemu polecać do załatwienia pewne sprawy ziemskie, rychłego wymagające załatwienia. W taki sposób sąd skarbowy ziemski, w każdej ziemi fungujący, staje się instytucyą wyręczającą sejmiki a raczej sejmikiem, gdyż zapadają na nim uchwały zarówno jak i na sejmiku i oczywiście przy udziale szlachty [3]). Ale rozwój ten należy już do trzeciego okresu wspomnieliśmy o nim tutaj, gdyż wziął on początek w drugim okresie i musi być uważany nietylko jako objaw wzrostu życia sejmikowego ale i decentralizacyi sejmiku.

Należy nam jeszcze rzucić okiem na stosunek sejmiku do miast, które jak wiemy w okresie tym odznaczyły się wielką miłością ojczyzny, poświęceniem i bohaterstwem.

III.

Stosunek sejmiku do mieszczan. Inne momenta działań sejmikowych. Charakterystyka.

Niemożna twierdzić aby sejmik wiszeński nie rozwijał opieki nad miastami, jakkolwiek one nie zawsze jej sobie życzyły, a miasto Lwów jak w roku 1648 z ostrą występował krytyką zarządzeń sejmiku wiszeńskiego [4]). Natomiast sejmik, lubo wołał o zasłonienie miast od ucisku [5]), lubo oddawał hołd mieszczanom i nazywał obronę Lwowa od Kozaków i Tatarów słynną [6]), jednakże jako przedstawiciel ziemi zajmował w obec gospodarki miejskiej równie krytyczne stanowisko, jakie miasta względem niego zajmowały. Niektóre dochody, jak np. czopowe, oddane było ziemiom na obronę ziemską. Czopowe to z miasta Lwowa, wynoszące znaczną kwotę, oderwane było od sejmiku i przyłączone do miasta, celem umocnienia miejskich fortyfikacyi.

[1]) Ob. Nr. 7, 9, 10, 18, 20, 23, 250, 251, 257, 258; załatwiano tam sprawy obrony od zbójców, zarządzano milicyą powiatową, zaciągano pożyczki. [2]) Ob. Nr. 145, 231, 320. [3]) Ob. Nr 203, 230, 238. [4]). Zubrzycki Kronika m. Lwowa s. 294. [5]) Nr. 151 art. 106. [6]) Nr. 144 art. 63.

Już w roku 1655 sarka na to zarządzenie sejmu sejmik wiszeński i twierdzi, że ponieważ tej fortyfikacyi miasta nie widać, niechaj czopowe od dyspozycyi mieszczan wróci się do sejmiku [1]. Sarkano też, że mieszczanie poupraszali sobie od króla jakieś potwierdzenia przywilejów nie produkowanych na sejmiku [2]; toż gdy sejmik chciał wzmocnić presidium miejskie w r. 1657, oświadczyli mieszczanie przez swych deputowanych na sejmiku, że im nie potrzeba innych ludzi na presidium, a jeżeliby była potrzeba, będziem mieli lud swój domowy miejski [3].

Myliłby się jednak, ktoby z tych objawów wnosił o naprężonych pomiędzy Lwowem a sejmikiem stosunkach. Były to objawy jakby współzawodnictwa o jak najlepszą obronę miasta, którego dobre chęci przyczynienia się własnym kosztem do umocnienia fortyfikacyi uznaje sejmik i popiera na sejmie [4] To też sejm oddał czopowe na fortyfikacyę miasta i wysokiego zamku na lat dziesięć i sejmikowi szło o to, aby komisarze nie przy sobie te dochody czopowego trzymali, ani na swoje prywatne potrzeby obracali, lecz tylko na fortyfikacyą i by tym celem rachunek z wydatków na sejmiku czynili [5]. Miasto Lwów za mężną obronę wynosi sejmik, chwali wiarę i męstwo przeciwko nieprzyjaciołom, których wojska niezliczone pod murami swemi widziało et repressit generosissime wszystkie *adversae fortunae ictus*... jako tedy omnem gratitudinem od całej rzptej zasłużyło, tak aby desideria miasta tegoż w całej rzptej miejsce miały i przez nas zalecone były. W innem laudum czytamy zaszczytną wzmiankę o sławnym podczas oblężenia Lwowa 1672 r. złotniku lwowskim Helerowiczu [6], Popiera sejmik prośbę miasta aby rzpta obmyśliła zwrot wydatków i długów miejskich, na obronę miasta zaciągniętych, tudzież by przeznaczyła pewną kwotę na dokończenie fortyfikacyi [7]. O tę fortyfikacyę Lwowa nawołuje sejmik w 1662 r. [8] sprawia, iż na sejmie uchwalono presidium na wysokim zamku i gniewa się w 1665 r. gdy tego jeszcze wówczas nie było na przeznaczonem miejscu, taksamo jak się gniewa, że miasto wówczas nie czyniło rachunków z prowentów na fortyfikacye nadanych i nietylko że nowych nie wznosiło ale i starych fortyfikacyi nie naprawiało [9]. W roku 1667 jest już presidium na zamku, więc sejmik stara się by je w komput wojska przyjęto i by temuż presidium prowianty przez hetmana były wydawane [10].

W kwietniu 1668 r. złożono zjazd na sam koniec miesiąca we Lwowie [11], by obmyślić bezpieczeństwo miasta, nie naruszając innych na to podatków rzptej i nie obciążając nowymi podatkami ziemi. O pokrycie wydatków miano się zwrócić do rzptej Widać to z laudum z 23 lipca tegoż roku, w którem oświadczono, iż gdy ziemia dla spustoszeń przez częste napady nieprzyjacielskie nie może wystarczyć, a miasto Lwów jest zaszczytem rzptej, niech cała rzpta wyłoży koszta na fortyfikacyę. Gdy jednak rzpta nie mogła przyjść z pożądaną pomocą, sejmik w 1671 r. uchwalił na dokończenie zaczętej fortyfikacyi, a mianowicie na dokończenie zaczętego beluardu 4000 z czopowych pieniędzy lwowskich; żądano by też mieszczanie dali 4000, a Żydzi

---

1) Nr. 76 art. 36. 2) Ibidem art. 38. 3) Manifestacya z 25 stycznia 1657 ob. Nr. 119. 4) Laudum z 1649 r. Nr. 34. art. 38. 5) Nr. 144 art. 34. Por. laudum 1652 r. 8 lipca Nr. 55. artykuł 17, laudum z 1655 r. art. 35 i 36. 6) Ob. niżej str 615. 7) Nr. 144 art. 63. 8) Nr. 184 art 47. 9) Laudum z 1665 r. Nr. 213 a. 26. 10) Nr. 224 art. 72. 11) Nr. 245 art. 5.

2000 [1]). Toż i 18 sierpnia 1672 r. z nowego szynkowego podatku asygnywano 2000 zł. na dobycie studni na wysokim zamku zawalonej, a drugie 2000 na fortyfikacyę. Nie można tedy zarzucić sejmikowi niedbałości o obronę miasta Lwowa.

Także i o fortyfikacyę Przemyśla dba sejmik niemało. Z laudów uzyskujemy cenne przyczynki do historyi bohaterskiej obrony tego miasta od najazdów nieprzyjacielskich. I tak co do dzielnej odsieczy danej miastu przez Karola Korniakta przy oblężeniu kozackiem z 1648 r.[2]) dowiadujemy się, że i p. August Sokolnicki, obrany później strażnikiem przemyskim, stawał pracowito przy obronie Przemyśla. Mieszczanom też sejmik oddaje słuszne pochwały i uprasza, aby w nagrodę tych zasług miasto od stanowisk żełnierskich było zwolnione i aby rzpta na dokończenie wałów miejskich pewien prowent obmyśliła, w końcu aby wszyscy w mieście mieszkający Żydzi i plebejusze jurysdykcyi miejskiej podlegali...

Do drugiego oblężenia szwedzkiego a zwłaszcza do oblężenia Rakoczego w następnym zaraz roku 1657 odbytego mamy kilka ważnych i ciekawych dat[3]). Prócz

---

[1]) Laudum Nr. 285 art. 5. [2]) Nr. 29 art. 48.

[3]) Materyał do oblężeń Przemyśla jest pouczający. Przedewszystkiem założył protest starosta miejscowy Marcin Madaliński 4. grudnia 1655 r. gdy kilku ziemian przemyskich złożyło obedyencyę królowi szwedzkiemu Karolowi Gustawowi. Wzięto się równocześnie do obrony, zwłaszcza gdy król z Lubowli zawiadomił szlachtę o swym do Korony powrocie, a kasztelan lwowski naznaczył zjazd do Wisni na 10. stycznia, aby omówić tam środki obrony. (C. Prem. 383 p. 23). Województwa oświadczyły chęć stawania pospolitem ruszeniem, toż i sejm wiszenski z 10. lutego 1656 r. postanawia z każdych pięciu łanów konnego dostarczyć a nadto na fortyfikacyą Przemyśla 2.000 zł. zebrać, ale suma ta na skutek wtargnięcia Szwedów nie doszła.

Duglas 8. marca stał już na lewym brzegu Sanu w zamiarze przeprawienia się na brzeg prawy i zajęcia Przemyśla. Według Jemiołowskiego miał 3.000 ludzi. W mieście nie było komendy. Wprawdzie na sejmiku wrześniowym wiszeńskim naznaczono komendantem w Przemyślu Stanisława Koniecpolskiego kasztelana lubaczowskiego ten jednak podówczas gdzieindziej był zajęty, więc król ze Lwowa zarządzając ratunek miasta zlecił komendę, w Przemyślu Jerzemu Godlewskiemu (C. Pr. p. 214), dodając mu do boku inżyniera swego, z którym się Godlewski w sprawach fortyfikacyi miał porozumiewać (Ib. p. 280). Obywatelstwo okoliczne wezwał król, by dla umocnienia fortyfikacyi dostarczyło poddanych niemniej jak i prowiant. W chwili gdy Duglas San przebywał, obrona już była zarządzoną. Zamek obsadził Godlewski załogą hetmana kijowskiego, Stefana Czarneckiego, obronę grodzkiej bramy powierzył rotmistrzowi Herbińskiemu, furtę zamkową cechowi cyrulickiemu, basztę krawiecką rotmistrzowi Swoli, szewskiemu, innym zaś rotmistrzom lub cechom powierzył obronę baszt safianickiej, ślusarskiej, władyczej, lwowskiej rymarskiej, wodnej, czapniczej i piwowarskiej. Ordynacya tej obrony datowana 13. marca jest w oblacie w akt Przem. gr. t. 383 p. 225.

Tak jak przeprawa przez San, przy której dużo Szwedów zginęło przez załamanie się lodu, taksamo nie udały się Szwedom szturmy na miasto. Już na dniu 17. marca mógł Stefan Czarnecki powinszować miastu listownie odpędzenia wrogów z pod murów (C. Prem 383. p. 220). Tak on jak i hetman w. koronny (Ibidem p. 829) przypisywali zasługę obrony Godlewskiemu, nakazując mieszczanom, aby żadnego innego nie szukali straszeństwa nad Godlewskiego »który dzielnością swą zmusił nieprzyjaciela do odstąpienia od oblężenia z konfuzyą» – lub jak hetman wielki mówi, »ze znaczną szkodą«. Podobnież i król pochwalił dzielność obrońcy (Ib. p. 240) i obrońców mieszczan, którzy w szczególności w czasie wycieczek na oblęgających zarządzanych się odznaczyli. Byli to sławetni i zasłużeni mieszczanie Jan Parchanowicz, Abraham Krownicki, Piotr Pankiewicz, których król w nagrodę męstwa na lat 12 od wszelkich poborów uwolnił. (Ib. p. 277). Odznaczył się też obywatel i kupiec przemyski Jan Elesz, który w nagrodę otrzymał od króla przywilej na sekretarza aktualnego królewskiego, datowany w Krakowie 9. października 1669 (C. Prem. 410 p. 1219). Jako sekretarz miał ponad swe obowiązki opiekować się municyami, zbrojowniami, murami, i bramami miasta wspólnie z sędzią ławy wojtowskiej Jakóbem Wernasolari.

Komendantem miasta pozostał Godlewski, pilne mając staranie o fortyfikacye (C. Pr. 383 p. 258,) popierany w tym kierunku przez króla i Czarneckiego (Ibidem p. 279, 280, 827). W aktach grodu przemyskiego pozostały liczne zarządzenia dotyczące fortyfikacyi dowodzące, że pochwały dawane Godlewskiemu były zasłużone. Jeszcze

laudów odnoszących się do tego oblężenia pod Nrem 122—124, mamy wskazówkę źródłową, że i marszałek Lubomirski zasłużył się i to w czasie pierwszego i drugiego oblężenia, podczas szwedzkiego oblężenia 1656 r. w gromadnych pułkach ludzi przyszedłszy na odsiecz eliberował miasto, a podczas inkurzyi Rakoczego wcześnie zesławszy kilkaset ludzi we wszystkie aparaty do obrony fortecy należące kosztem swoim opatrzonych IMć p. Gizę obersztera swego do Przemyśla, przeciwko temu nieprzyjacielowi zaszczycił [1]). Pomoc ta pomnożyła oczywiście wydatki miasta i ziemi, to też sejmik postanowił jeden pobór w ziemi przemyskiej na ten cel obrócić a nadto nałożyć kontrybucyę na każdego z obecnych obrońców miasta, oczywiście na szlachtę, którą to kontrybucyę zaraz złożono [2]). Że i od miasta żądano rachunków z wydatków na obronę użytych nie można się dziwić, jeżeli się zważy, że przyczyniono się groszem do obrony miasta, że także król przysłał prochy i armatę i że zależeć należało ziemi na tem, aby pieniądze jej tylko na cele fortyfikacyi obracane były [3]). Według laudum z r. 1657 mieli mieszczanie przemyscy uczynić rachunek i z prochu i armaty przysłanej wykazać się przed urzędem grodzkim przemyskim na przyszłych kwerelach. Dowiadujemy się też, że fortyfikacya miasta Przemyśla była przez znanego w literaturze ojczystej Andrzeja Maxymiliana Fredrę zaczęta [4]), że w 1658 r. osobno naradzano się w sprawie tej fortyfikacyi [5]), że w 1667 r. sąd fiskalny w Przemyślu zarządził fortyfikacyę miasta, dając zawiadostwo twierdzy Marcinowi Madaleńskiemu staroście miejscowemu [6]) a także i Żurowskiemu jako seperintendentowi twierdzy. W tym że roku 1 października postanowiła szlachta na sejmiku w Przemyślu wydać pewne sumy na zaciąg piechoty na obronę miasta, przyczem i inne zapadły postanowienia, mające na celu obronę stolicy przemyskiej ziemi. 16 kwietnia 1668 r. odesłano

---

w ciągu roku został Godlewski odwołany i król 12. grudnia mianował komendantem miasta Franciszka Dubrawskiego (C. Pr. 384 p. 120) i złożył szlachcie przemyskiej sejmik na 19. stycznia w Przemyślu, celem obmyślenia tak miastu jak i miastu Krosnowi jak najlepszej obrony, opatrunku ludźmi i przysposobienia prowiantów. Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski, nie był przyjacielem wojskowych, stacyi i hibern w dobrach szlacheckich nie znosił jako prawy obrońca wolności szlacheckich, (C. Pr. 384 p. 8) ale jak to z uchwał sejmikowych widoczna, energicznie kontynuował dzieło Godlewskiego. (Nr. 115) Erygowano chorągiew prezydyalną i oddano dowództwo Kasprowi Wojakowskiemu, uchwalono podatek na tą chorągiew, o ile że niebespieczeństwo nowe zawisło nad miastem. Rakoczy bowiem uniwersałami zwabiał szlachtę do swego posłuszeństwa i nadciągał w kierunku Przemyśla z licznem wojskiem. Zaledwie na dniu 19. stycznia 1657 r. szlachta potwierdziła Dubrawskiego komendantem Przemyśla i uchwaliła piechotę na obronę (Nr. 117) a już na dniu 23. stycznia wezwał Dubrawski szlachtę do obrony miasta (C. Pr. 384 p. 94). Mimo że zebrało się jej dosyć, mimo że i mieszczanie jak i zeszłego roku chętnie jęli się do obrony, jednakże obrona sama nie poszła tak sprawnie, jak roku zeszłego. Pod Nr. 122 podajemy laudum z 3. marca 1657 r. podczas oblężenia Siedmiogrodzian, na mocy którego postanowiono złożyć okup na oswobodzenie miasta od nieprzyjaciela i tym celem złożono w gronie szlachty pewne sumy, dopożyczono 12.000 zł. p. od starosty Nowotarskiego Mikołaja Ossolińskiego i zebrano okup. (C. Pr. 384 p. 323) Wiemy że i mieszczaństwo również należało do składki i w archiwum miasta Przemyśla mamy dowody, że w kilkanaście lat później upominał się w Warszawie wspomniany wyżej kupiec Abraham Krownicki o zwrot 4.530 zł. p., wydanych na okup (Arch. m. Prz. f. 409. Nr. 38). W temże archiwum znajduje się spis warunków odstąpienia od miasta, podanych przez Rakoczego, lecz widocznie nieprzyjętych w tem brzmieniu przez miasto, akt niema ani daty ani podpisów. W każdym razie akta stwierdzają różnicę znaczną w obronie miasta zarządzonej przez Godlewskiego od tej, jaką zarządził w rok później p. podkomorzy przemyski.

[1]) Nr. 144 art. 47. laudum z 1658 r. [2]) Nr. 126 art. 2 i 3. [3]) Obacz laudum z 1657 r. Nr. 115 art. 7. [4]) Nr. 149 art. 11. [5]) Nr. 144. art. 71. [6]) Nr. 230.

uchwałą sejmiku sprawę fortyfikacyi Przemyśla do sądu skarbowego przemyskiego, gdzie też wszyscy, którzy zawiadowali sprawą fortyfikacyi, mieli przedłożyć rachunki Ponieważ jednak ani miasto ani ziemie wystarczyć nie mogły wydatkom na mury ochronne, postanowiono w Wisni 23 lipca 1668 r. upraszać na sejmie, aby rzpta przyłożyła się do wydatków. W końcu mamy laudum z 18 sierpnia 1672 r. na mocy którego uchwalono na presidium Przemyśla sto piechoty pod dyrekcyą pp. wojskiego i podstarościego przemyskiego, którym *ex lege publica* rząd, bezpieczeństwo i sprawiedliwość *sub expeditione generali* przy grodach należy.

Ale nietylko o obronę głównych miast ziemi dbał sejmik. Jak lauda zebrane w tym tomie wskazują, troszczono się także o fortyfikacyę miast innych mniejszych jak Sanoka, Krosna, Sambora, Drohobycza, Stryja, Wisni, Żydaczowa [1]). Co bardziej, o miasta dalej leżące jak Podhajce, Kamieniec Podolski a nawet o prywatne fortyfikacye jak Sieniawa i Brzeżany wstawia się sejmik nasz do sejmu, okazując temsamem rzetelną troskę o obronę miast, będących puklerzami i osłoną ziemi. Liczne wzmianki o środkach obronnych i w tych pomniejszych ogniskach kultury, zawierają w sobie cenne przyczynki do historyi miast kresowych.

Także i do historyi wojen ówczesnych, do każdej prawie z wypraw licznych zbaraskiej, beresteckiej, barskiej, kraśnickiej, mohylowskiej, cudnowskiej, podhajeckiej i t. d. mamy materał posiłkowy, zwłaszcza co do udziału w nich naszego województwa

I w innych sprawach jak w sprawach kultury (ordynacye poczty) tudzież cywilizacyjnych, jak stosunku do akademii lwowskiej, stosunku do Kościoła jest sporo materyału w naszym zbiorze. Zwłaszcza do stosunku sejmiku do klasztorów mamy wiele przyczynków, a klasztory te, niezapominajmy, są to ogniska oświaty, lub też filantropijne instytucye, służące do wykupna licznych więźniów, tysiącami z Polski wleczonych na targi wschodnie. Te i inne wszystkie daty, czy to do historyi lokalnej lub też do historyi cywilizacyi się odnoszące wskazują, że sejmik mimo wady z ducha czasu i okoliczności sprzyjających niepomiernemu wzrostowi płynące, był instytucyą wzrost cywilizacyjny popierającą, przejętą zasadami zachodniemi, pogłębiającą miłość ojczyzny i uczucia honoru ładu i porządku, a tylko niepomierne dążenie do nieograniczonej wolności rozsadzało go jak też hamowało życie rządne w rzptej. Rozdźwięk z tego dążenia powstający odczuć można w samemże brzmieniu laudów. Są to wszakże utwory pióra szlacheckiego gminu, tak co do kompozycyi samej jako też i co do redakcyi, nieraz szlachcica przybyłego wprost od pługa lub innych gospodarczych zajęć. Zapewne że na redakcyę wpływają i powiatowe powagi, ale i te często bez wszelkich tytułów, chociaż piastują marszałkostwo z wyboru jak np. Andrzej Lahodowski, Adam Dzierzek, Bazyli Ustrzycki. Są w prawdzie między nimi i tacy jak Andrzej Maxymilian Fredro lub Jan Stanisław Jabłonowski i niezawodnie ich duch, ich zapatrywania odbiły się w laudach i stały się zapatrywaniami ogółu szlacheckiego, od których wcale nie odbiegały i owszem szły równo z niemi i są niejako wykwitem

[1]) Por. Nr. 71 art. 33, Nr. 146 art. 9, Nr. 151 art. 77, 93. [2]) Nr. 224 art. 56 tudzież Nr. 229.

tych ogólnych zapatrywań i dążeń. Tak więc ujemne i dodatnie strony dążeń i zapatrywań ogółu szlachty przemawiają do nas żywo w laudach, czy to czytamy je z pod marszałkostwa Fredry lub też Józefa Swierskiego. Czytamy w nich bezwzględne uwielbianie doktryn republikańskich obok nawoływań do rządu, do wzmocnienia sił własnych, do karności wojskowej. Przejawia się w nich uwielbienie wszystkich instytucyi narodowych, wszystkiego co polskie, począwszy od pochwał źrenicy wolności, aż do uchwały o polskim stroju, który król miał wyłącznie używać. I podobnie jak w literaturze współczesnej panuje pewna sprzeczność a nawet zamęt myśli u najwybitniejszych autorów, tak też i w laudach, osobliwie zaś w przeładowanych frazeologią wstępach do instrukcyi poselskich, tak na sejm jak i do króla, widoczna jest przesada i nienaturalność. Widocznem jest, że ci ludzie, co innego myśleli gdy układali przeróżne pochwały lub czołobitne „powinszowania“ dla mężów, których uważali za dźwignie i ratunek rzptej. Tryumf i przygnębienie, wzdychanie do coraz większej wolności i chwilowe nawroty do rządu, do ratunku ojczyzny, poczucie, że sama tylko Opatrzność utrzymuje jeszcze w bycie rzptą i jakaś ociężałość w jej ratowaniu [1]), okrzyk grozy i nawoływania brońmy się — i drugi liberum veto — daje się odczuć w tych objawach życia samorządnego, jakie nam przedstawiają lauda tego okresu.

[1]) por. Nr. 296 art. 2 i 306 art. 3.

LAUDA
Sejmiku generalnego wiszeńskiego
1648 – 1673.

1.

Lwów, 4. czerwca 1648.
Laudum ziemian województwa ruskiego.

1. My rady dygnitarze i rycerstwo województwa ruskiego do Lwowa na dzień dzisiejszy zgromadzone wiadomo czynimy tem pisaniem naszem. Zostawszy in hac orphanitate afflicta, którą nas Pan Bóg, wziąwszy nam głowę naszę króla pana naszego Władysława IV, nawiedzieć świeżo raczył, ale też tem więcej ojczyznę naszą rebellią własnych poddanych rzptej Kozaków zaporowskich, którzy contra instituta maiorum suorum et christiani nominis professionem, złączywszy się i skonfederowawszy clandestine cum hostibus Christiani nominis Tatarami, contra fidem reipublicae datam, tot iuramentis et sacramento militari comprobatam, sub specie traktatów znieśli wojsko nasze ukrainne, zaczem my uważając nagłe na Rzptę imminentia pericula, krórym te tu nasze kraje są podległe i abyśmy innym IMciom dobry przykład i porządek zaczęli, ile periculum in mora widome widzimy, nie czekając sejmików kapturowych przez IMć księdza arcybiskupa gnieznieńskiego[1]) primatem regni złożonych, urgente tantum reipublicae necessitate et periculo evidenti od nieprzyjaciela następującego z własnych naszych ziemie lwowskiej pieniędzy na żołnierza pięćset człowieka tj. na sto koni usarzów, dwieście koni kozaków i piechoty dwieście de facto pozwalamy. Do których regimentarza i pułkownika WIMć p. Mikołaja hrabię na Ostrorogu podczaszego koronnego, buskiego, rohatyńskiego starostę naznaczamy, któregochmy zgodną usilną prośbą naszą, że się tego z zwykłej cnoty i miłości swej przeciwko ojczyźnie i nam braci swej podjął, objecując to IMci wszelaką wdzięcznością i miłością braterską przy każdej okazyej nagradzać i gdy Pan Bóg do słusznego ojczyznę naszą porządku przyprowadzi, że sobie pana obierzemy, aby za te prace i koszty odwagę, condigna od przyszłego króla JMci odniósł praemia starać się będziemy. 2. Przytem do kozackich chorągwi IMć p. Stanisława Kowalskiego stolnika ziemie lwowskiej jednego i IMci p. Stanisława Kołka drugiego, drugiego także do piechoty rotmistrza IMci p. Jana Czermińskiego, który porucznika slachcica dobrego i sprawnego mieć ma, na całą służbę totius interregni naznaczamy. Którym opatrując koszty i trudności zaciągów ile w tak ścisłym czasie, jako necessitas reipublicae postulat, zwłaszcza, że się tu zewsząd dla zaciągów, do Lwowa zbieżeli, tedy in subsidium takich sumptów naprzód WIMci p. podczaszemu koronnemu pułkownikowi naszemu dziesięć tysięcy złotych p. dajemy. IMciom zaś pp. rotmistrzom kozackim obiema po zł. trzy tysiące p., piechotnemu zł. dwa tysiąca, żołdu zaś tj. płacy żołnierzowi usarzowi na koń zł. czterdzieście, kozakom zł. trzydzieście a pieszemu zł. pięć na miesiąc naznaczamy. Na ściągnienie żołnierza usarzom miasto

---

[1]) Maciej Łubieński.

Sczerzec i Dolinę cum villis ad eadem pertinentibus i wieś Krechow cum ipsius attinentiis IMci p. stolnikowi, a na IMć p. Kołka Strumiłową Kamionkę ze wszystkiemi wsiami i przynależytościami. A na ściągnienie piechoty wsi Mierzwice, Podleski naznaczamy. Jednak, żeby się tu nikomu gwałt i besprawie nie działo, zlecamy to IMciom pp. sędziom kapturowym, aby IMć ducta proportione, ile pod taki czas i rok srodze zły, uczynili assygnacyą tak w dobrach rzptej jako też i w duchownych, żeby na te chorągwie certam quotam chleba na ćwierć jednę żołnierzowi pomienionemu ziemie lwowskiej naznaczyli, według której assygnacyej IchMć pp. rotmistrze i towarzystwo ich postępować będą powinni, ale żeby który excederet modum hac in parte conscriptum, taki każdy ad cuiuscumque delationem i to coby niesłusznie wziął in duplo zapłacić i paenas pro arbitrio iudicii capturalis irrogandas ponosić będzie powinien. 3. Popis za niedziel cztery, od którego czasu służba im iść ma, tu pode Lwowem przed IMć pp. sędziami kapturowymi naznaczamy, upominając IMci, aby IchMć chorągwie pomienione według opisania wyższego ludźmi rycerskiemi a nie podejrzanymi osadzone na ten czas stawili, czego IMć p. pułkownik z IMć pp. sędziami dojrzeć według kapturu przeszłego interregnum będą powinni, żeby który z IMci powinności swej tu na się w kole naszem libere wziętej dosyć nie uczynił, sąd kapturowy anim advertere in delinquentem powinien. 4. Sprawiedliwość ukrzywdzonym z towarzystwa i z piechoty originaliter p. rotmistrz każdy ze swego, a gdzieby się sentencyą i sprawiedliwością p. rotmistrz ukrzywdzony nie kontentował, apelacya do IMci p. pułkownika a similiter od IMci p. pułkownika (ale non inculpato militi, gdyż on według prawa żołnierskiego sententiam pułkownika swego pati i onej in toto dosyć czynić powinien), do sądu kapturowego, jeśliby ukrzywdzony tego potrzebował, iść ma. Tego dokładając specialiter, iż jeśliby kto od żołnierza krzywdy odniosszy podczas interregni, a onej modo praemisso, tak jako się opisało, tempore interregni nie prosekwował, ile gdy się chorągwie rozpuszczą albo pod inne chorągwie żołnierz zaciągnie się, już ipso facto ani IMć p. pułkownika ani IchMci pp. rotmistrzów, luboby byli uczynione protestacye lubo nie, da Pan Bóg po elekcyej i szczęśliwej koronacyej pana przyszłego, w żadnym sądzie magistratum militarem o to pociągać nie będą powinni. A jeśliby żołnierz, który in determinatione interregni exces jaki popełnił, żeby już in iudicio capturali ukrzywdzony sprawiedliwości ex delinquente dojść nie mógł, tedy potem z samym żołnierzem a nie cum magistratu salva prosecutio iniuriatio zostawa. A towarzysz każdy, potrzeba, aby zawżdy praesens był przy chorągwi. 5. Miasto Lwów, iż na niem nietylko nam samym ale i wszytkiej Rzptej siła należy, tedy mieszczanie, zniosszy się z IMcią p. pułkownikiem i z innymi IMciami na sądy kapturowe z koła naszego deputowanymi, porządnie miasto to opatrzeć mają, mianowicie niektóre miejsca niebespieczne, cerkiew Iura Swiętego, także inne, dając w tej mierze moc i władzę taką, jeśliby była potrzeba chałupy i budynki dla rzetelnej obrony znosić, żeby znosili. A da Pan Bóg pokój święty, tedy to Rzpta providebit, aby damna passis była słuszna nagroda, tak aby nieprzyjaciel nie miał żadnego aditum opatrzeć a ludzi na to służałych pieniężnych według potrzeby nie podejrzanych przyjąć, aby się te furty osadzić mogli porządnie, tak jako przedtem bywało, przyjąć powinni. 6. Należy i to do dobrego porządku, lubo i prawa wszytkie koronne warowali, aby wszyscy, którzy na gruntach miejskich siedzą onera civilia ponosić iurisdictioni civili parere byli powinni. Zaczem i teraz ad hunc actum porządku i obrony wszytkę jurisdycyą tak gruntów IMci pp. duchownych, zakonnych, jako też i gruntów króla JMci zamkowych i szlacheckich wszytkich, authoritate publica pro hac vice tantum ustępujemy i aby p. burmistrz lwowski onymi dysponował, swawolnych i nieposłusznych karał pozwalamy. A gdzieby się kto taki obrał, żeby iurisdictioni p. burmistrza parere nie chciał, jednak które są grunty legittime ab oneribus civilibus libertowane a possessores ich porządku cierpieć nie chcieli i do obrony należeć, tedy takowy przed sądem kapturowym peremptorie sprawować się powinien. A z duchownych osób in genere wszytkich cuiusvis status existent in causis personalibus facti IMć ksiądz arcybiskup lwowski jako loci ordinarius iustitiam indilatam cuivis iniuriato uczynić powinien. Także jurisdikcyej i porządkowi Żydzi lwowscy tak przedmiejscy jako i w mieście mieszkający podlegać będą powinni.

7. A iż zamki lwowskie obadwa bez słusznej zostawają obrony, tedy tak jako się tu w kole upominało pana burgrabię miejsca tego, aby on lepiej invigilaret jako oeconomus et administrator bonorum IMci p. Hieronima Sieniawskiego starosty na ten czas naszego lwowskiego, który na tej nieszczęsnej expedycyej, fortiter pro patria dimicando, a to snać in manus hostiles devenit, aby IchMć nomine IMci chcieli miejscom tym securitati providere. Przytem użyliśmy IMć księdza arcybiskupa naszego lwowskiego[1]), aby suo et nostro nomine do IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego prymasa naszego gorąco napisał, aby IMć authoritate publica IMci p. podskarbiemu[2]) iniungere raczył, aby IMć ten zamek ex aerario publico słuszną opatrzył obroną. 8. Także jeśli przyjdzie occurendo huic malo praegnanti, IMć p. pułkownikowi do dalszego z ziemie lwowskiej pod nieprzyjaciela pomknienia się z ludźmi tymi naszymi, tedy IMć p. pułkownik, zniosszy się z IMć pp. sędziami kapturowymi, ante omnia powinien opatrzeć securitatem loci praesentis według potrzeby, cuius loci intuitu principaliter na tę obronę pozwolili. A jeśliby do pospolitego ruszenia hoc tempore interregni przyszło, tedy tak tych, którzy są lege publica ab hac expeditione eliberati, jako też i IMć pp. sędziów kapturowych dla lepszego tu porządku i zatrzymania świętej sprawiedliwości wolni zostawać mają. 9. Żydzi do każdej naszej należą i powinni przykładać się obrony, aby wszyscy nie tylko w samem mieście Lwowie i na przedmieściu mieszkający, ale in genere wszyscy tak Rzptej, jako też szlacheccy, duchowni w ziemi lwowskiej mieszkający, złożyli sumę trzy tysiące zł. p. którą jako najprędzej zebrać i IMci p. podczaszemu koronnemu za kwitem ręcznym IMci oddać i skutecznie zapłacić, która nie gdzie indziej, tylko na zapłatę żołnierzowi obracać się ma, będą powinni, o co z starszymi lwowskimi in defectu solutionis forum w sądzie kapturowym i egzekucya zostawa. 10. Na tę teraźniejszą gwałtowną potrzebę ex aerario ziemie naszej lwowskiej przez ręce IMci p. Piotra Ożgi administratora czopowego lwowskiego za rozkazaniem JWIMci p. Jana Mikołaja na Żurowie Daniłowicza podskarbiego wielkiego koronnego szafarza naszego odebraliśmy sumę ad rationem czopowego zł. p. trzydzieście tysięcy i sześć, na którą sumę kwit osobny rękami naszemi dany podpisaliśmy, tedy laudo praesenti ten kwit utwierdzamy i assekurujemy to IMci p. szafarzowi naszemu, iż da Pan Bóg przy dalszym kwicie generalnym IMci pro paratis przyjąć i kwit dostateczny fide bona dać IMci będziem powinni. 11. A iż na tak gwałtowną Rzptej potrzebę ludzi jako najwięcej rycerskich potrzeba, tedy IMci p. podskarbiego koronnego n. m. p. suo et totius reipublicae nostrae wielce prosim i aby IMć zniosszy się z IMcią księdzem arcybiskupem gnieznienskim, primate regni, i otrzymawszy listy od IMci przypowiedne, one między ludzie rycerskie rozdać i co prędzej ludzi zaciągnąć rozkazać raczył, obmyśliwszy na to pieniądze, które potem Rzplta, gdy da Pan Bóg do kupy przyjdzie szczęśliwie, nietylko in calculo przyjmie, ale też, jeśliby IMć na tak gorącą Rzptej potrzebę dał swoich albo kędy indziej in fidem suam wziął, uiści i IMci p. podskarbiego fidem eliberare, prosząc przytem IMci, aby IMć omnimodas iniret rationes, jakoby Ojczyznę ab imminentibus periculis salvare mógł, żądając przy tem, aby IMć dzierżawy i starostwa, które teraz wakują i wakować będą sub hoc interregno, brał w possessyę i administracyę swoją i proventa wszytkie i pożytki, żeby nie na co inszego jedno na żołnierza i Rzptej obronę obracał. 12. A iż wszystka rzecz na dobrym porządku i świętej sprawiedliwości należy, przeto my nie czekając sejmików nam przez IMci księdza prymasa złożonych, do których Pan Bóg to wie, jeśli nam wszystkim, gdyż co godzina nieprzyjaciela wyglądamy, w takim razie przyjdzie, a pod takie czasy już rozboje i łotrowstwa, ile tu blisko Lwowa jawiają się, zaczem my consulendo securitati, ponieważ gród wakuje, z pośrodka siebie IMci pp. do sądów kapturowych, tj. WIMci p, Wojciecha Alexandra Przedwojowskiego podkomorzego, IMci p. Marcyana Morawca sędziego, IMci p. Jana Wyżgę podsędka ziemie lwowskiej, IMci p. Władysława Wrzeszcza podsędka buskiego, IMci p. Stefana Narajowskiego stolnika podolskiego, IMci p. Piotra

---

[1]) Mikołaj Krosnowski. [2]) Jan Mikołaj Daniłowicz.

Ożgę pisarza ziemie lwowskiej, IMci p. Jana Hodorowskiego, IMci p. Wojciecha Krosnowskiego zgodnie obieramy i naznaczamy, którzy praevio de facto dnia jutrzejszego iuramento według prawa koronnego i przeszłych anni 1632 popisanych kapturów modo ibidem descripto, które ad hunc casum reassumujemy in toto, wszelakie wiolencye, zranienia, rusznic ad violentiam używania, a tem więcej caedis, rapinae, praedae, fisci, ratione proventuum publicorum non personales sposobem trybunału koronnego żadnych penitus nie excypując sine appellatione quavis sądzić powinni będą. Wszakże nie zaciągając tu causas simplicium iniuriarum item causas fundi spirituales et civiles, które ab hoc iudicio omnino excypujemy. Ale causas facti, expulsionum, violentiarum, et alias quasvis personales statuitionis delinquentium, jeśli się około tego jaka trafiłaby violentia, tedy one IMć decydować a ratione negotii principalis in causa fundi et iurium ad forum fori causam odesłać będą powinni. Ciż IMć pp. sędziowie kapturowi, ponieważ teraz gród wakuje, tedy zapisy wszelakie donationes, resignationes, cessiones, obligationes, quietationes et alias quocumque nomine nuncupatas inscriptiones, protestationes, relationes i wszelakie, które jedno gród przyjmuje, przyjmować i odprawować powinności; także do pisania dekretów akt tychże kapturowych ciż pp. sędziowie jednego z pośrodka siebie obrać, który akta te przy sobie mieć, extrakt każdemu potrzebującemu z podpisem regenta także z podpisem i pieczęcią marszałka sądów swoich, którego z pośrodka siebie obiorą, wydawać a po skończeniu interregni, gdy zapomocą Bożą feliciter koronacya przyszłego pana stanie, akta te porządnie aktywowawszy, one do grodu z podpisem i pieczęcią marszałka sądów tych podać będzie powinien. 13. Miejsce sądów zamek niższy lwowski naznaczamy. 14. Teraźniejsze trwogi pomięszały tu obywateli i województwa małopolskie wszytkie zniesieniem obozu naszego, który w świąteczny wtorek jest zniesiony, podczas oddawania kwarty Rzpltej, przeto użyliśmy IMć księdza arcybiskupa lwowskiego i IMć p. podczaszego koronnego, aby IMć napisali tak do IMci księdza prymasa jako i do p. podskarbiego koronnego, aby IMci p. podskarbi kazał ją tu we Lwowie którzy jej omieszkali dla trwóg odsyłać odbierać, gdyż potrzebniejsze są do skarbu pieniądze niż protestacye. A IchMć pp. tenutarii obstante tanto [impedimento] legali dzierżaw swych tracić nie powinni. Także i o wybrańce aby IMć ksiądz arcybiskup gnieznieński onych pociągnął, aby poszli na taki gwałt Rzptej. Działo się to we Lwowie we czwartek po zielonych Świątkach proximo, anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo, na zjeździe naszym po nieszczęśliwie przegranej hetmanów naszych potrzebie i straceniu wojska wszytkiego ukrainnego przy bytności IMciów JWIMci księdza Mikołaja z Załuż Krosnowskiego arcybiskupa lwowskiego opata czerwieńskiego, WWIMć p. Wojciecha Alexandra Przedwojowskiego kasztelana wiskiego, IMci p. Mikołaja hrabi na Ostorogu podczaszego koronnego buskiego rohatyńskiego etc. starosty i urodzonych IMć pp. Wojciecha Miaskowskiego podkomorzego lwowskiego, Zygmunta Ubysza chorążego dobrzyńskiego, Marciana Morawca sędziego lwowskiego, Stanisława Kowalskiego stolnika lwowskiego, Krzeczkowskiego stolnika przemyskiego, Stefana Narajowskiego stolnika podolskiego, Andrzeja z Nowotańca Stana podczaszego lwowskiego, Jana Wyżgę podsędka lwowskiego, Władysława Wrzeszcza podsędka buskiego, Olbrachta Morawca popstolego żydaczowskiego, Sebastyana .. cześnika lwowskiego, Stanisława Rogalskiego cześnika podolskiego, Jana Glinki łowczego halickiego, Simona Olewniczkiego wojskiego lwowskiego, Zygmunta Aleksandra Przedwojowskiego skarbnika lwowskiego, Macieja Dąbrowskiego podstarościego lwowskiego, Jana Sikorskiego pisarza grodzkiego lwowskiego, Wojciecha Krosnowskiego, .. Jabłonowskiego, Jerzego Mrozowickiego sekretarza J. kr. Mci. Aleksandra Morawca, Hieronima Białoskorskiego, Marcyana Grabianki, Mikołaja Narajowskiego, Jana Czermińskiego, Stanisława Orzechowskiego, Jana Morawca, .. Orzechowskiego, Andrzeja Mysłowskiego, Stanisława Kołka, Stanisława Poradowskiego, Mikołaja Janickiego, .. Podolskiego, .. Dłużniowskiego, .. Nasiełowskiego, Piotra Wrzeszcza, Marcyana Krzywkowskiego, Skarbka Macieja Witkowskiego, .. Uszeńskiego, .. Ciotkowskiego, .. Cebrowskiego etc. etc. Nicolaus Krosnowski archiepiscopus leopoliensis salvis iuribus ecclesiae. Wojciech Aleksander Przedwojewski kasztelan wiski iuribus

ecclesiae salvis. Mikołaj Ostrorog podczaszy koronny buski starosta, Wojciech Miaskowski podkomorzy lwowski salvis iuribus ecclesiae.

Ręk. B. Ossol. 3566 f. 217 v — 221.

2.

Wisnia, 25. czerwca 1648.

Laudum ziemian przemyskich i sanockich.

1. Laudum priwatne ziemie przemyskiej i sanockiej. My rady, dygnitarze i rycerstwo województwa ziem ruskich lwowskiej przemyskiej i sanockiej, chcąc z każdej miary consulere securitati ziemiom województwa naszego w tak gwałtownym na rzptą razie, które na ojczyznę naszą następują niebezpieczeństwa, upatrując przy tem internam securitatem ziemiom tym, ile podczas interregni, authoritate conventus praesentis a przykładem inszych województw uchwalany tym dwom ziemiom przemyskiej i sanockiej, ponieważ ziemia lwowska już sobie dawno przed tem securitatem obmyśliła, sumę korespondującą dwojgu podymnemu, które ziemia przemyska czterema poborami ma wypłacić do tej reszty czopowego dwóch tysięcy, którą sumę i pobory wszystkie miasta, miasteczka, wsi duchowne, królewskie, slacheckie, miejskie mają wydawać, stosując się w tem do uniwersału w konstytucyach opisanego in annis 1578 et anno 1629. Popi jednak od cerkwi wolni być mają. A któryby tego poboru wydać nie chciał ma go pozwać poborca przed sąd kapturowy w swojej ziemi procesem w prawie opisanym, sub paenis de retentoribus sancitis, i jeśliby chciał być temu postanowieniu refragatorius. Czas wydania poborów ma się poczynać w przemyskiej ziemi feria secunda proxima post festum Visitationis Beatissimae Mariae Virginis a w sanockiej feria tertia post festum idem. Wydawanie tych poborów ma trwać do dwóch niedziel najdalej ab assignato tempore, naznaczywszy Ich Mciow pp. poborców w ziemie przemyskiej IMć p. Stanisława Ostrowskiego, w ziemi sanockiej IMć p. Kiliana Cieszanowskiego. Którzyto Ich Mć pp. poborcy, przysiągszy wprzód kożdy w swym grodzie według prawa super fidelem exactionem te podatki jako najprędzej et quam exactissime wybierać będą powinni, jednak absque salario we wsiach, a niebiorąc od kwitu tylko po sześci groszy, w miasteczkach większych i bogatszych po dwa talery twarde a w mniejszych miasteczkach po kopie. Czego rachunek mają czynić, to jest szafowania tych podatków, przed sądem kapturowym, kożdy w swojej ziemi za atestacyą i kwitem Ich Mciow pp. rotmistrzów. 2. Ustawiamy przytem na Żydy w miasteczkach duchowych, królewskich i slacheckich nemine excepto do inszych podatków, które równo z inszemi miastami względem szosu oddawać będą, w ziemi przemyskiej sumę tysiąc zł. gdyż lwowska ziemia już przed tem postanowiła zł. trzy tysiące a w sanockiej nic nie postanawiamy a) dla małości ich. Za które podatki postanowiliśmy w ziemi przemyskiej pięćset człowieka, naznaczywszy im rotmistrzów chorągwi husarskiej, której ma być w liczbie sto, według trybu kwarcianego wojska, IMć p. Jana z Pleszowic Fredra sędziego przemyskiego, któremuśmy pozwolili dać, ile w tak trudnym i nagłym czasie zł. względem kontentacyej piętnaście tysięcy (sic) a na chorągiew piętnaście tysięcy na jedną ćwierć, co uczyni wszystko dwadzieścia tysięcy (sic). Kozackim zaś chorągwiom naznaczyliśmy IMć p. Mikołaja z Goraja Czuryła, któremu sto koni naznaczyliśmy i IMć p. Marcina Madalenskiego także sto koni aby miał pod chorągwią; którym obudwom naznaczyliśmy kontentacyi po trzy tysiące każdemu z osobna, a na chorągwie każdej z osobna po cztery tysiąca na jedną ćwierć, co uczyni wszystkiego czternaście tysięcy zł. Piechoty przy tem postanowiliśmy dwieście, którym rotmistrza naznaczyliśmy IMć p. Alexandra Sicińskiego, któremu naznaczyliśmy względem kontentacyi dać dwa tysiąca a piechocie na ćwierć na zapłatę trzy tysiące. Sumę zaś na barwę mają naznaczyć

a) S. nie postanowiono.

Ich Mć pp. sądowi kapturowi. 3. W ziemi zaś sanockiej postanowiliśmy ludzi sobie półtora sta kozaków, którym rotmistrza naznaczyliśmy IMć p. Andrzeja Pobidzińskiego, któremu na kontentacyą pozwoliliśmy cztery tysiące a żołnierzom kozackim sześć tysięcy, czego wszystkiego suma czyni dziesięć tysięcy; a residuum summy z tego dwojga podymnego obracają sobie Ich Mć pp. obywatele sanoccy na domowe bespieczeństwo i obronę, polecając rząd ten IMci p. Samuelowi Balowi i starszeństwo nad tymi ludźmi, co ich będzie mogło być. 4. Stanowiska przy tem na ściągnienie tym chorągwiom obmyślając naznaczyliśmy usarskiej chorągwi IMci p. sędziego przemyskiego do Medyki ściągnienie, IMci p. Czuryłowi do Leżajska, IMci p. Madaleńskiemu do Wiszni, IMci p. Siecińskiemu do Starzawy naprzód potem do Wyszatycz[a]), IMci p. Pobibidzinskiemu do Krosna [1]). 5. Służba tym chorągwiom począć się ma od popisu, co żeby jako najprędzej dla nieomieszkania mogło być, mają się o to starać pp. rotmistrze, ale i Ich Mcie pp. poborcy mają się do tego przykładać prędkiem oddawaniem a po popisie tam mają pójść, gdzie będzie ordynacya Ich Mciow pp. sędziow kapturowych, tak jednak, żeby zostawiwszy piechoty sto dla obrony domowej Przemyślowi, inszy wszyscy do wojska aby prosto szli, gdzie się IMci p. podczaszemu koronnemu jako pułkownikowi naszemu opowiedzieć mają. 6. Stacyą Ich Mć pp. sędziowie kapturowi kożdy w swojej ziemi naznaczyć ma tymże chorągwiom a IMci p. Balowi w sanockiej ziemi Ich Mć pp. sędziowie kapturowi sanoccy mają naznaczyć stacyą i stanowisko. 7. A iż IMć p. Korniakt z miłości i ochoty swej objecał stawić na tę usługę Rzptej dwieście człowieka swym kosztem, tedy przyjąwszy to od IMci gratissimo animo i podziękowawszy jako się godziło, opowiedzieć to Ich Mciom pp. posłom naszym, aby in publico consessu na sejmie było to powiedziano, iżby gdy będą dziękować inszym Ich Miom, którzy ex privato peculio z ochoty swojej objecali i stawili poczet ludzi na usługę Rzptej, i IMci p. Korniaktowi podziękowano. 8. Popisy tym chorągwiom w ziemi przemyskiej pod Przemyślem, w ziemi sanockiej pod Sanokiem, albo jako się będzie zdało Ich Miom pp. sędziom kapturowym popisywać się mają te chorągwie przed Ich Miami pp. sędziami kapturowymi. 9. Ich Mć zaś pp. rotmistrze dojrzeć tego mają, aby pp. towarzystwo poczty spełna mieli i przy chorągwiach zawsze praesentes byli. Disciplinam militarem według artykułów wojennych i według ordynacyej Ich Miow pp. sędziow kapturowych zachować będą powinni. Sprawiedliwość ukrzywdzonym Ich Mć pp. rotmistrze administrować mają, do których wprzód towarzysza pozwać potrzeba[b]), a jeśliby się ukrzywdzony tem się nie kontentował, wolna apelacya do sądu kapturowego i tam jeśliby się nie podobał dekret actori, wolno apelować na trybunał a to w samej tylko tej sprawie. Jednak jeśliby się kto durante interregno na żołnierzów o te krzywdy nie skarzył, żadnej już na potem trudności zadawać nie może. Szlachcic kożdy, któryby się zaciągnął pod te chorągwie, jeżeliby pospolite ruszenie przypadło podczas tego zaciągu, wolny ma być od niego. 10. A żeby się jeszcze lepiej zabieżało licentiosis taką swawolą i privatus, jeśli temu zdoła, uskramiać i imać może, odsyłając jednak do grodu swej ziemi lubo do sądów kapturowych; jeśliby przy gwałcie zabity był swawolnik, a pokazało by się to ex inquisitione, tedy iniuriatus ma być ab omni impetitione iuridica wolen. 11. Które to laudum nam tylko teraz pro hac vice in omnibus clausulis służyć ma. Działo się to w Wisni vigesima quinta Junii anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Piotr Ożga pisarz ziemie lwowskiej marszałek koła sejmiku wiśnieńskiego.

Castr. Sanoc. Rel. 161 p. 2051—2055: Castr. Prem. Rel. 375 p. 1664—1668; Fasc. Cop. Castr. Prem. 15 p. 1501—1503; Ręk. b. Potockich w Raju N. 25 l. 1. Ręk. B. Ossol. 3566 f. 224—225 v.

---

a) S. Lisiatycz. b) P. pozwać mają.

[1]) Ob. uniwersał tegoż sejmiku co do elekcyi Pobiedzińskiego rotmistrzem kozackiej chorągwi z odezwą do dzierżawców, arendarzów, aby chorągwi tak ściągnienia jako i żywności według naznaczenia przyszłego kapturu nie bronili. C. San. 161 p. 3220.

3.

Wisnia, 25. czerwca 1648.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm konwok.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ziem ruskich zjechawszy się do Wisni na sejmik pro die vigesima quinta Junii według naznaczonego czasu od IMci księdza arcybiskupa gnieznienskiego prymasa ojczyzny naszej [1]) przed konwokacyą warszawską pod ten nietylko żałosny czas osierociałej ojczyzny naszej, za ześciem z świata tego ś. p. króla IMci Władysława Czwartego, którego sit anima in benedictionibus, ale też i srodze niebespieczny przez stratę wojsk rzptej i zgubę obudwu Ich Mciow pp. hetmanów za zdradą i podniesieniem buntów zaporowskich Kozaków, którzy przyłączywszy kilkadziesiąt tysięcy Tatarów do siebie na wojsko nastąpili, zgodnie obraliśmy z pośrodka siebie Ich Mciow pp. posłów naszych na tę konwokacyę z ziemie lwowskiej IMć p. Hieronima z Tęczyna Osolińskiego starostę żydaczowskiego, IMć p. Piotra Ożgę pisarza ziemskiego lwowskiego; z ziemie przemyskiej WIMć p. Mikołaja z Żurowa Daniłowicza podstolego koronnego, IMć p. Franciszka Dubrowskiego podkomorzego przemyskiego; z ziemie sanockiej: IMć p. Jana Adama ze Zmigroda na Lesku Stadnickiego podkomorzego sanockiego, IMć p. Bazylego Jaworskiego, którym to za spólną zgodą naszą zleciliśmy naprzód żeby podziękowali IMci księdzu arcybiskupowi gnieźnienskiemu i inszym Ich Mciom pp. senatorom na ten czas przy IMci będącym, iż IMć ex senatus consulto konwokacyą nam tę mora non iterposita złożyć raczył, na którą Ich Mć pp. posłowie nasi na początku tej konwokacyej stawić się mają i żeby się ta konwokacya pro exigentia temporis et periculi jako naprędzej a nadalej do dwóch niedziel odprawić mogła. Namówiwszy to wszystko na tej konwokacyej cokolwiek by należało do naprawienia wolności swobód i praw naszych i o inszych exorbitancyach przyszłemu da Bóg królowi IMci z artykułami inszymi proponendis, jednak nie in vim praeparationis, zachowując to do przyszłej da Bóg elekcyej, na której każdemu szlachcicowi i najmniejszej kondycyej będącemu jako do mianowania pana tak też i coby mu się zdało wolno będzie przymawiać się równo z inszymi według dawnych praw, gdyż na tem zawisła basis et tundamentum libertatum nostrarum. 2. Podziękować mają i tym wszystkim Ich Mciom, którzy in tanto periculo krajów naszych ad restingvendum hunc ignem lubo to ex publico aerario lub ex privato peculio securitatem owym krajom periculis obnoxiis i bliższym będącym z ochoty swej i miłości braterskiej nie żałując zdrowia i dostatków swoich znaczny poczet ludzi wojennych namówiwszy poratowanie obmyślili, nie czekając czasu sejmików. Przy którem podziękowaniu strzeż Boże periculum jakiego na tamte kraje eandem prompitudinem z ochoty i miłości braterskiej naszej Ich Mciom ofiarować mają IMć pp. posłowie nasi. 3. Elekcya przyszłego da Bóg pana ma być namówiona jako i pierwsza w sześć niedziel albo też, iż wszyscy do tego aktu należą, jeżeliby sam w owych krajach to niebespieczeństwo nie uspokoiło do tego czasu, tak żeby sam przyszło zostawać tym Ich Mciom, którzy do uskromienia tych niebespieczeństw częścią z ochoty częścią też z naznaczonych sobie urzędów reimentować musieli, żeby tantisper ta elekcya odłożona była, pókiby się jeśli nie totaliter przynamniej ex magna parte to niebespieczeństwo nie uspokoiło. Na której elekcyej aby cudzoziemców żadnych nie było okrom posłów zlecamy pp. posłom naszym. A około miejsca tej elekcyej znosić się będą pp. posłowie nasi z inszymi Ich Mciami, aby tam było gdzie necessitas periculi ukaże. Na którą elekcyą żeby sine strepitu armorum zjeżdzali się bez chorągwi zlecamy pp. posłom naszym, gdyż potrzebniejsi będą ludzie zaciągnieni i te chorągwie na uskromienie zawziętej swawoli ukraińskiej aniżeli na elekcyę, gdzie libera vox każdemu ma być. 4. Tempore interregni praesentis ponieważ

---

[1]) Maciej Łubieński.

wszystkie proventa za konsenzem Rzpltej królom panom naszym konferowane tejże rzptej naszej należą, przeto wszystkie cła tak morskie jako i ziemne nie wyjmując i pilawskiego, funtcol gdański i elbliński, myta, żupy i ekonomie i wszystkie insze proventa skarbowi królewskiemu należące i intraty ex vacantibus capitaneatibus et tenutis, które teraz vacant i podczas interregni vacabunt zlecamy to pp. posłom naszym, gdyż tego życzymy, aby te wzwyż mianowane proventus tak mensae regiae należące jako vacantie obrócone na potrzebę Rzptej dotąd były, póki da Bóg przyszły król nowo koronowany nie będzie. A iż sami widzimy rzecz niepodobną, aby IMć p. podskarbi przez tak krótki czas miał liczbę swoją doskonale uweryfikować na tej konwokacyej, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby ten calculus taki był dla informowania tylko Rzptej, a sama werifikacya będzie da Bóg IMć p. podskarbi na przyszłej elekcyi przez pisarzów skarbowych powinien uczynić. 5. Siła pod ten czas interregni na opatrzeniu zamków ukrainnych w województwie naszem [należy], jako Lwowa, Przemyśla, Sanoka, przeto aby ex aerario publico opatrzona ich securitas jako najlepiej była, dojrzą tego pp. posłowie nasi, a żeby IchMć pp. starostowie ukrainni na zamkach swoich zawsze rezydowali według dawnych praw o tem napisanych ostrzedz tego mają. Przy tem domówią się i tego pp. posłowie nasi, aby przyszły da Bóg król IMć zgodnie i wolnymi głosy obrany, to in pactis conventis z przeszłymi królami mamy, aby zamków certum numerum ukrainnych ufortyfikował i aby była specifikacya tych zamków. 6. Ad internam securitatem rzptej rzecz być potrzebną upatrujemy, żeby wszystkie simultates, rankory, odia i zaścia inter cives, tak te, które za żywota ś. p. króla IMci były, jako i te, któreby pod ten czas interregni przypadły, autoritate tej konwokacyej ułagodzone i umorzone były, gdyż jeśli kiedy tedy w tym razie i niebezpieczeństwie ojczyzna zgody i spólnej miłości po nas wszystkich potrzebuje. Dla tego uprzejmie życzymy, aby też pax inter dissidentes de religione jako najbespieczniej najwarowniej zachowana była. A iż pp. bracia religiej greckiej skarzyli się jako na przeszłych sejmikach i walnych sejmach tak i teraz o wielkie praeiudicia swoje, które cierpią w wolnościach i przywilejach swoich i w odjęciu niektórych beneficiorum, zlecamy pp. posłom naszym, iżby to obwarowali sufficientissime, żeby już religia grecka we wszystkich exorbitancyach i pretensyach swoich upokojona była. 7. Księgi i akta wszystkie w Koronie, które są otwarte za uniwersałem IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego, aby suum robur et valorem miały, a które nie są aby authoritate tej konwokacyej otworzone były a to dla zapisów i ekstraktów. Księgi przytem tak ziemskie jako i grodzkie aby otworzone były, jednak gdzieby starosta nie wjechał na starostwo i przysięgi nie odprawił, aby żadnych suscept nie czyniono, tylko estrakty danych zapisów i dekretów wyjmowano w tych grodach. 8. Lauda wszystkie prywatne ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej aby aprobowane były, a iż laudum ziemie lwowskiej postanowili sobie obywatele ziemi lwowskiej wprzód ante incidentiam tego sejmiku propter securitatem tych niebezpieczeństw i dla pohamowania domowej swawoli, tedy go takiej wagi mieć chcemy, jakoby tu wespół na tymże sejmiku postanowione było, gdyż to z ochoty swojej i potrzeby wielkiej uczynili Ich Moście. 9. Pacta conventa aby ze wszystkimi naszymi sąsiady zachowane i zatrzymane były rzecz jest słuszna, w czem aby się IMć ksiądz arcybiskup jako primas authoritate stanów na konwokacyej zgromadzonych ozwał wszytkim sąsiadom, z którymi jeno sąsiedztwo i pakta zachodzą, rzecz słuszną widzimy. 10. Konwokacya przeszła warszawska podczas interregni i kaptur warszawski na tejże konwokacyej po śmierci ś. p. Zygmunta trzeciego aby in toto de verbo ad verbum reasumowany był, absque ulla interpretatione et declaratione i żeby to in volumen legum wpisano było zlecamy pp. posłom naszym. 11. Securitatem tych niebezpiecznych czasów taką mają nam przynieść pp. posłowie na dalsze czasy, jaka była obmyślona na ekspedycyą pruską in anno millesimo sexcentesimo trigesimo quinto, sposobem województw poznańskiego i kaliskiego. A jeżeliby pospolite ruszenie zdało się być potrzebne, tedy zniosszy się inszymi IchMciami pozwolić na nie mają IchMć pp. posłowie nasi, według zgody wszystkich. 12. A jeżeliby do podatków w Rzptej przyszło, tedy pp. posłowie nasi sumę dwojgu podymnemu korespondującą, albo też jaka będzie wszystkich zgoda

pozwolą, okrom tych teraźniejszych subsidia, których my sobie namówili et in privato nostro laudo opisali, jako to ziemia lwowska usarzów sto, kozaków dwieście, piechoty dwieście, naznaczywszy rotmistrze usarski WlMcię p. Mikołaja hrabię na Ostrorogu podczaszego koronnego, kozackim zaś IMć p. Stanisława Kowalskiego stolnika lwowskiego i IMć p. Kołka a piechocie IMć p. Jana Czermińskiego. W ziemi przemyskiej tymże sposobem i także wiele ludzi, naznaczywszy rotmistrzów usarskiej chorągwi IMci p. Jana z Pleszowic Fredra sędziego ziemie przemyskiej, w kozackich zaś IMć p. Mikołaja Czuryła i IMć p. Marcina Magdaleńskiego a piechocie IMć p. Alexandra Siecińskiego. W sanockiej ziemi półtórasta koni kozaków, naznaczywszy rotmistrza IMć p. Andrzeja Pobydzińskiego a tych wszystkich chorągwi dalichmy zwierzchność WlMć p. podczaszemu koronnemu jako pułkownikowi. **13.** Ponieważ niedosyć się stało tym punktom, które in pactis conventis poddalichmy byli ś. p. królowi IMci Władysławowi Czwartemu, tedy się mają starać się o to pp. posłowie usilnie nasi, aby to wszystko co na przeszłej elekcyej namówione było i co w inszych konfederacyach dawnych i kapturach starych i świeżo przeszłych napisano było, in realem executionem przyszło, w czem by kolwiek exorbitancya była, a mianowicie in distributiva iustitia, w której maxime exorbitatum est, bo nią nie według praw in pactis conventis opisanych, ale przez korrupcye plus offerentium, fawory, respekty, nie tylko aetate et discretione vigentibus ale i nieznającym tej rzptej rozdając szafowano, przyczynić tedy rozumie województwo także ten punkt do przysięgi dawniejszej króla IMci w prawie opisanej, że hunc panem bene meritorum nie za upominkami i podarkami ani z faworu albo respektu jakiego szafować będzie tymi wakancyami, ale według tego, jako jest in pactis conventis opisano. A iż się to dzieje z promocyej pp. pieczętarzów, tedy i Ich Miom pp. pieczętarzom do ich dawnej przysięgi takaż przysięga przyłączona aby była de verbo ad verbum, starać się będą o to pp. posłowie. **14.** I to za rzecz słuszną i potrzebną rozumie być województwo nasze, aby w tejże przysiędze króla IMci dawnej dołożono i ten punkt, że w pokojach i na dworach swoich cudzoziemców chować nie będzie a pogotow ani consilia inire z onymi, ani też do postronnych panów w poselstwach ich posyłać będzie, co serio Ich Miom pp. posłom zlecamy. **15.** Disciplina militaris jako jest potrzebna do wojennych ekspedycyej wiadomo dobrze każdemu, zaczem lubo o niej siła konstytucyi jest surowo napisanych, jednakże na to mniej dbają żołnierze, jako w wyciąganiu stacyej tak też i w przechodzeniu wielkie krzywdy i exakcye niezwyczajne ludziom ubogim czynią, gdzie prawie niebiosa gemitus pauperum przebija a stąd po tem i vindicta na wojsko zwykła subsequi. Tedy Ich Mć pp. posłowie nasi mają inire modum, zniosszy się tak z Ich Mciami pp. senatorami jako i z Ich Miami pp. posłami, aby już jako w żołdzie tak i w stacyach była certa quota namówiona a na transgressores legis et constitutionis severior paena naznaczona ma być, mianowicie na tych, którzy w ciągnieniu odbiegają od chorągwi po różnych wsiach i miasteczkach wyciągając pieniężne stacye, lubo tam stać nigdy nie myślą, gdyż w tem wielka szkoda i uciążenie stąd szlachta i poddani ich mają, bo jednym się odkupiwszy drudzy zaś z chorągwią przychodzą. A tak żeby nad dwie chorągwie więcej nie przechodząc w jednej majętności stać się nie ważyli, pod winami w prawie opisanemi i te dzierżawy, w których stanowiska i leże swoje żołnierz ma, wolne od przechodzących wojsk zostawali. A że to należy ad disciplinam militarem, żeby rotmistrze przy chorągwiach mieszkali, tedy i to zlecamy pp. posłom naszym, aby pod czas wojny mianowicie w obozach zawsze przy swoich chorągwiach mieszkali, exceptis legitimis causis et vera infirmitate, czego obojga iustis documentis dowieść mają. A któryby temu dosyć nie czynił napomniony raz ma być karany potem winą taką, która się teraz ma namówić na tej konwokacyej. A jeżeliby przyszło do zaciągów cudzoziemskich wojsk, tedy mają providere Ich Mć pp. posłowie nasi, aby cudzoziemskiego wojska liczba dobrze mniejsza była niżeli polskiego. **16.** W tak nagłem niebezpieczeństwie słuszna rzecz jest, aby książe IMć brandeburski kurfirszt[1]) oświadczył w tej mierze miłość przeciwko ojczyźnie naszej jako feudatarius tej rzptej, wniosą tedy prośbę

---

[1]) Fryderyk Wilhelm.

pp. posłowie nasi do IMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego, aby imieniem rzptej prośbę swoją przez pisanie do książęcia IMci wniósł, żeby liczbą jaką dobrą ludzi wojennych chciał poratować rzptą, więc i tego, aby nieprzypominał IMć ksiądz arcybiskup gnieznieński, aby wszystkie retenta, cokolwiek się pokaże, książe IMć brandenburski oddać jako najprędzej raczył na zapłatę wojsku do rąk JW. p. podskarbiego koronnego [1]), a cokolwiek by oddano od książęcia IMci branderburskiego, na coby kwitu ręką IMci p. podskarbiego koronnego nie pokazał podpisanego, to wszystko ma być irritum et inane. Także do pp. Gdańszczan aby IMć ks. arcybiskup gnieznieński interponował auauthoritatem suam, iżby rzptą, z której tak wielkie emolumenta biorą, w tak ciężkim razie chcieli ludźmi dobremi poratować przynajmniej tysiącem człowieka cudzoziemskiego. Reszty składanego winnego u p. Szembeka upomnieć się, aby ją nieodwłocznie oddał. 17. Dochodzą nas te wieści jakoby byli tacy, którzy to proponują, aby królewicz IMć Kazimierz pod ten czas interregni wodzem był wojsk rzptej przeciwko temu nieprzyjacielowi. Lubo wszystkie dotes doświadczonego wodza przypisujemy królewiczowi IMci Kazimierzowi, jednak iż warowali to sobie przodkowie nasi, quod nullum castrum seu fortalitium regni Poloniae alicui duci vel principi aut descendenti de gente ducali regendum et tenendum pro tempore et in aevum non debet committi, a wojsko poruczyć daleko większa rzecz jest niźli jeden zamek, zlecamy to pp. posłom naszym, aby tego żadną miarą nie pozwalali i jeśliby to kto proponował, temu omnino kontradikowali. 18. To infortunium, które padło na rzptą w rozgromieniu świeżem wojska koronnego i w pojmaniu obudwu IMiow pp. hetmanów koronnych, jako jest nam wszystkim żałosne tak i do kommizeracye pobudzające, żebyśmy o wyswobodzeniu i Ich Miow pp. hetmanów [2]) i rycerstwa w pojmaniu będącego u pogan omnimode myślili, zaczem zlecamy pp. posłom naszym, aby wnieśli prośbę swą w pośrodek wszystkich Ich Mciow, aby specialiter posłać z tem do cesarza Tureckiego,[3]) iżby jako Ich Miów pp. hetmanów tak i wszystkich innych, których tam na tej wojnie pobrali, wolno wypuszczono i oddano, gdyż Ich Mć pp. hetmani czyniąc dosyć pactis conventis które ma Rzpta z cesarzem Tureckim gwoli temu z wojskami tak daleko poszli, aby byli zabronili Kozakom Zaporoskim chodzenia na morze, na co się byli zbuntowali. 19. Praesidio i ludziom na Kudaku będącym, ponieważ rzpta na niego wielki koszt ważyła i ludzi wiele do wojny tam potrzebnych zostało, obmyśleć subsidium potrzeba i jako najprędzej, ut non cedat in praedam nieprzyjacielowi. 20. Jeśliby tak nagle napadło niebespieczeństwo strzeż Boże na ojczyznę, iżby do wydania podatków przyjść nie mogło, tedy mają inire rationem pp. posłowie nasi z inszymi Ich Mciami, żeby skądkolwiek zaciągnąć pieniędzy ad fidem publicam dla prędszego zaciągnienia żołnierza. 21. Wielką stąd uznawa szkodę sejmik wiszyński, iż którzy otrzymają przywileje na wakancye lub starostw, lub jakichkolwiek dzierzaw od króla IMci danych, nie pokładając się w tem ani czekając oddania przez pisarzów skarbowych, jako o tem prawa wyrażone są, za szczególnem tylko przywileiem albo listem prywatnym kancelaryej którejkolwiek zwykli te dobra odbierać, skąd wielka szkoda w opustoszeniu zamku i armaty dzieje się, tedy jeżeliby kto taki na potem znalazł się, któryby nie dołożywszy się skarbu i nie z rąk skarbowych wziął te dobra, eo ipso facto ma je tracić. 22. Kontrakty arendy, administracye, komissye et quocumque nomine et titulo nazwane około ekonomiej i wszelakich dóbr króla IMci dispozycye, także i kwity de perceptis dane, których wszystkich dozór iż się za wiadomością JW IMci p. podskarbiego koronnego odprawiać i ex actis thezauri regni z podpisem i pieczęcią skarbową iuxta nexum iuris publici wychodzić mają, przeto takowe wszystkie jako prawu koronnemu przeciwne aby kasowane były, zlecamy pp. posłom naszym, chcąć to mieć po JW. IMci p. podskarbim koronnym, aby te wszystkie prowenta w dyspozycyą swoją brał i prowent z nich i teraz ad felicem usque coronationem da Bóg pana przyszłego i na potem, które to prowenta podczas interregni usque ad coronationem mają się obracać na potrzebę Rzptej sub refusione damnorum, gdyby temu IMć p. podskarbi nie chciał dosyć czynić

[1]) Jan Mikołaj Daniłowicz. [2]) Mikołaj Potocki h. w. k., Marcin Kalinowski h. p. k. [3]) Ibrahim.

i w powinności się swojej poczuwać. A in futurum praerogativa JW. IMci p. podskarbiego koronnego iuxta iura anteriora in hoc passu in suo robore zostawać mają. Także funtcol elbląski i gdański, ponieważ są bona mere oeconomica, do dispositiej tegoż IMci p. podskarbiego koronnego należeć mają, i żeby żadnymi jurgeltami onerowane nie były zlecamy pp. posłom naszym, a ktoby był refractarius huic legi ma być sądzony i karany processu fisci. 23. Posyłanie posłów do panów cudzoziemskich i odprawa także i ten koszt [który] na posły cudzoziemskie wydawany bywa ma się odprawować z prywatnego skarbu króla IMci, według konstytucyej in anno millesimo quingentesimo nonagesimo tertio ferowanej, która żeby była in eo punctu reasumowana zlecamy pp. posłom naszym. 24. Na teraźniejszy aparat wojenny ta kwarta nowa ma się obracać totaliter, jako to na kule, prochy, lonty, furmany, residuum jednak do pracy żołnierskiej przyłączyć, której kwarty ma reddere rationem p. Arciszewski. A jeśliby się to ukazało, aby co in privatos usus a nie in publicum emolumentum obrócił, tedy mu tego in rationibus nie mają przyjmować i ma to wszystko powrócić sub paenis de retentoribus sancitis. A że mu przyczyniono, jako to patet z uniwersału IM księdza prymasa, do dawnego jurgeltu trzy tysiące, tedy IchMć pp. posłowie na to pozwalać nie mają. 25. Ad coaequationem należeć będzie, żeby rachunek województwa pruskiego uczynili przed IMcią p. podskarbim koronnym i na potem żeby tamże czynili rachunki nie w swoich województwach. Także i summa sześćdziesiąt tysięcy i pięć, która została przy potomkach nieboszczyka IMci p. wojewody pomorskiego aby oddana była, zlecamy pp. posłom naszym. 26. Województwo wołyńskie we wszystkich podatkach aby się koekwowało zlecamy pp. posłom naszym. 27. Za tą insolencyą i buntami chłopskimi wielka się diminucya stała w prowentach Rzptej, mianowicie na komorach króla IMci ukrainnych, jako to w induktach, cłach i mytach, na co ma mieć wzgląd rzpta, żeby w tem nadzieje nie pokładała co z swojej rezy wypadło, iżby z kąd indąd ten prowent obmyślono. 28. Kwity kwarciane, które dawał IMć p. podskarbi za rzetelnem oddaniem possessorów dóbr rzptej, mają się starać IchMć pp. posłowie aby wagę swoję mieli tak, jakoby w Rawie oddane były, ponieważ w tych niebespiecznych czasach trudno i niebespiecznie ich było odsyłać do Rawy. 29. Sądy sejmowe i zadworne aby iuxta iuris praescriptum odprawowane były i ferowane nie iuxta beneplacitum, to jest żeby król IMć tam się z swoją sentencyą skłonił, gdzieby pluralitas senatorów sentencye swoje dawała. A jeśliby in contrarium stanął dekret, powinni się będą IchMć pp. senatorowie aliter sentientes na to ozwać, a za ich odezwaniem lubo któregokolwiek z nich ma IMć p. marszałek na ten czas będący którykolwiek znowu rozdawać vota i notować pluralitatem, do której król IMć skłonić się będzie powinien, luboby in contrarium już był ferowany dekret. A pisarz dekretowy ma być szlachcic dobrze osiadły nie cudzoziemiec, sub nullitate iudicati. 30. Rejekty też sejmowe sine consensu partium, iż od sejmu do sejmu przez lat kilkanaście ekspedicyej swojej prawie i efectus sortiri nie mogą, a do tego przyłączają per vim decreti sine controversiis partium suspensiones paenarum, infamiae, banitiones, executionem decretorum quorumvis etiam iudicii tribunalitii i paenam contraventionis decreti comitialis et sessionis turris, przez co wielka ujma sprawiedliwości i executionis decretorum, zlecamy to pp. posłom naszym, aby rejekty sine consensu partium nie bywały, a które w rejekty upadły, aby expediowane były wprzód przed innemi sprawami, a jeżeliby nie były ekspediowane, tedy non obstante suspensione in decreto paenarum sine controversis partium prolato, aby wolno było każdemu według prawa sobie dekretu executionem postąpić. 31. Siła to do exekucyej w osądzonych rzeczach należy, na czem wszystka vis decretorum zawisła, żeby starostwa sądowe nie były ogołocone propter fortem executionem, zaczem zlecamy to IchMciom pp. posłom naszym, aby się tego serio domówili, iż cokolwiek odpadło dzierzaw wsi od starostwa sądowego, aby to wszystko przyłączono było do tego starostwa post decessum modernorum possessorum. 32. Gwardyej królewskiej aby według postanowienia per legem nie było w liczbie jeno sześciuset, którzy podczas sejmu nie mają wchodzić armati do zamku, to jest z chorągwiami rozwitemi i bębnami, jako przed tem było, ani też stawać z zapalonymi knotami jako u senatorskiej izby tak i u poselskiej, aby tem bespieczniej

mogli de republica et libertatibus sadzić pp. posłowie, gdyż to repugnat contra libertates nostras. 33. Tytuły nowe kawalerskie i confraternitates jako aequalitati et paritati nostrae szkodliwe rzeczy aby niebyły wnoszone, a ktoby ich chciał inducere, przeciwko takiemu ma być taka paena postanowiona, jako contra perdueles. 34. A iż to publica vox (która divinae zwykła comparari) po naszych tam wojewcdztwach increbuit, jakoby przywileje jakieś Kozakom zaporoskim z pieczęcią miały być wydane, któremi się i sami Kozacy szczycą, tedy IchMć pp. posłowie nasi mają się tego dowiedzieć z którejbyto kancylaryej wyszło i spytać Ich Mciów pp. pieczętarzów cuius scitu et mandato wydane są te przywileje. 35. Zaczem dostrzedz mają tego pp. posłowie, aby na potem żadnych pokojowych pieczęci król IMć nie zażywał, a coby taką pieczęcią zapieczętowane było irritum et inane ma być nie tylko in publicis ale etiam in privatis expeditionibus, ponieważ insignia królestwa polskiego mają być ornamentum królów polskich. 36. Deputacye aby osobne podczas sejmu nie bywały, bo to insza jakby rzptej dzieje się species. Consilia secreta podczas sejmu aby nie bywały, a jeśli będą jakie, aby przy tem bywała i poselska izba jako i w Toruniu. In archivum że tam coś podawają znieść to, ale cum consensu wszystkiej izby poselskiej, żeby wiedzieli co w tym tam skrypcie jest, mogą się podawać in archivum senatus consulta, aby każdy swoją sentencyą z podpisem swoim do grodu podał, wyjąwszy ją z grodu autentice czytać IMć ksiądz sekretarz wielki powinien będzie. 37. Cognitio privilegiorum, którą zwykli byli odsyłać na sejm albo za dworem do sądów króla JMci, teraz pp. posłowie nasi domówić się tego mają, aby bez odsyłania i jakiegokolwiek sądu na trybunale kognicya ich bywała, który dekret takiej ma być wagi jako nadworny albo sejmowy. 38. Wielką w tem szkodę i uciążenie stan szlachecki ponosi, że te sprawy na sejmie nie według wpisania w regestr ale według woli IchMciów pp. referendarzów przywoływane bywają, zaczem zlecamy pp. posłom naszym, aby zwyczajem trybunalskim te sprawy przywoływane były, jako która in ordine jest, a ktoby się ważył inaczej kazać przywoływać, na tego ma być skazana paena mille marcarum toties quoties ad instantiam iniuriati, forum inter causas officii magnarum naznaczając. 39. Malo exemplo stało się to, że na teraźniejszym uniwersale IMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego drukowanym na sejmik przysłanym, podpisywali się i IchMć duchowni ad publica consilia nie należąc, okrom Ich Mców księży biskupów, mają tego ostrzedz Ich Mć pp. posłowie nasi, aby tego więcej nie bywało i ten podpis pro consvetudine żeby nie był miany. 40. Kwarcianemu wojsku pozostałemu aby in toto zapłacone było tak Polakom jako i cudzoziemcom, co się słusznie z regestrów pokaże etiam et successoribus tylko za dowodem pewnym. Także i traktament pewny pp. pułkownikom wojska zaporowskiego szlachcie braci naszej zatrzymany aby był zapłacony. Co się pokaże jednak, jeżeliby się kto niesłusznie upominał i nie należał do tego, temu nie dawać, ale to wszystko residuum ma cedere na zapłatę wojsku teraźniejszemu. 41. Czopowe ziemie lwowskiej, jako to sobie warowali na przeszłym sejmiku, że luboby wyszedł czas asignacyej, do którego czasu wybierać miano, tedy po ekspiracyej jego a prima Octobris znowu go sobie ustanawiają do lat dwóch zupełnych to jest ad annum quinquagesimum ad primam Octobris, co aby im na tej konwokacyej aprobowano zlecamy pp. posłom naszym. Administratora tego czopowego naznaczają IMcie p. Piotra Ożgę pisarza ziemskiego lwowskiego, który ma to plus offerenti arendować, publikowawszy to przez uniwersały trzema niedzielami przed tem, a nim do administracyi przyjdzie jurament juxta formam antiquam ma uczynić. 42. Ponieważ się zaczynają wielkie krzywdy od granic węgierskich obywatelom tak ziemie sanockiej jako i przemyskiej, tedy mają się interponere pp. posłowie nasi do IMci księdza prymasa, aby raczył napisać list do księcia IMci siedmiogrodzkiego z przypomnieniem pactorum, prosząc przy tem, aby ta swawola pohamowana była a ex delinquentibus aby słuszna sprawiedliwość była; w tejże materyej i do IMci paniej Humiennej otrzymać pisanie. 42. Targowiska i Łężany majętność IMci p. Benedikta Sienieńskiego w sanockiej ziemi przeciwko wyraźnym prawom, o czem są dawne konstytucye, iż uprosił IMć p. starosta biecki, a ta majętność już jest od sta i kilkadziesiąt lat prawem dziedzicznem, mają się w to włożyć pp. posłowie nasi, aby nie był więcej inkwietowany, a ktoby się na potem ważył upraszać

bona regalia pro haereditariis, tedy taki ma subiacere paenis in constitutione expressis. 44. W wielkie ubóstwo i zniszczenie miasto Przemyśl przyszło, dla częstego żołnierza przechodzenia i jego podejmowania tak, że też i Ich Mcie pp. obywatele ziemie przemyskiej, dla sądów i odprawowania kontraktów swych zjeżdżający się, swojej wygody nie mają i w tem wielkie mieszczanie przemyscy cierpią ukrzywdzenie, że wiele jest obywatelów w mieście pod jurysdykcyami tak duchownego stanu jako też i inszej kondycyej mieszkający, którzy na gruntach przedtem miejskich zasiadłszy z mieszczany, których nie wiele jest, onera civilia ponosić wzbraniają się i podczas incursionum nieprzyjaciela koronnego nie chcą na straż z armatą stawać, ani też do municyej miasta, jako do sypania wałów koło miasta przykładać się, przeto zabiegając dalszemu zniszczeniu miasta, zlecamy to Ich Mć pp. posłom naszym, aby o to starali się i efficiant, żeby od prześcia i stanowiska żołnierza toż miasto Przemyśl uwolnione zostawało i konstytucyą na sejmie coronationis obwarowano było. Żydzi też przemyscy do odprawowania straży i co należy do obrony jako to armaty i strzelbę mieć porządną według posłuszeństwa urzędu miasta Przemyśla powinni będą. 45. A iżeśmy ad internam securitatem uczynili sobie laudum na tym sejmiku, także kapturowe sądy nasze uchwaliliśmy, naznaczywszy im czasy według affektacyej każdej ziemi dla uskromnienia swej woli i dochodzenia prędszej sprawiedliwości ukrzywdzonym, tedy zlecamy to pp. posłom naszym, aby jako lauda tak i kapturowe sądy authoritate konwokacyi przyszłej approbowane były, cochmy do grodów naszych podali i wpisać kazali. Datum w Wisni die vigesima quinta Junii[a] anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Piotr Ożga pisarz ziemski lwowski marszałek koła sejmiku wiszeńskiego.

Ind. Rel. C. Leopol. 398 p. 69—87; Ind. Rel. C. Sanoc. 161. p 2035—2046 fragment; Castr. Prem. Rel. 375 p. 1647—16 64; Fas. Cop. C. Prem. 15 p. 1481—1494. Ręk. B. Ossol. 3566 f. 226—231.

4.

Wisnia, 25. czerwca 1648.

Ordynacya kapturowa województwa ruskiego.

1. My dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik wiszenski zgromadzeni według uniwersału IMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego[1]) pod interregrum po śmierci św. pamięci króla IMci Władysława Czwartego na dzień 25. czerwca obmyśliwając dobre i stateczne województwu naszemu ruskiemu bezpieczeństwo i aby jako najprędzej ukrzywdzonych sprawiedliwość dochodziła i swawola karanie swoje odnosiła, takeśmy postanowienie, przychylając się do starodawnych praw, kapturów, konfederacyej, zwyczajów w konstytucyach opisanych na wszelaką swywolę domową przez przodki nasze postanowionych, one wszystkie et rigorem ich in toto reasumując uczynili. 2. Ponieważ Rzpltej każdej fundamentem są prawa i exekucye ich, na tem obojgu wszystkie państwa firmiter stoją, tedy my przy dawnych prawach stojąc objecujemy i spólnie sobie ślubujemy według związku przodków naszych onych sobie wcale dotrzymać pod wiarą i poczciwością naszą. 3. Prawem pospolitem to jest dobrze opatrzono, aby żaden krzywd swoich privata authoritate niedochodził, tylko lege publica, tedy ktobykolwiek pod tym czasem interregni swawoleństwa, gwałty, stupra, raptus, incendia, depopulationes, depraedationes, dispercussiones viarum, rapinas, invasiones domuum[b]), duella, violentias, homicidia, vulnera et alia in universum quaevis criminalium causarum facti genera, których cognitio ex praescripto prawa naszego tak sejmom jako i trybunałom i sądom grodzkim należy, expulsiones violentas per-

[1]) Maciej Łubieński. a) T. P. Julii. b) P. T. domesticas.

sonis quibusvis czynił, sądowi kapturowemu każdy taki podlegać ma, jednak tylko te excessy, które sub tempus interregni a morte regis usque ad coronationem stały się, przed tym sądem kapturowym sądzić się mają. Także temuż sądowi należeć będą sprawy o nieuczynienie sprawiedliwości, o stawienie poddanych i wszelkich osób luźnych, nieosiadłej szlachty, którzyby a) aresztowani i criminaliter obwinieni byli. Intytulacya pozwów pod takim tytułem ma być wydawana.: Nos iudices pallatinatus Russiae vigore confoederationis in conventu visnensi inter nos constitutae etc. Który pozew ma być pieczęcią tego, którego sobie za dyrektora sądów swoich obiorą, pieczętowany. A positio pozwu ma uprzedzić dwoma niedzielami. Proces zaś tych wszystkich spraw taki ma być zachowany. Naprzód ma być terminus peremptorius, na którym iuxta qualitatem excessus otrzymać ma powodowa strona lucrum adiudicationis b) paenarum legum in confoederationibus et constitutionibus regni descriptarum, którą kondemnatę otrzymawszy nie ma jej zaraz publikować i do exekucyej przywodzić, ale ma znowu na drugi termin ad publicandum decretum przypozwać. Na którym terminie żadne insze defenzye obwinionemu iść nie mają, tylko sola ignorantia, jeśliby ją strona pretendowała, którą juramentem zniosłszy, tamże in instanti respondere powinien i wszelakie iudicatum pati, którego ile in criminalibus cognitio ex scrutiniis et inquisitionibus być ma. W takich sprawach dylacye żadne insze pozwolone być nie mają tylko dilatio scrutinii ad proximum terminum, także dilatio verae infirmitatis, ale in actu personali tantum. Causae zaś expulsionum przy którychby się kryminały nie mieszały, także eliberationes nobilium aż za drugim pozwem determinować się mają. Kontumacya tylko na pierwszym pozwie c) otrzymana być ma, jednak to wszystko sub paena bannitionis, której banicyej exekucya ma być per detentionem banniti in turri ad satisfactionem parti pro negotio principali et re iudicata. Temuż sądowi należeć będą causae fisci o podatki tak przeszłe, laudis privatis uchwalone, jako też i na teraźniejszym sejmiku pozwolone, których wszystkich proces według dawnych praw w konstytucyi opisanych zachować się ma. 4. A każdy in criminalibus, który będzie lub ex controversiis partium, lubo też in contumatiam legitime d) convictus et condemnatus, ma być do takowej exekucyi przywiedziony, żeby ta exekucya sposobem w prawie opisanym in refragatorios iuri odprawowała się, zażywszy i tych ludzi, jeśli tego będzie potrzeba, których tu zostawimy e) ad privatum praesidium; a jeśliby i ci niezdolni byli, tedy przeciwko takiemu consurgemus omnes. Jednak nim do exekucyi przyjdzie mają innotescencye swoje pp. sędziowie kapturowi, wypisawszy rzecz o którą między stronami idzie o którą excessivus jest convictus, dawszy przytem rationem sententiae suae autentice wydać i rękami swymi podpisać i oddać do rąk IMć pp. starostow abo do urzędów grodzkich, które innotestencye powinni będą IMć pp. starostowie między nas rozesłać sub paenis contra negligentes officiales sancitis et in eodem iudicio repetendis. A my wszyscy za takiemi innotescencyami będziem powinni iure bellico contra iurevictum tak jako contra hostem patriae ruszyć się i onego jako infamem gardła i majętności zbawić. A bannitos zaś imać i do wieży podawać, majętność, jeśliby parti iurevincenti należała, do possessyej oddawać, w czem wszystkiem według ordynacyi sądów tychże kapturowych będziemy się powinni sprawować. A gdzieby się który z nas, excepto legali impedimento iuramento comprobando, za takową innotescencyą nie ruszył, tedy actor, wziąwszy attestacyę od IMć pp. sędziów kapturowych, będzie powinien każdego pro damnis exinde secutis, które tenże actor bliższy będzie poprzysiądz, przed tenże sąd pozwać, których adiudicationem otrzymawszy, ma być odesłany pro alteriori executione do starosty vel eius officium. A p starosta i gród jego, gdy się da Bóg sądy otworzą, powinien będzie sprawę tę ordinario processu exekwować, iuxta praescriptum statuti de re iudicata prolati. Wszakże pro tunc od tego ruszenia in executionem wolni zostawują ci, którzy są negotiis reipublicae occupati i ci, którzy są lege publica ab expeditione bellica uwolnieni także i sędziowie kapturowi. To się też specialiter waruje, iż gdyby który z nas w tej ziemi, gdzie takowa exekucya odprowadzona będzię na ten czas osobą swoją nie był, tedy kiedy go ta innotescencya dojdzie,

a) P. T. którzy to. b) S. adiucationem. c) S. na pierwszy pozew. d) S. iure. e) S. zostawiwszy.

uchodząc rigorem iuris i damna suprascripta na miejsce swoje osoby szlacheckie do tej egzekucyi sposobne posłać będzie powinien. A ktoby to postanowienie nasze refringere chciał, albo iurevicto patrocinari i być auxilio, tedy pod takąż winę podpadać i temuż kapturowemu sądowi podlegać ma, jak gdyby był iurevictus, a gdyby przy exekucyi iurevictus zabity albo szkodę na majętności i dobrach swoich ponosił, o to żaden z nas trudności nie ma mieć. A jeśliby do prędszej iurevictorum exekucyej i do łapania ich także i do uskromienia wszelakich swywoli, którąby się w mieście z.... działa sędziowie kapturowi potrzebowali auxilia z miasta, powinni im praestare miesz czanie, czego gdyby nie chcieli uczynić, podlegać o to sądowi kapturowemu powinni. 5. Do których sądów obraliśmy sędziów z ziemi lwowskiej, ponieważ sobie przedtem dawno kaptur postanowili z pewnych racyi, cochmy im to teraz approbowali, opisawszy w nim sędziów, tu się nie specyfikują. Z ziemie zaś przemyskiej tych IMć pp. obraliśmy: Franciszka Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego, sąd ziemski przemyski, Zygmunta Fredra stolnika sanockiego, Krzysztofa Srzedzinskiego[a]) podczaszego halickiego, Gerzego Grochowskiego wojskiego samborskiego[b]), urząd grodzki przemyski, Jerzego Madalińskiego, Matiasza Drohojowskiego, Andrzeja Biereckiego, Piotra Gorajskiego, Jana Grabię, Bazylego Lityńskiego. W ziemi sanockiej: WIMć p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sądeckiego starostę sanockiego, IMć pp. Jana Adama ze Zmigroda na Lisku Stadnickiego podkomorzego sanockiego, Stefana Bala chorążego przemyskiego, sąd ziemski sanocki, Swiętosława Kazanowskiego cześnika sandomierskiego, Stanisława Humnickiego wojskiego sanockiego, Mikołaja Wysoczańskiego miecznika sanockiego; urząd grodzki sanocki, Samuela Bala, Jana Humnickiego, Kiliana Cieszanowskiego, Zbigniewa Stadnickiego; Aleksandra Zydowskiego. Którzy zjechawszy się pro feria tertia post festum Visitationis Beatissimae Virginis Mariae przemyscy do Przemyśla, sanoccy do Sanoka zacząć mają na miejscach[c]) zwykłych sądy swoje, gdzie się sądy grodzkie zwykły odprawować, czego im starostowie i słudzy ich bronić nie mają i owszem tak w exekucyej czynieniu według starych praw i statutów, jako i w inszych wszelakich sprawach temuż sądowi praesto esse być powinni i tam na tem miejscu naznaczonem zasiadłszy przysięgę iuxta rotham iudicii tribunalis regni odprawiwszy ordynacyą porządną sądów swych uczynić mają, to zachowując, aby in dicendis sententiis pluralitas suffragiorum dekret stanowiła, sądy te odprawować będą powinni, zachowując sposób w nich takowy, jako na trybunałach, tego ostrzegając, aby mniej nad liczbę pięci panów deputatów sądzić nie zasiadali sub nullitate decreti, gdyż o wielką rzecz sine appellatione sądzić będą; auctoritas et securitas taka być ma IMć pp. deputatów, jako na trybunałach zachowana byw . 6. Sądy te trwać będą aż do koronacyej da Bóg, jednak przed elekcyą na niedziel trzy a po elekcyej także do trzech niedziel od tych sądów supersedować będą powinni. Których to IMć pp. deputatów obowiązujemy amore patriae et libertatis aby niechcieli deessse sprawiedliwości ludzkiej et officio, a jeżeliby którego z pp. deputatów sprawa przypadła, ma ustąpić z miejsca swego i ustąpić równo z stronami na dekret. 7. A co się tknie spraw duchownych, jeśliby się jakie pod ten czas sądzenia kapturu trafiły, tedy o tem decyzyi na ten czas nie czyniąc odkładamy to do konwokacyi przyszłej dla zniesienia się o tem z IMć pp. duchownymi. 8. Spraw wszelkich in hoc idem iudicium introductarum processus, któreby nie były determinowane i po osądzeniu do exekucyej nie przywiedzione, według kapturu konwokacyej przeszłej mają się w tem sprawować ukrzywdzeni. 9. A to wszystko cokolwiek w tej konfederacyi naszej tam in genere quam in specie opisano, iż sobie cale i nienaruszenie w każdym punkcie zdzierzemy i do skutku przywiedziemy, sub fide et honore objecujemy, ślubując za się i potomki nasze dotąd, póki koronacya da Bóg przyszłego pana nie stanie. Działo się na sejmiku wisnieńskim 25 Junii anno Domini 1648. Przy bytności JW. IMci księdza Mikołaja Krosnowskiego arcybiskupa lwowskiego opata czerwińskiego, WWIMć pp. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelanica sądeckiego starosty sanockiego, Felicyana z Grochowic Grochowskiego

a) S. Grodzinskiego. b) PT. Sanockiego. c) S. zamkach.

przemyskiego, Aleksandra Wojciecha Przedwojowskiego wiskiego kasztelanów, JWIMć p. Mikołaja z Zurowa Daniłowicza podskarbiego koronnego przemyskiego drohobyskiego ratneńskiego starosty, WWIMć pp. Mikołaja hrabie na Ostrogu (sic) Ostroroga podczaszego koronnego buskiego rohatyńskiego drohowyskiego starosty, Mikołaja z Zurowa Daniłowicza podstolego koronnego, IMć p. Wojciecha Miaskowskiego lwowskiego, Franciszka Dubrawskiego przemyskiego, Jana Adama ze Zmigrodu na Lesku Stadnickiego sanockiego podkomorzych, Hieronima z Tenczyna Ossolińskiego starosty żydaczowskiego, Stefana Bala chorążego przemyskiego, Jana z Pleszowic Fredra przemyskiego, Samuela Włostowskiego sanockiego sędziów, Zygmunta Fredra sanockiego, Stefana Narajowskiego podolskiego stolników, Stana lwowskiego, Krzysztofa Srzedzińskiego halickiego podczaszych, Jana Wyżgę z Rzeczyce lwowskiego, Remigiana Wojakowskiego przemyskiego, Władysława Wrzyszcza buskiego podsędków, Wojakowskiego podstolego przemyskiego, Swiętosława Kazanowskiego sędomirskiego, Alexandra Fredra premyskiego cześników; Stanisława Rogalskiego cześnika podolskiego, Kaspra Wilczynskiego[a]) łowczego lwowskiego, Stanisława Olszowskiego, Jana Glinkę halickiego łowczych, Piotra Ożgę lwowskiego, Gabryela Bireckiego przemyskiego, Jana Cieplińskiego[b]) sanockiego pisarzów, Simona Olewińskiego lwowskiego, Stanisława Humnickiego sanockiego wojskich, Mikołaja Wysoczańskiego miecznika sanockiego, Cebrowskiego stryjskiego, Grochowskiego samborskiego[c]) wojskich, Zygmunta Przedwojowskiego lwowskiego, Simona zaporskiego sanockiego, Wojciecha Ubysza bełzkiego skarbników; Rafała Choteckiego przemyskiego, Mikołaja Farureja sanockiego podstarościch, Stanisława Dąbrowskiego żydaczowskiego, Piotra Pawła Mniszka przemyskiego, Matiasza Aleksandra Strasza sanockiego pisarzów grodzkich, Jana Małaczyńskiego przemyskiego, Andrzeja Kańskiego bełskiego komorników ziemskich, z Wielkich Konczyc Mniszka, z Tenczyna Ossolińskiego, z Zurowa Daniłowicza, Karola Korniakta, Mikołaja Czuryła, Mikołaja Ossolińskiego, Mikołaja Rzeczyckiego, Jana ze Żmigroda, Mikołaja i Franciszka Stadnickich, Jerzego i Marcina Madalińskich, Matiasza Drohojowskiego, Jana z Chodorostawu Chodorowskiego, Samuela Bala, Stanisława Snopkowskiego, Gorajskiego, Jana Wojakowskiego sekretarza króla IMci, Krzysztofa Ostrowskiego, Andrzeja Pobiedzinskiego, Andrzeja Bireckiego, Alexandra Zydowskiego, Macieja Rybińskiego, Remigiana[d]) Zaklikę sekretarza króla IMci, Teodora Ulanickiego, Bazylego Lityńskiego, Alexandra Klofasa, Marcina Michałowskiego, Pawła i Piotra Łapińskich, Bazylego Jaworskiego i inszych IMciow wszystkiej szlachty na sejmik wiszyn ski zgromadzonych. Piotr Ożga pisarz ziemi lwowskiej marszałek koła sejmiku wiszyńskiego.

Castr. San. Rel. 161 p. 2056 — 2065; Ter. Prem. Rel. 345 p. 5 — 15; Rękp. B. Ossol. 3566 f. 221—224.

5.

Wisnia, 1. lipca 1648.

Uniwersał marszałka sejmikowego o ściągnieniu chorągwi w Krośnie.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ziem ruskich lwowskiej, przemyskiej, sanockiej obywatele zjechawszy się do Wisni na sejmik pro die 25. Iunii według naznaczonego czasu od IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego[1]) prymasa ojczyzny naszej, między inszymi konsultami, które concernunt securitatem ojczyzny naszej, a mianowicie pod tak niebezpieczny czas, obraliśmy z pośrodka siebie za rotmistrza kozackiej chorągwi IMci p. Jędrzeja Pobidzińskiego, któremu na ściągnienie i obmyślanie żywności naznaczyliśmy Krosno. 2. Zarazem prosimy pp. dzie-

a) P. T. Wielzynskiego. b) P. T. Lesniowskiego. c) P. T. Sanockiego. d) P. T. Felicyana.

[1]) Maciej Łubieński.

rzawców, lubo też arendarzów, aby im jako ściągnienia tak i żywności według naznaczenia przeszłego kapturu nie bronili, ponieważ to na posługę rzpltej dzieje się. Dan w Wisni prima Julii anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. WMców m. m. pp. bracia życzliwi i słudzy: Piotr Ożga marszałek koła wiszeńskiego, pisarz ziemi lwowskiej m. p.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 161. p. 2066.

6.

Przemyśl, 6. lipca 1648.
Ordynacya sądu kapturowego ziemi przemyskiej.

1. Ordinatio iudiciorum confoederationis. Generosi iudices pallatinatus Russiae terrae et districtus premisliensis et prevorscensis vigore confoederationis generalis in conventu visnensi, proxime praeterito laudatae per incolas pallatinatus Russiae terrarum leopoliensis, premisliensis et sanocensis et districtuum earundem ad id congregatorum electi et deputati iudicii sui ordinationem fecerunt in eum qui sequitur ordinem. 2. Actum Premisliae in iudiciis terrae premisliensis vigore confoederationis in conventu visnensi proxime expedito ordinatis feria secunda post festum Visitationis Beatissimae Virginis Mariae proxima anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo per generosos Franciscum Dubrawski succamerarium terrae premisliensis et iudicii praesentis marschalcum, Sigismundum Fredro dapiferum terrae sanocensis, Christophorum Srzedziński pocillatorem haliciensem, Remigianum Wojakowski subiudicem, Gabrielem Bierecki notarium terrae premisliensis, Georgium Grochowski tribunum samboriensem, Raphaelem Chotecki vicecapitaneum, Petrum Paulum Mniszek notarium castrensem premislienses, Georgium Madaleński viecepalatinum premisliensem, Mathiam Drohojowski, Petrum Gorajski, Andream Bierecki, Johannem Grabia atque Basilium Lityński celebratis. 3. Iudicium hoc idem zjechwszy się na dzień dzisiejszy do Przemyśla i przysięgę na ratuszu z wielu poważnych przyczyn odprawiwszy według roty juramentu sędziów głównych trybunalskich i jurysdykcyej swojej fundacyą przez woźnego opatrznego Jakuba Łosińskiego ad notitiam ludzi przywiodłszy, ten porządek i ordynacyą sądów swoich uczynili 4. Naprzód sądy swoje teraźniejsze kazaliśmy odwołać do niedziel trzech, tj. ad feriam secundam post festum Sancti Jacobi apostoli proxime venturam, aby interea temporis ludzie ukrzywdzeni protestacye poczynili i pozwy powydawać mogli, a potem sądy te co dwie niedzieli zasiadać i one debite odprawować ad tempus in eadem confoederatione visnensi designatum mamy. 5. Acta zaś kapturowe w zawiadowaniu IMci p. Gabryela Biereckiego pisarza ziemskiego i teraźniejszego sądu naszego zostawają, w które protestacye, relacye i wszystkie inne requisita sądom tym należące przyjmowane i wwodzone będą. A że do tych akt IMć p. pisarz urodzonego IMci p. Jana Gorskiego regenta swego nam podał, jakoż już de facto jurament wykonał, tedy tenże p. regent i przyjmować i wydawać potrzebującym powinien będzie wszystkie minuty, z pieczęcią i podpisem IMci p. marszałka i podpisem IMci p. pisarza; same tylko dekreta w jeden dekretarz porządnie wterminowane i przez dwóch którychkolwiek IMciów ex collegiis circa iudicium podpisywane będą. 6. Condemnaty do aresztu o godzinie dwudziestej trzeciej przywoływane i areszta tegoż dnia, a nie nazajutrz zanoszone być mają; secus kondemnacya robur suum obtinebit. 7. Salarya skryptem osobnym naznaczone i publikowane będą, według których kancellarya in toto quantum attinet sądów teraźniejszych zachować się ma; płacenie zaś u sądu wedle zwyczajów trybunalskich zachowane będzie. 8. Regestra spraw do sądu naszego należących przy każdej kondemnacie ręką IMców marszałka albo locum tenentis podpisane być mają; z których ex ordine immutabili do sądów przywoływać się będą, jako się kto wpisze. 9. A iż w kapturze executio de iurevictis nie jest dostatecznie opisana, tedy ją praesentibus deklarujemy, iż który ex contumatia personali albo ple-

nipotentis inscripti dał na sobie temere infamią albo banicyą otrzymać, taki ex nunc jako legum contemptor executioni subiacebit; in civilibus quidem bona jego, a in criminalibus etiam persona i żadnemi dilacyami ani iuris remediis exekucyej morari nie będzie mógł, chyba reali na tym tam terminie executionis satisfactione. 10. Na kimby zaś in contumaciam banicya albo infamia otrzymana i publikowana była, takowy najdalej in duabus po publikacyej powinien będzie glejt albo u IMci księdza prymasa albo u sądu naszego otrzymać, a po otrzymaniu na pierwsze sądy przypozwać, relacyą ad cassandum tydzień przed terminem zapisawszy i personaliter aprobowawszy a za takowym postępkiem mając locum standi, kondemnacyej inaczej znieść nie będzie mógł, tylko sola ignorantia, a zniósłszy zaraz in principali respondere i iudicato durantibus iudiciis satisfacere tenebitur. 11. Securitas sądów i leżenia ksiąg i akt grodzkich nie tylko in loco iudicii albo actorum, ale in circumferentia totius civitatis premisliensis taka jako w trybunale zostawać ma, sub paenis legibus descriptis, co aby tem snadniej stać się mogło, nakazujemy tak pp. mieszczanom jako i przedmieszczanom i wszystkim inszym różnych jurysdykcyej in contiguitate miasta Przemyśla mieszkającym poddanym, aby się żaden z wyżej mianowanych gospodarzów nie ważył ludzi nieznajomych albo luźnych albo podejrzanych przechowywać; także infames et bannitos instygatorowi opowiadano. 12. Szynków żadnych aby po wybijanej aby nie odprawowano, czego straż nocna jako i bram zawierania przestrzegać będzie powinna sub paenis quo ad civilis iurisdictionis ludzie attinet, arbitrio iudicii nostri irrogandis. W różnych zaś jurysdykcyach gdyby się to na kogo pokazało, vacantibus iudiciis citatione literatoria, a durantibus termino tacto przez instygatora pozwani panowie albo namiestnicy ich, każdego takowego peremptorie stawić sub simplicibus paenis powinni będą a contra statum prout de iure venerit postąpi się. 13. Strzelania i huków i broni prawem zakazanych noszenia aby nie bywały. Euntibus także ad iudicia et redeuntibus securitas prawem opisana w cale zachowana być ma, jednak nikt na sądy w większej gwardyej niż prawem o trybunale opisano jest przejeżdżać nie będzie. Na ratuszu zaś najwięcej samodziesiąt, a do izby samoczwart każdy wchodzić powinien będzie. 14. Taxa victualium i inszych rzeczy przez IMć pp. grodzkich i IMć p. podwojewodziego jako kolegów naszych i od nas na to uproszonych gdy odprawiona i publikowana będzie, aby we wszystkiem mocno trzymana była sub paenis legibus regni descriptis. A żeby tem commodius i pacacius sądy te odprawować się mogły postanawiamy et serio iniungimus, aby żaden żołnierz i chorągwie przemijające tak te publiczne jako i prywatne za pieniądze zaciągnione w mieście Przemyślu na przedmieściu nie stawał i stacyej ani exakcyej żadnych nie wybierał. Pana burmistrza też i pp. radziec miasta Przemyśla napominamy, aby dla snadniejszej IMci pp. obywatelów na sądy przyjeżdzających sposobności drogi koniecznie ponaprawowane mieli. 15. Którą ordynacyą naszą unanimi consensu uchwaloną zapieczętować i ręką IMci p. marszałka podpisać zleciliśmy. A żeby tem snadniej do wiadomości wszystkich ludzi, którym na tem należy przyść mogła, woźnemu one publikować i na ratuszu przybić rozkazaliśmy. Remigianus Wojakowski marschalcus iudicii confoederationis. Gabryel Bierecki notarius terrestris premisliensis.

Ter. Prem. Decr. 345 p. 17—22.

7.

Przemyśl, 6. lipca 1648.

Uchwała sądu kapturowego przemyskiego o wiktuałach dla żołnierzy.

1. My sędziowie kapturowi ziemie przemyskiej na teraźniejszą naszą sądową sesyą do Przemyśla zjechawszy się, czyniąc dosyć powinności naszej na nas od IMci pp. braci na sejmiku przeszłym włożonej, strony obmyślenia chleba i stacyej IMci pp. żołnierzom powiatowym naszym

wiadomo czynimy, iżeśmy taki ordynans postanowili i konkludowali, tj. na ćwierć lata na koń jeden tak usarzowi jako i kozakowi miarą lwowską żyta półmiarków półpięta, pszenicę połmiarków półtora, jęczmienia półmiarków półpięta, grochu półmiarków półtora, jagieł ćwierć, owsa półmiarków 29, siana wozów cztery, jałowica jedna, baranów dwa, połeć mięsa jeden, masła kwart piętnaście, serów trzydzieście, kur trzydzieś cie, gęsi dziesięć, oleju kwart dwie. Którą to stacyą albo chleb lubośmy, przychylając się do ordynansu żołnierza ziemi lwowskiej, in quantitate et quota zgodnie postanowili i aby IMć wedle tego ordynansu sprawować się raczyli prosimy i mieć chcemy. 2. Jednak ponieważ ob defectum regestrów poborowych i informacyej od sukkolektorów de quantitate królewszczyzn i dóbr duchownych także i łanów w nich nie mogliśmy się informować dostatecznie, a to onus conscientiis nostris poruczone abyśmy i ubogich poddanych i wydawaniu chleba i IMciów pp. żołnierzów w wybieraniu tegoż in aequalitate zostawali adaequata, tedy w oddzieleniu królewskich i duchownych dóbr na przyszłą da Pan Bóg to sesyą naszę pro feria secunda post festum sancti Jacobi apostoli proxima odkładamy, prosząc IMci p. poborcę naszego aby fideliter z powinności i urzędów swoich za odebraniem teraźniejszem poborów zniosłszy się z sukkolektorem swoim p. Brilinkowicem, który tego dobrze wiadom dostateczny i prawdziwy z regestrów poborowych komput dóbr królewskic h i duchownych i w kożdych dobrach łanów będących na pierwszy dzień tejże sesyej lub sam przez się lub przez swego sukkolektora produkował. 3. Interim jednak a niż ad eam aequalitatem przyj dzie, przychylając się do laudum, ponieważ jako mamy wiadomość IMć pp. rotmistrze, iż nie mało kompaniej zaciągnęli, aby tam czasem ad rationem chleba tego mogli co mieć, IMci p. sędziemu przemyskiemu rotmistrzowi ussarskiemu do ściągnienia tego, które IMć przez laudum tj. Medykę cum adiacentiis naznaczone jest miasteczko Niżankowice przyłączone jest IMci p. Czuryła, ponieważ nieszczupłe ściągnienie to jest starostwo leżayskie przy tymże do dalszego zniesienia się zostawujemy. IMci p. Madalińskiemu do ściągnienia naznaczonego t. j. do Wiśnie cum adiacentiis wieś Chotyniec cum adiacentiis przyłączamy. IMci p. Franciszkowi Karolowi Korniaktowi, który z ochoty swej i miłości przeciwko ojczyźnie w takowym razie będącej jako na sejmiku tak i tu przed nami ludzi dwieście konnych tj. kozaków koni sto, dragonów sto na tęż potrzebę z powiatowym żołnierzem naszym stawić obiecał, a w laudum ściągnienia na te ludzie wyrażone go nie ma go, lubo było deklarowano miasteczko Radymno cum adiacentiis i wieś Łukawiec, do dalszego chleba tego na przyszłej sessyej pomiarkowania naznaczymy, obiecując słuszny w tej mierze na tę ochotę IMci wzgląd mieć. IMci p. Siecińskiemu z Siecina rotmistrzowi pieszemu, ponieważ wsi Starzawa i Wisiatycze na ściągnienie naznaczone do przyszłej sessyi przy tymże ściągnieniu zostawujemy [1]), któremu przychylając się do laudum przeszłego względem barwy, na którą aby IMć p. poborca wybrawszy tak poborowe podatki jako też reszty tj. dwa tysiące zł. p. od IMci p. podstolego przemyskiego z którą się na sejmiku odezwać raczył, także i od Żydów zł. tysiąc i to coby względem salarium przez laudum IMci p. poborcy niepozwolonego zostało, to wszystko co tylko od płacy chorągwi różnych i pieszych zostaje do rąk tegoż IMci p. rotmistrza pieszego na barwę oddał, jako najprędzej, z czego ma IMć p. rotmistrz zaś rachunek uczynić. 4. Ponieważ popisy chorągwi powiatu naszego nam zlecone są, życzymy i tak mieć chcemy, aby te nie prywatnie ale na sesyach naszych, gdy IMć pp. rotmistrze odprawować zechcą, opowiadać się raczyli. A my z sesyej za opowiedzeniem miejsce naznaczymy i na toż sami z sessyej zjedziemy. 5. Który to na ten czas ordynans nasz chcemy aby wedle artykułów wojskowych laudum naszego IMć pp. żołnierze i disciplinam militarem z nim zachować raczyli. Remijan Wojakowski marszałek sądu kapturowego. Gabryel Bierecki pisarz ziemski przemyski i sędzia kapturowy.

Ind. Decr. ter. Prem. 345 p. 23—27.

---

[1]) ob. Nr. 9 z 8. lipca.

8.

Sanok, 7. lipca 1648.

Ordynacya sądu kapturowego ziemi sanockiej.

1. Actum in castro sanocensi in iudiciis ordinariis terrae sanocensis vigore confoederationis in conventione sub praesenti interregno Wisnae proxime peracto laudatae feria tertia post festum visitationis beatissimae Mariae Virginis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo per illustrem et mfcum. Franciscum de Magna Kuncayce Mniszek castellanum sandecensem sanocensem etc. capitaneum et iudicii praesentis marschalcum, gsos. Ioannem Adamum a Zmigrod in Lesko Stadnicki succamerarium terrae sanocensis, Stephanum de Hoczew Bal vexilliferum premisliensem, Ioannem Cieplinski notarium terrestrem sanocensem, Stanislaum de Humniska Humnicki tribunum sanocensem, Nicolaum Wysoczanski gladiferum sanocensem, Nicolaum de Garbow Farurej vicecapitaneum sanocensem, Mathiam Alexandrum Strasz notarium castr, sanocensis, Samuelum in Hoczew Bal, Joannem Humnicki, Kilianum Cieszanowski, Zbigneum Stadnicki, Alexandrum Zydowski celebratis. 2. My sędziowie ziemie sanockiej władzą konfederacyej na sejmiku wisninskim blisko przeszłym uchwalonej zjechawszy się pro die septima Julii do Sanoka i przysięgę według roty przysięgi i sędziom ziemskim opisanej odprawiwszy i fundacyą jurysdykcyej swojej przez woźnego do wiadomości przywiodszy, sądów swoich ordynacyę takową uczyniliśmy. Naprzód sądy nasze teraźniejsze do trzech niedziel, t. j. ad vigesimam octavam Julii in eodem vigore et robore odwołać rozkazaliśmy, które sądy po tem we dwie niedzieli odprawować się zawsze powinny, do czasu konfederacyej tejże wisinskiego naznaczonej. 3. Do których sądów i terminowania dekretów użyliśmy IMć p. Matiasza Aleksandra Strasza pisarza grodzkiego sanockiego, chcąc to po nim mieć, aby z aktami kapturowymi tu w Sanoku praesens zawsze był i ekstrakty pod pieczęcią JWIMci p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sandeckiego starosty sanockiego marszałka naszego z podpisem tegoż IMci albo locum tenentis IMci każdemu potrzebującemu wydawał. Pozwy także pod pieczęcią IMci p. marszałka naszego mają być wydawane, przy których sądach i leżeniu ksiąg kapturowych wszelakie bezpieczeństwo nie tylko przyjeżdżającym na te sądy i z nich odjeżdżającym, ale wszystkim in genere pod tymi sądami tu w Sanoku przebywającym ostrzegamy warujemy i postępek prawny przeciwko występnym sposobem i trybem sądów trybunalskich postanawiamy. 4. Do których sądów non in maiori comitatu jedno jako w prawie pospolitem pozwolono jest przyjeżdżać mają do zamku najwięcej w dziesięci osób, sługi i przyjacioły w to inkludując, a do sądu strony rospierające w liczbie w trybunale zachowanej wstępować i przychodzić powinne będą sub paenis publicis per instigatorem iudicii praesentis promovendis. 5. Pod którymi też sądami, aby żadne strzelania, huki, noszenia rusznic noszenia łuków i insze genera armorum iure vetitorum, bębnienia, trąbienia, i insze muzyki głośne używane nie były, pod winami surowemi zabraniamy. 6. A jako zgodnie za direktora obraliśmy sądów naszych kapturowych IMć p. kasztelana sandeckiego, tak deklarujemy zgodę naszę, że in absentia IMci przy pierwszym urzędniku ziemskim direkcya sądów kapturowych zostawać ma, in absentia IMci p. marszałka na którejkolwiek sessyi pierwszy urzędnik ziemski na sądach prezydentem i dyrektorem być ma. 7. A na tych sądach kapturowych namniej pięć pp. sędziów zasiadać i sądzić mają, inaczej gdyby ich mniej niż pięć zasiadało iudicata ich nullitati podlegać będą, sentencye zaś i dekreta pp. sądowych per pluralitatem suffragiorum konkludowane i determinowane będą. 8. Kauzy wszystkie personales, facti et violentiarum omnium a tempore mortis serenissimae olim regiae maiestatis factarum i te, które są in laudo visnensi wyrażone, a nad to recens crimen naścia przez rozbójniki na zamek sanocki i nowotaniecki sądzone będą. 9. Do tychże sądów należeć będą miasta sanockiej ziemi, któreby prepedycyą w wybieraniu podatków rzptej także czopowego czyniły. 10. Ostawienie poddanych tylko in criminalibus pp. tak ducho-

wni jako i świeccy mają być pociągani, także też jeśliby recenter tempore interregni poddany skądkolwiek zbiegł zaraz za świeża wolna będzie jego repeticya pod sądami kapturowymi. **11.** Sądy jeśliby się jednego dnia kapturowe nie odprawiły, drugiego dnia wprzód od aresztów zaczynać się mają. **12.** Termin in causis facti dwie niedzieli przed terminem, in causis vero fisci w tydzień ma być w pozwach prefigowany. **13.** Zlecamy też to p. instygatorowi, aby in criminalibus publicis mianowicie o naście na zamek sanocki i nowotaniecki pozwy pro statuitione subditorum wydawał, tudzież przeciwko poborcom przeszłym aby przed tymiż sądami rachunek funkcyej swojej uczynili, iuridicam instantiam przez pozew ma atentować. **14.** A iż żołnierz na obronę rzptej uchwalony podług uchwały sejmikowej jako najprędszej na Ukrainę stawić się ma, przeto iż chorągiew kozacką półtarastu koni IMci p. Andrzejowi Pobidzinskiemu zaciągnąć poruczyliśmy, służbę onemu od czasu popisu tu pod Sanokiem przed IchMciami pp. kapturowymi da p. Bóg podczas sądów przyszłych przypowiadamy i przyznawamy. Żołdu na tę pierwszą część na koń zł. czterdzieście pozwalamy, kontentacyą sumę zł. cztery tysiące p. rotmistrzowi na całą służbę naznaczając. **15.** Uważając poddanych rzptej tak królewskich jako i duchownych srogie zniszczenie i zubożenie ile mogła być najmniejsza stacya ze wszystkich łanów królewskich i duchownych takową stacyą i zaciąganie chleba wybrać pozwoliliśmy, czego ma p. rotmistrz IMć p. Pobidzinski doglądać, aby nie więcej tylko podług opisania teraźniejszego towarzystwo jego wyciągało, a mianowicie z piąci łanów osiadłych żyta mac pięć miarą sanocką, pszenice mac dwie, grochu mac dwie, jęczmienia mac pięć, tatarki mac cztery, owsa kłod pięć, siana wozów cztery, jałowicę jednę, baranów dwóch, słoniny połeć, masła pół faski, sera pół kopy, kur trzydzieście, gęsi piętnaście. Dzierżawy jednak ekonomiej samborskiej Hulicz i Hłomiecz cum attinentiis tudzież Brzozow od stacyej uwalniamy a Smolnik do starostwa krosninskiego należący na porucznika pieszego ad praesidium domesticum należącego naznaczamy. **16.** Zlecamy i prosimy IMć p. administratora czopowego i teraźniejszego exaktora naszego, aby sedulo ineat rationes tak w wybieraniu podatków teraźniejszych jako i czopowego zatrzymanego, aby w niwczem nieomieszkiwać żołnierzowi w zaciągu i w prędkiem ruszeniu się na Ukrainę, za zdaniem IMciów pp. sędziów kapturowych, dla tegoż sumę dziesięć tysięcy zł. na półtorasta koni chorągwi kozackiej IMć p. Pobiedzinskiego rotmistrza za kwitem jego oddawszy, ostatek ze dwu poborów i cokolwiek przychodzi z czopowego i to wszystko IMć p. Cieszanowski administrator czopowego i exaktor poborów teraźniejszych do rąk IMci p. Samuela Bala za kwitem ręcznym IMci ma oddać, a jakąkolwiek sumę IMć p. Bal z rąk IMci p. Cieszanowskiego in praesidium domesticum mocą laudi wisnienskiego uchwaloną odbierze, tak oną disponować będzie, żeby na przyszłych sesyach sądów kapturowych przed IchMciami pp. sędziami rationes sufficentes oddał. **17.** Dalszą jednak ordynacyą około obrony domowej i około bezpieczeństwa sanockiej ziemi wszyscy IchMć pp. sądowi da Pan Bóg do spólnej konzulty do przyszłych sesiej sobie zachowują, ponieważ czas wybierania czopowego roku przeszłego jeszcze non expiravit a każdy na tych sądach z jakiejkolwiek przyczyny in paena bannitionis vel infamiae osądzony po wyściu dwóch niedziel zupełnych egzekucyej kapturowej podlegać ma, excepta sola ignorantia et vera infirmitate, z którą przed wyściem dwóch niedziel ozwać się i pro cassatione bannitionis vel infamiae do tegoż sądu naszego pozwać i relacyą wyniesienia pozwu personali comparitione approbando przed tymże sądem iuris remediis na pierwszych sądach znosić powinien będzie. **18.** A żeby ta ordynacya i postanowienie nasze do wszech wiadomości przyszło, woźnemu primum hic in castro tum in foro publico civitatis sanocensis obwołać, na koniec na bramach zamku i miasta przybić rozkazaliśmy.

Ind. Decr. Castr. San. 350 p. 1—9.

9.

Przemyśl, 8. lipca 1648.

Uchwała sądu kapturowego ziemi przemyskiej o miejcu ściągania piechoty.

1. My sędziowie kapturowi województwa ruskiego ziemie przemyskiej wiadomo czynimy komu to wiedzieć należy, iż przez laudum województwa naszego na sejmiku wiszeńskim zgodnie uchwalonego naznaczyliśmy IMć p. Piotra z Siecina Siecińskiego obywatela ziemie naszej rotmistrzem pieszym. Przeto na ściągnienie piechoty temuż IMci p. Siecińskiemu Starzawę w powiecie przemyskim należącą naznaczamy, której poddani temuż IMci p. Siecińskiemu i tym, których na usługę Rzpltej zasiężemy zwyczajnego chleba dać nie mają zbraniać. 2. W czem, aby żadnej przeszkody IMć p. Sieciński nie miał pilnie prosząc zalecamy służby nasze braterskie w łaskę WMciów n. m. pp. i braci. Działo się w Przemyślu we środę przed świętą Małgorzatę bliższą roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego czterdziestego ósmego. Remian Woiakowski marszałek sądu kapturowego.

Ter. Prem. Decr. 345 p. 27—28.

10.

Przemyśl, 27. lipca 1648.

Uchwała sądu kapturowego ziemi przemyskiej o chlebie dla żołnierza powiatowego.

1. My sędziowie kapturowi ziemie przemyskiej na teraźniejszą sesyę zgromadzeni wiadomo czynimy, iż na pierwszem zasiadaniu sądów naszych uczyniwszy żołnierzowi naszemu powiatowemu na ćwierć lata, która się Ich Mciom od przyznania służby poczynać będzie, na koń ustawę chleba, nie mogliśmy dla defektu regestrów poborowych łanów i dzierżaw pomiaru na chorągwie uczynić, teraz tedy przychylając się do pomienionej ustawy chleba, którą tym skryptem naszym nienaruszoną mieć chcemy, tak łany i dzierzawy między IchMć dzielimy i dysponujemy. 2. IMci p. sędziemu na chorągiew IMci usarską na koni sto łanów sto sześćdziesiąt i sześć z osobna respektując na koszt w zaciąganiu i sustentowaniu towarzystwa przydaje się na kuchnią samemu IMci łanów trzydzieście i trzy, z których na koni dwadzieścia i dwa chleb sobie wybrać ma. A te wsi w tych łanach dają się. Od starostwa przemyskiego: Zasanie łanów dwa i ćwierć, Leszczyny łanów dwa i pół ćwierci, Piekulice łanów trzy, Popowicze łanów dwa, Cisowa łanów pięć, wójtowskich łanów półtrzecia, Iaskmanica łanów trzy, Krowniki łanów cztery, Cików łanów dwa i ćwierci trzy, wójtowskich dwa, Siedliska łanów trzy, Makowa łanów cztery, Niehrybka łanów nie ma tylko młyn, Brylińce łanów ośm i trzy ćwierci, Kruhel mieszczan przemyskich łan i ćwierć, wójtowskich łanów pięć brelnickich, Niżankowice miasto łanów nie ma, wójtostwo niżankowskie łanów dwa. Wsi na Strwiążu i Krosno, Nanowa łanów siedm, Ustrzyki alias Jasien łanów dziesięć; Stebnik, Bandrów, Katyna, w tych wsiach wszystkich łanów in summa sześćdziesiąt i pięć. Medyka i wsi od Medyki: Medyka i Szehinie łanów dwanaście i ćwierć, Pozdiacza łanów półpięta, Torki łanów trzynaście, Buców łanów trzy, pop na ćwierci. Sors medycensis Witoszyńce łanów dwa, Darowice łan jeden, Batycze łan jeden, Jatwięgi łanów trzy, Szodę łanów trzy. W starostwie stryjskim: Daszowa łanów pięć, Łysiatycze łanów piętnaście. Wsi osobne i dzierżawa laszycka: Laszki łanów ośm, Kniahynie łan jeden i pół, Kropiwniki, Kościelniki, Michowice łanów trzy i pół, Koniuszki łan jeden. IMci p. Korniaktowi na ludzi dwieście, z którymi się IMć z ochoty i miłości ku ojczyźnie zarównie z powiatowym żołnierzem naszym pieniężnym

na usługę rzptej i na sejmiku przeszłym i tu iść ofiarował, naznacza się na chorągiew koni sto łanów sto sześćdziesiąt i sześć, to jest na kompanią sto pięćdziesiąt, IMci samemu na kuchnią łanów szestnaście. Na dragonią koni sto łanów sto dwanaście i pół a to tym sposobem: Radymo i przedmieście łanów dwadzieścia i cztery i pół, Pawłowe Sioło łanów trzydzieście i trzy, Łowcze i Polanówka łanów dwanaście i pół, Tywonia łanów cztery i pół, Nowosiółki łanów cztery. W starostwie mościckim: Przedmieście mościckie łanów ośm, Zakościele łanów dwa i pół, Strzelczyska łanów dziewięć i pół. W starostwie leżajskim: wieś Gielarowa łanów trzydzieście dwa i pół. W starostwie stryjskim: Siennowodzko Niżne łanów cztery, Duliby łanów pięć, Horne łanów pięć, Kamionka łanów dwa, Dołhe łanów szestnaście i pół, Truchanów łanów cztery, Wonia i Wola łanów trzy. Wsie kapitulne: Chodowice łanów pięć i pół, Byszkowice łan jeden, Hreczpole łanów dwa i pół, Swiętonowa łanów trzy, Zawada łanów siedm i ćwierć, Szczytno łany trzy. Diversorum: Klimiec łanów siedm, Mistycze łanów trzy, Borynia p. Wysoczańskiego łanów trzydzieście, Jabłonów łanów czternaście. Na Strwiążu: Liskowate łanów dwanaście, Łopusznica łanów ośm, Łopuszanka łanów ośm i pół. IMci p. Czuryłowi na kozacką chorągiew koni sto daje się łanów sto sześćdziesiąt i sześć, to jest na kompanią stopięćdziesiąt, na kuchnią IMci łanów szesnaście, a to tym kształtem. Starostwo leżayskie ze wszystkiemi wsiami oprócz wsi jednej Gielarowej, która się IMci p. Korniaktowi dostała, w których wsiach łanów jest in genere sto. Od starostwa mościckiego: Malnów łanów cztery i pół, Malnowska Wola łan jeden i pół, Sokola łan jeden, Rudnik łanów dwa, nad to Smoza łanów dwadzieścia cztery z popy, Morawsko łanów cztery i pół, Kidałowice łanów sześć i ćwierć. Z starostwa stryskiego: Zapłatyn mieszczan stryskich łanów pięć, Strianka łanów sześć, Poków łanów cztery, Styniawa Wyżna i Niznia łanów ośm. IMci p. Madalińskiemu na kozacką chorągiew koni sto łanów sto sześćdziesiąt i sześć tj. na kompanią sto pięćdziesiąt, na kuchnią samemu IMci łanów szesnaście a to takowym sposobem: Przedmieście Wisznienskie łanów dwadzieścia trzy i pół, miejskich łanów pięć i pół Boratyn łanów dziesięć, Gurna Jamna łanów trzy. Wsi władycze: Walawa łanów piętnaście, Szechiny łan jeden, Łuka łanów trzy, Strażowice łanów dziesięć i pół, Sielec łan jeden, Witoszyńce Władycze pół łana, Wołkowice łanów cztery, Hrusowice łanów cztery, Nanczułowa łanów dwa, Wielunice łan jeden, Makuniów łanów ośm i pół, Sosnica łanow dwa i trzy ćwierci. Wsi od Strwiąża: Starzawa łanów ośm, Łodzinka dziewięć, Berehi łanów dwanaście, nad to Stanniki łanów siedm. W starostwie stryskim: Urycze łanów siedm, Kawczy kąt łanów dwa, Uherskie łanów siedm, wójtostwo stryjskie łanów dwa, Dobranów, Koniuchów, Zawadow łanów cztery, nadto Olszanik łanów dwa i pół, Czerhawa łanów cztery, Radynie łanów sześć. 3. Ten tedy chleb w pierwszej naszej ordynacyej naznaczony na koń na ćwierć jednę będzie przychodził Ich Miom pp. usarzom i kozakom jako i samym Ich Miom pp. rotmistrzom na kuchnią, tj. IMci p. sędziemu na koni dwadzieścia i dwa, Ich Miom pp. rotmistrzom kozackim każdemu na koni dziesięć i pół konia i ćwierć konia szostą, po półtora łanu na każdego konia rachując. 4. Dragonom zaś na koń niżej ordynowana ustawa, która jest takowa: żyta półmiarków trzy, pszenice półmiarek, jęczmienia połmiarków trzy, grochu półmiarek, krup półmiarek, jagieł pół ćwierci, owsa półmiarków dwadzieścia, siana wozów trzy, jałowica na dwu jedna, baran na każdego, połeć mięsa jeden, masła kwart dziesięć, serów dwadzieścia, kur piętnaście, gęsi pięć, oleju półtory kwarty będzie przychodziło na koń jeden z łanu jednego i osmej części łanu. 5. IMci p. Piotrowi Siecińskiemu rotmistrzowi pieszemu na piechoty dwieście dostaje się łanów siedmdziesiąt cztery i pół, na piechotę łanów sześćdziesiąt, na samego IMci p. rotmistrza łanów czternaście i pół, z których łanów chleb będzie brał na koni dziewięć i dwie części na konia na trzy części dzieląc, rachując na koń po półtora łanu jako i drugim IMciom kompaniej usarskiej i kozackiej. 6. Z tych zaś łanów na piechotę przychodzących taki chleb wydawany być ma: na pachołka żyta mac trzy, jęczmienia mac trzy, grochu maca i pół, krup maca i pół, jagieł na dwóch ćwierć, jałowica na pięciu jedna, baran połeć mięsa na każdego, masła kwart dziesięć, serów piętnaście, oleju półtory kwarty. A tego wybierania chleba ma dojrzeć IMci p. rotmistrz, aby równo z każdego łanu wedle tej ordynacyej wydany

a nie większy wyciągany, był tj. w tych wsiach które się specifikują: Wysiatycze bez wójtostwa łanów jedenaście, Starzawa pod Mościskami łanów dziewięć i ćwierć, Bunów łanów trzy, Pnikult łanów dziewięć, Kormie łanów trzy i pół, Czerniechów łanów sześć, Ostrożec łanów trzy i pół, Mistycze łanów trzy, Dobrowlany łanów dwanaście i pół, Sarny łanów dwa, Korostynska Wola łanów sześć od Mościsk, Laszki łanów półszosta. 7. A ponieważ z pozwolenia sejmikowego zostawiono dla bespieczeństwa miasta tutecznego pewną liczbę piechoty, niechcąc jednak ogałacać chorągwie IMci p. rotmistrzowi pieszemu na usługę rzptej idącemu tylko sobie trzydzieście piechoty zostawujemy, która IMci p. marszałkowi naszemu podlegać i tu zostawać dla swej woli i bespieczeństwa ma, na których przy naznaczonym chlebie pewne dzierżawy zostawiliśmy. 8. A i się w ustawie chleba mianowało, że miarą lwowską wybierany być ma, aby około tej miary spórka między Imć pp. dzierżawcy a IMć p. żołnierzami naszymi jaka nie rosła, tak tę miarę deklarujemy, ażeby kłoda lwowska sześć półmiarków przemyskich wynosiła i takową chleb Ich Mciom wydany był. 9. Którą tą naszą ordynacyą tak w ustawieniu chleba na koń jakoteż w podziale łanów ażeby IMć pp. żołnierze wcale wedle artykułów wojskowych de disciplina militari i wedle laudum naszego sejmiku przeszłego zachować, a Ich Mć też pp. dzierżawcy wedle ordynansu naszego chleb wydawać chcieli, aby tem prędzej chorągwie te nasze, gdzie się inne wojsko rzptej i powiatu lwowskiego zaciągać będzie zebrać i wybrać jako najprędzej mogli prosimy i z powinności urzędu na nas włożonego napominamy. Dan na miescu zwyczajnem sądów naszych w Przemyślu w poniedziałek po święcie Jakuba świętego apostoła roku pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego ósmego. Remian Wojakowski marszałek sądów kapturowych. Gabriel Birecki pisarz ziemski przemyski.

Ter. Prem. Decretor. 345 p. 170—176.

11.

Sanok, 28. lipca 1648.

Uchwała sądu kapturowego ziemi sanockiej w sprawie obrony od zbójców.

1. My sędziowie ziemie sanockiej na sejmiku wiszenskim blisko przeszłym obrani i do spraw interregni naznaczeni, przywodząc do egzekucyej postanowienie sejmikowe i namowę o obronie domowej i zabieganiu swawoleństwu i rozbojom, którym te tu kraje nasze pograniczne ziemie sanockiej najbardziej podległe, aby bracia nasi stanu szlacheckiego z poddanymi swymi bespieczniejsi w domach swoich byli, jakośmy na sejmiku uprosili IMć p. Samuela na Hoczwi Bala żeby IMć tę funkcyą usługi braterskiej wziął na się i o zabieżeniu swawoleństwu coraz to bardziej wszczynającemu się obmyślawał, tak i teraz świeżo na tej sessyej naszej w sądzie kapturowym ponowiliśmy tej naszej prośby, i IMć p. Bal praesens będąc tę pracę i staranie przyjął na się gwoli braci i obywatelom ziemi sanockiej. 2. Zaczem uważając jakim sposobem około poskromienia i wystraszenia tych nocnych zbrodni postępować potrzeba, iż więcej szpiegemi i przepatrowaniem miejsc, na które się schadzają i kędy się przechowują aniż mocą i gromadą narabiać potrzeba, z konfidencyej naszej o IMć p. Balu, iż w tem dextre i czuło postępować będzie, dalichmy to w moc i umiejętność IMć p. Balowi, aby nie dla ostentacyej, ale dla usługi publicznej tak wiele ludzi i takich zaciągnął, którzyby do tej obrony najsposobniejsi byli. 3. A nie mając teraz na prędce sufficientiam nervi, które na koszty około tego ważyć potrzeba, bo IchMć pp. poborcy według ordynacyej sejmikowej i pierwszej sesyej sądów kapturowych na tę tu sesyą naszą pro die 28. Julii nie stawili się i i nam rationes wybranego czopowego i poborów nie oddali a nad wyprawę żołnierza półtoruset koni z ziemi sanockiej do obozu, któremu żołd na całą ćwierć oddaliśmy, nie zostało przy sukkolektorach tylko tysiąc zł. gotowizny, tedy ad praesens dla zaczęcia

już tej obrony oddaliśmy ten tysiąc zł. do rąk IMć p. Balowi, aby pro data opera w tej mierze i pro rei exigentia tymi pieniądzmi dysponował a jako najprędzej tem zbrodniom zabiegał to pro virili objecując, iż o większy suplement, uczyniwszy rationes z pp. poborcami, starać się i namawiać będziemy. 4. Do czego iż się JW. IMć p. Franciszek z Wielkich Kunczyc Mniszek kasztelan sandecki starosta nasz sanocki i sędzia pierwszy kapturowy, a rozumiemy, że i drudzy IchMć pp. kolegowie służebnymi swymi pomocni być objecują. Jaśnie też Wny IMć ks. biskup przemyski[1]) dla tejże swej wolej poskromienia kilkadziesiąt ludzi pogotowiu wybranych ma, tedy i do tych IchMć IMć p. strażnik nasz pomocy zaciągać będzie. 5. Ale iż złym ptakom, aby się nie mnożyli gniazda zrzucać potrzeba, a obce zagraniczne swawoleństwo kiedyby receptacula i zwodców nie mieli, nie mogliby tak scienter grassari w tej ziemi jako teraz doznawamy, tedy dajemy tę władzę uchwały naszej publicznej IMć p. strażnikowi naszemu, iż naktóregobykolwiek tak z sołtysów jako i poddanych królewskich bądź szlacheckich dowiedział się i miał pewne konjektury i świadectwa, żeby się z rozbójnikami bratał albo się i sam tym bawił, onych przechowywał, pomocy albo wiadomości dodawał, takiego każdego wolno będzie IMć p. strażnikowi i kogo IMć do tej posługi zażyje pojmać i do zamku sanockiego stawić, aby lubo przez urząd grodzki lubo sąd kapturowy był sądzony i karany, o co żadnej inwidiej ani prepedycyej IMć p. strażnik od nikogo z obywatelów sanockich mieć nie ma. Gdzieby się też IMć p. strażnik i za granicą dowiedzieć mógł o takowych złoczyńcach, z którychby mógł dojść sprawiedliwości, tedy i na to koszt ważyć IMć p. strażnikowi pozwalamy, aby się to złe wypleniało i tłumiło jako najbardziej. 6. Wszakże i każdemu z obywatelów ziemie sanockiej non praecluditur via z szkodnikami swymi postępować według prawa i opisania laudorum w ziemi sanockiej. Którą to ordynacyą naszą do ksiąg kapturowych podajemy rękę IMci p. Stefana z Hoczwie Bala marszałka naszego podpisaną i zapieczętowaną. Datum w Sanoku die 28. Julii 1648. Stefan Bal z Hoczwie chorąży przemyski m, p.

Ind. Decr. Castr. San. 350 p. 12—13.

12.

Wisnia, 14. września 1648.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ziem ruskich na sejmik wiszeński electionis deputata i relacyej Ich Mców pp. posłów ziem naszych z konwokacyej pro die decima quarta Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo zgromadzeni upatrując i pilnie uważając, jako z intimacyej JWIMci ks. arcybiskupa prymasa naszego[2]) pericula i afflictum statum tej Rzpltej naszej osierociałej, providendo periculis et indemnitatibus jako praesentibus tak strzeż Boże futuris, laudo publico confoederationis nostrae praesentis warowalichmy sobie takową jako externam tak i internam securitatem, której co dzień bliższej swywoli kozackiej pożar i tajemne już w ziemiach naszych praktyki, więc i drugie względem rozbojów już się odkrywających w domach naszych niebespieczeństwa, (lubo nam tego z konwokacyej IchMć pp. posłowie nie przynieśli), ale że casus tak gorący exprimit legem et necessitatem, idący przykładem drugich województw, okazowanie sobie my obywatele tak ziemi przemyskiej jako i sanockiej zgodnie niniejszem laudum uchwalamy. 2. Ziemia przemyska pod Medyką, sanocka pod Sanokiem, na miejscach zwykłych, każda ziemia przed swoim kasztelanem a w niebytności przed wyższym urzędnikiem ziemskim a to pro die vigesima octava Septembris, na które okazowanie wszyscy viritim in armis tak jako do obozu wedle dawnych praw a mianowicie konstytucyi millesimi sexcentesimi

---

[1]) Paweł Piasecki. [2]) Maciej Łubieński.

vigesimi wyjąwszy osoby te, ktore taż konstytucya wyjęła, stawić się i tegoż dnia jednego nie czekając na się popisać sub paenis et ligamentis in eisdem legibus expressis powinni będą i tam jako spólna zgoda i potrzeba ukaże do czasu zostać, a jeśli nie będzie potrzeba, zaraz po popisie rozjechać się. Po którym popisie dajemy na się facultatem IchMciom pp. kasztelanom naszym, abo w niebytności IchMciów pp. urzędnikom starszym, aby in casu necessitatis et ingruentis lubo od kozackiej lubo pogranicznej lubo domowej swawoli periculi, za pewną wiadomością, aby nas uniwersałem do grodu należytego podanym każdy swoje ziemie na pewne miejsce zwołali o to non praeiudicando JWIMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego prymasa naszego wydania uniwersału na pospolite ruszenie. A my za oddaniem i publikacyą uniwersału takowego najdalej dwóch niedziel sub eisdem paenis na miejsce w uniwersale naznaczone stawić się powinni będziem, to jednak praecauto, iż ci Ich Mć, którzy na elekcyą pojadą in personis suis, wolni od takowego ciężaru przez elekcyą i tydzień przed elekcyą i po elekcyej zostawać będą, jednak sług i poczty według swojej substancyej stawić będą powinni. A ci, którzy się na teraźniejszą potrzebę i usługę rzptej zaciągnęli paenitus przez ten czas służby swojej wolni tak od popisu jako i od pospolitego ruszenia zostawać będą,] do którego też pospolitego ruszenia IchMć pp. sędziowie kapturowi in personis suis powinni. 3. A iż wojsku zaciągnionemu ziem i powiatów naszych za pierwszą ćwierć dosyć się stało zapłatą, na drugą jednak strzeż Boże dalszego zaciągnienia tej wojny obmyślilichmy zapłatę. Naprzód ziemia lwowska lubo na drugą ćwierć odesłali do rąk WIMci p. Mikołaja Ostroroga podczaszego koronnego do obozu pieniądze przecie jednak prowidując dalszym czasom aby aerarium IchMci ogołocone nie było, postanowili sobie poborów dwa, które mają być oddawane do rąk IMci p. Piotra Ożgi pisarza ziemie lwowskiej, poborcy. Które pobory a data praesenti za niedziel cztery wydane być mają a początek ich wybierania ma być a data eadem za niedziel dwie praevio iuramento przed sądem vacante officio lwowskim kapturowym, salvis jednak desertatis iuramento probandis pro tunc przez żołnierza z przyczyny rebelizantów zniesionych. Salarium jednak IMc p. poborca swoje benevole do summy przyłącza, które to sumy jako z poboru wybrane tak też i salarium ad usus tylko publicos necessitatis reipublicae obrać się mają. 4. Ziemia przemyska pozwoliła sumę dwojgu podymnemu korespondującą poborów cztery, do których wybierania obralichmy poborcę IMć p. Gabryela z Biercze Biereckiego pisarza ziemskiego przemyskiego, który praevio iuramento w grodzie przemyskim ma wybierać pobory. Początek wybierania ich a data huius diei za niedziel dwie a po drugich dwóch niedzielach kończyć się ma, salvis jednak abiuratis exemplo wybierania przeszłego poboru. Który IMć p. poborca salarium swoje ad usus publicos necessitatis powiatu swego konferował, jako insze sumy poborowe tak i to salarium obracać się mają. 5. Warowała też sobie ziemia przemyska, iż patrząc na niebespieczeństwa, które affligunt jako rempublicam tak też i securitatem domesticam consulendo bono et securitati domesticae uchwalilichmy sobie żołnierza w powiecie naszym koni dwieście kozaków i obralichmy rotmistrzów IMci p. Andrzeja Srzedzińskiego, IMć p. Andrzeja Łosia, ludzi jako urodzeniem zachowaniem tak też dzieł rycerskich bieglych, którym naznaczylichmy żołdu chorągwi po trzy tysiące zł. tj. po zł. trzydziestu we ćwierci na jeden koń żołdu. A samym IchMciom kontentacyej po tysiącu zł., którą sumę IMć p. poborca za kwitem Ich Mciów pp. rotmistrzów ręcznym oddać powinien. Którzy to IchMć pp. rotmistrze IMć p. Jędrzej Srzedziński we wsi Straszewicach pod Starem miastem, a IMć p. Andrzej Łoś w Mościskach i wsi Walawie ściągnienie mieć mają i obecnie przy chorągwiach swoich mieszkać. Któremu żołnierzowi chleb naznaczony przez ordynacyę IchMców pp. sędziów kapturowych w pobliższych królewszczyznach w dobrach leguminą oddania a w dalszych pieniądzmi ciż IchMć pp. sędziowie naznaczyć mają, który oboj chleb nie ma excedere summam zł. trzydziestu. Ten jednak żołnierz we wszytkiem ma iść za direkcyą Ich Mców pp. sędziów kapturowych, gdzie i na które miejsca obrócić się mu każą, a jeśliby tego potrzeba okazała ex necessitate strzeż Boże periculi na powiat sanockiej ziemie, tedy IchMć pp. sędziowie kapturowi przemyscy mają posłać chorągwie posiłkować ziemię sanocką, co też vicissim

ziemia sanocka powinna. Przyznanie służby tym chorągwiom a prima Octobris poczynać się ma i popisować się mają przed samymiż Ich Mciami pany sędziami kapturowymi. 6. Wydawanie poborów exemplo przeszłego laudum postanowiemy. A żydzi jako sosze od domów tak od rzemiosł towarów handlów i wszelakiej kupie do rąk tegoż IMci p. poborcy oddawać mają, co diligentissime nemine excepto IMć p. poborca inkwirować powinien. A po wybraniu tych podatków IMć p. poborca summy te trzymać przy sobie ma i na żadne insze potrzeby tylko ad publicos usus powiatu i ziemie tej jako i na zapłatę pierwszemu żołnierzowi w służbie już będącemu, któremu vigore huius laudi zapłatę drugiej ćwierci zwyczajem kwiarcianego żołdu tak też i temu nowozaciągnionemu powiatowemu żołnierzowi obmyśliliśmy. Warujemy też to, aby p. Janowi Aufleszowi sukiennikowi mieszczaninowi przemyskiemu z tychże podatków reszta sumy winnej zapłacono, z którego in fidem publicam na piechotę sukna wzięto. Także z tych podatków piechoty dobierać mają, których p. rotmistrz vigore laudi przeszłego sejmiku nie zebrał. A residuum summy przy sobie IMć p. poborca chować powinien na inne potrzeby za ordynacyą przyszłego da Pan Bóg sejmiku coronationis. 7. Miasto Przemyśl metropolis powiatu przemyskiego iż pod teraźniejszą rebellią jest subiectum periculis, przeto prowidując securitati tego miasta, vigore huius laudi umocniamy, aby żaden z obywatelów domów i gruntów tak w mieście jako i na przedmieściach nie uchraniał się jako od straży z armatą tak też ad omnia onera miastu temu należących sufferenda pod ten czas tylko interregni, pod winami przez sąd kapturowy uznanemi, o co forum przed tymiż Ich Mciami każdemu naznaczamy etiam et termino tacto. 8. Ziemia sanocka pozwoliła pobory trzy na zapłacenie drugiej ćwierci żołnierzowi swemu powiatowemu a residuum sumy przez IMć p. poborcę za dyspozycyą sądu kapturowego ma być oddane pro praesidio et securitate omnimoda do rąk IMci p. Samuela Bala rotmistrza, który za resztę tej sumy sto koni kozaków zaciągnąć powinien, z którymi IMć p. rotmistrz pro praesidio et necessitate powiatu przemyskiego vicissim stawać powinien będzie, stanowisko im w Sanoku naznaczywszy. A postanowienie żołdu i chleba IchMć pp. sędziowie kapturowi postanowić mają. A żeby tem prędzej ludzie zebrali, tedy a die vigesima prima Septembris p. poborca ma poczynać wybierać pobory, a trwać ma wybieranie poborów przez trzy niedziele inclusive. Poborce ziemie sanockiej obraliśmy IMci p. Kiliana Cieszanowskiego, który salarium zwyczajne z tychże podatków sobie potrącić ma, praevio jednak iuramento przed wybieraniem poborów w grodzie sanockim. 9. A po wybraniu pomienionych poborów IchMć pp. poborcy powinni regestra podać do grodów należytych, i rachunki na przyszłym da Pan Bóg sejmiku coronationis uczynić, które rachunki specifice jako z którego miasta wsiów i innych podatków opisanych wybiorą de integro rachować się powinni będą. 10. Także mając przed oczyma in qualibus et quantis województwo nasze versatur periculis, do którego wszytkie prawie colluvies licentiosorum zawsze ściąga się[a]) a pogotowiu pod teraźniejszy czas wojny i zamięszania w tutecznych krajach naszych et quod maximum est rebellionis et tumultuum undequaque pełne, przeto przychylając się tak do starych statutów jakoteż i tak wielu konstytucyej pośledniejszych eo nomine na licentiosos opisanych, które officiis castrensibus etiam in altissima pace kazały być paratis, a pogotowiu gdy teraz hoc interregni tempore castrensia silent iudicia, przychylając się do tychże praw kapturowych i laudów naszych de securitate opisanych, chcemy i teraźniejszym zgodnym sejmiku naszego konsenzem IMciom pp. sędziom naszym kapturowym to zlecamy, aby IchMć tak we Lwowie jako i w Przemyślu, Sanoku sądy swoje ratione violentiarum ac recentium criminum, któreby się jedno pod tymi sądami działy, tak jako gród krakowski pod sejm zwykł odprawować, i IchMć aby one etiam sub tempus electionis przyszłego pana naszego aż ad tempus felicis coronationis debite odprawowali, ukrzywdzonym sprawiedliwość żeby czynili, seditiones tumultuum, aby wcześnie principiis zabiegali, z banitów i przesądzonych, skoroby niedziel dwie banicyi minęły, aby sprawiedliwość nieodwłóczną czynili. A żeby tego większa auctoritas i vigor był, piszemy do IchMć JWIMci księdza prymasa i do Ich

a) P. sciągnione.

Mci pp. pp. residentów, aby to nasze postanowienie konsenzem aprobowali, czego i my sami na przyszłej da Pan Bóg elekcyej i koronacyej poprzeć będziemy powinni, aby nam lex na potem in perpetuum stanąć mogła. 11. Które to laudum vigore confoederationis nostrae in tam ardentibus periculis rzptej tudzież będąc najbliższy niebespieczeństw rebellionum et tumultuum a na ten czas vigore laudi praeteriti na konwokacyą także vigore consignationis konwokacyej warszawskiej relationis na sejmiku posłom imieniem naszem podpisać i pieczęcią utwierdzić IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Działo się w Wiśni na sejmiku electionis deputata i relationis die decima quarta Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Andrzej Łahodowski starosta bobrecki marszałek koła rycerskiego electionis deputata i relationis sejmiku.

Castr. Sanoc. Rel. 161 p. 2185—2193. Castr. Prem. 375 p. 1783—1788 Fasc. Cop. C. San. 99 p. 2887—2891. Ręk. B. Ossol. 3566 f. 231—233 v.

13.

Pod Medyką, 28 września 1648.

Regestr szlachty przemyskiej na okazowaniu pod Medyką.

Popis okazowania się pod Medyką ziem przemyskiej i przeworskiej według laudum wiśnieńskiego na sejmiku relationis et electionis deputata blisko przeszłem uchwalonego feria secunda ipso die festi sancti Venceslai martyris odprawiony anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski, Jan Szacinski imieniem IMci paniej Chełmskiej, Wojciech Miłonski imieniem IMci p. Mikołaja Daniłowicza podstolego koronnego, Mikołaj Zakrzewski imieniem IMci p. Rafała z Grochowiec Grochowskiego podkoniuszego koronnego, Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski, Stefan Bal chorąży przemyski, Zygmunt Fredro stolnik sanocki, Popiel z Ołyszna z części IMci p. podstolego bracławskiego, Piotr Bolestraszycki podczaszy przemyski, Krzysztof Srzedzinski podczaszy halicki, Jędrzej Zwierzchowski od IMci paniej podczaszynej sanockiej, Wojciech Dworzanski od IMci paniej łowczynej chełmskiej z wójtostwa bronnickiego, Jerzy Turzański od IMci p. podsędka przemyskiego, Gabryel Bierecki pisarz ziemie przemyskiej, Jerzy Grochowski wojski samborski, Alexander Fredro cześnik przemyski, Mikołaj Stawski skarbnik przemyski, Simon Zaporski skarbnik sanocki, Rafał Chotecki podstarości przemyski, Piotr Paweł Mniszek pisarz grodzki przemyski, Krzysztof Kruszelnicki pisarz włodzimirski, czeladnik od p. wojskiego stryjskiego, Jerzy Madaliński podwojewodzy przemyski, Andrzej Kakowski podwojewodzy bełzki z czeladzią IMci p. wojewody bełzkiego, Mikołaj Borkowski komornik graniczny przemyski, Sebestyan Zakrzewski komornik ziemie przemyskiej, Jan Miastkowski wicesgerent przemyski, Jan Piątkowski od IMci p. starościnej wisieńskiej, Andrzej Lahodowski starosta bobrecki, Marcin Krasicki starosta cieszkowski, Felicyan Mościcki od p. burgrabiego przemyskiego, Kazimierz Krasicki, Jan Dzierzanowski od p. Adama Krasickiego, Mikołaj Ossoliński, Piotr Gorajski, Michał Zaleski od IMci p. Władysława Drohojowskiego, Matiasz Drohojowski, Marcin Bogucki od IMci paniej Marcinowej Gorajskiej, Marcin Zieliski, Jadam Czołhański, Wojciech Milonski z województwa mazowieckiego, Gabriel Chłopicki, Alexander Chłopicki, Alexander Orzechowski, Jan Grabia, Stanisław Krzymowski, Jan Kokot, Maciej Falendzki, Krzysztof Zamojski, Wojciech Drozdowski z województwa płockiego, Walenty Leśniowski, Wacław Glinka, Stanisław Glinka, Walenty Czermiński, Stefan Bolestraszycki, Samuel Bolestraszycki, Paweł Łapiński, Piotr Kaszowski, Wojciech Gnatowski, Paweł Sokolnicki, Augustin Sokolnicki, Jan Zgurski, Maciej Ustrzycki, Stanisław Dzik, Stanisław Ruszel, Jan Strumiło, Szczęsny Poradowski, Mikołaj Brzostowski, Jakub Wojakowski, Stanisław Gumowski imieniem ojca swego, Samuel Dubrawski, Stanisław Suski, Alexander Popławski, Stanisław Malczewski, Jan Piątkowski, Jan Dębczycki, Stanisław Czermieński, Jan

Żywielski od IMci paniej Doroty Zgurskiej, Stanisław Rudnicki od IMci paniej Anny Ostrowskiej, Piotr Chotecki, Jan Szumowski czeladnik od Jej Mci paniej Doroty Bzickiej, Michał Chotecki, Stanisław Piątkowski czeladnik od Jej Mci paniej Izabelli Stadnickiej, Jędrzej Skorczycki. Wojciech Hermanowski, Marcin Białobrzeski, Mikołaj Dydynski, Stanisław Pakosz, Jan Hermanowski, Stanisław z Bybła, Chojtko Wojciech Szałowski od IMci paniej Roznowskiej, Jakub Domaradzki, Mikołaj Gremboszowski, Andrzej Komorowski, Jan Porębski, Adam Jasinski, Paweł Kanski, Mikołaj Buialski, Aleksander Charczowski imieniem ojca, Jan Grochowski, Piotr Kaszowski, Stanisław Glinka, Jan Grodzicki od IMci paniej Zuzanny Hermanowskiej, Jan Wolski imieniem paniej Ludwikowej Przypkowskiej, Jan Sobiegurski, Jacek Balicki, Maciej Rogowski, Andrzej Rogowski, Stanisław Kowalinski, Stanisław Uleski, Władysław Mikulinski, Piotr Radwanski od p. Jakuba Karpinskiego, Krzysztof Malikowski od p. Jakuba Golanskiego, Jacko Monastyrski od p. Jacka Dydynskiego, Marcin Dydenski, Mikołaj Sokolnicki, Mikołaj Krzeczowski, Piotr Bratkowski, Kasper Kamienski, Stefan Rusiecki, Andrzej Swiechowski, Piotr Grocholski, Kazimierz Kossowski, Samuel Kossowski, Jan Wysoczański, Matiasz Mokrzycki od IMci p. Anny Komorowskiej, Jakób Borkowski, Paweł Lubieniecki, Samuel Boryszowski, Daniel Boryszowski, Jakub Zapłatynski, Tomasz Krassowski, Jarosz Krynicki, Jadam Turski, Zachariasz Uruski od paniej Katarzyny Pogroszowskiej, Jerzy Hoszowski, Jan Borowski, Stefan Kłodnicki, Alexander Mirecki, Mikołaj Krynicki, Mikołaj Nahuiowski, Jan Zakrzewski, Stefan Borysławski. Piotr Popiel Hermanowicz, Piotr Baczynski, Paweł Popiel, Jendrzej Siemichowski od paniej Anny Chmieleckiej, Jan Karski, Jadam Swoliszewski, Burkucki od paniej Ostrowskiej z Ostrowa, Jan Gurski, Jerzy Boguski, Samuel Zagurski, Aleksander Pacławski, Jan Pacławski z Pacława, Piotr Baczynski, Paweł Baczynski, Wawrzyniec Sławski od IMci p. Zakliki, Stanisław Snopkowski, Stanisław Dubaniowski, Jendrzej Bierecki, Walenty Fredro, Józef Srzedzinski, Jan Brzostowski syn Macieja Brzostowskiego, Stanisław Ramult, Władysław Zielinski, Jan Tarnawski, Stanisław Otrowski, Samuel Czerniecki, Xenofont Litynski, Andrzej Borysławski, Marcin Grotkowski, Mikołaj Kłodnicki, Paweł Zabierzowski, Jan Ulanowski, Maciej Popławski, Stanisław Sielecki, Jan Drohojowski, Wojciech Łoś, Piotr Lubieniecki, Arasim Lubieniecki, Paweł Czerminski od paniej Katarzyny Wisniowskiej, Walenty Zwierzanski, Gabriel Świątowski od IMci p. Maximiliana Trzcinskiego, Piotr Dzięciołowski, Wojciech Zawisza, Tomasz Łominski imieniem ojca swego Stanisława Łominskiego, Jendrzej Petrykowski od ojca p. Stefana Petrykowskiego, Jan Gorecki od paniej Jadwigi Olszowskiej, Jan Skoruta, Mikołaj Przystałowski, Aleksander Jurkowski, Zygmunt Krassowski, Ludwik Bilski, Jerzy Tustanowski, Mikołaj Dziewulski, Stanisław Pacławski czeladnik od paniej Elżbiety Radołowski[ej], Jakób Zdrowski, Łukasz Laskowski, Jendrzej Zdzanski, Jerzy Terlecki, Jerzy Michałowski czeladnik paniej Anny Komorowskiej z Popław, Marcian Swiechowski, Felicyan Dombrowski, Olbrycht Rozen, Alexander Lasocki, Joachim Porembski czeladnik od paniej Łowieckiej, czeladnik od pani Baranieckiej Słotwińskiej, Mikołaj Krasowski, Jan Chłopicki, Jan Slezanowski, Jerzy Chłopecki, Paweł Lubieniecki, Andrzej Woynowski, Mierzykowski, Sucharzewski, Głachowski, Bazili Kulczycki Miskowicz, Ignacy Winnicki, Jan Czołowski, Fedor Biliński, Stanisław Chojnacki, Aleksander Łucki, Filip Skłodowski, Jędrzej Siedlicki, Jaros Bilinski, Stanisław Gumowski, Siewielski, Sewerin Witkowski, Stanisław Gidzinski, Chryzostom Prominski, Jerzy Sławkowski, Paweł Zielonka, Jan Janiszewski, Paweł Witowski, Mikołaj Witowski, Hieronim Zalonski, Piotr Janowski, Paweł Krasowski, Bazili Ustrzycki, Piotr Ozarowski, Adam Michowski, Marcin Balicki, Łukasz Falendzki, Jakub Charczewski, Stanisław Zbirowski, Wojciech Narowic od paniej Zofiej Słonskiej, Wojciech Murawski, Jakub Komanski, Jan Pawłowski od paniej Jasinskiej, Krzysztof Witosławski, Stanisław Chojnacki, Samuel Stempkowski, Stanisław Ortynski, Mikołaj Szeptycki, Wojciech Mierznikowski, Stanisław Korczynski, Jan Witowski Jadam, Miczowski, Stanisław Jasinski od p. Wiktorzyna Zdanowskiego, Maciej Gruszecki od paniej Zuzanny Mulskiej, Mikołaj Wierzbicki od p. Józefa Uleskiego, Mikołaj Służowski, Stefan Kuzmowski od p. Bazyłego Litynskiego, Jan Rozniatowski, Franciszek Rozniatowski, Franciszek Czerniejowski od pp. miesz-

czan przemyskich, Jan Gidielşki, Paweł Kossowski, Stanisław Ossowski, Matiasz Ordęga, Wojciech Wysoczanski, Konstanty Wysoczanski, Piotr Wysoczanski Katon, Jakub Laskowski, Mikołaj Modzelowski, Jordan Czarniecki, Aleksander Tatumir, Jan Chłopicki, Jan Błazowski, Andrzej Błazowski, Jędrzej Bratkowski, Fedor Bratkowski, Jan Zernicki. Jakub Niezabitowski, Kasper Stanisław Czajkowski, Paweł Krzeczkowski, Hrehory Łopuszanski, Paweł Zahotynski, Iwan Wysoczański Mienkowic, Hryć Podhorodecki, Andrzej Popiel, Jan Popiel, Jakim Popiel, Iwan Dubrawski, Wasko Stupnicki, Stefan Stupnicki, Stefan Borysławski, Fedor Borysławski, Sien Borysławski, Mikołaj Manasterski, Jędrzej Maytkowski, Mikołaj Kulczycki popowic, Hrechory Popiel, Jacko Winnicki, Jędrzej Maytkowski, Łukasz Maytkowski, Jadam Stupnicki, Demian Kruszelnicki, Wasko Huniatycki, Sien Popiel, Iwan Podhorodecki, Wojciech Ryczowski, Jadam Dobrzański, Mikołaj Jaworski, Siemian Witwicki, Hrehory Podhorodecki, Andrzej Stocki, Paweł Horodyski, Jędrzej Kłodnicki, Łukasz Horodyski od Iwana Horodyskiego, Stanisław Błoskowski, Bazyli Rytarowski, Jędrzej Rytarowski, Hryc Jaworski Wołkowicz, Tymko Jaworski Wołkowicz, Fedko Bilinski Jaroszowic, Wasko Łucki. Iwan Turzanski, Jan Łomnicki, Iwan Hołynski, Wasko Kulczycki Hapko, Ignacy Winnicki, Fedor Jasienicki, Fedor Turzański, Bazyli Bereznicki. Paweł Korczynski, Michajło Jaworski Pletennik, Fedor Kulczycki, Aleksander Jaworski, Iwan Łomnicki, Ferens Jaworski Duniowicz, Daniło Jaworski Laskowicz, Stefan Jaworski Niechilowicz, Jendrzej Jaworski Piskowicz, Jan Molski, Jan Daniłowski od paniej Helżbiety Radołowskiej, Stefan Bereznicki, Piotr Horodyski, Hryc Ilnicki Rypczyc, Jan Jaworski Martycz, Wasko Kulczycki Cicimen, Piotr Winnicki, Iwan Winnicki, Jan Pacławski, Jan Kopystynski, Jendrzej Dobrzański od paniej Doroty Czernieckiej, Jerzy Bieniecki z wojtostwa Łopuszańce, Marcin Mrozek, Bazili Kulczycki Lesiow syn, Jan Garliński, Jurko Jaworski Dawidowicz, Wasko Jaworski Koszacowicz, Michajło Jaworski Zubowicz, Kość Huniatycki, Jacko Hołyński, Stanisław Winnicki Kliziowicz, Jendrzej Ilnicki Rypczyc, Iwan Ilnicki Miskowicz, Wasil Terlecki Petriłowicz, Iwan Jaworski Zubowic, Tymko Turzański, Hrehory Podhorodecki, Sien Hortyński, Jacko Hortyński, Hrehory Borysławski, Jędrzej Drezdur, Roman Kopystyński, Hrehory Tyszowski, Jan Tudorowski, Samuel Mołodecki, Hrehory Jaworski Czerwakowic, Feytko Ilnicki, Hryć Sozański, Ilko Baczyński, Iwan Baczyński, Wasko Baczyński, Andrzej Majtkowski Zajączkowicz, Iwan Jaworski Niehilowicz, Ignat Niedzielnicki, Łukarz Feytkowicz Komarnicki, Iwan Sejkowicz Komarnicki, Piotr Zdzanski, Iwan Maytkowski Rochowic, Jan Koticki od. p. Aleksandra Zurowskiego, Mikołaj Ilnicki Czerczowic, Roman Jaworski, Iwan Komarnicki Pawlukowic, Iwan Baczyński Lasek, Jacko Winnicki, Iwan Czajkowski, Łukasz Swiedzieniowski, Iwan Baraniecki, Eliasz Krynicki, Iwan Kulczycki, Iwan Kruszelnicki, Jachim Kruszelnicki, Iwan Winnicki, Bazyli Huniatycki, Paweł Monasterski, Hryc Kaczlikowic, Piotr Hoszowski, Andrzej Zubkowic, Mikołaj Nowicki, Mikołaj Raczyński, Paweł Kulczycki, Fedor Kulczycki Koscienic, Hryc Kociennicki, Mikołaj Bieleński, Demko Kulczycki, Roman Uruski, Fedor Borysławski, Demian Borysławski, Joan Korczyński, Łukasz Biliński, Stefan Biliński, Bazyli Berezyński, Stanisław Uruski, Jan Kropiwnicki, Stefan Dobrzański, Iwan Biliński, Fedor Kanafolski, Stefan Horodyski, Iwan Terlecki, Iwan Jasienicki, Paweł Oszowski, Hrehory Bratkowski, Hrehory Koblański, Prokop Winnicki, Fedor Winnicki, Stanisław Jasienicki, Hryc Horodyski Trysylak, Joan Biliński, Jarosz Łucki, Fedko Kruszelnicki, Hryc Kruszylnicki, Stefan Biliński Mieleszowic, Łukasz Lesiowicz, Waśko Popowicz, Bazyli Popiel, Fedko Horodyiski, Wasko Kulczycki Czumoin, Wasko Horodyski, Jan Tudorowiecki, Fedko Horodyski Tryszylek, Hrehory Czajkowski, Popiel Oleszkowic, Andrzej Monasterski, Mikołaj Korczyński, Mikołaj Winnicki, Hawryło Korczyński, Mikołaj Winnicki Hryniowic, Gregory Jaworski Perkowic, Dmitr Wysoczański, Fedor Jaworski, Jacko Terlecki, Michał Krzeczkowski, Fedor Krzeczkowski, Wasko Horodyski, Iwan Kulczycki Habko, Iwan Ustrzycki Dmitrowic, Łukasz Korczyński, Stefan Dobrzański, Fedor Ilnicki, Mikołaj Kulczycki, Fedor Kulczycki, Piotr Kanafolski, Marcin Ustrzycki Waskiewic, Daniel Turecki z Turki, Stefan Korczyński, Wasil Popiel, Stefan Terlecki, Jan Justianowski z Kulczyc, Fedor Jaworski Perkowicz, Sawko Jaworski Horoszkowicz, Seweryn Kulczycki, Mikołaj Tereszowic czeladnik pani

Doroty wdowy Bandrowskiej, Stefan Huniatycki, Mikołaj Kulczycki Tereszowic, Stanisław Kulczycki Tereszowic, Hryc Jaworski Horuszkowic, Iwan Komarnicki Szteykowicz, Antoni Kulczycki Tereszowic, Hrehory Koblański, Paweł Kulczycki, Łukasz Korczyński Jackiewicz, Andrzej Popiel, Jan Korczyński, Sienko Manasterski, Hawryło Winnicki, Misko Popiel, Aleksander Jaworski, Fedor Horodyski, Dmitr Korczyński Miśkowicz, Wasyl Korczyński Paniewic, Hrehory Winnicki, Iwan Popiel Holeszkowicz, Hrehory Topolnicki, Fedor Winnicki, Wasko Topolnicki, Mikołaj Winnicki, Hryc Kulczycki, Piotr Kulczycki z Gałowicz, Przecław Marcinkowski, Hrehory Komarnicki, Ludwik Niwicki, Porpiry Dobrzański, Bazili Maytkowski z Rozłucza, Mikołaj Dobrzański z Jawora, Michał Turecki, Wasil Siemasz, Stefan Brosniowski, Andrzej Zatwernicki, Jacko Koblański Raskowic, Iwan Popiel Kołodrub, Bazyli Komarnicki, Maxymilian Karajowski, Jędrzej Winnicki, Piotr Zatwernicki, Macko Winnicki, Aleksander Szeptycki, Wasko Majtkowski, Fedor Turzański Kisieliczak, Piotr Turzański Czechowic, Marcin Krogulecki, Simon Lesniowski, Stanisław Bronowski, Paweł Broniowski, Andrzej Biliński Mielkowic, Stanisław Huniatycki, Wasko Swandrowski, Anorzej Maytkowski, Aleksander Jaworski, Aleksander Turzański, Stanisław Sławski od pani Błazowskiej Michałowej, Dmitr Popiel Kołodrub, Iwan Tatomir, Hrehory Turzański, Wojciech Smoleński, Stefan Koblański, Abraham Monasterski, Jadam Monasterski, Wasko Tatumir, Stefan Stupnicki, Iwan Kruszelnicki, wan Turzański, Wasil Siemasz, Mikołaj Monasterski, Maciej Slasicki, Stanisław Kruszelnicki z Kruszelnicy, Łukasz Rożniatowski, Aleksander Bandrowski, Jan Horodyski, Mikołaj Zdzanski, Iwan Rudnicki, Prokop Horodyński, Stefan Bereznicki, Dawid Horodyński, Sien Horodyński, Iwan Horodyński, Stanisław Kropiwnicki, Fedor Bratkowski od pani Baranickiej, Fedor Rozniatowski, Wasko Krynicki, Jendrzej Monasterski, Stefan Radyłowski, Fedor Kulczycki, Jendrzej Kruszelnicki, Stanisław Rytel, Iwan Karamon, Stanisław Łucki, Fedor Ustrzycki, Mikołaj Śmietanka Mieleszowicz, Lieś Uruski, Wasko Korczynski, Gabriel Turzański, Rucka Kulczycki, Fedko Kruszelnicki, Aleksander Kobielecki, Hryc Kowiennicki, Iwasio Podhorodecki, Mikołaj Terlecki, Mikołaj Winnicki, Hrehory Turzański, Wasko Terlecki, Aleksander Petryczek Terlecki, Sie[n]ko Urzejski z Korczyna, Maciej Kulczycki, Stanisław Korczyński, Fedor Fryzowicz, Iwan Kulczycki, Piotr Stankowicz, Wasil Terlecki Prokopowicz, Jędrzej Kulczycki, Hrehory Abrahamowicz Popiel, Fedor Kruszelnicki, Konstanty Jaworski, Bazyli Terlecki z Szymkowicz, Łukasz Baraniecki, Zygmunt Zahurski, Ferens Dobrzański, Iwan Komarnicki, Abraham Kulczycki, Mikołaj Baraniecki, Hrehory Jaworski z Baczyna, Krzysztof Kruszelnicki, Fejsko Czajkowski, Piotr Czerniecki, Dmitr Baraniecki, Krzysztof Kruszelnicki, Lesko Czajkowski, Iwan Dobrzański, Ferens Dobrzański, Fedyna Kruszelnicki, Iwan Dubrawski, Iwan Kruszelnicki Procowicz syn, Jacko Majtkowski, Jacko Kruszelnicki Oleszkowic, Fejtko Majtkowski Skonsurowicz, Fedyna Korczyński, Stefan Sozański, Wasko Kruszelnicki, Iwan Jaworski Feiowicz, Stefan Jaworski Feiowic, Iwan Kruszelnicki, Matiasz Jaworski Susteiowicz, Hryc Maytkowski Bundzowicz, Wasko Tustanowski Gwozdziak, Fedor Konafolski, Iwaś Ignatowicz Jaworski, Fedor Kanofolski, z Kanafalt, Wasko Stecowicz, Iwan Popiel z Bereznicy, Andrzej Tustanowski, Łojcaków syn, Hrehory Jaworski, Iwan Susteiowicz, Iwan Jaworski Zubowicz, Iwan Jaworski Caligowicz, Onufry Jaworski, Ignat Turzański Łyłowicz, Klim Mielecki, Stefan Jaworski, Maciej Pisczet, Marcin Mielucki, Wasko Jaworski Czerwakowicz, Paweł Winnicki, Paweł Korczyński, Tymko Sielecki Cebulczyc, Jaworski Iwancowicz Hawryk, Iliasz Jaworski Iszczypowicz, Iwan Biliński, Matiwiej Jaworski, Leś Winnicki, Piotr Manasterski, Dmitr Popiel, Iwan Winnicki, Łukasz Jaworski, Iwan Korczyńskiego Jackowicz, Michało Bobrowic Jaworski, Jacko Jaworski, Andrzej Jaworski Bobrowic, Iwan Terlecki Szymkowicz, Dmitr Popiel Skisiełowicz, Wasko Maitkowski Wierulec, Piotr Jaworski Drabowic, Iwan Jaworski Koszacowic, Hryc Jaworski Czerwakowic, Prokop Jaworski z Melisnego, Hryc Podhorodecki, Stec Martycz z Jawora, Paweł Wysoczański, Wiktor Wolski od p. Karpińskiego, czeladnik od p. Wacława Dubaniowskiego, Jerzy Rozniatowski, Stanisław Kamieniecki z Kańczugi, Kasper Wręcki, Iwan Winnicki Muliaszowic, Paweł Baczyński, Iwan Niebrebecki, Piotr Kuczkowski, Kasper Chomentowski, Wawrzyniec Garbowski, Mikołaj

Jaworski, Haśko Tychowski, Hrycko Wołoszynowski, Tymko Baczyński, Leś Straszowski, Fedor Winnicki, Jan Dobrzański, Bażyli Łopuszański, Hrehory Uruski, Hrehory Nanowski, Jędrzej Jaworski Horoszkowicz, Piotr Terszowski, Wasko Sozański, Mikołaj Kropiwnicki, Paweł Klimowicz z Oyczowa, Iwan Popiel, Aleksander Popiel, Hawrylo Winnicki, Jacko Lubieniecki, Antoni Popiel Stepanowicz, Siemian Kulczycki, Popiel Cerniekowicz, Jendrzej Podhorodecki, Wasko Pacławski z Kornelice, Wacko Pacławski Skurkowicz, Wasko Turzański, Halko Jaworski Suszowiąt, Hrehory Jaworski Jaroszowicz, Sienko Jaworski Kuzmicowicz, Wojciec Suszowski, Teodor Kopystyński, Wasko Kulczycki Kotczyc, Dmitr Majtkowski, Stefan Kulczycki, Wołość Radyłowski, Paweł Kulczycki, Siemian Horodyski Jadniszczak, Jędrzej Horodyski, Hrehory Buczalski, Ihnat Łucki, Paweł Łucki, Mikołaj Łucki, Fedor Bilinski, Mikołaj Koblanski, Wasil Hortynski, Hrehory Łucki Haritionow, Wojciech Cieszkowski, Petro Jaworski, Stanisław Piątkowski, Jur Biliński Jaroszowicz, Michałowicz, Koblanski, Iwan Wysoczanski, Konstanty Gązynski, Tutkowic Tustanowski, Haiowicz Kuczkinowicz, Jędrzej Łazniowski Chaborski, Jan Winnicki, Iwan Horodynski, Jan Chojnacki czeladnik od p. Draminskiej, Sen Prakowski Jędrykowicz, Błazowski Iwan, Andrzej Liskowacki, Marcin Nowicki, Piotr Wysoczanski imieniem ojca, Simon Mietelski, Jan Bogucki, Mikołaj Bogucki, Paweł Kulczycki Daszyniow, Paweł Kulczycki Chostowicz, Hrycko Winnicki, Iwan Komarnicki, Dmitr Podhorodecki, Jan Brzostowski, Wojciech Kochanski, Jadom Kochanski, Samuel Goreczkowski, Jadom Albinowski, Samuel Goreczkowski, Samuel Czerniecki, Aleksander Winnicki, Jacko Kulczycki, Feitko Kulczycki Jaroszowic, Mikołaj Brzuski, Stanisław Zielinski z Kalinowa, Maciej Czajkowski, Fedor Horodyński Uniatycz, Stefan Kulczycki, Hrehory Kulczycki, Mis Kulczycki, Fedor Podhorodecki, Aleksander Turzański, Mikołaj Staromiejski, Jan Niehrebecki, Fedor Staromiejski, Prokop Jaworski, Łuczka Jaworski, Iwan Kruszelnicki, Hrehory Bilinski, Mikołaj Łubieniecki, Mikołaj Topolnicki, Iwan Winnicki, Jan Sebaszczanski, Iwan Uruski, Jacek Terlecki, Hnat Putatycki, Zachariasz Nanowski, Jędrzej Sielecki, Stanisław Czapski, Jan Bilinski, Mikołaj Bilinski, Mis Kulczycki Gałowic, Feitko Komarnicki, Fedor Komarnicki Uzerło, Eliasz Hoszowski, Hrehory Jaworski, Iwan Wysoczański, Snabowicz, Teodor Ustrzycki, Fedor Sielecki, Hrehory Sielecki, Demko Jaworski, Wasko Komarnicki, Piotr Jaworski Dawidowicz, Jacek Marchocki od ojca swego, Iwan Bilinski, Jakub Krzemieński, Mikołaj Bilinski, Stecko Biliński, Iwan Jaworski, Jac Sielecki Gdecko, Iwan Telesniecki, Paweł Majtkowski, Aleksander Kolczynski, Jan Błazejowski, Fedor Błazejowski, Farat Błażowski, Dmitr Popiel, Waśko Bilinski Jaroszowicz, Piotr Bandrowski, Jerzy Tustanowski, Eliasz Krynicki, Siemian Podhorodecki, Stefan Terlecki Zarewicz, Rafał Osuchowski, Iwan Kropiwnicki, Siemian Borysławski, Fedor Borysławski, Sawko Podhorodecki, Iwan Baraniecki, Tomasz Łominski od ojca, Dmitr Tustanowski, Jędrzej Winnicki, Jędrzej Stupnicki, Jędrzej Borysławski, Semian Hortyński, Łukasz Krzywkowski, Piotr Krzywkowski, Stefan Nowicki, Mikołaj Bonkowski, Iwan Baraniecki, Semian Hortynski, Jacko Winnicki, Teodor Bandrowski, Marcin Sieniawski, Stanisław Gulskiod p. Stanisława Libickiego, Jan Bartwinski od p. Wawrzyńca Lizowskiego, Jacko Hortynski, Iwan Hortyński, Jacko Kulczycki Stokało, Eliasz Winnicki, Jwan Kruszelnicki Stawnikowic, Iwan Kulczycki Mielkow syn, Hrehory Łucki, Iwan Krynicki Iliaszowic, Michał Czerniecki, Piotr Terlecki Prokopowicz, Demian Terlecki z Seymkowicz, Tymko Jaworski Martycz, Aleksander Terlecki Sawczyk, Basili Łomnicki, Basili Jaworski Petraszowicz, Sienko Jaworski Szusteiowicz, Iwan Winnicki Klusiewicz Klus, Prokop Kropiwnicki, Aleksander Nahuiowski, Andrzej Krzeczkowski, Jadam Komarnicki, Mikołaj Czerniecki, Stas Majtkowski Gregelowicz, Jan Tatomir, Tomasz Zbikowski, Jan Łachomiecki od p. Jadwigi Zamojskiej, Wasko Wysoczanski Andrejkowicz, Tymko Jaworski, Iwan Nanowski, Sienko Jaworski Farowic, Iwan Kulczycki Zychałowicz, Jacko Komarnicki Dudycz, Iwan Wysoczanski Miesikowicz, Tymko Monasterski, Dmitr Monasterski, Stefan Ilnicki Telepianowicz, Timko Jaworski Koszacowicz, Anton Jaworski Piskowic, Jacko Podhorodecki, Hryc Ilnicki Bucyłowicz, Halko Ilnicki Haciłowicz, Tymko Liskowacki, Iwan Ilnicki Zankowicz, Fejtko Majtkowski Bardzeiowicz, Dmitr Majtkowski Haylowic, Les Jaworski Wołkowic, Tymko Jaworski Huiacowicz, Iwan Winnicki Michnowic, Hryc Manaster-

ski Andrejcowicz, Ihnat Manasterski Petrowic, Jędrzej Siemiginowski, Iwan Majtkowski Wiaziulic, Krzysztof Skurkowski, Samuel Morze, Bazili Kulczycki Machiłowicz, Jan Rytarowski, Mikołaj Jasinski, Paweł Siemiatkowski od p. Rafała Jaskmanickiego, Wasil Manasterski Petrowic, Halko Rypianski, Wasko Wysoczański Andrzejkowicz, Iwan Jaworski Druszkowicz, Hryń Ilnicki Kothanowic, Sien Uruski, Wasko Korczynski Miskowic, Maciej Terlecki, Seń Putatycki, Feeor Putatycki, Bazili Berezanski, Jędrzej Jaworski Niechyłowic, Aleksander Majtkowski Dunkowic, Jan Kossowski, Choma Ucinski od p. Raciborowskiej, Wasko Winnicki Misiekowic, Fedor Winnicki Lisiowic, Iwan Winnicki, Teodor Ustrzycki, Iwan Ustrzycki, Marcin Ustrzycki, Jadom Pilwecki, Piotr Kanafolski, Prokop Putatycki, Dmitr Ilnicki Zkobic, Prokop Ilnicki Zkobic, Piotr Trewinski, Roman Baczyński, Jan Depczynski, Paweł Jackowski od p. Zuzanny matki swej, Paweł Liskowacki Sliwa, Semian Witwicki Koczkowic, Iwan Komarnicki z Seykowic, Piotr Jaworski, Sienko Majtkowski Miklaszewic, Matwiej Jasienicki, kniaź Jędrzej z Hołoweckiego, kniaź Hrehori Strzelbicki z wojtostwa, Lazur Łużecki z kniastwa, Andrzej Mysłowski, Iwan Sozanski, Stefan Siemasz, Iwan Łopuszanski, Jagielnicki imieniem p. Dudkiewica, Jadom Korycki, Waśko Litinski, Jasko Nanczułowski, Iwan Liliczanski, Iwan Wolanski, Danko Baczynski, Jacko Sozanski, Fedor Sozanski, Jerzy Grabowski, Iwan Komarnicki Pawlukowicz, Hrehory Baczynski, Hrehory Sozanski. Felicyan z Grochowiec Grochowski castellan przemyski.

Ind. Rel. Castr. Prem. 375 p. 1822—1833.

14.

Sanok, 29. września 1648.

Powtórna ordynacya sądów kapturowych ziemi sanockiej.

1. My sędziowie kapturowi województwa ruskiego ziemie sanockiej zjechawszy się pod Sanok wprzód pro die vigesima octava Septembris, na okazowanie, podług uchwały sejmiku wisninskiego blisko przeszłego electionis, deputati, a odprawiwszy to okazowanie w jakiej mogło być na prędce gotowości przed WIMć p. Andrzejem Boguskim z Boguszyc kasztelanem sanockim, na której rzekliśmy to sobie oraz wszyscy obywatele sanoccy, iż na ten czas nie stanowiąc obozu, nie wiedząc o żadnem bliskiem i jawnem periculum, gdyby zachowaj Boże co niebespiecznego bądź od nieprzyjaciela koronnego bądź od swawoleństwa buntem i kup swawolnych na ziemię naszę następowało, że wszyscy za obwieszczeniem i uniwersałem IMci pana sanockiego [1]) lubo według deklaracyej i limitacyej sądów naszych kapturowych generalnych za obwieszczeniem IMci p. sandeckiego albo któregokolwiek dygnitarza i urzędnika pierwszego ziemi naszej powinni się będziemy wszyscy na czas i miejsce naznaczone jako w najlepszej gotowości in armis stawić i regimentarza sobie obrać i onemu być jako należy posłusznymi. 2. Przywodząc nadto in executionem laudum sejmiku wisninskiego, w którym sądy kapturowe etiam sub tempus electionis quo ad recentia crimina et causas fisci są postanowione i reasumowane, tedyśmy nazajutrz t. j. vigesima nona Septembris uczynili na zamku sanockim in loco solito sesyą i reasumowaliśmy sądy kapturowe podług laudum ad ea tantum crimina et violentias, którychby się przeciwku prawu excessivi po sejmiku wisnieńskim pod elekcyą aż do czasu reasumpcyej po elekcyej sądów kapturowych generalnych znajdowali. Więc i causas fisci o nieoddanie poborów i zatrzymanie podatków według uchwały sejmikowej jako i dawniejszych w tymże sądzie expedire deklarowaliśmy, upomniawszy IMci p. poborcę ziemi sanockiej, aby pilno te pobory wybierał i one komu

[1]) Franciszek Mniszek.

będzie należało za wiadomością sądu kapturowego oddawał et cum retentoribus tempestive czynił. Inne jednak sprawy lubo in litis pendentes lubo ex terminis conservatis albo z pozwów dawno przed sejmikiem wydanych przypadające do limitacyej generalnej odkładamy ani onym w teraźniejszych naglejszych sądach terminów przyznawamy. 3. Które niniejsze sądy partykularne kapturowe ad sextam Octobris proxime venturam obwołać a) i iż przyszłe sądzone będą publikować rozkazalichmy. 4. A iż między inszemi jest to na nas przez laudum świeże wisnienskie włożono aby ad subita et imminentia pericula żołnierza sto koni kozaków zaciągnieni byli, a to z reszty poborów trzech uchwalonych, którąby nad zapłatę drugiej ćwierci żołnierzowi naszemu powiatowemu w obozie będącemu zostawała a na zaciągnienie tej chorągwie IMć p. Samuel na Hoczwi Bal za rotmistrza przez laudum wisnieńskie jest mianowany, który z słusznych i poważnych przyczyn wziąć tego rotmistrzostwa nie chciał, iż się wymówił, przeto na miejsce IMci uprosilichmy IMć p. Mikołaja z Komarnik Wysoczanskiego miecznika ziemie sanockiej a kolegi sądów naszych kapturowych, aby lubo residuum sumę ze trzech poborów nad zapłatę przyszłej drugiej ćwierci chorągwie ziemie sanockiej należącej zbywające nie tak sufficienter i nie z takowem ukontentowaniem jako rationes et necessitas żołnierza do zaciągnienia exigunt, tym stu koni wystarczyć może, przed oczyma jednako mając in praesentia afflictum statum reipublicae, pro amore patriae boni publici causa, pomienioną chorągiew sto koni kozaków IMć p. miecznik sanocki takowym respektem jako laudum wisnienskie opisało do zaciągnienia przyjął i zaciągać niemieszkanie sanocką ziemię upewniał, za co IMci p. miecznikowi podziękowawszy na sto koni zapłatę po zł. 30 żołdu i z osobna po zł. 30 względem prowiantu na ćwierć na jeden koń kładąc ex residuo świeżo wybranych trzech poborów IMć p. Kilianowi Cieszanowskiemu poborcy naszemu wydać do rąk IMci p. miecznika za kwitem jego autentycznym grodowym nakazalichmy. 5. Służbę tejże chorągwiej kozackiej od dnia popisu feriae tertiae diei mensis Novembris w który się do popisu tu pod Sanokiem przed IchMciami pp. sądowymi kapturowymi stawić porządnie bene armati mają przypowiadając, stanowisko na Posadzie pod Sanokiem i na przedmieściu sanockiem onym naznaczylichmy gorąco IMć p. rotmistrza i kolegi naszego prosząc et pro autoritate functionis nostrae napominając, aby uważając i wzgląd mając na niniejsze vices et vicissitudines reipublicae na poddanych gdziekolwiek na noclegach stawać będzie tak sam jako i towarzystwo jego surowo nie następował i następować nie dopuszczał, inaczej pro excessu et demerito quovis każdy w zaciągu będący przez sąd kapturowy karany będzie. IchMć pp. rotmistrze obadwa przy chorągwi mieszkać i odjeżdżać nie mają. A iż biorą gotowizną prowiant, mają żyć z targu płacąc victualia iuxta taxam, aby poddani od stacyej wolni byli przestrzegać mają. 6. Także IMć p. Pobidzinskiego rotmistrza w służbie i dalej zatrzymujemy, żołd także i prowiant po zł. 30 na koń, stanowisko IMć p. Pobidzinskiemu w Trepczycy, w Olchowcach, w Dąbrowcze obojej, w Prusieku i Zabłoćczach, który jako prędko uniwersały hetmańskie przyjdą do wojska ruszyć się powinien. 7. IMć p. Wysoczański rotmistrz nie powinien podlegać ordynansom i uniwersałom IMciow pp. hetmanów, gdyż szczególnie na obronę domową i dla posiłku przemyskiej ziemie chorągiew jego jest zaciągniona. 8. IMć p. pułkownika za uproszeniem naszem direkcya tym obojem chorągwiom, póki druga do wojska nie odejdzie, IMć p. cześnika sendomirskiego daliśmy, za którego wiadomością, rządem, jeżeliby co nagłego nastąpić na sanocką ziemię miało iść i we wszystkiem posłuszni IMci być mają. 9. A chorągwie obiedwie nasze sanockie w służbie będące upewniamy, iż oprócz żołdu i pieniędzy prowiantowych ad instar drugich ziem przemyskiej, lwowskiej, halickiej i chełmskiej tak jako będzie kontentować swego żołnierza i my nie będziemy od tego. 10. Iniuriatus któryby nie odniósł u IMci p. rotmistrza albo IMci p. pułkownika sprawiedliwości rekurs do sądu kapturowego, wprzód ma jednak experiri i dochodzić krzywd u IMci p. rotmistrza albo IMci p. pułkownika 11. Securitatem sądów teraźniejszych extraordinarie uchwalonych takowemże bespieczeństwem jako

a) odwołać.

pierwsze obostrzamy. 12. Vacantibus iudiciis o ekcessy strzelania wiolencye przy residencyej IMć p. podstarościm grodzkim sanockim władza zostaje i roki dawać mocen będzie. 13. A nakoniec in causis post obtentas bannitiones vel infamias tudzież i w egzekucyach super iure victis takowy sposób i postępek jako jest w pierwszej ordynacyej wyrażono będzie i ma być zachowany. Która ordynacya aby do wiadomości wszystkich przyszła woźnemu grodzkiemu sanockiemu opatrzonemu Janowi Pawłowskiemu obwołać rozkazalichmy. W Sanoku die vigesima nona Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Samuel Włostowski iudex terrae sanocensis et director iudiciorum capturalium eiusdem terrae sanocensis.

Ind. Decr. Castr. San. 350 p. 99—102.

15.

Boniowice, 3 października 1648.

Kasztelan sanocki naznacza miejsce i termin pospolitego ruszenia.

1. Andrzej z Boguszyc Boguski kasztelan sanocki: Wiadomo czynię tem pisaniem mojem, iż ja przychylając się do laudum Wisni na sejmiku przeszłym electionis deputati postanowionego[1]), według prawa i mocy mnie przez to laudum danej i na mnię włożonej, że co godzina tem większe pericula na rzeczpospolitę następują, naznaczam czas pospolitego ruszenia, abyście się WMć m. m. pp. i bracia wszyscy obywatele ziemi sanockiej pro die vigesima Octobris blisko przyszłej pod Krosno za cegielnicą, na miejscu nad rzeką między Suchodołem będącem[a]), in armis et cum armis prawem pospolitem opisanemi, a ci co na koniech zeszli, aby z szablami, rusznicami i potrzebami do strzelby należącymi stawili, idque sub paenis legibus regni appositis. 2. Na co się dla lepszej wiary i pewności ręką swą podpisuję i pieczęć przykładam, aby do pewności i do wiadomości wszystkim WMi m. m. pp. i braci przyszła, ten uniwersał mój do ksiąg grodzkich sanockich per oblatam podać i publikować zleciłem. Dan z Boniewicz 30. Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Andrzej Boguski z Boguszyc kasztelan sanocki. mp.

Castr. San. Rel. 161 p. 2224—2225.

16.

Sanok, 7. października 1648.

Sędziowie kapturowi sanoccy naznaczają termin i miejsce pospolitego ruszenia.

1. My sędziowie kapturowi województwa ruskiego ziemi sanockiej. JWnym, Wnym, urodzonym i n. m. pp. i braci obywatelom ziemi sanockiej przy zaleceniu służb naszych wiadomo czynimy, iż przyszedł do grodu sanockiego uniwersał IMci p. Andrzeja z Boguszyc Boguskiego kasztelana sanockiego[2]), abychmy wszyscy in armis jako do obozu zjeżdżali pod Krosno dla obrony naszej w takiem niebezpieczeństwie już tu na kraje nasze z Ukrainy blisko następującem. Który uniwersał, ile się miejsca dotyczy, od wielu Ich Mci w Sanoku na sądy kapturowe zgromadzonych nie był akceptowany, przetoż poprawujem tego tym uniwersałem naszym, abyście się WMie nie pod Krosno ale pod Sanok na dzień naznaczony, tj. dwudziesty października blisko przyszły kupili i zgromadzili, tam[b]) gotowymi [będąc] bliższe niebezpieczeństwo ode Lwowa na nas następujące [odeprzeć]. 2. Który to uniwersał IMci p. sędziemu sanockiemu direktorowi sessyej sądów naszych

---

[1]) Ob. Nr. 12. art. 1 i 2. [2]) Ob. Nr. 15. a) będących. b) ten.

podpisać zleciliśmy i pieczęć sądową przyłożyć. Dan w Sanoku die septima Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Samuel Włostowski z Wostowic sędzia ziemi sanockiej direktor sądów kapturowych.

Ind. Rel. Castr. San. 161 p. 2226—2227.

17.

Przemyśl, 10. października 1648.

Dygnitarze i rycerstwo ziemie przemyskiej na sądach kapturowych zaciągają pożyczkę 4000 zł. p. na żołnierza.

1. My rady dygnitarze i rycerstwo ziemie przemyskiej chcąc tam in extremo praeclarae reipublicae nostrae periculo z każdej miary consulere saluti ziemie naszej w tak gwałtownym razie ojczyzny naszej następujące niebespieczeństwa, upatrując przy tem aliquam sperando salutem ziemie naszej, ile podczas tak niebespieczny securitatem, kędy nieprzyjaciel ojczyzny naszej tam gravidis insurgit viribus, authoritate conventus prasentis uchwaliliśmy w ziemi naszej przemyskiej chleb żołnierzowi naszemu, którego na usługę rzptej zaciągnęliśmy byli na niedziel trzy i onego chcąc zatrzymać na obronę ziemi naszej, a nie mogąc niskąd zasiąc dla wielkiego niebespieczeństwa i gwałtownych trwóg pieniędzy, wzięliśmy u IMci p. Jana Fredra sędziego ziemie przemyskiej ad fidem publicam totius terrae nostrae premisliensis cztery tysiące zł. p., które były in sequestro iudicii terrestris premisliensis za wiadomością tegoż IMci p. sędziego przemyskiego. 2. Które to pieniądze na własną a gwałtowną bardzo potrzebę ziemie naszej wziąwszy, tą assekuracyą naszę obligujemy się IMci p. sędziemu przemyskiemu na dobrach naszych własnych dziedzicznych wszytkich omnes insimul ac quemlibet nostrum seorsim unus pro altero cavendo nomine totius terrae nostrae, że tę pomienioną sumę powinni będziemy ex aerario publico contributionis publicae in conventu particulari visnensi electionis deputati proxime celebrato uchwalonym realiter bez wszelakich trudności prawnych IMci p. sędziemu ziemie przemyskiej oddać. Którą to assekuracyą naszą dla pewniejszej wagi rękami naszemi podpisaną i pieczęciami obwarowaną aktami sądu kapturowego roborujemy. Działo się w Przemyślu dziesiątego dnia Octobra anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Rafael Chotecki vicecapitaneus premisliensis. Jerzy Grochowski z Grochowicz wojski samborski, Felician z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski, Bazyli Litynski z Litinia, Gabriel Bierecki pisarz ziemie przemyskiej na ten czas marszałek sądów kapturowych. Jerzy Madalenski podwojewodzy przemyski, Mikołaj Madalenski P. W. Stanisław Ostrowski, Marcin Madalenski z Niedzielska, Jan Witowski, Fied Łodzinski, Stanisław Jan Suski.

Ind. Insc. Rel. Ter. Prem. 124 p. 27—28.

18.

Przemyśl, 16. października 1648.

Uchwała sądu kapturowego przemyskiego o chlebie dla żołnierza powiatowego.

1. My sędziowie kapturowi ziemie przemyskiej i przeworskiej świeżo na przeszłym sejmiku dla obrony domowej postanowionemu żołnierzowi takowy ordynans czynimy na koni dwieście tj. IMci p. Andrzejowi Łosiowi rotmistrzowi koni sto na ćwierć te się dzierzawy naznaczają. Naprzód dostaje się Radymno ze wszystkiemi wsiami do niego należącemi, Pawłowe Sioło, Łowce, Polanka i Tywonia; do tego Ozomla Olszanik i Czerhawa. IMci p. Andrzejowi Srzedzińskiemu rotmistrowi

na koni sto na ćwierć te się dzierżawy naznaczają: wsi wszytkie do władyctwa przemyskiego należące, także i wsi wszytkie do kapituły przemyskiej należące, z osobna Sanniki, Kidałowice, Mistycze i Łuka. Z których to dzierżaw jako najskromniej chleba zażywać powinni będą, tj. na koń na ćwierć żyta półmiarek jeden, jęczmienia półmiarek jeden, tatarki półmiarek jeden, grochu macę, słoniny pół połcia, barana jednego, owsa półtory kłody, siana wozów dwa, jałowica na cztery konie, na sto koni dziesięć fasek masła i sera kop sześć, ażeby więcej nie wyciągano tak to Ich Mcie pp. rotmistrze miarkować i przestrzegać powinni. 2. Stanowisko IMci p. Srzedzinskiemu naznacza się w miasteczku Niżankowicach, jednak bez wszelkiego uciążenia i wybierania stamtąd chleba i namniejszej straty a IMci p. Łosowi w Witoszyńcach. Ćwierć IMci ta ob octava praesentis poczęła się. 3. A ponieważ IMć dla obrony domowej postanowieni i w regiment kapturowy podani są, prosimy i napominamy, aby IMć pp. rotmistrze przestrzegali tego, jakoby pilną straż tj. alternatim na kożdy tydzień po koni piętnastu na szlaki pode Lwów na różne miejsca po piąci posyłali i rozsadzali. A naprzód od jutrzejszej niedzieli do drugiej tę straż IMć p. Srzedzinski poczynać ma a w drugi tydzień IMć p. Łoś, i tak co tydzień aby wczesną o trwogach do Przemyśla, do sądowych, którzy na ten czas będą, lubo i do IMci p. przemyskiego[1]) dochodziła a gdzie potrzeba ukaże, aby za ordynansem sądowych albo sądowego na ten czas rezydującego w Przemyślu z chorągwią tam poszli i we wszystkiem obedyencyą sądowi wcale zachowali. 4. A IMć p. rotmistrz pieszy powinien także piechotę swoją tam obracać, gdzie ordynans sądowy albo sądowego na ten czas rezydującego nastąpi i warty na dzień po dziesięciu przed sędziego starszego dla rządu i bespieczeństwa dawać i gdzie potrzeba będzie z piechotą tam iść sam, któremu na konie tu mieszkającemu z Kruwnik półtory kłody owsa i wozów siana dwa naznaczamy, bez wszelkich inszych exakcyi i stacyi. 5. Który to ordynans nasz aby z obowiązku, który powinni wcale, zachować raczyli prosimy IchMciów i władzą urzędów naszych paenis de disciplina militari sancitis IchMciów onerujemy. Działo się w Przemyślu na miescu zwykłym sądów naszych dnia szestnastego października roku pańskiego tysiąc sześć set czterdziestego ósmego. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej marszałek sądów kapturowych. Gabryel Bierecki pisarz ziemi przemyskiej i sądów kapturowych.

Ter. Prem. Decr. 345 p. 333—334.

19.

Sanok, 20 października 1648.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady dygnitarze rycerstwo i obywatele ziemi sanockiej za uniwersałem WIMci p. Andrzeja z Boguszyc Boguskiego kasztelana sanockiego na pospolite ruszenie mocą laudum wisnieńskiego pod Sanok zgromadzeni[2]), gdzie oraz i Ich Mć pp. sędziowie kapturowi tudzież i IMć p. kasztelan sanocki zjechali się, widząc następującego już na karki nasze nieprzyjaciela i co godzina odporu nigdziej nie mając, nie tylko do domów naszych na zniesienie i zabranie w niewolą ale i głębiej zbliżającego się, pomoc jedynego Pana Boga, jako to in arduis rebus reipublicae wziąwszy przed się, przychylając się do praw koronnych o pospolitem ruszeniu uchwalonych tudzież do przeszłego laudum wisnieńskiego w pole za IMcią panem sanockim wyjeżdżamy, tam każdy z nas poczty swe przed IMcią panem sanockim, jako wodzem naszym, stawiwszy i popis zwyczajnie in armis et bene armati odprawiwszy, disciplinam et ordinem militarem tudzież i oboedientiam in vinculo unanimi jeden drugiego nie odstępując podług artykułów wojennych na się przyj-

[1]) Felicyan Grochowski. [2]) Ob. Nr. 15.

mujemy. Objecując i ślubując oraz wszystcy i każdy z nas z osobna, za rotmistrzami których nam IMć pan sanocki, poda także obożnymi i strażnikami w ich należących rządach i powinnościach będziem posłuszni. Kędy tak długo zmieszkać objecujemy, póki nas IMć pan sanocki nie rozpuści; wszakże jednak i po rozpuszczeniu, jeśliby ingruens necessitas potrzebowała, tedy toties quoties IMć pan sanocki jako kasztelan nas będzie zwoływał, na to miejsce stawić się sub paenis publicis objecujemy. Którzy na przeszłe okazowanie i na terazniejszy zjazd nie stawili się, paenis iisdem subiaceant. 2. Nadto iż laudum przeszłe wisnieńskie dla niebezpieczeństw domowych ziemi sanockiej sto koni kozaków zaciągnąć uchwalili, w tak nagłym i gorącym gwałcie rzpltej będąc zewsząd ściśnieni i widząc, iż trzy pobory w Wisni uchwalone i na zapłatę drugiej ćwierci teraz się poczynającej IMci p. Pobiedzińskiego rotmistrza do obozu naznaczonego także na zapłatę pomienionej drugiej chorągwie IMci p. Wysoczańskiego miecznika sanockiego niewystarczy, abyśmy poddannych duchownych i królewskich naznaczywszy naszym chorągwiom chleb nie aggrawowali, dla tegoż poborów jeszcze dwa ze wszystkich dóbr, królewskich, duchownych i ziemskich, niniejszym zjazdem i bytnością naszą zgodnie pozwoliliśmy, które pobory dwa, czego w zapłacie pierwsze trzy w Wiśni uchwalone tudzież i czopowe nie doniesie, te niniejsze za dispozycyą Ich Mciów pp. sądowych kapturowych tak w zapłacie żołdu jako i prowiantu supplere mają. Pobory te dwa do rąk IMci p. Melchiora Grotkowskiego etiam de proprio nie czekając na kollektę od poddanych wydać praecisa quavis mora in duabus septimanis ab actu praesenti sub paenis de retentoribus contributionum submittujemy się. 3. A iż żołnierz w służbie będący in disciplina militari necessariaque oboedientia, gdyby pułkownika nie mieli, nie byłby tak zatrzymany, przeto uprosiliśmy IMć p. Swiętosława na Kazanowie Kazanowskiego cześnika wojewodztwa sandomirskiego, aby ten urząd pułkownictwa na się przyjął. Który iż ofiarował nam ochotę swoją, oboja chorągiew, póki druga do wojska nie odjedzie, direkcyej IMci p. cześnika podlegać ma i gdziekolwiek potrzeba ziemi sanockiej będzie wyciągać, tam za roskazaniem IMci p. cześnika iść i IMci posłuszni być mają. Pozwalając IMci p. pułkownikowi excessivos zaciągnionych pro quovis delicto i o wszystkie krzywdy albo wiolencye karać, inaczej gdyby iniuriati sprawiedliwości lubo od rotmistrza albo od JMci p. pułkownika nie odnosili, której tam wprzód rekwirować mają, do sądów kapturowych recurrere mogą. A dla większej wagi postanowienia niniejszego tę uchwałę naszę aby IMć p. Stanisław Humnicki wojski sanocki i sędzia kapturowy podpisał i pieczęcią swą utwierdził uprosilimy. Dan w Sanoku na zjeździe naszym pospolitego ruszenia die vigesima Octobris anno Domini 1648. Stanisław Humnicki wojski sanocki marszałek koła obywatelów i braci powiatu sanockiego.

Castr. Sanoc. Rel. 161 p. 2272—2273; Fasc. Cop. Castr. San. 99 p. 3024.

20.

Przemyśl, 21. października 1648.

Rozkaz sądu kapturowego przemyskiego dla rotmistrzów.

1. Felicyan z Grochowic Grochowski kasztelan przemyski i sędziowie kapturowi ziemi przemyskiej i przeworskiej wszem w obec i każdem z osobna komu wiedzieć zależy, a mianowicie IMciom pp. rotmistrzom, porucznikom i wszystkiej kompaniej IMiom na obronę rzpltej i bezpieczeństwa powiatu naszego przymyskiego, tak za laudum pierwszego jako i wtórego sejmiku, z pieniędzy powiatu naszego ordynowanym, tak usarskiej jako i kozackiej i pieszej kompaniej wiadomo czynimy i koniecznie po Ich Miach sub paenis de disciplina militari w artykułach wyrażonych wyciągamy i władzą urzędu naszego obowiązujemy, ażeby Ich Mć za obwieszczeniem uniwersału tego jako najprędzej do Przemyśla ściągali i tak jako do obozu i w takowym razie

ażeby nam i wszem obywatelom pomocni byli wszyscy osobami swymi stawali i dalszego ordynansu słuchali. 2. A jeśliby kto lub z przełożonych lub z kompaniej ważył się odstąpić i niestawić z Ich Miami pp. rotmistrzami albo porucznikami, takowy na uczciwości i garle ma być karany i za odniesieniem do sądu naszego wytrąbić. Prosim i powtórnie per amorem patriae i paenis praemissis obligujemy, aby się do obrony miasta tutecznego jako najprępzej garnęli. Na co dla lepszej wagi i wiary rękami naszemi przy pieczęci sądu naszego podpisujemy się. Działo się na ratuszu w Przemyślu dnia dwudziestego pierwszego Octobra roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego czterdziestego ósmego. Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski. Jan Fredro sędzia ziemi przemyskiej i sędzia sądu kapturowego tejże ziemi.

Ter. Prem. Decr. 345 p. 335—6.

21.

Haczów, 30. października 1648.

Kasztelan sanocki wzywa szlachtę zbrojno pod Sanok na 30. listopada.

1. Andrzej Boguski z Bogusic. Wiadomo czynię pp. braciej obywatelom ziemi sanockiej. Widząc tak gwałtowne niebezpieczeństwa gorającej ojczyzny naszej do wiadomości WMci m. m. pp, przez ten uniwersał mój podaję, jakośmy sobie rzekli bono verbo iunctibus manibus odpór nieprzyjacielowi dać, teraz upraszam WMiow m. m. pp. i braci sine mora, abyście się WMci kupili pod Sanok jako pierwsze i terazniejsze sanockie laudum opiewa, sub paenis legibus regni appositis naznaczam czas pro die 8 Novembris. 2. Aby do wiadomości i pewności WMci m. m. pp. doszło ten uniwersał mój do ksiąg grodzkich sanockich per oblatam podać i publikować zleciłem, abyście WMcie m. m. pp. z aparatem wojennym do tego przynależnym, nie obciążając się wozami, i ci co na koniechześli, aby z szablami i rusznicami do tego przynależącymi się WMcie m. p. stawili. Co dla dla lepszej wiary i pewności ręką swą podpisuję i pieczęć swą przykładam. Dan z Haczowa 30. Octobris anno Domini 1648. Andrzej Boguski z Boguszyc kasztelan sanocki m. p.

Fasc. Cop. Castr. San. 99. p. 3043; Castr. San. 161. p. 2275.

22.

Pod Sanokiem, 8. listopada 1648.

Laudum ziemian sanockich w sprawie ubespieczenia zaciągnionej pożyczki.

1. My dygnitarze, urzędnicy, sędziowie kapturowi, rycerstwo i wszyscy obywatele stanu szlacheckiego ziemie sanockiej pro die octava mensis Novembris za uniwersałem IMci p. Andrzeja z Boguszyc Boguskiego kasztelana sanockiego[1]) pod Sanok na pospolite ruszenie zgromadzeni, mając zupełną wiadomość, iż podatki ziemi sanockiej tak poborów łanowych jakoteż i czopowego dla różnych przeszkód i dla zamięszania rzptej dotąd przez IchMciów pp. poborców nie są wybrane i przytrudniejsza owe prędko wybrać, dlaczego chorągwiom obiema ziemie naszej zapłata śpieszna tak w żołdzie jako i w prowiancie dojść nie mogła, więc i obiedwie chorągwie jako potrzebno z stanowisk swych przeciwko nieprzyjacielowi ruszyć się wymawiają, przeto tymczasem nim pobory wybrane będą, dogadzając gwałtownej potrzebie i obronie naszych krajów i Rzptej, wzięliśmy ad fidem publicam et ad fidem omnium nostrum u IMci p. Swentosława na Kazanowie Kazanowskiego

[1]) Por. Nr. 21.

cześnika województwa sandomirskiego zł. tysiąca polskich, u IMci p. Jarosza Orzechowskiego zł. trzechset polskich, u IMci p. Mathiasza Strasza pisarza grodzkiego sanockiego zł. czterysta, które pieniądze wziąwszy zaraz przy podatkach poborowych, ile ich na ten czas stawa, między obiedwie chorągwie, tak IMci p. miecznika sanockiego, jako i IMci p. Pobidzińskiego, na żołd i na chleb, tak wiele jako im przychodzi i jako onym nie dopłacono rozdać i każdemu z osobna z towarzystwa zapłacić pozwoliliśmy. 2. A żeby te pożyczane pieniądze prędko praecisa omni mora Ich Mci pp. kredytorów doszły, wprzód prosimy Ich Mci pp. poborców, aby jako najpilniej pobory te wybierali i o niewydanie ich pozywali. A potem zlecamy Ich Mciom pp. poborcom, aby wybrawszy pobory fidem publicam nostram eliberowali i kwity publico nomine autentyczne otrzymywali, pro rato et grato zapłatę takową Ich Mciom pp. poborcom przyjąć objecujemy. A jeśliby Ich Mć pp. poborcy, casibus vel difficultatibus vel contumacia incolarum terrae sanocensis impedientibus, do wybrania poborów prędkiego i do zapłaty kredytorom ziemie naszej przyjść nie mogli, in vim firmioris assecurationis każdy z nas publico nomine et absentium pro tunc nomine assekurujemy i upewniamy IchMci pp. kredytorów, że quam primum inibimus rationes, by też i osobny pobór na zapłatę teraźniejszej dogody pozwolić, że IchMci najdalej święta św. Mikołaja in anno praesenti blisko przyszłego dojdzie i zapłacić IMciom pp. poborcom zlecamy. 3. A dla większej powagi zgodnego konsenzu naszego Ich Mciom pp. kredytorom podziękowawszy, tę kartę publiczną nas wszystkich obecnych i nieobecnych na ten czas imieniem uprosiliśmy IMci p. Stefana z Hoczwie Bala chorążego ziemie przemyskiej, direktora koła naszego, aby onę podpisał a podpisaną ad acta publica podać pozwoliliśmy. W Sanoku dnia ósmego miesiąca listopada roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego czterdziestego ósmego. Stefan Bal z Choczwie direktor koła na ten czas.

Castr. Sanoc. Rel. 161 p. 2282—2283; *Castr. San. 350 p. 118—119. Fasc. Cop. Castr. San. 99 p. 3039—3040.*

23.

Sanok. 9 listopada 1648.

Sąd kapturowy sanocki zarządza wydawanie czopowego.

1. My sędziowie kapturowi ziemie sanockiej na sądy pod interregnum teraźniejsze na sejmiku wiśnieńskim zgodnie obrani wszem w obec i każdemu z osobna, a mianowicie miastom króla IMci i rzptej tudzież duchownym i slacheckim, jako też wójtom i sołtysom we wsiach i dzierżawach królewskich rezydującym oznajmujemy. Iż ponieważ nagłe rzptej czasy wymagają, aby podatki czopowego, które z przeszłych ćwierci nie są do IMci p. Kiliana Cieszanowskiego administratora ziemie sanockiej dotąd oddane i owszem zatrzymane, drugich też podatków dla niebytności IMci p. administratora czopowego zbraniające się, aby tedy ziemia sanocka a potem rzplta przez niewyprawienie chorągwi naszej do wojska szkody jakiej nie odnosiła, przeto w niebytności IMci p. Kiliana Cieszanowskiego administratora, zleciliśmy IMci p. Mikołajowi z Garbowa Farurejowi podstarościemu grodzkiemu sanockiemu, aby pomienione czopowe zatrzymane od wszystkich miast wybierał i kwity oddawał. 2. Napominamy tedy wszystkie urzędy miejskie tj. wójty, burmistrze i te osoby, które do wybierania czopowego w miastach należą, aby bez wszelakiego zatrzymania wszystko czopowe do rąk IMci p. Mikołaja z Garbowa Farureja podstarościego sanockiego oddawali, upewniając w tem, iż przy kwitach IMci p. podstarościego takowe oddawania czopowego IMć p. Cieszanowski administrator pro rato et grato przyjmie, i w tem ostrzegając, iż jeśliby które miasta znajdowały się upornemi i nie oddawały tego czopowego, będą karane winami w prawie opisanemi. A ten uniwersał uprosiliśmy IMci p. Stefana Bala chorążego przemy-

skiego marszałka na ten czas sądów kapturowych, aby podpisał. W Sanoku 9 Novembris 1648 Stefan Bal.

Castr. San. Rel. 161 p. 2281.

24.

Sanok, 27 listopada 1648.

Kasztelan sanocki naznacza tèrmin pospolitègo ruszènia.

1. Andrzej Boguski z Boguszyc kasztelan sanocki. Wszem w obec stanu rycerskiego obywatelom ziemie sanockiej m. m. pp. i braciej. Przychylając się cale do laudum wisnieńskiego, jako też i do zgodnej uchwały zjazdu ostatniego sanockiego dnia ósmego miesiąca listopada świeżo opisanej i do ksiąg grodzkich sanockich podanej [1]), mając stateczną i ustawiczną wiadomość o następujących nagłych i już o sanockę ziemię opierających się niebespieczeństwach, a zgoła ten hardy nieprzyjaciel zasadziwszy sobie sedem latrociniorum w województwach ruskich i bełzkiem impune mimo wszelaki odpór grassatur i dobra tak rzpltej jako i obywatelów koronnych praedatur, co wszystko przez ten uniwersał mój do wiadomości WMi m. m. pp. podaję. 2. A jakośmy i przez lauda blisko przeszłe unanimiter iunctis manibus et viribus temu nieprzyjacielowi sposobem pospolitego ruszenia odpór dać toties quoties necessitas expostulaverit rzekliśmy, per amorem patriae upraszam WMć m. m. pp. i braciej et pro functione mea, którą tak prawo dawne i WMć m. m. pp. włożyć chcieli, abyście W. Mć m. m. pp. pro die quarta Decembris proxime ventura pod Sanokiem in armis et bene armati stawili się a tam stanąwszy każdy z WMiów m. m. pp. jako do potrzeby, tam gdzie gwałt pokaże wszyscy się ruszyli, fraterne napominając WMciów m. m. pp., abyście WMć i prawa i gwałtowny a) zapał przed oczy mając w pospolitem ruszeniu ordinem et obsequium militare tak w ciągnieniu, jako i w rządzie kasztelańskim zachowali, konspiracyej żadnych ani dismembracyej żadnych między sobą nie czynili, ani chorągwie od chorągwi dzielić i odstępować nie śmieli. Co abyście WMć m. m. pp. wykonali sub paenis in legibus et laudis expressis władzą urzędu mego napominam tudzież miasta, miasteczka, sołtysi, wojtowie tak królewskich jako i duchownych dierzaw, aby z wojennym aparatem przybyli obwieszczam. W Sanoku dnia 27 miesiąca listopada roku pańskiego 1648. Andrzej Boguski kasztelan sanocki mp.

Castr. San. Rel. 161 p. 2297—2298.

25.

Warszawa, 27. listopada 1648.

Instrukcya sejmiku wojèwództwa ruskiego posłom na sejm koronacyjny.

1. Instrukcya sejmiku wiszeńskiego w Warszawie odprawionego sejm walny coronationis w Krakowie przypadający uprzedzającego. My rady dygnitarze i rycerstwo województwa ziem ruskich nie mogszy się dla panujących w krajach naszych niebespieczeństw na zwyczajne i uprzywilejowane sejmikom ziem naszych miejsce do Wisnie zgromadzić, ale mając to sobie od wszytkiej rzpltej pozwolono, abyśmy przed sejmem, daj Boże szczęśliwo obranego Pana, coronationis przypadającym pro die... anno 1649 powagą sejmiku wiszeńskiego mogli ten tu konwokacyej naszych akt w Warszawie zarazem po elekcyej in loco publico odprawić, obraliśmy sobie za posły

[1]) ob. Nr. 22. a) gwałtami.

IMć pp. ze lwowskiej ziemi IMć p. Mikołaja Ostroga podczaszego koronnego i IMć p. Marka Sobieskiego starostę krasnostawskiego, z przemyskiej ziemie IMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra, IMć p. Jana Wojakowskiego sekretarza króla IMci, z sanockiej ziemie IMć p. Jana Adama ze Zmigroda Stadnickiego podkomorzego sanockiego i IMć p. Hieronima z Tęczyna Ossolińskiego starostę zydaczowskiego taką IMciom dawszy instrukcyą. 2. Jako z inszymi stanami koronnymi województwo nasze ruskie do inauguracyej J. kr. Mci, daj Boże szczęśliwo obranego pana, nie spornem ale wiernem i ochotnem przykładało się zdaniem, tak i teraz już królewski tron osiadającemu przy oddaniu wiernego poddaństwa życzliwe odnosi vota, aby ta rzplta, daj Boże jako najdłużej powaledikowawszy strasznemu nomini interregnorum, w późny wiek z dobrego i szczęśliwego cieszyć się mogła obranego Pana. 3. Ponieważ prima tempora panowania J. kr. Mci takowe zostały rzpltej zamięszania, że tylko przez samegoż J. kr. Mci zachorzała dźwignąć się może ojczyzna, przetoż jako najpokorniej będą upraszać IMć pp. posłowie nasi, aby za zgodą conventus electionis na pospolite ruszenie J. kr. Mć ostatniemi wiciami, sine divisione belli nas wszytkich do wojny zwoławszy, sam się osobą swą pańską ruszyć jako najprędzej tam, gdzieby potrzeba było raczył. Tego popierać będą pp. posłowie nasi, do niczego inszego wprzód nie przystępując. 4. Tak jednak pospolite ruszenie potrzebne być rozumiemy, aby i mercenarius miles, jako go najwięcej może być, przy IMciach pp. hetmanach swym porządkiem ku temu nieprzyjacielowi postępował. Do których pacificandae reipublicae media cum ea facultate IMć pp. posłowie nasi przykładać się będą, jaka będzie wszech stanów jednostajna zgoda. 5. Podatki rzpltej i ludzie powiatowi aby salva coaequatione uchwalone były, dojrzą tego IMć pp. posłowie i żeby abiurata i desertata (dawnych desertat w to nie mięszając, krom tych, które według prawa są) w wybieraniu onych przejmowano w tych województwach, w których po te czasy hostilis grassabatur manus. 6. Luboć największe obmyślawać będzie doma posiłki wojenne ojczyzna, externa jednak auxilia, które mogą być ex coniunctione armorum z Moskiewskim zdadzą się być ku nie ladajakiej pomocy, w czem na wszystkich stanów zgodę patrzać będą pp. posłowie nasi. 7. Nie dosyć na tem rozumie sejmik nasz, gdy in publicum wysłane będą przez województwa armatne pułki, ale żeby z osobna dla całego uskromienia swej woli chłopskiej zaciągnieni byli wojenni ludzie po województwach tą rebelią chłopską napełnionych, propter securitatem pomieszkania powracających się do domów swych obywatelów, włożą się w to pp. posłowie. Na co z sejmu coronationis sejmiki relacyjne nam przywieść mają, abyśmy się oraz na nich w tej mierze prywatnej województwa naszego obrony lepiej namówili. Do czego iż najpotrzebniejsze są pieniądze, o aprobacyą laudorum ziem naszych ratione currentis czopowego starać się będą IMć pp. posłowie. 8. Ponieważ stan szlachecki takowe na dobrach swych pod te niebespieczeństwa ponosi ciężary słuszna aby i miasta do tegoż się kosztem przykładały, dla czego włożą się w to ze wszystkiemi stanami IMć pp. posłowie, aby miasta królewskie i miasteczka, według proporcyej dostatków po jednemu, po trzech, po stu, po dwóch set pieszych na tę wojnę wysłali, powinni będąc, że i IchMć pp. stanu duchownego z miłości ojczyzny w swoich miastach tego dopuszczą. A mianowicie o wybrańce, żeby w dobrej ryzie zastawali, według ordynacyej króla Stefana, dojrzą tego pp. posłowie. 9. Iż wiele na całości miasta Lwowa należy rzptej, wniosą to pp. posłowie nasi do stanów koronnych, aby to miasto z zamkiem, dawszy mu słuszne praesidium według Kamieńca, jako najlepiej ufortyfikowane było, także i Przemyśl z Sanokiem. 10. Jeśli komu, tedy królewicowi IMci Karolowi Ferdynandowi winna cała rzpta pod tę burzę wojenną zostaje wdzięczności, gdzie nie chorągwiami, ale całymi pułkami od J. kr. Mci były zsyłane wojenne posiłki. Przetoż za słuszną rozumie sejmik nasz zawdzięczając tę miłość królewiczowi IMci przeciwko rzptej i na dalsze przychęcając czasy, aby penes dispositonem króla IMci zostawione było moc królewiczowi IMci konferowania dwojga opactwa ex primis vacantibus. 11. Pokazały się jawne przysługi i oraz straty podjęte dla miłej ojczyzny księcia IMci Wiśniowieckiego wojewody naszego ruskiego, którego tak wielkie są przeciwko rzptej przysługi, jako sobie w najlepszym swym synu życzyć i obie-

cować może ojczyzna, dla czegoż, aby ex primis vacantibus książe IMć od króla IMci wziął swą regratyfikacyą, serio w tem pracować będą pp. posłowie. Jako oraz i IMci p. podczaszego koronnego utraque civis optimi et veterani merita J. kr. Mci przełożą godne wszelakiej od rzptej wdzięczności. 12. Niebespiecznym doszliśmy tego dokumentem, jako wiele wszczętej omieszkało się sprawiedliwości, za nierychłem obraniem sędziów kapturowych, przez oczekiwanie późnej denuncyacyej IMci księdza prymasa [1]) o śmierci pańskiej, dla czegoż aby na potem cum periculo publicae pacis nie czekając takowej denuncyacyej, województwa i ziemie mogły u siebie obierać sędziów kapturowych za zjechaniem się do kupy, będą to proponować wszytkim stanom IMć pp. posłowie nasi i to, żeby oraz de securitate publica radzić mogli i wszystka nobitas in armis stanąć gotowa była, nuż i to, żeby tempore interregni księgi grodzkie i ziemskie nigdy zawierane nie były. 13. Justitia distributiva aby w ryzę wprawiona była, na tem wiele należy Rzpltej, cum adiectione tej klauzuli do inszych, że mają być dawane wakancye solo respectu bene meritorum de republica, aggravando w tem conscientiam pana. 14. Na compositionem inter status z dawna się zanosiła ojczyzna, jako to między inszemi w nie podniesieniu i nie wyciąganiu dziesięcin, na co jawnego nie masz funduszu, także o niewzruszenia dekretów w sprawach duchownych, w co się włożą z inszymi stanami IMć pp. posłowie, jako i w to jeszcze, aby IMć pp. duchowni deputaci w sprawach swych własnych, ex actoratu vel reatu, wychodzili z izby sądowej, tak jako świecki deputat, gdy się jego sprawa sądzi, albo żeby bywała dopuszczona remissa na drugi trybunał, ex quo iudex [etc.]. 15. Pytać się będą pp. posłowie o kwarcie gdzie się i jako obróciła, także o retentach skarbowych mianowicie składnego winnego od p. Szembeka. 16. Poseł do Porty Ottomańskiej cum requisitione pactorum, czemu by dopuszczone było Tatarom wejście w państwa koronne aby szedł, za potrzebną sejmik nasz rozumie. 17. Aby na potem do takowej swej woli chłopska się nie zmagała smiałość, proponować to stanom koronnym, aby kiedy tedy hiberna namówione były, z przyczynieniem żołnierza kwarciannego dla ustawicznej w tamtych krajach leży. 18. Jako praemio crescit virtus, jak paena pohamowane bywają errory, dla czego jako najpilniej o to się pytać trzeba, kto był autorem tak spornego z pod Pilawiec rospószenia się, aby takowy paena perduellionis karany był. 19. Iż nullo respectu meritorum i cessyej od sławnej pamięci IMci p. miecznika koronnego samej Jej Mci uczynionej, dzierzawa Kleszczele, skąd już i kwarta do Rawy płacona była, oddalona jest, przetoż włożą się w to pp. posłowie, aby król IMci miłościwie przywrócić one kazał. 20. Aby nigdy sub ratihabitione suffragia na obieranie pana nie odprawowały się pierwej niżeli pacta conventa i exorbitancye uspokojone będą, cavebunt na potem pp. posłowie. 21. W inszych zaś exorbitancyach do zleczenia vulnerum reipublicae należących reassumujemy na blisko przyszłym sejmie convocationis pp. posłom przyszłym od nas podane artykuły, które in omnibus punctis et clausulis popierać IMć pp. posłowie nasi mają. To wszystko zgodnie namówiwszy IMć p. marszałkowi naszemu do akt grodzkich warszawskich podać natenczas zleciliśmy. Dan w Warszawie die 27. Novembris anno Domini millesimo sexcentestmo quadragesimo octavo. Andrzej Maxymilian Fredro z Pleszowic marszałek sejmiku ziem województwa ruskiego.

Ręk. B. Ossol. 3566 f. 234—236.

[1]) Maciej Łubienski.

26.

[Pod Sanokiem], 4. grudnia 1648.

Regestr szlachty sanockiej pod Sanokiem zgromadzonej [1]).

1. Regestr rycestwa IMci pp. braci ziemi powiatu sanockiego, die 4. Decembris anno Domini 1648. W IMć pan sanocki [2]). IMć p. chorąży przemyski [3]). IMć p. sędzia sanocki [4]), IMć p. podczaszy bielski, IMć p. cześnik sądomirski, IMć p. cześnik sanocki [5]), IMć p. wojski sanocki [6]), IMć p. Jan Humnicki, IMć p. Zbigniew Stadnicki, IMć p. Maciej Ustrzycki, IMć p. Brzeski, IMć p. Sebastyan Koncki, IMć p. Wiktorzyn Grzymała, IMć p. Stanisław Szpot, IMć p. Grochowski, IMć p. Jędrzej Zurowski, IMć p. Jerzy Pełka, IMć p. Michał Pełka, IMć p. Jan Fredro, IMć p. Aleksander Gizowski, IMć p. Olbrycht Kiedrzynski, IMć p. Remigian Tyrawski, IMć p. Jędrzej Polański, IMć p. Jan Leszczyński, IMć Wacław Humnicki, IMć p. Hironim Orzechowski, IMć p. Krzysztof Podleski, IMc p. Jan Gromacki, IMć p. Jan Jackowski, IMć p. Nasarzynski, P. Stanisław Dzwonowski od IMci p. Hermolaia Tyrawskiego, P. Wojciech Krassowski od Jej Mci paniej Brzezińskiej, IMć p. Jan Chrząstowski OO. Jezuitów z konwentu krosińskiego, IMć p. Jan Paszkowski, IMć p. Franciszek Wicki od rodzica, p. Ciepliński od rodzica, p. Olbrycht Kiski imieniem IMci p. Ciulinskiego, IMć p. Jakób Ramult, IMć p. Mikołaj Cieplinski, IMć p. Ostrowski od rodzicielki, IMć p. Stanisław Kaminski, p. Suski od p. Janusza Wisłockiego, IMć p. Józef Wroblowski, IMć p. pisarz grodzki sanocki, p. Piotr Domaradzki, Jan Brzezinski, p. Marcin Bystryjowski iminiem ojca swego, IMć p. Finek, IMć p. Samuel Jordan, IMć p. Teodor Jaworski, IMć p. Jędrzej Dubrawski, IMć p. Aleksander Rebertowski, p. Brzostowski od IMci p. Pelenny, IMć p. Jan Chronowski, IMć p. Stanisław Zborzyński, IMć p. Stanisław Malczowski, Pp. Dobrzańscy Mikołaj, Mikołaj, Sien, Hrehory koni cztery, p. Maxim Popiel. Dragonia IMci p. Weseliniego koni dwadzieścia, IMć p. Aleksander Brylinski, IMć p. Marcin Bobola, IMć p. Jan Zagórski, IMć p. Stanisław Zachowski, IMć p. pisarz grodzki, od IMci paniej Połanieckiej, IMć p. Stanisław Dzielanowski, IMć p. Jerzy Zawisza, p. Kasper Jabłoński, p. Wojciech Mieczkowski, p. Tomasz Wicki, p. Józef Polański, p. Mikołaj Brzeski, p. Aleksander Mienkowski. 2. Regestr kompaniej IMci p. chorążego przemyskiego, którzy z ochoty swej chodzili na podjazd. IMć p. rotmistrz, p. Bieniakowski porucznik, IMć p. Konopacki chorąży i od rodzica, IMć p. Cebrowski wojski stryjski, p. Aleksander Zurowski, p. Cebrowski wojski stryjski, p. Aleksander Zurowski, p. Jan Domaradzki, p. Maciej Ustrzycki. Poczet p. Stadnickiego Zbigniewa, poczet p. Matiasza Bala, p. Szachnowicz, p. Romer Adam, p. Stano, p. Urbanski, p. Zawisza, p. Piotr Polanski, p. Szczęsny Topolski, p. Widerlich, p. Marcin Podolski, p. Marcin Konopacki, p. Lesniowski, IMc p. Słupski, IMć p. Kuczkowski, IMć p. Przezdziecki, IMć p. Gierałt, IMci Jędrzeja Podolskiego czeladź, p. Gawronskiego, p. Brudnickiego, p. Paszkowskiego, p. Konarskiego, p. Biesiadowskiego, p. Chłopickiego. 3. Regestr którzy chodzili z IMcą p. cześnikiem sanockim na podjazd. IMć p. rotmistrz, IMć p. Wojciech Drohoiowski, [od] IMci p. Wojciecha Borowskiego, p. Uleski, p. Lechowski, od IMci p. miecznika koronnego, p. Szumlanski. Andrzej Boguski kasztelan sanocki mp.

Ind. Decr. C. San. 350 p. 122—124.

---

[1]) Z powodu niestawiennictwa wielu szlachty sanockiej, zapadł zaraz 4. grudnia wyrok zasądzający ich w zaoczności, ferowany przez sąd kapturowy ziemi sanockiej przy protestacyi uczynionej przez kasztelana sanockiego. Ind. Decr. C. San. 350. p. 121. [2]) Andrzej Boguski. [3]) Stefan Bal. [4]) Jan Fredro. [5]) Świętosław Kazanowski. [6]) Stanisław Humnicki.

27.

Bachów, 10. grudnia 1648.

Kasztelan przemyski uniwersałem zwołuje ziemian na sejmik do Przemyśla na 14 grudnia.

1. Felicyan z Grochowic Grochowski kasztelan przemyski. Wszem wobec komu to wiedzieć należy a mianowicie IMć pp. urzędnikom i wszytkim obywatelom ziemie przemyskiej m. m. pp. i braci przy zalecaniu służb moich wiadomo czynię. Ponieważ z wielu miesc pewna o sejmikach inszym województwom i ziemiom pro die decima quinta praesentis przed sejmem coronationis złożonych dochodzi mię wiadomość, tu zaś do nas żadnych uniwersałów o naszym sejmiku dotąd nie masz, a snać jako fertur, żeby insciis et non consentientibus nobis cum praeiudicio iuris et libertatis nostrae sejmik i posłowie na sejmie electionis obrani być mieli, przetoż iżby to z ubliżeniem prawa pospolitego i wolnych głosów naszych slacheckich być musiało, za gorącą siła IMciów pp. obywatelów m. m. pp. i braci, z powinności urzędu mego, przychylając się do praw i swobód naszych, tenże czas zjazdu ziemi przemyskiej na odprawowanie sejmiku naznaczam, tj. decimam quintam praesentis, tak aby jeśli tuto do Wisni na ten dzień przyjechać będziem mogli, wszyscyśmy się tam stawili, sin minus diem przed tem dla namowy tj. decimam quintam praesentis (sic) w Przemyślu naznaczam, abyśmy tym dniem de securitate transitus na miejsce zwykłe, albo też de modo et loco namówić się mogli. 2. Tym tedy uniwersałem m. m. pp. pro decima quarta praesentis zapraszam, życząc abyśmy ten sejmik in comitatu et frequentia quam maiori odprawić mogli. Który uniwersał mój aby publikowany i do akt przyjęty był pilnie proszę, który i ręką moją przy pieczęci zwykłej podpisuję. Datum w Bachowie die 10 Decembris 1648. Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski.

Fas. Cop. Castr. Prem. 15 p. 1589.

28.

Przemyśl, 15 grudnia 1648.

Laudum ziemian województwa ruskiego w sprawie obrony ziemskiej.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej zjechawszy się do Przemyśla wespół z obywatelami powiatów lwowskiego i sanockiego na sejmik pro die decima quinta Decembris gwoli niebespiecznym przejazdom do Wisnie od nieprzyjaciela do tych czas w ziemi naszej grasującego, dla obierania Ich Mciów pp. posłów na sejm przyszły koronacyej nowego da Pan Bóg pana, przeto upatrując dalsze niebespieczeństwa ziemie naszej za zgodą wszytkich nas inhaerendo laudo sejmiku przeszłego wiśnieńskiego przez nas zgodnie uchwalonego securitatem domesticam takowym sposobem uchwalamy. 2. Naprzód mamy za uniwersałem IMci p. przemyskiego[1]) in modum pospolitego ruszenia in armis tam stanąć, gdzie naznaczone miejsce będzie, nadalej za tydzień od publikacyi pomienionego uniwersału, którego praesidium direktorem albo pułkownikiem, ob valetudinem et aetatem IMci pana przemyskiego, supplere vices ma IMć pan podkomorzy przemyski[2]), albo ten in defectu, na kogo się ci obadwa IchMcie zgodzą. Do tegoż praesidium i piechotę zatrzymaliśmy w służbie pod regimentem IMci p. Piotra z Siecina Siecińskiego, którym płaca na żołd ma być z reszty pieniędzy od IMci p. podsędka przemyskiego[3]) oddana. A jak tych nie stanie, tedy z poborowych pieniędzy, które aby tem prędzej

---

[1]) Felicyan Grochowski ob. Nr. 27. [2]) Franciszek Dubrawski. [3]) Pewne sędziego z. prem. którym był Jan Fredro, por. Nr. 17 art. 1.

wydane były, mają IchMć pp. kapturowi na sądy zasieść i do oddania przycisnąć. Na które sądy powinni się stawić wszyscy IchMć pp. sądowi w poniedziałek post Circumcisionis Christi Domini. Tej piechocie barwa na sejmiku relationis i dalsza służba, in quantum jej będzie potrzeba, ma być uchwalona. Także i IMci p. rotmistrzowi żołd, któremu na ten czas naznaczamy wziąć sobie z pieniędzy od Rzpltej danych złotych sto, co onemu ma być przyjęto in rationibus od Ich Mciów pp. sędziów kapturowych. 3. Tamże przy tych sądach kapturowych przed Ich Mciami pp. sądowymi powinni będą IchMć pp. poborcy rachunki czynić i delaty do sądu podać, reszty, jeżeli się jakie przy Ich Mciach znajdują, pooddawać i kwit od tegoż pomienionego sądu otrzymać. 4. IMci p. podstarościemu przemyskiemu[1]), który funkcye swoje z ordynacyej kapturowej laudabiliter w takowe niebespieczeństwa odprawować raczył, dla całości Ich Mciów pp. obywatelów pozostawszy około depositorium ksiąg i miasta tego excubabat, ofiarujemy względem sumptów podjętych IMci zł. p. tysiąc, które IMć p. poborca ma oddać za kwitem IMci. Więc i zł. pięćset na chorągwie dane jako IMci p. Łosiowi i IMci p. Srzedzińskiemu rotmistrzom na ten czas, gdy miasto w oblężeniu było, tedy tenże IMć p. poborca powinien będzie oddać IMci p. podstarościemu za kwitem IMci. IMci p. Bojanowskiemu towarzyszowi z pod chorągwie IMci p. sędziego przemyskiego postrzelonemu i okaleczonemu naznaczyliśmy zł. trzysta, IMci p. Piotrowskiemu porucznikowi piechoty ziemie naszej przemyskiej za stratę jego i nadwyrężenia zdrowia pod Piławcami zł. sto z tychże pieniędzy poborowych mają być dane, które to expensa wszytkie przyjęte mają być IMci panu poborcy od Ich Mci pp. sądowych za gotowe pieniądze za pokazaniem kwitów od pomienionych osób, którym te asygnacye laudo praesenti dane. 5. A iż chorągwie IMci p. Andrzeja Łosia i IMci p. Andrzeja Srzedzińskiego rotmistrzów powiatowych zostają jeszcze w służbie, tedy jako wszytkich powiatu naszego bespieczeństwo zleciliśmy IMci p. podstarościemu przemyskiemu, tak i te chorągwie w rząd i posłuszeństwo oddajemy i żeby wszyscy IchMć pp. obywatele in oboedientia i rządzie IMci zostawali do przyszłych sądów kapturowych warujemy to laudo praesenti, ktoremu ex re et occasione habita ratione necessitatis publicae wolno będzie tym chorągwiom stanowiska ordynować, ochotnych udzi, in casum ingruentis periculi, uniwersałem swoim convocare ad repressionem alicuius ingruentis periculi. Dług sukiennikowi p. Janowi Aufleszowi, według likwidacyi przy rachunkach przez tychże IMci pp. kapturowych, z pieniędzy poborowych ma być zapłacony. 6. Które to laudum authoritate praesentis conventus, in tam ardentibus periculis rzpltej, tudzież będąc nabliższy niebespieczeństw rebellionum et tumultuum a na ten czas, w zagrodzonej drodze od nieprzyjaciela do Wisznie, tu zjechawszy się do Przemyśla, uchwalamy i imieniem naszem ono podpisać i pieczęcią utwierdzić IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Działo się w Przemyślu die decima quinta Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Rafał Chotecki, podstarości przemyski, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Prem. Rel. 375 p. 1878—1881.

29.

Przemyśl, 15. grudnia 1648.

Instrukcya ziemian województwa ruskiego dana posłom na sejm koronacyjny.

1. My rady dignitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ziem ruskich zjechawszy się do Przemyśla, dla niebespiecznego do Wisnie przejazdu od nieprzyjaciela w ziemiach naszych jeszcze dotąd grasującego, pro die decima quinta Decembris na sejmik z elekcyej naznaczony, zgodnie obraliśmy z pośrodka Ich Mciów pp. posłów na sejm szczęśliwej da Pan Bóg koronacyej Jkr.

[1]) Rafał Chotecki.

Mci Jana Kazimierza króla szwedzkiego dziedzicznego a pana naszego na sejmie electionis przeszłym warszawskim mianowanego z ziemie lwowskiej Ich Mciów p. Adama Dzierzka podczaszego ziemie sanockiej i IMć p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego, z ziemie przemyskiej IMć p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego ziemie przemyskiej i IMcię p. Karola Franciszka na Białobokach Korniakta, z ziemie sanockiej IMć p. Stefana z Hoczwie Bala chorążego ziemie przemyskiej i IMcię p. Andrzeja z Nowotańca Stana podczaszego ziemie lwowskiej, którym takową instrukcyą dajemy. 2. Jakośmy w takiem zamięszaniu i nieszczęśliwem nachylonej prawie miłej ojczyzny naszej osieroceniu to jedno remedium salutis nostrae i krajów naszych nieprzyjacielskim ogniem pałających szczęśliwą elekcyą nowego pana i głowy u siebie mieli, tak iż ten, którego ręką królowie korony biorą i państwy władają, wolne animusze i serca zjednoczywszy chętne głosy wszystkich stanów do nominacyi pana naszego nowego najjaśniejszego Kazimierza króla szwedzkiego a królewicza polskiego zgodnie skłonić raczył, wielce się ciesząc jegoż majestatu prosim, aby za tą nową koroną, którą Pan Bóg sam powierzał J. kr. Mci, i szczęściem długich lat i panowania wprzód J. kr. IMci a potem i ojczyznie naszej miłego pokoju i pożądanego po teraźniejszej klęsce używać dał wytchnienia. Jakoż ex prima inauguratione dobrze sobie ominamur, że jako niegdy waleczny Julius seditionem exercitus uno verbo compescuit, tak za pierwszym świeżo do rozpuszczonej swej woli poważnem poselstwem wstręt i odwrót uczynić raczył, że i do końca labentem patriam, w której się rodzić i chować raczył ojcowsko dźwigać będzie. Przy pokornem tedy wiernego poddaństwa i posłuszeństwa naszego oddaniu, powinczują J. kr. Mci Ich Mć pp. posłowie nasi z nieśmiertelną sławą korony. 3. Naprzód powinni będą Ich Mć pp. posłowie nasi to efficere i domówić, żeby in posterum nikt się nieważył praeiudicare libertati województw i ziem jakiemikolwiek wymyślonemi sposobami, złożeniem sobie prywatnych konsultacyi i obieraniem posłów extra palatinatum contra manifesta iura et consuetudines regni w nienależytej ziemi i aby żaden z tych, którzyby tam na sejmie coronationis na ten czas poselską authoritatem insciis nobis sobie przywłaszczali, w poselskiej izbie miejsca przez nas obranych posłów województwa naszego nie zasiadał według protestacyej przez nas przeciwko temu uczynionej. A Ich Mć pp. posłowie nasi zaraz na początku sejmu stawić się i do naszej intencyej w kole IMciom deklarowanej in toto stosować się powinni będą, w czem fidem IMciów obligamus. 4. Providebunt Ich Mć pp. posłowie nasi, jakoby respublica ineat rationem securitatis i praesidiarium militem aby obmyśliła, non excedendo modum in numero wojska, a posła J. kr. Mć do cesarza tureckiego imieniem rzptej wysłać raczył virum magnae experientiae, przez któregoby takowe szkody rzptej et belli rationes inducat, które przez hordy tatarskie rzpta poniosła, z tej samej przyczyny, iż Kozakom zaporoskim przez te lata wtargnienia w państwa tureckie seria animadversione bronione były, w czem expostulować przez tegoż posła, aby sprawiedliwość rzpta odnieść mogła. 5. Expostulować będą Ich Mć pp. posłowie nasi u J. kr. Mci, aby żadnych tytułów cudzoziemskich ani kawaleryi ani confraternitates żadnych za szczęśliwego da Bóg panowania swego do korony promowować nie raczył i cudzoziemskich ludzi ad consilia et dignitates nie przypuszczał ani ich ad legationes et functiones publicas nie zażywał, Ich Miów pp. senatorów authoritatem promoveat, nie dając wprzód miejsca nikomu przed niemi tam in consilio jaka też in praerogativa i aby cum officialibus et consiliariis regni bez Ich Miow pp. senatorów residentów nihil concludat i owszem aby circa consilium Ich Mciow pp. senatorów zostawać raczył, w czem pluralitatem sequi. 6. A żeby tem większą powagę senat rzptej miał J. kr. Mć upatrzywszy ex condigno meritorum każdego aby chlebem rzptej opatrował a dwór swój królewski aby we wszystkiem ex consilio senatus reformował, na gwardyę swoją, aby osobne dobra ordinowawszy, żadnemi na potem donatywami dóbr stołowych swoich obciążać nie raczył. 7. Residentów żadnych cudzoziemskich panów na dworze swoim trzymać nie raczył ani szlachectwa nikomu privato privilegio dawać nie raczył. 8. A iż się to zagęściło, w czem znaczne za czasem rzptej mogłoby nastąpić periculum, że secreta consilia ex senatus consulto na sejmach inscio tertio ordine, to jest poselskiej izby, zwykły bywać, które potem pospoli-

cie ad archivum podane zostawają, tedy in posterum aby tego więcej nie bywało starać się o to będą Ich Mć pp. posłowie nasi. 9. A p. marszałek izby poselskiej, aby z niezgodnymi punktami do króla IMci na górę nie przychodził i na żadne deklaracye przez województwa in facie J. kr. Mci pozwalać nie ważył się przestrzegać będą Ich Mć pp. posłowie nasi i penitus aby na to nie pozwalali. 10. A że na ten czas denuncyacya nie doszła do grodów naszych post electionem J. kr. Mci, tedy upomnieć się tego mają u IMci księdza prymasa [1]) et in posterum, aby to lege cautum sit, aby takowe denuncyacye i wszelakie listy sejmikowe do grodów najdalej do dwóch niedziel po sejmie dochodziły, także in casum regiae mortis aby zarazem uniwersałem trybunał obwieszczony był od IMci księdza prymasa. 11. Pospolite ruszenie in casum do zgody spólnych województw akkomodować będą Ich Mć pp. posłowie nasi. 12. Skarb koronny, jako korony i klejnoty, według dawnego porządku aby w schowaniu zostawały cavebunt Ich Mć pp. posłowie nasi. 13. Długi, któreby na sejmikach wprzód nie były słusznie na potrzebę rzptej zaciągnione, werifikowane, na żadnym sejmie aby płacone i pozwalane nie bywały a pogotowiu na teraźniejszym coronationis sejmie na żadne Ich Mć pp. posłowie nasi pozwalać nie mają. 14. Aby sejm sześćniedzielny na którymby się i exorbitancye na elekcyej opuszczone traktowały złożony prędko był, starać się o to Ich Mć pp. posłowie mają. 15. Na tenże sejm aby na Ich Mć pp. hetmanów i komisarzów mandaty wydane były i sądzeni, aby się okazało, kto winien tej sromotnej rozsypki wojska tak wielkiego rzpltej. Surowe prawa de disciplina militari że bez exekucyej przez Ich Mć pp. hetmany zostawają, a licentia żołnierska co rok, a pogotowiu w tym nieszczęśliwym rzptej czasie górę wyniosła, starać się mają Ich Mć pp. posłowie, aby peny i forum na Ich Mć pp. hetmany tanquam contra negligentes officiales namówione były. Tamże zaraz aby i sposób eliberowania Ich Mciów pp. hetmanów z rąk pogańskich i inszych więźniów sposób konkludowany być mógł a mianowicie, aby jedno vacans naznaczone było na więźniów szlachtę. 16. Województwo ruskie a stativis et hybernis jako bardzo pod ten czas zdezelowane aby wolne zostawało efficient Ich Mć pp. posłowie. 17. Posłowie albo komisarze świeżo do Kozaków wyprawieni, jeśli cum scitu reipublicae dowiedzieć się także, i traktaty jeśliby z nimi zawierane być miały, aby cum consensu izby poselskiej jako tertii ordinis konkludowane ex dignitate reipublicae były. 18. In ea calamitate et difficili tempore aby sprawy powiatowe województwa ruskiego jeśliby przypadły, a ktokolwiek wcześnie munimentow i spraw swoich do sądów należących nie mogłby akomodować, tedy aby takowa sprawa do drugiego trybunału odłożona była, co jednak legitimis documentis deducere będzie powinna. 19. Ich Mć pp. posłowie mają inire modum jakoby swawola i bunty domowe ad requisitionem haeredis uspokojone być mogły a ukrzywdzeni ludzie przez teraźniejsze bunty aby summario processu swoich szkod bez appelacyi dojść mogli. 20. Częste errory w składaniu sejmiku sanockiego najdują się w konstytucyach jako i w świeżych electionis, iż nie wraz z ziemią przemyską czas naznaczony, iż są szkodliwe dismembrationem ziem tych zaciągając, aby na potem nie bywały i teraźniejszy error nic consuetudini antiquae nie derogował. 21. A konstytucye aby zarazem in facie rzptej przez IMć p. marszałka podpisowane były i już więcej nie korrygowane i do grodu zarazem po skończeniu sejmu przez tegoż IMci p. marszałka podawane były efficient Ich Mć pp. posłowie nasi. 22. Plebani aby bez wyraźnego loci ordinarii pozwolenia nie ważyli się szlachty do prawa pociągać iuxta constitutionem sinodalem cracoviensem. 23. Errarium publicum [a]) po powiatach, co jest potrzebne, dobrze aby namówione było, także i mennica według danego prawa aby do skutku swego przywiedziona była. Wójtowie w dobrach duchowych, jako z statutów servitium militare powinni, tak aby ono pro qualibet expeditione bellica odprawowali, Ich Mć pp. kastellani przy popisach, aby na to oko mieli lege nowa utwierdzić. 24. Ciężki grawamen ponosi stan szlachecki w pilnowaniu spraw za dworem króla IMci różnie odległe residencye swoje odprawującym, starać się będą Ich Mć pp. posłowie nasi, ażeby slachta

---

[1]) Maciej Łubienski. a) S. ma ten artykuł przed 22.

za dworem in causis iuris et facti, także cognitionis privilegiorum (które częstokroć na jedną rzecz różnym osobom nocivo exemplo wydawane bywają), pociągani nie byli, ale takowe sprawy inter causas officii, ponieważ zawsze aktor sequitur forum rei, aby na trybunale swój koniec et difinitivam sententiam brały, wyjąwszy same sprawy graniczne o dobra J. kr. Mci, także i sprawy o grunty i szkody miejskie zachodzące. 25. Siła a prawie wszytko na prędkiej de iurevictis zawisło egzekucyej, gorąco włożą się, aby Ich Mć pp. starostowie cum parti aehaerente et possessoribus seu a competitoribus bonorum iurevicti pozwani pro executione primum terminum na trybunale peremptorium mieli i za pierwszym dekretem, non obstante quavis iuridica et violenta iurevicti albo competitoris bonorum renitentia, exekucyą skuteczną sub paena mille marcarum uczynili, której sama strona albo plenipotent zapisany attentować i przy niej być ma. A gdyby iurevictus albo competitor dóbr tak był potężny, żeby się gwałtownie brachio regali sprzeciwił, za attestacyą starosty albo urzędu jego przed księgami zeznaną ipso facto bez wszelkiej publikacyi paena infamiae, confiscationis bonorum in partem iurevincentem et privationis vitae subiacebit et rigor executionis, admota nobilitate za uniwersałem J. kr. Mci przez starostów albo urzędy, extendi na takowe ma, na którą infamią żadne glejty być nie mają, relacyą jednak pro executione w grodzie własnym gdzie dobra leżą pars iurevincens zapisywać będzie powinna. Takowi iurevicti ani w wojsku z drugimi miejsca mieć nie będą i owszem takowejż executioni przez Ich Mć pp. hetmany, którą czynić powinni będą, podlegać mają. 26. Jeszcze od koronacyej ś. p. króla IMci jako kwarta na cekauzy i apparat wojenny postanowiona była i do rąk starszych nad armatą co rok wydana bywała, a przecie gdzieby się tak wielka suma obracała nie wiemy; domagać się mają Ich Mć pp. posłowie, aby nam inwentarz tego wszytkiego od teraźniejszego artylerye magistra przynieśli a na potem aby rachunki, po rachunkach Ich Mć pp. podskarbiów, przed tymiż deputatami praesente IMci p. podskarbiego czynił a po uczynieniu takowych rachunków z podpisem ręki swej do grodu, gdzie się sejm odprawować będzie rachunki podawał, aby się wiedzieć mogło, jako wiele czego przybędzie i na co sumpt tak wielki obracać się będzie, a na każdej ekspedycej wojennej sam personaliter przy armacie w obozie zostawać i jurysdykcyi hetmańskiej podlegać będzie powinien. 27. Edocuit praesens periculum jako zła rzecz na miejscach i zamkach sądowych także pogranicznych sine praesidio sufficienti w ludzie w żywność armatę i inszy apparat, cavere to lege, aby IMć pp. starostowie takowi pod wszelkie rozruchy albo sami rezydowali jako pogranicznych prawo samo do tego wiąże, sądowi zaś aby zawsze szlachcica w tamecznym powiecie dobrze osiadłego i rycerskiego człowieka cum sufficienti jako się wspomniało praesidio et apparatu na miejcu swem zostawowali, a coby od takowych starostw osobnymi przywilejami oderwane było, aby to wszystko salvis modernis possessoribus przywrócone było. Przez też pp. starosty sądowe niemała w niesądzeniu kadencyi remora iustitiae dzieje się, aby paena mille marcarum na nich podwyższona była, a J. kr. Mć na każdem starostwie aby iurgelty ludziom zasłużonym konferować raczył. 28. Ich Mć pp. duchowni iż participant ex patrimonio reipublicae, słuszna aby in defensionem eiusdem znacznem pieniężnem subsidium rzptą poratowali, ile w takowym razie pereuntis prawie ojczyzny et cultus divini na wielu miejscach i kościołach sprofanowanych. 29. Spór na teraźniejszym sejmiku o miejsce i pierwszy głos między urzędem podkomorskim a [starościńskim] a), iż decyzyi w sprawie nie ma, zlecamy Ich Mciom pp. posłom naszym, aby respublica między tymi dwiema urzędami de praerogativa discernat, który z nich ma praecedere. 30. Wniosą instancyą Ich Mć pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby IMć p. Sinnicki o dobra zastarzałe, dziedziczne i konstytucyami utwierdzone więcej inkwietowany nie był, także Jej Mci pani wilińskiej sprawa na sejmie aby sądzona i decydowana była. 31. Contra pacta et iura vicinitatis stało się, iż poddani różnych panów węgierskich szlachtę bracie naszę do siebie przyjąwszy, tamże onych zebrawszy samych gwałtownie trzymają i cum indignitate stanu slacheckiego traktują, gorąco o tem prosim Ich

a) S. ma ten artykuł przed 22.

Mciów pp. posłów naszych, aby gorącą instancyą do króla JMci wnieśli o list i intercessą za niemi. 32. Na Żydy którzy passim nie tylko ceł, myt, żup ale też i ziemskich dóbr arendy obejmują, aby była paena colli obostrzona. 33. Iż wiele testamentów stawa przy ludziach konających, choć umierający nie pozwala, co in rem kościołów officiales umacniają duchowni, skąd wielka krzywda i praeiudicium sukcessorom, aby takie testamenta invalida były, ale gdy na kilka dni za dobrego zdrowia uczyni takowe testamenta, bez wszelkiej approbaty officiałów vim inscriptionis mają mieć we wszystkich punktach i artykułach. 34. Jako przez wydanie glejtów przeciwko prawu z kancellaryej wychodzących ludzie uciążeni bywają, tak nie mniejsze gravamen ponoszą, kiedy takoweż glejty na infamie in contumaciam otrzymane z kancellaryej slachcicowi bronione bywają, aby tego praeiudicium więcej stan szlachecki nie ponosił urgebunt. 35. W ordinacyej piechoty przez ś. p. króla Stefana nie dosyć się dzieje, aby in executionem tandem salutare to subsidium Rzptej do exekucyej przywiedzione było starać się będą Ich Mć pp. posłowie nasi. 36. Starać się też o to będą Ich Mć pp. posłowie nasi, aby J. kr. Mć lege caveat, żeby in posterum dobra Rzptej dobrze zasłużonym dawać raczył i aby w tem iustitia distributiva zachowana była. 37. Ziemia sanocka bardzo jest uciążona deklaracyą na elekcyej ultra mentem ziemie tej od żołnierza powiatowego gęsto przechodzącego aliis incommodis zniszczonej podaną, aby sto pięćdziesiąt koni dla publicznej obrony kosztem swym trzymała i nadto dwoje podymne składała, czemu żadną miarą poddani w tej ziemi extreme zubożeni niewydołają, starać się o to będę Ich Mć pp. posłowie nasi, aby ta deklaracya zniesiona była a insza obrona z ziemie sanockiej, habita ratione jej ciężarów, namówiona i podatki, jeżeliby jakie postanowione być miały, aby to na sejmik relationis do braci przynieśli także i securitatem domesticam, jeżeliby sobie chciała obmyśleć, aby to ex lege publica pozwolono miała, a nadto choć do dwóch lat żołnierz w tej ziemi stawiany nie był i nieprzechodził. 38. Deputaci do słuchania rachunków tak na sejmiech generalnych jako i na sejmikach partykularnych jakichkolwiek prowentów Rzptej do uznania defalkat, odprawiania komissyi lustracyi i wszelakich rewizyi, aby praevio iuramento fidelitatis suae takowe funkcye odprawowali. 39. Niemałe praeiudicium prawo pospolite i miasto Przemyśl ponosi stąd, iż z duchownych i szlacheckich domów i placów na gruncie miejskim zasadzonych gospodarze i rzemieślnicy iurisdiccioni civili parere niechcą; pilnie się postarają IchMć pp. posłowie, aby ze wszytkich domów kamienic i placów ludzie plebeiae conditionis i Żydzi jednę jurisdykcyą miejską agnoscant, onej subiaceant et onera civilia wedle statutu ferant. Toż miasto Przemyśl aby za zupełną wiarą i wytrzymanie nieprzyjacielskiego teraźniejszego impetu od stanowisk i stacyi żołnierskich jako i drugie miasta przez konstytucyę uwolnione być mogło. 40. Przychylając się do uchwały sejmu electionis pozwolonych z ziemi naszej ludzi czterechset koni, tedy IMć pp. rotmistrze aby tu namówieni i obrani byli przez nas, którzy wedle tej uchwały żołd z skarbu brać będą, postarają się o to IMć pp. posłowie nasi. 41. Pisarz dekretowy kancellaryej J. kr. Mci aby był slachcic dobrze osiadły urgebunt Ich Mć pp. posłowie. 42. Laudum które sobie na przyszłym sejmiku relationum uchwalić mamy, aby praesenti conventu aprobowane było efficient Ich Mć pp. posłowie nasi a sejmik relationis aby w trzy niedziele po sejmie naznaczony był. 43. Pretia rerum aby kiedykolwiek w swoję ryzę wprawione były uczynią pilne staranie IchMć pp. posłowie nasi. 44. Wyciągają to po nas wysokie merita JW IMci p. wojewody ruskiego[1]), który zdrowiem i substancyą swoją odważne usługi Rzpltej w różnych przed tem expedycyach odprawował, ale i teraz przez wszystkie czasy ekspedycyej teraźniejszej z ostatnią stratą dóbr swoich odważnie stawał, aby Ich Mć pp. posłowie nasi gorącą instancyą uczynić raczyli, aby znaczną konsolacyą pro bene erga rempublicam meritis odnieść mógł. 45. Znaczne przysługi IMci p. kasztelana sanockiego[2]) w ojczyźnie ab antiquissimis temporibus tam in sago quam in toga ale i teraz świeżo Rzptej oświadczone, gdy za czułością swoją zamysłom nieprzyjacielskim skupiwszy ziemie swojej powiat wstręt uczynić raczył i nie res-

[1]) Jeremi ks. Wiśniowiecki. [2]) Andrzej Boguski.

pektując na podeszły wiek i słabe zdrowie swoje pilne staranie około całości rzptej czynił z niemałem kosztem swoim, zaczem gorącą instancyą urgebunt IchMć pp. posłowie nasi, aby proemium meritorum suorum od J. kr. Mci odnieść mógł. 46. Znaczna przysługa IMci p. kasztelana halickiego[1]) w odważnem gromieniu wojska nieprzyjacielskiego, zaczem prosić będą IMć pp. posłowie nasi, aby J. kr. Mć na tak wielkie straty, gdzie i swoje dziedziczne dobra desolowawszy dla całości rzptej odważył, aby recompensam strat swoich tak znacznych odnieść mógł, o co pilno starać się będą Ich Mć pp. posłowie. 47. IMci p. podczaszego koronnego[2]) przy ustawicznych usługach rzptej tak wielka strata znacznej substancyej i desolacya dóbr IMci est nobis maxime cordi, zaczem jako to zawsze merebatur po województwie naszem, efficient Ich Mć pp. posłowie nasi, aby rzpta respektowała na zasługi IMci i aby J. kr. Mć rekompensować raczył takowe zasługi i straty IMci. 48. Znaczna przysługa IMci p. Karola Korniakta województwu naszemu w ziemi przemyskiej, gdy nietylko znacznem subsidium ludzi proprio aere zaciągnionych wojsku przybyć raczył, ale też gdy już nieprzyjaciel wszystkie miejsca lwowskiej ziemi opanował, portu prześcia za San z wielką wigilancyą broniąc i już przeprawionym restitit, ale też i miastu Przemyślowi na ten czas, gdy nieprzyjaciel do szturmu przypuścił, odważnie na odsiecz przyszedł, i tam znaczne specimen strenuitatis suae oświadczył, co jako laudabiliter uczynił, tak też od rzptej godzien jest wzajemnej wdzięczności Ich Mci pp. posłowie nasi starać się o to będą, aby przy zaleceniu swojem do rzptej od J. kr. Mci nagrodę mieć mógł. 49. A iż długich lat zasługi w wojsku na usłudze rzptej przepędzone IMci p. Augustina Sokolnickiego już dawno emerita nagrodą od rzptej i teraz jednak, że rzetelnie oświadczył w obecnym dozorze i odważnej obronie zamku i miasta przemyskiego, przez co immunitates nostrae w prawach zasadzone całe, dostatki w mieście otrzymane niedotykane, zaczem że młodość onego przynioła ojczyźnie pożyteczną starość, która aby podług dawnych i teraźniejszych świeżo zasług powinną nagrodę od J. kr. Mci i rzptej odniosła, gorąco Ich Mć pp. posłowie starać się o to będą. 50. Dobrze rzptej zasłużony na różnych ekspedycyach odważnie stawając IMć p. Wojciech Gnatowski zasłużył to dobrze ojczyźnie, aby był dawno uznał łaskę J. kr. Mci i chlebem rzptej był opatrzony. A iż teraz Pan Bóg dopuścił, że w szturmie postrzelony oko stracił i znaczny szwank zdrowia odniósł, pilne staranie o to uczynią Ich Mcie pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby słuszny respekt na niego mieć raczył, gdyż i wielkie prace pod ten czas oblężenia miasta Przemyśla ponosił. 51. Rozumiemy o tem, że przez Ich Mść pp. regimentarzów zalecone będą odważne przysługi IMci p. Wojciecha Bojanowskiego, który w pułku naszym ziemie przemyskiej pod Pilawcami in conflictu okaleczony został, wniosą instancyą swoją Ich Mć pp. posłowie nasi, aby od J. kr. Mci iustam consolationem odnieść mógł.

52. Petita. Prosić będą Ich Mść pp. posłowie nasi za IMcią p. Wojciechem Tyrawskim, aby za swoje odważne usługi świeżo uczynione, który iustis wywiódł documentis na teraźniejszym sejmiku naszym do czci mógł być przywrócony. 53. Za IMcią p. podstarościm przemyskim[3]) wniosą prośbę Ich Mść pp. posłowie nasi, aby za prace swoje mógł być ukontentowany, w czem rzptej i J. kr. Mci aby dali testimonium zlecamy to Ich Mciom. 54. Collegia OO. Jezuitów jarosławskie i przemyskie aby poddanych swoich uwolnienie otrzymały od ciężarów żołnierskich, ponieważ dobra ich bardzo spustoszone, prosić o to będą Ich Mć pp. posłowie nasi. 55. Też prośbę wniosą aby w majętności panien zakonnych jarosławskich od takowychże ciężarów wolne być mogły. 56. Miastu Przemyślowi za dotrzymanie wiary i wszelkie koszty swoje, prosić o to będą Ich Mcie pp. posłowie nasi, aby na dokończenie wałów koło miasta provent obmyślony był, także aby dworków, chałup, zagród, sadów, gór przyległych murów miastu dla większego bezpieczeństwa zniesienie było i aby myta grobelnego wybieranie przez mieszczan Janowskich a) przeszkody nie mieli. 57. Za miasteczkiem Mościskami, które penitus desolowane, wniosą prośbę swoję IchMć

[1]) Stanisław Lanckoroński. [2]) Mikołaj Ostrorog. [3]) Rafał Chotecki.
a) Jawornickich F. C. P. Jaworowskich C. S.

pp. posłowie, aby od żołnierza uwolnione według konstytucyi o libertacyach było, także i od inszych podatków rzptej. Także aby aukcyą myta, które po pół groszku było od woła jednego, aby po groszu mieć mogli. Dan w Przemyślu die decima quinta Decembris. Anno Domino millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo. Rafał Chotecki podstarości przemyski marszałek sejmiku wiszeńskiego w Przemyślu na ten czas odprawującego się.

Castr. Prem. Rel. 375 p. 1867—1878, Castr. Sanoc. Rel. 162 p. 2342—2362; Fasc. Cop. Castr. Prem. 15 p. 1597—1606, Fasc. Cop. Castr. San. 100 p. 7—17.

30.

Przemyśl, 15 grudnia 1648.

Protestacya sejmiku województwa ruskiego dana posłom na sejm koronacyjny.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziem lwowskiej, sanockiej i przemyskiej, województwa ruskiego tu do Przemyśla dla niebespiecznego od nieprzyjaciela i swej woli, która in dies accrescit, do Wiśni przejazdu a zatem i niewczesnej konsultacyi jako ad meditulium ziem naszych i metropolim przemyskiej zgromadzeni, wspólnym kole a potem i przed aktami przez IchMć na to deputowanych z koła naszego, ostrzegając starodawnych praw i świątobliwych zwyczajów w województwie naszem sejmikowania przed sejmy i wolnych głosów slacheckich oświadczyliśmy się i naszym z tego sejmiku z pośrodka nas obranym IMciom pp. posłom zleciliśmy, aby i oni da Pan Bóg na sejmie szczęśliwej koronacyej J. kr. Mci in facie reipublicae tego poparli. Ponieważ jako nas z różnych tylko prywatnych miesc o sejmie coronationis i sejmikach inszym województwom złożonych wiadomość dochodziła, iżeśmy przez Ich Mć naszych m. pp. i braci, których to muneri et officio należało, ubliżeni od Ich Mć zostali, że nietylko o sejmie coronationis i sejmikach, ale też i o szczęśliwej elekcyej w odcięciu sejmiku naszego i w obraniu posłów wcześnie nie wiedząc, summopere aggrawowani zostaliśmy. **2.** Co iż się cum praeiudicio iuris publici et libertatis nostrae stało, zanosimy eam protestationem et manifestationem publicam, tak przeciwko odciętemu sejmikowi jako i Ich Mciom nieposłanym przez nas na sejmiku teraźniejszym, nie opuszczając ani derogując prawom i zwyczajom, do zwyczajnych konsultacyi i pospolitego w ziemiach naszych obierania posłów przystępujemy, o żadnych inszych, którzyby insciis nec consentientibus nobis w Warszawie stanęli nie chcąc wiedzieć ani na nich pozwalać, i owszem przeciwko Ich Mciom jako i przeciwko tamtemu wszystkiemu aktowi sejmikowemu tę naszą protestacyą zanosimy, szczęśliwej jednak elekcyej ani nominacyej J. kr. Mci nie tykając, hac sua manifestatione in praemissis mediante. Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztellan przemyski. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej. Adam Dzierzek podczaszy sanocki, imieniem powiatu lwowskiego; Mikołaj Madaliński podczaszy wieluński, Kasper Wojakowski podstoli ziemie przemyskiej, Rafał Chotecki podstarości przemyski, Jerzy Grochowski z Grochowiec wojski samborski, Piotr Paweł Mniszek, Piotr z Goraja Gorajski sędzia kapturowy, Jan Maciej Grabia sędzia kapturowy przemyski, Basili Lityński sędzia kapturowy mp., Karol Korniakt, Piotr Monasterski, Gumoski Stanisław z Gumow, Paweł Łapinski, Alexander Nahuiowski, Andrzej Zerek, Stanisław Ostrowski, Franciszek Piasecki, Stanisław Pakosz, Stanisław z Czermna Czermiński, Jacek Rozniatowski, Samuel Swatopelk Bolestraszycki, Mikołaj Rzeczycki imieniem powiatu ziemie lwowskiej, Snopkowski Wojciech, Piotr Siciński, Marcian Morawiec nomine powiatu lwowskiego, Mikołaj Krzeczowski, Snopkowski Stanisław, Augustin Sokolnicki strażnik obrany przemyski, Paweł Chłopecki, Jakub Niezabitowski z Niezabitowa, Jan z Młodotycz Skoratka, Kacper Wręcki, Walenty z Pleszowic Fredro, Aleksander Mirecki, Stanislaw Swatopelk Bolestraszycki, Jan Witowski, Jan Kanski, Stanisław Dunin Szpot, Mikołaj Brzeski, Kacper Głuchowski, Christopherus Chłopecki, Jan Grochowski, Jan

Zernicki, Marcin Złotnicki, Andrzej Strzedzinski, Andrzej Kluzikowski, Adam Dobrogost, Piotrowski z Przecławicz, Stanisław Malczowski, Jan Debolicki, Mikołaj Wit Witowski, Andrzej z Siecina Siecinski, Adam Wolski, Jakub Wojakowski, Paweł Sokolnicki, Gabriel Chłopicki, Dydynski Wojciech, Walenty Czermiński, Adam Chodorowski, Wojciech Koch, Samuel Krainski, Tomas Zbikowski, Jan Zbikowski, Jacek z Wojciechowa Balicki, Paweł Witowski, Piotr Kaszowski, Jan Porebski, Mikołaj z Goraja Czuryło, Mikołaj Dzieduszycki, Jakub Swosz, Franciszek Gumowski, Stanisław Zedzianowski, Wojciech Milunski, Walenty Czerniewski, Maciej Wacław Starzyński, Glinka mp., Andrzej Cisowski, Andrzej Boguski kastellan sanocki, Samuel Włostowski sędzia ziemie sanockiej, Stephan Bal chorąży przemyski, Andrzej Stano podczaszy lwowski, Swiętosław Kazanowski cześnik sędomierski, Mikołaj Stawski skarbnik ziemie przemyskiej, Krzysztof Srzedziński, Gerzy Madaliński podwojewodzy przemyski, Marcin z Niedzielska Madaliński, Andrzej Łoś rotmistrz ziemie przemyskiej, Szymon Zaporski z Zaporza skarbnik ziemie sanocki sekretarz J. k. Mci porucznik powiatu przemyskiego chorągwie IMci p. Łosia, Gaspar Nicolaus Borkowski camerarius granicialis terrae praemisliensis, Aleksander Zydowski mp., Melchior Grotkowski z Grotkowa poborca ziemie sanockiej, Stanisław Ramułt, Józef z Bychawic Wroblowski, M. Giebułtowski, Jan Strumiło, Jan Humnicki, Wojciech Jan Bojanowski, Hieronim Orzechowski, Gerzy Faliszewski, Jacek Leszczyński, Jan Domaradzki z Domaradza, Gerzy Pełka, Stanisław Korwin Małaczyński, Jarosz Giebułtowski, Wojciech Bobola, Jordan Czerniecki, Samuel Zagorski, Jan Ruszkowski, Stanisław Jasienicki, Piotr Karwowski, Walenty Sutkowski, Stanisław Kozłowski cześnik sanocki, Wojciech Falęski, Mikołaj Wolski, Alexander Dydyński, Jan Miastkowski, Stanisław Roguski, Zygmunt Fredro stolnik sanocki, Paweł Zielonka, Adam Łychowski, Stanisław Humnicki wojski sanocki mp., Alexander Miłodnoski, Piotr Skorkowski mp., Stefan Potuszowski.

Castr. Prem. Rel. 375 p. 1862—1865; oblatowano akt 19 grudnia. Fasc. Cop. Castr. Prem. 15 p. 1593—96 zupełnie wykruszony oryginał.

31.

Wisnia, 3. marca 1649.

Laudum sejmiku relacyjnego wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo zimi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na dzień dzisiejszy na sejmik relationis do Wisni z sejmu szczęśliwej koronacyej nowego pana złożony zgromadzeni[1]), stosując się do deklaracyej Ich Mciów pp. posłów e modio nostri na sejm coronationis wyprawionych na tymże sejmie uczynionej, upatrując przy tem pilnie ojczyzny necessitates, za wspólną zgodą i namową naszą pod approbacyą sejmową takowe między sobą niżej wyrażone stanowimy laudum. 2. A naprzód co się tknie dwojga podymnego na tymże sejmie coronationis na zapłatę wojsku pozwolonego, to aby w pomienionych ziemiach naszych wszystkich trzech poborami wydawane i przez Ich Mciów pp. poborców niżej mianowanych wybierane i do skarbu albo do rąk tego, komu skarb assygnacyą naznaczy, wydawany były mieć chcemy. Których to poborów wybieranie a die 20 Martii i przez całe niedziel cztery trwać będzie salvis abiuratis desertatorum et liberis pro tunc civitatibus w ziemi lwowskiej, także i w ziemi przemyskiej z tej tu stronu Sanu będących, jako przez nieprzyjaciela dotknionych, oprócz Dobromila, Rybotycz i Biercze, które trzy miasteczka równo z drugiemi do poborów powinne będą, wedle deklaracyey sejmowej et iuxta constitutiones anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni. 3. A iż ziemia sanocka in tam flagranti reipublicae casu nie mogła jako też poniekąd spustoszona na przeszłym sejmie u rzptej efficere, aby od deklaracyej na sejmie electionis przez niektórych Ich

[1]) Vol. l. IV., 273

Mciów tem będących względem dwojga podymnego uczynionej wolna być mogła, pewna jednak będąc, że da to Pan Bóg circa coaequationem rzpta wytrąci to dwoje podymne, takimże sposobem to jest poborami wydać obiecuje, salvis abiuratis. Które to poborów wydawanie, folgując zniszczałym poddanym, że oraz teraz z drugiemi poborami wydaćby niepodobna, ad diem decimam Maii odkłada, od którego dnia wybieranie tych poborów począć się ma i 1 Junii kończyć się będzie. 4. Do których poborów wszystkich wybierania wszystkie ziemie trzy mianują sobie poborców: ziemia lwowska IMci p. Andrzeja Łosia, ziemia przemyska IMci p. Jerzego Grochowskiego wojskiego samborskiego, ziemia sanocka do pierwszych poborów IMci p. Melchiora Grotkowskiego, do wtórych poborów IMci p. Andrzeja Pobidzińskiego, którzy praevio iuramento w grodzie swoim fideliter et exacte wybierając od jednego poboru ze wsiów po groszy trzy, z miast mniejszych po groszy piętnaście[a]), z większych po zł. dwa i groszy piętnaście, więcej nie wyciągając kontentować się będą, do grodu swego oddać i wedle nich calculum uczynić mają. 5. Nie małą folgę zubożałych poddanych i subsidium na teraźniejsze potrzeby być rozumiejąc czopowe, którego w ziemiach naszych wszystkich trzech expiracya die duodecima Julii w roku teraźniejszym kończy się i niepewni będąc przed tymczasem inszego sejmiku, tedy authoritate praesentis conventus nostri non derogando wybieraniu terazniejszego, nowe czopowe a die duodecima Julii anni praesentis do lat dwu do takowegoż dnia prolongujemy i stanowimy i ono osobom niżej mianowanym in administrationem puszczamy, które przez Ich Mciów pp. administratorów niżej specifikowanych praevio iuramento w grodzie sposobem konstytucyey anni millesimi sexcentesimi vigesimi octavi opisanym wybieranem być ma. Którzy to Ich Mć pp. administratorowie miast i regestrów dozierać, regestra autentyczne wszystkich miast in rationibus suis produkować i do grodu co kwartał podawać, także i każdego kwartału ile pieniędzy z miast i miasteczek wybiorą na ratuszu miasta powiatu swego na miejcu bezpiecznem składać, a w ziemi sanocklej do rąk IMci pana sądeckiego[1]) jako szafarza oddawać mają kontentując się od złotego groszem a administratorowie miejscy szelągiem. Do którego przyszłego czopowego wybierania mianujemy sobie administratorów ziemia lwowska IMci p. Stefana Narajowskiego stolnika podolskiego, ziemia przemyska IMci p. Kacpra Wojakowskiego podstolego przemyskiego, ziemia sanocka IMci p. Melchiora Grotkowskiego. 6. A iż IMci p. pisarz ziemski przemyski poborca tejże ziemi, nie małą poborów, które do wybierania IMci należały retentów delatę nam produkował, wkładamy to na Ich Mciów pp. dzierzawców dobr duchownych, królewskich i dziedzicznych, aby te zatrzymane pobory w tych dwóch niedzielach od dnia dzisiejszego rachując do rąk IMci, nie zasłaniając się świeżą dewastacyą uiścić postarali się. A jeśliby w tym czasie oddane nie były, na IMci p. poborcę wkładamy, aby poborów takowych in officio castrensi iure windykował et cum paenis repetat. 7. A iż wiele Ich Mców pp. poborców ziem naszych dotąd nie oddali rationes exactionum suarum wkładamy to na Ich Mców, ażeby się żadną niewiadomością nie zasłaniając, na przyszły da Pan Bóg sejmik nasz pierwszy gotowi byli te rachunki oddać i sami nie zwłocząc w osobach swoich stawić się. Na tenże czas Ich Mcie pp. administratorowie albo arendarze czopowego wszystkich trzech ziem stawić się i rationes exakcyey swojej oddać powinni będą, idque sub paenis legum eo nomine sancitis. Także IMci p. Samuel Bal ma na tenże czas reddere calculum z pieniędzy na praesidium na rozbójniki od ziemie sanockiej powziętych. A reszta która przy nim zostawa wrócić ex nunc do rąk IMci pana Sądeckiego powinien będzie. 8. Należyta rzecz jest et pro tempore praesenti et ex occasione samej konstytucyey przeszłego sejmu, abyśmy ziemiom naszym securitatem obmyślili, która że sine nervo opatrzona, a ten dla teraźniejszych podatków tak prędko obmyślony być nie może, non derogando konstytucyey i władzy I. K. Mci na pospolite ruszenie na przeszłym sejmie consensu ordinum popozwolone, jeśliby co strzeż Boże od buntowników albo swej woli kozackiej periculi ingrueret, sami in personis nostris in obviam takowemu malo z gotowością naszą za obwieszczeniem ka-

[1]) Franciszek Mniszek, starosta sanocki. a) P. szesnaście.

sztellanów albo propter legale impedimentum starszego urzędnika przez uniwersały do grodu posłane ofiarujemy się. O czem na ten czas wprzód do króla IMci dać znać mamy i communicatis consiliis znieść się i za zdaniem J. kr. Mci postąpić sobie. Więc coby na te podatki in publicum praesidium pozwolone lubo z czopowego przyszłego, które in deposito et aerario nostro co kwartał mieć chcemy, lubo ex retentis przeszłych podatków accederet nam co pieniędzy, te do tegoż praesidium na ludzie służałe obrócimy i na ten czas gdybyśmy sami in personis nostris stanęli iuxta proportionem pieniędzy kożdej ziemi numerum umówić i starszych postanowić wolno sobie będzie. **9.** Wiele bespieczeństwu ziem naszych należy na opatrzenie zamków powiatowych, które że ad praesens obmyślone być nie może, do przyszłego da Pan Bóg sejmiku odkładamy i na poprawę jednak fortyfikacyj zamku sanockiego z retent przeszłych podatków i przyszłego czopowego ziemie sanockiej zł. tysiąc pięset IMci panu sądeckiemu do rąk pozwalamy, które ad instantiam tegoż IMci, który w tej mierze curam suam ofiaruje, Ich Mć pp. exactores wydać sub paenis et foro contra retentores sancitis powinni będą. **10.** Do tejże naprawy zamku sanockiego ci poddani, którzy lubo od starostwa sanockiego w różne dzierzawy różnych czasów oderwani są, aby jako z dawnych praw i zwyczajów ad munitionem zamku tego tenebantur; tak teraz in eo casu et necessitate żeby do naprawy wałów sposobienia i przywiezienia drzewa na parkan około zamku i stanowienia tegoż parkanu, jako na którą wieś iuxta dimensurationem przyjdzie, przez Ich Miow pp. dzierzawców przyciśnieni za rekwizycyą IMci p. starosty sanockiego [1]) byli, wkładamy to na Ich Miow pp. dzierzawców et contra refractarios wolno będzie mandaty u J. kr. Mci wyjednawszy in foro fori Ich Mciów pociągnąć prawem. **11.** A ponieważ ziemia sanocka od rozboju nie jest bespieczna warują sobie, aby także z retent dawnych podatków i czopowego także i z przyszłego czopowego mogli mieć jakie praesidium, do którego, iż IMć pan sądecki kosztem swym z chęci i miłości braterskiej przyłożyć się ofiarować raczył, chętni tego będąc Ich Mć zlecają to, aby do ludu swego pięciudziesiąt jazdy, którym sam tylko żołd po trzydziestu zł. na ćwierć ex aerario publico iść ma, zaciągnął ludu pieszego pięćdziesiąt, którym płaca na miesiąc po zł. piąciu i pół barwy na miesięcy sześć także ex aerario publico iść ma. A to praesidium a prima Maii ad ultimam diem Octobris sobie obmyślawają. **12.** Dług sumy czterech tysięcy zł. p. panu sędziemu przemyskiemu [2]) na zatrzymanie chorągwi trzech powiatowych zaciągnionej a w ciężkim naszej ziemi razie assekurowanej przez IMć pana przemyskiego i niektórych Ich Mciow pp. sędziów kapturowych naznaczamy, aby JMć p. pisarz ziemski przemyski z poborów swoich summę trzech tysięcy i sześciuset zł., ponieważ już czterysta zł. uisczone, do rąk tegoż IMci p. sędziego za kwitem Ich Mciow i za odebraniem tej asekuracyej w kole naszem produkowany jako najprędzej będzie mógł rzetelnie oddał, non inducendo jednak takowej na potem sequellam w zaciąganiu długów podobnych ad praesens pozwalamy. **13.** Godni się od nas wszelakiej wdzięczności Ich Mć pp. rotmistrze ziemi naszej IMć p. Andrzej Pobidziński, IMć p. Srzedziński, IMć p. Łoś za merita swoje i nie dobranie chleba, ale że in tam angusto tempore niemożem ad praesens Ich Miów, tak jakobyśmy chcieli ukontentować, feliciori da Pan Bóg tempore et prima occasione ukontentować Ich Mciow postaramy się. A gdy da Bóg poddani za spokojniejszym czasem wytchną sobie, do sejmiku to electionis deputata odkładamy. IMci p. Piotrowi Sicińskiemu na ten czas zł. sto, IMci p. Piotrowskiemu zł. pięćdziesiąt, p. Stanisławowi Laskowskiemu towarzyszowi z pod chorągwie IMci p. Srzedzinskiego zł. trzydzieście, IMci p. Wojciechowi Łosiowi towarzyszowi także z pod chorągwie IMci p. Andrzeja Łosia na usłudze powiatowej w niewolę wziętemu na okup zł. sto in vim gratitudinis ofiarując, które to pieniądze IMć p. pisarz i poborca przemyski za kwitem kożdego oddać ma. **14.** Które to laudum nasze zgodnie namówione i postanowione i konstytucyą sejmową approbowane we wszystkich punktach cale zachowane mieć chcemy. A dla większej powagi toż laudum nasze aby do akt grodzkich podane było pozwalamy, które IMć p. marszałek nasz przy pie-

---

[1]) Franciszek Mniszek. [2]) Jan Fredro ob. Nr. 17.

częci swej ręką własną podpisuje. Działo się na sejmiku w Wiśni die tertia Martii anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono. Piotr Paweł mniszek pisarz przemyski grodzki marszałek sejmiku wiszyńskiego mp.

Castr. Sanoc. Rel. 162 p. 2498—2502: Castr. Prem. Rel. 376 p. 238—243; Fasc. Cop. Castr. Prem. 16 p. 101—104; Fasc. Cop. Castr. San. 100 p. 67—70. Ręk. B. Ossol. 3566 f. 236—238 v.

32.

Przemyśl, 26. lipca 1649.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i obywatele ziemie przemyskiej za wydaniem trzecich wici do grodu naszego na pospolite ruszenie zgromadzeni, lubo to nad zwyczaj i prawo od podania ostatnich wici[1]) sześć dni tylko do stawienia się do obozu naznaczone są, non praeiudicando jednak dawnym zwyczajom iuribus et libertatibus nostris na potem, upatrując ad praesens tak gwałtowną rzptej potrzebę i tak ciężkie braci naszych w obozie zostających oblężenie, którzy non nisi celeritate ratowani być mogą, w tak ścisłym czasie zjechawszy się tu do Przemyśla, takeśmy przy WlMci p. kasztelanie[2]) naszym około czasu i porządku tegoż pospolitego ruszenia uchwalili sobie laudum. **2.** A naprzód uprosiliśmy WlMć p. kasztelana naszego, ażebyśmy wszyscy pro die 30 praesentis manu armata et cum apparatu bellico et quibusvis necessariis pod Medykę, sub vigore et paenis de expeditione bellica sancitis, tak stanu duchownego dobra ziemskie trzymający jako i stanu rycerskiego, także i miasta do ciężaru tego pospolitego za równie z nimi powinne, jedni w osobach własnych, drudzy w pocztach swoich, jako po kożdym konstytucya 1621 wyciąga, stawili się, popisali i zarazem więcej się nie rozrywając na miejsca w ostatnich wiciach naznaczone ruszyli się. **3.** Do którego pospolitego ruszenia wczasu i wygody lepszej, iż się nam zdało, jakoż i jest rzecz potrzebna, żebyśmy przy sobie obecnie zawsze sto piechoty mieć mogli, tedy te sto piechoty za spólną zgodą postanawiamy. Której piechocie z barwą i chlebem na miesiąc po zł. dziesiątku naznaczamy a na zbieranie jako najprędsze IMci p. Piotra Siecińskiego za rotmistrza jako przedtem był upraszamy, któremu względem kosztu i kontentacyej zł. pięć set na ćwierć pierwszą, także na prochy słów i pod to powóz, drugie pięć set także na ćwierć naznaczamy. Które to pieniądze wedle kwoty i liczby zaciągu pachołków lubo częściami, jeśli wszyscy nie będą mogli być zebrani, lubo i oraz, kiedy wszystkich sta pachołków pewien będzie IMć p. Siecinski z przeszłych podatków IMć p. pisarz ziemski poborca nasz do rąk tegoż IMci p. Siecińskiego wydać a IMć p. Sieciński do obozu najdalej przy popisie naszym, którego pod artykułami wojskowymi omieszkać nie ma stawić ich, ile zebrać będzie mógł i tę piechotę przed nami popisać (od którego popisu żołd się poczynać ma) powinien będzie. A coby nad zwyż zebrał pieniędzy w rocie i rachunek uczynić na przyszłym którymkolwiek bliższym sejmiku naszym powinien będzie. Do tego porządku chcąc zagrzać IMciów pp. braci starszych naszych na bębny, trąby i dobosze, który o tem z Ich Mciów zawiadywać będzie, z tychże pieniędzy u IMci p. pisarza ziemskiego zł. trzy sta naznaczamy. **4.** Należy i to, abyśmy szczęśliwie da Bóg na tę wojnę odjeżdżając, bespieczeństwo domów małżonek i dostatków naszych także porządek sprawiedliwości namówili, dla czego przychylając się do konstytucyej mianowanej 1621 o sędziach grodzkich albo podstarościch, ponieważ ten urząd na ten czas podstarościego wakuje IMci p. Gabriela Biereckiego pisarza ziemskiego na-

---

[1]) Trzecie wici wydał krót w obozie pod Krasnym Stawem 20. lipca ob. AGZ. 10 str. 261.
[2]) Felicyan Grochowski.

szego, który per aetatem i z samego prawa od tej expedycyej wolen, użyliśmy, aby pod ten czas expedycyej naszej na miejscu sędziego grodzkiego zostawał i wedle tej konstytucyej na zamku praesens mieszkając sprawiedliwość ukrzywdzonym przy p. regencie grodzkim, który także dla przyjmowania w księgi i pomocy w sądach zostaje, iuxta praescriptum tej konstytucyej czynić i wedle niej jako urzędnik iuramento obstrictus sub eodem iuramento to wszytko sprawować powinien będzie. 5. Dla którego tak tu w mieście Przemyślu, gdzie deposita ksiąg naszych i każdego z nas cariora pignora zostawują, jakoteż inszych miast, domów, folwarków wsi naszych i dróg bespieczeństwa i rządu zlecamy temuż IMci p. pisarzowi ziemskiemu przemyskiemu, aby dobrej jezdy ognistej, na ksztalt kozackiej z bandoletami lub dragońskiej sto na ćwierć jedną zebrał jako najprędzej, nad którymi za zaleceniem IMci podawamy i na tej usłudze naszej zostawujemy za porucznika p. Jana Kokota, który wszelakiego rządu i szkód przestrzegać i delinquentes IMci p. pisarzowi deferować ma. Której to jeździe na koń jeden żołdu z chlebem i wszystkiem na miesiąc po zł. dwunastu pozwalamy, co uczyni na ćwierć zł. trzy tysiące sześć set. Na którą ćwierć względem potrzeb i kosztu i porucznika zł. czterystu ofiarujemy, który ile tej jezdy mieć będzie mógł i od którego czasu kto się z nich zaciągnie w regestrze osobnym sam, nie spuszczając się na porucznika, notować ma kazać i przestrzegać, aby te pieniądze na to się samo obracały, co fidei iuratae IMci committimus. Temuż wszelakie iurisdikcye miejskie, duchowne, szlacheckie, żydowskie, ile ich jest przy mieście i na przedmieściach podlegać będą i taksy victualium, którą[a]) IMci z IMcią p. burgrabim zlecamy sub paenis legum słuchać wszyscy będą. 6. Upatrując i to, jako ciężkiem chorągwi przechodzeniem miasto Przemyśl zniszczone jest i zawdzięczając wiarę i odwagę, którą w następie nieprzyjacielskim pokazali, temuż miastu, gdzie naszych depositów siła zostało, dla lepszego ufortyfikowania się z tychże pieniędzy poborowych u IMci p. pisarza ziemskiego złotych dwadzieścia set ultro z chęci naszej ofiarujemy, tak jednak, aby te pieniądze na nic inszego tylko na wały i municyą nie obracały się i nic bez wiadomości IMci p. pisarza ani na to co szarwarkiem, (do którego i do kolejnej straży wszystkie jurisdykcye wyżej wspomniane należeć i przykładać się powinne) zrobić mogą, wydawać nie ważyli się. O co IMci p. pisarza prosim, aby pilny około tego dozór i oko wierne mieć raczył, w czem fidem IMci obowiązujemy. W którem mieście żaden z chorągwi stanowiska odprawować ani egzakcyej czynić nie powinien będzie, dla wczasu tych obywatelów, co tu zostają. Panowie jednak mieszczanie i podmieszczanie wszyscy, gospodarze, także i Żydzi w harmatę i proch i żywność dobrze się opatrzeć każdy powinien będzie i przez wszystek czas miasta nie odbiegać i zdrowie łożyć sub paenis confiscationis bonorum et colli. Żydów i inszych luźnych przechodzących ludzi aby do miasta nie przyjmowano gospodarze przestrzegać tego a p. burmistrz i pp. rajcy gospodarzów doglądać mają a delinquentes w sądzie tym grodzkim modo suprascripto odpowiadać. 7. Słuszny i braterski wzgląd mając na osierocenie ciężkie Jej Mci paniej Elżbiety z Urska Hermanowskiej, której małżonek przez Tatary wzięty w niewoli siedzi, więc na spustoszenie i spalenie dworu i gumna i wsi, od ekspedycyej na to pospolite ruszenie Jej Mć jako z prawa i słuszności wojną uwalniamy. 8. Także IMć p. Piotr Monasterski burgrabia przemyski, że nie tylko z urzędu swego na zamku pogranicznym rezydujący, ale też w podeszłem i słabem zdrowiu swojem, iż z samego prawa pospolitego wolen jest, dla rządu i bespieczeństwa zamku tegoż zostawać ma, poczet jednak względem dóbr z nami zarówno stawić ofiaruje. 9. Które to laudum nasze za zgodą wszystkiego zgromadzenia i zjazdu teraźniejszego dla wiadomości wszystkich i większego utwierdzenia zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu, aby przy popisie przyszłym czytane było i do ksiąg grodzkich podane i ręką IMci przy pieczęci podpisane. Datum w Przemyślu na zjeździe naszym w katedralnym kościele die 26. Julii, anno Domini 1649. Piotr Paweł Mniszek marszałek koła zjazdu przemyskiego.

Ind. Rel. Castr. Prem. 376 p. 1161—1164; Fasc. Cop. Castr. Prem. 16 p. 633—636.

---

a) i taksy, którą victualium P. i F.

33.

Pod Medyką, 30. lipca 1649.

Regest szlachty przemyskiej i powiatu przeworskiego na pospolite ruszenie.

1. Popis generalny po wydaniu uniwersału trzecich wici na pospolite ruszenie przez J. kr. Mć p. n. m. do ziemie przemyskiej i powiatu przeworskiego die 30. Julii 1649 pod Medyką odprawiony. IMć p. Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski, IMć p. Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski, IMć p. Piotr Kuczkowski imieniem IMci p. Stefana Bala chorążego przemyskiego chorego, IMć p. Zygmunt Fredro stolnik sanocki, IMć p. Mikołaj Madalinski podczaszy wieluński, IMć p. Andrzej Stano podczaszy lwowski, IMć p. Marcin Krasicki podczaszy przemyski, IMć p. Krzysztof Sredzinski podczaszy halicki, IMć. Kasper Wojakowski podstoli przemyski, IMć p. Mikołaj Stawski skarbnik przemyski, IMć p. Maciej Rybinski łowczy chełmski, IMć p. Jerzy Madalinski wojski zydaczowski, IMć p. Jerzy Grochowski wojski samborski, IMć p. Jerzy Duzy od IMć p. Remigiana Gorczyńskiego wojskiego latyczowskiego ratione confectae aetatis. IMć p. Simon Zaporski skarbnik sanocki, IMć p. Piotr Paweł Mniszek pisarz grodzki przemyski, IMć p. Kasper Mikołaj Borkowski komornik graniczny ziemie przemyskiej, IMć p. Stanisław Zakrzewski syn IMć p. Sebastyana Zakrzewskiego komornika ziemskiego przemyskiego imieniem tegoż p. ojca swego starego także JejMci p. Anny z Cianowic małżonki jego i IMci p. Jadwigi z Święcic Bobowskiej pewnej części przy miasteczku Babicy będącej, Gorką nazwana, dzierzawców. IMć p. Jan Miastkowski wicesgerent grodzki przemyski, IMć p. Franciszek Korytko starosta wisnenski. P. Jan Piekulicki od IMć p. Piotra Manasterskiego burgrabiego przemyskiego, IMć p. Faustyn Wolinski od IMci p. Stanisława Osękowskiego podstarościego samborskiego, IMć p. Andrzej Morawiec syn IMci p. Marciana Morawca sędziego ziemie lwowskiej, IMć p. Cypryan Wcierski imieniem IMci księdza Atanazego Krupeckiego władyki przemyskiego, IMć p. Jan Czerminski od IMć p. Anny Bolestraszyckiej podczaszynej przemyskiej, IMć p. Stefan Topolski od IMci p. Jana Olszewskiego syna niegdy IMć p. Kaspra Olszewskiego łowczego chełmskiego i rodzicielki jego, jako od młodego z inszymi sukcessorami z dóbr królewskich i ziemskich. IMć. p. Jan Biedrawski od IMci p. Jana Grzegorszkowica arendarza wsi Rakowy i Woli Rakowskiej, IMci p. Piotr Gorajski, IMci p. Piotr Czuryło IMci księdza Stanisława Czuryła sekretarza króla IMci przy nim poczet, IMć p. Karol Franciszek Korniakt swem i JejMci p. Elżbiety Korniaktowej synowicy swej imieniem, IMć p. Andrzej Fredro, IMć p. Mikołaj Ossoliński, IMć p. Krzysztof Ostrowski swem i IMć p. Jadwigi z Chodorostawa Ostrowskiej rodzicielki swej imieniem, IMć p. Adam Krasicki, IMć p. Marcin Madaliński, IMć p. Andrzej Bierecki, IMć p. Walenty Fredro, IMć p. Stefan Fredro, IMć Adam Czołhański, IMć p. Jan Stawski, IMć p. Jacek Balicki od IMci p. Kazimierza Krasickiego, IMć p. Franciszek Gumowski imieniem IMci pani rodzicielki swej. IMć p. Stanisław Gumowski syn IMć p. Wojciecha Gumowskiego imieniem tegoż, IMć p. Józef Błendowski, IMć p. Andrzej Srzedzinski, IMć p. Piotr Snopkowski syn IMci p. Stanisława Snopkowskiego imieniem tegoż, IMć p. Remigian Zaboklicki, IMć p. Maciej Falęcki, IMć p. Paweł Rucki imieniem IMci p. Jana Tomisławskiego, IMć p. Władysław Zielinski, IMć p. Marcian Zygmunt Zielenski z Zielonki, IMć p. Krzysztof Zamojski sam od siebie i IMć p. Samuela Zamojskiego brata swego, IMć p. Michał Strybel, IMć p. Mikołaj Askmanicki, IMć p. Jacek Rozniatowski IMć p. Samuel Stanisław Krainski, IMć p. Walenty Tomasz Zbykowski, IMć p. Piotr Skurkowski, IMć p. Stanisław Czerminski, IMć p. Stanisław Skurkiewski, IMć p. Paweł Zielonka, IMć p. Gaspar Wręcki, IMć p. Mikołaj Przystałowski, IMć p. Aleksander Mysłowski, IMć p. Jan Strumiło, IMć p. Jan Charzowski, IMć p. Stanisław Ruszel, IMć p. Marcin Szaniawski, IMć p. Stanisław Libicki, IMć p. Franciszek Marchocki syn IMć p. Łukasza Marchocckiego imieniem tegoż, IMć p. Władysław Drohojowski, IMć p. Piotr Bartkowski od IMci p. Jana Giedzielskiego, IMć p. Paweł Witowski, IMć Mikołaj Witowski, IMć p. Walenty Ligowski, IMć p.

Rafal Zulczynski, IMć p. Maciej Kretkowski, IMć P. Jan Okolski od IMć p. Mikołaja Czarnka, IMć p. Aleksander Giebułtowski, IMć p. Jan Klatowski od IMci p. Samuela Bolestraszyckiego, IMć p. Jacynty Bilinski od Jej Mć p. Pawłowej Ozarowskiej, IMć p. Jan Szumowski, IMć p. Jan Tomasz Drohojowski, IMć p. Piotr Grocholski, IMć p. Andrzej Skorczynski imieniem rodzicielki swej, IMć p. Samuel Boryszowski, IMć p. Józef Wróblowski, IMć p. Stefan Rusiecki, IMć p. Stefan Gorecki od JejMci p. Zygmuntowej Zabawskiej wdowy, IMć p. Andrzej Czarnołuski od JejMć p. Barbary z Jasionowa Draminskiej wdowy, IMć p. Michał Demkowski od JejMci paniej Elżbiety Moszynskiej, IMć p. Jan Czajkowski od JejMci paniej Katarzyny Kossowskiej, IMć p. Wojciech Zaleski, IMć p. Kasper Kamienski, IMć p. Wojciech Janowiecki od IMci p. Macieja Brzostowskiego, IMć p. Stanisław Bętkowski od IMci p. Stanisława Grodzinskiego, IMć p. Mikołaj Grzybowski syn IMć p. Stanisława Grzybowskiego imieniem tegoż, IMć p. Aleksander Korabiowski, IMć p. Łukasz Felencki z starostwa leżajskiego, IMć p. Aleksander Giebułtowski, IMć p. Józef Polanski, IMć p. Władysław Czeniejowski, IMć p. Stefan Duczyminski, IMć p. Samuel Zagórski, IMć p. Stanisław Glinka, IMć p. Wacław Glinka, IMć p. Jan Hermanowski, IMć p. Stanisław Pakosz, IMć p. Paweł Łapiński, IMć p. Jan Grodzicki od Jej Mci p. Zuzanny z Łap Hermanowskiej, IMć p. Jan Wysoczański, IMć p. Wojciech Wysoczański, IMć p. Konstanty Wysoczański, IMć p. Mikołaj Bzowski syn Imci p. Marcina Bzowskiego imieniem tegoż, IMć p. Mikołaj Buialski, IMć p. Jan Zernicki imieniem synowców swych, IMć p. Piotr Ostrowski, IMć p. Jakób Wojakowski, IMć p. Mikołaj Brzostowski, IMć p. Jan Grabia, IMć p. Stanisław Krzymowski, IMć p. Jan Sobiegurski, IMć p. Jan Grabowski, od IMci p. Samuela Albinowskiego, IMć p. Matias Grabowski, imieniem IMci p. Anny Zmudzkiej, czeladnik z pocztem od IMci p. Wojciecha Czeskiego, IMć p. Stanisław Uleski, IMć. p. Józef Uleski, IMć p. Stanisław Malczowski, IMć p. Piotr Dzięciołowski, IMć p. Stanisław Choytko, IMć p. Piotr Kaszowski starszy, IMć p. Piotr Kaszowski młodszy, IMć p. Jan Gorski, IMć p. Marek Lityński syn IMci p. Bazylego Lityńskiego imieniem tegoż, IMć p. Jakób Domaradzki, IMć. p. Konstanty Komarnicki syn IMci p. Hrehorego Komarnickiego imieniem tegoż, IMć p. Jordan Czerniecki, IMć p. Jakób Rozen imieniem JMci p. stryja swego, IMć p. Łukasz Urecki, IMć p. Jerzy Hoszowski, IMć p. Piotr Hoszowski, IMć p. Jan Skoruta, IMć p. Paweł Turecki syn IMci p. Daniela Tureckiego, IMć p. Michał Turecki syn IMci p. Jacka Tureckiego, IMć p. Marcin Mrozek, IMć p. Jan Chomentowski, IMć p. Samuel Sobiegurski imieniem IMci p. Kaspra Homentowskiego ratione confectae aetatis, IMć p. Jan Janiszewski od IMci p. Jastkowskiej wdowy, IMć p. Jan Sikorski imieniem IMci p. Wojciecha Morawskiego ratione confectae aetatis, IMć p. Stanisław Głogowski od IMci p. Andrzeja Grembarskiego, IMć p. Aleksander Grembarski imieniem IMci p. Jana Grembarskiego brata, IMć p. Samuel Młodecki, IMć p. Andrzej Siedliski, IMć p. Wojciech Siedliski imieniem Jej Mci p. rodzicielki swej i braci młodszych, IMć p. Konstanty Gąsinski, IMć Jan Ramult, IMć p. Adam Swoliszewski, IMć p. Filip Skłodowski, IMć p. Stanisław Piątkowski, IMć p. Jan Tustanowski, IMć p. Aleksander Mirecki, IMć p. Jan Witowski, IMć p. Franciszek Piasecki, IMć p. Walenty Zwierzayski, IMć p. Stanisław Suski, IMć p. Stanisław Slezanowski, IMć p. Paweł Kamieński imieniem IMci p. Jana Slezanowskiego chorego, IMć p. Jan Petrykowski, IMć p. Tyburcy Gąsiorski, IMć p. Sebastyan Kącki, IMć p. Jan Debczycki, p. Jan czeladnik Jej Mci pani Strzałkowskiej wdowy, p. Wykocki od IMci p. Dutkiewicza, IMć p. Jan Dzierzanowski, IMć p. Jan Danielecki, IMć p. Mikołaj Sluzowski, IMć p. Stanisław Szczygielski, IMć p. Jerzy Gluzikowski, IMć p. Adam Kochański, IMć p. Mikołaj Piwko, IMć p. Jędrzej Karski syn IMci p. Jana Karskiego imieniem tegoż, IMć p. Drezner, IMci p. Krzysztof Kamocki, IMć p. Maxymilian Kamocki swem i braci swej imieniem młodych, IMć p. Aleksander Lasocki, IMć p. Mikołaj Brylinski, IMć p. Stanisław Słowikowski od Jej IMci p. Jadwigi Łowieckiej, IMć p. Krzysztof Głembocki, IMć p. Aleksander Wysokinski, IMć p. Krzysztof Kaczkowski syn IMci p. Stanisława Kaczkowskiego, IMć p. Jan Skidniowski z wojtostwa Radyckiego, IMć p. Jerzy Stocki, IMć p. Stanisław Galiński, IMć p. Jakób Niezabitowski, IMć p. Jakób Laskowski, IMć p. Aleksander Popławski, IMć p. Marcin czeladnik od Jej Mci p. Anny z Zielonek Popławskiej

wdowy, IMć p. Stefan Słupski, IMć p. Ludwik Lusczewski od Jej Mci p. Anny Ozygalczyny, IMć p. Jakób Charczewski, IMć p. Aleksander Charczewski syn IMci p. Sebastyana Charczewskiego imieniem tegoż, IMć p. Andrzej Zielinski syn IMci p. Stanisława Zielińskiego, IMć p. Wojciech Poniatowski, IMć p. Jan Rozniatowski, IMć p. Aleksander Tatomir, IMć p. Matias Ordęga, IMć p. Andrzej Błazowski, IMć p. Paweł Kanafolski, IMć p. Maryan Mściwujewski, IMć p. Jan Kopystynski od p. Fedora Kopystynskiego imieniem tegoż, IMć p. Michał Kopystynski syn IMci p. Andrzeja Kopystynskiego, IMć p. Wojciech Cieszkowski, IMć p. Jan Dąbrowski od sierot p. Betlema Rozniatowskiego, IMć p. Andrzej Bieniecki, IMć p. Jan Łabęcki, IMć p. Siemion Mietelski, IMć p. Mikołaj Grzybowski imieniem rodzica, IMć p. Marcyan Lisowski, IMć p. Zbigniew Słotwinski, IMć p. Jan Męcimirski, IMć p. Mikołaj Krzeczowski, IMć p. Jan Ruskowski, IMć p. Jan Hordynski, IMć p Samuel Dubrawski syn IMci p. Piotra Dubrawskiego, IMć p. Stefan Koblański od p. Popielowej wdowy, IMć p. Jachym Porębski, IMć p. Michał Czernecki, IMć p. Aleksander Zawadzki, p. Marcin Rychlicki od IMci p. Wojciecha Gnatowskiego ratione confectae aetatis, IMć p. Wojciech Suszowski, p. Grzegorz Okolski od Jej Mci p. Jadwigi Czarnołuskiej, IMć p. Ostafiej Kazanowicz, IMć p. Floryan Szaniawski od IMci p. Adama Sielickiego, p. Jakob Grabowski od p. Floryana Szaniowskiego, IMć p. Jan Wolski, IMć p. Andrzej Swiechowski, IMć p. Adam Micowski, IMć p. Maxymilian Karwowski syn IMci p. Piotra Pawła Karwowskiego, p. Stanisław Kossowski od Jej Mci p. Maryanny z Grabin Olszewskiej z wojtostwa i części Glinny, IMć p. Jan Hossowski, IMć p. Marcin Byszkowski od Ich Mci pp. Biechowskich minorennium, IMć p. Jan Lipski, IMć p. Samuel Kaminski, IMć p. Jan Frewinski, IMć p. Zygmunt Miedzichowski, IMć p. Stanisław Domaradzki, IMć p. Frydrych Łodzinski, IMć p. Piotr Ocieski od Jej Mci p. Katarzyny Pogroszowskiej, IMć p. Mikołaj Bobrowski, IMć p. Andrzej Bunko, IMć p. Łukasz Swidzinowski, IMć p. Paweł Wechadłowski, p. Wojciech Wojciechowski od IMi p. Jana Jarmułtowskiego, IMć p. Andrzej Stocki, IMć p. Samuel Lipinski, p. Adam Dobrzostanski od p. Katarzyny Jeremowej Chmieleckiej, IMć. p. Adam Dębinski syn IMci p. Stanisława Dębinskiego, IMć p. Aleksander Janowski syn IMci p. Piotra Janowskiego imieniem tegoż, IMć p. Jan Nowakowski od Jej Mci p. Elżbiety z Mianocina Zabawskiej, IMć p. Teodor Kanafolski, IMć p. Piotr Wysoczanski syn IMci p. Marka Wysoczanskiego imieniem tegoż, IMć p. Prokop Ilnicki od Jej Mci p. Elżbiety Konopackiej wdowy, p. Stefan Wielunski od Jej Mci p. Katarzyny Mniszkowskiej, IMć p. Stanisław Jasinski od IMci p. Wiktoryna Zdanowskiego, IMć p. Jan Ulanowski, IMć p. Jan Wronkowski syn IMci p. Jana Wronkowskiego, IMć p. Marcin Miłaszkowski od IMci p. Jacka Balickiego, p. Maciej Pawłowski od IMci p. Marcina Balickiego, IMć p. Konstanty Wichorzowski od IMci p. Rafała Osuchowskiego, IMć p. Jan Czerniecki, IMć p. Stanisław Zbijewski, IMć p. Stanisław Kowaliński, p. Mikołaj czeladnik od IMci p. Jana Zawackiego, IMć p. Adam Jasinski, IMć p. Jakób Karpinski, IMć p. Wiktoryn Wolski, IMć p. Wilczycki od IMci p. Łukasza Stawinskiego ratione confectae aetatis, p. Marcin Bętkowski od p. Zofiej Bętkowskiej matki swej, Mć p. Krzysztof Kruszelnicki, p. Jan Białkowski od IMci p. Mikołaja Kosminskiego, p. Wojciech Rutkowski od IMci p. Jadwigi Oliszewskiej, IMć p. Daniel Boryszowski, IMć p. Stanisław Pęcławski, IMć d. Jaremi Slatkowski, p. Wojciech Malinowski od IMci p. Jana Gorlowskiego, IMć p. Walenty Lesniowski, IMć p. Władysław Wawrzyniec Ciecierski, IMć p. Wojciech Milunski, p. Andrzej Turzański Kuchanowic Bryndzak, p. Andrzej Borysławski, p. Ludwik Nowicki, p. Kasper Niwowieski, p. Simon Siecinski od p. Anny Giebułtowskiej, p. Piotr Krzywiecki, p. Dmitr Horodyski, p. Jan Błazowski Siżyc, p. Jan Radyłowski, p. Bazyli Lipecki, p. Łukasz Krzywkowski, p. Jakób Krzywkowski, p. Iwan Terlecki Fanisząt, p. Iwan Łopuszański, p. Iwan Bandrowski, p. Bazyli Zukotynski z wojtostwa żukotynskiego, p. Hrycko Wołoszynowski, p. Piotr Mszaniecki, p. Mikołaj Terlecki syn p. Jacka Terleckiego, p. Piotr Terlecki Prokopowicz, p. Ibnat Komarnicki, p. Farat Jaworski, Nejlowicz syn p. Iwana Jaworskiego Neyłowicza, p. Iwan Komarnicki Pawlikowicz, p. Hrehory Łopuszanski, p. Teodor Dobrzański, p. Teodor Skorzynski od p. Michałowej Błażowskiej, p. Andrzej Wicowski, p. Andrzej Jaworski Bobrowicz, p. Misko Bystrzyanski, p. Paweł Mohylowski

od p. Anny Ileckiej, p. Łukasz Jaworski, p. Stefan Linowski, p. Danko Ilnicki Szypowicz, p. Stefan Ilnicki syn p. Mikołaja Ilnickiego, p. Paweł Ilnicki Szypowic, p. Hrehory Smereczański, p. Jerzy Błazowski syn p. Farata Błazowskiego imieniem ojca, p. Iwan Baczyński Buxynowicz, p. Fedor Baczyński Buxynowicz, p. Hrehory Baczynski Tyrawczak, p. Iliasz Baczynski Ihnatowicz, p. Fedor Sozanski Huitynczak p. Iwan Sozanski Huytynczak, p. Iwan Michronowicz Straszowski, p. Michał Błazowski imieniem p. Reginy Błazowskiej Czechowickiej matki swej, p. Wasiuta Terszowski, p. Iwan Nawowski, p. Łukasz Michnowski, p. Stanisław Wołczański, p. Stefan Strzelbicki syn p. Fedora Strzelbickiego z wojtostwa hoszowskiego, p. Mikołaj Terlecki, p. Waleryan Kowalowski syn p. Jana Kowalowskiego od tegoż p. Aleksander Terlecki Lichnowicz syn p. Jerzego Terleckiego Lechnowicza, p. Dmitr Winnicki Fedkowicz, p. Łukasz Rudnicki, p. Jan Derewecki od p. Zuzanny Barcikowskiej, p. Mikołaj Sozanski od p. Drozdowskiej wdowy, p. Jan Baraniecki, p. Jacko Kulczycki Stokajło, p. Aleksander Kulczycki Niedźwiedź, p. Demko Kulczycki Ilwicz, p. Anton Popiel, p. Iwan Popiel Kołodrub, p. Tomasz Turzański Lilewicz, p. Teodor Tustanowski z Tustanowic, p. Iwan Uruski Obidenka, p. Iwan Tustanowski Kotowow, p. Hrehory Uruski, p. Wojciech Harlikowski, p. Bazyli Kulczycki Waczywic, p. Stefan Kulczycki Wołczek, p. Fedor Kulczycki Smulik, p. Mikołaj Lubieniecki, p. Wasko Sozanski, p. Iwan Kulczycki Zychałowicz, p. Aleksander Domaracki od p. Maryny Sobiegurskiej wdowy, p. Stefan Borysławski, p. Stefan Koblański z Kobla starego, p. Andrzej Dobrzanski z Lastuwek, p. Jacko Koblanski z Kobla starego, p. Aleksander Jaworski Gołdysz, p. Michajło Jaworski Pletenik, p. Mikołaj Jaworski Czerwakowicz, p. Teodor Bandrowski, p. Bazyli Terlecki Sienkowicz, p. Jan Bandrowski, p. Stanisław Hoszowski, p. Aleksander Popiel syn p. Jerzego Popiela od tegoż, p. Teodor Blazowski, p. Jan Rytarowski, p. Łukasz Baraniecki, p. Mikołaj Baraniecki, p. Stefan Siemiasz, p. Stefan Kulczycki, p. Jan Czołowski, p, Sienko Kulczycki Daszynic, p. Wasko Kulczycki Chapka, p. Maciej Kulczycki Kołodziak, p. Hryn Kulczycki Nedwid, p. Abram Kulczycki Waskowic, p. Bazyli Łopuszanski, p. Michał Leszczynski, p. Iwan Pacławski, p. Iwan Dobrzanski, p. Stefan Kulczycki Popowicz, p. Fedko Popiel Oleszkowicz, p. Aleksander Winnicki, p. Siemian Ortyński, p. Hrehory Popiel Hryckowic, p. Jacko Ortyński, p. Iliasz Kropiwnicki, p. Wasko Czajkowski, p. Jacko Kulczycki Teresowicz, p. Wasko Kulczycki Kolczyk, p. Paweł Kulczycki Fedkowic, p. Paweł Kulczycki Husto. p. Iwan Kulczycki Wolczyc, p. Dmitr Baraniecki, p. Iwan Kulczycki Ilwicz, p. Iwan Baraniecki Paskowic, p. Mikołaj Katynski z wojtostwa katyńskiego, p. Hryc Baczynski Uhryniąt, p. Piotr Kosmowski, p. Iwan Telesznicki, p. Hrycko Horodyski Tryszlak, p. Andrzej Horodyski Jackowicz, p. Fedko Horodyski Zurawik, p. Fedor Winnicki z Horodyszcza, p. Fedor Horodyski Treszlak, p. Fedor Bilinski, p. Hrehory Kropiwnicki, p. Ferens Kulczycki Smiotanka, p. Mikołaj Kulczycki Taraszowic, p. Mikołaj Popiel Dunicz, p. Hrehory Popiel Owsianik, p. Iwan Horodyski Zarawkikow Popowicz, p. Paweł Niehrebecki syn p. Iwana Niehrebeckiego, p. Aleksander Niehrebecki, p. Wojciech Chołyszowski od IMci p. Janowej Ustrzyckiej, p. Wojciech Wolski od JejMci p. Zofiej Ostrowskiej wdowy, p. Mikołaj Jasinski, p. Samuel Terlecki Olechnowicz, p. Stanisław Galinski imieniem p. Jana Nawowskiego z Uhrecz, p. Hrehory Lipecki, p. Jerzy Bieniecki z wojtostwa Łopusznice, p. Iwan Jaworski Martycz, p. Iwan Bilinski, p. Stefan Jaworski Martycz, p. Iwan Maytkowski Skibanowicz, p. Michajło Jaworski Martycz syn p. Romana Jaworskiego Martycza, p. Stefan Terszowski, p. Iwan Jawoski Horoszkowicz, p. Michał Krzeczkowski, p. Roman Krzeczkowski syn p. Konstantego Krzeczkowskiego od tegoż, p. Andrzej Krzeczkowski syn p. Teodora Krzeczkowskiego od tegoż, p. Jan Godlewski z Kropiwnika, p. Fedor Komarnicki, p. Paweł Komarnicki, p. Jacko Komarnicki, p. Roman Komarnicki syn p. Waska Komarnickiego, p. Iwan Komarnicki Demkowicz, p. Stefan Terlecki Zaniewicz, p. Hrehory Jaworski, p. Iwan Komarnicki, Szykowic, p. Mikołaj Jaworski Niehylowicz, p. Jan Jaworski Perkowicz, p. Hrehory Jaworski Perkowicz, p. Fedor Jaworski Horoszkowicz, p. Samuel Jaworski Horoszkowicz, p. Bazyli Jaworski Horoszkowicz, p. Stefan Ilnicki Szawczakowicz, p. Mikołaj Pawinski od p. Doroty Bandrowskiej wdowy, p. Chri-

cko Turzanski Liłowicz, p. Iwan Komarnicki Klimonka, p. Fedko Komarnicki Drużbyc, p. Jacko Majtkowski Bogiszowic, p. Maciej Jaworski Suszeiowic, p. Maciej Jaworski Piskowicz, p. Sienko Maytkowski Mikluszewicz, p. Łukasz Krzywkowski, p. Mikołaj Jaworski Piskowic syn p. Kostia Jaworskiego Piskowicza, p. Anton Jaworski Piskowicz, p. Tomasz Jaworski Kosaczowic, p. Iwan Jaworski Kosaczowic, p. Hryc Jaworski Antoniowicz, p. Iwan Komarnicki Szyikowic od p. Ewy Komarnickiej wdowy matki, p. Mikołaj Jaworski Niehylowicz syn p. Bazylego Jaworskiego Niechylowicza, p. Demian Jaworski Ichnacowicz, p. Ferens Turzanski Ardelowicz, p. Andrzej Ilnicki Rybczyc, p. Siemion Jaworski Jusypowicz, p. Hrehory Jaworski Pietraszowic syn p. Bazylego Jaworskiego Pietraszowica, p. Stefan Siemiasz, p. Wasil Siemasz, p. Andrzej Winnicki Feytkowicz, p. Jacko Winnicki Skulczak, p. Iwan Winnicki Michnowicz, p. Iliasz Winnicki Szkalicz, p. Jacko Winnicki Stasiewicz, p. Prokop Winnicki Budzanik, p. Paweł Wysoczanski, p. Wasko Wysoczanski Andrejkiewicz, p. Piotr Wysoczanski Waśkowicz, p. Iwan Wysoczanski, p. Iwan Wysoczanski Szwabowicz, p. Stefan Wysoczanski Szwabowicz, p. Jan Łomnicki, p. Stefan Jaworski Niehylowicz, p. Mikołaj Dobrzański syn p. Andrzeja Dobrzańskiego od tegoż, p. Iwan Turzański Kachanowicz, p. Iwan Popiel Czernokrzyc z Bereznice, p. Hrehory Horodyski Czobotowicz od p. Fedora Horodyskiego Czobotowicza ratione confectae aetatis. P. Hrehory Kropiwnicki, p. Teodor Komarnicki Ihnatowicz imieniem p. Waśka Komarnickiego, p. Paweł Stupnicki, p. Iwan Sozański, p. Andrzej Maytkowski Budzowicz, p. Hrehory Maytkowski Blizniec, p. Wasil Jaworski Jaroszkowicz syn p. Fedora Jaworskiego Jaroszowicza, p. Stanisław Bandur od p. Maryny Monasterskiej i syna jej, p. Fedor Kulczycki Kostiów syn Wankowicz, p. Stanisław Uruski, p. Paweł Kulczycki, p. Jacko Kulczycki Hubicz, p. Sienko Kulczycki Hnida, p. Mis Kulczycki Gutow, p. Sienko Kulczycki Dzurdz, p. Aleksander Baczynski Koltowicz, p. Mikołaj Kulczycki Stasiewicz, p. Panko Baczynski Leskowicz, p. Stanisław Hordynski Antoniowicz, p. Andrzej Hordynski Antoniowicz, p. Ihnat Hordynski Abramowicz, p. Wasko Horodyski Abramowicz, p. Wasko Horodyski Zurawlik, p. Sen Horodyski Abrahamowicz, p. Piotr Horodyski Swirczukowicz, p. Iwan Horodyski Abramowicz, p. Iwan Sielecki od p. Hrycka Koblańskiego z Woli Koblańskiej, p. Paweł Hordynski Antoniowicz, p. Stanisław Uruski, p. Piotr Baczynski Iwachnowicz z Sozany, p. Hrehory Grabowski z Sozany, p. Bazili Sozanski z Przejnik, p. Hrehory Sozanski Iwaszowic, p. Iwan Błazowski Boblin syn, p. Iwan Ustrzycki Dmitrowicz z części wojtostwa bereżanskiego, p. Stefan Brosniewski, p. Andrzej Liskowacki, p. Paweł Liskowacki, p. Jerzy Jaworski Perkowicz syn p. Andrzeja Jaworskiego Perkowicza od tegoż, p. Aleksander Stepkowski, p. Mikołaj Tustanowski Waskowicz, p. Mikołaj Popiel, p. Fedor Bilinski Słotyłowicz, p. Szymon Bilinski Słotyłowicz, p. Łukasz Biliński Szafran, p. Paweł Bilinski Taraszowic, p. Kliment Bilinski Jaroszowic, p. Hrehory Biliński Słotyłowicz od siebie i brata swego, p. Hrycko Bilinski Teraszowic, p. Iwan Bilinski Taraszowic, p. Mikołaj Bilinski Jaroszowic, p. Wasko Bilinski Jaroszowic, p. Mikołaj Bilinski Kuczkonowicz, p. Jurko Biliński Jaroszowic, p. Jacko Biliński Mileszewic, p. Jac Biliński Taraszowic, P. Jarosz Biliński Kaczkonowicz, p. Hrehory Winnicki z części radziejowskiej, p. Biliński Mielkowicz, p. Paweł Biliński Mielkowicz, p. Iwan Nowosielski, p. Stefan Łucki Wadiak, p. Fedko Łucki Biały, p. Stas Łucki Telczak, p. Andrzej Łucki Antoniowicz, p. Aleksander Łucki Antoniowicz, p. Stefan Bereznicki Humenowicz, p. Iliasz Lubochowski, p. Wasil Stwilinski, p. Jarosz Łucki Jedynak, p. Andrzej Jaworski Siwaczek, p. Stefan Bandrowski, p. Hrehory Ilnicki Czercowic, p. Iwan Ilnicki Jaroszkowic, p. Stefan Ilnicki, p. Iwan Biliński Sroda Grodzewicz, p. Stefan Biliński Grodzewicz sam od siebie i synowców sierot, p. Andris od popa Załockiego, p. Piotr Ilnicki popowicz syn p. Mikołaja Ilnickiego popa, p. Fedor Turzanski, p. Mikołaj Turzanski Buczejowic, p. Aleksander Turzanski Kachanowicz, p. Iwan Turzanski Kachanowicz, p. Stefan Rozłucki syn p. Bazylego Rozłuckiego z Matkowa, p. Andrzej Zatwarnicki, p. Fedor Krzeminski syn p. Jakóba Krzeminskiego od tegoż, p. Piotr Baczyński Kotłowicz, p. Paweł Baczynski Pluwaczek, p. Andrzej Łomnicki z wójtostwa łomnickiego, p. Iwan Wolański z wójtostwa bylickiego i Woli Strzelbickiej, p. Jerzy Haszczowski w wojtostwa haszczowskiego, p. Hrehory Strzelbicki z wojtostwa strzelbickiego, p. Piotr Lininski z woj-

ostwa Lininki Małej, p. Jacko Lininski z wojtostwa lininskiego, p. Andrzej Tychowski z wójtostwa Tychy, p. Daniło Terszowski z wójtostwa terszowskiego, p. Maciej Steszycki z Bratkowicz, p. Hrehory Terlecki z wójtostwa mołdawskiego, p. Fedor Komarnicki z wójtostwa bachnowskiego, p. Wasil Komarnicki z wojtostwa rosochackiego, p. Stefan Micianski z wojtostwa miciańskiego, p. Filip Suzanski z wojtostwa suszanskiego, p. Demian Dołżański z wojtostwa dołżańskiego, p. Hrehory Zadzilski z wojtostwa zadzilskiego, p. Iwan Zawacki wojtostwa zawadzkiego, p. Iwan Wiciowski z wojtostwa wiciowskiego, p. Iwan Wołoszanski z wójtostwa Wołoszanki Wielkiej, p. Ihnat Jasioński z wojtostwa jasiońskiego, p. Zacharka Kondratowski z wojtostwa kondratowskiego, p. Paweł Wołoszanski z wojtóstwa Małej Wołoszanki, p. Iwan Łużecki z wojtostwa łużeckiego, p. Mikołaj Wołoszynowski z wojtostwa Wołoszynowej, p. Tymko Potocki z wojtostwa potockiego, p. Petro Nanczołowski z wojtostwa nanczołowskiego, p. Oleksa Jasienicki z wojtostwa jasienieckiego, p. Tymko Suszycki z wojtostwa szuszyckiego, p. Iwan Płoszczanski z wojtostwa płoszczanskiego, p. Iwan Zdzanski z wojtostwa zdzanskiego, p. Makar Gałowski z wojtostwa gałowskiego, p. Jacko Sozanski z wójtostwa Bystrzyce, p. Iwan Smolnanski z wojtostwa smolnańskiego, p. Lechno Sprynski z wojtostwa sprynskiego, p. Aleksander Hołowiecki z wojtostwa hołowickiego, p. Michajło Mszaniecki z wojtostwa mszanieckiego, p. Hrehory Tyszowski z wojtostwa Tyszowicy, p. Jacko Bilinski Słochytyłowicz, p. Fedyna Smereczanski Nalewajkowicz z wojtostwa Smerecki, p. Sienko Przysłupski Fajowicz z wojtowstwa przysłupskiego, p. Hatko Wołczanski z wojtostwa wołczańskiego, p. Jurko Jabłonski z wojtostwa jabłońskiego, p. Jacko Mszaniecki z wojstwa Tureczek Wyżnych, p. Sienko Jaworowski z wojtostwa jaworowskiego, p. Michajło Zworski z wojtostwa Zwora, p. Ihnat Jarzynin z kniastwa niedylnickiego, p. Waśko Pacławski z wojtostwa Woli Arłamowskiej, p. Wasko Weliczanski z wojtostwa Pawężowa, p. Wasko Turzański Kachanowicz, p. Stanisław Manasterski, p. Iwan Bereżnicki Kupryniaczek, p. Iwan Manasterski Popowicz, p. Hrehory Popiel Abramowicz, p. Kuźma Łucki Bniczak, p. Hnat Łucki Jedynakow, p. Semion Brosniowski, p. Stanisław Popiel Hanczakowicz, p. Mikołaj Jaworski, p. Iwan Radyłowski, p. Iwan Turzański Mieleszowic, p. Gabryel Popiel Kisielewicz od matki i braci, p. Iwan Popiel Kisczakowicz, p. Wasko Maytkowski, p. Mis Topolnicki Dmitrowicz Popowicz, p. Ihnat Putatycki, p. Stefan Dobrzanski Witrowski, od pp. mieszczan przemyskich z Kruhela pachołek pieszo, p. Paweł Krasuski, p. Olexa Maytkowski Skibanowicz, p. Jacko Maytkowski Skibanowicz, p. Łukasz Czerniecki, p. Iliasz Jaworski Zubowicz, p. Paweł Jaworski Susteiowicz, p. Hryc Jaworski Wołkowicz, p. Andrzej Jaworski Zubowicz, p. Wasko Jaworski Dawidowicz, p. Iwan Jaworski Hnaciowicz, p. Iwan Jaworski Ichnaciowicz, p. Tedor Jaworski Kłoszacowic, p. Tymko Jaworski Kłoszacowic syn p. Waska Jaworskiego, p. Iwan Hoszowski syn p. Stanisława Hoszowskiego, p. Prokop Jaworski Bałowicz; p. Hrehory Jaworski Ihnaciowicz; p. Iwan Jaworski Ihnaciowicz; p. Halko Jaworski Susteiowicz, p. Stec Jaworski Faiowicz, p. Andrzej Jaworski Piskowicz, p. Jurko Biliński, p. Iwan Jaworski Piskowicz, p. Iwan Jaworski Zubowicz, p. Wasko Jaworski Kobarłowicz, p. Senio Jaworski Ruszyc, p. Ilko Uniatycki, p. Fedko Maytkowski Konterowicz, p. Andrzej Maytkowski Ferenkowicz, p. Dmitr Maytkowski Mikłaszowic, p. Andrzej Maytkowski Wiezulicz, p. Hryc Maytkowski Czuczipkowic, p. Dmitr Maytkowski Hryniowicz, p. Staś Maytkowski Leskowicz, p. Iwan Maytkowski Skiterowicz, p. Tymko Sozanski, p. Jacko Podhorodelski z Jawora, p. Iwan Jaworski Faiowicz, p. Petro Jaworski Piskowicz, p. Sienko Jaworski Kuzmicowic, p. Hryc Jaworski Horoszkowic, p. Fedko Ilnicki Janinowicz, p. Andrzej Maykowski Czuczepkowicz, p. Wasil Jaworski Isypowicz, p. Tymko Jaworski Gnatczewicz, p. Hryć Jaworski Gnatczewicz, p. Hryc Ilnicki Kołhanowicz, p. Dmitr Ilnicki Skobycz, p. Sawka Ilnicki Telepanowicz, p. Iwan Ilnicki Wyliczyc, p. Jakim Ilnicki Huczyłowicz, p. Dawid Ilnicki Huczyłowic, p. Iwan Komarniki Klimowicz, p. Stefan Ilnicki Telepianowicz od p. Prokopa JaworskiegoMartycza, p. Piotr Turzański Kachanowicz, p. Stec Jaworski Juzypowicz, p. Paweł Łyskowacki, p. Iwan Kulczycki syn p. Lesia Waska Kulczyckiego, p. Michajło Smolenski od pp. Pielwieckich minorennium, p. Andrzej Rudawski z wojtostwa rudawskiego, p. Prokop Serednicki z części wojtostwa Nanowy pp. Nanowskich, p. Sien Kulczycki Mielkowicz, p. Iwan Kulczycki Szumiło, p. Wa-

sko Topolnicki, p. Anton Kulczycki, p. Andrzej Sielecki Maśnikowicz, p. Tymko Sielecki Czybulczyc, p. Hrehory Sielecki Hłodaśko, p. Paweł Sielecki Dzurdz, p. Wasil Czerhawski z wojtostwa czerhawskiego, p. Hrehory Sielecki Kleckowicz, p. Stefan Dobrzanski Gankowicz, p. Jacko Kulczycki Mielkowicz, p. Paweł Winnicki Klizowicz, p. Stanisław Winicki Klizowicz, p. Ferens Winnicki Klizowicz, p. Iwan Winnicki Fedynic, p. Wasko Winnicki Miszenkowicz, p. Hrehory Winnicki Radziejowicz, p. Wasko Winnicki Radziejowicz, p. Hrehory Sielecki Wozynczak, p. Iwan Putatycki Machno, p. Piotr Sielecki Kleckowic, p. Iwan Sielecki Maśnikowicz, p. Hrycko Maytkowski, p. Klim Sielecki, p. Maciej Dziekunski, p. Hryc Ilnicki Jaroszowic, p. Fedko Sielecki Skrebczyn, p. Wasko Pacławski Jackowicz, p. Jac Łucki Jedynaków syn, p. Mikołaj Łucki Daskowic, p. Fedor Boiarski, p. Iwan Czajkowski Kunko, p. Tymko Litynski Piskorowicz, p. Stefan Bilinski Szafranow syn, p. Jarmoła Łucki Hermanow syn, p. Wasko Ortynski Juchnowicz, p. Michajło Bilinski Groziowicz, p. Hrehory Bilinski Słutełowicz, p. Andrzej Bilinski Mieleszowic, p. Wasko Winnicki Duczyk, p. Hryc Ilnicki Paranicz, p. Łuczka Jaworski Ostrzyszowic, p. Jacko Spronski z wojtostwa spronskiego, p. Paweł Bilinski Słotyłowicz, p. Fedio Ilnicki Siemuskowicz, p. Porfirius Dobrzanski, p. Iwa Ilnicki Szykorycz, p. Hryc Ilnicki Rypczyc, p. Teodor Jaworski Czerwakowicz, p. Andrzej Jaworski Stankowicz, p. Paweł Maytkowski Jazulicz, p. Fedko Maytkowski Teczenkowicz, Iwan Maytkowski Woron, p. Paweł Maytkowski Lewkowicz, p. Andrzej Maytkowski Wołczanowicz, Ferens Baczynski Leszkowicz, p. Paweł Pacławski Potyrajko syn p. Waska Potyrajki Pacławskiego od tegoż, p. Prokop Podhorodecki Wołowanicz, p. Hryn Podhorodecki Wołowanicz, p. Tymko Jaworski Piskowicz. 2. Przy zawieraniu i skończeniu pakt popis pod Zborowem die 18 Augusti 1649: P. Bazyli Kopystynski, p. Iwan Kopystynski od p. Aleksandry Turskiej, p. Daniło Jaworski Liszkowic, p. Iwan Sozanski Popowicz, Felicyan z Grochowiec Grochowski kasztelan przemyski.

Ind. Rel. Castr. Prem. 376 p. 1239—1255.

34.

Wisnia, 11 października 1645.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya syjmiku wisnieńskiego dana w Wisni die undecima Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono na sejm walny sześćniedzielny die 22. Novembris w Warszawie blisko przypadającym[1]) IMciom pp. posłom od nas wybranym WIMci p. Mikołajowi z Zurowa Daniełowiczowi podstolemu koronnemu, IMci p. Markowi Sobieskiemu staroście krasnostawskiemu ze lwowskiej ziemie, z przemyskiej IMci p. Piotrowi Ożdze pisarzowi ziemskiemu lwowskiemu i IMci p. Janowi Wojakowskiemu sekretarzowi J. kr. Mci, a] z sanockiej ziemie WIchMciom p. Franciszkowi z Dubrawki Dubrawskiemu podkomorzemu przemyskiemu i IMci p. Janowi Adamowi ze Żmigroda Stadnickiemu podkomorzemu sanockiemu. 2. Luboć się największe gotują wielkiemu imieniu i animuszowi polskiemu J. kr. Mci p. n. m. a conscientia recte factorum praemia i wszystkie insze w porównaniu tych gasnąć muszą, a to jednak in partem tego przystępuje i ta wiernych nas poddanych J. kr. Mci wdzięczność i podziękowanie, które przy uniżonem oddaniu poddaństwa naszego odniosą do majestatu J. kr. Mci p. n. m. Ich Mć pp. posłowie nasi, że J. kr. Mć nieszczupłość krwie i zdrowia swego, co za wszytko niech się rzecze, za tę miłą naszą i swoją oraz zastawiał się ochotnie ojczyznę, będąc tak zawsze gotów, zdrowie dla niej położyć, jako co moment proximus zostawał periculo. 3. Jako w powinnem oddawaniu za łaskawe J. kr. Mci panowanie, obywatele nasi poczuwają się wdzięczności, tak i do tej ochoty znają się,

[1]) Sejm i sejmiki zwołane uniwersałem datowanym we Lwowie 1 września C. Leop. 399 p. 893.

która do obrony nas króla Pana oraz i do miłej należy ojczyzny, jakoż i w tem pospolitem ruszeniu krwawo się byli ziemie nasze koło tego z inszymi IchMciami różnych województw zachodzili, a lubo też co fert alea belli do smaku nie przychodziło[a]), tedy nie zasłużyliśmy tak depressi nominis pospolitego ruszenia przez instrukcyą J. kr. Mci tytułu, w czem słuszny żal nasz odniosą IchMć pp. posłowie nasi do majestatu J. kr. Mci. 4. Jeżeliby kiedy na potem przyść miało do pospolitego ruszenia, serio cavendum, aby według dawnych praw we wszytkiem i wcześnie złożone bywało, i żeby żadnymi zaciągami ludzi służebnych od tego na potem nie zasłaniały się województwa. A na którychby teraz z tej okazyej pospolitego ruszenia stanęły kaduki, kognicya ich ma należeć trybunałowi, prócz tych, które są uproszone po tych, którzy się do obozu nie stawili, bo to nullitati omnino ma subiacere. 5. Na temci najbardziej zasadzone jest teraz uspokojenie ojczyzny naszej, aby zapłata wojska obmyślona była, która że bez podatków być nie może, tedy uznawszy wprzód słuszny dług z komputu prawdziwego chorągwi i liczby żołnierzów pod niemi będących, non obstante teraz commissione we Lwowie illegitime expedita, inibunt modos ze wszystkimi stanami de ratione podatków IchMć pp. posłowie nasi, a sola jednak zaczynając to coaequatione. A że ta najsłuszniejsza jest nie in summa ale in ratione podatków, dojrzą tego pp. posłowie nasi, aby z summy czopowego przez Ich Mciów pp. województw wielkopolskich braci naszej zebrane w tę kockwacyą wtrącone nie były, gdyż to w osobliwy komput podatków Rzptej iść miałoby. Że zaś IchMć pp. Sanoczanie pokazali to, że tak podczas interregni, jako i teraz więcej podatków nad insze ziemie wydali, tedy co się pokaże ex coequatione nazbyt wydanych podatków, to aby w teraźniejszych pro parato przyjęto było. Do tego aby na nasze zniszczone przez żołnierza kraje in coequatione był respekt dojrzą tego pilno Ich Mć pp. posłowie nasi. 6. Pewniśmy tego o miłości województw górnych, że będą mieli wzgląd na spustoszałe nasze ruskie województwa i straty obywatelów, gdzie fortunami i zdrowiami naszemi świeżo teraz to serpens do Ich Mci zarzuciliśmy malum, że miłości braterskiej ku nam i ojczyźnie zechcą Ich Mć co ultra coequationem tak potrzebnej oświadczyć ojczyźnie. Tejże miłości braterskiej wyglądamy od Ich Mci stanu duchownego braci naszej, którzyby zaledwie nie altiori titulo do tego Rzptej przykładać by się z ochoty mieli ciężaru, będąc oraz szlachtą bracią naszą, będąc i sacrorum praesides et administratores, których największa ma być teraz ratio, o co serio prosić będą IchMć pp. posłowie nasi. 7. Komisya, która na uznanie długów in fidem publicam zaciągnionych według intencyej konstytucyej sejmu coronationis we Lwowie odprawować się miała, aby tamże w Warszawie przez deputaty z senatu i koła polskiego odprawowała się. Co zaś należy do zapłaty wojska, aby znowu IchMć pp. komisarze do Lwowa deputowani byli dla uznania tamże prawdziwego komputu i regestrów chorągwi, gdzie tamże zaraz aresta na zasługi żołnierskie tak naszego jako cudzoziemskiego narodu ludzie zachodzące, przy zapłacie wojskowej aby nie tylko przez sędziów wojskowych sądzone były, ale żeby IchMć pp. komisarze tak dwóch z pośrodka siebie do tego deputowali, którzy oraz i sprawiedliwość nie odwłoczną z skarg na pp. żołnierzów zachodzących czynić będą, czego nie odstępnie będą się domagać IchMć pp. posłowie. 8. W każdej dobrej Rzptej praemium bene meritos, paena zaś sequitur deliquentes, co że zawisło a disciplina militari, tedy IchMć pp. posłowie nasi ante omnia zniosszy się z Ich Mciami inszymi będą ze wszystką poselską izbą przez Mć p. marszałka poselskiego prosić króla IMci, aby disciplina militaris w ryzę wprawiona była i oraz aby od teraźniejszych ciężarów nieznośnych przez niepo wściągnionego żołnierza ziemie nasze uwolnione były. A że znajdowały się takie nieraz chorągwie, które się woluntarskiemi nazywając dwory szlacheckie najeżdżały, przetoż cavendo wprzód, aby takowe przypowiedne listy z kancellaryej koronnych nie wychodziły, dla zawarcia drogi i okazyej swawolniejszym, włożą się w to serio, Ich Mć pp. posłowie nasi, jako i w to, żeby według prawa sądzeni takowi byli i exempta onym nieszły. Lecz że najskuteczniejsza disciplina militaris zostawa zawsze przy powadze hetmańskiej,

---

a) P. nie przypadło

która najbardziej diuturnitate officii paratur, zaczem abyśmy już jednego superioris potestatis mogli mieć wojsk naszych hetmana (do wyścia Ich Mciów w niewoli będących) serio ze wszystkimi stanami włożą się w to pp. posłowie nasi, (oraz przy wakancyach tego się dopominając). Także aby cudzoziemskie tytuły nie zagęszczały się w wojskach naszych i owszem na wszystkie starszeństwa cudzoziemskiego żołnierza, jeśli go nam zaciągnąć kiedy przyjdzie, aby slachta koronna podawana była. 9. Co się tknie kosztów królowej Jej Mci paniej n. m. do zgody wszystkich województw skłaniać się będą IchMć pp. posłowie nasi, a z strony królewicza IMci Karola o opatrzenie jakiem opactwem, aby królewiczowi IMci pierwsze wakujące konferowane było sine jednak praeiudicio cuiusvis. 10. Nie posterius to u nas wiedzieć, że wdzięcznością najbardziej przychęca się dobrych Ojczyzny synów usługa, a oraz tem, że najbardziej Rzptej wzmaga się salus, przeto IchMć pp. posłowie nasi zniosszy się z inszymi Ich Mciami in facie Rzpltej podziękują IchMciom pp. regimentarzom, jako IMci p. wojewodzie sendomirskiemu[1]) i IMci panu kamienieckiemu[2]) za prace i odwagi pod Zbarażem podjęte. Mianowicie książęciu IMci p. wojewodzie ruskiemu[3]) podziękować, że wszystko niemal w dobrach swoich przez te wojenne kłótnie straciwszy i ostatek pecculii privati dla zdrowia onej ważył, z niemałą ludzi kupą pod Zbaraż przyszedszy, jakoż oraz przy uniżonej prośbie seriam instantiam wniosą IchMć pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby znacznym a pierwszym wakansem tak wielkie straty książęciu IMci z munificencyej pańskiej ratować raczył, żebyśmy ingratae meritorum patriae lubo u postronnych narodów nie odnieśli tytułu i do załugi tejże ojczyzny wzmagających się wiernych synów nieodchęcone były zapędy. Jakoż oraz i o to prosić będą IchMć pp. posłowie nasi, aby J. kr. Mć i na to chciał mieć miłościwe oko, że dla uspokojenia granic od Moskwy książe JMć ustąpił dóbr swoich dziedzicznych Drychajłowa[4]) i olszańskiej włości w ręce moskiewskie, aby per commutationem czego inszego słuszną wdzięczność książe JMć odniósł a republica. 11. Niemasz tego w ojczyźnie, któryby nie przyznał odważnych zasług i wielkich strat nie tylko w królewskich ale i w dziedzicznych majętnościach IMci p. podczaszego koronnego[5]), tedy jako IMć z dawna meruit od rzpltej wdzięczności, tak teraz usilnie będą prosić IMć pp. posłowie nasi, aby parem virtuti od J. kr. Mci mógł otrzymać nagrodę. 12. Toż podziękowanie słuszne odnieść mają i upraszanie łaski J. kr. Mci za zasługi swe kosztowne IMć p. chorąży koronny[6]) i IMć p. Sieniawski[7]) tudzież książę IMć Dimitr[8]). Przetoż w oświadczeniu tego obojga IchMciom będą tam stawać IchMć pp. posłowie nasi. Lubo temże imieniem ważonych dla Rzptej kosztów IchMć pp. Sobiescy wszelkiej zasłużyli od rzptej nagrody, ale i dla tego, że sedes belli była teraz założona w dobrach IMciów, tedy aby ea sorte idącego i zatrzymanego tam wojska tak wielkiej w dobrach swych nie podjęli straty, odniosą to do majestatu J. kr. Mci IchMć pp. posłowie nasi, aby oraz przy wspaniałych przeciwko tej ojczyźnie zasługach zacnej pamięci rodzica swego mogli słuszną otrzymać wdzięczność. 13. W tak niebespiecznych szrankach postanowiona ojczyzna jako największego potrzebowałaby wojennego praesidium, jakoż supplement wojska kwarcianego ktemu byłby najskuteczniejszy, byle to tylko bez uciążenia poddanych naszych i rzptej być mogło, co fidei et conscientiae IchMciów pp. posłów committimus. 14. Nie tylko palpabilibus armorum praesidiis, ale i temi które się lubo remotiora jakoby zdadzą, lecz skuteczne do zatrzymania pokoju bywają media, dźwiga się salus integri, potrzebną tedy rzecz rozumiemy, aby poseł do Porty był wyprawiony w potwierdzeniu dawnego pokoju, tudzież i do hana tatarskiego, żeby w zawziętej nie ustawał ku tej rzptej przychlności. Gdzie oraz tenże poseł uczyni stararanie i instacyę do hana wniesie z strony wyzwolenia IchMciów pp. hetmanów [9]) także aby wolne więźniów wykupowanie było. 15. Pakta z Kozakami in tantum tylko aprobować za słuszną rozumiemy, in quantum non praeiudicabunt ulli statui iuribus ecclesiae catholicae romanae et privatorum zwła-

---

[1]) Jędrzej Firlej. [2]) Stanisław Lanckoroński. [3]) Jeremi Wiśniowiecki. [4]) Nedryhajłow w Vol. leg. IV. 268. [5]) Mikołaj Ostrorog. [6]) Aleksander Koniecpolski. [7]) Adam Sieniawski. [8]) Dimitr ks. Wiśniowiecki. [9]) Mikołaj Potocki h. w. k. i Marcin Kalinowski het. polny.

szcza w spisowaniu Kozaków z dóbr dziedzicznych. A tych IchMciów pp. komisarzów, którzy przy dokończeniu tychże traktatów pod Zbarażem dali na się kartę IMci p. Potockiemu w pewnej sumie, że ma być ex hoc obsidio od Tatar wykupiony, aby była fides eliberowana przyłożą starania IchMć pp. posłowie nasi. 16. Odwagi cnego rycerstwa pod Zbarażem będącego etiam apud invidum wielkiej wyciągają wdzięczności i nagrody, zaczem do ćwierci darownej luboby i do większej darownej sumy skłoniły się stany koronne, nie będą od tego IchMć pp. posłowie nasi, do czego i korsuńskie wojsko ma należeć. 17. Tempore expeditionis publicae aby pacta cum scitu et consilio totius equestris ordinis na ten czas będącego odprawowały się jako potrzebna wielce jest, tak oraz będą to na potem pp. posłowie nasi pilno warować. 18. Rem monetariam cale zlecamy curae IchMciow pp. posłów naszych przy zniesieniu się ze wszystkimi stanami. 19. Iż IchMci pp. bracia religiej greckiej skarzyli się na przeszłych sejmikach i walnych sejmach, tak i teraz uskarzają się o wielkie praeiudicia swoje w wolnościach i przywilejach i w odjęciu niektórych beneficia, tedy zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, iżby to obwarowali sufficientissime, żeby już religia grecka we wszystkich exorbitancyach i pretensyach swoich uspokojona była. 20. Reces sejmu przeszłego w świeżej zostawa pamięci, który aby od pp. posłów serio był poparty pilno to zlecamy. 21. Aby ze wszystkich ścian swoich cale zostawała uspokojona ojczyzna pomoże do tego nie po małej części komisya szwedzka, na którą koszt i munificencyę Jkr. Mci z podawających się wakancyej najprędzej i bez uciążenia skarbu rzptej pokaże się. Od Węgier zaś że już nie raz złożona a przecież do skutku swego nie przyszła komissya, prosić będą IchMć pp. posłowie nasi, aby król IMć listami swymi w tej mierze a mianowicie z strony czasu, miejsca i wysłania komisarzów z tamtej strony cesarza IMci [1]) i książęcia siedmiogrodzkiego [2]) poprzedziwszy, tych IMciów na tę komisyą deputować raczył, quorum interest, aby do skutku przywiedziona była, a in quantum by ta komissya tak prędko nie doszła, prosić Jkr. Mci o listy tak do cesarza IMci jako i do księcia siedmiogrodzkiego, aby z rozbójników powołanych sprawiedliwość czyniona była za granicą. 22. Zachodzi to w nie mały uszczerbek prawom naszym i wolności, że senatus consulta wdawają się w sprawy sejmowi należyte, aby to na potem nie bywało zaraz przy wakancyach upomnią sie IchMć pp. posłowie. 23. Iż niebespieczna rzecz, aby kiedy IchMć pp. senatorowie i rezydenci odstrychnieni nie byli od rad J. kr. Mci przez zażywanie paucorum tylko subiectorum ad consilia, przeto obwarują to na potem IchMć pp. posłowie. 24. Jeśli co za słuszniejszą, tedy i to koło nasze uznawa, aby jako wiele IchMciow z ludźmi swymi własnymi w zbarawskiem oblężeniu przy swoich kwaterach stawając byli nie małą pomocą obronienia się wojska rzptej, tak oraz słuszna, aby do ukontentowania i zasług rachując służbę od zbaraskiego oblężenia tychże IchMciów ludzie należeli z ludźmi rzptej, co aby u stanów koronnych otrzymano było dojrzą tego IchMć pp. posłowie nasi; także, aby ci IchMść uspokojeni byli, którzy fide reipublicae assekurowani podczas interregni kosztem swym prowadzili zaciężne chorągwie. 25. Przywykłe już już z dawna obywatelom ziem na zych animusze i efekty in testimonium meritorum IMci p. Stadnickiego podkomorzego sanockiego, który z siebie i zacnego rodzica swego de hac republica bene meritus, zaczem będą Ich Mci pp. posłowie nasi upraszać Jkr. Mci aby na tak znaczne zasługi miłościwe oko mieć raczył. 26. Największa każdej rzptej pociecha, gdzie się godnych wiele znajduje słusznej od niej regratyfikacyi, jako i nasza teraz takowych ma, kiedy tak wiele się ciśnie w nadzieje wielkiej cnoty swej et fidei reipublicae oświadczonej do tej, która jest największa w ojczyźnie naszej remuneracya, w klejnocie szlacheckim. Zaczem, jeżeli ten p. Claudius Arpin de Parpere [a]) ukaże dzielności swojej pod Zbarażem pokazanej przez którego z Ich Mciow pp. regimentarzów wyświadczenie, nie będą od tego Ich Mść pp. posłowie nasi, aby mu indigenat był pozwolony, to dodając, aby ad tertiam progeniem incapax był officiorum et beneficiorum rzptej. Pana zaś Ubalda większej jeszcze rzpta potrzebuje do tego przysługi. 27. Lecz

---

[1]) Ferdynand III. [2]) Rakoczy Franciszek. [a]) P. Perpeze.

to beż wątpienia słuszna, aby którzy byli wierniejsi rzptej pod ten czas Kozacy, jako to Zabuski, Ganza i Jasko klejnotem szlachectwa naszego, przy inszych łaski J. kr. Mci nagrodach obdarzeni byli [1]). **28.** Iż w niemałej obywatelów liczbie tak wielkich ziem sejmik nasz zasiada wisinski, tedy że za jednego tylko obieraniem deputata rzadko się któremu lubo dobrze zasłużonemu tej dostaje godności, że z tejże przyczyny oraz dla wielu Ich Mci konkurujących bez obranego nieraz zostajemy deputata, będą się omnimode starać Ich Mć pp. posłowie nasi u stanów koronnych, aby po dwu deputatów z sejmiku naszego obierano, a teraz jeżeli z przeszłego sejmiku naszego deputackiego który z Ich Mciow niezgodnie mianowanych ważył się w trybunale przysiądz i zasieść, żeby to żadnej wagi nie miało. **29.** Iż tantae calamitatis i tak strasznego ojczyźnie przez domową wojnę zamięszania motores, nie gdzie indziej tylko w domu inquiri mają, przetoż aby rzpta huius mali authores dość mogła, pp. posłowie nasi o sejm inquisitionis w roku przyszłym mense decembri starać się mają pro debita in patriam fide. **30.** Za pozwoleniem kilku Ich Mciom pp. senatorom odjazdu za granice zagęściło się, że siła Ich Mciów sine consensu reipublicae do cudzych krajów wyjeżdzają, przeto aby paena na sejmie namówiona była na Ich Mciow, którzy by się, póki nie uspokojona będzie ojczyzna, tego ważyli ultra consensum rzptej, będą popierać Ich Mć pp. posłowie nasi. **31.** Ponieważ ze samej tylko i to jeszcze nie zupełnej (a ekonomia samborska, Drohobycz, Stryj i niektóre insze rzpltej dobra i duchowne w to nie wchodzą) przemyskiej ziemi p. Ubald na regiment swój sumę trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt i pięć a) zł. oprócz owsa i siana według ordynacyej IMci p. wojewody sędomirskiego [2]) wyciąga, czemu aby się wydołać mogło rzecz niepodobna, prosić będą gorąco Ich Mć pp. posłowie, aby J. kr. Mć ordinans słuszny i znośniejszy tak p. Ubaldowi, jako i inszym regimentom i chorągwiom polskiego i cudzoziemskiego narodu, w ziemiach naszych leże swoje mającym, przysłać raczył i inszym surowie roskazać, aby krążąc niepotrzebnem przechodzeniem dóbr tak dziedzicznych jako i rzptej i duchownych, do końca w niwecz nie obracali. **32.** Dochodzi nas wiedzieć, że przeciwko jasnemu prawu mandatów z kancelaryej J. kr. Mci nie chcą, wydawać, jako to teraz w sprawie Jej Mci paniej Małogoskiej, tedy jako aby mandat w tej sprawie wydany był zaraz, tak i na potem żeby tego nie bywało, będą warować Ich Mć pp posłowie. **33.** Jeżeliby jakie kondemnaty stanęły w trybunale na tych Ich Mciach, którzy ex vi laudorum konstytucyami approbowanych naznaczonego pod interregnum zaciągnęli chleba po dobrach szlacheckich i duchownych, aby nullitati jako przeciwko prawu subiaceant. **34.** Znajdują się tacy, którzy ważą się nad prawo pospolite przywileje od króla IMci ad male narrata uprosiwszy na królewszczyzny, które mianowicie per cessionem od sukcessorów przychodzą per vim najeżdżać i do kosztów prawnych possesorów przywodzić, tedy aby w pokoju kochający się ludzie turbowani inpune nie byli, contraveniens huic iuri, aby po dwa tysiąca grzywien winy podpadał cum refusione damnorum na trybunał inter causas officii pozwany. **35.** Uwłacza to niepomału skarbowi rzptej, że nad prawo libertacye wychodzą z kancelaryej J. kr. Mci i na podatki rzptej, zaczem aby wydane libertacye nullitati subiaceant i na potem takowe nie wychodziły cavebitur i żeby oraz Ich Mć pp. starostowie non obstantibus istis inbibitionibus et sublevationibus glejtów exekucyą czynili. **36.** Akta grodzkie przemyskie ponieważ za przeszłych pisarzów nie są aktykowowane, jako teraźniejszego p. pisarza [3]) często na sejmikach miewany relacyą, postarają się Ich Mć pp. posłowie nasi, aby revisores z sejmu naznaczeni i sumptus z sejmiku naszego relationis być mógł temu obmyślony. **37.** Przez inkurzye tatarskie i kozackie akta tak ziemskie jako i grodzkie zydaczowskie jedne funditus zniesione, drugie poszarpane i ogorzałe zostały. Zaczem Ich Mć pp. posłowie sedulo starać się będą, aby rewizorów naznaczono, żeby te, które mogą być przepisane przepisać. Restauracyą zamku zydaczowskiego namówić a wsi od zamku oderwane aby na potem przywrócone były, salvis modernis possessoribus. **38.** Luboć szkoda, ale o to edocti su-

---

[1]) Ob. Vol. l. IV, 290. [2]) Piotr Firlej. [3]) Piotr Paweł Mniszek.

a) P. siedm.

mus, że rzptej na obronie mia Lwowa wiele należy. Ukazują w tem swoją ochotę Ich Mć pp. obywatele ziemie lwowskiej także i sami mieszczanie miasta Lwowa, że się do tego kosztem swym chcą przyłożyć, byle tylko od rzpltej był początek i Ich Mć księża lwowscy duchowni w tychże chcieli pociągać kosztach, co jako słuszną rzecz na sejmie IchMć pp. posłowie nasi będą popierać. 39. Mając tego słuszną dla zaciągnienia pieniędzy IMć p. wojewoda bracławski [1]) potrzebę, aby dobra swoje pod ordinacyą podpadające arendować mógł, a że mając związane od tego ręce przez też ordynacyą konstytucyą utwierdzoną solvi lege a republica na sześć lat postulat, jako do naszego koła braterską w tej mierze wnosił instancyą IMć, tak tego poprą na sejmie IchMć pp. posłowie. 40. Dla poratowania zdrowia swego IMć pan sądecki [2]) do cudzej ziemie wybierając się słusznie grodowi swemu sanockiemu chce prowidować, aby w niebytności IMci sprawiedliwość święta w odwłoki nie szła. Zaczem według samegoż IMci w tej mierze do nas instancyi, żeby syn własny IMci za surrogatora zasiadł miejsce efficient to u stanów koronnych IchMć pp. posłowie. 41. Jako z młodych lat swoich zaraz w usłudze wojennej merebatur de reipublica IMc p. August Sokolnicki a teraz mianowicie strażnikiem obrany stawał pracowito przy obronie Przemyśla, aby w konsideracyej takowe zasługi Jkr. Mć mieć raczył, będzie wniesiona prośba do Jkr. Mci przez pp posłów. 42. Panowie Jaworscy, Tureccy i Ilniccy mając przy ekonomiej samborskiej dobra swoje uskarzali się w kole naszem, że dobra ich do ekonomiej przyłączone, tedy aby komissya z sejmu na uznanie tego naznaczona była będzie to w staraniu IchMciow pp. posłów. 43. Nie tylko słuszna ale i potrzebna, aby OO. Karmelici lwowscy na Garnczarskiej ulicy jako o pozwolenie proszą okopania się i omurowania z swym kościołem i swoim klasztorem, ta aby otrzymali tego pozwolenie u stanów koronnych za instancyą pp. posłów naszych, tak jednak, aby to z dokładem IchMciów pp. komisarzów we Lwowie po sejmie będących uczynili.

Petita.

44. Wiadome jest dobrze wszytkiej rzpltej zniszczenie miasta Lwowa; zaczem zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, aby się usilnie o to starali, aby wszystkim tym, u których IchMć pp. komisarze we Lwowie po pilawieckiem rozbieżeniu wzięli ad fidem publicam summy pieniężne na zaciąg wojska, także co teraz na upominki tatarskie dali, aby im to in toto oddano było lubo przez odpuszczenie na kilka lat czopowego lubo jaki najlepszy sposób w tej mierze wynaleziony będzie. Co zaś zaciągnęli długu na okóp wojsku zaporoskiemu przy oswobodzeniu miasta, w tem jeśli nie in toto przynajmniej ex parte aby ratowani a Republica byli za słuszną rozumiemy. 45. Miasto Przemyśl dla ustawicznego żołnierza przechodzącego zniszczone będąc suplikowało, żeby jako od stanowisk chorągwi na kilka lat wolne było, tak żeby incolae civitatis i wszytkie kamienice i dwory, które tylko respectu bonorum iurisdictioni civili subiectorum do tego należą i Żydzi wszystkie ciężary zarówno ponosili, myta także i grobelne miastu od ś. p. Sigismunda Augusta króla nadane, które in reparationem viarum publicarum obracać się ma,) aby wybierane a) i dawane były, uczynią staranie tego pp. posłowie na sejmie, dodając i to, aby chałupy, sady i ogrody wałom przeszkadzające zniszczone być mogły, jednak in casu tylko evidentis periculi, albo które już zniesione dla tejże potrzeby są, aby o to turbowani mieszczanie nie byli. 46. Miasta J. kr. Mć Drohobycz i Janów za ukazaniem wielkiego zniszczenia swego otrzymali od J. kr. Mci libertacyą od stanowisk żołnierskich i od wszelkich podatków, tedy iż o approbacyą tego sejmową do nas suplikowali, uczynią tam tego curam IchMć pp. posłowie. 47. A z strony miasteczka Wisnie aby konstytucya anni 1633 reasumowana była i folgę w podatkach dla poratowania mieć mogło. 48. Z strony obrony zamku miasta Grodka konstytucyą anni 1611 reassumować. A iż teraz to miasteczko niemal całe przez ogień zniesione, o libertacyej (którą od J. kr. Mci otrzymali) aprobowanie postarają się IchMć pp. posłowie. 49. Miasteczko

---

[1]) Władysław Myszkowski. [2]) Franciszek Mniszek. a) P. approbowane.

Stary Sambor, dla zniszczenia przez nieprzyjaciela i żołnierza więc i dla kosztu na obronę ważonego, aby jako insze miasteczka do ekonomiej samborskiej należące wolne było do którego roku słuszna rzecz jest. 50. Słuszna rzecz jest, abyśmy każdemu utrapionemu uciekającemu się do nas z prośbą dali auxiliarem manum, zaczem widząc in qua calamitate byli przez ten czas Żydzi lwowscy w omieszkaniu handlów i oblężeniu wojska zaporozkiego, gdzie znaczną sumą do okupu przyłożyli się, zlecamy staraniu IchMć pp. posłów naszych, aby wolni byli jako od pogłównego tak i od inszych podatków rzptej do lat trzech, hoc praecavendo, aby w sumie pogłównego ujmy nie było, co przez inszych Żydow zastąpiono być ma. 51. Żydzi aby nad zwyczajne pogłówne pod insze podatki podpadali. 52. To wszystko i coby się jeszcze do całego uspokojenia wynaleść mogło miłej Ojczyzny, będą IchMć pp. posłowie nasi ze wszystkiemi popierać stanami, circa conclusionen zaś teraźniejszego sejmu tylko według konstytucyej coronationis króla świętej pamięci we wszystkiem postępować sobie będą i żeby konstytucye zaraz na górze podpisane przez IMci p. marszałka poselskiego prosto do ksiąg podane były. 53. Z tego sejmu relacyjny sejmik przyniosą nam IchMć pp. posłowie dla obierania poborców, a cokolwiek z strony podatków na tym sejmiku uchwalono będzie, aby suum valorem i teraźniejszego sejmu zaraz mieć mogło, curae IchMciów pp. posłów naszych zostawujemy. 54. To tedy zgodnie namówiwszy IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu z podpisem ręki i przyłożeniem pieczęci podać do grodu ziem naszych zleciliśmy. Działo się w Wisni die 11 Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono. Andrzej Maximilian Fredro z Pleszowic marszałek sejmu wisnienskiego.

Castr. Sanoc. Rel. 162 p. 3289—3308; *Castr. Leop. Rel. 399 p. 1108—1127; Castr. Prem. 376 p. 1331—1342 Ręk. Bibl. Ossol. 3566 f. 240 v. — 248 v.*

35.

Wisnia, 10. lutego 1650.
Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo wojewodztwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej zjechawszy się na dzień dzisiejszy na sejmik z przeszłego sejmu złożony[1]) takoweśmy za powszechną zgodą zjazdu naszego vigore constitutionis sobie pozwolili i uchwalili laudum. Ponieważ z relacyej Ich Mców pp. posłów naszych wzięliśmy wiadomość o pozwoleniu w ziemiach naszych dwojga podymnego albo summę corespondentem, jako nigdy nie chcieliśmy deesse necessitatibus miłej ojczyzny naszej, tak lubo w wielkiem spustoszeniu krajów naszych przez nieprzyjaciela i swawolę kozacką i gęstych wszystkiego prawie wojska ciężkich na poddane przechodów i dotąd nad prawo exakcyej mniej słusznych na one przypadamy, które takowym sposobem wydawane być ma. 2. A naprzód ziemia lwowska pozwala poborów pięć, do których wybierania obiera sobie za poborcę IMcę p. Piotra Ożgę pisarza ziemskiego lwowskiego, ziemia przemyska poborów cztery, do których obiera za poborcę IMci p. Irzego Madalińskiego wojskiego żydaczowskiego, ziemia zaś sanocka poborów cztery, po których pobiera za poborcę IMci Melchiora Grotkowskiego. Których poborów salvis abiuratis et desertatis wedle konstytucyej przeszłego sejmu wybieranie poczynać się ma a die decima octava praesentis, a trwać ma ad secundam Martii. Ci Ich Mci pp. poborcy każdy w swej własnej ziemi grodzie iuramentum super fidelem exactionem de iure odprawić powinni będą, które te pieniądze wybrawszy, wytrąciwszy sobie salarium de iure należące, pro die quinta Martii na przyszłą da Pan Bóg komissyą do rąk JW. p. podskarbiego koronnego[2]) albo za asygnacyami IMci wedle konstytucyej teraźniejszej wnieść i odnieść powinni. Do pieniędzy zaś na prowiant żołnierzowi naznaczonych wybierania mianujemy Ich Mci pp. po-

[1]) Vol. l. IV., 313. [2]) Jan Mikołaj Daniłowicz.

borców, ze lwowskiej ziemie IMć p. Adama Dzierzka podczaszego ziemie sanockiej z przemyskiej IMć p. Andrzeja Srzedzinskiego, z sanockiej IMć p. Hieronima Orzechowskiego, którzy uczyniwszy w grodach iuramentum fidelis exaccionis uchodząc trudności około uznawania osiadłości i proporcyej rzemiosł dwa pobory akcidencyami z dawna do poborów należącymi, jako są szose i od rzemiosł płacenia, dóbr wszytkich ogólnie stacyom i zimowaniu żołnierskiemu podległych, ziemskich, jednak szlacheckich i włok wybranieckich nie tykając, wybierać będą i na dzień św. Michała Archanioła za asygnacyą skarbową Ich Mciom prowiantmagistrom oddadzą. 3. Czas wybierania tych poborów die decima octava Augusti poczynać się ma, a kończyć się septima Septembris będzie. A ponieważ od woza żadnego niepowinni będą Ich Mcie, tedy od tych podatków samem tylko kwitowem kontentować się mają. A iż w ziemi lwowskiej czopowe ad praesens currens pro die prima Octobris expiruje, tedy toż czopowe a die eadem w tejże ziemi lwowskiej wedle dawnych praw do lat dwu, to jest ad diem similem primam Octobris in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo mocą sejmiku naszego postanowiamy, do którego wybierania IMć p. Stefana Narajewskiego stolnika podolskiego za administratora obieramy, który praevio iuramento w grodzie lwowskim vel eo vacante w grodzie bliższym wybierać ono a die superius nominata prima Octobris pocznie, salarium zwyczajne sobie wytrącając. 4. Ponieważ w ziemie lwowskiej i przemyskiej ziemstwo i gród wakuje a przysięgi desertatorum et conflagratorum pozwolone są na sejmie ziemiom mianowanym, które być nie mogą ob defectum sądów ziemskich i grodzkich, necessitas zaś rzptej exegit, żeby jako najprędzej te podatki były wydawane pro hac sola vice, tedy pozwalamy iżby ci wszyscy, którzy się będą zasłaniać konflagracyami i desolacyami, te przysięgi tak z miast ako i ze wsiów odprawowane były w ziemi lwowskiej coram subdelegato, mianowicie przed IMciem p. Janem Wyżgą podsędkiem lwowskim a w przemyskiej zaś przed IMciem p. Gabryelem z Bierccze Biereckim pisarzem ziemskim przemyskim przy bytności jednak Ich Mciów pp. poborców, ażeby in posterum iuri communi nie szkodzili, kiedy otwarte grody będą, gdyż się to per necessitatem pozwoliło, żeby się IMcie pp. exaktorowie autentycznymi dokumentami zasłaniali i kwit dostateczny z skarbu otrzymali. W takowych niespokojnych czasach, ponieważ Ich Mcie pp. obywatele ziemi sanockiej nie są securi w domach swoich, takoweż praesidium domowe, jakie sobie na przeszłym sejmiku relationis po sejmie coronationis uczynili byli i na nie sumpt przy sumpcie JW. IMci p. kasztelana sądeckiego[1]) obmyślili i teraz postanawiają, upraszając w tej mierze tegoż JW. p. kasztelana sądeckiego, aby jako po te czasy providebat securitatem Ich Mciów, tak dotąd prace swej litować nie raczył, pozwalając na to praesidium z czopowego sumpt taki, jaki jest tamże w laudum sejmiku mianowanego wyrażony. 5. Które to laudum nasze dla większej powagi i wiary zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby go ręką własną przy pieczęci podpisał i do akt ziem naszych podał. Działo się w Wisni na sejmiku relationis die decima Februarii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo. Jerzy Wandalin z Wielkich Kunczyc Mniszek marszałek sejmiku wisnienskiego.

Castr. Sanoc. Rel. 163. p. 199—201; Ręk. Bibl. Ossol. 3566 f. 251—252.

36.

Wisnia, 11. września 1650.

Swiadectwo sejmiku wiszeńskiego w sprawie wywodu szlachectwa.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej przemyskiej i sanockiej na sejmik electionis deputata trybunalskiego z województwa naszego do Wisni na dzień dzisiejszy zgromadzeni wiadomo czynimy, iż szlachetni pp. Stanisław, Andrzej

[1]) Franciszek Mniszek.

i Paweł Horodynscy slachetnego niegdy Antona Horodynskiego synowie od slachetnego p. Pawła Sulatyckiego tak w sądzie ziemskim przemyskim jako i potem w głównym trybunalskim koronnym w urodzeniu swojem slacheckiem naganieni, stanąwszy oczywiście w kole naszem sejmikowem i produkowawszy dekreta naganienia swego a do prawa pospolitego o wywodzeniu slachectwa opisanego przychylając się stawili w kole naszem pokrewnych w genealogiej swojej. 2. A naprzód z liniej ich ojcowskiej stanąwszy między nami urodzeni Ich Mć pp. Hrehory i Semion Hordynscy bracia rodzeni, synowie niegdy slachetnego Iwana Hordynskiego ze wsi Hordyni powiatu przemyskiego, dziedzicowie, herbu Sas zeznali, iż pomienioni slachetni Stanisław, Andrzej i Paweł Hordynscy, synowie niegdy slachetnego Antona Horodynskiego są bracia swoi od stryecznych rodzonych z ojcem swoim a ojcem ich Antonem Hordynskim idącego i z domu a familiej ojcowskiej bracia i krewni są swoi 3. Także z liniej baby stawili oczywiście slachetnego Stanisława Czajkowskiego we wsi Czaikowicach w ziemi lwowskiej dziedzica, herbu Prus, który stanąwszy przed nami zeznał, iż pomienieni naganieni panowie Hordynscy są bracia swoi z baby slachetnej Maryny Czajkowskiej, córki Michała Czajkowskiego a żony niegdy slachetnego Jerzego Hordynskiego, dziada naganionych idący ofiarując się drugiego świadka z liniej tejże, który na ten czas stanąć z inszymi nie mógł, w sądach głównych trybunalskich stawić; z liniej zaś macierzyńskiej stawili slachetnych Jana i Pawła Hordyńskich dziedziców wsi Hordyni i ultimos stirpis maternae, którzy stanąwszy zeznali, iż ci pp. Hordynscy naganieni bracia są swoi cioteczni z slachetnej Anny, córki Mikołaja Horodynskiego, żony zaś Antona Horodynskiego ojca naganionych a ciotki swojej po ojcu spłodzeni. 4. Nadto przychylając się do prawa pospolitego dowodzili tejże genealojej swojej slacheckiej ciż pp. Hordynscy naganieni dispozycyami dóbr ziemskich przez przodków swoich i zapisami, także munimentami różnymi, począwszy od dziada swego slachetnego Jurka Hordynskiego syna niegdy Iwanka Hordyńskiego. A naprzód pokazali zapis ziemski przemyski de actu Praemisliae feria tertia post octavas festi sacratissimi Corporis Christi Domini millesimo quingentesimo vigesimo tertio, w którym slachetny Wasil Hordynski dobra swoje we wsi Hordyni slachetnemu Jurkowi Hordyńskiemu dziadowi naganionych bratu swemu wiecznością daje daruje. Także drugi zapis de actu Praemisliae in positione actorum terrestrium ipso die S. Agnetis Virginis anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, w którym slachetny Jurek Hordynski dziad naganionych połowicę części swoich dóbr we wsi Hordyni leżących od slachetnego Fedka Hordynskiego Czobotka w sześcidziesiąt zł. zastawuje. Przytem pokazali ex processibus iuris et litibus fori terrestris relacyą woźnego położenia pozwu od slachetnego Stanisława Tustanowskiego dziedzica Kornalowic contra nobiles Georgium avum redargutorum nec non Wasko et Annam Hordynskie successores nobilis Iwanko Hordynski proavi redargutorum pro erectione et elevatione saepis alias gaci in villa Hordinia in fluvio Dniestr et inundationis pascuarii pratorum et agrorum suorum, wydanego sub actu in castro praemisliensi feria quarta post dominicam quadragesimalem Invocavit, anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono ex actis praemisliensibus wydaną; więc i protestacye obdukcye z grodu tegoż przemyskiego circa idem tempus et annos przeciwko pomienionemu Jurkowi Hordyńskiemu dziadowi swemu et reciproce przez niego uczyniona. Pokazali przy tem zapis ziemski lwowski de actu Leopoli in positione actorum terrestrium feria quinta post festum Epiphaniarum Domini anno millesimo quingentesimo sexagesimo septimo commutationem inter nobiles Fedko Hordynski ab una et Margaretham filiam nblis. olim Michailo Czaikowski consortem vero nblis. Georgii Hordynski aviam redargutorum bonorum villae Czaikowice aviae suae haereditariorum cum bonis villae Horodyn. Pokazali przytem zapis ziemski przemyski, de actu Praemisliae fetia tertia post festum S. Agnetis anno millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, w którym Wasko Hordynski slachetnemu Antonowi Hordynskiemu ojcu naganionych bona sua haereditaria videlicet duas argulas agri in villa Hordinia in summa triginta marcarum zastawuje. Także zapis ziemski przemyski transportationis per nobilem Joannem Stapkowski nobilibus Anton patri redargutorum et Les Hordynskim de omni et integro iure suo videlicet tertia sorte bonorum in villa Siekierczyce et Hordynia sitarum a Du-

nikowskie et Hordynskie modo donationis perpetuae quaesita, sub actu Praemisliae feria tertia post festum Sanctae Agnetis virginis anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo nono in terminis terrestribus zeznany. Pokazali do tego zapis ziemski przemyski in terminis terrestribus feria tertia post festum S. Anetis millesimo quingentesimo octuagesimo quarto zeznany, którym nobilis Anton nobilis olim Jurko Hordynski filius, ociec naganionych, nobili Annae nobilis olim Misko Hordinski filiae consorti suae matri redargutorum summam quinquaginta florenorum dotis et totidem dotalitii inscribit. Przytem pokazali oblatę z grodu przemyskiego intercyzy działowej w Przemyślu die decima tertia Martii roku millesimo sexcentesimo decimo nono spisanej, sub actu in castro premisliensi sabbato post dominicam Conductus Paschae anno millesimo sexcentesimo quadragesimo sexto do akt grodzkich podanej, między slachetnym p. Fedorem Kopystynskim z jednej a pany Hordynskiemi różnymi i tymiż także naganionymi uczynionej, ofiarując się i manifestując gotowi być więcej muniment i dispozycyi prawnych swoich, których teraz dla zawarcia ksiąg także wakującego i zawartego grodu przemyskiego wyjąć nie mogli, suo loco et termino pokazać i tęż genealogią swoją slachecką onemi copiosius komprobować. 5. Co tak w kole naszem sejmikowem wywiodszy i genealogią urodzenia swego slacheckiego pokazawszy prosili nas ciż panowie Hordynscy naganieni, abyśmy onym tę attestacyę naszą wywodu ich doskonałego z koła naszego dali. My tedy słuszny ich wywod takowy slachectwa swego tak przez świadki ich bracią i pokrewne swoje, szlachtę i obywatele województwa naszego nam dobrze znajome, jako i przez dyspozycye i probacyę ziemskie przed nami uczynione, widząc a do prawa pospolitego się stosując, tę attestacyą naszę legitimae deductionis nobilitatis illorum pp. Hordynskim tymże naganionym przez IMć p. Stanisława Rzewuskiego podstolego ziemie bracławskiej marszałka natenczas sejmiku tegoż naszego deputackiego wydać zlecilismy i onę rękami naszemi podpisaliśmy. Działo się w Wiśni w kościele farnym w poniedziałek po święcie narodzenia naświętszej panny Maryej bliższy roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego. Stanisław Rzewuski podstoli województwa bracławskiego marszałek koła rycerskiego sejmiku wisinskiego mp. locus sigilli eius. Adam Dzierzek starosta zydaczowski, Andrzej z Nowotańca Stano podczaszy ziemie lwowskiej, Zygmunt Fredro stolnik sanocki, Kasper Wojakowski podstoli ziemie przemyski, Marcin z Niedzielska Madalinski podczaszy wielunski, Jerzy Grochowski z Grochow wojski samborski, Jerzy Madaliński z Niedzielska wojski zydaczowski podwojewodzy ziemie przemyski, Bazili Litynski z Litynia, Piotr z Goraia Goraiski, Jan Grochowski, Andrzej Łoś z Grotkowa, Jan Małaczyński z Małaczyna, Stanisław Małaczyński, Iwan Horodyski.

Ind. Iscr. Rel. ter. Prem. 125 p. 3—8.

37.

Wisnia 7. listopada 1650.

Instrukcya posłom na sejm.

1. Instrukcya sejmiku wisnienskiego[1]) WIMci p. Mikołajowi Ostrorogowi podczaszemu koronnemu rohatyńskiemu, mikołajowskiego etc. staroście, IMci p. Markowi Sobieskiemu krasnostawskiemu etc. staroście ze lwowskiej; IMci p. Franciszkowi Dubrawskiemu podkomorzemu przemyskiemu, IMci p. Andrzejowi z Pleszowic Fredrowi sekretarzowi J. kr. Mci z przemyskiej; IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madaleńskiemu podczaszemu wielunskiemu, IMci p. Stanisławowi Koniecpolskiemu z sanockiej ziemi zgodnie obranym posłom na sejm dwuniedzielny die septima Novembris roku tysiąc sześć set pięćdziesiąt dana. 2. Że J. Mć pan nasz miłościwy wziąwszy wespół

[1]) Sejmik zwołany uniwersałem króla datowanym w Bielsku 20 września C. Leop. 400 p. 463.

z Koroną na głowę swoją pańską utrapionej ojczyzny naszej obmyślawanie ledwie co zabawiwszy czasu in persona sua regia odważnie i szczęśliwie za łaską Bożą one od widomego niebespieczeństwa i upadku zaszczycił i dotąd perpeti sollicitudine całości i bespieczeństwa jej jako ojciec miłujący obmyślawać nie przestaje, uniżenie podziękują IchMć pp. posłowie nasi i szczęśliwego panowania w długie lata powinszują J. kr. Mci prosząc przytem, aby cokolwiek do poratowania jej potrzebnego będzie być rozumiał, z wysokiego baczenia swego miłościwie adhibere raczył, tak wedle praw dawnych ze wszytką residencyą rad zdrowych zasięgając, jako i zasłużonym ludziom pro meritis cuiusque dóbr Rzptej szczodrobliwie udzielając, czem i ludzie godni do usługi J. kr. Mci i rzpltej przychęcać się będą i inopia publica po wielkiej części sublevari może. 3. Opatrzenie securitatis rzptej ze wszystkich stron zlecamy cum plenaria potestate fidei et prudentiae pp. posłom naszym, tak do wynalezienia sposobów doskonałego umorzenia intestinorum dissidiorum, jako też i do ubezpieczenia granic koronnych, częścią per renovationem foederum z przyległymi monarchami i z drugimi przez traktaty, częścią gdyby tego rozumiała potrzebę a) Rzpta per iustum wojsk rzptej supplementum, mianowicie chorągwi powiatowych, żadnych jednak offensiva nie zaciągając bella, co ante omnia semotis arbitris traktować będą. 4. In casu gravioris periculi dawamy facultatem pozwolenia pospolitego ruszenia sine divisione belli wedle dawnych praw i zwyczajów koronnych, które tamże ma być doskonale we wszystkich swoich punkciech mówione tak, żeby jak z najpewniejszą ojczyzny obroną odprawowane być mogło, w czem znosić się będą z inszemi województwy, i ten, który się nazdrowszy i nalepszy sposób zdać będzie przedsięwezmą, taxationem fundorum wedle dawnego statutu dla lepszego porządku i porównania uchwaliwszy. 5. Zapłata wojsku aby zupełna i skuteczna jako naprędzej stać się mogła inibunt rationes ze wszytką rzptą, do której aby IchMć pp. duchowni znaczną jaką sumą pro suo in patriam amore przyczynili się prosić będą panowie posłowie nasi. 6. Spytają się też przy tem, czemu hiberna namówione nie doszły i one do exekucyej przywiodą, więc gdzie pieniądze na nie złożone obracają się, a które są u poborców, aby tamże zostawały do decyzyej sejmowej. 7. Salaria pp. komisarzom na traktaty szwedzkie naznaczonym[1]) iż z skarbu pospolitego augeri nie mogą, prosić będą J. kr. Mci pp. posłowie, aby raczył to miłościwie na się wziąć, a perswazyą swoją pańską do podjęcia się odprawienia tej funkcyej kosztem własnym zagrzać, ubespieczywszy onych prędką i obfitą z dóbr do dyspozycyej swojej pańskiej przypaJdających etiam in absentia IchMciów nagrodą. 8. Tegoż sposobu aby J. kr. Mć z tymi, którzy egationes publicas obibunt zażyć raczył uniżenie prosimy, na przyjmowanie zaś posłów od sąsiad przyjeżdżających z skarbu rzpltej prowizya ma być dawana tantisper, ażby się podała okazya intratnego jakiego vacans na te same koszty naznaczenia, bo nisi subveniat w tej mierze paterna J. kr. Mci sollicitudo, uznawamy imparem oneri rempublicam. 9. Komisyą lubelską przy podziękowaniu za podjęte koszty i fatygi IchM pp. komisarzów in toto approbujemy[2]) a komisyą menniczą do szczęśliwszych rzpltej czasów suspendowaną i moneta, mianowicie złotowe talery i lewkowe do pierwszej ceny jako przed komisyą szły przywiedziona była wkładamy na posły nasze, obligując ich w tem debita patriae pietate, więc i mennica we Lwowie żeby postanowiona była. 10. Fortuna królewica JMci angielskiego jako godna wszelakiego ex tam enormi et inaudito casu politowania tak dla zostającego jeszcze w świeżej pamięci ludzkiej dziada królewicza JMci ku ojczyźnie naszej uprzejmości wzajemnie powinnego poratowania, ale że sama in hoc suo calamitoso casu będąc rzplta nie może ferre subsidium, ad feliciora tempora odłożyć się to musi. 11. Wysokie merita JWIMci p. kasztelana krakowskiego[3]) i IMci p. wojewody czernichowskiego[4]) hetmanów koronnych nie mogąc ob multiplices sumptus z podatków publicznych IchMcie gratificari, aby przez pp. posły nasze z szczodrobliwej J. kr. Mci opatrzności jako najgoręcej zalecone były iniungimus i aby od IchMciów pp. starostów i dzierżaw-

[1]) V. l. IV, 267. [2]) Ob. Vol. l. IV, 332. [3]) Mikołaj Potocki. [4]) Marcin Kalinowski.
a) S. być.

ców dóbr Rzptej, które w krajach całych są, podobnym sposobem, jako od IchMciów pp. duchownych IMci p. krakowskiemu na sejmie przeszłym pozwolone jest, subsidium otrzymać mogli in rem IMci p. wojewody czerniechowskiego pilnego przyłożą starania. 12. Prośba JO. książęcia JMci wojewody ziem ruskich[1]) iż nie privatum ale publicum respicit commodum et votum; przyłożą się do tego IchMć pp. posłowie, żeby ta sprawa jako najprzystojniej in mentem reipublicae ex re książęcia IMci gruntownie umoderowana i uspokojona była. 13. Nieustawająca koło spraw rzptej pracowitość i wielkie koszty WIMci p. podczaszego koronnego[2]) jako słuszną od wszytkiej ojczyzny meretur gratitudinem, tak aby i gorąco do J. kr. Mci za IMcią wniesiona być miała instancya mieć chcemy. 14. Petitum książęcia JMci Dimitra[3]) o zapłacenie ludziom in obsidione w Zbarażu będącym jako słuszne pp. posłowie nasi pilno promowować będą, a libertacya dóbr spustoszonych Zbaraża, Zborowa, Złoczowa, Jezierny, Wyszogrodka, Wiznian aby do lat dziesięci dana była. 15. IMci p. Wesseliniego generała węgierskiego et concivis nostri przeciwko tej ojczyźnie, jako dowodna nam zawsze patuit miłość, tak wzajemną chcąc to nagrodzić życzliwością serio zlecamy Ich Mciom pp. posłom, aby sprawę IMci przed sądy J. kr. Mci z p. Tekelem przypadającą gorąco zalecili. 16. Merita dawne IMci p. Bałabana i teraźniejsze więzienie, aby J. kr. Mć hojną i miłościwą łaską swoją nagrodzić raczył uczynią gorącą instancyą pp. posłowie nasi. 17. Nietylko wszytkiej ojczyźnie ale i postronnym narodom wiadome są zasługi książęcia JMci p. wojewody ziem ruskich, ale że zwyczaje dawne i prawo ostre dygnitarstw wespół z starostwy sądowemi trzymać zabraniają, a sprawiedliwości świętej się omieszkiwa, prosić będą IMć pp. posłowie o podanie starosty na sądy, które per legem de incompatibilibus dotąd vacabant. 18. Lubo deklaracye ziem naszych na podatki salvis desertatorum abiuratis stanęły, jednak iż przymować pod komisyą nie chciano obciążliwa rzecz jest, aby tedy przyjęte i kwity wydane były a szafunek pieniędzy podatków, które będą uchwalone, aby w ręku pp. szafarzów powiatowych zostawał efficient pp. posłowie. 19. Wsi kollegium lwowskiego na chwałę Bożą i institutionem młodzi fundowane, skąd nie mała podpora Rzptej być musi, aby od stanowisk i stacyej uwolnione były i w łanowym ratione hibernorum uchwalonym abiurata im przymowano aequum censemus. 20. Panny zakonne klasztoru Jarosławskiego, że w niemałej liczbie prowizyą wiosek dawnych sustentować się nie mogą, aby im pozwolono było kupić majętność jaką o trzydzieście tysięcy zniosą się pp. posłowie z stanami koronnymi. 21. IMcię p. Franciszka Korytka starostę wisninskiego, także IMć p. Franciszka Stadnickiego dzierzawy Ich Mciów Wiśnią i Krechow za dworem pozwano, a że się to zagęściło i dzieje się cum praeiudicio iuris communis, aby Ich Mć mianowani iuribus suis jako legalibus gaudeant a na takowych impetratores peny postanowione były opatrzą pp. posłowie. 22. Iż władyctwo przemyskie księdzu Antoniemu Winnickiemu od J. kr. Mci konferowane jest, aby manastery z konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quadragesimi primi pp. disunitom naznaczone onemu in possessionem oddane były. 23. Że z kancellaryej przywileje na przywileje wychodzą nec juri nec aequitati consentaneum, zaczem namówić sposób potrzeba, jakoby się temu zabieżało. 24. Kupy pewne iż nie będąc w służbie rzpltej pod chorągwiami po włościach chodząc szkody i łupiestwa wielkie czynią, aby pro hostibus patriae miane i przez ludzie w służbie Rzptej będące znoszone były. 25. Podczas interregni p. Piotr Sicinski pokazany chleb od sądu kapturowego w dobrach duchownych wybierał, o co że impetitur post confirmationem actorum interregni publica lege laudatam, aby wolny zostawał od kondemnat truybunalskich. 26. IMci p. Stanisławowi Cebrowskiemu wojskiemu stryjskiemu dawnemu i rzptej zasłużonemu żołnierzowi przywilej dany od ś. p. króla IMci Władysława na pewne uroczyszsze intercedit, zaczem by mógł teraz inszy otrzymać przyczynią się pp. posłowie. 27. Zasługi od młodszych lat począwszy aż do siwego włosu p. Augustyna Sokolnickiego, acz na przeszłym sejmie JKr. Mci zalecone, ale że bez skutku zostały, zalecają powtórnie pp. posłowie.

---

[1]) K. Jeremi Wiśniowiecki. [2]) Mikołaj Otrorog. [3]) Dimitr ks. Wiśniowiecki.

28. Mamy wiadomość że ołowie, siarki i saletry ex interioribus państw koronnych wywożą, temu koniecznie zabieżeć potrzeba. 29. Indigenaty i nobilitacye do zgody wszytkiej rzptej odkładamy, tak jednak, aby się staremu prawu koło tego uczynionemu nic nie ubliżało. 30. P. Wojciech Tyrawski na sejmie coronationis otrzymał był glejt, który i teraz aby mu był dany, ponieważ strona na to pozwala, ad componendum cum parte postarają się pp posłowie. 31. P. Józef Łączyński za zgodą jednostajną senatu i izby poselskiej miał mieć kwit z kilkunastu tysięcy, ale że między konstytucye nie wpisano, aby teraz wpisano, jeżeli się już z skarbem dobrze porachował postarają się pp. posłowie. 32. Iż podatki publiczne mianowicie czopowe konstytucyą sejmu przeszłego miastu Lwowu darowane nie obraca się ad mentem reipublicae na fortyfikacyą miasta, dlatego że w konstytucyej nie dołożono, tedy providebunt pp. posłowie, aby to deklarowano i ratione wydatków porządek na komissyej na to naznaczony był namówiony, a gwoli posporzeniu tejże fortyfikacyej czopowe swoje powiatowe ziemia lwowska do lat czterech tamże naznacza i reszty czopowego które się przy IMci p. pisarzu lwowskim ziemskim znajdą. 33. Klasztor OO. Karmalitów w polu pod Felsztynem aby a constitutionibus publicis był libertowany. 34. Miasteczko Wisnia aby od stanowisk i stacyej przechodzącego żołnierza wedle konstytucyej koronacyej króla IMci Władysława wolne zostawało postarają się pp. posłowie. 35. Co wszytko aby w swojej powadze zostawało, my rady, dygnitarze, urzędnicy i obywatele ziem wyżej mianowanych IMci p. marszałkowi koła naszego te artykuły ręką własną podpisać i do grodów podać zlecilismy. Działo się w Wisniej die septima Novembris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo Fanciszek Dubrawski pododmorzy ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego

Castr. Leopol. Rel 400. p. 1184—1193; Castr. Sanoc. Rel. 163. p. 1907—1914; Ręk. Bibl. Ossol. 3566 f. 258—260 v.

38.

Wisnia, 7. listopada 1650.

Sejmik kwituje poborcę z administracyi czopowego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytka szlachta na sejmiku wiszeńskim będący wiadomo czynimy tem pisaniem naszem, iż IMć p. Piotr Ożga pisarz ziemski lwowski czyniąc dosyć powinności swojej przed IMciami pp. deputaty na to z koła naszego wysadzonymi dał rachunek z administracyi czopowego. A to naprzód ze 46.000 zł· i z inszych akcessyi jako z Brodów i Stanisławowa, a potem ab anno 1646 usque ad annum 1648 ukazawszy perceptę z intercyzy zł. 72.000. Ukazał i dystrybutę onej okrom 17.300 zł. i kwit naszego przeszłego sejmiku wszytkich dystrybut. Te zaś 17.300 zł. pokazał, że częścią na defalkatę, częścią na salarium, które na niego przychodziło, tak iż już nic nie zostało przy IMci p. pisarzu lwowskim i owszem cokolwiek przyczynił i jeszcze przychodziło salarium onemu za przeszłe lata które nie pobrał, czego iż ustąpił z miłości braterskiej i to darował IMciom pp. obywatelom ziemie lwowskiej. 2. My też wszyscy na tym sejmiku zgromadzeni, regratyfikując to IMci i uważając przeszłe prace i tak wielkie aukcye w czopowem jako i poborach, które przez te lata administracyej swojej uczynił, z której akcyej ziemia lwowska defekta przeszłych poborców bez żadnego nowego składania i kwitu popłaciła, kwitujemy IMci p. pisarza lwowskiego za te wszytkie lata począwszy ab anno 1638 usque ad annum 1648 ad diem primam Octobris, gdyż na to wszystko autenticas quietationes ukazał i jeżeliby co omyłką nie wyrachowało się albo za prace, co od kogo albo imieniem IMci kto darowanego co wziął, to wszytko IMci kondonujemy i darujemy wiecznymi czasy od tego IMci uwalniając. A iż tysiąc zł. jeszcze Brody miasto nie oddali, tedy iniungimus to IMci p. pisarzowi, aby dochodził iure mediante. Na co dla lepszej wiary marszałkowi naszemu natenczas [illegible]jącemu zle-

ciliśmy się podpisać. Działo się na sejmiku w Wiszni die septima Novembris anno millesimo sexecentesimo quinquagesimo. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Ind. Rel. Castr. Leop. 406 p. 525—526.

39.

Wisnia, 20. stycznia 1651.

Laudum sejmiku relacyjnego wiszeńskiego.

My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo obywatele województwa ruskiego lwowskiej, przemyskiej i sanockiej ziem na sejmik wiszeński zgromadzeni, dosyć czyniąc konstytucyej na przeszłym sejmie o podatkach województwa ruskiego napisanych, na czas naznaczony w tejże konstytucyi to jest pro die vigesima Jannuarii in anno praesenti naznaczonej, zjechawszy się, takie laudum i postanowienie zgodne uczyniliśmy względem podatków i obrony dalszej rzpltej. Naprzód ziemia lwowska też uchwalone dwadzieścia i pięć poborów na dwie racie rozdziela. Piersza począwszy a die vigesima septima Jannuarii ad vigesimam quartam Februarii wybierane być mają trzynaście poborów. Druga rata ma się poczynać wybierać a prima Junii ad vigesimam sextam tegoż miesiąca. A że dla spustoszenia chociaż cum abiuratis nie mogła by temu uczynić dosyć ziemia lwowska, tedy summę z czopowych podatków wybraną tak przez IMć p. Stefana Narajowskiego, stolnika podolskiego, jako też przez IMcię p. Piotra Ożgę pisarza ziemskiego lwowskiego między te pobory dać pozwalają. O czem znieść się z sobą mają i porachowanie uczynić ne quid detrimenti respublica za nieoddaniem zupełnych pozwolonych podatków patiatur, a to za kwitem IMci p. poborcy teraźniejszego do tych podatków obranego. 2. A iż z wiadomości nie z konstytucyej, których jeszcze niemasz dotąd, mają taką relacyą, jakoby miało być uchwalone czopowe na pięć lat w mieście Lwowie, tedy jeżeliby na te podatki nie był mianowany exactor w konstytucyej, ziemia lwowska obiera sobie IMć p. Stefana Narajowskiego stolnika podolskiego, który praevio iuramento to czopowe w mieście Lwowie administrować będzie, i z inszem czopowem równo tam będzie to czopowe z miasta Lwowa oddawał, jako jest deklaracya w konstytucyi na przeszłym sejmie o tem napisana. Jeśliby też IMci p. poborcy przyszło dalej odwozić, nie we Lwowie te pieniądze oddawać, tedy na to zł. dwieście naznacza ziemia lwowska IMci p. poborcy in casu żeby salarium odcięte było. 3. To też sobie waruje ziemia lwowska, że tak z miast jako i ze wsiów raz przysiągszy poddani super conflagrata et desertata na drugie raty przysięgać nie powinni, ale sub eodem iuramento ma im kwit oddać IMć p. poborca po zapłaceniu podatków uchwalonych. 4 Pieniądze te, które tak IchMć pp. duchowni jako i IchMć którzy trzymają dobra rzptej względem hybernorum wydali byli po kopie z łanu, ciż powinni będą IchMć panowie exaktorowie oddać do rąk IchMciów pp. poborców teraźniejszych cokolwiek wybrali za kwitem ręcznym, a IchMć zaś pp. poborcy odebrawszy tę sumę powinni będą przyjąć to za gotowe tym IchMciom, którzy to oddali według kwitu od przeszłych pp. poborców pokazanego. A IMć p. poborca ma te oddawać pobory za asygnacyami IMci p. podskarbiego wielkiego koronnego według konstytucyej na przeszłym sejmie postanowionej. 5. Ziemia przemyska czyniąc także dosyć deklaracyej IMciów pp. posłów swoich na przeszłym sejmie te dwadzieścia pięć poborów wydać submituje się, jednak iż dla łacniejszego wydania, żeby tak ciężko poddanym nie czynili, na cztery raty to wydanie podatku rozdziela. Piersza rata tak jako ziemia lwowska w czasie, druga rata a prima Aprilis ad vigesimam quartam eiusdem mensis, trzecia rata a prima Junii ad vigesimam quartam eiusdem mensis; ostatnia rata a decima Augusti ad decimam quintam Septembris, to wszystko podług konstytucyej salvis abiuratis jako i ziemia lwowska, a względem oddania pie-

nięd̀zy hibernorum z ziemią lwowską zgadza się. Pokazał przy tem IMć p. Francisek Dubrawski podkomorzy przemyski asygnacyą od IMci p. podskarbiego koronnego na sumę sześciu tysięcy zł. do ziemie przemyskiej exaktorów z tych teraźniejszych podatków, a to na funkcyę legacyej od J. kr. Mci rzpltej na się włożonej do książęcia IMci siedmiogrodzkiego, że jednak tak prędko od IchMciów pp. poborców teraźniejszych oddane być nie mogły, tedy u IMci p. Kaspra Wojakowskiego podstolego przemyskiego z podatku czopowego dla prędszej wyprawy w drogę cztery tysiące zł. ukazują i dać naznaczają a dwa tysiąca u IMci p. Jerzego Magdalenskiego wojskiego zydaczowskiego, które to cztery tysiące powinien będzie IMć p. wojski żydaczowski, wybrawszy z pierwszej raty podatków ziemie przemyskiej IMci p. podstolemu przemyskiemu oddać i kwinazad odebrać od IMci p. podstolego, który otrzymał od IMci p. podkomorzego przemyskiego, gdyż za kwitem IMci p. podkomorzego przemyskiego powinien będzie oddać te cztery tysiące IMć p. podstoli IMci p. podkomorzemu przemyskiemu. 6. Ziemia sanocka aprobując także deklaracyą IchMciów pp. posłów swoich zgadzają się w dyspozycyej w oddawaniu rat względem podatków z ziemią przemyską i w hibernach; czopowe przy tem uchwalają sobie po wyściu teraźniejszego czopowego na cały rok, to jest a duodecima Julii in anno praesenti usque ad duodecimam Julii w przyszłym da Pan Bóg roku. Którego czopowego administratorem obierają sobie IMć p. Malchra Grodkowskiego, który wybrawszy ma tam oddawać iuxta laudum przeszłego. A ponieważ tenże IMć p. Melchior Grodkowski z przyszłych podatków, które na komissyą lubelską odwoził, nie wziął żadnego salarium, dlatego że go skarb odciął, tedy mu pozwalają IMci p. Grodkowskiemu IchMć pp. obywatele ziemie sanockiej na tym sejmiku zgromadzeni odebrać sobie tak wielką sumę jaka przychodziła względem salarium i co przyłożył z swego respectu defektu poborów ośmiu do czworga podymnego, a to lubo z teraźniejszego czopowego które currit lubo z przyszłego. 6. Poborców do podatków wybierania tych sobie obierają; naprzód ziemia lwowska IMć p. Sebastyana Kochanowskiego cześnika lwowskiego do wszytkich podatków. Ziemia przemyska jako na cztery raty rozłożyła tak czterech poborców obierają, do pierwszej raty siedmi poborów IMć p. Jerzego Madaleńskiego wojskiego zydaczowskiego, do drugiej raty sześć poborów IMć p. Stanisława Sieninskiego, do trzeciej raty także sześci i poborów IMci p. Walentego Fredra, do czwartej raty cześciu poborów IMci p. Zyrka. Ziemia sanocka do wszystkich rat dwóch obiera poborców do pierwszych dwóch rat trzynastu poborów IMci Hieronima Orzechowskiego do drugich dwóch rat dwunastu poborów IMć p. Piotra Polańskiego, który także salvis abiuratis wybierać takowe podatki mają i za assygnacyami IMci p. podskarbiego wydawać. 7. Od kwitów Ich Mciom pp. poborcom zwyż mianowanym nie będą więcej dawać ze wsiów tylko po groszy sześć. Z miast zaś i miasteczek ducta proportione pro discretione nie z wielkiem jednak uciążeniem pozwalają od kwitów wybierać. A jeśliby kto więcej brał z Ich Mciów pp. poborców lubo sukkolektorów Ich Mciów ze wsiów, żeby wziął więcej niż sześć groszy, tedy wolno będzie iniuriato o to pozwać na kwerele peremptorie gdzie, jeżeliby się pokazało, że extorsive nie z dobrej woli więcej wziął niżeli pozwolono, ma być na nim paena nakazana quatuordecem marcarum parti et iudicio totidem idque sub paena banitionis, a te podatki jako i wyższe ziemie salvis abiuratis wybierać mają. 8. Ciż Ich Mci pp. poborcy powinni będą jako najprędzej do grodów te lauda a gdzieby wakował do ziemstwa podawać i praevio iuramento jako najprędzej wybierać wedle naznaczonego czasu. Na co dla lepszej wiary i pewności zleciliśmy to laudum IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i pieczęć przycisnąć. Działo się na sejmiku relationis w Wisni roku pańskiego tysiąc sześćsetnego pięćdziesiątego pierwszego die vigesima Iannuarii. Piotr Ożga pisarz ziemski lwowski marszałek koła sejmiku wiszenskiego mp.

Cast. Leop. Rel. 401 p. 166—171; Castr. Sanoc. Rel. 164 p. 120—124; Ręk. Bibl. Ossol. 5366 f. 261—263.

40.

Przemyśl, 9 maja 1651.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszyscy obywatele ziemie przemyskiej zjechawszy się na naznaczony wiciami ostatniemi [1]) od króla IMć p. n. m. pro die nona Maii w Przemyślu dla umówienia pospolitego ruszenia ziemi naszej porządku, zgodnemi nas wszytkich zdaniami umówiliśmy sobie dzień popisu in armis, w takiej gotowości, jakoby zaraz nazajutrz ku wielkiemu iść obozowi, dzień vigesimam tertiam maii pod Przemyśl, gdzie IMć p. obożny nasz IMć p. Zerek do tego uproszony urzędu, temu popisowi naszemu sposobne upatrzy miejsce, temu popisowi naszemu sposobne upatrzy miejsce. Tedy wszyscy w miłości braterskiej statecznemi objecaliśmy to słowy, że wszyscy ziemi naszej obywatele na naznaczony dzień praecise i miejsce ze wszystkim stawimy się porządkiem. 2. Gdzie na tamtem miejscu securitatem domesticam ziemi naszej, samego miasta Przemyśla pod niebytność nas wszystkich umówimy i koszt na to. 3. Koszt zaś na wojenne expensa, któreby się znajdowały w tej expedycyej ziemi naszej będzie z reszty tak czterech tysięcy złotych, które z dawnej retenty czopowego przy IMci p. Jerzym Madaleńskim wojskim zydaczowskim a teraz poborcy naszym in deposito znajdują się, skąd IMć będzie spendował za asygnacyą kwitami IMci p. podkomorzego przemyskiego [2]) pułkownika na ten czas ziemie naszej. Co wszystko umówiwszy zgodnie IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu z podpisem ręki jego do akt grodzkich przemyskich podać zleciliśmy. Dan w Przemyślu die nona Maii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Andrzej Maxymilian Fredro na ten czas marszałek sejmiku przemyskiego mp.

Castr. Prem. 377 p. 651—652.

41.

Sanok, 9. maja 1651.

Laudum ziemian sanockich.

1. My dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemi sanockiej na dzień dzisiejszy to jest pro die nona mensis maii za uniwersałem J. kr. Mci trzecich wici [3]) i naznaczeniem sejmiku do Sanoka na miejsce zwyczajne zjechawszy się, lubo fatis sic volentibus kastellana swego [4]) przez śmierć odjętego w ziemi naszej nie mamy, któryby pro munere ex legibus regni imposito powinności swej dosyć uczynił, jednakże my in tanta necessitate reipublicae chcąc subvenire bono communi W-go IMci p. Jana Adama ze Zmigrodu Stadnickiego podkomorzego sanockiego na miejscu kasztelana pro ductore przyjmując, naprzód za podaniem IMci akceptowaliśmy miejsce zjechania się pod Sanokiem na okazowanie każdego z nas tak jako do potrzeby cum apparatu bellico powinien i popisania pocztów naszych dla dalszej direkcyej i prowadzenia nas przez WIMć p. podkomorzego. A co się czasu zjechania naszego dotknęło, uważając to u siebie, że jeszcze górne województwa nie ruszyły się i nas nie mijają, tedy WIMć p. podkomorzy sanocki pilnej ma zaciągać wiadomości, kiedy się górne województwa ruszą, aby nas przez uniwersał swój obwieścił, za którym my objecujemy bona fide stawić się w gotowości pod Sanok i dalej iść w porządku z inszemi wojewodztwy. 2. Dla większego bespieczeństwa rzpltej przy tej też publicznej uchwale namówi-

[1]) Datowane te wici w Warszawie 1 marca 1651. C. Leop. 401 p. 1557. [2]) Franciszek Dubrawski.
[3]) Datowane wici z Lublina 20 kwietnia C. San. 164 p. 555. [4]) Andrzej Boguski.

liśmy sobie praesidium domesticum, ile w tak niebespiecznem pograniczu, kędy my undiquaque cincti periculis; i uprosiliśmy do tego tak JW. IMć p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kastellana sandeckiego starosty naszego sanockiego, który nam w pisaniu swem do koła naszego na ten zjazd ludzkość swą wyświadczyć raczył, także i WIMci p. podkomorzego sanockiego, aby Ich Mć obmyślili nam takie praesidium pograniczne, żeby domy nasze pod odjazd nasz ab infestinationibus latronum et depraedatorum bespieczne być mogły, której benevolencyej Ich Miom my wdzięczni będąc przyczyniamy się do kosztów jednym poborem, który na tymże miejscu unanimi consensu złożyć submitujemy się tak z majętności naszych dziedzicznych jako i z dzierzaw i starostw królewskich i duchownych, wsi, miast i miasteczek, podług uniwersałów i kwitów poborowych sub paenis de contributionibus sancitis, który pobor należeć będzie ex aequo per medium do rąk tak WIMci pana sandeckiego jako i WIMci p. podkomorzego sanockiego za kwitami Ich Mciów ręcznymi. 3. A do wybierania tego poboru naznaczyliśmy i obrali poborcą IMcię p. Stanisława Błotnickiego który praemittere wprzód będzie powinien corporale iuramentum etiam extra terminos super veram exactionem. A ten pobór najdalej od poniedziałku przyszłego wybierać ma w Sanoku nieprzyjmując żadnychnowych desertata i abiurata, tylko te, które są od przeszłych poborców ad hunc hodiernum actum przyjęte, a ktoby go nie oddał citatus per eundem exactorem po powrocie da Bóg szczęśliwym do domów naszych na pierwszych kwerelach peremptorie parere et respondere processu iuris omneque iudicatum pati powinien będzie. 4. Ci jednak ludzie zaciągnieni od Ich Miow n. m. p. żadnego praeiudicium w wyciąganiu chleba w majętnościach naszych dziedzicznych czynić nie mają (excypując jednak wolne przyjmowanie powołanego i jawnego rozbójnika). 5. Na które postanowienie unanimi voce zezwoliliśmy się, podpisać to IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy i do akt grodzkich sanockich podać. Działo się na zjezdzie sejmikowym sanockim die nona mensis maii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Mikołaj Bal na Hoczwi marszałek koła sejmiku sanockiego.

Castr. San. Rel. 164 p. 582—583.

42.

Przemyśl, 23 maja 1651.
Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady dygnitarze i wszytko wojewodztwa ruskiego ziemie przemyskiej rycerstwo zjechawszy się na dzień dwudziesty trzeci maja[1]) laudo anteriori, dla popisu i ukazania swej na teraźniejszą ojczyzny potrzebę gotowości naznaczony, bacząc, że nieprzyjaciel koronny w swojej trwa zawziętości, a jako raz złamawszy wiarę i poddaństwo rzucił się in florentissimum ojczyzny naszej statum, tak w tem dotąd nie ustawa na państwa rzpltej, co raz to bardziej apertam exercendo hostilitatem, czemu już inaczej zabieżeć nie mogąc, zwłaszcza trzeciemi od J. kr. Mci p. n. m. obesłani będąc wiciami, tylko abyśmy piersiami własnemi całość i bezpieczeństwo zaszczycili, przeto takoweśmy między sobą na zjeździe teraźniejszym uczynili postanowienie, które strzymać sobie verbo militari lub paenis contra inoboedientes sancitis przyrzekamy. 2. Najpród żebyśmy co lepszym porządkiem do ratunku ojczyzny iść mogli propter frequentiam braciej i obywatelów ziemie naszej, za spólną nas wszytkich zgodą tycheśmy IMci z pośrodka siebie do prowadzenia

---

[1]) Był to dzień zaczęcia okazowania i obrad które to odbywały się się w katedrze przemyskiej. Wiemy atoli z protestacyi 26 maja przez Godlewskiego, Komarnickiego i innych szlachtę w grodzie uczynionej, (C. Prem. 377 p. 726 i nn.) że jeszcze 24 maja obrady nie były skończone. Wypływa stąd ponad wszelką wątpliwość, że data umieszczona w tem laudum, jest datą zaczęcia obrad a raczej datą limitowanego na owym terminie sejmiku.

braci użyli: tj. IMci p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego, który i półkowni kiem na ten czas będzie, IMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starostę przemyskiego, IMci p. Andrzeja Stasza podczaszego ziemie lwowskiej, IMć p. Kaspra Wojakowskiego podstolego ziemie naszej, IMć p. Jerzego Grochowskiego wojskiego samborskiego, IMć p. Adama Krasickiego, IMć p. Andrzeja Biereckiego, IMć p. Krzysztofa Ostrowskiego[1]. Do prowadzenia zaś braci, którzy pieszo na to pospolite ruszenie, koni mieć nie mogąc pójdą, użyliśmy IMć p. Jasienieckiego. Którym to IMćiom pp. rotmistrzom posłuszeństwo et facilitatem wszelaką trybem wojennym pod winami w prawie opisanemi bracia wszyscy powinni będą i wszytkie wojenne według dyrekcyi IchMci odprawować munia. 4. Ciż jednak IchMć pp. rotmistrze pod chorągwiami swemi więcej nad sto koni mieć nie będą powinni, ale skoro zbierze sto koni który z IchMci wedle popisu, jako się kto pisać będzie, dalej braciej zaciągać nie ma, regestra zaś towarzystwa i braciej pod chorągwiami będącego IMci p. pułkownikowi podawać i prezentować mają. A jeśliby jeszcze ultra co braciej zostawało, skoro IMć pp. rotmistrze do swoich dobiorą chorągwi, tedy tamże in loco zciągnienia rotmistrzów więcej przyczynić do prowadzenia onychże mamy. A ci IchMć którzy wpiszą się raz w regestra swoich rotmistrzów już nie mają pod insze chorągwie podjeżdżać. 5. Za strażnika ziemie naszej użyliśmy IMć p. Kaspra Wojakowskiego podstolego ziemie naszej, za obożnego IMć p. Andrzeja Zyrka, któremu ex nunc, aby ochotniej przypadające podejmował prace złotych półtrzecia sta z reszty poborów u IMci p. pisarza ziemskiego przemyskiego zostawające dajemy. 6. Sądy wszewszelakie przy IchMciach pp. urzędnikach ziemskich zostawać mają, do których wedle prawa dwóch deputatów przydaliśmy tj. IMci p. Stanisława Sicińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego i IMci p. Piotra Mniszka, którzy praevio iuramento zasiadać z IchMć pp. urzędnikami i sądzić będą. A że przez słabe zdrowie et provectam aetatem, będąc w lat blisko siedmdziesiąt jechać na teraźniejszą ekspedycyę IMć p. pisarz ziemski nie może, któremu wedle prawa pisanie dekretów należy, przeto wedle tegoż prawa na miejsce swoje jednego z deputatów od nas podanych użył IMć p. Mniszka przy IMci tedy praca ta pisania dekretów zostawać będzie. 7. To też sobie slacheckiemi słowy warujemy i przyrzekamy, że jakośmy wszyscy ziemie tej concives są w niej pignora i fortuny nasze mamy, więc prerogatyw różnych et mutua w tejże ziemi braterskiej suffragia szukamy, tak też na teraźniejszą ojczyzny potrzebę iść wszyscy wespół nie rwąc się ani jedni drugich uprzedzając obowiązujemy się i którýby ex concivibus po ogłoszeniu wici trzecich ważył się do zaciągów łączyć będąc possessionatus w ziemi naszej i precario iść na teraźniejszą ojczyzny usługę, na którą wszyscy z miłości własnej i powołania szlacheckiego bieżymy tudzież albo iść nie pospołu z bracią, takowego przez IMć p. pułkownika naszego J. kr. Mci ad paenas legum super eos statuendas deferemus. 3. A że wiele na tem należy, abyśmy wyjechawszy sami z domów naszych one in tuto zostawili, przeto takowe praesidium domowe postanawiamy, tj. użyliśmy i obrali za rotmistrza IMć p. Walentego z Pleszowic Fredra, warując to IMci fide publica, że J. kr. Mci upraszać mamy o uwolnienie IMci od teraźniejszej expedycyej, aby IMć zaciągnął sto człeka konnego zupełna i nie wytrącając rotmistrzowskiego pocztu, a nimi na wszytkie był intentus któreby podczas niebytności naszej erumpere miały swawoleństwa i buntów okazyej. 9. Żołd ludziom w zaciągu IMci będącym po zł. trzydziestu na koń na ćwierć uchwalamy, tak jednak, żeby do wybierania chleba skądkolwiek zaciężni ci IMci żadnej pretensyej nie mieli i wszędzie o swym koszcie chleba zażywali. 10. Pieniądze na ten zaciąg odebrać ma IMć złotych dwa tysiąca trzysta trzydzieście i groszy dziesięć od IMci p. Jerzego Madalińskiego wojskiego żydaczowskiego, które przy IMci z czopowego ziemi naszej zostawają. 11. A że do wystarczenia na sto koni jeszcze zł. sześć set i siedmdziesiąt nie dostawa a IMć podjął się benevole zarazem swemi pieniądzmi dołożyć i spełna mieć kompanią, przeto IMć p. podstoli przemyski administrator na ten czas czopowego

[1] Naznaczył termin i miejsce zboru szlachty sam podkomorzy Dubrawski a mianowicie dzień 8. czerwca za Mościskami pod Laszkami. C. Prem. 377 p. 734—735.

ziemie naszej residuum to z czopowego currenti oddać IMci będzie powinien. 12. Z którymi to ludźmi IMć omnimodam securitatem ziemi naszej jako i samego miasta Przemyśla przestrzegać będzie powinien, szkody żadnej i ukrzywdzenia ludziom tak w mieście tutecznem i inszym jako i we wsiach nie czyniąc. Jeśliby się przez zaciężnych IMć lub violatio jaka securitatis lub też szkoda gdziekolwiek i komukolwiek stała, oto samże IMć p. rotmistrz in quantumby sprawiedliwości nie czynił respondere przed IMcią p. podstarościm na ten czas przy grodzie zostawającym będzie powinien et refundere damna przez zaciężnych swoich poczynione. Do tegoż zaciągu IMć czeladnika żadnego przyjmować nie ma, któryby listu od pana swego onego uwalniającego nie miał, sub paenis eo nomine constitutis. Tychże ludzi stawić ma IMć ad acta laudi praesentis za niedziel dwie i prezentować ich IMci p. podstarościemu przy grodzie na ten czas zostawującemu, z którym we wszystkiem znosić się IMć i korelacyę mieć będzie. 13. Które to laudum nasze zgodnie przez nas uchwalone i postanowione maszałkowi zjazdu naszego teraźniejszego podać do wiadomości wszystkich do akt grodzkich zleciliśmy. Działo się w kole naszem dnia dwudziestego trzeciego maja roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego pierwszego. Jan z Rzeplina Wojakowski łowczy chełmski sekretarz J. kr. Mci marszałek na ten czas koła rycerskiego m. p.

Ind. Rel. Castr. Prem. 377. p. 721—724.

43.

Lwów, 26. maja 1651.

Laudum sejmiku lwowskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszyscy obywatele stanu rycerskiego ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego zjechawszy się na sejmik od IKr. Mci p. m. m. we Lwowie nam pro die vigesima sexta Mai naznaczony zgodnie contenta umowy naszej w tymże uniwersale króla IMci pana n. m. zawarte i prawem jako poprzedzający pospolite ruszenie sejmik mianowany odprawiliśmy, tak o czasie i miejscu popisu, jako też i bezpieczeństwie stołeczego województwa ruskiego miasta Lwowa, którem tak sacrorum jako i honorum et pignorum nostrorum zostają depositoria namówiwszy, czas tedy zjechania się i miejsce na popis dzień pierwszy czerwca pode Lwowem naznaczyliśmy. 2. Gdzie zjechawszy się przed IMcią p. kasztelanem[1]) popis według zwyczaju i prawa expeditionis universalis bellicae odprawić mamy i dalszy tamże porządek wojenny regimentarzów iście na tę expedycyę namówić, znosząc się z innemi tegoż województwa ruskiego ziemiami, abyśmy w kupie jako najprędzej do boku króla IMci p. n. m.' przyspieszyć mogli. 3. Securitas domowa, mianowicie miasta Lwowa, które tot etiam internis subiacebit przed zdradliwą Ruś i swawolne kupy periculis jakimiby sposobem obwarowana być mogła, inakszego dla extennuatas fortunas nostras znaleść nie mogliśmy modalusz[a] tylko ten, aby IKr. Mć p. n. m. do tego, które już piesze na obronę miasta zesłał praesidium, konnych ludzi cokolwiek miłościwie udzielić i posłać raczył, którzy i te domowe pobliższe uskramialiby sedycye i na swawolne kupy passim po wioskach naszych more hostis grassantes serio animadvertant i wiadmości o nieprzyjacielu zasiągali, aby snać bez wieści niezbieżał zdradzieckiem a zwyczajnym sposobem do samych bram nieprzyjaciel. 4. W czem użyliśmy prośbą naszą Ich Mciów pp. Wojciecha Morawca podstolego żydaczowskiego Szymona Olewińskiego, wojskiego lwowskiego, aby Ich Mcie tę potrzebną uniżoną prośbę naszą odnieśli przed majestat IKr. Mci n. m. p., przydawszy inne petycye, które w instrukcyej swej zleciliśmy dexteritati Ich Mciów. 5. Ad hanc domesticam tegoż miasta Lwowa securitatem przeszkodą niemałą są, podczas nawalności strzeż Boże nieprzyjaciela, klasztory, kamienice

[1]) Rafał Grochowski

i domy niektóre, w tem aby się indemnitati miasta tego consulere mogło, discernet wola IKr. Mci p. n. m. 6. Majętności nasze, już na ten czas prawie in hostili barziej niż naszej są dyspozycyej, bo dla bliskości nieprzyjaciela quotusquisque w domu swoim przymieszkiwać consequenter poddanymi władać może. 7. Praecavemus sobie, aby pobór nasz, pro prima Junii przypadający, ad primam Septembris był odłożony, gdyż i zrazu trzynaście poborów ziemia nasza dała i teraz przed rozprawą wojsk żaden oddać i wyciągnąć z majętności swej nie może. 8. Panowie Żydaczowianie, iż dla odległości miejsca, ci którzy w domach swych na ten czas zostają, wiedzieć o czasie i miejscu naznaczonem popisu nie mogą, dla tego IMci p. starosta żydaczowski uniwersałem swoim obwieścić one ma. 9. Działo się dnia dwudziestego szóstego miesiąca maja roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego pierwszego. Ludwik z Rzeczyce Wydżga marszałek koła rycerskiego sejmiku na ten czas lwowskiego stolnik ziemi lwowskiej.

Castr. Leop. Rel. 401 p. 1170—1174.

44.

Pod Lwowem, 1 czerwca 1651.

Regestr szlachty lwowskiej i pow. zydacz. na pospolitem ruszeniu pod Lwowem.

1. Popis pospolitego ruszenia JW. WW. urodzonym slachetnym IMciom pp. obywatelom stanu rycerskiego powiatu lwowskiego na dzień pierwszy Junii millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo pode Lwow zjazdżających się przed JW. IMcią p. Rafaelem z Grochowiec Grochowskim kasztelanem lwowskim expedyowany. IMć p. starosta zydaczowski koni pięć, IMć p. Paweł Scsnowski koni dwa, IMć p. stolnik lwowski za siebie koni dwa za rodzica swego koń jeden, IMć p. Narajowski koni dwa, IMć p. Chodorowski koni trzy, IMć p. Alexander Lastowiecki koń jeden i brata swego Stanisława Łastowieckieckiego wyprawuje na koń jeden, IMć p. Tomasz Łychowski miecznik podolski koń jeden, IMć p. Stamirowski łowczy sanocki koni dwa, IMć p. Grabianka koni dwa, IMć p. Jędrzej Kuropatnicki koń jeden, IMć p. Józef Swierski miecznik halicki koni dwa, za Piotra Swierskiego konia jednego, IMć p. sędzia lwowski syna swego Alexandra wyprawuje koń jeden, IMć p. Wylzyński łowczy lwowski koni cztery, IMć p. Białoskorski skarbnik lwowski koń jeden, Jej Mć pani krakowska koni dziesięć, IMć p. Wojciech Krosnowski koni trzy, IMć p. Stanisław Kruszelnicki koń jeden, IMć p. Wacław Rykowski koni dwa, IMć p. Ossolińska starościna zydaczowska koni dwa, IMć p. Samuel Brozdowski koni dwa, IMć p. Wojciech Mysłowski koń jeden IMć p. Mikołaj Czajkowski koń jeden, IMć p. Domaradzki podwojewodzy lwowski koni cztery, IMć p. Jerzy Sławkowski koni dwa, IMć p. Morawiec koń jeden, IMć p. Michał Klonski stawia od rodzica swego koni dwa, IMć p. Rossalski cześnik podolski za się stawia syna koni dwa, za bratową p. Jędrzejową Rogalską koń jeden, IMć p. Stanisław Głoskowski stawia syna swego Marcina koń jeden, IMć p. Jędrzej Rucki imieniem ojca swego Stanisława Ruckiego koń jeden, od IMci p. Mysliborskiej koń jeden, IMć p. Stanisław Wisłobocki koń jeden, IMć p. Wojciech Grusiecki koń jeden, IMć p. Jan Rogalski koń jeden, IMć p. Wojciech Łebkowski koń jeden, IMć p. Stanisław Zaboklicki koń jeden, IMć p. Samuel Czołhański koń jeden, IMć p. Sebastyan Kochanowski cześnik lwowski koni dwa, Jej Mć pani Wadowska miecznikowa czerniechowska koń jeden, IMć p. Michał Grusiecki koń jeden, IMć p. Paweł Nieławicki koń jeden, IMć p. Marcyan Wydzowski koń jeden, od IMć paniej Skotnickiej koń jeden, IMć p. Piotr Polanski koń jeden, Ich Mć pp. rajcy lwowscy koni trzy, p. Marcin Rozwajer doktor koń jeden, IMć p. Stanisław Drogosz koń jeden, IMć p. Kazimierz Komonski koń jeden, IMć p. podczaszy podolski koni sześć, IMć p. Mikołaj Janicki koń jeden, IMć p. pisarz ziemski lwowski syna wyprawia koń jeden, IMć p. Stanisław Rzewuski podstoli bracławski z powiatu lwowskiego stawia konia jednego a z powiatu podlaskiego kon jeden, IMć

p. Pieniążek koni dwa, IMć p. Trzebinski koń jeden, IMć p. Marek Krzeczowski koń jeden, IMć p. Łukasz Dzierżek koni trzy, IMć p. Andrzej Brosnowski koń jeden, IMć p. Adam Zeliborski imieniem ojca swego koń jeden, IMć p. Jan Czołhanski imieniem ojca swego Mikołaja koń jeden, IMć p. Jan Bronowski koni dwa, Jej Mć pani Anna Srzedzinska koń jeden, IMć p. Stanisław Rosnowski imieniem ojca swego koń jeden, Jej Mć pani Katarzyna Poradowska koń jeden, Jej Mć pani Fredrowa wojska przemyska koń jeden, IMć p. Skarbek koń jeden, IMć p. Jędrzej Mostcinski stawia czeladnika swego jako chory koń jeden, IMć p. Jędrzej Łoś koni dwa, IMć p. Mikołaj Lewoszyński koń jeden, IMć p. Jan Zagocki koń jeden, Jej Mć p. Krystyna Czerminska koń jeden, p. Jordan Chłopecki od ojca swego koń jeden, p. Marcin Rzewuski koń jeden, p. Wojciech Korycinski koń jeden, p. Jan Włodkowski koń jeden, p. Franciszek Kruszyński za ojca swego koń jejeden, Jej Mć pani Dzibałtowska koń jeden, p. Adam Grusiecki koń jeden, p. Franciszek Dunkowski koń jeden, p. Jakub Dołozynski przez sługę swego Andeckiego koń jeden, IMć pani Sieniawska starościna lwowska koni trzynaście stawia przez sługę p. Marcina Kaliskiego. Tenże p. Marcin Kaliski że się nie może pisać w powiecie kamienieckim tu się pisze koń jeden, IMć p. Marek Klonski koni dwa, IMć pani Narajowska stolnikowa lwowska koń jeden, p. Aleksander Wysłobocki koń jeden, p. Andrzej Swięcicki koń jeden, p. Aleksander Stanisławski koń jeden, IMć ksiądz Floryan Wasieczynski koni dwa, p. Krzysztof Podwysocki za ojca swego koń jeden, p. Stanisław Zasadzki koń jeden, p. Adam Piestrzycki koń jeden, p. Stanisław Zebrowski stawia czeladnika Wierzbickiego koń jeden, p. Krzysztof Kosmider Gruszczynski koń jeden, Jej Mć pani Elżbieta Karwowska stawia p. Tomasza Drogomirza zięcia koń jeden, Jej Mć pani Krystyna Wojenkowska z powiatu zydaczowskiego koni dwa, Jej Mć panna Birecka ksieni św. Brygidy konwentu lwowskiego koń jeden p. Jan Czajkowski sam od siebie i od braciej swej Fedora, Łukasza, Pawła, Senia nierozdzielnych koń jeden, p. Anna Wulwanowska z Brozdowicz z powiatu zydaczowskiego koń jeden, od p. Franciszka Kułakowskiego koń jeden, p. Bazyli Czajkowski koń jeden, Jej Mć pani Katarzyna Laskowińska z Zalipia koń jeden, z sumy Komarzyńskiej także koń jeden, IMć p. Kasper Cielecki z Hulkowa stawia czeladnika koń jeden, IMć p. Stanisław Farsuszewski koni dwa, p. Adam Dubrski koń jeden, Jej Mć p. Magdalena Nosowicowa przez brata swego Władysława Grabskiego koń jeden, pani Zuzanna Podhorecka z Podwysokiego koń jeden, imieniem p. Kaspra Rzeczyckiego Jan z czeladnikiem z Borodow koń jeden, p. Tomasz Jankowski chory stawia czeladnika koń jeden, IMć p. Jan Piasecki sędzia buski koń jeden, p. Kasper Wandalkowski koń jeden, p. Stanisław Kwaśniowski imieniem ojca swego koń jeden, Jej Mć pani Barbara Swierska podsendkowa halicka koń jeden, IMć p. Stefan Kotecki koń jeden, p. Andrzej Niewęgłowski koń jeden, Jej Mć p. Agnieszka Wazynska koń jeden, p. Barbara Jaswoszowa koń jeden, p. Sebestyan Rybczowski koń jeden, p. Krzysztof Jankowski koń jeden, p. Sebastyan Łozynski koń jeden, p. Aleksander Mściwojowski koń jeden, p. Zofia Zawadzka koń jeden, p. Bogusław Wołminski koń jeden, p. Michał Dobrzanski za ojca swego Macieja Dobrzańskiego koń jeden, IMć p. Ludwik Zajączkowski za się i od bratowej swej koń jeden, p. Stefan Poniatowski koń jeden, p. Samuel Poniatowski koń jeden, p. Adam Michowski koń jeden, p. Jędrzej Suliski z p. Janem Niecemirskim koń jeden, p. Wojciech Swaryczewski stawia syna swego Jakuba Swaryczewskiego koń jeden, p. Bazyli Swaryczewski koń jeden. p. Jędrzej Swaryczewski Tołstowiec koń jeden, pani Bazilowa Szwariczewska koń jeden, p. Samuel Szwaryczewski koń jeden, p. Hrehory Szwaryczewski stawia syna swego Prokopa koń jeden, p. Jędrzej Brosniowski koń jeden, p. Jan Popiel za ojca stawia koń jeden, p. Fedor Strutynski będąc podeszły stawia czeladnika koń jeden, p. Mikołaj Zorminski koń jeden, p. Józef Kuliczkowski koń jeden, p. Jan Swaryczewski koń jeden, p. Jakob Kozik stawia synowca swego koń jeden, p. Stanisław Zgłobicki koń jeden, p. Hrehory Balicki chory i stary posyła Jana Tyszkowskiego koń jeden, r Marcin Ciemierzynski koń jeden, p. Maciej Ciemierzynski koń jeden, p. Krzysztof Dolanski koń den, pani Zuzanna Boratyńska posyła z wójtostwa zawadowskiego koń jeden, p. Jan Hołynsk Soszorowicz z bratem swym Konstantym i z szwagrem swym Michałem Strutynskim z gruntu

jednego koni dwa, p. Fedor Berezowski z Hołynia koń jeden, p. Paweł Strutynski imieniem ojca swego Iwana Strutyńskiego Berlica koń jeden, p. Przecław Didinski swem i p. Łukasza Paprockiego imieniem koń jeden, p. Samuel Szwaryczewzki kon jeden, p. Melchior Brzezdziecki koń jeden, p. Jerzy Rakowski koń jeden, p. Daniel Radlinski z p. Marcyanem Wysokinskim koń jeden, IMć p. Władysław Wrzesc podsędek buski koń jeden, p. Adam Łebkowski i z p. Piotrem Wrzeszczem koń jeden, p. Jan Łebkowski koń jeden, p. Maciej Nac Gajewski imieniem ojca swego, p. Popiel z Brzośniowa koń jeden, p. Jan Lagiewniecki z p. Brzostowskim koń jeden, p. Aleksander Sokołowski koń jeden, trzech czwartego wyprawują, p. Stanisław Strzyżewski, Wasil Witwicki, Fedor Medenski, Jan Medenski zbrojny koń jeden, p. Jędrzej Strutynski, Sen Skulski, Stefan Skulski, Iwan Skulski zbrojny koń jeden, p. Bazili Łozinski, p. Hrehory Łozynski, p. Saiko Łozinski zbrojny koń jeden, p. Stefan Dubrowlański, Jan Ostrowski, Fedor Hosowski, Jędrzej Machnowski zbrojny koń jeden, p. Bazyli Zurakowski od małych potomków Bazylego Popiela koń jeden, p. Stanisław Dluzniewski koń jeden, p. Michał Bułdey koń jeden, Jej Mć p. Magdalena Cebrowska koń jeden, p. Jakub Komorowski i p. Jakub Zebrowski koń jeden, p. Jędrzej Berezowski koń jeden, p. Jędrzej Pągowski, pani Elżbieta Cebrowska, p. Anna Szczytynska tych trzech zbrojny koń jeden, pani Barbara Sobieska koń jeden, IMć p. Morawiec podstoli zydaczowski, p. Adam Borkowski koń jeden, Pałanna Tanawska koń jeden, p. Jan Hosowski koń jeden, p. Władysław Jordan koń jeden, tenże od p. matki Zofiej Jordanowej koń jeden, IMć p. Jan Jazwinski koni dwa, p. Jan Sowinski koń, p. Michał Zaliwski i od brata Kaspra Zaliwskiego nierozdzielnego koń jeden, p. Tomasz Turski z p. Adamem Łebkowskim koń jeden, p. Stanisław Giżycki koń jeden, p. Paweł Hosowski z województwa podlaskiego będąc chory stawił za się koń jeden; p. Aleksander Baczynski i p. Jakub Olszewski koń jeden, p. Paweł Hołynski koń jeden, p. Teodor Hortyński swem i braciej swych nierozdzielnych imieniem Iwana, Hrehorego, Mikołaja koń jeden; p. Jerzy Bernaszowski z powiatu zydaczowskiego koń jeden, IMć p. Jan Mikulski koń jeden, p. Jędrzej Brosniowski koń jeden, p. Andrzej Podhorecki, Semion Ilnicki, Stefan Czerkaski, Prokop Czerkaski zbrojny koń jeden, pani Fenna Laurowa Sieczcina wyprawia jednego z tych trzech synów swych, Rafała, Piotra, Iwana koń jeden ; IMć p. Adam Gardliński koń jeden, JejMć pani Katarzyna Korydanowa z powiatu podolskiego koń jeden imieniem JejMci paniej Anny Słuszczyny podskarbinej nadwornej w. ks. litewskiego, IMć p. Jamienski koni cztery; z miasta Zydaczowa koń jeden, IMć p. Marcin Piasecki koń jeden; za IMć p. Stanisława Bozeckiego stawia syn Marcin koń jeden; JejMć pani Anna Cieszycka koń jeden, IMć p. Kuczkowski z Rochaczyna koń jeden, p. Michał Zurokowski z Brzosnowa koń jeden, p. Iwan Hosowski Sowic stawia wnuka swego Jana Bratkowskiego koń jeden, p. Stefan Popiel z Grodka koń jeden, p. Bazyli Popiel z Grodka koń jeden, p. Jędrzej Dubrawski koń jeden, p. Aleksander Bratkowski koń jeden, p. Stanisław Turzański imieniem swem i brata swego nierozdzielnego Aleksandra koń jeden, IMci p. Maciej Przygocki że chory na miesce swe wyprawia p. Tomasz Werbetę koń jeden, p. Stanisław Grabski, który będąc obowiązany usługami JejMci paniej ksieni lwowskiej Wszystkich Swiętych stawia Orłowskiego koń jeden, IMć p. Jan Kamieński koń jeden, IMć p. Mikołaj Spławski koń jeden, IMć p. Jan Naraiowski koń jeden, IMć p. Jan Widzowski koń jeden, p. Aleksander Balicki koń jeden, p. Jan Ruszpolski od JejMci pani Glembockiej koni dwa, IMć p. Dłuski koń jeden, p. Mikołaj Orłowski chory i ubogi, IMć p. Krzysztof Borowski na miejscu pana swego IMci p. Abrama Suchorabskiego koń jeden, p. Jacko Pohorecki, p. Łukasz Pohorecki, p. Jędrzej Pohorecki na miejscu swem stawia Jędrzeja Bilińskiego zięcia swego koń jeden; p. Paweł Pohorecki, p. Dimitr Pohorecki ci pięć stawiają koni dwa; IMć p. Stanisław Zaboklicki stawia poczet od potomków nieboszczyka p. Jakuba Zaboklickiego koń jeden; p. Tomasz Rozwadowski koń jeden; p. Grusiecki koń jeden od p. Jędrzejowej Narajowskiej koń jeden; IMć p. Stanisław Krajowski koń jeden; IMć p. Hieronim Zaleski koń jeden; p. Andrzej Gieszkowski koń jeden; p. Adam Florjan Jaskolski koń jeden, IMć p. Jan Cebrowski koń jeden, IMć p. Tomasz Maszczyborski koń jeden; Rafał Grochowski z Grochowiec

kasztelan lwowski mp. 2. Regęstr szlachty pieszej obecnej i w pospolitem ruszeniu ze lwowskiego, i zydaczowskiego powiatu. Ze wsi Hosowa IMć p. Konstanty Hoszowski rotmistrz; p. Fedor Hosowski Romankowic; p. Piotr Hosowski Misiewicz, p. Iwan Hosowski od ojca swego Jurka p. Prokop Hosowski Sienkowicz, p. Michał Łucki z Hosowa, p. Wasil Hosowski Głuchan, p. Hrehory Hosowski stawia za siebie Fedora Hosowskiego, p. Sen Hosowski, p. Iwan Hosowski Hołdysz, p. Ilias Hosowski, p. Mis Hosowski, p. Iwan Siemiginowski, p. Stefan Hosowski Kubaric, p. Jacko Ilnicki imieniem ojca swego Wasila Ilnickiego, p. Piotr Hosowski Kubaric, p. Kość Hosowski Kubaric, p. Wasil Strytynski, p. Jędrzej Witwicki, p· Iwan Hosowski, p. Fedina Hosowski, p. Stefan Hosowski Głuchan, p. Andrzej Hosowski Stasiewicz, p. Iwan Hosowski imieniem ojca swego Maćka Hosowskiego, p. Sen Siemiginowski, p. Stefan Hosowski Petrenczyk i p. Jędrzej Hosowski Masiewic, p. Jędrzej Krechowiecki, p. Hryn Hosowski Szostak, p. Fedor Strutynski, p. Iwan Hosowski; Staś od Jacka Witwickiego niedorosłego, Fet Hosowski od ojca swego Hosowskiego, Ilko Hosowski stawił za się Ihnata, Staś Hosowski, Stefan Hosowski Stasiewicz za się stawi sługę Andrusia, Stefan Hosowski Sieniewic; p. Jędrzej Hosowski, p. Hrehory Bratkowski, p. Hrehory Balicki; Wieś Witwica: p. Stanisław Witwicki porucznik; p. Rafał Witwicki, p. Iwan Witwicki Sieczka, p. Piotr Witwicki Sieczka, p. Jacko Witwicki Sieczka i brata Tomasza; p. Leś Ilnicki Dzereń, p. Wasil Witwicki popowicz; p. Ihnat Witwicki Lawrowic, p. Wasil Witwicki Laurowic, p. Jan Krasowski, p. Józef Krasowski, p. Seń Witwicki, p. Hawryło Witwicki, p. Iwan Witwicki Luhacka, p. Wasil Witwicki, p. Stefan Krechowiecki, p. Sen Krechowiecki, p. Iwanca Witwicki; p. Iac Witwicki Iwanczyniec, p. Hało Wołkowinski, p. Krzysztof Raczyński, p. Fedko Witwicki Pletka, p. Hozyna Witwicki, p. Kuriło Witwicki Didowic, p. Prokop Witwicki Mirowic, p. Mis Witwicki Baranowic, p. Kost Krasowski, p. Ihnat Hosowski Stasiewic, p. Iwan Witwicki Iwachnowic, p. Iwan Witwicki Wasilkowic. Wieś Rostoczki: p. Mikołaj Witwicki za się stawia Stasia Pohorodeckiego; p. Tomasz Witwicki, p. Andrasz Witwicki Hatałowicz, p. Daś Witwicki Hatałowicz, p. Waśko Witwicki Prokopowic, p. Iwan Ben Witwicki, p. Fedko Witwicki Burdewic, p. Iwan Ilnicki imieniem ojca swego Stasia; p. Iwan Thurala Witwicki imieniem Stefana Sniechurowica Witwickiego, p. Trufan Witwicki Haitaiłowicz, p. Wasko Witwicki Dembowic, p. Fedko Witwicki Andruszewic, p. Janda Podhorodecki, p. Sen Floki Witwicki, p. Iwan Fleczyniec Witwicki, p. Iwan Strutyński od Hryczyckiej Ławrowej. Wieś Strutyn: p. Iwan Strutynski Pechowiec, p. Łuc Strutynski od ojca swego Koscia, p. Tomasz Strutynski Daskowic, p. Leś Strutynski Kowalewic, p. Hawryło Strutynski Ilita, p. Iwan Strutynski Ilita, p. Prokop Strutynski Ilitycz, p. Andrzej Strutynski Ilitycz, p. Iacko Strutynski Pawłowicz, p. Iwan Strutynski Cikowic, p. Jurko Korczyński, p. Tomasz Strutynski Daskowic, p. Sen Strutynski Daskowic, p. Iwan Strutynski Borkowic, p. Andrzej Strutynski Lesiewicz, p. Les Strutynski Pawłowic, p. Stefan Strutynski Olechnic, p. Łukasz Strutynski Pawłowicz, p. Wasil Strutynski Lesiewic, p. Piotr Strutynski Lesiewic, p. Hryc Strutynski Witowic, p. Mis Strutynski Ilitycz, p. Wásil Strutynski Kowalewic, p. Jacko Strutynski Mikitycz, p. Iwan Strutynski Daskowic, p. Hryn Strutynski Kowalewic, p. Jaremko Strutynski. Wieś Krechowice: pan Iwan Krechowiecki Melimuczyc; p. Stas Krechowiecki Demowski, p. Hryc Strutyński Lesiewicz, p. Petr Berezowski, p. Iwan Krechowieeki Bukaczyc i od brata Stephana; p. Hryn Krechowiecki Bukaczyk i od brata Fedka, p. Stefan Krechowiecki Lechnowicz Maksimów syn; p. Hrehory Wołkowinski, p. Michajło Krechowiecki Jacowic, p. Andrasz Krechowiecki Jacowic, p. Wasil Brosniowski Libowic, p. Kost Kohotyk Krechowiecki, p. Leś Jastrzębski. Wieś Brosnow: P. Dymitr Strutynski; p. Fetko Brosniowski Cichowic; p. Stefan Brosniowski Cikowic, p. Stefan Witwicki, p. Iwan Strutynski, p. Dac Popiel. Wieś Hołyń: p. Hryc Sienkowicz Hołynski chory stawił za się, p. Jacko Hołynski Łanowczak. Wieś Czajkowice: P. Fedko Berynda Czajkowski, p. Stefan Berynda Czajkowski, p. Stefan Winnicki, p. Iwan Winnicki, p. Teodor Winnicki, p. Leś Czajkowski, p. Ilias Czajkowski Słoninka, p. Jacko Czajkowski Kunkowic, p. Wasko Czajkowski Kunkowic, p. Hrehory Horodynski, p. Jacko Uruszki, p. Semion Hordenski, p. Klim

Czajkowski, p. Semion Czajkowski, p. Fedor Sielecki, p. Hrehory Czajkowski Romanowicz, p. Paweł Czajkowski, p. Jacko Popiel, p. Piotr Horodynski, p. Aleksander Popiel i od brata nierozdzielnego, p. Hrehory Czajkowski, p. Stefan Czajkowski Słoninka, p. Jacko Czajkowski, p. Sen Czajkowski Daszkowic, p. Łukasz Czajkowski Tymkowicz, p. Iwan Czajkowski Tymkowicz, p. Stefan Czajkowski od brata Iwana, p. Stanisław Czaykowski Tymkowicz, p. Aleksander Popiel i od brata Senia, p. Semion Srokowski, p. Fedor Srokowski, p. Aleksander Pacławski, p. Ilias Czajkowski Daszkowic, p. Iwan Sielecki, p. Fedko Czajkowski, p. Fedor Czajkowski Słoninka, p. Jacko Popiel Deryboroda. Wieć Łozina: p. Tymko Łozinski Dzieszkowic, p. Prokop Łozinski jeden ode dwu; p. Andrzej Łozinski Dzieszka i od stryja Tomasza, p. Jacko Sielecki od siebie i od braciej swej; p. Wasko Jasminski od paniej Łobickiej wdowy i od p. Iwanowej Kuzyrkowej; p. Jacko Łozinski i od paniej Przedrzymierskiej wdowy. Wieś Jasniska, p. Marcin Kozłowski, p. Wasko Zornicki, p. Michajło Jasniski, p. Hryc Kanafolski, p. Wasko Bohowityn, p. Stas Jasniski, p. Fedor Jasniski, p. Iwan Łozinski, p. Ferens Zerebecki, p. Dmitr Jasniski, p. Iwan Zerebecki, p. Mikołaj Zornicki, p. Jan Zerebecki, p. Iwan Zerebecki, p. Fedor Jasniski, p. Stefan Jasniski. Wieś Przedrzymiechy: P. Jacko Przedrzymieski, p. Bazyli Przedrzymieski, p. Mikołaj Przedrzymieski, p. Iwan Zornicki, p. Wasil Przedrzymieski, p. Mikołaj Przedrzymieski. Wieś Swarzyczow: p. Iwan Swaryczewski Tołstowic, p. Piotr Hosowski Senkowic, p. Iwan Strutynski, p. Michajło Strutynski p. Stefan Brosniowski, p. Wasil Drohomirecki za ojca Lechnica. Wieś Borsow: p. Aleksander Skulski, p. Iwan Popiel Dmitrowic, p. Stefan Witwicki, p. Iwan Turzański, p. Jacko Sambor, p. Wacław Witwicki, p. Wasil Karpinski od paniej Skorodynskiej wdowy. Wieś Miryszczow: p. Jac Turzański, p. Jarema Turzanski, p. Mis Bauko, p. Mikołaj Bratkowski. Wieś Pletenice: Staś Bauko p. Iwan Winnicki, p. Piotr Medyński, p. Fil Witwicki z Brykonia i od brata Senia. Wieś Dobrzany: p. Jurko Czułowski, p. Aleksander Bielski od paniej Krzysztofowej Swięcickiej, p. Stefan Dobrzanski, p. Mikołaj Czerniejowski. 3. Z powiatu zydaczowskiego: p. Jacko Bratkowski, p. Andrzej Witwicki Leibowic, p. Jacko Bratkowski, p. Hrehory Bratkowski, IMć p. Mninski koni trzy, IMć p. Zędzianowski koni dwa a trzecią kobyłę osiodłaną, IMć p. Goszławski klaczy dwie, które kupił jednego dnia u postrzygacza. IMć p. Piotr Polanski koni trzy, jednakże considerandum est in hoc homine, że wszystkie potracił na usłudze Rzpltej. IMć p. Aleksander Chyzowski na parę koni jeden siwy drugi pleśniwy. IMć p. Złotkiewicz na parę koni, IMć p. Bistrubski od Jej Mci pani Piwkowy wdowy, na trzy konie para klaczy trzeci drigant turecki, że nie może w województwie poznańskiem pocztu swego stawić, IMć p. Jan Marian na parę koni jeden łysy drugi jaskrawy, IMć p. Wrzeszcz od pani Bogdałowskiej na parę koni jeden srokaty drugi z brudna wilczaty.

Ind. Rel. Castr. Leopol. 401 p. 1448—1460.

45.

W obozie, 21. lipca 1651.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej podług prawa pospolitego i uniwersału króla IMci, na expedycyą przeciwko nieprzyjacielowi Krzyża Świętego i rebellizantom, pospolitego ruszenia zgromadzeni, wolej J. kr. Mci dosyć czyniąc i stosując się do inszych województw, iż przy licencyonowaniu od J. kr. Mci wszytkie województwa żołnierza do usługi rzpltej i dokończenia szczęśliwego tej ekspedycyej stawiają tak wiele, ile suma półtrzecia poborów wyniesie, przeto i my unanimi consensu półtrzecia poboru salvis abiuratis i desertatis, jako inne wojewodztwa na zaciągnienie żołnierza pozwalają i on sub paenis legibus regni descriptis wydać objecujemy. Do którego wybierania urodzonego IMci p. Sebastyana Kochanow-

skiego cześnika ziemie lwowskiej obierają. Który to IMć p. poborca sub eodem iuramento, który raz odprawił wybieranie przeszłych poborów i podług kwitów pierwszych swoich więcej już iuramentów nie czyniąc super desertata wybierać ma. 2. A iż IMć p. poborca z miłości przeciwko nam braciej objecuje teraz na kredyt swój dostać pieniędzy tak wiele, ile półtrzecia pobora wynosi, to jest sumy dwa tysiąca i dwieście zł. nie czekając dwóch niedziel, abyśmy się nie rozjeżdżając wolej J. kr. Mci dosyć uczynili, przeto unanimi consensu obowiązujemy się i plenariam facultatem p. poborcy dajemy, iż powyściu dwóch niedziel, ktoby nie oddał sine citatione quavis w grodzie lwowskim i zydaczowskim etiam extra cadentiam peremptorie sub paenis de retentoribus in legibus regni sancitis odpowiedać, a urząd grodzki extra cadentiam terminorum querellarum po wyjściu niedziel dwóch lub nazajutrz albo któregokolwiek dnia, za rekwizycyą IMć p. poborce albo sukkolektora jego, takowe sprawy ma sądzić i jeżeliby który z nas dał się banniować, aby zaraz ad requisitionem onegoż exekucyą czynił sine mora itidem sub paenis de negligentibus officialibus sancitis i dobra pro executione onego podał, ponieważ ta sprawa non patitur moram. 3. A jeżeliby IMć p. poborca sumy pomienionej dla pustoszenia i abiurat nie wybrał wcale, tedy da p. Bóg na przyszłym sejmiku wiszyńskim powinniśmy i obowiązujemy się IMci p. poborcy zupełną zapłatę sumy pomienionej dwóch tysięcy zł. i dwóch set obmyśleć, aby IMć p. poborca nieodwłocznie gratitudinem swojej przeciwko nam uczynności odniósł. Działo się w obozie dnia dwudziestego pierwszego lipca roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiąt pierwszego. Adam Dzierzek starosta zydaczowski pułkownik ziemie lwowskiej, marszałek na ten czas koła rycerskiego.

Castr. Leop. Rel. 401 p. 1342—1344.

46.

Wisnia, 11. września 1651.
Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i obywatele ziem lwowskiej przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik electionis deputati na trybunał na dzień dzisiejszy w Wisni zgromadzeni wiadomo czynimy tem pisaniem naszem komu to wiedzieć należy. Iż za zgodnem wolnych głosów nas wszystkich obraniem sędziego na trybunał przyszły to jest IMci p. Franciszka z Dubrawki Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego, jakośmy na szczęśliwej pod Beresteczkiem wojennej expedycyej w kole generalnem województw koronnych od J. kr. Mci p. n. m. pozwolonem na gwałtowną dalszą rzptej potrzebę i kontynuacyą wojny kozackiej supplementowego ziem naszych przemyskiej i sanockiej obmyślili i pod regiment JW. IchM. pp. hetmanów koronnych oddal[i] żołnierza, któremu ex nunc na ćwierć jednę z szkatuł naszych pieniądze do rąk Ich Miów pp. rotmistrzów oddaliśmy. 2. Drugie też pieniądze in fidem nostram publicam jako IMci p. Andrzeja Stana podczaszego lwowskiego ziemia przemyska 5000 zł. p. a ziemia sanocka 1000 zł. p. tam u IMci p. Alexandra Zydowskiego zł. 926 zaciągnęli i asekurowali, tak cum debita Ich Miom za uczynność gratitudine exolvendo eandem fidem authoritate et consensu totius reipublicae na on czas koła rycerskiego a teraźniejszego nas wszystkich konsenzu niżej opisane podatki, to jest poborów półtrzecia na te ziemie przemyską i sanocką stanowimy i uchwalamy. 3. Które to pobory wszyscy ludzie tak stanu duchownego jako i swieckiego cuiuscunque conditionis et praeeminentiae zgodnie praesenti laudo uchwalone wydawać a Ich Mć p. poborcy praevio juramento (salvis abiuratis et desertatis) Ich Mć pp. poborcowie nasi, to jest ziemie przemyskiej IMć p. Waleryan Walawski, w ziemie sanockiej IMć p. Wacław Brzeski od nas zgodnie obrani a die prima Octobris ad ultimam diem eiusdem sine salario ze wsiów, od kwitów niebiorąc więcej nad groszy 12 wybierać powinni i te summy wyżej napisane tak Ich Miom pp. obywatelom, którzy de suo w takowej po-

trzebie wygadzali, wedle asekuracyej każdego lub koła ziem naszych lub też przez Ich Miów pp. deputatów podpisanych iścić i płacić przy podpisie Ich Miów pp. kredytorów każdego powinni będą. 4. A iż z tej sumy, którą ziemia przemyska tamże pod Beresteczkiem złożyła zostało się przy IMci p. Janie Wojakowskim łowczym chełmskim 3000 zł. p., także przy IMci p. Kasprze Wojakowskim podstolim przemyskim z retent czopowego przemyskiego znajduje się zł. 1500, zaczem to te obiedwie sumy u obudwóch Ich Miów pp. Wojakowskich, to jest zł. 4500 IMci p. podczaszemu lwowskiemu do podniesienia naznaczamy a 500 zł. IMć p. Walawski poborca ziemie przemyskiej Ich Miom jako i IMć p. Brzeski 1000 zł. oddać powinni będą et sic consequenter wszystkim Ich Mciom creditoribus sumy te sine mora iścić i płacić starać się mają. Które to laudum publico consensu sejmiku naszego postanowionego dla większej powygi i utwierdzenia ręką własną przy pieczęci IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów podać zleciliśmy. Dan w Wisni na sejmiku electionis ddputati die 11 Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo. Jerzy Wandalin z Wielkich Kunczyc Mniszek, pokojowy J. kr. Mci, marszałek sejmiku wisninskiego deputackiego.

Castr. Prem. Rel. 377. p. 1403—1405.

47.

Wisnia, 15. grudnia 1651.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny sześć niedzielny warszawski dnia XXVI miesiąca stycznia w roku 1652 przypadający z sejmiku ziem ruskich wisnienskiego die 15 Decembris anno 1651 odprawionego pp. posłom dana, to jest z ziemie lwowskiej IMci p. Mikołajowi Daniłowiczowi podstolemu koronnemu i IMci p. Bieganowskiemu chorążemu lwowskiemu; z ziemi przemyskiej IMci p. Marcinowi Madalińskiemu staroście przemyskiemu i IMci p. Andrzejowi Fredrowi dworzaninowi J. kr. Mci; z ziemie sanockiej IMci p. Andrzejowi Stanowi podczaszemu ziemie lwowskiej i IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podstolemu ziemie lwowskiej. 2. Ojcowskie J. kr. Mci około dobra ojczyzny naszej pieczołowanie acz od pierszych panowania J. kr. Mci uznaliśmy początków, osobliwie jednak widzimy teraz, gdy J. kr. Mć nie tylko pod przeszłe świeżo burze wojenne, gdzie ojczyzny wszytkiej całość na szali była, ochotnie regium suum caput niósł za całość onej, ale i pod to, które za szczęściem J. kr. Mci w ojczyźnie po tychże zapłatach wojennych mamy refrigerium pari sollicitudine gromadzi nas i wzywa do wzajemnych konsultacyi, abyśmy spólnie opatrowali dobro ojczyzny, za co J. kr. Mci jako na tem tu miejscu dziękujemy, tak i z pośrodka siebie obranym pp. posłom iniungimus, aby nie wprzód do spraw Rzpltej przystępowali, póki more maiorum przez p. marszałka swego za tę nieustawającą J. kr. Mci sollicitudinem nie podziękują. 3. A lubo różne mieliśmy udania skąd i słuszne musiały nas zdejmować żale, bo nie widzimy w czem byśmy przodków naszych wydać mieli, jakoby J. kr. Mć nie tak jako wolnymi głosami obranemu i wolnemu narodowi rozkazującemu należy panu, miał lub to universam regni nobilitatem lub in particulari niektóre województwa i osoby acerbius traktować, że jednak contrarium widzimy, gdy instrukcye J. kr. Mci przyznają nam to, co ultra invidiam i sam przyznać by musiał nieprzyjaciel, podziękują za to pp. posłowie nasi, upraszając J. kr. Mci, aby do takowych opacznych nie dawał J. kr. Mć interpretacyi occassiones, pamiętał że przez nas suffragio libero non extorto na tym tronie posadzony, żeśmy stawając ochotnie przy boku J. kr. Mci i krwią braci naszych pola marsowe skrapiając nigdy do żadnej nie dali ansam niełaski, żeby tedy benignius J. kr. Mć z nami wiernymi poddanymi swymi postępować raczył upraszać będą. 4. Znaczna

IMci księdza biskupa krakowskiego[1]) i skuteczna miłość ku ojczyźnie, którą pod te trudne Rzptej czasy oświadczył, gdy częścią przy samym Krakowie praesidium mocne trzymał, częścią Podgórze wszytko zaszczycał ludźmi swymi i zapał wielki tamże, który non nisi extremo bodaj nie wszystkiej ojczyzny serpsisset periculo zarazem ugasił, meretur omnem od Rzptej gratitudinem. Cieszymy się tych zawikłanych ojczyźnie czasów, że w osobie IMci redivivos mamy Zbyszków, wielkich antecessorów niegdy IMci, ojczyzny zelatorów patresque patriae. Instabunt tedy pp. posłowie nasi, aby IMci publica przez p. marszałka poselskiego była uczyniona gratiarum actio a oraz upraszać będą, aby przykładem IMci i inni IchMć pp. duchowni patriae deesse nie chcieli i onej zarównie przestrzegali domi forisque securitatem. 5. A że ante omnia prawo chce mieć aby wakancye rozdane były, przeto starać się mają pp. posłowie nasi, aby temu prawu dosyć się stało. Mianowicie strony buławy większej po śmierci IMci pana krakowskiego[2]) wakującej, upraszać tedy J. kr. Mci będą, aby one iuxta leges et consvetudines regni bene merito de republica civi dać raczył i tego ustępować nie mają sub debita fide. 6. Śmierć książęcia IMci p. wojewody naszego[3]) żałośna być wszystkiej Rzptej musi, gdy tak wielkiego i potrzebnego quo pacis quoque belli tempore straciła senatora, upraszać tedy serio pp. posłowie nasi będą, idque non per deputatos, ale zarazem przy wakancyach przez p. marszałka swego, aby J. kr. Mć memor tam optimi civis być chciał, a pomnąc na zasługi księcia IMci, które w oczach wszystkiej Rzptej gloriose oświadczał, pozostałemu potomkowi księcia IMci per beneficenciam suam regiam podał rękę, jakoby tak wielkiego ojca syn należytą mógł mieć edukacyą et crescere in spem podobnych w Rzptej zasług. Więc do tego suma, która jest od księcia IMci nad zasługi podczas komisyi lubelskiej przebrana żeby od Rzptej odpuszczona była i żadni successores księcia IMci o nie od skarbu nie mieli trudności instabunt pp. posłowie nasi. Także iż na dobra, które po śmierci księcia IMci za nowymi komu inszemu przywilejami odpadły, zaciągnął był książę IMć sumy pewne, też dobra kontraktami obligując. Sumy zaś te na przeszłą ekspedycyą berestecką ważył, skąd długi i trudności nie małe sukcessorom swym zostawił, aby tedy w nagrodę dóbr tych i starostw mogła być od J. kr. Mci i Rzptej rekompensa, skądby te długi jako na usługę ojczyzny zaciągnione wypłacone być mogły upraszać także oraz pp. posłowie i instare mają u wszystkiej Rzptej sub fide in patriam. 7. Obchodzić nas to jako cives ojczyzny musi, że czwartoletni ten w ojczyźnie wojny domowej zapał dotąd zostawa nieugaszony, zwłaszcza, że wyniszczywszy nie tylko poddanych naszych ale i siebie samych rozumieliśmy, iż teraźniejszym universae nobilitatis i wojsk Rzptej zgromadzeniem mieliśmy zupełny otrzymać pokoj. Aleć i J. kr. Mć przestrzegać nas raczy i sami dobrze wiemy, że tenże pokój niepewny mamy a bodaj nie w takowymże jako i przed berestecką ekspedycyą, zostajemy niebespieczeństwie. A że nam deserere nie godzi się ojczyzny tam lubrico loco bespieczeństwo swoje mającej, przeto strony zatrzymania wojska rzptej, na które się rzpta zgodzi, do czasu dalszego dajemy absolutum pp. posłom facultatem, tak jednak, aby więcej nad dwie albo trzy ćwierci i póki pora wojenna trzymane wojsko nie było. A jeśliby postrzegła rzplta, że cale już niepewny pokój, satius jest aby się na pewną resolwowała wojnę. Wojsko to przytem, które będzie zatrzymane, aby samych granic koronnych pilnowało. Temże wojskiem aby żadnych bella offensiva albo któreby novas ojczyźnie urościć mogły difficultates, aby nie zaczynano praecavebunt pp. posłowie nasi, w czem ich debitam fidem obligamus. 8. Nie małym być to musi Rzptej ciężarem, że po tak wielkich, któreśmy cum ultimo poddanych naszych dispendio wydali podatkach i pewni byli skutecznej i dostatecznej wojska płace, wojsko jednak w borgu zostawa, którego wielki skupiony dług cięższy być Rzptej musi. Inquirent przeto pospołu z innemi województwy in rationes thezauri pp. posłowie nasi, dla czego wojsku non satisfactum i o skutecznej onemu zapłacie zniosą się także ze wszystkiemi województwy, tak jednak, że jeśliby do uchwalenia jakich na przyszłym sejmie podatków przyszło, aby rationem krajow naszych zniszczonych pp. posłowie mieli i z jaką

[1]) Piotr Gębicki. [2]) Mikołaj Potocki. [3]) ks. Jeremi Wisniowiecki.

największą tutecznych poddanych ochroną na nie pozwalali. 9. Do tejże płacy wojskowej, iż komisya authoritate reipublicae musi być znaglona, przeto aby we wszytkiem jako lubelska przeszła postępowała sobie et inquirat, aby chorągwiom i regimentom, które ludzi z pełna nie mieli pod Beresteckiem nie płacono i tylko jako są popisy ostatnie. Przy tejże komisyi aby pp. hetmani praesentes byli. Taż komisya aby we Lwowie odprawowana była instabunt pp. posłowie nasi, co ich osobliwej curae zlecamy. 10. Dla zatrzymania pokoju z Portą otomańską i zabieżenia jeśliby jakie od tamtej strony erumpere pericula miały, potrzebną być rozumiemy wysłanie posły tamże; podadzą to tedy sub trutinam reipublicae pp. posłowie nasi et instabunt, aby wyprawiony był nieodwłocznie. 11. Strony łanowego żołnierza jakie na sejmie da Bóg przyszłym inibit respublica rationes pp. posłowie nasi na sejmik relacyjny rem integram nam przyniosą, jeszcze na ten czas pozwolenie swoje na niego zatrzymając. 12. Hiberna jakoby potrzebne były innuit nam dosyć J. kr. Mć ale i samym acerbo stetit experimento, jako przechodzenie się żołnierza musi być z wielką poddanych i dóbr Rzptej szkodą, najlepszy ten widzimy sposób, aby J. kr. Mć, któremu wszystkich pod panowaniem J. kr. Mci żyjących incumbit cura et sollicitudo, wziąwszy to na się i użaliwszy się ubogich poddanych, których płacz i eiulatus niebiosa przenikając retardant uspokojenie ojczyzny napomniał Ich Mciów pp. hetmanów, aby wojsko dali Lwowa nie przechodziło. Toż wojsko aby ciż IchMć pp. hetmani na ukrainie stanowili, któreby granic rzptej pilnując i tak głębokoko in viscera reipublicae nie wchodząc extremam ojczyźnie calamitatem nie przynosiło według konstytucyej 1593, czego aby IchMć pp. posłowie nasi serio popierali iniungimus. 13. Wielgi być musi nam obywatelom tej rzptej żal gdy widzimy to, że służyć podjąć się ojczyznie gratuito i kosztem swym nikt niechce, ale ile razy okazya się trafi, każdemu ex publico prowidować rzpta aerario musi. Na to zaś przodkowie nasi tak wiele bonorum et praemiorum decora do wydawania i szafowania Jkr. Mci w ręce podali, aby onym bene meritos cives jako zachęcał do usługi ojczyzny, tak i wszelkie podjęte dla niej prace i koszty nagradzał. Do tejże tedy Jkr. Mci łaski i dobroczynności odsyłamy Jkr. Mć pp. komisarzów szwedzkich, prosząc aby Jkr. Mć in liberalitatem suam wziął IchMciów względem przyszłych jeszcze kosztów i fatyg, a tym czasem rzptej w takich ciężarach będącej aby się ulżyć mogło. 14. Potrzebne być widzimy miast i zamków rzptej opatrzenie, co że Jkr. Mci incumbit i pp. starostom, upraszać będą pp. posłowie nasi, aby w tem satisfiat legi, a co się tknie miejsc w każdem województwie upatrzenia i fortyfikowania, inibunt rationes pp. posłowie nasi z inszemi wojewodztwy o tem, tak jednak, aby to bez wszelakiego ciężaru poddanych być mogło, gdyżeśmy też bardziej od pola Polacy a nie od fortec ani zamków rzeczeni. Słaszna jest, aby wojsko to, które podczas zimy przeszłej i znowu przebijając się do Jkr. Mci pod Sokal wielkie podjęło prace i straty poniosło było ukontentowane, upraszać tedy pp. posłowie będą Jkr. Mci, aby liberalitatem swojej zażył król IMć nad temże wojskiem i praecipuam iustitiae distributivae partem dotąd obrócił, skądby tak meritus miles mógł odnieść słuszne odwag i strat swoich nagrody. A za tąż okazyą upomną się pp. posłowie, aby wójtostwa mere na żołnierzów fundowane onymże samym rozdawane były. 15. Iż nam wielkie skarb rzpltej na extraordynaryjne potrzeby kładzie expensa inibunt przeto rationes pp. posłowie, aby starostwo jakie oddzielone być mogło jedno i drugie, któreby satisfacere mogły tymże potrzebom a folga poddanym być mogła. A teraz nad jeden pobór na takowe potrzeby na sejmie przeszłym pozwolony cokolwiek extraordinarie skarb wydał przymować pp. posłowie nie mają, toż reipublicae wszystkiej przełożą. 16. Więc i stąd dzieje się ujma zwyczajnej żołnierzowi płacy, że ze z naznaczonych na płacę onemu podatków na armatę na prochy na posły cudzoziemskie skarb rzpltej wydawać musi. Co że przed tem królowie IchMć sumptem własnym odprawowali instabunt o toż teraz pp. posłowie nasi, to im powtórnie przypominając, aby cokolwiek wydało się, teraz na to skarbowi nieprzyjmowali 17. Wielkie ubliżenie ziemie naszej przemyskiej i sprawiedliwości świętej dzieje się z oddanego per incompatibile a teraz z ogołoconego przeciwko prawu intraty starostwa, a co cięższa i żałośniejsza być musi, IMć p.

starosta lubo to w oczach wszystkiej rzptej dnia trzeciego przed konkluzyą sejmu przeszłego publice od krzesła przez IMci księdza kanclerza koronnego[1]) deklarowany, quasi vero urbis et suburbii atque ipsius castri nullo iure possessor za dworem pozwany, zaczemby i dekreta przez IMciów ferowane in dubium vocari musiały, a że w tej mierze nie tylko existimacya, sprawiedliwość, bespieczeństwo ziemi naszej, ale też i cardinalia wszystkie korony iura vertuntur iniungimus, serio pp. posłom naszym debita patriae pietate obowiązując IchMci, aby omnes ineant modos et rationes żeby Jkr. Mć, jako konferował starostwo IMci p. Madalinskiemu, tak owego przy nim, pańskiej swej powagi do uspokojenia tej kontrowersyej przyłożywszy, zatrzymać raczył. Prosząc i o to uniżenie Jkr. Mci, aby przy okazyi i to miłościwie opatrzyć raczył, jakoby brachio regali sua dignitas et executio iudicatum w ziemi naszej constare mogła i to co od jurydyki avelli niemoże i co z nią cohaeret oddalono nie było. 18. Disciplina militaris jako jest potrzebna a zaś jako dissoluta u nas, jaśnie to wybaczyć możemy, upraszać przeto pp. posłowie będą, aby napomniał J. kr. Mć Ich Mciów pp. hetmanów, jakoby to unicum in bellis armatae multitudinis munimentum w klubę swą wprawione było, do czego gdy sami IchMć pp. hetmani przykładem będą, będzie wielka do skromności i pojaśnienia zbytków rycerska pobódka. 19. Niemałe w tem sejmik nasz uznawa gravamen, gdy z kancelaryej J. kr. Mci listy na woluntaryuszów wychodzą, pod których pretextem zbierając się kupy i czyniąc wielkie krzywdy poddanym zawsze więcej szkody aniżeli pożytku rzptej czynią. Instabunt przeto pp. posłowie, aby więcej listy te in posterum wydawane nie były, a ci którzy to na się wzięliby munus zaciągów in quovis foro sądzeni i imani aby byli. 20. Jest i to inconveniens, że ważąc koszt na regimenty cudzoziemskie po staremu IchMć pp. obersterowie nie cudzoziemców jakoby powinni, ale tutecznych poddanych albo rzemieślników zaciągnąwszy onymi regimenty napełniają swoje, ci zaś nieznośne w przechodzeniu czynią opressye ludziom ubogim, instabunt przeto pp. posłowie, aby takowa nie była warvacya i cudzoziemskie mają li być regimenty, cudzoziemców aby do nich zaciągano, a takowe jako na ten czas przez werbowanie tutecznych ludzi nie działy się discommoda. 21. Jakie szkody przez innowacyą monety nie dawno poniosła rzpta już to wszystkiej rzptej abunde patet; aby tedy na potem do takowych nie przychodziło inconvenientia i aby żadne na potem strony tejże monety nie były inowacye praecavebunt pp. posłowie nasi. 22. A lubo się spodziewała rzpta, że postanowienie mynnice miało pożytek jaki rzptej przynieść, jednak dotad żadnego nie widzi, inibunt tedy rationes pp. posłowie. jakoby rzpta przez to pożytek jaki mieć mogła, zwłaszcza, że relacyą mielibyśmy na sejmiku naszym, iż ktoś dwakroć sto rzptej postępował, ażeby talery lewkowe i kopowe mógł na takową jako i teraz bić wagę. Żeby tedy hoc modo vel alio puszczono to komu, zniosą się z stanami rzptej pp. posłowie. 23. I dawne prawa i sama słuszność to mieć chce, że gdzie kto meretur tam nagrodę odbierać powinien, upraszać przeto pp. posłowie J. kr. Mci będą, aby wakancye wszędy i wszelkie insze bene meritorum praemia terrigenis i obywatetom tychże ziem gdzie się takowe wakancye trafiają J. kr. Mć rozdawać raczył. 24. Skarzyli się pp. poborcy w kole naszem, że ekonomia samborska poborów tat kilku nie wydawa, co jest barzo nam, którzy poddanych naszych w wydawaniu podatków uchwalonych nie zaszczycamy praeiudiciosum, instabunt przeto serio pp. posłowie, aby równo z drugiemi i do rąk pp. poborców też pobory z ekonomii wydawane były i zatrzymane dotąd wydane, inaczej pozwalać na takowe podatki pp. posłowie nie mają. 25. Propter exactiorem rationem tychże pp. poborców wniosą IchMć pp. posłowie et urgebunt, aby na komisyi przyszłej, która będzie do zapłaty wojska naznaczona, reddant rationem z wybranych poborów nie jeżdżąc do Warszawy. 26. Co na kamienieckiej fortecy należy rzptej, każdy baczyć może, inibunt tedy rationes pp. posłowie nasi, aby antermurale to ojczyzny naszej skutecznie fortyfikowane było. Więc że tamże trafiają się częste i zamożyste po różnych mianowicie Grekach i Ormianach w niem kaduki, aby na fortyfikacyę tegoż miejsca obracane były

[1]) Jędrzej Leszczyński biskup Chełmiński.

instabunt pp. posłowie nasi, a gdyby taki kaduk przypadał, magistratus civilis ma dobra odebrać i rachunek przed deputaty obywatelami tam tego kraju na sejmiku naznaczonymi tamże na sejmiku ma czynić, czego pp. posłowie odstępować nie mają. 27. Dawne prawa i konstytucye stringunt starostów ukrainnych aby obecnie w ukrainie rezydowali, doznaliśmy tego świeżymi czasy jako praesens sedullitas ludzi wielkich w starostwach tamecznych swawolą ukrainną uciszyła była. Instabunt tedy pp. posłowie nasi, aby to prawo in executione było, a którzyby z pp. posłów w Ukrainie nie mieszkali aby pro vacanti takowe dzierzawy rozdawane były, a jeśliby król IMć z respektów urgentibus prawa niechciał conferre takowych wakancyej, aby na sejmach izba poselska inter vacantias upominali się onych. 28. Tegoż prawa popierać będą i na wszystkie starosty w zamkach pogranicznych nie rezydujące. 29. A iż się to zagęściło, że ledwie które starostwo zostawa z sądowych, któreby w porze i klubie swej dawnej zostawało propter avulsionem dóbr do niego należących, instabunt przeto pp. posłowie, aby post decessum modernorum possessorum też dobra do starostw swoich wracały się nec per cessiones spuszczane były, mianowicie które są przez króla IMci teraźniejszego i ś. p. króla Władysława IV. oddalone. 30. Jako prawa dawne potissimam regni partem ordinem equestrem wyrażają, tak też mieć chcą, że tenże ordo equestris do wszystkich spólnie należy konsultacyej i deliberacyi, upomą się tedy pp. posłowie aby żadne konwokacye et publicae consiliorum requisitiones absque tertio ordine nie bywały, novam jakoby reipublicae formam inducentes Dojrzą i tego, aby sprawy sejmowi należące po skończeniu sejmu in senatus consultis nie poprawowano ani stanowiono, także ad consilia bellica na wojnie aby ex tertio ordine deputaci bywali. 31. Serpsit to już a barzo iniquo reipublicae fato, że na kilku sejmu nic a nic w izbie poselskiej nie postanowiwszy pp. posłowie szli na górę i tam dopiero nowe sejmy zaczynali. Zabiegając przeto temu instabunt pp. posłowie, aby do takowych incovenientia statum rzptej znoszących nie przychodziło, więc na co w izbie poselskiej powszechna zgoda nie zajdzie, na górze aby nie było traktowano. Na prolongacye, konsultacye nocne nie pozwolą pp. posłowie nasi. 32. Ani żadne prawa ani meiestas reipublicae w pospolitem ruszeniu będąca pozwala tego Ich Miom pp. marszałkom, aby oni przed sąd swój nobilitatem pociągać mieli, bo jeśli na posła żaden z Ich Miow jurysdykcyi nie ma, daleko więcej nad nami, którzy całą rem publicam repraesentamus. Iż jednak pod teraźniejszą expedycyą ventum przez Ich Miów do tego i wiele dekretów pootrzymywano na braci naszej przed sądem Ich Miów, włożą się w to serio pp. posłowie, aby ta Ich Miów, którą sobie praetendunt niesłusznie jurysdykcya nad nami, została lege nova limitata według konstytucyej 1621. A że w takowymże sądzie na IMci p. Zdrowskim obywatelu województwa naszego kondemnatę otrzymano, przeto starać się będą pp. posłowie wszelakim sposobem, aby jako ta kondemnata tak i wszystkie inne dekreta in eodem subsellio jako incompetenti otrzymane zniesione lege publica były, w czem ich fidem obligamus. 33. Komisarze którzy z sądów zadwornych naznaczeni bywają aby obywatele tejże ziemie possessionati gdzie actio intercedit bywali instabunt pp. posłowie, w takowychże komisyach aby jednego tylko o de dworu naznaczano. 34. Exekucyą na banitach żeby pp. starostowie czynili zaraz post obtentam sobie contumatiae paenam, aby lege cautum było instabunt pp. posłowie. 35. Aby się lepiej in rationibus aerarii rzplta przejrzała sumariusze perceptorum et expensorum aby nam pp. posłowie na sejmik relacyjny przynieśli, serio to onym iuiungimus, a tym czasem aby kwitu Ich Miom pp. podskarbim nie dawano. 36. Należy na tem rzptej siła, aby jako pokoju tak i wojny zawsze rationes miała in promptu i wiedziała, przeto instabunt pp. posłowie, aby Ich Mć pp. hetmani moribus antiquis relacyą albo rationem czynili rzptej na sejmie każdym. 37. Iż się wielkie obywatelom ziem naszych państwu węgierskiemu pogranicznych od obywatelów tamecznego państwa dzieją praeiudicia tak że securi jako tam gdy przyjadą tak też i tu być nie mogą w domach swoich, wniosą instancyą do króla IMci pp. posłowie, aby expostulował J. kr. Mć z cesarzem IMcią[1]) ratione securitatis obywatelów tu naszych. 38. Gravamen ubogich ludzi wielkie, że ja-

[1]) Ferdynand III.

dący kupami wielkiemi przejeżdżający przez różne majętności podejmować się każą. Jeśliby tedy przez takowych ludzi krzywda komu uczyniona być się pokazywała, instabunt pp. posłowie, aby forum inter militares causas z takimi naznaczone było i refusio damnorum in duplo aby na takowych stawała. **39.** O poddane zbiegłe, aby auctio paenae prawem obwarowana była i sine quibusvis appellacionibus et dilationibus aby wydawani bywali instabunt pp. posłowie nasi. Eadem lege cavebunt aby chłopi do włości ukrainnych na wolą nie rozbiegali się, a któryby uszedł cum auctione paenae duplicis centum marcarum, aby był przywrócony, o co forum wedle prawa do ziemstwa. **40.** Sprawy kapturowe in causa statuitionis chłopów o porabowanie domów slacheckich i inne ekcessy podczas wtargnienia nieprzyjacielskiego popełnione, ponieważ sejmową konstytucyą sub titulo honorum et bonorum do lat dwu zawieszone były a trybunał przecie one sądził i rejestr onych zawarł prędko, iż się wielu obywatelom wiedzieć nie dostało i ubezpieczeni konstytucyą nie spodziewali się, aby miał trybunał mimo konstytucyą condescendere do sądzenia i swych spraw nie popierali, mają przeto uczynić starannie pp. posłowie, aby regestr takowy sądów kapturowych w trybunale był otworzony ziem ruskich dla uczynienia sprawiedliwości świętej. **41.** Desertaty i konflagraty w województwie naszem że na oczu są wszystkich, dlatego aby w skarbie przyjmowane były retenta eo nomine instabunt pp. posłowie. **42.** Iż w ziemi lwowskiej przed zaczęciem trybunału tegorocznego lubelskiego powietrze panowało, tak że obywatele tameczni ani do ksiąg aditum mieć mogli dla wyjęcia spraw ani na trybunał sami zjeżdżać ani przesyłać mogli ani też juristowie od nich pieniędzy i spraw dla zapowietrzenia się brać chcieli, zaczem wielu dla tej przyczyny powydawano, zlecamy to pp. posłom naszym, aby na przyszłym da Bóg sejmie takowe kondemnaty i dekreta kasowane były i sprawy in integrum restytuowane, tak jednak, aby na przyszłym trybunale sprawować się byli powinni, ponieważ też regestru ziemi lwowskiej jeszcze nie podpisano ani też sprawy totaliter są odsądzone. Także i dekreta w tymże trybunale ferowane a zwłaszcza in causis criminalibus, w których aggrawacye ob defectum zwiedzenia senatorów dla tegoż powietrza i innych respektów nie nastąpiły zniesione i redintegrowane były i rygor exekucyi onych, tam ex iudicato quam ex condemnationibus subsecutis tantisper był zatrzymany, donec probetur contrarium i w tych sprawach nie będzie wywiedziono scrutinium. **43.** Koło władyctwa przemyskiego różne u nas wariacye bywają, prosić pp. posłowie J. kr. Mci mają, aby interponat autoritatem suam jakoby uspokojone było. **44.** Między wszystkiemi województwa naszego ziemiami że najbardziej lwowska ziemia spustoszona tak przez nieprzyjaciela jako też i przez głód i plagę morowego powietrza, instabunt przeto pp. posłowie, aby na nię respekt osobliwy był, gdy do uchwalenia podatków przyjdzie. **45.** De praecedentia et praerogatiwa podkomorstwa lwowskiego z starostwem lwowskiem [1]) iż to repugnat w inszych ziemiach zwyczajom i prawu a na naszym sejmiku częste a to alterkacye bywały, skąd przedłużenia sejmików i insze inconvenientia działy się, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby ta konstytucya jako wszystkiemu prawu przeciwna mogła abrogari a podkomorzy lwowski mógł zasiadać miejsce jako i inni podkomorzowie. **46.** Ponieważ Ich Mć pp. poborcy nasi za wyraźnymi skarbu uniwersałami monetę i pieniądze tak jako były podwyższone brać od poddanych musieli a potem za drugimi uniwersałami zniżone są i tak je jako byli zniżone żołnierzom one oddawali, praecavebunt pp. posłowie, aby ten defekt, który za tem zniżeniem pieniędzy stanął (co deducent legitimis attestationibus) nie byli turbowani i prawem pociągani. **47.** Instancyą Ich Miów pp. potomków ś. p. IMci p. podskarbiego koronnego do koła naszego wniesioną jako słuszną coaequalitatem województwa concernentem i prędsze w reszcie skarbowi uiszczenie zaciągającą, ponieważ dotąd ex gratitudine króla IMci ś. p. uchwalone i nieboszczykowi IMci podskarbiemu assygnowanej w reszcie od niektórych województw dotąd nie są uspokojeni, urgebunt pp. posłowie, aby skarb z tej reszty gratitudinis potomkom należącej, reszty tej, która skarbowi od potomków należy dochodził i u województw tych, które ją zatrzymali

---

[1]) Vol. l. III, 180. Instrukcya wiszenskiego sejmiku z 17 grudnia 1625 r. tom poprzedni Nr. 149 art. 24.

rekuperował a interim potomkowie aby w pokoju od skarbu zostawali. Coby zaś nad tę resztę skarbowi przychodzącą jeszcze od województw Ich Miom pp. potomkom należało długu, aby jure fisci wolno IMiom na trybunale lub u pp. poborców lub województw dochodzić. 48. Ponieweż ex delatione IMci p. pisarza grodzkiego znajdują się akta grodzkie przemyskie in parte za pisarstwa IMci p. Przedwojewskiego vitiata nec suis coopertis obvoluta, praecavendo indemnitati nas wszystkich obywatelów przemyskich zlecamy to pp posłom naszym, ut ad dignoscenda vitia akt pomienionych pewnych rewizorów w ziemie naszej konstytucyami obwarowali. 49. Apelacye od sądów miejskich aby non in occluso rotulo ale in aperto, tak jako ziemskie i grodzkie wychodzą do trybunału, do dworu J. kr. Mci odsyłane były starać się mają pp. posłowie nasi, ponieważ częścią przez pogubienie munimentów częścią umyślnie przez zatrzymanie rotułów wielką partes litigantes krzywdę cierpią. 50. Iż w trybunale lubelskim województwo nasze przypada, a zaś w ziemiach, jako to we lwowskiej roki grodzkie, dla absencyi IMci p. starosty, a w Sanoku ziemskie, dla śmierci IMci p. podsędka z dawna nie dochodzą, tedy starać się mają Ich Mć pp. posłowie nasi, aby IMć p. starosta lwowski był adstrictus sub taxa in citatione posita in foro officii repetenda sądzić roki grodzkie przed zaczęciem przyszłego trybunału; sądy zaś ziemskie sanockie po elekcyi podsędka, aby post proximam dominicam conductus Paschae pro hac tantum vice celebrowane być mogły. 51. Zamek sanocki wielkiej restauracyi potrzebuje, dla tegoż starać się pp. posłowie nasi mają, aby laudum przeszłe o restaurowaniu zamku sanockiego uchwalone in toto aprobowane było. Także i poddani z starostwa krosinskiego do restaurowania tego zamku według laudum przeszłego mają operam suam locare i wywiezieniem drzewa jakiegoby dla restaurowania zamku potrzeba z lasów krościnskich sublevare. A in quantumby IMć pp. dzierzawcy starostwa krościeńskiego dosyć nie uczynili laudo in anno 1649 uchwalonem i teraz per approbacionem modernorum generalium comitiorum sancito, tedy ratione contraventionis tanquam in causa fisci coram officio castrensi sanocensi peremptorie respondebunt i legibus contra eiusmodi retentores sancitis podlegać będą powinni, o co się pp. posłowie sedulo starać mają. 52. Iż konstytucya sejmu przeszłego anni 1649 posługę wojenną wybrańców abrogowała, starać się tedy pp. posłowie mają, aby in plenaria jurisdictione starostów zostawali i ich powinnościom, wedle praw jednak dawnych, podlegali. 53. Gdyżeśmy jeszcze żadnego z tych osobliwej nie widzieli odwagi aniżeliby który z nich miał swym kosztem cokolwiek dla rzptej pod jej trudne teraźniejsze czasy uczynić, albo ludzi cokolwiek stawić, pomnąc jako maiores nostri przystępując ad decora nobilitatis wielkimi kosztami i nieporównanemi odwagami dostawali klejnotów tych, do których aspirują ci Ich Mcie, którzy w instrukcyej Ich Mciów są specifikowani, przeto pp. posłowie nasi w żadne ani indigenaty ani też nobilitacye onym nie pozwolą, w czem ich fidem obstringimus. 54. Ponieważ nad wyraźne prawa Żydzi ważą się dobra slacheckie i dobra ekonomii króla JMci arendować i one trzymać, a to pod pretekstem i kontraktem jakoby z szlachecką osobą spisanym, starać się mają pp. posłowie, aby Żyd paena colli et confiscationis bonorum a szlachcic pod którego imieniem i kontraktem takowe dobra żyd by trzymał paena falsi w trybunale był karany. 55. A iż księgi żydaczowskie przez nieprzyjaciela są spalone, niektóre zepsowane, starać się mają pp. posłowie aby rewizorowie naznaczeni byli. Więc iż się pokazują zapisy i intercyzy z ksiąg tych, które poginęli, tedy aby intra annum do ksiąg grodzkich każdy podał też zapisy i jeśliby dług jaki jeden u drugiego pretendował sobie sine inscriptione, tedy per inquisitionem per nobiles possessionatos fidedignos tegoż powiatu dowodzić i odwodzić aby był powinien. 56. Approbationes laudorum ratione przyszłych podatków aby nam przynieśli pp. posłowie z sejmu wszystkim ziemiom naszym starać się mają. A że ziemie przemyska i sanocka na sejmiku przeszłym deputackim półtrzecia poborów uchwaliły sobie na wypłacenie długu pod Beresteckiem na żołnierza zaciągnionego, tedy i tego laudi approbationem przynieść nam pp. posłowie mają, do żadnych podatków nie przystępując, jeżeli mianowanego laudi obojga ziem approbacya nie stanie. 57. Takowąż approbacyą laudorum ratione domesticae securitatis na sejmiku da Bóg przyszłym sanciendorum wszystkim także ziemiom naszym przyniosą.

58. Od dawnych lat ma na sejmie o majętność swoją dziedziczną Targowiska sprawę IMć p. Sieninski obywatel województwa naszego rzptej dobrze zasłużony, zaczem aby w onej koniec przez dekret J. kr. Mci otrzymał na tym sejmie instabunt pp. posłowie nasi. 59. Ordinaria OO. Bernardynom samborskim aby wedle przywilejów ich wydawana onym była i lege publica confirmowana starać się mają posłowie nasi. 60. Wniosą także instancyę pp. posłowie za OO. Dominikanami konwentu lwowskiego, aby in impensa sua, którą conservandae civitatis gratia pod czas oblężenia nieprzyjacielskiego ważyli, mogli mieć satisfakcyą in quantumby i innym zakonom dosyć się pro eadem impensa stało. Także przyczynią się do J. kr. Mci, aby tymże OO. provisum było względem niebespieczeństwa konwentowi ich od cekauzu przyległego. 61. Wniosą także instancyą i za pp. zakonnemi Św. Katarzyny we Lwowie na przedmieściu grodeckiem, aby J. kr. Mć rationem zniesionego onym kościoła mieć raczył. 62. Miasto Lwów iż przez różne podczas teraźniejszych rozruchów incommoda do wielkiego przyszło zniszczenia, upraszać tedy pp. posłowie gorąco króla JMci mają, aby rationem miał J. kr. Mć miasta tego i tak ratione securitatis i municyi starej, jako też expensarum podczas oblężenia nieprzyjacielskiego podjętych succurere miastu temu raczył. 63. Wniosą także instancyą i za miastem Przemyślem, aby z dobrami do niegoż należącemi, dla wygody obywatelów ziemie tejże dla odprawowania sądów i kontraktów swoich zjeżdżających się od stanowisk żołnierskich było uwolnione; także aby wszyscy incolae civitatis i Żydzi respectu bonorum iurisdictioni civili subiectorum wszystkie ciężary zarówno z mieszczany ponosili ze wszystkich kamienic, domów, dworów na gruncie miejskim zasadzonych. Że przytem podczas nawalności nieprzyjacielskiej trzymając wiarę J. kr. Mci i rzptej jakoż i dotrzymali, przyszło im do zniesienia chałup zagród i sadów przyległych wałom miejskim, przeto aby o to turbowani mieszczanie nie byli i aprobacya tego per legem publicam stanęła, starać się mają pp. posłowie. 64. Mieszczanie sanoccy per iniquitatem temporis ad summam przyśli angustiam. A że wedle przywilejów od ś. p. królów JMciów im nadanych nie mogą mieć w lasach starostwa J. kr. Mci krosnieńskiego, mianowicie liberam incisionem, i karczmy circumcirca na przeszkodę ich arendy są per tenutarios bonorum regalium lokowane, przyczynić się pp. posłowie mają do króla JMci za tymiż mieszczany, aby quam primum ich iniurias cognoscere et circa privilegia antiqua onych konserwować raczył. 65. Miasto Wisnia że także do wielkiego przyszła zniszczenia, przeto aby od leży, stanowisk, stacyi i noclegów żołnierskich uwolnione było według konstytucyi anni 1633 starać się mają pp. posłowie nasi.[1]) 66. Takoweż spustoszenie jest i miasta Mościsk dla ustawicznych i przez ogień plag Boskich i dla stanowisk, które bez przestanku podejmują żołnierskich, żeby tedy libertacyą do lat kilku od stanowisk i noclegów żołnierskich także też od podatków rzptej otrzymać mogło comittimus curae Ich Mciów pp. posłów. 67. Za miasteczkiem także Mikołajowem intercessyą wniosą pp. posłowie, które iż w niwecz jest obrócone i spalone przez nieprzyjaciela, aby przy libertacyi per legem publicam miastom zniesionym pozwolonej było zachowane i od stanowisk similiter żołnierskich uwolnione, co także staraniu IchMciów pp. posłów zlecamy. 68. Tę tedy instrukcyą przez nas zgodne napisaną pp. posłom wyżej mianowanym oddając i ich cnotą wrodzoną zawiązując, aby we wszystkiem praw i całości ojczyzny przestrzegali, marszałkowi na ten czas naszemu [podpisać] i do grodów wszystkich ziem naszych podać rozkazaliśmy. Jan Wojakowski łowczy chełmski sekretarz J. kr. Mci marszałek na ten czas sejmiku ziem ruskich wisnienskiego.

Castr. Prem. Rel. 377 p. 1763—1769.

[1]) Ob. Vol. L III, 836 t. miasto Wisnia.

48.

Przemyśl, 11. czerwca 1652.

Instrukcya sejmiku w Przemyślu obradującego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny blisko przyszły warszawski pro die vigesima tertia Julii przypadającey Ich Mć pp. Zygmuntowi stolnikowi sanockiemu, Andrzejowi z Pleszowic Fredrom z sejmiku naszego na dzień dzisiejszy, to jest pro die undecima Junii złożonego a częścią dla niebespieczeństwa morowego powietrza na ten czas w Wiśni szerzącego się, częścią po nieszczęśliwem rozerwaniu wojsk koronnych dla gwałtownych trwóg i zabiegów przez ziemię przemyską zgodnie w Przemyślu odprawionego, zobopólnym obranym posłom dana. 2. Naprzód oddawszy wierne J. kr. Mci p. n. m. poddaństwo od koła naszego podziękować mają za ojcowskie pieczołowanie około całości rzptej, którymi gorętsze w gorętszych ojczyzny raziech experimur, tem bardziej i uniżenie za to podziękują J. kr. Mci. Ponieważ nieszczęsne rzptej fata i świeże casus same wyciągają prędkiego consiliorum modum i szczęśliwej sejmu konkluzyej ante omnia inibunt rationem, aby zarazem poselska izba cum senatu i z królem IMcią mogli się in unum zszedszy jako najprędzej iuvandae patriae inire rationes i sejm ten aby skrócony i z sześć niedzielnego we dwuniedzielny obrócony i skrócony był. 3. Mając respekt na świeże lapsum wojska naszego i wkraczającego już prawie w kraje nasze nieprzyjaciela, a iż najlepsze bywa ex re consilium i widzimy tego gwałtowną potrzebę, zlecamy to Ich Mciom pp. posłom i ex unanimi consensu nostro omnimodam dajemy consultandi et concludendi de extrema reipublicae salute z inszemi województwy et cum consensu ordinum potestatem, także de statuendis contributionibus, jednak cum singulari respectu na te nasze utrapione i zniszczone kraje, częścią przez nieprzyjaciela częścią też przez ustawicznie przechodzącego żołnierza, na te podatki Ich Mcie pozwalać mają et cum republica znosić się. 4. Jednak iż wielka się diminutio w naszej ziemi podatków dzieje przez niewydawanie onych z ekonomiej samborskiej, urgebunt ante declarationem publicam na podatki faciendam, czemuby i z ekonomiej samborskiej te retenta na które Ich Mć pp. poborcy nasi skarzą się, działy się. 5. Mają także Ich Mć pp. posłowie przynieść do nas approbationem laudorum tak względem przeszłych jako i przyszłych, na któreby tam pozwolili, podatków. 6. Sprawa IMci p. Radziejowskiego iż tantum na przeszłym sejmie wzięła temporis, dla snadniejszego tej sprawy uspokojenia rozumiemy, aby za wydaniem i pozwoleniem glejtu i mandatu sądzona i per decretum comitiale tandem uspokojona była. 7. Należy iustitiae, bez której z niemałym uszczerbkiem dóbr naszych i prawa pospolitego zostawamy, abyśmy i gród nasz przemyski sine iuridica nie zostawał, zaczem J. kr. Mci prosić będą Ich Mć pp. posłowie za IMcią p. Marcinem Madalińskim starostą przemyskim, aby wedle przywileju od J. kr. Mci sobie raz konferowanego w starostwie cum iudicatis et actis suis omnibus hucusque continuatis et celebratis dochowany był. 8. Którą to instrukcyą IMci p. marszałkowi naszemu do grodu podać i Ich Mciom pp. posłom wydać i ręką swoją własną przy pieczęci podpisać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu na sejmiku naszym die undecima Junii anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Jan Maciej Grabia z Łąg podsędek ziemie przemyskiej i marszałek na ten czas koła sejmiku przemyskiego.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 956—958.

49.

Wisnia nad Rakiem, 12. czerwca 1652.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze województwa ruskiego ziemi lwowskiej przemyskiej i sanockiej dla obierania posłów z województwa naszego na sejm walny pro die undecima Junii tu do Wisnie

zjechawszy się a widząc obortum periculum nietylko na województwo nasze ale prawie na wszystką ojczyznę od rebelizujących Kozaków i Tatarów przez świeżo między Ładyżynem a Czetwertinówką wojska naszego zniesienie, w chcąc in eo passu ojczyźnie i województwu swemu poratowanie od następujących nieprzyjaciół uczynić, uprosiliśmy JW. p. wojewodę naszego ziem ruskich[1]), aby in praesidium ojczyzny i województwa naszego pewną kwotę ludzi i jakoby mogło być najwięcej zaciągnął. 2. Na które zaciągnienie ludzi do obrony ojczyzny i województwa naszego my obywatele ziem naszych lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, laudo nostro publico pozwalamy z dóbr naszych świeckich i duchownych dać z kożdej ziemie i powiatu po dwa pobory. Na których poborów wybieranie zarazem na tymże naszym[a]) sejmiku obraliśmy i poborców, a naprzód z ziemie lwowskiej urodzonego[b]) . . . . . . z ziemie przemyskiej urodzonego Aleksandra z Pleszowic Fredra cześnika ziemie przemyskiej a z sanockiej ziemie urodzonego Stanisława z Zabokruk Czebrowskiego wojskiego stryjskiego. 3. To tedy wybieranie poborów ma się poczynać die 18. Junii in anno praesenti a kończyć się ma die 4 Julii anni praesentis. 4. A że w Przemyślu peste grassante IMci p. poborcy ziemie przemyskiej wybierać pobory nie jest tutum et securum, tedy miejsce wybierania poborów naznaczamy IMci w Samborze a drugim IchMciom pp. poborcom in locis solitis. 5. Jako tedy to wszytko województwo nasze ruskie in spatio temporis descripto te dwa pobory do rąk urodzonych pp. poborców oddać mają sub paenis legibus regni descriptis, tak też urodzeni poborcy też wybrane z ziemi i województwa ruskiego pobory mają oddać do rąk JW. IMci p. wojewody naszego teraźniejszego ziem ruskich za kwitem IMci p. wojewody ruskiego sub paenis itidem in legibus regni contra retentores publicarum exactionum sancitis. A to wybieranie poborów ma być salvis abiuratis conflagratorum et desertatorum. Które to laudum nasze na teraźniejszym sejmiku postanowiwszy dla lepszej wagi i pewności marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w polu pod samą Wisnią na miejscu rzeczonem przy rzece Raku die 12. Junii 1652. Bazyli z Unichowa Ustrzycki, komornik ziemski przemyski marszałek sejmiku wyszynskiego.

Castr. Prem. Rel. 378. p. 976—978; Castr. San. Rel. 165. p. 925—927.

50.

Wisnia nad Rakiem, 12. czerwca 1652.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya urodzonym Ich Mciom pp. Adamowi z Skrzyńca Dzierzkowi staroście zydaczowskiemu, Rzewuskiemu podstolemu bracławskiemu z ziemie lwowskiej, Aleksandrowi z Pleszowic Fredrowi cześnikowi ziemi przemyskiej, Teodorowi Winnickiemu z ziemi przemyskiej; Andrzejowi z Nowotańca Stanowi podkomorzemu ziemie sanockiej, z Stawu Stawskiemu ziemie przemyskiej[b]) podczaszemu z ziemie sanockiej, posłom naszym na sejm walny koronny warszawski pro die vigesima tertia Julii w roku teraźniejszym millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo przypadający z województwa ruskiego i ziem do tegoż województwa należących, od nas obywatelów ziem lwowskiej przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego tu do Wisnie uti ad locum privilegiatum et publicarum consultationum solitum na dzień jedynasty miesiąca czerwca zgromadzonych zgodnie obranym dana. 2. Naprzód Ich Mć pp. posłowie na początek sejmu insimul stawiwszy się przy oddaniu wiernego poddaństwa naszego optatos successus et omnem prosperitatem in annos diuturnos majestatowi J. kr. Mci p. n. m. powienszowawszy za takowe ku nam jako wiernym podda-

---

1) Stanisław Lanckoroński.

a) S. miejscu i sejmiku. b) P. i S. okienko. c) S. lwowskiej.

nym swoim staranie, pieczołowanie i obmyślanie pokornie i uniżenie podziękować mają. A iż to modernum periculum za zniesieniem świeżo wojska przez Tatary i rebelizantów Kozaków in dies bardziej szerzy się i universa plebis krajów naszych furor et audacia do podobnej rebelliej poczyna się wiązać, a jako na ten czas in comprimenda licentia swej wolej i zawziętości ludzi ku wszystkiemu złemu wyuzdanych, tak po wszystkie paroksyzmy tej ciężkiej na rzptą wojny, oświadczał to IMć p. wojewoda ruski[1]) ojczyźnie, co magno civi, vero patricio, wielkiemu senatorowi godzi się, kiedy po rozbieżeniu się wojska pilawieckiego primum fortalicium reipublicae Kamieniec sua cura odwagą dotrzymał, więc w następujących imprezach wojennych wszytkie officia nietylko wysokiego regimentarza ale też odważnego żołnierza odprawował i teraz in subitaneo et gravissimo casu reipublicae nie chcąc odbieżeć antemurale rzpltej województwa naszego miasto Lwów, na którego ufortyfikowaniu i ludem opatrzeniu jako województwu naszemu tak nie mniej wszytkiej rzptej należy, za prośbą sejmiku naszego wiszeńskiego w oświadczeniu czułości i nieprzyjacielowi temu następującemu odporu dania ochotę i gotowość swoją IMć p. wojewoda pokazać i oświadczyć deklarował się, co aby za wiadomością J. kr. Mci p. n. m. było. Zarazem z sejmiku teraźniejszego posłów pewnych do J. kr. Mci wyprawiliśmy, uprosiwszy IMcię p. wojewodę, aby się od województwa naszego ruskiego nie oddalał, ale tu przy województwie naszem z tymi ludźmi, których za prośbą naszą z pogromu blisko przeszłego zatrzymał stawał, a my lubośmy zniszczeni i spustoszeni, jednak ex amore patriae pozwalamy na obronę województwa naszego ruskiego z każdego powiatu i ziemie województwa tego po dwa pobory dać, o czem laudum osobne ziem naszych tuż zaraz stanowimy, które aby constitutione przyszłego da Bóg sejmu było stwierdzone, mają się Ich Mć pp. posłowie nasi starać, a najbardziej aby teraźniejszego podatku naszego jako na obronę ojczyzny uchwalonego na tymże przyszłym sejmie była coaequatio. 3. A ponieważ nagłe niebespieczeństwo i prawie ultimum exitium rzptej następuje, czego niczem inszem ratować tak prędko nie widzimy, tedy J. kr. Mć p. n. m. prosić będą pp. posłowie nasi, aby zaraz na początku sejmu ante omnia de salute patriae traktowano, uchwaliwszy pospolite ruszenie według dawnych praw sine divisione tamen belli jako najprędzej i insze przytem praesidia, któreby prędko mogły ratować rzptą, ponieważ wszystka rzecz na tem zawisła i salus patriae, aby jako najprędzej mogły stanąć subsidia do wtrętu nieprzyjacielskiego. A iż na przeszłe pospolite ruszenie górne województwa nierychło przyszły a to podobno dla odległości miejsca, kwoli czemu i conflictum cum hoste Ich Mcie omieszkali a in aequali republica zarówno wszyscy powinnichmy jako zdrowia tak i koszty ważyć, wniosą tedy prośbę Ich Mć pp. posłowie nasi do J. kr. Mci p. n. m., aby wprzód kilką niedziel uniwersały swoje do tamtych górnych województw wydać rozkazał dla prędszego się stawienia do obozu, iżby zarówno z nami oraz Ich Mć weśli do obozu, gdyż się deklaruje województwo nasze, iż dotąd do obozu nie wnidą, póki się wszyscy Ich Mć nie stawią. 4. Wielkie i w tem widzi niebespieczeństwo województwo nasze, że jako nierychły czas sejmu in tam praegnanti periculo, tak i to jeszcze sześć niedzielne sejmowanie, obawiać się potrzeba, aby nam nie przyszło do tego post bellum auxilium. Zaczem przynajmniej o to prosić mają na początku sejmu pp. posłowie J. kr. Mci p. n. m., aby ten sejm sześćniedzielny obrócony był we dwuniedziedzielny dla prędszego poratowania rzptej. A jeżeliby też wyszły uniwersały nowe J. kr. Mci o skróceniu sejmu, tedy Ich Mć pp. posłów naszych prosimy, aby zaraz na początek sejmu stawili się, gdyż największe niebespieczeństwo imminet nam. Na którym sejmie aby nic inszego nie traktowano, tylko coby należało do obrony i całości rzpltej. Jednak jeżeliby insze województwa chciały a czas pozwalał jako przeszłego sejmu tak i teraźniejszych sejmików wznawiać, tedy zlecamy pp. posłom naszym i my, aby wszytkie artykuły przeszłego sejmiku naszego wisnieńskiego (które in toto reassumujemy) jako i teraźniejsze promowali i onych nie odstępowali. 5. Należącą rzecz do niebespieczeństwa i do wstrętu nieprzyjacielowi prędkiego widzi województwo nasze ufortyfi-

[1]) Stanisław Lanckoroński.

kowane miasta pograniczne i stołeczne, zaczem widząc jako siła na Kamieńcu i Lwowie należy, zlecamy pp. posłom, aby te dwie fortece jako propugnacula nietylko rzpltej naszej ale totius christianitatis i municyą i ludźmi i armatą i żywnością opatrzone były. 6. Często rzplta za wojennem nieszczęściem zostawa orbata hetmanów i kogoby tak prędko pro regimine wziąć królowie Ich Mć pp. n. m. tak prędko rekolligować się nie mogą, tedy jako dla ćwiczenia in casu tak też i dla ochoty w służbie wojennej już nie dożywotnich hetmanów, ale od sejmu do sejmu aby J. kr. Mć naznaczać raczył pp. posłom naszym zlecamy, do którego tamże z sejmu jako w Koronie tak i w wielkiem Księstwie litewskim jako z senatu tak i z poselskiej izby komisarzów naznaczyć mają, to jest z senatu trzech a z poselskiej izby trzech, jednakowo do obodwoch wojsk, którzy to hetmani tamże po oddaniu sobie buławy na sejmie przy obecności J. kr. Mci i wszytkiej rzpltej iuxta conceptam formam przysięgę odprawić będą powinni a bez pp. komisarzów rady nic jako in consilio bellico tak i w sądach kryminalnych statuere nie będą powinni. Jeśliby jednak z takowych hetmanów zdał się być habilis ad regimen, wolno będzie królowi IMci in regimine onego do drugiego sejmu zachować et subsequentur od sejmu do sejmu. 7. Wielka w tem ujma wojsku bywa, że nie razem płaca i nie na jednem miejscu żołnierzom bywa obmyślana, ale ich po rożnych województwach za assygnacyami odsyłają, gdzie i do wojska nierychło się towarzystwo wraca i wielkie spezy i szkodę stąd ponoszą, zlecamy tedy pp. posłom naszym, aby efficere to mogli prośbą swoją, iżby tu we Lwowie more et consuetudine antiqua, na św. Jan naznaczona żołnierzom zawsze była płaca, do której płace z sejmu mają być naznaczeni komisarze tak z senatu jako i z poselskiej izby, którzy równo z IMcią p. hetmanem do sądów i do odprawowania rachunków i płacej należeć będą, a ci Ich Mciowie ultra mentem reipublicae pieniądzmi nad potrzebę rzpltej szafować nie mają. 8. Wiadome są dobrze odwagi, koszty i prace wszytkiej rzptej i J. kr. Mci p. n. m. IMci p. wojewody ruskiego[1]), który począwszy od chocimskiej ustawicznie qua prace qua bello gloriosissime posługuje ojczyźnie, a za to nietylko condignam gratitudinem, ale i to co wydał na potrzebę rzpltej podczas ekspedycyej barskiej ostatniej i krasnińskiej tedy do tych czas nie jest mu wrócono, gdzie dla spustoszenia majętności i zniesienia wszytkich prawie swoich dostatków tak jako stan senatorski Ich Mci wyciąga condigne według ochoty swojej usłużyć ojczyźnie nie może, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby circa utrumque ea cura et sedulitate chodzili, jakoby ukontentowanie i satisfakcyą w długu swoim odniósł i otrzymał i wieś Łosiacze[a]) i Ułanowce puste raczej IMci iure haereditario było konferowane. A że IMć p. wojewoda nasz ruski in simili casu pod Kamieńcem pokazał suam dexteritatem odwagę i rozum nieprzyjaciela częstokroć gromiąc i od Kamieńca odpędzając, tedy i teraz upraszać mają J. kr. Mci pp. posłowie nasi, aby póki IMć p. hetman[2]) nie będzie in pristinam libertatem restitutus do ojczyzny, iżby to regimen p. wojewodzie ruskiemu zlecić raczył jako dobrze rycerskiego dzieła wiadomemu. 9. Zleciliśmy byli na przeszły sejm pp. posłom naszym, ażeby do uszczuplonej z gruntu intraty jurydyki przemyskiej upraszali J. kr. Mci, aby raczył competenti provisione opatrzyć IMć p. starostę naszego przemyskiego[3]), a że ultra omnes spes nostras i w jurydyce samej difficultates IMć zasiły i processy są nulliter na IMci otrzymane, które nietylko jego samego ale nas wszytkich obywatelów ziemie przemyskiej afficere muszą, ponieważ eo ipso wszytkie dekreta IMci i zapisy nasze pod jurysdycyą IMci zachodzące in dubium vocarentur, dla tegoż pp. posłowie nasi inibunt omnes rationes et modos, jakoby et a processibus quibusvis wolen i przy jurydyce cum assignatione sufficientis provisionis jako też i z przyłączeniem miasta Przemyśla ze wszystkiemi generaliter jego przynależnościami do zamku przemyskiego IMć p. Madaliński starosta nasz przemyski zostawał jako privilegiatus i od króla IMci p. n. m. publice podczas sejmu jako też inszych urzędników koronnych starostą pronunciatus. 10. Ordinacya ś. p. księcia IMci Ostrogskiego Janusza kasztelana krako-

[1]) Stanisław Lanckoroński. [2]) Stanisław Potocki. [3]) Madaliński Marcin.
a) P. Łosincze.

wskiego, że nie jest już w takim porządku jako była, lubo i kosztem rzptej służą, żeby in suum ordinem jako bywali i powinni zelecamy pp. posłom naszym. 11. Starostwa sądowe przez konsensy małżonkom in solidum bardzo obciążają i zmiejszają, przez co też i do exekucyej trudniej przychodzić i zamki pustoszeją, aby takowe przywileje jako przed tem tak i na potem żadnej wagi nie miały i takie daniny pro vacantibus censerentur pp. posłowie domówić się mają. 12. Wieś Perechinsko cum suis attinentiis IMci O. Arseniemu Zeliborskiemu episkopowi lwowskiemu diplomate teraźniejszego króla IMci p. n. m. in possessionem oddać sine quavis contradictione kazano, a że hucusque nie oddano, tedy pp. posłowie nasi mają się starać, aby ta wieś Perebinsko cum suis attinentiis na teraźniejszym blisko przyszłym sejmie per constitutionem IMci O. Zeliborskiemu oddana była. 13. Częstokroć pp. bracia i obywatele religii greckiej zwykli na sejmikach naszych cum lacrimis prośbę wnosić, obtestando nos per amorem religionis, aby byli uspokojeni iuxta pacta seu puncta conventa ś. p. Władysława i teraźniejszego szczęśliwie nam panującego poprzysiężone, zaczem zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, ut ineant sedulam curam aby secundum puncta sive pacta conventa i podług praw byli uspokojeni, IMci O. Antoniemu Winnickiemu episkopowi przemyskiemu to władyctwo totaliter na teraźniejszym sejmie było konferowane ad possessionem jego [1]) 14. Panowie rotmistrze wziąwszy na całe chorągwie pieniądze a zupełnych pocztów pod chorągwiami nie mieli, mają pp. posłowie na takowych prawo na sejmie tym przyszłym uchwalić, aby takowe pieniądze przebrane były wrócone, mianowicie w supplementach pod Beresteczkiem zaciągnionych za attestacyami hetmańskiemi i pisarza polnego. 15. Aby posłowie non in suo loco ani przy instrukcyej króla IMci obrani na sejmie zasiadać nie mogli ani słusznie in loco legitimo obranych impedire. Strony rozbójników i złoczyńców laudum ziemie sanockiej aby i ziemie przemyskiej służyło pp. posłowie inibunt rationes. 16. Instruktarz na komorach celnych aby jako w księstwie litewskiem eo ordine był podany i myta aby plus offerentibus były arendowane. 17. Urodzony Stanisław Cebrowski, iż jest wojskim stryjskim, tedy aby tempore belli zostawał przy zamku stryjskim jako i insi jego succedanei cavendum erit constitutione sejmu blisko przyszłego. 18. A że vires rzpltej przez takie calamitates częste sunt exhaustae i skarb dosyć szczupły z umniejszenia wielkiego podatków, tedy Ich Mciow pp. duchownych braciej naszej upraszać będą pp. posłowie, aby ex amore christianitatis ad conservationem kościołów i chwały Bożej chcieli ratować ojczyznę in tam praegnanti periculo i pieniężnemi subsidiami i ludźmi zaciężnymi.

Petita: 19. Zasługi IMci pana krakowskiego przeszłego ś. p.[2]) wiadome są rzpltej a teraz po śmierci IMci majętność Borki, która była za zasługi dawno w domu IMci, oddana jest do rąk p. starosty bieckiego, który nie wracając sumy mandatami turbuje, chcąc tę majętność wziąć darmo. Zlecamy to pp. posłom naszym, aby nie wprzód oddana była, ażby suma według konstytucyej dawnej naznaczona wrócona była. 20. IMć p. Sapieha jako odważnie stanął na Żółtych Wodach cum gloria gentis et nominis, co i samo pogaństwo przyznawało nie tajno, za co dotychczas żadnej nagrody nie odniósł, przeto wniosą pp. posłowie nasi prośbę, aby iustam gratitudinem meritorum suorum odniósł. 21. IMć p. cześnik lwowski[3]) będąc poborcą ziemi lwowskiej in casu necessitatis założył był swą sumą i zastąpił potrzebę pewną i gwałtowną, co jeżeliby się pokazało, wniosą prośbę pp. posłowie nasi, aby mu to wszytko było wrócono. 22. Za miastem Lwowem jako bardzo od nieprzyjaciół koronnych zniszczonem, jako na przeszłym sejmiku petitum stanęło, a przez niekonkludowany sejm do skutku nie przyszło, na teraźniejszym sejmie przyszłym pp. posłowie nasi sedula cura invigilabunt przy wniesieniu za tem spustoszonem miastem i zniszczonem

---

[1]) Przeciwko tym dwom punktom o władyctwie przemyskiem i Perehińsku wniósł w sposób gburowaty i gwałtowny protestacyą na sejmiku Stanisław Jan Raczkowski, obywatel z przemyskiego powiatu, o co na skutek zażalenia całej szlachty sejmikującej przez instygatora na sąd sejmowy warszawski jako gwałtownik i burzyciel pokoju publicznego był pozwany. Castr Prem. 378. p. 1130—1133. Protestacya jego wniesiona 17. czerwca do grodu lwowskiego w C Leop. Rel. Protoc. 639 p 524. Obacz niżej Nr. 54, 57.

[2]) Mikołaj Potocki. [3]) Sebastyan Kochanowski.

uniżonej prośby do majestatu J. kr. Mci p. n. m., aby to postulatum miasta Lwowa swój skutek na tym sejmie powzięłó. Nobilitacyej jako każdemu dla znacznej przysługi i odważnych dzieł ku ojczyźnie, tak i tym, których J. kr. Mć p. n. m. w swojej mianuje instrukcyej, województwo nasze mianowicie Gizy i Perpeziemu[a] nie broni, suis tamen modis, to jest sine honoris et bonorum praerogativa[1]). 23. Takową tedy przychylając się tak do wolej i intsrukcyej J. kr. Mci, jako też habita ratione imminentis na województwo nasze i wszystką prawie ojczyznę periculi, postanowiwszy i napisawszy sejmiku naszego uchwałę Ich Mciom pp. posłom naszym in vim et modum instrukcyej na przyszły da Pan Bóg walny sejm wydać i onę podpisać marszałkowi koła naszego sejmiku wisznieńskiego zleciliśmy. Działo się w polu pod samą Wisznią na miejscu rzeczonem przy rzece Raku die duodecima Junii roku pańskiego 1652. Bazyli z Unihowa Ustrzycki komornik ziemski przemyski, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 967—976; Castr. Sanoc. Rel. 165 p. 915—925.

51.

Przemyśl, 14 czerwca 1652.

Ziemian przemyskich protestacya przeciwko obranym nad Rakiem posłom na sejm.

1. Actum i castro premisliensi feria sexta pridie festi Sanctorum Viti et Modesti martyrum anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. 2. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia premisliensia veniens personaliter gsus. Jacobus de Iaskmanice Iaskmanicki, Michael de Nouosiolki Nowosielecki, incolae possessionati districtus praesentis, suo et aliorum terrigenarum et incolarum et officialium terrae praemisliensis nomine videlicet gsorum. Francisci Dubrawski succamerarii terrae premisliensis, Sigismundi Fredro dapiferi terrae sanocensis, Ioannis Mathiae Grabia subiudicis terrae praemisliensis, Stanislai Czerny subdapiferi lublinensis, Gaspari Wojakowski subdapiferi terrae premisliensis, Ioannis Wojakowski venatoris chelmensis, Stanislai Szumowski tribuni terrae premisliensis, Francisci Korytko capitanei visnensis, Andreae Maximiliani de Pleszowice Fredro, Valentini de eadem Pleszowice Fredro, Coroli Francisci Korniakt, Stanislai Koniecpolski, Stanislai Snopkowski, Petri Pauli Mniszek, Wseborii Iaszowski, Stanislai Drochojowski, Ioannis Gorski, Ioannis Hermanowski, Sebestiani Zakrzewski, Francisci Bzowski, Stanislai Cieszanowski, Stanislai Bolestraszycki Swatopelk, Ioannis Dzierzek, Ioannis Wolski, Martini Mrozek, Ioannis Miastkowski vicesgerentis premisliensis, Stanislai Roguszki de Parva Roguzin castrensis Gabrielis Zołczyński terrestris regentium, Ioannis Chróścicki, Ioannis Rucki, Valentini Czerminski, Waleriani Walawski exactoris terrae premisliensis, Gaspari Czaykowski, Andreae et Alexandri Roguszkich, Jacobi Zbikowski, Ioannis Glewicz, Alexandri Nowosielecki, Stanislai Swietliczki, Ludovici Kleczyński, Feliciani Moscicki, Ioannis Chanowski, Francisci Czerniowski, Pauli Łapinski, Stanislai Krainski, Petri Pauli Karwowski, Martiani Zedzianowski, Valeriani Sluzowski, Alexandri Mienkowski et aliorum incolarum et terrigenarum districtus premisliensis ad actum conventus particularis praemisliensis obstante legalitate impedimentorum infrascriptorum ex unanimi consensu congregatorum, quorum nomina et cognomina hic pro expressis haberi debent, solennem manifestationem seu praecustoditionem in eum sensum fecerunt. 3. Że i ustnie i przez listy znosząc się pierwszych wszytkich trzech ziem urzędników rzekliśmy zgodnie i namówili wszyscy obywatele przemyscy, że częścią dla powietrza w Wisni ad praesens znacznie panującego, co najbardziej w same dni sejmikowania uczynionej gwałtownej trwogi i niebespieczeństwa, każda ziemia miała osobny u siebie mieć swój sejmik, gdy tedy my Przemyślanie pod sto kilkadziesiąt szlachty osia·

---

[1]) Vol. l. IV. 386 nobilitacya Konstantego Gisse i Klaudiusa Herpina z Perpessu, a) Perieremu.

dłych i urzędnikow zgromadziliśmy się do Przemyśla, wyprawiwszy nad to jednego z pośrodku nas do Wisni na zwyczajne sejmikowania miejsce, dla wywiedzenia się, jeżeliby kto na sejmik na tamto miejsce zjeżdżał się, tedy gdy nam dano znać, że żadnego nie masz i nie objecowano, sejmikowaliśmy w Przemyślu, pierwszem mieście ziemie naszej, obrawszy sobie zgodnie posłów na sejm przyszły IMć p. Zygmunta z Pleszowic Fredra stolnika ziemie sanockiej, IMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra, tych tylko a nie inszych znając za posłów. A że dwóch albo trzech przyszywszy się do sejmiku lwowskiego, snać dla prywaty swojej, nie dbając na tak wielką gęstwę i zgromadzenie sejmikującej w Przemyślu szlachty tutecznych obywatelów i na rzeczone sobie słowo, obraliście jako słyszymy za posły i nie według czasów i nie według miejsca, w polu mila od miasta sejmikując, co sobie za praeiudicium et gravamen wielki ziemia nasza przemyska od tych kilku IMciów w obraniu posłów uznawa, przetoż ostrzegając całości sejmiku naszego w Przemyślu, obstante legalitate praemissorum impedimentorum legitime et indebite w obraniu posłów naszych pomienionych in tempore suo odprawionego iterate protestujemy się przeciwko nim, nie derogując inszych ziem i powiatów posłów obranych in quantum także są obrani, że jako ich za posły nie mamy, tak i relacyej słuchać od nich nie będziemy ani przyjęto od nas będzie, tylko to, cokolwiek ci pomienieni IMć pp. posłowie w Przemyślu od nas obrani imieniem ziemi naszej na sejmie postanowią i konkludują.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 963—5.

52.

Przemyśl, 14 czerwca 1652.

Laudum ziemian sanockich i ich manifestacya.

1. My ziemie sanockiej obywatele, iż tak dla szerzących się z rozerwania i rosproszenia wojska na ten czas rzpltej przez nieprzyjaciela domowego z Tatarami złączonego trwóg i niebespieczeństw, jako też i powietrza morowego tamże będącego, zjachacieśmy do Wisnie na dzień i miejsce sejmikowi ziem naszych ruskich naznaczone nie mogli, tudzież lubośmy używszy WJMci p. kasztelana sandeckiego starosty sanockiego[1]) opowiedali się przez list IMci IchMciom w Wisni sejmikującym, gdzie chcąc sejmikować, nie sąśmy jednak obwieszczeni i rezolwowani przez Ich Mciów. Zjechawszy się tedy do Przemyśla i powziąwszy wiadomość, że już IchMcie nie czekając ani nas rezolwując w Wisni sejmikowali i posłów obrali, takeśmy zjazd nasz tuteczny konkludowali. **2.** Widząc sufficientiam i doświadczoną Ich Mciów dexteritatem, którzy w ziemie naszej obrani w Wiśni posłami i my obranie to Ich Mciom approbujemy et suffragia nasze Ich Mciom to jest IMci p. Andrzejowi Stanowi podkomorzemu sanockiemu, IMci p. Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu wespół z inszymi IchMciami dajemy. **3.** A że coby IchMcie concluserunt dotąd nie wiemy, tedy ponieważ artykuły przed przeszłym sejmem namówione, żadnego dla rozerwania sejmu przeszłego efektu nie wzięły, tedy one temto in toto reasumujemy i aby ciż IchMcie artykuły też pari fide et dexteritate jako na przeszłym sejmie popierali upraszamy. **4.** A że novo exemplo bez nas te pobory dwa na nas uchwalili Ich Mcie i poborców naznaczyli, a to na praesidium miasta Lwowa, lubo summam necessitatem widzimy, aby jako miasto pograniczne opatrzone było, jednakże, iż samiż zamki i grody w ziemiach naszych nieopatrzone mamy, tedy do wydania tych podatków rzekliśmy sobie wszyscy supersedować. **5.** Którą to manifestacyą naszę marszałkowi na ten czas naszemu do grodu podać roskazaliśmy. Działo się w Przemyślu die decima

---

[1]) Franciszek Mniszek.

quarta Junii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Jan Wojakowski łowczy chełmski sekretarz J. kr. Mci marszałek na ten czas zjazdu sanockiego w Przemyślu.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 959—960.

53.

W Byszkowicach, 4. lipca 1652.

Uniwersał podkomorzego sanockiego o naznaczonym przez króla sejmiku na 4. lipca.

1. JWni, Wni m. w. m. panowie i bracia! Przy oddaniu moich niskich usług do łaski WMciów m. m. pp. i braciej. In tanta confusione status et rerum reipublicae pewienem, iż nie będzie w podziwieniu u WMciów m. m. pp. że et iurisdictiones confunduntur a raczej in bonam partem zechcecie to WMcie m. m. pp. policzyć, o co wielce proszę, iż ja compassus huic dissonantiae, kiedyśmy nie wraz sejmikowali, teraz napadszy na uniwersał J. kr. Mci ziemiom województwa ruskiego zjazd pro octava praesentis w Wiszni oznaczający podaję co prędzej do wiadomości WMciów m. m. pp.[1]) zwłaszcza w tak nagłym czasie i on in copia posyłam, uprzejmie życząc i gorąco prosząc, abyście WMć m. m. pp. proprio et debito zelo in patriam postpositis omnibus solennitatibus et iustis indolentiis iż postponimur, raczyli przybyć ad porrigendam manum afflictae patriae et nobis ipsis. Sam ten uniwersał J. kr. Mci daje nam okazyą, że i praeterita corrigere możemy et in futurum poradzić sobie. 2. I powtóre proszę non imputetur praesumptioni haec opera mea, ale mojemu braterskiemu afektowi przeciwko WMciom m. m. pp. boć kiedy do grodu przemyskiego na Sokal ten uniwersał niosą, obawiam się żeby lotniejszy pocztarz niósł go do grodu sanockiego. Niskie moje i powtóre niosę do łaski i miłości wszystkich WMciów m. m. pp. usługi. Datum w Byszkowicach dnia czwartego miesiąca lipca roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego wtórego. WMciów m. m. pp. uprzejmie życzliwy brat i sługa powolny Andrzej Stano podkomorzy ziemie sanockiej.

Castr. Rel. San. 165 p. 954—955.

54.

Lwów, 5. lipca 1652.

Protestacya ziemian przemyskich z powodu wniesionej na sejmiku wiszeńskim protestacyi, tudzież protestacya przeciwko sejmikowi przemyskiemu.

1. Actum in castro leopoliensi feria sexta post festum visitationis Beatissime Virginis Mariae proxima anno Domini 1652. Inducatur hoc loco protestatio seu reprotestatio gsi. Andreae Dubrawski incolae districtus premisliensis, nomine totius nobilitatis terrae eiusdem facta, in et contra nobilem Stanislaum Ioannem Raczkowski ratione per eum factae protestationis in et contra quosdam articulos in conventu particulari visnensi per nobilitatem ibidem congregatam laudatos de nullitate eorundem prout latior copia patet. 2. Inducatur ex parte eiusdem protestatio nomine suo et totius nobilitatis contra incolas quosdam terrae eiusdem premisliensis et sanocensis, ratione per eos Premisliae privata authoritate conventus sibi depositionis et ibidem in eodem conventu non publicum sed privatum aliquod tractationis, prout latior copia patet.

Prot. Rel. Castr. Leop. 639 p. 350.

---

[1]) Uniwersałem z daty 23. czerwca w Warszawie, ze względu że ziemie województwa żadnego sejmiku dla namówienia porządku pospolitego ruszenia nie miały, naznacza król sejmik w Wisni na 8. lipca; z dodatkiem, by na 15 sierpnia, jako to wiciami naznaczono, pod Piotrowin wszyscy zbrojno się stawili C. San. 165 p. 961—964.

55.

Wisnia, 8 lipca 1652.

Dodatek do instrukcyi sejmikowej posłom na sejm.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i obywatele ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik na dzień dzisiejszy za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. pod Wisznią zgromadzeni, stosując się do tego uniwersału, takowe in vim supplementi Ich Mciom pp. posłom naszym na przeszłym sejmiku obranym do instrukcyej puncta przydajemy i niżej napisane jednostajną zgodą postanowione umawiamy laudum. 2. Indefessam J. kr. Mci p. n. m. ile w tak ciężkich i częstych na rzptą gwałtach i raziech jako uznawany paternam solicitudinem, tak za one Ich Mć pp. posłowie uniżenie podziękowawszy prosić J. kr. Mci będą, ażeby niespuszczając się na przewrotnego rebelizanta i krzywoprzysięscę utajone zamysły, które tem szkodliwsze bywają, jako najprędsze, prawie ponurzonej ojczyzny, ratunku jej ante omnia cum republica wziąć przed się raczył skuteczne i nieodwłóczne sposoby. Dlaczego IchMć pp. posłowie nasi na skrócenie sejmu tego i odprawowanie jego najwięcej przez niedziel dwie pozwolić mają. Który to sejm aby quam secretissime et semotis arbitris odprawowany był życzymy, ile w takowym razie w tej pospolitej obronie i ratunku gorącym. 3. Tak względem pozwolenia na pospolite ruszenie jako też inszego, ile ich tylko rzpta u siebie mieć będzie sposobów i względem przyszłych podatków ad consensum publicum inszych województw stosować się będą. A że ex senatus consulto pod ten czas wydane uniwersały i wici na pospolite ruszenie i severiori et insolito cancellariorum J. kr. Mci stilo, prosić będą i ostrzedz tego, aby na potem za uniwersałami sine consensu publico nobilitas pozywana nie była, gdyż i w takowym teraźniejszym rzptej ogniu snadniej się każdy zapali i ochotniej in occursum nieprzyjaciela zdrowie poniesie, kiedy ile wolny naród solita świątobliwych przodków J. kr. Mci clementia traktowany będzie. 4. Świeża i po te lata częsta edocuit nos experientia, jakowe w pospolitem ruszeniu dzieją się inconvenientia, inaequalitas i nierząd, a mianowicie, że ono wedle dawnych praw sine divisione belli odprawować się zwykło, siła województw i na przeszłem pospolitem ruszeniu, z których jedni albo intempestive przyśli, drudzy też i nie dośli, insi przy powiatach i województwach ludzi wysławszy zostawali, kasztellani i inni urzędnicy i obywatele do pospolitego ruszenia należący, usługą J. kr. Mci zasłaniając się, z nami żyjąc et terrigenae nostri obok do potrzeby nie stawali, aby jeśli consensus publicus na to pospolite ruszenie nastąpi, w swojej ryzie wedle dawnych praw omówione i wzmocnione zostało. Także status nobilitaris aby niezwyczajnymi ciężarami w prawie niewyrażonymi nie był aggrawowany. A miasta iuxta praescriptum legum aby w niczem tej usługi rzptej nie umykały. Jeśliby też które województwo lubo ziemia zasłaniając się ludźmi albo jakimkolwiek innym sposobem uchwalonego pospolitego ruszenia zmykać chcieli, urgebunt IchMć pp. posłowie, aby to nie było, cum ea declaratione publica, że i my nie pójdziemy. A ponieważ w tymże uniwersale J. kr. Mci pospolitemu ruszeniu ściągnienie pod Piotrowinem naznaczone jest, a te tu bliskie przewrotnego rebelizanta pożaru snadniejby kraje nasze za absencyą naszą, accendere się mogły, ostrzegą tedy IchMć pp. posłowie, aby nasze województwo tak daleko i nazad nie było wyciągane i na ten czas ruszyć się powinne było, gdy się wszystkie inne województwa wyrównaliby[a]). Z niewydania zwyczajnych kancelaryom z dawna J. kr. Mci ad nobilitatem listów niemałe praeiudicium dzieje się, że tylko za uniwersałem sejm przeszły złożony jest, instabunt IchMć pp. posłowie, aby takowe listy sejmikowe przed sejmem zawsze ad nobilitatem wydawane były i wcześnie przez zwyczajnych urzędników dworskich nie za okazyami do grodów odesłane były. Jakoż i ten teraźniejszy uniwersał J. kr. Mci czwartym dniem

a) być z nami P.

przed sejmikiem tym oddany jest. Gdyż jeśliby takowe uniwersały bez listów sejmikowych wychodzić miały declarabunt Ich Mć pp. posłowie, iż na takowe sejmy tylko by nam posłów cum protestatione de nullitate actus posyłać przyszło. 6. Ich Mć pp. poborcy nasi, iż to co wybrali oprócz retent za assygnacyami skarbowemi wydali wszystko, aby na sejm podług uniwersałów nie byli pociągani, ostrzedz mają IchMć pp. posłowie, ale dawnemu prawu i forum grodzkiemu podlegać mają. A że częste quaerimoniae skarb w tej mierze na Ich Mciów pp. poborców czyni, życzymy aby po powiatach skarb takowy deklarował. 7. Ponieważ ta zapłata, która się doskonale na sejmach iuxta proportionem et[a)] numerum wojska fatali casu często omyla i niedochodzi i takie trudy i rozerwanie wojsko ponosi, przyniosą nam to IchMć pp. posłowie, ażeby żołnierzowi z kontrybucyej swoich powiaty płaciły i J. kr. Mć rotmistrzów w powiecie osiadłych naznaczyć raczył, ażeby się tem prędzej od takowych szkód nieznośnych exakcyej żołnierz pohamować mógł i pewien płacy swej zostawał. 8. Cudzoziemcy jako Wołosza, których wiele z panów przeciwko prawu fovent i zaciągają, iż niemałe szkody a po części pod takowe teraźniejsze nieszczęsne czasy w krajach odbieżałych naszych umyślne more hostili trwogi czynią i domy slacheckie najeżdżają i palą, aby sub paenis legum nie byli trzymani. 9. Należy nie tylko iustitiae bez której praeiudicioso exemplo zostawamy ale też i securitati miasta pogranicznego Przemyśla i depositorium wszytkich substancyej ad dispositionem nostram, zaczem wniosą instancyą gorącą et promovebunt IchMć pp. posłowie za IMcią p. Marcinem Madalińskim starostą przemyskim, aby tandem z łaski J. kr. Mci i w swojej jurydyce ugruntowany i jako brachium regale proportionata provisione z teraźniejszego sejmu z łaski J. kr. Mci opatrzony zostawał. 10. Mają też IchMć pp. posłowie przy pozwalaniu podatków rzptej z całem województwem singularem desolowanych krajów naszych exponere respectum i discretionem prosić a przy tem IMci p. podskarbiego koronnego, aby z ekonomiej samborskiej do rąk IchMciow pp. poborców naszych uchwalone po te czasy pobory i podatki wydać roskazać raczył. Podatki jednak publiczne IchMć pp. posłowie salvis abiuratis et desertatis przynieść do nas mają. 11. A ponieważ kontradykcya zaszła przeciwko dwom poborom na obronę miasta Lwowa na przeszłym sejmiku pozwolonym, od tych wybierania IchMć pp. poborcy na przeszłym sejmiku obrani supersedować mają, a jeśliby już co ad rationem wzięli, w te pobory wtrącać mają[b)]. 12. Acz niewątpliwy o miłości braterskiej ku tej utrapionej ojczyźnie IchMciów pp. duchownych, iż more et zelo przeciwko ojczyźnie ku chwale Bożej i kościołów świętych debito znacznie desolatam patriam de cuius bonis z nami participant poratować zechcą, jednak tem goręcej w tak gorącym razie IchMciów braterską zagrzewamy prośbą, aby też spólnie z nami nie tylko pro facultatibus et proventibus nervo bellico upadającą ojczyznę i kościoły ale też i skarbami kościelnymi et depositis poratować i pie politować raczyli. 13. Że w kole naszem teraźniejszem IMć p. Alexander Fredro cześnik przemyski na przeszłym sejmiku obranym był posłem na sejm wniósł legales rationes, iż na sejm jechać nie może, uprosiliśmy na to miejsce z ziemi przemyskiej IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmskiego, aby vicem IMci p. cześnika w poselstwie supplere raczył. 14. Tak gwałtowne ojczyzny potrzeby et proximum, jeżeli w których krajach jako w naszych periculum, i oczywiste nieprzyjacielskie ognie, dymy i popioły, wyciągają po nas, aby ile z nas może być do ratunku ojczyzny rzuciliśmy się. Zaczem nie czekając sejmu takowe in vim ratibabitionis et approbationis z sejmu, o którą IchMciów pp. posłów prosimy, względem podatków niżej opisanych laudum sobie stanowimy, którym po wszystkiem województwie i ziemiach naszych na dobrach naszych jako też J. kr. Mci i duchownych poborów dziesięć salvis tamen abiuratis et desertatis ustanawiamy, i aby per amorem patriae przez każdego wydane były sub paenis legum mieć chcemy i wszytkich także Ich Mciów pp. starostów względem prędkiej exekucyej obowiązujemy. Któreto podatki Ich Mć pp. poborcy niżej wyrażeni odtąd za niedziel dwie praevio iuramento każdy w grodzie swoim począć wybierać a przez niedziel drugie dwie wybieranie

a) P. ad. b) Artykul ten tylko w P.

kontynuować jednak sine omni salario oprócz kwitowego samego, i to od kwitu jednego który oraz wszytkie poborów dziesięć wydawany być ma po groszy sześciu mają i powinni brać a nie więcej. Którzy iż to onus prawie gratuito na się biorą sine salario, niepowinni też i ostrzedz tego IchMć pp. posłowie mają nigdzie się sprawować tylko na sejmiku naszym województwu i ziemiom naszym. **15.** Do których wybierania podatków obieramy sobie IMć pp. poborców, ziemia lwowska IMci p. Sebastyana Kochanowskiego cześnika lwowskiego, ziemia przemyska dwoch IMciów panów, którzy oraz dziesięć tych poborów za jednym także kwitem na zamku przemyskim wybrać i one tamże chować mają, IMć p. Aleksandra Fredra cześnika przemyskiego, IMć p. Piotra Gorajskiego, ziemia sanocka IMć p. Stanisława Cebrowskiego, wojskiego strejskiego i urząd grodzki sanocki, którzy także jeden kwit na dziesięć poborów z podpisem rąk swoich wydawać i jednem kwitowem kontentować się mają. **16.** A te pobory dziesięć ponieważ ad rationem przyszłych podatków na sejmie uchwalonych ad praesens stanowimy, mają IchMć pp. posłowie one do tamtych inkludować. **17.** A iż ziemia lwowska hisce temporibus wydali na obronę miasta Lwowa pewną pieniężną sumę in eo casu reipublicae, przestrzedz tego IchMć pp. posłowie mają, aby ta suma z sejmu przyszłego za gotowe IchMciom przyjęta była, także też ziemia lwowska ostrzedz sobie tego, aby czopowe na obronę miasta Lwowa przed tem ordynowane, ponieważ do efektu dotąd nie przyszło, aby już odtąd to czopowe na zapłatę tym ludziom, którzy dla obrony miasta tego z ordynacyej J. kr. Mci i Ich Mciów pp. regimentarzów przy IchMciach pp. gubernatorach na to naznaczonych zostawają obracała się i po expiracyej czasu jego do lat dwóch currere ma. Która jednak zapłata z wiadomością IchMciów pp. obywatelów ziemie lwowskiej isczona być ma i Ich Mć pp. gubernatorowie rachunki ziemie swojej reddere powinni. Także i czopownik to czopowe na tę płacę same do rąk Ich Mciów pp. gubernatorów sub paenis legum wydawać będzie powinien. **18.** Które to laudum nasze zgodnie namówione fide publica strzymać i onemu dosyć czynić obowiązujemy się z artykułami oraz wyżej mianowanymi in vim supplementi na sejm danymi dla większej powagi ręką swoją IMci p. marszałkowi naszemu przy pieczęci podpisać i do akt wydać zleciliśmy. Datum w Wyszni die octava Julii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Piotr Paweł Mniszek marszałek koła sejmiku wisneńskiego.

Castr. San. Rel. 165 p. 984—990; Castr. Prem. Rel. 378 p. 1093—1100; Castr. Leop. tylko notatka w protokole 639 p. 522 p.

56.

Lwów, 11. lipca 1652.

Protestacya przeciwko końcowemu artykułowi laudum z 8. lipca.

1. Actum in castro leopoliensi feria quinta ante festum S. Margarethae virginis et martyris proxima anno Domini 1652. Inducenda erat hoc loco manifestatio de protestatione ex personali comparitione gsorum. Alberti dapiferi zydaczoviensis Ioannis et Alexandri de Mysłów Morawcow fratrum germanorum et Melchioris Stamierowski venatoris sanocensis suis et totius nobilitatis districtus leopoliensis; sollenniter coram eodem officio manifestati sunt de nullitate articuli seu puncti aliter in conventu particulari visnensi aliter vero in originali laudi eiusdem visnensis conscripti et in publicum a mareschallo conventus eiusdem autentice editi et ad acta praesentia porrecti. Cuius articuli in fine eiusdem laudi conscripti tenor sequitur talis: A iż ziemia lwowska (obacz wyżej laudum z 8. lipca Nr. 55 artykuł 17). 2. Articuli vero legitime et cum consensu totius nobilitatis praefatae in eodem conventu laudati tenor sequitur eiusmodi: A iż ziemia lwowska hisce temporibus wydali na obronę miasta Lwowa pewną sumę pieniężną przestrzec tego pp. posłowie mają, aby ta suma z sejmu przyszłego za gotowe IchMciom przyjęta była, także ta ziemia ostrzega sobie

tego, aby czopowe na fortyfikacyę miasta Lwowa przedtem windykowane ponieważ do efektu dotąd nie przyszło, aby to więc odtąd to czopowe na ludzi zaciągnione z sejmu na obronę ojczyzny tej i powiatów lwowskiego i żydaczowskiego obrócone było i po expiracyej czasu tego znowu do lat dwóch currere ma, gdzie sobie obywatele ziemie lwowskiej obrócą, a to na zapłatę tego żołnierza nowo zaciągnionego, kościołów świętych i ojczyzny m.łej. Które to czopowe powinien czopownik oddawać za wiadomością IchMć p. Wojciecha Morawca podstolego zydaczowskiego, IMć p. Machla Stamirowskiego łowczego sanockiego IMci p. Piotra z Ossy Ożgi pisarza ziemie lwowskiej praecavendo itaque indemnitati suae atque totius nobilitatis districtus leopoliensis hinc ex..... iterando manifestantur.

Prot. Rel. Castr. Leop. 6'9 p. 538—539.

57.

Przemyśl, 15. lipca 1652

Protestacya urzędników i ziemian przemyskich o ważności sejmiku nad Rakiem.

1. Actum in castro premisliensi feria secunda post festum Sanctae Margarethae Virginis et Martyris proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanaelia premisliensia personaliter venientes nobiles Stanislaus Szeptycki et Ioanes Skorodynski incolae possessionati districtus praesentis, suo et aliorum terrigenarum et incolarum ac officialium terrae premisliensis, videlicet illustris et mfci. Stanislai Lanckoronski terrarum Russiae palatini tum mfcorum. gsorum. et nobilium Andreae de Nowotaniec Stan succamerarii terrae sanocensis, Adami de Skrzyniec Dzierzek capitanei zydaczoviensls, Ioannis de Staw Stawski pocillatoris terrae leopoliensis, Stanislai Rzewuski subdapiferi terrae braclaviensis, Allexandri de Pleszowice Fredro princernae terrae pramisliensis, Martini Trzebuchowski, Remigiani Zaboklicki, Nicolai Krzeczowski, Theodori Winnicki, Stanislai Ciecierski, Georgii Podlesiecki, Pauli Sulatycki, Basilii Jaworski, Theodori Kulczycki Kot, Stanislai et Aleksandri Szeptyckich, Hrehorii Komarnicki, Stanislai Strzelecki, Procopii Kropiwnicki, Georgii Hoszowski, Adami Dobrzanski, Mathiae Dobrzanski, Andreae Łos, Theodori Łucki, Stanislai Krzeczowski, Petri de Ossa Ożga notari, terrae leopoliensis, Gabrielis de Biercza Bierecki notarii terrae premisliensis, Stanislai de Zabokruki Cebrowski tribuni striensis, Alexandri Parul iudicis castrensis vinnicensis, Mathiae Cielecki secretarii sacrae regiae Maiestatis, Basilii Ustrzycki camerarii terrestris premisliensis, Stanislai Chodorowski, Ludovici Kochanowski pincernae terrae leopoliensis, Sigmundi Wilczowski rothmagistri palatini terrae sendomiriensis, Petri et Alexandri Bandrowskich, Samuelis Jacinti Lityński, Adami Leontii Georgii Joanis Chłopeckich, Constantii Komarnicki, Nicolai Andreae Szeptyckich, Pauli Nicolai Turzanskich, Joannis Rozłucki, Pauli Sulatycki, Iwan Andrzej Staś Czaykowskich, Nicolai Teodori Basilii Bilińscy; Theodori Stefani Joannis Andreae Heliae Łuckich, Jordani Jasinicki, Stanislai Vniatycki, Joannis Horodyski, Joannis Popiel Lastuwczak, Teodori Tustanowski, Teodori Borysławski, Nicolai Tysarowski, Stefani Andreae Joannis Skorodyńscy, Thodori Abrahami Monasterskich, Nicolai Jordani Czernieckich, Stephani Brosniwski, Stanislai Szczygielski, Constantii Hoszowski, Nicolai Georgii Ioannis Czołhanskich, Stefani Adami Zeliborskich, Heliae Łopuczanski, Pauli Joannis Niehrebeckich, Stanislai Jasinicki, Stanislai Joannis Nicolai Woniatyckich, Andreae Joannis Georgii Natkowskich, Adami Stupnicki, Marci Wyszoczański et aliorum multorum pro conventu particulari visnensi, ut ad locum naturalem et privilegiatum congregatorum nobilium terrigenarum et incolarum terrarum et districtuum leopoliensis, premisliensis, sanocensis et zidaczoviensis nominibus in eum sensum idque. 2. Postquam de quadam protestatione resciverunt contra conventum suum particularem visnensem proxime celebratum per gros. incolas Jaskmanicki

et Michalem Nowosielecki facta, reprotestationem facit idque de validitate sejmiku swego wisninskiego, jako na miejscu naturalnem i prawem pospolitem uprzywilejowanem odprawionego i posłów na nim zgodnie obranych, a to nie tylko za deliberatoryami JKr. Mci, ale też za oznajmieniem IMci p. wojewody naszego ziem ruskich [1]), abyśmy się byli nie do Przemyśla, ale do Wisznie, dla odprawowania publicznych konsultacyi, zjechali i tam w Wisznie, jako na miejscu zwyczajnem, a każda ziemia w swojem powiecie consilia odprawowali. O czem aby każda ziemia miała w swym powiecie sejmik odprawować żadnego nie było znoszenia się, ani przez wszystko województwo zgody, ani do Wiśnie z Przemyśla wyprawowano, jeśli się ma w Wisni sejmik odprawować i nikt tam w Wiśni niebył z przemyskiego sejmiku, jako w protestacyej żądają. Przetoż oppugnując całości sejmiku swego wiszyńskiego, jako in loco solito odprawionego, iterum iterumque de validitate tegoż sejmiku wisznińskiego et invaliditate sejmiku przemyskiego, jako nie na swem miejscu odprawionego, także i przeciwko obranym w Przemyślu posłom protestuje się, deklarując się i wszystko wojewodztwo swoje, iż za posłów tych, którzy obrani są w Przemyślu mieć nie mają ani relacyej ich słuchać będą i owszem nie mają na sejmie przyszłym zasiadać, ale tylko ci, co są w Wiśni legitime et libere przy instrukcyej i pośle J. Kr. Mci i instrukcyej zgodnej naszej obrani, tych za posłów mieć chcemy i żeby ci na sejmi da Bóg przyszłym zasiadali cum plenaria od nas facultate.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 1127—1130.

58.

Przemyśl, 15. lipca 1652.

Pozew na sąd sejmowy z powodu niesłusznie wniesionej protestacyi na sejmiku wiszeńskim.

1. Actum in castro praemislensi feria secunda post festum sanctae Margarethae Virginis et Martyris proxima anno Domini millesimo sexentesimo quinquagesimo secundo. **2.** Relatio positi mandati ex parte instigatoris regni et Dubrawski atque totius nobilitatis pallatinatus Russiae contra Raczkowski. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia Premislensia personaliter veniens ministerialis regni glis. providus Theodorus Dmitrowski de Wilcze officio praesenti bene notus una cum nobilibus Theodoro Dobrzanski et Joanne Turzanski in vim suae verae ac fidelis relationis adhibitis, palam libere publice ac per expressum recognovit, quia ipse copiam mandati praesentis sacrae regiae Maiestatis super infra scripto citato ex parte instigatoris regni ex dilatione gsi. Andreae Dubrawski ratione infrascriptorum editam tenoris talis. **3.** Joannes Casimirus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Czernichoviaeque nec non Sueccorum Gottorum Vandalorumque haereditarius rex tibi nobili Stanislao Joanni Raczkowski de persona bonisque tuis generaliter omnibus ac summis quibusvis peccuniariis parte ubivis locorum nunc et in posterum habitis et habendis causaque infrascripta mandamus, quatenus coram nobis et senatoribus regni in comitiis anno currenti Varsaviae seu ubi nobis et eisdem senatoribus regni visum fuerit celebrandis lateri nostro assistentibus, sexta die ab inchoatione earundem, prima tamen exclusa, personaliter legitime peremptorieque compareas, ad instantiam instigatoris regni ex dilatione gsi Andreae Dubrawski suo et totius nobilitatis districtuum leopoliensis premisliensis et sanocensis nominibus agentis, qui te inhaerendo legibus et constitutionibus regni de convulsione actuum quorumvis publicorum sancitis tum protestationi suae contra te factae citat ideo, quia tu non formidando paenas legum et con-

[1]) Stanisław Lanckoroński.

stitutionum regni iisdem legibus ratione infrascriptorum descriptas, quinimmo iisdem spretis et floccipensis ausus es et praesumpsisti tempore non ita pridem praeterito tibi in termino declarando, nescitur, cuius instructione districtus (sic) ac per quem instructus, protestationem quandam acsi suo et totius nobilitatis districtuum praefatorum in conventu visnensi protunc existentium nomine, contra vetitum legum et constitutiones eo nomine sancitas, et quidem protestationem eandem famosam verbis criminosis diffamatoriis publicum negotium legitime et competenter in praesentia nobilitatis districtuum praedictorum personarum illustrium et mfcorum. ac aliarum personarum nobilium in loco praescripto ac designato mutuis consiliis nullo penitus contradicente expeditum a), idque ratione asci duorum articulorum, unius ratione episcopatus premisliensis alterius ratione villae Perehinsko, legitime tota nobilitate consentiente et nullo contradicente, in facie totius congregationis promulgatorum, verbis suis scommaticis, acsi factam secum religionis graecae conspirationem habens, eiusdem religionis directorem conventus, nulla quasi facta mentione in publico congressu et consessu conventus aliisque multis inconventiis, prout in se eadem protestatio famosa et criminosa ac convulsoria latius sonat, inserere, immo in convulsionem iurium et publici negotii contemptum illustrium et magnificorum personarum ac totius nobilitatis districtuum praefatorum dedecus facere, famam et magnam existimationem eorundem detrahere authores b) actus publici et conventus laedere et diminuere. Etenim praemissa omnia legitimo modo et ordine iuxta dispositionem legum in praesentia nuntii sacrae regiae Maiestatis domini nostri clementissimi et eiusdem Serenitatis litterarum instructionem consensu omnium incolarum facta et executa sunt, is vero nescitur a quonam sinistre informatus et institutus, oblitus vigorem paenarum per eam tuam informatoriam temeritatem, eiusmodi sua famosa et criminosa verbis statum nobilem denigrantibus inflata protestatione laedere authenticos actus publicos et ipsius protunc directoris personae nobilis magnae in rebus gerendis dexteritatis publico officio terrae premislensis gaudentis bene possessionati in eam directionem conventus mutuis congregatae nobilitatis animis et publicis electi praescindere, prout de facto praemissa omnia fecisti, contra leges regni peccasti, authoritatem, securitatem loci publici violasti, exindeque paenas contra convulsores et contemptores publicorum negotiorum ac detractores famae alienae legibus regni descriptas incursisti et incidisti, pro quibus super te, pro qualitate facti, ut caeteri a similibus ausibus abstineant, per iudicium comitiale decernendis et extendendis praesentibus citaris, sis itaque tibi latius futuro in termino deducendis et declarandis peremptorie pariturus et iudicialiter responsurus. Datum Varsaviae feria secunda ante festum sanctae Margarethae Virginis et Martyris proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. [1]) 4. Copiam similem sigillatam Premisliae domi famati Ferens Kusnierz feria sexta in vigilia festi Sanctae Margarethae Virginis et Martyris posui, et positionem eiusdem ipsimet Raczkowski in eadem domo famati Ferens praevento publicando notificavit, de quo praesens relatio.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 1130—1133.

59.

Wisnia, 9. września 1652.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ziemie lwowskiej przemyskiej i sanockiej zjechawszy się na dzień dzisiejszy na sejmik z przeszłego sejmu złożony, takowešmy za powszechną zgodą zjazdu naszego vigore konstytucyej sobie umówili i postanowili laudum. 2.

---

[1]) T. j. 8. lipca. a) expeditis. b) authenticis.

Ponieważ z relacyej IMciow pp. posłów naszych wzięliśmy wiadomość, jakowe rzpta in defensionem publicae suae salutis sancivit media, co et ex volumine konstytucyi sejmu świeżo przeszłego elicitur, iż na zapłatę wojsku tak przeszłemu jako i temu, które in conservanda eiusdem patriae tranquillitatem zaciągać będzie czterdzieście i ośm poborów, salvis abiuratis et desertatis zgodnie uchwaliła, co jednak Ich Mć pp. posłowie nasi ad mutuum sejmiku naszego consensum et assensum wzięli, tedy my lubo kraje nasze ledwie nie funditus przez nieprzyjaciela są zniesione, tak biorąc przykład ex facie tocius reipublicae, jako też ex innata przeciwko ojczyźnie naszej quam praestare tenemur charitate, in toto sequimur braciej naszej województw innych exemplum i przychylając się do konstytucyej pomienionej similiter poborów czterdzieści i ośm stanowimy i uchwalamy, z których ex mente tejże konstytucyej na zapłątę wojsku przeszłemu ośm poborów należeć mają, które Ich Mć pp. poborcy a die septima Octobris mają poczynać wybierać inclusive ad vigesimam primam mensis eiusdem a potem według czasu w konstytucyej mianowanego na komissyą, na któremkolwiek miejscu z wolej J. kr. Mci p. n. m. ordinowana będzie, odnieść powinni. **3.** Do których wybierania wszystkich poborów użyliśmy ze lwowskiego IMcię p. Stanisława Kołka, z przemyskiego do pierwszej raty, IMć p. Remijana Zaboklickiego, do wtórej IMć p. Gerzego Madaleńskiego podczaszego wielunskiego, do trzeciej IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmskiego, do czwartej IMć p. Wsebora Jaszowskiego; z sanockiego: IMć p. Pawła Dębickiego, do wtórej IMć p. Alexandra Dydyńskiego, do trzeciej IMć p. Adama Jaworskiego komornika ziemskiego sanockiego, do czwartej IMć p. Stanisława Karnickiego, którym to jest teraz świeżo obranym Ich Miom pp. poborcom salaria zwyczajne prawem opisane iść mają po groszu od złotego bez naruszenia poboru. **4.** Te zaś pobory, które na nowy zaciąg wojska przyszłego są uchwalone takowym porządkiem mają być wydawane. Naprzód ponieważ anticipative na przeszłym sejmiku dziesięć poborów są przez nas postanowione i już przez Ich Miów pp. poborców in aliqua parte wybrane, tedy Ich Mć. pp. poborcy z przeszłego sejmiku ordynowani powinni je oddać na zapłatę wojsku za wolą IMci p. komisarza od nas obranego pro die prima Octobris anni praesentis. Subsequenter drugie dziesięć poborów wybierane być mają w tymże roku, to jest, a die 2 Decembris usque ad diem 23 eiusdem mensis. Et similiter na trzecią ratę w roku przyszłym a die prima Martii usque ad diem vigesimam secundam eiusdem mensis, ultimarie reliquum dziesięć poborów także wybierane być mają a die tertia Junii usque ad diem 22 eiusdem mensis inclusive salvis abiuratis et desertatis według konstytucej pomienionej. **5.** A ponieważ ta jest mens konstytucyej, abyśmy komisarza, któryby przy IMci p. pisarzu polnym wojsku płacił i o naszych podatkach wiedział obrali, upatrując takiej osoby, któraby pro dignitate powiatów naszych to munus exequi mogła, w porządku niemniej wojennym była doświadczona, tedy my bacząc w tej mierze wysokiej w dziele rycerskim experyencyej JW. IMci p. Stanisława na Brzeziu Lanckoronskiego wojewody ziem ruskich, uprosiliśmy IMci, aby to officium komisarza ziem naszych na się przyjąć raczył. Jakoż IMć zwykłą służbę rzptej z odwagą zdrowia i znaczną zgubą substancyej swojej continuando et in hoc passu prace swojej na spólną prośbę naszą nie odmówił. **6.** Które to pomienione czterdzieście poborów tak prześli pp. poborcy, jako wzwyż namieniło się, którzy już dziesięć poborów wybrali, jako i teraźniejszy poborcy ziem naszych, którzy trzydzieście poborów i ośm wybierać będą, za asygnacyą J. kr. Mci p. n. m. i za wiadomością IMci p. komisarza naszego, bez którego żadnych pieniędzy Ich Mć pp. poborcy nikomu dawać nie będą powinni. Jednak w tem żądamy IMci p. komisarza, aby powiaty nasze innym rzptej żołnierzom nie były obciążone, o co suplikować ma imieniem naszem, do J. kr. Mci p. n. m. in qua materia i my list z koła naszego do tegoż J. kr. Mci p. n. m. wysyłamy, uniżenie upraszając, aby J. kr. Mć habita ratione spustoszenia ziem naszych tudzież uważając, że pobory teraz uchwalone valorem przeszłych adaequare nie mogą, aby ducta proportione z miłościwej łaski swej pańskiej proporcyonalnego do płacy żołnierza ziemiom naszym naznaczyć raczył i inne chorągwie aby przechodami swymi ziem naszych nie niszczyli. **7.** Respektu zaś kosztów, które IMć p. komisarz, takowe gerendo officium, podjąć musi pozwa-

lamy IMci sześć tysięcy zł. p.; które ziemia lwowska z retent czopowego przeszłego przez IMcię p. Stefana Narajowskiego podsędka i administratora czopowego lwowskiego ma oddać, przemyska ziemia przez IMcię p. Alexandra Fredra cześnika przemyskiego i IMcię p. Piotra Gorajskiego summę dwóch tysięcy zł. p. z podatków u Ich Miów mianych zapłacić ma, które dwa tysiąca zł. p. IMć p. Kasper Wojakowski podstoli przemyski z czopowego przyszłego wybrawszy, do rąk pomienionych Ich Mciów p. cześnika przemyskiego, IMci p. Gorajskiego in locum powziętych, aby ujma w podatkach niebyła, oddać quam primum powinien. Summa zaś ośmnaście set zł. temuż IMci p. komisarzowi IMć p. Gaspar Wojakowski podstoli i administrator czopowego przemyskiego ma odliczyć i oddać na sejmiku relationis. Ziemia sanocka dwanaście set zł. p. przez IMcię p. Stanisława Cebrowskiego wojskiego stryjskiego także podatków u IMci będących ex nunc ma wyliczyć, które dwanaście set zł. p. IMć p. administrator czopowego teraźniejszego wybrawszy in locum powziętych temuż IMci p. wojskiemu niemieszkanie ma oddać. Których pieniędzy Ich Mć pp. przemyscy i sanoccy poborcy, póki od Ich Miów pp. czopowników swoich nieodiszczą, żadnych turbacyi mieć nie będą, w czem Ich Miow assekurujemy. Insuper zleciliśmy IMci p komisarzowi naszemu i prosimy o to, jeśliby od chorągwi tych, którzy z asygnacyej J. kr. Mci od nas pieniędzy brać będą, krzywdy jakie ziemiom naszym i poddanym naszym uczynione były, aby przy zapłaceniu z tychże pieniędzy de facto ukrzywdzonemu była satisfakcya. 8 PP. poborcom teraźniejszym już się salarium wzwyż naznaczyło, tego przestrzegając, aby się tym samym kontentowali i kwitowego nie aggrawując poddanych żadnego nie wyciągali, sub paena centum*) marcarum w grodzie własnym sine appellacione ad instantiam ciusvis iniuriati repetenda. 9. A na sejmiku da P. Bóg przyszłym, gdy nam będzie przez uniwersały J. kr. Mci przed sejmem naznaczony, tedy IMć p. komisarz i Ich Mć pp. poborcy sufficientem rationem wydatków z tych poborów oddać będą powinni jako i z innych poborów, które na potem wybierać będą także na sejmiku bliższym sive electionis deputata rachować się mają, i pieniądze do dalszej dyspozycyej braciej oddać tenebuntur sub paenis de retentoribus sancitis. 10. Także Ich Mć pp. czopownicy ziem naszych do tegoż rachunku powinni sub iisdem paenis, o co ad instantiam któregokolwiek z Ich Miow pp. obywatelów inter causas fisci sprawować się mają w trybunale piotrkowskim abo w lubelskim. A że IMć p. czopownik przeszłych lat, także i IMć p. poborca przeszły lwowski z czopowego i poborów rachunków nie czynili, tedy użyliśmy do wysłuchania Ich Miom rachunków deputatów IMię p. Stanisława Rzewuskiego podstolego bracławskiego, IMci p. Kacpra Wilczyńskiego łowczego lwowskiego, IMć p. Piotra Ożgę pisarza, IMć p. Symona Olewińskiego wojskiego ziemskich lwowskich, przed którymi rachunek doskonały pro die 21 Octobris we Lwowie, albo strzeż Boże in casu pestilentiae według zdania Ich Miow pp. deputatow na miejscu przez IMiow ordynowanym czynić mają i omnino przed Ich Mciami do rachunków stawić się mają sub paena peculatus, absentia unius seu duorum Ich Miów pp. deputatów non obstante. A te pieniądze które się z rachunków pokażą do rąk teraźniejszego IMci p. poborce oddać mają sub eadem paena pecultatus. 11. Czopowe ziemi lwowskiej, które ad praesens już expiruje, to unanimi consensu do sejmiku relacyjnego przyszłego po sejmie dwuniedzielnym tylko puściliśmy w administracyą tegoż przeszłego administratora IMci p. Stefana Narajowskiego podsędka lwowskiej ziemie praevio iuramento przez IMcię praestando, na którym sejmiku calculum uczynić i pieniądze do dispozycyej braciej oddać powinien; salaryum zwyczajne grosz od złotego pozwalamy, na dasze zaś czasy salvam tegoż czopowego od sejmiku relationum dispositionem i odmianę administratora zachowujemy. A iż czopowe miasta lwowskiego samego jest na obronę tegoż miasta do czasu pewnego obrócone, do którego dozoru pewne osoby były ordinowane, ex quorum numero niektórzy fatis decesserunt, tedy in locum onych JW. IMć. p. wojewodę ziem ruskich upraszamy i naznaczamy. A że w ziemi przemyskiej czopowe wakuje, tedy one IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podstolemu ziemie przemyskiej także do rela-

*) S. mille.

cyjnego przyszłego sejmiku puściliśmy, które IMć p. administrator similiter praevio iuramento wybierać będzie i na sejmiku relacyjnym calculum i pieniądze oddać powinien, wyrtąciwszy sobie salarium zwyczajne jako w lwowskiej ziemi. A na dalszy czas salvam tego czopowego do sejmiku relationis zostawując dispozycyą i wolne obieranie czopownika. Czopowe także sanockie ma currere do przyszłego sejmiku relacyjnego od dnia dzisiejszego; do administracyej IMci p. Alexandra Ustrzyckiego obraliśmy, który praevio iuramento wybierać ma, a cokolwiek pieniędzy z percepty mieć będzie, one do rąk IMci p. Franciszka Mniszka kastellana sandeckiego sanockiego starosty, za kwitami Ich Mci ręcznymi wydawać powinien, potrąciwszy salarium po groszu od złotego. A na przyszłym sejmiku relacyjnym jako lwowski, przemyski tak i sanocki administratorowie czopowego sufficientem rationem oddać będą powinni także i IMć p. sądecki z tych czopowych wziętych pieniędzy, pod winami contra retentores opisanemi, o co forum inter causas fisci w trybunale ad instantiam cuiusvis z obywatelów naznaczamy. 12. A iż ziemia przemyska i sanocka na oddanie półtrzecia poborów na supplement wojska beresteckiego zadłużyła się u pewnych kredytorów, tedy im exolutionem tej sumy winnej według konstitucyej wybrać Ich Mć pp. poborcy powinni i one kredytorom pomienionym oddać rzetelnie mają. 13. A ponieważ w odbieraniu tych podatków przeszłych jako i teraźniejszych jest wielka difficultas, IchMć pp. obywatele niektórzy i miasta na delaty i dekreta i kondemnaty względu nie mając onych nie oddają, tedy takowi wszyscy ex consensu nostrum unanimi forum w grodzie swoim etiam extra cadentiam terminorum po expiracyej czasu sine citatione mieć będą. Z takowych tedy wszystkich, którzyby dali na sobie kondemnaty otrzymać i którzy już legitime są condemnati et per renitentiam nieuważając rzptej necessitatem pro tempore legitimo oddawać nie chcieli, IMć p. starosta cuiusvis districtus, lubo przez się samego lubo przez urząd swój grodzki, albo przez jednego urzędnika grodzkiego, lubo też vicesgerenta przysięgłego, ad primam requisitionem exaktorów exekucyą in bonis iurevictorum, sive per sequestrationem pecorum, pecudum, lubo jakim innym kształtem i exekucyą retentorum sine intermissione czynić będzie powinien; officium zaś czyniąc tę exekucyą ma mieć eam securitatem jako prawo opisało; pro cuiusvis strzeż Boże violatione, kożdy delinquens citatus powinien peremptorie sprawić się na trybunale inter causas fisci, o co convictus ma być karany tanquam pacis publicae violator et executionis irritator, a jeżeliby exekucya która in similibus fortiter była expedita, tedy takowa exekucya nie ma pro violentia censeri i żaden o to nie będzie mógł officium exequens iure impedire. Te zaś sequestrowane wszystkie rzeczy mają być ad forestam regiam praesentowane, które jeżeliby pars iure victa intra triduum eliberować nie chciała, tedy IMć p. starosta illius districtus lub urząd IMci one praevio taxa officiosa poborcy parti iure vincenti oddać tenebitur, które p. popoborcy sprzedać wolno będzie. Nihilominus per eam oppignorationem et sequestrationem nie będą wolni retentores, donec in toto według dawnych praw satisfecerunt et legitimo processu banicyej nie zniosą, kondemnaty jednak o retenta super possessoribus bonorum mają być otrzymane. Urzędy grodzkie od extraktów w kancelaryej żadnego salarium brać nie mają w skarbowych sprawach sub paena mille marcarum w trybunale inter causas fisci repetenda. 14 Rewizya wybrańcom ponieważ jest naznaczona z sejmu przeszłego, tedy stosując się ad mentem konstytucyej do wykonania tej funkcyej użyliśmy ze lwowskiego IMci p. Stanisława Łastowieckiego, IMć p. Marcina Widzowskiego, z przemyskiego IMć p. Macieja Ustrzyckiego podstarościego przemyskiego, IMć p. Stanisława Sicińskiego pisarza grodzkiego przemyskich i IMć p. Walentego Fredra; z sanockiego IMć p. Piotra Polańskiego i IMć p. Pawła Łapińskiego, którzy quamprimum będą mogli, powinni kożdy w swym powiecie miasta i wsi J. kr. Mci objechać, łany zkomputować i pilną uczynić disquisycyą o łannikach, jako i wiele według zwyczaju dawnego byli wyprawowani zregestrować. Której rewizyej i Ich Mć p. starostowie i dzierzawcy żadnym sposobem nie mają impedire sub paenis w prawie wyrażonych. Securitas także i panom rewizorom cavetur aż tę fundacyą odprawią, ad instar securitatis deputata trybunału koronnego, a strzeż Boże casum aliquem violentiae, forum delinquentibus w trybunale inter causas fisci naznaczamy. A iż ta rewizya bez kosztów pomienionych

Ich Mciów pp. rewizorów być nie może, żeby salarium z retentów czopowych lubo teraźniejszego czopowego ziemia lwowska rewizorom swoim każdemu po zł. sto pięćdziesiąt, przemyska po dwieście zł. także z czopowego, sanocka po stu zł. z czopowego teraźniejszego naznaczamy. Które pieniądze Ich Mć pp. administratorowie czopowego ad primam requisitionem rewizorów swoich oddać powinni sub paenis et processu fisci, post expiratam vero hanc revisionem na sejmiku da Pąn Bóg przyszłym powinni będą ciż Ich Mć pp. rewizorowie relacyą uczynić i regestra do grodów swoich podać mają. Do których wybrańców podług konstytucyej obraliśmy za rotmistrza IMć p. Stanisława Fredra unanimi nostrum consensu, o czem i J. kr. Mć p. n. m., aby onemu przywilej konferować raczył upraszamy, żeby inna piechota powiatów naszych całego województwa ruskiego sine divisione przy jednymże rotmistrzu zostawała. 15. A że ziemia sanocka jako bliska granic węgierskich obnoxia jest niebezpieczeństwom, i obywatele w domach swoich secure zostawać nie mogą, tedy reasumując pierwsze laudum, ratione sprawiedliwości złoczyńców tego powiatu uchwalone, to przydajemy, aby dla prędszej w sprawach in ea materia zachodzących decizyej, appelacye jeżeliby ex necessitate iuris na trybunał dopuszczona była, tam w trybunale ex regestro incarceratorum była sądzona, choćby też statuti ad effideiubendum wyręczeni byli. Więc i zamek sanocki że bardzo jest zdezelowany i zrujnowany a na opatrzenie tego zamku, jako pogranicznego od Węgier, siła nietylko województwu naszemu ale i całej rzptej należy, ta zaś restauracya zamku być nie może dla odpadnienia majętności i lasów od starostwa sanockiego, tedy przychylając się do pierwszych uchwał naszych postanawiamy, aby wsi wszystkie przedtem do starostwa sanockiego należące, a teraz do starostwa krosnińskiego oderwane, powinne były drzewa do naprawy zamku sanockiego oddawać i odwozić. 16. A iż Ich Mć pp. obywatele ziem naszych conquaeruntur jako pretia rerum vendibilium w górę idą lubo konstytucyą jest tak wiele stanowionych, urzędy należyte do efectu i rzetelnej exekucyej nie przywodzą, tedy przychylając się do wszytkich praw eo nomine w konstytacyach opisanych, dla lepszego porządku domowego postanawiamy, aby urzędy wojewodze in praesentia urzędu grodzkiego lubo innych do tego należących, quorum praesentia haberi poterit, na czas w konstytucyej wyrażony taxę pomienioną, tak respectu wina, które co dalej szynkarze w górę niesłusznie podnoszą, także względem omnium victualium skutecznie uczynili, stosując się do prawa pospolitego tudzież według zwyczaju miast innych głównych postąpili. A jeśliby na czas w prawie opisany strzeż Boże powietrze taxam impediret, tedy po uśmierzeniu tej plagi pro tempore oportuno odprawić będą powinni, tak to we Lwowie jako i w Przemyślu i Sanoku. 17. Pro conclusione warujemy to sobie, jeśliby poborów tak wiele, któreśmy uchwalili, necessitas reipublicae non postularet inne województwa onych nie wydawałaby, tedy i nam od podatków tych supersedować będzie wolno. A iż IMci p. Andrzejowi Pobiedzińskiemu podług laudum ziemie sanockiej salarium takowe, jakie jest IMci p. Grotkowskiemu zapłacone niedoszło, Ich Mć pp. obywatele sanoccy oddać powinni. 18. Takowe tedy laudum ex unanimi consensu z sejmiku naszego postanowiwszy i uchwaliwszy, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby je ręką swą podpisawszy dla lepszej wiadomości do grodów ziem naszych podał. Dan pod Wisznią nad rzeką Rakiem die 9 Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo secundo. Stanisław Rrzewuski podstoli województwa bracławskiego marszałek sejmiku wisnińskiego.

Castr. Prem. Rel. 378 p. 1311—1322; Castr. San. Rel. 165 p. 1197—1208; Fasc. Cop. Castr. Prem. 17 p. 1895—1900. Castr. Leop. Prot. Rel. 639 p. 537 tylko notatka protokolarna.

60.

Wisnia, 11. marca 1653.

Artykuł z laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. Wnosiła sam skargę do nas i zgromadzenia naszego wszystkiego sejmiku wiszeńskiego ziemia lwowska, iż secundum mentem laudi wsie desertatorum et conflagratorum przeszłego sej-

miku wiszeńskiego gród lwowski juramentów od przynoszących pobory poddanych przyjmować nie chce, a IMć p. poborca niemal w kożdym kwicie ratione residuitatis salvam sobie zachowuje, inferendo, że in laudo per pestem sublatorum niedołożono, przeto my authoritate sejmiku naszego wiszeńskiego deklarujemy, aby jako w ziemi sanockiej i przemyskiej juramenta przyjęte są i ad subsequentes contributiones przyjmowane być mają, tymże sposobem i w ziemi lwowskiej przez urząd grodzki przyjmowane były i te, które tak w ziemstwie jako i niektóre w grodzie lwowskim odprawione są, in dubium nie wokowano. Działo się na sejmiku wiszeńskim dnia jedenastego miesiąca marca roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego trzeciego. Andrzej Stano podkomorzy sanocki, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Leop. 358 p. 721—722, do oblaty wniósł Jan Kazimierz Dąbrowski. W Castr. Leop. Prot. Rel. 640 p. 674 tylko notatka protokolarna.

61.

Wisnia, 12. marca 1653.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm dwuniedzielny pro die vigesima quarta Martii w Brzesciu litewskim złożony IMciom pp. posłom z koła naszego zgodnymi głosami obranym, ze lwowskiej ziemie IMci p. Stanisławowi Rzewuskiemu podstolemu bracławskiemu, IMci p. Piotrowi Ożdże pisarzowi ziemskiemu lwowskiemu; z przemyskiej IMci p. Stanisławowi Koniecpolskiemu, IMci p. Piotrowi Pawłowi Mniszkowi; z sanockiej IMci p. Adamowi Dzierzkowi staroście zydaczowskiemu, IMci p. Bazylemu Ustrzyckiemu komornikowi ziemskiemu przemyskiemu z sejmiku wiszeńskiego dana. 2. W dozornem oku trzymając ojcowskie pieczołowanie J. kr. Mci p. n. m. około całości rzptej in hoc concusso motu, onej votis multiplicamus, aby długo szczęśliwe panowanie J. kr. Mć łaskawe nieba prowadzić raczyły, przy uniżonem podziękowaniu J. kr. Mci p. n. m. IchMć pp. posłowie nasi, iż regium pectus J. kr. Mci indesinenter curis reipublicae fatiscit, nisko prosić będą, aby in hoc afflicto statu rzptej deserere nie raczył. 3. Jako w kożdej porzonnej rzptej wszelkie zapały wojenne aere et sanguine ugaszają, też sposoby na ciężkie ojczyzny naszej symptomata wziąwszy przed się, kilkoletnie nieprzestanne na żołnierza wydając podatki, zdrowie swoje za całość ojczyzny już po dwakroć z znaczną stratą i nigdy nadgrodzoną braci naszych na plac wojenny nosząc, objecowaliśmy sobie po łasce Bożej przy nieustępnej czułości J. kr. Mci, że kiedykolwiek a tam pertaeso bello mieliśmy sobie wytchnąć a przynajmniej tak wielką liczbę na przeszłym sejmie uchwalonego wojska zaszczyceni mieliśmy securi w domach naszych zostawać, wydając z województwa naszego postanowione podatki na żołnierza, że i liczba tego wojska in effectu skrócona i nadto J. kr. Mć proponować nam miłościwie raczy, abyśmy nowe subsidia wojenne obmyślali, już prawie ad extremum sanguinem widząc poddanych naszych obecnymi podatkami exhaustos i nad to niedyskretnego żołnierza ciężkie i gęste mimochody, tak już zwojowały województwo nasze, iż nie tylko podatki po poddanych naszych jakie stanowić, ale raczej onych samych zakładać nam potrzeba. Offerent tedy paratam promptitudinem nostram Ich M. pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. iż sami piersiami naszemi gotowiśmy zaszczycać dobro ojczyzny, nic in hoc passu nie odstępując inszych województw jednostajnej zgody, w czem plenariam potestatem IchMciom pp. posłom dajemy, jeśliby zgoda stanęła rzptej pospolitem ruszeniem stawać. Tego jednak serio Ich Mć pp. posłowie nasi przestrzegać będą, aby podług dawnych praw sine divisione belli wszyscyśmy stawali, nie cisnąć się ad custodiam corporis J. kr. Mci, ani cieniem pocztów zasłaniając się, a jeżeliby który z IchMciów ex pio affectu erga patriam poczet stawił, on oddawszy pod władzę J. kr. Mci, aby sam w województwie swojem równo z bra-

cią stawał. A jeżeliby per necessitatem patriae ex consensu reipublicae ad expeditionem bellicam, to jest pospolitem ruszeniem stawać przyszło, nie pierwej nasze województwo wyruszyć się ma pókiby wszystkie insze województwa z naszem województwem i ziemiami w ciągnieniu nie porównali się. Kancellarye jednak J. kr. Mci tego przestrzegać mają, żeby do dalszych województw wici pierwej aniż do województwa naszego wydawane były. Do tychże expedycyi aby każdy secundum proportionem censuum et reddituum poczty stawił, pod chorągwie insze nie zaciągał się. Więc że wszyscy jednaką preeminencyą tytułu i wolności szlacheckiej równo się szczycimy, aby etiam tenuioris fortunae, którykolwiek gaudet titulo nobilitatis, expedycyej tej nie uchylał się ex persona sua. 4. Świeża edocuit nas experientia, iż abusu quodam i praetextu privilegii skarbowi per leges służącemu, siła szlachty i obywatelów naszych cisnąć się sub alas IMci p. podskarbiego[1]) do expedycyej pospolitego ruszenia zemkło się, drudzy też na usługach IMci p. podskarbiego zostając potrzeby się uchylali, aby eo modo na potem nikt tego ciężaru pospolitego nie uchodził, chyba ci pisarze, co mere skarbowe sprawy i rachunki traktują, serio urgebunt IchMć pp. posłowie. 5. Miasta także, iż wedle praw dawnych w tejże expedycyi pospolitej nie zachowują się tak jako powinni, aby nova lege stringantur, IchMć pp. posłowie curabunt. 6. Ponieważ po te czasy IchMć pp. bracia duchowni z dóbr swoich i do kościołów fundowanych żadnego subsidium i wyprawy na pospolitą expedycyą nie czynili, aby jako bracia nasi beneficio patriae utentes temuż ciężarowi w wyprawie na pospolite ruszenie, tak de bonis quaesitis jako też ad ecclesias et cathedrales fundatis podlegali, lege cavebunt. 7. Widzieliśmy i to, iż IchMć pp. kastellani albo starszy, którzy powiaty albo województwa prowadzą, iż propio motu uniwersałami swymi pro libitu obywatelów uwalniali, aby to na potem inconveniens nie yło takowe i sine consensu nobilitatis et legali causa, żaden przez IchMci nie był uwolniony. 8. Quanto periculo na ekspedycyę publiczną domów naszych odjeżdżamy, edocerunt nas przeszłych czasów casus. Przyniosą nam Ich Mci pp. posłowie nasi, abyśmy cum consensu et approbatione sejmu de securitate domestica, jako ściana bliskiemu zapałowi podległa, laudum sobie na przyszłym sejmiku postanowić mogli. 9. Pieniądze jako są nervus et praecipuum fundamentum obrony naszej serio i zaraz po upomieniu się wakancyej rationes z skarbu od kwitu otrzymanego Ich Mci pp. posłowie urgere i dopominać się będą; więc za podwyższeniem w tamtych leciech pieniędzy i zniżeniem ich co za commodum reipublicae stało się. To też zaś coby skarb exrtaordinarie, jako to na chleb wojsku novo modo et extra mentem reipublicae, także deputatom względem odwozu pieniędzy wydał, Ich Mci pp. posłowie in distributis przyjmować nie mają. Defectum zaś którykolwiek by się w skarbie znalazł, pp. pisarze skarbowi proprio iuramento potwierdzić mają. Więc iż ratione paenarum na trybunale przyszłym radomskim decretarum grzywny do skarbu wniść miały, według prawa upomnieć się ich u skarbu Ich Mci posłowie powinni będą, aby się na tę potrzebę rzptej obróciły. 10. Ich Mci pp. deputaci z koła poselskiego do rachunków skarbowych naznaczeni, aby takowych rachunków praevio iuramento słuchali, otrzegą tego Ich Mci pp. posłowie nasi. 11. Więc czemu IMć p. podskarbi, ani sam in persona sua, ani przez pisarzów skarbowych na czas naznaczony dla komisyej we Lwowie nie stawił się Ich Mci pp. posłowie expostulabunt, gdyż takowe zawody in republica jako są niebezpieczne, tak i ten teraźniejszy raz dostatecznie nam niektórzy z Ich Mci pp. komisarzów ukazali, starać się jednak Ich Mci pp. posłowie nasi będą, aby ta komisya jako najprędzej we Lwowie do swego efektu przyszła i zapłata wojsku niemieszkanie uiszczona była. 12. Po dostatecznem jednak uczynieniu rachunków na kwitu otrzymanie pozwalać nie mają Ich Mci pp. posłowie, póki takowe rationes z skarbu tam perceptorum proventuum jako też distributorum na sejmiku naszym da Pan Bóg przyszłym relationis trutynowane nie będą, gdyż tam w tak małym i ścisłym czasie w tak wielu przejrzeć się trudno millionach. 13. Distributorum jednak, które na wojsko kłaść będą skarbowi asygnacyami IMciów pp. komisarzów z województw naznaczonych

[1]) Bogusław Leszczyński.

rationes weriflkować powinni będą i tym tylko chorągwiom płacić, które IMć p. pisarz polny z Ich Mciami pp. powiatowymi komisarzami do obozu skupione popisze i w kompucie swoim poda. **14.** A iż to constat w kole naszem, iż zupełną na wojsko pod expedycyą Beresteckią uchwalone na cztery ćwierci płacą rzpta obmyśliła, tego jednak wojska iż niemal połowicę po expedycyej zaraz tejże beresteckiej rozprawiono i dwie ćwierci tylko roku przesłużyli, a za drugi dwie, które służyć mieli, iż się pieniądze w skarbie zostały, gdzieby się i na co obróciły pilnie inquirent Ich Mci pp. posłowie nasi. **15.** Także inquirent jeżeli z dobr wszystkich kwarcie podległych, a mianowicie z starostw i dzierzaw królowej IMci kwarta do skarbu i kanon pruski podług prawa dochodzi. **16.** Wielka i stąd diminutio w skarbie się dzieje, że proventus reipublicae nie plus offerenti podług prawa arendowane i puszczone bywają, ale sami pp. pisarze skarbowi nikomu nie dopuszczając takowe prowenty trzymają, serio cavebunt Ich Mci pp. posłowie, ażeby prawo dawne in suo robore zostawało a plus offerentes takowe prowenty rzptej na potem trzymali. **17.** Jeżeliby też ex ordinatione et consensu reipublicae na obronę jej żołnież łanowy postanowiony i aprobowany był, ostrzegać tego będą Ich Mci pp. posłowie, aby województwa i ziemie w tej mierze po sejmie ordynacyą na sejmikach relationis czynili, rotmistrzów bene possessionatos et in arte militari peritos sobie obierali i to coby conveniret sejmiki i województwa stanowili, starać się Ich Mci pp. posłowie nasi będą. **18.** A iż każdego reipublicae czasu, ale najwięcej medio armorum et belli fremitu na rządzie wojskowym et desciplina militari wszystka prawie całość ojczyzny i obywatelów zawisła, rząd zaś bez zupełnej władzy hetmańskiej odprawowany suo modo nie może, prosić IKr. Mci Ich Mci pp. posłowie będą, aby wielką buławę viro pace belloque claro i w wojennej expedycyej biegłemu et vigenti na tym sejmie dalej nie odkładając conferre raczył, któryby przy zupełnej swojej władzy od tak wyuzdanej licencyej rozpuszczonego żołnierza i tak nieznośnych krzywd i szkód per seriam animadversionem rempublicam uwolnił et disciplinam militarem w dawnej rezie postanowił. Przy tymże wszystko wojsko cudzoziemskie który osobnego wszedłszy obozu generała mieć paenitus nie ma, zostawać będzie, także ordynacyej jego i iurisdicyej całe podlegać ma. **19.** Także iż do jednej dzierżawy z podpisem IMci p. hetmana kilka asygnacyej na różne chorągwie wydawają, aby tak szkodliwe asygnacye i raz za jedną asygnacyą dzierzawca wydawszy żołnierzowi chleb, za drugą asygnacyą więcej go nie wydawał. Licencya żołnierska jakoby już in effectu skrócona była, tak ciężkie i dalekie podwody abrogowane. P. Sulatycki, który nie mając listu przypowiednego nasze województwo i ziemie nieznośne czyniąc krzywdy na koło tułając się obszedł, także i p. Jerzy Kasper Slychtynk o nieznośną krzywdę i szkody, które poczynił IMci p. Janowi Jaworskiemu Perkowiczowi, p. Piotrowi Wysoczańskiemu i inszym pp. Jaworskim, najechawszy do wsi Turki Ich Mciów czeladź porozbijali, dwór, budynki popalili i wszystko, co tylko było, wyrabowali. Także p. Szumlańskiego o krzydy i szkody, które poczynił obywatelom wszystkiej ziemie sanockiej, także p. Czechowicz z p. Chinkiem z pod chorągwie na stanowisku blisko przeszłym sanockiem będącej o krzywdy i wielkie szkody, które wszystkiej ziemi sanockiej obywatelom poczynili, także p. Zawisza z p. Trzeciakiem o zabranie srebra i inszych krzywd i szkód poczynienie IMci p. Fedorowi Winnickiemu, aby ci wszyscy zwyż mianowani z tego sejmu z delegacyej Ich Mciów pp. posłów naszych paenis condignis i wytrąbieniem z wojska pokarani byli, starać się Ich Mci pp. posłowie nasi będą. **20.** A jeśliby per necessitatem patriae do zaciągów wojska cudzoziemskiego przyszło, pilnie tego przestrzegać będą IMci pp. posłowie et lege cavere, aby takowe wojsko nic nie referując się do swego generała, IMci p. hetmana iurysdycyej i sądom podlegli, więc aby non excederent numerum nad trzecią część wojska naszego. Należy i na tem, aby takowy żołnierz cudzoziemski niebył różnie zbierany, ale ab amico principe gotowego wojska cudzoziemskiego część jaką zaciągnąć, aby tem snadniej szkód i krzywd, które wojska te czynią uchronilismy się. Curabunt Ich Mci pp. posłowie nasi nad wszystkiem cudzoziemskiem wojskiem różnych narodów, żeby szlachta polska et incorporatarum provinciarum bene possesionati officerami byli. Najdzie się siła takowych licentiosos rotmistrzów i poruczników, którzy

podniołszy chorągwie, zawziąwszy pieniędzy część, chleb wybrawszy od wsi do wsi tułali się i wielkie krzywdy po włościach czynili, a potem niesłuchając uniwersałów IMci p. hetmana privato motu chorągwie pozwijali i do obozu się nie stawili, ażeby per seriam animadversionem i wytchnieniem surowie in paena capitis et confiiscationis bonorum karani byli, i te pieniądze, któreby ad rationem stipendiorum wzięli lub z skarbu lub z powiatów swoich do skarbu powrócili instabunt Ich Mci pp. posłowie nasi. **21.** Wołoskie chorągwie lubo są prawem dawnem abrogowane, iż się zagęściły i znaczne szkody i uciążenia ludziom ubogim czynią, wolno będzie per legem obywatelowi ukrzywdzonemu,' zaniosszy w grodzie tym, w którym się exces stanie protestacyę samego pana, któryby ich foveret, za pozwem na stanowisku położonym do onego grodu prawem pociągnąć i tam się z nim per terminum tactum sądzić, i także i pp. sami gdy kupą z takowymi ludźmi po drogach w potrzebach swoich jeżdżą nie płacąc, tamże eodem modo w grodzie bliższym odpowiadać powinni. **22.** Ponieważ asygnacye hetmańskie względem naznaczenia chleba niektórych starostw ochraniają, expostulabant Ich Mci pp. posłowie nasi, aby aequalis ordinatio na wybieranie chleba do wszystkich starostw wychodziła i modus namówiony kto tam ma rozdawać. **23.** Iż przeciwko świeżemu prawu na prryszłym sejmie postanowionemu, Ich Mci pp. wojskowi pad dwadzieścia zł. z łanów po zł. półtora set i dwu set ważyli się chleb wybierać z pewnych starostw i dzierzaw, ostrzegą Ich Mci pp. posłowie nasi, aby wszystkie te chorągwie, któreby ultra praescriptum legis z takowem uciążeniem poddanych chleb wybierali, coby nad dwadzieścia zł. która chorągiew wybrała, aby to na przyszłej da Bóg komisyej ex stipendiis ichże ukrzywdzonem każdemu dekretami komisarskimi satisfakcya nagrodzona była. **24.** I o to Ich Mć pp. posłowie nasi pilno się starać mają, ut inquirant, czemu i przez kogo disciplina militaris w takową obraca się licencyą, że i dawne i świeże prawa in suo robore nie zostawają, za czyimi asygnacyami takowe chleby wojskowe wybierali i sprawiedliwości od Ich Mciów pp. regimentarzów ukrzywdzeni odnieść nie mogą. **25.** Także jakoby za nowy wojskowy artykuł Ich Mć pp. żołnierze trzymają, że żadnej tak szlacheckiej jako królewskiej wsi promiscue w zaciągnieniu wyciągnieniem wielkiego chleba pieniężnych stacyej nie mijają, insi zaś pod znakiem się po wsiach dziedzicznych włócząc, pieniężne stacye i nieznośne krzywdy czynią, o co Ich Mć pp. posłowie nasi seriam animadversionem uczynić mają. **26.** Ich Mć pp. bracia W. księstwa litewskiego jako za świętą Unią uno iure et praerogativa z nami participant, tak trzymamy to o miłości braterskiej Ich Mciów, że in tanta reipublicae necessitate równo z nami wedla dawnych praw i obowiązków zechcą succurere patriae i wojskiem swojem trzecią część ad proportionem wojska naszego, na pięćdziesiąt tysięcy uchwalonego, to jest dwudziestą tysięcy z W. księstwa litewskiego rempublicam posilą, o co się Ich Mć pp. posłowie starać będą. **27.** Takowąż prośbę i publiczną instancyą uczynią Ich Mć pp. posłowie do IchMciów pp. braciej województw i ziem pruskich, ażeby jako huius corporis praecipuae partes w takowej rzptej potrzebie, onej communi manu auxilio et sumptibus i owszem z nami równo w ratunku ojczyzny i podatków wydawaniu deesse nie chcieli, starać się Ich Mć pp. posłowie nasi mają. **28.** Strony trybunału lubelskiego, jeśliby suspitio pestis sądów tych nie dopuściła, ad consensum publicum inszych województw około sądów tych stosować się będą Ich Mć pp. posłowie nasi. **29.** Nie pomału afficit to województwo nasze, iż już po kilka kroć z kancelaryej J. kr. Mci nie swoim porządkiem uniwersały sejmikowe wychodzą, nie podług czasu do grodu wydawane bywają i listy sejmikowe do szlachty non observantur, o co Ich Mć pp. posłowie pytać się mają. **30.** Nocivo reipublicae exemplo złożony sejm teraźniejszy w W. księstwie litewskiem, gdyż za łaską Bożą tak wiele inszych miast wolnych od powietrza zostawało, jako jest przeciwko prawu, tak urgere mają IchMć pp. posłowie, aby na potem privato motu na miejscach niezwyczajnych sejmy składane nie bywały. **31.** Należy na tem nie mało reipublicae, ażeby poseł do Turek jako najprędzej wyprawiony był ad infringendam Ordy z Kozakami coniunctionem et confirmanda pacta et amicitiam curabunt Ich Mć pp. posłowie nasi. **32.** Prywatne J. kr. Mci libertacye na podatki Rzptej iż się zagęściły, aby nullius valoris zostawały instabunt Ich Mć pp. posłowie nasi. **33.** A że Ich Mć pp. rewizo-

rowie do łanów wybranieckich z koła naszego naznaczeni nie mogli dotąd suum perficere officium, najwięcej dla szerzącego się powietrza, ma im być czas dalszy z sejmu prolongowany, jednak lustracyej swojej relacyą na sejmiku przed sejmem przypadającym uczynić mają. A IMć p. rotmistrzowi łanników tych przywilej u J. kr. Mci pp. posłowie nasi uprosić mają. 34. Ich Mć pp. poborcy iż iuri et legi w oddawaniu regestrów poborowych i czopowego ad acta proprii districtus dla informacyej naszej dotąd nie podali, mają nova lege stringi, ażeby takowe dostateczne regestra poborowe i czopowe przed sejmikiem relationis, kożdy z IchMciów do grodu swego porządnie spisane oddał, idque sub paena perpetuae bannitionis, starać się Ich Mć pp. posłowie będą. 35. Ponieważ miserando reipublicae statu takeśmy exhausti, że już prawie na podatki z ubogich chłopów naszych sangvinem wyciągamy i dalej non sufficimus takowym podatkom, inibunt IchMć pp. posłowie cum republica modum, ażeby w tak ciężkim rzptej razie i sobie ciężko czyniąc certam prowentów dorocznych partem na żołnierza, który całość ojczyzny i nas od ciężaru pospolitego zaszczycić mógł, pro hac vice wydali. 36. Ponieważ ex ordinatione reipublicae jako to z przeszłego sejmu lubo tak certus numerus militiae jako i na zapłatę przy inszych tak wielu skarbowych podatkach poborów czterdzieście i ośm dobrze porachowane, jako to z instrukcyej J. kr. Mci informujemy się omyliły, na potem aby chorągwie iuxta proportionem podatków na województwa i ziemie podzielone były, którymby same powiaty za asygnacyami J. kr. Mci i skarbowemi płacili takowe sumy wydawali lege cavebunt IchMć pp. posłowie nasi. 37. Świeżo na przeszłym sejmie titulo nobilitatis insigniti, iż dochodzi nas wiedzieć, jakoby contra legem o nowej szlachcie ad praemia et beneficia reipublicae starożytnej szlachcie debita przypuszczeni byli, serio Ich Mć pp. posłowie urgebunt, aby per legem publicam takowych beneficia i dóbr, któreby im konferowane były, odsądzeni byli, i inter vacantia na początku sejmu takowych dóbr rozdanych upomnieli się. 38. Insolito more et ordine iż Ich Mć pp. starostowie ratione executionis de retentoribus faciendae pociągani byli, cavebunt Ich Mć pp. posłowie, aby in foro competenti ratione eiusmodi executionum odpowiadali, rewizya ksiąg lwowskich ziemskich aby była naznaczona per revisores, ponieważ są w niwecz obrócone przez gwałtowną wodę, postarać się Ich Mć pp. posłowie nasi mają. 39. Ponieważ siła zostaje retentorum tak w ziemi lwowskiej, przemyskiej, sanockiej i zydaczowskiej, tedy dla wyciągnienia prędszego aby w asygnacyach chorągwie do tych ziem w zapłacie swej nie byli frustrati, pozwalamy aby etiam extra cadentiam quaerellarum pod ten sejm sądzeni byli in officiis castrensibus. Co żeby miało suum robur et valorem starać się będą IchMć pp. posłowie nasi, aby to było approbatum lege per constitutionem, jednak żeby wiedzieli o tem IchMć pp. poborcy, powinni będą przez uniwersał to kazać denuntiare po wsiach i miasteczkach. A termin tych sądów feria secunda post dominicam Laetare quadragesimalem przydać ma. 40. Luboć non abusu ale nie według czasu złożonemu sejmikowi halickiemu oddajemy to, że IchMć pp. obywatele ziemie halickiej nasi m. p. i bracia antiquo iure usitato modo nie stawili się z deklaracyą zgody i artykułów sejmiku swojego do nas, a już po drugi raz peccarunt in ordinatam reverentiam sejmiku naszego, Ich Mć pp. posłowie nasi expostulabunt z Ich Mciami czyj error czyj abusus, a wziąwszy miarę z tego, inibunt media, żeby paeniteret facti et propositi Ich Mci, co będzie kiedy vocem in theatro publico denegabunt Ich Mciom pp. posłom z sejmiku halickiego. 41. Iż per varias adinventiones niektórzy obywatele koronni chcą commutare causas iuris in causas facti wynajdują osobną drogę poprawiania lubo faktowanych spraw swoich termino tacto Mało-Polaków do trybunału piotrkowskiego pociągając i tam kondemnaty na nich otrzymując, chcąc actoratum praeoccupare przeciwko statutom i konstytucyom koronnym, przeto starać się Ich Mć pp. posłowie mają, aby takowe kondemnaty na kimkolwiek otrzymane kassowane były et nullitatis vitio subiacerent. 42. Prędko da Pan Bóg po szczęśliwym skończonym sejmie efficient IchMć pp. posłowie, ażebyśmy sejmik relationis swój mieli i oraz approbationem laudorum, które na ten czas stanowić będziemy, per constitutionem przyniosszy tam ratione podatków jako i ratione securitatis domesticae ziemie przemyskiej i sanockiej. 43. Uskarzali się obywatele ziemi sanockiej

na wielką desolacyą zamku sanockiego, gdzie i sklepu do schowania ksiąg nie masz słusznego i sami pod czas następujących niebespieczeństw bespiecznego cum depositoriis mieć nie mogą praesidium, przeto zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, aby wsi wszystkie antiquitus do starostwa sanockiego należące ad praesens vero oderwane, do naprawy zamku sanockiego, to jest do wożenia wapna, kamienia, drzewa, gontów i do wszelakiej poprawy należeli i trzydzieście dni w roku robili, o co forum cum possessoribus tych wsi, jeśliby dosyć czynić tej uchwale naszej nie chcieli, coram officio castrensi praemisliensi naznaczamy ex termino tacto sub paena bannitionis; także sculteti albo sołtysi aby jako antiquitus byli powinni ad securitatem domesticam stawać, za obwieszczeniem IMci p. starosty lege publica cum appositione paenae privationis scultetiarum et fori castrensis byli adacti, zachowując wcale iura sołtysów tych i szlachtę od tego ciężaru excypując. Też i wsi i sołtysi od starostwa zydaczowskiego oderwani IMci p. staroście zydaczowskiemu aby odprawowali powinności starać się IchMć pp. posłowie mają. 44. Jako potomnej pamięci pewna tak i u nas wysokiej wdzięczności godna czułość i czołopotne prace koło całości rzptej p. wojewody podolskiego hetmana koronnego, powinne podziękowanie oddadzą in theatro reipublicae IMci p. wojewodzie IchMć pp. posłowie nasi cum apprecatione szcześliwego regimentu i fortunnej direkcyi IMci. 45. Że nieustępuje powadze wysokiego domu i zasług swoich w obecnem oddawaniu powinności swojej ojczyźnie bello paceque oddaje IMć p. wojewoda sędomirski, co i teraz dowodnie z znacznym kosztem i z pracowitym niewczasem swoim wyświadczył zjechawszy do Lwowa na komissyą wojskowej zapłaty, gdzie zdrową radą i porządnem zatrzymaniem powściągnął z inszymi IchMciami pp. komisarzami od przedsięwziętych sposobów deputatów rycerstwa, słuszne podziękowanie IchMć pp. posłowie nasi oddadzą za to IMci p. wojewodzie. 46. Dowodów na to nie potrzeba jako wysokiego domu w ojczyźnie naszej IMciów pp. Lanckorońskich diutina longa serie annorum merita wyświadczyli to doskonale królowie polscy panowie nasi, kiedy wielu domu tego w różne transformowały honoris et dignitatis nomina. Odda da Bóg wszytkim suum decus sera posteritas, aleć w oczach J. kr. Mci i wszytkiej rzptej stawa dzisiejszy IMć p. wojewoda ruski, jako dzielną robotą, odważną ręką, mężnem sercem, zdrową radą legit fausta vestigia domu swego, a jako genuinus patricius ojczyźnie niespracowanie prawie exhaustis sumptibus służy et panem filiorum non comedit i w tak gęstych okkurencyach... mionem bene merentium dotąd nie szczyci się szczodrobliwą łaską J. kr. Mci, pp. posłowie nasi nisko prosić J. kr. Mci będą, aby w miłościwym respekcie zasługi IMci p. wojewody trzymać raczył i niewdzięcznością nie odrażał od usług ojczyzny IMci, gdyż extennuatus fortunie swojej bez osobliwej łaski J. kr. Mci w usłudze ojczyzny i J. kr. Mci dalej progredi nie może. 47. Często względem władyctwa przemyskiego i już sejmikom naszym nadprzykrzone quaerimoniae i alterkacye braciej naszej religiej greckiej, że dotąd między ojcem Winnickim i ojcem Chmielowskim, którzy się oba przywilejami króla JMci na to władyctwo przemyskie konferowanymi szczycą, wyciskają od nas uniżoną do majestatu J. kr. Mci prośbę, ażeby tę sprawę J. kr. Mć cum republica uspokoić raczył, fundacye dawne legitime ab haeredibus fundowane lubo stojącemi dobrami lubo też in vim reemptionis summami aby nie były ni od kogo a mianowicie a successoribus wzruszone, a mianowicie fundacyą Jej Mci paniej Maryej Mohylanki Firlejowej wojewodzinej sandomirskiej przeszłej, także i fundacyą Perehinska do władyctwa lwowskiego należącą, a jeżeliby violento modo były odjęte wzwyż mianowane fundacye, tedy aby lubo przez prawo lubo przez naznaczenie komisarzów prout de iure venerit uznawszy krzywdę, były przywrócone. Ponieważ jest konstytucya anni millesimi sexcentesimi trigesimiquinti, że religia grecka respectu fori przy dawnych prawach zostaje, tedy mają to clarius decydować, aby religia grecka tak w uniej zostająca jako i disuniej, tam in personalibus quam in civilibus forum saeculare miała iuxta mentem tejże konstytucyi. 48. Żałośna IMci p. Sobieskiej kasztelanki krakowskiej kwerella, której we wsi Sobieskiej Woli niejaki pan Waydelt cudzoziemiec oficer J. kr. Mci nie tylko wielkie szkody z kompanią swoją swoją cudzoziemską poczynił, ale też we dworze IMci sam in persona sua ważył się naszedłszy violentes sług, których zastał posiekszy stanąć i tychże sług szlachtę dobrą

p, Świtalskiego i p. Orkowskiego w łańcuchy i kajdany okowawszy przy wozach prowadzić et cum summo contemptu więzić i aggrawować ważył się. A także wszystkie krzywdy przez to wojsko cudzoziemskie poczynione, któżkolwiek by się skarzył, IchMć pp. posłowie nasi serio et ante omnia o sprawiedliwość et de modo onej inibunt consilia, aby per impunitatem takowej opressyej stan szlachecki nie cierpiał. 49. Słuszna ziemie sanockiej kwerela względem akcyej ratione retentorum od IMci p. podsędka sanockiego in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo poborcą obranego obywatelom tejże ziemi intentowanej a IMci zaś p. poborce dostateczna justyfikacya, iż do takowej praeiudiciosis decretis trybunału radomskiego przyciśniony jest, któremu tymiż dekretami abiurat autenticis documentis komprobowanych nie przyjęto i na ziemi sanockiej dochodzić kazano, także i z cerkiew i popów takowe podatki exigere tenże sąd praescripsit, co iż jest cum summo ziemie sanockiej praeiudicio, ażeby summa taka, jaka in anno millesimo sexcentesimo vigesimo nono pro simpla ziemie sanockiej z skarbu dochodziła, temu za spustoszeniem takowem ziem naszych dochodzić miała, gdyż per abiurata millesimi quinquagesimi constitutione i przed tą konstytucyą ab anno millesimo sexcentesimo vigesimo nono ad annum eundem toties województwu naszemu i ziemi sanockiej pozwalane i warowane i cerkwie uwolnione, takowa suma jako przed tem bywała diminui musiała, co ziemia sanocka pierwszych poborców swoich rachunkiem i kwitami koła naszego po rachunku dostatecznym danymi deduxit w kole naszem, a mianowicie z kwitu autentycznego IMci p. Grotkowskiemu poborcy przeszłemu anni millesimi sexcentesimi quadragesimi noni danego wszytko się fideliter ukazało, wniosą gorącą instancyą ad rempublicam i do IMci p. p. podskarbiego koronnego singularem, a iżby ex delatione skarbu IMć p. podsędek więcej prawem inkwietowany nie był, ponieważ i skarbowi wydał co wybrał i salarium żadnego prac i kosztów swoich nie odniósł, a zatem i ziemia sanocka vexatoria actione aby od IMci p. podsędka mięszana i turbowana nie była, gdy sam będzie wolny. 50. Praeiudicioso exemplo ultra meritum et iustitiam IMć p. Jerzy Grochowski wojski samborski, do wybierania dwóch poborów e medio nostri obrany poborca, vexatoriam od skarbu ponosi delationem, który jako na sejmiku naszym sufficientem wprzód tych poborów perceptam a potem i distributę dostatecznie ukazał i to co jego rąk doszło do skarbu za kwitami autentycznymi wniósł, względem reszty tylko z ekonomiej samborskiej i starostwa drohobyckiego inkwietowany jest i aggravatus, które podatki iż sam IMć p. podskarbi jako ekonom zatrzymał, jako to iniuste IMć p. wojski samborski patitur, tak per expostulationem publicam z IMcią p. podskarbim od tego ciężaru uwolnić IMć p. wojskiego curabunt IchMć pp. posłowie nasi. 51. Iż anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo [septimo][a] IMć p. Wacław Brzeski w kole naszym wiszeńskim, będąc obrony poborcą[1]) do wybierania półczwarta poborów sumie dwojga podymnego korespodującej, które pobory non (sic) correspondenter wybrawszy wniósł do skarbu rzptej i w ziemi sanockiej u sądu kapturowego według laudum wiszeńskiego uczyniwszy dostateczny rachunek przez tenże sąd jest kwitowany, przechylając się tedy do konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quadragesimi noni, w której mianowano in retentis pozostałą sumę w ziemi sanockiej *zł.* dwa tysiąca dziewięć set ośmdziesiąt zł. i trzy i za pokazaniem teraz na tym sejmiku dostatecznych kwitów przy rachunkach otrzymanych, który in toto połczwartu poborom w ziemi swej dosyć uczynił, zaczem to IchMciom pp. posłom naszym, aby na sejmie przyszłym praecaveant indemnitati ich i jeśliby kondemnata jaka o te retenta na IchMciach w trybunale radomskim stanęła, aby Ich Mć ab hoc onere emundarent. 52. A że IMć p. Piotr Polański także poborca ziemie sanockiej metu paenarum, którемi trybunał radomski IMci p. podsędka sanockiego aggravavit, dał też na sobie kondemnatę w tymże trybunale otrzymać, przeto gdy podług rachunków IMci p. podsędka, który przed nim immediate wybierał pobory rachunki i satisfakcyą skarbowi uczyni, aby ab hac condemnatione był wolen absque paenis i kwit żeby mu był dany. 53. Częste i świeże od Węgier braciej naszej invasiones et depraedationes, jako

[1]) Ob. tom poprzedni i laudów N. 228 artykuł 4. a) dopełniono według P.

IMci p. Mikołaja Borowskiego przez ludzie IMci p. Humiennego sromotne in contemptum nobilitatis naście, więzienie i exces i nienależyte sądy w Węgrzech, iż stan szlachecki aggravat to to wszystko, prosić J. kr. Mci będą IchMć pp. posłowie nasi, aby do cesarza IMci authoritatem suam regiam interponere raczył, jakoby w takowej insolencyej od Węgrów ściana nasza i obywatele in tuto zostawali i temuż p. Borowskiemu skuteczna sprawiedliwość za kontempt więzienia jego i refusio damnorum nieodwłócznie stała się. 54. Wnieśli w pośrodek koła naszego niektórzy Ich Mć pp. poborcy ziem naszych, mianowicie IMć p. Jerzy Madaleński podczaszy wieluński i IMć p. Walenty Fredro, jako i insi IchMć pp. poborcy (którzy ob pestem grassantem na trybunale radomskim być nie mogli, a jeżeliby jakie na nich kondemnaty stanęły ażeby były kassowane) iż administratorowie ekonomiej samborskiej, ze wszystkiej ekonomiej niedawszy i jednego halerza tak z miast jako i ze wsiów do tej ekonomiej należących, o kwit trudnią IMcię p. podskarbiego, aby zatrudnieniem kwitu z tego się wyśliznęli i podatków tych nie płacili. Zaczem zlecamy Ich Mciom pp. posłom naszym, aby na kwit IMci p. podskarbiemu nie pozwalali, pókiby onych cale od tej delaty nie uwolnił skarb, a choćby też IchMć pp. posłowie pozwolili wprzód na jakie podatki nieotrzymawszy kwitu, my na żadne podatki nie pozwolimy i tego nie przyjmujemy. 55. Uskarżył się IMć p. Marek Wysoczański w kole naszem na ludzie IMci p. starosty halickiego i p. Chmieleckiego porucznika chorągwie dragońskiej tegoż IMci p. starosty halickiego, którzy najechawszy wieś Borynią, dwór w Boryni IMci p. Wysoczańskiego i wieś wyrabowawszy, dostatki, wina, konie, rzeczy, bydło zabrawszy nie ustąpili wprzód ze dworu, aż im musiał dać okupu dwanaście set zł. Uskarżą się tedy IchMć pp. posłowie nasi in facie reipublicae na takowe oppressye i prosić będą, aby na przyszłej komisyej termin per constitutionem pomienionemu p. Chmieleckiemu i ludziom tym był naznaczony i żeby tam za takowy exces i oni i jeżeliby jeszcze kto inszy tego excessu pokazał się winnym, aby był karany i żeby tamże nieodwłocznie stała się sprawiedliwość. A że od tychże ludzi i od tegoż p. Chmieleckiego odniósł kontempt i wielką krzywdę IMć p. Jan Chłopecki, aby simili modo na tejże komissyej miał termin i odniósł sprawiedliwość efficient IchMć pp. posłowie nasi. 56. Miasto Wisznia miejsce sejmików naszych, iż jest bardzo spustoszone przez morowe powietrze, tak dalece, że ledwo dwanaście gospodarza zostało, starać się mają IchMć pp. posłowie nasi, że jeśliby z tego sejmu podatki rzptej uchwalone były, aby od nich wszystkich do roku wolni byli per constitutionem. 57. Także miasto Przemyśl, iż jest bardzo przez inkurzyą nieprzyjacielską i morowe powietrze i częste stanowiska żołnierskie zrujnowane, starać się mają IchMć pp. posłowie, aby od stanowisk żołnierskich i przechodów per constitutionem wolne było. 58. Te tedy zgodnie namówione punkta zleciliśmy Ich Mciom pp. posłom naszym, aby pro debito affectu in patriam, pro confidentia integra przeciwko obywatelom województwa naszego quam tenerrime et integerrime trzymali et totius reipublicae bono promowowali, w czem pewniśmy, że nam słowa dotrzymają i prawdziwej prace litować nie będą. Na co wszystko podpisać się IMć p. marszałkowi naszemu zleciliśmy. Działo się na sejmiku w Wiszni die duodecima Martii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Andrzej z Nowotanca Stano, podkomorzy sanocki, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. San. Rel. 166 p. 322—344 i Castr. Prem. Rel. 379 p. 537—553.

62.

Wisnia, 5 maja 1653.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik do Wisnie konstytucyą przeszłego sejmu w Brześciu litewskim

odprawionego na dzień piąty miesiąca maja złożony, ratione namówienia tak obrony dalszej rzptej jako i de modo podatków do nas z sejmu przyniesionego zjechawszy się i wprzód listu J. kr. Mci p. n. m. na pomieniony sejmik zesłanego przesłuchawszy, a potem declaratam relationem ustawy tegoż sejmu od IchMciów przed się wziąwszy, upatrując przy tem pilnie ojczyzny necessitates, za spólną zgodą i namową naszą, approbacyą sejmową, takowe laudum i postanowienie niżej wyrażone uczyniliśmy. 2. Obronę rzpltej lubo jest sufficiens numerus wojska zaciężnego na sejmach przeszłego i teraźniejszego roku uchwalonego[1]), przychylając się jednak do konstytucyej de modo praesidii reipublicae ad praesens ineundo za zgodą wszech stanów świeżo uchwalonego napewniejszą i nasnadniejszą w tak prędkim i ciężkim razie ojczyzny być rozumiejąc tak z dóbr duchownych jako i naszych ziemskich i rzpltej także miejskich generaliter wszelkich niżej opisanym sposobem pozwalamy żołnierzem wyprawionym z łanów, którego wielka liczba być może, supplementować wojsko zaciążne. Takim tedy ordynansem onego postanowić i prędko wystawić chcemy pro die 10 mensis Junii na miejsca popisowe w ziemiach lwowskiej i sanockiej zwyczajne i dawnemi konstytucyami naznaczone a w przemyskiej pod Przemyślem (securitatem z zjazdu popisów wedle konstytucyej o tem cale zachowując) zjechać się mamy a oraz i kwity poborowe każdy z nas z sobą przywieść podatków roku 1650 uchwalonych powinniśmy. Także Ich Mć pp. poborcy podatków tychże regestra swoje wedle których wyprawiać będziemy na też miejsca i popisy, aby słuszna konfrontacya i weryfikacya łanów stanęła, do czego ci Ich Mć pp. poborcy są naznaczeni i obligowani, z ziemi lwowskiej IMć p. Sebastyan Kochanowski cześnik lwowski, z ziemie przemyskiej IMć p. Jerzy z Niedzielska Madaliński podczaszy wieluński, z ziemie sanockiej IMć p. Piotr Polański. Na tym zjeździe zaraz wejrzawszy na liczbę ludzi, Ich Mciów pp. rotmistrzów, ile ich będzie potrzeba obierzemy, bo tam każdy z nas powinniśmy tychże łanowych żołnierzów według potrzeby wojennej wyprawionych presentować i popisować a IchMć pp. podkomorzowie ziem naszych, których za komisarzów do dispozycyej żołnierza tego uprosiliśmy, każdy z IchMciów ziemi swojej pod chorągwie obranych rotmistrzów rozdzielić i regestr spisać wiele i którzy pod czyją chorągwią zostawać będą. 3. Wyprawa z łanów ma być takowa; ze 12 łanów konnego żołnierza rynsztunkiem i żywnością opatrzonego, a ktoby niemiał tak wiele łanów, tedy z drugimi Ich Mciami bracią albo sąsiadami swymi złączywszy się na dwanaście łanów konnego wyprawić powinien. 4. Zastawnicy sami mają wyprawować także z łanów 12 konnego haeredem non impetendo i od chłopów nie wyciągając żadnych nadto kontrybucyi, gdyż obligatio sapit haereditatem. 5. Ci za się zastawnicy, którzy tylko pewną sumę obligatorie inscriptam mają a względem większych prowentów arendownych additament dodają, dawszy od zł. 1000 zł. 10 wolni są, a dziedzicy iuxta quotam laneorum wyprawiać mają. Ci jednak IchMć i współarendarze i współzastawnicy mają dosyć czynić ustawie o arendarzach niżej opisanej względem sumy arendownej. 6. Arendarze dóbr wszelakich względem sum arendownych od dwudziestu tysięcy zł. konnego jednego wyprawiać powinni, a że mniejsze sumy drudzy arendarze mają, będą się tedy z IchMciami bracią albo z sąsiadami swymi łączyć, że coadunata insimul summa od dwudziestu tysięcy jednego konnego wespołek wyprawią. 7. Ci zasię, co mieszkają po miastach stanu rycerskiego ludzie albo gdziekolwiek, nie trzymając dóbr żadnych pewne sumy mają i od nich doroczne pensye biorą od dwunastu tysięcy zł. konnego także wyprawić powinni. In quantumby który mniej od dwunastu tysięcy miał, od tysiąca dziesięć zł. ma dać, co się ma przyłączyć lubo do traktamentu pp. rotmistrzów, lubo gdzie potrzeba sama przy popisie pokaże. A żeby ten pewniejszy był traktament, Ich Mciów pp. rotmistrzów ustawiamy, aby przy każdym konnym zł. 12 oddane były p. rotmistrzowi po złotemu rachując z łanu. A któryby dłużnik summy takowej iure impetitus aut victus był od kredytora, tenże iure victus proporcionaliter wedle summy wyprawić albo też mniejszą sumę mając tak dać jako się wyżej opisało powinien. 8. Jednakże ci zastawnicy i arendarze, którzy nie

[1]) Ob. Vol. l. IV. 333 t. pospolite ruszenie i Ibid. p. 404 t. O dalszej obronie rzptej.

in usufructu bonorum nie będą obligati do tego, ale violenti et illicito modo possessores bonorum et retentores summarum tej ustawie dosyć uczynić powinni będą. To wszytko względem wyprawy ma się observari et ad effectum deduci sub paena centum marcarum z jednego tylko rachując łanu a ze dwunastu sub paena mille ducentarum marcarum a od tysiąca zł. sub paena pięcidziesiąt grzywien, o co forum w grodzie własnym ad instantiam instigatoris seu alius cuiusvis sine appellatione et omni iuris beneficio respondendi processu fisci naznaczamy sobie. A iż się zagęściło że mieszczanie i żydzi arendami majętności trzymają, tedy powinni wyprawować od dziesięciu tysięcy konnego jednego; któryby z nich mniejszą miał sumę, takowym sposobem mają się złączać, jako się o slachcie arendarzach wyżej napisało, co uczynić mają sub paena infamiae et confiscationis bonorum sine appellatione et omni iuris beneficio w grodzie własnym processu fisci decermenda sub simili paena. Kupcy mający we handlu dziesiątek tysięcy, konnego jednego wyprawiać mają a którzy już z handlu swego wyprawią do wyprawy z miast niżej naznaczonej należeć nie będą. 9. Miasta za się wszystkie (prócz Sambora, Soli, Drohobyczy, Starego Miasta, które do praesidium domowego części pewnej ziemi przemyskiej od granicy węgierskiej są excypowane) ze 20 domów jednego pieszego. Także i Żydzi w miastach mieszkający z dziesięci domów jednego pieszego wyprawiać powinni rynsztunkiem i żywnością opatrzonego sub paena mille marcarum ratione jednego niewyprawionego pieszego także sine appellatione et omni iuris beneficio in castro proprio fisci processu decernenda, super quibus huic laudo et statuto contravenientibus exekucya wedle prawa opisanego ma być exekwowana. Ciż ludzie in praesidium ojczyzny wyprawieni od czasu naznaczonego pro arbitrio ex necessitate reipublicae od IchMciów pp. podkomorzych captato, mają in militia zostawać do sejmiku electionis deputata naszego w Wisni tamże ad ineundum concilium de ulteriori militia tego żołnierza et definiendum in eo facultatem sobie zostawiamy. 10. Do popisu tego żołnierza i dalszej direkcyej, jeżeliby który z Ich Mciów pp. podkomorzych (i to non nisi legali impedimento obstante) nie zjechał, tedy napierwszy urzędnik po Ich Mciach et sic consequentur hac provincia ma fungi ex nunc, jednak pp. podkomorzowie uniwersały swoje to praesidium obwieszczające rozesłać mają; także i szlachcic każdy non nisi legaliter impeditus może przez kogo z braciej albo sąsiadów swoich tę kalkulacyą i weryfikacyą z pokazanych kwitów o łany i prezentacyą pocztów odprawić. 11. Jeżeliby też który z wyprawionych żołnierzów z swej woli jakiej miał deserere p. rotmistrza, p. rotmistrz ma obwieścić tego, który go wyprawił, a ten nadalej niedziel czterech inszego konnego wyprawić powinien. A jeżeliby któren zginął, pan tego pocztu według artykułów wojskowych ma być zachowany i nie pociągany, pan rotmistrz zaś po zabitym żołnierzu, cokolwiek by zostało, panu tego zabitego oddać powinien sub paena mille marcarum eo progressu jako wyżej decernenda i niepowinien się inaczej obchodzić pan rotmistrz z tymi żołnierzami, jeno według artykułów sądu wojskowego. 12. Panowie instygatorowie w swoich ziemiach przy popisie mają być obrani i naznaczeni, którzy sine omni conniventia to officium exequi powinni będą sub paena peculatus ad delationem cuiusvis, a IchMciom za te prace gratitudo tamże obmyślana być ma. Sądy zaś intervenientibus causis z obywatelami o nie dosyć uczynienie huic praesidio mają się ad requisitionem instigatoris odprawić, non hoc obstante choćby się województwo sądziło. A pan instyyator ma dawać pozwy realiter przed terminem tydzień i ma być osiadły i przysięgły. Tych zasię sądów i urzędów ma być ea praerogativa, jako o pospolitem ruszeniu jest sancitum i zaraz lauda przeszłe de securitate circa executionem reassumuntur. 13. To tedy praesidium takim jest obmyślane sposobem i takim celem: jeżeli w inszych województwach uniformiter będzie namówione i wyprawione, tedy i od nas dopiero, już gotowe będąc, wyprawione być ma, tak jednak, że choćby już za zgodą wszystkich inszych województw pospolite a) ruszenie poszło, to praesidium nasze w nagrodę pospolitego ruszenia lubo inszym sposobem obmyślanego praesidium poczytane być ma; gdyż w tak prędkim i nagłym czasie na insze imminente

a) i na pospolite S.

periculo zdobyć byśmy się nie mogli praesidia. **14.** Sposób wydawania podatków taki postanawiamy, ziemia lwowska też pobory jako na przeszłem sejmie uchwalone i podług pierwszego laudum pozwala i pp. poborcy, którzy już wybrali na komisyą lwowską albo na trybunał pieniądze mają wnieść, i tenże p. poborca ma wybierać dziesięć poborów na przeszłym sejmiku obrany, ponieważ już trzydzieście ośm poborów przez pp. poborców są wybrane. A iż Ich Mć pp. posłowie nasi przynieśli nam poborów ośm sine abiuratis w ziemi zydaczowskiej w dobrach za Dniestrem zostających, tedy my porachowawszy, iż to nie wynosi tylko zł. 400, te IMć p. podsędek i administrator czopowego będzie powinien oddać do rąk IMci p. poborcy. **15.** A iż IMć p. Kołek poborca do rąk swoich bierze pieniędzy zł. pięć tysięcy, nie do skarbu rzptej ale ziemi lwowskiej należących od IMci p. Sebastyana Kochanowskiego cześnika i poborce ziemi lwowskiej, tedy tych pieniędzy nie ma nikomu wydawać, ale one do sejmiku przed sejmem przypadającego przy sobie trzymać i tam one za konsenzem braci, kędy będzie wola Ich Mciów oddać powinien, a IMć p. cześnik lwowski ponieważ tak w skarbie koronnym jako i tu przed nami ze wszystkich poborów wybierana swego uczynił dostateczny rachunek, tedy zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego aby kwit IMci p. poborcy imieniem naszem podpisał. **16.** Ziemia przemyska ponieważ ob paenuriam czasu tych z regestrów IchMciów p. poborców swoich de abiuratis zasańskich, jakiby przez nich defekt był informować się nie możemy, ale tylko do samej relacyej (gdyż dotąd konstytucyej drukowanych mieć nie mogliśmy) IchMciów pp. posłów, stosując się w takowym rzptej razie prędki supplement tych defektów potrzebny uczynić chcemy, poborów 12 ustanawiamy sobie wcale, zachowyjąc deklaracyą Ich Mciów pp. posłów naszych na sejmie względem supplementu abiurat zasańskich uczynioną. Których poborów wybieranie die prima Novembris poczynać się i przez niedziel dwie continuari ma; do których wybierania poborcę IMci p. Wojciecha Snopkowskiego obierany, który praevio iuramento wybierać będzie kontentując się zwyczajnem od wsi salarium po groszy 6. **17.** A iż in dies crescunt abiurata a proventus reipublicae na teraźniejszą gwałtowną potrzebę diminuitur, zaczem postanawiamy, aby ab actu sejmiku teraźniejszego więcej niźli w przemyskiej ziemi IMć pp. poborcy już onych przyjmować nie będą, oprócz tych, które ad actum stanęły. Regestra także tych ziem wszytkich, jako lwowskiej, przemyskiej, sanockiej wybranych i zatrzymanych podatków IMć pp. poborcy do poborów czterdziestu ośmiu obrani, inszy którzy jeszcze kwitu nieotrzymali i przyśli pp. poborcy ad acta authentica w swoim grodzie, każdy per oblatam podać intra tempus do sejmiku deputackiego powinni będą, idque sub paena bannitionis in iudicio tribunalis regni lublinensis ad instantiam cuiusvis inter causas fisci repetenda. **18.** Czopowe w ziemi przemyskiej do teraźniejszego tylko sejmiku było wybierane[a]) a uchwalone było, już odtąd przez IMć p. administratora iść niema jego wybieranie salva ratione retentorum czopowego ab anno 1659 do sejmiku tegoż miasta. Jednak według konstytucyej anni 1628 toż czopowe w ziemi przemyskiej wybierać będą powinni i iuxta ordinationem sejmiku da Pan Bóg przyszłego electionis deputati, tam oddać, gdzie będzie naznaczone ex consensu communi omnium. **19.** Ekonomia samborska, że jako nam IchMć pp. posłowie retulerunt przez IMcię p. podskarbiego koronnego w tem excipitur, iż pobory do rąk pp. administratorów oddawane być mają, co w kole naszem wielką trudność czyni, gdyż IchMć pp. poborcy dla zatrzymania poborów rachunków dostatecznych czynić nie mogą, zaczem postanawiamy, aby i te przeszłe retenta do rąk IMciów pp. poborców oddane były sub paena in causis fisci sancita. **20.** A iż IMć pp. poborcy od nas na sejmiku przeszłym relacyjnym do wybierania 48 poborów, sejmem przeszłym warszawskim anni 1652 uchwalonych obrani, iuxta mentem tegoż sejmu konstytucyej cum abiuratis desertatorum conflagratorum ex[b]) pestilentia sublatorum te pomienione 48 poborów wybrali i kwity wedle abiurat wydawali, sejm zaś teraźniejszy brzeski te pobory sine abiuratis w majętnościach za Sanem do skarbu oddawać każe, zaczem my widząc rzecz niepodobną, kwity już

a) P. abo wybierania. b) S. et.

dane nazad odbierać, i nowe wzniecać supplendo defectum abiuratorum zasańskich poborów 12, salvis abiuratis, które ad hunc actum stanęły pozwoliliśmy. A IchMć pp. poborcy nasi propter defectum ex abiuratis nie mają być turbowani, aż te poborów 12 które in supplementum abiurat postanowione wydane będą. Jeżeliby też od sumy z tych 12 poborów zostało cokolwiek pieniędzy, wypłaciwszy sumę correspondentem podatków uchwalonych i deklaracyej posłów naszych, tedy to ma cedere in dispositionem ziemi przemyskiej albo in coaequationem z inszymi województwy być przyjęte. 21. A ponieważ od ściany węgierskiej periculum imminet ziemie przemyskiej od rozbójników in ora viciniori od Węgier, tedy miasta te Sambor, Drohobycz, Sol, Stare miasto do praesidium krainy tej naznaczamy i aby już wolne będąc od praesidium publicznego w łanowym żołnierzu uchwalonego, tam tej części ziemie przemyskiej securitatem ludźmi sposobem wyżej opisanym wyprawionymi uczynili, postanawiamy za rządem i direkcyą IMci p. starosty przemyskiego. 22. Jeśliby też ci praesidiarii excessivum kogo pojmali ze wszytkiem do grodu prezentować go będą i tam sine appellatione sądzony iuxta delictum karany być ma, stosując się w tem do laudum anni 1647 strony praesidium ziemie sanockiej uchwalonego. Praesidium zamku przemyskiego requisitum było inhaerendo legibus et privilegiis miasta przemyskiego przez IMci p. starostę przemyskiego dla całości i securitatem tak fortece zamkowej, jako też i dla tego, aby depositoria naszych wolności in tuto zostawały. 23. Za nową pp. mieszczan przemyskich do koła naszego prośbą względem dopomożenia na fortyfikacyą wałów i miasta wniesioną, ponieważ ci pp. mieszczanie wziąwszy przed tem od nas na też wały sumę 12 set zł., z tejże sumy jako byli powinni niewyrachowali postanawiamy, ad feliciora tempora to ich petitum odkładając, aby takowe rachunki przed IchMciami pp. sądem ziemskim przemyskim, non obstante unius absentia, die 14 Maii uczynili. 24. Ziemia sanocka przychylając się do deklaracyej IchMciów pp. posłów swoich pozwalają poborów 12 salvis abiuratis, do których wybierania poborce sobie IMć p. Alexandra Żurowskiego obierają, który praevio iuramento super exactionem w grodzie swoim takowe pobory a die 1 Novembris wybierać ma przez niedziel dwie kontinuując a kontentując się od kwitow ze wsi po groszy 6. Tejże ziemi sanockiej iż wybierania czopowego die 12 Julii expiruje, toż czopowe od tegoż dnia reasumujemy i jego wybieranie przez tegoż administratora do sejmiku electionis deputata IMci p. Alexandra Ustrzyckiego naznaczamy, praevio iuramento, który IMć miał na poczęciu pierwszej administracyi uczynić. Więc, że ob graves reipublicae necessitates, w tak ścisłym czasie IchMciów pp. administratorów czopowego ziem naszych, lubo byli gotowi do uczynienia rachunków, nie mogło przyść do wysłuchania Ich Mciów, takowe rachunki z wybierania czopowego wszytkim IchMciom ziem naszych administratorom do przyszłego da Pan Bóg sejmiku electionis deputati odkładamy i termin Ich Mciom do tegoż rachunku naznaczamy, interim jednak o takowe rachunki nigdzie ni od kogo turbować być nie mają. 25. A w ziemi lwowskiej IMć p. Stefan Narajowski podsędek ziemie lwowskiej ma mieć in administratione toż czopowe lwowskiej ziemie ad 1 Octobris anni praesentis. Na przyszłym jednak sejmiku non obstante calculo inszego ma sobie ziemia lwowska obrać administratora. 26. Domową od zagęszczonych rozbójników securitatem in praesidio 50 piechoty do czasu takowem niebespieczeństwom podległego ab hinc ustanawia ziemia sanocka, które iż IMć pan sądecki z chęci i miłości ku ziemi sanockiej dotąd trzymał, zaczem i teraz takoweż praesidium zleca i porucza, na które proporcyonalną sumę według zaciągnionych do tej obrony ludzi czopowego pozwala, którą IMć p. administrator czopowego powinien będzie dawać do rąk IMci p. sandeckiego za kwitem IMci. 27. A co się tknie zamku sanockiego naprawy, iż na zamku sanockiem multum interest securitati wszytkiej ziemi sanockiej, ex approbatione sejmu przeszłego ustanawiamy, aby wsi wszystkie do starostwa sanockiego antiquitus należące ad praesens vero oderwane do poprawy zamku sanockiego, to jest do wożenia wapna kamienia, drzewa, gontów i do wszelakiej poprawy, w rok każdy dni trzydzieście za obwieszczeniem IMci pana sandeckiego powinni byli, o co forum cum possessoribus tych wsi, jeżeliby dosyć uczynić tej uchwale naszej nie chcieli, coram officio castrensi premisliensi naznaczamy ex termino tacto

sub paena banitionis. Także aby sołtysi od starostwa sanockiego oderwani ad securitatem domesticam stawać za obwieszczeniem IMci p. starosty sanockiego powinni byli spólnym wszystkich konsenzem uchwalamy, a to sub paena mille marcarum irremisibiliter decernenda, excipując jednak slachtę sołtystwa trzymających od tego ciężaru ratione tylko securitatis i wybrańców, którzy na usługę rzptej wyprawują, o co forum także w grodzie przemyskim. 28. Kwerele w grodzie przemyskim że mają być sądzone in causis fisci w ziemiach przemyskiej i sanockiej lubo intra cadentiam lubo też extra cadentiam ad requisitionem Ich Mciów pp. poborców, wkładkmy to sub paenis de eo statutis na urząd grodzki to przypominając, że jeśliby z tych 12 poborów w ziemi sanockiej pozwolonych (gdyż bez drukowanych konstytucyej informowani dostatecznie być nie mogliśmy) nazbyt co zostawało nad deklaracyą Ich Mciów pp. posłów, to niema należeć do skarbu, ale na insze potem potrzeby ziemie tejże obrócone być ma. A że swawola żołnierska poddanym naszym i nam się naprzykrzyła promptum securitati providendo praesidium do konstytucyej anni 1631 o obronie domowej, w kilku inszych województwach uchwalonej, recurrimus i one w województwie naszem przeciwko tej swawoli i innym różnym niebespieczeństwom domowym ustanawiając reassummimus. A iż się to zagęściło, że przy chorągwiach pieszych konnych ludzi dla zniszczenia ubogich ludzi siła bywa, zaczem warujemy hoc laudo, aby ci wszyscy, którzy przy chorągwiach pieszych się wiążą, in officio castrensi proximori in civilibus civiliter, in criminalibus criminaliter respondere teneantur sine quavis appellatione. 29. A ponieważ IMć p. Hieronim Orzechowski podsędek ziemie sanockiej jako w trybunale radomskim i w skarbie dostatecznie rachunki w wybieraniu 13 poborów uchwalonych w roku 1650 tak i na sejmiku naszym oneż produkował wedle deklaracyej sejmowej przy skarbie uczynionej, warujemy to IMci, iż to wszytko wniósł co wybrał cum abiuratis, aby do wniesienia defektów takowych abiuratorum jako też i defektów z cerkiew na trybunale lwowskim skarbowym więcej pociągany nie był. 30. A iż do jednychże poborów poborów 25 był obrany IMć p. Polański oraz z IMcią p. podsędkiem sanockim, to jest IMć p. Polański do 12 poborów a p. podsędek do trzynastu, konstytucya zaś tylko o samym IMci p. podsędku stanęła, tedy taż konstytucya ma IMci p. Polańskiemu służyć, kiedy na przysłym trybunale lwowskim sumę poborów 12 według regestrów IMci p. podsędka wniesie ma to skarb od niego przyjąć więcej nie wyciągając. 31. Ze IMć p. Brzeski podwojewodzy sanocki, iż to produxit documentis autenticis, że sąd kapturowy sanocki od IMci requisivit summas in retentis pozostałe, mianowicie z tych półczwarta poborów zł. p. 800 groszy 27, także i od popów zł. 128 wyciągnione, i one realiter od IMci odebrał, zaczem zlecamy to IMci, aby tych IchMciów pp. sędziów kapturowych lubo ich ad officium castrense sanocense lubo na komissyą albo trybunał blisko przyszły lwowski przypozwał a IMć ad restitutionem tej sumy aby nie był impediowany na przyszłej komissyej. A co się tknie residuum summae, to jest zł. 2000 które się pokazują i zostają na ziemi sanockiej, tż ten dług non culpa IMci stetit, ziemia sanocka takowy dług feliciori tempore wnieść obiecuje i asekuruje IMci, że na tej blisko komissyej i trybunale lwowskim nie ma być aggrawowany a IMć na przyszłym sejmiku przed sejmem nadchodzącym powinien będzie producere calculationem authenticam coram iudicio capturali uczynioną dla informacyej powiatu sanockiego. A dla większej powagi to laudum nasze aby do akt grodzkich podane było pozwalamy, które IMć p. marszałek nasz przy pieczęci swej ręką własną podpisuje. Działo się na sejmiku w Wisni die 5 Maii anno Domini 1653. Hieronim Orzechowski podsędek ziemi sanockiej marszałek sejmiku wisińskiego.

Castr. San Rel. 166 p. 691—702; Castr. Prem. Rel. 379 p. 1023—1036; Fasc. Cop. Castr. Prem. 17 p. 2379—2387.

63.

Przemyśl, 10 czerwca 1653.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy, rycerstwo ziemie przemyskiej województwa ruskiego względem exekucyej dalszej laudi koła sejmiku wisninskiego die quinta Maii proxime praeterita postanowionego pro die decima Junii mensis praesentis wykonania do kościoła katedralnego przemyskiego zjechawszy się i zgromadziwszy tośmy postanowili. 2. Naprzód przychylając się do laudum wisnińskiego o wyprawie łanowego żołnierza ziemie przemyskiej[1]) tak dóbr J. kr. Mci duchownych jako i ziemskich także i miejskich generaliter wszelkich postanowionego i onem ni w czem nie derogując a widząc przy trudniejszy sposób wyprawy tej z łanów, na których dwanaście każdego z obywatelów nie stanie na jeden koń a przykładać się jeden do drugiego rzecz trudna, werifikować tylko summę pieniężną najlepszy sposób, przeto ustanawiamy praesenti conventus nostri laudo z łanu każdego po zł. jedenaście na żołnierza łanowego składać. 3. A iż o pospolitem ruszeniu na sejmie przeszłym zadość postanowionej ad casum tego nieprzyjaciela następującego na państwa koronne obronę, żadna konstytucya i uchwała nie stanęła, tedy jako laudum visnense in vim pospolitego ruszenia to praesidium wynalazło, i my też eandem sententiam obrony naszej ostatniej na tem samem postanowieniu naszem łanowego żołnierza potwierdzamy i luboby wariacya jaka w jakich powiatach nastąpiła, my nie chcemy do pospolitego ruszenia tylko na tę obronę pomienioną łanowego żołnierza zażywać i tedy wyprawować. Na ten tedy zaciąg wybierania pieniędzy i regestrowania łanów deputujemy IMciów IMci p. Jana Macieja z Łęgu Grabię podsędka ziemie przemyskiej i IMci p. Mikołaja Stawskiego skarbnika ziemie przemyskiej. Którzy IchMć zacząwszy a die vigesima mensis praesentis usque ad quartam Julii anni praesentis wybierać mają na ratuszu przemyskim sumę pomienioną łanowego żołnierza według kwitów łanowych pokazanych od IchMciów pp. obywatelów przemyskich, to jest z każdego łanu jako się wyżej położyło po zł. jedenaście, które wybrawszy do skarbu tego ratusza pod dwiema kluczami IchMć pp. deputaci mieć in sequestro suo i zamykać powinni. Także regestra łanów fideliter z obywatelów ziemi przemyskiej, nie uchylając nikogo, connotata mieć mają. A salarium ich Mciom pp. deputatom naznaczamy z łanu jednego wybierać po trzy grosze na wydanie kwitów IchMciom pp. obywatelom ziemie przemyskiej i czwarty grosz IMci p. Pawłowi Łapińskiemu instygatorowi naszemu na dochodzenie retentów za odprawieniem przysięgi w grodzie przemyskim super fidelitatem officii sui należeć ma. A z kwitami i łanowymi pieniądzmi nie poddani ale albo sami panowie albo słudzy imieniem ich przychodzić i one Ich Mciom pp. deputatom oddawać mają. 4. A gdyby kto tych pieniędzy asygnowanych pro tempore solutioni praefixo IchMciom pp. deputatom nie oddał, tedy takowy respectu z osobna od każdych dwunastu łanów centum viginti marcarum paena ma być karany, która i IMci p. Pawłowi Łapińskiemu instigatorowi od nas naznaczonemu per medium z urzędem grodzkim cedere ma. A nihilominus luitis paenis solutio principalis summae ma być nakazana super citatum per officium castrense premisliense, sub paena bannitionis et confiscationis bonorum in instanti decernenda et publicanda. Którą sumę principaliter powziąwszy IMć p. instigator a citatis do rąk IchMciów pp. deputatów ma oddawać sub paena in laudo visnensi expressa. 5. Od sum zapisanych długami prostymi, którzy biorą płaty powinni od tysiąca zł. po zł. siedmiu IchMciom pp. deputatom oddawać za kwitem IchMciów, na co dla rachunków zapisy mają przynosić. To się ma rozumieć od mniejszych sum ducta proportione. A jeżeliby też nie dawano im płatu a processami tego dochodzili, tedy sami iurevicti tę sumę znosić powinni będą. Także

---

[1]) Ob. Nr. 62. art. 2 i 3.

arendarze z jednego roku od sumy tysiąca zł. danych na arendę mają oddawać po zł. siedmiu a z łanów dziedzic ma płacić. Zastawnicy sami, nie rewokując się do dziedzica, z łanów także powinni płacić, a którzyby zastawą trzymali, a dodatku według kontraktu dziedzicowi nie oddawali i proces na sobie otrzymać dopuszczali, takowi sami in processu existentes będąc iure victi tak od summy przydatku jako i od łanów in possessione onych będących płacić mają. 6. Rotmistrzów do tego łanowego żołnierza IMć pp. IMcia Kaspra Wojakowskiego podstolego ziemi przemyskiej oraz tegoż pułkownika i rządcę generalnego, a drugiego IMć p. Krzysztofa Ostrowskiego a trzeciego IMć p. Alexandra Kruszelnickiego per divisionem aequalem żołnierzów łanowych naznaczamy, a zaś z miast i z miasteczek, tak z dóbr J. kr. Mci duchownych i ziemskich, to jest ze dwudziestu domów jednego hajduka a od Żydów dwudziestu ośmiu osiadłych domów także jednego pieszego wyprawować powinni będą. Do których pieszych ludzi IMć p. Piotra z Siecina Siecińskiego rotmistrza naznaczamy. Którą piechotę mają z swych pomienionych miast, miasteczek, tak mieszczanie jako i Żydzi, ludzi do wojny sposobnych w barwie, w żupanach błękitnych, w deliach czerwonych z muszkietami dobrymi, lontami, prochami, kulami, rydlem, żywnością stawić, a przytem każdy z tych pieszych ludzi mają po zł. sześć z sobą przywieść i IMci p. rotmistrzowi swemu in vim salarii przy popisie oddać. A jeśliby do stu pieszych ludzi, którego z piechoty nie dostawało, co się werifikować będzie popisem, tedy te sześć zł. ileby hajdukom nie dostawało, od każdego z skarbu naszego po zł. sześć powinniśmy oddać IMci p. rotmistrzowi, coby salarium na zł. sześćdziesiąt... z osobna na chorągiew pieszą temuż IMci p. rotmistrzowi zł. sto pozwalamy. 7. Przymowanie do tej służby łanowego żołnierza ma być porządne po kozacku w pancerzach, misiurkach, zarękawicach, z bandoletem, pistoletami, na dobrych koniach, których nie ma jeden towarzysz do boju tylko po jednemu mieć. A iż jeszcze nam non constat, coby za uchwała in vim praesidii była w inszych województwach i powiatach postanowiona, tedy uprosiliśmy IMcię p. podkomorzego przemyskiego, aby powziąwszy doskonałą de praesidio i ruszeniu się do obozu wiadomość, uniwersałem swoim do grodu przemyskiego przysłanym i publikowanym obwieścił i popisu dzień Ich Mciom pp. rotmistrzom i towarzyszom ich czas i miejsce zwyczajne pod Przemyślem naznaczył, gdzie spólnie mają się zjechać IchMć panowie IMć p. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej i IMć p. Marcin z Niedzielska Madaliński starosta przemyski, IMć p. Remigian Wojakowski sędzia ziemie przemyskiej, IMć p. Andrzej Fredro z IchMciami pp. deputatami i IMcią p. Pawłem Łapińskim instigatorem i tamże unius vel duorum absentia non obstante wszytkiego żołnierza łanowego w tym porządku, jako się wyżej położyło, zrewidować i zregestrować, ćwierć przyznać, assygnacye na chorągwie i pieniądze żołnierzom oddawać, koni sześć każdemu z Ich Mciów pp. rotmistrzów jezdnych inkludując w to muzykę w służbę przyjąć i coby do porządku wszelkiego należało stanowić. 8. A jeżeliby też insze województwa i powiaty żadnego praesidium nie postanowili i do wojsk rzpltej ludzi wojennych nie wyprawili i nie ruszali się do obozu, albo też jeżeliby zgoła rzpta już większej obrony nie potrzebowała, tedy te pieniądze mają być przy IchMciach pp. deputatach do dalszej decizyej IchMciów wzwyż pomienionych, hoc praecustodito, aby IchMć pp. deputaci ab onere et custodia tych pieniędzy, jak najprędzej zwolnieni byli. 9. Ściągnienie chorągwi IchMciom pp. rotmistrzom i ich towarzyszom naznaczamy, to jest IMci p. podstolemu przemyskiemu w Drohobyczy, IMci p. Krzysztofowi Ostrowskiemu w Straszewicach, IMci p. Alexandrowi Kruszelnickiemu w Buniowie, IMci p. Piotrowi Siecińskiemu w Stebniku na Strwiążu także i w Ożomli. A w ciągnieniu do obozu mają się IchMć pp. żołnierze spokojnie bez żadnych krzywd poddanych iuxta praescriptum legum militarium zachować. Powinni też będą Ich Mć pp. deputaci regestra fideliter connotata z podpisem rąk swoich do grodu przemyskiego podać a zaś rachunek perceptorum et retentorum na sejmiku wisnińskim blisko przyszłym według regestrów uczynić. 10. Sądy grodzkie urzędu przemyskiego opisane in laudo visnensi in toto zachowujemy; quaerellae grodzkie, przemyskie extra cadentiam w poniedziałek blisko przyszły dla przeszłych poborów nie oddania a potem dla retent łanowych podatków ex requisitione instigatoris

etiam extra cadentiam powinni IchMć pp. urzędnicy grodzcy przemyscy sub paenis in laudo visnensi descriptis processu fisci sądzić. 11. Żydzi in genere wszyscy w miastach królewskich, duchownych, szlacheckich, mieszkający i arendami przez kontrakty lubo zapisane lubo słowami in quavis materia bonorum, utensiliorum et propinationum atque mercatura quavis bawiący się, od summy tysiąca zł. po 14 zł. powinni dawać IchMciom pp. deputatom, czego starszy w każdym mieście z osobna i po wsiach blisko miast przyległych mają dojrzeć i regestra fideliter IchMciom pp. deputatom podpisane przy pieniądzach oddać sub paenis confiscationis bonorum et paena colli in officio castrensi praemisliensi per instigatorem ex delatione deputatorum repetenda. Których Żydów kędykolwiek mieszkających panowie cuiuscumque status nie mają obroną swoją zasłaniać i przeszkadzać sub paena complicitatis in officio castrensi praemisliensi urgenda. 12. Praesidium domesticum jako jest in laudo visnensi wyrażone, także i insze postanowienia także i uchwały wcale mają być zachowane. 13. Którą to naszę spólną uchwałę dla większego utwierdzenia IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać rękę własną z przyciśnieniem pieczęci i one do akt grodzkich przemyskich podać zleciliśmy. Działo się na sejmiku w Przemyślu die decima Junii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Jan Maciej z Łęgu Grabia podsędek ziemie przemyskiej marszałek koła sejmiku przemyskiego.

Castr. Prem. Rel. 379 p. 1553—1558.

64.

Pod Sanokiem, 10. czerwca 1653.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi sanockiej zjechawszy się pro die decima mensis Iunii anni praesentis na miejsce prawem i zwyczajem popisom naznaczone pod Sanok, inhaerendo laudo na sejmiku blisko przeszłym wiszyńskim relationis uchwalonym, ten łanowego żołnierza popis między sobą uczyniliśmy, którego IMć p. Andrzej z Nowotańca Stano podkomorzy ziemie sanockiej po wykonanej nemine contradicente na urząd podkomorski in congressu totius nobilitatis przysiędze, z zleconej sobie na tymże sejmiku funkcyej i porządku, to jest ze 12 łanów i od dwudziestu tysięcy sumy pieniężnej jednego konnego popisał. Do tego żołnierza obraliśmy rotmistrzem IMci p. Franciszka Didyńskiego, któremu traktamenta na tę pierwszą ćwierć dwa tysiąca zł. p., a to z każdego łanu po złotemu pozwoliliśmy, od których jeżeliby non sufficeret summa, tedy in supplementum onej od IchMciów pp. arendarzów złożone pieniądze cedere mają, które IMć p. podkomorzy sanocki in fidem publicam odbierać od IchMci za kwitem ręcznym będzie i niemi tak na żołnierza jako i na pomieniony traktament disponere. A jeżeliby ten żołnierz feliciori ojczyzny tempore nie był potrzebny, żeby uchwalony nie był in effectu, tedy te pieniądze nie mają Ich Mciom ginąć, ale jako in fidem publicam konkredowane być mają. 2. Z tychże pieniędzy takim sposobem wybranych IMci p. rotmistrzowi traktamentu ex nunc na insignia bellica zł. p. czterysta dajemy, które in quantumby to praesidium uchwalone do efektu ex rationibus reipublicae nie przyszło, tedy de suo powinniśmy złożyć abychmy IchMciom pp. arendarzom oddali. A te insignia, na które pieniądze dajemy, mają być ziemi przywrócone. Ostatek zaś tego traktamentu fide publica assekurujemy IMci p. rotmistrzowi, że go, gdy do obozu za uniwersałem IMci p. podkomorzego sanockiego będzie miał wychodzić realiter dojdzie, nawet i do obozu niepowinien będzie z miejsca po popisie pójść i służby zacząć, tak na tę ratę jako i na insze ćwierci i onę kontinuować, aż je realiter odbierze; także jeżeliby i od łanów większy się znalazł pieniędzy numerus nad dwa tysiąca zł,, tedy in praemio gratitudinis IMci p. rotmistrzowi on darujemy. 3. Pieszy zaś żołnierz z miast i miasteczek tegoż

sejmiku laudo uchwalonych, iż na tym popisie jeszcze nie było, przez co certum numerum onego wiedzieć nie możemy, a wielki też onego być nie może, żeby osobnego potrzebował rotmistrza, cale go oddajemy pod władzą IMci d. Dydeńskiego rotmistrza ziemi nąszej, względem którego pozwalamy także IMci traktamentu od każdego hajduka po zł. sześciu, który to traktament miasta i miasteczka każdemu swemu wyprawionemu żołnierzowi dać powinne będą, a żołnierz zaś ten przy popisie swojemu rotmistrzowi, gdy pod jego będzie wchodził regimentem odda. A że tego żołnierza pieszego wyprawa iuxta mentem laudi ze dwudziestu domów od mieszczan a od Żydów z dziesięci uchwalona jest, tedy jeżeli się zostanie reszty domów kilka albo kilkanaście nad ten komput wyżej mianowany, tedy z kożdego domu po złotemu mieszczanie powinni się złożyć, które do traktamentu IMci p. rotmistrzowi przyłączamy. Temu tedy in genere żołnierzowi tak konnemu jako i pieszemu popis pro die trigesima Iunii anni praesentis tu pod Sanokiem naznaczamy a to dla lepszego przez ten czas sporządzenia się i wcześniejszego wyprawienia, do którego popisu IMć p. podkomorzy sanocki sam zjedzie, jeżeli legali nie będzie impeditus negotio, sin secus, uproszeni Ich Mcie IMć p. Stanisław Humnicki wojski sanocki i IMć p. Władysław Drohojowski na pomieniony dzień zjechawszy popiszą i popisanego do akt grodzkich sanockich regestr podadzą. Po którym popisie każdy do swego rozjechawszy się pana, oczekiwać będzie uniwersału od IMci p. podkomorzego sanockiego na ruszenie się do obozu, w którym jako czas i miejsce naznaczone będzie, tak IMć p. rotmistrz jako i kompania zjechać i sprawować się będą powinni. Służba zaś temu żołnierzowi obojemu podług zwyczaju wojsk pieniężnych i kwarcianych przyznaje się, to jest dwie niedziele przed przyściem do obozu. W ciągnieniu zaś żołnierz ten żadnych stacyej brać noclegów odprawować nie będzie, ale wszytko jako jest w miastach i wsiach slacheckich, królewskich i duchownych kupować za pieniądze powinien będzie, czego IMć p. rotmistrz serio animadvertere powinien i wszędzie się z kompanią z tego sprawić. 5. A do tego wszytkiego porządku, stosując się ad laudum, żeby ad effectum przyszedł, instigatora ex medio sui obieramy IMci p. Cebrowskiego wojskiego stryjskiego, który ante inchoationem officii sui w grodzie sanockim odda przysięgę, po której jako w sobie laudum opiewa exequetur munus suum, pilnie scrutando, ktoby nie równo z drugimi Ich Mciami pociągał, łanu jakiego zataił, także z Ich Mci pp. arendarzów niespełna sumy popisał i od niej prowizyej umówionej nie zapłacił, tudzież i miasta, jeżeliby iuxta proportionem liczby domów piechoty nie wyprawiły, albo ex residuitate domów jako się wyżej namieniło traktamentu rotmistrzowi nie dali, ex nunc pozwy dał i processu in laudo descripto paenas dochodził, z której in recompensam prace IMci p. instigatora od sta grzywien dziesięć postępujem. 6. Także od tej wyprawy łanowego żołnierza ex bonis IMci Szandrowiec uwalniamy. A kogoby zaś vexatorie et temere pozwał IMć p. instygator a pozwany iure mediante a causa et actione był liber, tedy na IMci paena evocationis quatuordecim marcarum ma być wskazana et parti laesae zapłacona, lucratas zaś in iudicio paenas IMć p. instygator do rąk IMci p. pokomorzego za kwitem IMci ręcznym oddawać powinien będzie, z których odebranych IMć p. podkomorzy calculationem uczyni na sejmiku przyszłym deputackim. Pozostałe zaś łany albo ćwierci i pręty, które nie poszły in coniunctionem z drugiemi, aby się byli mogli na dwanaście łanów zgodzić a z nich konnego wyprawić i kożdy ex qualibet portione sua powinien dać pewną kwotę pieniędzy, któraby wyrównała numerum z łanu szestnaście złotych. 7. Do odbierania ksiąg podkomorskich od sukcesorów godnej pamięci p. Jana Adama ze Zmigroda Stadnickiego podkomorzego przeszłego sanockiego naznaczamy IMci p. Cieplinskiego pisarza ziemskiego sanockiego i IMci p. podstarościego i p. pisarza grodzkiego sanockich, którzy odebrawszy i zrewidowawszy oddadzą IMci p. Wacławowi Brzeskiemu komornikowi grodzkiemu sanockiemu. To tedy laudum zjazdu naszego uchwalone zleciliśmy IMci p. Andrzejowi Stanowi podkomorzemu naszej ziemi sanockiej ręką własną IMci podpisane do akt grodzkich sanockich podać. Dan w Sanoku dnia dziesiątego miesiąca czerwca roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego trzeciego. Andrzej z Nowotańca Stano podkomorzy sanocki.

Castr. San. Rel. 166 p. 928—933.

65.

Pod Sanokiem, 30. czerwca 1653.

Popis żołnierza łanowego ziemi sanockiej.

1. Popis IMci pp. obywatelów ziemi sanockiej żołnierza łanowego anteriori laudo conventus sanocensis naznaczony przez IMci pp. IM p. Stanisława z Humnisk Humnickiego wojskiego ziemie sanockiej i IMci p. Władysława z Drohojowa Drohojowskiego do tego popisu laudo eodem deputowanych in praesentia totius nobilitatis terrae sanocensis ad hunc actum congregatae pod Sanokiem die trigesima mensis Iunii anno 1653 odprawiony i spisany tali ordine: IMć p. Franciszek Mniszek kasztelan sandecki starosta sanocki ze wszystkich swoich majętności przemyskiego, lwowskiego, sanockiego powiatu, z starostwa szczerzeckiego i wojtostw do jurydyki należących lubo nie prezentuje, jednak pod chorągiew IMci p. Dydeńskiego objecuje z łanów 310½ pręt 2½, koni 26· IMć p. Aleksander Stanisław Bełzecki kasztelan sanocki, starosta bełzki z swoich majętności przemyskiego i sanockiego powiatów z łanów 64½ koni 8. Jej Mć pani Boguska kasztelanka sanocka z łanów 12 koń 1. IMć p. Michał Zebrzydowski miecznik koronny non praesentavit de laneis suis. IMć p. Andrzej Stano podkomorzy ziemie sanockiej z łanów 60 koni 5. IMć p. Stefan Bal chorąży ziemie przemyskiej z łanów 46 koni 4. IMć p Hieronim Orzechowski podsędek ziemie sanockiej wespół z IMciami IMcią p. Andrzejem i Janem Konopackimi, Stanisławem Zielinskim i JMciami paniami Stanisławową Pobiedzińską i z Szachnowicową z łanów 12 koni 1. IMć p. Jakób Kalinski podczaszy sanocki wespół z IMcią p. Karnickim od łanu jednego a ze wszystkich 42 koni 3; restant do supplementów stawienia łanów 6. IMć p. Stanisław Kozłowski cześnik ziemie sanockiej z łanów 12 koni 1: restant do suplementow stawienia łan jeden i ćwierć. IMć p. Krzysztof Wyszkowski podczaszy ziemie bielskiej wespół z IMcią p. Zołczynskim i JejMcią panią Dębicką z łanów 11½ koni 1 i ćwierci jednej części dwóch złączywszy. IMć p. Stanisław Humnicki wojski sanocki, jeżeli w ziemi lwowskiej i przemyskiej nie będą uwolnieni wojscy względem urzędów, z łanów ośmi przybierając do siebie ad supplementum łanów IMciów pp. Mikołaja, Iwana, Hrehorego Dobrzanskich i Maxymiliana Popiela z łanów 12 koni 1. IMć p. Samuel Humnicki podstoli ziemie sanockiej wespół z IMcią p. Janem Humnickim, z IMcią p. Grotkowskim i IMcią p Bronikowskim z łanów 12 konia 1. IMci p. Jan Humnicki z Rudołowic w przemyskiej ziemi a w powiecie przeworskim z łanów 12 konia 1. restat pręt jeden, który do IMci p. podstolego przyłożył. IMci p. Jan Cieplinski pisarz ziemie sanockiej z IMcią p. Mikołajem Bukowskim z IMcią p. Stanisławem Pełczyckim, z IMcią p. Janem Zielonką z IMcią panią Leonową Pobiedzińską podsędkową sanocką, z IMcią panią Piotrową Pełczycką z łanów 36 koni 3. IMć p. Władysław Drohojowski z IMcią p. Piotrem Balem z łanow 48 koni 4; restat pół łanu, które IMć p. pisarz ziemski z IMciami do suplementu łanów swych bierze. IMci p. Stanisław Lanckoroński z łanów 24 koń 2; restant ad suplementum stawienia koni łanów sześć, które IMć p. Franciszek Dydenski rotmistrz in supplementum swych łanów bierze. IMci p. Michał Pełka z łanów 36 koni 3. IMć p. Zbigniew Stadnicki z IMcią p. Wojciechem Leszczyńskim, IMcią p. Andrzejem Podolskim także i IMcią p. Jerzym Podolskim z łanów 12½ koń 1. IMć p. Aleksander Zydowski, IMć p. Mikołaj Giebułtowski, IMć p. Alexander Minkowski i JejMć pani Derszniakowa z łanów 11½ koń 1 Za pół łana arendarz IMć p. Stanisław Zukowski, który arendy na rok po zł. dwóchset daje pieniądzmi dokłada. IMć p. Stanisław Pęcsławski z łanów 15½ koń 1; restant na suplement łanów 3½, IMć p. Karol Wapowski z łanów 25 koni 2 praesentavit, na suplement zostaje łan jeden. IMć p. Alexander Chrząstowski z IMcią p. Zatwarnickim i IMcią p. Lipskim z łanów 12 konia 1 praesentaverunt. IMć. p. Thekieli z majętności swej błażowskiej wespół z IMcią p. Karolem Wapowskim od łanu jednego zostawującego się z łanów 44½, koni 4. Ich Mć pp. Franciszek Alexander i Stanisław Dedenski z IMcią

p. Lanckorońskim z pozostałych łanów sześciu z Falejówką z łanów półtrzecia z łanów 14½ koń 1; restant do suplementu łanów 2½. IchMć pp. Przecław i Jan Chrząstowski, IMć p. Paweł Błonski, IchMć pp. Krzysztof i Aleksander Podleski i IMć p. Sienieński, z tymi łanami co z Targowisk zbywają złożywszy in simul z łanów 12 koń 1. IMć p. Wojciech Drohojowski z IMcią p. Bernatem Bobowskim, z IMcią p. Przecławem Pągowskim, z IMcią p. Stanisławem Szczuckim insimul złożywszy z łanów 12 koń 1; tego IMć p. rotmistrz stawia. JWIMć p. Benedykt Sienieński z JejMcią panią podkomorzyną sanocką z łanów 12 koń 1. JejMć p. miecznikowa sanocka z łanów 24, IchMci pp. Polańscy z łanów 7, IMć pani Łysakowska z łanów 4, IchMć pp. Dwerniccy dzierzawcy części Boberki łanów 4; ciż z Ustrzyk górnych części trzeciej, IMć p. Wisłocki z Dydowej łanów 8, wszyscy insimul złożywszy koni 4. IMć p. Adam Pszonka chorąży chełmski non praesentavit iż w inszem województwie stawia. IMć p. Zielonka z łanów 12 koń 1. IMć p. Matiasz Aleksander Strusz pisarz grodzki sanocki z Raczkowej, Srogowa łanów półosma, z Bazanówki łanów 3 i ćwierć z IMcią p. Rapem z Komborni z łanu i ćwierci na suplement zostawujących z łanów 12 koń 1. Sukcessorowie IMci p. Andrzeja Herbułta z łanów 5 i trzech ćwierci z IMcią p. Janem Konarskim z łanów 4, IMcią p. Jędrzejem Zurowskim z Temeszowa z łanu jednego insimul przyłożywszy 1½ łanów IMci p. Andrzeja Dubrawskiego z Chmiela numero 12 koń 1. IMć pp. Tomasz, Jacek, Jan i Piotr Leszczyńscy z łanów 12 koń 1. IMć p. Bobola, IMć p. Jan Leszczyński, IMć p. Jan Dębowski, IMć p. Orzechowski, IMć p. Polixa komornik ziemski sanocki. IMć p. Dubanowski z łanów 12 koń jeden. IMć p. Krzysztof Stano z łanów 11 koń 1. IMć p. Ernest Fink z łanów 12 koń 1. IMć ks. Stanisław Grochowski kustosz sandomierski z IMcią p. Achacym Grochowskim z łanów 22½ koni 2, do których się przykłada IMć p. Jakub Swosz sumą swoją sześcią tysięcy, Jej Mć p. kasztelanka kamieniecka z łanów 1 2koń 1. IMci p. Jakób Chrząstowski non praesentavit z łanów 5. IMć p. Leśniowski z łanów dziesiąci z IchMciami pp. Andrzejem i Alexandrem Ciecierskim z łanów 2½ insimul złączywszy z łanów 12 koń jeden; restat na suplement pół łanu, który IMć p. Piotr Krassowski z IMcią p. Tateckim do swych łanów przyłączają. IMć p. Andrzej Pobidzieński z IMcią p. Stanisławem Kaminskim z łanów 12 koń 1. IMć p. Andrzej Stadnicki z JejMcią panią podczaszyną krakowską z IMcią p. Rossowskim insimul złączywszy z łanów 36 koni 3. IMć p. Stawski podczaszy lwowski non praesentavit. IMć p. Janusz Wisłocki z IMcią p. Janem Czarnockim z IMcią p. Jerzym Zawiszą insimul złączywszy z łanów 12 koń 1. IMć p. Mikołaj Wolski od dziesięci tysięcy sumy pieniężnej z IMcią p. Wojciechem Turskim od sześci tysięcy, IMć p. Stanisław Gorski od trzech tysięcy, IMć p. Brzostowski od jednego tysiąca non praesentaverunt. IMć p. cześnik sanocki z łanu jednego in supplementum zostałego, IMć p. Bułakowski z łanów trzech i ćwierci, IMć p. Oświęcim od sumy czterech tysięcy, IMć p. Jan Pietruski od sześci tysięcy koń 1, IMć p. Jan Jaszowski od sześci tysięcy z IMcią p. Janem Fredrem z łanów 12 koń 1. IMć p. Wojciech i Stanisław Zawiszowie z IMcią p. Jackiem Krassowskim z łanów 12 koń 1. Sukcessorowie IMci paniej Witowskiej kasztelanki przemyskiej z IMcią p. Bełchackim z łanów 24½ koni 2; restat in suplementum pół łanu. IMć p. Maxymilian Trcinski z łanów 12 non praesentavit. IMć pp. Romerowie, Wojciech wojski sandomierski, Jakób, Szymon i Adam z IMciami pp. Mikołajem i Jackiem Leszczyńskimi, IMć p. Alexander Ciecierski i z Rosolina z łanów, insimul złączywszy z łanów 36 koni 3. IMć p. Wojciech Mniszkowski z łanów 2 i od dwóch tysięcy i sześć set zł., przyłączywszy in suplementum łany coby wystarczały, koń 1. IMć p. Wojciech Krzycki stolnik ziemie czerskie non praesentavit, IMć p. Stanisław Zurowski sekretarz Jkr. Mci z łanów 14 koń 1, restant lanei duo in supplementum. IMć p. Aleksander Przedwojowski z IMcią p. Ulenską z łanów 12 koń 1, IMć p. Jan Pełka, IMć p. Tomasz Jarocki, IMć p. Paweł Dembicki, JejMć pani Bąkowska z łanów 12 koń 1. IMć p. Andrzej Stano, IMć p. Jan Parul, IMć p. Jan Dzieciołowski, IMć p. Krzysztof Nosarzowski, IMć p. Samuel Bieniakowski, IMć p. Samuel Solecki, IMć p. Jakób Roiewski, IMć p Jan Tyrawski, IMć p. Jędrzej Bylicki złożywszy insimul z łanów 12 koń 1. IMć p. Zygmunt Podolski z sukcessorami z łanów 18, JejMć pani Parulowa z łanów 2, IMć p. Boguski, IMć p. Jan

Strzelecki insimul złączywszy z łanów 23 koni 2. JejMć pani Zuzanna Pełczyna, IMć p. Walenty Przeździecki, IMć p. Samuel Jaworski z łanów 12 koń 1. IMć ksiądz kanonik Wiślicki i p. Andrzei Justy Rapowie i pani Helżbieta Rapowa z łanów 13 i ćwierci koń 1, restat in supplementum łan i ćwierć, który IMć p. pisarz grodzki do swych łanów przyłącza. IMć p. Kazimierz Krasicki z łanów $3^1/_2$ i od sumy ośmiu tysięcy konnego. IMci p. Iacek Bystrzyjowski od sumy dwóch tysięcy, IMć p. Piotr Bystrejowski od tysiąca zł. IMć p. Ropelowski od czterech tysięcy zł., IMć p. Sebestyan Topolski od dwóchset czterdziestu zł. IMć p. Krzysztof Strubczowski od sumy trzech tysięcy sześćset, IMć p. Marcin Brzeski od sumy piąci tysięcy, IMć p. Piotr Dydenski od sumy tysiąca siedmset sześćdziesiąt zł. a reliquo carbonam solvit insimul złączywszy od tych sum konnego. IMć p. Jan Przezdziecki, JejMć pani Agnieszka Firlejowa kasztelanka kamieniecka, JejMć pani Jadwiga Alantsa, IMć p. Jan Pierecki insimul złączywszy z łanów 12 koń. IMć p. Wacław Brzeski z Pielle łanów 4, IMć pani Dorota Grochowska kasztelanka Derpska z Bukowca łanów trzy, IMć p. Dobek z IMcią p. Stefanem Wielowiejskim z Grabownice z łanu 1, insimul złączywszy z łanów 8 koń. Poczet IMć p. starosty krosnienskiego lubo nie jest prezentowany na ten czas, jednak pod chorągiew IMci p. rotmistrza wprowadzić obiecuje i z łanów czterech miejskich krośnienskich, okrom domów miejskich, z których piechotę wyprawić powinni. 2. Ich Mć pp. arendarze sumy mający: IMć p. Jakób Swosz zł. 6000, IMć p. Krzysztof Rylski zł. 5500, IMć p Jakób Mikołaj Popławski zł. 2000, IMć p. Jan Czarnocki zł. 1600, IMć p. Jan Grodzicki zł. 3500, IMć p. Samuel Alexander Zagorski zł. 2500, IMć p. Stanisław Węgierski zł. 400, IMć p. Wojciech Siemiatkowski zł. 600, IMć p. Wyszkowski podczaszy bielski zł 600, IMć p. Piotr Domaradzki zł. 1400, IMć p. Jan Domaradzki zł. 800, IMć p. Stanisław Dankowiecki zł. 1000, IMć p. Mikołaj Jackowski zł. 400, IMć p. Brzemieński zł. 1600, IMć p. Wiktorzyn Wolski zł. 2000, IMć p. Wacław Humnicki zł. 1600, IMć p. Badowski zł. 1200, IMć p. Stanisław Maliszowski zł. 3000, IMć p. Sabastyan Kubaniowski zł. 2400, IMć p. Paweł Brudnicki zł. 400, IMć p. Zawadzki zł. 3800, IMć p. Adam Jasienski zł. 1100, IMć p. Stanisław Wicki zł. 2500, IMć p. Stanisław Błotnicki zł. 550, JejMć pani Stanisławowa Tyrawska zł. 300, IMć p. Jan Suski zł. 200, IMć p. Bilicki Jędrzej zł. 2700, IMć p. Marcin Gorski zł. 2500, IMć p. Strasz pisarz grodzki sanocki zł. 1700, IMć p. Władysław Łabęcki zł. 400, IMć p. Samuel Sikorski zł. 1000, IMć p. Wojciech Wysocki zł. 450, IMć p. Aleksander Bielecki zł. 5000, IMć p. Jan Bielecki zł. 1800, IMć p. Just Rap zł. 3000, IMć p. Olbracht Kiedrzynski zł. 3000, IMć p. Remigian Kwiatkowski zł. 400, IMć p. Abraham Tyrawski zł. 1200, IMć p. Paweł Krzesz zł. 550, IMć p. Wawrzyniec Lesniowski zł. 500, IMć p. Adam Siekorski zł. 1000, IMć Remigian Siekorski zł. 1000, IMć p. Andrzej Izdebski zł. 366, IMć p. Paweł Parul zł. 800, IMć p. Alexander Delpaci zł. 1300 IMć p. Wiktorzyn Grzymała zł. 500, IMć p. Wawrzyniec Garbowski zł. 2000, IMć p. Adam Kamieński zł. 650, IMć p. Jakób Stanisław Łęcki zł. 1500, IMć p. Hieronim Orzechowski zł. 1000, IMć p. Jan Włostowski zł. 1500, IMć p. Jerzy Zawisza zł. 2600, JejMć pani Zuzanna Wilczycka zł. 1000, IMć p. Mikołaj Cieplicki zł. 2000, IMć p. Stanisław Tyrawski zł. 1500, IMć p. Polikarp Mnichowski zł. 1300. 3. Miasta powiatu sanockiego i kupcy: p. Wojciech Portius od sum pieniężnych non praesentavit; Sanok pieszych 2, Krosno pieszych 5 non praesentaverunt ale IMci panu rotmistrzowi oddać obiecują. Dubiecko pieszych praesentavit 2. Nowotaniec praesentavit 1, restat domów 10; Rymanów non praesentavit, Jacimierz praesentavit 2, Babica praesentavit 2, Dynów non praesentavit, Lisko praesentavit od miasta 5, od Żydów praesentavit z tegoż miasta 3. Zarszyn non praesentavit, Jaworniczek non praesentavit. Stanisław Humnicki wojski sanocki mp. Władysław z Drohojowa Drohojowski deputati ambo od koła braterskiego.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 166 p. 1292—1305.

66.

Wisnia, 4. sierpnia 1653.
Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej, rycerstwo zjachawszy się do Wisnie pro die 4 Augusti na sejmik nam przez uniwersał Jkr. Mci złożony[1]), takoweśmy ratione securitatis et praesidii reipublicae między sobą uczynili postanowienie. 2. Nie jest żaden z nas tak peregrinus civis w ojczyźnie ani też tak nieuważny, któryby nie widział i nie przyznał, że J. kr. Mć, jako tylko ad clavum ojczyzny naszej zasiadł, nic de paterna około uspokojenia onej sollicitudine nie spuszcza. Ukazał to dowodnie Jkr. Mć na kilku ekspedycyej osobą swoją pańską stawiwszy się i tam dobrego pana i wodza obeundo munia, za co nieśmiertelne apud protesteritatem rośnie i róść będzie J. kr. Mci imię. A to i to teraz zbliżenie się J. kr. Mci w kraje nasze, tudzież tak żarliwą uspokojenia tandem kresów naszych a) i całej rzpltej intencyą i ochotę nie może nie każdy z nas w sercu swem rysować i pisać, przyznawając summa quaeque J. kr. Mci pobłogosławi sam pan Bóg piissimos conatus J. kr. Mci i kiedyż tedyż pod panowaniem J. kr. Mci da nam i pozwoli szczęśliwie i spokojnie ziemiańskich zażywać wczasów. Lubo tedy nie schodzi na nas, abyśmy i sami exemplo maiorum nostrorum z którymi panowie nasi antecessorowie J. kr. Mci obszerne posiadali prowincye i te same, o które rzecz jest, zhołdowali krainy, osobami naszymi stawili się i przybyli do boku J. kr. Mci, czegośmy się nie wzdrygali po te czasy, że jednak ani województw inszych zgody na to nie widzimy, ani żadne prawa i obowiązki stringere nas do tego mogą, deserere zaś J. kr. Mci w bliskości nas będącego i ochotnie regium suum caput za całość nas i wszytkiej ojczyzny niosącego nie chcąc, z ochoty naszej tak praesidio sukurs rzptej uczynić i augere wojsko J. kr. Mci postanowiliśmy. 3. Naprzód żeśmy pro 5 Maii dzień sejmikowi relacyjnem blisko przeszłemu naznaczony na to miejsce zjachawszy łanowego żołnierza postanowili, tedy inhaerendo et innitendo temuż laudum prawem pospolitem postanowionemu b) tegoż łanowego żołnierza albo z łanów wyprawę firmiter trzymamy i onej nie odstępujemy. A że ziemie nasze jako lwowska we Lwowie, przemyska w Przemyślu na dzień dziesiąty czerwca zgromadzone też łanową wyprawę eo modo postanowili, aby uchodząc konfusii w wyprawie tejże ludzi z łanów, pieniądze z łanów składane były po zł. jedenastu z każdego także i od sum zastawnych arendownych proportionaliter i za te pieniądze żołnierz służebny był zaciągniony, tedy też uchwałę naszę laudo wisnieńskiego sejmiku relacyjnego innitendo i na teraźniejszym żołdzie naszym reassummimus. 4. Ziemia tedy lwowska ponieważ ludzi już ma zaciągnionych, te do obozu i boku Jkr. Mci stawić jako najprędzej objecuje, przemyska zaś, że dla nierychłego i nie zupełnego tychże pieniędzy łanowych wydania dotąd ad effectum tych zaciągów nie przywiodła, tedy one teraz eo modo postanawiając odnawia c) we wszystkiem do laudum tak wisnińskiego relacyjnego jako i do przemyskiego blisko uchwalonego referując się. Pieniądze jako z uproszenia przez nas wybirać począł IMć p. Mikołaj Stawski skarbnik przemyski, tak tenże IMć do tejże funkcyej kontynuowania zostaje i ma IMć rozesławszy uniwersały swoje ex nunc do miast i miasteczek zasieść w Przemyślu i począć wybieranie swoje a die octava praesentis skończyć ad diem vigesimam tegoż miesiącą, które to pieniądze inhaerendo laudis anterio-

---

[1]) Król uniwersałem z obozu z Glinian 27. lipca zwołał ten sejmik, a to z tej przyczyny, że wobec niebespieczeństw musiał trzecie wydać wici a województwa, które w myśl ostatniego sejmu obronę miały u siebie przeprowadzić, zadania tego nie dokonały, przeto zwołał król sejmik, na którym polecał sposób obrony uchwalić a potem 10. sierpnia w obozie królewskim się stawić. C. Pr. 379 p. 2001.

a) F, kresów. b) F. warowanemu. c) F. postanawia i ponawia.

ribus wydać wszyscy obywatele ziemi przemyskiej nemine excepto z dóbr swoich powinni będą tak dziedzicznych jako króla JMci duchownych i ekonomicznych, nie zasłaniając się przy tem żadnemi wyprawami ani też stawianiem ludu jakiegokolwiek do boku Jkr. Mci, ale tu realiter pieniądze te oddawać i odsyłać do rąk IMci p. skarbnika powinni będą, gdyż tego podziału ziemia nasza przyjmować nie będzie, dignitatem i ogołocenia swego przestrzegając. Paenas super retentores i którzyby dosyć czynić temu nie chcieli iuxta laudum anterius postanawiamy a instigatora na miejsce świeżo zmarłego p. Pawła Łapińskiego. IMć p. Stanisława Pakosza użyliśmy, ktory przejrzawszy się w regestrach tak perceptorum, które IMć p skarbnik podać ma, jako i retentorum delatę podawać, dochodzić paenas i urgere executionem super retentores powinien. Temuż IMci na expensa zł. sto pozwalamy, tak jednak, aby IMć nim do urzędu swego exekucyej przyjdzie przysięgę super fidelitatem officii sui w grodzie przemyskim uczynił. IMć p. skarbnik zaś rationem et calculum z wybrania łanowych pieniędzy także i od sum na sejmiku przyszłym deputackim powinien będzie uczynić a wysiedziawszy w Przemyślu a die octawa praesentis ad vigesimam, już dalej IMć nie będzie adstrictus mieszkać w Przemyślu i wybierać, regestr tylko powinien podać do grodu, z którego retentorów będzie patrzał p. instygator. Takąż rationem IchMć i w inszych ziemiach, którzy pieniądze łanowe od sum jako i arend wybierali i wybierają, powinni będą na sejmiku deputackim uczynić i likwidować, także regestrami ukazać skąd co przyszło. Do zaciągnienia zaś żołnierza pomienionego za łanowe pieniądze użyliśmy z pośrodka siebie za rotmistrzów IMci p. Kaspra Wojakowskiego podstolego ziemie przemyskiej tegoż za półkownika oraz i rządcę generalnego ludzi naszych, drugiego IMć p. Krzysztofa Ostrowskiego, trzeciego IMć p. Alexandra Kruszelnickiego, którym IMciom, każdemu z osobna na chorągiew jego na sto koni kozaków po zł. czternastu tysięcy pozwalamy poczet stąd zwyczajny rotmistrzowski wytrąciwszy. Zciągnienia na tychże miejscach jako i w laudum przemyskiem Ich Mciom naznaczamy. Mają tedy IchMcie iuxta laudum anterius od nas obrani i uproszeni zaciągać żołnierza ex dignitate ziemi z porządkiem należytem i w laudum blisko przeszłym wisnienskiem i przemyskiem opisanem. 5. Że zaś pieniędzy tyle dotąd nie jest, żeby sufficere mogło IchMciom pp. rotmistrzom wedle pozwolenia od nas po czternasta tysięcy na koźdą chorągiew, tedy teraz ex nunc Ich Mciom dwom, to jest IMci p. podstolemu i IMci p. Ostrowskiemu po dziesiątku tysięcy a IMci p. Kruszelnickiemu sześć tysięcy oddać IMć p. skarbnik będzie powinien za assygnacyą IchMciów pp. komisarzów niżej mianowanych. Residuum zaś Ich Mciom p. rotmistrzom, jako prędko p. skarbnik wybierze, oddać powinien przed ściem do obozu za kwitem ręcznym Ich Mciów pp. rotmistrzów tychże, więc jeśliby nad to co IMciom pp rotmistrzom należy wybrał IMć p. skarbnik albo p. instygator, tedy to na przyczynienie ludzi Ich Mć pp. komisarze wziąwszy[a] z Ich Mciami pp. rotmistrzami obrócić mają i augere chorągwie IchMciów, w czem fidem jako IMci p. skarbnika tak Ich Mciów pp. komisarzów z IchMciami pp. rotmistrzami obligamus. Jeśliby zaś co niedostawało pieniędzy przed ściem do obozu Ich Mciom pp. rotmistrzom i IchMć od nas obrani do wybierania tychże pieniędzy nie mogli tyle zebrać ileby wystarczała suma od nas pozwolona, tedy inibunt media IchMć pp. komisarze ex mutuo assensu, aby z czopowego, które teraz wybierają miasta, ad rationem co potrzeba wzięli i suplementowali IchMć pp. rotmistrze. 6. A że eodem laudo anteriori w Przemyślu namówionem postanowiliśmy, aby miasta i Żydzi ziemie naszej piechotę z domów pod pewną liczbą wyprawowali, tedy inhaerendo eidem laudo tęż uchwałę vigore praesentis conventus stwierdzamy i żeby sub iisdem paenis miasta ziem naszych i Żydzi tę piechotę wyprawowali postanawiamy, wyjąwszy miasta Sambor, Drohobycz, Sol i Stare Miasto, któreśmy pro praesidio krajów górnych wyłączyli, które to miasta tęż piechotę in instanti jako i z inszych miast wyprawować powinni sub iisdem paenis pod władzą IMci p. starosty przemyskiego. Za rotmistrza do tej piechoty z miast, nieodmieniając laudum przeszłego, użyliśmy IMć p. Piotra Siecińskiego, któremu na

a) F. zniozszy.

chorągiew zł. trzysta i na insze potrzeby z pieniędzy łanowych, które naprzód IMci p. skarbnik wybierze pozwalamy. Piechota ta ma być jako w laudum pierwszem opisana w porządku dobrym w barwie z muskietami, w którym to punkcie wszystkie rekwizyta z strony tej piechoty i rotmistrza onych w przeszłem laudum opisane reasumujemy. 7. Ruszenie się zaś do obozu i popis tym ludziom naszym wszytkim primam Septembris naznaczamy, służbę a die vigesima praesentis przypowiedamy. A ten popis odprawować się ma pod Przemyślem absentia unius z Ich Mciów pp. komisarzów non obstante, także i za asygnacyą jednego z Ich Mci, in casum niebytności jednego, pieniądze IMć p. skarbnik dać powinien IchMć pp. rotmistrzom. Dalsza zaś o zaciągów tych zatrzymaniu decyzia na sejmiku przyszłym deputackim ma być umówiona. Weście do obozu ma być pospołu IchMć pp. rotmistrzów i skoro IMć p. podstoli jako pułkownik uniwersałem swym Ich Mć obwieścić, ruszać się IchMć drudzy i skupić z IMcią p. podstolim powinni jako pułkownikiem. 8. Za komisarzów do popisania tychże chorągwi uprosiliśmy z pośrodka siebie IMć p. Jerzego z Niedzielska Madalińskiego podczaszego wieluńskiego i IMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra dworzanina J. kr. Mci, którzyto IchMć tych wszystkich zaciągów jako i popisów relacyą, uczynić nam na sejmiku przyszłym deputackim powinni będą. 9. Ziemia sanocka, ponieważ inhaerendo laudo na sejmiku blisko przeszłym wisnińskim uchwalonemu ludzi z łanów wyprawować uchwaliła sobie i tę wyprawę przez IMć p. podsędka sanockiego jako posła swego J. kr. Mci opowiedziała, tedy insistendo temuż laudum swemu sanockiem też wyprawy swe[a] vigore praesentis conventus approbuje i ludzie pomienione do boku J. kr. Mci wyprawuje iuxta lauda anteriora, które to lauda i uchwały tak wisnieńskie jako lwowskie, przemyskie i sanockie blisko przeszłe reassumimus in toto i nie odmieniając ni w czem[b], prócz propter absentiam przeszłych IchMciów pp. komisarzów inszych na to miejsce obraćeśmy musieli, aby robur suum et executionem miały jednostajnymi głosy pozwalamy. 10. A że potrzebną widzimy, aby jako to postanowienie nasze, tak też insze interwenientia i zachodzące ziemie nasze necessitates J. kr. Mci p. n. m. przełożone były, tedy użyliśmy z pośrodka siebie IchMciów IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmińskiego i sekretarza J. kr. Mci a direktora na ten czas koła naszego i IMć p. Walentego z Pleszowic Fredra i IMć p. Macieja Ustrzyckiego podstarościego przemyskiego za posłów do J. kr. Mci, aby przełożywszy J. kr. Mci to postanowienie nasze upraszali oraz w sprawach i punktach pewnych, któreśmy obranym z pośrodka siebie IchMciom pp. deputatom podpisać kazali, jako, że doszło nas wiedzieć, iż teraźniejszej komisyi lwowskiej abiurata tak ziemie lwowskiej jako i sanockiej zniesione są (lubo te przysięgi poddani nasi legitime iuridice et ex consensu totius reipublicae czynili) a de novo wszystkim chłopom kazano na przeszłe podatki raz uczynione powtarzać przysięgi bez żadnego pożytku Rzptej a z wielkim niewczasem nas wszystkich od pp. poborców i uciążeniem także kosztem niemałym naszych poddanych, zlecamy tedy Ich Mciom pp. posłom upraszać J. kr. Mci, aby ziemie nasze jako od nieprzyjaciela i gęstym żołnierzem spustoszone i obozami zniszczone przy swoich deklaracyach i konstytucyach zostawały i dekretami takowymi, które znoszą nasze deklaracye i sejmowe postanowienia, ani też formą iuramentów nową in vim legis zkoncypowaną aggrawowane nie byli, ale żeby to do sejmu przyszłego zachowane było, także z IMć p. podsędkiem sanockim, którego osobliwym dekretem aggrawowano. IchMć zaś pp. poborców naszych upewniamy, że onych od tego ciężaru evincemus, oni też turbować pozwani obywatelów tak lwowskiej jako i sanockiej ziemi nie mają. IchMciów pp. starostów tychże ziem upraszamy i urzędów grodzkich, aby takowych przypozwow do nowych abiurat i spraw nie sądzili, co prócz retent inszych, które pp. poborcy mają w miastach i wsiach niektórych rozumieć się ma, w czem IchMciów bratersko assekurujemy. 11. Więc też że i rewizya, jako słyszymy, do ekonomii samborskiej naznaczona jest z dekretu teraźniejszego trybunału lwowskiego, tedy, iż takowa rewizya zachodzi wszytkę ziemię przemyską i obawiać się przychodzi, aby eo modo ciężar na nas i pod-

a) F. tesz wyprawę swoje. b) F. niwczym.

dane nasze wciągniony nie był, zlecamy IMć pp. posłom upraszać J. kr. Mci, aby ta rewizya do sejmu przyszłego i sejmików sejmowych była odłożona, inaczej jeżeliby do efektu przychodzić miała, użyliśmy ex medio nostri IMć p. Hieronima Sladkowskiego i IMć p. Stanisława Pakosza, aby de nullitate onej imieniem nas wszystkich protestacyą uczynili w grodzie przemyskim o co upraszamy. Doniesiono nam też jest, że dekreta executionis admota nobilitate na niektórych iurevictis w ziemi przemyskiej otrzymane są w trybunale, widzimy zaś, że przez uszczuplenie dochodów i ogołocenie iurydyki przemyskiej exekucye te przyść do efektu nie mogą, tedy praebere w tem manus IMci p. staroście objecujemy, aby suo muneri satisfacere mógł. 12. Którą to spólną uchwałę naszą do większego utwierdzenia IMci p. marszałkowi naszemu na ten czas podpisać ręką własną przy przyciśnieniu pieczęci i one do akt grodzkich ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wiszni dnia czwartego miesiąca sierpnia roku tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego trzeciego. Jan Wojakowski łowczy chełmski, sekretarz J. kr. Mci marszałek sejmiku ziem ruskich wisninskiego.

Castr. Prem. Rel. 379 p. 2045—2053; Fasc. Cop. Castr. Prem. 17. p. 2709—2716.

67.

Wisnia, 18. października 1653.
Dwa artykuły z laudum wiszeńskiego deputackiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemie lwowskiej przemyskiej i sanockiej do wiadomości donosimy komu wiedzieć należy, iż my przychylając się do konstytucyej anni milesimi sexcentesimi vigesimi octavi o czopowem uchwalonej[1]), które to czopowe w ziemi naszej przemyskiej na ten czas póki administratora abo czopownika... postanawiamy takim sposobem, aby mieszczanie w dobrach J. kr. Mci duchownych i naszych świeckich odprawiwszy przysięgę w grodzie przemyskim, tak jako to konstytucya każe, sami wybierali i do uczynienia rachunku z percepty gotowymi byli, sub paenis et processu fisci. Co tedy aby do wiadomości WMciów doszło każdego zleciliśmy urodzonemu IMć p. Józefowi Swierskiemu miecznikowi halickiemu jako marszałkowi koła naszego wisnińskiego ręką swą podpisać. Dan w Wisni die 18 Octobris anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Józef z Romanowa Świerski miecznik halicki marszałek na ten czas sejmiku wisnieńskiego. 2. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik deputacki pro die decima octava Octobris zgromadzeni wiadomo czynimy, iż my przychylając się do konstytucyej zejmu beresteckiego blisko przeszłego, którą rewizya ksiąg ziemskich lwowskich przez nawalność wody w zamku lwowskim na miejscu chowania tychże ksiąg naznaczonym zepsowanych et in maxima parte zrujnowanych naznaczona była, przeto z relacyej niektórych IchMciów pp. rewizorów w konstitucyej mianowanych wyrozumiawszy, że ta naprawa i przepisowanie ksiąg sumptu nie małego potrzebuje, zabiegając temu, aby to sacrosanctum depositum, w ktorych substancye wszytkich nas includuntur, do końca rujnowane nie zostawało, pieniądze przy IMci p. Sebastyanie Kochanowskim, cześniku poborcy na on czas lwowskim, zostawające, które według przeszłego laudum miały być oddane do IMci p. Stanisława Kołka poborcy lwowskiego, te aby już na przepisowanie i oprawę tychże ksiąg obrócone i do IMci p. podsędka i pisarza ziemskich lwowskich przez IMcię p. cześnika za kwitem Ich Mci oddane były za powszechną zgodą naszą deklarujemy i tak mieć chcemy. Które pieniądze IMć p. cześnik sine omni exceptione do rąk pomienionych IMci powinien będzie oddać sub paena

---

[1]) Vol. l. III. 584.

peculatus. A te pieniądze od IMci p. cześnika powzięte nie na co innego, tylko na samo przepisowanie i poratowanie ksiąg obracać się mają, a nim te pieniądze przez IMć p. cześnika dane będą, tedy IMć p. podsędek lwowski z przyszłych czopowych pieniędzy ma ex nunc oddać do rąk IMć p. pisarza ziemskiego lwowskiego, żeby te księgi in dies coraz większej nie odnosiły ruiny i owszem aby jak najprędzej ratowane być mogły zł. p. pięćset dwadzieścia. Z których pieniędzy pomienieni IchMć pp. urzędnicy ziemscy rachunek wydatku mają czynić przed W. IM. p. Piotrem z Ossy Ożgą podkomorzym lwowskim. Którą to powszechną zgodę naszą IMci p. Józefowi z Romanowa Swirskiemu miecznikowi halickiemu marszałkowi na ten czas sejmiku naszego deputackiego podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku deputackim die decima octava mensis Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Józef Swierski miecznik halicki marszałek na ten czas sejmiku wisznińskiego.

Pierwszy artykuł w Castr. Prem. 379 p. 2553, drugi w Castr. Leop. Rel. 402 p. 199—200.

68.

Wisnia, 20. października 1653.

Uniwersał sejmiku wiszeńskiego w sprawie wydawania retent czopowego.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik elekcyej deputata zgromadzeni wszytkim wobec IchMciom miast, miasteczek i wsi generaliter wszytkich ziemie przemyskiej w dobrach J. kr. Mci duchownych i świeckich posesorom oznajmujemy. 2. Ponieważ za śmiercią sławnej pamięci IMci p. Jerzego Madalińskiego podczaszego wielunskiego poborce ziemie naszej znaczne są pozostałe retenta na delacye w pośrodku koła naszego są pokazane, skąd jako Rzptej znaczna szkoda i omieszkanie w zapłacie wojsku tak i ziemie naszej trudność urość może, dlatego zabiegając tym incommoditatibus, które do każdego ex retentoribus osobliwie należą, authoritate legum i zjazdu naszego wszytkich pp. retentorów praemonemus, aby intra decursum czterech niedziel ktokolwiek in retentis poczuwa się zatrzymane pobory pomienionemu JMci p. podczaszemu wieluńskiemu na gród przemyski odnosił, które sukkolektor jego przez ten czas zasiadszy tam wybierać będzie. Co do wiadomości każdego komu interest podawszy, pewniśmy tego, że każdy z WMciów w takowej poczuwający się retencie uchodząc rygoru prawa pospolitego te zatrzymane pobory odsyłać jako najpilniej będzie. Dan w Wiśni die 18 Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Józef z Romanowa Swierski, miecznik halicki, marszałek na ten czas sejmiku wisińskiego.

Castr. Prem. Rel. 379 p. 2552—2553.

69.

Wisnia, 31. grudnia 1653.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm sześć niedzielny pro die undecima Februarii w Warszawie złożony[1]) IMciom pp. posłom z koła naszego zgodnymi głosami obranym z lwowskiej ziemie IMci p. Piotrowi z Ossy Ozdze podkomorzemu ziemie lwowskiej, IMci p. Andrzejowi z Pleszowic Fredrowi; z prze-

[1]) Uniwersałem datowanym ze Żwańca 11. listopada 1653 zwołał król sejmik wiszeński na 31. grudnia sejm generalny w Korczynie na 21. stycznia a sejm na 11. lutego. Ind. Rel. C. Leop. 402 p. 414.

myskiej: IMci p. Franciszkowi Dubrawskiemu podkomorzemu ziemie przemyskiej, IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madaleńskiemu staroście przemyskiemu; z sanockiej: IMci p. Janowi Wojakowskiemu łowczemu chełmskiemu, IMci p. Bazylemu Ustrzyckiemu komornikowi ziemskiemu przemyskiemu z sejmiku wiszeńskiego dana. 2. Wiadoma jest króla JMci p. n. m. nie tylko nam ale i wszytkim postronnym państwom ochota, sollicitudo koło pieczołowania rzpltej ojczyzny naszej, gdyż J. kr. Mć porzuciwszy wczasy królewskie dla całości rzpltej i zabieżeniu tym niebespieczeństwom aby mógł uspokoić jako najlepiej ojczyznę i uskromić zawziętość rebelizantów, także inkurzye tatarskie, omnem curam et sollicitudinem adhibet, zażywając wielkich prac i niewczasów wojennych, non parcendo sumptibus tak wielkim, zdrowie naostatek swoje et caput regium cum summo discrimine na szanc kładąc, aby tylko ojczyzna nasza w pokoju i bespieczeństwie rzetelnem zostawać mogła. Zaczem zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby za ten ojcowski prawie afekt J. kr. Mci p. n. m. i za te prace, trudy i odwagi podziękowanie przez IMć p. marszałka jako najprzystojniej oddali z powinszowaniem szczęśliwego i długoletniego panowania z oświadczaniem wiernego poddaństwa. 3. A że ta bytność w obozach tak częsta króla JMci wielkie motum uczyniła i teraz w rzptej i, strzeż Boże, quid adversi na wojsko ultimariam prawie ruinam mogłoby to przynieść Rzpltej, zlecamy IchMciom pp. posłom naszym upraszać króla IMci, aby król IMć do obozu nie chodził in persona sua tylko z pospolitem ruszeniem. 4. Ponieważ na tem rzptej wiele należy, aby wiedzieć mogła co za pożytek odniosła z tak wielu milionów, z ostatniem prawie uciśnieniem ubogich ludzi, na tegoroczną ekspedycyą wyliczonych, przetoż ante omnia IchMć pp. posłowie nasi serio in eo curam incumbent, aby przez IMci p. marszałka poselskiego[1]) upomniała się izba poselska, żeby od tych IchMciów, przy których summa armorum zostawała, relacya całej wojny uczyniona była i oraz ratio sine fructu exactae aestatis, gdzie oraz dowiedzą się jeżeliby trzydzieście kilka tysięcy wojska było, jako nas tego instrukcya J. kr. Mci w tem informowała, czemu w tej liczbie przy inszych zwłaszcza łanowego i węgierskiego wojska posiłkach nic się in rem reipublicae nie sprawiło, alboli jeżeli mniejsze wojsko było, czemu tak wielkie w liczbie nam go położono a zwłaszcza gdyż od samych IchMciów pp. wojskowych relacya nam dana dostateczna, iż ledwo ośmnastu tysięcy tak pieszego jako i konnego wojska tej ostatniej ćwierci w liczbie zostawało, jakoż raczej do tej liczby IchMć pp. posłowie nasi z zapłatą stosować się będą, inquirendo czem wojsko zabawiano. 5. Na zapłatę wojska tych ćwierci, które się ad primam Octobris rachowały, iż województwo nasze tak wiele wybranych przez podatki pieniędzy na rachunkach rzetelnie pokazuje, że na przypadającą nasze liczbę według proporcyej i ludzi nie tylko totaliter ad primam Octobris tak służebne jako i darowane ćwierci zapłacić by mogło, ale żeby jeszcze pewna summa nad to zostawała, przetoż na wypłatę tam tych ćwierci kończących się ad primam Octobris IchMć pp. posłowie żadnych podatków pozwalać nie mają, 6. Na wypłacenie zaś tych ćwierci, które się się a prima Octobris zaczęły nie inszy sposób nam przyniosą Ich Mć pp. posłowie, tylko pewną porcyą ludzi i chorągwi na powiaty rozbiorą, aby ad mentem constitutionis millesimi sexcentesimi quinquagesimi secundi nie z skarbu, ale po powiatach te zaczęte ćwierci i dalsze jako ex re reipublicae z namowy omnium ordinum stanie, po powiatach płacone były. To tylko dołożywszy do wyżej mianowanej konstytucyej, aby tych panów rotmistrzów imiona, których chorągwie na nasze województwo naznaczone będą, do grodów podane były z podpisem IMci p. hetmana[2]), aby waryacyej już nie było, gdzie oni oraz i przypowiednie listy swoje dla lepszego ogłoszenia podadzą, aby tak już do żadnych asygnacyi inszych tylko do zapłaty tym obwieszczonym w grodzie rotmistrzom ziemie nasze nie należały, a skoro onym zapłacą, aby do żadnego długu województwo pociągane od Rzptej nie było. Ponieważ deductum jest nam przez IMć p. podskarbiego[3]) rachunkiem, iż gdyby były województwa wszytkie insze sumy zwiozły na sejmie przeszłym pozwolone, nietylko by się nie miało zapłacić, ale by się jeszcze było zostało, zaczem IchMć pp. posłowie upomną się

[1]) Krzysztof Pac chorąży z W. ks. lit. [2]) Stanisław Potocki h. w. k. [3]) Bogusław Leszczyński.

tego, aby satisfakcya wprzód retentorum stała się na żadne podatki ad primam Octobris nie pozwolą, ponieważ iuxta submissionem przez posłów na blizko przeszłym sejmie uczynioną, in toto satisfecerunt ziemie nasze, do zapłacenia zaś długu a prima Octobris z inszemi województwy zgodnie pozwolą, salvis nihilominus abiuratis. Do tej jednak obrony IchMć pp. posłowie nasi przystępować wprzód nie mają, aż skarb wynajdzie media i przez konstytucyę to obwarowane będzie, aby skuteczne regestra w tym roku wybranych poborów dla informacyej ziem naszych do grodów podane były. Także aby na potem do przysięgi IchMciów pp. poborców dołożono, że intra decursum decem septimanarum od zaczęcia wybierania poborów regestra sprawiedliwe tak perceptorum jako retentorum dostatecznie podawane będą, sub paena jako się namówi, salva nihilominus actione de retentis. 7. Ponieważ ludzie ukrzywdzeni żadnej sprawiedliwości na komissyej ani satisfakcyej od żołnierzów odnieść nie mogli, abo rzadko kto i to nie tak rzetelno jako potrzeba, tedy inibunt rationes pp. posłowie, żeby nie na komisyach, ale tam gdzie prawo naznaczyło, ukrzywdzeni szkód swoich dochodzili. A exempty żołnierzom przeciwko prawu dane, żadnej wagi mieć nie mają. Także i dekreta, kondemnaty otrzymane legitime na trybunale aby kasowane nie były urgebunt pp. posłowie. 8. Novo et inusitato exemplo i bardzo szkodliwą rzptej na przeszłym sejmie inverso ordine wzięli obronę do braci z sejmu na sejmiki, skąd summa inaequalitas w podatkach nastąpiła, bo jedni nic na to nie dali a drudzy nie tak wcześnie jako potrzebowała wojenna pora żołnierza wyprawili, co aby teraz się nie działo serio iniungimus pp. posłom, dając im plenariam facultatem do uspokojenia tej wojny lubo per pacta lubo też przez poparcie dalszego progressu wojennego, coby było cum commodo i z uspokojeniem rzptej równo z inszemi województwy; dlaczego i pospolite ruszenie jeśli będzie wszystkich zgoda pozwalamy, tak jednak, ktokolwiek gaudet titulo nobilitatis aby nie był wolen od pospolitego ruszenia, które według starych praw, nie według konstytucyej millesimi sexcentesimi vigesimi primi ma być. Na które, gdy pierwsze wici wynijdą, niepowinna się będzie szlachta osiadła pod insze chorągwie zaciągać ale pod swemi własnemi województwa swego chorągwiami zostawać, a to sub paenis de expeditione bellica sancitis. 9. Koekwacya podatków, aby się zaraz na początku odprawowała urgebunt IchMć pp. posłowie. A iż następują wielkie ekspensa tak na zapłacenie wojsku jako i dalsze poparcie tej wojny, czemu podatki wystarczyć nie będą mogły dla zniszczenia i zubożenia ubogich ludzi, tedy będą invenire media IchMć pp. posłowie z inszymi znosząc się, aby nie wszytko z podatków tak wielkie expensa płacone były, między którymi i te słuszne rozumiemy być, że wszyscy IchMć, którzy królewszczyzny trzymają aby roczną intratę dali na to dwiema ratami cum ea assecuratione et cautela, że tę sumę po śmierci onych, komu będą te dobra dane nie wprzód do possessyej przyjdzie aż mu odda tę sumę successoribus i to non per comissionem ale per adcitacionem ad levandam summam do grodu gdzie dobra consistunt. A ktoby secus uczynił eo ipso facto dzierżawę traci. Więc i IchMć ks. biskupów prosić, aby in tam praegnanti necessitate reipublicae summą znaczną poratowali rzptą, ponieważ stąd dependet securitas kościołów i chwały Bożej. 10. Z wielką ujmą powagi hetmańskiej i wolności naszych rozumie to być sejmik nasz, że J. kr. Mć do wojska cudzoziemskiego daje przeciwko konstytucyej przeszłego sejmu inszego hetmana generałem go tytułując, gdzie i sądy sobie przywłaszcza, czego iż przedtem nigdy nie było, zabiegać i teraz temu będą pp. posłowie i na to nie pozwalać lege cavendo, aby wszyscy cudzoziemcy w wojsku pod władzą samego hetmana byli i do sądów należeli. A ktoby nie chciał być pod władzą hetmańską, takiemu rzplta płacić nie będzie. 11. Ponieważ in rationibus skarbu sejmu przeszłego brzeskiego nie jest od tego czasu jako distributa reassumowana percepta, mają na to pilnie attendere IchMć pp. posłowie; także aby reszty wszytkie po województwach i ziemiach wszelakich dotąd podatków wiele w której ziemi albo w województwa zostało specifice skarb podał i na sejmiki relationis po sejmie, żeby to przynieśli nam beresteckich podatków percepty w skarbie upomnieć się mają: także jeżeli co accessit po iuramentach na komissyej teraźniejszej lwowskiej przez wojskowych uczynionych. 12. Defalkat także aby skarb żadnych nie czynił non nisi praevio iuramento pp.

administratorów abo arendarzów. 13. A że na komissyej znalazło się kilka takich' rotmistrzów którym anticipative przed zaciągiem z antydatą wydawano przypowiedne listy, skąd wielką szkodę rplta ponosi, ktoby się taki znalazł, aby pieniędzy mu za tę ćwierć nie dawać, a jeśli dano, z przyszłych zasług wytrącić a na potem aby takowe listy przypowiedne z kancellaryej króla IMci nie wychodziły i żadnej nie miały wagi instabunt IchMć pp. posłowie, a ktoby sobie śmiał taki list wyjednać, żeby był paena peculatus karany, o co forum na trybunale inter causas militares ad cuiusvis instantiam. 14. Często to bywa, że żołnierze upominają się zapłaty, od daty przypowiedniego listu lubo ćwierć jedną i drugą ciągnieniem wysłużą, żeby takiemu nie płacić tylko od przyścia do obozu, wytrąciwszy na ściągnienie cztery niedziele. Na co mają mieć attestacyą od IMci p. hetmana cum data kiedy przyjdą do obozu. 15. Wnosili skargę obywatele ziemie przemyskiej, sanockiej, mianowicie stanu szlacheckiego, jako wielkie krzywdy ponoszą od sąsiedzkich państw węgierskich a mianowicie od IMci p. Humannaiego, którego słudzy i poddani szlachtę najeżdżają i zabrawszy wszytko w domu samych do więzienia biorą i do Węgier zaprowadzają, a tam extorsive mękami do przyznania się przymuszają tego, czego nigdy nie winien szlachcic; jako to przeszłych czasów stało się p. Borowskiemu a niedawnych zaś teraz JejMci paniej Grochowskiej kasztelance derpskiej, której stado wszytko zabrano i lubo honorifice upominają się tego z sejmiku, przecie jednak żadnej sprawiedliwości i satisfakcyej nie odnoszą. Zlecamy tedy pp. posłom naszym, aby nam komissyą do uspokojenia tego wyjednali a nim komissya nastąpi, upraszać mają króla IMci p. n. m. o listy do cesarza JMci, aby uskromić kazał p. Humennemu taką swawolą i słuszną satisfakcyą tej szlachcie aby uczynić rozkazał, a na potem aby od takich wiolencyi hamowali się i według pakt. sprawiedliwości sam sobie nie czyniąc, upominał się u tego u kogo competit. 16. Wielkie stąd prawu pospolitemu i ziemi przemyskiej dzieje się praeiudicium, że starostwo przemyskie ze wszystkich dóbr obnażone zostało a nawet i miasto samo jest cum turbatione obywatelów i sądów samych przeszkodą od zamku oderwane, skąd jako in diversitate iurisdiccionum sądów naszych securitatis vacillare musi, tak też et in executione sprawiedliwości wielkie zachodzą impedimenta, a lubo pewna intrata doroczna z dóbr alienowanych jest naznaczona, że jednak i ta od IchMciów pp. dzierzawców nie dochodzi, tedy gorąco starać się mają IchMć pp. posłowie nasi, aby ta prowizya pięciu tysięcy zł. zatrzymana, oddana była i więcej już nie z rąk tenutariorum, co jest cum indignitate brachii regalis IMć p. starostę dochodziła, ale na dobrach do tegoż starostwa należących pokazana była. Dla czego aby pp. komisarze tuteczni obywatele z sejmu naznaczeni byli cum plenaria authoritate et facultate decidendi sine appellatione, non obstante quavis renitentia tenutarii sub paena privationis. Dla wydzielenia dóbr intracie piąci tysięcy korespondujących, instabuut ciż pp. komisarze, aby obwarowania praerogatyw i iurysdycyi starościnej ex iure na miasto extendującej się także i poprawy i obrony zamku według dawnych zwyczajów salvis proventibus tenutariorum mieli plenariam z przyszłego sejmu daną sobie facultatem i do uspokojenia wszytkich eo nomine trudności authoritatem efficient to IchMć pp. posłowie nasi. A że dla defektu na ten czas intraty iurysdykcyej, sądy grodzkie ustawać muszą, dla czego zatrzymanych podatków nie masz gdzie vindicare i retentorów do exekucyej przywodzić, tedy aby ziemia nasza w długi ex hac occasione nie zachodziła, nie mają Ich Mć pp. posłowie nasi na żadne podatki pozwalać, aż wprzód starostwo przemyskie ad debitum ordinem i iurydykę przywiodą. 17. Uskarzali się pp. obywatele niektórzy ziemie przemyskiej, a mianowicie którzy wójtostwa swoje w starostwie przemyskim mają, iż wielkie praeiudicia, gravamina i violentiae ponoszą od administratorów i sług książęcia IMci p. wojewody krakowskiego w dzierzawach swoich i zniewagi wielkie przeciwko wolnościom stanu szlacheckiego, czemu chcąc zabieżeć zlecamy Ich Mciom pp. posłom, aby na te wszytkie krzywdy i prepedycyą dochodów wyjednali pp. komissarzów, a mianowicie Ich Mć pp. podkomorzych przemyskiego i sanockiego także i sąd ziemski przemyski na blisko przyszłym sejmie do uznania tych pretensyi i krzywd, którym ma być plenaria dana facultas decidendi finaliter absque appellatione; także do wójtostwa IMci p. Pawła Zielonki

w starostwie leżajskim, non obstante unius duorumve absentia. 18. Zagęściło się to, że miasta J. kr. Mci pod pretekstem jakichsi libertacyi, nietylko wszytkie zgoła podatki zatrzymują, ale też urzędom grodzkim na exekucyą zjeżdżającym vi et per tumultus resistunt, co że jest z wielką rzptej szkodą efficient to pp. posłowie, żeby J. kr. Mć na takie wszytkie miasta komissyą wydać, komisarzów obywatelów ziem naszych naznaczywszy z IMcią p. starostą tej ziemie abo urzędem jego cum plena decidendi potestate rozkazał, którzyby ich jako rebelles iuri communi duplici solucione zatrzymanych podatków pokarali i do dosyć uczynienia ex nunc commissoriali authoritate przymusili a in posterum aby takowe libertacye z kancellaryej J. kr. Mci wydawane nie były. Między którymi Ich Mciami pp. komisarzami ma być jeden z pp. poborców, a jeśliby zaś byli refractarii IchM. pp. komisarzom, tedy pro rebellibus mają być poczytani i wolno ich kazać chwytać urzędom i tanquam ex rebellibus et infamibus exekucyą czynić. 19. Upomnią się i o to IchMć pp. posłowie przy koekwacyej, że ktokolwiek łanowego żołnierza nie wyprawował i z inszymi równo pociągać nie chciał, nemine excepto teraz per constitutionem do tego przyciągnieni byli tak jako insze województwa de proprio peculio to płacąc, i nie wprzód na podatki pp. posłowie pozwalać będą, aż to efficient u tych, ktorzy nie dawali, co lubo na płacą lubo na nowy zaciąg ma się obrócić. A ci, którzy stawili przy boku J. kr. Mci ludzi, aby to ad coaequationem województwu lubo ziemie tej służyło, w której swoje residencye mają. 20. Nakazano IchMciom pp. poborcom ziemie przemyskiej, aby od Żydów wybierali pobory, od których ich per constitutionem uwolniła rzpta, zaczem iż to rzecz niepodobna per angustiam i ubóstwa ich wybrać, tedy wniosą prośbę IchMć pp. posłowie, aby pp. poborcy od tego dekretu uwolnieni byli, ponieważ tego nie wybierają, abo żeby za gotowe skarb przyjął. 21. Często się to trafia, że ci, którzy cadunt in causa w trybunałe w sprawach swoich, chcąc poratować onych pozywają mandatem na sejm i dekreta trybunalskie kassują cum summo praeiudicio wolności i praw naszych; zlecamy tedy pp. posłom, aby co raz osądzono na trybunale, na sejmie kasowane nie było, także co na sejmie osądzą, aby się w to trybunał nie wdawał. 22. Wiadome są zasługi w tej rzptej IchMć pp. Leduchowskich jeszcze z przodków IchMć qua bello qua pace, w których i sami IchMć nie ustawając, ale hojnie krew swoją za ojczyznę lejąc i więzienia ponosili, nie żałując przytem kosztów substancyej po rodzicach sobie zostawionej, za co żadnej nagrody nie mając jeszcze gdy pod Beresteczkiem obóz stał, w niwecz prawie obrócono majętności przez żołnierza, mianowicie p. Stephanowi, zaczem zlecamy to IchMciom pp. posłom naszym, aby jako inszym IchMciom na Wołyniu dano rewizory do uznania szkód poczynionych przez obóz, tak żeby i IchMciom pp. Liduchowskim też dana była rewizya a po uznaniu i odprawieniu onej nagodę szłuszną odnieśli; także i ci Ich Mć, którzy teraz, gdy obóz pod Gliniany stał, szkodę przez obóz ponieśli, aby im tego nie denegowano i gdzie potem obóz idąc pod Żwaniec uczynił komu szkodę. 23. Opatrzenie Kamieńca także Dineburga do powszechnej zgody odsyłamy a Smoleńsk, iż ma swoje prawem warowane bespieczeństwo, aby według niego był warowany zlecamy to pp. posłom naszym. 24. Wielką by to uczyniło na sejmikach naszych turbacyą i niepotrzebną kontrowersyą także retardacyą consiliorum, kiedyby IchMć pp. podkomorzowie ziem naszych w kupie i IchMć pp. starostowie sądowi tychże ziem na sejmik się zjechali i przyszłoby się IchMciom nie wotując rozjechać, a to dla konstytucyej millesimi sexcentesimi decimi tertii, która staroście lwowskiemu przed podkomorzym lwowskim pierwsze miejsce daje i votum przeciwko prawom i prerogatywom inszych podkomorzych, żeby dla tych iconvenientia i niepotrzebnych hałasów miejsce swoje podkomorzy lwowski jako insi podkomorzowie przed starostą miał. 25. Zwykło to często zatrudniać sejmiki nasze i ledwie nie do rozerwania czasem przychodzić, iż IchMć pp. szlachta religiej greckiej wnosząc kwerele swoje i gravamina, które ponoszą względem dwóch kompetitorów władyctwa przemyskiego, tedy zlecamy pp. posłom naszym, iżby upraszali króla JMci p. n. m., aby J. kr. Mć inhaerendo prawom, uspokoił to między IMciami książą władykami, przysądziwszy to, co komu de iure debetur. A iż zaszły processy względem tychże różnic władyctwa i kondemnaty na niektórych są otrzy-

mane w trybunale lubelskim, upraszać będą Ich Mć pp. posłowie, aby i te sprawy authoritate króla IMci p. n. m. realiter et finaliter uspokojone były. 26. Niechcąc ni w czem zostać winna ziemia sanocka rzpltej, czynili exactam rationem przed deputatami naszymi na to specifice deputowanymi, tak z ziemie lwowskiej przemyskiej jako też z samej sanockiej, fide et honore Ich Mciów wprzód obowiązawszy, aby żadnego faworu niepokazywali nikomu, a to dla uznania wiele sympla w ziemie sanockiej uczyni, a nie mogąc tego znaleść z siłu regestrów i kwitów antecedentium, aby to według taryfy skarbowej miała tyle sympla poboru ziemie sanockiej uczynić, tedy zlecamy IMciom pp. posłom, urgeant serio, iż kiedy według symple od pp. poborców przeszłych specifikowanej dosyć skarbowi uczynią, aby już pp. poborcy od skarbu więcej inkwietowani nie byli. Do czego iż należy per constitutionem IMć p. Orzechowski podsędek sanocki, aby na tym sejmie kwit otrzymał zlecamy Ich Mciom pp. posłom naszym; także i IMć p. p. Cebrowski wojski stryjski, aby nie według dekretu komisarskiego lwowskiego, ale wedle tejże sympli płacił, a skoro dosyć uczyni, tedy równo z inszymi et a vigore decreti et a paenis ma być wolen, bo taka sympla skarbowa na ten czas się zgadzała z taryfą, kiedy przy poborze furmanka chodziła. 27. Fundacye legitime ab haeredibus fundowane lubo stojącemi dobrami lubo też in vim reemptionis summami aby nie były ni od kogo wzruszone, a mianowicie ab haeredibus et successoribus, to jest cerkwie i monasterza w Buczaczu przez IMć panią Marynę Mohylankę Firlejową wojewodzinę sędomirską fundowane, co król IMć authoritate sua aby uspokoił i oddać to kazał co komu de iure competit upraszać będą IchMć pp. posłowie; także i o komisarze do Perechinska, które sobie praetendit IMć ksiądz władyka lwowski. 28. Aby ukrzywdzeni skuteczną sprawiedliwość otrzymać mogli a ludzie zuchwali, którzy processami, bannicyami, infamiami dają się onerować powściągnięci byli, deklarujemy się, że gdy tego potrzeba pokaże, interveniente legitima według prawa denuntiatione, przy pp. starostach naszych przeciwko takowym wywołańcom prawem przekonanych postąpimy, pogotowiu jeżeli już komu egzekucya uczyniona jest albo będzie, a iurevicti nie prawymi środkami ale gwałtem w podanych dobrach aktorów turbować ważyli by się, przeciwko takowym jako contra irritatores executionis et infames za takowąż denuncyacyą wszelaką pomoc i adminiculum brachiis regalibus damy, aby in personis et bonis egzekwowana była. Interea jednak starać się będą IchMć pp. posłowie, aby król IMć obmyślił competentem provisionem starostom, żeby sami przez się powiatów często nie turbując sufficerent takowe exekucye odprawować. Także i to efficient, aby łanowa piechota kiedy już od służby rzptej będą[a] uwolnieni po wyściu z obozu przy powiatach ad fortem[b] executionem przez uniwersał accersiti stawać byli powinni. Nie chąc diminucyej w podatkach rzpltej czynić zlecamy Ich Mciom pp. posłom naszym, że ci IMć pp. obywatele ziem naszych, którzy post constitutionem millesimi sexcentesimi vigesimi noni przyczynili sobie łanów dworskich z chłopskich, powinni byli płacić z nich po złotemu jednego poboru, ale co przed konstytucyą tedy po pół złotego. 29. Zabiegając temu, aby miastom i wsiom nie przyszło ad ultimam ruinam przez niezwyczajne i niepodobne wyciąganie stacyi od pp. żołnierzów, urgebunt IchMć pp. posłowie nasi i gorąca instancyą wniosą do króla IMci, aby zaraz na początku raczył J. kr. Mć pisać do IMci p. hetmana expostulując, aby surowy uniwersał napisał do chorągwi tak polskich jako cudzoziemskich, aby więcej nad konstytucyą millesimi sexcentesimi quinquagesimi secundi nie ważyli się wybierać stacyi, a ktoby więcej wziął ma z zasług mu to być wytrącono przy płacy, w rozdawaniu zaś stanowisk aby zachowany był ten porządek, iżby sine delectu jednakowo wszytkim dawano, ponieważ jednakowo wszyscy krew leją, jednak według przypowiedniego listu i popisu. A Wołosza, którzy mają swoich rotmistrzów tegoż narodu wołoskiego, iż niemasz ich gdzie pozywać de bonis dla czego sprawiedliwości ukrzywdzeni dojść nie mogą, tedy kiedy areszt ukrzywdzony[c] na ich zasługi w skarbie zaniesie, żeby nie wprzód skarb zasługi im wydał, aż albo dekret ukażą albo kwit, że satisfecerunt sub solutione de

a) S. są. b) S. finalem. c) S. ukrzywdzonych ktokolwiek.

proprio in iudicio tribunalitio repetenda. 30. Że dla małości succubitionis paenarum jazy nie tylko nieźniesione ale i podwyższone bywają, przeto przy zwykłym procesie paena o zniesienie jazów na rzekach portowych aby do tysiąca grzywien podniesiona była. 31. Iż nam to ex delatione IMci p. Stanisława Siecińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego constat, że księgi grodzkie przemyskie w pewnych defektach korrektury potrzebują przez dawnych przed nim antecessorów popełnionych, tedy zlecamy to Ich Mciom pp. posłom, aby nam z sejmu przyszłego komissyą na rewizyą ksiąg pomienionych przynieśli, któreby pp. komisarze do poprawy tych defektów, jakiekolwiek się pokażą, skuteczne podać mogli media i sposób obmyślenia kosztu na przepisanie ksiąg pewnych na sejmiku przyszłym relationis namówili. A iż i w dawnych aktach ziemskich przemyskich tenże się znajduje defekt, tedy takowąż komisyą przyniosą nam i na tę rewizyą ksiąg ziemskich Ich Mć pp. posłowie. 32. Iż tak się wiele namnożyło osób duchownych, którzy kilkanaście lat zostawając in religione, etiam post vota z nichże wychodzą, sola spe successionum ducti, tedy przychylając się ad constitutiones sedis apostolicae (których sedes apostolica chciała mieć incapaces beneficiorum) ponieważ stąd wielka diminucya wprzód obrony rzptej a zatem i stanowi rycerskiemu pochodzi, aby tacy już actu praesbiteri zostawili inhabiles wszelkiej sukcessyi. 33. Reassumując konstytucyją anni millesimi sexcentesimi decimi tertii o komissyach i komisarzach granicznych województwom kijowskiemu i bracławskiemu służącą, iż obywatele ziemie lwowskiej częścią dla trwóg inkursyi nieprzyjacielskich, częścią przez małą liczbę senatorów tamże nierezydujących, w rozgraniczeniu dóbr swoich od naszych królewskich przez zwodzenie senatorów wielkie ponoszą trudności i sprawiedliwości mieć nie mogą, efficient to Ich Mć pp. posłowie, aby bez żadnego senatora podkomorzy z urzędem ziemskim i innymi urzędnikami w komissyej specifikowanymi takowe rozgraniczenie odprawował, które komisye i rozgraniczenia in dubium wokowane być nie mają. 34. Iż po tak wielu konstitucyej o zamknieniu egzekucyej w Rusi i Podolu, świeżo, to jest anno millesimo sexcentesimo quadragesimo septimo uczynionych, dotąd obywatele ruskich krajów i podolskich per impetratores bonorum w possessiach swoich spokojni być nie mogę, między którymi toż się dzieje obywatelom tamecznym urodzonem Szymonowi Olewińskiemu wojskiemu lwowskiemu, który już lat trzydzieście siedm takowe w dobrach swoich własnych, to jest wsi Czerepowej, za niesłusznem uproszczeniem i niemałym uszczerbkiem substancyej ponosi turbacye, przeto pp. posłom naszym serio iniungimus, aby ta sprawa lubo per constitutionem luboto przez dekret J. kr. Mci na tym sejmie swój efekt wzięła. 35. Konstytucyą millesimi sexcentesimi decimi tertii o depaktacyach uchwaloną reasumując, według której urzędnicy tak ziemscy jako i grodzcy niezachowując się stan szlachecki depaktują, przeto aby się według tej konstytucyej zachowali postanowią a secus facientes mają podpadać winę sto grzywien, której iniuriatus w grodzie ma dochodzić i pominąwszy inne terminy prosto ad decernendam paenam bannitionis pozew wydać, także od spraw fisci żeby nic nie brali sub eadem paena. 36. A iż na przeszłej komisyej lwowskiej na IMci p. Stanisławie Kołku poborcy ziemi lwowskiej sub paena peculatus dekret stanął, nakazując pro praeteritis wszytką ziemię do nowych abjurat przypozywać, (lubo według juramentów i kwitów pośledních wszystkie raty exakcyej swojej wniósł zupełna do skarbu rzptej), przeto IchMć pp. posłowie urgebunt i na żadne podatki pozwalać nie będą, aż to per constitutionem annihilowano będzie i paena zniesiona z p. poborcy; in futurum jednak tak będą przysięgać poddani ziemi ruskiej[a] jako w górnych województwach. 37. Iż dla niebespieczeństw od nieprzyjaciela koronnego i ustawicznych trwóg, lubo mieli personales actus ex appellationibus na trybunał się stawić, na ten czas nie mogli, kiedy sądzono województwo ruskie a mianowickie ziem dwóch obywatelów lwowskiej i przemyskiej, urgebunt[b] IchMć pp. posłowie aby regestr tak ziemie lwowskiej jako i przemyskiej był otworzony post causas militares, żeby ludzie ukrzywdzeni sprawiedliwości prędzej dość mogli, gdyżby znowu musieli czekać lat kilkanaście, niżby trybunał przypadł. 38. Konstytucyą anni mille-

a) S. lwowskiej. b) S. i tak to wniosą.

simi trigesimi secundi o nieskupowaniu dóbr ziemskich przez osoby duchowne reassumować a ponieważ insze sposoby wynajdują dóbr ziemskich dostawania, przetoż wszelakie eo nomine zapisy żeby kasowane były zlecamy pp. posłom. 39. Tak wielkie merita IMci p. hetmana koronnego jeszcze ex avitis zasług starożytnych przodków swoich, także i samego IMci, które indefesso labore non parcendo sumptibus, lubo już majętność mając zniszczoną przez nieprzyjaciela, krwi naostatek swojej i zdrowia nie żałując na usługę ojczyzny, wyciągają to nie tylko po nas, ale po wszytkiej ojczyźnie, by debitam gratitudinem odniosły, zlecamy tedy i my pp. posłom, aby podziękowanie odniósł pro meritis IMć p. hetman przez IMć p. marszałka da Bóg przyszłego, i oraz prośbę wniesie IMć p. marszałek poselski, aby J. kr. Mć miał wzgląd na zasługi IMci p. hetmana i na zniszczenie majętności JMci. 40. Toż encomium meretur IMć p. wojewoda ruski, któremu wzajemnie aby podziękowanie quam honorificentissime przez IMć p. marszałka oddane było zlecamy IMciom pp. posłom naszym i oraz prośby wniesienie do b) munificentia regia za IMcią. 41. Takież podziękowanie stanów rzptej meretur IMć p. sędomirski, który nietylko, że ochotnie się do boku J. kr. Mci stawił, pracę niewczasy wojenne podejmując, ale gdzie było trzeba, senatorem ojczyzny tej ukazać się i uchronić sławy jej ukazał, podziękują tedy Ich Mć pp. posłowie przez JMć p. marszałka, jako cordi jest JMci i była ojczyzny naszej całość i sława, tak też i imię JMci et summa w ojczyźnie merita wszytkiej Rzptej będą zostawać w pamięci. 42. Nie utraci nadzieje ojczyzna nasza, że stać i kwitnąć długo jeszcze będzie, gdy nie schodzi jej i na takich cives, którzy quo pacis quove belli tempore całość i bespieczeństwo jej z własnego zdrowia odwagą i ludzi wojennych znacznymi pocztami i hufcami nie tylko zaszczycają, ale też ojczyźnie tejże w razach jej ciężkich mederi umieją i mogą. Tymże się być pokazał IMć p. marszałek wielki koronny, który osobą swoją własną i z niemałym ludzi orszakiem przybywszy do boku J. kr. Mci wszelkie prace i niewczasy dla rzptej podejmował tudzież nutantem reipublicae salutem przez strudzone wojsko pacis mediis zatrzymał, skąd meruit lauream servatae pacis c); podziękują za to IMć pp. posłowie przez IMci p. marszałka swego i co nad wszytkie wiekuje i trwa nagrody, oświadczą imieniem naszem omnem gratitudinem i że ta IMci odwaga, praca dla ojczyzny w sercach wszytkiej ojczyzny naszej obywatelów trwać i żyć będzie. 43. Też prace i fatygi, że JMć p. kanclerz koronny podejmował et desudavit, aby rzpta w nagłe zawiedziona niebespieczeństwa non periclitaretur de salute sua, podziękują za to pp. posłowie przez IMć p. marszałka a za te prace i fatygi około całości Rzptej podjęte wzajemną ojczyzny gratitudinem oświadczą meritisque IMci summa quaeque decora powinszują. 44. Więc i wszytkim IchMciom jako pułkownikom tak i rotmistrzom taż gratiarum actio aby była uczyniona instabunt pp. posłowie, że ochotnie stosy wytrzymując nieprzyjacielskie gotowi byli własnemi piersiami całość rzptej założyć i niektórzy za ojczyznę garła dali, zaczem memorem ojczyźnie naszej d) zawsze być i zasług onych przez p. marszałka opowiedzą. 45. Niemożem nic z wielką wszyscy korony tej obywatele przyjmować pociechą, gdy pod tak trudne ojczyzny czasy przybywa nam cives, a cives nie tylko u sąsiadów ale u wszytkiego prawie świata qua gloria quave potentia znakomitych, skąd i ojczyźnie wojnami ściśnionej pomoc i posiłek a nomini nostro i stanowi szlacheckiemu, pod który się externi principes garną, sława ad posteritatem rośсie. Tegoże i książę IMć siemiogrodzkie potrzebuje, prosząc o indigenat na syna swego, mając świeżo w oczach chęć książęcia IMci ku rzptej wyrażoną, gdy słuszymi posiłkami wojsko rzptej i J. kr. Mci p. n. m. auxit, tudzież też w pamięci mając wzajemne przodków naszych z narodem węgierskim przyjaźni i różne necessitudines albo faedera, któremi rzpta nasza od czasów dawnych królestwu węgierskiemu i toż rzptej naszej jest zobowiązanie, dla tego na tenże indigenat, jako książęcia IMci synowi tak i inszym IchMciom pp. węgierskim pozwolą pp. posłowie nasi, na żadne zaś insze nobilitacye albo indigenaty prócz węgierskich nie pozwolą. 46. Doszło nas to wiedzieć, iż Żydom zabraniają handlować towarami tureckimi Ormianie

a) S. reassumując. b) S. de. c) S. patriae. d) S. ojczyzne nasze.

w mieście Lwowie i żeby u obcych kupców nie kupowali ale u przekupniów, jako to u nich samych, co musiałoby być z wielką drogością i szkodą stanu szlacheckiego i znaczyłoby się to jakieś monoplium, gdyż każdą rzecz drożej kupować byśmy musieli, tedy zlecamy Ich Mciom pp. posłom, aby to było lege cautum, iżby im wolno było kupować gdzie chcą, tak po pogranicznych miastach, jako i w Wołoszech, jako też i we Lwowie u kupców cudzoziemskich z towarami tureckimi przejeżdżających ile potrzeba ich będzie wyciągała. Przedać im też wolno będzie takowe towary komu zechcą i będą mogli. Także i futra wszelakie aby im było wolno kupować i przedawać a to wszytko według pakt, które maję eo nomine z miastem[a]) uczynione także i rakuskie towary według pakt. 47. Iż się to zagęściło, że do Węgier passim po wina jeżdżą, aby to każdemu wolno było, składne zapłaciwszy. 48. Petitum za IMcią p. Andrzejem Kopystyńskim wniosą, którzy dwoch synów stracił pod Batohem, jednego zabito a drugi w więzieniu siedzi u Kozaka; prośbę wniosą IchMć pp. posłowie, aby mu król IMć dał na zamianę Kozaka jakiego więźnia a mianowicie Mucharzyńskiego. 49. Miasta Lwowa desideria na przeszłym sejmie konstytucyą odłożone są do przyszłego sejmu; zlecamy tedy aby ich teraz IchMć pp. posłowie na blisko przyszłym sejmie ponowili i przyczynili się za tem miastem, iżby im summy pieniężne sine ullo impedimento były oddane i gratitudo względem tak wielkich sum i wydatków oświadczona była. 50. Toż miasto Lwów aby przy swoich prawach, przywilejach i dekretach zachowane wcale było, non obstantibus rescriptis et privilegiis noviter przez kogokolwiek in enervationem iurium civitatis otrzymanych, IchMć pp. posłowie instancyą gorącą uczynioną, aprobacyą onych per constitutionem otrzymają. 51. Skład w Chyrowie IMć pp. posłowie wyjednać mają, ponieważ w inszych miastach ustało, dla desolacyej onychże. 52. Miasto Gliniany, jako jest spustoszone przez obóz, który tam stał, że prawie ledwie co już mieszczan zostało, aby funditus nie zniszczało, wniosą prośbę IMć pp. posłowie o jaką libertacyą za niem, osobliwie w podatkach. 53. Miasteczko Wisnia, które częścią przez powietrze wielkie, częścią przez ustawiczne przechodzenie żołnierskie, stacye nieznośne na stanowiskach ponosi, uczynią instancyą IchMć pp. posłowie, aby per constitutionem od tych stanowisk i stacyej uwolnione było. 54. Te tedy zgodnie namówione punkta zleciliśmy Ich Mciom pp. posłom naszym, aby pro debito afectu in patriam pro confidentia integra przeciwko obywatelom województwa naszego quam tenerrime et integerrime trzymali et totius reipublicae bono promowali, w czem pewniśmy, że nam słowa dotrzymają i pracy litować nie będą. Na co wszystko podpisać się IMci p. marszałkowi naszego koła rycerskiego zleciliśmy. Działo się w Wiszni die trigesima prima Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio. Piotr Ożga, podkomorzy lwowski marszałek sejmiku koła wiszeńskiego.

Castr. Leop. Rel. 402. p. 692—721; Castr. Sanoc. 166 p. 1889—1907.

70.

Wisnia, 19. maja 1654.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze i wszyscy obywatele województwa ruskiego lwowskiej, przemyskie i sanockiej ziemie, zjechawszy się tu do Wisnie pro die decima nona Maii na sejmik od J. kr. Mci nam złożony[1]) a sejm sześć niedzielny blisko przyszły poprzedzający, takoweśmy uczynili postanowienie. 2. Widząc jako w ziemi przemyskiej od Węgier i domowych coraz to większa swawola górę bierze a mężobójstwa domów szlacheckich i inszych depredacye po drogach łupiestwa i złodziejstwa ipsa impunitate augentur, obawiając się aby zagęszczonej swej wolej większe nie rosło

a) S. miastami. [1]) Uniwersałem datowanym z Warszawy 7. kwietnia C. Leop. 403 p. 1426.

periculum, postanawiamy trzydzieście piechoty na dwie ćwierci roku zaczynając a prima Junii a terminując ad primam Decembris. Na których zaciągnienie stipendia victum et amictum ośmnascie set zł. a praesidiario na kontentancyę trzysta zł. a na expensas necessarias i prochy dwieście zł. z czopowego powiatu przemyskiego naznaczamy, którego praesidiarium ma podać JMć p. starosta nasz przemyski slachcica osiadłego, jakoż za konsenzem nas wszystkich tudzież w kole JMci p. Piotra Siecińskiego uprosiliśmy i IMć przytem zostawać ma. Powinna tedy będzie ta piechota dla domowego bespieczeństwa wszytkich obywatelów ziemie naszej przemyskiej na miejscach podejrzanych i około granic excubare, de proprio żyć i stacyej żadnych ani przykrości nie czynić, rozbójników, złoczyńców jawnych, prawem przekonanych, konfessatami powołanych chwytać, do grodu oddawać i aby na garle iuxta delictum irremisibiliter karani byli instygować. A takowych złoczyńców nikt bronić nie ma, osiadły sub paena quingentarum marcarum sub paena bannitionis solvenda, a nieosiadły sub paena infamiae, co utrumque in officio castrensi premisliensi peremptorie ma vindicari. Rzeczy, jeśliby jakie przy tych złoczyńcach znalezione były, powinien oraz z złoczyńcą do grodu oddać, aby każdemu ukrzywdzonemu restitui mogły. 3. Sądy in materia tych rozbójników i złoczyńców zawsze mają się sądzić, etiam sub tempus comitiorum i pod dalszy inszy czas, a apelacye nie mają być łatwo dopuszczone. Jeśliby zaś jaka ex necessitate iuris zaszła, inter causas incarceratorum w trybunale ma expediri. Urząd miejski przemyski ad exequenda decreta ma się applikować i confessata do ksiąg czarnych przyjmować i każdemu potrzebującemu wydawać a nic w takowych sprawach jako publicznych nie wyciągać sub paena bannitionis peremptorie solvenda praestare ma. 4. Tenże praesidiarius o wszystkie mężobójstwa, które albo ob defectum sukcessorów albo dla bojaźni vindictam nie mają, aby nie zostawały impunita ma mieć pieczołowanie, złoczyńców na wykup dawać ani im folgować nie ma, ale tego przestrzegać, żeby na garle byli karani. 5. Jeźliby też tą piechotą ktokolwiek albo praesidiarius sam krzywdę komu uczynił, ma o to albo w trybunale inter causas militares albo in officio castrensi premisliensi ex optione iniuriati odpowiadać, o co i IMć p. starosta, który tej piechoty praesidiarius i dispositor jest ma conveniri, jeśli tak ukrzywdzonemu będzie się zdało. 6. Gdyby też który z obywatelów od ultajstwa widział sobie imminere periculum, za obwieszczeniem listownem IMci p. starosty, albo in defectu praesidiarii, ma mu z tego praesidium dać patrocinium. 7. Popis tej piechoty ma kazać uczynić IMć p. starosta po zaczęciu służby najdalej w tydzień tu w Przemyślu przed dwiema z urzędników ziemskich przemyskich, którychkolwiek copia haberi poterit. 8. A na przyszłe czasy wolni tego praesidium ad instantiam jednego slachcica annihilacya ma zostawać jako z teraźniejszego pierwszego zaciągu i potrzeby tego praesidium miarę weźmiemy. Którą to uchwałę naszą IMć p. marszałkowi na ten czas naszemu podpisać i do grodu przemyskiego podać zaleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku dnia 19. maja 1654. Jan Wojakowski łowczy chełmski, marszałek sejmiku ziem ruskich wisnieńskiego m. p.

Castr. Prem. 380. p. 1689—1690. Fasc. Cop. Castr. Prem. 18 p. 718—719.

71.

Wisnia, 19. maja 1654.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya z sejmiku ziem ruskich wisnieńskiego na sejm sześć niedzielny warszawski pro die nona Iunii złożony dana Ich Mciom pp. posłom zgodnie obranym to jest z ziemie lwowskiej IMci p. Piotrowi Ozdze podkomorzemu ziemie lwowskiej, IMci p. Wojciechowi Krosnowskiemu stolnikowi podolskiemu; z przemyskiej IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podstolemu ziemie przemyskiej, IMci p. Maciejowi Ustrzyckiemu podstarościemu przemyskiemu; z ziemie sanockiej IMci p. Piotrowi

Mniszkowi i IMci p. Bazylemu Jaworskiemu. 2. Żałosna to wszystkiej ojczyźnie tak i województwu naszemu być musi, że i samo a) na sejmiku przeszły sejm uprzedzającym dotąd stosując nasze consilia i IchMciów naszych pp. posłów z pośrodka siebie obranych wysławszy cum plenaria do obmyślenia obrony rzptej facultate, na których oraz jako na wszytkiej rzptej dostało się nam słyszeć, nic nie schodziło. Jakieśi jednak rzptej i nas samych nieszczęście tym wszystkim do pożądanego portu przyść consiliis nie dopuściło i straszną na nas sejmu rozerwanego wciągnęło paroxism. Wielkie to jednak opatrzności Boskiej uznawamy dzieło, że jako nas w całości dotąd zatrzymywa tak i radzić o sobie pozwala, do czego że nas J. kr. Mć zwoływać raczy i ten sejm ku zabieżeniu praesentibus reipublicae malis składa, more maiorum i nim do spraw rzptej IchMć pp. posłowie nasi przystąpią, za takową non desertae patriae sollicitudinem, przez p. marszałka swego J. kr. Mci podziękują. 3. Zaczynać zaś sejmu tego nie skąd inąd zlecamy IMciom pp. posłom, tylko wedle praw i zwyczajów dawnych od wakancyej, któremu aby J. kr. Mć dosyć uczynił upraszać będą. A że i przeszłego sejmu rozerwania też wakancye powzięliśmy być przyczyną, wniosą tedy Ich Mć pp. posłowie do króla IMci prośbę, żeby J. kr. Mć nie chciał zaciraniem.... przy tychże wakancyach puszczać na szańc salutem publicam, a przykładem świątobliwych antecessorów swoich condescendere raczył precibus poddanych swoich. Te zaś wakancye skoro ad supplicem instantiam rozda J. kr. Mć, senatus consultorum rationem jako też pactorum conventorum upomną się pp. posłowie nasi. 4. Sejmy sine solennitatibus lubo dla potrzeby rzptej aby jednak bez listów sejmikowych składane nie były, upomną się IchMć pp. posłowie nasi. Więc iż to drugi sejm na alternacyej Małopolski pessimo exemplo jeden po drugim rozerwał się, przeto zabiegając temu na potem, jeśliby strzeż Boże, do rozerwania sejmu kiedy przyszło, aby z tejże lub z Małej lub Wielkiej Polski marszałek znowu dyrygował exemplo prawa Wielkiego księstwa litewskiego omnino starać się mają. 5. Po te wszystkie czasy zapału wojennego nie było takiego sposobu, któregoby do zleczenia ran swoich i uspokojenia tejże wojny nie zażyła ojczyzna, obaniendo sama siebie i ochotnie pectora civium niosąc na uspokojenie swoje, dotąd jednak remoram coś czyni, że nie tylko uspokojona nie zostaje, ale co raz to w większe wpada niebespieczeństwa i jęczy pod srogim dissolutae disciplinae militaris uciążeniem, zlecamy pp. posłom naszym, aby ze wszystkiemi zniosszy się województwy, możeli być i z senatem samym, przez uproszenie u J. kr. Mci praecario szli do J. kr. Mci i przez p. marszałka usilnie prosili, aby J. kr. Mć, jako pan chrześcijański radzić o nas chciał, pomniąc na świątobliwych przodków swoich, pod których reimentem kwitnąca zostawała et florens opibus ojczyzna nasza i jako do uspokojenia onej conatus swoje pilnie obrócił, tak i żeby taż ojczyzna w tak wielkich kosztach i spezach swoich nie odnosiła szkody, pomniąc i na to Jkr. Mć, że ruina ojczyzny naszej byłaby ruiną J. kr. Mci, ruina nas samych ruiną majestatu J. k. Mci. A stąd że zaraz, iż województwo nasze baczy to być z ostatniem wszytkiej rzptej jako niebespieczeństwem tak i zniszczeniem zaciągi wojska cudzoziemskiego, zarazem po upomnieniu się wakancyej, upraszać J. kr. Mci będą pp. posłowie, aby wojsko wszystko cudzoziemskie było abdankowane jako rajtarowie, piechota, dragonów zostawiwszy tylko niewiele i to nad którymi by oficerowie nie Niemcy byli, a urodzeni szlacheccy polscy. A jeżeliby też wojsko cudzoziemskie abdankowane nie było, aby wszyscy w zaciągach takowych zostawający pro hostibus patriae byli miani et persequendi in vita et fortunis. Na miejsce tychże cudzoziemców wojska polskiego konnego przybrać a na miejsce piechoty niemieckiej aby piechota węgierska zaciągniona była, jako daleko wygodniejsza. Inaczej aby do zapłacenia wojska rzpta nie przystępowała urgebunt IchMć pp. posłowie nasi. 6. A skądże, iż to nie dobrze, kiedy armorum et militiae genera odmienione bywają, zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, ut urgeant aby dawne genera militiae w ojczyźnie naszej i straszne przed tem nieprzyjacielowi każdemu reassumowane, to jest usarze z kopiami i petiorcy według dawnego zwyczaju żeby bywali. A że dla wielkiego rzptej

a) F. sami.

zniszczenia niepodobną widzimy, aby do nowych miało przychodzić zaciągów, przeto zlecamy Ich Mciom pp. posłom, aby na one nie pozwalali, to jednak wojsko, które na ten czas jest, aby in excubiis i w obozie zostawało absque discommoditate privatorum. W czem wszytkiem około wojska i rzptej obrony mają się znosić ze wszystkimi stanami także i o podatkach, patrząc jednak na desolowane kraje nasze, aby podatków wielkich nie przynosili. 7. W płacy zaś wojskowej aby tak sobie postąpiono urgebunt IMć pp. posłowie, to jest aby tym chorągwiom i regimentom, które z IMcią p. hetmanem na Ukrainę teraz nie chodziły albo nie doszły i jeszcze pozwijali chorągwie, lubo obwieszczone były, za tą ćwierć, którą to stracili na stanowiskach leżąc, nie płacono, ale facto calculo co tym wszystkim lub chorągwiom lub regimentom przychodziło, aby to wszystko, tym którzy chodzili z IMciami pp. hetmanami i podejmowali prace, dane było. A ta płaca za ćwierć darowną potrącona być mą. Których to chorągwi wszystkich, tak które chodziły jako i nie chodziły, aby regestr na sejmie przyszłym był podany od IMci p. hetmana urgebunt IchMć pp. posłowie nasi, tych jednak, którzy pozwijali chorągwie, aby na garle karano lub poruczników lub rotmistrzów urgebunt także pp. posłowie nasi. 8. Zabiegając dalszej rzptej obronie, jeśliby o pospolitem ruszeniu mówić przyszło, że to extremae vires reipublicae, jako najostrożniej pp. posłowie pozwalać na nie będą in vim onego piechotę z łanów pozwolą a za pieniądze konnych ludzi aby zaciągać. Do takowej zaś expedycyej żeby duchowni należeli, w tem jednak jako statibus et ordinibus rzpltej będzie się zdało akkomodować się mają; toż pospolite ruszenie aby według dawnych praw było nie ekscypując nikogo i w porządku należytem. 9. Upominki tatarskie aby oddane były, urgebunt pp. posłowie; jeśliby z tymiż do zjednoczenia przyszło, co bardzo potrzebna praesentibus reipublicae malis być widzimy, aby tam J. kr. Mć residenta swego jako testem cnoty ich i życzliwości ku rzptej miał, proponować to będą pp. posłowie nasi. 10. Z wielką stanu naszego szlacheckiego nietylko opressyą ale prawie cardinalium iurium dzieje się tej rzptej wzruszeniem, że stanowiska i hiberny w dobrach dziedzicznych JM. p. hetman inaudito exemplo naznaczył, przez które to stanowiska wielkie zniewagi i uciążenia ponosi stan szlachecki serio iniungimus IchMciom pp. posłom obstringendo fidem ich, aby ante omnia cum republica tota rekwirowali, cuius nutu te stanowiska naznaczone, tak że in praedam prawie ziemie województwa naszego poszły. Szkody zaś, które w dobrach ziemskich przez te hiberna i wybieranie łanowych stacyej i przez stanowiska w domach slacheckich są poczynione, ktożkolwiek z obywatelów nagrody szkód a nie paenas criminales dochodzić zechce, aby z podatków przyszłych także miast naszych zapłatę według poprzysiężonych regestrów od pp. poborców otrzymał, co przyśli pp. poborcy według regestrów przez pp. poprzysiężonych ukrzywdzonym płacić mają a zaś skarb inter abiurata albo za gotowe przyjąć te regestra powinien będzie praecavebunt to IMcie pp. posłowie nasi i na żadne podatki aby nie pozwalali. Skarb zaś żeby w tem szkody nie miał, tedy teraz takowe regestra poprzysiężone skoro ukrzywdzeni do skarbu podadzą, aby w asygnacyej wytrącał ex stipendiis kożdej chorągwi sumę szkód ewinkowaną, salva jednak iure agendi zostawać ma pp. żołnierzom, jeżeliby którzy innocenter accusati byli. Gwardya J. kr. Mci iż wielkie szkody privatis stanu szlacheckiego a mianowicie w ekonomiej samborskiej poczyniła, jako to IMci p. Jasienickiemu, na którego violenter nastąpiono samego, przeto aby z nich sprawiedliwość J. kr. Mci uczynić kazał włożą się w to serio pp. posłowie nasi. 11. Z wielkim jako rozerwaniem tak też et cum dispendio kosztów dzieje się, że niektórzy IchMć nie kontentując się jedną chorągwią albo pułkiem, różnych sią chwytają i krzywdy wielkie czynią, upomnią się przeto tego pp. posłowie, aby tego więcej nie bywało i kto rotmistrzem niech swej chorągwi pilnuje, którą tylko jedną ma mieć, kto kapitanem swego kornetu, oraz aby i chorągwie i regimenty trzymać mieli tego nie pozwolą. 12. Wielkie i w tem rzptej dzieje się ubliżenie, że rotmistrze wziąwszy na zaciąg pieniądze lubo obersterowie całą niemal ćwierć na zaciąganiu lub też werbowaniu zwykli trawić, aby tedy takowym płaca nieszła, urgebunt pp. posłowie i służba nie poczynała się, tylko na dwie niedziele przed wyściem do obozu, co fidei et curae zlecamy IMci p. hetmanowi, aby takowych

którzyby zmieszkiwali na sejm podawał in delatis. Więc aby towarzyszowi aby nie wolno było wypowiadać służbę, chyba aż w czwartej ćwierci służby swej. 12. Iż i nad prawo pospolite i ultra consensum universae reipublicae o zastawieniu funt-cameru gdańskiego obwieszcza nas instrukcya J. kr. Mci, przeto nie chcąc umniejszać prowentów do stołów J. kr. Mci należących, na takowę zastawę aby pp. posłowie nasi nie pozwalali IchMciom iniungimus i onym w tem limitatissimam dajemy potestatem. 14. Ztąd największą długu teraźniejszego rzptej województwo uznawa przyczynę, że wojsko w borgu zostawa, iż województwa swoich pewnych, którymby płacić miały, nie mają asygnowanych chorągwi; aby tedy rzpta więcej w dług nie zachodziła starać się mają IMć pp. posłowie nasi. 15. Aby wojsko wszytko na województwa rozdzielone było i onemu po województwach płacono, naznaczywszy ludzi do każdego województwa iuxta proportionem popatków w której ziemi albo województwie, a w tę liczbę wojska do płacy gwardya króla IMci nima się inkludować, której de proprio erario J. kr. Mć płacić ma. 16. Z wielką władzy IMci p. hetmana dzieje się diminucyą, że różne w wojsku zagęściły się iurysdykcye, jako to że cudzoziemcy insi inszy sąd swój i generałt mają, aby to lege cautum było, żeby sędzia wojskowy tak kryminały jak i civilia sądził i cokolwiek by się trafiło do sądu tak z cudzoziemskiego jako i polskiego wojska do jednej IMci p. hetmana i sędziego aby należało iurisdikcyej, w czem artykuł przeszły instrukcyej naszej in toto reasumujemy. Constat nam to ex rationibus thesauri, że wielkie na extraordinalne wydatki, więc na ujmowania wojskowych sumy są wydane, przeto aby in futurum takowych wydatków nie było, praecavebunt pp. posłowie. 17. Iż to patuit województwu naszemu, że pan Ubald, lubo wszyscy pułkownicy i obersterowie pod Batowem fato cesserunt i od ręki pogańskich polegli, zasługi ich wszystkie pobral, czego skarb na dwa miliony kładzie, przeto aby to wszytko rzptej się wróciło, urgebunt pp. poslowie nasi. 18. Więc, że skarb wielki ziem naszych obywatelom constat, jako wielkie tak w dziedzicznych jako i króla JMci stojąc dobrach rajtarowie szkody poczynili, biorąc nad ustawy i wyciągając chleby, także krzywdy i szkody nieznośne czyniąc, przeto aby takowym płaca w skarbie zatrzymana była et post comprobationem ukrzywdzonym z zasług ich aby nagrodzono było, starać się mają o to serio IchMć pp. posłowie nasi. 19. Indolere i nad tem niepomału musimy, iż taki wiele mając praw strony wybierania stacyej z dóbr króla JMci i rzpltej na to jednak nic nie bacząc pp. żołnierze te stacye ad libitum wybierają i wydawać sobie każą, co jest z ostatniem dóbr rzptej zniesieniem, przeto aby w to serio wezrała rzpta iniungimus pp. posłom i aby te chorągwie, które już chleby wybrały na zimę, onych teraz nie wybierali, przez uniwersał prętki J. kr. Mci praecavebunt pp. posłowie nasi. 20. A iż dotąd na szkody swoje, które żołnierz czyni, ukrzywdzony satisfakcyej mieć nie może, dlatego iż na rekognicye zasługi swoje wybiera, zaczem aby takowe rekognicye waloru odtąd nie miały i nikt się nie ważył na tayowe rekognicye dawać sub nullitate debiti et summae i takowych rekognicyej żeby in rationibus skarbowi nie przyjmowano, praecavebunt pp. posłowie. 21. Ordynacyą mynicy jeśliby dla szczupłości czasu na tym sejmie być nie mogła, przeto tunc strony mynice negotium aby ad pacatiora reipublicae tempora zachowano było, zlecamy Ich Mciom pp. posłom. 22. Widząc, że w stanie rycerskim wszystko praesidium rzptej zawisło, które za oderwaniem dóbr ziemskich i transformacyą onych w duchowne ustawać i niszczeć musi, mając tedy wiadomość, jako siła dóbr ziemskich tak w województwie wołyńskiem jako i tu w ziemi naszej przemyskiej przez ś. p. JejMć panią wojewodzinę wileńską i inszych OO. Jezuitom jarosławskim i ostrogskim perpetua donatione jest zapisanych i od stanu szlacheckiego oddalonych, przez co służby rzptej znaczna ujma a kościołów Bożych obrona upadać musi, efficient to IchMć pp. posłowie nasi, aby te dobra alienowane znowu ad statum equestrem przywrócone były i zapisy skassowane per legem zostały, a na potem to cavebunt in perpetuum, aby żadne fundacye sine scitu et consensu ordinum regni dziać się nie mogły. 23. Wielkie stąd prawu pospolitemu i ziemie przemyskiej dzieje się praeiudicium, iż starostwo przemyskie ze wszystkich dóbr obnażone zostało a nawet i miasto samo jest cum turbatione obywatelów i sądów samych przeszkodą od

zamku oderwane, skąd jako in diversitate iurisdictionum sądów naszych securitas vacillare musi, tak też et in executione sprawiedliwości wielkie zachodzą impedimenta. Zabiegając tedy temu pp. posłowie nasi starać się mają, aby komisarze przez konstytucyą sejmu teraźniejszego obywatele tuteczni byli naznaczeni, którzyby to mieli daną sobie facultatem do uspokojenia eo nomine trudności także dla obwarowania prerogatyw i iurisdicyej na miasto extenendarum, także poprawy i obrony zamku wedle dawnych zwyczajów salvis proventibus tenutariorum; więc że cum indignitate dzieje się ziemie naszej, iż intraty do jurisdicyej należący z rąk tenutariorum brachium regale wyglądać musi, przeto ciż komisarze aby też intratę na dobrach tegoż starostwa należących pokazać i wydzielić aby potestatem mieli starać się mają pp. posłowie serio. **24.** Częste od Ich Mciów pp. braciej religiej greckiej na każdym prawie sejmiku instancye a takowe, które zwykły i same trudnić sejmiki wymagają to na nas, aby tandem władyctwo przemyskie według praw i wolności narodowi religiej greckiej służących uspokojone było, zlecamy przeto IchMciom pp. posłom, obowiązawszy onych fraterno amore prosić J. kr. Mci, aby w dalszą już nie puszczając prolongacyą, według objetnicy na szczęśliwej elekcyej swej i toties pp. posłom deklarowanej, władyctwo pnzemyskie totaliter uspokoić raczył, processy względem tego władyctwa in quocumque foro i na jakichkolwiek osobach illegitime otrzymane aby zniesione były; także komissye którekolwiek z kancellaryej J. kr. Mci wyszły aby do decyzyej J. kr. Mci zatrzymane były starać się mają pp. posłowie nasi. Ciż IchMć religiej greckiej, aby wolne używanie nabożeństwa swego wedle zwyczaju w Lublinie mieli postarają się ciż IchMć pp. posłowie. **25.** Na urzędzie pisarza polnego co rzptej należy, snadnie każdy coniicere może, a że na ten czas tenże urząd vacat dla wzięcia do więzienia IMci p. Sapiehy, przeto aby subdelegat na miejsce IMci per legem publicam był dany starać się mają IchMć pp. posłowie; który to subdelegat aby był przysięgły i co ćwierć chorągwie popisował fideliter praecavebunt IchMć pp. posłowie. **26.** Stosując się do instrukcyej J. kr. Mci o wysłuchaniu rachunków pp. poborców a wyrozumiawszy ex calculo illorum, że jedni albo nie winni albo mało co, i to nie z samych siebie ale że miasta ekonomiej i insze libertacye sobie J. kr. Mci uprosiwszy onym podatków należytych nie wydali, z których exekucya propter inhibitionem przez mandaty J. kr. Mci trudna i niepodobna, tudzież że i od Żydów też podatki wybierać im nakazano dekretem przeszłym komisyej lwowskiej a wybrać ich od Żydów propter inopiam i dla świeżej plagi, którą przez ogień Pan Bóg na nich dopuścił tak iż funditus prawie pogorzeli, nie podobna, zlecamy przeto pp. posłom, ut ineant rationem cum republica i z IMcią p. podskarbim, aby wszystko to przyjęte było za gotowe tak względem miast libertacyami się zasłaniających, jako też względem Żydów, także i względem placów pustych w Przemyślu na różne klasztory i osoby duchowne pobranych, z których przed tem kontrybucye szły, kiedy simpla ziemi przemyskiej wedle skarbowej taryfy[a]) tak wiele wynosiła, i potrącono było, z tą deklaracyą, że jeżeli tego nie przyjmą, na żadne podatki pozwalać nie będą. **27.** Potomkom zaś IMci p. Madalińskiego podczaszego wieluńskiego ponieważ śmierć zakroczyła, że nie mógł być przy ostatnich dekretach równo z inszymi pp. poborcami, aby cokolwiek przyjęto IMciom in defectis, toż i pomienionym potomkom IMci p. podczaszego, a że na dwie raty, które przed tem wybierał nic a nic z ekonomiej samborskiej nie wziął, przeto aby to za gotowe przyjęte było, ponieważ te podatki musiałyby być z trudnością wybierane, starać się mają serio pp. posłowie nasi. **28.** Ziemia zaś lwowska ponieważ in toto facit skarbowi i kwity od IMci p. podskarbiego otrzymała, aby totaliter uwolniona była i poborca tejże ziemie IMć p. Kołek dekretem komissyej lwowskiej aby nie był agrawowany ratione reiterationis iuramentorum jakoby nieprawnych, zlecamy IchMciom pp. posłom, in futurum zaś aby iuxta formam legitimam przysięgi te odprawowane były. **29.** Ziemia także sanocka nie chcąc w niwczem deesse i zostać winną rzptej, czyniła exactam rationem przed deputaty naszymi z koła na to specifice deputowanymi z ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, fide, honore

a) P. taxy.

wprzód IchMciów obowiązawszy, aby żadnego faworu nie pokazowali nikomu, a to dla uznania wiele simpla ziemie sanockiej uczyni, a nie mogąc tego z siłu regestrów znaleść i kwitów antecedentium, aby według taryfy skarbowej miała tylko simpla poboru ziemie sanockiej uczynić, zlecamy tedy IchMciom pp. posłom, ut urgeant serio, iż kiedy według simple od pp. poborców przeszłych specifikowanej dosyć skarbowi uczynią pp. poborcy, od skarbu więcej inquietowani nie byli, do czego iż należy per constitutionem IMć p. Orzechowski podsędek sanocki, aby na tym sejmie kwit otrzymał zlecamy IchMciom pp. posłom naszym. Także i IMć p. Cebrowski wojski stryjski, aby nie według dekretu komisarskiego lwowskiego, ale według tejże simple płacił, a skoro dosyć uczyni, tedy równo z inszymi od dekretu et a paenis ma być wolen, bo taka simpla na ten czas się zgadzała z taryfą kiedy przy poborze furmanka chadzała. Do tegoż IMci p. Cebrowskiego, iż dana jest od skarbu asygnacya na trzy tysiące zł., które to pieniądze realiter na Krośnie i na inszych retentorach ukazuje, dlatego aby do tej asygnacyej wypłacenia nie był adstrictus i od skarbu agrawowany postarają się pp. posłowie. **30.** A że ta ziemia przemyska dowodnych zrazu regestrów ad manus nie mogła być informata, jako wiele abiurata zasańskie uczynią, względem których dwanaście poborów była pozwoliła i do wybierania onych IMć p. Wojciecha Snopkowskiego laudo sejmiku tutecznego naznaczyła, teraz jednak ex autenticis regestris, porachowawszy się sama z sobą, doszła do tego, iż wszystkich abiurat zasańskich simpla nie wynosi więcej tylko 1225 cirtiter, co do trzydziestu poborów czterech rachując po półdziewięta na cztery raty wynosi 41550; te zaś dwanaście poborów, które IMć p. Snopkowski wybiera, daleko większą wynoszą sumę i już pokazuje się, że IMć p. Snopkowski więcej wydał, niżeli te zasańskie wynoszą abiurata, zlecamy tedy IchMciom pp. posłom naszym, aby na żadne podatki nie pozwalali, aż to, cośmy ultra dali w przyszłych podatkach nam przyjęto będzie, o co my osobny rachunek z IMcią p. Snopkowskim będziem mieli i wolną sobie zostawujemy dyspozycyą. **31.** Do tego iż sama konstytucya po ziemi przemyskiej z tej strony Zasania, na której Przemyśl leży, nie wyciągała więcej tylko po półdziesiąta poboru na ćwierć salvis abiuratis, nasi zaś IchMć pp. poborcy wydawali do skarbu po dziesiąci poborów, to jest po półtora pobora nadto na każdą ćwierć, przeto dojrzą tego IchMć pp. posłowie, aby tak to, co nad abiurata zasańskie, jako też i co nad półdziesiąta pobora z drugiej strony Sanu wydaliśmy, z przyszłych podatków przyjęto nam i potrącono było. **32.** Czynił przy tem w kole naszem kwerelę IMć p. Walenty Fredro poborca ziemie naszej przemyskiej, że jest agrawowany od skarbu przez asygnacyę wydaną do niego na zł. dziewiętnaście set, które on przy rachunkach na komissyej położył za gotowe, mianowicie u Żydów na simplę zł. sto sześćdziesiąt, a Żydzi generaliter[a] wedle konstytucyej są uwolnieni, pod ten czas kiedy IMć p. Fredro wybierał pobory na mieście Prremyślu tak na cechach, których niemasz i rzemiosła nie robią, jako i domach, które pusto leżą po pierwszym ogniu przypadkowym, także i placach, na których kościoły i klasztory są postanowione a przychodziło z tego poboru pro simpla zł. 90 na sześć poborów zł. 540, na miastach zaś do ekonomiej należących, mianowicie Samborze, Soli, Starem Mieście zł. 2430, na mieście Drohobyczy zł. p. 824, z których miast i Żydów in summa uczyni zł. p. 4400, zaczem[b] iż on dosyć uczynił skarbowi, lubo tak siła mając w retentach zapłacił swoimi pieniądzmi chcąc się uwolnić w skarbie, mają tedy pp. posłowie ante omnia starać się, aby kwit od IMci p. podskarbiego otrzymany był a tę residuitatem summy na miastach, to jest wytrąciwszy 1900 zł. skarbowi należące, te miasta nie zastawiając się żadnemi libertacyami zł. 2500 oddali JMci p. Fredrowi a in quantumby te libertacye sejm approbował, tedy z pierwszych podatków któreby uchwalone były na ziemię przemyską wprzód IMci p. Fredrowi aniżeli na insze potrzeby rzptej te podatki obrócone były. A że i p. Polański poborca ziemie sanockiej do dwunastu poborów obrany oddał do skarbu według assygnacyej IMci p. podskarbiego na chorągiew IMci p. wojewody sędomirskiego piętnaście tysięcy pięć set sześćdziesiąt i siedm zł. pieniędzy sześć, także na chorągiew

a) generalem P. i T. b) P. że w tem.

IMci p. Arnolfa Chlebowskiego siedm tysięcy sto i sześć zł. groszy 10. panu Altemaiorowi za IMci p. Potockiego tysiąc zł. jako to asygnacyami w kole naszem deduxit, aby mu te sumy jako realiter wniesione były przyjęte, także aby ostatek poborów, które in retentis przy nim zostają skarb podług rachunku IMci p. Orzechowskiego podsędka sanockiego, który przed nim immediate poborów trzynaście wybierał, podług rachunków inszych pp. poborców od niego przyjął a nad inszych więcej poborow na nim nie wyciągał i z kondemnat go uwolnił, będą się starać pp. posłowie nasi. **33.** Ponieważ czopowe miasta Lwowa od nas na sejmie pozwolone na samą obronę noviter wyniesioną[b]) miało się obracać a nie na co inszego i do tych czas przez kilka lat żadnego tego skutku nie widzimy i żadnego pożytku ziemi lwowskiej nie czyni, jako przed tem czyniło, zlecamy IchMciom pp. posłom, aby się tego serio domówili, żeby się to czopowe na pożytek ziemi lwowskiej obróciło, to jest aby miasto poborów, jeśli teraz które będą, in tanta necessitate reipublicae z tej sumy, która jest już pewną sumą kazał król IMć udzielić, ponieważ dla spustoszenia wielkiego ziemi lwowskiej żadnych podatków pozwolić i składać nie mogą. **34.** Pessimo exemplo miasta niektóre ziemi naszej, jako to Sambor, Drohobycz i inne, uprosiwszy sobie ad importunam instantiam u J. kr. Mci przeciw prawu libertacye, podatki przez lat kilka zatrzymali i onych wydawać nie chcą, a co większa będąc procesami nakryte niektóre bronią exekucyej et vi resistunt jako to Sambor, drugie inhibicye sobie wyjednywają, przeto iż to summam sapit inaequalitatem et diminutionem podatków rzptej reassumując w tem artykuł sejmiku przeszłego zlecamy pp. posłom, ut urgeant, aby takowe libertacye zniesione były et in futurum nie wydawane, a miasta, które to tak sprzeczne są legi publicae, przez komisarzów na to przez konstytucyą naznaczonych i zesłanych wedle artykułu sejmiku przeszłego pokarane były. **35.** Z wielką dzieje się obywatelów województwa naszego szkodą, że niektórzy na słobody zawoławszy często a gęsto obywatelom ziem naszych poddanych odwabiają, przeto serio iniungimus pp. posłom, aby takowe słobody zniesione były et in futurum aby żaden nie ważył się bez wyraźnego dołożenia się rzptej na takowe wołać słobody sub paena duarum millium marcarum ad cuiusvis instantiam in illo foro, skądby chłop uciekł, repetenda; chłopi którzyby zbiegli aby sub paena bannitionis in instanti wydawani bywali. **36.** Że niektórzy IchMć wnieśli publiczne do koła naszego instancye, aby bona regalia w dzierżawach IMciów będące in ius haereditarium były obrócone, a to sapit alienationem et diminutionem praemiorum benemeritis, zatem na żadne alienationes et reformationes bonorum reipublicae in haereditaria Ich Mć pp. posłowie nasi nie pozwolą. **37.** Zagęściło się, że dekreta trybunalskie sejmowymi dekretami kasują i one znoszą a przez niesłuszne rzeczy suspendują zwyczajne processa cum summo status equestris praeiudicio; dla tego aby więcej dekreta takowe sejmowe nie zachodziły, jeśliby zaszły zniesione były, praecavebunt pp. posłowie. **38.** Na zniesienie kondemnat z pp. żołnierzów aby IMć pp. posłowie ullo modo nie pozwalali i onym dana eo modo assekuracya aby waloru nie miała, urgebunt ciż IchMcie. **39.** Widząc już non opinative ale samą rzeczą jako przez p. Wala pułkownika oczywista dzieje się rzptej szkoda i krzywda, gdyż od samegoż regimentu jego tu w Wiśni będącego pewną wzięliśmy wiadomość, że we wszystkim pułku, kędy dwanaście set ludzi być miało i na które ex integro od skarbu pieniądze bierze, nie ma tylko po piętnaście a najwięcej dwanaście pod chorągwiami zostaje ludzi, tedy instabunt pp. posłowie, aby to pułkownictwo p. Walowi wzięte było. A to co immerito zabrał od skarbu znowu rzptej, jako z pewnej od jegoż ludzi doszliśmy inkwisicyej, oddał. A iż kapitan jego pułku Assuerus Brad, elusive zabrawszy pieniądze na kompanią a nie mając słusznej liczby ludzi, chcąc dolose sobie i te pieniądze zyskać i narobiwszy po różnych wsiach nieznośnych krzywd sam potem odbiegł kompaniej a zaś ludzi niewinnych per iniuriosas actiones na sejm i za dworem institutas wexuje, uchodząc tych zbrodni i ekscessów w majętnościach szlacheckich poczynionych, jako to IMci p. Stanisława Drohojowskiego i mieszczan przemyskich, o których niewinności nam dobrze constat,

---

a) F. wymierzoną.

zaczem starać się o to będą pp. posłowie, aby takowe akcye vexatoriae i nie należyte sejmowi, miejsca tam nie miały i owszem ten paena evocationis był karany. 40. Wielka stąd i wszystkiemu stanowi szlacheckiemu dzieje się opressya i ludziom optime de republica zasłużonym praeiudicium, kiedy nietylko z wójtostw, ale i residencyej wójtowskich i folwarków stacye żołnierze a zwłaszcza kompanie niemieckie wyciągają i szlachtę oprymują, inibunt rationem pp. posłowie, aby wójtostwa po wszystkich starostwach, ekonomiach, dzierzawach, które ludzie stanu szlacheckiego trzymają stacyami nie były onerowane, i ktobykolwiek od wójtów slachciców stacye wyciągał, aby w każdym sądzie lub hetmańskim lub komisarskim lubo trybunalskim był paena capitis jako invasor domu szlacheckiego karany. 41. Lubo to stanęła sejmiku naszego deklaracya, żeby więcej abiurata na nowe desolacye nie szły, jednak widząc, jako co dzień za takowym nieznośnym przez żołnierza uciążeniem niszczeją dobra tak dziedziczne jako i J. kr. Mci, przeto aby onym droga i dalej nie była zagradzana, praecavebunt IchMć pp. posłowie. 43. Ponieważ ex delatione IMci p. pisarza ziemskiego przemyskiego księgi ziemskie przemyskie bardzo są nadpsowane i nadwątlone, to jest te, które po antecessorach IMci zostały, przeto aby komissya na rewizyą ksiąg pomienionych była naznaczona wniosą to IchMć pp. posłowie. Więc i kamienica, w której też księgi chowane bywają w Przemyślu przez ogień teraźniejszy bardzo jest nadwątlona et ruinam minatur, oraz żeby tejże kamienicy rewizya była, wniosą IchMć pp. posłowie. Toż że i ex delatione IMci p. pisarza grodzkiego przemyskiego z księgami grodzkiemi dzieje się, IchMć pp. posłowie takowąż rewizyą przyniosą 44. Z niektórych ziem ex privatis snać rationibus stanął artykuł, aby iurgelta albo pensie dożywotnie przywilejami J. kr. Mci bene meritis dane sejmem skassowane były, tedy na takowe prawo praemiis ludzi zasłużonych a zatem i ochocie do usługi rzpltej przeciwne videtur i munificencyej J. kr. Mci zagradzałoby drogę, zlecamy IchMciom pp. posłom, żeby na takowe zniesienie privilegiorum jako prawu pospolitemu i majestatowi pańskiemu derogujące nullatenus nie pozwalali. 45. Praesidium lwowskie, że jest uprzykrzeniem wielkiem obywatelom ziemie lwowskiej chodząc po włości raczej a nie Lwowa pilnując, przeto uchodząc tego urgebunt pp. posłowie, aby temu praesidium co miesiąc płacono, komisarz do tego praesidium ponieważ IMć p. podkomorzy lwowski to składa z siebie, aby był przez konstytucyą naznaczony którýby ich sądził i miał facultatem ultimarie o krzywdy, jeśliby jakie poczynili decidendi, a jeśliby tenże p. komisarz sprawiedliwości nie uczynił, powinien sie będzie o to na kwerelach lub w sądzie ziemskim sprawić. 46. A że i insze regimenty wybrawszy chleby na stanowiskach umyślnie na włości wychodzą i czyniąc krzywdy a po kilkanaście niedziel krążąc znowu się wracają przeto serio iniungimus IMć pp. posłom, aby którymby to dowiedziono przy płacy priwowani byli zasług i karani a tym czasem aby im nic rekognicyami nie wydawano. 47. Obronę domową ziemi sanockiej jako też approbationem laudi ratione securitatis na przyszły sejmik relacyjny przyniosą nam IMć pp. posłowie, także też restauracyą zamku sanockiego wedle artykułów przeszłych i dawnych zlecamy pp. posłom naszym, aby przez konstytucyą obwarowana była i ten zamek ab extrema ruina mógł być zachowany Więc iż ta ziemia sanocka contra declarationem na sejmiku wisnieńskim relacyjnym 1652 datam insze sobie privatim poborce obrała, tedy IMć p. Żurowski laudo sejmiku wspomnionego do wybierania tychże poborów naznaczony respondere skarbowi nie był powinien, ponieważ onych nie wybierał ani się tykał, ale żeby ten, który privatim obrany jest odpowiadał. 49. Wiele na tem wszystkiemu województwu ruskiemu i ziemi naszej przemyskiej należy, aby tych czasów niebespiecznych miasto Przemyśl prawie pograniczne jako w najlepszym porządku et firmissimo praesidio zostawało, co łatwoby stać się mogło, gdyby iurisdikcye per privatas dispositiones a magistratu civili i posłuszeństwa oderwane do słusznego porządku wprowadzone były i publiczne provento per oppressionem et privatorum iniuriam alienowane znowu miastu restituowane zostały, zaczem będą się starać IchMć pp. posłowie nasi, aby authoritate sejmu naznaczeni byli komisarze cum plenaria facultate, którzyby zjechawszy do Przemyśla ex iusto et aequo prawa uważywszy, to cokolwiek detrimento publico per dispositiones privatis avulsum reintegrowali, iurysdikcye wsze-

lakie ordinarii magistratus władzy podali et in possessione originalium proventuum miasto wprowadzili. 50. Trzymając się deklaracyej sejmiku przeszłego na indigenaty ale tylko same węgierskie, to jeśli o nie prosić publice będą, IchMć pp. posłowie pozwolą. na insze iż są contra dignitatem rzptej i te osoby, które o nie proszą nullo merito ambiunt, tego żadnym sposobem ciż IMciowie nie pozwolą i owszem expostulować będą, aby więcej osób takowych kancelarye J. kr. Mci nie proponowały, którym praestare hoc reipublicae beneficium byłoby magis probro aniżeli ku ozdobie tejże rzptej, ani tedy p. Andrzejowiczowi ani p. Dziboniemu na też lub nobilitacye lub indigenaty nie pozwolą. 51. Wielka, która pp. Kulczyckich obywatelów ziemie naszej od p. Kuderowicza rotmistrza potkała wiolencya przeraziła serca wszystkich nas, gdyż niektórych pozabijano, drugich powiązano nie jako szlachtę, domy im popalono i wszystkę substancyę poszarpano. Iniungimus tedy IchMciom pp. posłom naszym, aby gorąco wnieśli do J. kr. Mci instancyą, aby z takowych excessivis nieodwłóczną IMci p. hetmanowi sprawiedliwośc czynić J. kr. Mć roskazał. 52. Doszło nas też wiedzieć, że p. Krynicki namiestnik porucznika chorągwie IMci p. Kalinowskiego bez wiadomości rotmistrza swego naczyniwszy szkód bardzo siła, chorągiew zwinął, przeto aby sądzony i karany o to był urgebunt Ich Mć pp. posłowie. 53. Fundacya i dotatio primaria kościoła farnego sokalskiego, iż jest per ius patronatus i inkorporowanie do kościoła krasnostawskiego przez kapitułę chełmską zniesiona, a stąd kościół tenże do desolacyej wielkiej przyszedł nie mając własnego plebana pasterza, przeto aby to ius patronatus kapituły chełmskiej zniesione było per legem publicam starać się będą IchMć pp. posłowie et in posterum aby fundacye suo loco zostawały i nie podszywane były pod insze beneficya, ponieważ się to dzieje nad wolą i licencyą pierwszych fundatorow i z krzywdą ich jest praecavebunt IchMć pp. posłowie. 54. Wniosą gorącą instancyą IchMć pp. posłowie nasi za pannami zakonnemi konwentu lwowskiego św. Dominika, którym nie tylko klasztor spustoszony przez nieprzyjaciela, ale i same bez wielkiej zostawają prowizyej, aby za pewną sumę mogły dobra królewskie authoritate legis za konsensem J. kr. Mci do pewnych lat na klasztor otrzymać i tak sobie prowidować. 55. Takowąż instancyę wniosą za OO. Franciszkanami grodeckimi, aby ex consensu publico u J. kr. Mci plac mały kałużny klasztorowi tychże OO. przyległy inkorpowany tymże OO. był i oddzielony. 56. Praeiudicioso exemplo województwo wołyńskie dotąd pozwolony od wszystkich województw i już od kilka lat wydany gratitudinem że niewydawa, naznaczony i należący sukcesorom IMci p. podskarbiego koronnego, o co słuszną w kole naszem zanieśli instancyą, urgebunt IMć pp. posłowie nasi, aby nieodwłócznie ta summa gratitudinis przez województwo wołyńskie jako najprędzej uiszczona do rąk tychże IMiów sukcessorów była i w skarbie koronnym ta summa, którą skarb pro defectis u tych IMciów sukcessorów kladzie, pro perceptis przyjęta, ostrzegą przez konstytucyą tego, aby województwo wołyńskie sub paenis legum de retentoribus sancitis takową gratitudinem wydać powinno było tak skarbowi jako też sukcessorom restantem summam. 57. Reassumując w tem artykuł sejmiku przeszłego, że IMci p. Stefanowi Leduchowskiemu dobrze rzptej zasłużonemu obóz pod Beresteczkiem stojący w niwecz prawie majętności obrócił, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom, aby jako inszym IMciom na Wołyniu dano rewizyą do uznania szkód przez obóz pomieniony poczynionych, tak i IMci a po odprawieniu tejże rewizyej nagroda od rzptej i Jkr. Mci była obmyślona. 58. W takąż że popadł szkodę w majętności swojej IMć p. Chmielecki przez obóz pod Gliniany stojący, przetoż aby taż rewizya do dóbr IMci była dana i nagroda słuszna w rekompensie obmyślona, urgebunt pp. posłowie. 59. Więc że i IMć p. starosta zwinogrodzki niemniejszą poniósł, usługi rzptej pilnując, a w rzeczach swoich przez nieprzyjaciela sobie pobranych szkodę, przeto aby w nagrodę zasług swoich, tak też i za te szkody podjęte mógł mieć słuszną rekompensę wniosą instancyę IMci pp. posłowie nasi. 60. Tem trwała i kwitnęła zawsze ojczyzna nasza, że ludzi wielkich zasługi i prace dla siebie pedjęte zawsze z należytą przyjmowała wdzięcznością i onym słusznych i powinnych nigdy nie zaniedbywała podziękowania, tegoż i IMci p. wojewody kijowskiego podjęte świeżo lub w podeszłym wieku słusznie wyciągają dla rzptej co-

natus i fatygi, przeto incumbent in eam curam IMć pp. posłowie nasi, aby IMć należyte od rzptej odniósł podziękowanie, że non parcet aetati non parcet sangvini i usiłuje ojczyznę uspokoić i dalej tedy aby IMć nie ustawał i jako stróż całej rzptej nie chciał mieć cordi salutem a tandem wydźwignąć ją et asserere in libertatem pacis et tranquillitatis przykładem antecessorów swoich upraszać będą. 61. Tymże starszych i cnych przodków swoich torem, że i IMć p. wojewoda bracławski ukazał lubo w różnych okazyach ale i w teraźniejszym chodząc z IMcią p. hetmanem w Ukrainę nieustawającą w sobie do nieśmiertelnej sławy ochotę, jako się nam słyszeć dostało, słuszną baczy być koło nasze, aby IMć takoweż odniósł od rzptej podziękowanie, postarają się tedy oraz pp. posłowie, aby i oraz ut non desit patriae jako wielki tejże civis upraszając. 62. Nie jest żaden w ojczyźzie civis tak peregrinus, któryby IMci p. oboźnego koronnego zasług i wysokich meritorum nie był wiadomy, tegoto IMci być wiemy, który od lat dawnych oddawszy się na usługę rzptej cale i onej ustawicznie pilnując, żadnej nie opuszcza okazyej, za którąby spuścić co zwyczajnej do usłużenia tejże ojczyzny ochoty miał, co i teraz pokazał chodząc w Ukrainę pod przeszłą zimę i tam niewczas i fatygi podejmując wojenne, aby tedy IMć słuszne odniósł podziękowanie i godne zasług meritorumque suorum in facie reipublicae wspomnienie, starać się będą Ich Mć pp. posłowie, oraz żeby J. kr. Mci osobną tychże meritorum IMć rationem upraszać będą. 63. A potem jako IMci p. wojewodzie kijowskiemu, IMci p. wojewodzie bracławskiemu, IMci oboźnemu koronnemu podziękowania wniosą instancyą IchMć pp. posłowie przy słusznych zasług każdego z IchMców zaleceniu. 64. Naprzód za IMcią p. wojewodą ziem naszych, który z zacnych przodków swoich służąc rzptej nie ustawa dotąd i nie tylko fortunami swemi ale co najmilszego pignora swoje i zacne potomki kładzie na szaniec i ochotnie waży dla ojczyzny całości, przy słusznej tedy meritorum IMci rekommendacyej upraszać IchMć pp. posłowie nomine publico J. kr. Mci będą, aby J. kr. Mć wzgląd miał jako na zasługi tak też in diminutas fortunas IMci częścią przez nieprzyjaciela, częścią przez codzienną ojczyzny usługę, a z dobroczynności swej pańskiej w rekompensę tak wielkich szkód, w nagrodę tak wielkich zasług w odwdzięczenie takiej miłości ku ojczyźnie i ochoty, z którą syna własnego dał in obsidem pro republica, udzielił J. kr. Mć szczodrobliwie chleba benemeritorum, powtóre prosić o to będą gorąco IchMć pp. posłowie. 65. Nie przepomną przy tem IchMciów jako całej rzptej tak też i województwu a ziemiom naszym dobrze zasłużonych, jako to JW. IMć p. kasztelana lwowskiego, IMć p. podkomorzego lwowskiego, przemyskiego i sanockiego, także IMć p. starostę przemyskiego, także IMć p. podstolego przemyskiego, także IMć p. Korniakta, z których IchMciów jako każdy qua pace qua bello w różnych okazyach rzptej województwu naszemu służył i ma wysokie merita, tak też aby J. kr. Mć tychże zasług IMciom memor był i one w podawających się nagrodził okazyach, upraszać J. kr. Mci Ich Mć pp. posłowie mają. 66. Wniosą instancyę i za IMcią p. Szumlanskim, aby jako zasługi onego nagrodzone od J. kr. Mci być mogły, tak też i sprawa jego z posesorami Podhorodec mogła być praevia inquisitione sądzona. 67. In desideriis miasta Lwowa, iż się jeszcze województwa naszego ziemie nie przezrały dobrze, ani też w nich żadnych informacyej mają, przeto na nie pp. posłowie nasi pozwalać nie mają, ale one ad feliciora reipublicae tempora zachować mają. 68. Miasto Przemyśl iż do ostatniego przychodzi zniszczenia, przeto aby od stacyej żołnierskich było uwolnione upraszać mają IchMć pp posłowie nasi. Także za miasteczkiem Wisnią, Mościskami i Stryjem aby zabiegając dalszemu ich zniszczeniu od tychże stacyej i stanowisk żołnierskich uwolnieni byli. 69. W innych zaś sprawach, jako całą rzptą tak też i województwo nasze zachodzących, iż i na przeszłym sejmiku są od nas zgodnie namianowane artykuły i w przeszłej instrukcyej wpisane, przeto one i teraz reasumujemy i one IMciom pp. posłom popierać zlecamy. 70. A że IMć p. starosta przemyski[1]) publiczną w kole naszem zaniósł manifestacyę, iż dla rozerwania i oderwania ludzi do zamku przemyskiego obrony należących vacillare securitas tego zamku musi, przeto

[1]) Madaliński Marcin.

praecavendo indemnitati suae in casu periculi na ten zamek, aby to IMci nie przypisowano, którą to manifestacyę koło nasze przyjęło. 71. I te na ten czas zgodnie przez nas namówione punkta Ich Mciom pp. posłom oddając i ci na początek sejmu zjechawszy aby proponowali upraszając pro debito affectu in patriam ex confidentia integra przeciwko nam obywatelom województwa tegoż podpisać IMci p. skarbnikowi koła na ten czas naszego i do grodów ziem naszych podać zaleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die 19. maja anno Domino 1654. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek sejmiku ziem ruskich wisnieńskiego.

Castr. Prem. Rel. 380 p. 1671—1689; Fasc. Cop. Castr. Prem. 18 p. 698—710.

72.

Wisnia, 11. sierpnia 1654.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego, przychylając się do konstytucyej sejmu przeszłego warszawskiego na dzień naznaczony pro die undecima Augusti do Wisznie na sejmik zgromadzeni[1]) wprzód listu J. kr. Mci p. n. m. na ten sejmik zesłanego przesłuchawszy a przytem upatrując urgentes ojczyzny necessitates za spólną zgodą i namową naszą pod aprobacyą sejmową takowe ad relationem Ich Mciów pp. posłow, bo jeszcze konstytucyi drukowanych mieć nie mogliśmy, skłaniając się między sobą, niżej wyrażone stanowimy laudum. 2. Podatków na przeszłym sejmie warszawskim uchwalonych z wielkiem uciśnieniem ex numerosa et instanti exactione wynikającem a) lecz wygadzając potrzebom rzptej takowe uchwalamy. 3. Naprzód ziemia lwowska na zapłatę danego długu in retentis nie zostawała nie winna per declarationem skarbu samego, a ponieważ mają in paratis z czopowego miasteczek ziemie lwowskiej cztery tysiące trzysta zł. bo IMć p. starosta zydaczowski[2]) bierze dwieście zł. na reparacyę zamku zydaczowskiego z tego czopowego; trzy tysiące zaś zł. co pożyczyli podczas niebespieczeństwa wielkiego na zapłacenie piechocie na praesidium we Lwowie będącej z czopowego miasta Lwowa przyjęła im rzpta za gotowe na teraźniejszą płacą starego długu, co wszytko uczyni siedm tysięcy trzysta zł., tedy już nie dwadzieścia i cztery poborów ale czternaście poborów powinni będą składać. Które p. poborca do tego naznaczony powinien będzie wybierać, począwszy a die vigesima Augusti aż do ultimam Septembris i te pieniądze oddać na płacę żołnierską we Lwowie, nie jeżdżąc do Radomia jako mens legis każe, salvis abiuratis. A IMć zaś p. podkomorzy lwowski[3]) do tych czternastu poborów jako administrator czopowego miasteczek lwowskich, powinien będzie dodać te cztery tysiące i trzysta zł., także i rekognicye na trzy tysiące zł. od IMciów pp. rotmistrzów pieszych, to jest od IMć p. Janickiego, od IMci p. Kochanowskiego, od IMci p. Bobowskiego sobie dane do rąk tegoż IMci p. poborce, to jest IMci p. Józefa Swierskiego miecznika ziemie halickiej i salarium temuż panu naznaczamy po groszu od złotego od gotowych pieniędzy, na co z osobna powinni będą poddani składać, żeby już p. poborca nie wytrącał salarium skarbowi. 4. Do nowej zaś płacy wojsku na trzydzieście poborów i półosma obieramy IMci p. Łychowskiego podsędka ziemie lwowskiej, który wydawszy uniwersały wcześnie tak do Lwowa jako i do Żydaczowa, będzie wybierał na każdą ćwierć po półosma pobora przez pięć ćwierci a pocznie te pobory wybierać pierwszą ratę półosma pobora a die vigesima Octobris ad diem vigesimam sextam Novembris, na drugą zaś ćwierć w przyszłym roku, in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto, także półosma pobora pocznie wybierać, a die vigesima Ianuarii ad diem vigesimam sextam Februarii; trzecią ratę a die vigesima Aprilis ad diem vigesimam sextam Maii, czwartą ratę a die vigesima Iulii ad diem vigesimam sextam Augusti

[1]) Vol. l. IV. 463, [2]) Adam Dzierżek. [3]) Piotr Ożga. a) S. wynikającej.

ostatnią ratę jako i pierwszą. A że będzie miała ziemia lwowska półpięta tysiąca zł. z czopowego tychże miasteczek lwowskich, jeżeli jakie casus fortuiti nie będą, strzeż Boże, na lwowską ziemię, tedy IMć p. podkomorzy lwowski także do rąk IMci p. poborce z którym porachować się ma wiele jeden pobor uczyni a IMć p. poborca powinien też wytrącić w którejkolwiek racie tyle poborów ile ta suma wyniesie i deklarować zaraz to ma, dawając kwity wiele poborów wytrąci z tych trzydziestu półosma lubo to w drugiej albo w trzeciej racie. A ten rachunek ma czynić przy tymże IMci p. podkomorzym lwowskim, przy IMci p. staroście zydaczowskim, przy IMć p. Olbrychcie Krosnowskim stolniku podolskim, przy IMci p. wojskim lwowskim także przy IMć p. pisarzu ziemskim lwowskim unius duorumve absentia non obstante a to dla werifikacyej, na co powinni się będą IchMć naznaczeni podpisać IMci p. poborcy, a IMć p. poborca powinien będzie IMciów listem obesłać, kiedy to będzie czynił. Toż i pierwszy IMć p. poborca powinien będzie uczynić do zapłacenia starego długu wojskowego i wybierania czternastu poborów naznaczonych, ale w tamtym miesiącu, to jest vigesima sexta Septembris; salarium takież IMci p. poborcy naznaczamy jako i pierwszemu od złotego po groszu, poddani zaś będą przysięgać nie tak jako za przeszłych popoborców, ale jak dawno przysięgali. A ci poddani raz przysiągszy drugi raz przysięgać nie powinni. Przysięgać mają wedle formy naznaczonej na komisyej lwowskiej. A ponieważ IMć p. Stefan Narajowski sędzia lwowski iuxta submissionem nie pokazał ani banicyej super retentores, jako w rachunkach pokazał, ani też co per decreta w gotowiźnie ma po kwicie sobie danym, tedy to IMć na przyszłej elekcyej deputata co utrumque praestare i tę gotowiznę oddać na nowy zaciąg to powinien uczynić sub paena solutionis de proprio 5. Ziemia przemyska czyniąc także dosyć deklaracyej na przesłym sejmie IMciów pp. posłów uczynionej wydać submittuje się takowym sposobem. Ponieważ IchMć pp. posłowie ziemi przemyskiej contra mentem nas wszytkich et cum laesione aequalitatis obywatelów ziemi tejże różne przynieśli podatki, to jest z jednej strony Sanu sine abiuratis a z drugiej strony salvis abiuratis, czem szkodliwą nocivo exemplo między naszemi ziemiami uczynili dismembracyą i ciężar wielki wnieśli, przeto uchodząc tejże dismembracyi i widząc to być cum maximo onere obywatelów na tamtej stronie Sanu mieszkających, których aeque bona per praesentes ojczyzny calamitates są desolowane impossibilem widząc w tem coequationem, pomienione podatki cum abiuratis i z tamtej strony Sanu wybierać pp. poborcom naszym zleciliśmy et non obstante declaratione, którą nad intencyą naszą IchMć pp. posłowie uczynili indemnitati jako pp. poborców tak też i wszytkich obywatelów pomienionego Zasania do generalnej wszytkiej rzptej decyzyej praecavemus. Te tedy pobory na pięć rat wybieranie onych rozdzieliwszy takowym sposobem wypłaca; na pierwszą ratę, która się pocznie wybierać die prima Septembris kończy się die prima Novembriis przychodziło na zapłatę dawnego długu wojsku poborów dwadzieścia i cztery a na nowy zaciąg a prima Octobris zaczynający się półosma pobórow. Skłaniając się tedy do deklaracyej iż nad pobory w Brześciu pozwolone supplendo abiurata zasańskie wydała ziemia przemyska poborów ośmnaście, a jako się ex deligenti inquisitione et ratiocinatione na sejmikach naszych pokazało, że tylko ośm poborów ad supplendum defectum abiuratorum zasańskich sufficiunt, zaczem dziesięć poborów nadto zostaje, tedy te dziesięć poborów w te teraźniejsze potrącamy. Wszakże stosując się do tejże deklaracyej pp. posłów naszych dla pokazania tego na trybunale przyszłym radomskim uprosiliśmy IMć p. Macieja z Unichowa Ustrzyckiego podstarościego grodzkiego przemyskiego, aby na tenże trybunał zjechawszy tak defekta abiuratorum zasańskich pokazał, jako że te dziesięć poborów nad konstytucye brzeskie są oddane dedukowa i kwit od skarbu rzptej otrzymał. A żeby IMci p. posłowi naszemu we wszytkiem wiara była dana upraszamy, gdyż to wszytko bona fide et trutina diligenti w kole naszem stało się. Jeżeliby też na tymze trybunale pokazało się, że co jeszcze względem tych poborów defalkowanych suplementować przyjdzie, tedy że i to do skarbu rzptej wniesiemy w przyszłych podatkach asekurujemy. Nadto, że teraz gotowemi pieniądzmi za poddanych naszych półtora pobora zakładamy, już nie zostaje wybierać IMci p. poborcy do pierwszej raty obranemu tylko poborów dwadzieście, bo z tymi złą-

czywszy dziesięć potrącone poborow i półtora w gotowiźnie oddanego uczynią trzydzieście i półtora poborów. W drugiej racie poborów półosma wydać ma, których wybieranie poczyna się a die vigesima Ianuarii ad diem vigesimam quintam Februarii in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto; w trzeciej racie także półosma poborów, których wybieranie poczyna się a die vigesima Aprilis ad diem vigesimam quintam Maii; w czwartej racie także poborów półosma, których wybieranie poczyna się a die vigesima Iulii ad diem vigesimam quintam Augusti w roku tymże; w piątej i ostatniej racie poborów pięć tylko wybierać się ma, bo IMć p. starosta przemyski półtrzecia pobora do tej raty jako i półtora do pierwszej raty czopowego dołożyć powinien, o czem niżej wypisze się. Tych pięci poborów w ostatniej racie wybieranie zaczyna się a die vigesima Octobris ad diem vigesimam quintam Novembris w tymże roku. 6. Czopowe przy tem ziemia przemyska, które przez czas nie mały znaczną sterilitatem nam było przyniosło uchwala sobie. A jako zawsze per emulationem res crescunt tak i ten podatek czopowego per plus offerentiam do takowego prowentu przywiedliśmy, plus offerenti IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście przemyskiemu per arendam ten podatek czopowego w ziemi przemyskiej puszczamy do lat dwu non ultra, na rok każdy po siedmnaście tysięcy, co za dwie lecie uczyni trzydzieście i cztery tysięcy ma dać IMć p. starosta przemyski. Której arendy cursus zaczyna się a die decima quinta Augusti w roku tysiąc sześćset pięćdziesiątym czwartym a kończyć się ma die decima quinta Augusti w roku tysiącznym sześć setnym pięćdziesiątym szóstym. Do disponowania tej sumy uprosiliśmy na szafarza IMć p. Andrzeja z Nowotańca Stana podkomorzego ziemie sanockiej, za którego dyspozycyą tę sumę arendowną, sposobem takim IMć p. arendarz wypłacać ma. Do pierwszej raty poborów naznaczonemu IMci p. poborcy przez ręce IMci p. szafarza ma oddać IMć p. arendarz sumę taką, któraby założyła półtora pobora zupełne, rachując one jako wynosiły cum abiuratis. Do raty zaś ostatniej, która przypada die vigesima Octobris ad diem vigesimam quintam Novembris in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto naznaczonemu p. poborcy przez ręce IMci p. szafarza ma oddać sumę taką, któraby wystarczyła na półtrzecia pobora zupełne, rachując one jako wyniosą cum abiuratis; a residuum summy co będzie należało do wypłacenia wszytkiej sumy arendownej, to jest trzydziestu tysięcy zł. i czterech tysięcy w zwyż mianowanych, za dwie lecie na arendę czopowego pozwolonych, IMć p. arendarz powinien oddać do rąk IMci p. szafarza pomienionego przy expiracyej arendy, to jest die decima quinta Augusti in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Która suma co ex residuo do rąk IMci p. szafarza będzie oddana w naszej spólnej dispozycyej zostawać będzie. Nie ma jednak na co inszego obracać się ta suma tylko na założenie poborów. Postanowienie tej arendy jest takowe z IMcią p. starostą przemyskim tylko do tak dwu non plus ultra, że ma być arenda wydana od IMci zupełną sumą trzydziestu i czterech tysięcy sine omni penitus defalcata. A post decursum lat dwu toż czopowe komu inszemu z braci lubo per plus offerentiam lub jako na ten czas Bóg secundabit nasze consilia ma być konferowane. Powinien też IMć p. starosta przemyski po expiracyej arendy zarazem regestr wybierania czopowego za swojej exakcyej do ksiąg autentycznych przemyskich podać. A że retenta przeszłych lat czopowego wybierać także będzie IMć p. starosta, co IMci jako legum executori committimus i bierze to na się IMć, tedy na sejmiku z percepty onych rachować się ma jako też i z wydania tej sumy IMci p. szafarzowi arendowanej złotych trzydziestu tysięcy i czterech. A jeżeliby też IMć p. arendarz na te raty nie oddał zupełnie sumy naznaczonej i wyrażonej do założenia poborow tedy ad instantiam cuiusvis processu fisci respondere powinien. Wybieranie tego czopowego IMci p. arendarzowi po wszytkich miejscach, gdzie antiquitus szło, od wszelakich likworow wedle konstytucyi o czopowem wolna executia jest pozwolona nawet i libertacye przeciwko prawu otrzymane nie mają obstare exekucyi podatków czopowego. A securitas uczynienia exekucyej ma być zachowana wedle konstytucyej teraźniejszej o exekucyej poborów uchwalonej. Wolno też będzie IMci p. staroście obrać sobie instigatora, co tą naszą uchwałą stwierdzamy aby czynił cum retentoribus podatków et cum renitentibus execu-

tionem. 7. Miasta wszytkie i miasteczka w ziemi przemyskiej z wybierania czopowego przez ten wszytek czas, jakośmy nie mieli ani arendarza ani administratora tego podatku, rachunki czynić powinne na kwerelach in praesentia officii castrensis premisliensis pierwszych, przed deputatami i urzędem grodzkim. IchMciów pp. deputatów do słuchania tych rachunków upraszamy i naznaczamy IMć p. Kacpra Wojakowskiego podstolego przemyskiego, IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmskiego, IMć p. Walentego Fredra. 8. A że zostało się winno nie oddanej sumy JW. p. wojewodzie ruskiemu hetmanowi polnemu koronnemu[1]) złotych ośmnaście set, tedy naznaczamy, aby ex retentis przeszłych lat czopowego ziemie przemyskiej przez IMć p. arendarza teraźniejszego czopowego ziemie tejże oddane były te zł. ośmnaście set IMci jako najprędzej. IMci p. posłowi na trybunał radomski za ochotną usługę i drogę nie bez kosztu gratificando naznaczamy zł. dziewięć set takim sposobem; to jest z retentów czterech poborów, które wybierał IMć p. pisarz ziemski przemyski[2]) ex nunc mają być oddane zł. sześć set i czterdzieście a zł. dwieście sześćdziesiąt, także z tych poborów retent, które są podane na delacye, którą to delatę i drugą zasańskiej kontrybucyej, podpisane ręką IMci p. marszałka naszego do grodu podać zlecilismy. 9. IMci p. pisarzowi ziemskiemu przemyskiemu dany jest kwit z wybierania czterech poborów w roku tysiąc sześć set czterdziestym ósmym uchwalonych; z tej tedy tylko sumy, którą IMć wydał kwit ten ma być rozumiany, a residuum retentorum, na delacye do sądu grodzkiego przemyskiego podanych, ciż IMć panowie sądowi grodzcy przemyscy, IMć p. Maciej z Unichowa Ustrzycki podstarości przemyski, IMć p. Stanisław z Sitna Siciński pisarz grodzki przemyski per exactionem et executionem officiosam wybierać mają i wybierane retenta ad aerarium ziemie przemyskiej oddać i realiter wnieść jako najprędzej powinni. A IMć p. pisarz ziemski przemyski jako emeritus civis in patria i w województwie naszem i na godnych a pracowitych zawsze ojczyzny consenuit usługach, wolny już zostaje od exekucyej retentorum i z potomkami swymi. IMci p. Piotrowi Sicińskiemu rotmistrcwi pieszemu ziemie przemyskiej zł. sto z retentów dawnych czopowego, które wybierał IMć p. podstoli przemyski, oddać przez ręce IMci p. starosty przemyskiego arendarza czopowego naznaczamy. Iniungimus to IMci p. Pakoszowi instigatorowi ziemie przemyskiej, aby cum retentoribus kontrybucyi na łanowego żołnierza per causam fisci czynił, a jeżeliby o to od kogo ad quodlibet forum był pociągniony, tedy praesenti laudo obligujemy się IMci evincere et intercedere i etiam jako ze wszytkiej ziemie interesse czyniącego a nie z swej prywaty także i koszty nagrodzić jeżeliby jakie IMć p. Pakosz na to łożył. 10. Ziemia sanocka aprobując także deklaracyą IchMci pp. posłów swoich a zachowując sobie salvam coaequationem na przyszłym da Bóg sejmie, jeżeli czego z tych ośmnastu poborów w Brześciu uchwalonych na zwyż do skarbu nie wniosła, gdyż teraz w tem kalkulacya stanąć nie mogła, takowym sposobem te podatki cum abiuratis postanowione wydawać będzie. W pierwszej racie poborów dwadzieścia i cztery, tych wybieranie zaczynać się ma die vigesima quarta Augusti a kończyć się ma die trigesima Septembris; w drugiej racie poborów półosma, tych wybieranie zaczynać się ma vigesima Octobris a kończyć się ma die vigesima quinta Novembris; w trzeciej racie poborów piętnaście, ale jednak dla ciężkości poddanych przez jednegoż p. poborcę na dwa razy mają być wybierane. Pierwszej wybieranie półośmu poborów raty zaczyna się die vigesima Ianuarii a kończyć się ma die vigesima quinta Februarii in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Drugich za się półosma poborów wybieranie zacząć się ma die vigesima Aprilis a kończyć się ma die vigesima quinta Maii w roku tymże. W czwartej racie poborów piętnaście, te także jeden p. poborca na dwa razy wybierać ma, to jest półosma wybierać będzie a die vigesima Iulii ad diem vigesimam quintam Augusti. A drugie półosma poborów wybierać ma a die vigesima Octobris ad diem vigesimam quintam Novembris in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. 11. Czopowe ziemie sanockiej którego cursus i wybieranie a die duodecima Iulii szło w roku teraźniejszym ex vi sejmiku

[1]) Stanisław Lanckoroński. [2]) Piotr Paweł Mniszek.

teraźniejszego sub approbatione sejmu przeszłego odprawowanego, zachowujemy sobie w ziemie sanockiej do sejmiku deputackiego przyszłego, to jest obranie administratora tego podatku także i uchwalenie obrony domowej ziemie naszej bardzo potrzebnej zwykłej i sejmem toties aprobowanej. A że IMć p. Alexandrowi Ustrzyckiemu wybieranie podatków czopowego do sejmiku deputackiego zlecamy i kwit IMci dajemy na to, co oddał z czopowego ziemie sanockiej na swojej administracyej złotych tysiąc dziewięć set i asygnacyami pokazał, tedy residuum retentorum za swojej dwuletniej administracyej i te co ma przy sobie retenta jako najpilniej wybrawszy ad aerarium ziemie sanockiej oddać powinien na sejmiku deputackim. Także i te podatki które a die duodecima Iulii do sejmiku deputackiego wybierać będzie wnieść ma praevia calculatione. **12.** Dany też jest kwit z koła naszego za uczynieniem rachunków z administracyej czopowego ziemie sanockiej IMci p. Melchiorowi Grotkowskiemu administratorowi czopowego przez lat trzy, to jest per annum millesimum sexcentesimum quiquagesimum, item quinquagesimum primum et quinquagesimum secundum, w czem się informujemy z rachunków IMci p. podstarościego przemyskiego, sumy tej tylko, którą IMć za asygnacyami wydał realiter zapłacił, tedy względem reszty złotych tysiąca sta piędździesiąt ośmiu, groszy ośmnastu, pieniędzy szestnastu, IMć obligatus zostaje to exigere i inferre ad aerarium ziemie sanockiej jako najprędzej aut autentice deducere, że to per legitimum defectum odeszło. **13.** Kwerele w ziemi sanockiej ad requisitionem IchMciów pp. poborców dawnych podatków aby sądzone były extra cadentiam a to dla werifikowania symple tejże ziemie ex iteratis abiuratis wedle dekretu i naznaczenia komisyej lwowskiej urzędowi grodzkiemu sanockiemu et ex onere officii IMciom fraterne iniungimus. **14.** Do wybierania tych podatków obierają sobie ziemie tych IMciów pp. poborców, ziemia lwowska do pierwszej raty IMci p. Józefa Swierskiego miecznika ziemie halickiej, do drugich rat wszytkich IMć p. Łychowskiego podsędka ziemie lwowskiej; ziemia przemyska do pierwszej raty IMc p. Bazylego Ustrzyckiego komornika ziemskiego przemyskiego, do drugiej raty IMć p. Mikołaja Bzowskiego, do trzeciej raty IMć p. Alexandra Fredra cześnika ziemie przemyskiej, do czwartej raty IMć p. Piotra Gorajskiego podczaszego ziemie chełmskiej, do piątej raty IMć p. Wszebora Iaszowskiego. Ziemia sanocka do pierwszej raty IMć p. Aleksandra Bonifacego Zurowskiego, do drugiej raty IMć p. Jana Fredra, do trzeciej raty IMć p. Stanisława Dunkowieckiego[a], do czwartej raty IMć p. Szymona Zaporskiego skarbnika ziemie sanockiej, którzy IchMć pp. poborcy praevio iuramento w grodzie swoim lubo też bliższym fideliter et exacte te podatki wybierać będą, tego w juramencie dokładając, sin secus za nieważny jurament mieć chcemy i za nieprzysięgłego p. poborcę będziemy mieli, że do grodów swoich podadzą regestra swoje zaraz post exactionem finitam. **15.** Salaria IchMciom pp. poborcom ziemie lwowskiej i sanockiej po groszu jednemu od złotego naznaczamy, co nie z tej sumy podatków wytrącono ma być, ale poddani miasto kwitowego dawać mają. W ziemi za się przemyskiej po groszy sześci od kwitu z jednej wsi na jedną ratę wydanego a nie od każdego poboru rachując po groszy sześć brać mają, nie inkludując jednak w to miast i miasteczek ziemi przemyskiej. A ktoby z IchMciów pp. poborców więcej wziął od kwitu w którejkolwiek ziemi nad pozwolenie, peremptorie pozwany do grodu na pierwszym terminie ma odpowiadać sub paena centum marcarum irremisibiliter ma być karany sub paena bannitionis. Do tego aby IchMć pp. poborcy zasiadłszy nie absentowali się z miejsca naznaczonego do wybierania, ale do wyścia samej kadencyej wybierania mieszkali continuo praecavemus. Od przysiąg aby jako u IchMciów pp. poborców tak i w kancelaryach depaktacyi żadnych nie było uchwalamy, ziemia lwowska jednak od jednej przysięgi suscepty groszy pięć a od extraktu ze wszytkiem groszy ośmnaście naznacza. Ziemia zasię przemyska i sanocka zapłatę w kancelaryach od takowych extraktów i suscept wedle dawnych praw, bez wszelakich nowych depaktacyi zachowują sobie, sub paenis in statuto descriptis ad instantiam cuiusvis. A dla większej powagi aby toż laudum nasze do akt grodzkich podane było

a) F. Dankowieckiego.

pozwalamy, które IMć p. marszałek nasz przy pieczęci swojej ręką własną podpisuje. Działo się w Wisni die undecima Augusti anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto. Hieronim Orzechowski z Orzechowiec podsędek ziemie sanockiej marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. San Rel. 167 p. 1516—1526; Castr. Prem. Rel. 381 p. 449—458; Fasc. Cop. Castr. Prem. 18 p. 941—949; tudzież Ibidem p. 1655—1662. Punkta odnoszące się de czopowego przemyskiego w Castr. Prem. Rel. 383 p. 907—910.

73.

Wisnia, 28. kwietnia 1655.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo zjechawszy się na sejmik do Wisznie województwu naszemu pro die vigesima octava Aprilis przez J. kr. Mć złożony[1]), stosując się do instrukcyej J. kr. Mci a uważając jawne pod ten czas rzptej zachodzące niebespieczeństwa i onym jako najprędzej chcąc obviare łanową expedycyą piechoty pozwoliliśmy i uchwalili, a to takowym sposobem, aby z każdych dziesięci łanów osiadłych według kwitów poborowych anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi w mieściech większych ze dwudziestu domów osiadłych, w mniejszych ze trzydziestu, z żydowskich dziesięci domów hajduk jeden był wyprawiony. Barwa ma być żupan błękitny, katanka czerwona a przytem i kożuch in casum wojowania zimie; muszkiet tenże hajduk powinien mieć lontowy, prochu funtów dziesięć, ołowiu także co potrzeba, także pięć hajduków, wóz z żywnością, leguminami, któreby na półtora roku wystarczały z rydlem, motyką, żeby mieli z sobą. Którą to wyprawę zarazem sposabiać mamy i mieć gotową w domu. A gdy uniwersałami od IchMciów pp. kasztelanów ziem naszych lub in absentia IMciów pp. podkomorzych do grodu podanemi obwieszczeni będziemy, zarazem na czas i miejsce w swej ziemi kożdym obywatelom naznaczone, tam piechotę przed IchMciów pp. kasztelany, vel in absentia starszyzny urzędnikami, w barwie z muszkietem i tak jako ma być stawić będziem powinni, tego przestrzegając, aby każdy hajduk zwyż mianowane rekwizyta z sobą miał. 2. A IchMć pp. kasztelani vel in absentia starsi urzędnicy tę piechotę Ich Mciom pp. rotmistrzom od nas na sejmiku teraźniejszym obranym zregestrowawszy po półtora sta każdemu będą oddać powinni, gdzie zarazem IchMć pp. rotmistrze tego sobie dojrzą, aby każdy pachołek miał sufficientiam prochu, ołowiu lontów i do żywności na pół roku leguminy, gdyż de proprio ta piechota żyć, obozami w polu nocować i żadnych stacyi nikędy nie wyciągać będzie powinna, w czem IchMć pp. rotmistrze obligantur. Tamże zaraz każdy, kto hajduka wyprawi, attestacyą od IchMciów pp. kasztelanów vel in absentia starszych urzędników odbierze, a panowie rotmistrze odebrawszy tę piechotę, według regestrów mają w grodach ziem swoich uczynić przysięgę, że żadnego od służby nie uwolnią ani wykupna od nich brać będą. Ci IchMć pp. obywatele, którzy łanów mniej mają, z sąsiadami się łączyć i składać będą. 3. Panowie zazastawnicy sami także z łanów tę ekspedycyą powinni, ci zaś co sumy w rzetelnych płatach mają od piętnastu tysięcy hajduka jednego wyprawić będą powinni. Arendarze także od dwudziestu tysięcy hajduka jednego wyprawować mają. A którzy mniej sumy lub w płacie lub w arendzie będzie miał, tedy z drugim pobliższym sąsiadem lub z kim będzie chciał, także składać się i łączyć będzie powinien. Więc retentores, na których procesa przewiedzione i płatu nie dają, aby sami za kredytorów wyprawowali. Którzy też majętności kredytorom violenter podejmowali, tęż ekspedycyą sami mają odprawować. Kupcy także, Szoci, którzy w handlach mają sumy wielkie,

[1]) Uniwersał datowany w Warszawie 31. marca C. San. 168 p. 660.

aby od dziesiątka tysięcy wyprawowali jednego pieszego postanawiamy, około czego aby urzędy wszelakie miejskie fideliter dozor czynili onych obligujemy. Więc mieszczanie i Żydzi, którzy arendami bawią i majętności trzymają aby od dziesiątka tysięcy także pieszego jednego wyprawowali. A że się i takie wsi trafiają, kędy łanów nie masz, ale sami zagrodnicy possident wieś i pobory płacą, tedy z takowych wsi taż wyprawa iść powinna, biorąc proporcyę z płacenia poborów, rachując złoty za łan jeden; toż się ma rozumieć kędy ex aratris albo non specificatis pobory dają. W tych zaś wsiach, gdzie są łany, od samych tylko łanów bez zagrodników ta wyprawa iść ma. Którzy też IchMć pp. obywatele w różnych ziemiach województwa naszego swoje posesye mają, tedy wolno będzie każdemu w jednej ziemi, byle tylko do sejmiku naszego należącej, respektem tych to dóbr w różnych powiatach leżących tęż wyprawę uczynić. 4. Jeżeliby zaś hajduk który uszedł a wrócił się do pana swego bez atestacyej rotmistrzowskiej, tedy takowego pan zaraz do grodu ad supplicium powinien będzie oddać a inszego na jego miejsce wyprawić. A żeby pp. rotmistrze na potrzeby et insignia sumpt mieli, każdy hajduk ma z sobą zł. dziesięć przynieść, które p. rotmistrowi cedent. 5. Za rotmistrzów do tejże piechoty użyliśmy w ziemie lwowskiej IMci p. Jakuba Orzechowskiego wojskiego lubeckiego w ziemi przemyskiej, IMci p. Pieczewskiego, IMć p. Parola i IMć p. Podolskiego; w sanockiej IMci p. Dzięciołowskiego. Więc dla lepszego porządku, aby ta piechota ziem wszystkich w jednym pułku i direkcyej była, za starszego i pułkownika IMć p. Orzechowskiego jako i pierwszego rotmistrza postanawiamy, dając IMci władzę takową jako pułkownikowi należy. Którzy to IchMć przez nas obrani nie wątpimy, że i sami z swej ochoty i zacności ale nie mniej ex amore in patriam tak sobie na tych funkcyach postąpią, jakoby i sami i sobie i województwu naszemu na sławę dobrą zarobili i podziękowanie od nas odnieśli, więc że sufficienter prowizyi więcej się u nas na potem aby nie upominali. 6. A żeby ta ekspedycya tem skuteczniejsza była i ze wszystkich tak łanów, dóbr, domów i sum pieniężnych stanęła, non obstantibus ullis libertatibus et rescriptis, jeśliby jakie i komu były dane, paenas de expeditione bellica zakładamy, o co jako każdemu czynić wolno in quocumque foro, tak dla ostrzejszego paenarum poparcia na sejmiku relacyej instygatorów przysięgłych obrać sobie mamy. 7. Tego jednak laudum teraźniejszego aukcyę immutacyą abo na przyszłym sejmiku relacyjnym, jeżeliby ex sancito wszystkiej rzptej tego potrzeba było, sobie zachowujem. A teraz ex nunc aby wszelka do tej wyprawy gotowość w domach była postanawiamy i tę uchwałę naszą zgodnie namówioną aby wszyscy obwieszczeni byli, do wszystkich grodów ziem naszych podać IMci p. marszałkowi naszemu zaleciliśmy. Działo się w Wisni dnia dwudziestego ósmego kwietnia roku tysiąc sześćsetnego pięćdziesiątego piątego. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek sejmiku ziem ruskich.

Castr. Prem. Rel. 382 p. 1218—1221; Castr. San. Rel. 168 p. 841—845; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 757—760.

74.

Wisnia, 28. kwietnia 1655.

Laudum wiszeńskiego sejmiku o czopowem sanockiem.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo, zjechawszy się na sejmik do Wisnie województwu naszemu pro die 28 Aprilis przez J. kr. Mć złożony, wiadomo czynimy. Ponieważ czopowe ziemie sanockiej przez rok prawie dla defektu administratora lubo arendarza wakuje, tedy teraz taż ziemia sanocka puszcza to czopowe przez arendę IMci p. Hieronimowi z Orzechowice Orzechowskiemu sędziemu ziemie sanockiej do lat dwu, to jest cursus tej arendy jako i czopowego ma się poczynać a die duodecima Iulii in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto a kończyć się ma in anno

1657 także die 12 Julii. Sumy arendownej ma dać IMć p. sędzia sanocki za dwie lecie sześć tysięcy zł. p. na raty na praesidium ziemie sanockiej i lubo gdzie na sejmiku relacyjnym naznaczą IMcie. Casum strzeż Boże pestilentiae, coflagrationis i inkursyej nieprzyjacielskiej warują IMci p. arendarzowi. 2. Wybieranie tegoż czopowego iuxta modum et laudum wisnińskim 1643 a. praescriptum pozwolone jest IMci p. arendarzowi i wszytek jako jest securitatis IMci p. arendarza fori i sądów z retentorami i inszych okoliczności et ligamentorum z miasty i wsiami opisany progressus w temże laudum także jest pozwolony i reasumowany. Miasta zaś w ziemi sanockiej, po resignacyej w grodzie sanockim przez IMć p. Ustrzyckiego uczynionej, mają wybierać same to czopowe aż do sejmiku relationis, gdzie wolna będzie dispozycya jako to retenta obrócić i komu je oddać i rachunek czynić na tymże sejmiku. A ta resignacya rozumieć się ma a die 12 Iulii anni 1654 a kończyć się ma anno 1655 także 12 Iulii. 3. Którą to zgodę i postanowienie nasze dla wiadomości wszytkich do grodu sanockiego podać i IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu [podpisać] zleciliśmy. Działo się w Wisni die 28 Aprilis anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Jan Wojakowski łowczy chełmski maszałek sejmiku ziem ruskich wisnińskiego.

Castr. San. Rel. 168. p. 846—847.

75.

Wisnia, 28. kwietnia 1655.

Sejmik kwituje z arendy czopowego.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i wszystko województwa ruskiego rycerstwo na sejmik terazniejszy wiszyński electionis nuatiorum zgromadzeni, deputowawszy z pośrodka siebie do wysłuchania rachunków IchMciów pp. retentorów publicznych podatków z powiatów naszych pewnych deputatów, przed którymi też i Wgo IMci p. Franciszka z Wielkich Konczyc Mniszka sądeckiego kasztelana czworletniego czopowego administratora laudo visnensi publico anno millesimo sexcentesimo quadragesimo tertio do administracyej tegoż czopowego obranego succolector iuratus za lat cztery, tj. die 12 Iulii anni eiusdem millesimi sexcentesimi quadragesimi tertii usque ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum septimum et diem eiusdem mensis duodecimam Iulii sufficientem uczynił calculum, produkowawszy iuramentis per exactores civitatum komprobowane z akt grodzkich sanockich per ablatam wyjęte regestra. 2. Z których wybranego czopowego 28733 zł. groszy 25 i pieniędzy 11 i z furmanką za rok tylko jeden emersit suma, którą IMć p. sądecki czterema ratami, według laudum wzwyż mianowanego sejmiku do skarbu i z osobna 775 zł. i groszy 3 nieboszczykowi IMci p. Samuelowi Włostowskiemu sędziemu sanockiemu eodem praeinserto laudo naznaczone, nic in retentis do tego czasu nie zostawszy [winien], realiter et effective oddał. Dla tegoż my przy tem podziękowaniu za podjęte IMci prace perpetuis temporibus IMci i sukcesorów IMci universaliter kwitujemy i wolnym czynimy. Datum w Wisni in conventu nostro die 28 Aprilis millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek na ten czas sejmiku wiszyńskiego.

Castr. San. Rel. 168 p. 816—817.

76.

Wisnia, 28. kwietnia 1655.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya z sejmiku ziem ruskich wisniáskiego die 28 Aprilis anno 1655 odprawionego na sejm walny sześć niedzielny warszawski dana IchMciom pp. posłom zgodnie obranym, to jest

z ziemie lwowskiej IMci p. Bieganowskiemu chorążemu i IMci p. Stanisławowi Rzewuskiemu sędziemu tejże ziemie lwowskiej, z ziemie przemysklej IMci p. Maciejowi Ustrzyckiemu podsędkowi ziemie sanockiej i IMci p. Wojakowskiemu łowczemu chełmskiemu, z ziemie sanockiej IMci p. Bełchackiemu podczaszemu wieluńskiemu i IMci p. Marcinowi Bielskiemu. 2. Kożdy civis ojczyzny a pogotowiu województwo nasze in dolore musi praesenti calamitati rzptej, że nie tylko po tak wielkich spezach swoich dotąd uspokojona nie zostaje, ale coraz to w większe zachodzi trudności i niebespieczeństwa, którym do zabieżenia, że nas J. kr. Mć zwoływać raczy, IMć pp. posłowie nim do spraw rzptej przystąpią, more maiorum za to J. kr. Mci około dobra pospolitego pieczołowanie przez IMci p. marszałka swego podziękują. 3. Godne są IchMciów pp. hetmanów świeżo podjęte dla ojczyzny prace wszelkiej od rzptej wdzięczności,' mianowicie prace te, które pod przeszłą zimę z niewczasem i nadstawą zdrowia IMcie podejmowali, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom, aby publicam ciż IchMć od rzptej gratiarum actionem odnieśli, także upraszać J. kr. Mci przez p. marszałka swego będą, aby meritorum IchMciów chciał mieć osobliwą J. kr. Mć rationem i one w podających się okazyach nagradzał. 4. Zacnemu rycerstwu które impet nieprzyjacielski ochotnie zatrzymało i piersiami własnemi zasczycało całość i bezpieczeństwo rzptej pod przeszłą zimę, starać się będą IMć pp. posłowie, aby IMć p. marszałek nomine publico podziękował i zalecił J. kr. Mci, aby J. kr. Mć na szwanki, trudy i straty tegoż cnego rycerstwa pomnąc, one łaską swą pańską i należytemi praemiis kompensował. 5. Expedit rzptej i czasowi teraźniejszemu, aby ten sejm jako najprędzej odprawiony być mógł; przeto aby tego IchMć pp. posłowie serio popierali zlecamy. Tenże sejm iż sine solennitatibus złożony, przeto aby sądy żadne na nim odprawiane nie były zlecamy, ostrzedz IchMciów pp. posłów także, aby na żadną sejmu prolongacyą nie pozwalali. 6. A że wszystka sejmu teraźniejszego maxima jest obrona rzptej, przeto strony tejże obrony IchMć pp. posłowie ze wszystkimi będą się znosić województwy i dajemy J. kr. Mci plenariam facultatem, tak jednak, aby na żadne zastawy przedaże darowizny i alienacye nikomu nie pozwalali, w czem ich fidem, honorem et conscientias obowiązujemy. 7. Szwedzkich traktatów widzimy być potrzebne rzptej uspokojenie i dokończenie, przeto i w tem dajemy plenariam facultatem IMciom pp. posłom, tak jednak, aby przestrzegali, ne quid detrimenti respublica potiatur i jeśliby eo modo szkodliwego co na rzptą wyniknąć miało, intenti żeby byli, et si quid amoris in patriam i ku nam braci mają, aby nie pozwalali upraszamy IMciów i zarówno fidem amorem et conscientias ich obligujemy. 8. Inter mala ojczyzny, które ponosi, najcięższe jest, które z okazyej dissolutae militaris disciplinae ponosi. Zaczem zlecamy IchMciom pp. posłom naszym, aby przez p. marszałka upraszali J. kr. Mci, żeby z IchMciami pp. hetmany[1]) J. kr. Mć zniosszy się, chciał obviare temu i zabieżeć ostatniej państw swoich desolacyej tudzież i zniszczeniu. Więc czemby się żołnierz sustentować mógł a więcej się poddanym tak w ciągnieniu jako i na stanowisku nie przykrzył, i w tem aby J. kr. Mć ineat z IchMciami pp. hetmany consilium upraszać J. kr. Mci będą, mając rationem teraźniejszych, które zachodzą z rzptą niebespieczeństw, wyprawę łanową nam przez uniwersały i w instrukcyej J. kr. Mci proponowaną przyjmuje województwo nasze i spisanym eo nomine laudum we wszystkich województwa naszego ziemiach postanawia czego kombinacyą i aprobacyą do decyzyej wszytkiej rzptej IMciom pp. posłom zleca, tak jednak, aby od tej wyprawy nikt się nie excypował, mianowicie ekonomie J. kr. Mci aby do tegoż należały, IMć pp. duchowni per amorem patriae aby ratować tymże sposobem w tak ciężkim razie rzptą chcieli instabunt IchMć pp. posłowie, ostrzegając oraz tego, aby województw innych ludzie takowymże sposobem wyprawieni de proprio żyli, stanowisk, noclegów w ciągnieniu i we ściu do obozu po innych województwach i ziemiach sobie nie czynili, ale obozami i w polu simpliciter aby stawali. 9. Strony pospolitego ruszenia będą pp. posłowie ze wszystkiemi znosić się województwy, jeżeliby jednak przyść do niego miało, aby nie wedle konstytucyej millesimi sexcentesimi

[1]) Stanisław Potocki h. w. kor. Stanisław Lanckoroński hetm. polny kor.

vigesimi primi, ale aby wedle dawnych praw i zwyczajów et iuxta quantitatem ac censuum facultatem odprawowane było ostrzedz mają pp. posłowie, tudzież jeśli wici trzecie wydane będą, aby się żadnymi zaciągami nie zaszczycał, ktokolwiek do pospolitego ruszenia należy. Także aby każdy powiatu i ziemie swej pilnował. Dwór królowej JMci i IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego aby opisany był instabunt IchMć pp. posłowie. Toż pospolite ruszenie sine divisione belli aby było. **10**. Jawna to, że per avulsionem bonorum haereditariorum i transmutacyą onych w duchowne servitium militare ginie i służba rzptej ustawać musi wojenna, której w takowych rzptej i ojczyzny niebespieczeństwach et in tam coarctata republica zmniejszać niepodobna, przeto zlecamy pp. posłom, aby wszelakie akcye ratione avulsionis tychże dóbr in quocumque foro intentowane suspendowane i do sejmu da Bóg ordinaryjnego pospołu z innemi exorbitancyami zachowane były. **11**. Smoleńska wzięcie i podanie nieprzyjacielowi musi przerażać serio wszystkich rzptej obywatelów, że tak potężną fortecę et antemurale w. księstwa litewskiego straciła rzpta. Przeto aby pp. gubernatorowie tam zostawujący karani byli exemplo innych, którzy w podobne wpadali erory IchMć pp. posłowie instabunt et obviabunt, aby tak szkodliwych w rzptej więcej nie było i do nich nie przychodziło przykładów. **12**. Obchodzić nas to jako i wszystkie województwa musi, że lubośmy tak wielkie na zapłatę wojsku rzptej wydali podatki, jeszcze jednak w długu zostaje rzpta cośmy z przysłanych na sejmik nasz od skarbu rationibus wyrozumieli, przeto iniungimus serio IchMciom pp. posłom, aby quam exactissimam z skarbem rzptej czynili rationem, gdzie się te pieniądze podziały. Więc że na trzydzieście pięć tysięcy taż płaca uchwalona a wojska daleko mniej jest i było, gdzie residuitas onych pieniędzy obrócona serio inquirent IMć pp. posłowie. Także żeby na extraordinarie i inne expensa skarb pieniędzy nie wydawał ale na szczególną wojsku zapłatę praecavebunt. **13**. Więc iż i to constat, że piechota niemal wszystka niemiecka zniesiona, przeto aby płaca dotąd tylko zupełnie im oddana była, dokąd spełna wszyscy byli, ostrzegą IchMć pp. posłowie. A iż IMć p. Jędrzej Morawiec w pułku IMci p. Butlera służbę rzptej odprawując pod Buszą w boju occubuit, spezę wielką trybem cudzoziemskim z substancyej swej na zaciąg żołnierzowi i kontinując służbę te erogavit, które spezy i zasługi jego kompaniej sukcessorowie IMci z skarbu koronnego odrachować i odebrać dotąd nie mogą, IchMć pp. posłowie instabunt, aby nie czekając rachunku regimentorum wedle popisów suma należąca wyrachowana i sukcesorom IMci p. Morawca oddana była. **14**. Więc że regimentów kilka od wojska koronnego oderwano a do wojska W. księstwa litewskiego przyłączono, upomną się IchMć pp. posłowie, instando, aby tymże regimentom tamże w W. księstwie litewskim zapłata obmyśloną była. **15**. Constat to województwu naszemu, że niektórzy pp. rotmistrze zasługi swe przebrali z stratą i szkodą wielką chorągwi swych, przeto czemuby na to skarb non intenderet spytają się pp. posłowie, tudzież żeby to in posterum nie działo się praecavebunt. Tudzież aby aequalitas w płaceniu wojsku zachowana była, to jest żeby urywczo nie płacono, ale żeby zarówno wszystkim jeśli wszystko, jeśli też in parte tylko połowicę, żeby wszystkim jednakowoż, dlatego aby nie jedni tylko i nie kilka ale kilkanaście chorągwi participowali z pieniędzy rzptej. **16**. Jest i to cum maximo detrimento rzptej, że niektórzy rotmistrze tak pieszych jako i konnych ludzi listy przypowiednie wziąwszy do obozu albo nie rychło albo cale nie przychodzą i owszem ćwierć jednę i drugą strawiwszy w ciągnieniu niedoszedszy do obozu chorągwie zwijają, przeto aby takowi karani byli i lex publica na nich ferowana instabunt pp. posłowie. Takowymże służba aby się tylko na sześć niedziel przed weściem do obozu poczynała eadem lege cavebunt. Więc aby ullo modo tym nie płacono, którzy w okazyej teraźniejszej i potrzebie nie byli i nie doszli a raczej dobra rzptej niszcząc na włości się bawili, do czego potrzebna, aby regestra tak tych chorągwi które były, jako i tych, które nie były IchMć pp. hetmani podali, o co IchMć pp. posłowie serio instabunt upraszając oraz J. kr. Mci, aby tym, którzy byli i zastawili się mężnie za ojczyznę, primis vacantibus J. kr. Mci zasługi nagradzał. **17**. A że jako doszło wiedzieć województwa naszego, iż w tejże przeszłej potrzebie dział więcej niż dwadzieścia wziętych jest nieprzyjacielowi, a te snać privati między się rozebrali, przeto aby

o nie agat IMć p. instigator koronny instabunt pp. posłowie, żeby do koronnego cekauzu oddane i w regestr inszej armaty wpisane były zlecamy IchMciom pp. posłom. 18. Należy i na tem rzptej, aby IMć p. pisarz polny regestru żadnemu z pp. rotmistrzów nie podpisował, aż wprzód p. rotmistrz przysięże, że tyle miał a nie mniej kompaniej, w czem skarb aby się postrzegał zlecamy IMciom pp. posłom i żeby pieniędzy więcej nad regestr poprzysiężony nie wydawał temże IMć p. pisarz, aby wojsko co ćwierć popisował a mianowicie cudzoziemskie. 19. Listy przypowiednie na suplementa i asygnacye onym na chleb iż wydadzą, jest to z wielką rzptej szkodą i poddanych uciśnieniem, przeto aby więcej nie wychodziły i uniwersały eo nomine od IMciów pp. hetmanów aby wydawane nie były praecavebunt IMć pp. posłowie. 20. Więc iż i to nie małe inconveniens, że rotmistrze absentując się od swych chorągwi, przeto aby tacy według prawa dawnego karani byli ostrzedz mają IchMć pp. posłowie. 21. A iż wiele jest, którzy po kilku oraz chorągwi mają, przeto aby takowym na poczty rotmistrzowskie ratione jednej tylko chorągwie płacono w skarbie praecavebunt pp. posłowie, a in posterum aby żaden brać dwóch chorągwi nie ważył się propter inconveniens, że nie może wszystkich adesse czasu potrzeby eadem lege cavebunt pp. posłowie. 22. Iż nam są przy instrukcyach rachunki skarbowe na sejmiki podane a ex diligenti z pp. poborcami calculatione nie znajduje się, aby tak w ziemi przemyskiej jako i sanockiej takie reszty zostawali, i owszem jeśli jakie zostają z okazyej podatków z ekonomiej samborskiej nie wydane zostają, a na to są i asekuracye skarbowe, żeby to już skarb miał przyjąć, deducent to tedy pp. posłowie i kwity pp. poborców z tychże podatków przyniosą. W tem zaś, coby sobie skarb u pp. poborców słusznie pretendował, non obstantibus quibusvis condemnationibus w trybunale lubelskim, o to się sprawić będą powinni, a na potem przy odbieraniu pieniędzy skarb zarazem aby dawał kwity poborcom i jeśliby in toto dosyć który nie uczynił, tedy na tę nową jaką odbierze sumę, skarb aby asekuracyą dał praecavebunt pp. posłowie. 23. Także iż miasta tejże samborskiej ekonomiej są przez konstytucyą libertowane i potrącać konstytucya pp. poborcom ziemie przemyskiej kazała cokolwiek z nich przychodzi, trybunał zaś radomski onym kazał de suo płacić, przeto aby ta konstytucya in suo vigore zostawała i pp. poborcom potrącono było co już raz decidit respublica instabunt pp. posłowie paenaque peculatus otrzymana dla tego na nich aby zniesiona była sine paenis. 24. Ponieważ evidenter ukazało się i werifikowało, że ziemia przemyska więcej do skarbu dała aniż powinna była, co verificatum w trybunale radomskim, trybunał jednak radomski odsądził tego ziemie pomienionej contra declarationes pp. posłów naszych i wszystkie inne deklaracye poznosił, przeto aby na tem ziemia nie szkodowała upomną się pp. posłowie, tego nie odstępując a in posterum przestrzegą, aby trybunał radomski konstytucyej nie znosił ani poborców niesłusznie nie uciążał, ponieważ w niektórych sejmowych deklaracyach cum abiuratis podatki są pozwolone sine omni distinctione tudzież i pp. poborcom przyjmowane być mają. 25. Abjurata tejże ziemie przemyskiej zasańskie, to jest z tej strony Sanu gdzie nie był nieprzyjaciel, aby więcej in dispositionem nie przychodziły i ta dismembracya szkodliwa zniesiona była praecavebunt pp. posłowie. A że pp. poborcy ziemie sanockiej adacti dekretami skarbowymi wszystką ziemię o dawne abjurata zpozywali i do niezwyczajnych juramentów przywódcy jeszcze per motiones w trybunałach obywatelów turbują i do kosztów niepotrzebnych przywiodszy, zaczem od persekucyej tych apelacyej od juramentów uczynionych a w trybunale zaszłych supersedować mają, w czem pp. poborcy aby nullum detrimentum patiantur efficient pp. posłowie i kwity aby jako IMci pp. sędziemu sansckiemu tak też i innym IchMciom dane były starać się mają. 26. Malo exemplo ratione bonorum haereditariorum są za dworem IMć pp. Daniłowiczowie pociągnieni, przeto aby sprawa ta ad forum competens odesłana była omnino instare mają IchMć pp. posłowie. 27. Łanów wybranieckich rewizya aby ad effectum przyszła postarają się pp. posłowie. 28. Bardzo niedobrze dzieje się, że konstytucye do druku po konkluzyach nie rychło dawane bywają et consequenter, gdy sejmiki relacyjne przychodzą, informacye obywatele mieć nie mogą, przeto aby in posterum wcześniej do druku dawane bywały i na sejmiki przesyłane praecavebunt pp. posłowie,

alias sejmiki bez nich aby odprawowane nie były. 29. Dochodzi nas to wiedzieć jakoby infames et iurevicti mieli przy dworze J. kr. Mci bawić się, przeto aby z takowych exekucya była przez IchMciów pp. marszałków czyniona instabunt pp. posłowie. IchMć też pp. hetmani, jeśliby się takowi znajdowali pod któremikolwiek chorągwiami lub dawnych lub świeżych zaciągów, aby z nich nieodwłóczną sprawiedliwość także czynili ostrzegą IchMć pp. posłowie. 30. Wysokim meritis i miłości ku ojczyźnie IMci p. wojewody ziem ruskich przypisać to musimy, że nie tylko sam nie opuszcza żadnej do usługi rzptej okazyej, lecz i potomstwo swoje do tego prowadzi, gdy je in obsides pro republica ochotnie daje i odważa, jako godne tanti civis wszelkiego zalecenia studium in patriam, tak że i słuszna, aby ineat modum respublica, jakoby syn IMci w zakładzie zostawający eliberowany, także i IMci p. podkomorzego sandomirskiego, co serio IMciom pp. posłom zalecamy. 31. Za książęciem IMcią p. wojewodą krakowskim[1]) wniosą gorącą IchMć pp. posłowie instancyą, aby dług książęcia IMci u J. kr. Mci zostawujący i assekurowany przez J. kr. Mć był zapłacony. 32. Ogołocenie starostw sądowych iż wiele za sobą inconvenientia ciągnie, zwłaszcza iż takowym starostom securitas i exekucya należy, przeto zlecamy IMciom pp. posłom, aby ineant consilium z rzptą, jakoby takowym starostwom provisum skąd inąd być mogło, więc aby dobra od tych starostw oderwane post decessum modernorum possessorum wracały się do nichże. 33. A że przez takową alienacyą ludzie pewni szczególnie do obrony zamku przemyskiego należący, są za rozerwaniem starostwa przemyskiego oderwani, skąd strzeż Boże tempore hostis ingruentis periculum temuż impendet zamkowi, przeto aby IMć p. starosta przemyski o to potem inkulpowany nie był, publicam w kole naszem zaniósł manifestationem. 34. IMć p. Snopkowski poborca ziemie przemyskiej, iż satisfecit in toto skarbowi, przeto aby kwit dany mu był generalny zlecamy IMciom pp. posłom. 35. Czopowe miasta Lwowa iż przez konstytucyą jest oderwane od dispozycyej Ich Mciów pp. obywatelów ziemie lwowskiej i lubo jest od lat kilku na municyą tego miasta obrócone, żadnej jednak dotąd municyej nieznać, przeto aby do dispozycyej tychże IMciów pp. obywatelów wróciło się instabunt IchMć pp. posłowie nasi. 36. A że część pieniędzy z tegoż czopowego za pewnemi asignacyami i mimo wiadomości samychże IchMciów pp. komisarzów jest wydana miastu Lwowowi, przeto aby też pieniądze od miasta przywrócone były abo ratio z nich dana gdzie są obrócone cavebunt lege IMć pp. posłowie, oraz aby deputaci eadem lege do słuchania tegoż miasta rachunków jako i względem sum z czopowego rzeczonego powziętych naznaczeni byli instabunt. A in posterum żeby żadna asygnacya od J. kr. Mci nie wychodziła i jeśliby wyszła, ut subsit nullitati upraszać i starać się mają. IchMć też panowie komisarze rationem nam ze wszystkiego tego czopowego, jako go w rękach swych mają oddać i uczynić na sejmiku przyszłym relacyjnym będą powinni et in futurum aby tych pieniędzy na co inszego prócz samej municyej nie wydawali bratersko IMciów obstringimus. 37. Strony zaś retent z czopowego dóbr inszych, które IMć p. Narajowski sędzia przeszły lwowski trzymał i Żyd Izaak, mają sukcessorowie IMci p. sędziego i pomieniony Żyd Izaak rachunek i kalkulacyą we Lwowie uczynić, którym rachunkom czas diem decimam quartam Maii naznaczamy. Do słuchania zaś tychże rachunków upraszamy i naznaczamy IchMciów pp. obywatelów tejże ziemie to jest IMci p. chorążego i sędziego lwowskich, także IMciów pp. stolników lwowskiego, podolskiego i bracławskiego, którzy IchMć zjachawszy się, absentia unius duorumve non obstante, rachunków wysłuchać tych i reszty likwidować będą powinni i jeśliby się co pieniędzy jeszcze znajdowało, aby sub paena peculatus ad instantiam cuiusvis oddane były. A żebyśmy się wszyscy w tychże rachunkach przejrzeć mogli, tedy non obstante illa calculatione, tu na sejmiku relacyą nam uczynić ciż IMć i ci którzy tykali się tego czopowego znowu rachować się powinni będą, inaczej kwitu otrzymać nie będą mogli. 38. Miasto Lwów iż sobie aprobacyą przywilejów jakichsi w kole naszem nieprodukowanych uprosiło ultra mentem et scitum IMciów pp. posłów naszych, o co przez tychże IchMciów uczyniona eo nomine protestacya,

[1]) Władysław ks. Zasławski.

przeto aby ta konstytucya in integro zniesiona była omnino starać się pp. posłowie mają. Więc jeśliby inne jakie swoje tamże wnosili na sejmie desideria, które nam tu nieproponowane, aby na nie IMć pp. posłowie nie pozwalali. 39. Sądom ziemskim lwowskim, aby podług dawnego prawa locum competentem IMć p. starosta lwowski naznaczył, także i sklep na księgi ukazał postarają się IchMć pp. posłowie. 40. Temuż miastu Lwowowi in casum pospolitego ruszenia aby praesidium obmyślone było zlecamy IMciom pp. posłom pracować. 41. Ponieważ constat województwu naszemu, że p. Dziboni przypuszczony będąc świeżo ad iura nobilitatis, tego co miał praestare rzptej non praestitit, przeto aby nobilitacya ta jego i przypuszczenie ad indigenatum annihilowane było, instabunt pp. posłowie. Więc i drudzy jeśli praestiterunt rzptej co objecali et quibus conditionibus tym ich rzpta udarowała klejnotem, spytają się skarbu IchMć pp. posłowie. A nadto iż przodkowie nasi ad ea decora przez znaczne odwagi i nadstawy krwie własnej przychodzili, przeto aby i ci tymże sposobem zasługowali, alias do tej prerogatywy aby nie należeli ostrzedz mają IchMć pp. posłowie. Względem zaś nieboszczyka p. Hadziejowica, że nobilitacya tylko ad successores de lumbis ipsius descendentes referować się ma lege warować będą. Więc i ci, którzy pod Zborowem deseruerunt castra aby sławy poprawili i chorągwie swym kosztem mieli instabunt pp. posłowie. 42. Nie ustawająca IMci p. Seweryna Kalinskiego starosty bracławskiego do usługi rzptej ochota lubo nie watpimy, że jest to pamięci J. kr. Mci jako supremi meritorum censoris, jednak i województwo nasze dając to publicum testimonium cnocie i zasługom IMci, upraszać J. kr. Mć raczy, aby jako na tak z dawna zasłużonego oko swe pańskie mieć raczył i przykładem świątobliwych antecessorów swoich, którzy żadnej cnoty nie udarowanej nie zostawili, należytemi praemiis też zasługi IMci p. staroście bracławskiemu nadgradzał. 43. Zasłużył dobrze i IMć p. Bałaban takoweż od wszystkiej rzptej zalecenie, służąc od pierwszej młodości ojczyźnie na tejże usługę chorągwie z uszczerbkiem własnej substancyej stawiając i za też więzy podejmując pogańskie. Upraszać tedy IchMć pp. posłowie J. kr. Mci będą, aby nadwyrężonej IMci fortuny chciał mieć osobliwą J. kr. Mć rationem i ex primis vacantibus sobie i antecessorom swoim zasłużonemu optime civi cokolwiek udzielił. 44. Na mieście Przemyślu iż siła ziemi województwa naszego przemyskiej należy jako sądowym i tam depositoria obywatelów różne pod czas niebespieczny zostają, a toż miasto przez ustawiczne żołnierza przechodzącego depaktacye do ostatniej prawie przyszło ruiny i zniszczenia, przeto zlecamy IchMciom pp. posłom, aby toż miasto jako od stanowisk tak przechodzenia wojska rzptej uwolnione przez konstytucye było. 45. Miasto Krosno i starostwo krosińskie na pograniczu zostawujące i samo prawie obywatelom w ziemi sanockiej zaszczytem będąc pod czas niebespieczny, iż do wielkiej przez uciążenie różnych chorągwi przyszło desolacyej, tak iż włość prawie wszystka do tegoż starostwa należąca za granice poszedszy węgierskie, starostwo bardzo spustoszone zostawiła, przeto zabiegając ostatniemu zniszczeniu starostwa tegoż et providendo securitati obywatelów ziemi sanockiej zlecamy IchMciom pp. posłom, aby omnino starali się, żeby toż starostwo jako od stanowisk tak i przechodów żołnierskich do lat trzech uwolnione było. A że przy samem mieście Krośnie jest retent nie mało z czopowego, które od dawnego czasu zatrzymali, tedy mając respekt na zrujnowanie murów tegoż miasta, z tych retent półtora tysiąca na municyę miastu darujemy, tą kondycyą jednak, aby retenta wszystkie inne toż miasto zupełnie oddało i na sejmik generalny przywiozło, rachunek także dostateczny jako te pieniądze obrócą tamże uczynić mają, alias jeśliby albo retent pro praefixo tempore nie przywieźli, albo te pieniądze dawne ledajako obrócili, tedy donacya ta półtoru tysięcy ma być irrita. A że administrator dwóch lat czopowego IMć p. Alexander Ustrzycki na przyszłym sejmiku relacyjnym ma reddere rationem z tegoż czopowego, przeto na tenże sejmik powinni będą ciż mieszczanie krosińscy propter verificationem z regestrami przysłać, wiele i jaka kwota retent IMci należących u nichby zostawała. 46. Takowąż instancyą za Sanokiem i starostwem sanockiem wniosą. 47. Wielką niewygodę ponoszą obywatele województwa naszego zjeżdżając się na sejmiki do Wisni, że wczesnych gospod mieć nie mogą a to dla wielkiego tegoż miasteczka zniszczenia i spustoszenia wprzód przez nieprzyjaciela a po-

tem przez żołnierza koronnego. Zlecamy IchMciom pp. posłom, aby uwolnienie tegoż miasteczka przez konstytucye starali się tak od stanowisk jako i przechodów wojska rzptej, co osobliwiej curae IchMciów pp. zlecamy. 48. Którą to instrukcyą naszą zgodnie namówioną oddawszy IchMciom pp. posłom onych bratersko upraszamy in compendio, aby wespół z senatem upraszali J. kr. Mci i tych którym salutis reipublicae incumbit cura, ażeby tandem ojczyzna ad pristinum restitui statum mogła i dostało się nam szczęśliwego pod panowaniem J. kr. Mci zażywać pokoju, do grodów przy tem ziem naszych aby podana była IMci p. marszałkowi naszemu, na ten czas zleciliśmy. Jan Wojakowski łowczy chełmski sekretarz J. kr. Mci marszałek sejmiku ziem ruskich wiszyńskiego.

Castr. Prem. Rel. 382 p. 1206—1128; Castr. San. Rel. 168 p. 822—941; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 741—756.

77.

Wisnia, 8. lipca 1655.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relationis do Wisnie pro die octava Iulii zgromadzeni, stosując się do konstytucyej teraźniejszej anni praesentis millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti novissime w Warszawie uchwalonej a zewsząd otoczonej niebespieczeństwy ojczyźnie naszej chcąc subvenire, takowy między sobą do wyprawy łanowej postanowiamy porządek i uchwalamy sposób. 2. Aby z piętnastu łanów osiadłych ze wszytkich generaliter dóbr tak J. kr. Mci jako też ziemskich i duchownych, z miast przy tem większych, miasteczek, nullis exceptis, i od sum fruktyfikujących według kwitów poborowych teraźniejszych wyprawa piechoty w barwie i żupanach błękitnych, katankach czerwonych, z strzelbą, muszkietami lontowymi, we wszytkiem konformując się do ordinacyej około tego w tejże konstytucyej sejmu przeszłego opisanej stanęła i do exekucyej prędko przywiedziona była. A że wiele takowych pp. obywatelów znajdować się będzie, którzy piętnastu łanów nie mając kombinować się z drugimi muszą, tedy do takowego między nimi porządku iuxta mentem legis IchMciów pp. deputatów, jako mianowicie ze lwowskiej ziemie do IMciów pp. urzędników ziemskich i grodzkich konstytucyą naznaczonych IMci p. Andrzeja Maxymiliana Fredra kastelana lwowskiego, IMci p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMci p. Adama Dzierzka starostę zydaczowskiego, IMci p. Ostroroga starostę drohowyskiego, IMć p. Chodorowskiego stolnika lwowskiego, IMć p. Krosnowskiego stolnika podolskiego, IMci p. Ludwika Niezabitowskiego stolnika bracławskiego, IMć p. Józefa Swierskiego' miecznika halickiego, IMć p. Marcina Widzowskiego komornika granicznego lwowskiego, IMć p. Morawca; z przemyskiej ziemie przy urzędzie ziemskim i grodzkim IMć p. kastelana przemyskiego, IMć p. Stanisława Koniecpolskiego kastelana lubaczowskiego, IMć p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego, IMć p. Marcina z Niedzielska Madaleńskiego starostę przemyskiego, IMć p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego, IMć p. Jana Wojakowskiego, łowczego chełmskiego, IMć p. Alexandra Fredra cześnika przemyskiego, IMć p. Kaspra Wojakowskiego podstolego przemyskiego, IMć p. Wiktoryna ze Żmigroda Stadnickiego, IMć p. Stanisława Drohojowskiego, IMć P. Piotra Pawła Mniszka, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego, IMć p. Piotra Siecińskiego, IMć p. Aleksandra Szeptyckiego; z ziemie sanockiej przy urzędzie ziemskim i grodzkim IMć p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sandeckiego, sanockiego, szczerzeckiego starostę, IMć p. Zygmunta Fredra kasztelana sanockiego krosnińskiego starostę, IMć p. Andrzeja z Nowotańca Stana podkomorzego sanockiego, IMć p. Stefana Bala chorążego przemyskiego, IMć p. Stanisława Bełchackiego podczaszego

wieluńskiego, IMć p. Jakuba Kalińskiego podczaszego sanockiego, IMć p. Zaporskiego skarbnika sandeckiego, IMć p. Andrzeja ze Zmigroda Stadnickiego, IMć p. Pobiedzińskiego z pośrodka siebie obraliśmy. Którzy za niedziel dwie od przyszłego poniedziałku, to jest pro die vigesima sexta praesentis IchMć pp. lwowscy do Lwowa, przemyscy do Przemyśla, sanoccy deputaci do Sanoka zjechawszy się dla samej tylko kombinacyej tej wyprawy piechotnej unius vel plurium absentia non obstante porządek ten uczynią. Aby ta piechota łanowa totaliter zordynowana była. A jeżeliby się co zostało z pp. obywatelów takowych, którzyby się sami między sobą nie kombinowali, tak ich akomodować będą, żeby od wszystkich in universum ta wyprawa exacte stanęła i z wozami, które na tymże terminie combinationis na pięci pacholków jeden zordinowane być mają. 3. Popis zaś tej piechoty sposobem już wyżej opisanym sporządzonej ma być przed IMciami pp. kasztelany albo w niebytność ich IchMciami pp. podkomorzymi każdej ziemie uczyniony; a jeżeliby ob legalitatem który z IchMciów pp. dygnitarzów nie mógł być, tedy pierwszego po sobie urzędnika ziemskiego obwieścić IchMcie mają, którzy habita ratione i postępek dalszych województw z takową piechotą uważając, mają uniwersały swoje wydać, ściągnienia czas i miejsce ex arbitrio suo naznaczyć, każdy w swej ziemie piechotę popisaną pod władzę IchMciów pp. rotmistrzów przez nas obranych podać, tak aby równo z drugiemi województwy do obozu pod regiment IMciów pp. hetmanów poszła. A iż w ziemi przemyskiej pp. rotmistrzów jest obranych trzech, tedy IchMć pp. dygnitarze przy popisie będą mieli facultatem wszystkie piechoty tak pomiarkować z każdej ziemie, żeby się każdemu p. rotmistrzowi po stu hajduków dostać mogło, oprócz IMci p. pułkownika, który cokolwiek z ziemi lwowskiej piechoty zordinowanej będzie, pod regiment jego samego ma applicari. 4. A jako na przeszłym sejmiku IchMciów pp. rotmistrzów obraliśmy, tak i teraz laudo praesenti deklarujemy tychże, w ziemi lwowskiej IMci p. Orzechowskiego wojskiego lubeckiego, temuż zleciliwszy oraz i pułkownicki regiment nad wszystkimi ziem naszych wyprawami; w ziemi przemyskiej IMć p. Pieczowskiego[a]), IMć p. Parula, IMć p. Podolskiego; w ziemi sanockiej IMci p. Dzięciołowskiego. A żeby ci IchMć pp. rotmistrze subsistentiam swoje mieć mogli, kożdy hajduk przy popisie powinien będzie przynieść z sobą zł. piętnaście i do rąk p. rotmistrza sobie ordinowanego in vim salarii oddać. Mając zaś respectum większych sumptów i kosztów na potrzeby wojenne IMci p. Orzechowskiego jako pułkownika, tedy oprócz tych piętnastu zł. które od hajduków wyprawy ziemie lwowskiej jako rotmistrz odbierze, statuimus, że z osobna każdy hajduk, ile jeno ich w wszystkich ziemiach naszych znajduje się, powinien będzie na potrzeby tej expedycej zł. trzy do rąk pomienionego p. Orzechowskiego jako pułkownika oddać. Tenże IMć p. pułkownik przy ruszeniu się z piechotą i z drugimi pp. rotmistrzami dojrzą sobie tego, aby kożdy pachołek, kiedy mu go oddawać będą, miał naznaczoną kwotę prochu, ołowiu, lontów i do tego sufficientiam żywności na pół roka, ponieważ w tak długiej służbie, gdy tego necessitas reipublicae pokaże, trwać i de proprio w ciągnieniu żyć powinni będą. Na kożdy miesiąc przy temże każdy z nas po zł. cztery hajdukowi jednemu przy żywności oddać w ręce pp. rotmistrza, który komu ex ordinatione przypadnie deklaruje się, tedy IchMć pp. rotmistrzów fide et rigore imposito obligamus, aby te pieniądze na kożdy miesiąc istotnie ex integro i według czasu kożdego pachołka dochodziły, czego i IMć p. pułkownik przestrzegać powinien, aby od pp. rotmistrów piechota żadnej krzywdy w miesięcznej zapłacie nie ponosiła. O co ad relationem kożdego pachołka kożdy p. rotmistrz i tam w sądzie IMci p. hetmana i tu w grodzie sui districtus sprawić się będzie powinien. 5. Do tejże wyprawy hajduków łanowych Żydzi ziem naszych aby ze dwudziestu domów należeli, nie zasłaniając się teraźniejszego sejmu konstytucyą praesenti sancito postanawiamy, ponieważ ta konstytucya extra mentem województw i posłów naszych, o co protestacye zanieść w kole naszem deklarowali się do druku weszła i żadnej wagi mieć mieć nie może, jako non ex universo rzptej consensu napisana. 6. Miasta także Lwowa łanowa piechota aby wyprawiona była

a) F. Piecowskiego.

non obstantibus quibusvis libertationibus, że wszytkich iurisdicyej tak z samego miasta, przedmieścia jako i ze wsi do niego należących zgodnie postanawiamy. 7. Więc żeby ta ekspedycya nasza skuteczniejsza była, rigor in delinquentes prawem opisany założywszy, instigatora (lubo każdému o to czynić będzie wolno) do ziemie lwowskiej IMć p. Cebrowskiego wojskiego stryjskiego, do przemyskiej ziemie IMć p. Stanisława Pakosza, do ziemie sanockiej IMć p. Pobiedzińskiego delegamus, którzy pp. instigatorowie pro munere suo każdy w ziemi swojej sub nexu iuramenti popierać będą powinni tego laudum i ustawy naszej o tej wyprawie opisanej w grodzie districtus proprii sine appellatione. 8 Pięćset zł. p. które IMć p. miecznik halicki poborca ziemie lwowskiej in supplementum poborów do skarbu koronnego należących in rem ziemie lwowskiej de proprio wydał z retent czopowego lwowskiego ex nunc zapłacić pozwalamy, a te retenta, że w rękach potomków nieboszczyka IMci p. Narajowskiego sędziego ziemie lwowskiej zostawają, dla tegoż termin rachunków tych retent iuxta praescriptum przeszłego laudum przed IMcią p. podkomorzym lwowskim i IMciami pp. deputatami w temże laudum wyrażonymi, unius vel duorum absentia non obstante w przyszły czwartek, to jest die decima quinta praesentis we Lwowie naznaczamy. Z których rachunków cokolwiek zostanie od zapłaty tych piąci set zł. od pomienionych sukcessorów pp. sędziego lwowskiego pieniędzy do dispozycyej sejmiku obrócić się mają. Insze zaś rachunki z czopowego miasta Lwowa i miasteczek generaliter wszystkich ziemie lwowskiej według konstytucyej odprawić się mają na przyszłym sejmiku sejmowym najpierwszym. 9. A iż IMć pan sanocki[1]) z ochoty swojej i afektu dobrego ku obywatelom ziemie sanockiej, która gęstymi rozbojami bardzo afflicta, deklarował piechoty pięćdziesiąt proprio aere, póki będzie trzeba trzymać, że na mnóstwo rozbójników sufficere nie może praesidium nasze dawno umówione et practicatum, któreśmy dali w moc IMci p. sandeckiemu[2]), tedy in toto vigore praeteritorum laudorum zostawujemy je przy IMci panu sandeckim do sejmiku przyszłego poselskiego i na te expensa praesidii jako i na dawne długi retenta czopowego sanockiego tak u IMci p. Alexandra Ustrzyckiego jako i u IMci p. Grotkowskiego administratorów przeszłych naznaczamy do dalszego o tem porachowania się na tymże sejmiku przyszłym. 10. A miasto Krosno retenta czopowego wydać powinno do rąk IMci p. Ustrzyckiego per totum tempus currentis administrationis eius zatrzymane, wytrąciwszy sobie półtora tysiąca laudo praeterito na poprawę murów naznaczone. 11. Na przyszły zaś czas currens proventus czopowego, ponieważ jest per arendam IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu sanockiemu od nas puszczone, tedy o tem laudum przeszłe respectu tej arendy napisane reasumujemy teraz i aprobujemy. 12. Ponieważ deductum jest w kole naszem, że IMć p. Grotkowski administrator pierwszego czopowego dowodną przed pp. deputatami z pośrodka nas naznaczonymi uczynił z administracyej swej calculationem wszytkich tak perceptorum jako i expensarum, tedy eo nomine kwit wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. 13. Co się zaś tknie rachunków pp. poborców ziemie sanockiej dekretem trybunalskim naznaczonych, iż interveniantibus rzptej negotiis dla prędszej wyprawy in succursum ojczyzny żołnierza nie mogły się in termino praesenti jako deliberacyej i exactas considerationes potrzebujące zmieścić, dlatego dla rzetelniejszego wysłuchania tych rachunków deputatów z pośrodka nas użyliśmy IMć p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego, IMć p. Wojakowskiego łowczego chełmskiego, IMć p. Macieja Stanisława Ustrzyckiego podsędka sanockiego podstarościego przemyskiego, IMć p. Kacpra Wojakowskiego podstolego przemyskiego, IMci p. Stanisława Sicińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego marszałka na ten czas koła naszego, IMć p. Piotra Pawła Mniszka, którzy IchMć pro die decima nona do Przemyśla zjechawszy się, unius vel trium absentia non obstante, pomienionych IchMciów pp. poborców sanockich integritati i dekretu trybunalskiego intencyej satisfacient. Także iż propter minorennitatem successorum nieboszczyka IMci p. Gerzego Madalińskiego podczaszego wieluńskiego, poborce ziemie przemyskiej dla kontynuowania egzakcyej dziesiąciu poborów nieboszczykowskich

[1]) Zygmunt Fredro [2]) Franciszek Mniszek.

w których go śmierć praevenit, sukkolektor na przeszłym sejmiku był podany, a teraz dla ścisłości czasu z wybranej sumy ziemie przemyskiej nie uczynił rachunku, tedy ten rachunek do przyszłego sejmiku sejmowego odkładamy. A teraz że ten sukkolektor złem zdrowiem z okazyej okaleczenia swego circa executionem retentorum przed rokiem otrzymanego excusatur, użyliśmy IMć p. Stanisława Pakosza instigatora ziemie naszej przemyskiej, aby pieniądze od tego sukkolektora ile ich z delaty pozostałej exekwowanych zostaje odebrał, a retentorów iuridicas executiones popierał, cokolwiek tych pieniędzy officiose per executionem (wziąwszy na to od IMci p. starosty przemyskiego[1]) authoritatem universalem) wyciągnie, to na przyszłym sejmiku sejmowym do dalszej dispozycyej tejże ziemi oddać powinien będzie. Sam zaś IMć p. instygator od nas uproszony przed nami tu samymi ma rationem reddere z wybranych tych retent i względem nichże nie będzie od nikogo inkwietowany, assekurujemy go et ubique intercedere obiecujemy. IMć p. Siecińskiego dług, który na expensa piechoty in praesidium ziemie przemyskiej zaciągniony, także i sumę pewną laudo praeterito względem ekspedycyej żwanieckiej naznaczoną sobie praetendit assekurujemy i na to skrypt wydać IMci p. Marszałkowi naszemu pozwalamy; tego jednak długu na przyszłym sejmiku deputackim likwidacya być ma. **14.** Donieśli nam też pp. poborce ziemie przemyskiej, iż co raz w ziemi naszej per abiurata nowe, simpla poborów variatur, co do wyrachowania się w skarbie wielką im czyni trudność, tak iż z rachunków swoich eksplikować się nie mogąc ciężkimi ex instantia skarbu koronnego agravati bywają dekretami, przetoż my, lubo w ostatniej prawie poddanych naszych extenuacyej, mając respectum braci naszych, nie derogując na potem nic deklaracyom pp. posłów naszych na sejmie salvis abiuratis danym deklarujemy, iż te wszystkie abiurata, które po exakcyej IMci p. Wojciecha Snopkowskiego nastąpiły, żadnej wagi mieć nie mogą, ale owszem IMć pp. poborcy ziemie przemyskiej do simple z IMcią p. Snopkowskim w skarbie postanowionej w przyjęciu abiuratorum mocą uchwały teraźniejszej referować się będą. Którą to uchwałę naszą zgodnie namówioną aby wszytkim innotescat do grodu ziem naszych podać IMci p. marszałkowi naszemu zleciliśmy. Działo się w Wisni dnia ósmego lipca roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego piątego. Stanisław Siciński z Sitna pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku ziem ruskich wisninskiego[2]).

Castr. Sanoc. Rel. 168. p. 1296—1303; Castr. Prem. Rel. 382 p. 1823—1828. Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1275—1281.

78.

Wisnia, 13. sierpnia 1655.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, rycerstwo zjechawszy się na sejmik do Wisnie nam przez J. kr. Mć p. n. m. pro die 13 Augusti złożony, takoweśmy między sobą za spólną wszytkich województwa naszego obywatelów zgodą spisali laudum i umówili postanowienie. **2.** Widząc nietylko z uniwersału J. kr. Mci

[1]) Marcin Madaliński.

[2]) Na sejmiku tym wystąpił imieniem szlachty sanockiej i starosty tamecznego Franciszka Mniszka, Aleksander Klofas i wniósł protestacyą przeciwko posłom sanockiej ziemi Stanisławowi Bełzeckiemu i Ludwikowi Bielskiemu na sejm warszawski t. r. 19. maja obranym a to z racyi uchwalenia na tymże sejmie »Obrony ziemie przemyskiej i sanockiej« (Vol. l. IV. 505;), co było uczynione tak przeciwko konstytucyom zastrzegającym starostom władzę w poskromieniu łotrowstwa i swawoli; protestowali też z powodu naruszającej zasady równości uchwały sejmowej co do oddawania poborów, jeżeli się bowiem jednych od ciężarów zwalnia do których wszyscy są zobowiązani, i inni natenczas sięgać chcą także po te prerogatywy, skąd urasta nieporządek. (Castr. Sanoc. 168. p. 1303—1305).

ale i zewsząd następujące na rzptą niebespieczeństwa i takie, którym tylko zaszczytem własnych piersi naszych zabieżeć się może, stosując się do tychże J. kr. Mci uniwersałów pospolite wszystkich ziem i obywatelów województwa naszego ruszenie postanowiliśmy zgodnie i uchwalamy. Czas ściągnienia się wszystkiemu województwu i stawienia diem vigesimam quartam praesentis to jest Augusti naznaczamy między Wisnią a Grodkiem, to chcąc mieć i zgodnie uchwalając, aby ktokolwiek slachcicem i synem ojczyzny tej w województwie naszem być się mieni i czyni na dzień pomieniony armatus i jako do boju stanął. Na którem by zaś miejscu praecise kupićbyśmy się i obozem stać mieli, do rekognoscencyi miejsca użyliśmy z pośrodka siebie IchMciów to jest IMć p. Niezabitowskiego stolnika bracławskiego i IMć p. Stawskiego podczaszego lwowskiego, IMć p. Wojakowskiego podsędka przemyskiego, IMć p. Swirskiego miecznika halickiego, IMć p. Grochowskiego wojskiego samborskiego; który to IchMć nazajutrz po teraźniejszym sejmiku naszym spólnie zjechawszy się, miejsce między Grodkiem a Wisnią obozowi sposobne upatrzą a upatrzywszy obwieścić o nim IMci p. kasztelana lwowskiego[1]), jako pierwszego na ten czas i obecnego w województwie naszem senatora, będą powinni. IMć zaś nie omieszkanie uniwersały do grodów ziem naszych propter notitiam wszystkich obywatelów, gdzie się praecise i na które między Grodkiem a Wisnią miejsce ściągać będą mieli, roześle. A tak skoro od IMci pana lwowskiego obwieszczeni będziemy, na czas i dzień pomieniony stawić się in armis przy wszelakiej gotowości nemine excepto będziem powinni, tamże zaraz i piechotę łanową wedle prawa sejmu przeszłego i od nas zgodnie namówioną stawić będziem cum omnibus requisitis wedle przeszłych lauda powinni i żeby kożdy z sobą hajduka albo pieszego przyprowadził ustanawiamy. 3. Więc żeby większy mógł się dać ojczyźnie w tak wielkie zawiedzionej niebespieczeństwa ratunek, toż pospolite ruszenie wedle dawnych praw i świeżej bli sko przeszłego sejmu konstytucyej, aby kożdy wedle posesyej swojej et iuxta censuum facultatem odprawował i stawał uchwalamy. Także aby kożdy w ziemi swej gdzie residet gdzie go wicie zastały trzecie stawał i tę ekspedycyą odprawował a do inszych ziem i województw nie przenosił się postanawiamy i bratersko obstringimus siebie samych. A żebyśmy w lepszym porządku szli i tę odprawowali ekspedycyą za rotmistrzów, pod których chorągwiami pójdziemy, obieramy akomodując się w tem do prawa pospolitego, w ziemi lwowskiej IMć p. Andrzeja Maxymiliana Fredra kasztelana lwowskiego, w ziemi przemyskiej IMć p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego tejże ziemi przemyskiej, IMć p. Andrzeja Stana podkomorzego ziemie sanockiej, IMć p. Marcina Madalińskiego starostę przemyskiego IMć p. Kacpra Wojakowskiego podsędka także przemyskiego a tegoż IMci i za strażnika obieramy, w ziemi sanockiej IMci p. Zygmunta Fredra kasztelana sanockiego[2]). Z tymi tedy IMciami iść et munia castrensia odprawować deklarujemy. Za oboźnego użyliśmy IMci p. Waleryana Walawskiego. 4. Miasta też które z dawnych praw do pospolitego ruszenia należą i co wyprawować powinny tęż niemieszkanie wyprawę uczynią wespół z nami prócz żołnierza łanowego. A iż na mieście Lwowie siła bardzo województwu naszemu należy i wszytkiej niemal Koronie, tedy obstringimus et obligamus miasta pomienionego, aby jako zawsze fide et constantia przodkował innym miastom i fortecom, tedy i pod te niebespieczne czasy miał sedulam curam około municyej miasta tegoż i gotowość wszelką także żywność in casum ingruentis hostis przysposabiać kazał. Także dostatki et pignora aby obywatele tegoż miasta wywozić gdzie indziej nie ważyli się aby przestrzegał tenże magistratus, quia nec decet własnej odbiegać ojczyzny. Urząd także grodzki aby w zamku przy temże mieście residował i nie wyjeżdżał i IMć p. starosta lwowski aby był praesens requirimus bratersko IMciów. 5. A że ex relatione IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego i poborce ziemie przemyskiej powzięliśmy, iż podatków i poborów na sejmie roku przeszłego uchwa-

---

[1]) Jędrzej Maksymilian Fredro.

[2]) Inni deputaci są opuszczeni ob. manifestacyą Dzięciołowskiego rotmistrza ziemie sanockiej przeciwko deputatom w Castr. San. 168 p. 1429.

lonych i na roty wydzielonych, lubo już exakcya IMci przechodzi, dotąd do IMci nie znoszą, albo mało co bardzo, przez co asygnacyom wojskowym od skarbu danym czynić dosyć nie może, przeto deklamujemy, aby non obstante publica hac expeditione też podatki, jako raz uchwalone i pozwolone a na płacę wojsku pieniężnemu ordinowane i do raty IMci p. podczaszego należące, wydane jako najprędzej były i oddawane. 6. W temże też kole naszem IMć p. starosta przemyski[1]) zaniósł publicam względem zamku przemyskiego manifestationem, który iż za oderwaniem dóbr i ludzi szczególnie do obrony tegoż zamku należących jest prawie ogołocony et omni praesidio destituitur, zaczem jeśliby strzeż Boże periculum jakie et casus na tenże zamek miał emergere, winien w tem IMć zostawać nie ma i nie zostanie. Którą to uchwałę i postanowienie nasze zgodnie namówiwszy strzymać sobie słowy braterskiemi objecujemy i obowiązujemu się sub paenis de generali expeditione sancitis. A żeby do wiadomości wszystkich województw i ziem naszych obywatelów toż postanowienie nasze doszło, podać tę uchwałę do grodów ziem naszych IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu zlecilişmy. Działo się w Wiśni na sejmiku die 13 mensis Augusti anno Domini 1655. Jan Wojakowski łowczy chełmski, marszałek sejmiku ziem ruskich wisnińskiego.

Castr. San. Rel. 168 p. 1549—1553. Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1505—1508. Castr. Leop. 640 p. 1203 tylko zaprotokołowano.

79.

Kormanice, 17. sierpnia 1655.

Uniwersał kasztelana lwowskiego wzywający ziemian do Wisni w sprawie wytknięcia obozu.

1. Maximilian z Pleszowic Fredro, kasztelan ziemie lwowskiej, JWnym, Wnym IMciom pp. senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i obywatelom ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego m. w. m. pp. i braciej usługę moję braterską. Ponieważ mi przez pospolite laudum sejmiku blisko przeszłego wiszniеńskiego z wolej m. w. m. panów zlecono[2]), abym powziąwszy wiadomość od tych IchMci, którzy od WMć m. m. pp. deputowani byli na opatrzenie obozowego miejsca pospolitemu ruszeniu naszemu, to do wiadomości WMciów m. m. pp. wszytkich doniósł, przetoż iż są dwoje miejsca temu obozowi upatrzone jedno mila od Wisznie pod Milatynem, drugie na burczyckich polach dwie mile od Wiszni, w czem mnie trudno determinare któreby się wcześniejsze WMciom m. m. pp. zdało, przetoż sama rzecz tak potrzebuje, abyście WMć m. m. pp. z wozami i ciężarami gdzie blisko Wisznie pro commoditate zatrzymawszy się, sami pridie wieczorem quod expedit albo raniusieńko w sam dzień wtorkowy tj. vigesima quarta Augusti do Wiszni stawili się. 2. Gdzie na przestronnym dość przedmiejskim błoniu konno stanąwszy, jako o miejscu obozu tak i o inszym porządku spólną uczyniwszy namowę[3]), na namówione obozowe obrócimy się wszyscy miejsce pod chorągwiami, aby in forma porządnego stanęliśmy obozu, jeden przed drugim miejsca nie ubiegając. Gdzie oraz aby pp. rotmistrze do łanowej piechoty od nas obrani z porządną piechotą, w żywność, w prochy, w ołowy, w łąty i z rydlami przy wozach jako konstytucya mieć chce porządnie stanęli, do wiadomości IchMci bratersko odnoszę. Dan w Kormanicach die decima septima Augusti anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Strony IchMci m. m. pp. Sanoczan rozumieć się ma według laudum tylko o tych IMciach co w przemyskiej ziemi dobra swe mają, piechota jednak łanowa od wszystkich IchMciów w obozie naszym stawać ma według konstytucyej w porządku. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan lwowski.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 2107.

---

[1]) Marcin Madaliński. [2]) Por. Nr. 78 art. 2. [3]) Por. niżej Nr. 80.

80.

Pod Wisnią w obozie, 24. sierpnia 1655.

Laudum w obozie pod Wisnią.

1. My rady dygnitarze i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo wiadomo czynimy, iż lubośmy się według uniwersału J. kr. Mci i laudum sejmiku przeszłego[1]) tymże uniwersałem J. kr. Mci nam naznaczonego stawili byli pro die vigesima quarta Augusti, abyśmy stosując się do wolej J. kr. Mci tudzież respectem zachodzących na rzptą niebespieczeństw stanęli już na miejscu przeszłem laudum opisanym pospolitem ruszeniem i byli intenti na wszelakie, którym obnoxiam widzimy ojczyznę naszę pericula. Jakoż jużeśmy się byli zjechali i stawili, iż jednak co żalem naszym słyszeć przyszło, dotąd wiele chorągwi pieniężnych, w służbie rzptej będących, tak polskiego jako i cudzoziemskiego narodu, w ziemiach województwa naszego, jako w przemyskiej i sanockiej zostaje, które krążąc i wieś od wsi chodząc z ostatniem poddanych i dóbr naszych zniszczeniem do obozu się nie spieszą i na uniwersały IMci p. hetmana[2]) niedbając, niesłychane czynią szkody et sine hoste exercent hostilia, snać albo niebespieczeństwa nie są takowe, o których mamy wiadomość, albo oni wiary im nie dając wszytkę swoją w wyniszczeniu dóbr naszych i tych które czynią opresyach założyli imprezę. Przeto jawne widząc domów naszych niebespieczeństwa gdybyśmy się zarazem ruszyć mieli, bobyśmy tym sposobem domy i substancye nasze in praedam onym zostawili, providendo jako tako niebespieczeństwu i ochronie tychże domów naszych, rozjechać się nam na ten czas z miejsca obozowego przyszło. 2. Że jednak pewniśmy, iż IMć p. wojewoda kijowski jako hetman wielki i na zaszczyt prawie jako całej ojczyźnie tak i województwu naszemu zostawając z powinności swej te co prędzej rewokuje chorągwie i one aby do obozu IMci bez odwłoki dalszej pośpieszyły się poniechawszy niszczenia i tak niesłychanych, które dzieją się depaktacyi w tych dniach surowo nakaże, przeto nie chcąc deserere ojczyzny miłej w tak wielkie niebespieczeństwa zawiedzionej, braterskiemi i szlacheckiemi przyrzekamy sobie słowy stanąć wszyscy i wszytkich ziem obywatele in armis z takim jako już przynależy i stawiliśmy się porządkiem pro die quarta Septembris pod Wisznią, to jest w tę stronę ku Lwowu albo Grodku, obwiązując każdego miłością upadającej ojczyzny, miłością nas braciej spólną, aby wszelkie na strony odłożywszy respekty i zabawy, pod winami w prawie o pospolitem ruszeniu opisanemi, mając w oczach gwałtowne rzptej i nad które większe być nie mogą niebespieczeństwa, stawił się na czas i miejsce pomienione praecise nie odkładając dalej, tak, żeby każdy wyjechawszy wcześnie z domu na tenże dzień 4 Septembris stanął istotnie z porządkiem i rynsztunkiem do wojny należytym. 3. Oraz każdy aby i łanowego hajduka albo z łanową piechotą stanął i wedle laudum sejmiku przeszłego wszystkie requisita tak do łanowej wyprawy jako i pospolitego ruszenia z sobą przywiózł i przyprowadził. Czego iż sobie dotrzymamy, jako wszyscy tu na ten czas w polu praesentes obowiązujemy się bratersko, tak wszystkich in genere et specie obywatelów województwa naszego i braci pari modo obligujemy a onych przez całość praw, swobód et fortia maiorum facta a nade wszytko chwałę Bożą całość kościołów i ołtarzów świętych upraszamy, aby wespół z nami do obrony spólnej stawili się ojczyzny. 4. To deklarując na ostatek, że jeżeliby kto na czas i miejsce pomienione nie stawił się i różnych diffugia szukał albo się niemi zasłaniał i gdzie indziej uchodząc niebespieczeństwa krajów naszych zmierzał, o takowym secus rozumieć i że starożytnej do obrony ojczyzny nie ma ochoty trzymać będziemy. 5. Które to postanowienie nasze referując do laudum sejmiku przeszłego powtóre ztrzymać sobie statecznie i non differre więcej przyrzekamy. A żeby do wiadomości wszystkich obywatelów województwa naszego doszło,

---

[1]) Ob. Nr. 78. [2]) Stanisław Potocki h. w. k.

IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu do grodów wszystkich ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się pod Wisznią dnia dwudziestego czwartego miesiąca sierpnia roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego piątego. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek zjazdu pod Wisznią województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 382 p. 2144—2146. Fasc. Cop. C. Prem. 19 p. 1553—1555; Castr. San. Rel. 168 p. 1576—1579. Castr. Leop. Prot. 640 p. 2064 tylko notatka o zaprotokołowaniu laudum.

81.

Sanok, 28. sierpnia 1655.
Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze rycerstwo ziemie sanockiej zjechawszy się na dzień dwudziesty ósmy miesiąca sierpnia do Sanoka dla namówienia porządku wojennego na pospolite ruszenie i jako najprędszego w tak ciężkich rzptej razach dania posiłków za uniwersałem WIMci p. Zygmunta z Pleszowić Fredra, kasztelana sanockiego ziemie naszej wodza[1]), takowe unanimi consensu solitoque in patriam studio laudum stanowimy. Widząc rzptą tak nagle od nieprzyjaciół zciśnioną, a prawie już na jakoweś podziały i rozerwania fidefragis gentibus objecaną, falso da Bóg omine, chcąc dosyć i prawu uczynić pospolitemu nec deese amori in patriam, ochotnie na zaszczyt onej, luboć cum divisione belli, w czem sequemur totius reipublicae consensum, staropolskie niesiemy piersi. Naznaczamy tedy nie mogąc inaczej domesticis impediti periculis czas i miejsce ściągnienia i popisu in armis pospolitego ruszenia na dzień dziewiąty miesiąca sierpnia (sic) na miejscu rzeczonem Tukorz pod Sanokiem. 2. Na który czas i miejsce ściągnąwszy się, nie opuszczając w niczem aparamentu wojennego porządku i tak jako prawo nas uczy ex facultatibus stanąć mamy. Tamże z IMcią p. kasztelanem naszym jako wodzem obrać IMciów pp. rotmistrzów wedle liczby ludzi i innych IMciów pp. oficerów wojennych a do dobrego porządku porządnych i potrzebnych mamy. 3. Stamtąd także pro rei exigentia już dobrze sporządzeni ruszyć się gdzie będziem mieli (w czem IMci p. Hieronima z Orzechowiec Orzechowskiego sędziego ziemi naszej i marszałka koła naszego do króla JMci p. n. m. aby jechał użyliśmy) consideratis iis, quae pensanda, jako najprędzej ruszyć się postanowimy i umówimy. Na koszty podróżne temuż IMci p. sędziemu zł. pięć set z czopowego ziemie naszej, które IMć przez arendę trzyma, naznaczamy z pierwszej raty, i te zł. pięćset pro solutis IMci przyjąć przy rachunku braterskim objecujemy słowem. 4. Łanowa piechota za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. albo też IMci p. hetmana wielkiego koronnego tam gdzie będzie asygnacya aby poszła; i ktokolwiekby jeszcze nie oddał, aby ex nunc odsyłał naznaczamy. Powtarzamy znowu uchwałę tę naszę, aby każdy jako najporządniej i tak, jako facultatum quantitas każe, stawał et levibus rationibus przez tego co prawo pozwala w takowym ojczyzny paroksyzmie nie wymawiał się. 5. Na co dla większej wiary i pewności IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać się przy pieczęci zleciliśmy. Działo się w Sanoku die 28 Augusti 1655. Hieronim Orzechowski sędzia ziemie sanockiej marszałek sejmiku sanockiego na popis pospolitego ruszenia naznaczonego.

Ind. Rel. Castr. San. 168. p. 1581—1583.

---

[1]) Ob. Nr. 79

82.

Sanok, 28. sierpnia 1655.

Sejmiku ziemian sanockich uchwała i asygnacya posłowi do króla.

1. My rady, dygnitarze, rycerstwo ziemie sanockiej zjechawszy się za uniwersałem WJMci p. Zygmunta z Pleszowic Fredra kasztelana sanockiego pro die vigesima octava Augusti do Sanoka dla ordynowania pospolitego ruszenia[1]) z różnych miejsc przestrogi mieliśmy i jawnie się to pokazało, jakowe niebespieczeństwa domowe w ziemi naszej orientur, ujęliśmy tedy IMć p. Hieronima Orzechowskiego, sędziego ziemie sanockiej, aby królowi JMci to denuncyował. 2. A że prowidując koszt IMci wzięliśmy u IMci p. Stanisława Dankowickiego poborcę sanockiego zł. p. pięć set dla prędszej ekspedycyej, tedy naznaczamy tą naszą uchwałą, aby IMć p. sędzia ziemie sanockiej i administrator przez arendę czopowego tejże ziemie oddał IMci p. Dankowieckiemu te zł. pięć set z czopowego najdalej in medio Octobris po ekspiracyej pierwszej raty czopowego. A JMć p. sędziego upewniamy et ex bona fide pollicemur, że na sejmiku generalnym to efficiemus, że to będzie przyjęto pro soluto JMci. 3. A dla większej wagi i pewności zleciliśmy tę asygnacya IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać. W Sanoku die 28. Augusti 1655. Hieronim Orzechowski sędzia ziemie sanockiej, marszałek sejmiku sanockiego na popis naznaczonego.

Castr. San. Fragm. Castr. 314. p. 269.

83.

Sanok, 11. września 1655.

Protestacya poborcy sanockiego przeciwko marszałkowi zjazdu sanockiego.

1. Actum in castro sanocensi sabbato post festum nativitatis Beatissimae Mariae Virginis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia sanocensia personaliter veniens gsus. Simon de Zaporze Zaporski thezaurarius terrae sanocensis et exactor eiusdem terrae sanocensis sollenniter eidem officio praesenti castrensi capitaneali sanocensi questus et protestatus est in et contra gsos. Hieronimum Orzechowski iudicem terrae sanocensis marschalcum vero conventus seu sessionis consultationum circa ordinem expeditionis generalis bellicae terrae sanocensis colloquendi gratia congregatae, tum Iacobum Kalinski pocillatorem terrae sanocensis, Stanislaum Kozłowski pincernam terrae sanocensis, Vladislaum Drohojowski, Andream Pobiedzinski, totamque nobilitatem terrae sanocensis pro eodem die ac termino congregatam idque in eo. Quia ipsi non attenti legibus et constitutionibus regni de extradendis in manus exactoris in ratas in laudo expressas contributionibus sancitis, tum et in contrarium sanctionum earundem legum et constitutionum regni facientes, minnimeque paenas triplicis pensionis et alias paenas legibus et constitutionibus regni designatas formidando, ausi sunt in eadem sessione sua, dum et quando memoratus protestans votum de non extraditis post elapsum tempus in laudo publico visnensi designatis contributionibus et ut eosdem terrigenas seu nobilitatem terrae sanocensis voto suo commoveret alcius extradi sibi easdem, immemores infelicitatis reipublicae atque servitiorum militum, pro quibus ipsis omnino regratificari et pecuniam non aliunde, quam ex contributionibus pro servitiis, pro cuius interesse necesse est, quidque totum regnum polonum eisdem militibus per conventum generalem varsaviensem contributionem per

---

[1]) Uniwersał kasztelana sanockiego datowany z Lwowa 19. sierpnia. C. San. 168 p. 1655.

exactores exigendam et manus eorundem exactorum solvere merito concessit, id ipsum terrae sanocensis absentibus primatibus, videlicet mfcis. castellano sanocensi[1]) et succamerario sanocensi[2]), qui terrae eiusdem sanocensis prout et more aliorum districtuum principes sunt, retardaverunt verbaliter inter se extradere memoratas contributiones interdixerunt nec in hucusque in summum damnum et iniuriam protestantis non extradiderunt. 2. Quod in populo deinde crevit, easdem per sessionem praefatas contributiones abdicatas esse, ideo praefatus protestans praecavendo suae indemnitati tum obviando, ne thesaurus regni in bonis sui protestantis praedictas contributiones reperetet et easdem condemnationes fisci super se protestantem tanquam exactorem terrae sanocensis ex torqueret ac denique de succubitione triplicis pensionis pro ipsis demeritae iterum atque iterum protestatur, offerendo cum praefatis interdictoribus, constitutionibus vero et legibus regni contrariis, curam sui protestantis et incuriam thesauri regni prout de iure competierit inter causas fisci prosecuturum.

Castr. San. Rel. 168 p. 1600—1601.

84.

Wisnia, 13. września 1655.

Laudum sejmiku wiszeńskiego deputackiego.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik elekcyej deputata na dzień dzisiejszy paawem naznaczony na miejsce zwyczajne do Wisnie zgromadzeni, wiadomo czynimy komu to wiedzieć należy. Iż my nietylko uważając ale na oko widząc jakie zewsząd na ojczyznę następują niebespieczeństwa, takowe ex unanimi consensu nostro stanowiemy sobie laudum. Wiedząc, jako siła na obwarowaniu i niebespieczeństwie zamku i miasta Przemyśla nam wszytkim należy, praesidium i fortyfikacyą jego takim sposobem namówiliśmy. 2. Naprzód z pośrodka siebie użyliśmy i obrali wielmożnego IMć p. Stanisława z Koniecpola na Dobromilu Koniecpolskiego kasztelana lubaczowskiego względem wszelakiej przestrogi, obrony, bespieczeństwa i fortyfikacyej za generalnego gubernatora i administratora, któremu ex consensu nostro et publica sejmiku autoritate wszystkie jurysdykcye tak w mieście jako po przedmieściach i podzamczu w moc i władzę zupełną podajemy, tak aby co securitate publica tak do fortyfikacyej jako i obrony IMci p. administratorowi nalepszego i najbespieczniejszego zdać się będzie wszyscy sine discretione status et conditionis we wszytkiem rozkazaniu jego i dispozycyej podlegali, ile razy i póki tylko będzie potrzeba ze wszystkich domów i kamienic gospodarze, czeladź słuszną z potrzebami do sypania wałów i municyej potrzebnej wysyłali na szarwarki, także straże wedle dispozycyej IMci odprawowali i to wszytko czynili, cokolwiek do bespieczeństwa pospolitego miasta tego i zamku należeć będzie. 3. Jeśliby też lubo domy jakie lubo sady i insze obstacula jakie do obrony znajdowały się, wolno będzie IMci p. gubernatorowi, znosząc się z IMcią p. wojskim, z IMcią p. podstarościm przemyskim pro arbitrio et commoditate in casu ingruentis periculi znosić, w czem że publica salus anteponenda omni privato commodo, omnimodam securitatem od wszelkich sądów i urzędów IMci p. admistratorowi warujemy i evincere powinniśmy. 4. To też szczególnie mieć chcemy sub confiscatione bonorum na wszytkich mieszczan i Żydów wkładając, aby żaden z miasta lub sam swą osobą swoją lub żony, dzieci i rzeczy swoich wyprowadzać i wozić nie ważył się, czego mu i IMć p. gubernator pozwalać nie ma. 5. Jeśliby też kto ordynansowi i regimentowi IMci p. gubernatora w czem sprzeczyć chciał, takowy w sądzie grodzkim przez IMci p. podstarościego paenis arbitrariis et pro demerito

[1]) Zygmunt Fredro. [2]) Andrzej z Nowotańca Stano.

condignis irremisibiliter karany być ma. Ta jednak zupełna jurysdykcya, którą na IMci p. gubernatora na wszytkie jurisdykcye względem podlegania, tem wszytkiem co concernet securitatem publicam, salva iurisdictione IMci p. podstarościego do sądów z prawa opisanego podczas pospolitego ruszenia należących, zostawać przy IMci p. gubernatorze ma. Tejże jurysdykcyej grodzkiej i ludzie IMci p. gubernatora in excessibus, jeśliby się per non administrationem iustitiae przez IMć p. gubernatora uspokoić nie mogły a trafiły się jakie, podlegać mają. Ciż praesidiarii IMci p. gubernatora ludziom ubogim przykrzeć się nie mają. Także rozdawanie gospod przy IMci p. podstarościm z urzędu i zwyczaju cale zostawać ma. W kamienicach jednak i do mach slacheckich także i miejskich przed tem najętych od obywatelów IMć p. podstarości nikogo stanowić ani gospod rospisować nie ma. 6. Na które to praesidium IMci p. gubernatorowi, iż prędszego sposobu być nie mogło, przy ochocie przez IMci ofiarowanej cztery tysiące zł. p. pozwalamy, które aby do rąk IMci za kwitem ręcznym IMci p. Piotr Gorajski podczaszy chełmski poborca nasz, to jest dwa tysiąca zł. ex nunc a drugie dwa tysiąca zł. za tydzień odtąd z teraźniejszych poborów oddał użyliśmy, które na też praesidium IMć p. gubernator ważyć ma i wydanie onych na przyszłym którymkolwiek pierwszym sejmiku werifikować ma. A ponieważ temi czterma tysiącami IMć p. Gorajski z poborów teraźniejszych od nas użyty wygadza, mamy to IMci jako najprędzej oddać, dla czego pobór jeden na to jednostajnie pozwalamy, który tenże IMć p. podczaszy chełmski ze wszytkiej ziemie przemyskiej, tak jako teraźniejsze wybiera, praevio iuramento wybierać ma. Którego wybieranie a die prima Octobris poczynać się a do dwu niedziel tylko pociągać się i kończyć ma, sub paenis de retentoribus w prawie pospolitem descriptis a w grodzie przemyskim sine appellatione repetendis. 7. Które laudum nasze zgodnie uchwalone i postanowione zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego dla większego warunku i umocnienia do grodów podać i ręką własną przy pieczęci podpisać. Działo się w Wisni na sejmiku elekcyej deputata dnia trzynastego miesiąca września roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego piątego. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek marszałek sejmiku electionis deputata wisnińskiego.

Castr. Prem. Rel. 382. p. 2243—2245; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1631—1632.

85.

W obozie pod Mościskami, 22. września 1655.

Podkomorzy przemyski wzywa szlachtę zbrojno na 1. października pod Przemyśl.

1. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej IMciom pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszystkim obywatelom stanu rycerskiego ziemie przemyskiej m. w. m. pp. i braciej po zaleceniu służb moich braterskich wiadomo czynię. 2. Ponieważ dla wielkich i gwałtownych przyczyn, za wzięciem wiadomości o nastąpieniu nieprzyjacielskiem, siła WM. m. m. pp. porozjeżdżało się, a czas tego potrzebuje, abychmy dla ochrony własnej i całości naszej jako najbardziej do kupy się mieli, tedy z spólnej namowy z IMciami dotąd w kupie zostającymi uczynionej dzień pierwszy miesiąca października naznaczam, abyście WM m. m. pp. z powinności swojej szlacheckiej pro amore patriae i tego, quod cuique carissimum est, na ten dzień pod Przemyśl z porządnymi pocztami jako najlżej jednak bez ciężarów wielkich stawili się i nie wątpcie WM m. m. pp. o tem, że ktokolwiek na ten dzień praecise nie stawił się, że paenis de expeditione bellica podlegać będzie, gdyż nie moje to są wymysły, ale jako z woli J. kr. Mci p. n. m. uradziliśmy się byli, tak i trwać powinniśmy, póki albo J. kr. Mć, albo oddalone niebespieczeństwa nas nie uwolnią. 3. Datum w obozie pod Mościskami dnia 22. Septembris anno domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 382 p. 2251—2252.

86.

Sanok, 27. września 1655.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemi sanockiej lubośmy za wydanemi od J. kr. Mci p. n. m. na pospolite ruszenie wiciami na miejsce naznaczone gotowi byli swymi stawać osobami i następujące na państwa J. kr. Mci p. n. m. wszelakie nieprzyjacielskie impety swemi ochotnie, idąc tam gdzieby się była podała okazya chcieli zasłaniać piersiami, ale iż ziemia nasza sanocka będąc in confinio państwa węgierskiego codziennym od rozbójników podległa jest niebespieczeństwom, przeto pospolitem ruszeniem in armis pod Sanokiem zatrzymać się przyszło, wyprawiwszy w poselstwie z pośrodka koła naszego do J. kr. Mci p. n. m. IMć p. Hieronima z Orzechowic Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej z oświadczeniem wierności i gotowości naszej, aby J. kr. Mć p. n. m. uważywszy nasze domowe niebespieczeństwa z strażnice majestatu swego raczył obmyśleć ziemi naszej obronę. Za powrotem tedy pomienionego IMci p. sędziego sanockiego, ponieważ deklarowana jest łaska J. kr. Mci p. n. m. abyśmy nie ruszając się dalej w ziemi naszej sanockiej in armis zostawali, a do boku IMci p. hetmana w. koronnego[2]) koni siedmdziesiątpięć ad instar wyprawy beresteckiej pod Białącerkiew ludzi dobrze ćwiczonych wyprawili, czyniąc tedy dosyć woli i intencyej J. kr. Mci p. n. m. iż podczas zewsząd następujących na rzptą i na państwa J. kr. Mci p. n. m. gwałtownych nieprzyjacielskich insultus tak prędko te siedmdziesiąt i pięć koni po kozacku zebrać nie możemy, a widząc u W. IMci p. Zygmunta z Pleszowic Fredra kasztelana sanockiego starosty krośnińskiego o gotowych dobrze ćwiczonych jezdej dragoniej ludziach, uprosiliśmy IMć p. kasztelana sanockiego, aby na miejsce siedmdziesiąt i pięć koni po kozacku sto dragoniej swojej ziemi naszej wygodził i jako najspieszniej do boku IMci p. hetmana pode Lwów wyprawił. 3. A ponieważ IMć p. kasztelan sanocki in gremio koła naszego te sto dragoniej izdy ludzi dobrze ćwiczonych i z porządnym rynsztunkiem die prima Octobris wyprawić objecał i że śpieszno do boku IMci p. hetmana pokwapią i tam przez całą ćwierć począwszy a die 28 Septembris będą zostawać submitował się, tedy my dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemi sanockiej za tę uczynność IMci p. kasztelanowi sanockiemu in vim stipendii półpięta tysiąca zł. p. dać postanowiliśmy takim sposobem. Naprzód u IMci p. Hieronima z Orzechowic Orzechowskiego sędziego sanockiego arendarza i administratora czopowego ziemi naszej z czopowych pieniędzy półtrzecia tysiąc zł. p. naznaczamy, które IMć p. sędzia powinien in parata pecunia IMci p. kasztelanowi sanockiemu według kontraktu arendownego odliczyć, na co my na teraźniejszy dzień do Sanoka zgromadzeni suo et absentium nomine asygnacyą dajemy i za oddaniem pomienionej sumy IMci p. sędziego kwitować będziemy. Residuum zaś sumy dwu tysiąca zł. p. wszyscy my nobilitas terrae sanocensis pro secunda Octobris stanąwszy na Tuchorzu pod Sanokiem za uniwersałem IMci p. kasztelana sanockiego, quisque pro suo interesse pro facultatibus et pro quantitate bonorum seu lancorum ex proprio aere, poddanych w tem nie uciążając, uczyniwszy między sobą przez IMć pp. urzędniki komput zgodny i równy, każdy z nas tamże na Tuchorzu powinni będziemy złożyć i do rąk IMci p. kasztelana sanockiego oddać sub paenis in casu per quemcunque nostri non satisfactionis de expeditione belli sancitis. 4. Nadto nie ubliżając nic constitutioni i prawu koronnemu a pospolitem ruszeniu uchwalonemu, widząc w ostatnim niemal zapale ojczyznę, omnes unanimiter et nemine excepto non obstante pomienionych sta koni expeditione do obozu przyrzekamy sobie i ziścić powinniśmy sub paenis de expeditione bellica cancitis, iż za wydaniem uniwersału przez IMć p. kasztelana sanockiego pro secunda Octobris

[1]) Trzecie wici króla datowane z Warszawy 30. lipca C. San. 168 p. 1502. [2]) Stanisław Potocki.

proxime ventura na Tuchorz tak jako do obozu in armis powinni jesteśmy stanąć i tam na Tuchorzu pod regimentem IMci p. kasztelana będąc tak długo perseverare i munia wojenne sustinere, dokąd tego rationes et necessitates reipublicae exigere videbuntur. 6. A teraźniejszej uchwale et laudo praesenti wszyscy obywatele ziemie sanockiej tudzież dzierżaw dóbr J. kr. Mci także i duchownych pro facultatibus bonorum na miejscu pospolitego ruszenia stanąwszy i każdy z osobna szlachcic, kto się szlachcicem czyni i mianuje podlegać powinni pod straceniem majętności i uczciwego, czyniąc to wszyscy dla miłości i całości ojczyzny każdy z powinności swej. 6. Do tego ponieważ pod teraźniejsze infaustas sortes reipublicae każdy z obywatelów ziemie sanockiej w mieście i fortecy obronnej dla domowych cara pignora i innych impedimenta domowe życzy mieć bespieczny przytułek, a że Krosno miasto J. kr. Mci lubo jest murem opasane nie zewsząd ma swoje securitatem, przeto z pośrodka koła naszego uprosiliśmy i poruczyliśmy per modum commissionis IMci pp. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemie sanockiej, Stanisławowi z Kurozwąk Kozłowskiemu cześnikowi sanockiemu i marszałkowi koła naszego, Piotrowi z Hoczwie Balowi, Alexandrowi z Brzezia Chrząstowskiemu, aby IchMć pro prima Octobris proxime ventura do Krosna absentia unius vel duorum non obstante zjachawszy, municyą tego miasta tudzież armatę, prochy, kule et quaevis necessaria ad reprimendum hostem bellica obaczywszy, jeśliby widzieli IchMć jakową ruinę w murach, niecałość około armaty albo defekt kul prochów, ołowiów, tam zaraz autoritate laudi nostri et urgente necessitate publica praegnanti do poprawy murów tegoż miasta urząd tameczny tudzież i poddane ze wsiów do Krosna należących i innych króla JMci pobliższych przymusili i ruiny jeśliby jakowe były niemieszkanie i nieodkładając naprawowali, monstrę przed pomienionymi IMciami uczynili, sumę półtora tysiąca zł. która jest miastu Krosnu J. kr. Mci na fortyfikacyą miasta odpuszczona i dana, jeśli onę na poprawę murów wydali i złożyli aby liczby wysłuchali, albo jeśli żadnego sumptu nie łożyli, aby in facto około tej fortyfikacyej zaczęli. Dokładając tego, iż ktożkolwiek z obywatelów ziemi sanockiej, co ma być pierwszym sposobem, lubo z innych województw tam do Krosna gwoli bespieczeństwu przyjeżdżać będzie, aby do obrony miasta pro exigentia i jako vires któregokolwiek szlachcica zmogą, gotowizną, jeśliby nie wydołały retenta u mieszczan, strzelbą i prochem przykładać się powinni. 7. Nakoniec iż niniejszy zjazd nasz do Sanoka tudzież i laudum teraźniejsze gwałtowna potrzeba wycisnęła i aby to laudum etiam ab absentibus w niczem nie było w dubium podawane starać się będziem wszyscy da Pan Bóg na pierwszym z szczęśliwego czasu sejmiku wisznińskim nawet i na sejmie aby to laudum we wszytkiem było aprobowane, aby temu laudum wszyscy IMć pp. obywatele duchowni i świeccy dzierzawcy dóbr królewskich, duchownych i ziemskich nemine excepto podlegali i omnino dosyć czynili. 8. A chcąc mieć większe authoritatem teraźniejszego laudum i zjazdu naszego in scripto do grodu naszego sanockiego IMci p. marszałkowi naszemu podać z podpisem rąk IMci z przyciśnieniem pieczęci IMci zleciliśmy. W Sanoku na zjeździe naszym in frequentia nobilitatis zgromadzonym i odprawowanym dnia dwudziestego siódmego września roku Pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego piątego. Stanisław Mikołaj z Kurozwąk Kozłowski cześnik i marszałek koła rycerskiego ziemi sanockiej.

Castr. San. Rel. 168 p. 1641—1646.

87.

Krosno, 5. października 1655.

Uniwersał kasztelana sanockiego w sprawie niszczenia poborów.

W tak gwałtownej potrzebie rzptej, iż urodzony IMć p. Szymon Zaporski skarbnik i poborca ziemi sanockiej wnosił przed nami na ten czas w Krośnie zgromadzonymi obywatelami ziemi sanockiej, iż niektórzy IchMć także miasta i miasteczka poborów na zapłatę wojska IMciom pozwolonych wydawać nie chcą, a wojsko w borgowej służbie zostaje, prosimy tedy, abyście WMć

te pobory do rąk IMci p. poborce pomienionego oddawali, w czem użyliśmy WIMć p. kasztelana sanockiego, aby się imieniem nas wszytkich podpisał. Działo się w Krośnie die 5 Octobris anno Domini 1655. Zygmunt Fredro kasztelan sanocki.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 168 p. 1678.

88.

Sanok, 16. października 1655.

Protestacya przeciwko sejmikowi sanockiemu z 27. września.

1. Actum in castro sanocensi sabbato in crastino festi S. Heduigis electae anno Domini 1655. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia sanocensia personaliter veniens nobilis Stanislaus Łącki, quam primum maiori parti nobilitatis et terrigenis terrae sanocensis innotuit de privatis quibusdam conventionibus in civitate sanocensi celebratis, nomine illustris et mfci. Francisci de Magna Kunczyce Mniszek castellani sandecensis capitanei sanocensis atque universae seu potius maioris partis nobilitatis incolarum terrae sanocensis sollenniter eidem officio praesenti protestatus est ideo. 2. Quod conventus privatus recenter et illegitime in mense Septembri proxime transacto in Sanok celebrati, nulla antecedente sanctione publica constitutionum regni nullisque litteris universalibus sacrae regiae maiestatis, insuper nullis literis universalibus illustris et mgfci. pallatini terrarum Russiae innixo, quasi in derogationem et deportationem iuris publici in contrarium constitutionum et statutorum regni de expeditione generali bellica laudatorum, novo et inusitato modo forma et stylo, iidem ut praemissum est conventus seu conventicula facta, magis privatum quam publicum bonum redolentia, in Sanok denique in civitate Krosno, non avisata universa nobilitate peracti sint nulli illegitimi, usurpatur quodque iidem conventus, aperte et diametro cum legibus regni et cum bono publico pugnant, quidque in posterum nullum robur nullamque firmitatem habituri, quid denique placita seu sancita eorundem conventuum publicatorum in summas publicas thezauri regni neque in summas contributionales in manibus exactoris regni taxatas neque in summas exactoris ducillaris ulla onera seu pensiones invehere induce et importare poterant. 3. Praesertim cum summa contributionum agrariarum pro exolvendis stipendiis militaribus regni ab annis tribus plus vel minus stipendia merentibus non vero in privatos usus sunt destinata, ducillaris quoque contributio atque summa ex eadem contributione terrae sanocensis perveniens privato nonnullorum nobilium motu et conventu nullatenus poterat distingui, tanto magis cum respublica extremis laboret malis et periculis, proinde de nullitate eorundem conventuum iterum atque iterum suo et illustris mfci. castellani sandecensis atque totius nobilitatis terrae sanocensis nomine iterum atque iterum protestatur, offerens se iterum eandem protestationem in uberiori forma ad acta praesentia porrecturum.

Castr. San. Rel. 168 p. 1676—1677.

89.

Krosno, 17. listopada 1655.

Powtóry uniwersał kasztelana sanockiego w sprawie poborów.

1. Zygmunt z Pleszowic Fredro kasztelan sanocki, krośnieński, janowski etc. starosta. Wiadomo czynię komu to wiedzieć należy a osobliwie IMciom pp. obywatelom ziemie sanockiej także miastom i miasteczkom powiatu tego, iż IMć p. Zaporski skarbnik i poborca sanocki przy obecności niektórych IMciów tak lwowskiego, przemyskiego jako i sanockiego powiatu uskarżał się w kole

krośnieńskiem die 5 Octobris, IchMć pp. rad, urzędnicy, dygnitarze i wiele rycerstwa na ten czas w kole krośnieńskiem zgromadzeni prawie wszystkiego województwa ruskiego i inszych województw zasiadszy, wnosił tenże IMć p. poborca w kole tem, iż niektórzy IchMć pp. obywatele sanoccy miasta i miasteczka poboru oddawać nie chcą, mając sobie w tem za zasłonę pospolite ruszenie, co wszyscy IchMć uważając, iż wszytkie powiaty wydali, zgodnie IchMć wszyscy uchwalili, aby te pobory wydawane były co najprędzej do rąk IMci p. poborce i mnie w tem użyli IchMć wszyscy, abym wydał uniwersał i z podpisem ręki swej imieniem wszystkich IchMci, który lubom wydał IMć p. poborca uskarza się, że nic a nic nie wydają. 2. Będąc tedy pociągniony samą słusznością i przy prośbie IMci p. poborcy, za perswazyą ludzi zacnych a będąc stróżem praw pospolitych i to mię pociągać musi, że mam w tym powiecie sanockim majętności swoje, nie chcę onych zawodzić, abym je miał w onera prawne wdawać, iż z pospolitem ruszeniem zasłony mieć i obrony nie możemy a musimy się skarbowi równo z inszymi powiatami iścić i justyfikować, proszę tedy i napominam władzą urzędu mego, będąc powiatu tego prymasem, abyście WMć te pobory oraz piętnaście do rąk pomienionego IMci p. poborcy co najprędzej oddawali, pamiętając na surowość prawa gorąco i surowością prawa ten mój uniwersał obostrzam, który z podpisem ręki mojej przy pieczęci wydaję i do grodu sanockiego podaję. Działo się w Krośnie die 17 Novembris 1655. Zygmunt Fredro kasztelan sanocki.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 168 p. 1770—1771.

90.

Przemyśl, 4. grudnia 1655.

Protestacya przeciwko obedyencyi uczynionej imieniem województwa królowi szwedzkiemu.

1. Actum in castro premisliensi sabbato ipso die festi S. Barbarae virginis et martyris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto. Ad officium cui gsus. Stanislaus Boguski in locum infrascriptum mfci. capitanei loci praesentis subdelegatus praesidebat et acta praesentia castrensia capitanealia premisliensia personaliter venientes mfcus. Martinus de Niedzielsko Madalinski premisliensis etc. capitaneus, suo et totius nobilitatis palatinatus et terrarum Russiae nomine, solennem fecit protestationem et manifestationem in et contra gsos. Alexandrum Ludouicum Niezabitowski dapiferum braclaviensem et alios collegas eius, idque in eo. 2. Quia ipsi praecipue gsus. Niezabitowski tanquam primarius motor infrascriptae transactionis sueticae, sine scitu incolarum eiusdem palatinatus, facto inter se privato conventiculo in opido Krosno in loco conventibus nobilitatis insolito nec usitato ibidemque privatim communicato inter se consilio, primum laudum seu sancitum regni nocivum, sacrae regiae maiestati contrarium, fidelitati subditorum, quam semper integram et inviolatam tenebant laesivum struxerunt, deinde munus in se legationis assumentes, licet a nobilitate tantummodo ad castra et exercitum regni propter communicationem consiliorum missi essent, illi metas functionis suae transgrediendo contra mentem et ultra voluntatem incolarum ac totius nobilitatis ad regem Sueciae, hostem huius incliti regni profecti sint, atque eiusdem proteccioni et dominio palatinatum hunc et omnes incolas subdiderunt insciaque nec consenciente nobilitate hosti et tyranno ad fidem et obsequia ac subiectionem se quasi legatos et eandem nobilitatem obligaverunt, serenissimum regem dominum clementissimum libere electum et legitime regnantem nomine quasi publico abnegaverunt eandemque abnegationem in scripto eo nomine concepto et subscripto, ad cuius subscriptionem praedictus gsus. Niezabitowski ceteros collegas suos super eiusmodi transactionem inusitatam pro subscriptione manuum suarum consentire renitentium coegit et eo impulit, parti sueticae tradiderunt. Quae omnia cum praeiudicio nobi-

litatis facta sint, consulendo indemnitati suae et totius palatinatus nomine factae, ne fidei infamiam vitio quorundam contractuum ad posteritatem transmittat, hanc publicam idem supradictus manifestans mfcus. capitaneus facit racione praemissorum protestationem.

Castr. Prem. Rel. 382 p. 2279.

91.

Wisnia, 10. lutego 1656.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze i wszystko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo do Wisnie na sejmik za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. zgromadzone[1]) tośmy zgodnie między sobą namówili. Naprzód iż devenerunt eo res ojczyzny naszej, że zaszczytem piersi naszych i wszystkich cokolwiek zostawa jeszcze bonorum reipublicae civium ratować onę możemy, albo przynajmniej tutari i to co każdemu w tejże ojczyźnie urodzonemu godzi pospolite wszystkich ziem naszych ruszenie, akomodując się w tem do wolej i intencyej J. kr. Mci p. n. m. i do uchwały przeszłego sejmu postanawiamy, a to takowym sposobem. Aby kożdy, kto się jeno slachcicem być mieni i czyni, także komu wiara święta, wolność i swoboda miła, także ktokolwiek chce paritate et aequalitate iuris równo z nami gaudere, do tejże ekspedycyej należał i onę żadnemi się excepcyami nie zasłaniając odprawował. **2.** A żeby większy mógł się dać ojczyźnie upadłej ratunek, na toż pospolite ruszenie, aby każdy w porządku jako najlepszym i z pocztem iuxta censum facultatum suarum stawał, to jest porachowawszy się sam z sobą, co ojczyźnie pod takowy czas powinien, tak się na tę wojnę stawił, jako by ojczyzna rzetelnie ratowana być mogła. A to tym sposobem: aby z piąci łanów konnego każdy stawił z rynsztunkiem i na koniu dobrym; także przy każdym wozie, kto go chce mieć, hajduka z muszkietem, szablą i toporkiem miał. A jeżeliby do pospolitego ruszenia tak prędko przyszło i wici pod czas zimy wydane były, tedy kożda ziemia w swojej ziemi za wyściem tych wici zjechać i popisować się ma, to jest ziemia lwowska pod Szczyrcem, ziemia przemyska pod Przemyślem, ziemia sanocka pod Sanokiem. Gdzie dla lepszego porządku i stosując się do uniwersału J. kr. Mci p. n. m. za rotmistrzów do pospolitego ruszenia użyliśmy, to jest ze lwowskiej ziemie IMć p. Andrzeja Maksymiliana Fredra kasztelana lwowskiego jako pułkownika i rotmistrza, pieszego zaś do tejże ziemie IMć p. Stanisława Łastowieckiego; z przemyskiej ziemie do powiatowej IchMciów tych, którym de lege prawo opisuje, drugiego IMć p. Kaspra Wojakowskiego podsędka ziemskiego przemyskiego, trzeciego IMć p. Walentego Fredra; pieszego zaś z tejże ziemie obieranie odkładamy do IMci p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego; z sanockiej IMci p. Zygmunta Fredra kasztelana sanockiego jako pułkownika tak i rotmistrza pieszego także do decyzyej IMciów dalszej. **3.** Więc że wiele IMciów jest, którzy pod takowe czasy pozaciągali się et non aequaliter z nami pociągają, bo za pieniądze ojczyźnie służą, aby pospolite ruszenie według prawa opisanego odprawowali. Ci zaś, którzy rękodajnie apud magnates zostają a possessye swoje mają, uchraniać się od pospolitego ruszenia nie mają i nie pod znakami panów swoich ale przy pospolitem ruszeniu stawać mają. **4.** Z którą to gotowością i ochotą żeśmy stanąc do boku J. kr. Mci p. n. m. gotowi, przeto dla opowiedzenia onej użyliśmy z pośrodka siebie IchMciów: ze lwowskioj ziemie IMć p. Stanisława Rzewuskiego sędziego ziemskiego lwowskiego, z przemyskiej IMć p. Marcina Trzebuchowskiego,

---

[1]) Uniwersał króla z daty w Łańcucie 29. stycznia 1656 r. C. Pr. 382 p. 85—87. Oprócz uniwersałów króla wspomina w swem uniwersale Andrzej Maksymilian Fredro kasztelan lwowski, zwołując na 10. lutego szlachtę do Wisni także i uniwersały hetmańskie. C. Prem. 383 p. 22—23.

z ziemie sanockiej IMć p. Stanisława Drohojowskiego, którzy jako ten czas ściągnienia pospolitego ruszenia naszego tak i insze, całą rzptą naszą i województwo zachodzące sprawy od nas J. kr. Mci p. n. m. przełożywszy, w nich o łaskawe patrocinium J. kr. Mci p. n. m. upraszać będą deklaracyą. 5. Rachując się w tem cośmy rzptej powinni, że absque nervo belli ojczyzna się słusznie ratować nie może, przeto podatki na sejmie przeszłym uchwalone a we dwóch ratach niedobrane praesenti laudo nostro pozwalamy, to jest aby te podatki, które IMć p. Piotr Gorajski podczaszy ziemie chełmskiej począł wybierać, et propter furorem belli musiał w wybieraniu ich przestać, żeby wydane od wszytkich obywatelów ziemie przemyskiej były. 6. Tenże IMć że in fidem ziemie naszej z tychże podatków zaczętych egzakcyej swoich dał zł. dwa tysiąca na fortyfikacyą miasta Przemyśla, która fortyfikacya także dla wtargnięcia nieprzyjacielskiego nie doszła, przeto facto calculo z IMcią p. lubaczewskim[1]) przez pp. komisarzów niżej specifikowanych i potrąciwszy co IMć wydał, residuum się upomnieć, albo też asygnacyą do IMci na tę sumę komukolwiek rekwirującemu dyrygować powinien, a ad complementum dwóch tysięcy, co niedostanie będziemy powinni oddać IMci na przyszłym da Bóg sejmiku. 7. Czas wybierania IMci p. Gorajskiego podatków diem decimam quintam Februarii naznaczamy i wybieranie onych trwać ma do niedziel czterech IMci p. Jaszowskiego zaś rata poczynać się ma a die 12 Martii a trwać ma do niedziel sześciu. Te jednak podatki salvis modernis recentibus abiuratis, które dla teraźniejszego wtargnięcia nieprzyjacielskiego i spustoszenia przez żołnierza nastąpić muszą, wybierać IchMć powinni będą. A iż do ręka) IMci p. Jaszowskiego z czopowego ziemie przemyskiej oddaćb) IMć p. Marcin Madaliński starosta przemyski powinien pewną sumę, tedy iż miasta niektóre raty pewnej IMci nie wydały, przeto aby wedle kontraktów z IMcią poczynionych de integro wszystko wydały, nie zasłaniając się lubo dawnemi lubo świeżemi libertacyami praesenti laudo uchwalamy i aby uniwersał IMć p. marszałek na ten czas nasz do tychże miast eo nomine wydał zlecamy. 8. Względem zaś retent niektórych dawniejszych IMciów p. poborców, którzy kwitów nie mają i rachunku niektórzy dotąd nie uczynili, użyliśmyc) z pośrodka siebie IMciow ze lwowskiej, ziemie IMci p. Adama Dzierzka starostę zydaczowskiego z IMcią p. Stanisławem Rzewuskim sędzią ziemskim lwowskim; z przemyskiej IMć p. Stanisława Bełchackiego podczaszego wieluńskiego, IMć p. Kaspra Wojakowskiego podsędka ziemskiego przemyskiego, IMć p. Macieja Stanisława Ustrzyckiego podsędka ziemskiego sanockiego, IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmskiego, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego, z sanockiego IMć p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemskiego sanockiego i IMć p. Humnickiego, którzy zjechawszy się jako to w ziemi lwowskiej do Lwowa, w ziemi przemyskiej do Przemyśla, w ziemi sanockiej do Sanoka pro die vigesima tertia Februarii, unius duorumve absentia non obstante, tacto pectore, jako deputaci radomscy, rachunki dostateczne od IchMciów pp. poborców odebrać i o retentach informować ziemie nasze mają. Zaczem ciż IchMć pp. komisarze ziemie przemyskiej IMci p. Koniecpolskiego kasztelana lubaczowskiego rachunku słuchać mają, urząd grodzki egzekucyą czynić ma sine ulla dilatione według prawa opisanego i kwerele ad instantiam poborcy każdego sądzić będą powinni. A tych wszytkich podatków jako wybieranie tak i rachunki ściągać się mają tak do ziemi lwowskiej jako przemyskiej i sanockiej. 9. Czopowe miasta Lwowa iż expiruje, przeto one na obronę rzptej ordynujemy i w dyspozycyej sejmiku naszego zostawujemy a rachunek z niego na sejmiku, według konstytucyej sejmu przeszłego i laudum sejmiku relacyjnego, aby czyniony był postanawiamy. A że czopowe ziemie lwowskiej IMci p. Ożdże podkomorzemu ziemie lwowskiej expirowało, aby nie wakowało, uważając necessitatem reipublicae na ten czas, za zgodą naszą spólną puściliśmy WIMci p. Adamowi Dzierzkowi staroście zydaczowskiemu jako plus offerenti za sumę trzy tysiące zł. p. a die prasentis do dwóch lat, której sumy solutio na trzy raty wydawana być ma, to jest miast, miasteczek tak J. kr. Mci p. n. m. jako duchownych i świeckich i tak jako IMć p. Piotr Ożga podkomorzy lwowski trzymał. Z tegoż

[1]) Stanisław Koniecpolski. a) Lw. raty, b) Pr. dodać. c) Lw. zlecamy.

czopowego, iż pozwolono było IMci p. Adamowi Dzierzkowi staroście zydaczowskiemu z miasta Żydaczowa zł. dwieście na reparacyę zamku żydaczowskiego, za które znaczną część poprawy tego zamku wystawił IMć p. starosta, przeto aby toż czopowe obrócone było miasta Żydaczowa na poprawę tegoż zamku dalszą pozwalamy. Czego rachunek słuszny powinien będzie dać IMć p. starosta zydaczowski po expiracyej arendy na przyszłym da Bóg sejmiku tu w Wisni uczynić. **10.** Czopowe ziemie sanockiej, jakośmy już IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu sanockiemu arendowali, tak ten kontrakt nasz in toto aprobujemy i żeby wszytkie miasta ziemie sanockiej toż czopowe do rąk IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemskiego sanockiego wydawały, non obstantibus in contrarium quibusvis libertationibus et rescriptis[a]), a jeżeliby kto względem tego czopowego jakie sobie uprosił i takie contra laudum sejmiku tutecznego wydawał oddawali postanawiamy i żeby IMci p. marszałek sejmiku naszego teraźniejszego, do tychże miast ziemie sanockiej uniwersały wydał eo nomine zlecamy. Którego to czopowego szafunek wedle laudum i contractum arendatorium z IMcią p. Hieronimem Orzechowskim sędzią ziemskim sanockim ma wcale zostawać. **11.** A iż ta ziemia sanocka laudo w Sanoku zgodnie namówionym pewną sumę IMci p. Zygmuntowi Fredrowi kasztelanowi sanockiemu wydać naznaczyła i obligowała się, tedy aby w tem satisfakcyą IMć swoją odniósł asekurujemy, iż na przyszłym da Pan Bóg sejmiku przez wszelakiej kontradykcyej i diskwizycyej za ukazaną[b]) attestacyą od IMci p. hetmana względem stawienia tych ludzi satisfakcyą całą i dostateczną uczynimy i oddamy. A IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemskiego sanockiego assekurujemy, iż evincemus ob omni onere. **12.** W temże też kole naszem na dług IMci p. Piotrowi Sicińskiemu asygnacyą do IMci p. Waleryana Walawskiego jako poborcy naszego na zł. dziewięć set wydać IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu zleciliśmy. Którą to uchwałę naszą zgodnie namówioną, aby do wiadomości wszystkich przyszła do grodów ziem naszych wszystkich podać IMci p. marszałkowi naszemu zleciliśmy. Działo się w Wiśni na sejmiku decima Februarii, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 114—118; Castr. Leop. Rel. 405 p. 109—115; C. Zydacz. Rel. 45 p. 640—644; Castr. San. Rel. 169 p. 133—140: Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1868—1871.

92.

Wisnia, 10. lutego 1656.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom do króla.

1. Instrukcya z sejmiku wiszeńskiego do J. kr. Mci p. n. m. dana die decima Februarii anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto IMciom zgodnie obranym, t. j. IMci p. Stanisławowi Rzewuskiemu sędziemu lwowskiemu ziemskiemu ziemie lwowskiej, IMci p. Marcinowi Trzebuchowskiemu ziemie przemyskiej, IMci p. Stanisławowi Drohojowskiemu ziemie sanockiej. **2.** Ten ci to najtrwalszy zaszczyt ad omnem posteritatem wszytkich monarchów w nieustępnym dozorze i ojcowskiej opiece trzymać dobrowiernych poddanych swoich ani onych w najprzykrzejszym opuszczać paroksyźmie. Doznała tego ojczyzna przez te siedmioletnie symptomata, kiedy J. kr. Mć p. n. m. wolnemi głosami włożoną na głowę swoją pańską koronę, oraz gelea one nałożyć raczył i tot periculis obiiciendo caput suum regium, niesfatygowanie dotąd obstawać przy całości rzptej raczył. Za co IMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. podziękują, vota votis multiplicamus, aby szczęśliwie wyprowadziwszy J. kr. Mć p. n. m. i nas wszystkich ex hac procella, która zachwiała

a) L. regestris b) L. wydaną.

za grzechy nasze hanc puppim rzptej przy ostatniej konfusiej nieprzyjaciela J. kr. Mć p. n. m. zdarzył szczęśliwie lata i łagodne dni panowania J. kr. Mci p. n. m. do jego zdrowia substancye nasze ochotnie niesiemy z rzetelną deklaracyą, że my przy dostojeństwie J. kr. Mci p. n. m. głodnić ziębnąć i umierać gotowi. A cokolwiek do wojennego porządku należy na zjeździe naszym od J. kr. Mci p. n. m. naznaczonym umawiamy i osobną uchwałą tutecznego zjazdu naszego ztwierdzamy. 3. Pierwszy to w ojczyźnie naszej postępek umówionej konfederacyej IMciów pp. wodzów wojennych i z rycerstwem, który że się zda J. kr. Mci p. n. m. e republica ani my go odbiegamy, życzymy jednak i o to prosimy majestatu J. kr. Mci p. n. m. żeby małego czasu konwokacya złożona była, aby jako w inszych potrzebach rzptej, tak i w tej konfederacyej przejrzeć się rzpta mogła i to wszystko kombinować jednak et cum tertio ordine wedle zwyczaju z uprzedzeniem sejmików aby była jako najprędzej upraszamy, o co specialiter IchMć pp. posłowie nasi upraszać będą J. kr. Mci p. n. m. 4. Co strony podatków jako na przeszłym sejmie są pozwolone, tak one wydać i wybierać zgodnie namówiliśmy, jednak salvis modernis recentibus abiuratis, które jako dla wtargnięcia nieprzyjacielskiego tak i spustoszenia przez żołnierza nastąpić muszą. A in casu niewydania tych podatków, jeżeliby którzy contumaciter stawali i procesować się dali executoriales super retentores aby wydawane bywały, upraszać będą J. kr. Mci p. n. m. IchMć pp. posłowie. 5. Minnica, iż jest potrzebna, przeto aby była utworzona choć tu we Lwowie upraszać będą J. kr. Mci IchMć pp. posłowie. 6. Iż na wzruszenie laudów naszych i publicznych uchwał privatim uproszone są u J. kr. Mci p. n. m. uniwersały, mianowicie względem czopowych ziem naszych i inszych spraw wielu obywatelów ziem województwa naszego zachodzących, a iż to jest in praeiudicium jako iuris publici i sejmików naszych tak też i privatorum, przeto aby te wszystkie świeżo wydane uniwersały nullitati subsint i revocatoriae litterae takowe uniwersały znoszące aby wydane były z kancelaryej J. kr. Mci p. n. m. starać się o to będą IchMć pp. posłowie. 7. Iż zgoda zaszła cleri totius z ostatniej tej cząstki rzptej kościelnymi ojczyznę ratować ozdobami, przeto ut constet stanowi szlacheckiemu, jako i wiele tego będzie, aby deputati ex eodem tertio ordine przydani do tego byli, upraszać J. kr. Mci p. n. m. będą, i w każdym powiecie, mieście przedniejszem srebra te odbierane popisowane i regestra spisane do grodów aby podane przez IchMciów pp. deputatów były. 8. Ordinacya czopowego w mieście Lwowie przy komisarzach, których sobie obierzemy aby zostawała i ratio z niego czyniona na sejmikach według konstytucyej sejmu przeszłego, a tym czasem uniwersały aby z kancellaryej J. kr. Mci p. n. m. względem ordinacyej tego czopowego nie wychodziły, upraszać będą IchMć pp. posłowie. Nadto starać się o to będą, aby uniwersały do miast wydawane były, żeby czopowe sine diffugiis oddawali a libertacye żadne na uchronienie się tego czopowego aby z kancelaryej nie wychodziły. 9. A iż jako na wojnę iść tak i stawać przy dostojeństwie J. kr. Mci p. n. m. chcemy, upraszamy aby dobra dziedziczne jakąkolwiek swoją ochronę miały i przechodami żołnierskimi także asygnacyami onerowane nie były, gdyż jako na wojnę ciężkaby nam przyść miała wyprawa, tak też i podatków wydawanie, bo trudno decuplicata onera mamy ponosić. 10. Więc że pod te niebespieczne czasy interest, abyśmy miasto Przemyśl i zamek jako ufortyfikowany tak i praesidio opatrzony mieli, przeto upraszać IchMć pp. posłowie o to będą. A w tem zamięszaniu strzeż Boże co adversi, aby IMć p. starosta przemyski[1]) in culpa nie zostawał. 11. W tak gwałtownej rzptej potrzebie, gdy wszyscy sobie ciężko czynimy, słuszna aby i Żydzi, którzy także pożytki rzptej mają, znaczną jaką sumą do zniesienia ciężarów rzptej przyłożyli się. 12. Którą to instrukcyą naszą zgodnie namówioną i punkta w niej opisane upraszać IMć pp. posłowie będą, aby J. kr. Mć p. n. m. one in paternum sinum przyjąwszy chciał ad effectum deducere. A aby one IMć p. marszałek na ten czas nasz IchMciom pp. posłom z podpisem ręki swojej wydał zleciliśmy. Działo się w Wisni die decima

---

[1]) Marcin Madaliński.

Februarii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich.

Costr. Prem. Rel. 383 p. 119–121; Castr. Leop. Rel. 405 p. 105—109; Castr. Zydacz. Rel. 45 p. 644—647 Castr. San. Rel. 169 p. 140–144; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1864—1867.

93.

Sokal, 20. lutego 1656.

Hetman w. kor. do sejmikujących w Wisni[1]).

1. JWni, Wni m. w. m. pp. bracia! Dziękuję wielce WM m. m. pp. braci za tę przestrogę, którą mam exhibitam sobie ratione pewnych chorągwi rekwirujących chleba z dziedzicznych dóbr WMciów m. m. pp., których ja nikomu, obstante lege publica i zachowując sancte ojczyste zwyczaje i prawa, niezwykłem narzucać, choć dosyć małe solatium pożywienia swego odnosi wojsko w tych kilku województwach ścisłych i zdezelowanych kolokowane. Inakszy in ea vexatione nad wolę moją WM m. m. pp. zaniesioną nie successit termin, że snać suppresso titulo dziedzictw, praetextu regalium assygnacyę otrzymywano, bo drugi importune instando adiurat, że o królewszczyznę a nie ziemskie dobra prosi. 2. Wydawszy jednak uniwersał cassationis do pp. rotmistrzów surowy, aby od tych exakcyi i niesłusznych swoich pretensyi cessent, całej nadzieje jestem, że conticescent wszyscy i nie będą się śmieli ab hinc impatronować nigdziej. Zechceli kto być refractarius, dam go in exemplum i ad rigorem sądu mego za najpierwszą instancyą WMć m. m. pp. braci. W Sokalu die 20 Februarii 1656. WMciów m. m. pp. uprzejmie życzliwy brat i sługa powolny Stanisław Potocki wojewoda kijowski hetman w. kor. Jaśnie Wnym Wnym m. m. pp. i braci IchMciom pp. obywatelom ziemi ruskiej na sejmik wiszeński zgromadzonym oddać.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 377–378.

94.

Lwów, 22. lutego 1656.

Odpowiedź króla, dana posłom sejmikowym.

1. Respons od J. kr. Mci pp. posłom z sejmiku województwa ruskiego wisnińskiego wysłanym we Lwowie dnia dwudziestego wtórego miesiąca lutego roku tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego dany. 2. Niemoże J. kr. Mć tylko paterno affectu przyjąć tego województwa ruskiego obywatelów stateczną i nigdy nie naruszoną przeciw królom panom swoim wiarę i cnotę, której pod ten czas zamięszania rzptej J. kr. Mci dotrzymali, także miłość ku ojczyźnie i ochotną zdrowiami swemi przy dostojeństwie pańskiem asystencyą, którą deklarowali, gotowi będąc pospolitem ruszeniem za uniwersałem J. kr. Mci i w tym czasie przed resolucyą stanąć. 3. A jako zawsze zwykł J. kr. Mć mutuis consiliis rzptą ratować tak teraz nietylko konwokacyej ale i sejmu życzyłby J. kr. Mć, ale ponieważ większa część województw zrujnowana sub vexa od nieprzyjaciela zostaje, dla czego i sejmiki odprawićby się nie mogły, tedy J. kr. Mć, musi one differe oczekiwając na progres wojsk, z którego i dalsze consilia salvandae reipublicae brać przed się będzie. 4. Indolere

---

[1]) Jak z nagłówka oblaty wypływa, wniósł ją Stanisław z Sietna Siecinski pisarz przem. i marszałek sejmiku, w Przemyślu 5. maja odbytego, na tegoż żądanie: ex speciali commissione eiusdem particularis conventus.

musi ojcowskie J. kr. Mci serce jako wszytkich państw tak i województwa ruskiego znacznej desolacyej, do której przez nieprzyjaciela przyszło, jednak iż to negotium de abiuratis modernis według whichby miały podatki wybierane być i do skarbu rzptej wznoszone, subiacet decisioni całej rzptej, żąda J. kr. Mć, aby te abiurata teraz nieszły, in casum zaś niewydania podatków za instancyą pp. poborców executoriales J. kr. Mć wydać roskaże. 5. To jest osobliwe teraz J. kr. Mci staranie, aby mennica jako najprędzej sporządzona być mogła i ile tylko ratio i possibilitas sporządzenia jej, która w tem kosztu i czasu potrzebuje, będzie chciał onę postanowić i otworzyć J. kr. Mć we Lwowie. 7. Srebra kościelne, iż dopiero ad loci ordinarios deportantur, tedy za zabraniem onych i wniesieniem, gdy mennica będzie otwarta naznaczy J. kr. Mć komisarzów ex utroque ordine do odebrania i wagi tegoż srebra, którzy swojej funkcyej sufficientem będą powinni dać rzptej rationem. 7. Życzyłby i tego J. kr. Mć, aby Żydzi ruscy jaką sumę złożyli, ale że lwowscy dosyć z siebie uczynili pod czas obsidiej, a drudzy też rosproszeni zostają, tedy J. kr. Mć nieznajduje sposobu, za którymby mogła być suma jaka na nich włożona, podatki jednak zwyczajne wydać powinni będą przy poborach uchwalonych. 8. Przyznawać to raczy J. kr. Mć, że czopowe należy do dispozycyej każdego województwa i ziemie i kancelarya przestrzega tego, aby nic in contrarium nie wychodziło, iż jednak gwałtowna była necessitas zaciągnienia pieniędzy na piechotę, którą wojewoda krakowski[1]) na praesidium Łańcuta zpuścił a urodzony kasztelan sandecki na tęż piechotę pieniądzmi wygodził, tedy J. kr. Mć naznaczył mu one z czopowego ziemie sanockiej wybrać czego iż nie chciał uczynić urodzony sędzia ziemi sanockiej, który to czopowe miał wybierać, tedy żąda J. kr. Mć aby ziemia sanocka nie miała sobie tego za żadne praeiudicium z wolnej dispozycyej tegoż czopowego na potem, ale żeby urodzony Franciszek Mniszek kasztelan sandecki ten rok wytrzymał i rachunek województwu albo ziemi pomienionej uczynił, salva dispositione na potem tejże ziemie tegoż czopowego, którem wolno będzie dysponować i komu chcieć arendować. 9. Postanowione laudum na teraźniejszym sejmiku województwa ruskiego jako jest chwalebne a mianowicie względem pospolitego ruszenia, życzymy jednak J. kr. Mci, aby każdy wedle prawa konstitucyej i zwyczajów w nim był zachowany; w inszych punktach J. kr. Mć laudum to aprobuje, jako i to, aby zapłata urodzonemu kasztelanowi sanockiemu[2]) obmyślona była. Na własne J. kr. Mci roskazanie. Jan Andrzej Morsztyn stolnik sendomirski, starosta Zawichostski.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 120—123: Castr. Prem. Rel. 383 p. 150—152. Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 1910—1912.

95.

Nienadowa, 1. maja 1656.

Podkomorzy przemyski naznacza zjazd w Przemyślu.

1. Franciszek z Dubrawki Dubrawski, podkomorzy ziemie przemyskiej. Wnym IMciom pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszytkiemu rycerstwu obywatelom ziemi przemyskiej m. m. pp. i braci po zaleceniu służb moich wiadomo czynię. Wczorajszej nocy przyniesiony jest uniwersał J. kr. Mci do grodu przemyskiego, abyśmy pro quarta Maii pospolitem ruszeniem pod Lubaczow stawali[3]). A że pojrzawszy na szerokość ziemie naszej nie rzecz podobna dosyć temu uczynić, będąc od niektórych IchMci o to sollicitatus, składam WMiom m. m. pp. pro quinta Maii zjazd do Przemyśla, wielce prosząc, abyście się na ten dzień stawić raczyli, żeby się expensis mediis sposób jaki wynalazł podać do wiadomości J. kr. Mci, aby tantillam moram, w której nie my winni, ale tak nie-

[1]) Władysław ks. Zasławski. [2]) Zygmunt Fredro. [3]) Uniwersał króla datowany we Lwowie 25. kwietnia w Castr. Prem. 383 p. 346—347.

rychło uniwersałów do grodów podanie nie przykro ferre raczył. 2. Więc jeśli co serviet tempori między sobą namówimy. Datum w Nienaydowy prima Maii 1656. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemi przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 348—349.

96.

Przemyśl, 5. maja 1656.

Uniwersał podkomorzego przemyskiego.

1. Franciszek z Dubrawki Dubrawski podkomorzy ziemi przemyskiej, Wnym IMć pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszytkiemu rycerstwu obywatelom ziemi przemyskiej m. m. pp. i braciej po zaleceniu służb moich wiadomo czynię. Po wydaniu wici od J. kr. Mci zjachaliśmy się byli dnia piątego maja, gdzie naprzód z pośrodku siebie IMciów pp. pp. posłów do J. kr. Mci p. n. m. wyprawiliśmy a potem ściągnienia czas i zaraz ścia w drogę decimam quintam Maii namówiliśmy, miejsce zwyczajne pod Przemyślem na Błoniu naznaczywszy. 2. Wszystkich tedy WMć m. m. pp. i braci proszę i z powinności mojej napominam, abyście się na ten czas stawili, gdyż za wzięciem wiadomości spiesznymi cugami za królem IMcią ciągnąć będzie potrzeba. Dan w Przemyślu die 5 Maii roku tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 376—377.

97.

Przemyśl, 5. maja 1656.

Instrukcya koła ziemian przemyskich dana posłom do króla.

1. Instrukcya IMciom pp. posłom IMci p. Karolowi Wojakowskiemu i IMci p. Stanisławowi Zielonce z koła naszego na dzień dzisiejszy zgromadzonego użytym i posłanym do króla IMci dana 2. Jako nietylko przez pierwszych IchMciów pp. posłów naszych ale też samą rzeczą J. kr. Mci p. n. m. comprobavimus, że zdrowia i krwie naszej w okazyach wszelakich nieszczędząc i teraz świeżo fida pectora przy dostojeństwie J. kr. Mci ponieśliśmy byli, tak i na ten czas przy oddaniu wiernego poddaństwa naszego i powinszowaniu szczęśliwego w długi wiek panowania, exponent też ochotę ziemie naszej IMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. i zwykłą opowiedzą gotowość, wymówią jednak oraz moram stawienia się naszego na czas naznaczony do boku J. kr. Mci, nie przez nas ale przez same zachodzące niepodobieństwo, ponieważ sam tak ścisły kilku dni czas uniwersałem J. kr. Mci założony excusabit nas, który ściągnieniu samemu ziemie naszej sufficere nie może. 3. Podziękują przy tem uniżenie J. kr. Mci p. n. m. IchMć pp. posłowie nasi publico nomine, że tymi uniwersałami swymi paterne przestrzegać nas raczy o następujących wojskach tatarskich, prosić przy tem supplices będą, aby ojcowsko i do końca radzić o nas raczył, jakoby kraje nasze ad extremam ruinam nie przychodziły i te wojska tatarskie ordinem et disciplinam nie znające inszym traktem aby obrócone były. A oraz ponowią gorącej prośby naszej, żeby wojska pieniężne, które non servata modestia militari tu jeszcze vagantur, a niektórzy immunitates publicas targając się na dwory szlacheckie gwałcą, wprzód do boku J. kr. Mci poprzedziły, jako też i ten pułk in praesidio Przemyśla zostający ciężki obywatelom zwiedziony został, żeby sub nomine kommendata agrawacye dalsze nie działy się. 4 Przełożą i to IMcie pp. posłowie nasi J. kr. Mci

p. n. m. że egzekucye skarbowych retent urzędowi grodzkiemu uniwersałem J. kr. Mci świeżym nakazane obstante impedimento pospolitego ruszenia w niebytności wszytkich obywatelów ziemie naszej do skutku przyść nie mogą, zaczem gorąco o to starać się będą, aby inhibitorias tak względem sądów skarbowych jako i tych exekucyej z kancelaryej J. kr. Mci przynieśli, ponieważ sequeretur stąd wielka trudność tak obywatelom wszystkim i urzędowi jako też i pospólstwu konfuzya, którzy sine assistentia panów swoich sprawić się nie będą mogli. 5. Te tedy punkta instrukcyej zgodnie namówionej IMć pp. posłom pomienionym oddać i IMci p. marszałkowi na ten czas koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu dnia 5. maja anno Domini 1656. Stanisław Sieciński z Sietna pisarz grodzki przemyski marszałek na ten czas sejmiku ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 383. p. 371—372.

98.

Sobień, 25. maja 1656.

Odpowiedź króla dana posłom od koła przemyskiego.

1. Respons J. kr. Mci urodzonym posłom od obywatelów ziemie lwowskiej do J. kr. Mci wyprawionym w Sobieniu dnia 25. miesiąca maja roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego dany. 2. Jako J. kr. Mć wiele całej rzptej daleko więcej krajom ruskim należeć rozumie na zatrzymanie miasta Lwowa, które dotąd wiary swojej nienaruszenie J. kr. Mci dotrzymało, tak też i specialem curam przykładać do tego raczy, aby bez dostatecznego opatrzenia to miasto nie zostawało. Zaczem gdy teraz obywatele ziemi lwowskiej przez posłów swoich securitatem miejsca tego J. kr. Mci przypominają, mile tę sollicitudinem ich J. kr. Mć przyjmuje i lubo to już na praesidium miasta tego regiment urodzonego kasztelana sanockiego[1]), który ma w sobie czterysta piechoty, a te urodzony starosta lwowski[2]) popisać ma, ordynował i komendanta nad tymi ludźmi, przy należytym gubernatorze pomienionym urodzonym staroście lwowskim naznaczyć raczył, chcąc jednak maiori jeszcze praesidio to miejsce firmare, uwalnia obywatelów ziemie lwowskiej ab onere pospolitego ruszenia ea lege, aby in vim pospolitego ruszenia paenis de expeditione bellica sancitis, dwieście piechoty pro praesidio miasta Lwowa na niedziel trzy, to jest na dzień piętnasty miesiąca czerwca stawili i one pod władzą urodzonego Celarego, za wiadomością urodzonego Jana Mniszka starosty lwowskiego, kommendanta od J. kr. Mci tam zesłanego z prowiantem na pół roka i orężem należytym oddali. 3. Względem czego pozwala J. kr. Mć tymże obywatelom laudum sobie postanowić, takie jednak, któreby ani na miasto J. kr. Mci Lwów nic ciężaru nie zaciągało, ani władzy postanowionego od J. kr. Mci tamtej fortecy komendanta derogowało, ale tylko żeby około wystawienia tej piechoty umówione i napisane było a J. kr. Mć pro rato et grato mieć tę uchwałę będzie, in quantum wyżej mianowanym miastu i komendantowi nie będzie to laudum praeiuditiosum. 4. A jeśliby in casu periculi przyszło obywatelom tamecznym do miasta Lwowa cum pignoribus i zdrowiem swojem uchodzić, tedy w żadne rządy wdawać się nie będą, ale całe gubernium przy zwierzchności starościnej i delegowanego od J. kr. Mci komendanta zostawać ma. Na własne J. kr. Mci roskazanie: Wojciech Gorajski krakowski poznański proboszcz regent kancellaryi koronnej. Locus sigilli minoris cancellariae.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 427—428.

[1]) Zygmunt Fredro. [2]) Jan Mniszek.

99.

Lwów, 7. czerwca 1656.

Laudum sejmiku ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko ziemie lwowskiej i zydaczowskiej rycerstwo zjachawszy się z woli J. kr. Mci p. n. m. ex senatus consulto przez IMć pp. posłów naszych lwowskich danego, stosując się do woli i roskazania J. kr. Mci p. n. m., miasto pospolitego ruszenia zgodnie postanowiliśmy piechotę z łanow dziesięci pieszego jednego, według kwitów IMci p. Józefa Swierskiego miecznika halickiego i rejestru w grodzie lwowskim i zydaczowskim podanych, także i z miast, miasteczek, z sum fruktyfikujących, z dóbr duchownych i świeckich pro die vigesima Iunii według prawa, którą to piechotę pro die vigesima Iunii WIMci p. Janowi Mniszkowi staroście lwowskiemu według woli i roskazania J. kr. Mci oddać powinniśmy, sub paenis legum. Warujemy też to, żeby WIMć p. starosta lwowski, jako gubernator miasta Lwowa od J. kr. Mci naznaczony, piechocie żadnej, która we Lwowie zostaje, chleba nigdzie nie ukazywał. Miasta wszytkie żadnego nie ekscypując, które należą do pospolitego ruszenia, z nami piechotę wyprawiać powinny. 2. Piechota ta na pół roka z żywnością stawać powinni we Lwowie a jeśli niepotrzebna będzie, ma być zwiedzona. Szlachta na przeszłym sejmie nowo kreowana ta z dóbr tak ziemskich jako i kamienic, które w mieście mają, podług z konstytucyej sejmu przeszłego, któremu postanowieniu jeśliby kto nie dosyć uczynił wczas pro die vigesima Iunii, eo ipso die infamis et vadio capitaneali ad instantiam instigatora ma być karany. Naznaczamy tedy IchMciów pp. instygatorów, którzy tego przestrzegać mają w grodzie lwowskim IMci p. Jędzeja Gosłowskiego a w zydaczowskim IMci p. Daniela Radlińskiego komornika ziemskiego, na które to laudum i zgodę IMciów pp. braci imieniem koła wszytkiego jako marszałek podpisują się ręką własną. Działo się we Lwowie septima Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Józef z Romanowa Swierski miecznik halicki marszałek na ten czas koła.

Castr. Leg. Rel. 405 p. 439—451.

100.

Lwów, 6. lipca 1656.

Laudum ziemian lwowskich o prezydyum lwowskiem i asygnacya 500 zł. na pierwsze jego potrzeby.

1. My dygnitarze i urzędnicy powiatów lwowskiego i zydaczowskiego, którzyśmy się dnia dzisiejszego na sejmik electionis pisarza ziemskiego zjechali i zgromadzili, a nie zastawszy przy tej piechocie naszej łanowej którąśmy in vim pospolitego ruszenia z woli J. kr. Mci in praesidium miasta Lwowa wyprawili komendanta p. Celaregó od J. kr. Mci naznaczonego, tedy dla dobrego około tej piechoty porządku użyliśmy IMci p. starosty lwowskiego[1]) jako gubernatora miejsca tego, aby tę piechotę naszą in suam dispositionem wziął i onej rotmistrza, porucznika, chorążego i innych oficyerów ex arbitrio suo, którzyby temu wydołać mogli podał i naznaczył, także ornementa et insignia militaria i inne necessaria prowidował. 2. A iż to wszystko osobliwej potrzebuje spezy i expensyi, tedy iżeśmy na przeszłym sejmiku spuściwszy się na komendę p. Celarego żadnej nie obmyślili oficerom pomienionym gratitudinem, teraz nie mając inszego prędszego do ukontento-

[1]) Jan Mniszek.

wania i sporządzenia potrzeb pomienionych sposobu, naprzód zł. p. siedmset z reszty czopowego po godnej pamięci IMci p. Narajowskim sędziu lwowskim przy Icku Żydzie zostające także i teraźniejszego czopowego w arendzie u JWIMci p. kasztelana rospirskiego[1]) starosty zydaczowskiego w arendzie będącego zł. p. pięć set nomine publico do rąk tego WIMci p. starosty lwowskiego naznaczamy i ordynujemy i submitujemy się, iż na przyszłym da Bóg sejmiku generalnym wiśnieńskim kwit od całego sejmiku tak JejMci paniej Narajowskiej jako i WIMci p. kasztelanowi rospierskiemu z sumy na tę potrzebę publiczną zawziętej dostatecznej otrzymamy. Działo się w zamku niskim lwowskim na miejscu elekcyej zwyczajnem die sexta Iulii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Jan Mniszek z Wielkich Kunczyc starosta lwowski generalny gubernator J. kr. Mci, Mikołaj Bieganowski chorąży lwowski, Stanisław Rzewuski sędzia ziemski lwowski, Jan Chodorowski stolnik lwowski, Albrycht Krosnowski stolnik podolski, Alexander Ludwik Niezabitowski stolnik bracławski, Kazimierz Beydo Rzewuski stolnik łukowski podstarości grodzki lwowski, Martinus Widzowski Camerarius granicialis terrae leopoliensis, Wojciech Morawiec podstoli zydaczowski, Stanisław Rogalski cześnik podolski, Simon Olewiński wojski lwowski, Jan Skrodzki podstoli łomżeński, Józef z Romanowa Swirski miecznik ziemie halickiej, Michał Wiszowaty pisarz grodzki lwowski, Krzysztof Doliniański, Jan Poniatowski, Andrzej Służewski, Zygmunt Konopka, Daniel Radliński R. Z. komornik ziemie lwowskiej, Marek Krzeczowski, Maciej Gołocki.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 539—540.

101.

Lwów, 6. lipca 1656.

Manifestacya przeciwko protestacyi z 4. grudnia 1655[2]).

1. Actum in castro leopoliensi feria quinta post ferum visitationis Beatisimae Virginis Mariae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Mfci. castellanus rospiriensis et capitaneus leopoliensis manifestantur suo et totius nobilitatis terrae leopoliensis. 2. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter venientes mfci. ac gsi. Adamus de Krzyniec Dzierzek castellanus rospiriensis zydaczoviensis capitaneus, Ioannes de Magna Kouczyce Mnischek loci praesentis capitaneus, Ioannes Chodorowski dapifer leopoliensis, Albertus Morawiec subdapifer zydaczoviensis, Ioannes Skrodzki subdapifer łomzensis, Simon Olewiński tribunus leopoliensis, Stanislaus Rogalski pincerna Podoliae, Iosephus Swirski gladifer terrae haliciensis, Casimirus Beydo Rzewuski dapifer lucouiensis vicecapitaneus loci praesentis, Michael Wiszowaty notarius loci praesentis, Martinus Widzowski camerarius granicialis terrae leopoliensis, Ioannes Krasowski, Andreas Sluzewski, Sigismundus Konopka, Marcus Krzeczowski, Albertus Skolimowski, Theodorus Hoszowski, Ioannes Hoszowski, Albertus Męgłowski, Tomas Witwicki, Basilius Hoszowski, Ioannes Hoszowski, Petrus Strutynski, Georgius Strutynski postquam sibi manifestantibus de quadam protestatione per mfcum. Martinum de Niedzielsko Madalinski capitaneum premisliensem contra gsum. Alexandrum Ludovicum Niezabitowski dapiferum braclaviensem et alios eius collegas, nomine quasi sui manifestantium et totius palatinatus Russiae ac districtuum in castro Premisliensi sabbato ipso die festo sanctae Barbarae Virginis et martyris anno Domine millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto proxime praeterito facta ad notitiam devenit, fecerunt manifestationem in eo, quia protestationi suprascriptae, uti extra mentem et scitum sui manifestantium factae abrenuntiant eamque se insciis nec consencientibus factam esse declarant.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 541—542.

---

[1]) Adam z Krzyniec Dzierzek starosta żydaczowski. [2]) Ob. Nr. 90.

102.

Lwów, 25. sierpnia 1656.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej, którzyśmy się tu za uniwersałem J. kr. Mci[1]) do Lwowa na miejsce sejmikom zwyczajne na dzień dzisiejszy zjechali i zgromadzili. Uważając tak małą IMciów pp. obywatelów frekwencyą na ten uniwersał J. kr. Mci taką czynimy deklaracyą. 2. Ponieważ IMć pp. bracia wszyscy ob seram tego uniwersału notitiam nie zjechali się, tedy propozycyą J. kr. Mci o pospolitem ruszeniu w uniwersale wyrażoną, a przytem i namowę o nim ad maiorem frequentiam, to jest na dzień trzydziesty teraźniejszego miesiąca, zjazdowi na pospolite ruszenie naznaczony, odkładamy i aby się IchMć wszyscy tu do Lwowa zjechali i na dzień pomieniony stawili upraszamy. 3. Co zaś strony czynienia rachunków z czopowego w tymże uniwersale wyrażonych, tedy te IMć pp. administratorowie dnia dzisiejszego przed JWIMcią księdzem Janem Tarnowskim arcybiskupem lwowskim opatem mogilskim i IMcią księdzem Tomaszem Leżeńskim pisarzem najwyższym skarbowym koronnym, od J. kr. Mci naznaczonymi komisarzami, osobami w uniwersale J. kr. Mci wyrażonymi odprawować mają, który na tymże zjeździe generalnym latius wszystkim IMciom patebit. 4. A teraz, aby to postanowienie nasze wszytkich IchMciów do prędszej przyść mogło wiadomości, do grodu podać je z podpisami naszymi i z grodu tutejszego do grodu zydaczowskiego przesłać roskazaliśmy. Działo się w lwowskim zamku miejscu sejmikom zwyczajnem dnia dwudziestego piątego miesiąca sierpnia roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego. Jan Tarnowski arcybiskup lwowski m. p. Piotr Ozga podkomorzy lwowski. Jan Mniszek z Wielkich Kunczyc starosta generalny komendant J. kr. Mci we Lwowie. Olbrycht Krosnowski stolnik podolski, Aleksander Ludwik Niezabitowski stolnik bracławski. Kazimierz Beydo Rzewuski stolnik łukowski podstarości lwowski.

Castr. Rel. Leop. 405 p. 659.

103.

Lwów, 30. sierpnia 1656.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, urzędnicy, dygnitarze, obywatele ziemi lwowskiej zjechawszy się na sejmik do Lwowa na miejsce zwyczajne według uniwersału J. kr. Mci p. n. m. którego za łaską Bożą jako o całej rzptej wielką opatrzność tak i pieczołowanie miasta Lwowa, na której obronie i nam obywatelom wiele należy, za co uniżenie majestatowi jego podziękowawszy do woli jego pańskiej stosować się chcemy. 2. Piechota ta którą król IMć p. n. m. na obronę Lwowa zesłał żeby prowiant słuszny miała, tedy według rachunku IchMciów pp. komisarzów od króla IMci naznaczonych z czopowego miasta Lwowa ponieważ reszty u IMciów pp. administratorów albo raczej arendarzów znajduje się pięć tysięcy zł. p. i sto, z których defalkacyi arendarz potrzebuje, a że pp. administratorowie z tym arendarzem kalkulacyej swojej słusznej nie mieli, tedy pro tunc wygadzając gwałtownej potrzebie, aby praesidium to lwowskie miało prowiant, z tej sumy pięciu tysięcy pozwalamy, aby żyd arendarz sumę dwa tysiąca zł. do rąk WIMci p. starosty lwowskiego[2]) jako gu-

---

[1]) Z Lublina ten uniwersał 16. sierpnia datowany, z poleceniem obrad nad obroną rzptej. Castr. Leop. 405 p. 644. [2]) Jan Mniszek.

bernatora in una septimana oddał, za kwitem IMci p. marszałka na ten czas będącego także Ich Mciów pp. administratorów na ten czas będących. A dwa tysiąca i ośmset zł. przy rachunku IMciów pp. administratorów dla defalkaty a republica tę sumę felicioribus temporibus na fortyfikacyą miasta tego ma być oddana. 3. A że też i pp. rajcy miasta Lwowa z tegoż czopowego pożyczyli czterech tysięcy, okrom dawnych sum, które pobrali (o co z nimi in foro fori) ante constitutionem, tedy te cztery tysiące, które wzięli już po konstytucyej, aby teraz na tenże prowiant do tegoż pomienionego IMci p. starosty in una septimana oddali, a IMć p. starosta kalkulacyą tego powinien uczynić ua sejmiku ordynaryjnym wisinskim, którą to sumę tak tę co od arendarza jako i od pp. mieszczan przy czynieniu rachunku podług konstytucyej na sejmiku wisienskim IMć pp. administratorowie arendarzowi objecujemy że to będzie przyjęto. Czyniąc dosyć woli J. kr. Mci gdzie według pospolitego ruszenia piechotę na praesidium miasta Lwowa pod guberną WIMci p. starosty lwowskiego oddaliśmy. 4. A że teraz miasto tej deklaracyej i uniwersał J. kr. Mć wyszedł drugi abyśmy nie zwodząc piechoty i sami pospolitem ruszeniem stawali, użyliśmy tedy z pośrodka siebie urodzonych IchMciów p. Kazimierza na Beydach Rzewuskiego stolnika łukowskiego podstarościego lwowskiego i IMć p. Doliniańskiego posłów do J. królewskiej Mci, ponieważ z Ukrainy codziennie wiadomości o nieprzyjacielu nas dochodzą i my zawsze jako na pograniczu będąc in armis zostajemy aby imieniem naszem upraszali, żeby podług pierwszej deklaracyej zachować nas raczył[1]). 5. A że podług pierwszego laudum naszego dwieście piechoty nie wystarcza z dziesięci łanów, tedy pozwalamy znowu dziesiąci drugich łanów po hajdukowi, to jest do pierwszego laudum aby nie ze dwudziestu ale z dziesięciu łanów dwóch wyprawić, tedy wszyscyśmy sub paenis de expeditione bellica sancitis et in laudo nostro priore positis, po powróceniu się szczęśliwem posłów naszych od J. kr. Mci w tydzień do WIMci p. starosty lwowskiego jako gubernatora stawić mamy. Którym to IchMciom pp. posłom pozwalamy zł. czterysta na drogę z czopowego, które jest w administracyej WIMci p. kasztelana rospierskiego[2]), które to czterysta zł. na sejmiku wisinskim przyjąć objecujemy, da li Bóg, WIMci p. kasztelanowi rospierskiemu. 6. Tymże IMciom pp. posłom zlecamy, aby upraszali J. kr. Mci aby exekucya finalis była z tych, którzy piechoty tej na praesidium miasta Lwowa nie chcą wydać i dają się infamiować, o czem instrukcyą szerzej z podpisem IMci p. marszałka na ten czas będącego IchMciom pp. posłom dajemy. 7. IMć p. Michał Bułdej jako vera infirmitate jest od P. Boga złożony, tedy jakoby przyszło do pospolitego ruszenia jako go samo prawo uwalnia, tak i my upraszamy majestatu J. kr. Mci, aby był uwolniony. Działo się we Lwowie dnia trzydziestego miesiąca sierpnia roku Pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego. Wojciech Morawiec podstoli zydaczowski marszałek na ten czas sejmiku lwowskiego.

Castr. Leop. Rel. 405. p. 688—691; fragment w Fasc. Cop. Castr. Leop. 3. p. 1773—1774.

104.

Lublin, 7. września 1656.

Odpowiedź króla posłom ziemi lwowskiej[3]).

1. Jan Kazimierz z łaski bożej król polski w. ks. lit., ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, smoleńskie, czernichowskie a szwedzki, gotski, wandalski dziedziczny król. Wszem wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy, osobliwie jednak wielmożnym i urodzonym dygnitarzom i urzędnikom także i wszytkim stanu rycerskiego ziemie lwowskiej obywatelom uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszę królewską, wielmożni i urodzeni uprzejmie i wiernie nam

---

[1]) Ob. Nr. 104. [2]) Adam z Krzyniec Dzierzek star. żydaczowski. [3]) Por. Nr. 103 art. 4.

mili. Lubośmy uniwersały nasze wydali do uprzejmości i wierności waszych, abyście zarówno z drugiemi województwy pospolitem ruszeniem do boku naszego stawali, upatrując jednak, aby z której strony na miasto nasze Lwów jakie nie padło niebespieczeństwo, zdało się nam jako i pierwej uwolnić uprzejmości i wierności waszych od pospolitego ruszenia, jakoż teraźniejszym uniwersałem naszym uwalniamy, tak jednak, abyście tę piechotę in praesidio Lwowa, którąście już przed tem sobie uchwalili, trzymali i sami in casu strzeż Boże alicuius periculis osobami swemi tego miejsca bronili a to sub paenis de expeditione generali bellica sancitis. 2. A ktoby z uprzejmości i wierności waszych uchwale publicznej jeszcze dotąd dosyć luboby się z służbą wojenną i inszemi racyami wymawiał nie uczynił, chcemy mieć, aby przeciwko takowemu urząd grodzki sobie postępował. Będziecie tedy uprzejmości i wierności wasze do tej wyrażnej wolej naszej z powinności swojej cale stosować. Na co dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Lublinie dnia siódmego miesiąca września roku Pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego panowania naszego polskiego ósmego szwedzkiego dziewiątego roku. Jan Kazimierz król. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Wojciech Gorayski krakowski poznański proboszcz, regent kancellaryej koronnej.

Castr. Leop. 405 p. 721—723.

105.

Przemyśl, 12. września 1656.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo ziemie przemyskiej województwa ruskiego za wiciami J. kr. Mci na zjazd dzisiejszy do Przemyśla zgromadzeni, wiadomo czynimy komu wiedzieć należy. Ponieważ za okazyą zjazdu i sejmiku naszego deputackiego do Wisni dnia wczorajszego z pewnych przyczyn za wiciami J. kr. Mci na pospolite ruszenie wydanemi nie przyszło nam zwykle do namowy tej expedycyej publicznej, na dzień dzisiejszy tamże unanimi consensu nostro do Przemyśla termin zjazdu naszego naznaczywszy, za obraniem wprzód marszałka takowąśmy między soby za powszechną i zgodną namówili i postanowili, której aby wszyscy podlegali mieć chcemy uchwałę. 2. Jakośmy zawsze by też w najcięższych ojczyzny razach za każdem J. kr. Mci okazaniem na zaszczyt ojczyzny i całości onej ochotnie zdrowia nasze nieśli i odważali, taż i teraz ku usłudze J. kr. Mci p. n. m. tak i ku całości ojczyzny zostawa nieodmienna ochota, którą przy niskiem oddaniu poddaństwa J. kr. Mci p. n. m. IchMć pp. posłowie nasi niżej wyrażeni opowiedzą i oświadczą pokornie do J. kr. Mci, suplikując aby to, cośmy meliori commodo et fructu reipublicae rozumieli et in vim pospolitego ruszenia przez osoby nasze postanowiliśmy, pro sua clementia et iusto na nas, którzy cum dispendio nie tylko sumptuum tak wielu ale i zdrowia naszego już to po dwa razy za Wisłę odprawiliśmy expedycyą, gdyż i zaciężny przez nas żołnierz in eo jakoby nas zniszczonych w osobach naszych więcej być nie mogło zostając in numero, jako disciplinatus wszelkie niewczasy, ile następujących jesiennych czasów snadniej i dłużej trwać może, respectu przyjąć miłościwie raczył[1]). 3 Naprzód tedy uchwaliliśmy od ziemie naszej względem tej wyprawy żołnierza pieniężnego z dobrym rynsztunkiem po kozacku koni sto pięćdziesiąt; do prędkiego zaciągu i sprowadzenia onych do obozu użyliśmy i uprosili JMć p. Kacpra Wojakowskiego podsędka ziemie naszej, którego nam w takowych razach wielokroć już oświadczona i wiadoma dobrze virtus i dexteritas, za rotmistrza i reimentarza a to na ćwierć jednę, która się poczynać da Pan Bóg od popisu od poprawionego będzie. Na ściągnienie tych zaciężnych ludzi wieś Stra-

[1]) Por. Nr. 107.

szowice, jednak bez uciążenia poddanych tamecznych IMci p. rotmistrowi ukazaliśmy, któremu jakośmy ustnie na ten zaciąg pieniężny sumpt prędki deklarowali, tak laudo praesenti IMci, że dojdzie asekurujemy. 4. Na ten tedy sumpt i zaciąg spólną zgodą ustanawiamy, aby któżkolwiek do pospolitego ruszenia ex vi legum powinien, nemine excepto cuiuscunque conditionis ze wsiów i miasteczek z łanu jednego po zł. dziesięć do rąk IMci p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego, do czegośmy IMci szczególnie użyli, nieodwłocznie wydawali i do Przemyśla odesłali. Także i ci co sumy jakimkolwiek sposobem fruktyfikujące mają, jako i arendarze co wprzód na arendy zadawają, od każdego tysiąca zł. po złotych siedmi do rąk IMci p. stolnika na tenże czas i termin oddawać powinni. 5. Który wybieranie zacząć to ma w Przemyślu a die vigesima Septembris, i zasiadszy przez tydzień jeden kontinuować, tj. ad diem vigesimam septimam eiusdem Septembris inclusive, dalej IMci nie obligując. Którzy po wyściu tygodnia tego jednego wybierania swojego regestr do grodu przemyskiego podawszy, jako dłużej wybierać nie będzie adstrictus, tak też nigdzie się rachować niepowinien będzie, w czem IMci asekurujemy, chyba przed nami na sejmiku da Pan Bóg którymkolwiek bliżej następującym uczynić nam ma exactionis suae relationem. 6. A ktoby takowej exakcyej za kwitem IMci p. stolnika sanockiego w czasie mianowanym wydać omieszkał, takowy każdy nic zasłaniając się laudo nostro praesenti paenis legum de expeditione bellica sancitis irremisibiliter podlegać i jego dobra iuri caduco mają. 7. Posłów do J. kr. Mci, którzy iustas rationes nostras i w tem laudum wyrażone i IMciom propositas J. kr. Mci przełożywszy odniosą eam declarationem z uniżoną prośbą naszą, t. j. IMci p. Stanisława Sicińskiego, pisarza grodzkiego przemyskiego i IMci p. Michała Nowosieleckiego użyliśmy, aby eam functionem jako najprędzej odprawić mogli i odprawiwszy jako najszczęśliwiej deferre to mają do wiadomości WIMci p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego ziemie naszej, który innotescencyą swoją do grodu podaną aby nas obwieścił uprosiliśmy. 8. Które to laudum zgodnie namówione dla większego utwierdzenia i powagi zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu ręką przy pieczęci podpisać i dla wiadomości wszystkich do grodu naszego podać. Działo się w Przemyślu na zjeździe naszym w kościele katedralnym die 12 Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Piotr Paweł Mniszek marszałek zjazdu przemyskiego.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 900—903; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2483.

106.

Lwów, 12 i 13 września 1656.

Protestacye z powodu sejmu deputackiego.

1. Actum in castro leopoliensi feria tertia ante festum exaltationis S. Crucis proxima anno Domini 1656. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter veniens gsus. Alexander Ludouicus Niezabytowski dapifer palatinatus braclaviensis, inhaerendo protestationi per se suo et nobilitatis terrae leopoliensis in conventu particulari visnensi electionis deputati nuperrime celebrato absentis nomine factae, hanc suam solennem protestationem et gravissimam querellam in et contra magnificos Andream Maximilianum Fredro castellanum leopoliensem et Martinum a Niedzielsko Madaliński capitaneum premisliensem, mutuos et primarios tumultus et motus infrascripti authores et excitatores, tum nobiles Truskolaski et Nienałtowski aliosque quosvis eorundem primariorum authorum et principalium famulos eiusdemque violenti progressus cooperatores et complices, melius eisdem principalibus de nominibus et cognominibus notos, per se protestantem in termino iuris cum primum innotuerint specificandos, fecit estque protestatus pro eo. 2. Quia dum gsus. protestans habita commissione incolarum districtus leopoliensis, prout rescivit incolas terrae premisliensis ad conventum Visnae, cuius situi est vicinus, pro feria secunda

post festum nativitatis Beatissimae Virginis Mariae proxime praeteritum proxima celebrandum convenisse, ipse quoque eodem se sisteret praefatosque principales cum aliqua parte nobilitatis offendisset, cum iisdem in locum solitum condescendit, inprimis itaque praefatus magnificus castellanus leopoliensis marschalcum eligendum proposuit, ad haec generosus protestans compositis suis rationibus actum praesentem electionis deputati celebrari non posse declaravit ex ratione expeditionis generalis bellicae, ad quam pro die 30 Augusti literis universalibus s. regiae maiestatis obeundam sunt vocati, ratione cuius negotii nuncios de conventu particulari leopoliensi nobilitas districtus leopoliensis ad s. regiam maiestatem expedivit petiitque vigore constitutionis millesimi sexcentesimi trigesimi quarti eundem actum pro feria secunda post festum conceptionis Beatissimae Virginis Mariae proxime ventura proxima transferri. Ad haec mfcus. succamerarius premisliensis formalibus: nie tylko mamy obierania deputata czas, ale mamy też insze potrzeby tego, dlaczego laudum trzeba nam napisać. Gsus. vero protestans sui districtus nobilitatem et terrigenas hisce consultationibus nullatenus posse pari modo sufficere, immo litteris universalibus s. regiae maiestatis pro die 30 Augusti ad expeditionem generalem bellicam esse adstrictos asseruit, tum quod nuncios terrae leopoliensis ad s. regiam maiestatem ea de re missos in dies reversuros nobilitas terrae suae expectat exindeque a quibusvis consultationibus sanciendis terrigenas suos exceptos esse praecustodivit. Et iterum praenominatus mfcus. succamerarius respondit: lubo to nie jest czas o tem mówić, ale nie w ten czas łowiec ptaka nakrywa siecią kiedy chce, tylko kiedy mu się poda okazya i kto temu kontradykuje, że nie będziemy mieli marszałka, przed Bogiem i nami niepraw jest. Suprafatus vero mfcus. capitaneus premisliensis asperioribus salutique protestantis manifestissime interitum prae se ferentibus insurrexit verbis: nie trzeba tu przed Bogiem albo ołtarzami tymi protestari, ale się nam samym jąć tego, który to nie idzie za naszymi sentencyami i nauczyć go, jako to ma pluritati contradicere. Mam przeciwko niemu protestacyą, ale już więcej nie będzie kontradykował. Et ex nunc praefatus Nienałtowski (sic) cum caeteris suis complicibus praenominati vero mfci. capitanei premisliensis famulis paratum se ad violentiam praebuit seseque ad clavum aduncum proripuit. Ac deinde ipsemet castellanus leopoliensis his etiam formalibus: pyszna mowa tego człowieka, który tu niedawno do nas przyjechał i nie może jeden imieniem wszytkich kontradykować, bom ja kasztelan lwowski nie zlecałem tobie tego — protestantem oppressit. Ad haec protestans, se uti liberum nobilem, pro libertate publica disceptantem, non esse opprimendum pacatis respondit verbis. Illico imprimis mfcus. castellanus leopoliensis nec pacis et securitatis publicae, etsi quovis potissimum hoc expeditionis generalis bellicae tempore personis nobilium serio praecustoditae memor, nec demum immunitatis eclesiasticae et conventuum quorumvis per leges divinas et humanas sacrosancte privilegiatorum, sub quorum celebratione personis in eisdem commorantibus omnimoda cauta est securitas, respectu considerato sed praemissis floccipensis hisce: rozsiekać go trzeba exclamavit seque illico ad frameam proripuit. Extunc quoque Truskolaski famulus eius mediam evaginavit frameam tum et mfcus. capitaneus premisliensis ad frameam sese prosiliendo alteruterque eorum una cum suis praefatis complicibus in protestantem commoti, omnes ad vim inferendam furibundi extiterant. 2. Quorum vix furor per aliam nobilitatem sedatus, eoque aliquantulum sedato tumultu gsus. succamerarius premisliensis utrum iam eligendo marschalco assentiretur nec ne ex [illegible] protestante quaesierat, protestans vero magis se eiusmodi temerario praenomitatorum principalium progressu [illegible] confusum quam ad quidnam consultandum aptum protestatione in instanti de nullitate totius actus fac[illegible] [illegible]a declaravit. Ipsi vero praenominati principales cum suis complicibus iteratis vicibus primo verbis ini[illegible] [illegible]riosissimis statum protestantis nobilitarem gravissime laedentibus, quae honestatis ergo hic non specii[illegible] [illegible]cantur affecerunt, deinde ad frameas sese prosilientes in medium templi furibundi excurrerunt et [illegible] eundem protestantem vita privare omnino conati sunt, ni protestans aliorum nobilium suffragiis suffu[illegible] [illegible]ltus de consessu eorum ac oppido ipso Wisnia indemnitati vitae et salutis suae consulendo secessiss[illegible] per mi[illegible] [illegible]et, per quod non modo pacem et securitatem publicam, quae etiam sub tempus modernum [illegible] [illegible]nnimam laeditur violentiam in persona protestantis violarunt, sed eciam

immunitatem ecclesiasticam ac conventus eiusdem, sub quorum celebratione nemini personarum omnem vim et licentiam inferendam esse leges divinae et humanae serio inhibent contempserunt, personam protestantis liberam et in omni sibi parem pro libertate patriae disceptantem gravissime laeserunt et oppresserunt atque contra leges regni excesserunt. Ratione itaque praemissorum omnium sollenniter iterum atque iterum protestatus est protestans et iure mediante praemissa omnia vindicaturum se offert. 4. Actum in castro Leopoli feria quarta pridie festi exaltationis sanctae crucis anno Domini 1656. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter venientes magnifici Ioannes de Magna Konczyce Mniszek loci praesentis capitaneus, Petrus Ozga succamerarius et gsi. Nicolaus Bieganowski vexillifer, Ioannes Chodorowski dapifer terrae leopoliensis, Alexander Ludovicus Niezabytowski dapifer palatinatus braclaviensis, inhaerendo protestationi per gsum. Alexandrum Ludovicum Niezabytowski dapiferum braclaviensem in conventu particulari visnensi factae de nullitate eiusdem actus conventus particularis visnensis, feria secunda proxime praeterita in absentia incolarum terrae leopoliensis per incolas terrae praemisliensis et sanocensis tantum celebrati protestantur.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 716—719 i 721.

107.

W Kazanowie 19. września 1656.

Odpowiedź królewska na przedłożenia ziemian przemyskich[1]).

1. Jan Kazimierz etc. Wielmożni urodzeni uprzejmie i wiernie nam mili. Cokolwiek w zleceniu od uprzejmości i wierności waszych mieli urodzeni posłowie do nas wyprawieni, mianowicie względem pospolitego ruszenia ziemie przemyskiej, pokazując w tem lepszą wygodę rzptej, gdy wyprawionego żołnierza miasto siebie uprzejmości i wierności wasze poślecie, którzy i dłużej militaria onera ponosić i w lepszym porządku powinność żołnierską odprawiać będzie, rzetelnie nam opowiedzieli. Na co lubośmy się obawiali pozwolić, propter sequellam drugich województw, consideratis jednak ab utrinque rationibus za zdaniem[1]) pp. senatorów przy boku naszym będących pozwalamy, ea jednak conditione. 2. Pierwsza abyście uprzejmości i wierności wasze in eodem numero żołnierza wyprawili, jakobyście sami viritim rachując na tę usługę publiczną stawali; druga abyście respektując na teraźniejszą szczupłość skarbu podatki uchwalone a nie wydane wydali i do skarbu poborcom swoim nieomieszkanie wnieść roskazali; trzecia abyście czopowe po miasteczkach ziemie swojej wydawać roskazali. Które w przyszłe podatki uprzejmościom i wiernościom waszym potrącone będzie. 3. A żeby administracya onego uprzejmości i wierności waszych nie trudziła, tedy one salvo calculo up. i w. waszych w ręku urodzonego starosty przemyskiego[2]) dawnego administratora zostawujemy wedle pierwszych uniwersałów naszych, nic nie wątpiąc, że się w tem wszytkiem do intencyi naszej i potrzeby rzptej stosować będziecie. Co szerzej ciż posłowie imieniem naszem uprzejmościom i wiernościom waszym opowiedzą. Życzymy zatem uprzejmościom i wiernościom waszym dobrego od Pana Boga zdrowia. Dan w Kazanowie dnia dziewiętnastego miesiąca września roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego szóstego panowania królestw naszych polskiego osmnego szwedzkiego zaś dziewiątego roku. Jan Kazimierz król. Marcian Wituski S. gnieznieński sekretarz J. kr. Mci.

Castr. Prem. Rel. 383 p. 1029—1030. Fasc. Cop. C. Prem. 19 p. 2549—2550.

---

[1]) Por. N. 105 art. 2. [2]) Madaliński Marcin.

108.

Sanok, 28. września 1656.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo ziemi sanockiej obywatele, stosując się do uniwersałów tak J. kr. Mci p. n. m. jako i JW. marszałka w. koronnego[1]) w takowym ojczyzny zapale nas ad restringuendum belli praesentis incendium używającego a za obwieszczeniem IMci p. Hieronima z Orzechowiec Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej na dzień dzisiejszy, to jest 28 praesentis do Sanoka zjechawszy się, takąśmy fraterne między sobą uchwałę uczynili. 2. Uznawając w tak ciężkich laborantem ojczyznę naszą paroksyzmach, nie chcemy zwyczajną naszą do poratowania onej deserere ochotą i upadającą prawie inter tot fortunae insultus własnymi jesteśmy gotowi wspierać pectoribus. Internam jednak ziemie naszej upatrując securitatem a osobliwie pod ten czas, kiedy się tak gwałtownie domów szlacheckich braciej naszej zagęściły rozboje, przyszło się nam jeszcze z pospolitem ruszeniem krótko przy domach naszych zatrzymać, to primario zgodnie umówiwszy, aby IchMć wszyscy obywatele ziemie sanockiej pro die 3 Octobris pod Krosno in armis tak jako do pospolitego ruszenia należy zjechali się, gdzie da Pan Bóg, ponieważ wielu IMciów ściągają się, sentencye do równej z IMciami pp. Przemyślany bracią naszą (z którymi zarówno życzymy sobie pio in patriam certare affectu) względem tegoż pospolitego ruszenia ekspedycyej lubo samymi osobami swymi ruszyć się, lubo też ludzi zaciężnych wyprawić przyjdzie, zechcemy omnino inixe rationes, jakobyśmy i afflictis patriae rebus succurere mogli i domów naszych gruntowną providere securitatem, do czego każdy z obywatelów ziemie sanockiej nemine excepto należeć będzie. 3. A interea IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy, aby imieniem nas wszytkich braci z koła naszego do IMci p. Humiennego list napisał upraszając IMci, abyśmy więcej tych niebespieczeństw, zbrodni i zabierania substancyej naszej i morderstw od tamecznych ludzi na to się udających a za granice do nas na takowe złe uczynki wychodzących nie cierpieli, dotknąwszy i tego, jako wiele pod czas teraźniejszej domów braci naszej złupiono i osób wiele krwie szlacheckiej morderstwem przez tych niezbożnych siccarios poginęło. Więc i o wydanie tych poddanych powołanych, przy których i te żałośne zostawać mają spolia. 4. A żebyśmy z siebie samych exemplum do tego podali, zgodnie między sobą postanawiamy, iż gdziebykolwiek z której majętności tak królewskiej, duchownej jako i świeckiej ziemskiej znajdował się złoczyńca lubo powołany lubo inszym kształtem realiter przeświadczony, wolno go będzie imać i jako złoczyńcę według uczynku jego sądzić i karać. Czego każdy Pan dziedziczny dzierzawca albo urzędnik nie powinien będzie wzbraniać i taktego quovis respectu zastępować. A lubo by też pan dziedziczny albo dzierzawca na poddanego swego co złego w podobnych zbrodniach wiedział, samże powinien z takowego sprawiedliwość czynić, albo do grodu oddać i w majętności onego nie mieć. Ad extremum, iż teraźniejszy zjazd nasz w Sanoku pod ten czas bardzo potrzebny, tedy aby to laudum nasze ab absentibus w niwczem nie było in dubium podawane, starać się będziemy wszyscy, da Pan Bóg, na pierwszym szczęśliwego czasu sejmiku wisnieńskim i na sejmie, aby to laudum we wszystkim aprobowane było i aby onemu wszyscy IchMć obywatele ziemie sanockiej tak duchowni jako i świeccy także i dzierzawcy dóbr J. kr. Mci zarówno podlegali i omnino dosyć czynili. 5. A żeby tego laudum większa waga i certitudo była, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego ręką własną z przyciśnieniem pieczęci podpisać i do grodu sanockiego podać. Actum et datum w Sanoku die 28 Septembris anno domini 1656. Karol Marek ze Zmigrodu Stadnicki direktor na ten czas sanockiego zjazdu.

Castr. Sanoc. Rel. 169 p. 674—677.

[1]) Jerzy Lubomirski; uniwersałem z daty 12 września w Łańcucie wzywał on na pospolite ruszenie. C. San. 169 p. 596.

109.

Nienadowa, 29. września 1656.

Podkomorzy przemyski zwołuje szlachtę przemyską na zjazd.

1. Franciszek z Dubrawki Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej. JWnym, Wnym IMć pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszystkim ziemie przemyskiej stanu rycerskiego obywatelom m. m. pp. i braci po zaleceniu służb moich wiadomo czynię. Powrócili już IchMć pp. posłowie nasi, którzy pro sua dexteritate otrzymali to u J. kr. Mci, czegoście WM. m. m. pp. przez Ich Mciów upraszali. Ale że J. kr. Mć pod pewnymi obowiązkami indulgere to miłościwie raczył, przychodzi wzywać WM. m. m. pp., żebyście do uważenia i resolwowania tych punktów na dzień dziesiąty Octobris pod Przemyśl na Błonie, ponieważ w mieście niebespieczno zjechać się raczyli, tak jednak, żeby już kożdy z WM m. m. pp. albo gotowy zaraz w drogę ruszać się przyjeżdżał albo przy mitygowaniu punktów, jeśliby się co pocięższego zdało, gotowe pieniądze zaraz z łanów wedle umowy przywoził, żeby nulla interposita mora albo wyprawa stawała, albo samichmy już następowali. 2. Dan w Nienadowej die 29. Septembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej.

Castr. Prem Rel. 683 p. 980—981; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 19. p. 2504.*

110.

Pod Przemyślem, [10. października 1656].

Laudum ziemian przemyskich[1]).

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy, i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej zjechawszy się dnia dzisiejszego pod Przemyśl, gdyż w samem mieście dla szerzącego się morowego powietrza zjazd być nie mógł, a to za uniwersałem IMci p. podkomorzego przemyskiego[2]), którym nas, powziąwszy deklaracyą J. kr. Mci przez IchMć pp. posłów naszych daną, ad publicum communem congressum wokował, takowe między sobą nieodmienne czynimy postanowienie. 2. Jakeśmy w każdych okazyach usługi rzptej z odwagą zdrowia i fortun naszych nie próżnowali, tak i teraz do obrony spólnej ojczyzny naszej nieomieszkując a stosując się do deklaracyej i wolej J. kr. Mci pana n. m. według pierwszego laudum naszego na wyprawę pieniężnego żołnierza na ćwierć jednę pozwalamy i półtorasta koni po kozacku jako najprędzej tam gdzie będzie ordynans J. kr. Mci wysłać deklarujemy się. Którym ludziom za rotmistrza IMć p. Kacpra Wojakowskiego podsędka przemyskiego uprosiliśmy, przyznając służbę IMci od dnia popisu, który przed IchMciami p. kasztelanem lwowskim[3]), IMcią p. podkomorzym i IMcią p. starostą przemyskim[4]) unius duorumve absentia non obstante odprawować będzie powinien. 3. A żeby ta chorągiew jako najprędzej zaciągniona była, tedy każdy z nas, którzykolwiek do pospolitego ruszenia należą, z każdego łanu salvis modernis abiuratis po złotych dziesięciu, a od sum na arendach i wpłatach będących od każdego tysiąca zł. po piąciu zł. do rąk IMci p. Gorajskiego podczaszego chełmskiego w Kaszycach majętności IMci, ponieważ IMć p. stolnik sanocki z tej pracy wymówił

---

[1]) Ponieważ w laudum brak końca a nadto kartki, na których spisano laudum, na niewłaściwem miejscu bo w Indukcie Rel. z 1647—8 są pomieszczone, przeto trudno oznaczyć datę uchwał. Z porównania jednak treści tego laudum z orędziem podkomorzego przemyskiego z 29. września 1656 r. Nr. 109 wypływa data tego laudum, a z nagłówka oblaty wypływa, że marszałkiem zjazdu tego był: Stanislaus Bełchacki pocillator vielunensis.

[2]) Franciszek Dubrawski, ob. Nr. 109. [3]) Andrzej Maxymilian Fredro. [4]) Marcin Madaliński.

się, przed niedzielą przyszłą oddać będziemy powinni. A który nie oddał tych pieniędzy, na takowego rigor paenarum tak w przeszłym laudum naszym złożony jako i w laudum wyprawy żwanieckiej ma być extendowany. Dla czego IMć p. Pakosza za instygatora obrawszy zlecamy to IMci, aby przeciwko każdemu laudo praesenti nie dosyć czyniącemu processum fisci urgeret i peny pierwszemi laudami założone w pobliższym grodzie, jeżeli gród nasz przemyski dla powietrza vacabit aby windykował. 4. A IMć p. exaktor tych pieniędzy łanowych powinien będzie regestr od kogo co weźmie do grodu podać, pieniądze zaś wybrane według deklaracyej naszej IMci p. rotmistrzowi za asygnacyą IMć p. marszałka koła naszego przemyskiego a kwitem IMci p. rotmistrza IMć p. exaktor wydać będzie powinien. A residuum co zostanie nad tę kwotę, którąśmy na zaciąg asygnowali, przy sobie IMć p. exactor zatrzymać do dalszej na potem dispozycyi naszej będzie powinien, i onej na żadne expensa bez deklaracyej koła naszego wydać nie będzie powinien. 5. Więc że do ściągnienia tej chorągwie wieś Staszowice w przeszłym laudum naznaczona non sufficit, tedy oprócz tego wolno będzie IMci p. rotmistrowi w dobrach inszych, lub duchownych lub królewskich, w ziemi przemyskiej ściągnienie sobie obrać, tak jednak, aby to bez wszelakiej poddanych agrawacyej było. 6. Czopowe przemyskie, iż dnia piętnastego Augusti ustało, to jest expirowało z arendy, tedy ono znowu do tegoż czasu do roku jednego to jest ad decimam quintam Augasti w roku tysiąc sześć set pięćdziesiątym siódmym przypadającego prolongujemy i to czopowe IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście przemyskiemu za sumę siedmnastu tysięcy zł. arendujemy. Którą sumę jako ad usum publicum ziemie naszej należącą IMć p. starosta nikomu żadnym sposobom wydawać nie ma, bo inaczej żadne assygnacye postronne przy rachunkach IMci przyjęte nie będą aż całego sejmiku naszego dispozycya nastąpi, to deklarując, aby podług konstytucyej ze wszystkich generaliter miast i miasteczek J. kr. Mci, duchownych i świeckich i gdziekolwiek wybieranie czopowego ab antiquo usus obtinuit zewsząd od piw, gorzałek i miodów wydawane było. Użyliśmy przy tem przeznaczonego IMci p. instygatora naszego, aby contra renitentes za deklaracyą IMci p....

Castr. Prem. 375 p. 1028—1030 brak końca.

111.

Sanok, 3. i 14. października 1656.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo sanockiej obywatele podług przeszłego na zjeździe naszym w Sanoku laudum postanowionego pro die tertia Octobris pod Krosno, po tem pro die decima tertia eiusdem zjechawszy się w Sanoku tęśmy zgodnie między sobą umówili i utwierdzili uchwałę. 2. Lubo nas ea calamitas, której nostro infelici fato przez zagęszczenie tak niewytrzymanych rozbojów[1]), teraźniejszych potrzebnych ojczyzny naszej czasach, jesteśmy podlegli gotowych alias na zaszczycenie afflictae patriae całości, jako się miłującym godzi civibus nieść vita pectora, w ziemi naszej invitos zatrzymuje, chcemy jednak tak gwałtownym potrzebom zwyczajną naszą, która już nie poraz żadnej unius corporis województwa swego nie czyniąc dismembracyej in facie totius reipublicae i w oczach J. kr. Mci p. n. m. znacznym krwie civium jest utwierdzona rozlaniem i teraz respondere do poratowania ochotę. A że prędkiego utrapionej ojczyzny potrzeby po nas wyciągają ratunku, używamy w tem IMci p. Stanisława z Kurozwęk Kozłowskiego cześnika sanockiego, gotowych widząc i sposobnych na teraźniejszą potrzebę przy IMci

[1]) Por. Nr. 108. art. 3 i 4.

ludzi, aby sto koni porządnej na wszystko dragoniej do boku JW. IMci p. marszałka wielkiego koronnego[1]) pod Kraków in vim pospolitego ruszenia ziemie sanockiej naszej stawił, których nomine publico tejże ziemie sanockiej, wyraziwszy takowe zewnętrzne od rozbojów na to się udających siccariorum od tej ściany państwa węgierskiego nasze niebespieczeństwo, uproszony od nas IMć p. Paweł z Bibersztyna Błoński JWIMci p. marszałkowi w. k. prezentować będzie a relacyą otrzymawszy deklaracyej poda IMć p. Błoński do grodu sanockiego. W tem nas też ubespiecza IMć p. cześnik sanocki, że taż dragonia completo numero sta koni do zupełnej ćwierci w tej służbie zostawać będą powinni a ciągnieniem w takiej się ostrożnie zatrzymać mają kontinencyej, jakoby nam z disolucyej swojej jakich na potem nie zaciągnęli difficultates i samego IMci necessario nie pociągnęli ad satisfaciendum iniuriato. 3. Zapłata zasię tymże ludziom takowym zgodnie namówiona sposobem, aby wszyscy IMć w tej ziemi do pospolitego ruszenia należący z łanu w dzierzawach swoich dóbr tak dziedzicznych jako i J. kr. Mci według kwitów pośledniejszych poborowych p. Dankowieckiego znajdujących się po zł. dziesiątku z jednego, poczynając tę kontrybucyą a die decima septima praesentis do rąk IMci p. Adama Romera na to od nas wszystkich zgodnie deputowanego, w Sanoku nieodwłocznie oddawali. A IchMć, którzy sumy swoje różnie kollokowane mają, od zł. tysiąca jednego po zł. pięci oddawać będą powinni, inkludując do tejże uchwały i miasta do wyprawy pospolitego ruszenia należące. Takowi zasię którzyby, czego w tem publice potrzebnym czasie o braciej naszej nie rozumiemy, teraźniejszej zgodnie umówionej uchwale w oddawaniu tych pieniędzy dosyć nie uczynili, sub paenas de expeditione bellica konstytucyą anni millesimi sexcentesimi vigesimi primi sancitas podpadać mają. 4. Użyliśmy też na tym zjeździe naszym, interna tej ziemi uznawając pericula IMci p. Andrzeja Samuela ze Zmigroda Stadnickiego aby nam braterskiej in eo passu nie odmawiał ochoty a praesidium przyjąwszy, które onemu autoritate nostra praesentis conventus w ręce dajemy, non derogando z prawa dawnego publicorum laudorum postanowionemu i tot approbationibus sancitorum praesidio tejże ziemie w ręku WIMci p. kasztelana sandeckiego sanockiego starosty[2]) utwierdzonemu, provideat securitati ziemie naszej, to jest piechoty pięćdziesiąt zaciągnąwszy in omnem occasionem czuło gotowych do imania tego swawoleństwa. 5. Na których zaciąnienie pozwalamy, po zł. ośmiu na miesiąc rachując na jednego z porządkiem pachołka, na dwa miesiąca zł. ośmset, a ich wodzowi zł. półtorasta na dwa dwa także miesiące dajemy. Który powinien będzie wiernie jako szlachcic w tem usługować, aby się jakim kształtem pojmany nie mógł uwalniać okupowaniem złoczyńca. A pieniądze na zapłacenie tej piechocie ex residuo sześciu tysięcy zł. z łanów wszystkich ziemie naszej IMci p. cześnikowi sanockiemu na zapłatę jednej ćwierci dragoniej pozwolonych naznaczamy. 6. Reliquum tej sumy z takowej kontrybucyej do rąk IMci p. Romera oddanej tak dysponujemy. IMci p. Andrzejowi Samuelowi Stadnickiemu pożyczonych in fidem nostram publicam na legacyą do króla IMci pod czas pierwszego na wiosnę pospolitego ruszenia zł. trzysta, IMci p. Dukowieckiemu (sic) zł. pięć set, IMci p. Zaporskiemu skarbnikowi i poborcy ziemie sanockiej zł. sto, IMci p. Pawłowi Błońskiemu teraźniejszemu do JWIMci p. marszałka w. koronnego z tymiż ludźmi posłowi naszemu zł. sto naznaczamy. A cobykolwiek od tego zostawało wydatku reszty, te in usus publicos ziemie naszej zachowujemy, co prudentiae ex dexteritati w wybieraniu i szafowaniu IMci p. Adama Romera cale zlecamy, którego aby tem bardziej wiadoma wszystkim integra fides zostawała, rozumiemy, aby regestra po skończeniu tego wybierania do akt grodzkich sanockich introdukowane były, skąd i to constare będzie mogło, jeżeli kto jeszcze tej uchwale niedostateczną we wszystkiem uczynił satisfakcyą. 7. Początek ćwierci tymże ludziom w służbie zostającym a die decima tertia praesentis naznaczamy, a popis onych die vigesima quarta eiusdem pod Krosnem już in procinctu itineris umówiony. Uprosiwszy z pośrodka koła naszego do rewidowania ludzi tych i porządku onym na tamto miejsce należącego IMci p. Jakuba z Kaliny Kalińskiego podczaszego sanockiego,

[1]) Jerzy Lubomirski. [2]) Franciszek Mniszek.

IMć p. Andrzeja Samuela ze Zmigroda Stadnickiego, IMć p. Władysława z Drohojowa Drohojewskiego i IMć p. Tomasza z Lesnej Leszczyńskiego, którzy IchMć unius vel duorum absentia non obstante na temże miejscu pod Krosnem tę dragonię lustrare mają. Więc abyśmy certitudinem jaką tej względem pospolitego ruszenia uchwalonej wyprawy mieli, postara się IMć p. cześnik sanocki o attestacyą JW. IMci p. marszałka w. k., że ci ludzie in vim pospolitego ruszenia ziemie naszej przyjęci będą. 8. Deklarujemy się i w tem, że uznawszy realiter, jeżeli IMć p. Zaporski skarbnik i poborca ziemie naszej sanockiej poborów co nam będzie powinien likwidować po wsiach i miastach naszych nie wybrał, do rąk onego za kwitami, widząc tak potrzebną zą asygnacyami IMciów do tego należących ludziom w służbie rzptej zostającym zapłatę, jako i insze publicas necessitates oddawać chcemy i jesteśmy gotowi. 9. A ponieważ tak przeszłego jako i teraźniejszego zjazdu naszego jest potrzebne multis rationibus publicis laudum, tedy aby nie było jakiej ab absentibus podane wątpliwości, starać się będziemy wszyscy i w tem obligujemy fidem braciej, aby na pierwszym da P. Bóg szczęśliwego czasu sejmiku wiszyńskim a zatem i na sejmie było we wszytkim aprobowane i aby onemu wszyscy IchMć do tego według uchwały naszej należący obywatele ziemi sanockiej tak ziemskich jako i dóbr J. kr. Mci dzierzawcy zarówno podlegali i omnino dosyć czynili. 10. A żeby tego laudum naszego większa waga i absentibus wiadomość zostawała, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego ręką własną z przyciśnieniem pieczęci podpisawszy ad valvas miasta Krosna i Sanoka przybić roskazać i do akt grodzkich sanockich podać. Actum et datum na zjazdach naszych pod Krosnem die Octobris tertia, a w Sanoku die decima quarta Octobris anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Karol Marek ze Zmigroda Stadnicki direktor na ten czas sanockiego zjazdu m. p.

Castr. Leop. 405 p; 841—845.

112.

Pod Przemyślem, 10. listopada 1656.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej na sejmik za uniwersałem IMci p. podkomorzego przemyskiego[1]) pod Przemyśl, ponieważ w mieście od powietrza niebespieczno na dzień dzisiejszy, to jest pro die decima Novembris zgromadzeni, wszem wobec i każdemu z osobna, a mianowicie IMciom pp. posesorom dóbr wszelakich tak J. kr. Mci jako też duchownych i świeckich także i sum wszelkich fruktyfikujących utentibus, więc i miastom, miasteczkom, Żydom i wszytkim in universum stanom quovis iuris praetextu do pospolitego ruszenia należącym do wiadomości podajemy. Jakośmy na zjeździe naszym niedawno przeszłym, konformując się do wolej J. kr. Mci na miast pospolitego ruszenia pewną liczbę ludzi pieniężnych pod Kraków uchwalili i na zapłatę temu żołnierzowi po zł. dziesięci z łanu także i od sum fruktyfikujących proportionaliter od tysiąca zł. pięć laudo praeterito postanowili, tak że się nie dzieje dosyć ustawom publicznym sejmiku a), stąd zamięszanie rzptej i sami na obronie swojej zawiedzeni zostawamy. 2. Przetoż że przeciwko takowym przestępcom uchwał publicznych i retentorom pomienionej kontrybucyej w grodzie sanockim, dla impedimentu przemyskim powietrza, kondemnaty banicyi, od IMci p. Stanisława Pakosza instigatora ziemie naszej przysięgłego stanęły, dla tegoż na kożdym takowym banitem i retentorem pomienionego podatku temuż p. instigatorowi naszemu poparcie egzekucyej mocnej zleciliśmy, deklarując, że jej kożdy cum paenis legum będzie podlegał, ktoby in decursu jednego tygodnia ab actu praesenti pomie-

[1]) Franciszek Dubrawski. a) F. sequitur.

nionego podatku do rąk IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego naznaczonego przed tem exaktora niezapłacił. 3. A IMć p. starosta nasz pro munere władzy swojej, konformując się do konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quarti, subdelegata swego podać ma, któryby attenderet pomienionej egzekucyej z ramienia IMci. 4. A iż w sprawach powiatu wszytkiego poważnych IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej i IMć p. Jana Porębskiego z teraźniejszego zjazdu naszego do J. kr. Mci p. n. m. w poselstwie uprosiliśmy, tedy deklaracyą teraźniejszą bratersko sobie przyrzekamy, że wszyscy którzy jeno ex incolatu ad gremium ziemie naszej przemyskiej należymy, za powrotem pomienionych pp. posłów naszych, jako nas IMć p. podkomorzy przemyski obwieści uniwersałem swoim, quam numerosissimi zjachać się powinniśmy do słuchania relacyej pp. posłów naszych i konformowania się woli J. kr. Mci p. n. m., inaczej każdego absentem pro desortore patriae rozumieć między sobą będziemy. 5. A tę deklaracyą naszę, aby każdemu innotescere mogła, IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać et in publicum wydać zleciliśmy. Miast zaś i miasteczek naszych burmistrzom roskazujemy, żeby ją jeden drugiemu przesyłali i publikowali. Data na miejscu sejmikowania naszego dnia 10 Novembris anno domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Stanisław Siciński z Sitna pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. 384 p. 9—11; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2561—2562.

113.

Pod Przemyślem, 10. listopada 1656.

Instrukcya ziemian przemyskich dana posłowi do króla.

1. Instrukcya IchMciom pp. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemie sanockiej i p. Janowi Porębskiemu posłom z pośrodka sejmiku naszego na dzień dzisiejszy pod Przemyśl zgromadzonego uproszonym do J. kr. Mci dana[1]). 2. Oddawszy nomine publico powinne od nas zdrowia J. kr. Mci p. n. m. powinszowane fida oraz pectora testabuntur i wierność poddaństwa naszego deferent majestatowi J. kr. Mci pp. posłowie nasi. Uskarzą się przy tem na insolentem zelum niektórych województw, które inscia republica związki i konfederacyą z wojskowymi niektórymi ludźmi postanowiwszy, novorum motuum praebent occasiones i niezwyczajnych przykładów w ojczyźnie naszej, miłością i konfidencyą civium ufundowanej, wnoszą inductiones. Przez co iura maiestatis J. kr. Mci p. n. m. convelluntur, aequalitas i zgoda powszechna sancto instituto przodków naszych postanowiona dirimitur, dla tegoż prosić będą IchMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. aby jako pater patriae takowe publiczne i dalsze, któreby stąd exoriri mogły uśmierzył incommoda, a jeżeliby pomienione województwa na ziemię in gremio suo nie zostawające chciały cokolwiek przykrego statuere, aby to J. kr. Mć miłościwą swą deklaracyą et rescripto publico reprobare raczył. Ponieważ mamy sacratum caput J. kr. Mci p. n. m., cuius regimine et iudicio stać et moveri powinien wszytek stanów tej rzptej orbis. 3. Będą oraz gorąco upraszać IMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m., aby hiberny i stacye[a]) w dobrach naszych nie były rozdawane, a że już takowe niektórzy z pośrodka nas sentimus malum, deferent to supplices J. kr. Mci p. n. m., jako praw i swobód naszych propugnatori et conservatori, którego wolej powolne poddając zawsze animusze i teraz świeżo za reskryptem J. kr. Mci p. n. m. nie tylko magnas impensas na wyprawę ludzi pieniężnych pod Kraków uczyniliśmy, ale też i do wydania podatków choć z ciężkością wielką poddanych naszych calamitate częstych inkursyi nieprzyjacielskich ściśnionych, wszelką aplikujemy operam, która za impedimentem chorągwi wojskowych ustawaćby musiała.

---

[1]) Por. Nr. 112 art. 4. a) F. statywy.

4. A że ziemie sanockiej, jako braciej unius corporis, z nami też są ad praesens rationes, dla tegoż w tychże punktach IMć pp. posłowie nasi referować się będą z prośbą swoją do J. kr. Mci p. n. m. 5. Którą to instrukcyą naszą IMci p. marszałkowi na ten czas koła naszego podpisać i oddać pomienionym IchMciom pp. posłom naszym zleciliśmy. Datum z miesca sejmikowania naszego pod Przemyślem, ponieważ w mieście impediment powietrza, dnia 10 Novembris millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto. Stanisław Siciński z Sitna pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 11—13; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2565—2566.

114.

Nienadowa, 28. grudnia 1656.

Podkomorzy przemyski naznacza zjazd w Przemyślu 12 stycznia.

1. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej. JWnym, Wnym IchMć pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszytkim stanu rycerskiego obywatelom ziemie przemyskiej po zaleceniu służb moich wiadomo czynię, że nastąpiły pewne i przewłoki nie cierpiące przyczyny a do uprzątnienia niektórych spraw ziemi naszej należących, zaczem że nikt jeden sam deklaracyi w nich dać nie może aż z pozwoleniem wszystkich WMć m. m. pp. i braci, przyszło wezwać i prosić WMć m. m. pp., abyście na dzień dwunasty da Pan Bóg miesiąca stycznia do Przemyśla stawić raczyli na dzień w Panu Bogu, że już tam na ten czas bespiecznie namowy nasze odprawić możemy, a luboby też czego Boże uchowaj po.... jakie niebespieczeństwa, snadnie miejsce sobie znaleść możemy, gdyż godzina jedna w zgodnych animuszach braterskich wszystko to sprawi. 2. A nie raczcie WMć m. m. pp. domyślać się co za materya będzie, bo jest kilka i poważnych, których pismami przed czasem publikować dla pewnych nie zdało się racyi a vertitur naszych jako salus reipublicae tak i ziemie naszej existimatio i osobliwe a pierwsze niebespieczeństwo, pewienem tego, że nie zechcecie deese, gdyż o nas wszytkich idzie. W Nienadowi 28 Decembris anno 1656. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej.

Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2559; Ind. Rel. Castr. Prem. 384 p. 1—2.

115.

Przemyśl, 12. stycznia 1657.

Laudum przemyskich ziemian.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej zjachawszy się dnia dzisiejszego za uniwersałem IMci p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego przemyskiego do Przemyśla[1]), in negotiis ziemie naszej przemyskiej concernentibus, to czynimy między sobą postanowienie. Ponieważ król JMć p. n. m. przez osobliwy uniwersał sejmik spólny ziemiom przemyskiej i sanockiej na dzień dziewiętnasty praesentis w Przemyślu ad ineunda consilia tak względem pewnych miejsc ufortyfikowania, jako względem pospolitego ruszenia in casu ingruentis necessitatis złożyć nam raczył[2]) tedy na ten czas zjechawszy się inibimus rationes jakobyśmy securitati ziemiom naszym prowidować mogli, objecując sobie teraz ad invicem, że miasta Przemyśla sine certo praesidio nie opuścimy, aby teraz podufale IMć pp. obywatele cum pignoribus

---

[1]) Ob. Nr. 114 art. 1. [2]) Uniwersał króla z daty w Gdańsku 16. grudnia 1656. w Castr. Prem. 384 p. 36.

suis na to miejsce sprowadzić się mogli. 2. Interea jednak, jeżeliby strzeż Boże poprzedzając czas zjazdu naszego hostilitas jaka, czego nie rozumiemy, w krajach naszych od postronnych sąsiadów erumpere miała, powinni będziemy nie czekając zjazdu tego, za uniwersałem IMci p. podkomorzego przemyskiego na czas i miejsce od IMci naznaczone pospolitem ruszeniem we wszelakiej do wojny gotowości stawić się i nieprzyjacielowi dawać odpór i w porządku pospolitego ruszenia zostawać. 3. Życząc przy tem, aby miasto stołeczne Kraków z rąk nieprzyjacielskich jako najprędzej eliberowane być mogło, nie chcąc deesse reipublicae, ex bono velle, lubo nas respons J. kr. Mci do tego nie pociąga, IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podsędkowi przemyskiemu rotmistrzowi naszemu i chorągwi naszej powiatowej na przyszłą ćwierć służbę przypowiadamy. Która ćwierć ma się poczynać a die 24 Ianuarii praesentis a ma się kończyć także die vigesima quarta Aprilis proxime venturi. Tą jednak kondycyą, że nam to felicioribus temporibus rzpta w koekwacyą przyjmie. Asekurując IMć p. rotmistrza naszego, że żołd od nas pozwolony, ośm tysięcy i pięć set zł. na tę przyszłą ćwierć jako naprędzej oddany IMci będzie. Względem zaś pierwszej ćwierci, iż jeszcze nie wszystko stipendium IMci wypłacono, to jest zostaje niedopłaconych ośm set dwadzieścia i pięć, tedy te pieniądze z czopowego ziemie naszej przemyskiej IMć p. starosta przemyski[1]) oddać IMci powinien, na co aby IMć p. marszałek koła naszego asygnacyą IMci p. rotmistrzowi wydał[a]) zleciliśmy. 4. A żeby żołd pozwolony jako naprędzej a skutecznie na przyszłą ćwierć był zapłacony, postanawiamy, aby ze wszystkich dóbr w ziemie przemyskiej cuiuscunque status et conditionis będących, nemine excepto, niczem się nie wyłamując po piąci zł. z łanu jednego do rąk IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego intra decursum dwóch niedziel wydane były, od sum zaś na arendach i w płatach i jakokolwiek będących fruktyfikujących i od tysiąca zł. po półtrzecia złotego. Z miast zaś i miasteczek podług laudum żwanieckiego także od Żydów podług tegoż laudum ta kontrybucya zapłacona być ma, sub paenis anterioribus laudis sancitis. A gdy dwie niedziele miną, powinien IMć p. Gorajski regestr do grodu wybranych pieniędzy i odprawionych łanów podać a przeszłych exakcyej regestr teraz przed sejmikiem podać powinien. 5. A IMć p. Stanisław Pakosz instigator nasz contra contumaces, jeżeliby którzy te pieniądze zatrzymali powinien processum urgere, w czem aby waryacyej nie było, po podanym regestrze do grodu już się IMć p. Gorajski w exakcyą i odbieranie tych pieniędzy łanowych interesować nie ma. Iż też nie mało zostało IchMciów pp. obywatelów i miast, którzy za przeszłą ćwierć tych pieniędzy łanowych nie wydali, tedy na przyszłych sądach skarbowych, które się w przyszły piątek w grodzie przemyskim odprawować będą, wszytkich retentores na delacye IMć p. instygator podać powinien będzie i otrzymawszy abo dekreta abo kondemnaty executionem urgere. Która exekucya iuxta praescriptum konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quarti czyniona być ma. Deklarujemy się przy tem, jeżeliby per potentiam tej exekucyej kto resitere chciał, my sami post convictionem auffragium IMci p. staroście przemyskiemu et officio eius damy, albo o zesłanie chorągwi ad vindicandam eam contumatiam upraszać J. kr. Mć będziemy. 6. Z tych zaś pieniędzy, tak z teraźniejszej kontrybucyej jako z pierwszych retentów zebranych IMć p. Gorajski i IMć p. Pakosz znosząc się z sobą ad invicem żołd ośm tysięcy pięć set zł. jako naprędzej do rąk IMci p. podsędka przemyskiego oddać za kwitem IMci powinni będą, residuum summy przy sobie do dalszej naszej dispozycyej zostawiwszy. 7. Więc że ad securitatem należy, aby miasto Przemyśl jako najlepiej w prochy i armatę opatrzone było, tedy mają mieszczanie przemyscy rachunek na przyszłych kwerelach przed urzędem grodzkim przemyskim uczynić i z prochu i armaty tak od króla JMci przysłanych jako tu z różnych okazyi przy mieście zostających. Żeby przy tem interna pax między obywatelami zachowana była et iniuriati per violentiam w krzywdach swoich uspokojeni zostali, sądy expeditionis bellicae w grodzie przemyskim odprawować się mają. 8. Zlecamy przy tem IMci p. staroście przemyskiemu i gorąco prosimy, aby IMci p. Piotrowi Siecińskiemu zł. sto

---

[1]) Madaliński Marcin. a) P. kwit wydał.

siedmdziesiąt i cztery i groszy półosma z czopowego naszego przemyskiego nieodwłocznie zapłacił za kwitem IMci ręcznym, na cośmy asygnacyą wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zlecili. Które laudum nasze dla większej wagi i utwierdzenia zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu podpisawszy do akt grodzkich przemyskich podać. Działo się w Przemyślu w kościele katedralnym dnia dwunastego Ianuarii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Maciej Stanisław Ustrzycki z Unichowa podsędek sanocki marszałek sejmiku przemyskiego.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 37—41; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2579—2581.

116.

Lwów, 15. stycznia 1657.

Uniwersał ziemian lwowskich.

1. My senatorowie, dygnitarze, urzędnicy i wszyscy obywatele ziemi lwowskiej i zydaczowskiej, którzyśmy się tu do Lwowa na dzień dzisiejszy zjachali, wiadomo czynimy komu to wiedzieć należy, a mianowicie IchMciom pp. obywatelom ziemie lwowskiej i zydaczowskiej doma pozostałym. Iż mając przestrogę od JWlMci p. marszałka koronnego[1]) o następujących pewnych niebespieczeństwach tak z Węgier jako i z inszych stron, przychylając się do prawa pospolitego i wolej wyraźnej najjaśniejszego króla IMci p. n. m· złożyliśmy sobie zjazd in vim pospolitego ruszenia pod Lwów pro die vigesima quarta praesentis, gdzie pod surowem kazaniem prawa pospolitego de expeditione bellica postanowionego zjachać się wszyscy mamy, objecując surowie instare na tych, którzyby postanowieniu naszemu nie chcieli być posłuszni, lubo rozumiemy, że WMcie nasi m. pp. jako zacna szlachta barziej z ochoty, ojczyznę w tak wielkich niebespieczeństwach zewsząd obtoczoną, niżli dla surowości prawa zechcecie się stawić na czas naznaczony. Wczem nic nie wątpiąc przyjaźni i miłości braterskiej Mciów n. m. pp. oddajemy się. 2. Na co dla lepszej wiary uprosiliśmy i zlecili Jaśnie Wielebnemu IMci księdzu arcybiskupowi lwowskiemu i IMci p. podkomorzemu lwowskiemu podpisać. Działo się we Lwowie dnia piętnastego miesiąca stycznia roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego siódmego. Jan Tarnowski arcybiskup lwowski imieniem IMciów pp. braciej. Piotr Ożga podkomorzy ziemie lwowskiej. Jan Mniszek z Wielkich Konczyc generalny komendant J. kr. Mci na Lwowie.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1015—1016.

117.

Przemyśl, 19. stycznia 1657.

Laudum ziemian przemyskich i sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej i sanockiej zjachawszy się na sejmik do Przemyśla przez uniwersał J. kr. Mci złożony[2]), uważywszy w jakich kraje na ten czas nasze zostawają niebespieczeństwach, takowyśmy między sobą braterski związek spisali i uchwałę postanowili. Zabiegając extremae krajów naszych calamitati, która przez nowe belli molimina jako nam udają od bliskich sąsiad imminet, abyśmy tedy securitatem ziem naszych zaszczycić mogli, przyrzekamy sobie i obowiązujemy się fide et honore et

---

[1]) Jerzy Lubomirski. [2]) Uniwersałem królewskim z daty w Gdańsku 16. grudnia 1656 celem obmyślenia obrony miastom Przemyślowi Sanokowi i Krosnu. C. Prem. 384 p. 36.

conscientiis, przy tem et paenis de expeditione bellica sancitis, niżej mianowane punkta sanciti nostri exequi. 2. Naprzód powinni będziemy za obwieszczeniem nas przez IchMciów pp. podkomorzych ziem obudwu pospolitem ruszeniem in personis nostris nie tylko ex possessione ale et ex titulo nobilitatis, ktokolwiek tylko szlachcicem się mieni, na czas i miejsce temiż uniwersałami Ich Mciów pp. podkomorzych naznaczone armati, jako kto może, lub z usarskimi lub z kozackimi pocztami stanąć i to co salus patriae et integritas krajów naszych będzie potrzebowała ochotnie czynić. A że siła na tem należy, aby pograniczne miasta nasze, jako to metropolis ziemie przemyskiej Przemyśl, a w ziemie sanockiej, ponieważ Sanok ad praesens fortyfikowany być nie może, miasto Krosno ufortyfikowane były, tedy ze wszystkich dóbr J. kr. Mci duchownych i ziemskich wyprawę takową namawiany. Aby z każdej wsi tak małej jako i wielkiej tak duchownej, świeckiej i J. kr. Mci, żadnej ad praesens jako w tak nagłem niebespieczeństwie kombinacyj nie czyniąc ani distinkcyej, hajduk jeden z muszkietem porządnym, szablą, motyką, rydlem i prowiantem na ćwierć roku, z piącią funtów prochu ze trzema funtami ołowiu i wedle potrzeby lontami, barwy nie upatrując był wyprawiony. A ta piechota jako się wyżej napisało wyprawiona, ma się zaraz do Przemyśla na przyszły czwartek, to jest pro die vigesima quinta praesentis ściągać i popisować się coram officio castrensi, przy którym IMć p. Stanisław Pakosz instigator ziemie naszej z regestrem wszytkich wsi ziemie przemyskiej ma stanąć. I na tenże termin aby każdy hajduk zł. pięć z sobą od pana swego albo possessora przyniósł postanawiamy. Które pieniądze pomieniony p. instygator ziemie naszej odbierać i one za ordinacyą niżej mianowanego IMci p. komendanta naszego oddawać będzie powinien, a IMć p. komendant z tych pieniędzy prochy, ołowie, palisady i wszelkie potrzeby do municyej tak miast jako i zamku należące pro solita dexteritate et prudentia prowidować będzie. Ten zaś popis pomienionej piechoty w przyszły czwartek przez dni cztery a po odprawionym popisie ta piechota tak ma zostawać jako będzie dispositio IMci p. komendanta lubo jego vicarii i dotąd trwać pod jego władzą, póki necessitas et ratio periculi exposcet[1]). Więc żeby w tej wyprawie perplexitas żadna nie była, tak to deklarujemy, że kto ma w obudwu ziemiach naszych lubo inszych jakichkolwiek wsi i possessye swoje, tedy względem possessyej w przemyskiej ziemi w Przemyślu, a względem sanockiej w Krośnie, ile quantitas wsi pokaże, tę wyprawę uczynić mamy, bez wszelkich ekscepcyej wszelakich osób i tych nawet, którzy ludzie i chorągwie swoje choć na żołd rzptej w wojsku mają. 3. Do tejże wyprawy, deklarujemy, należeć mająa) miasta, które się zawierać nie mogą, aby przykładem ekspedycyej żwanieckiej miasta maioris classis ze dwudziestu domów, a minoris classis ze czterdziestu na tenże czas po jednemu pachołku z porządkiem wyżej opisanym stawiły. Od sum także fruktyfikujących, to jest w płatach i na arendach będących, od każdego tysiąca po piąci zł. na potrzeby do tegoż praesidium na czas popisu po rąk IMci p. instygatora wszelkiej kondycyej ludzie płacić powinni i sum żydowskich na arendach będących od tegoż nie ekscypując. 4. Nad to wszyscy Żydzi w miastach i miasteczkach i wsiach ziemi przemyskiej zostający na też potrzeby wojenne pieniądzmi gotowymi zł. sześć set, prochami zaś i ołowiem zł. czterysta oddać do tegoż p. instygatora powinni, bez uciążenia jednak Żydów przemyskich, którzy też skąd co ma być i wiele przychodzi z miast innych deklarować powinni. Którą to wyprawę każdy powinien uczynić sub paenis de expeditione bellica generali sancitis, to jest sub paena confiscationis bonorum. 5. Które zaś dobra non subsunt confiscationi, tedy na te trzysta grzywien winy zakładamy, o które p. instygator in officio castrensi premisliensi każdego contumacem na sądach extra omnem cadentiam kondemnować i exekucyą indilatam sine omni conniventia urgere powinien. Wczem IMć p. komendant, in quantum będzie potrzeba, posiłkować powinien i my vovemus to sobie, że przeciw takowemu każdemu,

---

[1]) Odbył się popis ten w czasie oznaczonym, czego świadectwo w akt. gr. Prem. 384 p. 102 tudzież regestr piechoty, prezentowanej na dniu 24 stycznia ob. niżej pod Nr. 120.

a) F. będą.

tanquam contra hostem patriae consurgemus. Tej zaś wszytkiej wyprawy i percepty pieniężne regestr do grodu p. instygator podać powinien. 6. Więc żeby to praesidium nasze w jako najlepszym być mogło porządku, stosując się do deklaracyej J. kr. Mci, IMci p. Franciszka Dubrawskiego podkomorzego ziemie naszej przemyskiej za komendanta przyjmujemy i upraszamy i przy osobie IMci wszelaką władzę, rząd, zwierzchność, posłuszeństwo tych ludzi namówionych oraz i pp. rotmistrzów, których sobie IMć pro libitu suo akkomodować będzie zostawujemy. 7. A żeby w tych pracach miał kto posiłkować IMci, tedy wedle intencyej samegoż IMci p. komendanta uprosiliśmy IMć p. Michała Nowosieleckiego, jako człeka rycerskiego i rzeczy wojennej wiadomego, żeby jako vicarius prac zostawał, tak też we wszytkim consilio stet et voluntati IMci. 8. Drzewa z lasów pobliższych króla IMci zaciągnąć zewsząd wolno będzie IMci p. komendantowi na pomienioną fortyfikacyą, czego possessores bronić nie mają pod winami wyżej opisanemi. 9. Do tegoż rządu i toż należeć będzie, aby obywatele jako w ziemi przemyskiej w Przemyślu, sanockiej w Krosnie gospody ex officio mieli, do rozdawania tedy takowych gospod IMć pp. komendanci ordinować będą, kamienice jednak szlacheckie wolne zostawać mają. 10. Ziemie także sanockiej, jako eidem periculo obnoxiae, tęż wszystką rationem securitatis per omnia et praesidii miasta Krosna obywatele bierzemy sobie i przyjmujemy i na takowąż wyprawę z każdej wsi pachołka z porządkiem wyżej opisanym żywnością i pieniądzmi pięcią zł. od każdego hajduka nemine excepto z dóbr wszelakich, tak duchownych ziemskich jako i króla JMci, sub iisdem paenis et executione earundem pozwalamy. A że nad piechotę i konnego praesidii przy temże mieście widzimy necessitatem, tedy koni pięćdziesiąt uchwaliliśmy. Za rotmistrza do tych ludzi IMci p. Mikołaja Wapowskiego użyliśmy, tak jednak, żeby we wszystkim do dispozycyej IMci p. komendanta krośnińskiego dependeat i we wszytkim pareat IMci w exekwowaniu cokolwiek będzie potrzebowała obrona miesca tamtego. 11. Na który zaciąg poborów dwa uchwalamy i do wybierania onych za poborcę IMci p. Piotra Krasowskiego użyliśmy, który w Sanoku pro die trigesima Ianuarii zasiadszy pomienione pobory wybrać będzie powinien. A IchMć pp. obywatele wszyscy we czterech dniach wydać one jako in praegnanti necessitate reipublicae adstricti będą. Żołd na ten zaciąg pomienione dwa pobory oddać IMć p. poborca powinien. 12. Piechoty tej stawienie i popis przed IMcią p. komendantem krośnińskim na ten czas pod Krosnem, to jest pro trigesima Ianuarii naznaczamy, do którego rąk kożdy hajduk zł. pięć oddać powinien będzie i z tego IMć necessaria do obrony ma prowidować a regestr potem percepty jako popisu piechoty do grodu sanockiego podać. 13. Od sum także pari modo jako i w ziemi przemyskiej według opisania wyżej płacić wszelkiej kondycyej ludzie i oddawać do IMci pp. komendanta będą powinni. 14. Żydzi w ziemi sanockiej w miastach i wsiach mieszkający pieniądzmi gotowemi zł. trzema sty a prochami i ołowiem zł. także trzema sty valoris przyłożyć się do tej wyprawy mają i do tegoż IMci p. komendanta oddać. 15. Za komendanta zaś miasta pomienionego Krosna, przychylając się do woli J. kr. Mci, IMć p. Piotra z Siecina Siecińskiego człeka bene meritum województwu naszemu akceptujemy i upraszamy. Temuż IMci omnem curam rządu i fortyfikowania także władzą i posłuszeństwo ludzi uchwalonych i innych do obrony należących poruczamy. 16. A iż z rąk IchMciów pp. oficyalistów grodzkich przemyskich zł. pięć set na potrzeby teraźniejsze gwałtowne z poborowych pieniędzy na delatę IMci p. Waleryana Walawskiego wybranych bierzemy, tedy tak IchMciów pp. urzędników grodzkich przemyskich jako i IMci p. Walawskiego poborcę naszego względem tej sumy quovis loco et termino zastąpić powinniśmy. 17. Więc, że i to expedit, aby w dawnych retentach niepotrzebnie posesorowie ziemie naszej przemyskiej exekucyami inkwietowani nie byli, tedy IchMć pp. poborcy, którzy sobie dawne retenta przed konstytucyą anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quarti pretendują, delaty denuo bez omieszkania do grodów podać powinni zwerifikowane, ażeby certitudo constet retentów ich. 18. A że w reskrypcie króla IMci mianowano do osadzenia ludźmi Przemyśla, Sanoka i Krosna, tedy IchMć pp. posłowie deklarowali, że to jest restrictum listem króla

IMci do IMci pana sądeckiego[1]) względem municyej Sanoka pisanym, który w kole przez IMciów oddany jest. **19.** Więc iż i to przynieśli nam pp. posłowie nasi, iż wedle deklaracyej króla JMci IMciom pp. posłom naszym z Wiśnie do Lwowa do J. kr. Mci wyprawionym danej czopowe ziemi sanockiej do dispozycyej obywatelów ziemie sanockiej powraca, cursus tedy i dispozycya onego stawać ma, jako sobie in proximo conventu ziemia też sanocka postanowi. **20.** Naznaczonemu IMci p. poborcy na zjeździe teraźniejszym salarium od złotego po groszu naznaczamy. Forum zaś in defectu satisfactionis ratione praesidii i inszych punktów lubo w grodzie sanockim inter causas fisci ex speciali regestro lubo w trybunale ad cuiusvis instantiam sobie naznaczamy. **21.** A iż IMć p. Andrzej Stadnicki na publiczną potrzebę tejże ziemi sanockiej dał zł. trzysta in fidem ziemie sanockiej, tedy wypłacić to IMci jakośmy się submitowali, tak i na ten czas z kontrybucyej tych, które od sum będą, jako się wyżej napisało, wypłacono to aby było deklarujemy. **22.** Salvam viam sobie zostawując ratione calculationis z IMcią p. poborcą, który z łanów na wyprawę dragoniej wybierał i zabieżenia temu, aby ta suma wydana nie zginęła IMciom tym, którzy na tę dragonię pieniądze wydali. **23.** Którą to uchwałę naszę zjazdu teraźniejszego zgodnie namówioną strzymać sobie braterskiemi i szlacheckiemi słowy warujemy i przyrzekamy. A dla wiadomości wszytkich, aby do grodów ziem naszych podana była IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu zleciliśmy. Działo się w Przemyśl dnia dziewiętnastego miesiąca stycznia roku tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego siódmego. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek zjazdu na ten czas ziem przemyskiej i sanockiej.

Castr. Sanoc. Rel. 169 p. 975—982; Castr. Prem. Rel. 384 p. 77—84; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2590—2594.*

118.

Lwów, 24. stycznia 1657.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszyscy obywatele ziemie lwowskie i zydaczowskiej na dzień dzisiejszy zgromadzeni, czyniąc dosyć uniwersałowi świeżo od nas wydanemu, który się do laudum dawnego z uniwersałami J. kr. Mci przed tem wydanemi stosował, takoweśmy laudum sobie postanowili, a to względem obrony miasta Lwowa pod te czasy niebespieczeństw zkądkolwiek zachodzących, iż wszyscy osobami swemi stanąć mamy na dzień wtorkowy blisko przyszły[2]) z czeladzią i piechotą jako kto może, dobrze opatrzeni w żywność, w prochy, w ołowy i strzelbę długą przy tych inszych wyprawach i regimentach wojsk cudzoziemskich według ordynansu J. kr. Mci nam przysłanego, a to sub paenis de expeditione bellica sancitis ktobykolwiek nie stanął z obywatelów naszych, czego sobie spólnie dopomódz mamy, aby z nieposłusznych exekucya według prawa uczyniona była. **2.** A że ziemia przemyska die decima nona Ianuarii[3]) anno praesenti postanowionym pewny punkt około pospolitego ruszenia przeciwko wyraźnym prawom cum summa aggravatione stanu szlacheckiego napisali, że luboby kto w inszem województwie i ziemi albo powiecie lubo osobą swą lubo wyprawą słuszną według prawa o pospolitem ruszeniu dosyć uczynił, tedy przecię i w ziemi przemyskiej postanowieniu temu wyprawy piechoty i unkosztów z nimi dosyć czynić powinien, tedy my w tem laudum przeciwko temu postanowieniu protestujemy się, ofiarując się competenti tempore sub eodem nexu kontradykować, aby to niczyjemu honorowi nieszkodziło i gwoli czemu i manifestacyą cum protestatione circa oblatam laudi istius nostri uczynić kazaliśmy. **3.** A iż nie wszyscy IchMć pp. obywatele zjechali się na ten czas mianowicie z ziemie zydaczowskiej a IMć p. kasztelan rospierski starosta zydaczowski[4]) zjechawszy do Lwowa

---

[1]) Franciszek Mniszek starosta san. [2]) tj. 29. stycznia. [3]) ob. wyżej Nr. 117. art. 2. [4]) Adam Dzierzek z Krzyniec.

już zostawa we Lwowie, tedy i tam laudum to przesłać do grodu zydaczowskiego per oblatam grodowi lwowskiemu zleciliśmy, aby IMcie na dzień naznaczony także ze wszystkim tym aparatem wojennym przybywali sub eisdem paenis. 4. A że wiele na wiadomościach należy, tedy zleciliśmy IMci p. kasztelanowi rospierskiemu, aby z czopowego, które trzyma wyliczył do rąk IMci p. starosty lwowskiego[1]) zł. pięć set ex nunc za kwitem IMci. 5. A IMć p. starosta submituje się i powinien będzie poczty porządne dla prędkich i pewnych wiadomości zordynować do Sambora, Kamieńca i Łańcuta, aby tak z IMcią p. wojewodą bracławskim[2]) jako z IMcią p. marszałkiem w.[3]) częste mogły być konferencye. 6. A skoro się tu, da Bóg, zjedziemy na dzień naznaczony, tedy ordynans gdzie kto ma stawać po popisie już generalnym namówimy, i gdzie kto naznaczony będzie, tam już tej kwatery pilnować ma, do czego i IMcie duchowni z majętności wszytkich nie tylko świeckich ale i duchownych, wyprawując czeladź z porządnym rynsztunkiem, także wdowy powinni będą. Instygatora przy tymże popisie na nieposłusznych prawu namówić mamy. 7. Należy na tem, aby jako najlepiej in casu, strzeż Boże, obsidionis w prowiant miasto i żołnierzów ugruntować, do czego zleciliśmy IMci p. podkomorzemu, aby rozdał asygnacye dla zasiężenia chleba w dobrach rzptej w okolicy dla ludzi zaciężnych przy Lwowie zostających. A to laudum zgodnie przez nas postanowione podpisać imieniem naszem IMci p. podkomorzemu naszemu lwowskiemu zleciliśmy. Działo się we Lwowie die vigesima quarta Ianuarii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Piotr Ożga podkomorzy lwowski imieniem koła obywatelskiego ziemie lwowskiej, zydaczowskiej.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1047—1050.

119.

Lwów, 25. stycznia 1657.

Manifestacya i remanifestacya rajców lwowskich na sejmiku z powodu wotum o ludziach prezedyalnych.

1. Actum in castro leopoliensi feria quinta ipso die festi conversionis sancti Pauli apostoli anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia leopoliensia veniens mfcus. Ioannes Ostrorog capitaneus rohatinensis colonellus sacrae regiae maiestatis hanc suam manifestationem coram officio praesenti fecit in eo: quia ipse iuxta litteras universales s. r. maiestatis, quae mfcum. manifestantem hic Leopoli in instanti oblatae praevenerunt et ad manus traditae sunt, iuxta easdem litteras universales die hodierna in actu contenta in conventione nobilitatis districtus leopoliensis et zydaczouiensis in aedibus religiosorum patrum fratrum OO. praedicatorum leopoliensium in praesentia totius nobilitatis a consulibus leopoliensibus ad conventionem praefatam a civitate deputatis, quatenus ipsi iuxta voluntatem sacrae regiae maiestatis et literas praefatas universales victum, quateras et alia ad praesidium necessaria suis commilitonibus procurent et provideant affectabat, praefati vero consules deputati suo et totius communitatis civitatis suis formalibus: nie potrzeba nam inszych ludzi na prezidium miasta, a jeżeliby było potrzeba, będziem mieli swój lud domowy miejscki responderunt. Post quam talem illorum responsionem idem mfcus. Ostrorog colonellus s. r. praefatae nobilitati in aedibus memoratis existenti et de eodem praesidio aliisque necessitatibus tractanti ibidem manifestatus est. Praecavendo itaque indemnitati suae de damnisque ex occasione eorundem commilitonum regiminis sui emergendis et subsequendis atque diligentia sui, quod paratus sit voluntatem s. r. m. in toto adimplere et literis praefatis universalibus satisfacere iterum atque iterum officio praesenti

[1]) Jan Mniszek. [2]) Piotr Potocki [3]) Jerzy Lubomirski.

manifestatur. 2. Hoc loco inducenda erat reprotestatio spectabilis ac famatorum Nicolai Zychlini syndici nomine magistratus leopoliensis, Iosephi Tołoczko regentis, nomine totius communitatis civitatis leopoliensis, contra protestationem per mfcum. Ioannem Ostrorog capitaneum rohatynensem in actu contenta facta, prout latior copia dari debuit, verum quoniam intra triduum, ut iuris est, ad acticandum non est porrecta, ideo ex parte gsi. notarii loci praesentis de dilgentia sui in suscipiendo, protestantis vero negligentia in porrigendo protestatum est.

Ind. Rel. Castr. Leop. 405 p. 1043—1045.

120.

Przemyśl, 26. stycznia 1657.

Regestr piechoty na obronę miasta Przemyśla przez sejmik uchwalonej.

1. Anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo die vigesima sexta Iannuarii ex laudo sejmiku przemyskiego pro praesidio Przemyśla prezentowanej regestr piechoty. IMć p. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan lwowski z majętności swych w ziemi przemyskiej będących tj. z Komarnic, Nadyb, Urska, Młodowic, Rubiezowic, Lutczyc, Nowosielec, Hawnik, Pacławic przez sługę swego p. Fasciszewskiego prezentował piechoty dziewięć z strzelbą, prochami, lontami, porządkiem jako ma być oddano do rąk moich zł. 45. IMć p. Stanisław Koniecpolski kasztelan lubaczowski z majętności swych dobromilskich przez sługę swego p. Ciemierzyńskiego prezentował hajduków dziewięć; oddano zł. 45. IMć. p. Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski jednego. Od IMci p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego z Wolice i Prosna dwóch prezentował zł. 10. Od IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego z Kaszyc jednego hajduka zł. 5. Od IMci p. Niezabitowskiego stolnika bracławskiego z Sierakoziec jeden zł. 5. Od IMci p. Stanisława Sicińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego z Horysławic jeden zł. 5. Od IMci p. Tomisławskiego z Markowej jeden z Białobok drugi solvit zł. 10. Od OO. Karmelitów z Przedzielnice jeden zł. 5. Od IMci p. Justymentego z Łopuszki jeden zł. 5. Od IMci p. Stanisława Grochowskiego z Krukienic, z Bachowic, z Pakości, z Kresowic z Czyszek piąci zł. 25. Od IMci p. Mikołaja Ossolińskiego starościca zydaczowskiego ze wsi Groziowej zł. 5. Od IMci p. Sebestyana Kamienieckiego z Mikulic i Ostrowa dwóch zł. 10. Od IMci p. Jana Wybranowskiego stolnika bełzkiego z Makuniowa jeden zł. 5. Od IMci p. Wacława Dubaniowskiego z Moranic jeden zł. 5. Od IMci p. Pawła Brzeskiego z Bryliniec jeden zł. 5. Od IMć p. Jana Charzewskiego z Chłopic jeden zł. 5. Od IMci p. Jakuba Orzechowskiego podstolego czerskiego z Posady Nowomiejskiej jeden zł. 5. Od IMci p. Andrzeja Maksymiliana Trzcińskiego łowczego sochaczowskiego z Hawłowic, z Chorzowa, z Tyniowic, z Jodłowki, z Rozborza, z Swiebodnej zł. 30. Od IMci p. Andrzeja Stana podkomorzego sanockiego z Makowic, z Kowynic, z Biskowic trzech prezentowano zł. 15. Od IMci p. Stanisława Fredra podwojewodzego przemyskiego z Piątnic jednego zł. 5. Od IMci p. Gabryela Chłopickiego ze wsi Dmoscic jednego zł. 5. Od IMci p. Franciszka Piaseckiego z Chorośnice jednego, non solutum. Od IMci p. Walentego Ligowskiego z Zamiechowa, z Lutkowa, z Handzlówki trzech zł. 15. Od IMci p. Bala chorążego przemyskiego ze wsi Ostrowa, z Prakowiec, z Roksyc trzech zł. 15. Od IMci p. Rzeczyckiego z Korytnik jednego zł. 5. Od IMci p. Pawła Zielonki z Chlipiel, z Korczyna dwoch zł. 10. Od IMci p. Adama Władysława Krasickiego z Rokietnice, z Tuligłów, z Boratyna trzech zł. IMć p. Seweryn Witkowski z Woli gnojnickiej z półłanu, zaś z Bolestraszyc z części szóstej z części p. Piotra Ozarowskiego jednego zł. 5. Od IMci p Mikołaja Witowskiego z Stubna jeden insimul z p. Mniszkiem zł. 5. Od IMci p. Piotra Janowskiego z połowice Stubieńca jednego zł. 5. Od IMci p. Wojciecha Brzezinskiego z Piotraszowki jednego zł. 5. Od IMci p. Józefa Gorajskiego z przedmieścia prochnickiego z Węgierki, z Raczyny, z Łopuszki, z Pantolowic, z Zagorza, z Siennowa, z Rozniatowa

prezentowano ośm zł. 40. Od IMci p. podstarościego grodzkiego przemyskiego jednego zł. 5. Od IMci p. Zamojskiego z Bystrowic jednego zł. 5. Od IMci p. Walentego Łowieckiego z Bładowej jednego zł. 5. Od JMci pani Jadwigi Łowieckiej z Starego Borku od Tyczyn zł. 5. Od IMci p. Bolestraszyckiego z Komorowic jednego zł. 5. Od IMci p. Wittana z Kwaszeniny jednego zł. 5. Od IMci p. Mk. Stadnickiego z Wrackowic i Sadkowic dwoch zł. 10. Od OO. Jezuitów z Ruszatyc jednego non solutum. Od IMci p. Sebastyana Charczewskiego jednego z Balic zł. 5. Od IMci p. Aleksandra Bełzeckiego wojewody podolskiego z Bybła, Borszowic dwóch zł. 10. Od IMci p. Wojciecha Prażmowskiego chorążego wołyńskiego z Krakowca, z Gnojnic, z Porudna z Przedworza prezentowano czterech solutum zł. 20. Od IMci p. Lipskiego z Grabownice jednego zł. 5. Od IMci p. Waleryana Gorzyckiego, Krzysztofa Drohojowskiego, Marka Lityńskiego, Jana Otwinowskiego z Bolestraszyc jednego zł. 5. Od JMci p. Marianny Boguskiej kasztelanki sanockiej z Buniewic i Rytarowic dwoch zł. 10. Od IMci p. Andrzeja Siedlickiego z Posady Chirowskiej z Słochin jednego zł. 5. Od IMci księdza Winnickiego władyki przemyskiego z Proza i Straszowic dwóch zł. 10. Od IMci p. Jana Rzeczyckiego z Grodziska zł. 5. Od JMci p. Katarzyny Grabinej podsędkowej ziemskiej przemyskiej z Małkowic z Dunikowic dwóch zł. 10. Od IMci ks. Stanisława Czuryła kanonika lwowskiego z Stojaniec z Rudołowic, z Ujkowic, z Tuligłów, z Królika, z Tuligłów Małych prezentowano sześci zł. 30. Od IMci p. krajczego koronnego in numero szestnastu z majętności IMci non solutum. Od IMci p. Marcina Krasickiego z Tarnawiec i Sliwnice dwóch zł. 10. Od IMci p. Marcina Ustrzyckiego z Stebnika prezentowano jednego zł. 5. Od IMci p. Morawca z Baranczyc i z Małych Baranczyc dwóch zł. 10. Od IMci p. Tymienickiego miecznika wieluńskiego z Bykowa i z Pleszowic dwóch zł. 10. Od IMci p. Franciszka Korytka starosty wiszyńskiego z Dmitrowic i Boratyna dwóch solvit zł. 10, restat jeden. Od IMci p. Kaspra Wojakowskiego podsędka przemyskiego z Czelatycz, z Czestkowic, z Cudowic, z Jackowic z Pełnatycz non solutum. Od IMci p. podstolego koronnego z Wołczyc, z Błozwie, z Towarni, z Tarnawy, z Polany prezentował piąci zł. 25. Od IMci p. Morsztynowej wojskiej sandomirskiej z Rudki, z Dąbrowice, Bandrowa, Uhrec, Lipnik, Dydatycz prezentowano hajduków 6 zł. 30. Od IMci p. Moszyńskiego ze wsi Borków jednego zł. 5. Miasto Przemyśl ze wsi Kruchela jednego zł. 5. IMć p. Stanisław Drohojowski z Drohojowa jednego, z Trojczyc drugiego zł. 10. IMć p. Bogucki z Harmanowej jednego zł. 5. IMć p. Mikołaj Przystałowski z Budziwoja jednego zł. 5. IMć p. Stanisław Krainski z Batycz jednego zł. 5. IMć p. Jan Drohojowski ze wsi Natkowic jednego zł. 5. IMć p. Krzysztof Chadziejowicz RJK. z Ostrowa z Wetlina, z Tucząp, z Wysocka, z Łazow prezentował piąci zł. 25. Tenże IMć z Woli Zaleskiej jednego zł. 5. IMć p. Piotr Ostrowski ze Sredni jednego zł. 5. IMć p. Maciej Krechowski z IMcią p. Jackiem Krasowskim jednego zł. 5. ze wsi Straszydła. IMć p. Władysław Drohojowski ze wsi Zabłociec prezentował jednego zł. 5. IMć p. Jakob Askmanicki z Starżawy jednego zł. 5. IMć p. Jan Ramult ze wsi Sanoczan jednego zł. 5. IchMć pp. Działyńscy, mianowicie IMć p. Michał Działyński starosta kiszowski z Zalesia, z Chmielnika possessione gsi. Libicki, de oppido Tyczyn, z Słociny, z Białej, Lukiej, Matysowki, z Siedlisk, Lubieni, Sołonki in numero decem zł. 50. Od IMci p. Stefana Czarneckiego kasztelana kijowskiego z Hołowic, z Kreczkowej dwóch zł. 10. Od IMci p. Rzeczyckiego ze wsi Wólki grodziskiej jednego zł. 5. Od IMci p. Stanisława Zurowskiego z Kupnej jednego non solutum. Z Grodowic jednego zł. 5. Od p. Stefana Duczyminskiego z Dunikowic jednego zł. 5. Od IMci p. Andrzeja Boguskiego z Kopystna jednego zł. pięć. Witoszyńce et Koniuchy ad Medykam pertinentes de sortibus suis jednego zł. 5. IMć p. Piotr Dubrawski i p. Kopystenski Andrzej ratione wyprawy hajduka zł. 20. IMć p. Szomowski wojski przemyski ze wsi Kreczowic, Kraczkowej, Ujkowic zł. 15 z Medyki jeden zł. 5. IMć p. Karol Franciszek Korniakt ze wsi Sosnice Duszowiec, Baryczy, Swiętego, Zorawice, Wielboryż, Byłkowic, Kunikowiec, Lentownie i Biełgina, Wapowiec prezentowano dziesiąci zł. 40 restat 10. JMć. p. Katarzyna Kamieniecka z Rogóżna ad Łańcut jednego zł. 5. Z Pozdiaczej IMci p. wojewody krakowskiego jeden zł. 5. Dobrzanka IMci p. Konopackiego obligatorii et haereditarii IMć pana starosty przemyskiego jednego zł. 5. Hermanowice

et Malkowice gsorum. Pakosz, Hermanowski, Wysoczański et Glinka jednego zł. 5. IMć p. Jan Wyszotrawka de sortibus olim gsi. Michaelis Strybel ad praesens possessionis suae de villa Turze et Topolnica loco militis pedestris solvit zł. 13 groszy 10. IMć p. Dominik Gumowski z Chodnowic jednego zł. 5. IMć p. Jastkowski z Piwody jednego zł. 5. IMć p. Kazimierz Lipczyński ze wsi Dubkowic i Tapina dwoch z. 10. Ze wsi Zamojsce od IMć p. starosty przemyskiego jednego zł. 5. Od tegoż IMci p. starosty przemyskiego z Łonowic, z Pianowic, z Maximowic, Czyszek, Biercze, z Drozdowiec prezentowano, non solutum. Z Dubaniowiec od IMci p. Rzeczyckiego jednego zł. 5. Od IMci p. Ludwika Kowalkowskiego z Mosczany i z Bobrowego Stawku dwoch prezentowano zł. 10. Stanisław Pakosz instygator ziemski przemyski. 2. Od sumy tysiąca zł. IMć p. Jan Tarnawski zł. 5. arendowanej ze wsi Hubiczach. Stanisław Pakosz instygator ziemski przemyski.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 253—260.

121.

Pyzdry, 24. lutego 1657.

Król do kasztelana lwowskiego w sprawie elekcyi pisarza lwowskiego.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski wielkie książę litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, smoleńskie, czerniechowskie a szwedzki, gocki, wandalski dziedziczny król. Urodzony wiernie nam miły[1]). Że do nas wnosili prośbę szlachta ziemie lwowskiej, abyśmy do wielmożnego wojewody ruskiego[2]) napisali, jakoby im elekcyą na obranie pisarza ziemskiego tejże ziemi z powinności urzędu swego złożył, ponieważ urodzony Widzowski, będąc różnymi processami i przewodami prawnymi innodatus, tego urzędu jest incapax i do przysięgi nie jest przypuszczony, daliśmy na intencyą takową list do Wnego wojewody ruskiego, aby im tę elekcyą złożył. 2. Czego jeżeliby uczynić nie chciał, tedy to do wierności twojej dajemy pisanie nasze, abyś wierność twoją tę złożył elekcyą ziemi lwowskiej. Życzymy zatem wierności twojej dobrego od Pana Boga zdrowia. Dan w Pyzdrach dnia XXIV lutego roku pańskiego MDCLVII, panowania królestw naszych polskiego i szwedzkiego IX roku. Jan Kazimierz król.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 420—427.

122.

Przemyśl, 3. marca 1657.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemi przemyskiej, którzyśmy się tu do Przemyśla na pospolite ruszenie za uniwersałami tak JWielebnego IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego[3]) prymasa naszego jako zaś WJMci p. marszałka wielkiego koronnego[4]), jako też WIMci p. podkomorzego przemyskiego[5]) zjachali, uważając szczupłość sił naszych dla niestawienia się IMciów pp. obywatelów ziemie naszej przemyskiej między nas na pospolite ruszenie także dla niewyprawienia piechoty przed tem uchwalonej in praesidium Przemyśla, oswobodzając tak miasto Przemyśl i nas samych ab arcta obsidione wojsk księcia IMci siedmiogrodzkiego[6]), także kozackich,

---

[1]) Z napisu nad oblatą i nagłówka jego widocznie, że mandat ten adresowany był do kasztelana lwowskiego Andrzeja Maxymilian Fredry.

[2]) Stanisław Lanckoroński. [3]) Andrzej Leszczyński. [4]) Jerzy Lubomirski. [5]) Franciszek Dubrawski. [6]) Rakoczy Jerzy II.

multańskich i wołoskich, zabiegając przy tem spustoszeniu ostatniemu dóbr ziemie przemyskiej i przeworskiej, na ujęcie tych wojsk przeznaczonych wzięliśmy od IMci p. Mikołaja z Tęczyna Osolińskiego starosty nowotarskiego dwanaście tysięcy zł. p., za którą sumę czopowe ziemie przemyskiej i przeworskiej wszytkich miast i miasteczek J. kr. Mci duchownych i świeckich szlacheckich IMci i potomkom jego do roku zupełnego arendujemy i w posesyą arendowną roczną puszczamy, poczynając arendę od dnia dzisiejszego, to jest a die tertia Martii a kończyć na takiż dzień w roku przyszłym tysiąc sześć set pięćdziesiątym ósmym. 2. Które czopowe według konstytucyej anni millesimi sexcentesimi vigesimi octavi od wszelakich likworów to jest piw, miodów i gorzałek wszędzie po dwa pieniążki currere powinno. A żeśmy przedtem to czopowe IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu, staroście przemyskiemu, a die decima quinta Augusti anni proxime praeteriti arendowali byli, teraz zaś stricti necessitate ten nowy kontrakt zawierać nam przyszło, tedy assekurujemy w tem IMci p. starostę przemyskiego, że cokolwiek wydał swoich pieniędzy intuitu tego czopowego a nie wybrał ich, tedy porachowawszy się z IMcią powinni mu będziemy oddać i zapłacić; także wolna repetitio retentorum IMci p. staroście przemyskiemu zostawać powinna. A IMci p. nowotarskiemu warujemy, że bez wszelkiego impedimentu od IMci p. starosty przemyskiego to czopowe trzymać będzie. Casus fortuitos wszelkie IMci warujemy przez któreby jakąkolwiek szkodę w niedobraniu swojej sumy poniósł powinni będziemy nagrodzić to IMci według likwidacyej regestrowej. 3. A żeśmy użyli niektórych IMciów e medio nostri dla większego bespieczeństwa IMci p. starosty nowotarskiego, że osobną assekuracyą względem tych pieniędzy dali IMci i aktami przemyskimi roborować ją będą[1]), tedy verbo nobili et bona fide obowiązujemy się IMciom pp. braciej, że ich intercedemus et evincemus w tem, aby względem tej asekuracyej żadnej szkody nie popadali. Które laudum nasze, aby tem większej wagi zostawało, zleciliśmy WIMci p. Franciszkowi Dubrawskiemu podkomorzemu przemyskiemu na ten czas komendantowi miasta Przemyśla i direktorowi koła naszego, aby onęż ręką swoją podpisał pieczęci przycisnął i do akt grodzkich przemyskich imieniem nas wszytkich per oblatam podał. Jakoż i my wszyscy to laudum nasze rękami naszemi podpisujemy. Działo się w Przemyślu die tertia mensis Martii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 2014—2016; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2633—2634.

123.

Przemyśl, 3. marca 1657.

Ziemianie przemyscy dają asekuracyą Tęczyńskiemu.

1. My niżej podpisani dajemy tę naszą spólną asekuracyą IMci p. Mikołajowi z Tęczyna Ossolińskiemu staroście Nowotarskiemu i potomkom IMci, iż co IMć na spólną naszą potrzebę dla uwolnienia nas wszytkich i miasta Przemyśla od insultów i obsidiej wojsk księcia IMci siedmiogrodzkiego[2]) także kozackich, wołoskich, multańskich jako też zabiegając dalszemu spustoszeniu dóbr ziemie przemyskiej i przeworskiej pożyczył ad fidem publicam dwunastu tysięcy zł. p., za które pieniądze ma sobie IMć od nas wszytkich dla ujęcia tych wojsk czopowe ziemie przemyskiej i przeworskiej do roku jednego zupełnego pro hac sola vice za taką kwotę arendować, tedy my asekurujemy w tem tegoż p. starostę nowotarskiego, że in quantumby IMć per aliquodcunque publicum impedimentum et casum ab actu praesenti intra decursum duodecim septimanarum do posesyej i wybierania tegoż czopowego wszytkich miast przyść nie mógł, tedy powinni będziemy

---

[1]) Porównaj Nr. 123 i 124. [2]) Jerzy II. Rakoczy.

i submitujemy się efficere u ziemi naszej, aby pomieniona suma cała i zupełna bez wszelkiej trudności temuż IMci panu kredytorowi naszemu in casu nieprzyścia do posesyej tego czopowego in tempore praefixo protunc in duabus septimanis oddana była i żeby w tem żadnej szkody IMć p. starosta nowotarski nie ponosił. 2. Co strzymać powinniśmy sub damnis terrestribus simpliciter sine corporali iuramento taxandis, o które forum w grodach lub przemyskim lub sanockim naznaczamy sobie i tę kartę naszę aktami grodzkimi przemyskimi roborujemy. Działo się w Przemyślu die tertia Martii roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego siódmego. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan lwowski. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej. Andrzej Stano podkomorzy sanocki. Mikołaj Stawski stolnik sanocki. Piotr z Goraja Gorajski podczaszy chełmski. Maciej Stanisław Ustrzycki podsędek sanocki, podstarości grodzki przemyski. Jerzy Grochowski wojski samborski. Jan Wojakowski łowczy chełmski. Jan Szomowski wojski przemyski. Paweł Zielonka. Wszebor Jaszowski, Stanisław z Sledzianowa Bełchacki podczaszy wieluński. Michał z Hoczwie Bal.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 2018—2019.

124.

Przemyśl, 3. marca 1657.

Reasekuracya sejmikujących w Przemyślu dana Tęczyńskiemu.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemi przemyskiej i przeworskiej, którzyśmy się tu do Przemyśla na pospolite ruszenie za uniwersałami JW. IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego[1]) i JWIMci p. marszałka wielkiego koronnego[2]) i WIMci p. podkomorzego przemyskiego[3]) czyniąc dosyć powinności naszej i laudum do skutku przywodząc zjachali, warujemy to sobie ad invicem et bona fide ac verbo nobili obowiązujemy się, iż cośmy arendowali na gwałtowną naszą potrzebę czopowe ziemi przemyskiej IMci p. Mikołajowi z Tęczyna Ossolińskiemu staroście nowotarskiemu, jako o tem osobne nasze laudum szerzej opiewa, tedy ponieważ niektórzy z IMciów od nas uproszeni dali osobliwą asekuracyą IMci p. staroście nowotarskiemu i one aktami grodzkimi przemyskimi roborowali, my wzajemnie obowiązujemy się IMciom, że ich w tem intercedemus et evincemus, aby względem tej asekuracyej żadnej szkody nie popadli, na co ten skrypt ręką naszą podpisany dajemy. 2. Działo się w Przemyślu pod czas oblężenia węgierskiego i kozackiego dnia trzeciego marca roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego siódmego. Sredziński Krzysztof podczaszy ziemie halickiej, Michał Franciszek Nowosielecki. Jan Białobocki sekretarz króla JMci. Piotr Paweł Mniszek. Seweryn Witkowski. Gabryel Chłopicki. Zurowski Stanisław. Alexander Demetrius Drohojowski. Walenty Ligowski. Jan Kokot. Stanisław Glinka. Jan Skoruta. Stefan Nowosielecki. Wojciech Trzebuchowski. Snopkowski Wojciech. Władysław Lipnicki. Joachim Porębski. Jan Tarnowski. Franciszek Piasecki. Jacek Balicki. Piotr z Ostrow Ostrowski. Mikołaj Brzeski. Sebastyan Charczowski. Mikołaj Wilkowski. Krzysztof Lisocki imieniem ojca swego. Krzysztof Kumocki. Jan Ramult. Jan Wolski. Walenty Zdibuski. Stanisław Lisowski. Jan Domaradzki, Stanisław Pakosz. Piotr Ożarowski. Mikołaj Piwko. Alexander Janowski. Stanisław Swiętosławski imieniem IMci p. Nehrebeckiego. Kazimierz Lipczyński. Karol Korniakt jako marszałek wszytkich tych, którymby się długo popisować imieniem podpisuję się. Piotr z Goraja Gorajski podczaszy chełmski.

Castr. Prem. Rel. 384. 2016—2018.

---

[1]) Jędrzej Leszczyński. [2]) Jerzy Lubomirski. [3]) Franciszek Dubrawski.

125.

Lwów, 10. marca 1657.
Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędniey i wszyscy obywatele ziemie lwowskiej i zydaczowskiej według uniwersałów tak J. kr. Mci p. n. m. jako i najwielebniejszego JMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego jako prymasa[1]) in praesidio miasta Lwowa in vim pospolitego ruszenia zostający unanimi consensu takowe laudum sobie stanowimy. Lubo podług pierwszego laudum nie wszyscy IMć bracia nasi tu zostawali z nami, jako iustyfikacye dają, że za nagłem nastąpieniem nieprzyjacielskiem przybyć nie mogli, a my tu zostając die ac nocte zniewczasowani i niektórzy przez wojska nieprzyjacielskie funditus zniesieni i stosując się do wolej J. kr. Mci, do dawnych praw i konstytucyi o pospolitem ruszeniu pisanych, iż wszyscy obywatele ziemi lwowskiej i zydaczowskiej osobami swemi tu do Lwowa pro die vigesima quarta Aprilis ze wszystkim aparatem do wojny należącym i z prowiantem stanąć mamy, a to sub paenis de expeditione generali bellica sancitis, żadnych wymówek nie mając, i na ten czas popisawszy się, to co expediet securitati miasta tego i pomienionym ziemiom postanowimy, a któryby nieposłuszny z obywatelów naszych zostawał, tedy exekucya według prawa uczyniona być ma, czego spólnie sobie dopomóc objecujemy. 2. Które to laudum zgodnie przez nas postanowione imieniem naszem [podpisać] IMci p. podkomorzego naszego lwowskiego użyliśmy. Działo się we Lwowie dnia dziesiątego miesiąca marca roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego siódmego. Piotr Ożga podkomorzy lwowski imieniem IchMciów pp. obywatelów we Lwowie zgromadzonych.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1115—1116.

126.

Przemyśl, 20. marca 1657.
Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemi przemyskiej województwa ruskiego do Przemyśla zgromadzeni wiadomo czynimy komu to wiedzieć należy, iż jako za następującemi niebespieczeństwy wprzód za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. JWielebnego IMci ks. arcybiskupa gnieznieńskiego[2]) JW. IMci p. marszałka wielkiego koronnego[3]) a potem i W. p. podkomorzego ziemi naszej[4]) na pospolite ruszenie i obronę miasta Przemyśla wydanemi in commune zjechaliśmy się, tak od mnóstwa wojsk węgierskiego, kozackiego, multańskiego i wołoskiego ściśnieni, otoczeni i szturmem aggressi, nie w takiej w jakiejeśmy powinni liczbie będąc, co za spólną i powszechną zgodą nas wszytkich, za gwałtowną potrzebą w różnych sesyach i kołach naszych postanowili i uchwalili, to wszytko obranemu zgodnie przez nas marszałkowi naszemu IMci p. Piotrowi Pawłowi Mniszkowi laudo scripto in una congerie in vim ratihabitionis et coaequationis da Bóg przez IchMM. pp. braciej, których tu na ten czas nie mamy wyrazić zleciliśmy. 2. Naprzód tedy, iż siła IMciów w wyprawie hajduków łanowych w kole do tego powinnym nie dosyć uczynili, na nowe zaś praesidium od JW. IMci p. marszałka wielkiego koronnego do nas przysłane nowe się koszty utworzyły, uchwaliliśmy i postanowili ze wszytkich dóbr tak królewskich, duchownych i ziemskich zwyczajny wedle kwitów pośledniejszych pobór jeden, którego wybieranie do

---

[1]) Andrzej Leszczyński. [2]) Andrzej Leszczyński. [3]) Jerzy Lubomirski. [4]) Franciszek Dubrawski.

dni trzech od dnia trzeciego marca rachując trwać i do rąk IMci p. Marcina Trzebuchowskiego jako zgodnie przez nas obranego poborce należeć ma, który jednak od kwitu jednego więcej nad groszy trzy wyciągać nie ma i ten wybrany pobór oddawać, gdzie spólny konsenz wszytkich nas nastąpi, tenże z wybranego poboru rachunek przed nami uczynić powinien będzie. 3. A że ten jeden postanowiony pobór, potrzebom pospolitym, które pod takowy czas być muszą, wystarczyć nie mógł, obraliśmy z pośrodka siebie pewnych deputatów, którzyby iuxta quantitatem substancyej kożdego z nas tu zostających na kożdego osobę pewną kwotę kontrybucyi założyli, czego potem regestr spisany w kole naszem do rąk IMci p. Pakosza instygatora ziemi naszej oddali, wedle którego regestru tę kontrybucyą p. instygator nasz zarazem wybierać począć powinien[1]. 4. Więc, że jeszcze oprócz tych pozwolonych kontrybucyi wyżej mianowanych i podatek czopowego w ziemi naszej IMci p. Mikołajowi Ossolińskiemu staroście nowotarskiemu osobnem laudum i skryptem WIMci p. podkomorzego naszego ręką inszych IMciów de consensu omnium podpisanym arendowany, który i praesenti laudo aprobujemy, wystarczyć nie może, mimo te wszytkie mianowane kontrybucye i składki ze wszytkich dóbr królewskich, duchownych i slacheckich w ziemi naszej będących łanowy podatek takowy uchwaliśmy; to jest aby z łanu kożdego, nemine excepto, wszyscy in genere wedle kwitów pośledniejszych po zł. trzy, ci zaś którzy fixas et haereditarias possessiones nie mają tylko sumy jakimkolwiek kształtem fruktyfikujące, aby kożdy od tysiąca zł. po zł. trzy także do rąk IMci p. Stanisława Pakosza instygatora naszego a die 11 Martii ad diem 13 eiusdem bez wszelkiej tergiwersacyej, za kwitem ręcznym, od którego więcej nad gr. sześć wyciągać nie powinien wydawali, z wybranych jednak takowych kontrybucyej i składek IMć p. instygator nasz, jako regestr do grodu podać, tak potem wedle sposobności czasu rachunek dostateczny w kole naszem powinien będzie. 5. Które wszytkie kontrybucye i składki zgodnie przez nas namówione i konkludowane wszyscy rzetelnie wydawać, sub paenis legum videlicet paena bannitionis in officio castrensi peremptorie et sine appellatione decernenda et publicanda et triplici pensione ad instantiam instigatoris nostri exigenda powinien będzie. A lubo siła z IchMć pp. braci za takimi wyraźnymi uniwersałami, jednych gdzieindziej casum impulit, drudzy też de industria albo z inszych respektów absentować musieli się, za powrotem swoim kożdy z IMciów do tychże kontrybucyi i składek uiszczenia i zapłacenia eodem nexu tenebuntur et adstricti będą, sub iisdem paenis contra retentores poborów wszelakich wyprawie ustanowionych i opisanych przez p. instygatora naszego w grodzie vindicandis, co nań laudo praesenti specialiter wkładamy. 6. Nadto iż nowe psaesidium z IMć p. pułkownikiem i pp. oficerami naszymi nie tylko pieniędzy ale też codziennego prowiantu potrzebuje, pozwoliliśmy i szczególnem laudo nostro pozwalamy na rewizyą deponowanych legumin i wielu absentium et praesentium, do czego i pewnych deputatów z koła naszego naznaczyliśmy jako IMć p. Zielonkę, IMć p. Piotra Orzechowskiego, IMć p. Samuela Krańskiego, którzyby po gospodach te victualia absentium et praesentium pro dexteritate sua w regestr swój wpisali i wedle osobnej ordinacyej naszej z wiadomością pp. oficerów na żołdaty wydawali, kwity jednak abo karty swoje gospodarzom lub sługom, którzy takowe legumina w poleceniu mają dawając, aby te legumina jak teraz w targu idą ex contributione publica kożdemu tak tym IMciom, którzy na ten czas sunt absentes, jako i tym którzy praesentes nad zamiar mogą mieć takowy prowiant zapłacony i nagrodzone bez szkody kożdego mogło na potem być. 7. Które laudum nasze zgodnie namówione i konkludowane spólnie sobie strzymać we wszytkich punktach fide et honore atque conscientia obowiązaliśmy się, aby go tak zebrane IMć p. maszałek nasz ręką swą przy pieczęci podpisane do ksiąg naszych grodzkich przemyskich podał zleciliśmy. Działo się w Przemyślu u OO. Franciszkanów die 20 Martii anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Piotr Paweł Mniszek marszałek sessyej i koła naszego m. p.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 265—268; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2657—2658.

---

[1]) Obacz ten regestr w C. Pr. 384 p. 323. Kontrybucya wyniosła zaledwie parę tysięcy zł.

127.

Lwów, 24. kwietnia 1657.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszyscy obywatele ziemie lwowskiej i zydaczowskiej, zjachawszy się według laudum naszego przeszłego na dzień 24 miesiąca kwietnia pod Lwów i popisawszy się według dawnych praw o tem napisanych, a nie widząc tego potrzeby w polu zostawać z namiotami, raczej postanowiliśmy tem naszem laudum, abyśmy wszyscy dla obrony i bespieczeństwa miasta tego zostawali w mieście, tak jako i przedtem, prochu, kul i żywności mając z sobą dostatek, dosyć czyniąc wyraźnej woli i roskazaniu J. kr. Mci dawnymi uniwersałami deklarowanej, póty póki tego potrzeba wyciągać będzie. A jeżeliby kto nie mógł częścią dla ubóstwa, częścią dla dalekiej bardzo odległości sam osobą swoją przybyć, tedy powinien iuxta facultatem substantiae lubo hajduka lub czeladnika z muskietem do wału, w proch, kule i żywności dobrze opatrzonego prezentować i oddać go w ordynans IMci p. podkomorzego lwowskiego[1]), co najdalej za tydzień ma być od dnia dzisiejszego i już go nie zwodzić, aż za konsenzem tych IMciów niżej napisanych do rady naznaczonych, co sub paenis legum de expeditione bellica sancitis powinni exequi wszyscy. 2. A in contumaces instygatora p. Andrzeja Gosławskiego postanawiamy, ktoremu in recompensam medietatem grzywny, które na takich postanowione będą dajemy. 3. Uboższa zaś szlachta, mając tę służbę odprawować, aby trzej czwartego wyprawowali. 4. A że do uczynienia dobrego porządku i do konkludowania rzeczy trudno przystąpić w wielkiej kupie, tedy uprosiliśmy z pośrodka siebie, jeśli jaka potrzeba tego nastąpi, ad consilia spólne jako też i do konferencyej z pp. mieszczany IchMciów, to jest przy IMci p. staroście lwowskim jako komendancie[2] i iMci p. wojskim i IMci p. podstarościm lwowskim, IMć p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMć p. Mikołaja Bieganowskiego chorążego lwowskiego, IMć p. Stanisława Rzewuskiego sędziego lwowskiego, IMć p. Józefa Swirskiego miecznika halickiego, IMć p. Krosnowskiego stolnika podolskiego, IMć p. Niezabitowskiego stolnika bracławskiego, którzy IchMć powinni będą tu rezydować, jeśli co przypadnie za oznajmieniem IMci p. podkomorzego lwowskiego albo starszego urzędnika ziemskiego w niebytności IMci znieść się naznaczone, consulendo de bono publico tak sami jako i z pp. mieszczany, unius duorumve absentia non obstante, ale to niema być sine legitima causa. Wolno też będzie IMciom pp. senatorom obywatelom ziemie lwowskiej ad consilium przyść, o czem IchMć IMć p. starosta lwowski obwieści. Przy tem IchMć naznaczeni ad consilium mają uczynić porządek i rozdać kwatyry szlachcie, aby kożdy swojej pilnował, nie derogując nic authoritati IMci p. komendanta nie należąc do ludzi rzptej w komendzie IMci będących, naznaczywszy z pośrodka stanu szlacheckiego niektórych, którzy tego będą porządku między szlachtą przestrzegać. 5. A Ich Mć którzy tu będą się zamykać, wszelką skromność i stateczność zachować powinni będą, nie uprzykrzając się tak sami jako i przez czeladź gospodarzom gdzie stać będą, a pogotowiu na ulicach żadnych hałasów nie mają czynić, sub paenis criminalibus, jako w Lublinie na trybunale postanowiono albo w Warszawie podczas sejmu ratione violatae securitatis. O czem pomienieni IchMć mają porządek spisać zniosszy się z IMcią p. komendantem. 6. A ludzie wszyscy, tak w praesidio w mieście będący jako i na wysokim zamku będący, powinni na każdy tydzień przed deputowanymi IMciami przy IMć p. komendancie monstrę odprawiać i rolle albo regestra swoje werifikować, które podpisować zawsze będą i asygnacye ad proportionem liczby żołnierzom na kożdego z osobna po zł. półtora na tydzień rachując do rąk IMciów pp. kapitanów za kwitami IMciów ad rationem zasług oddawać będą. Jeśli też w którym tygodniu defekta jakie w żołnierzach albo też aukcya w drugich tydniach będzie, tedy

---

[1]) Piotr Ożga. [2]) Jan Mniszek.

już tylko na praesentes pieniądze mają być dawane. Przestrzegać też tego IchMć do popisów naznaczeni bądą, aby tylko w liczbie osoby przyjmowali, jako wiele effective stawać ich będzie do obrony, rachunki i kapitulacye do rzetelnego z rzptą rachunku i zapłaty generalnej in toto zachowując. 7. A że pieniędzy ad praesens tak prędko nie masz, tedy tak dla tego praesidium, jako i dla innych expens, mają ciż IMć pomienieni przy pp. rajcach wysłuchać rachunków z prowentu które currunt i cokolwiek będzie, tedy tak na praesidium jako też IMci p. Jaskolskiemu strażnikowi wojskowemu w poselstwie do Turek idącemu dawać mają. 8. A że już wychodzi arenda ultima Aprilis akcyzy, tedy zgadzając się w tej mierze z wolą króla JMci, lubo z wielkim ciężarem swoim pozwalamy go wybierać ea conditione, aby nie przez arendę, bo by to był pożytek tych, którzy arendują, ale per administrationem, na co mają obrać pp. mieszczanie dwóch z pp radziec, dwóch ex quadraginta viris a dwóch też z pośrodku siebie przydajemy. Którzy mają wprzód przysiąc na sprawiedliwe wybieranie ad instar poborców i pilnować, którego tydnia co accedet i rękami swemi regestra podpisować w tydzień percepty wszytkiej, a od pieniędzy wybranych spólne mają być klucze i jeden bez drugiego otwierać do nich nie powinien ani ich wydawać, a to dla tego, aby już na potem, jeśli przyjdzie ta akcyza per modum arendae ad plus offerentiam, żeby już wiedzieć certam quotam za coby puścić, ciż IchMć ex ordine equestri deputowani dispositionem sumy i na potrzeby wydatków cum consensu IchMciów tych sześci deputowanych czynić będą, a potem in primo consessu nostro publico nobis rationem reddituri, żeby ten prowent akcyzy nie na co inszego obracał się, tylko na płacę żołnierzom tym, którzy in praesidio będą praecavemus. A jeśliby praesidium nie było potrzebne we Lwowie, tedy też i akcyza ta cessare ma. 9. Co zaś strony myt, w to się wdawać nie myślimy, jako nie należymy do tego, ale to tak niech zostawa, jaka jest wola króla IMci. 10. A ponieważ my już in vim pospolitego ruszenia z wielkim niewczasem i kosztem zostajemy przy Lwowie, według wolej J. kr. Mci reskryptami wyrażonej, tu przy tem mieście Lwowie zostawać i securitatem jego piersiami naszemi zastawić się i zatrzymać obowiązawszy się objecujemy, póki niebespieczeństwa wielkie będą przy Lwowie zostawać, ani się ex hoc praesidio ruszać, aż jako de consensu communi tu stawamy, tak też de communi consensu stąd się rozjeżdżać będziemy, securitatem substancyi i domów naszych warując. 11. A jeśliby kto chciał violenter nad pozwolenie nasze ten prowiant akcyzy wybierać, tedy ad instantiam cuiusvis będzie wolno pozwać takiego jako o myto do któregokolwiek grodu, w czem obowiązujemy fide, honore et conscientia IMciów od nas uproszonych, aby ta akcyza tylko była na praesidium we Lwowie i na Wysokim zamku zostawające wydawana a na żadne wydatki aby jej nie ważyli się naznaczać. 12. Gospody tym, którzy tu będą in praesidio zostawać, powinni ukazać iusto praetio, nie tak jako gościnnym, póty, póki praesidium nie zwiodą, na co ma być taksa przez urząd grodzki ze dwóch stanu slacheckiego, ze dwóch z pp. radziec. A iż drogość nad zwyczaj następuje, tedy ma być taksa z pp. mieszczany wszytkich victualium uczyniona z tymi, którym to incumbit, także i likworów. Na co dla lepszej wiary zleciliśmy podpisać to laudum IMci p. podkomorzemu lwowskiemu. Datum we Lwowie w pierwszy piątek po św. Wojciechu roku tysiącznego sześćsetnego pięćdziesiątego siódmego. Piotr Ożga podkomorzy lwowski imieniem IMciów pp. obywatelów ziemi lwowskiej i zydaczowskiej.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1215—1219.

128.

Lwów, 30. maja 1657.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My, rady, dygnitarze, urzędnicy i wszyscy obywatele ziemi lwowskiej i zydaczowskiej, przychylając się do wolej J. kr. Mci p. n. m., która praesidium miasta Lwowa przez nas unitis

viribus z pp. mieszczany potrzebne wyraża obmyślenie, a to in vim pospolitego ruszenia, pod ten czas calamitatis patriae ciężki in praesentia JW. IMci p. wojewody kijowskiego hetmana wielkiego koronnego[1]) i IMci p. marszałka także hetmana polnego koronnego[2]), którzy do tejże woli i deklaracyej J. kr. Mci iudiciis suis skłoniwszy się z ramienia swego liczbę pewnej piechoty pro praesidio temu miastu omnino necessario obmyślili. I lubo wydany jest uniwersał od JW. IMci p. marszałka wielkiego i hetmana wielkiego koronnego na pospolite ruszenie, tedy iż po tem IMć odmieniwszy to kazali in vim pospolitego ruszenia po zł. sześciu polskich z łanu według kwitów IMci p. Józefa Swirskiego miecznika halickiego wydawać, o czem i uniwersał jest IMci p. hetmana polnego koronnego de data we Lwowie die vigesima sexta mensis Maii, tedy oddawszy po sześci zł. p. z łanu, mamy wolno zostawać bez wszytek czas praesidii od podatków i od pospolitego ruszenia. Co nam, da Pan Bóg, ma być za gotowe przyjęto in coaequatione. 2. Do którego wybierania obieramy sobie IMci p. Michała Zaliwskiego pisarza grodzkiego buskiego obywatela tutecznego, który super veram exactionem pomienionych pieniędzy ma przysiądz sposobem poborców. Któremu mają IchMć pp. obywatele wszyscy nemine excepto najdalej we dwie niedzieli sub paena peculatus wydać, o co forum w grodzie lwowskim i zydaczowskim proprii territorii każdemu z obywatelów inter causas fisci naznaczamy, do czego officia pomienionych grodów ad primam instantiam recensiti exactoris pro facienda executione ex personis et bonis temu laudum nieposłusznych parata być powinne. Z których pieniędzy zapłata piechocie toto już tempore praesidii curret z rąk pomienionego p. exactora, a to za wiadomością WIMci p. starosty lwowskiego kommendata od J. kr. Mci ordynowanego[3]). 3. A ponieważ już zwyż opisanym sposobem zapłata żołnierzom tu in praesidio będących, przez nas sufficiens namówiona jest, tedy już (na co i deklaracya JW. IMciów pp. hetmanów obudwu spólna nastąpiła) tak my sami od dalszych podatków, jako i dobra nasze od wszelakich przechodów, noclegów i innych wybierania victualium mamy wolno przez wszytek czas praesidii zostawać i żadnym sposobem dóbr naszych pomienieni praesidiarii żołnierze nie mają angarizować sub paenis militaribus, o co każdy tak rotmistrz, kapitan i porucznik przed IMcią p. starostą lwowskim jako komendantem J. kr. Mci irremissibiliter ma być sądzony i omnino na instancyą każdego ukrzywdzonego paenas iuxta qualitatem facti IMć p. komendant powinien będzie skazać. 4. Które wszytkie punkta wzwyż opisane ex communi nostro consensu we wszytkim rata et grata mieć chcemy laudi praesentis vigore i na one się rękami naszemi podpisujemy. Działo się we Lwowie dnia trzydziestego miesiąca maja roku pańskiego tysiąc sześć pięćdziesiątego siódmego. Adam Dzierzek kastellan rospierski starosta zydaczowski. Mniszek starosta kommendant J. kr. Mci. Piotr Ożga podkomorzy lwowski suo pro interesse. Mikołaj Bieganowski chorąży lwowski pozwalam na zł. sześć. Aleksander Ludwik Niezabitowski stolnik bracławski pro interesse meo pozwalam na zł. sześć.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1303—1304.

129.

Lwów, 25. czerwca 1657.

Laudum ziemian lwowskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszyscy obywatele ziemie lwowskiej i zydaczowskiej, zjechawszy się pro die vigesima quinta Junii według czasu naznaczonego od IMci p. starosty lwowskiego[4]) a zastawszy uniwersały dwa J. kr. Mci tak o pospolite ruszenie jako też i strony prowiantu złożenia tej piechocie, która tam pro praesidio we Lwowie zostawa, takechmy postano-

[1]) Stanisław Potocki. [2]) Jerzy Lubomirski. [3]) Jan Mniszek. [4]) Jan Mniszek.

wienie uczynili. 2. Naprzód stosując się do roskazania i woli J. kr. Mci p. n. m. uchwaliliśmy pospolite ruszenie, naznaczywszy czas pro decima Iulii a miejsce za Grodkiem u Kamienobrodu, o czem zleciliśmy uniwersały wydać IMć p. Piotrowi Ozdze podkomorzemu lwowskiemu w niebytności IMci p. kastelana lwowskiego[1]). 3. Co zaś prowiantowania tych ludzi i to według postanowienia pierwszego IMciów pp. hetmanów i stosując się do uniwersału króla JMci p. n. m. pozwoliliśmy dać po sześci zł. z łanu według kwitów pośledniejszych i po półmiarkowi żyta do tego jako najprędzej z dóbr króla JMci, slacheckich i duchownych in spatio półtora niedziel ab actu praesenti computando, sub paenis contra retentores peculii publici sancitis wydać. A jeżeli już kto wydał, tedy ma być wolen, ukazawszy to kwitami pomienionymi. Także jeśliby co zabrano bydła według tego prowiantu i to ma być za gotowe przyjęto albo oddano według uiszczenia się za postanowieniem, tą jednak kondycyą, żeby ta piechota zaraz powróciła, ażeby więcej po wsiach i miasteczkach ziemie lwowskiej nie chodzono ani stacyi żadnych wybierać w dobrach slacheckich dziedzicznych odebrawszy tych prowiantów, aby żaden nie śmiał chodzić po wsiach slacheckich dziedzicznych. A jeśliby kto ważył się, tedy takiego wolno pozwać do grodu zydaczowskiego lubo do lwowskiego, naznaczając termin inter causas expeditionis bellicae, a skoro się na terminie pokażą słusznie szkody, aby in instanti była refusio damnorum sub paena bannitionis perpetuae. 4. A że już stąd wychodzimy i ostawujemy prawie puste swoje domy, tedy propter securitatem ma IMć p. starosta attendere na swawolne kupy i gdzie się co pokaże, tak według proporcyej i liczby tamtych dla uskromienia i pokazania posławszy tyle abo i więcej ludzi dla uskromienia. 5. Te zaś pieniądze powiatowe mają być do IMci p. Gabryela Silnickiego miecznika bracławskiego oddawane za kwitem IMci p. Silnickiego a za asekuracyą IMci p. starosty lwowskiego, który to od kwitu nie ma więcej brać tylko po groszy ośmnastu. A tę assekuracyę generalną IMć p. starosta lwowski ma dać do rąk IMć p. podkomorzego lwowskiego. Propter robur melius uprosiliśmy IMć p. podkomorzego lwowskiego, aby to laudum nasze ręką swą podpisał. Dan we Lwowie die 25 Iunii anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo septimo. Piotr Ozga podkomorzy lwowski imieniem IchMciów pp. obywatelów ziem lwowskiej i zydaczowskiej.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1381—1383.

130.

Lwów, 25. czerwca 1657.

Uniwersał podkomorzego lwowskiego o pospolitem ruszeniu.

1. Piotr z Osszy Ozga podkomorzy ziemie lwowskiej. Wiadomo czynię komu o tem wiedzieć należy, mianowicie IMć pp. obywatelom ziem lwowskiej i zydaczewskiej, iż zjechawszy się na dzień dzisiejszy tu do Lwowa według uniwersałów tak IMci p. hetmana[2]) jako i IMci p. starosty lwowskiego[3]) zastaliśmy sam uniwersał J. kr. Mci powtórny, w którym nas wzywa do boku na pospolite ruszenie, jako to WMć sami z tego uniwersału króla JMci zrozumiecie i zrozumieliście już niektórzy. Zaczem za zgodą wszytkich IMci, którzy na tym zjeździe byli, stosując się do tego uniwersału naszego i woli J. kr. Mci p. n. m. pozwoliliśmy na to pospolite ruszenie, naznaczywszy czas za dwie niedzieli od dnia jutrzejszego pro die decima Iulii za Grodkiem pod Kamienobrodem. 2. Rozumiem tedy, że WM m. pp. i z powinności i z miłości ku ojczyźnie zechcecie roskazaniu króla IMci stawić się na ten czas naznaczony, gdzie ja w niebytności IMci p. kasztelana lwowskiego[4]) jako pierwszy urzędnik lwowskiej ziemie zostawać będę. A tam zjechawszy się da Bóg porządek wszytek namówimy tak ciągnienia jako wyżej, stosując się we wszystkiem do woli króla

[1]) Andrzej Maksymilian Fredro. [2]) Stanisław Potocki. [3]) Jan Mniszek. [4]) Andrzej Maksymilian Fredro.

JMci i prawa pospolitego. Na co dla lepszej wiary ręką się swą własną podpisuję i pieczęć przykładam. Dan we Lwowie dnia dwudziestego piątego miesiąca czerwca roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego siódmego. Piotr Ożga podkomorzy lwowski.

Castr. Leop. Rel. 405 p. 1376—1377.

131.

Sanok, 13. lipca 1657.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstswo ziemie sanockiej za uniwersałem JW. IMci p. marszałka W. koronnego[1]) na pospolite ruszenie wydanym a za złożeniem przez JW. IMci p. kasztelana ziemie naszej[2]) sejmiku pro die 13 Iulii do Sanoka zgromadzeni. 2. Uważając i prawie już przed oczyma mając niebespieczeństwa, które nas i ziemie nasze od granicy węgierskiej niesłusznego zawzięcia na nas książęcia siedmiogrodzkiego[3]) zachodzą, który podobno de furore suo remittere nie zechce, miewając stamtąd i w swobodnym pokoju na dobra nasze inkurzye, chcąc tantis providere et consulere periculis et indemnitati nostrae, takowy na to złe postanawiamy zgodnymi głosami sposób. 3. Zjechać się mamy wszyscy jako prawo pospolite wyraża (chce mieć expeditionem bellicam) in armis pod Sanok, pro die 21 praesentis i zabawić się pod Sanokiem tak długo w powinnej i pospolitemu ruszeniu należącej gotowości, rządzie, i wodzów swych posłuszeństwie, dokąd od JkrMci p. n. m. nie przyjdzie ordynans, gdzie się nam JkrMć obrócić roskazać będzie raczył. 4. Dla której deklaracyej wysłaliśmy z pośrodku nas do JkrMci p. n. m. posły, IMci p. Adama Burkackiego cześnika czerniechowskiego i IMci p. Zbigniewa Dobka, prosząc przytem J. kr. Mci uniżenie przez IMciów pp. posłów, aby to pospolite ruszenie albo pewna in vim pospolitego ruszenia liczba ludzi dla tak nawalnego ex confinio niebespieczeństwa w ziemi naszej zostawała, ukazawszy exiguitatem pospolitego ruszenia z różnych zaciągów do wojska obywatelów naszych i z tak wiele od nieprzyjaciela insperate w domach swoich zbieżanych i przy fortecach się opponujących i z chorągwią IMci p. Wapowskiego sławnej pamięci z ziemi naszej zaciągnioną zniesioną oraz pozabijanych i o to J. kr. Mci przez posły swe supplikując, aby podatki te, któreśmy sobie na gwałtowną potrzebę od roku uchwalili i poborców do nich obrali, a dziesiąta część ledwie że wydała, od J. kr. Mci ex senatus consulto aprobowane były i od IchMciów pp. poborców na ten czas obranych nemine contradicente kontinuowane było wybieranie et ex re ziemie naszej unanimi consensu obrócone były. Żal też nasz J. kr. Mci p. n. m. proponere zleciliśmy IMciom pp. posłom, który mamy z komendy miasta Krosna, ab ordine equestri oddalonej, którego zdrowiem naszem i braciej naszej stratą i kosztem własnym broniliśmy wiernie. 5 Którą to uchwałę naszą zgodnie namówioną aby wiadoma wszytkim była podać do grodu ziemie naszej marszałkowi naszemu zleciliśmy. Działo się w Sanoku die 13 Iulii 1657. Mikołaj Farurej z Garbowa podstarości sanocki, marszałek sejmiku ziemie sanockiej.

Castr. San. 169 p. 1351—1353.

---

[1]) Jerzy Lubomirski. [2]) Zygmunt Fredro uniwersałem z dnia 3. lipca w Sanoku naznaczył popis na 13 lipca. C. Sanoc. 169 p. 1313. [3]) Jerzy II. Rakoczy.

132.

Przemyśl, 16. lipca 1657.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady i obywatele ziemie przemyskiej z ochoty naszej i z powodu wici i uniwersałów wydanych, chcąc się jako najprędzej do obozu kupić, jednak tak nagle nie mogąc dla pozostałych i przechodzących po wsiach naszych jeszcze wojskowych pułków, tedy to skupienie się nasze odkładamy na przyszły da Bóg czwartek, videlicet pro die decima nona praesentis rano, pod Przemyśl nad Wiarem, gdzie wszytkich IMciów pp. braciej prosimy, żeby się na ten dzień naznaczony tak kupili, jakoby stamtąd zaraz tegoż dnia iść do wojska mogli, gdzie przy IchMciach pp. urzędnikach ziemie naszej, którym prowadzenie pospolitego ruszenia podług prawa należy, gotowi będziemy iść[1]). 2. Jeżeliby jednak który z IchMciów na ten wyżej mianowany czas nie zjechał, tedy nie derogując nic urzędom IMciów, obierzemy sobie z pośrodku nas, któryby ten urząd a) prowadzenia do obozu między nami trzymał. A tę umowę naszą IMć p. marszałek koła naszego za uproszeniem naszem, z podpisem ręki swej imieniem wszytkich nas do grodu poda. Działo się w Przemyślu dnia szestnastego lipca roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego siódmego. Jan Białobocki marszałek koła IchMciów na ten czas będący podpisuje z rozkazania IMciów.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 713—714; Fasc. Cop. Castr. Prem. 19 p. 2875.

133.

Pod Krakowem, 25. lipca 1657.

Król do sanatorów lwowskich w sprawie elekcyi pisarza ziemskiego.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski, wielkie książę litewskie, ruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, czerniechowskie a szwedzki, godzki, wandalski dziedziczny król. Urodzony wiernie nam miły! Sama ziemia lwowska prejudikuje sobie, gdy nam podawszy inter candidatos urodzonego Widzowskiego na pisarstwo ziemie lwowskiej, zda się teraz tego paenitere i na się powagę w podaniu tego człowieka improbare. 2. W czem ażeby sobie i nam derogare nie ważyła się, pomyślając o składaniu inszej elekcyej i niepotrzebnych, których byśmy acceptare nie mogli conventicula, pilnie po wierności waszej jako tamecznym senatorze, który w życzliwości swojej ku nam i całej ojczyźnie nikomu nie ustępujesz, żądamy, abyś nietylko od takowych postępków supersedował, ale i onych niesłuszność obywatelom tamecznym w clar pokazał. Wszakże jest z dawnego prawa i zwyczaju trybunał koronny od tego, któremu to w ręce dano o takowych rzeczach, które niektórych afficiunt discernere. 3. Co my wierności waszej i powtórnie intimując a oraz takowych nullitates, które prawu i ojczystej wolności uwłaczają mieć nie chcąc, jemuż dobrego od Pana Boga życzymy zdrowia. Dan w obozie pod Krakowem dnia 25. miesiąca lipca roku pańskiego MDCLVII panowania królestw naszych polskiego IX szwedzkiego X roku. Jan Kazimierz. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Castr. Prem. Rel. 384 p. 930—931.

---

[1]) Regestr tych, którzy się na miejscu oznaczonem zjawili, spisano 20 lipca, poczem spis oblatowano w grodzie przemyskim C. Pr. 384 p. 947—952.

a) F. rząd.

134.

Sanok, 8. sierpnia 1657.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo obywatele ziemi sanockiej zjechawszy się na dzień dzisiejszy do Sanoka dla wysłuchania IMciów pp. posłów od J. kr. Mci p. n. m. powróconych relacyi[1]), którzy respons od J. kr. Mci p. n. m. ex senatus consulto na piśmie autentyczne z pieczęciami kancellaryej naszej J. kr. Mci wielkiej na desideria nasze zlecone przyniosszy dostateczną uczynili nam relacyę, przetoż stosując się do woli J. kr. Mci p. n. m. pospolitem ruszeniem in armis podług konstytucyej anni 1621 pro die decima quinta praesent's na Tuchorzu osobami naszemi stanąć mamy a stamtąd według tejże woli J. kr. Mci p. n. m. postępować i czynić będziemy. 2. A iż wyciąga necessitas publica ziemie naszej, dla tegoż unanimi consensu z Koła naszego posła IMć p. Adama Burkackiego cześnika czerniechowskiego brata naszego, którego fides candet, dexteritas jest nam probata i powtóre do J. kr. Mci p. n. m. z instancyą naszą wyprawujemy. 3. Wnosił przytem IMć p. Sieniski komendant krosnienski do koła naszego instancyą o nagrodę za koszty względem komendy krośnieńskiej podjęte, którą instancyą ad plenariam frequentiam braciej naszej futuri conventus odkładamy. 4. Tę tedy deklaracyą naszą pospolitego ruszenia podług prawa pospolitego exequi powinni będziemy sub paenis de expeditione generali bellica sancitis, którą dla wiadomości wszytkiej braciej naszej zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego do akt grodzkich sanockich podać. Działo się w Sanoku 8. sierpnia roku 1657. Jan z Nehrebki Nehrebecki wojski zytomirski, marszałek koła sejmiku sanockiego.

Castr. San. 169 p. 1463—1464.

135.

Przemyśl, 4. kwietnia 1658.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej, zjechawszy się za uniwersałem JWJMci p. Stefana Czarneckiego wojewody ziem ruskich[2]) do Przemyśla na sejmik electionis pisarza ziemskiego, stosując się do dawnego zwyczaju prawem pospolitem utwierdzonego, chcąc potem aby ad necessitates publicas mieliśmy ordinarium subsidium, administracyą czopowego ziemi naszej przemyskiej WIMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście przemyskiemy zlecamy, tak aby prowent tego czopowego in integro do dyspozycyej naszej, którą na przyszłym sejmiku pro necessitate reipublicae uczynimy, przy IMci zostawał, salva calculatione przez tego IMci p. administratora naszego more solito et iuxta praescriptum iuris faciendo. 2. Powinni tedy będą wszytkie miasta i miasteczka i gdzie ab antiquo usus obtinuit, w ziemi przemyskiej będące, J. kr. Mci, duchowne i świeckie to czopowe od wszelakich likworów piwa, miodu i gorzałki według konstytucyej 1628 et 1629 po dwa pieniążki od grosza do rąk IMci p. administratora tak jako z dawna currebat wydawać, zachowując się w tem według opisu prawa pospolitego. 3. To tedy zgodne postanowienie nasze uczyniwszy zleciliśmy one IMci p. marszał-

---

[1]) Por. Nr. 131 art. 4. [2]) Uniwersałem z daty w obozie pod Krakowem 1 września 1657 r. (w Castr. Prem. 384 p. 1105—1106) elekcya po śmierci Bireckiego pisarza z. przemyskiego była naznaczoną na 2. października.

kowi koła naszego podpisać. Działo się w Przemyślu na sejmiku electionis pisarza dnia czwartego kwietnia anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Franciszek Dubrawski podkomorzy ziemie przemyskiej marszałek elekcyej.

Fasc. Cop. Castr. Prem. 20 p. 647.

136.

Wisnia, 11. kwietnia 1658.

Laudum wiszeńskie z odroczeniem sejmiku.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik dzisiejszy za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. zjechawszy się postanawiamy. 2 Ponieważ tak dla nierychłego do grodów ziem naszych uniwersału J. kr. Mci podania i niewczesnej ich kilką dni u jednych, u drugich zaś jednym dniem tylko poprzedzającej obdestinacyej, jako też dla inundacyej przez teraźniejszą resolucyą wiosny zachodzących, do takowego nam dnia dzisiejszego nie przyszło zgromadzenia, jakiego praesens status rzptej i tak poważne do ratunku ojczyzny rationes po nas wyciągają, tedy abyśmy i J. kr. Mci p. n. m. paterne około dobra pospolitego curae oraz et tantae legalitati publicae wygodzić mogli, sejmik ten ad frequentiorem congressum IMciów pp. braci i obywatelów ziem wszytkich lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na dzień dwudziesty piąty praesentis, to jest na pierwszy po świętach Zmartwychwstania Pańskiego następujący blisko czwartek, mocą zjazdu niniejszego i powagą tegoż uniwersału J. kr. Mci prorogujemy, prolongujemy i odkładamy, IMciów pp. braci amore patriae obowiązując, aby na ten czas blisko następujący tu na miejsce konsultacyom publicznym naznaczone w jako największej frekwencyej stawić się mogli i do wsparcia tak wielkich rzptej potrzeb ochotnemi sercami i afektami concurrere chcieli. 3. A że wszytkich in genere et specie proponowanych uniwersałem J. kr. Mci punktów effectum et conclusiones do przyszłego da Pan Bóg prolongowanego czasu in toto odkładamy, tedy też żadnego podatku publicznego ziem naszych dispozycyej nikt sobie, jako mianowicie czopowego akcyzy i innych jakichkolwiek zachodzących, pretendować w tym czasie nie ma także i kondemnaty na mieście Lwowie eo nomine otrzymane, że żadnej mieć nie mogą wagi praesenti conventu deklarujemy. 4. Którą to deklaracyą naszę aby wcześnie do wiadomości uniwersalnej dochodziła IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych podać ad publicandum zleciliśmy. Dan w Wisni dnia jedenastego miesiąca kwietnia roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego ósmego. Stanisław Siciński z Sitna pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich.

Castr. Leop. Rel 406 p. 407—409; Castr. San. Rel 170 p. 458—460; Castr. Prem. Rel. 385 p. 1064—1065; Fasc. Cop. Castr. Prem. 20 p. 699.

137.

Zwierzyniec, 21. kwietnia 1658.

Jan Zamojski wojewoda kijowski do sejmiku wiszeńskiego.

1. JWni m. w. m. m. pp. i bracia! Iż mi codzienne zachodzące trudności umyśloną oddania obecnie mojej powolności WMciom m. m. pp. i braciej na teraźniejszem zgromadzeniu ubliżyły okazyą, huius officii mei partem habens exsolvendo praesentibus, z powolną moją WMciom m. m. pp. ozywając się usługą i ban: mutuam votorum conferentiam jako najszczęśliwszą fore pa-

triae uprzejmie powinszowawszy. 2. A że między IchMciami pp. poborcy ziemie przemyskiej a mną i dobrami memi w tej ziemi leżącemi względem retent poborowych i czopowego zachodzą dyferencye i necessitati do komportacyej intentowali innodowane dobra moje executioni względem tych podatków, na które ja skarbowe mam asygnacye, tedy wielce upraszam WMć m. m. pp. pp. i braci abyście IchMć do tego nie cecessitando, samiż im to committere raczyli, jakoby contenti z tego, iż ja na trybunale przyszłym radomskim uczyniwszy z skarbem rationes powziętych assygnacyi na ludzie moje z tego co się należeć będzie odemnie evincam IchMciów i kwity skarbowe in personas IchMciów oddam, jako obszerniej imieniem swojem deferet WMciom m. m. pp. IMć p. Jastkowski, któremu proszę wolnego raczcie nakłonić ucha, a mnie zwykłą swoją w tem oświadczyć miłość, którą ja wzajemną zasługiwać będę powolnością. Na ten czas siebie samego braterskiej WMciom m. m. pp. oddając łasce. W Zwierzyńcu die 21. Aprilis 1658. WMciów m. m. pp. uprzejmie życzliwy brat i powolny sługa J. Zamojski wojewoda kijowski, kałuski kamieniecki starosta. JWnym Wnym m. w. m. pp. i braciej obywatelom ziem województwa ruskiego stanu rycerskiego na sejmik do Wisnie zgromadzonym.

Castr. Prem. Rel. 385 p. 1361—1363.

138.

Wisnia, 25. kwietnia 1658.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej przemyskiej i sanockiej na dzień dzisiejszy vigore limitacyej sejmiku naszego za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. pro die undecima praesentis zaciętego a do tego czasu, tak dla nierychłego podania tegoż uniwersału J. kr. Mci do grodów ziem naszych jako i dla inszych przyczyn pierwszą deklaracyą publiczną sejmikową ogłoszonych prolongowanego, zjachawszy się, takową między sobą zgodnie namówiliśmy uchwałę. 2, Lubo się w tem nie lada jako gravatos czujemy, że zwyczajne a przez naszych przodków nam zostawione do wszelkiego rzptej ratunku są opuszczone środki a nowe et extra ordinarias formas statum rzptej zachodzące i prawu powszechnemu prejudikujące proponowane widzimy, uważając jednak w tem et aequiaestimando paternum J. kr. Mci p. n. m. zelum i pobożne do zatrzymania albo wsparcia dobra pospolitego intencye, wielkie przy tem rzptej potrzeby i niebespieczeństwa teraźniejsze, które omnes metiuntur leges przedsię wziąwszy a zwyczajną województwa naszego ojczyznę in omni casu debitam wyświadczyc usilując miłość, lubośmy to już legi publicae na przeszłym novissime sejmie sancitae o pospolitem ruszeniu nieraz uczynili dosyć, proponowaną jednak wyprawę piechoty względem pospolitego ruszenia od J. kr. Mci p. n. m. ochotnie przyjmujemy i takowym postanawiamy sposobem. 3. A naprzód tych ludzi pieszych wyprawę najprędszą i nasposobniejszą przez zaciąg pieniężny rozumiejąc, obowiązujemy się z każdego łanu ziem naszych według niżej opisanej dystynkcyej pro ratione ziemie każdej łanów tych z dóbr naszych in genere wszystkich tak J. kr. Mci jako też ziemskich i ekonomicznych nullis penitus exceptis po zł. ośmi, de suo, inopiam poddanych naszych zniszczonych alleviando, złożyć i do rąk IMciów pp. exaktorów naszych każdej ziemie seorsive obranych, jako mianowicie w ziemie lwowskiej do rąk IMci p. Szymona Olewińskiego[1]) wojskiego lwowskiego, w ziemi przemyskiej do rąk IMci p. Jastkowskiego, w ziemie sanockiej do rąk IMci p. Brzeskiego komornika granicznego sanockiego oddać submitujemy się. Której exakcyej czas prima Maii pocznie się, kończyć się zaś

[1]) Uniwersał Olewińskiego w sprawie składania poborów datowany jest w Wiszni 27. kwietnia 1658 r. Castr. L 406 p 474.

będzie duodecima die eiusdem mensis, a miejsce każdej ziemi zwyczajne Lwów, Przemyśl i Sanok do wybierania naznaczamy. A iż przez wielkie tak nieprzyjaciół okolicznych naszych jako i gravamina teraźniejsze wojsk przechodzących w jednych cale, w drugich in maxima parte desolacye dóbr naszych nastąpiły i łanowa kontrybucya do wielkiej ekstenuacyej przyszła, skądby słaby i szczupły supplement na zaciąg tych ludzi a zatem i w rzptej mały posiłek być musiał, tedy tak ten podatek tylko teraźniejszy, non praeiudicando quidqvam abjuratom poborowym z prawa do innych retentów pozwolonym, chcąc toto conatu subvenire ojczyznie, tak deklarujemy. W ziemi lwowskiej jako najwięcej ogniem nieprzyjacielskiem dewastowanej abiurata conflagratorum teraźniejsze przyjmowane być mają, żadnego jednak juramentu officium castrense leopoliense przyjmować nie ma, (do czego IMciów pp. grodowych urzędników fide publica obligujemy), póki wprzód ten co przysięgać będzie, od dziedzica albo posesora własnego atestacyej sub conscientia napisanej i temi słowy pod sumieniem dołożonemi ratyfikowanej nie pokaże, jako wiele łanów jest pustych a jako wiele tych, które przez kogokolwiek coluntur. A in quantum by się gdzie fałszywy pokazał jurament, tedy nie poddany ten który iurabit, ale pan o to peremptorie odpowiedać będzie coram officio castrensi. 5 Ziemia przemyska zaś do kwitów IMci p. Wojciecha Snopkowskiego a ziemia sanocka do kwitów iMci p. Zaporskiego skarbnika sanockiego obranych przed kilką lat poborców w wydawaniu tych pieniędzy łanowych aplikować się powinna będzie. 6. Do tej wyprawy wszyscy possessores sum arendownych, interesowych albo jakichkolwiek fruktyfikujących cuiuscunque sint status należeć będą iuxta praescriptum et assignationem kwoty konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti opisanej. 7. IMć panowie wojscy, ponieważ teraz do rezydencyej w zamkach przy urzędzie grodzkim non tenentur, i ci IMć, co ludzie kosztem rzptej w wojsku mają, także miasta, miasteczka, które łany albo wsi mają i folwarki do takowejże wyprawy omnino powinni będą, oprócz kamienic i domów według uniwersałów króla JMci p. n. m., które wolne declarantur. Tak tedy wybrane sumy według ordinacyej i postanowienia naszego przerzeczeni IMć pp. exactores nasi, którym od kwitu po groszy 12 pozwalamy, powinni będą zaraz post exspiratum exakcyej tempus do rąk JW. IMci p. Andrzeja a) Maxymiliana z Pleszowić Fredra kasztelana lwowskiego z każdej ziemie za kwitem IMci ręcznym oddać, którego zgodnymi naszymi głosami uprosiliśmy, aby superintendentem zaciągu i ordinacyej tej piechoty zostawał, województwa naszego i ile ich tylko będzie mogło być na każdego żołdata piętnaście łanów rachując. 8. A tej piechoty regiment, mając zalecone od króla JMci p. n. m. w dziele rycerskiem virtutes et merita IMci p. generałowi-majorowi Kolebiowi b) oddać unanimi consensu życzyliśmy, ale iż subdelegati IMci conditionibus nostris i żołdem na tę piechotę zł. sto naznaczonym kontentowac się nie chcieli, dla tegoż pomienionego IMci p. superintendenta naszego całej władzy i mocy ten regiment ludzi województwa naszego oddajemy, upraszając IMci, aby tę piechotę jako najporządniej i najprędzej z dobrymi oficerami na pół roka cudzoziemskim trybem, z muszkietami lontowymi, barwy nie upatrując wymyślnej odzianych tylko zoldatow i dobrze prowiantowanych, na każdy miesiąc po zł. sześci gotowymi pieniądzmi prochem i ołowiem opatrzonych nigdzie chleba i podwód nie biorąc w ciągnieniu ex decreto województwa i ziem naszych et commodo reipublicae wyprawił. 9. Na ściągnienie jednak tej piechoty starostwo medyckie i Walawę do władyctwa przemyskiego wieś należącą naznaczamy, cum ea cautione, aby i tam z grosza ta piechota ściągająca się żyła i przykrości żadnej dzierzawcom tych dóbr nie czyniła. Którym to ludziom służbę po wzięciu pieniędzy od pierwszego popisu przed IMcią p. superintendentem naszym przyznawamy. A to wszyscy in universo czynić mamy i te pieniądze według ustawy naszej w czasie naznaczonym złożyć obligujemy się sub executione militari. 10. Jednak tej exekucyej sposób takowy deklarujemy, aby IMć p. exaktor każdej ziemi tydzień post expiratum tempus exactionis delatę retentorów do sądu powiatowego, który teraz sądzić się będzie podał i już sine adcitatione bannicye na nich otrzymywał i tych, którzyby

a) L. Aleksandra. b) F. Kobriowi.

się kondemnować dopuścili regestr wyjąwszy i z podpisem swoim lub też pana instigatorowym pp. kapitanom tej piechoty oddał, którym cum triplici pensione takowe retenta odebrać i exekucyą ex nunc z bannitów irremisibiliter czynić pozwalamy. **11.** Werbowanie też w kożdej ziemi wolne oficerom i IMć p. superintendenta naszego ostrzegamy tak jednak, aby wszędzie zaciężni zołdaci z gotowizny żyli. **12.** Akcyzę, że jest contra communem libertatem, o którą przodkowie nasi krwią sudarunt i my sami tot funera braci naszych w teraźniejszych wojennych okazyach consignavimus postanowiona jest, a niezwyczajnym sine scitu ordinum sposobem do ojczyzny wchodzi, lubo to cale do przyszłego sejmu odkładamy, miłość jednak ojczyzny i wszytkie które tylko być mogą do ratunku jej sposoby incommodis nostris omnibus anteponendo, wybierania podatku tego po miastach J. kr. Mci ziem naszych ad diem tylko vigesimam octavam Septembris anni praesentis nie impediować deklarujemy się, praemissa jednak protestatione teraz i potem przez kogożkolwiek z Ich Mciów pp. braciej z pośrodka nas użytego ad acta publica facienda. A lubo to teraz do czasu wyżej mianowanego temu podatkowi annuimus, prerogatywę jednak et immunitatem equestris ordinis i poddanych naszych wcale zachowujemy. Po tem zaś wyżej naznaczonym czasie, ktokolwiek by się do takowego podatku akcyzy sine universali consensu ordinum aplikował, takowego kożdego cuiuscunque sit status pro hoste patriae deklarujemy. **13.** Trybunał radomski, acz to już z przeszłego sejmu niemiałby mieć fundamenta, parcendo jednak publicae necessitati i żeby subsidium skarb koronny do posilenia wojska ile ex nobis być może wszelakie miał, deputowaliśmy z pośrodka siebie IMć p. Jana Wojakowskiego łowczego chełmskiego, aby się do tych sądów ex re województwa naszego aplikował, ponieważ ten deputat deficit, który był konstytucyą sejmu przeszłego naznaczony. **14.** A interea IchMć pp. posłów naszych jako mianowicie ze lwowskiej IMć p. Stanisława z Sitna Siecińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego marszałka na ten czas koła naszego, z sanockiej zaś ziemie IMć p. Grotkowskiego do J. kr. Mci p. n. m. z pośrodka siebie upraszamy, aby imieniem województwa naszego o sejm, jako jedyne curandae patriae od przodków naszych nam zostawione remedium, gorącą uczynili instancyą. Tychże IMci pp. posłów curae et dexteritati niektóre prośby nasze osobną instrukcyą do J. kr. Mci wniesione ad promovendum bratersko zalecamy. **15.** Do weryfikacyej zaś wszelakich retentów w ziemiach naszych zostawawających, tak tych które z konstytucyi koronnych do skarbu rzptej praetenduntur, jako i tych które tu w ziemiach naszych różnemi czasy publico sancito uchwalone były a nie są in toto wybrane, stosując się ad mentem proposicyej J. kr. Mci i innych województw[1]) deputujemy z pośrodku siebie sędziów do urzędu grodzkiego a naprzód w ziemi lwowskiej WIMci p. Adama Dzierzka kasztelana rospierskiego starostę żydaczowskiego, IMć p. Piotra Ozgę podkomorzego i IMć p. Stanisława Rzewuskiego sędziego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego IMć p. Kacpra Wielżyńskiego łowczego, IMć p. Szymona Olewińskiego wojskiego ziemie lwowskiej, IMć p. Jana Morawca podstolego łukowskiego, w ziemi przemyskiej IMć p. Kacpra Wojakowskiego podsędka ziemie przemyskiej.... IMć p. Walentego z Pleszowic Fredra, IMć p. Piotra Pawła Mniszka, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego, IMć p. Wiktoryna ze Zmigroda Stadnickiego, IMć p. Aleksandra Jastkowskiego, IMć p. Jakuba Jaskmanickiego[a]), w ziemie sanockiej IMć p. Stefana Bala chorążego przemyskiego IMć p. Hieronima Orzechowskiego sędziego, IMć p. Humnickiego wojskiego ziemie sanockiej, IMć p. Andrzeja ze Zmigroda Stadnickiego, IMć p. Jana Humnickiego, IMć p. Krzysztofa Stana z Nowotańca, IMć p. Aleksandra Ustrzyckiego z Unichowa, IMć p. Piotra Krasowskiego. Którzy to Ich Mć pp. deputaci od przyszłego poniedziałku za tydzień, to jest pro die sexta Maii, lwowscy we Lwowie, przemyscy w Przemyślu, sanoccy w Sanoku zjachawszy się w zamkach grodowych, na

---

[1]) W uniwersale swym z 2 stycznia 1658 r. tak mówi król: gwoli czemu stosując się do konstytucyi województwa sandomirskiego na wybierania retent swoich poborowych anno 1655 uchwalonej, podajemy sąd partykularny w województwie swojem do którego sześć deputatów wybierzecie i t. d.

a) F. Aksmanickiego.

miejscach sądom zwyczajnych, praevio iuxta rotham trybunału radomskiego iuramento per quemvis praestando, absentia duorum non obstante, zasieść i te wszystkie retenta, mając rationem calamitatis publicae, według uniwersału J. kr. Mci przez dekreta swoje werifikować powinni będą. 16. A Ich Mć pp. poborcy wszytkich in genere retentorów jakichkolwiek podatków poborowych, czopowych, łanowych, tak konstytucyą sejmow przeszłych, jako też i naszymi tu sejmikowymi uchwałami in rem każdej ziemie postanowionych realiter, przez wyniesione i położone in bonis pozwy, tak aby nikomu ignorancya nie służyła na te sądy cittare powinni będą. 17. Na których to sądach wszyscy retentorowie o takowe poborów czopowego, łanowego i wszelkich innych podatków w ziemiach naszych quovis modo zatrzymanie peremptorie processu fisci sprawić się powinni będą sine appellatione i reszty pieniężne, jakiekolwiek się ex iudicato pokażą, in instanti tymże pp. exaktorom cuiusvis contributionis oddawać tenebuntur. 18. A pp. exaktorowie także i pp. instygatorowie ziem naszych z regestrami wszytkich retentów swoich tymże sądom attendere mają, których retent, mianowicie co do skarbu rzptej należą, jakiekolwiek ex comportatione et liquidatione onych pokażą się sumy, te wszytkie na wypłacenie asygnacyej dawniejszych i teraźniejszych ludziom i regimentowi cudzoziemskiemu JWIMci p. Jerzego hrabi na Wiśniczu, Jarosławiu Lubomirskiego marszałka wielkiego i hetmana polnego koronnego od skarbu wydanych IchMć pp. poborcy ziemie przemyskiej ante omnia tak coniunctim jako też i divisim absque omni exceptione oddać powinni będą, nie zasłaniając się żadnemi innemi asygnacyami, luboby ich też już komu innemu wypłacać zaczęli. 19. Te zaś retenta, które nie do skarbu ale in rem ziem naszych były uchwalone IMć pp. instygatorowie przez regestra do sądu podane likwidować i per decreta a renitentibus windykować i odbierać a z tego wszytkiego na sejmiku przyszłym rachunek doskonały uczynić obligantur. Za które prace IMci p. instigatorowi ziemie przemyskiej z retentów tejże ziemie zł. trzysta naznaczamy. 20. Czopowego podatek ponieważ wielą konstytucyi koronnych, aby per nobiles, possessionatos et incolas terrarum administrowany był, jest obwarowany, a teraz od niektórych osób przez otrzymane ad importunam instantiam od skarbu koronnego kontrakty, incompetenti modo praetenditur, o co sobie salvam agendi viam ad instantiam cuiusvis, z kimkolwiek competierit, na tych przyszłych deputackich sądach et in omni iudicio regni zachowujemy, tedy my nie mogąc prawom derogować swoim, widząc przy tem, żeby to z wielką proventu tego diminucyą a oraz i ubogich ludzi oppressyą być musiało, deklarujemy, że ten podatek, który na zapłatę wojsku na zaszczyt poborów i na inne commoda publica z dawna i teraz ordinowaliśmy, dla inkrementu większego prowentu tego podajemy go ad plus offerentiam. A że ziemia lwowska jeszcze tu na prędce plus offerenta nie znajduje, tedy to sancitum nasze przez uniwersał osobny z podpisem IMci p. marszałka koła naszego do miasta Lwowa posłany ogłaszamy, dając moc i władzę IMciom pp. deputatom do sądów teraźniejszych naznaczonym takowego per plus offerentiam kontraktu quovis meliori modo konkludowania, tego ostrzegając, aby ten ktokolwiek takowy kontrakt o czopowe miasta Lwowa uczyni, cztery tysiące zł. długu na praesidium lwowskie zaciągnionego, jako o tem assekuracya IMciów pp. obywatelów lwowskich szerzej świadczy, z pierwszych rat zapłacić był gotów. 21. Z ziemie zaś przemyskiej prowent ten czopowego lubo w miastach teraz popalonych wycięczały, IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście przemyskiemu także per plus offerentiam za sumę dwunastu tysięcy zł. sposobem arendownym puszczamy. Który kontrakt a die vigesima tertia praeteriti mensis Martii zaczął się a kończyć się o takowym dniu i czasie będzie. Na potem jednak deklarujemy, że już nie per plus offerencyą zechcemy go mieć, ale per administrationem według konstytucyej anni 1628 et 1629. 22. A ziemie sanockiej czopowe przeszłe et currens w superintendencyej i dozorze WIMci p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sandeckiego, sanockiego starosty, do przyszłego sejmiku naszego media calculatione przez IMci albo sukkolektorów jego facienda zostawujemy. Których wszytkich kontrahentów naszych asekurujemy, że jeżeliby od kogokolwiek co się incompetenter do tej publicznej exakcyej interesować chcą jaką mieli przeszkodę, tedy ich wszelakim terminem ewinkować

objecujemy, także też i casum, strzeż Boże, nieprzyjaciela koronnego warujemy. 23. Ponieważ też IMć p. starosta przemyski z arendy czopowego na lat dwie, które a die decima quinta Augusti 1654 ad diem 15 eiusdem mensis anni 1656 currebant kalkulacyą w kole naszem uczynił i kwit za czas pomieniony od nas otrzymał a retentów na Jarosławiu, Tarnogrodzie, Przeworsku, Łańcucie, Rzeszowie i Kańczudze pokazał nam sumę trzynaście tysięcy sto trzydzieście i siedm zł., oprócz tych retentów, które nad mianowaną sumę z tychże miast, tak pro eodem tempore arendy jako i na inne czasy hucusque samemu IMci p. staroście, który wprzód te sumy de suo oddawał należą, tedy jakiekolwiek tam są te retenta salva ich repetitio u tych miast reservatur. 24. Uprosiliśmy przeto IMci p. Stanisława Pakosza instigatora ziemie naszej przemyskiej, aby IMciów pp. posesorów miast tych i same miasta przypozwał i retenta, które sami IMć pp. posesorowie, jako to IMć p. wojewoda kijowski[1]) przez list swój w pośrodek nas pisany agnoscit, że je na ludzie swoje obrócili iure repetat, a odzyskawszy te pieniądze, z tychże zaraz sumę, quae et quanta do poborów IMci p. Wszeborowi Jaszowskiemu poborcy ziemie przemyskiej in supplementum poborów półosma raty jego należy nieodwłocznie oddał i rachunek tego ziemi naszej na przyszłym sejmiku uczynił. 25. Wzajemnie IMć p. starosta przemyski asekuruje się, że te retenta czopowego, ponieważ z arendy IMci są zatrzymane omni iuris medio repetere i IMci p. instygatorowi w dościu onych dopomagać będzie powinien i cokolwiek by się pokazało ex causa IMci p. starosty defektu w tej sumie na retentach pokazanej, to de proprio IMć p. starosta oddać ziemi naszej będzie powinien. 26. Także i IMć p. Jaszowski in quantumby nie był uspokojony w tych poborach, ma mieć wolny rekurs tak do nas, jako i do IMci p. starosty przemyskiego, w czem go upewniamy i asekuracyą eo nomine wydać in rem IMci p. Jaszowskiego IMci p. marszałkowi koła naszego pozwalamy. 27. Jako zaś wiele czasu a die 15 Augusti 1656 po expiracyej kontraktu dwuletniego anno retroacto zostawało w rękach tego IMci p. starosty przemyskiego czopowego, tedy z tego wszytkiego doskonały rachunek przed IchMciami pp. sędziami teraz deputowanymi tamże in termino blisko przyszłych sądów uczynić i kwit, jeżeli sufficientem reddet rationem, od tychże Ich Mciów pp. deputatów sądowych otrzymać powinien będzie. 28. A że IMć p. Andrzej z Nowotańca Stano podkomorzy sanocki, który się był za prośbą naszą szatunku sumy z kontraktu dwuletniego od IMci p. starosty względem czopowego przychodzącej podjął, rachunek z tego co do rąk swoich odebrał, to jest z jedenastu tysięcy sześćset trzydziestu ośmiu zł. i groszy ośmnastu uczynił i więcej też nad pomienioną sumę nie odbierał nic, tedy IMci z tego szafunku laudo praesenti kwitujemy. 29. Mając przy tem rationem osobliwą zasług IMci p. Kacpra Wojakowskiego podsędka ziemie naszej przemyskiej, rotmistrza J. kr. Mci, które nam w domowych i wojennych okazyach exhibet zawsze ochotnie, ponieważ w zapłacie na chorągiew swoją półtoru set koni ad expugnationem Krakowa od nas ordinowaną dotąd nie jest satisfactus, tedy laudo praesenti iniungimus IMci p. instygatorowi ziemie naszej przemyskiej, aby na sądy wyżej mianowane deputackie wszytkich retentorów kontrybucyej łanowej w ziemi przemyskiej na zapłatę obudwu ćwierci tej chorągwi uchwalonej nemine excepto pozwał. A cokolwiek się retentorów ex iudicato i z regestrów pokaże, tedy wszyscy retentores ad exolutionem podatku tego salvis abiuratis przez tenże sąd processu fisci adigi powinni. Z których retentów cokolwiek comportabitur sumy wszytkie zupełnie na wypłacenie zasług tych piąciu tysięcy dwóch set zł. przy nas pozostałych IMci p. podsędkowi oddać i kwit in rem ziemie naszej otrzymać tenże p. instygator ziemie naszej powinien będzie. A czegoby z tych tam werifikowanych i komportowanych na przyszłych sądach retent nie dostawało do wypłacenia wzwyż mianowanej sumy piąci tysięcy dwóch set zł., tedy suplement satisfactionis totalis ex currenti proventu czopowego ziemie naszej przemyskiej z najpierwszych rat naznaczamy i asygnacyą na ten suplement albo dopłacenie sumy IMci p. podsędkowi należącej, quae et quanta z retent wyżej mianowanych niedopłacona zostanie, wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zle-

[1]) Jan Zamojski.

ciliśmy. 30. Iż też IMć p. Piotr Gorajski podczaszy chełmski poborca ziemie naszej przemyskie wygodził ad fidem publicam podczas inkursyej nieprzyjacielskiej na praesidium nasze przemyskie dwoma tysiącami złotych p. tedy IMci satisfakcyą tej sumy z tegoż czopowego ziemi naszej, które currit, jako najprędszą naznaczamy i na to do IMci p. arendarza naszego asygnacyą, jako też i insze niektóre ex publico consensu pozwolone asygnacye wydać IMci p. marszałkowi koła naszego deklarujemy. Nad które asygnacye cokolwiek się sumy z kontraktu teraźniejszego czopowego zostanie, tedy tę resztę dispozycyej naszej zupełnie zachowujemy. 31. IchMć pp. pobory ziemi sanockiej do czterdziestu ośmiu i znowu do dwunastu poborów anno 1652 obrani, że tu chcieli rachunek na teraźniejszym sejmiku uczynić dekretami lubelskiego i piotrkowskiego trybunału obesłani będąc, tedy stosując się do pomienionych dekretów, iż nam tu czasu do słuchania nie staje, odsyłamy ich cum tota calculatione do sądu IMciów pp. deputatów tu na sejmiku do Sanoka obranych. Którzy IchMć wysłuchawszy pomienionych pp. poborców i wszytkich innych do dawniejszych rat obranych, którzy tylko kwitów doskonałych do skarbu nie mają a simple ziemie tej uznawszy i postanowiwszy onych cum sufficienti attestatione do Lublina iuxta obloquentiam tychże dekretów trybunalskich, albo też gdzie competierit pro approbatione odeślą, a takową konkluzyą skarb już pro rato przyjąć ma, którą przed pomienionymi pp. deputatami iuramento supra scripto obowiązanymi uczynią. 32. Securitatem ziemie sanockiej, w której od rozbójników ustawiczne manet periculum obmyślawając i dawne laudum respectu dochodzenia sprawiedliwości o zbójców i złodziejów reasumując, teraz na obronę ziemi naszej sanockiej dwa pobory ze wszytkich dóbr tejże ziemie tak J. kr. Mci, duchownych, jako też i świeckich pozwalamy. 33. Które pobory mają być wydane pro die 10 Maii, a poborcę IMci p. Stanisława Cebrowskiego wojskiego stryjskiego do tych poborów obieramy, który praevio iuramento te pobory wybierać w Sanoku przez niedziel dwie powinien będzie, niewyciągając większego salarium tylko po groszy sześci od kwitu. 34. Upraszamy przy tem WIMci p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sądeckiego starosty sanockiego, aby to praesidium in curam suam przyjął i securitatem omnem ziemi naszej obmyślał. Do którego rąk z tych dwóch poborów wybrane pieniądze IMć p. poborca oddać powinien będzie, a potem tak IMć p. Sandecki jako i pp. poborca rachunek na sejmiku uczynić mają. Także i popis tej piechoty na praesidium zaciągnionej przed IMciami pp. urzędnikami ziemskimi sanockimi w tydzień po wyściu czasu wydania poborów odprawić i zawsze ją tam gdzie publica necessitas postulabit trzymać et securitati ziemie naszej sanockiej providere ma pro solita vigilantia IMć p. sądecki. 35. Ponieważ też IMć p. Stanisław z Pleszowic Fredro rezygnował w kole naszem regimentowi piechoty łanowej województwa naszego ruskiego, tedy na miejsce IMci obieramy tejże piechoty rotmistrzem z pośrodka siebie, konformując się w tem do konstytucyej brzeskiej, IMci p. Alexandra Nowosieleckiego obywatela naszego rzptej zasłużonego i w dziele rycerskiem doświadczonego, któremu vigore laudi nostri praesentis starać się wolno będzie more antecessora jego o list przypowiedny u J. kr. Mci p. n. m. 36. JejMć pani Dankowiecka po śmierci małżonka swego chcąc jako najprędzej eksplikować się w skarbie, ponieważ rachunki tu w sądzie tymże deputackim sanockim chce czynić, tedy ma sąd przyszły do tych rachunków condescendere i tam statuere to, co ex iure et aequitate obaczy. Z którym dekretem IMć p. Dankowiecka stanąć oraz i satisfakcyą do trybunału radomskiego, jakaby się restans przy niej pokazała, stawić się powinna będzie. 37. Za wniesioną też IchMć panien klasztoru jarosławskiego do koła naszego prośbę, ponieważ im sami w takowej okazyej subvenire nie możemy, dajemy jednak tę publicam attestationem wielkiej desolacyej dóbr tych klasztornych, za którąby tak w sądzie naszym deputackim jako i w trybunale radomskim allewiacyą retentów poborowych ex aequo et iusto według uniwersału J. kr. Mci otrzymać albo też i totaliter uwolnione być mogły. 38. To tedy laudum nasze zgodnie namówione i postanowione aby do wiadomości powszechnej doszło, IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych podać ad acticandum et publicandum pilnie zalecamy.

Działo się w Wisni dnia 25 kwietnia anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Stanisław Siciński z Sitna pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich.

Castr. Leop. Rel. 406 p. 479—487; Castr. Rel. San. 170 p. 664—679; Castr. Prem. Rel. 385 p. 1266—1288. Fasc. Cop. Castr. Prem. 20 p. 887—895; Ręk. bibl. Potockich w Raju N. 25. l. 2. Fasc. Cop. Castr. Zydacz. 44 p. 669—680.

139.

Przemyśl, 11. maja 1658.

Protestacya przeciwko obiorowi deputata na trybunał lubelski.

1. Actum in terminis terr. premisliensibus feria tertia post conductus 1658. Sub determinatione et continuatione iudiciorum praesentium terrestrium premisliensium die in actu contenta inchoatione et in diem hodiernam nempe sabbatum post dominicam misericordiae proximam duratione et sese determinatione[1]), coram generosis Stanislao Drogocki in locum infrascripti generosi iudicis, Christophori Srzedziński pocillatoris haliciensis in locum generosi subiudicis subdelegati munus hoc subdelegationis in se bonaque sua, quo ad actum praesentem libere et benevole assumentis, iudicioque et actis praesentibus terr. prem. personaliter comparentes generosi Remigianus iudex, Gaspar subiudex terrestres premislienses a Wojakowa Wojakowscy, Alexander a Pleszowice Fredro pincerna premisliensis, Ioannes a Wojakowa Wojakowski venator terrae chełmensis, Valentinus Fredro, Martinus Trzebuchowski, Iacobus et Raphael Iaskmanicki, Alexander Parol, Stanislaus Zieliński, Andreas Stocki, Procopius Winnicki, Elias Kropiwnicki, Maximilianus Komarnicki suo et totius nobilitatis terrae Russiae leopoliensis, premisliensis et sanocensis nominibus, solennem manifestationem et praecustoditionem fecerunt in eo. 2. Quod cum legibus regni cautum esset, ut iudices pro iudiciis tribunalitiis regni ex conventu visnensi deputandi unanimi consensu eligantur, ne videlicet pluralitas, quae sequitur potentiores, gravis sit aequalitati, ex praesenti vero conventu visnensi electionis deputati publica notitia constat, iudicem unanimi consensu et concordibus suffragiis non esse electum, quinimmo eundem conventum, rebus non conclusis, solutum, immo et annihilatum esse, proinde cum generosus Carolus Korniakt[2]) contra usum et consuetudinem palatinatus praesentis, non existens concordibus votis electus, eo non attento, quod ille conventus legittime non sit determinatus in functione tamen iudiciis deputati se illegitime ingessit, ne ad subsequentia tempora id nocivum praetendatur exemplum et legibus et consuetudini terrae palatinatus sui praecustodiendo et tuentem ad acta praesentia detulendo, offerendo se uti iniuriam publicam publicis iuris remediis vindicaturos.

Ter. Prem Rel. 127 p. 210—211.

140.

Boguniewo, 4. czerwca 1658.

Odpowiedź króla posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons urodzonym Józefowi Swirskiemu miecznikowi halickiemu, Stanisławowi Sicińskiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu i Melchiorowi Krotkowskiemu posłom województwa

[1]) Data aktu jest inną aniżeli data nagłówka wskazująca, że początek roczków przypadł był na 30 kwietnia.

[2]) Korniakt, nie zważając na przeciwne mu głosy sejmikujących ani na wniesioną do grodu protestacyę, pojechał do Lublina, wykonał przysięgę deputacką i zasiadł w trybunale, za co w sierpniu 1659 r. pozwany został przed tenże trybunał. C. Prem. 389 p. 2122.

ruskiego z sejmiku wiszneńskiego do J. kr. Mci wyprawionym w Boguniewie dnia IV miesiąca czerwca roku pańskiego MDCLVIII dany[1]). 2. Mile i wdzięcznie J. kr. Mć przyjmować to raczy, iż obywatele województwa ruskiego ochotnie przyjąwszy wszytkie środki do gruntownego rzptej ratunku należące na sejmik przeszły wiszniński od J. kr. Mci podane, z wiernem swojem J. kr. Mci przez posłów swoich odzywają się poddaństwem i życzliwą swoję do usługi J. kr. Mci i rzptej ofiaruję ochotę. A jako się bardzo podoba J. kr. Mci sposób wyprawy łanowej piechoty bez uciążenia ubogich ludzi na przeszłym sejmiku wiszniński uchwalony, tak tego życzy, żeby jako najprędzej do egzekucyej był przywiedziony. Od której wyprawy żaden się ani służbą rzptej ani chorągwie wodzeniem excypować nie ma, ale wszyscy do niej wedle opisania uniwersału J. kr. Mci na sejmik przeszły wydanego, należeć powinni. W którym punkcie laudum województwa ruskiego taką kondycyą aprobuje, aby ta piechota, wedle osobnych listów J. kr. Mci u Wgo marszałka wielkiego koronnego[2]) do urodzonego kasztelana lwowskiego[3]) wydanych, naznaczonemu od J. kr. Mci obersztowi oddana była. 3. Pochwalać przy tem J. kr. Mć raczy, iż obywatele województwa ruskiego, uważając wielką rzptej potrzebę, postanowioną od J. kr. Mci akcyzę do egzekucyej w województwie swojem przywiedli, rozumując iż ten podatek słuszniejszy i lżejszy niż przeszłe pobory w rezę dobrą wprawiony będzie, sufficiet wielkim rzptej wydatkom. Zaczem i w tym punkcie J. kr. Mć laudum pomienione aprobuje. 4. Co się zaś dotyczy czopowego, nie chcąc J. kr. Mć senatus consultis ani skarbowym ordynansom derogare, cale ten punkt do decyzyej sejmowej zostawuje. Kwarta jednak jako jest surowemi warowana prawami i miejsce na oddawanie jej w Rawie prawem jest naznaczone, tak J. kr. Mć rozumie, że każdy a obywatelom województwa ruskiego dla swego kłopotu, w swojej się poczuwać będzie w tej mierze powinności. 5. Nie tylko od województwa ruskiego, ale z całej prawie Korony ustawicznie J. kr. Mci dochodzą na swawolę żołnierską skargi, której żeby tandem zabieć mógł, sejm J. kr. Mć złożyć raczył, na którym zniosszy się ze wszytkimi stanami na pohamowanie licencyej żołnierskiej to stanowić zechce, cokolwiek na on czas rzptej expediet. 6. Przyznawa to J. kr. Mć, że miasto Lwów pod te wszytkie niebespieczne czasy stanęło rzptej za twardą jaką opokę, o którą się często nieprzyjacielskie obijały i rozbijały nawalności. Zaczem J. kr. Mć jako słuszne do niego ordynował praesidium, tak i fortyfikacyej na przyszłym sejmie nie zapomni. Lecz i na Przemyśl Wnym hetmanom swoim każe mieć pilne oko i fortyfikacyą jego na przyszłym sejmie promovere zechce. 7. Co się zaś dotyczy długów privatorum in fidem publicum zaciągnionych, te J. kr. Mć do decyzyej przyszłego sejmu odkłada, życząc aby każdy powinną swoją odnosił satysfakcyą. 8. Na ostatek co się tknie postanowionego sądu do wybierania retent poborowych od J. kr. Mci podanego, deputatów na trybunał radomski obranych, weryfikacyej retentów, uchwalenia poborów na obronę domową powiatu sanockiego postanowionych, wszytkie te punkta J. kr. Mci miłościwie aprobować raczy. Co wszystko szerzej pomienieni posłowie obywatelom województwa ruskiego ustnie opowiedzą. Na własne roskazanie J. kr. Mci Mathias Poniatowski, abbas tynecensis regens cancellariae regni. Locus sigilli minoris cancellariae regni.

Castr. Prem. Rel. 386 p. 103—106.

141.

Wisnia, 21. czerwca 1658.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego na sejmik wiszniński zgromadzeni wiadomo czynimy. Lubośmy to na świeżo przeszłym sejmiku łanową wy-

[1]) Por. Nr. 138 art. 14. [2]) Jerzy Lubomirski. [3]) Andrzej Maksymilian Fredro.

prawę ad mentem J. kr. Mci in vim pospolitego ruszenia uchwaliwszy[1]) ostrością artykułów tę exakcyę obostrzyli, iż jednak większa część jest takich, którzy równie z nami bracią pociągać nie chąc, do tych czas tego podatku oddanie zatrzymują, tedy jeszcze nie skwapiając się zaraz do takowej egzekucyej, za spólną zgodą tak deklarujemy. 2. Iż ktoby podatku tego łanowego także i od sum do rąk IchMciów pp. exaktorów naszych lub ich sukkolektorów we dwóch niedzielach inclusive nie oddał, tedy on post praefixum tempus cum triplici pensione powinien będzie oddać sub executione militari, która takowa być ma, że ta piechota łanowa u każdego retentora w dobrach położyć się ma i tam tak długo stanowisko mieć, póki łanowe pieniądze cum specificata triplici pensione oddana nie będzie. 3. Takową tedy uchwałę in vim uniwersałów JMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i one do akt grodzkich kożdej ziemie oddać zaleciliśmy. Działo się w Wiszni dnia dwudziestego pierwszego czerwca roku tysiąc sześć set pięćdziesiątego ósmego. Jan Wojakowski łowczy chełmski marszałek sejmiku ziem ruskich wisnińskiego.

Castr. Leop. Rel. 406 p. 835—836; Castr. San. Rel. 170 p. 1218—1219. Castr. Prem. Rel. 386 p. 141—142.

142.

Wisnia, 21. czerwca 1658.

Laudum wiszeńskiego sejmiku, ziemi sanocklej dotyczące.

1. My rady, dygnitarze i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik ziem naszych generalny, walny sejm poprzedzający zgromadzeni[2]), takośmy publico ziem naszych consensu między sobą postanowili. 2. Naprzód ponieważ boni operis est reddi intentiones praesidio, sądy powiatowe ziemi sanockiej do słuchania retentów poborowych rachunków, wprzód przez uniwersał J. kr. Mci nam podane a potem od nas na sejmiku przeszłym akceptowane ob legalitates et illatas w kole naszem rationes nie doszły, tedy sądy te potrzebne ad percipiendas rationes w ziemi sanockiej bacząc, one reasumujemy, zwłaszcza że i trybunał radomski prędko następuje, czas tym sądom diem 16 Iulii naznaczając i jakośmy Ich Mciów anteriori laudo upraszali tak i teraz upraszamy, aby na tenże dzień pomieniony zjechawszy się do Sanoka rachunek ten et iudicium retentorów iuxta dispositionem przeszłego sejmiku do efektu przywiedli z tym dokładem, aby żadna praepeditio sądzenia tego actu nie zachodziła. Tych zaś IchMciów i teraz upraszamy, t. j. IMci p Stefana Bala chorążego przemyskiego, IMc p. Hieronima Orzechowskiego sędziego sanockiego, IMć p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego, IMci p. Stanisława Humnickiego, wojskiego sanockiego, IMć p. Cieplińskiego pisarza ziemskiego sanockiego. IMć p. Karola Wapowskiego, IMć p. Melchiora Grodkowskiego i IMć p. Konstantego Krowickiego, którzy to IchMcie zjechawszy się na dzień pomieniony wszyscy albo przynajmniej sześć z IMciów do tych sądów aby przystąpili i jako najlepszą w tychże podatkach uczynili dyskwizycyą, powtóre bratersko upraszamy. 3. Więc, że ex praescripto sejmiku naszego przeszłego dyspozycya dalsza czopowego ziemie sanockiej do nas refertur, a iż IMć p. Franciszek z Wielkich Kunczyc Mniszek kasztelan sądecki sanocki starosta, któremu administracya i cura prowentu tego naszego publicznego poruczona od nas została, ob rationes legales zjechać tu teraz w pośrodek nas tak do uczynienia kalkulacyej jak też et ad reddendas rationes proventu tego nie mógł, tedy habita ratione legalitatis IMci, jako bene meriti między nami civis, disciplinam et curam czopowego tego w rękach IMci do przyszłego sejmiku relationis prolongujemy ea conclusione, że IMć in primo conventu

[1]) Ob. Nr. 138 art. 3, 6. [2]) Uniwersał królewski naznaczający sejmik na 21 czerwca sejm zaś na 10 lipca datowany w Dobiegniewie 19 maja 1658 r. Castr. San. 170 p. 972.

nostro jakikolwiek jeno publiczny przypadnie ma tego prowentu naszego rationem reddere, kalkulacyą z wybranych sum przez wszytek czas administracyej swojej uczynić, pieniądze ile ich będzie ex dispensatione nostra oddać i długi jakiekolwiek sobie w ziemi naszej sanockiej ex assecuratione nostra pretenduje likwidować będzie powinien, tak aby już na potem żadna publicznego tego prowentu nie była distrakcya, ale aby in dispositione powiatu zostawała deklarujemy. 4. A że taż ziemia sanocka poborów dwa na praesidium domowe od rozbójników sancito przeszłego sejmiku uchwaliła i to praesidium temuż IMci p. kasztelanowi sandeckiemu poruczone jest, tedy że już te pobory in parte wybrane są a popis piechoty zaciągnionej według deklaracyej przeszłego sejmiku nie jest odprawiony, deklarujemy, aby ta piechota pod Sanokiem na dzień 17 Iulii stanąwszy przed tymiż IMciami, którecheśmy do sądów poborowych użyli i którzykolwiek z IMciów pp. urzędników ziemie sanockiej zjadą się natenczas, popisać mamy nie gdzieindziej, tylko in visceribus ziemie sanockiej, na obronę domową trzymaną była, według deklaracyej teraźniejszej i przeszłej ustawy naszej[1]). Numerus zaś tej piechoty ma być ad proportionem dwu poborów salva calculatione, służba jednak tylko ad primam Decembris currere tejże ma piechocie, a in quantumby ta piechota na czas pomieniony do popisu nie stanęła, tedy tych poborów wolna będzie ziemi sanockiej repetitio od IMci pana sandeckiego. 5. Więc że taż ziemia nasza sanocka winna IMci p. Zygmuntowi z Pleszowic Fredrowi kasztelanowi sanockiemu zł. półpięta tysiąca, który dług względem stawienia ludzi swoich do wojska rzptej na zaszczyt pospolitego ruszenia wyprawionych zaciągnęliśmy, o czem laudum sanockie de actu anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti die 27 Septembris uczynione fusius testatur, tedy wypłacając ten dług uchwalamy w ziemi tejże naszej sanockiej dwa pobory salvis abiuratis desertatorum et conflagratorum. 6. Do których poborów wybierania użyliśmy IMci p. Alexandra Dydeńskiego. Powinien tedy będzie IMć p. poborca w Sanoku praevio iuramento zasieść a die decima Iulii a kontinuować funkcyą swoją przez niedziel cztery, nie biorąc więcej od kwitu nad groszy dwanaście sub paena centum marcarum polonicalium processu fisci repetenda na kwerelach sanockich. Pieniądze zaś wybrane do rąk IMci pana sanockiego za kwitem ręcznym wypłacać ma, aby summa przerzeczona totalis IMci exolvatur. Jeżeliby też z których dóbr tych poborów nie wydano i kondemnować się dopuszczono, tenże p. poborca officiosam urgebit executionem, którą urząd grodzki sanocki iuxta praescriptum prawa pospolitego nieodwłócznie czynić powinien będzie a in defectu executionis wolno będzie urząd grodzki inter causas fisci pozwać na trybunał et urgere paenas in legibus regni descriptas. In quantum zaś te dwa pobory non sufficient w wypłaceniu długu IMci pana sanockiego, tedy z inszych podatków tejże ziemie sanockiej ad complementum tej sumy dodać i satisfakcyą uczynić IMci panu sanockiemu. 7. Tejże ziemie IMciowie pp. obywatele mają uchwalone przy tem dwa pobory na sejmiku w Przemyślu oraz z ziemią sanocką odprawionym, a to na chorągiew konną nieboszczyka sławnej pamięci IMci p. Mikołaja Wapowskiego rotmistrza obranego, iż nie są in toto wydane a teraz po ześciu na tejże usłudze IMci impetitur taż ziemia sanocka od zostających chorągwi nieboszczykowskiej żołnierzów, tedy praesenti laudo nostro postanawiamy, aby też podatki in integro wydane i przez IMci p. poborcę na ten czas naznaczonego wybrane bez wszelakich jednak win i grzywien były, pieniądze zaś te na ukontentowanie tegoż towarzystwa jako ordynowane są tak i zostawać będą i na sejmik przywiezione cum regestris et calculatione sufficienti. A iż jedni te podatki wydali a drudzy nie, tedy koekwować się w tem wszyscy IMciowie pp. obywatele ziemie sanockiej mają et rigor super retentores, jako wyżej napisało się, extendere. 8. Likwidacya tejże wydanej sumy sukcesorów nieboszczyka IMci pana Kozłowskiego, cześnika sanockiego, ma stanąć na przyszłych sądach powiatowych sanockich, a modum oddania tej sumy na sejmiku przyszłym relacyjnym wynajdziemy i aby każdemu ex privatis cokolwiek kto da wrócone było efficacia media upatrzywszy

---

[1]) Na oznaczonym terminie odbył się popis, lecz zjawiło się tylko 26 piechoty, odłożono tedy do następnej sesyi popis. Castr. San. 170 p. 1392—1393.

i teraźniejszym sancito asekurujemy. Praecavemus i to, aby żaden z IMciów pp. braciej, którzy ten podatek dali JejMci pani cześnikowej sanockiej, pozostałej małżonki nieboszczykowskiej prawem więcej impetere nie ważył się, ponieważ sub una exolutione assecurantur wszyscy, jako też i akcye eo nomine JejMci intentowane aby były nullitatis deklarujemy. 9. A iż na tymże teraźniejszym sejmiku naszym deputowaliśmy byli do rachunku czopowego ziemie sanockiej w administracyej dwuletniej IMci p. Alexandra Volczyckiego będącego, przeto iż ciż IchMć pp. deputaci dla ścisłości czasu nie mogli nam bez kalkulacyej reddere rationem, którą przed IchMciami czynił tenże IMć p. administrator, dla tego do sejmiku przyszłego relationis to odkładamy, gdzie gdy nam relacyą IchMć pp. deputaci uczynią, kwit IMci z pomienionej administracyej dać powinni będziemy. 10. Którą to uchwałę zgodnie namówiwszy i uchwaliwszy bratersko strzymać sobie objecujemy i przyrzekamy a przy tem IMci p. marszałkowi naszemu do grodu podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die vigesima prima Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Jan Wojakowski łowczy chełmski, marszałek sejmiku ziem ruskich generalnego w Wisni.

Castr. San. Rel. 170 p. 1376—1380.

143.

Wisnia, 21. czerwca 1658.

(R) Sejmik wiszeński daje atestacyę niepokojonemu przez skarb i wojskowych p. Bazylemu Ustrzyckiemu komornikowi ziemi przemyskiej i poborcy do dwudziestu poborów, że nic do skarbu nie jest winien a kwota 3400 zł. na retentach jest nieuiszczalną, co tak w obec deputatów z przeszłego sejmiku do sądów skarbowych ziemi przemyskiej wyznaczonych, jako też wobec sejmiku dowiódł rzeczony poborca.

Castr. Prem. 390 p. 471.

144.

Wisnia, 21. czerwca 1658.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya z sejmiku ziem ruskich generalnego to jest lwowskiej, przemyskiej i sanockiej dana na sejm walny sześćniedzielny warszawski IMciom pp. posłom zgodnie obranym IMci p. Andrzejowi z Potoka Potockiemu oboźnemu koronnemu, winnickiemu etc. staroście, IMci p. Piotrowi z Ossy Ozdze podkomorzemu lwowskiemu, IMci p. Franciszkowi Dubrawskiemu z Dubrawki podkomorzemu przemyskiemu, IMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście przemyskiemu, IMci p. Kasprowi z Rzeplina Wojakowskiemu podsędkowi przemyskiemu, IMci p. Maciejowi z Unibowa Ustrzyckiemu podsędkowi sanockiemu. 2. Im bardziej nietylko województwa naszego ale i wszytkich ojczyzny tej obywatelów serio przeraziło teraźniejsze rzptej nieszczęście, gdy na jej wszytkie nie bez żalu wzruszone patrzaliśmy cardines i o żałosną przywiedzioną konfuzyą, tak gdy podźwignioną tęż ojczyznę przez łaskę wprzód Bożą a potem usiłowania prace i odwagę J. kr. Mci p. n. m. widzimy, jako powinne Panu Bogu dzięki oddajemy, tak i IchMciom pp. posłom naszym zlecamy, aby nie wprzód do spraw rzptej przystępowali, dokąd more maiorum za tęż pracę i odwagi tudzież pro omni assecurandae patriae conatu J. kr. Mci imieniem nas przez p. marszałka przyszłego nie podziękują. 3. Takowymże sposobem publico nomine podziękują i IMci p. wojewodzie krakowskiemu hetmanowi w. koronnemu[1]), iż nie tylko non desperando de patria cokolwiek

---

[1]) Stanisław Potocki.

do dobrego i czułego wodza należało powinności po te czasy nie opuszczał i nie opuszcza, ale też non parcendo aetati i latom podeszłym a wczasu potrzebującym, prace, fatygi i wszelkie trudności generosissime dla ojczyzny podejmuje a nadto wszelakie nasze instancye fraterno zawsze przyjmując affectu omni ratione teraźniejsze nasze zaszczyca uciśnienie, godne tanti civis merita jako osobliwej J. kr. Mci łaski i respektu tak i wszelakiej od rzptej wdzięczności. 4. Swiatu wszytkiemu nietylko województwu naszemu w oczach jest IMci p. marszałka w. koronnego i hetmana polnego[1]) praestita pod ten czas rzptej opera; lubo bowiem florentibus etiam rebus tejże ojczyzny naszej nigdy jej z powziętej z przodków ochoty i z zacnem domem swoim non defuit, gdzie czas et occasio tulit, osobliwie jednak pod te żałosne czasy i mieszaniny virtutem et amorem ku niej probavit solusque omnium complexus virtutes et merita. Gdy bowiem taż ojczyzna invasoris jednego legitimi sui principatus et sacra pariter profanaque sternentis ścieśniona armis, nietylko periclitari poczęła, ale też i nabyte wielą wieków szczęśliwością pokoju et publicae libertatis trophaea onemu zewsząd odbieżana proicere albo demittere chciała, gdy wszytkie tejże ojczyzny stany pod niezwyczajną konfuzyą et caliginem przyszły recedente zwłaszcza sole, które nas wszytkich ożywia, J. kr. Mci p. n. m., gdy zgoła każdy kogokolwiek fortuna chciała mieć tak żałosnej tragediej spektatorem, nie już aby wolnie i swobodnie żyć, ale żeby przynajmniej żyć o tem myślił confuso rerum ordine et grassante impune spiknionych nieprzyjaciół potentia, niemógł jako wielki civis patriae patrzeć, aby swobodna ona ojczyzna et nescia servitutis wiarołomcy jednemu służyć miała i nadęty nieprzyjaciel cieszyć się miał tam opimo spolio, to jest florentissimum statum ojczyzny naszej potłumiwszy. Tak tedy depressae patriae na się curam wziąwszy, bez wszelkiej fortun i dostatków ochrony cokolwiek ad restituendum należało non intermisit, ludzi gromadząc, zaciągając, prace, niewczasy podejmując wojenne, co wszytko auspicatissime cessit reddita sibi respublica, cives errantes na drogę nawiedzieni, upadła ojczyzna podźwigniona virtute et solertia IMci została, nieprzyjacielowi pomięszane conatus. Mało na tem, gdy też i książę siedmiogrodzkie meditatum diu virus na ojczyznę evomuit, wprzód go a hostilitate bonis modis et mediis avertendo, jako przezorny senator, gdy potem nic to nie pomogło, a tenże u państwa rzptej wszedszy mieczem i ogniem znosił wszytko, nie mógł pati i znieść tak wielkiej spólnej ojczyzny krzywdy i na jej patrzeć popioły, ochotnie z wielką jednak pracą i odwagą poszedł w państwa tegoż nieprzyjaciela, gdzie vindicata gloriose dignitate patriae awers temuż nieprzyjacielowi uczynił, że retrocedere musiał. A tem samem ledwie już spiranti vitam salutemque dedit patriae, crescit za takowe praestita rzptej merita powinna w nas wszytkich gratitudo i im w odrodzonej albo odradzającej się ojczyznie bespieczni ziemiańskie życia nasze przy dawnych jeszcze swobodach prowadzić się nam dostaje, tem też więcej winnych się pro hac in patriam pietate IMci uznawszy IMciom pp. posłom zlecamy, aby osobliwie IMci od wszytkiej rzptej odniósł podziękowanie. 5. IMć p. wojewoda ruski[2]) reprimendo et deprimendo tak wiele razy nieprzyjaciół ojczyzny naszej i niezsiadając z konia po te kilka lat, w codziennych niemal pracach wojennych zostając, takowąż od rzptej meruit wdzięczności rekompenzę, cieszymy się, że hoc calamitoso tempore ojczyzny naszej nie schodzi na takowych, którzy et consilio w radzie przy boku pańskim et manu pariter mężnie z nieprzyjacielem o ojczyznę agere mogą, czego że experimenta ustawiczne po IMci p. wojewodzie mamy, grati meritorum et actorum IMci pro republica, zlecamy pp. posłom, aby także IMć podziękowanie należyte odniół. 6. IMciom p. pułkownikom, rotmistrzom, i onemu wszytkiemu rycerstwu, którzy jako po te wszytkie czaszy tak i teraz mężnie się za ojczyznę zastawiają, emerita od zniszczałej ojczyzny cierpliwie czekając stipendia, jako kożdy z nas powinną w sobie wzbudza przeciwko IMciom gratitudinem, tak serio pp. posłom zlecamy, aby na tamtym placu podziękowawszy Ich Mciom upraszali króla IMci, żeby osobliwą chciał mieć tychże rationem ac de beneficiis reipublicae tak wielkie odwagi i straty nagradzał. 7. Upomną się potem distributionem wakancyi, jeżeliby się

[1]) Jerzy Lubomirski. [2]) Stefan Czarnecki.

jakie znajdowały, więc przy tej okazyej, jeśliby kto non indigena rzptej i nie stanu szlacheckiego dobra rzptej trzymał i miał sobie konferowane etiam ex minutioribus tenutis tych dóbr inter vacantias upomnieć się et instare, aby benemeritis rozdane były. W której to materyej, jeżeliby kto suffragia od pp. posłów naszych potrzebował, praestare one będą powinni. 8. Nie pomału boleć nas to musi, że contra statum rzptej naszej inconsultis ordinibus, do czego mógł być czas, pacta z postronnymi pany poczyniono, a co magis aggravat, niektóre in detrimentum et convulsionem iurium reipublicae, upomną się tedy pp. posłowie rationem senatus consultorum i jeśliby się nalazło, że kto przeciwko prawom radził albo pacta takowe zawierał, albo quocumque modo cooperabatur, petent iudicium publicum institui na takowego pp. posłowie i aby karany był instabunt. Ad paenas zaś in legibus descriptas i aby o to przydano było, żeby takowy intraty do lat kilku był priwowany, którąby z rąk J. kr. Mci miał, więc circa eandem rationem senatus consultorum upomnią się, czemu i konwokacya przeciwko prawu tak wiele sobie arrogavit, na której to konwokacyej cokolwiek się z prawem niezgadzającego stanęło, aby to aprobowane nie było. 9. Tudzież oskarzą się i o to, że inconsulta republica z książęciem IMcią pruskim do traktatów przystąpiono, przez które to traktaty tak enormis bonorum reipublicae stała się avulsio; providendum tedy, aby ta summa, w której Elbiąg in pignore zostawać ma, była in extenuatione i toż miasto po wybraniu sumy pomienionej ad corpus reipublicae wrócone było. 10. Co się tknie traktatów z carem IMcią moskiewskim[1]), które to snać pociągają za sobą successionem de successione post sera fata J. kr. Mci, przeto memores my będąc praw naszych eo nomine ferowanych memores inconvenientium, które stąd idą a tudzież wiary i stateczności z przodków jeszcze ku królom panom naszym powziętej, tudzież i J. kr. Mci quem cuperemus habere immortalem i który tot adversae fortunae ritus wytrzymał cum republica et pro republica, przeto tak deklarujemy, że do uspokojenia wojny mediis omnibus possibilibus dajemy potestatem pp. posłom, jeśliby jednak medium to było, aby de designanda successione traktować, to mają do nas braci referre i nie wdawać się w żadne eo nomine traktaty, w czem ich fide honore et conscientia obstringimus. 11. Z królem IMcią węgierskim[2]) ma dawne pacta rzpta nasza, nowe że inconsulta republica zawarte aggravare nas musi, zaczem trzymając się deklaracyej naszej ratione senatus consultorum tak iniungimus pp. posłom, aby pactorum tych contenta w izbie poselskiej wprzód dobrze semotis arbitris przetrząsnąwszy, jeśli w nich niemasz nic, coby covulsionem iurium et dignitatis maiestatisque reipublicae za sobą pociągało na nie pozwolą i to hac conditione, aby Kraków ante omnia był oddany, który cuius consilio zawiedziony[a]) serio inquirant pp. posłowie et urgeant iudicium takiego consultora, sin secus na aprobacyą onych pozwalac nie mają. Takowąż naszę na pacta z królem JMcią duńskim[3]) dajemy deklaracyą. 12. Zapłata wojsku rzptej jako słuszna, tak żeby doszła nieodwłócznie, zlecamy IMciom pp. posłom, aby wespół z innemi województwy ineant modos et rationes, jakoby i teraźniejszy dług in effectu temuż wojsku mógł być zapłacony et in posterum żołnierz w borgowej służbie, która to vastitatis et solitudinis reipublicae przyczyną jest nie zostawał, do czego należeć będzie, aby tak z senatu jako ex equestri ordine wyprawieni byli posłowie do wojsk tak koronnych jako W. księstwa litewskiego, którzyby podziękowawszy nomine reipublicae za wszytkie dzieła i odwagi onemu rycerstwu, tudzież za zatrzymanie ojczyzny i w niej jakich takich jeszcze swobód naszych, proponerent tejże ojczyzny calamitatem et angustiam. Przeto aby z miłości w rodzonej jako synowie tejże ojczyzny spuścić z długu winnego chcieli upraszać będą. Płatny to będzie i od Pana Boga przykład, gdy hanc pietatem zniszczałej ojczyźnie jako matce synowie ukażą, ale i na wszytkie narody chwalebny i pamiętny. Do tejże płacy wojskowej będzie należało, aby popis wojska był porządniejszy, tudzież chorągwie niepotrzebne, które to tylko sangvinem sugunt a raczej dla ciemiężenia ludzi ubogich a nie dla zaszczytu ojczyźnie pozaciągane, aby pozwijane były. Także wołoskie i tatarskie chorągwie, których siła barzo zostawiwszy wedle potrzeby wojennej,

---

[1]) Aleksy Michajłowicz. [2]) Ferdynand IV. [3]) Fryderyk III. a) zawieziony P. i S.

aby pozwijano, nad temi zaś które zostaną officerowie i rotmistrze szlachta polska aby była, więc przy każdym pułku jedna tylko chorągiew wołoska aby zostawała. 13. Więc iż ważą się niektórzy bez listów przypowiednych zabrawszy ludzi cokolwiek chodzić z chorągwiami i ludzi trapić ubogich, takowi aby surowo przez IMciów pp, hetmanów karani byli i cokolwiek przez listów przypowiednych chodząc wybrali stacyi i chleba, to praevio iuramento wrócić i dać na zapłatę wojska rzptej aby byli powinni. Więc że cum maximo praeiudicio weszło to, że przechodzące chorągwie i szkody czyniąc nieznośne, jeszcze po bok posyłając stacye pieniężne biorą i wyciągają, zaczem aby to przy tejże płacy potrącono tym chorągwiom cavebunt lege pp. posłowie, praevio wprzód iuramento przez namiesniki panów albo poddane, kto skąd i jak wiele wziął, co jako słuszno być rozumiemy, także IMć pp. bracia nasi wojskowi skłonią się do tego non ambigimus, zwłaszcza że tym samym niewinność się pokaże, którzy wedle dawnych wojennych zwyczajów a szczerze i statecznie służą ojczyźnie. 14. Dla której to płacy aby komisya publico nomine była naznaczona providebunt pp. posłowie, a do skuteczniejszej zapłaty potrzebną być rozumiemy aby płaca wojsku po powiatach i województwach była, pułki i chorągwie podzielone, ducta proportione podatków, wedle efektów a) teraźniejszych w każdej ziemie, jako je na sejmie pozwoli. Jednak aby chorągwie do tych powiatów i ziem, gdzie im płaca naznaczona nie chodziły, ale deputatów tylko przysyłałyby do poborów, którzy im płacić będą powinni. 15. Do tejże płacy expedit aby rachunki IMć p. podskarbi[1]) dostateczne uczynił od kwitu ostatniego, które to rachunki aby nam na sejmikach były wprzód produkowane a kwitu żadnego aby IMci nie dawano ani nań pozwalać pp. posłowie mają. Retent dawnych aby nie iterował z których się kwit ma. 16. Upomną się rachunków z kwarty a przytem aby certa pars wojska była naznaczona i oddzielona, któreby z samej kwarty płacono a inszemu wojsku z innych podatków rzptej. Tęż kwartę w Małej Polsce żeby we Lwowie odbierano dla odległości i innych incommoda, starać się mają pp. posłowie. Więc i to wniosą pp. posłowie, aby król JMć do księcia siedmiogrodzkiego nomine suo i rzptej posłał, ut staret pactis z IchMciami pp. hetmany postanowionemi, skąd naprędszy posiłek może być wojsku. 17. Do uspokojenia wojny z carem JMcią moskiewskim jeśliby przyszło, aby pp. komisarzom, którzy do traktowania z nim naznaczeni będą zlecono było, żeby więźnie, którzy in captivitate tam zostają ante omnia oddani byli. 18. Dissolutio militaris disciplinae, jako do ostatniego rzptą przywiodła zniszczenia w oczach jest et acerbo experimento stetit wszytkim ojczyzny tej obywatelom, bratersko przeto obstringimus IMciów pp. posłów, aby ineant cum tota republica modos et rationes, jakoby tandem tej tak ciężkiej opresyej koniec mógł być uczyniony, czego aby IMć pp. wodzowie pro munere officiorum suorum przestrzegali upraszać będą, osobliwie aby tak niezmiernie ludzi ubogich ciemiężyć i w niwecz obracać nie dopuszczali, tudzież dwory szlacheckie aby w ochronie i bespieczeństwie zostawały. A in quantum by się okazało, żeby lubo pachołek lubo zołdat lubo też i sam towarzysz ważył się na dwór szlachecki napadać, jeśliby porucznik albo kapitan rekwirowani in instanti sprawiedliwości skutecznej nie uczynili, aby powinni byli przed IMcią p. hetmanem sami respondere. Także też praecavebunt aby asygnacye na dobra dziedziczne wydawane nie były i jeśliby jakie na potem wyszły subsint nullitati, w czem konstytucya millesimi sexcentesimi quinquagesimi secundi aby reasumowana była. 19. W distribucyej i rozdawaniu chleba wojsku rzptej iż się wielki nieporządek dzieje, gdy jednym nazbyt a drugim bardzo mało tego się chleba dostaje, przeto zlecamy IMciom pp. posłom, aby distrybucya ta ex aequo et iusto była i zarównie wszyscy partycypowali, zwłaszcza zarównie ojczyźnie służąc. Która to dystrybucya aby przy jednym z IMciów pp. wodzów zostawała i asygnacye bez podpisu IMci p. hetmana w. aby żadnej wagi nie miały cavebunt lege IMć pp. posłowie. 20. Akcyza, jako się domniemawamy, żeby nie mały posiłek przyniosła prowentom rzptej, tak oraz sumus propius metum, żeby nie z większą szkodą była privatorum aniżeli pożytkiem publici boni. Stosując się jednak do intencyej J. kr. Mci na takową akcyzę IMć pp.

---

[1]) Bogusław Leszczyński a) F. defektów.

posłowie nasi pozwolą, któraby tylko wybierała się w miastach króla JMci i duchownych. Żeby zaś rzptej constare mogło i kożdemu województwu, jakowy posiłek prowentom rzptej uczynićby ta akcyza mogła, aby na relacyjne sejmiki nam przyniesiona była zlecamy pp. posłom naszym, na których to sejmikach, lubo per plus offerentiam lubo per administrationem jako ex re videbimus arendować one i ordinować będziemy. Jednak akcyźnik i exaktor tego podatku ma być przysięgły i szczupłem tylko salarium kontentować się dorocznem. W ostatku ten podatek na żadne insze potrzeby tylko na samą zapłatę wojsku obracać się ma, inaczej pp. posłowie pozwalać na nie nie mają, której to akcyzy cursum nie dalej nad lat dwie pozwalamy. Modum zaś wybierania jej, jako od czego i poczemu brać, do zgody wszytkiej rzptej odsyłamy, jednak aby ubodzy et religiosi mendicantes ku pożywieniu victualia kupujący do płacenia tego podatku nie należeli, praecavebunt IMć pp. posłowie. Żeby zaś ta akcyza jako i czopowe miała być po dobrach szlacheckich fide honore et conscientia obligujemy IMć pp. posłów, aby żadną miarą na nię ze wsiów nie pozwalali; do tejże akcyzy aby akcyza z miasta Sambora i innych miast teże ekonomiej należała zlecamy IMciom pp. posłom urgere. 21. Ochotnie zezwoliwszy na wyprawę łanową na przeszłym sejmiku na to umyślnie od J. kr. Mci nam złożonym, warowaliśmy to byli, aby kożdy z nas nie zasłaniając się służbą wojenną vel quovis alio praetextu pieniądze łanowe jako najprędzej wydawał na tę wyprawę według laudum o tem między nami spisanego. Iż tedy rachunek między nami teraz czyniąc, wiele się takich znajduje, zwłaszcza między IchMciami, którzy przestrzeńsze włości mają, iż nic dotąd nie wydali ba i wydawać nie chcą, adinvenient tedy modum na sejmie IchMciowie pp. posłowie, aby exekucya z sejmu na tych IchMciów, którzy wraz z nami pociągać nie chcą i tak teraźniejszej z łanów jako i dawnej nie chcą wydawać exakcyej obostrzona była, żeby wojsko J. kr. Mci jako najgęstszemi siłami przy pozorniejszej oraz od nas wyprawie zaszczycać się mogło, tudzież aby J. kr. Mci ekonomia samborska w temże składaniu pieniędzy według zwyczaju w kupie z dobrami naszemi pociągała, będą o to prosić instanter J. kr. Mci IchMć pp. posłowie. 22. Dabunt oraz rationem IchMć pp. posłowie J. kr. m. panu n. m. dlaczegośmy z pośrodka siebie IMci p. kasztelana lwowskiego[1]) jako senatora województwa naszego do tej wyprawy uprosili, bo oprócz tego, że ta wyprawa in vim pospolitego ruszenia uchwalona, ale że przytem IMć p. Rokbii[a]) od J. kr. Mci za pułkownika nam podany na wielkie ekspensa nas wyciągał, a zaś IMć p. kasztelan lwowski pro solito suo erga bonum reipublicae[b]) affectu pozyskując sobie wszytkich nas braciej dobre affekty, bardziej aniżeli jakie zaciągowe zyski de facto już ludzi zaciągnął i w koszty się zawiódł, nie jest tedy ex decore województwa naszego, aby se nator nasz miał posthaberi, neque ex dignitate gentis, aby obcego narodu ludzie do takowych munia uprzedzać cives tej ojczyzny mieli, kiedy się znajdują z łaski Bożej takowi, którzy temu sprostać mogą. Obstringimus tedy fide et amore fraterno IMciów pp. posłów, aby upraszali J. kr. Mci, żeby ta sejmiku i województwa naszego dyspozycya więcej in dubium wokowana nie była; tudzież upomnią się nomine publico, czemu uniwersał tak ostry z kancelaryej J. kr. Mci eo nomine wydany do województwa naszego i jeśli miał być wydany publica vetante lege et libertate spytają się. 23. Do tejże milicyej łanowej omni meliori ratione, (na co się dawno jeszcze rzpta za ś. p. króla JMci Władysława zanosiła) invenient modum ze wszytkimi stanami IMć pp. posłowie, aby pedestris milicya nie tylko przy oficerach narodu polskiego ale co większa w ubiorze polskim wniesiona była, prosząc J. kr. Mci, aby umyślnie jaki osobny pułk postanowiony był, do któregoby snadniej za okazyą stroju polskiego pociągała się slachta do służby pieszej, skąd jako z szkoły wojennej mielibyśmy swojej nacyej i stroju polskiego oficerów pieszych, wiernych swojej własnej ojczyźnie i mniej kosztu potrzebujących, aniżeli gdy z obych narodów zaciągać ich wielkim nakładem przychodzi a podobno i z przymówką nacyej polskiej u cudzoziemców, jakoby się u nas inter concives ludzie tacy w dobrym porządku znajdować nie mogli. 24. Czopowe, własny ziemi i województw podatek iż na tejże konwokacyej do skarbu

---

[1]) Andrzej Maksymilian Fredro. a) F. Rokbby. b) publicum.

rzptej jest ordynowany, co sobie IchMć indebite usurpowali bez nas na nas stanowiąc, tedy zlecamy pp. posłom, aby nullatenus na podanie skarbowi prowentu tego nie pozwalali, ale jako przed tem dispozycya onego w powiatach i województwach była. Gotowość i ostrożność in casu ingruentium na rzptą periculorum potrzebną być uznawamy, przeto że nam J. kr. Mć podaje, abyśmy się w kopijnika i insze rynsztunki wojenne przyspasabiali, do decyzyej wszytkiej rzptej to odsyłamy, mianowicie ten kopijnik aby z łanu był postawiony, tudzież dla mniejszego kosztu rzptej et propter exercitum militare sposób wojowania alternatę przez województwa, proponent pp. posłowie. 25. Jurisdykcya i władza IMci p. hetmana w. koronnego jako jest dawnemi prawami warowana, tak żeby in suo robore zostawała, gdyż stąd multa inconvenientia emergunt, providere mają per legem IchMć pp. posłowie. 26. Wielka się w tem krzywda dzieje jako prawu pospolitemu tak IMci p. staroście przemyskiemu[1]), że jurydyka przemyska dotąd słuszną i pewną prowizyą nie jest opatrzona, skąd actus sądowe languescere muszą a IMć p. starosta własną impensą exekucye i insze munia expediendo, w substancyej własnej ruinam cierpi. Zaczem jako in communi ziem naszych iniuria starać się będą IMć pp. posłowie nasi, aby ta jurydyka przemyska pewnym i skutecznym oddzielnym prowentem opatrzona była, a sprawa z księżną Imcią o zatrzymanie za przeszłe lata pensyej insze pretensye z księżną IMcią pod tenże sejm teraźniejszy decydowaną została i nie wprzód na podatki jakiekolwiek ziemi przemyskiej pozwolą, aż jurydyka sufficienter opatrzoną będzie. Gdyż z tej przyczyny, że niemasz sumptu na odprawowanie aktów jurydycznych i czynienie ekzekucyej retenta jakiekolwiek nie wypłacone zostają, przez co się ziemia nasza przemyska zawodzi et respublica i sprawiedliwość detrimentum cierpieć musi. 27. Zamek także przemyski iż jest fortecą pograniczną, na którego konserwacyi nietylko ziemi naszej, ale wszytkiej rzptej należy a teraz przez awulsyą Strwiąża, który do naprawy tego zamku z dawna ordynowaną był, ruinatur, deferent to IMć pp. posłowie J. kr. Mci et inibunt modos, aby ta włość Strwiąża do naprawy tego zamku obligowana była. Także służkowie ad servitium zamku fundowani, aby powinności swojej dosyć czynili. 28. Iż kwarta dla zamięszanych czasów rzptej od różnych dzierzawców nie jest wypłacona i teraz dubium było, kędy ją odbierają, zaczem aby obywatele ziem naszych w prawie nie szwankowali praecavebunt IMć pp. posłowie, że ktokolwiek na tym sejmie kwartę wnieść zechce, ma być od niego przyjęta sine paenis. 29. Iż podsędkom urzędy grodzkie oraz trzymać prawo nie zabroniło i owszem plurrima exempla tak w różnych województwach jako i w naszem w jedno te urzędy trzymających firmam consuetudinem cohaerencye tych urzędów induxerunt, zaczem że per clausulam w teraźniejszym trybunale lubelskim podstarostwo przemyskie z podsędkostwem sanockiem simul non posse stare deklarowano, ma to sobie województwo nasze pro praeiudicio. Zlecamy tedy to IchMciom pp. posłom, aby lege publica eam compatibilitatem deklarowano, acz i tego jesteśmy pewni, że trybunał ad instantiam województwa naszego, którą listownie wnosimy, eam clausulam resolvet. 30. IMć pp. bracia religiej greckiej ziemi przemyskiej obywatele względem władyctwa przemyskiego aby według prawa swego i konstytucyej anni millesimi sexcentesimi qninquagesimi quarti uspokojeni tandem byli włożą się w to serio IchMć pp. posłowie. 31. Iż w teraźniejszych potrzebach rzptej ad necessitatem publicam musiały różne stawać w ziemiach naszych lauda, które aby lege publica approbowane były, także to laudum, które teraz na wypłacenie długów ziemie sanockiej uchwaliliśmy, aby per constitutionem utwierdzone było efficient IchMć pp. posłowie. 32. Deklarowaliśmy w przeszłem laudum naszem, aby IchMć pp. poborcy ziemie przemyskiej, ilekolwiek mogą mieć pieniędzy, one na wypłacenie asygnacyej ludziom IMci p. marszałka wielkiego koronnego obrócili. A że dotąd mało co wyprawili, składając się wielkimi retentami, tedy aby tem prędsza exekucya była i retenta wyciągnąć się mogły, upraszamy IMć p. starosty przemyskiego aby niemieszkanie wicesgerentów na czynienie exekucyej rozesłał, którym wicesgerentom securitatem prawem pospolitem opisaną warujemy. 33. Iż różne exempty na

---

[1]) Marcin Madaliński.

sprawy żołnierskie powychodziły, przeto aby kasowane były instabunt pp. posłowie. Też exempty aby excessivos i tych, którzy w zaciągu jeszcze na ten czas nie byli, kiedy excessy robili, aby nie okrywały, tudzież też, aby na przyszłym trybunale piotrkowskim regestr militarium był otwarty procurabunt pp. posłowie. Iż pod regestr expeditionis bellicae sprawy promiscui generis (lubo uchwalona in effectum często nie przychodzi), które ziemstwom, grodom należą podmykają, przez co muszą ludzie być bardzo propter summarium processum uciążeni, cavebunt lege publica IMć pp. posłowie, aby takowe sprawy expeditionis bellicae trybunał nie przyjmował, tylko te, któreby enorme delictum pod czas ruszenia się z domów naszych osobami naszemi praetenderent. Inne wszytkie, któreby się nie podczas samego ruszenia z domów zaciągali, aby trybunał iuxta praescriptum legum ad forum competens odsyłał. A sprawom expeditionis bellicae, aby według dawnego zwyczaju regestr tylko przez dwie niedzieli do wpisania pateat. Jeśliby też trybunał regestru w tym czasie nie podpisał i wdał się in cognitionem nie należytych takich spraw, dekreta nullitati subiacere mają i żadnego waloru i exekucyej mieć, ten jednak wszytek artykuł ad communem consensum referujemy. Nie pomału tem aggravantur IMć pp. starostowie, kiedy pro executione inter causas incarceratorum w trybunałach respodere muszą, aby tedy według prawa opisanego per executionem w regestrze officii a nie w żadnym inszym odpowiadali. 34. Ponieważ akcyza w mieście Lwowie cum summa aggravatione przed wszytkiemi województwy na kilka lat postanowiona i do tych czas wybierają, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby ktokolwiek się tknął tego pożytku, tu na sejmiku relationis czynił z tego rachunek po sejmie da Bóg, i jeśli się pokaże to, że cum summa diminutione tego prowentu arendowano, mniejszą sumę dając niżeli dawali niektórzy obywatele, tedy aby to na obronę i skończenie obrony miasta tego oddali sub paenis de iniquo theloneo extortis także i z czopowego w mieście Lwowie postanowionego. A że tę akcyzę ważyli się nie tylko praeter consensum ale contra consensum stanu slacheckiego in praeiudicium libertatum et privilegiorum wybierać, tedy zlecamy pp. posłom naszym, aby na potem żaden nie śmiał takich arend otrzymywać, tylko tamże ex consensu na sejmiku da Bóg tymże relacyjnym i tamże potem na sejmiku przed walnym sejmem następującym powinni rachunek czynić, a to sub paenis de retentoribus sancitis. Lubo tak wielą konstytucyej a mianowicie z przeszłego sejmu anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti i ustną deklaracyą J. kr. Mci we Lwowie na ten czas będącego czopowe miasta Lwowa na fortyfikacyą Wysokiego zamku jest naznaczone, a że mimo te konstytucye to czopowe przeciwko prawu własnemu per arendam niektórzy z pp. komisarzów trzymajac summę tę przy sobie mają, albo in privatos usus obrócili, zlecamy to IMciom pp. posłom, aby inhaerendo constitutioni anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti przez te dwa lata, aż do dnia dzisiejszego na sejmiku da Bóg przyszłym relationis rachunek uczynili i sumę tę na fortyfikacyę zamku i miasta oddali, sub paenis de retentoribus sancitis cum praefixione fori w grodzie albo w trybunale inter causas fisci; także i miasto Lwów z powziętej sumy dawnej z tego czopowego rachunek aby uczynili. To zaś czopowe według konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quadragesimi noni na fortyfikacyą miasta Lwowa ordynowane, iuxta mentem konstytucyej ma się kończyć in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. Na który rok to jeszcze currens czopowe na obronę miasta tu na sejmiku relacyjnym ma być arendowane i ordynowane. 35. A iż ta ziemia lwowska sumy nie małe, jako to IMci p. Grodzickiemu i innym i teraz za uniwersałem króla IMci po dziesięciu zł. z łanu dali, czego żadna ziemia ani województwo nie dali, starać się mają IMć pp. posłowie, aby ta summa wrócona była a to łanowe circa coaequationem za gotowe przyjęte. 36. Ponieważ ziemia nasza przemyska, przed podatkami na sejmie millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto pozwolonemi, wniosła do skarbu rzptej sumę pięćdziesiąt i pięć tysięcy dziewięć set dwanaście zł. gr. czternaście pieniędzy ośm, a to dla wydanych większych poborów niż według deklaracyej sejmu brzeskiego przychodziły, zaczem jako już ta ziemia wytrąciła sobie dziesięć poborów na tę sumę, tak aby w rachunkach skarbowych przyjęto było praecavebunt IMć pp. posłowie, czemu dekret radomski, jako contra mentem konstytucyej i deklaracyej ziem naszych

ferowany, obstare nie może. Więc że i teraz anticipative wniosła taż ziemia do skarbu sześć tysięcy, aby ta suma tejże ziemi przyjęta i asekurowana była curabunt pp. posłowie. **37.** Ziemia także sanocka iż nad deklaracyą na sejmie brzeskim uczynioną sześć poborów do skarbu wydała, aby na tych poborach nie szkodowała praecavebunt IMć pp. posłowie. **38.** A ponieważ między tą ziemią sanocką i skarbem intercedit controversio o symplę, którą skarb większą praetendit aniżeli deduci potest ze wszytkich tak świeżych jako i dawnych regestrów, dlatego zlecamy IMciom pp. posłom, aby expostulowali z IMcią p. podskarbim, ażeby sympla, która deducetur przed sądem przyszłym powiatowym sanockim, w skarbie przyjęta była. **39.** Retulerunt w kole naszem IchMć pp. Aleksander Fredro cześnik przemyski, Piotr Gorajski podczaszy chełmski, Bazyli Ustrzycki komornik ziemski przemyski, Wszebor Jaszowski i Mikołaj Bzowski poborcy ziemie przemyskiej, że przez dekret sądów blisko przeszłych trybunału ziemie przemyskiej są coacti, aby nowe iuramenta, lubo już po funkcyej ich uczynione a retentoribus przyjmowali. Jakoż te juramenta na ten czas przyjąć i od akcyej eo respectu retentoribus intentowanych supersedować musieli. Zaczem ciż pp. poborcy instabunt, aby im znowu wolno było respectu tych retent i nowych abjurat akcye renowować, co żeśmy widzieli cum oppressione być obywatelów ziemie naszej, deklarujemy to przerzeczonym pp. poborcom, aby non convellendo decreta przeszłych sądów od tych akcyej supersedowali. Oraz też IMciom pp. posłom zlecamy, in quantum by o to w skarbie pp. poborcy turbowani byli, żeby ich securitati provideant et lege caveant. Gdzie się zaś najdują takowe retenta, których inpossibilis dla spustoszenia executio, jako ex officiosa relatione constabit, zlecamy pp. posłom agere o to z skarbem, aby wolni hoc in passu pp. poborcy zostawali, co się tak do przemyskiej jako i do sanockiej ziemi ściągać ma. Jeżeliby zaś kto z retentorów tak był potężny, żeby z niego exekucyej IMć p. starosta uczynić nie mógł, tedy aby forum z takowym na trybunale inter causas fisci naznaczone było instabunt IMć pp. posłowie. **40.** Wielkie przez to krzywdy bacząc tych, którzy prawem swoich dóbr i wiolencyej dochodzą, że post rem evictam i po otrzymanej kondemnacie, skończonym procesie zwłokę cierpią świętej sprawiedliwości, gdy glejty wychodzą z kancellaryej koronnej na kondemnaty ex personali vel per controversias otrzymane, iniungimus to IMciom pp. posłom, aby reasumowali tę konstytucyą, że takowe glejty są nullitatis i te, które wyszły, żadnej nie miały wagi. A ten ktoby je produkował u któregokolwiek sądu, tak sam principalis jako i prokurator jego, aby tamże zaraz paena sessionis turris per sex septimanas et duplici vadio capitaneali in instanti karany był lege cavebunt. **41.** Na praesidium spiskim co rzptej należy i jako auspicato cessit pod przeszłe zamięszanie snadnie każdy uważać może, zwłaszcza pod teraźniejsze od wojsk tureckich ziemię siedmiogrodzką infestujących niebezpieczeństwo, na którym to praesidium jako zawsze zelo boni publici etiam pacatis temporibus z niemałym kosztem swym słuszne praesidium IMć p. marszałek w. koronny trzymał, tak i pod te niebespieczne czasy, gdy się Szwedzi ku fortecom brali, dziewięćset człowieka swym kosztem tamże miał, a to dla Korony et insigniorum regni conservationem tudzież et archivi reipublicae securitatem. Na co jako słuszna rozumiemy, aby rzpta wzgląd miała, tak IMciom pp. posłom zlecamy, aby cum tota republica ineant consilium o jako najlepszem miejsca tego i fortece lubowelskiej opatrzeniu, tudzież praesidium tamże ordynacyjne aby w żołdzie z inszemi rzptej praesidiis porównane były instabunt pp. posłowie. **42.** Ultra mentem et consensum rzptej srebra i ozdoby kościelne od przodków naszych na chwałę Bożą ordynowane pobrane są praetextu, że z tych sreber wojsku spłacić długu cokolwiek miano, co się secus znajduje, zlecamy tedy serio pp. posłom inquirere, gdzie się srebra te podziały i wiele tego wzięto et in quos usus cesserunt, z czego aby dostateczną kalkulacyą uczyniono, która to kalkulacya aby praevio iuramento była ostrzegą. **43.** Iż pod te czasy niebespiecznie tak od nieprzyjaciela koronnego, jako też przez nawiedzenie pańskie od powietrza w niektórych dziedzicznych majętnościach, księża, jako to proboszczowie, plebani testamentami legowanych dóbr wiele sobie przywłaszczają, z wielką szkodą i ujmą intraty dziedzica lubo posesora, tedy zlecamy to pp. posłom naszym, aby reasumowano konstytucye o testamentach dziedzicznych poddanych, żeby żadnej

wagi nie miały. 44. Często się to trafia, iż duchowne osoby dochodząc swoich pretekstów zadają criminalia w pozwach, czego lubo nie dowiodą żadnej na to peny nie masz, a na szlachcica kiedy nie dowiedzie jest paena talionis, tedy jeżeliby tego nie dowiódł, co w pozwie żąda, z uszczerbkiem honoru, lub sądu, lubo szlachcica, tedy aby na trybunale tamże zaraz per officium spirituale sądzony był, co się o wszytkich duchownych rozumieć ma, etiam de religiosis, którzy in foro fori aby respondeant we wszytkich sprawach i akcyach. Także żeby apelacye do Rzymu nie wychodziły z temiż mają providere IchMć pp. posłowie. 45. A iż też duchowne osoby, mianowicie księża plebani, zwykli także possessorów turbować o dziesięciny z dóbr, z których tychże dziesięcin jako nigdy in usu nie byli, tak i też dziesięciny nigdy przed tem z dóbr pomienionych nie szły, osobliwie w województwach ruskich, gdzie niemasz fundacyej ex antiquo, quo nomine decreta otrzymują w trybunale, przeto aby to publica cautum było lege et decreta, eo nomine w trybunale otrzymane, aby nullitati subiaceant. Więc w takowem rzptej zniszczeniu i dóbr wszelakich spusztoszeniu, iż też osoby duchowne wyderkafy na posesorach wyciągają, nullo praesentium temporum respectu, dlatego zlecamy IMciom pp. posłom, ut ineant modos, jakoby na czasy teraźniejsze i spustoszenia patrząc, też widerkaffy na połowicy stawały. 46. Sprawę o starostwo piotrkowskie, która za sobą wielkie inconvenientia pociąga, instabunt IchMć pp. posłowie aby król JMć oddaniem tego starostwa uspokoić raczył, ponieważ nociva stąd na wszytkich promanat sequela, kiedy ante formatum iudicium dobra tenutariis odbierają et sub praetextu iuris non evicti per potentiam possessores opprimuntur. 47. Podkomorstwo lwowskie miejscem z innych ziem podkomorzymi aby porównane było starać się mają pp. posłowie. 48. Lubo wiadome są merita IMci p. marszałka wielkiego koronnego całej rzptej praestita, że jednak osobliwym sposobem ziemia nasza przemyska afekt IMci et patrocinium uznała, kiedy miasto Przemyśl, metropolim ziemie naszej, w którem i depositorium actorum publicorum zostaje, tak podczas szwedzkiego oblężenia w gromadnych pułkach ludzi na odsiecz przyszedłszy eliberował, jako pod czas inkurzyi księcia siedmiogrodzkiego[1]) wcześnie zesławszy z kilku set ludzi we wszytkie aparaty do obrony fortece należące kosztem swoim opatrzonych IMć p. Gizę obestera swego do Przemyśla, przeciwko temu nieprzyjacielowi zaszczycił, toż IMć i ziemi lwowskiej praestitit względem miasta Lwowa. Czem będąc ad omnem gratitudinem obligati, zlecamy IchMciom pp. posłom, aby gorącą do króla IMci wnieśli instantiam, jakoby prac i kosztów IMci iustam mając rationem one praemiis, bene meritis należącemi, ukontentował. 49. Bono reipublicae omine dzieje się, gdy chwała Boża coraz to większe argumenta bierze przez fundacye nowe, przeto fundacya nowa IMci p. Kluńskiego a) klasztorowi panien zakonnych Dominika świętego we Lwowie u świętej Katarzyny nadana, aby per legem publicam aprobowana była starać się mają p. posłowie, tak jednak, aby fundacya ta na samych się wyderkafach sadziła sine derogatione iurium successoribus. Także i rozdolską fundacyą przypomną pp. posłowie. 50. Słuszną i gorącą instancyę wniosą i za pannami zakonnemi zasanskiemi w Przemyślu, które za zbudowaniem młyna na Sanie od lat kilku nowo i przyłączeniem jazu do gruntów klasztoru tego co rok przez wody gwałtowne nietylko tych gruntów ujmę wielką i pewnych budynków zniesienie ponoszą, ale też i samego klasztoru i kościoła ostatniej ruiny bliskie są. Prosić będą, aby autoritate comitiali dani byli komisarze, krórzyby i dalsze bespieczeństwo względem wody i jazu temu klasztorowi obmyślali i prowent proporcyonalny szkodzie temu klasztorowi z tegoż młyna naznaczyli, któryby ich quotannis dochodził, co osobliwemu staraniu pp. posłów zlecamy. 51. Sprawa o majętność Pereinsk, zdawna do władyctwa lwowskiego należący, między IMcią p. Jabłonowskim a IMcią księdzem władyką lwowskim aby uspokojona była zlecamy upraszać J. kr. Mci pp. posłom i jeżeli deducetur, że do władyctwa należała, aby przywrócona była. 52. Z strony ksiąg ziemskich lwowskich, iż podług konstytucyej brzeskiej i laudum tutecznego rewizya ta do egzekucyej skutecznej nie przyszła, starać się mają pp. posłowie, aby

---

[1]) Jerzy II. Rakoczy. a) F. Klońskiego.

taż rewizya znowu naznaczona i przepisowanie ich znowu do effektu przyszło, także laudum i executio ratione bonorum approbowana i z tej majętności, którą trzymają do tego należący, aby na przepisowanie ksiąg koszt obracali. Toż się ma rozumieć o księgach ziemskich i grodzkich przemyskich, także sanockich, a koszt na przepisowanie, in quantum będzie potrzeba, na sejmiku relationis providebitur. 53. Lubo jawna i wiadoma wielu nam krzywda i zniesienie IMci p. Mikołaja Borowskiego, które poniósł od IMci p. Humennego przez nasłanie na dom jego kilku set ludzi, samego do więzienia wzięcie, substancyej wszytkiej zabranie, że jednak dotąd na częste nasze instancye żadnej do tego IMci p. Humennego nie ma satisfakcyej, opowiedzą IMć pp. posłowie eam oppresionem tak IMć p. Borowskiego jako i inszych obywatelów królowi JMci et ordinibus regni, prosząc, aby jakowe efficax medium rzpta obmyśliła do podźwignienia tego slachcica w jego zrujnowaniu. Więc że wielkie krzywdy od państw pogranicznych węgierskich dzieją się IMciom pp. obywatelom ziem naszych, a nawięcej dla tego, że sprawiedliwości nie czynią, komisye też nie dochodzą, dla dościa tedy prędszej sprawiedliwości będą się starać IMć pp. posłowie, aby komisye raz w rok na dzień ósmy Ianuarii w ziemi przemyskiej na miejscu wsi Krzywce w ekonomiej, a w ziemi sanockiej w Solinie pod Beskidem przez urzędników ziemskich sądowych i nie sądowych także i grodzkich, którzykolwiek się zjechać będą mogli, byle tylko trzech się z IchMciów zjechało, odprawowały się. Na które aby także ze strony węgierskiej byli powinni wyjeżdżać komisarze i wszytkie krzywdy finaliter ab utrinque decydować i uspokajać IMcć pp. posłowie króla JMci sollicite prosić będą, aby przy teraźniejszej okazyej traktatów z królem JMcią węgierskim i te sądy komisarskie certis regulis opisane były. 54. Z wielką się to dzieje opresyą i ubliżeniem prawa pospolitego, iż przywileje ad male narrata z kancellaryej J. kr. Mci na dobra różne nulla disquisitione facta, jeśli vacantia albo nie et cuiuscunque iuri subiecta wychodzą, za któremi to przywilejami nowi donatarii nullo publicae legis respectu, która iure dochodzić każdemu każe odbierają i zajeżdżają violenter, dobra sobie illegitime nadane i własnych posesorów exturbant, serio iniungimus pp. posłom, aby się tego upomnieli i prawem nowem obwarowali, aby nikt takowe otrzymawszy przywileje nie ważył się in posterum violenter et ante lucratam causam zajeżdżać i odbierać, a ktoby odebrał paenas luat, na takowychże aby mandatów w kancelaryach wydawać nie broniono, które praeiudicium że noviter stało się JejMci paniej Grabianczynej, której liquidum ius mającej na dzierzawie Mierzwice, tę dzierzawę IMć p. Piaseczyński zajechał, przeto starać się mają pp. posłowie, aby circa ius et possessionem tej dzierzawy zostawała, cassato privilegio ad male narrata obtento. 55. Takowąż i IMć p. Grodkowski dobrze zasłużony województwu naszemu obywatel ponosi krzywdę, in cuius praeiudicium et sine causa przywilej z kancelaryej J. kr. Mci wydany, przeto aby totaliter był kasowany et nullitati subsit zlecamy IMciom pp. posłom. 56. Takowąż instancyą wniosą i za IMcią p. Błazowskim, na którego dobra dziedziczne p. Iwanowski ad male narrata przywilej otrzymał, przeto aby ten przywilej jako ad male narrata otrzymany kasowany był instabunt. 57. Takowąż i za IMcią p. Stanisławem Rzeczkowskim zasłużonym dobrze w wojsku rzptej wniosą instancyą, na którym w niewoli będącym także ad male narrata p. Marczyński super omnibus bonis ius cąducum uprosił, aby tenże przywilej kasowany był instabunt serio pp. posłowie i żeby ci, którzy takowe przywileje otrzymują karani byli według prawa. 58. Iż nietylko na urzędy ziemskie, ale już na senatorskie dygnitarstwa po dwa przywileje wychodzą, tedy aby temu kancelarye zabiegały instabunt pp. posłowie. Także ci, którzy są capaces iuxta legem tychże officiorum terrestrium aby tychże urzędów nie trzymali i upomnieli się ich inter vacantes pp. posłowie. 59. Fidelitatis, wiary i stateczności ku królom pp. naszym i całej rzptej acz zawsze luculenta miasto Gdańsk praestabat testimonia, illibatae virtutis et constantiae ku rzptej będąc, ale i pod te żałosne czasy to wszytkiemu ukazało światu, iż ani potentia w desperowanych czasiech i razach ani pozorne czyjekolwiek powaby raz wkorzenionej jako ruszyć nie mogą cnoty i wiary, tak też i stateczności przełamać, wzbudza to w nas wszytkich słuszną przeciwko miastu temu chęć i gratitudinem. Zaczem zlecamy IMciom pp.

posłom, aby w ukontentowaniu in desideriis miasta pomienionego cum universa respublica ineant modos et rationes i czem może być a praesens ukontentowali sine privatorum jednak praeiudicio. In reliquo aby cedant necessitati rzptej i szczęśliwszych czasów poczekali deklarować mają pp. posłowie. 60. Nie chcąc deese virtuti i należyte onej supprimere praemia, zwłaszcza który statecznie ojczyźnie służą, chcąc ich do dalszej rzptej zachęcić usługi na indigenat p. Houerbekowi p. Piotrowi di Noies[a]) pp. posłowie pozwolą. Także p. Jurycy[b]) i p. Michalowi tudzież p. Złotorowiczowi na takoweż indigenatus i nobilitacye pozwolą, eo jednak praecustodito, aby honorum i dignitatum wedle statutu ad tertiam generationem capaces nie byli. Inni zaś w instrukcyej J. kr. Mci specifikowani tychże ozdób expectare mają, a przez ten czas virtutem suam rzptej probare. 61. Musimy indolere wszyscy, kiedy bene meriti w drzierzawach swoich od króla JMci sobie konferowanych impediuntur, jako to contigit IMci p. Stanisławowi Drogockiemu, województwu naszemu podczas teraźniejszej okazyej inkurzyi nieprzyjacielskich dobrze zasłużonemu, którego w wójtostwie Nahujowicach IMć p. Stanisław Skarszewski ekonom samborski turbuje i krzywdzi. Wniosą tedy prośbę do J. kr. Mci IchMć pp. posłowie nasi, jakoby ten bene meritus civis w starości swojej spokojnie tego kawałka chleba z łaski króla JMci i prace swojej nabytego mógł zażyć, a nadto aby takowe paenae pro temeraria litigatione o dobra J. kr. Mci założone były, jakowe są interpositae pro evocatione bonorum terrestrium in ius fisci, et omni meliori modo dopomogą temu slachcicowi IchMć pp. posłowie nasi do spokojnego dóbr tych trzymania. 62. Wniosą i za IMcią p. Kulczyckim, który usługi rzptej pilnując i żołd w wojsku prowadząc nie może być spokojny w possesyej dóbr swoich dziedzicznych, w której mu poddani J. kr. Mci w tejże wsi będący przeszkody czynią, aby tedy J. kr. Mć na uznanie tej differencyi i jako komu należy, przydał komisarza i listy pisał do IMci p. administratora na ten czas ekonomii samborskiej, aby uznaniu diferencyej tej nie był sprzeczny, i tenże IMć p. Kulczycki przez decizyą tegoż komisarza upacifikowany zostawał względem przywilejów tymże IMciom pp. Kulczyckim nadanych. 63. Piechota łanowa samborska, którą pospolicie sołtysi wyprawują, iż in privatos usus obrócona jest i pospołu z drugimi łannikami do obozu nie chodzi, upraszać będą pp. posłowie J. kr. Mci, aby taż piechota do rotmistrza tychże łanników zwyczajnego posyłana była i do obozu chodziła. Jako przeszłych czasów vicissitudo wielu miast i prowincyej dotrzymanej wiary erga rempublicam probavit virtutem, tak osobliwym sposobem miasto, Lwów eam promeruit laudem, że i wiarą ku panu i ojczyźnie a męstwem przeciwko nieprzyjaciołowi, których wojska niezliczone toż miasto pod murami swymi widziało et repressit generosissime, wszytkie adversae fortunae przetrwawszy ictus a tychże nieprzyjaciół conatus zraziwszy infracta virtute tę fortecę rzptej zatrzymało i nieprzyjacielowi, pierwszy na sobie wstręt uczyniło, jako tedy omnem gratitudinem od całej rzptej zasłużyło, tak aby desideria miasta tegoż w całej rzptej zasłużyło miejsce miały i przez nas zalecone były słuszną rozumiemy. 64. Co się tknie tedy długów in rem reipublicae przez to miasto erogowanych, skoro likwidacya onych realis będzie i generalna wszytkiej rzptej zgoda, tedy aby rekompenzę tychże długów obmyśliła rzpta postarają się IchMć pp. posłowie nasi. Więc że i na fortyfikacyej tego miasta jako metropolis Russiae wiele toti interest reipublicae i o to będą upraszać, ażeby na dokończenie takowej municyej, która bardzo wielkiego potrzebuje sumptu certa summa destinowana była. I do tego ciż IchMć pp. posłowie przymawiać się będą, ażeby suma cztery tysiące, której miasto za asekuracyą ziemie lwowskiej na piechotę pro praesidio na Lwowie zostającą pożyczyli, z proventu publicznego akcyzy według asekuracyej IMciów miastu zapłacona była. 65. Długi, których nam w instrukcyej swojej J. kr. Mć mentionem czyni, względem ustąpionych in rem reipublicae dzierzaw, aby rzpta wypłacić miała, nie widzi possibilitatem województwo nasze, zaczem też iniungimus pp. posłom, aby się ullo modo et ratione w tę materyą nie wdawali, ani pozwalali ani też assekuracyej dawali, w czem ich fidem

---

a) Noes S. b) Jurzycy F

obligatam mieć chcemy. 66. Strony zaś długów przez pp. hetmany zaciągnionych, skoro się ich realitas et necessitas pokaże i będzie dedukowana, aby co na koronną potrzebę koronni IchMć pp. hetmani zaciągnęli w Koronie, wypłacono to było, w wielkiem zaś księstwie litewskiem co przez IMciów p. hetmanów tegoż księstwa zaciągniono. 67. W oczach naszych et pessimo exemplo pod Warszawą kupców osobliwie nacyej ormiańskiej stała się dopraedatio, gdy wszytkie tychże dobra rozszarpane in praedam ludziom swawolnym poszły, przez co oni do ostatniego zniszczenia będąc wygodą zawsze wojskom rzptej i życzliwie służąc przyszli i przychodzą. Zaczem zlecamy serio IMciom pp. posłom, aby ineant cum tota republica modos, jakoby ludzie ci, tak bardzo poszkodzeni, rekompensę mogli mieć za te straty swoje. Tudzież iż na rekognicye wojsku rzptej, wygadzając potrzebie onego, nie mało w różnych towarach wydali, pobrawszy u inszych kreditorów, skąd in onere maximo zostają, bo ciż kredytorowie na nich nullo respectu (że oni dotąd satisfakcyej żadnej nie odnoszą) następują, przeto aby te długi jako naprędzej wypłacone im były et satisfacti byli, jako ludzie kupieccy i potrzebni zawsze inibunt rationes IchMć pp. posłowie. 68. Procy i ołowy, spiży, także saletry, iż to constat województwu naszemu, że z państw rzptej wywożą gdzie się ich i nieprzyjacielowi dostaje, także też per commutationem inszych towarów zajeżdżający z różnych stron nieprzyjacielskich też prochy i ołowy wywożą, dlatego aby magistratus civiles intenti na to byli providebunt per legem pp. posłowie. 69. IMci p. chorążego sendomirskiego[1]) navata belli pacisqui tempore reipublicae opera nie tylko aby satisfakcyą w słusznej dosyć i rzetelnej pretensyi swojej względem arendy starostwa wiślickiego odniósł od królestwa IchMciów godna jest, ale też aby et condigno była cohonestata praemio, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom, aby usilną i gorącą wnieśli do J. kr. Mci instancyą, żeby jako uspokojony IMć w tej swojej krzywdzie był, tak też z szczodrobliwej ręki J. kr. Mci godną mógł otrzymać zasług i prac swoich u rzptej rekompenzę. Iż delictorum paternorum pozostała posteritas jako particeps nie jest, tak też dla nich propria et concernenti frustrari nie powinna haereditate, dla tego wniosą pp. posłowie gorącą instancyą za księżną JMcią panną wojewodzianką wileńską, aby ponieważ ex ratione delicti rodzica jej paternis bonis exuta est materna, bona księżnej JejMci, która non meruit paenam, ex benignitate et clementia J. kr. Mci innodata nie zostawały. 70. Mając iustum respectum tak meritorum IMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starosty przemyskiego, jako i samej słuszności prośby IMci, ponieważ per iniuriam temporum et flammam przeszłych wojen przywileje oryginalne na wójtostwo we wsi Drozdowcach poginęły, którychby taksa tego wójtostwa deduci mogła, a teraz właśnie jak de novo zaś te dobra i wójtostwo restauruje, zlecamy to IMciom pp. posłom naszym, aby komisyę na taksowanie tego wójtostwa wyjednali i aby ta komisya lege publica konfirmowana była. 71. Miasto Przemyśl po kilka razy impetus hostiles wytrzymawszy i przez te wszytkie czasy dotrzymawszy integre miejsca tego rzptej godne osobliwego jest jako J. kr. Mci i wszytkiej rzptej tak też i województwa naszego respektu, przeto zlecamy IMciom pp. posłom, aby konstytucya sejmu przeszłego o uwolnieniu tegoż miasta od stacyej, stanowisk i przechodów żołnierskich in suo robore et effectu zostawała i teraz reasumowana była. Tudzież też, że różne w tem mieście intercedunt iurisdikcye, które z posłuszeństwa magistratus civilis, praetextu że do kogo innego należą, wyłamują się, tedy cavebunt nova lege pp. posłowie, aby też iurisdikcye ad obedientiam magistratus civilis należały i onera ponosiły, salvis iuribus quo ad proprietatem wszytkich. A że na temże mieście jako pogranicznem siła rzptej i województwu naszemu należy, przeto chcąc providere securitati i do fortyfikacyej porządnej toż miasto przywieść, zlecamy IMciom pp. posłom, aby nam approbationem laudi futuri ratione municyej tegoż miasta na sejmiku relationis przyszłym decernendi przynieśli, na którym to sejmiku z proventu tegoż miasta liberum erit nobis fortyfikacyą onego instaurare i do skutku przywieść. 72. Reasumując konstytucyą anni millesimi quingentesimi octuagesimi primi także i anni millesimi sexcentesimi trigesimi quinti o wolnościach

[1]) Marcin Dębicki generalny prowiantmagister wojsk rzptej

i libertacyach miasta Zamościa postanowioną, efficient IMć pp. posłowie nasi, aby według tych konstytucyej i nadanych prerogatyw toż miasto Zamość zostawało. 73. Lauda wszytkie względem exakcyej łanowych tak w roku przeszłym jako i teraźniejszym aby per legem aprobowane były providebunt pp. posłowie, praecavendo aby ci, którzy exakcyi pomienionych nie oddali i piechoty nie stawili ani atestacyej żadnej produkowali, tęż exakcyą w roku przeszłym uchwaloną nemine excepto wydawali. Zostawując in robore laudum nasze przeszłego sejmiku, aby ci, którzy ludzie swoje względem tej exakcyej stawiali a prima rata tylko wolni byli, ratione zaś drugiej raty, co należy aby oddali. Także i laudum ratione teraźniejszej exakcyej z łanów na piechotę pod regiment IMci pana lwowskiego oddaną, aby aprobowane było zlecamy IMciom pp. posłom. 74. A że czopowe z miasta Krosna jest w ręku i administracyej p. Wojciecha Portiusa także i akciza, tedy naszą uchwałę zgodną postanawiamy, aby tenże p. Portius na przyszłym nabliższym sejmiku w Wiszni stawił się do uczynienia rachunku praevio iuramento, wiele ten oboj prowent za administracyej onego uczynił i na co obrócił, aby na ten sejmik przyniósł sub paena in causis fisci sancita ad instantiam cuiusvis in quolibet foro repetenda, hoc praecavendo, aby tenże sam Portius żadnemi serwitoratami, które nam iurisdictiones iuxta legis praescriptum confundere nie mogą nie zasłaniał się, więc aby na potem takowych administracyej sine consensu publico ziem naszych nie podejmował się idque sub paena confiscationis bonorum ani żaden inszy plebeiae conditionis. 75. IMć p. kasztelan halicki[1]) mający we wsi Stokach dziedzicznej swojej majętności kilka poddanych królewszczyzny, in recompensam zasług IMci, aby iure haereditario mógł to mieć z łaski króla JMci i rzptej, instabunt pp. posłowie. 76. IMć p. starosta halicki[2]), który de nova radice zamek halicki jako pograniczny wielkim swym kosztem restauruje i fortyfikuje, aby cokolwiek będzie spendował na pewnych wsiach do starostwa halickiego należących miał asekuracyą, albo też żeby z publicznych prowentów teraźniejszych, to jest czopowego i akcyzy mu wypłacono, lege publica cavebunt. Także strony zamku zydaczowskiego toż inferent IMc pp. posłowie. 77. Wieś Borek z przynależnościami w pustyniach za Zbarażem leżąca, która była do stu lat dana IMciom pp. Potockim, ta acz funditus zniszczona, jednakże iż już wychodzą lata daniny IchMciom, iż zostaje ad praesens in possessione IMci p. starosty czerkaskiego[3]), będą pp. posłowie upraszać, aby ob memoriam wielkich zasług zacnego rodzica IMci prawo na tęż daninę dalej prolongowane było włożą się IchMć pp. posłowie. 78. IMć p. wojewodzic bracławski[4]), który świeżo wzięty przez Leweńców ex meritis suis i zacnego domu swego rzptej dobrze zasłużony, aby authoritate J. kr. Mci mógł być eliberowany gorąco instabunt IchMć pp. posłowie. 79. Wniosą IchMć pp. posłowie gorącą instancyą za IMcią p. Łączyńskim oberszterem J. kr. Mci, który od pierwszej młodości na krwawe ojczyzny oddawszy się usługi dotąd tejże sine intermissione statecznie pilnuje. Testes meritorum IMci przepędzone na fortecy kodackiej lata, potem zaś w ręce się nieprzyjacielowi dostawszy tot sustinuit calamitates dla ojczyzny i tyle meruit, ile razy na plac wywodzony chciał śmiercią własną testari, co własnemu jej i miłującemu należy synowi, świadczą więzy i kajdany dla tejże ojczyzny w rękach pogańskich podjęte. Nadto z roskazania J. kr. Mci z regimentem swym do Wołoch poszedłszy, tę tam służbę ex dignitate rzptej na sławę ojczyzny robiąc traktował i gdy tamten naród induit hostilitatem przeciwko rzptej, wolał stamtąd cedere z szkodą swoją aniżeli adesse temu, który na własną następował ojczyznę. Upraszać tedy będą IMć pp. posłowie J. kr. Mci, aby rationem miał zasług IMci i one praemio condigno nadgrodził. 80. Iż za merita IMci p. Liduchowskiego J. kr. Mć raczył konferować pewną daninę w ekonomiej samborskiej, instabunt IchMć pp. posłowie do J. kr. Mci, aby w tem przeszkody nie miał i aby IMć p. Skarszewski[5]), modernus possessor ekonomiej samborskiej, te dobra IMci p. Liduchowskiemu in pacificam possessionem puścił według przywileju. 81. Wnosił kwerymonię IMć p Sokalski w kole naszem, że majętność w ekonomiej samborskiej którą per arendam trzymał ante expirationem tejże arendy odebrano mu, w czem

[1]) Adam Kazanowski. [2]) Andrzej Potocki. [3]) Mikołaj Potocki. [4]) Potocki. [5]) S. Skaryszewski F.

wielką ponosi krzywdę. Zlecamy tedy IMciom pp. posłom naszym aby wnieśli instancyę do J. kr. Mci, aby pomnieć raczył na zasługi jego i iuxta adinventionem IMciów pp. komisarzów satisfactio onemu praestita była. 82. Za IMcią p. Chmieleckim, zasłużonym dobrze rzptej, wniosą instancyę IMć pp. posłowie, aby dzierzawę jego Laszki i Zeniow w lenno mu konferowane były, jako i na przeszły sejm o toż z koła naszego instancya była. 83. Wniosą także gorącą instancyą IMć pp. posłowie za IMcią p. Stanisławem Zielińskim, na którym, jako nam wszytkim constat, i z samej protestacyej przeciwko urodzonemu Władysławowi Zielińskiemu uczynionej w trybunale infamia cum approbatione niewinnie a nawet bez wiadomości jego otrzymana, aby mu glejt z kancelaryej króla IMci dla wywiedzienia niewinności wydany był. 84. Wielka i niesłychana opresya IMć p. Szymona Zaporskiego skarbnika sanockiego novo et nocivo exemplo od żołnierzów chorągwi IMci p. starosty piotrkowskiego stanęła się i wielkie krzywdy poczynione. Albowiem otrzymawszy asygnacyą na pobory ultimae rathae, które są uniwersałem J. kr. Mci et senatus consulti do decyzyi sejmu suspendowane, do tegoż IMci jako poborcy wjechali we dwór w kilkadziesiąt koni deputaci tej chorągwi, spiżarnie piwnice, oborę na ostatek i posłuszeństwo poddanych odebrali i tak oppresserunt, że IMć p. skarbnik musiał ustąpić z majętności i mieszkać w Sanoku i z małżonką swoją, której to jest a nie samego IMci p. poborcy majętność. Tedy deferent to IchMć pp. posłowie i aby karani byli instabunt. 85. Iż niektóre strony popostwa na przedmieściu tutecznego miasteczka Wiszni zachodzą diferencye, które to popostwo iure vindicare chce ksiądz Simeon Tyrawski za przywilejem J. kr. Mci sobie danym, przeto aby ta sprawa uspokojona była włożą się IchMć pp. posłowie. 86. Miasto Sanok iż do ostatniego przyszło zniszczenia, przeto aby jakiekolwiek mogło mieć poratowanie ex beneficio reipublicae postarają się IchMć pp. posłowie, tudzież też aby aprobacya laudi futuri przyniesiona była nam, które na sejmiku przyszłym relationis względem municyej tego miasta namówić mamy. 87. Miasto Krosno iż egregiam rzptej praestitit operam, resistendo mężnie następom nieprzyjacielskim i ich reprimendo zamysły, meruit słuszne i godne zalecenie, dlatego chcąc i dalej zachęcić toż miasto ad bene merendum de republica, postulata onego chętnie przyjęliśmy; mianowicie iż różne w tymże mieście zagęściły się serwitoratus in confusionem et subversionem iurisdictionis civilis, którym to serwitoratom innixi niektórzy przed urzędem miesckim ani respondere ani też onera subire chcą, dlatego aby te serwitoratus zniesione były per legem publicam włożą się w to pp. posłowie nasi. Tudzież iż nie małą przez ogień w przedmieściach swych toż miasto poniosło szkodę i częstemi chorągwi przechodzących i mających stanowiska aggravatur egzakcyami, aby eo in passu folgę mieć mogło i libertacyą zwyczajną pogorzelcom otrzymało postarają się pp. posłowie. 88. Na miasteczku Wiszni iż nam wiele należy, zwłaszcza że tam zwyczajne zjazdy nasze odprawujemy, a zaś dla spustoszenia miasteczka tego gospód wczesnych miewać nie możemy, dlatego postarają się IchMć pp. posłowie serio, aby toż miasteczko uwolnione tak od stanowisk żołnierskich jako i przechodzenia było, jako już toż miasteczko konstytucyą eo nomine otrzymało. 89. Miasto Gródek constat wszytkim jako przez Kozaki i Moskwę spalone jest, przeto aby libertacyą od podatków do lat czterech otrzymało postarają się IMć pp. posłowie. 90. Także i za miasteczkiem Starym Samborem przyczynią się, aby w teraźniejszym zniszczeniu i spustoszeniu tego miasteczka libertacyą jakąkolwiek otrzymać mogło. 91. Żydzi lwowscy iż aggravantur częstemi asygnacyami, które wypłacać sami tylko którzy we Lwowie mieszkają adiguntur, czemu sufficere propter agestatem et inopiam nie mogą, dlatego iniungimus IMciom pp. posłom, aby sposób i prawo mogło być, żeby nie sami tylko lwowscy Żydzi ad onera haec ferenda należeli, ale i ci, którzy po dobrach i miastach królewskich i dziedzicznych ziemi lwowskiej mieszkają. Do czego ten sposób upatrujemy, aby ciż Żydzi zgromadzenie sobie we Lwowie uczyniwszy i przyzwawszy wszytkich Żydów w powiecie lwowskim mieszkających sami się z sobą porachowali i komportacyą uczyniwszy postanowili, aby do Żydów lwowskich wszyscy inni przykładali się w tymże powiecie lwowskim mieszkający. 92. Ciż Żydzi że nie mało winni różnym kredytorom, przeto aby żaden nie ważył się vi et violenter na tychże Żydów następować i gwał-

tem długi wyciągać, ale ordinaria iuris via aby każdy swego dochodził cavebunt lege nova pp. posłowie. 93. Toż efficient IMć pp. posłowie, aby i Żydzi przemyscy, którzy osobne swoje zgromadzenie i komportacyą ze wszytkimi Żydami w ziemi przemyskiej mieszkającymi mają, i do których osobne asygnacye wychodzą, jako i po te lata osobno zawsze dawali wedle kwitów ich przeszłych, aby nie sami asygnacye do nich należące wypłacali, ale i wszyscy inni w ziemi przemyskiej tak w dobrach królewskich jako i dziedzicznych mieszkający, także i ziemi sanockiej z nimi się pospołu składali, że communia minus laedunt, do tego aby temuż asygnacyami nad prawo częstszemi agrawowani nie byli. 94. A co strony kredytorow, aby także jako i od Żydów lwowskich długów nikt gwałtem nie ważył się dochodzić, ale ordinaria iuris via i wedle prawa upominać się swego. 95. Tę tedy instrukcyą przez nas zgodnie namówioną IMć pp. posłom z pośrodka nas obranym oddajemy i onych, aby praw i całości ojczyzny przestrzegali bratersko upraszając, IMci p. p. marszałkowi na ten czas naszemu podpisać i do grodów ziem naszych podać zlecilismy. Działo się w Wisni dnia dwudziestego pierwszego Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Jan Wojakowski łowczy chełmski, marszałek sejmiku ziem ruskich generalnego w Wisni.

Castr. Rel. Prem. 386 p. 210—239; Castr. Leop. Rel. 406 p. 872—893; Fasc. Cop. Castr. Prem. 20 p. 1413—1460.

145.

Wisnia 25. września 1658.

Laudum sejmiku wiszeńskiego w sprawie nieprawnej elekcyi deputata na trybunał[1]).

1. My rady, dygnitarze i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo czynimy wiadomo. Gdyśmy na sejmik relationis konstytucyą sejmu blisko przeszłego na dzień dwudziesty piąty Septembris naznaczony zjechali się, oddany jest nam w kole list albo respons IMci p. Karola Franciszka Korniakta a to w tej mataryej. Iż IMć legitime i zgodnie będąc jako zwyczaj u nas deputatem na trybunał przeszły koronny obrany, gdyż sejmik na ten czas elekcyej deputackiej nie stanął[2]) i nullitas onego wszytkim nam wiadoma, IMć jednak przeciwko tymże prawom i zwyczajom naszym et ultra consensum, quo a tempore immemorabili u nas deputaci stawają, tudzież contra debitam przysięgi observantiam, pod ten czas gdyśmy za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. sejmik na temże tu miejscu odprawowali i publiczną strony wyprawy łanowej czynili obradę, nec praesumebamus tantum ausum, aby z rozerwanego cale sejmiku, auscultata publice protestatione de nullitate actus, bo i insze żadne, które namówione były, jako to poselstwo do króla JMci nie stanęły materye, miał ktokolwiek w pomienioną się ingerere deputacyą, ważył się sacrarium tegoż sądu trybunału koronnego ingredi i zasiadać. 2. Otóż zaraz

---

[1]) Sejmik ten odbył się pomyślnie; o wczesnem zbieraniu się szlachty na sejmik świadczy protestacya umieszczona pod datą 10 września 1658 w grodzie przem. C. Pr. Rel. 386 p. 585 następująca: acticanda erat protestatio per nobilem Johannem Kulczycki dictum Stokała contra nobiles Wasko patrem, Petrum atque Alexandrum filios Kulczyckie dictos Koty... ratione per ipsos eiusdem protestantis die hesterna actum praesentem praecedente, quo idem protestantans pro more libertatis equestris ordinis observantiaque legis publicae una cum caetera nobilitate palatinatus Rusiae districtus vero leopoliensis premisliensis et sanocensis ad conventum Wisnensem particularem pro eligendo deputato iudice pro iudiciis futuris tribunaliciis lublinensibus regni adfuerat, ibidemque sese modeste gesserat, post resolutionem et expeditionem eiusdem conventus circa egressum de ecclesia parochiali Visnensi, ubi eiusmodi actus publici celebrari solent praesensque celebrabatur reditumque ad hospitium suum ferme in limine portae cemeterii modo violento animo vero industrio adorsionis, impetitionis, vulnerationis et concussionis.

[2]) Obacz wyżej Nr. 139 protest. z 11. maja 1658.

zaniesiona przez braci naszych z sejmiku na ten czas powracających w ziemstwie przemyskiem protestacya, z czego będąc my żałośni i zabiegający, aby in posterum takowe się nie działy przykłady, tudzież fraterne z IMcią postępując a prawo i zwyczaj nasz wcale zachowywając[a]), na sejmiku przeszłym ziem naszych generalnym użyliśmy JWch, Wnych IMć pp. senatorów w kole na ten czas naszem jak i teraz niektórych z IchMciów będących, to jest JWielebnego IMci księdza Tarnowskiego arcybiskupa lwowskiego, JW IMć p. Andrzeja Maksymiliana Fredra kasztelana lwowskiego, WIMć p. Zygmunta Fredra kasztelana sanockiego i WIMci p. Adama Dzierzka kasztelana rospierskiego, aby IMciowie publico sejmiku tegoż nomine napomnieli IMci i od zaczętej rewokowali funkcyej. 3. A iż jednak IMć contemptis legibus auctoritatem trybunału koronnego laedendo et securitatem onego violando, spreta fraternae facilitatis[b]) contestatione, vilipensa JWnym Wnych pp. senatorów starszych braci authoritate et persuasione nic nie uczynił, zaczętą przeciwko zwyczajom naszym continuat sessią, bale nadto w tymże liście swoim w kole naszem czytanym evidentissime illudendo et laedendo braci, superbam[c]) patrati ausus wyraził gloriationem et leviter traktuje[d]), przeto jako IMć przeciwko prawom i zwyczajom naszym et e contra consensum w tę się ingessit deputacyą, tak pro iudice nostro na tamtym placu jako non agnovimus IMci tak nec agnoscimus nec agnoscemus, owszem[e]) że IMć contra bonam fidem et in elusionem nas i prawa pospolitego processit declaramus. Protestacyą braci naszych w ziemstwie przemyskiem przeciwko temuż IMci p Korniaktowi uczynioną ratihabemus a nadto salvam viam każdemu z nas agendi z IMcią et publicandi hanc IMciów pp. senatorów naszych i całego województwa dignitatem et iniuriam tudzież laesionem authoritatis tribunalitiae vindicandi in foro competenti processu iuridico sobie zostawujemy et unanimi statuto decernimus actus et consensus nostri moderni praesentis vigore, zlecając IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu, aby tę uchwałę naszą ręką swą podpisawszy cuicunque z IchMciów pp. braciej requirenti bez omieszkania wydał i do grodu podał. 4. Działo się w Wiszni na sejmiku relacyjnym die 25 Septembris anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Alexander z Jastkowa Jastkowski sekretarz J. kr. Mci marszałek sejmiku wisninskiego.

Castr. Prem. Rel. 386 p. 765—767. Fasc. Cop. C. Prem. 20 p. 1945—1946.

146.

Wisnia 25. września 1658.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relationis pro vigesima quinta Septembris złożony do Wisni[1]) zgromadzeni takąśmy zgodę unanimi consensu postanowili i uchwalili. Naprzód stosując się do generalnej wszech stanów zgody a chcąc toto conatu subvenire ojczyźnie i onę od ciężkich wojsku winnych długów eliberare i rycerstwo do dalszej rzptej przychęcić usługi, na zapłatę onemu według ordynacyej sejmowej (z samej tylko relacyej IMciów pp. posłów, nie mając konstytucyi, co in sequellam na potem nie ma puść) authoritate legis in modo contribuendi mając potestatem sumę dwudziestom półszostom poborom sine abiuratis korespondującą takowym sposobem wydać pozwalamy. 2. Ziemia lwowska, iż nie może przez dewastacyą nieprzyjacielską samymi poborami takowej wypłacić sumy, postępujem poborów dziesięć sine abiuratis a zaś in supplementum półszesnastu poborów akcyzę we wszytkich in genere miastach, miasteczkach tak J. kr. Mci duchownych

---

[1]) Vol. l. IV 575 czytamy: sejmik relationis die 27 Septembris w Wisni; zapewne przez omyłkę zamiast 25 Septembris.

a) F. zachować chcąc. b) P. felicitatis. c) P. super tam. d) P. tracturam. e) P. w czem.

i świeckich jako i slacheckich, także słobodach i wsiach, w których plebeii piwa warzą podług konstytucyej 1629 nie tylko a victualibus et liquoribus, ale od towarów wszelakich et omni mercatura atque re vendibili według teraźniejszej konstytucyej ad revocationem eiusdem postanawiamy, deklarując pensionem a vendentibus towarów, a victualibus zaś ab ultimis consumentibus po dwa grosza od złotego. Której akcyzy według konstytucyej żaden cuiuscunque status et praeeminentiae uchronić się nie będzie mógł. Dlaczego kupcy szoci, kramarze wszelakich towarów regestr prawdziwy z podpisem rąk swoich iudicio moderno terrestri tribunalitio causarum fisci oddać mają i według tego regestru akcyzę jako i insi wszyscy do rąk IchMciów pp. administratorów płacić powinni będą. A żeby tego prowentu nikt się nie uchraniał, tedy targi jeśliby kto chciał we wsi przy kościele stanowić sobie, tedy one praesenti laudo sub amissione rerum znosimy, zlecając tego exekucyą officiis castrensibus postanawiamy, sub paenis in novella constitutione descriptis a to non obstantibus quibusvis libertationibus. Reassumimus także do wypłacenia tych poborów legem sumptuariam według dawnych praw; także wkładamy na kupców, aby podług uchwały inszych województw od faktorów co na miejscu samych kupców zawiadują sklepami, materyami i różnymi towarami, na każdego ex persona sua zł. dwanaście, od czeladzi zaś kupieckich, którzy się za towarzysze liczą po zł. trzy, od mniejszych faktorów albo chłopców po zł. półtora; od wszelakiego zaś rzemiosła towarzyszów po złotemu jednemu, od chłopców znowu ich po gr. piętnaście. Od drążników, którzy prędki zarobek mają po złotemu na wszytkie także pobory pro una vice płacić mają. Od innych zaś luźnych piwowarów po gr. dwanaście na wszytek pobór, gdzie cechu nie mają a od mniejszego obeścia ludzi, to jest u sznachtów, przekupek, woźnic, parobków, szynkarek, kucharek, więc żydowskiej czeladzi chrześcian, które magistratus kożdej iurisdikcyej sub iuramento super officium suum praestito spisać i IMci p. instygatorowi powinien będzie oddać postanawiamy. Insuper na założenie tych defektów aby mogła te tak wielkie sumy wypłacić na impossessionatos cuiuscumque status, sexus et conditionis ziemie swojej lwowskiej commorantes ludzi, ponieważ i oni in defensione reipublicae includuntur i beneficio onej zażywają rozmaitych sposobów fruktyfikujących, jako wyderkaffów, interesów, handlów, z czego żyją i bogacą się, aby od sta zł. po zł. trzy na wszytkie pobory pro una vice sub paena confiscationis bonorum et summarum omnium zapłacili. Także i Żydów lwowskich aby się do tej przyłożyli kontrybucyej według ordynacyej trybunału ziemskiego wkładamy. Kupcom zaś sub paenis in legibus descriptis, aby pretia rerum podwyższać i ludzi depaktować nie ważyli się iniungimus, gdyż in tali necessitate ojczyzny ku ratowaniu onej kożdemu sobie ciężko uczynić przychodzi. In supplementum także poborow tych ordynujemy czopowe, furmankę, czwarty grosz (o którem województwu naszemu i każdej ziemi non constat, gdzie się obracał, czego sądy trybunału ziemskiego fisci pilno uczynić inkwizycyą mają) w mieście Lwowie i we wszytkich jego iurysdykcyach, także miastach, miasteczkach, słobodach J. kr. Mci duchownych i szlacheckich, także i wsiach, gdzie plebei piwa warzą, non obstantibus iisdem libertationibus. Ordynujemy także tegoż czopowego retenta z miast miasteczek które nie oddali a die prima Aprilis praeteriti ad diem primam Octobris anni praesentis przyłączamy. Nadto retentów inkludujem do suplementu tychże poborów, tych którzy nie stawili łanowego na pospolite ruszenie i tych co względem różnych laud contentis dosyć nie uczynili. Wzajemnie i IchMciów pp. administratorów akcyzy i czopowego abo sukkolektorów IMciów, którzy ante ordinationem reipublicae one trzymali nie zasłaniając się żadnymi kontraktami rachować i sprawić się, także i retenta wnieść mają coram eodem iudicio tribunalitio terrestri fisci. Exactores także pieniądzy na prowiant ordynowanych do takowejże należeć będą kalkulacyej i tak de retentis jako de expensis respondere będą tamże adstricti. A exekucyą urzędy grodzkie tak przeszłych jako i przyszłych retentorów także i miejskie ad instantiam instigatoris uczynić będą powinni sub paenis in legibus descriptis. Do których wybierania podatków z ziemie lwowskiej z pośrodku siebie tych IchMciów użyliśmy. Naprzód do wybierania dziesięci poborów sine abiuratis poborcę IMć p. Józefa Swirskiego podczaszego czerniechowskiego, który praevio według konstytucyej iuramento te pobory we Lwowie

wybierać zacząć ma a die 15 Octobris i tę ekzakcyą kontynuować przez niedziel trzy. Salarium po groszy sześć od złotego onemu postępujem. A wybrane sumy co miesiąc IMć p. poborca do rąk i depozytu IchMciów pp. szafarzów, to jest WIMci p. Mikołaja Bieganowskiego, kasztelana podlaskiego i IMci p. Piotra Ożgi podkomorzego lwowskiego, praeviis quietationibus autenticis, oddawać będzie, które poborowe sumy IchMć pp. szafarze z innemi, które na te pobory złożone będą, propter maiorem securitatem et in omnes casus, które humanitus accidere zwykły, u siebie deponowane na komisyą zapłaty wojsku, gdzie na ten czas od J. kr. Mci złożona będzie, sumptu et opera IMci p. poborcy wystawione być mają. IMć p. poborca zaś ziemie naszej lwowskiej według deklaracyej na sejmie od IchMciów pp. posłów na sejmie uczynionej, nie na trybunale radomskim, ale na tejże komisyej rachować i sprawować się będzie powinien. 2. Ziemia przemyska zaś iż wzajemnie przez nieprzyjaciela koronnego jako i ciężkie wojsk przechodzących egzakcye majętności jedne in maximam przyszły ruinam, drugie paenitus zniszczone zostały in alleviamentum onych, reasumując wszytkie w ziemi lwowskiej in quantitate et qualitate sposoby i akomodując ductam proportionem miast i miasteczek w ziemi naszej przemyskiej, także kupców i faktorów takowe do wypłacenia wzwyż mianowanych poborów przedsiębierzemy sposoby. Dwadzieścia i dwa poborów sine abiuratis ex contributione agraria do rąk p. poborcy swego oddać submitujemy się. Na półczwarta zaś pobora ordynujem retenta przeszłych poborów, akcyzę teraźniejszą, która currere ma po miastach, miasteczkach J. kr. Mci, duchownych, slacheckich jako ekonomicznych, nullis paenitus exceptis, według ordynacyej sejmowej, a rebus, victualibus et utensilibus, jako się wyżej namieniło. Residuum czopowego ad primam Martii arendowanego, retenta łanowe, krakowskie, żwanieckie, konne jako i teraźniejsze, in vim pospolitego ruszenia za uniwersałem J. kr. Mci uchwalone piesze, także czopowe w sołtystwach, wójtostwach, łannictwach, które plebei a nie szlachta trzymają, furmankę, czwarty grosz, retenta wszelakie akcyzy, tak z dóbr dziedzicznych jako i innych od skarbu per administrationem konkredowanych, którą possessores i haeredes privata authoritate wybierali także i administratorowie administrowali, praevio sukkolektorów IchMciów super regestra iuramento de quantitate et tempore jej wybierania na przyszłym trybunale ziemskim fisci liquidandis a na też sądy comportandis. Także reasumując konstytucyą anni 1613 o nobilitowanej szlachcie uchwalonej, którzy według niej powinni będą in duplo de suo, a nie z poddanych których mają in possessione sua te pobory zapłacić, aby te wszytkie sumy in unum coadunatae, półczwarta poborów ad completionem poborów dwudziestu i półszosta na sejmie pozwolonych sine abiuratis adimplere mogli. Do wybierania tych poborów ex medio sui IMci p. Piotra z Goraja Gorajskiego podczaszego chełmskiego użyliśmy, który praevio iuramento w grodzie przemyskim a die vigesima nona Octobris przez cztery niedziele wybierać i swoją kontynuować sesyą powinien będzie, któremu salarium także jako i we lwowskiej ziemi pozwalamy, które odebrane sumy in depositum sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego przemyskiego, w czem fidem IchMciów pp. sądowych obligujem, oddawać powinien będzie, czemu IchMcie attendere mają, aż do wyliczenia i oddania komisyej przyszłej pieniędzy, a to ma być kosztem et opera IMci p. poborcy. 3. Ziemia sanocka zaś, nie mając takowych jako inne ziemie media do suplementowania dwudziestu pół szostu poborów a mianowicie w tak wysokiej simpli naznaczonych, tedy dwadzieścia i cztery poborów na dwie racie sine abiuratis wydać pozwalamy, a in supplementum półtoru poborów ordynujem residuum contributionis na łanową piechotę na świeżo przeszłym sejmiku za uniwersałem J. kr. Mci uchwalone, także i inne wszytkie zatrzymane różnemi czasy kontrybucye laudis suis postanowione, (oddawszy jednak do wydanych piąciu tysięcy zł. p. na piechotę łanową IMci p. Andrzejowi Maksymilianowi Fredrowi kasztelanowi lwowskiemu reszty należącej zł. pięć set) do rąk IMci p. poborcy na tym sejmiku do pierwszej raty obranego przyłączamy. Naznaczamy retenta akcyzy przeszłej i akcyzę co teraz currere ma, której cokolwiek się przed oddaniem poborów wybierze, IMć p. administrator do rąk IMci p. poborcy pierwszej raty, praevia quietatione autentica, oddać powinien będzie. Inkludujem

szose i inne kontrybucye miejskie, które w poborach miasta wydają, a te podobne półtora[a] poborom, ponieważ nobilitas tylko z łanów powiatowe[b] pieniądze wydawać ma, aby i z tych szosów miejskich te półtora pobora suplementować się mogły, także płacenia od sum pieniężnych wszelkich fruktyfikujących i arendownych wedle laudum około wyprawy łanowego pod Żwaniec i gdzieindziej. Od sum zaś na handlach i interesach będących, wedle postanowienia ziemie lwowskiej, przyłączamy osoby luźne, hultaje, secundum constitutionem ani 1629; donatywę przytem od kupców tych co do Węgier jeżdżą, abo samych Węgrów, aby krom akcyzy po taleru od beczki wina dawali uchwalamy. W innnych także akcesach i suplementowaniu tych poborów te wszytkie postanawiamy media jako i ziemia lwowska i przemyska, także sposób dochodzenia i exekucyą per officia castrensia et magistratus reassumimus. In quantumby zaś ten suplement na defekt półtoru poborów uchwalony excederet sumę tychże półtoru poborów, to wszytkie residuum IMć p. poborca pierwszej raty, do którego exakcyej to będzie należało, na przyszły którykolwiek sejmik przywieść i do dyspozycyej sejmiku wydać powinien będzie. Czopowe także furmankę (i czwarty grosz, ponieważ non constat gdzie się obraca) tak ordynujemy i puszczamy to in administrationem IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemie naszej sanockiej do roku zupełnego, która administracya ma się poczynać a die prima Octobris anni praesentis a kończyć się będzie na takowyż dzień in anno futuro 1659. Które to czopowe in supplementum poborów obracać się ma, wyjąwszy miasto same Sanok, którego także czopowe in fortificationem onegoż do lat czterech cedere ma, co każdego roku sąd ziemski rewidować powinien będzie, hoc addito, że do tej fortyfikacyej każdy mieszczanin kamienia wóz raz na tydzień powinien będzie przywieść. Do takowych tedy rzptej wybierania podatków obraliśmy do pierwszej raty dwunastu poborów i do tego suplementu albo i retent czopowego przeszłego, in vim półtoru poborów obmyślonych podatków, IMć p. Jana Dzięciołowskiego, który praevio iuramento w Sanoku a die vigesima prima Octobris swoją exakcyą pocznie ad diem undecimam Novembris continuando. Do drugiej zaś raty IMć p. Hieronima Odrzechowskiego, który swoją exakcyą także ad diem 12 Novembris pocznie ad diem secundam Decembris kontinuować onę będzie powinien. A salarium zwyczajne jako i w inszych pomienionych ziemiach po groszu od zł. mieć będą. A in depositum sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego sanockiego sumy oddawać i securitatem sumptu suo prowidować, tak jako w lwowskiej i przemyskiej ziemie. 4. Które to in genere wszytkie retenta ziem województwa naszego lwowskiej, przemyskiej i sanockiej poborów łanowego in supplementum poborów od nas uchwalone i wyżej wyrażone aby się mogły wynaleść i werifikować a retentores ad exolvendum przywieść, stosując się ad mentem świeżo przeszłej konstytucyej trybunał ziemski województwa naszego fisci postanawiamy, czas i miejsce każdej ziemi zwyczajne Lwów, Przemyśl i Sanok do sądzenia praefigendo, w ziemi lwowskiej pro die septima Octobris, w ziemi przemyskiej pro die 12 Novembris, w ziemi zaś sanockiej pro die 26 Novembris anni praesentis naznaczamy, który przez niedziel trzy trwać ma. Na który trybunał wszyscy retentores wyżej wyrażonych poborowych podatków akcyzy, łanowego, konnego i pieszego, prowiantowych kontrybucyi, czopowego privata authoritate akcyzy w miastach, miasteczkach dziedzicznych exactores i ich succolectores praevia adcitatione od IMciów pp. instygatorów każdej ziemi comparere mają sprawić się i tę exakcyą iuramento komprobowaną realiter na tenże trybunał do rąk na to deputowanych IchMciów każdej ziemi oddać powinni będą i paenis arbitrariis sądu trybunału ziemskiego de retentoribus podlegać mają. A urzędy grodzkie i miejskie dekretów tych exekucyą według prawa czynić powinni będą sub paenis in lege descriptis. 5. A iż województwo nasze ruskie a mianowicie ziemia przemyska dla zrujnowania zamku (na którego rewizyą z IchMciów pp. deputatów z tego trybunału ziemskiego dwóch naznaczamy) wzięło sobie miejsce sądzenia tych sądów do braci, tedy deklarujemy, iż IMć pp. deputaci województwa naszego na te sądy od nas obrani przemyscy na ratuszu, lwowscy i sanoccy lub w zamku lub na ratuszu,

a) połosma w S. tudzież w P. b) P. prowiantowe.

ubi commodior locus będzie zasiadać i praevio iuramento przez kożdego z IMciów etiam iuratos officiales super hunc actum, forma iuramenti deputata trybunału radomskiego, sądzić mają, a dekreta ich sąd ziemski connotare ma. Salarium każdemu z IchMciów, którzy sądzić i zasiadać będą po zł. stu ex retentis naznaczamy, absentia unius duorum triumve non obstante. Do której funkcyej IchMciów uprosiliśmy, z ziemie lwowskiej przy sądzie ziemskim Wnych IMć p. Mikołaja Bieganowskiego podlaskiego, IMć p. Adama Dzierzka rospierskiego kasztelanów, IMć p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMć p. Olbrachta Krosnowskiego stolnika podolskiego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, IMć p. Wojciecha Morawca zydaczowskiego, IMć p. Jana Morawca łukowskiego podstolich i IMć p. Szymona Olewińskiego wojskiego lwowskiego; z ziemi przemyskiej zaś do sądu ziemskiego i do urzędu grodzkiego IMć p. Aleksandra z Jastkowa Jastkowskiego sekretarza J. kr. Mci, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego, IMć p. Michała Nowosieleckiego i IMć p. Szeptyckiego; z ziemi sanockiej także przy sądzie ziemskim i urzędzie grodzkim IMć p. Aleksandra Ustrzyckiego, IMć p. Krzysztofa Stana, IMć p. Piotra Krasowskiego, IMć p. Stanisława Gorajskiego. IchMciowie zaś pp. instygatorowie, którzy wzajemnie mają być przysięgli, z ziemi lwowskiej IMć p. ... Poniatowskiego, z ziemi przemyskiej IMć p. Stanisława Pakosza, z ziemie sanockiej IMć p. Stanisława Cebrowskiego wojskiego stryjskiego naznaczamy. Wszytkie tedy tak per decreta windykowane sumy jako i sponte a retentoribus oddane wyżej pomienionych podatków, aby się mogła kwota wiedzieć wybranych retent do IchMciów pp. poborców w przemyskiej i sanockiej ziemi a we lwowskiej do rąk IchMciów pp. szafarzów przez ręce IchMciów pp. instygatorów, praeviis quietationibus, oddawane być mają. 6. Akcyza, nowy rzptej podatek ex consensu ordinum uchwalony, in subsidium poborów na zapłacenie wojsku od nas ordynowany a jako ma być w miastach i miasteczkach tak J. kr. Mci duchownych i świeckich i ekonomicznych jako i dziedzicznych nullis paenitus exeptis prawem określony, że ma tu w ziemiach województwa naszego currere uchwalamy. A żeby się mogło województwo nasze uformować de quantitate proventus in administrationem one puszczamy, która ab omnibus rebus victualibus et utensilibus po dwa grosze od złotego nemine excepto według konstytucyej świeżo przeszłego sejmu i wyżej wyrażonych circumstancyi wybierana być ma a die prima Octobris aż do przyszłego sejmu. Do której administracyej akcyzy we lwowskiej ziemi WIMci p. Mikołaja Bieganowskiego kasztelana podlaskiego, IMć p. Piotra Ożgę podkomorzego, IMć p. Stanisława Rzewuskiego sędziego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego i IMć p. Szymona Olewińskiego wojskiego lwowskich; do administracyej zaś czopowego IMć p. Stanisława Rzewuskiego sędziego lwowskiego, IMć p. Olbrachta Krosnowskiego stolnika podolskiego, IMć p. Morawca podstolego zydaczowskiego, w ziemi przemyskiej administratorów od akcyzy IMci p. Andrzeja z Nowotańca Stana podkomorzego sanockiego, w sanockiej zaś IMć p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej obraliśmy. Którzy IMć pp. administratorowie kożdy w swojej ziemi seccundum praescriptum constitutionis swoją administracyą exequi mają a die prima Octobris aż do przyszłego sejmu. Którą exakcyą fidelitati et diligentiae sub fide honore et conscientią commitimus aż do wyraźnego prawa, gdyż non constat jeżeli do przysięgi obligantur, co exequi będą powinni praescripto constitutionis mediante. Przy tem IMcie attendere mają, aby magistratus i ich superintendentes ludzi ubogich nie depaktowali (a mianowicie gdy przywieziony do miasta towar spieniężon nie będzie takiej nie podlegali żadnej exakcyej, co się ma rozumieć o chłopach mianowicie de victualibus). Delinquentes in officio, na którychby skargi były, obligujemy, aby IMcie karali i sprawiedliwość czynili względem depaktacyej, o co, gdy się secus działo per conniventiam IMcóiów pp. administratorów salvam viam agendi in quovis foro inter causas fisci kożdemu zachowujemy. A że jako w inszych podatkach prawem uchwalonych tak i akcyzie za dispozycyej skarbowej wielkie przeszkody w wybieraniu od dzierzawców haeredibus, starostów i ekonomów impedimenta działy się, tedy ponieważ już prawem ten podatek jest nemine excepto obwarowany, cavemus, aby żaden z pomienionych IchMciów nec per se, nec per suas quasvis submissas et subordinatas personas quovis modo exakcyej onej IchMciom pp. administra-

torom i jego sukkolektorom jako akcyzy tak wszelakich retent wybierać przeszkadzać nie ważyli się i owszem officiis castrensibus et magistratibus exekucyą czynić dopomagali sub paenis de retentoribus sancitis et paena duorum millium marcarum. 7. Prowiant z ordynacyej świeżo przeszłego sejmu wojsku obmyślony ze wszytkich in genere dóbr tak J. kr. Mci, duchownych, świeckich ekonomicznych jako i dziedzicznych po półosma złotego z łanu cum abiuratis a na IMci p. generała prowiantu według konstytucyi po trzy grosze z łanu, lubo to przy tak wielkich rzptej podatkach i często przechodzącego żołnierza angariach, co cum summo gravamine poddanych naszych być musi, amore jednak patriae życzyło sobie województwo nasze in tempore constitutione praefixo wydawać, ale że czas wydania anticipavit relationis sejmik teraźniejszy, tedy onego wydania we lwowskiej ad diem 15 Octobris, przemyskiej i sanockiej ziemiach ad diem 24 eiusdem prolongując wydać submitujemy się, którego exakcya przez trzy niedziele trwać ma secundam abiurata teraźniejsze, które we lwowskiej ziemi mają pość według kwitów IMci p. wojskiego lwowskiego, ale każdy według laudum przeszłego kto iuramentum sub conscientia non confirmavit, teraz to praestare był adstrictus. Do tej funkcyej wybierania prowiantu województwa naszego IMć p. Kaspra Wojakowskiego podsędka ziemie przemyskiej, postępując mu kwitowego z łanu po groszy piętnastu uprosiliśmy. A że ziemi lwowskiej ten prowiant w odległości miejsca do tych dwóch ziem comportare trudno, tedy tamże do wybierania onego IMć p. Marcina Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskiego uprosiliśmy, który wybrany do rąk IMci p. podsędka praevia quietatione authentica oddać powinien będzie. Na którą exakcyą IMć pp. magisterprowiantowie ze swymi sukkolektorami przysiądz iuxta nexum constitutionis powinni będą, obligując przytem IchMci, aby tę exakcyą wybraną, jeżeli insze województwa wydawać jej nie będą, przy sobie ad dispositionem nostram zatrzymali a z wybranej dostateczny rachunek przed nami uczynili. 8. Ponieważ IMcie pp. posłowie przynieśli nam approbationem laudorum a specialiter na fortyfikowanie miasta Przemyśla ziemi naszej reclinatorio stanął consensus ordinum, na co nie po jeden kroć na zjazdach naszych zawodziliśmy się; co iż do tych czas do efektu przyść nie mogło, a jako nam siła na tem należy periclitantibus reipublicae temporibus doświadczyliśmy, przeto chcąc tak legis jako i necessitatis do skutku przywieść negotium, te uchwalamy autoritate sejmu et conventus praesentis mediante sposoby. Naprzód aby miasto Przemyśl ze wszytkiemi swemi attinentiis żadnej nie excypując jurysdykcyej Przedmieściem, Zasaniem, Podzamczem, Garbarzami na tę złożyli fortyfikacyą zł. p. dwa tysiąca, z których tysiąc zł. wydadzą pro die 20 Octobris a drugi tysiąc pro die 24 Novembris anni praesentis. Żydzi zaś przemyscy, ponieważ jeno teraz same pogłówne in vim podatków dać mają a żadnym extra ordynaryjnym podatkom nie podlegali, które każdy status tych czasów ponosić musi, ze swym powiatem do Przemyśla należącym, to jest nietylko tymi, co in circulo miasta, ale co i po inszych miastach i wsiach degunt, drugie dwa tysiąca zł. p. pro una vice, w których wybraniu sami swem prawem attendere mają, a Żydzi starsi przemyscy o to odpowiedać muszą i wypłacić intra decursum quatuor septimanarum a data praesenti powinni będą. A że ex consuetudine et usu recepto zawsze Żydzi in circulo miasta Przemyśla mieszkający do każdej kontrybucyej miejskiej się przykładają in tertia parte, a teraz in media parte płacić mają eo respectu, że się insi Zydzi powiatowi do tego przykładać muszą, nie ma im do inszych to praeiudicare kontrybucyi. Z osobna wkładamy na kamienice slacheckie fruktyfikujące, aby z każdej possessores a nie arendarze po zł. sześćdziesiąt, non obstantibus quibusvis contractibus między tymiż, zapłacili. Z domów zaś duchownych i władyczych po zł. dwadzieścia w czasie także wzwyż mianowanym dawać będą powinni, a to sub paenis de retentoribus w prawie dawnem i teraźniejszem sancitis. Czego wszytkiego tak na mieszczanach jako i Żydach przemyskich i innych extra civitatem według regestru od nich podanego IMć p. Pakosz instygator ziemie naszej dochodzić et executorem ab officio castrensi et magistratu urgere powinien będzie. A officium castrense et magistratus takowe irremisibiliter czynić będzie exekucye sub paenis in legibus antiquioribus et novella constitutione descriptis. Przy tem unanimi consensu et concordibus votis pozwalamy, aby

przy dwóch groszach akcyzy, która się w Przemyślu będzie wybierała z osobna, trzeci grosz in eodem vigore jako i akcyza wybierana będzie, od każdej także rzeczy victuali et utensibili przez sukkolektora na to deputowanego iuratum wybieramy i do rąk IMci p. superintendenta fortyfikacyej niżej mianowanego wydany był decernimus, a to wszytko na fortyfikacyą cedere ma. Dajemy tudzież potestatem temuż IMci p. superintendentowi vigore laudi praesentis z sejmu aprobowanego, aby wszytkie obstacula które przeszkadzają do fortyfikacyej w sadach, domach, gruntach jako duchownych tak i inszych privatorum mógł libere amovere, ponieważ się to dzieje in vim boni publici. Miasto także powinno będzie raz na tydzień szarwarkiem robić po jednemu z domu wysełając z hakami, rydlami, jako roskazano będzie, w czem magistratus ma być IMci p. superintendentowi posłuszny, sub paenis contra negligentes officiales et denegata executione descriptis. Drzewa także do fortyfikacyej potrzebne na palisady i słupy z lasów starostwa przemyskiego wywiezione być mają, czego żaden impedire nie ma, sub paena mille marcarum ad instantiam instigatoris in officio castrensi repetenta. Do której fortyfikacyej uprosiliśmy JWIMci p. Andrzeja Maximiliana Fredra kasztelana lwowskiego, aby operam i superintendencyę raczył adhibere. A iż magistratus przemyski przez lata pewne z proventu akcidencyi na potrzeby miasta należących nie rachował się pospólstwu, tedy ad instantiam instigatoris na przyszłym trybunale powiatowym fisci peremptorie stanąć i rachować się mają; a cokolwiek się u nich znajdzie, to ma być na fortyfikacyą oddano do rąk p. superintendenta przez ręce IMci p. instygatora. A że domniemawamy się przy tem, że wyżej pomienione sposoby na zupełną fortyfikacyą nie wystarczą, tedy nie czyniąc sobie oraz ciężko, objecujemy to między sobą znowu na przyszłą wiosnę za pierwszą sejmikową okazyą dostateczny koszt ad continuandum opus zaczętej obrony obmyśleć. Interea z pomienionego proventu jako wystarczy ma się fortyfikować. Co żeby mogło być bez wszelkiego wojsk przechodzących impedimentu, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego list do IMciów pp. hetmanów koronnych napisać, prosząc, żeby według teraźniejszej konstytucyej miasto Przemyśl od stanowisk, stacyi, chlebów, przechodów wolne zostawało i w kole generalnem rycerskiem rospuszczeniu obozu zalecone było. 9. Wzajemnie i Sambor aby zaczęte opus w fortyfikowaniu dokończone było uchwalamy, żeby także przy akcyzie trzeci grosz na tęż fortyfikacyą wybierany był, gdzie magistratus przysięgłego ma deputować exaktora, który rachunek i pieniądze temu co fortyfikacyą zawiadować będzie oddawać ma. 10. Względem pieniędzy na piechotę łanową w ziemiach województwa naszego uchwalonych, iż nobis constat, że jeszcze onych nie wszyscy wydali tak z łanów jako i z miast także i od sum pieniężnych, przeto mając aprobowaną tę uchwałę z sejmu przeszłego zlecamy to tymże IMciom pp. exaktorom, którzy zaczęli to wybierać, aby każdy z IchMciów w swojej ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej wydawszy uniwersał kontinuował tę exakcyą. Skąd wybrawszy pieniądze, iż jeszcze nic oddano z całego województwa na piechotę JWIMci p. kasztelana lwowskiego sumy zł. tysiąc ośmset czterdzieście i pięć, tedy według proporcyej co na każdą ziemię przychodzi porachowawszy IMć p. exaktor lwowski do rąk IMci pana lwowskiego zł. półpięta sta, z ziemi przemyskiej wyda zł. dziewięć set, a zaś IMci p. exaktor sanocki wyda ostatek to jest zł. pięć set. Co zaś zostanie nadto sumy z reszt wybranych przy IMciach pp. exaktorach, tedy w każdej ziemi IMć p. exaktor na przyszłym trybunale powiatowym delatę przez sukkolektora swego poda, aby sub paenis arbitrariis koždy z pp. retentorów wydawał to łanowe, inkludując w to i ekonomią samborską. A iż IMć p. Aleksander Jastkowski ex gremio nostri na przeszłym sejmiku za uniwersałem J. kr. Mci złożonym był deputowany do wybierania przeszłego łanowego tylko na dwie niedziele a przyszło mu dla nierychłego wydawania dalej przez niedziel kilkanaście continuare sessionem i teraz znowu mu ją renovare et continuare przychodzi, co jako przedtem z sumptem jego było i teraz być musi, tedy in vim eiusdem sumptus i szkód które poniósł pozwalamy salarium z tychże retent zł. p. tysiąc. A z wybranych przeszłej łanowej exakcyej i teraźniejszych retent, według przeszłego laudum, tu na sejmiku naszym którymkolwiek nie gdzie indziej rachunek uczynić będzie powinien. 11. A iż w województwie naszem zagęściły się retenta wszelkich po-

datków tak per publicas jako i particulares uchwalone leges jako to poborów łanowego, czopowego i innych, tedy in posterum ad declarandum tych innocentiam, którzy aequalitati a) et legi publicae satisfaciunt, obligujemy fide honore et conscientia pp. exaktorów naszych teraźniejszych kontrybucyi, aby przy oddaniu delaty oraz regestr podali per oblatam do grodów, tak tych, którzy podatki oddawali, jako i tych co nie oddali. Także aby przy odbieraniu poborów od każdego poddanych naszych, któryby szkody poczynione od wojsk przeehodzących na regestrze swym produkował, w regestr konnotował a wpisanego per oblatam do grodu przy regestrach poborowych podał tymże obligiem honoris fidei et conscientiae obstringimus. 12. A że ob defectum konstytucyi dostatecznej co na sejmie stanęło nie mogliśmy mieć informacyej, a jako nas dochodzi, że wiele rzeczy ultra mentem et consensum tak też ultra notitiam IMci pp. posłów stanęło, przeto warujemy sobie, iż na blisko przyszłym da Bóg sejmiku, cokolwiekby praeiudiciosum libertatibus stanęło, wolno będzie nam jako publice protestari, tak też aby zniesiono było na sejmie da Bóg przyszłym promovere. A że miasto Lwów przywilej nowy konstytucyą aprobowany na tymże sejmie otrzymało, tedy na przyszłym da Bóg sejmiku produkować go ma, jeżeli co nocivum libertatibus nostris i ziemi lwowskiej praeiudiciosum nie otrzymało; z strony którego fortyfikacyej i zamku żydaczowskiego na przyszłym trybunale ziemskim fisci inibit ziemia lwowska rationes. Także rewizya ksiąg ziemskich lwowskich i zydaczowskich ma podczas sądów trybunału ziemskiego skarbowego effectum sortiri i jeżeliby dobra per executionem podane non sufficerent sumptui do przepisowania ordynowanemu, tedy na tymże trybunale ma być obmyślany. Wzajemnie na przepisanie ksiąg ziemskich przemyskich z retent jakichkolwiek IMć p. instygator przemyski ma dać zł. dwieście a na grodzkie przemyskie, przez dwóch IMciów pp. deputatów z teraźniejszego ziemskiego trybunału rewizyą naznaczamy. Takoważ i w ziemi sanockiej ma być rewizya i obmyślany na przepisanie sumpt. IchMć OO. Bernardyni konwentu przeworskiego, iż deligentem przez te niebespieczne czasy oświadczyli w przechowaniu ksiąg ziemskich przeworskich operam, tedy in vim recompensae naznaczyliśmy od IMci p. instygatora przemyskiej ziemi z retent jakichkolwiek zł. sześćdziesiąt. 13. Dosyć czyniąc asygnacyej skarbowej na akcyzę przeszłą wydanej na zasługi chorągwie kozackiej WIMci p. Jana Sobieskiego chorążego koronnego na sumę zł. cztery tysiące wydanej, ad rationem której we dwóch tysięcy od IMci p. administratora akcyzy zaszła już satisfakcya, o czem szerzej kwity na asygnacyej wydanej zeznane obloquuntur, tedy ad sufficientiorem exolutionem ordynujemy, aby z retent tejże przeszłej akcyzy quae et quanta apparuerit suma a to na przyszłym trybunale ziemskim skarbowym dopłacona była. 14. Z przeszłych sejmików miał sobie obmyślaną satisfakcyą zasług chorągwi swojej pod Kraków zaciągnionej IMć p. Kasper Wojakowski, podsędek ziemie przemyskiej, a to z czopowego arendownego zł. p. cztery tysiące. A iż do tych czas dla zatrzymanych retent realis nie doszła IMci exolucya, tedy authoritate praesentis conventus naznaczamy, aby ante omnia z tychże retent czopowego albo i innych na tym trybunale ziemskim przez IMciów pp. deputatów satisfactum było IMci, a jeśliby ta suma z innych retent a nie z czopowego zapłacona była, tedy asygnacyą wydaną na toż czopowe z przeszłego sejmiku kasujemy. Także tym IMciom, którzy podczas obsydyi Przemyśla od Węgrów pewne in fidem publicam konkredowali sumy, praevia earundem na tymże trybunale ziemskim przemyskim liquidatione, zapłatę z retent assekurajemy. 15. W ziemi sanockiej zaś iż WIMć p. Franciszek z Wielkich Kunczyc Mniszek kasztelan sandecki pokazuje dług za koszty na piechotę praesidii ziemie naszej sanockiej pro securitate domestica zaciągnionej wyłożone, tedy za uczynieniem liquidacyej i kalkulacyej tych kosztów na trybunale ziemie naszej przyszłym tamże obmyślana i de facto naznaczona ma być IMci satisfakcya. 16. Residuum zaś dwóch poborów teraz świeżo na toż praesidium tego roku uchwalonych, które od kosztu i żołdu na sześćdziesiąt piechoty i dwóch poruczników zostawać będzie IMć p. Stanisław Cebrowski wojski stryjski, do tych poborów poborca obrany IMci p. sandeckiemu

a) P. aequitati.

ad rationem długu tego pretendowanego oddać powinien będzie. A że IMć p. poborca z tychże poborów i innych pewne powydawał sumy, na ktore kwity produkował, tedy z onych IMci kwitujemy i kwit IMci p. marszałkowi zleciliśmy oddać. Do tego iż tenże WIMć p. sandecki na przeszłym trybunale ziemie naszej sanockiej z administracyej czopowego przez ten czas jako się zaczęła ad expirationem eiusdem kalkulacyą uczynić ma, tedy co się pokaże z administracyej IMci wybranego na dług likwidacyej IMci pro soluto przyjmie, a in quantumby superesset, do dispozycyej dalszej zachowano być ma lubo też in supplementum poborów oddano. 17. A że IMć p. Dedeński okrany pobrorca do dwu poborów na zapłatę długu WIMci p. Zygmuntowi Fredrowi kasztelanowi sanockiemu uchwalcnych, iż po większej części niedobrał, uchwalamy aby dalej sub rigore in causis fisci descripto swoję kontynuował exakcyą i dobierał retent, które in realem satisfactionem IMci p. Mikołaja Wapowskiego rotmistrza powiatu sanockiego uchwalone były laudo visnensi dwa pobory, do których wybierania obrany jest IMć p. Piotr Krasowski i aby był na tym teraźniejszym sejmiku relationis czynił rachunek, praeterito laudo był obowiązany. A iż tych poborów nie dobrał, tedy ich zaraz dobierać ma, gdyż z tejże kompaniej są niedobitkowie, którzy z więzienia powychodzili i dotąd nie wzięli satisfakcyej, przetoż na przyszłych sądach trybunalskich sanockich onym zapłatę objecujemy za likwidacyą przez porucznika na wiele koni zostawali. A jeżeliby porucznik dla odległości wojska zjechać nie mógł, tedy arbitrio IMciów pp. sędziów suberit, jaką będą mieli odnieść od IMci p. poborcy swego satisfakcyą. 18. Residuum z tej sumy, jeżeli zbywać będzie, do wypłacenia poborów należeć ma a ci IchMcie pp. poborcy exakcye swoje i regestra iuramento comprobare będą powinni. 19. IMć p. Aleksander Ustrzycki przeszłych lat ziemie sanockiej czopowego administrator wniósł prośbę swoją praecavendo indemnitati suae, aby z wydanych sum na różne kwity i asekuracye na teraźniejszym sejmiku kwit otrzymał, których deducendo expensas te kwity nam produkował i sumy wypłacone likwidował, tedy aby z likwidowanych sum kwit był dany IMci pozwalamy[1]). Także list wydanej sumy półtora tysięcy zł. miastu Krosnu za asygnacyą laudum sejmiku przeszłego w ziemie sanockiej aprobujemy, jednak miasta na retentach pozostałe, powinien na delacie podać w przyszłym trybunale dla odiskania retent. Suma zaś od niektórych IMciów wydana, co regestrem do grodu podanym i rachunkiem na trybunale naszym ziemie sanockiej uczynionym IMć p. Adam Romer podatku łanowego na dragonię pod Kraków uchwalonego poborca likwidować powinien, na tymże trybunale pro satisfaccione tym co dali ma być obmyślona, aby potomkowie nieboszczyka IMci p. Stanisława Kozłowskiego cześnika sanockiego nie byli dalej o ten dług turbowani i taż suma IMciów, którzyby ją wydali, temuż IMci p. poborcy oddana być ma. A poborca regestr do grodu podać i rachunek praevio iuramento na trybunale ziemskim powinien będzie uczynić, o czem i list do trybunału radomskiego napisać IMci p. marszałkowi naszemu obviando litibus zaczętym od kogokolwiek zleciliśmy. 20. A że Portius porwawszy się temere uprosił sobie contra legem publicam uniwersał J. kr. Mci na administracyą czopowego i akcyzę w mieście Krośnie, ofiarując z tego paestare munitionem, z czego na tym sejmiku ex vi assignationis przeszłego aby był rachunek uczynił był adstrictus i sumę tę którąby restaret oddał, czemu iż dosyć nie uczynił, tedy tę kontrowersyę ad iudicium tribunalitium terrestre fisci futurum remittimus, paenasque na niego pro arbitramento iudicii decernendas et summendas irrogamus, a żeby tę sumę wniósł i rachunek uczynił praevio corporali iuramento w sądzie pomienionym postanawiamy, sub rigore iuris et paenis świeżo przeszłej konstytucyej de retentoribus expressis; także też nam constat od miasta Krosna, że te półtora tysiąca zł., któreśmy byli pro munitione miasta tegoż z czopowego naznaczyli ad dispositionem suam wybrał tenże Portius, in-

---

[1]) Kwit ten wydany mu został przez marszałka sejmiku 2 października tegoż roku w Wisni, Castr. Prem. Rel. 386 p. 829, z którego się okazuje, że Lanckorońskiemu naówczas wojew. ruskiemu wydał 1200 zł.; rewizorom łanów wybranieckich 200 zł., Andrzejowi Pobidzińskiemu 1000 zł., miastu Krosnu 1500 zł., donatywy kasztelanowi sandeckiemu 920 zł. salva jednak repetitione retentorum z niektórych miast pro anno 1655 przychodzących.

iungimus, aby z tego rachunek uczynił i do obaczenia tej municyej za półtora tysiąca zł. IMci pp. deputaci z tego trybunału mają e medio sui dwóch IMciów deputować. Więc i to nam constat, iż jako sam Portius, tak wiele innych pod protekcyą serwitoratu, które są prawem zniesione, zasłaniają się od kontrybucyi jako publicznych tak i prywatnych miasta Krosna, co jest zniszczeniem incolarum miasta, tedy uchwalamy, aby się żaden nie ważył zasłaniać takowymi serwitoratami i exekucyą IMci p. staroście sanockiemu aby in delinquentes uczynił uchwalamy. 21. Miasteczko Wisznia iż przez różne iniurias temporum i żołnierskie exekucye ad extremam ruinam i jego obywatele egestatem przyszli, że na zjazdach naszych publicznych i gospod nie tylko wczesnych ale ad sufficientiam mieć nie możemy, tedy aby się mogło poratować i budynki restaurare z retent przeszłej akcyzy one uwalniamy i żeby od chlebów i exakcyi żołnierskich uwolnione było, list do IMci p. hetmana koronnego napisać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. 22. Którą to uchwałę sejmiku naszego zgodnie namówioną uchwaliwszy, ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisaną do akt grodzkich ziem województwa naszego podać zleciliśmy. Dan w Wiszni die vigesima quinta Septembris[1]) anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo. Aleksander z Jastkowa Jastkowski sekretarz J. kr. Mci marszałek sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Leop. Rel. 406. p. 1249—1268 (oryg. herb Rawicz na pieczęci maszałka); Castr. San. Rel. 170 p. 1789—1816 z datą 25 Septembris a taż sama data w odpisie Castr. Prem. Rel. 386 p. 767—787.

147.

Przemyśl, 13. listopada 1658.

Protestacya i reprotestacya z powodu uchwały sejmiku wiszeńskiego.

1. Actum in castro premisliensi feria quarta post festum sancti Martini pontificis proxima anno Domini 1658. Hoc loco inserenda et acticanda erat reprotestatio et protestatio per gsum. Alexandrum de Iastkow Iastkowski secretarium sacrae regiae maiestatis, conventus particularis visnensis relationis nuntiorum proxime praeteriti celebrati unanimiter directorem electum et deputatum, in et contra gsum. Gasparum Wojakowski subiudicem terrae premisliensis generalem magistrum commeatus militaris, dicti prowiant, palatinatus Russiae districtuum et terrarum leopoliensis, premisliensis et sanocensis in eodem conventu visnensi per nobilitatem electum, nulla ex occasione, sed potius alii privati cuiusdam ductum ratione, per ipsum gsum. subiudicem terrae premisliensis certa puncta in eodem conventu particulari visnensi relationis protunc protestantis directione, non esse et consensu mutuo et unanimi nobilitatis in articulis eiusdem conventus immo extra mentem laudi connotationis, tum ratione per se protestantem in facie nobilitatis et ex consensu eiusdem fide publica omnium punctorum in eodem laudo publico connotationis et conscriptionis, quod omni tempore et loco publico[a]) et competenti expurgaturum se idem protestans obtulit. Cuius protestationis et reprotestationis copiam latiorem idem protestans porrecturus erat, verum quoniam eandem officio praesenti intra triduum, ut iuris et moris est, ad acticandum non porrexit, ideo gsus. notarius loci praesentis praecavendo omni indemnitati suae, de sui hac in parte diligentia contra ipsum manifestatur et protestatur. Circa quam protestationem et reprotestationem idem gsus. Iastkowski obtulit officio praesenti et ad acticandum porrexit litteras seu epistolas binas per eundam gsum. subiudicem terrae premisliensis ad se protestantem missas, petens easdem a se protes-

---

[1]) L. Octobris pomimo, że akt do oblaty wniesiono 8. października, co dowodzi, że w oryginalnej kopii zaszła pomyłka.

a) publicis.

tantem missas, petens easdem a se protestante per officium praesens suscipi et acticari. Cuius affectationi et iuri communi officium praesens hac in parte annuendo et inhaerendo, easdem epistolas ab eodem offerente et protestante suscepit et actis suis circa eandem protestationem connotavit. Qarum epistolarum et quidem primae tenor sequitur talis: 2. Mnie wielce miłościwy panie Jastkowski m. m. p. bracie! Dopiero doszło do rąk moich laudum. Widzę żeś WMć m. m. p. siła rzeczy przyłożył i nakładł, czego nigdy in mentione nas nie było. Jeżeli WMć m. m. p. nie zjedziesz do Przemyśla we czwartek et non corriges, przyjdzie mi protestacyą uczynić a pewnie i ten tysiąc WMć m. m. p. nie pewny, o którymeśmy nie słyszeli, pewnie bym się tego ja za kilka set zł. nie podjął, jakoś mnie WMć m. m. p. w laudum określił, czego nigdy in rei veritate nie było, bobym się ja był na sejmiku domówił. Już to nie piątego dnia lauda poprawują po sejmiku, a tak stanęło, że po zł. ośm i po groszy półosma' z łanu kwitowego tam żadnego nie było, ani mentia o niem była. Pomięszasz WMć wszytkie ziemie tem, niewiem kto WMć m. m. p. na to podsycił. Iterato się deklaruję, że protestacyą uczynię, jeżeli WMć non corriges co errasti, a na potem będziem wiedzieć, jako to committere, kiedy to w kilka dni lauda poprawują. Wiem ja, że WMć brałeś kwitowego po taleru, choć go WMci nie pozwolono, a jabym się był tego nie podjął ani substitem byłbym, zostając WMci m. m. p. życzliwym bratem i sługą: Kasper Wojakowski podsędek przemyski. Memu w. m. p. i bratu IMci p. Alexandrowi Jastkowskiemu oddać. 3. Alterius vero series est talis: Mnie w. m. panie Jastkowski m. m. p. i przyjacielu! Przez ten wszytek czas życia mego zawsześ WMć m. m. p. po mnie wzajemną uznawał przyjaźń, o jaką się też u w. m. m. pana starał i teraz zawsze ją dotrzymywałem i dotrzymuję WMci m. m. p. Aleś WMć m. m. p. nie wiem za czyją radą już w Przemyślu odmienił to w laudum, co raz na sejmiku stanęło, z konsensem braci wszytkich. Miałbym ja był tylko prezencyej domówić się albo tego nie podejmować się, gdyby było nie stanęło na mojem i już em sam w gospodzie WMci m. m. p. czytał ten punkt prowiantowy i miałem go przepisany a teraz widzę w nim odmiany, czego ja salva protestatione nie słucham, bo u nas na sejmiku raz lauda piszą i nie poprawują ich extra mentem braci, bo u nas duków nie masz, wszyscyśmy sobie równi. Widzę żeś WMć czyje insze prywaty wyraźniej napisał a co ad publicum należy, toś tak sicco pede dotknął, co się ukaże czasu swego i uznasz to WMć m. m. p. co ja piszę i o co protestacyą uczynię, że tege dotrzymam WMci m. m. p. in foro fori. A teraz się łasce WMci m. m. panu oddaję. W Przemyślu 25 Octobris 1658. WMci m. m. p. całe życzliwy przyjaciel i sługa Kasper Wojakowski mp. Memu m. p. i przyjacielowi IMci p. Aleksandrowi Jastkowskiemu oddać. Post quarum ingrossationem originalia idem offerens recepit, de quibus receptis officium praesens quietavit.

Castr. Prem. Rel. 386 p. 1040—1042.

148.

Toruń, 6. stycznia 1659.

Król składa sejmik we Lwowie na 9. marca.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski, wielkie książę litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, smoleńskie, czerniechowskie i szwedzki, gotski, wandalskie, dziedziczny król. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, osobliwie jednak dygnitarzom, urzędnikom stanu szlacheckiego i duchownego ziemie lwowskiej uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Uprzejmie i wiernie nam mili! Chcąc aby konstytucya sejmu blisko przeszłego warszawskiego o fortyfikacyej miast uchwalona do egzekucyej przywiedziona była i U i W. wasze obowiązekeście w tej konstytucyej strony fortyfikacyej Lwowa[1]) wyrażony wypełnili, dajemy ten

---

[1]) Vol. l. IV, 622.

nasz do U i W. waszych uniwersał, składając U. i W. waszym sejmik we Lwowie pro die decima mensis Martii. 2. Na którym abyście sposób et rationem tej fortyfikacyej postanowili, sumpt na nie i na indziniera bez którego co poczynać [nie można,] z czopowego akcyzy lub z innych publicznych podatków obmyślili i materyej z oną do tej fortyfikacyej należących zaciągnęli chcemy mieć po U. i W. waszych tak jednak, abyście na miasto Lwów żadnego ciężaru względem tej fortyfikacyej nie zaciągali, gdyż wielą innych ciężarów publicznych jest już obciążone. 3. A iż i na posłów różnych tam i sam idących wielki sumpt miasto ponosi, którzy z prowentów i podatków rzptej podejmowani być mają, tedy mając wzgląd na zniszczenie mieszczan tamecznych, którzy już dla ubóstwa tym ciężarom wystarczyć nie mogą, ten podejmowania posłów wszelakich ciężar cale z nich składamy i od niego ich uwalniamy a U. i W. waszych o to pilnie żądamy, abyście na przyjmowanie tych posłów sumę pewną z podatków publicznych neznaczyli i egzaktorom tamecznej ziemie zawsze ją wydawać rozkazali. Uczynicie to U. i W. wasze dla łaski naszej. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Toruniu dnia szóstego miesiąca stycznia roku pańskiego tysiąc sześć set pięćdziesiątego dziewiątego panowania naszego polskiego i szwedzkiego jedenastego roku. Jan Kazimierz król. Andreas Miaskowski regens cancellariae regni.

Castr. Leop. Rel. 407 p. 317—318.

149.

Wisnia, 28. lutego 1659.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy, obywatele ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego, zjachawszy się do Wisznie na sejmik przed sejmem pro die vigesima octava Februarii złożony[1]), anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono wiadomo czynimy, iż jako na sejmie przeszłym warszawskim ex consensu ordinum poborów dwudziestu i półszosta sine abiuratis po powiatach pozwolone i uchwalone wybieranie jest, tak iż z relacyej IMciów pp. poborców naszych constat, że takowe pobory tylko ad rationem, siła z obywatelów naszych freti indulgentia względem spustoszonych dóbr wydawali, tak stosując się do tejże deklaracyej sejmowej deklarujemy, aby uważając tak nagłą ojczyzny potrzebę wszyscy aequaliter nemine excepto pobory te w każdej ziemi, przeszłym sejmiku relationis laudum specifikowane[2]) jako najprędzej absque ulla renitentia sub paenis in legibus descriptis sine abiuratis do rąk tychże IMciów pp. poborców wydawali, którzy kontynuacyą wybierania onych a die decima quinta Martii począć we Lwowie i w Przemyślu a w sanockiej a die vigesima secunda eiusdem i przez dwie niedzieli skończyć mają. 2. A iż na suplement takowychże poborów ostatka z defektów i retent także z czopowego i akcyzy summa correspondes tym poborom wystarczyć nie będzie mogła, takowego suplementu po koekwacyej przez równe wydanie poborów uczynionej zostawują sobie, ziemia lwowska do zjazdu przyszłego we Lwowie pro die decima Martii przez uniwersał J. kr. Mci p. n. m. naznaczonego, ziemia przemyska i sanocka do sejmiku relacyjnego a osobliwie z retent dawnych różnych także czopowego i akcyzy wedle laudum przeszlego sejmiku relationis i jakie na ten czas sposoby ziemia która absque gravamine sobie wynaleść będzie mogła. 3. A ponieważ dla wielkości spraw a krótkiego czasu sądy fisci konstytucyami pozwolone i laudum przeszłym aprobowane, które i tem aprobujemy, dotąd skończone być nie mogły, postanawiamy aby w ziemiach naszych lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, każda ziemia na miejscu swem i porządkiem opisanym w lau-

[1]) Uniwersał królewski datowany z Torunia 11. stycznia 1659 r. C. San. 171 p 224. [2]) P. N. 146.

dum i konstitucyej, ziemia lwowska die decima Martii, ziemia przemyska decima tertia Martii, sanocka die vigesima secunda eiusdem takowe sądy reassumowali i IchMciowie pp. sędziowie na nie zjachali się. Co aby commodius odprawić się mogło, do mianowanych przedtem IMciów pp. sędziów teraz obieramy i przydajemy do ziemie przemyskiej IMć p. stolnika sanockiego, IMć p. Walentego Fredra, do ziemie sanockiej IMć p. wojskiego sanockiego, IMć p. komornika granicznego sanockiego, IMć p. Grotkowskiego, który praevio iuramento wedle konstytucyej z IMciami przeszłym laudum deputowanymi sędziami sądzić będą. Na których to sądach nietylko IchMciowie konstytucyą wyrażeni, skarbu się tykający ale i mieszczanie wedle przeszłego laudum relationis rachować się mają. 4. Należy na tem wszytkiem województwu naszemu i ziemiom, ile do koekwacyej, od której sejm zaczynać się ma, aby wszyscy IMciowie pp. poborcy tak publicznych do skarbu podatków jako też z sejmików różnych spólnych naszych i osobnych i ziem naszych podatków poborowych, łanowych, prowiantowych i innych jakichkolwiek na obronę ojczyzny i ziem naszych uchwalonych i z okazyej tej obrony sumptów przez obywatele podjętych, IMciowie pp. poborcy, exactores, rotmistrze i insi do tego należący przez regestra expensarum, distributorum, retentorum albo delaty quietationum, attestationum IMciów pp. posłów każdy wcześnie informował i regestra do grodu per oblatam podane także i kwity wyjąwszy autentice IMciom pp. posłom oddali, deklarując się, iż jeżeliby per remissionem et incuriam który z IchMciów tem dosyć nie uczynił, et ob defectum słusznej i autentycznej takowej informacyej in coaequatione ziemia która nasza succumbere miała, to coby się szkody ukazało, powiat albo ziemia przez instygatora swego tej szkody u poborce, rotmistrza, albo jakimkolwiek sposobem szafarza, takowych pieniędzy tykającego się, upominać się będzie. 5. Ponieważ IMć p. starosta przemyski[1]) z czopowego, przez te lata które trzymał, dostateczny rachunek przed IMciami pp. deputatami z koła naszego wysadzonymi a potem i w kole naszem uczynił, zlecamy IMci p. marszałkowi naszemu, aby wedle tegoż rachunku atestacyą IMci wydał takowego rachunku i uiszczenia się. Te jednak retenta i resztę, która z rachunków u IMci pokazuje się, IMć p. starosta indilate dochodzić powinien będzie. Do czego i ziemia przemyska pomocna być ma deklaruje się; także i IMcie pp. administratorowie ziemie sanockiej[a]). 6. Toż czopowe a die prima Martii anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni po expiracyej arendy IMci p. starosty przemyskiego in suo vigore zostawało i pożytek zwyczajny rzptej czyniło. Miasta przez urzędy swoje miejskie wedle prawa opisanego około tego podatku czopowego praevio iuramento wybierać mają i rachunki oraz z pieniądzmi na tenże sejmik znosić i oddawać realiter pro dispositione sejmiku też miasta ziemie przemyskiej powinne będą. 7. A żeby nie była w tem jaka wątpliwość i retardacya, uniwersałem swoim IMć p. marszałek koła naszego ma obwieścić miasta, aby one sedulo et sine intermissione wybierali ten podatek czopowego. 8. Czopowe zasię tejże ziemie przemyskiej, które currebat ad decimam quintam Augusti anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi[b]) po expirowanej arendzie IMci p. starosty przemyskiego ad primam[c]) Martii in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo, iż non constat gdzie jest wniesione, tedy iniungimus to miastom ziemie przemyskiej, aby na sejmiku relacyjnym sufficientes rationes et calculationes tego dawszy proventu summy wnieśli na tenże sejmik ad futuram dispositionem sejmiku. 9. IMć p. podkomorzy sanockiej ziemie[2]) administrator akcyznego prowentu, iż także rachunki uczynił i autentycznymi dokumentami wywiódł perceptę i dystrybutę, attestacyą tego wyrachowania wydać IMci dla jakiego na potem o ten podatek zatrudnienia i impetycyej zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu z podpisem ręki swej. 10. A iż siła przez nierychłą exekucyą remory dzieje się w wydawaniu podatków publicznych, IMciowie pp. starostowie jako naprędzej i naskuteczniej de retentoribus exekucye czynić powinni będą, naznaczając aby po expiracyej niedziel dwie post obtentas condemnationes super retentoribus takowę exekucyą sine intermissione,

---

[1]) Marcin Madaliński. [2]) Andrzej Stano.
a) F. P. ziemie lwowskiej, taksamo P. b) F. 1657. c) F. 5 Martii.

nemine et quopiam excepto, nullo respectu habito sed legum vinculo et obligatione attentata czynili, sub paenis per legem sancitis. 11. Zaczęta przez WJM. pana lwowskiego[1]) miasta Przemyśla fortyfikacya, jako ile tych czasów potrzebna, ażeby i dalej kontynuowaną była upraszamy J. kr. Mci. Na miasto zaś Przemyśl i Żydy jako incolas tego miasta et in perpetuam hocce fortalicio usuros et defensuros wkładamy, aby sumy na nich w przeszłem laudum włożone nie mieszkanie uiścili. Także i z kamienic szlacheckich naznaczone sumy, w czem jeśliby się nie dosyć działo p. instygator vigore sui officii w sądzie powiatowym fisci dochodzić tego ma. Na tęż fortyfikacyą aby trzeci grosz z akcyzy do decyzyej sejmowej wybierany był mieć chcemy. A że mieszczanie przemyscy naznaczeni przed IMciami pp. sędziami dotąd nie uczynili rachunku, na pierwszych sądach mają temu dosyć uczynić sub arbitrariis tegoż sądu paenis. 12. A iż IMć p. Dzięciołowski poborca ziemie sanockiej erogował sumę pewną ex consensu IMć pp. deputatów ziemie sanockiej, tedy aby była taż summa realiter ex retentis łanowych pieniędzy na piechotę łanową uchwalonych oddana przez IMć p. komornika granicznego sanockiego absque intermissione naznaczamy et iniungimus IMci p. komornikowi. 13. IMć p. Dedenski poborca dwu poborów iż do tego czasu nie wybrał poborów na oddanie długów IMci panu sanockiemu, tedy nadalej za niedziel dwie albo trzy te retenta powinien wybrać i realiter oddać a exekucya aby ad requisitionem primam IMci p. Dedeńskiego była czyniona providebit IMć p. starosta i urząd IMci ex nexu officii sui. 14. IchMciowie pp. instygatorowie aby tem czulej iuxta obligationem swojej przysięgi odprawowali swoją funkcyę omnem evictionem a quavis impetitione juridica IMciom objecujemy. 15. Expensa circa incursiones hostiles miasta Lwowa i Przemyśla erogowana iż jest tym ziemiom assekurowana i w koekwacyj ma być przyjęta; toż beneficium ziemi sanockiej służyć ma a mianowicie circa obsidionem et defensam miasta Krosna ex nexu et praescripto principis zostającym podjęte koszty przyjęte być mają. 16. Uniwersały IMci p. hetmana o łanowe pieniądze wydane z grodów wyjąć IMcie pp. posłowie powinni ad coaequatiooem computandam et expensam verificandam. 17. Te tedy nasze sancita i zgodną uchwałę IMci p. marszałkowi koła naszego ręką własną podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wiszni dnia dwudziestego ósmego lutego roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego dziewiątego. Hieronim z Orzechowiec Orzechowski sędzia ziemie sanockiej, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Leop. Rel. 407 p. 520—526; C. Prem. Rel. 387 p 535-540. Castr. San. Rel. 171 p. 480—485. Fasc. Cop. Castr. Prem. 20. p. 2607—2612.

150.

Wisnia, 28. lutego 1659.

Sejmik wiszeński asygnuje 100 zł. OO. Bernardynom przeworskim za przechowanie ksiąg ziemskich przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, rycerstwo obywatele lwowskiej, przemyshiej, sanockiej ziem ruskich zjachawszy się do Wisznie na sejmik pro die vigesima octawa Februarii takową OO. św. Franciszka zakonu Bernardynów konwentu przeworskiego na instancyą IchMciom dajemy deklaracyą, mając wzgląd na pretensye prace i koszty IMciów tychże OO. Bernardynów, które w zachowaniu uważeniu ksiąg ziemskich przemyskich podczas niebespieczeństwa przy inkursy ch nieprzyjacielskich wielkiego i bliskiego zginienia tych ksiąg ponieśli naznaczamy, aby z retent exakcyej swojej IMć p. Aleksander Jastkowski, poborca łanowych pieniędzy wydał na tę asygnacyą i wyliczył realiter nieodwłocznie zł. p. sto OO. Bernardynom konwentu przeworskiego, co IMci in solu-

[1]) Adrzej Maksymilian Fredro.

tum przy kalkulacyi przyjęto będzie. 2. In maiorem tego certitudinem et robur zleciliśmy to IMci p. marszałkowi sejmiku naszego podpisać się. W Wiszni die vigesima octava Februarii 1659. Hieronimus z Orzechowiec Orzechowski sędzia ziemie sanockiej marszałek sejmiku wiszneńskiego.

Ind. Decr. terr. Prem. 349 p. 224.

151.

Wisnia, 28. lutego 1659.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny koronny z sejmiku ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej IchMciom pp. posłom od nas obranym dana, mianowicie z ziemie lwowskiej WIMci p. Piotrowi z Ossy Ożdze podkomorzemu lwowskiemu IMci p. Stanisławowi Rzewuskiemu sędziemu ziemskiemu lwowskiemu; z ziemie przemyskiej IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podsędkowi ziemskiemu przemyskiemu, IMci p. Stefanowi Winnickiemu; z ziemie sanockiej IMci p. Maciejowi z Unihowa Ustrzyckiemu podsędkowi ziemskiemu sanockiemu, IMci p. Janowi Wojakowskiemu podsędkowi przemyskiemu[a]), którzy to zjachawszy na sejm do Warszawy da Bóg pro die 17 Marca roku 1659 takowym nasze desideria et commissa sposobem odprawować będą. 2. Nieustawającą po wszytkie szczęśliwego J. kr. Mci p. n. m. panowania lata curam paternam et sollicitam regiminis od Boga sobie powierzonego attendentiam teraźniejszą z odwagą zdrowia z niezwyczajnym królom panom naszym J. kr. Mci p. n. m. niewczasem, przez czas tak długi pod Toruniem coeli iniurias ponoszącego sedulo adhibitam w zatrzymaniu całości rzptej i uprzątnieniu niebespieczeństw ktoby nie widział i nie uznał operam, incurias ku Panu, datam a Deo potestatem, pecans in coelum nie własnej ojczyzny civis być by musiał. A przeto IMciowie pp. posłowie nasi primario przez IMci p. marszałka izby poselskiej przypomniawszy to, słuszne i powinne J. kr. Mci p. n. m. uczynią podziękowanie. 3 Zleconą i w tem IMć pp. posłowie nasi mają funkcyą, aby IMć p. wojewoda krakowski hetman wielki koronny[1]) przynależyte odniósł od Rzptej dzięki, przy oświadczeniu wdzięczności za podjęte trudy i koszty odwagi przez wszytkie życia swego dni dla rzptej poniesione, ale mianowicie za świeże mniej spodziewanego od krajów wschodnich wystawionego pokoju per media adhibita IMci ugruntowanie. 4. Zarównie IMci p marszałkowi wielkiemu, hetmanowi polnemu koronnemu[2]) solennem procurabunt podziękowania od ojczyzny testificationem, że tak jawne i skuteczne głównych rzptej periculorum per suam vigilantiam et dexteritatem aversiones, za realne post primum ad rempublicam accessum in toga et sago dobra rzptej z wielkiemi kosztami, trudami i odwagą zdrowia IMci promotiones ale i za teraźniejszą pod Toruniem dosyć sławy narodowi polskiemu częściej w polu aniżeli w expugnacyach fortec otrzymywającemu zwycięstwa przynoszącą transakcyą a dokończoną cura et sollicitudine IMci, który pierwej zaczęte opus perfecit quam quis destitisse sperasset. 5. IMci p. wojewodzie ruskiemu[3]) nietylko polskiego narodu walnych i sławnych województw ale i przez pisma od starożytności nam podanych osobę i dzieła na sobie wyrażającemu iustas rzpta debet grates, ale i IchMć pp. posłowie nasi z zlecenia naszego toż uczynią, nie tylko za całego i wszytkiego wieku IMci w tem dziele wojennem z odwagami, kosztami wiadomemi rzptej elaborationes, ale i za teraźniejsze ledwie kiedy nie na myśl naszą przypadające w cudzem państwie zamorskiem wojny prowadzenie i przez to nieprzyjacielskiego insultu zatrzymanie. 6. IMci p. oboźnemu koronnemu[4]) aby IchMć pp. posłowie nasi należyte uczynili podziękowanie, świeża concitat IMci odważna usługa rzptej, którą snać dextra Dei to spra-

---

[1]) Stanisław Potocki. [2]) Jerzy Lubomirski. [3]) Stefan Czarnecki. [4]) Andrzej Potocki starosta winnicki.
a) L. podstolemu.

wiła, że wojsk tak hostiliter niedawno przeciwko sobie postępujących animos conciliavit et adunavit suo regimine et dexteritate, tak że dzieło Boskie sprawiwszy temiż wojskami zjednoczonemi impety nieprzyjacielskie zatrzymuje i odwraca. 7. Rycerstwu wszytkiemu siła rzpta winna za trudy, koszty, odwagi, straty, krwie wylania IchMciów przez te wszytkie wojny za ojczyzny całość wyświadczone za teraźniejsze jako własnych synów koronnych z powszechną matką postępujących progresy braterskie wzajem ofiarując studia IchMć pp. posłowie podziękują. 8. Lubośmy zawsze winni niską wdzięczność oddawać i majestatowi Boskiemu, że naszą ojczyznę w tak niebezpiecznych nad mniemanie postronnych narodów ratuje obrotach, ale altiori jeszcze sąśmy do tego obowiązani titulo, kiedy przed kilką lat za bytnością swoją we Lwowie J. kr. Mć p n. m. z IMciami pp. senatorami na ten czas przy boku swym będącymi solenni obligował nas wszystkich w osobie swojej pańskiej przed ołtarzem Bożym et Matris Dei voto, co się i u postronnych ogłosiło narodów, przeto po katolicku rzecz ważając, ochotnie reddituri quod est Dei Deo, IMcie pp. nasi zniosszy się z poselską izbą przez IMć p. marszałka poselskiego to piissimum J. kr. Mci przypomnią intentum, przy okazyej upomnienia się reddendae rationis senatus consultorum initis wprzód w poselskiej izbie mediis, skądby się bez płaczu ubogich poddanych, aby tem wdzięczniejsza Bogu była ofiara, na to wynaleść mogła jaka pieniężna suma, aby condigna ojczyźnie nazej ku Bogu et Dei Matrem wdzięczności wystawiona była ara, nie za koszty, za ciężar ale za zysk sobie poczytając, coby się na tak pobożny obróciło wydatek. 9. Należy na tem siła rzptej i prawo uczy, aby IMciowie pp. posłowie ante omnia rationes senatus consultorum excipiant, które takowym mają być sposobem oddane, że przy wotach IchMciów pp. senatorów imiona IMciów zdanie swoje dających mają być wyrażone. Co jeśliby pro tunc nie było upomnią się IMcie pp. posłowie, aby prawu dosyć się stanęło; a post exceptionem senatus consultorum rationes administratae reipublicae per consilia et functiones także aby były oddane instabunt. 10. Ponieważ ex praescripto konstytucyej sejmu przeszłego atque ex ipsa necessitate rzptej na sejmie tym blisko przyszłym musi koekwacya tractari, tedy starać się będą IMć pp. posłowie nasi, aby wydatki ziem naszych in publica calculatione przyjęte były, jako to w ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej wyprawa ludzi z pod Beresteczka także wyprawa ludzi pod Zwaniec, pod Gródek. pod Przedborz, pod Kraków, pod Solec; nadto wyprawa łanowa piechoty in anno millesimo sextentesimo quinquagesimo septimo, wydanie prowiantów i łanowych na praesidium lwowskie i Wysokiego zamku, expensa prowiantu na ludzie w Przemyślu będące, także ziemia sanocka w Krośnie prowianty i koszty; także ludzie na praesidia Przemyśla, Krosna ex praescripto senatus consulti uchwalone pod czas inkurzyej węgierskich i kozackich i inne koszty i kontrybucye, a to wszystko coby in commune było od ziem naszych erogatum, aby było w koekwacyej przyjęto. A przy tem pieniądze z akcyzy i czopowego w ziemiach tychże przez czas administracyej skarbowej wzięte tudzież wydane pieniądze wojsku z Węgier wychodzącemu, te wszystkie spezy aby komputowane były starać się mają pp. posłowie nasi. Więc, że ultra declarationem poborów na sejmie brzeskim ziemia lwowska wniosła nadto poborów półosma do skarbu, ziemia przemyska dziesięć poborów i już te pobory in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo quarto z poborów eodem anno uchwalonych wytrąciła sobie, praecavebunt pp. posłowie nasi, aby ex ea occasione ciężaru na ziemię nie zaciągały. Ziemia zaś sanocka iż nad deklaracyą brzeską wniosła do skarbu sześć poborów, aby im te warowane były. A na ostatek ponieważ ultimam ratham piętnastu poborów do skarbu też ziemie wydały, których drugie województwa nie oddały, aby te piętnaście poborów per legem publicam assekurowane były, a jeżeliby jakie nowe podatki zachodzić miały, wszystkie nasze wyżej mianowane impensy zarazem nam potrącone były, w nowych podatkach sedulo praecavebunt IchMć pp. posłowie nasi. Czego aby nam dotrzymali i od koekwacyej sejm traktować zaczęli fide honore et conscientia obligamus IMciów. Więc że niektóre województwa dawnych podatków titulo gratitudinis królowi JMci śp. rodzonemu J. kr. Mci pozwolonych nie wydały, aby i w tych podatkach koekwacya była i ten podatek repe-

tentibus wydany był urgebunt IMcie pp. posłowie. **11.** Wojska cesarza JMci[1]) tak długie w koronie alimentum i wojskom J. kr. Mci w chlebach i stanowiskach ucisk czyniące także i stipendium sumptuosum temu wojsku iż jest impedimento maximo et retardatione zapłaty wojsku rzptej IMcie pp. posłowie ante omnia gorącą uczynią instancyą, aby wszystkie wojska cesarza JMci, omnino wyprowadzone były z Korony. Także praesidia z Krakowa i gdzieby zwiedzione były podług scriptu ad archiwum podanego. W czem IMciów pp. posłów naszych obligamus, aby do żadnych podatków pp. posłowie nasi nie przystępowali, bo nie wynajdą się żadne efficatia media do zapłaty wojska, ażby pierwej wojska te cesarza JMci wyprowadzone były, co dexteritati pp. posłów committimus. **12.** Do prędszego za się wyprowadzenia tegoż wojska, jeżeliby dług jaki wojsku cesarza JMci od rzptej należący pokazał się, proponent pp. posłowie hoc medium, aby cesarz JMć przejął sumę przez Rakoczego w kontraktach z IMciami pp. hetmany pozwoloną i per obsides asekurowaną, temi sumami które Rakoczy ma na Munkaczowie i innych włościach cesarza JMci. A to ma być pozwolone proporcyonalnie jakoby się dług pokazał powinny albo jakoby wystarczyło satisfakcyej wojsku cesarza JMci. Ale w tem najbardziej i najpilniej paternam J. kr. Mci implorabunt providentiam et curam, aby te wojska cesarza JMci rzptej ciężkie, wojsku koronnemu zapłatę ujmujące wyprowadzone jako najprądzej były. Przez które wyprowadzenie i uwolnienie żupy solne do prowentu królestwa IchMci należące będą przywrócone tem prędzej a za tem przyściem i aukcya proventu. Mamy nadzieję, że królestwo IchMć sumy ad conservationem rzptej erogowane i ex innata clementia do szczęśliwszych czasów poczekać lubo darować raczą, o co pokorną i gorącą prośbę pp. posłowie nasi do majestatu królestwa IchMci wniosą. **13.** Boleć na to bardzo musi województwo nasze, że ustawicznemi i przed tem w tej Koronie niesłychanemi niszcząc się podatkami, powinna wojsku na przeszłej komisyej nie doszła zapłata, jako wszystkie siły IMć pp. posłowie na to (znosząc się zarównie z innemi województwy obrócą aby i krwawa zapłata wojsku, którym nietylko zatrzymane z sarbu zasługi ale i od J. kr. Mci p. n. m. iusta debentur praemia, jako najprędzej uiszczona była i z dawna podufałe animusze wojska cale ukojone i do zwykłej usługi rzptej i posłuszeństwa zachęcone zostawały. Tak oraz pilną między wowództwy i ziemiami czyniąc konferencyą, wieleby która z nich na komisyą przeszłą zwieźli pieniędzy inquirent u skarbu, gdzie się takowa wojsku należąca suma obróciła. Na którą zapłatę iż na przeszłym sejmie podatki sine abiuratis de consensu ordinum uchwalone są, dojrzą tego pp. posłowie, aby zarównie wszystkie województwa i ziemie onę na komisą wnieśli a inaczej na nowe in quantum by miał ordinum consensus nastąpić, nie pozwolą, (które być nie mają jeno cum abiuratis pozwolone) aż wszystkie retenta oddane będą. Wojsku jednak koronnemu aby naprzód płacono urgebunt IMć pp. posłowie. Do dalszej zapłaty cum ordinibus regni inibunt rationes, jakoby do wypłacenia wojsku sufficientia mogły reperiri media. A teraz patrząc na zniszczone kraje, takowe podają IMciom pp. posłom sposoby; ażeby rewizya skarbu koronnego zaraz z sejmu przez skarb i komisarzów z senatu i izby poselskiej naznaczona była, którzyby fideliter wszystko z inwentowawszy spisali et iustum valorem tych rzeczy, któreby się w zapłacie wojsku offeri mogły tamże wyrazili, aby i tem długu wojskowego cokolwiek się potrąciło. A IMć p. podskarbi przeszły[2]) regestr skarbu jako zastał przy objęciu urzędu swego podać et in facie reipublicae tacto pectore confirmare powinien będzie. **14.** Żydzi aby pogłówne od głowy po czerwonemu zł. do skarbu na tę zapłatę oddawali. Ztąd też aukcya może być zapłaty, gdy dobra rzptej oprócz przywilejów, które in solidum małżonków wychodzą, będą konferowane ze dwóch osób prawem dożywotnim, bo siła takowych contrahentes znaleść się może, którzyby summam ad extenuationem założyć mogli. A regestr tego osobny być ma. A ponieważ IMcie pp. posłowie wojskowi ex postulowali z IMciami pp. komisarzami, jako nam relatum od IMciów, aby dwóch IMciów pp. deputatów z wojska do rachunków skarbowych do deputatów izby poselskiej byli akceptowani i należeli

---

[1]) Leopold I. [2]) Bogusław Leszczyński.

do onych, ammendo votis IMciów pp. posłowie nasi, antecedente consensu reipublicae, pozwolić mają pro hac una vice. 15. Doświadczyliśmy w tych czasiech znacznie, jako po tak wiele razy zapłaty tak ciężkie i gęste na sejmiech postanowione i oraz prawie ze krwią przez poddanych ubogich naszych i nas samych IMciów pp. wojskowych dotąd omylały jako i teraz na przeszłej komisyej widzimy, inibunt rationes i cale o to starać się będą pp. posłowie, aby wojsku po powiatach z podatków płacono i ad proportionem podatków na sejmach pozwolonych proportionaliter jakoby suma wystarczała powiatowi asygnacye wydawano i retenta na komisye wniesione były. A skarb aby się takowych podatków nie tykał, które powiaty pozwalać będą, same prowenta rzptej administrując. A jeżeliby p. poborca którykolwiek wydał pieniądze na inne extraordynaryjne rozchody, ma być z niego rekwizycya tego i forum ad cuiusvis instantiam inter causas fisci naznacza się. IMć p. podskarbi zasię nie ma większych asygnacyi wydawać jeno jako wystarczać w ziemiach i województwach podatki będą, wcale jednak praerogativa urzędu tego aby we wszystkiem zachowana była i w swojej ex iure urzędowi temu należącego zostawała. Także pracowite kosztami i zdrowiem wyświadczone moderni urzędu tego possessoris usługi aby w osobliwej u J. kr. Mci i rzptej zostawały konsyderacyi promovebunt IMcie pp. posłowie. 16. A iż to constat, że wojska cudzoziemskiego numerus nad wojsko polskie nierównie przechodzi, co nietylko cum maiori sumptu, periculo et ignominia gentis nostrae być musi, prosić będą IchMcie pp. posłowie, aby to wojsko cudzoziemskie ad minorem numerum sprowadzone było. A chorągwie rajtarskie tanto reipublicae sumptu aby penitus zwinione były a na to miejsce usarskie chorągwie przypowiedziane i ordynowane oprócz króla JMci p. n. m. gwardyej. 17. Do snadniejszej wojsku zapłaty i jaśniejszego rzptej przejrzenia się, jakoby tej zapłacie adaequare media mogła, wielce to spectat, aby jako najdoskonalsze regestra wojsk rzptej były podane, instabunt IMć pp. posłowie, aby IMć pisarz polny regestra podał, a na potem żeby co ćwierć roku iuxta praescriptum legis popis bywał. W czem jeżeliby przez rozdzielenie wojsk zachodziła impossibilitas, aby były od IMci p. pisarza polnego IMcie drudzy do popisów czynienia ludzie bonae fidei et conscientiae naznaczeni, ażeby przysięgi byli, efficere et lege cavere tenebuntur. 18. A żeby koekwacya tem prędzej doszła, która jest najskuteczniejszą zapłaty wojsku przyczyną, efficient IMcie pp. posłowie, aby tamże more antiquo według sejmu millesimi sexcentesimi quadragesimi tertii trybunał ad instar radomskiego był formowany i postanowiony, przez któryby werifikowane impenzy in commune bonum wydane uznane i decydowane były. 19. Jako rzecz każda przeciwna prawu nikomu podobać się nie może, tak pogotowiu mandaty przeciwko słuszności, iura fundamentalia libertatis znoszące gdy wydane bywają perimere stan szlachecki muszą, urgebunt tedy gorąco IMcie pp. posłowie, aby takowe mandaty nikogo nie agrawowały i wydawane na potem nie były sub nullitate onych, jeżeliby ich kancelarya J. kr. Mci wydawała. 20. Przedrukowanych konstytucyi nad zwyczaj starożytny praesumptio jako nie tylko z pomięszaniem wszystkich spraw i konkluzyej sejmowej ale też wielką u postronnych powagi ujmą maiestatis reipublicae być musi, inquirent serio IMcie pp. posłowie, ktoby okazyą był takowego szkodliwego erroru, aby na tymże sejmie condigna paena karany był, oraz i drukarz, który bez podpisu marszałka poselskiego ważył się odmienne in lucem wydawać konstytucye. Przytem świeżą konstytucyą cavebunt, aby taka na potem nie działa się w prawie pospolitem waryacya i te wszystkie przedrukowane konstytucye aby żadnego waloru i powagi nie miały. A te same konstytucye prioris typi, jako sejmowym konsenzem konkludowane, od wszech stanów obserwowane i w cale zachowane i nienaruszone były. Wyjąwszy jednak te konstytucye, jeśliby przeciwko którym protestacye pozachodziły i errores w konstytucyach pierwszego roku postrzeżone i popełnione, aby sejmu teraźniejszego decyzyą poprawione były. 21. Należy na tem całej rzptej i wszytkiemu rycerstwu, aby tak dawne rachunki z podatków, na które kwit od rzptej nie nastąpił jako i z świeższych podatków IMcie pp. podskarbiowie tak przeszłe jako i teraźniejsze na tym sejmie uczynili. Urgebunt aby te rachunki zaraz na początku rachowane były, ze wszystkich tych podatków, które województwa i powiaty dotąd contribuebant jako z inszych prowentów ordyna-

ryjnych extraordynaryjnych, sumy od Ojca Świętego, dawania kościelnego srebra i inszych wszystkich dochodów, donatyw i z sum od nowych posesorów dóbr rzptej wedle sejmu przeszłego konstytucyej zniesionych, co jeżeliby nie było, nowi possessores privari hisce bonis i te dobra prout vacantia rozdane być mają. W których rachunkach coby extraordinarie nie na płacę wojsku wydano było, to przyjęto być nie ma. Także defalkat iuramento IMciów pp. arendarzów albo administratorów nie konfirmowanych przyjmować nie będą. A żeby się rzpta i wojsko w onych lepiej i po wolej przejrzeć mogli, na sejmik relationis nie pozwalając na kwit przynieść mają te rachunki. Do funkcyej skarbowej personae exoticae aby nie były przypuszczone i nadto teraźniejszy pisarz p. Bianki aby omnino od skarbu in instanti był relegowany seriam interponent IMcie w tem prosecutionem, ale owszem pisarze skarbowi mają być ordinis equestris i tę funkcyę praevio iuramento odprawować. 22. Jako w zawarciu wszelakich pakt i komisyej cale rzptej salus vertitur, tak pilnie przestrzegać będą IMci pp. posłowie, aby na żadne pacta albo diplomata nie pozwalali, któreby wprzód w izbie poselskiej czytane i trutynowane nie były, na które zgodnie konkludowane aby się i marszałek poselskiej izby podpisał. W aprobacyej jednak pactorum z królem szwedzkim, do której jeśliby przyszło providebunt IMć pp. posłowie, aby żadna alienatio prowincyej nie stawała singularem będą mieli rationem. A jeżeliby gorące poparcie J. kr. Mci i senatu następowało ad evitandam sejmowych transakcyej difficultatem (co będą mieli od nas pp. posłowie nasi prae oculis propositum) aby zostawało extra consensum equestris ordinis. Także jako w inszych punktach całości rzptej i privatorum zachodzących po komisyej i zawarciu pakt z wojskiem zaporowskiem, tak i tego, aby zbiegłych chłopów nie przyjmowano i bez trudności wydawani byli przestrzegą pp. posłowie. 23. Życzylibyśmy aby artyleria jako w najlepszem pozostawała porządku i nową intratą opatrzona była, lecz że vires exhaustae reipublicae non sufficiunt, instabunt pp. posłowie, aby z kwarty należącej expensa na potrzeby artyleryej opatrywane były. Rewizya cekauzu jednak aby namówiona była, także z dawnych inwentarzów inkwizycyą uczyniono, gdzieby się aparatus wojenny z cekauzów na różne ekspedycye wywieziony, jako działa i insze podziały i jeżeli nazad pooddawane. 24. Codzienne prawie hana IMci Krymskiego pod tak zamięszane czasy skuteczne ku rzptej chęci i przyjaźń słuszną musi pociągać gratitudinem, inibunt rationes pp. posłowie, aby w tem, w czem debetur hanowi IMci od rzptej, albo za rzetelną satisfakcyą, albo za uproszeniem od rzptej ujęty i ukontentowany mógł ostać. Do czego pomocą może być p. Pinoci, któremu klejnotu szlachectwa non denegamus, jeśli hanowi IMci in vim gratitudinis od rzptej pewną sumę offeret, inaczej niema być przypuszczony do tego klejnotu. 25. Także jeśliby kto życzył sobie indigenatu albo nobilitacyi, aby nie były konferowane, jedno aby pewnym chorągwiom zapłaty i żołdów podjął się i sam onym płacił. Te jednak nie mają być pieniądze w dispozycyej skarbowej, tylko connotari od skarbu. Obersztерowie zasię, jeżeliby się starali o indigenaty, aby długi swoich regimentów przejmowali. 26. Dobra rzptej iż gęsto in haereditates et iura perpetuitatis avelluntur, przez co bene merentium nadzieja rekompenzy tollitur i J. kr. Mci nieprzebrana munificencya arctari musi roburque konserwacyi rzptej in casibus sublatis przez prowidencyą królów panów naszych, gdyby te deficerent media, per sublatam dispositionem dóbr rzptej enervari videretur, stosując się do dispozycyej J. kr. Mci navabunt operam pp. posłowie, aby na takowe szkodliwe rzptej dóbr avulsiones nie pozwolono, w czem pp. posłów fide, honore et conscientia obligamus. 27. A iż na blisko przeszłych sejmach wiele pod pretekstem bene meritorum pootrzymywali indigenaty i nobilitacye, żadnej rzptej znacznej nie uczyniwszy przysługi, i oraz przeciwko prawu jedni dobra rzptej, drudzy urzędy koronne i ziemskie cum praeiudicio legis et iactura bene merentium pouprąszali, instabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby indigenae do dziesięci lat a nobilitowani do dwudziestu dóbr rzptej, urzędów koronnych i ziemskich wedle prawa incapaces byli. A jeśliby jakie na to przywileje J. kr. Mci ad male narrata otrzymane były, nullitati subiacere mają. Do tego, że nobilitowani i indigenae mają fidelitatem praestarae, dobra in exteris nationibus mający tu wnosić i singulares dla ojczyzny cuius beneficio et insignibus gaudebunt meritorum

actus re ipsa uczyniéby mieli, czego jeżeliby nie uczynili, jako oni ojczyznę frustrantur gratitudine, tak aby te insignia onym żadnego nie przynio walorusły i splendoru. 28. Także iż już w kancelaryej J. kr. Mci po dwa przywileje nie tylko na urzędy ziemskie ale i na dygnitarstwa senatorskie wychodzą, cavebunt, aby pośledniejszy przywilej albo illegitime uproszony, nullius valoris był i taki, ktoby go upraszał, karany. 29. Prowiant przeszły iż rzptej wielki uczynił ucisk a wojsku małą podporę, teraz żadną miarą nie ma być pozwolony, z przeszłego zasię, jako quantitatem perceptorum tak distributorum, wezmą IMcie pp. posłowie in seriam et diligentem calculationem i onę nam na sejmik przyniosą. 30. Akcyza, jako contributio genti insolita, tak statui rzptej non adaequata i mało pożytku czyniąca ma być anihilowana, jednakże committitur to dexteritati IMciów pp. posłów, iż jeżeliby per consensum ordinum akceptowana była, in meliorem ordinem et sine depactatione et aggravatione status equestris redukowana była, ażeby w administracyej i dispozycyej iuxta sancitum przeszłego sejmu non intermittent pp. posłowie. Do tego, aby do administratorów takowe uniwersały nie wychodziły, jaki jest wydany do ziemi lwowskiej, czego upomną się pp. posłowie. 31. Sumy, które na dobrach rzptej praetenduntur, aby ad simplicem assertionem et instantiam nie były pozwalane praecustodient pp. posłowie, i na to, czego nie mają w instrukcyi pozwalać nie mają. 32. Desideria zasię gdańskie zostaną u nas in proximo intento regratificationis od rzptej, ale że nam non constant, na sejmiki nasze mają być przyniesione[1]). 33. Residentów koszty lubo non videntur nostris viribus protunc ferendi, jednak ad communem ordinationem et consensum reipublicae relegantur, ci jednak z szlachty polskiej być mają nie alienigenae. 34. Hybernorum także statum jaki i jeżeliby miał być pozwolony, który minnime videtur proficuus, ad communem consensum zlecamy pp. posłom. 35. W rozdawaniu wakancyi, aby sami, którzy bene merentur de republica byli capaces tych beneficiorum, a na nowe wójtostwa, które przed tem nie były, aby przywilejów kancellarye nie wydawały, a które są wydane, aby żadnej wagi nie miały. 36. Z ubliżeniem prerogatywy hetmańskiej dziać się musi, gdy asygnacye albo i listy przypowiedne ode dworu wychodzą w sprawach urzędowi temu należących, aby takowe asygnacye i listy przypowiedne żadnego nie miały wigoru i authoritas hetmańska in sua praerogativa nienaruszona zostawała in toto ex iure et consuetudine urzędowi temu należącej. Jednak aby względem stanowisk chleba albo stacyi jakichkolwiek w dobrach ziemskich żadne asygnacye dawane nie były, a ktoby takowe asygnacye upraszał, aby arbitrariis paenis w trybunale koronnym karany był. 37. Także aby w rozdawaniu chleba dobra rzptej żadnego posesyej nie były w ochronie, ale dla ulżenia wszystkim zarównie rozdane i żeby nad ustawę IMciów pp. hetmanów nic więcej nie brano, instabunt pp. posłowie. 38. Inibunt rationes z inszemi województwy, ażeby ratio desertatorum pewniej dojść mogła, aby rewizya z sejmu naznaczona była, ale nie inaczej tylko przez urzędy ziemskie i grodzkie. 39. Uchwalone pobory pięćdziesiąt, na wojska trzydzieście tysięcy i pięć, iż wojska na ten czas nie było tak wiele, i wojsko nie płatne, choć pobory zupełnie wydane, inquirent pilnie rationes tego pp. posłowie. 40. Na sejmikach relacyjnych bez konstytucyi sejmowych doznaliśmy jaka konfuzya być musi et nulla certitudo tak podatków jako i publicznych uchwał, serio upomnią się pp. posłowie, aby konstytucye wcześnie wedle dawnych zwyczajów do grodów przed sejmikiem podawane były, deklarując, że nie mając certitudinem przez konstytucye, na żadne podatki pozwalać nie będziem. 41. Przestrzegać i tego będą vigilantissime pp. posłowie, aby dekreta trybunalskie ferowane w żadne iudicata sejmowe trutinacye nullo colore et praetextu interposito nie wchodziły. Także kondemnaty w trybunale otrzymane, aby nie były na sejmie znoszone cavebunt pp. posłowie. Nadto pilnie expostulabunt legemque in eo sancitem reasummi curabunt, aby glejty na kondemnaty ex personali otrzymane nie były z kancelaryej J. kr. Mci wydawane, wydane wagi nie miały, a ktoby je wyjednał sessione turrica per medium annum paenaque mille marcarum aby był karany. Similiter i na tego patrona, któryby od takowej iure victa

[1]) tylko w Lw. artykuł ten 32.

parte stawał, aby rigor tenże był postanowiony. 42. Przez codzienne sąsiedzkie od Węgier krzywdy i wiolencye tamecznym obywatelom, nie mały gwałt iuri vicinitatis et pacti dziać się musi, o co się tu przed nami wiele osób uskarzało, (czego regestr IMciom pp. posłom ukrzywdzeni podadzą) na poddanych państwa Mu[n]kaczowskiego i p. Władysława Rakoczego grafa, włożą się IMć pp. posłowie, ażeby authoritatem suam regiam do cesarza JMci interponere król JMć raczył, aby takowe praeiudicia na potem się nie działy a z takowych występnych nieodwłoczna sprawiedliwość uczyniona była. 43. IMci księdza arcybiskupa lwowskiego in ea eminenti dignitate i w starości jako nam wiadome pro republica fatygi i koszty, tak dóbr dość szczupłych desolacya, wniosą gorącą prośbę IMć pp. posłowie, aby kollacyą jakiego opactwa z łaski J. kr. Mci któreby się najpierw pro vacanti pokazało wsparty był i toż opactwo do arcybiskupstwa lwowskiego inkorpowane było. 44. Władyctwo przemyskie aby według swoich przywilejów i praw a' mianowicie według asekuracyi przeszłego sejmu konstytucyą uczynionej uspokojone było, omnino starać się będą IMcie pp. posłowie nasi. Także starostwo przemyskie, aby wedle dekretów J. kr. Mci uspokojone było instabunt pp. posłowie nasi. 45. O wieś Perehińsko sprawa aby na sejmie sądzoną była, salvis defensis omnibus nie przepomnią pp. posłowie nasi. 46. Iż na komisyej lauda województw i ziem sejmową decyzyą approbowane są wzruszone, aby in posterum nie były takowe exempla upomnią się pp. posłowie nasi. A teraz żeby dekreta takowe i remisy o rachunki czopowego i akcyz na sejmie nie były sądzone, ale raczej na sejmiki, in locum lege connotatum, odesłane były rachunki, cum sedula promotione takowej propositionis cum lege concordantis nie nie ustąpią, a sądy powiatowe przed trybunałem i po trybunale radomskim aby etiam moderni conventus sancito było aprobowane invigilabunt. 47. Życzliwość doświadczona i stała przeciwko rzptej naszej chęć IMci p. Wesseliniego, palatini Ungariae, pilnie zalecona będzie a prawa jego na włoście Błażowskiej aby aprobowane były sejmu teraźniejszego powagą, wniosą pp. posłowie instancyą. 48. W dobrach ziemskich aby stanowiska nie bywały praeiudicioso legi exemplo serio obostrzą to pp. posłowie, także szkody przez przeszłe stanowiska podjęte aby były nagrodzone suo loco et via a Gordon, aby od zasług był relegowany, ex rationibus od pp. posłów proponendis. 49. O zbiegłe chłopy, czego się teraz zagęściło starać się będą, aby taka na tysiąc grzywien podniesiona była i zaraz z ziemstwa po astycyej skracając processu na sądach grodzkich wolno było zaraz banicyą otrzymać. Także starać się będą, aby i korrektura iurium i skrócenie procesu z tegoż sejmu namówione były. 50. Pilnie tego przestrzegać będą, aby defectus w podatkach per legem uznane i deklarowane, jako względem cerkwi, łanów pod dwory obróconych i insze defekty iuxta legem anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni w województwie ruskiem constitutam, w skarbie koronnym pp. poborcom ziem naszych teraz i na potem w taryfie skarbowej potrącone i przyjęte były a więcej takowych gravamina przeciwko prawu nie mieli i inną taryfę skarb zrachowawszy podał. 51. Ponieważ na przeszłej komisyej lubelskiej stanął dekret tak na IMci p. poborcę ziemie lwowskiej, jako i na IMciów pp. administratorów czopowego i akcyzy, nie tylko in vim legis ale contra expressam legem, że sumę ze Lwowa względem dziesiątka poborów przychodzącą kazali onym zapłacić, zaczem zlecamy pp. posłom, aby miasto Lwów poborów wedle libertacyej, którą sobie otrzymali niepłaciła ziemia, czego nigdy nie wybierała. Więc iż skarb circa calculationem poprzejmował pro rato et grato tak asygnacye jako i rekognicye i kwity odebra[1] wytrącając to przy rachunkach każdej chorągwi co wzięła, co reciproce każda chorągiew pro rato et grato przyjęła ale też asygnacye do zniesienia sześciu milionów, należały, aby ta kalkulacya na potem in dubium nie była wokowana, a cokolwiek by jeszcze nie wystarczało pieniędzy do wypłacenia półszesnasta poborów, tedy ziemia lwowska tak IMciów pp. administratorów czopowego i akcyzy jako też i IMci pp. poborcy względem sumy ze Lwowa przychodzącej et ab omnibus impedimentis tueri et evincere będzie powinna. A że też liquide patet ex laudo visnensi, że IMć p. poborca nie należy do wypłacenia półszesnastu poborów tylko do dziesiątka, tedy in quantum by IchMć pp. skarbowi mieli go w czemkolwiek ultra contenta laudi agravare, tedy go ziemia in toto elibe-

rare powinna. Pan poborca zaś i pp. administratorowie nie na sejmiku rachować się powinni. 52. Detulerunt nam IMć pp. poborcy ziemie lwowskiej przemyskiej i sanockiej do wybierania poborów przeszłego sejmu uchwalonych obrani, że bardzo wielkie retenta u różnych IMciów pp. posesorów zostają i lubo już banicye o to na IMciach stanęły, przecie jednak ani się sami w wypłaceniu poczuwają, ani dotąd exekucyi mieć nie mogą. Nie chcąc tedy, aby ex ea contumacia miały ziemie nasze dług do skarbu zostawać, upraszamy IMciów pp. starostów, żeby zarazem exempcye czyniły albo czynić subdelegatom swoim zleciły. 53. A że niektórzy IMciowie pp. retentores zwykli per potentiam tych exekucyi bronić, tedy deferent to IMciowie pp. posłowie J. kr. Mci i będą prosić, aby iustum praesidium brachio suo obmyśleć raczył. 54. Więc też i sami IMć pp. poborcy powinni będą oddać do skarbu regestrową specifikacyą, w którejby patere mogło, które te pobory wypłacił a kto winien zostaje. 55. Ponieważ satisfaciendo legi IMciowie pp. starostowie lwowski i zydaczowski z delat IMci pp. poborcy ziemie lwowskiej exekucye czyniąc w pustyniach tych, nikogo w nich nie zastawszy, dobra i grunty puste per executionem pomienionemu IMci p. poborcy podają, inibunt modos IMcie pp. posłowie z skarbem i z inszemi województwy, aby p. poborca i ziemia lwowska od skarbu nie była impetita, w czem zarówno ziemie przemyskiej i sanockiej similem afflictionem ex desertatis nie przepomną pp. posłowie. 56. De monopoliis aby prawa dawne reasumowane były i żeby żaden cuiuscunque status et conditionis one exercere nie ważył się sub paena mille marcarum polonicalium w ziemstwie, w grodzie, albo w trybunale, inter causas fisci tocies quocies contraveniens citabitur repetenda et per medium parti et iudicio dividenda efficient IMcie pp. posłowie. 57. Nie małe stąd praeiudicium stan ponosi szlachecki i prawo vim patitur, że o dziesięciny i inne pretensye stan duchowny do prawa swego wciąga i sądzi, dekretami swymi agrawuje, aby tego nie było i konstytucya o tem millesimi sexcentessimi trigesimi quinti uchwalona in toto reasumowana była. Także aby IMcie loci ordinarii contractus, resignationes między kolatorami a noviter instituowanymi do kościołów duchownymi sami aprobowali efficient pp. posłowie. 58. Popis generalny dawnem prawem oznaczony województw, aby był reasumowany i teraz z sejmu czas był tego popisu wyrażony pro hac vice, iż sejm zabawi, nie przepomnią IMcie pp. posłowie. 59. Z niemałą konfuzyą dziać się musi, gdy pod sądy ziemskie roki grodzkie albo kwerele sądzone bywają; ostrzegą IMcie pp. posłowie, aby na potem pod czas kadencyej roków ziemskich takowe sądy nie bywały. 60. Punkt w paktach z wojskiem zaporoskiem per famam do nas przyniesiony, aby tylko moderni possessores bonis suis gaudere mogli, wezmą in ponderationem et trutinam cum tota republica pp. posłowie. 61. Ordynacye iż censentur być contrariae et inimicae aequalitati, serio o tem pp. posłowie cum tota republica uczynią konferencyą, et rationes inibunt, aby to lege cautum było, aby nie były na potem stanowione. 62. IMci p. wojewody ruskiego, wielkiego senatora i wysoce zasłużonego rzptej człowieka desiderium słuszne, aby względem osoby IMci taka stanęła per legem asekuracya, jaka była in rem śp. IMci p. Janowi Zamoyskiemu hetmanowi w. koronnemu uchwalona in anno millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, promovebunt IMcie pp. posłowie. 63. Urzędnicy dworscy aby przed ziemskimi żadnej precedencyej nie uzurpowali sobie, ale urzędy ziemskie aby in sua praerogativa wedle opisanych konstytucyi zostawały. Urzędy jednak grodzkie privilegiatis urzędnikom dworskim praecedere nie mają i urzędnicy województw innych po urzędnikach własnego województwa mają mieć swoje suffragia et praecedentias. 64. Jako jest słuszna instancya panien zakonnych lwowskich Dominika św., aby się przy sumach swoich i tak wielu zapisach zostawały, tak słuszną przyczynę wniosą za niemi, aby wedle tychże warunków więcej turbowane nie były i zostawały in pacifica possessione. Względem zasię fundacyi jako wnoszą instancyą ad consensum et sancitum totius reipublicae IMciowie pp. posłowie skłaniać się będą. 65. Posteritas bene meriti civis w rzptej sławnej pamięci IMci p. oboźnego koronnego Samuela Kalinowskiego, który przy zaszczycie ojczyzny nietylko fortuny swoje ale i żywot stracił, aby nie była gratitudine rzptej destituta instabunt IMcie pp. posłowie, aby dobra lennem prawem Lubecz i Łojów wedle przywileju służące, od

potomków IMci p. obożnego koronnego nie były oddajone, także i Konotop JMci paniej obożnej koronnej i Husiatyn zniesione miasto funditus ulgę jaką od rzptej odniosło. 66. A iż IMcie pp. administratorowie czopowego ziemi lwowskiej znaczną sumę na complementum poborów de suo założyli i de facto do skarbu wnieśli, ostrzegą tego pp. posłowie, aby dla wybrania pieniędzy swoich wydanych do roku tę functionem w ręku swoim mieli i aby ten podatek w dispozycyi województw wedle przeszłej konstytucyej zostawał. Proponent i to, że pewniejszy by mógł być prowent przez arendę plus offerentis aniżeli przez takowe administracye przez miasta wybierane tak z czopowego jako i akcyzy, jeżeli stanie. 67. Lubo pp. poborcy ziem naszych w skarbie satysfakcyą uczynili i kwity wieczne pootrzymywali, przecież jednak przez tenże skarb asygnacyami gravantur i sami asygnacyi kondemnaty różne otrzymują, aby tedy od takowego ciężaru i wszelakich kondemnat pp. poborcy uwolnieni byli praecavebunt IMcie pp. posłowie nasi. 68. Zakonnicy monasteru krechowskiego situs graeci reguły św. Bazylego lubo confirmationes praw swoich na monaster swój krechowiecki królów JMciów pp. naszych mają, niechcąc jednak deesse iusto postulato ich, postarają się IMcie pp. posłowie nasi, aby i na tym przyszłym sejmie confirmationem praw swoich otrzymali a żeby jednak dzierzawca krechowski żadnego praeiudicium nie ponosił. 69. Włości lubo wsi od starostw żeby oddalone i odrywane nie były, a oderwane aby znowu do starostw przywrócone były (salvis modernis possessoribus) starać się będą IchMć pp. posłowie. 70. Komisya w zbarazkiej rewizyej aby do skutku swego przywiedziona była sedulam jako w słusznej sprawie pp. posłowie interponent proportionem. 71. Iż przez swawolę żołnierską niektórym pp. exaktorom naszym laudis publicis do wybierania exakcyi naznaczonym szkody przy najeździe żołnierskim sa poczynione i pieniądze w części pewnej ut asseritur pobrane, zaczem zlecamy to pp. posłom, aby gdy przyjdzie o komisyej przyszły punkt konstytucyej stanowić, aby tego dołożono, aby za pokazaniem dowodnem na komisyej przyszłej przez którego z panów exaktorów naszych, szkód i pobrania pieniędzy, aby przy oddawaniu pieniędzy przez pp. poborców naszych do komisyej należących za gotowe pieniądze od skarbu przyjęte były i chorągwi obwinionej w zasługach potrącone były. 72. Kamieńca fortyfikacya aby była in integro zlecona viro sedulo et adaequatae experientiae proporent pp. posłowie. 73. Halickiej fortecy komparacya, że jest kosztem własnym IMci p. starosty halickiego wystawiona i continuatur do tego czasu, komisya o tem wydana względem restytucyi kosztów, aby była aprobowana pp. posłów curae et dexteritati zlecamy, aby to od nich promotum było. 74. Kłobucka przywilej na fundacyą do klasztoru częstochowskiego wydany aby per trutinationem całej rzptej był moderowany, in quantumby diminuacya lubo servitii publici lubo proventus eiusdem za takowym przywilejem następowała, abrogowany, instabunt pp. posłowie. 75. Prawo kościoła krakowskiego do Siewierza i Koziegłów, jako dotąd ni od kogo wzruszone nie było, tak aby i dalej obwarowane było procurabunt pp. posłowie. 76. Z wielką ujmą rzptej musiałoby to być, gdyby starostwo Drahimskie in alienas manus od Korony odpaść miało, na którem pewną sumę książę IMć Kurfiszt pretenduje sobie, którą iż rzpta jako najprędzej obmyślić miała, aby JMć pani Anna Mohylanka Myszkowska wojewodzina krakowska a przerzeczonego starostwa Drahimskiego prawem dożywotnem dzierzawczyni ni wczem prepediowana nie była, ale w spokojnem używaniu zostawała instabunt IMcie pp. posłowie, aby ta suma jako najprędzej z skarbu zapłacona była, żeby starostwo Drabimskie przy Koronie zostawało. 77. Fortyfikacye Lwowa, Przemyśla, Krosna, Sanoka, mają być proponowane, aby do skutku przywiedzione były mediis adhibitis, które na sejmiku relacyjnym mają być umówione, jednak o laudum teraźniejszego na tym sejmiku spisanego aprobacyą sejmową starać się będą pp. posłowie. 78. Także o praesidia od ściany węgierskie ziem naszych, od której teraz proximiores incolae wielkie i ustawiczne cum dispendio vitae et fortunarum ponoszą incommoda, sollicite expostulabunt pp. posłowie cum republica i one promovebunt i komisyej do Węgier skuteczne naznaczenie nam przyniosą. A ziemi sanockiej nadto sejmik w Sanoku złożony po sejmiku relacyjnym dla samej tylko szczególnie securitatis domesticae, bo etiam internos ma praedones, przyniosą pro hac una vice. 79. Iustitiae

debetur, aby delaty wojskowe na komisyach od ukrzywdzonych podane swój efekt wzięły, instabunt aby na sejmie sine intermissione exekwowane były a mianowicie od potomków IMci p. Stefana Strasza podana przeciwko IMci p. Janowi Lipskiemu. 80. Jeśli każdemu, pogotowiu takiemu ojczyzny synowi, który z przodków swoich innata virtute dla całości ojczyzny swojej domu swego zasługi odważnie in Martio campo zapieczętował, słuszna należy nie tylko nagroda ale i wysokie virtutis et honoris praemia, przyczynią się za IMciem p. Mikołajem Ożgą, aby rodzonego jego merita krwią skropione nieodwłocznie nagrodzone były i takowy z stratą życia całości ojczyzny zaszczyt u J. kr. Mci i rzptej zostawał w pamięci a mógł być z szczodrobliwej J. kr. Mci łaski bene merentibus z tegoż domu nagrodzony 81. Pamiętne sławnej pamięci IMci p. Stanisława Lanckorońskiego wojewody ruskiego hetmana polnego koronnego w rzptej zasługi requirunt, aby przez pp. posłów naszych instancya wniesiona była, ażeby IMci potomkowie tak zasług wojskowych satifactione jako i kosztów na mieszkanie w Krymie syna IMci in obsidem z pod Żwańca danego wyłożonych restitutione potiantur jako najprędzej, także innych kosztów, które IMcie likwidować będą. 82. IMci p. podkomorzego sanockiego nietylko województwu naszemu ale i całej rzptej krwawe zasługi et in publicis functionibus dexteritas wyciąga po nas, abyśmy naszę przyczynę wnieśli, ażeby nie tylko co pro meritis IMci należy, ale i to, co pro debito iustitiae jako wójtostwo szczerzeckie, którego względem krzywd od p. Morzkowskiego poczynionych kondemnaty i delaty, ile za świeżem przez tegoż pp. Morzkowskiego popełnionem piaculum, dispositia do J. kr. Mci należy, konferowane było IMci, gorącą mają uczynić instancyą IMcie pp. posłowie, z uniżoną do J. kr. Mci prośbą. 83. To jest jedyne ex instituto rzptej bene meritis propositum praemium, aby onym samym w nagrodę zasług królewszczyzn i wójtostw distribucya należała. A że contra legum dispositionem personae exoticae, cudzoziemcy bez wszelakich zasług siła dóbr rzptej i wójtostw possident, co się i w ziemi naszej przemyskiej znajduje, kiedy p. Philipponi wójtostwo Isayskie trzyma a civem bene meritum reipublicae pierwsze prawo mającego IMci p. podsędka przemyskiego (subnixus privatorum promotionibus) od dojścia posesyej zraża, instabunt IMcie pp. posłowie, aby w tem i prawo pospolite vim non patiatur i tak zasłużony civis patriae cieszył się eo praemio meritis jego konferowanym. 84. Zasłużony żołnierz i z objetnice J. kr. Mci pod Łowiczem łaską szczodrobliwą J. kr. Mci ukontentowany przywilejem na wójtostwo w Załokciu i Jasieńcu, iż się nie cieszy z tego dotąd i nie jest w posesyej dla prepedycyi różnych, zlecamy to pp. posłom, aby dopomogli sedulo do tego, aby IMć p. Liduchowski potiatur jako najprędzej hoc beneficio J. kr. Mci. 85. Wójtostw ekonomiej samborskiej possessores legittimi jeżeli kontrybucyą prowentu czopowego tak i z karczem po wsiach też czopowe dawać mają albo nie, aby rzpta per legem decydowała. Także te sprawy odebrane per violentiam non via iuridica dobra i wójtostwa aby sądzone były instigante ipsa świętej sprawiedliwości iniuria, intercedente jednak termino fatalium. Nadto aby przywilej ad male narrata od p. Iwanowskiego na do ra ziemskie pp. Błażejowskich otrzymany nullitati subiaceat instabunt pp. posłowie. 86. Asekuracya i satysfakcya długu IMci p. sandeckiego do sejmiku relationis propter temporis augustiam odkładać się musi i żeby na sejmie to się likwidowało, co jest do skarbu z czopowego z ziemie sanockiej wniesiono a w koekwacyej w podatkach przyjęto. 87. Także IMci p. ze Zmigrodu Andrzeja Stadnickiego expensa na piechotę, vigore uchwały pod Krosnem postanowionej wyłożona, do sejmiku relacyjnego differtur, na którym ta expensa likwidować się ma. 88. Krwią i życia stratą wyświadczona przy zaszczycie ojczyzny IMci p. Andrzeja ś. p. Morawca kapitana J. kr. Mci odwaga pilnie zalecona będzie przez IMciów pp. posłów, aby nietylko winnych zasług satisfakcyą ale i łaskę szczodrobliwą J. kr. Mci p. n. m. zostającym bene merentibus domu tego nagrodzona być mogła. 89. Przywilej miasta Lwowa, iż nie jest produkowany i celatur dotąd przez co supponitur, że w nim najdują się contrarietates publico consensui legi i szkodliwe praeiudicia stanowi szlacheckiemu, bo tak i fama asserit, seriam pp. posłowie interponent curam, aby ten pierwszy był annihilowany a inny, ne fidelitatem praestitam ku panu i rzptej tego miasta opprimat ingratitudo, wydany z kancelaryej J.

kr. Mci był cum scitu izby poselskiej takowy, jako czytamy miasto Kraków ma. 90. Piechota ekonomiej samborskiej łanowa, aby zawsze bywała pod regimentem rotmistrza powiatowego i z inną piechotą się łączyła promovebunt IMcie pp. posłowie. 91. Nie przepomnią i tego, aby dobra, to jest dwa łany IMci p. Stanisławowi z Żabokruk Cebrowskiemu wojskiemu stryjskiemu zasłużonemu rzptej człowiekowi od J. kr. Mci konferowane były przywrócone, które per violentiam są odjęte do ekonomiej wsi Nahajowic i żeby przywilej na te dobra in suo robore zostawał. Także iż pp. Błażejowscy i inni possessores Radyłowic, z młynów tych, które ekonomiej pożytek czynią a nie są w używaniu szlachty płacą pobory, aby byli od tego ciężaru uwolnieni a pobory a possessoribus młynów były płacone. 92. Wniesiona instancya IMci p. Hulewicza wojskiego włodzimirskiego słuszna, aby asygnacye w skarbie pokazane, które wypłacał wojsku i bez kwitów przyjęte pro soluto były, bo się to errore konstytucyej stało, bo w pierwszych nie mianowano kwitów tylko same asygnacye, aby zalecona i pilnie promowowana była zlecamy pp. posłom naszym. 93. Sztukowe we Lwowie, aby wedle dawnego zwyczaju i przywileju po gr. 6, a nie wedle teraźniejszego wybierane było praecavebunt pp. posłowie, a co wybierali hucusque po zł. 1 gr. 6, aby na fortyfikacyą pp. Lwowianie wyłożyli. Takowyż podatek do fortyfikacyej miasta Krosna aby był uchwalony nie przepomnią a superintendent fortyfikacyej ex ordine equestri na sejmiku relacyjnym ma być obrany. 94. Za IMciami pp. Boguszami intercesyą uczynią pp. posłowie, aby byli przypuszczeni et per sublevationem relaxati do uspokojenia się z stroną, a jeżeliby uspokojenie strony i onej satysfakcyą ukazali, aby infamia post praestitam satisfactionem publicam lege zniesiona była non derogando legibus de paena publica. 95. Lubo wydana była komisya IMciom pp. Kulczyckim o rozgraniczenie dóbr ich dziedzicznych z dobrami J. kr. Mci ekonomicznemi, iż jednak dla pewnych przyczyn w attestacyi IMciów pp. komisarzów specifikowanych ta komisya nie doszła, uczynią gorącą instancyą IMcie pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby druga dostateczniejsza, podług opisania prawa pospolitego przyłożywszy sufficientiorem numerum IMciów pp. komisarzów onym była wydana albo dawna aprobowana komisya, która była za Hrynka Kulczyckiego. 96. Sprawa Jej Mci paniej Słuzczyny podskarbiny w. ks. litewskiego aby była sądzona, non obstante pro tunc tylko do tej sprawy condemnatione iudiciosa, będą wnosili instancyą pp. posłowie. 97. Fortece w dziedzicznych dobrach wystawione, aby na ten czas dosyć ciężki rzptej in propositionem et transactionem sejmu tego nie wchodziły o restytucyą kosztów, dla ułacnienia spraw sejmowi temu należących ostrzegą pp. posłowie. 98. Skład winny w Chyrowie aby per legem był pozwolony ex voto sejmiku naszego promovebunt IMcie pp. posłowie. 99. Także i cło mostowe dla złych dróg i przepraw we wsi Izdebkach aby było postanowione uczynią ex necessitate miejsca tamtego instancyą IMcie pp. posłowie. 100. Półgroszki w miennicy aby dla wygody ubogich ludzi wedle starego w mennicach bicia aby były teraz robione proponent pp. posłowie. 101. Dobrze wiadoma całemu województwu naszemu sprawa ta, że miasto imienia p. Władysława Zelińskiego in causa homicidii włożono Stanisława Zielińskiego [a] hominis innocui et inscii tego mężobójstwa brata tegoż p. Władysława, pilne i gorące zalecenie i instancyę przez pp. posłów mieć będzie, aby kondemnata na p. Stanisławie Zelińskim otrzymana innocue, sejmu tego powagą zniesiona była. 102. A iż Ormianie lwowscy i insi wielkie szkody przez pozakowanie [b] ponieśli pod Warszawą, intercedent pp. posłowie do wszytkiej rzptej, aby jako najprędzej mogli mieć swoję w tak wielkich szkodach nagrodę jako też i rekognicye na wygodę IMciów pp. żołnierzów aby w skarbie przyjęto i potrącono według konstytucyi sejmu przeszłego. 103. Damnificatus przez odebranie majętności pewnej w ekonomiej samborskiej IMć p. Sokalski słuszną do J. kr. Mci p. n. m. intercesyą przez pp. posłów naszych otrzymał interpositam zlecamy pp. posłom. 104. Mając częste agrawacye Żydzi przez to, iż iurisdykcye różne do wypełnienia nad nimi rygoru applikują się przeciwko prawu i onych absque officiosa executione różni ludzie do więzienia brać, sprawiedliwość sobie

a) L. Zelinskiego. b) L. porakowanie.

privata authoritate różnemi sposobami czynić zwykli, promovebunt pp. posłowie, aby przy swoich iuryzdykcyach wedle konstytucyej 1633 i dekretów trybunalskich zachowani byli. Także i krzywdy i znaczne uciążenia Żydów ab assignatariis, którzy do onych z asygnacyami zjeżdżają przełożą i żeby dalej takowych nie ponosili starać się będą pp. posłowie. **105.** Serio instabunt pp. posłowie, aby ludzie sekty ariańskiej wedle konstytucyej exercitia religionis nie odprawiali. **106.** Miasta i miasteczka województwa naszego do rzptej suplikujące, bliskie upadków swoich będące, nieposlednią pp. posłów naszych in suis desideriis mają mieć promotionem a to jest Przemyśl, Sanok, Krosno, Stryj, Szczerzec, Wiśnia, Brzozów, Komarno, Gródek, Gołogóry, Jaworów, które jedne proszą, aby onym pozwolone prawa, libertacye, per consensum ordinum nadane i konferowane, in vim gratitudinis wyświadczonej przeciwko panu i rzptej podczas inkurzyi nieprzyjacielskich wiarę, cnotę i odwagę in integro zostawały. Drugie zasię dla zniszczenia i funditus zniesienia od podwyższonych przy podatkach publicznych (jako Stryj) expensach na posły uciśnione proszą o ulżenie i starych zwyczajów przywrócenie, a wszystkie o to, aby od tego ciężaru były uwolnione, który ponoszą od IMciów pp. pisarzów chorągwie, gdy dla stacyi lubo pisania gospod z asygnacyami na stanowiska przyjeżdżając wielkiemi kosztami i expensami nad zwyczaj miasta ciężko onerują Także aby te miasta i miasteczka w przyszłych podatkach dawnego prawa mieli conservationem i libertacyą ratione desertatorum et conflagratorum a w dawnych ulgę zechcą i puste grunty puszczać, ad dispositionem fisci, sami nie mogąc in ea vastitate per omnem wypłacać wcale (jako Grodek) possibilitatem. **107.** To wszytko zgodne podawszy IMciów fidei et dexteritati IMć p. marszałek koła naszego te wszystkie artykuły i desideria nasze do ksiąg ziem naszych lwowskiej, przemyskiej, sanockiej grodzkich z podpisem ręki swej i pieczęcią poda. Działo się w Wisni dnia dwudziestego ósmego lutego anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. Hieronim z Orzechowic Orzechowski sędzia ziemie sanockiej marszałek na ten czas sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Prem. Rel. 387 p. 415—441; Castr. Sanoc. Rel. 171 p. 500—533; Castr. Leop. Rel. 407. p. 429—454.

152.

Lwów, 7. marca 1659.

Protestacya przeciwko sejmikowi wiszeńskiemu[1]).

1. Actum in castro leopoliensi feria sexta post dominicam invocavit quadragesimalem proxima. Anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter veniens generosus Andreas Kuropatnicki sollennem fecit protestationem de nullitate conventus particularis visnensis nuper in ordine ad comitia regni varsaviensia proxime venturo celebrati, idque in eo. **2.** Dum protestans stando circa leges publicas et liberam vocem statui equestri debitam, quae inter alia fundamenta basis censeri potest, protestante nimirum circa citationes comitiales ex instantia instigatoris regni et illustris magnifici palatini kiioviensis[2]) atque generosi Alexandri Garczynski contra certas personas in praefato conventu particulari visnensi existentes axtraditas, vigore constitutionis eo nomine sancitae sesse opponeret neve contra ea mandata citationum quidpiam statueretur declararet et si quid in contrarium conscriberetur, de invaliditate actus memorati et internuntiorum citationibus praefatis ad comitia regni procreatorum protestaretur, atque ne calculus de proventibus publicis vigore decreti commisorialis lublinensis in comitiis regni proximis praestari debitis, laudo praefato in diminutionem thesauri constituto et de lege subsistere non valente, immo in convulsionem authoritatis commis-

[1]) Por. Nr. 149. [2]) Jan Zamojski.

sorialis impediatur praecaveret et ipsi nihilominus non tam publicis quam privatis intendendo rationibus contra praefata mandata comitialia hac ratione quo facilius obtenta evitare possent, articulum eo in passu legi publicae contrarium constituerunt, internuntios partim ad comitia regni generalia citatos partim proventus publici exactores cum quibus actio ex decreto commissoriali lublinensi proxime praeterito ad comitia regni futura remissa est eligere destinarunt, attestationes praeiudiciosas proventibus reipublicae, cum iam faciendo calculo contradictum sit, extradi sibi affectabant, laudorum in diminutionem proventuum confectorum et constitutione in comitiis proxime praeteritis cassatorum reassumptionem atque confirmationem conscribi urgebant. 3. Proinde inhaerendo protestationi suae in praefato conventu visnensi publice factae et ad praesens de nullitate eorum omnium iterum atque iterum protestatur, offerendo se etiam in comitiis regni generalibus futuris eandem protestationem illaturum et fusius omnia in comitiis regni declaraturum.

Castr. Leop. 407 p. 315—316.

153.

We Lwowie, 13. marca 1659.

Protestacya posła sejmiku wiszeńskiego na sejm walny.

1. Actum in castro leopoliensi feria quinta post dominicam Reminiscere quadragesimalem proxima anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. 2. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter veniens gsus. Jacobus Dembiński camerarius terrae leopoliensis nomine gsi. Stanislai Rzewuski, iudicis terrae leopoliensis nuntii ad praesens ex conventu visnensi ad comitia generalia regni varsaviensia electi, solennem fecit manifestationem in eo, quia ipse paratus erat regestra ad coaequationem in thesauro regni de terra leopoliensi et calculationem pertinentia recipere et calculationem inire, verum quoniam gsi. contributionum administratores eadem renuerunt et sibi praestari recusarunt, ideo praecavendo hac in parte indemnitati sui manifestantis ac totius terrae solennem praesentibus facit manifestationem.

Castr. Leop. Rel. 407 p. 338 p.

154.

Wisnia, 23. czerwca 1659.

Laudum sejmiku wiszeńskiego[1]).

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko województwa ruskiego rycerstwo ziem lwowskiej, przemyskiej sanockiej zjachawszy się na sejmik relacyjny[2]) tu do Wiszni na dzień dwudziesty trzeci praesentis takowe in negotiis ziemie nasze zachodzących w których z samej tylko relacyej IMciów pp. posłów, nie mając autentycznych blisko przeszłego sejmiku konstytucyej, bierzemy informacyą, uczyniliśmy uchwałę i postanowienie. 2. Naprzód życząc tego, aby podatki na sejmie anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi uchwalone, to jest dwadzieścia i półszosta poborów,

---

[1]) Przeciwko niektórym artykułom tego laudum protestował Piotr Ożga podkomorzy lwowski, jako ultra mentem et consensum conventus in magnum damnum et praeiudicium terrae leopol. conscripta puncta, ale protestacyi w czasie oznaczonym nie wniósł do grodu, (Castr. Leop. 408 p. 1136) o czem pod dniem 7. lipca jest notatka pisarza grodzkiego lwowskiego.

[2]) Vol. l. IV, 660.

cale i doskonale na komisyą blisko przeszłą do Lwowa dla rzetelnej wojsku zapłaty weszły, deklarujemy to, że te pobory ze wszytkich trzech ziem naszych według deklaracyej pomienionego sejmu sine abiuratis od wszytkich retentorów wypłacone i wydane być mają i żeby exekucyą super contumacibus przez IMciów pp. starostów i urzędy ich jako najdrędzej odprawowane były rigorem iuris na IMciów konstytucyami circumscriptum interponujemy. 3. Biorąc zaś tych dwudziestu i półszostu poborów seorsivam w każdej ziemi rationem to postanawiamy. Naprzód w ziemi lwowskiej lubo IMć p. Swierski podczaszy czernichowski poborca tejże ziemie na tym sejmiku chciał i gotów był uczynić dostateczny rachunek, ale że dla ścisłości czasu do tego przyść nie mogło, deputujemy IMciów niżej mianowanych tj. WIMć p. kasztelana rospierskiego, także IMć p. stolnika bracławskiego, IMć p. Wilczyńskiego łowczego lwowskiego, IMć p. łowczego sanockiego, IMć p. miecznika halickiego, IMć p. Andrzeja Koropatnickiego, którzy oraz z sądem ziemskim i grodzkim lwowskim zjachawszy do Lwowa pro die decima Iulii nonnullorum absentia non obstante, byle ich sześć było rachunku, quam exactissime przerzeczonego IMci p. poborcy wysłuchać powinni będą i co ziemi in eo negotio expediverit deklarować. Tamże i drudzy wszyscy IMć pp. administratorowie, arendarze, szafarze i superintendentowie prowentów tejże ziemie czopowego i akcyzy lubo tu rachunek czynili i attestacyę z Koła naszego pobrali wszakże przecie na tymże pomienionym terminie rachunki swoje reproducere, verificare, confrontare et combinare i kwity wszytkie oraz z IMcią p. poborcą comportare cum omni quam diligentissima inquisitione et indagatione będą powinni, aby nie tylko dwadzieścia półszosta poborów przerzeczone adimpleri mogły, ale też quam exactissima ratio tych prowentów akcyzej i czopowego constaret, a gdy się już wyrachują i satisfakcyą uczynią, kwit otrzymają i więcej turbowani in ullo iudicio nie będą. A żeby IMć p. starosta lwowski[1]) exekucyą z retentorów czopowego, akcyzy i poborów bez odwłoki peragat także urząd grodzki lwowski aby w sądzeniu spraw skarbowych remoram nie czynił, lubo rigor iuris o to na IMci p. staroście extendi ma, ale i my z koła naszego list do IMci, IMci p. marszałkowi napisać zleciliśmy. 4. Ziemia zasię przemyska, iż ad rationem dwudziestu półszostu poborów dwadzieścia i dwa sine abiuratis uchwaliła, tedy aby te pobory według przeszłych lauda ex omnibus bonis wniesione i do rąk IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego poborcy przemyskiego oddane były deklarujemy. A IMć p. poborca te pieniądze na komisyą podług opisu konstytucyej sejmu teraźniejszego wnieść będzie powinien, albo in eliberationem sui delaty do skarbu iuxta mentem tejże konstytucyej oddać, salva defalcatione eorum, quae per legem decesserunt. Półczwarta zaś poborów, że z inszych prowentów tejże ziemie, to jest z czopowego i akcyzy założone być mają, tedy na założenie i na zaszczyt tych poborów półczwarta naprzód restantem summam z arendy lat przeszłych czopowego dwanaście tysięcy zł. która przez arendarza naszego IMć p. Marcina Madalińskiego starostę przemyskiego na dobrach Jarosławiu i Tarnogrodzie jest pokazana i na dziedzicu tych dóbr processami prawnymi jest ewinkowana, do rąk przerzeczonego IMci p. poborcy aplikujemy i żeby iuxta mentem konstytucyej sejmu blisko przeszłego IMć p. poborca eam specificatam retentam suam z czopowego na delacie skarbowi rzptej oddał iniungimus, salva repetitione ostatka sumy tegoż czopowego z tych miast przychodzącej, która samemu przerzeczonemu IMci p. staroście, jako arendarzowi należy, reservata. 5. Nadto z akcyzy ziemie naszej przemyskiej, która a die prima Octobris anni praeteriti w administracyej ś. p. nieboszczyka IMci p. Andrzeja Stana podkomorzego sanockiego zostawała ma sumę do suplementowania tych półczwarta poborów przerzeczony IMć p. poborca od wszytkich osób, którzy się do tej akcyzy lubo przez arendę lubo jakimkolwiek inszym sposobem i respektem interesowali i interesują odebrać, a in casu contraventionis ma tenże IMć p. poborca podać te wszytkie przerzeczone osoby na blisko przyszłej lwowskiej komisyej na delacie, którym wszytkim termin na tejże komisyej iuxta mentem konstytucyej sejmu blisko przeszłego naznaczamy zawity, sine quavis adcitatione. A że w rachun-

[1]) Piotr Barzy.

kach prowentu tej akcyzy na teraźniejszym sejmiku przez pp. sukkolektorów i arendarzów nieboszczyka IMć p. podkomorzego sanockiego czynionych pokazują się defekta, aby ziemia przemyska dostatecznie informowana być mogła, non derogando wyżej pomienionemu na komisyej terminowi etiam in iudiciis fiscalibus ziemie przemyskiej, jako niżej opisane będą, terminum praevia adcitatione przez p. instygatora lubo przez p. poborcę lubo cui intererit extradenda wszytkim interesantom naznaczamy peremptorium. A nad to temuż p. instygatorowi IMci p. Stanisławowi Pakoszowi iniungimus, żeby wszytkie miasta et personas interessantes dla weryfikacyej wydanych pieniędzy ad eadem iudicia fiscalia przypozwał. Co też i pp. sukkolektorowie i pp. arendarze uczynić powinni będą. A in quantumby, które miasto albo osoba nie stawili się tamże, mają być kondemnowani i exekucya z nich jako najprędzej czyniona. Toż się ma o wszytkich miastach rozumieć, które tę akcyzę retinuerunt, że z nich jako najprędsza ma peragi executio. Względem zaś akcyzy, która ante primam Octobris w administracyej przerzeczonego nieboszczyka IMci p. podkomorzego sanockiego zostawała, z której pieniądze za asygnacyami skarbowemi wydawał, powinni będą IMcie pp. sukcesorowie te asygnacye i regestra w skarbie produkować i kwit otrzymać, aby ta suma w koekwacyej ziemi nie ginęła. A że z tychże rachunków akcyzy ziemie przemyskiej pokazało się, że Lewko żyd contra vetitum legum publicarum do wybierania onej z niemałą szkodą powiatową interesował się, toż iudicium fiscale ma na niego seriam animadversionem uczynić. 6. Więc jeśliby ex diligenti calculatione et iudiciali sententia tegoż sądu powiatowego skarbowego to się pokazało, że jeszcze z przerzeczonej akcyzy non sufficient pieniądze aby ex integro pomienione półczwarta poboru założyć się miały, tedy tenże sąd z pieniędzy prowentu czopowego, które od dnia dwudziestego trzeciego maja[a]) anni praesentis ad primam Iulii po miastach wybierane z ordynacyej ziemie na sejmiku blisko przeszłem uczynione były i będą i przy miastach dotąd zostają ma defekt tych półczwartu poborów założyć także i salarya, które przerzeczony IMć p. poborca dał IMciom pp. sądowym podczas przeszłych sądów z tegoż czopowego także i z akcyzy ante Iulium oddać. A ostatek quod supererit sumy ad futuros usque ziemie przemyskiej do rąk szafarza niżej mianowanego odesłać tenże sąd powinien. Względem czego powinni będą et praesenti laudo obligantur wszytkie miasta i miasteczka (oprócz miasta Przemyśla, z którego pieniądze czopowego na fortyfikacyą są ordynowane) tak J. kr. Mci jako IMciów pp. duchownych i szlacheckich na też pomienione sądy na dzień dziesiąty lipca do Przemyśla z pieniądzmi czopowemi także i regestrami dostatecznymi stawić się i rachunki uczyniwszy pieniądze do sądu albo według deklaracyej sądu do poborce oddać. Którym wszytkim miastom i miasteczkom także IMciom pp. posesorom, dzierżawcom i dziedzicom ich na tychże sądach terminum peremptorium sine quavis adcitatione naznaczamy. A in quantumby które miasto vel eius possessor nie stawili się, tedy przeciwko takiemu pan instygator rigorem iuris urgere powinien będzie; koszt zaś na to wszytko p. instygatorowi przerzeczonemu tenże sąd obmyśli. 7. Ziemia sanocka, iż dwadzieście i cztery poborów sine abiuratis wydać uchwaliła, tedy aby te pobory ze wszytkich dóbr do rąk IMciów p. Dzięciołowskiego i p. Odrzechowskiego poborców sanockich były wydane według przeszłych lauda deklarujemy. A pp. poborcy na przyszłą komisyą lwowską te pieniądze, salva defalcatione eorum, quae per legem decesserunt, wnieść będą powinni. A że pomieniony IMć p. Dzięciołowski poborca sanocki i insze wybierania podatków per laudum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi opisane miał zlecone, tedy z tej swojej exakcyej w Sanoku przed IMciami p. Melchiorem Grotkowskim, Piotrem Krasowskim i Piotrem Polanskim, unius absentia non obstante, die quarta Iulii rachunek uczynić powinien będzie, aby constare mogło wiele to extraordynaryjną exakcyą poborów suplementować się może, czego na sejmiku niżej opisanym w Sanoku ma być relacya i determinacya. Więc, że przerzeczony IMć p. Dzięciołowski ad usum ziem z poborów publicznych wydał zł. dziewięćset, te pieniądze u IMci p. brzeskiego z jakichkolwiek podatków ziemie sanockiej wybrane

---

a) P. marca.

przy nim zostające przekazujemy, które aby mu oddał sub rigore et processu fisci iniungimus. A półtora poborów i z czopowego i z akcyzy IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemi sanockiej per administrationem puszczonej do płacenia są naznaczone, a z tego obojga prowentu na teraźniejszym sejmiku wiszneńskim dostateczny rachunek uczynić nie mógł, tedy na przyszłych sądach skarbowych sanockich tenże IMć p. administrator iuxta exigentiam legis publicae rachunek dostateczny uczynić i pieniądze do rąk IMci p. Dzięciołowskiego oddać powinien będzie. Interea ponieważ sejmik w Sanoku przypada pro die septima Iulii, który jest z konstytucyej sejmu blisko przeszłego dla namówienia przespieczeństwa domowego ad firmandum praesidium pozwolony[1]), tedy na tymże sejmiku JMć p. administrator ma deklarować jak wielka suma z tych czopowego akcyzy prowentów za czasu administrationis jego przychodzi i jak wielka jest wybrana, a jeśliby suma z tego prowentu do złożenia półtora poborów nie wystarczała, tedy na tymże sejmiku sposób suplementowania tych półtora poborów sobie wynajdą. A gdy się na przeszłych sądach skarbowych sanockich IMć p. administrator sufficienter wyrachuje i uczyni satisfakcyą, już więcej do żadnego sądu i na komisyą pociągany być nie ma. 8. Co się zaś tyczy podatków na teraźniejszym sejmie pozwolonych, względem tych takową czynią ziemie pomienione uchwałę. Naprzód ziemia lwowska wziąwszy tę deklaracyą od IMciów pp. posłów, że na teraźniejszym sejmie w tejże ziemi suma trzem poborom korespondująca sine abiuratis do skarbu rzptej jest pozwolona, której sumy wydanie ultimis diebus Decembris jest naznaczone, tedy tak dla wypłacenia tej sumy, jako żeby ad futuros usus ziemi cokolwiek pieniędzy przysposobione być mogło, prowent akcyzy a victualibus et utensilibus lege declaratis w administracyą puszcza, do której administracyej IMciów pp. Stanisława Rzewuskiego sędziego lwowskiego, Olbrychta Krosnowskiego stolnika podolskiego, Ludwika Alexandra Niezabitowskiego, stolnika bracławskiego, Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, Tomasza Łychowskiego podsędka lwowskiego, Macieja Soleckiego[b]) podczaszego płockiego taż ziemia obiera. Którzy IMcie p. administrowie uczyniwszy wprzód circa inicium funkcyej swojej w grodzie lwowskim przysięgę, konformowaną ad rotam przysięgi poborców w konstytucyej albo w uniwersale 1613 wyrażonej z tym dokładem, że nad pozwolone salarium, żadnych więcej pożytków ani przez rękawiczne ani inszym żadnym sposobem nec per se nec per subordinatas personas sobie przyczyniać nie będą. Mają zacząć administracyę swoją a prima Iulii proxime ventura. W samem zaś wybieraniu tej akcyzy podług konstytucyej 1658 mają sobie postępować, a od tego podatku żaden się uchraniać nie ma i owszem etiam po domach duchownych i szlacheckich w miastach szynkujący mają akcyzę płacić, także i od tych zbóż, które z szpiklerzów albo składów szlacheckich bywają przedawane. Od tych jednak rzeczy, które pretium piąciu groszy non excedunt niema być wybierana akcyza. Od drzew, od wozu tylko po groszu mają brać akcyzę, a gdzie taniej drwa przedają nad złoty ma cum pretio akcyza diminui. Od drzew zaś do budynków po dwa grosza od złotego ma zwyczajnie currere akcyza. Ktoby też był refragarius w płaceniu albo pozwoleniu wybierania tej akcyzy tak w miastach, miasteczkach jako i wsiach targowych, ma o to w grodzie in officio odpowiadać peremptorie sine appellatione. A IchMcie pp. administratorowie per administrationem non per arendam w miastach ten prowent wybierać będą. Wolno im jednak w miastach i miasteczkach i wsiach targowych przydawać superintendentów dla tem pilniejszej exakcyej, co też mieszczanie na tę funkcyą konstytucyą naznaczeni albo przez IMciów pp. administratorów designowani praevio iuramento powinni czynić, tego przestrzegając, aby oraz dwojem wybieraniem od przedającego i kupującego ludzie nie byli agrawowani. Salarium zaś Ich Mciom pp. administratorom każdemu po tysiącu złotych naznaczamy, a kolektorom według konstytucyej; to też deklarujemy, że z tej funkcyej i administracyej swojej ni kędy indziej i na żadnym sejmie ani na komisyej IMciowie pp. administrowie odpowiadać nie powinni, tylko na samym sejmiku rachunek czynić mają. W czem, że do żadnych subsellia pociągani nie będą, ziemia ich ase-

[1]) Vol. IV, 630. a) P. Golejskiego.

kuruje i evincere powinna, oprócz gdyby kto contra ordinationem ziemi excederet, o to wolny in-iuriato do prawa rekurs w grodzie własnym zostaje. A pieniądze którekolwiek IMcie pp. administratorowie wybiorą, wprzód je mają na zapłacenie sumy trzem poborom korespondującej przy wyściu półrocza obrócić, a jeśliby suma z tego prowentu zebrana trzem poborom na ten czas nie wystarczała, tedy mogą IMcie pp. administratorowie in fidem suam zaciągnąć co pieniędzy, albo też w skarbie jaki dług przejąć, żeby te trzy pobory wypłacone były, a my ich asekurujemy, że ex currenti ulteriori proventu te im pieniądze wolno sobie wybrać będzie. Ostatek zaś pieniędzy, nad te trzy pobory za czasu administracyej IMciów wybrane, mają przy IMciach ad usus publicos ziemi za dyspozycyą sejmiku wiszniéńskiego generalnego zostawać A funkcyej IMciów cursu[m] na cały rok naznaczamy i salarium wyżej mianowane za rok cały ma być rozumiane. 9. Czopowe zaś ziemie lwowskiej, że jest w arendzie, mają IMcie pp. arendarze one ad ultimam Octobris dotrzymywać. Na sejmiku jednak przyszłym deputackim wolno go będzie anticipative ad plus offerentiam arendować. Wszakże przecie IMcie pp. arendarze regestr do grodu exakcyej tej swojej et superlucratorum fideliter podać powinni, aby ziemia de quantitate tego podatku informować się mogła. 10. Ziemia przemyska akcyzę i czopowe we wszytkich miastach i miasteczkach i wsiach targowych (oprócz czopowego w mieście samem Przemyślu na fortyfikacyą tego miasta ordynowanego) także w administracyą a die prima Julii puszcza a na administratorów IMciów p. Jana Wojakowskiego podstolego przemyskiego, Michała Nowosieleckiego, Marcina Trzebuchowskiego i Aleksandra z Unihowa Ustrzyckiego sobie obiera, którzy to IMcie pp. administratorowie odprawiwszy circa ingressum functionum officii sui w grodzie przemyskim przysięgę, według roty ziemi lwowskiej opisanej, ten prowent akcyzy ad mentem legis 1658 i jako się w ziemi lwowskiej opisało, stosując się do punktów tam wyrażonych, czopowe zaś według konstytucyej annorum 1628 et 1629 i inszych administrować będą. A prowenta te w osobny regestr czopowego a w osobny akcyzy spisywać mają dla rozdzielnego i osobnego na sejmiku z obudwu prowentów wyrachowania się. Którym IMciom pp. administratorom salarium i na expensa oraz wszytkim pięć tysięcy zł. polskich naznaczamy i żeby się z tychże prowentów administracyej succesive wybierali deklarujemy. Pieniądze zaś, które z tego obojga prowentu IMciowie pp. administratorowie zbierać będą, mają do rąk IMci p. Macieja Stanisława z Unichowa Ustrzyckiego podsędka sanockiego podstarościego przemyskiego, jako szafarza od nas tejże ziemi przemyskiej obranego, oddawać za kwitami autentycznymi tegoż przerzeczonego IMci p. szafarza. Asekurujemy przy tem IMciów pp. administratorów, że do żadnego subsellium ani na komisyą pociągani być nie mają, ale oddawszy do rąk IMci p. szafarza pieniądze, co sine omni tergiversatione czynić powinni, rachunki na sejmiku dedukowawszy wolni a quavis impetitione zostawać mają, w czem ich powinniśmy evincere et intercedere. Przerzeczony zaś IMć p. szafarz te pieniądze, które od IMciów pp administratorów odbierać będzie naprzód na wypłacenie sumy trzem poborom sine abiuratis ziemi przemyskiej korespodującej na sejmie blisko przeszłym pozwolonej et ultimis diebus Decembris wydać powinnej ma obrócić i te ma trzy pobory w skarbie wypłacić, a jeśliby w tym czasie tak wielka suma trzem poborom korespondująca z tego prowentu wybrana być nie mogła, tedy IMć p. szafarz in fidem suam ma zaciągnąć pieniędzy albo też dług jaki w skarbie przejąć może, aby in tempore kwit ziemi z tych trzech poborow otrzymał, w czem my asekurujemy, że te pieniądze, które de propriis założy, ex currenti po tem czopowego i akcyzy prowentu odebrać sobie powinien będzie. Ostatek zaś sumy, które nad te trzy pobory do rąk jego przez IMciów pp. administratorów będą oddane ad publicos usus tejże ziemi przemyskiej chować ma i onemi za dyspozycyą sejmiku generalnego wiszniéńskiego szafować a rachunek z tego wszytkiego tamże na sejmiku czynić tenebitur. Względem czego pozwalamy temuż IMci p. szafarzowi tysiąc złotych salarium. 11. Ziemia sanocka deklaracyą na sejmie przeszłym przez IMciów pp. posłów uczynioną przyjmuje a ordynacyą podatków do przyszłego sejmiku sanockiego ratione securitatis domesticae tejże ziemie praecavendae na sejmie blisko przeszłym pozwolonego odkłada, który sejmik ut praemissum est dnia siódmego lipca w Sanoku ma być. A że reasumpcya sądów skarbowych po po-

wiatach przez konstytucyą sejmu blisko przeszłego jest pozwolona, tedy w ziemiach naszych też sądy pro hac vice reasumujemy. Mają tedy w ziemi lwowskiej te sądy odprawować IMcie pp. sędziowie przy urzędzie ziemskim i grodzkim, którzy są w przeszłych laudach mianowani, a oraz do tegoż sądu przydajemy IMciów do rachunków ziemie lwowskiej wyżej naznaczonych, aby praestito iuramento, którzy z IMciów jeszcze nie przysięgali, te sądy według opisu konstytucyej anni 1658 odprawowali, poczynając one a die decima Iulii, absentia nonnullorum non obstante byle IMciów numerus ad mentem legis był sufficiens. W ziemi zaś przemyskiej takoweż sądy die decima Iulii mają być reasumowane i przez jeden tydzień odprawione, do których jeszcze IMci p. Stanisława Bełchackiego podczaszego wieluńskiego cum obligatione iuramenti praestandi przydajemy. A w ziemi sanockiej octava Iulii te sądy mają być także reasumowane i także przez tydzień kontynuowane, a do pierwszych IMciów pp. sędziów w przeszłych laudach mianowanych IMć p. Sebastyana Orzechowskiego wojskiego lubelskiego i IMć p. Karola Wapowskiego cum obligatione iuramenti praestandi przydajemy. W tych tedy sądach mają się sprawować wszyscy exaktorowie podatków prowentów, quocunque nomine nazwanych a w ziemiach uchwalonych, także administratorowie, kolektorowie akcyz dawnych i blisko przeszłych, nad to retentorowie wszyscy publicznych podatków, przeciwko którym wszytkim pp. instygatorowie przed tem obrani agere mają, na co im koszt sądy tameczne obmyśleć mają. 12. Więc ponieważ wszyscy IMcie szafarze administratorowie albo exaktorowie podatków ziemiom należących na tych sądach w ziemiach swoich rachować i satisfakcyą uczynić powinni, już więcej w żadnem obcem subsellium ani na komisyach ani w skarbie koronnym rachować się nie mają, w czem IMciów we wszytkich trzech ziemiach asekurujemy i upewniamy i do przysięgi administratorów przeszłych czopowego i akcyzy ziemi lwowskiej i sanockiej nie obligujemy. A że z sejmu blisko przeszłego są niektóre konstytucye in rem ziemi służące przyniesione, tedy do onych stosując się, co się tknie fortyfikacyej miasta Przemyśla, tę aby JW. IMć p. Andrzej Maksymilian Fredro kasztelan lwowski kontynuował upraszamy, a to według laudum naszego wiszniеńskiego po sejmie anni 1658 ex approbatione sejmu o tem dostatecznie wypisanego; nad to czopowe z miasta Przemyśla, tak te, które a die vigesima tertia Martii hucusque w tem mieście currebat i pieniądze przy mieście zostają jako też, które teraz od niepogorzelców curret (gdyż pogorzelcy mają być od płacenia tego czopowego wolni) na fortyfikacyą tego miasta naznaczamy. A za administratora tego czopowego w samem mieście Przemyślu IMci p. Piotra z Goraja Gorajskiego podczaszego chełmskiego obieramy, który tak przeszłego czopowego pieniądze wyciągnąć jako też ulteriorem cursum tego czopowego prout commodius videbitur administrować i gotowe pieniądze na koszt fortyfikacyej do rąk przerzeczonego JWIMci p. kasztelana lwowskiego oddawać powinien będzie. 13 A że w erygowaniu tej fortyfikacyej szczególna opera et industria enituit p Jakuba Solarego architekta, tedy pozwalamy, żeby przerzeczony JWIMć pan lwowski plac i miejsce intra fortificationem na wystawienie budynku onemu naznaczył, na którem gdy go postawi dwa tysiąca złotych, ponieważ tantundem na to kosztu łożyć musi, onemu asekurujemy i u króla JMci o aprobacyą tego intercedere i starać się objecujemy, o czem szerzej skrypt in rem jego wydać IMci p. maszałkowi zleciliśmy. 14. Deklarujemy przytem, że Żydzi przemyscy według konstytucyej blisko przeszłego sejmu mają się zachować w rzemiosłach chrześcianom nie przeszkadzając, iuribus jednak tych Żydów salvis manentibus także i konstytucyej teraźniejszej nie derogując. A kupcy przemyscy od płacenia donatywy jako pogorzeli mają być wolni. 15. Co się zaś tyczy fortyfikacyej miasta Lwowa, iż na tym sejmiku nie jest traktowana, tedy aby za żadnymi uniwersałami nie była we Lwowie stanowiona i żeby żadne pieniądze z czopowego ani z akcyzy ani żadne insze na tę fortyfikacyą nie były erogowane deklarujemy[1]). Jeżeliby też in contrarium jaką konstytucyą mieszczanie lwowscy otrzymali, przeciwko tej jako IMciom pp. posłom naszym nie wiadomo de nullitate onej protestamur. Jakoż i przeciwko inszym wszystkim konstytucyom,

[1]) Ob. Vol. l. IV p. 622. fortyfikacya Lwowa.

którebykolwiek stanęły praeter mentem artykułów naszych na sejm blisko przeszły IMciom pp. posłom podanych solennem zanosimy protestationem. 16. Iż nam też referowali IMcie pp. posłowie, że szkody i stacye w dobrach dziedzicznych po zwróceniu się do wojska od ekspedycyej węgierskiej i insze eodem modo pobrane i poczynione mają być w koekwacyej przyszłej potrącone, tedy aby te szkody w grodach swoich, każdy ukrzywdzony specifikował i przez ukrzywdzonych poddanych przysięgą ewinkował deklarujemy. 17. A że na przyszłej komisyej lwowskiej etiam negotia ziem naszych traktować się będą, tedy jako pretensyą na tej komisyej IMciów pp. komisarzów przez konstytucyą naznaczonych potrzebną być widzimy, tak też onym salarium obmyśliwszy asygnacyą na to wydać zleciliśmy. 18. Że też zachodzą niektórych IMciów pewne długi jako to u IMci p. kasztelana lwowskiego z niedobranych pieniędzy na piechotę łanową IMci p. starosty przemyskiego względem ewikcyej czopowego także IMci p. stolnika sanockiego przerzeczonych ad usum ziemi pieniędzy, te wszytkie długi na przyszłym sejmiku mają być likwidowane i sposób zapłaty onych obmyślony. A IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu sanockiemu i IMci p. Piotrowi Polańskiemu względem niepozwolonych w skarbie poborów przez IMciów wybieranych, salaria ma ziemia sanocka na przyszłym sejmiku w Sanoku obmyśleć satisfakcyą. 19. Wnosił też w kole naszem IMć p. Cebrowski wojski stryjski skargę, że pewnych pieniędzy, które był z poborów z ziemie sanockiej przez się wybranych do rąk niegdy sławnej pamięci IMci p. Stana podkomorzego sanockiego za skryptem od niego danem depozytował, sukcesorowie nieboszczykowscy oddać nie chcą, tedy rozumiejąc być rzeczą słuszną, aby ci sukcesorowie przerzeczonego IMci p. wojskiego stryjskiego ewinkowali, onym termin na sądach skarbowych dum adcitabuntur naznaczamy. 20. Mając przy tem słuszny wzgląd na to, iż podczas trzymania arendowanego prowentu czopowego ziemi przemyskiej IMć p. Marcin Madaliński starosta przemyski wielkie cierpiał prepedycye w arendzie swojej przez czas niemały za wtargnięciem nieprzyjaciela w ziemie musiał carere usufructu tego prowentu, zaczem in recompensam opuszczonego czasu czopowego, które a decima quinta Augusti 1656 ad tertiam Martii 1657 currebat i żeby onemu miasta rachunek czyniły i pieniądze oddawały mieć chcemy. 21. A że IMć p. starosta halicki[1]) słusznie nam dedukował, że z starostwa swego leżajskiego ekspedycyą łanowej piechoty w ziemi halickiej uczynił, tedy poddanych tego starostwa od tamtej łanowej na piechotę kontrybucyej uwalniamy. 22. Wiedząc dowodnie jako panny zakonne świętego Dominika konwentu przemyskiego przez ogień są zrujnowane, na wsparcie ubóstwa ich in vim eleemosinae onym zł. trzysta konferujemy i asygnacyą do arendarzów albo sukkolektorów akcyzy, która hactenus currit wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. 23. Zlecamy przy tem, aby przyszły sąd skarbowy przemyski miał słuszny respekt na dawne przed konstytucyą 1658 retenta akcyzy w Przemyślu i żeby quod et iustitia videbitur onym defalkował. Także zlecamy aby IMć p. marszałek listy pisał w sprawie województwa naszego z IMcią p. Korniaktem do trybunału koronnego, także w sprawie IMci p. Gorajskiego podczaszego chełmskiego do tegoż trybunału jako i do IMci p. hetmana koronnego w krzywdach niektórych IMciów pp. obywatelów naszych i miasta Przemyśla. A że IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podsędkowi przemyskiemu ziemia przemyska sześćset zł. expens przyznaje, tedy że IMci zapłacić się mają asekurujemy. Która to uchwała nasza aby do wiadomości wszytkich przyść mogła, onę IMci p. marszałkowi podpisać i do akt grodzkich każdej ziemi zlecamy podać. Działo się w Wiszni na sejmiku relacyjnym dnia 23 Iunii roku pańskiego 1659. Maciej Stanisław Ustrzycki z Unihowa podsędek sanocki podstarości grodzki przemyski, marszałek sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich.

Castr. Leop. Rel. 407 p. 1117—1129; Castr. Sanoc. Rel. 171 p. 1247—1265; Castr. Prem. Rel. 388 p. 1337—1350.

---

[1]) Andrzej Potocki.

155.

Lwów, 5. lipca 1659.

Protestacya posłów województwa ruskiego na sejm z powodu mylnie wydrukowanej konstytucyi.

1. Actum in castro leopoliensi feria tertia pridie festi transfigurationis Domini nostri Iesu Christi anno eiusdem millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono. 2. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter venientes gsi. Gaspar Woiakowski subiudex terrae premisliensis et Stephanus Winnicki suis et aliorum gsorum. palatinatus terrarum Russiae et districtuum leopoliensis, premisliensis et sanocensis ad comitia regni generalia varsauiensia proxime celebrata deputatorum et electorum nuntiorum nominibus, postquam in volumine et ordine constitutionum comitiorum regni generalium Varsaviae proxime praeteritorum constitutionem sub titulo: pozwolenie glejtu urodzonym Zeliborskiemu, Ustrzyckiemu i Rozniatowskiemu reperierint, atque de eadem constitutione sibi innotuerit non iuxta mentem suam et omnium nuntiorum comitiorum praefatorum proxime praeteritorum typis exaratam esse, in qua videlicet constitutione errore typographi omissa sunt verba haec: vel experiendum, ideo de nullitate et invaliditate eiusdem constitutionis uti defectuosae et per typographum variatae ac viciatae, quae honori praefatorum gsorum. Zeliborskich, Ustrzycki et Rozniatowski nocere non debet, protestantur et manifestantur. Atque hic ibidem in instanti eandem constitutionem itidem sub titulo: pozwolenie glejtu urodzonym Zeliborskim, Ustrzyckiemu i Rozniatowskiemu, quae et qualis ex consensu omnium ordinum comitiorum praefatorum regni varsauiensium debuerat esse a gso. Ioanne Gniński succamerario Pomeraniae et capitaneo gnesnensi atque marschalco comitiorum praefatorum regni varsauiensium proxime praeteritorum ad praesens vero iudice deputato iudicium commissionis leopoliensis datam atque manu eiusdem gsi. Gninski propria subscriptam ad acta officii praesentis porrexerunt eandemque suscipi ab officio praesenti postularunt, quorum affectationi et iuri communi officium praesens annuendo, eandem constitutionem uti salvam et illaesam omnique suspicionis nota carentem ab eisdem offerentibus suscepit et actis suis ingrossandam demandavit, in eum qui sequitur tenorem: (Obacz Vol. l. IV, 616). Originale vero post ingrossationem eisdem offerentibus est restitutum de quo restituto officium praesens quietavit.

Ind. Rel. Castr. Leop. 408 p. 1439—1440.

156.

Bybło, 6. lipca 1659.

Poseł sejmowy sanocki do ziemian na sejmiku sanockim w sprawie podatków uchwalonych na sejmie.

1. JWnym, Wnym m. w. m. pp. i braci IMciom pp. obywatelom województwa ruskiego ziemie sanockiej na sejmik do Sanoka zgromadzonym oddać IMciom. JWni, Wni m. w. pp. i bracia! Nie mogąc sam dla słabego zdrowia na teraźniejszy sejmik sanocki stawić się in medium WMciów m. w. m. pp. listownie przy oddaniu niskiego mego pokłonu ponawiam względem podatków na teraźniejszym sejmie pozwolonych relacyą i deklaracyą. Mając respekt rzpta na te województwa i ziemie, które dla szczupłego prowentu czopowego i akcyzy nie mogą porównywać w podatkach z drugiemi ziemiami, dała opcyą, że które województwa i ziemia mniejszy ma prowent z tego to czopowego i akcyzy, niżeli trzy pobory sine abiuratis wystarczą, aby ten prowent za rok cały do

skarbu pozwoliła a już od tych trzech poborów będą wolni. Taż opcya służy ziemi naszej sanockiej, w której ponieważ czopowe i akcyza non correspondent trzem poborom sine abiuratis, wolno nam tę tylko sumę do skarbu pozwolić, która z tegoż czopowego i akcyzy za rok cały colligi, a prima Iulii praeterita poczynając, będzie mogła. 2. A już trzech poborów sine abiuratis nie wydawać; tego się też obawiać nie potrzeba, żeby na potem, in quantum suma ta trzech poborów non coaequabit aby nas do płacenia pociągać miano, bo już to rzpta ob favorem ziem uboższych in sortem suam przyjęła, byle tylko administrator był przysięgły, jako to we lwowskiej i przemyskiej ziemiach już uczynili pp. administratorowie. Więc i ten metus non teneat WMciów m. m. pp., aby za tą okazyą na przyszłe lata skarb się do naszego czopowego i akcyzy nie interesował, gdyż już temu na sejmie provisum, że tylko sumę do skarbu za rok oddawać pozwolono, ale i WMć m. m. panowie snadnie temu obviabitis, kiedy swego administratora obierzecie, naznaczywszy mu czas, póki do skarbu ma oddawać zebrane pieniądze. Aleć i bez tego skarb więcej sobie uzurpować nie może nad to, co mu pozwolono. Gdybyśmy zaś pobory dawać do skarbu pozwolili, różne stąd sequerentur incommoda, bo oprócz niepotrzebnego de praesenti ciężaru, induceremus i na potem eam opinionem, że w naszej ziemi siła czyni to czopowe i akcyza i równanoby nas z ziemią lwowską i przemyską, z którymi jednak pociągać nie możemy, mając in experientia, że z nas półtora poborów założyć tym prowentem nie możemy, a ziemia lwowska piętnaście poborów założyła. 3. Posyłam przy tem WMciom m. m. pp. pretensyą długu od skarbu do ziemi naszej. Wiem o tem że na abiuratach ten został defekt, aby jednak IchMć pp. poborcy na przyszłej komisyej lwowskiej to elucidowali, interest ziemi naszej, bo skarb tę pretensyą będzie wojsku składał, a nam w tej bliskości zastającym silere res est plena periculi. To tedy pro fide mea podawszy do wiadomości WMć m. m. pp. onych łasce z powolnością usług moich oddaję się jako najpilniej. W Byble die 6 Iulii 1659. WMć m. w. m. pp. życzliwy brat i sługa powolny Maciej Stanisław Ustrzycki z Unichowa podsędek sanocki podstarosta przemyski.

Ind. Rel. Castr. San. 171 p. 1326–1328.

157.

Sanok, 7. lipca 1659.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego ziemie sanockiej zjechawszy się pro die septima Iulii do Sanoka na sejmik lege publica względem obmyślenia domowego jako na pograniczu praesidii pozwolony[1]) także vigore laudi visnensis sejmiku relationis z którego na tenże sejmik ordinacye i ustawienie podatków publicznych i elekcya administratorów poborów ex legitimis rationibus jest referowana i wzięta, takową uchwałę communi omnium consensu czynimy. 2. Względem tedy ordinacyej podatków publicznych na sejmie na zapłatę wojsku przez naszych pp. posłów deklarowanych, chcąc jako najprędzej i najskuteczniej prawu pospolitemu dosyć uczynić tak deklarujemy i uchwalamy. Ponieważ w całej Rzptej przy deklaracyej o podatkach optio jest pozwolona, albo trzy pobory sine abiuratis, albo prowent doroczny a prima Iulii anni praesentis ad diem itidem primam Iulii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi akcyzę i czopowe w ziemie naszej wydać i do tego na sejmiku relacyjnym wisnieńskim viva voce i tu w Sanoku przez IMciów pp. przyjaciół od IMci p. podsędka sanockiego[2]) posła ziemie naszej słownie także i listem IMci jesteśmy asekurowani, że akcyzą i czopowem dorocznem skarb zapewne będzie się kontentował, ne quid ultra od ziemie naszej względem podatków na sejmie przeszłym uchwalonych

---

[1]) Vol. l. IV 600. por. Nr. 154 art. 7. [2]) Maciej Ustrzycki; ob. numer poprzedzający.

requiret, takową wydania podatku publicznego ustanawiamy ordynacyą. 3. Akcyzę z czopowem a die prima Iulii ad diem także primam Iulii proventus currentes wydać ze wszytkich miast i miasteczek ziemie naszej naznaczamy. Do których podatków iż administracya lege publica w dyspozycyej i elekcyej województw i ziem jest zostawiona, obieramy za administratora tych podatków akcyzy i czopowego IMci p. Dzięciołowskiego Jana do roku, który praevio iuramento per formam przysięgi poborce et cum adiectis punctis w laudum wiszeńskiem sejmiku relationis wyrażonych te podatki a prima Iulii przez miasta przed tą elekcyą administratora regestrowane wybierać ma ad diem primam Iulii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi, zupełną swoją i swoich dozorców atendencyą, a co kwartał wybrane pieniądze do skarbu powinien będzie oddawać i rachunek w województwie wedle prawa sejmu przeszłego czynić ma. Od tego zasię czasu, jeżeliby per consensum reipublicae akcyzy podatek nie był in posterum zniesiony, to jest a prima Iulii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi miasta quam accuratissime praevio iuramento te obadwa podatki wybierać będą, aż do dalszej tych obudwóch prowentów akcyzy i czopowego przez nasze ziemie spólnej ordynacyi[1]), którą lubo in antecedenti primam diem Iulii lubo in subsequenti conventu publico ziemie naszej albo wisienskim anni millesimi sexcentesimi sexagesimi immediate lubo też na sejmiku deputackim uczynić mamy. 4. Praesidium zasię ziemie naszej, na którego postanowienie sejmik ten jest postanowiony, tak ordynujemy. Mając zawsze sollicitudinem około takowego praesidium ziemie naszej przez lat tak wiele curam et operam WIMci p. Franciszka z Wielkich Kunczyc Mniszka kasztelana sandeckiego starosty naszego i żeby tem prędzej toż praesidium z ludzi gotowych na to zaciągnionych in ipso statu constitui mogło, tegoż praesidium dispositionem IMci zlecamy i fraterne prosimy, aby IMć a die 15 Iulii do stawienia ludzi tych pro praesidio ziemie naszej dopomógł. 5. A że per communem consensum zjazdu naszego rotmistrza do ludzi tych obrać e medio nostro zdało się, obieramy IMci p. Franciszka Dydeńskiego, który IMć p. rotmistrz swoję dependentiam od IMci pana sandeckiego jako praesidiarii ziemie naszej mieć będzie i częstą około powinności i służby ludzi tych konferencyą czynić tę swoją funkcyą zawsze cum consensu IMci p. sandeckiego odprawować powinien będzie. 6. Iż jednak to praesidium bez kosztu być nie może, na te impensas i inne ziemie naszej legales necessitates poborów dwa cum abiuratis wedle simple i regestra poborowe[go] IMci p. sędziego ziemie naszej[2]) ze wszystkich dóbr ziemskich, duchownych i królewskich nemine excepto sub rigore et processu fisci inhaerendo approbationi sejmiku wydać postanawiamy. Ponieważ czopowe, z którego zwykle praesidium i inne necessitates ziemie naszej opatrowane były na podatki publiczne jest ordinowane, a do tych wybierania poborów obieramy sobie poborce IMci p. Samuela Pobiedzińskiego, które praevio iuramento pobory wedle symple i regestru wyżej specifikowanego począwszy swoją exakcyą a die quinta Iulii do do niedziel piąci wybierać będzie i rachunek na potem na zjeździe lubo w Sanoku lubo w Wisni publicznym, nie gdzie indziej, swojej exakcyej czynić ma, które to pieniądze takowym disponujemy sposobem. 7. Na żołdy i zaciąg pięćdziesiąt Smolaków a die decima quinta Iulii ad diem decimam quintam Decembris roku tego pro praesidio ziemie naszej wedle exigencyej słusznej sumę proporcyonalną naznaczamy i aby do rąk IMci pana sądeckiego oddana była przez IMć poborcę naszego iniungimus. 8. IMci p. rotmistrzowi zasię do tych ludzi obranemu salarium zł sześć set, albowiem pilne około bespieczeństwa ziemi naszej staranie i konnych mieć swoich dla zaciągania wiadomości submitował się, deklarujemy. 9. IMci p. rotmistrzowi dla prędszej sprawiedliwości i pohamowania swej woli i rozbojów pozwalamy aby było wolno wziąć u każdego we wsi takowego, na którymby albo powołanie było albo jawne IMci p. rotmistrza i pewne miał dowody, że jest rozbójnikiem i o to do prawa nie ma być pociągany, chybaby niewinny człowiek z respektu jakiego miał być agrawowany hoc subposito et praecauto. 10. A że IMć p. sandecki swoje expensas na praesidium naszej ziemie ma liquidowane od nas winne i asekurowane, iż suma aequi-

[1]) spólną ordynacyą. [2]) Hieronim Orzechowski.

tatis jest oddać co komu należy, tedy cokolwiek by do wypłacenia sumy w asekuracyej sądu skarbowego ziemie naszej specifikowanej ex commisso sejmiku wiszeńskiego zupełnej na retentach tych dwóch poborów, które IMć p. Cebrowski wybierał (jako już przed tem te retenta przez sejmik wiszeński na wypłacenie tego długu są naznaczone) i nad retenta z czopowego administracyej IMci pana sądeckiego niedawnej, to residuum długu IMci z tychże poborów wydać iuxta contenta asekuracyej et quantitatem sumy, któraby się na retentach wyżej mianowanych znajdowała wypłacić naznaczamy. A exekucyą do retentoribus obojga, sam IMć pan sandecki jako starosta ex delatione IMci p. wojskiego stryjskiego[1]) i swego sukkolektora czopowego uczynić ma, a żeby już ziemia od tego długu uwolniona była. Co jednak sumy z tej obojga wyniknie powinien nam jako IMć p. wojski stryjski tak i p. sukkolektor na sejmiku którymkolwiek to likwidować i rachunki uczynić. A jeśliby z tych retent na wypłacenie tego długu IMci p. sandeckiego non sufficeret, jako się z tych likwidacyej pokaże, tedy powinniśmy obmyśleć jak najprędszą satisfakcyą IMci p. sansandeckiemu, aby realną odniósł swoją satisfakcyą. **11**. IMć p. administrator zasię akcyzy i czopowego iżby małe przy swojej pracy miał salarium, z jednego grosza od złotego jako prawo ustanowiło wybranego a nie ultra, [że] ten podatek teraz pro hac vice na dosyć uczynienie skarbowi w podatkach publicznych wydać naznaczony, nie może diminui, przeto z tychże poborów zł. trzysta wydać IMci uchwalamy. **12**. Expensa także na posyłanie pozwów i nagroda prace IMci p. instygatora ziemie naszej z Zabokruk Stanisława Cebrowskiego wojskiego stryjskiego, iż jest słuszna, nec potest differi dla sądów skarbowych z tychże poborów zł. sto dwadzieścia naznaczamy. **13**. OO. Franciszkanie konwentu sanockiego summa egestate pressi et supplices o jałmużnę i założenie na gwałtowną potrzebę konwentu swego proszący communi omnium consensu także zł. sto z tychże poborów odnoszą i to wydać OO. IMci p. poborcy pozwalamy i deklarujemy. **14**. Jeżeliby zasię z tych pieniędzy zostawało co residui, tedy względem kosztów wyłożonych IMci p. sędziego ziemskiego sanockiego przy exakcyej swojej poborowej, na której tylko po groszy sześci od kwitu sukkolektor IMci najmiejszego poddanym uciążenia nie czyniąc brał, względem tysiąca złotych in vim gratitudinis IMci pozwolonego i na tym sejmiku ex communi consensu uchwalone oddać IMci p. sędziemu iniungimus IMci p. poborcy, salva repetitione in posterum, jeśliby to niedoszło IMci p. sędziego. **15**. IMci p. Stadnickiemu także za oświadczoną w potrzebie naszej ziemie jako na legacyą pewną do J. kr. Mci p. n. m. tąk i na praesidium przez jeden miesiąc wyłożoną wygodę złotych siedmset na przyszłym zjeździe, aby były wypłacone obmyśleć mamy i teraźniejszem zezwoleniem naszem asekurujemy. **16**. A iż i prawo constituit i samej ziemie naszej necessitas wyciąga, abyśmy IMci p. podsędkowi naszej ziemi komisarzowi do lwowskiej komisyej zapłaty wojskowej naznaczonemu koszty gratyfikowali, zł. sześćset wydać i de facto wypłacić w przyszłych naszych konsultacyach i zjazdach publicznych także asekurujemy, hoc etiam stimulo pobudzeni. A iż swoje IMć około trzymania skarbowych kwitów IMciów pp. poborców ziemie naszej sumptu jednak pp. poborów curam adhibere objecuje, przez co tem prędzej ziemia nasza ab omni impetitione skarbu et praetensione długu uwolniona będzie. A IMciów p. poborców ziemie naszej obligamus, aby omnino o kwity skarbowe starali się dla prędszej ziemie naszej eliberacyej. **17**. IMci p. Piotrowi Polańskiemu, mając respekt także na podjęte koszty i nagrodę małego salarium zł. tysiąc wydać w przyszłych czasiech teraźniejszą uchwałą asekurujemy. **18**. Więc że i na tem siła ziemi naszej należy, aby pobory te półtora były jako najskuteczniej suplementowane, ponieważ IMć p. sędzia sanocki przeszły administrator akcyzy i czopowego (co z siebie lubo miał do roku naznaczoną administracyą spontanee złożył) deklarował, że nie może te półtora pobora suma tych obojga prowentu za trzy kwartały przez IMci administrowane założyć i miasta do tego dla pewnego jako zatrzymania pieniędzy tak i niestawienia się wedle uniwersałów tegoż IMci p. sędziego z regestrów i percepty weryfikowali, coby i jako wiele miało wynikać sumy za te trzy kwartały,

[1]) Stanisław Cebrowski instygator z. san.

naznaczamy te retenta na suplementowanie nieodwłoczne tych poborów. Naprzód retenta dawnej akcyzy w Brzozowie i Sanoku wybieranej, ante ordinationem reipublicae, o które lubo na kwerelach lubo na sądach skarbowych IMć p. instygator z IMcią p. poborcą agere et executionem urgere powinien będzie. **19.** Także retenta czopowego z administracyej IMci p. Alexandra Ustrzyckiego, które IMć p. instygator ziemie naszej z IMcią p. poborcą exigere i one per accelleratam executionem odzyskać ma a retentorów quantitatem IMć p. Aleksander Ustrzycki na likwidacyą wyrażoną IMci p. instygatorowi lubo IMci p. poborcy wydać powinien. **20.** Także od sum od miast szose w przeszłym około tych podatków laudum uchwalone i wyrażone kontrybucye tenże IMć p. poborca quam cito exigere et per executionem odzyskać powinien i regestra takowych kontrybucyi dla innotestencyej ktoby nie oddał salvam o to IMci p. instygatorowi agendi viam zostawując. A IMć p. sędzia ziemie naszej cokolwiek tylko za trzy kwartały w swojej administracyej jest wybrano do rąk IMci p. poborcy tegoż oddać za kwitem IMci p. poborce, który jako i w przeszłym laudum jest obwarowano, ma być pro autentico IMci p. sędziemu przyjęty a rachunki w przyszłem sądzie skarbowym wedle laudum wiszyńskiego uczynić ma swojej administracyej i do innych kalkulacyi w skarbie pociągany być nie ma evincere lubo i prawo jest takie IMci obowiązujemy. **21.** A żeby czem prędzej było supplementum efficax i teraz lubo omnia lauda i prawa stringunt administratorowi przeszłej akcyzy ante ordinationem reipublicae i tym co się tykali rachunki na tychże sądach sub rigore et processu fisci naznaczamy. **22** Exekucye zasię wszelkich podatków, iż są potrzebne, tedy mają być ad requisitionem pp. administratorów poborców sine mora wedle prawa egzekwowane także i sądy grodzkie ratione causarum fisci etiam extraordinarie mają być sądzone. **23.** A że fortyfikacya Krosna ex consensu reipublicae nam jest pozwolona, tedy do inszego zjazdu naszego publicznego one odkładamy. **34.** Zaszła przy tem kwerella IMciów niektórych o depaktacyą od sądu miejskiego sanockiego w sądzie miejskim i tracenie złoczyńców, przez którą dla kosztu wielkiego ludzie ubodzy swoich szkód i krzywd lubo o złoczyńcach dostatecznie wiedzą odstępować muszą i nie prosekwują, tedy jako w słusznej rzeczy postanawiamy, aby urząd miejski sanocki nic więcej nad zł. dziesięć z czego wszytkie około tego impensans samej exekucyej zastąpić powinni, albowiem mają inne swoje dla administrowania swojej sprawiedliwości obventiones miejskie. **25.** Te tedy punkta uchwały naszej zgodnie postanowione IMci p. marszałkowi sejmiku naszego ręką swoją przypieczętować, podpisać i do grodu podać zleciliśmy. Działo się w Sanoku dnia siódmego lipca roku tysiącznego sześć setnego pięćdziesiątego dziewiątego. Jerzy Wandalin z Wielkich Konczyc Mniszek starosta szczerzecki, marszałek sejmiku ziemie sanockiej.

Castr. San. Rel. 171 p. 1429—1439.

158.

Wisnia, 15. września 1659.

Laudum sejmiku wiszeńskiego w sprawie Przemyśla.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, którzyśmy się tu na dzień dzisiejszy na sejmik deputacki zjechali, wiadomo czynimy, iż mając wzgląd na zniszczenie miasta Przemyśla niedawno przez ogień zniszczonego, onemu resztę pieniędzy od dwóch tysięcy zł. na fortyfikacyą tegoż miasta przeszłemi laudis naznaczonych odpuszczamy, także toż miasto od retent podatku akcyzy ante legem formatam u nich zatrzymanych i znajdujących się uwalniamy i żeby już o te reszty tak akcyzy jako o składki na fortyfikacyą ni od kogo turbowani nie byli deklarujemy. **2.** A dla większej wagi ten skrypt od nas dany IMć p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w Wiszni na sejmiku deputackim w poniedziałek po święcie Narodzenia Panny Najświętszej najbliższy, roku tysiąc sześć

set pięćdziesiątego dziewiątego. Stanisław Rzewuski sędzia ziemski lwowski dyrektor koła rycerskiego sejmiku wiszeńskiego elekcyi deputackiej.

Castr. Prem. Rel. 389 p. 2843—2844.

159.

Wisnia, 27. lipca 1660.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, pzemyskiej, sanockiej na sejmik uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. względem trzecich wici wydanym na dzień 27 miesiąca lipca roku 1660 w Wisni złożony i zgodnie odprawiony zgromadzeni[1]) wiadomo czynimy komu to będzie należało, iż zjechawszy się na dzień dzisiejszy takową zgodnie namówiwszy konkludowaliśmy umowę i laudum, którego spólnie sobie dotrzymać objecujemy. 2. Naprzód jako dobroci boskiej dotąd z powinną wdzięcznością naszą szczególnie przypisowaliśmy, że lubo tak wiele różnych nieprzyjaciół in viscera reipublicae wchodząc i przechodząc z wielkiej części znaczną szkodą a nie utulonym żalem naszym one prawie rozrywali, vitalia jednak libertatis nie naruszone z tejże prowidencyej boskiej zostawały, tak tem żałośniejsza być musi kożdemu, iż przez konwokacyą przeszłą, która do aprobowania tylko paktów szwedzkich naznaczona była i przez senatus consulta wielkie się stanowi szlacheckiemu dzieje praeiudicium, kiedy starsi IchMcie pp. bracia, którzy decora swoje stanu szlacheckiego mają, excluso tertio ordine non immutata reipublicae forma mutant leges, zwłaszcza konstytucye sejmu przeszłego i na nas bez nas niepozwolone wkładają podatki i pobory, jako to z osobnego reskryptu J. kr. Mci p. n. m. nam innotuit, że i teraz nie wiedząc consensu equestris ordinis pobory cztery, akcyzę, czopowe, i insze w tym reskrypcie mianowane ciężary ustanowione są. Poczuwając się, że in aequalitate z IMciami żyjemy i że za łaską Bożą dotąd jeszcze in republica non transformata zostajemy, jako te sancita i podatki wszytkie in nullo fundamento ustanowione są, tak uchodząc nocivam sequellam stanowi szlacheckiemu pro nullis deklarujemy i mieć chcemy i serio przez osobną informacyą IMciom pp. posłom naszym iniungimus, aby publico nomine in sinum J. kr. Mci deponant quaerellam, ażeby więcej takowe sancita i uchwały sejmowi należące nie wychodziły i to co całej rzptej należy IMciowie na potem sobie sine tertio ordine nie uzurpowali. 3. Skarb zaś na takowe podatki na któreby konsens sejmowy nie nastąpił, aby się nie ważył żadnych wydawać asygnacyej ani wojsk na powiaty dzielić, przez co jeśliby ziemia nasza która szkodować miała, aby na sejmie ad instantiam posłów wszytko refundat albo w podatki potrącił. Jako to i teraz wydane są asygnacye, które jednak robur suum żadnego mieć nie mogą ani się ich nikt upominać u nas jako przez nas nie pozwolonych nie może deklarujemy. A jeśliby też która chorągiew praetextu takich asygnacyej uciążać chciała, za obwieszczeniem i uniwersałem starszego ziemi urzędnika albo kasztelana unanimi consensu et viribus pospolitem ruszeniem jeśliby trzeba i ziem trzech oraz odejmować się i niedopuszczać tego będziemy. A na takowy termin każdy szlachcic tak jako na pospolite ruszenie powinien się stawić sub iisdem paenis per quemvis in officio castrensi repetendis. 4. A jako gorące J. kr. Mć p. n. m. około utrapionej ojczyzny naszej z ustawicznym pańskiego majestatu niewczasem pieczołowanie i około pospolitego pokoju ojcowskie usiłowanie świeżo zwłaszcza w zawartym pokoju z królestwem szwedzkim szczęśliwie i luculenter wyświadczone snadnie i do winnej wdzięczności i uniżonego poddaństwa animusze nasze wzbudzać musi, tak do samej się

[1]) Trzecie wici i zwołanie sejmiku nastąpiło uniwersałami z 9. lipca w Warszawie datowanymi. C. San. 172 p. 1239 i Ibid. p. 1301.

przeszłego sejmu o pospolitem ruszeniu publico consensu uchwalonym stosując konstytucyej i ostatniego J. kr. Mci uniwersału, zwykłe nasze ku dostojeństwu J. kr. Mci i całej ojczyzny w podobnych przeszłych expedycyach krwią tak wielu braciej naszej wyświadczone chcąc i teraz nie ustawające nasze oświadczyć studium, tak jako jest na sejmie uchwalone przy boku J. kr. Mci sine divisione belli pospolite ruszenie akceptując, życzymy sobie barziej tego, abyśmy przy obecności J. kr. Mci zdrowie, zdrowiem naszem zaszczycali. A dla tegoż przez to nasze laudum jako tu za powszechną zgodą dobrowolnie deklarujemy, że z inszemi województwy wszytkiemi, nie chwytając się środków nam wprzód nie in vim propositionis ale in vim inconsuetae conclusionis podanych na tę publiczną ekspedycyą w osobach naszych za łaską Boga zastępów iść chcemy, i wszytkim inszym IMiom z obowiązku praw świeżych i dawniejszych, tak jako każdego wokacya szlachecka pociąga, aby to wiadomo było mieć chcemy, ażeby każda ziemia ante 16 Augusti za obwieszczeniem przez uniwersał kasztelana swego abo urzędnika po nim wyższego a deklaracya króla JMci przez posły nasze tam, gdzieby takowy wódz naznaczył, in armis stawać gotowi byli. Jeśliby jednak insze województwa i powiaty podanemi przez J. kr. Mć zasłaniając się sposobami w osobach swoich ruszać się nie mieli i do obozu wprzód albo zarówno stawać i od tego ciężaru wedle konstytucyej wolni zostawać, (in aequali republica zostając) wolni będziemy. 5. A jako nigdy nasze województwo i ziemie deesse patriae nie chcieli, tak i teraz non ex vi senatus consulti, przeciwko któremu toties protestamur, ale uważając same rzptej potrzeby ciężko sobie czyniąc, jeśliby insze województwa na pospolite ruszenie w osobach swoich ruszać się i do obozu zarówno z nami stawać wszytkie nie miały i żeby nam to na potem w przyszłych da Bóg podatkach potrącone było na poparcie wojny moskiewskiej pewne sumy przez IMciów pp. posłów naszych za asygnacyami skarbowemi, jeśliby i drugie contribuerent, in vim pospolitego ruszenia wnieść i wydawać pozwalamy. 6. A naprzód ziemia lwowska sumę ex bonis publicae expeditionis subiectis czterym poborom correspondentem exemplo drugich województw do skarbu (exclusa jednak summa czterem poborom z miasta Lwowa correspondente, które per constitutionem libertowane jest) jako najprędzej będzie mogła być wnieść deklarujemy, jeśliby jednak insze województwo takową correspondentem summam exsolverent. 7. Ziemia zaś przemyska dla desolacyej codziennych przechodów i uciążenia wojskowych exhausta będąc, z niżej mianowanych podatków sumę 20 tysięcy zł. za niedziel dwie do zwrotu jednak IMciów pp. posłów naszych i deklaracyej króla IMci do skarbu wnieść objecuje. 8. Ziemia zaś sanocka sumę całą i zupełną jakakolwiek z akcyzy i czopowego a prima Augusti ad ultimam Decembris anni praesentis proveniet do skarbu rzptej konferuje, do którego prowentu obojga administracyej IMci p. Jana Dzięciołowskiego sobie obiera, salarium onemu prawem opisane naznaczając. Który lubo przedtem super eiusmodi functionem przysięgę wykonał, jeśliby jednak skarb nowego chciał iuramentum requirere, nexu tejże przysięgi nie zasłaniając się, wykonać powinien będzie. Więc jeśli się skarbowi zdać będzie dla prędszego pieniędzy zaciągnienia, aby prowent ten akcyzy i czopowego arendowano ad ultimam Decembris, ma się przerzeczony IMć p. administrator do informacyej skarbowej stosować i na tę arendę pozwolić, przez co nie ma się na potem ziemi w dispozycyej obojga tego prowentu praeiudicari. 9. A iż deductum w kole naszem przez IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego a poborcę naszego przemyskiego, że jeszcze przy ziemi naszej przemyskiej ad rationem 20 półszostu poborów reszta, to jest s ma siedmi tysięcy dwóchset siedmdziesiąt i czterech[a] zł. do skarbu koronnego zostaje się wnieść powinna, na tę tedy sumę i wypłacenie onej, także na sumę 20 tysięcy ad praesens pozwolonej czopowe i akcyzę przykładem inszych województw ordynujemy i po wszytkiej ziemi naszej per consensum publicum stanowimy et sub paenis et officio in contravenientes in legibus expressis uchwalamy i wkładamy, które to czopowe po wszytkich miasteczkach podle konstytucyej anni 1629 currere a prima Augusti anni praesentis przez rok cały

a) S. 24.

ad similem diem 1 Augusti 1661 powinno, które to czopowe per plus offerentiam puściliśmy et praesenti laudo puszczamy za sumę zł. 10 millia IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu podsędkowi ziemie przemyskiej rotmistrzowi J. kr. Mci, warując casus fortuitos, przez które jednak jeśliby szkodę strzeż Boże i defalkatę sobie praetendere miał, proprio iuramento evincere powinien będzie. **10.** Akcyza zaś i wybieranie onej a prima Augusti anni praesentis poczynać się ma a kończyć się ad ultimam Decembris anni eiusdem wedle konstytucyej ab utensilibus et comestibilibus, wyjąwszy exotica mercimonia, od których już currere nie ma, którego podatku wybieranie a prima Augusti ad ultimam Decembris jako się wspomniało puściliśmy ad plus offerentiam przez arendę IMciom p. Janowi Wojakowskiemu chorążemu ziemie przemyskiej i Walentemu z Pleszowic Fredrowi a to za sumę 17 tysięcy, warując IMciom casus fortuitos, przez które jeśliby szkodę strzeż Boże i defalcatę praetendere sobie mieli, one iuramento proprio comprobare także powinni będą i wybieranie to bez uciążenia stanu szlacheckiego et quarumvis personarum być ma. Które sumy tak względem czopowego zł. 10 tysięcy jako też sumę 17 tysięcy względem akcyzy pozwolone iuxta ordinationem za niedziel dwie, jednak przecie nie wprzód, aż się IMcie pp. posłowie powrócą i deklaracyą od J. kr. Mci przyniosą, uiścić nieodwłocznie powinni, to jest IMć p. podsędek przemyski ad rationem 10 tysięcy reszty IMci p. Piotrowi Gorajskiemu poborcy naszemu ze dwudziestu półszostu poborów zostającą sumę zł. siedm tysięcy dwóch set siedmdziesiąt i czterech zł. realiter oddać powinien będzie. A residuum z tych 10 tysięcy, to jest zł. 2 tysiąca siedm set dwadzieścia i sześć zł. IchMć pp., zaś IMć p. chorąży przemyski z IMcią p. Walentym Fredrem 17 tysięcy a różni IchMć przeszłej akcyzy i czopowego administratorowie zł. dwieście siedmdziesiąt i cztery przydać i zapłacić z reszt swoich praesenti laudo stringuntur na wypłacenie sumy 20 tysięcy ad praesens in vim pospolitego ruszenia pozwolonej, która za deklaracyą IMciów pp. posłów nieodwłocznie za asygnacyami skarbowemi tak jako się obligowali modo praemisso zapłacić powinni będą. **11.** Ciż IMcie pp. administratorowie przeszłego czopowego i akcyzy z retent swoich sumę zł. tysiąc pięćset przez IMci p. Macieja Ustrzyckiego podsędka sanockiego jako szafarza zapłacone temuż IMci uiścić i oddać powinni będą. Ostatek zaś tych retent tak w gotowiźnie przy IMciach zostających jako też circa retentores zatrzymanych nieodwłocznie dochodząc na fortyfikacyą miasta Przemyśla do rąk JWIMci p. Maximiliana Fredra kasztelana lwowskiego uiścić i oddać powinni będą. **12.** A iż tymże IMciom ex consensu praesenti nostro przeszłego czopowego to jest a 1 Iulii ad ultimam eiusdem dotąd nie wybieranego przez miesiąc cały commissa administratio, cożkolwiek wybierają do rąk IMci pana lwowskiego na fortyfikacyą miasta Przemyśla obrócić się powinno będzie i IMcie realiter oddać powinni będą. **13.** Warujemy i to IMciom pp. administratorom naszym i arendarzom akcyzy i czopowego, że się względem exakcyej swoich nigdzie rachować nie powinni będą, chyba na sejmiku naszym. A jeśliby też względem tych podatków in contrarium laudum naszego insza jaka ordynacya nastąpiła, tę jako za nieważną deklarujemy, tak urzędy nasze żadnej w tej mierze względem nowych ordynacyej exekucyej podlegać i onej czynić nie powinni będą. **14.** Waruje to sobie szczególnie ziemia lwowska, iż czopowe, które ad praesens Żyd Icko Abrahamowicz wybiera, że sine scitu sejmiku naszego in loco privato et extra tempus przez niektórych IMciów jest arendowane multum iuri publico et consuetudini derogatum, zaczem in posterum aby się w żadne in similibus contractus nikt wdawać nie ważył sub paena peculatus cavemus, one jednak publicae necessitati prospiciendo usque ad expirationem contractus, to jest ad diem ultimam Septembris[a] zachowujemy, z którego że teraz ad calculum Abrahamowicz non comparet i pieniądze przy sobie trzyma, tedy rachunek uczynić powinien będzie we Lwowie przed IMciami pp. komisarzami konstytucyą i uniwersałem J. kr. Mci dawno naznaczonymi sub paena peculatus, mediante avisatione IMciów pp. komisarzów gdy opportunum tempus namówią i naznaczą, unius duorumve absentia non obstante. A cokol-

a) Octobris w P.

wiekby sine scitu IMciów pp. komisarzów dawnych luboby i na fortyfikacyą miasta Lwowa wydawano z tegoż czopowego pieniędzy, to jako privata expensa przyjęta być nie ma, o której rachunek i oddanie sumy ad instantiam instigatora naszego sive ex delatione cuiusvis personae nobilis sprawić się powinien tenże Icko na kwerellach, które non obstantibus quibusvis impedimentis jako in causa fiscali sądzone być mają lubo też i w ziemstwie. Także ponieważ u niektórych IMciów pp. obywatelów ziemie lwowskiej, którzy ani na sejmiku ani we Lwowie rachunków nie uczynili i dekretom iudicii fiscalis leopoliensis nie dosyć uczynili znajdują się pewne sumy, które IchMć do tych czas trzymają, o to wszytko sposobem wzwyż opisanym przeciw IMciom ex instantia instygatora naszego lubo cuiusvis personae nobilis procedetur, jako i przeciwko tym IMciom, którzy to czopowe pomienione extra scitum et voluntatem sejmiku arendowali we Lwowie. A iż J. kr. Mć p. n. m. toż czopowe in ulterius exigendum proponit, tedy toż czopowe ex certis rationibus sejmikowi constantibus postanawiamy i one a die 7 Octobris in anno praesenti venientis do roku zupełnego IMciom pp. Olbrachtowi Krosnowskiemu stolnikowi podolskiemu, Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu. Marcinowi Widzowskiemu pisarzowi ziemie lwowskiej puszczamy, które od wszelakich likworow według konstytucyej millesimi 629 wybierać powinni, salarium każdemu z IMciów po tysiącu zł. naznaczamy. A jeśliby IMcie pp. administratorowie rozumieli, żeby to czopowe per arendam swoją mogło mieć aukcyą, tedy dajemy facultatem plenariam IMciom arendować. **15.** IMć pp. administratorowie akcyzy lwowskiej, to jest IMć p. Olbrycht Krosnowski stolnik podolski, IMć p. Jan Stawski podczaszy lwowski, IMć p. Maciej Gołecki podczaszy płocki, IMć p. Tomasz Łychowski podsędek lwowski, ponieważ perceptam summam et expensam, jako o tem kalkulacya osobna przed IMciami pp. deputaty expedita ręką IMci p. marszałka naszego podpisana opiewa produkowali, rachunek uczynili, tedy eo nomine liberi pronunciantur. Jednak sumę pewną u IMci restantem w tejże kalculacyej wyrażoną na pomienione cztery pobory, jeśli tego jako się wzwyż wyraziło in vim pospolitego ruszenia necessitas exiget wyliczyć powinni będą. A zaś summas in retentis et delatis restantes sine omni mora vindicare mają i z nich na sejmiku przyszłym rachunki uczynić powinni. Nihilominus sukkolektorowie IMciów realitatem regestrów quam primum w grodzie lwowskim comprobare tenetur. A żeby tem snadniej sumę 4 poborom correspondentem wypłacić mogli, tedy do Lwowa pro die 9 Augusti zjechać się ma sąd ziemski przy deputatach, to jest IMci p. Olbrychcie Krosnowskim stolniku podolskim, IMci p. Janie Stawskim podczaszym lwowskim, IMci p. Olewińskim wojskim lwowskim i tam lub z retent lub z czopowego już postanowionego defekt ten nagrodzili. **16.** Księgi ziemskie lwowskie ponieważ dla szczupłości kondycyej kilku poddanych przez exekucyą wziętych przepisane być nie mogą a na tem całemu województwu multum interest, co za sobą maiorem putredinem et corruptionem zaciągają, tedy przychylając się do konstytucyej tak sejmu brzeskiego jako i inszych IMciów pp. rewizorów deputują, to jest WIMciów p. Adama ze Skrzyńca Dzierzka kasztelana rospierskiego, Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, Olbrachta Krosnowskiego stolnika podolskiego, Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, Macieja Gołeckiego podczaszego podolskiego a), którzy captato opportuno tempore mają się do Lwowa zjechać i tam przy sądzie ziemskim lwowskim absentia duorum pluriumve non obstante rewizyą uczynić mają i sumptum sufficientem według potrzeby naznaczą, z retent poborowych przeszłych lubo i innych jakichkolwiek, prout competentius IMciom videbitur, którą sumę naznaczoną ci IMcie u których naznaczą powinni będą oddać sine omni mora do rąk IMci p. podsędka i IMci p. pisarza ziemie lwowskiej sub paena fisci et foro. A IMcie z tych ksiąg przepisania expens przed sejmikiem IMciom rachunek uczynić będą powinni. **17.** Akcyza w ziemi lwowskiej wybierana ma być a die 1 Augusti ad ultimam Decembris anni praesentis, którą w miastach i miasteczkach per duos ex magistratu praevio iuramento wybierana być ma ab utensilibus et victualibus a to bez uciążenia stanu szlacheckiego et quarumvis personarum. Salarium exactorum

a) S. płockiego.

według konstytucyej naznaczamy, którzy z miast miasteczek percepty swojej co miesiąc we Lwowie przed IMciami Wielmożnymi IMcią p. kasztelanem rospierskim, IMcią p. Józefem Swirskim podczaszym czerniechowskim i przed IMcią p. Alexandrem Drogumirem, których na to de medio nostri użyliśmy czynić powinni będą. A ci IMcie pp. szafarze pieniądze odbierać i one in loco securo jako IMciom videbitur za spólnymi kluczami swymi lokować i na żadne insze potrzeby tylko in exolutionem czterech poborów teraz uchwalonych jeden bez drugiego wydawać nie powinni ani też do prywatnego schowania brać, sub paena peculatus. Tych zaś pieniędzy nigdzie indziej chyba na podatki sejmem uchwalone bez konsensu sejmiku któregokolwiek bliższego wyraźnego pieniędzy wydawać nie powinni, ani się też o to sprawować chyba na sejmiku w kole naszem sprawować i rachować mają. Salarium IchMciom WIMci p. kasztelanowi rospirskiemu zł. tysiąc a drugim IchMciom dwiema po zł. pięć set na każdego naznaczamy. 18. A ponieważ IMć p. Stanisław Rzewuski sędzia ziemie lwowskiej, zapłacił de suo z dekretu komisarskiego lwowskiego sumę zł. dwanaście set, którą miał sobie z czopowego lwowskiego odebrać, które komu inszemu potem arendowane, tedy tę sumę dwanaście set zł. na sejmiku deputackim i teraźniejszym pokazaną IMcie pp. administratorowie przeszłej akcyzy z akcyznych, lubo którychkolwiek inszych ziemie tej retent nieodwłócznie za kwitem ręcznym IMci p. sędziemu zapłacić powinni będą. 19. A iż IMć p. Swirski podczaszy czerniechowski ziemie lwowskiej poborca exactionis suae dla późnej o sejmiku wiadomości dekretu komisarskiego mieć nie mógł, a zatem i rachunków ad praesens uczynić, takowe calculationes do przyszłego sejmiku zostawujemy, któremu względem kosztów na sejmie i komisyach podjętych zł. tysiąc z sumy przy IMci zostającej odpuszczamy i dajemy. 20. Mimo tak częste poborowania i codzienne żołnierskie przechody i nieporachowane uciążenia, jako się prawie dobra nasze szlacheckie w pustynie już obróciły, tak nie miejszą w tem krzywdę i też prawie z pospolitym żalem nas wszytkich opowiedzą J. kr. Mci p. n. m. IMcie pp. posłowie, że czem tylko już w dobrach zniszczonych naszych cieszyliśmy się, to jest libera dispositione, która jako wiele ludzkim pupilla oculi to u nas w wolnym narodzie zostawała, teraz przez asygnacye niewiedzieć quo fato wydane z fundamentu zniesiona i z wolnych rąk naszych odjęta, że nie tylko o to idzie, co się już z uciążenieniem i opresyą wolności stało, ale aby na potem przeciwko świżemu co najżałośniejsza prawu wydawane ani dopuszczone nie były asygnacye. Adhaerendo constitutioni przeszłego sejmu, uskarzywszy się żałośnie takiego bezprawia i szkód, prosić będą IMcie pp. posłowie nasi J. kr. Mci o komisarza albo komisarzów lubo ode dworu, lubo z przysięgłych sądowych urzędników naszych, aby na inkwizycyą z okazyej asygnacyej tych szkód poczynionych w dobrach naszych szlacheckich i likwidacyą onych authoritate sua naznaczyć i deputować raczył, któreby zaś na sejmie da Bóg przyszłym przykładem przeszłego sejmu przyjęte były. A iż to osobom i wolnościom naszym dziać się nie miało, aby takowych, którzy sobie immerito eam potestatem uzurpowali wolno nam było mandatem naszym przez instygatora naszego o to summario processu na początku sejmu z poparciem posłów czynić. 21. O takoweż asygnacye uskarzą się IMcie pp. posłowie do JWIMci p. wojewody krakowskiego obrani i oraz u IMci dowiedzą się, jakimby sposobem i przez kogo tak uciążliwe na dobra szlacheckie niezwyczajnym przykładem wyrnęli asygnacye, aby nam constare mogło, ktoby autor był, a zatem mogliśmy z takowymi na sejmie przyszłym iure agere. 22. Ciż IMcie pp. posłowie IMci p. hetmanowi w. koronnemu przełożą nieznośne krzywdy i szkody IMci ks. biskupowi przemyskiemu n. m. panu i bratu poczynione, także pp. Czajkowskim[a] i inszym, którzy IMciom podać je mieli, aby w krzywdach swoich ukontentowani zostać mogli. 23. Więc aby podczas stałego obozu i ruszenia się naszego na wojnę tak gęste chorągwie w ziemiach naszych dotąd przechodzące się uniwersałem swoim sprowadzić do obozu raczył[b], jako o tem szersza ma być instrukcya IMci p. marszałka. 24. Jakośmy się zawsze z powinnej naszej ku duchownemu stanowi i IMciom księżom biskupom naszym poczuwali

a) p. Czastkowskiemu P. b) ruszył.

obserwancyej et fraterna certabamus charitate, tak gratum et venerandum u nas jest i teraźniejszego IMci księdza biskupa przemyskiego n. m. p. pasterza i brata nomen. Dlategoż tem poufalej za tak wielą braci uskarzających się gorącą prośbą, jako per vicariam potestatem IMci księdza biskupa w sprawach do sądu duchownego nie należytych tak często evocantur dekretami i cenzurami tegoż sądu aggravantur. Czego ani przed tem insi sobie nie przywłaszczali ani im też prawa nasze koronne pozwalały, tak iż już passim do zapisów grodzkich o krzywdy fundo terrestri annexis a przed tem w sądzie ziemskim ani trybunalskim nie ewinkowane sąd ten praeiudiciose formatur i tak częste wychodzą ekskomuniki, przez co nietylko braciej naszej ile tych obrotnych czasów distrakcya i uciążenie dzieje się, ale i urzędów do takowych spraw ex ordinatione reipublicae należących commixtio i uniżenie. Zleciliśmy IMciom pp. posłom naszym przy instrukcyej IMci p. marszałka naszego, aby in sinum pastorale IMci ks. biskupa publicam querellam tak i oraz braterską wnieśli prośbę, aby urząd swój in sua meta, tak jako ją prawo koronne mieć chciało, manu tenere et authoritate sua cohibere raczył i tej iurisdikcyej w inszych sądach iurysdykcyę wdawać się odtąd nie pozwalał, oprócz spraw testamentowych a dziesięcin w sądzie trybunalskim ewinkowanych. A zatem aby zaczęte sprawy dekreta i processy z kimkolwiek dotąd zachodzące jako in foro incompetenti uczynione ad forum proprium odesłać et pro nullis IMć ksiądz biskup authoritate sua deklarować raczył. A jeśliby się in contrarium deklaracyej i skardze naszej w sądzie tym dziać miało, aby za zaniesioną w grodzie protestacyą o inhibicyą wolno się uciec ad forum competens i do IMci samego księdza biskupa. 25. Nie tylko przyrodzone prawo ale i świeżą przeszłego sejmu konstytucyą o nowych werbunkach uchwalone od gwałtownych postępków ludzi swawolnych chodzących bronić się pozwalają, dla tegoż, iż siła pretekstem werbunków, drugie też chorągwie i kornety bez asignacyej pro libitu w ziemię naszę wchodzące niszczą i uciążają, sadząc się na tej konstytucyej a przykładem idąc sąsiedzkich województw securitatem domesticam i Ich Mciów pp. rotmistrzów, którzyby jej przestrzegali i sposób onej namówili in praesenti laudo potwierdzamy, jako szerzej o tem ordynans IMciom pp. rotmistrzom zgodnie namówionym i postanowionym[a]) IMci p. marszałkowi naszemu z podpisem ręki swej wydać zleciliśmy i aby temu ordynansowi wszyscy podlegali praesenti laudo mieć chcemy. 26. Jako nam wiadoma dobrze w ciężkim razie pewną sumą do skarbu wygoda i zasługi WIMci p. Zygmunta z Pleszowic Fredra kasztelana sanockiego, tak iure merito od rzptej i od nas słusznej wyciąga wdzięczności, zlecamy tedy IMciom pp. poborcom naszym, aby nie obawiając się żadnych in contrarium asygnacyej i arestów przychylając się do komisarskich dekretów, wreście jeśliby jaka jeszcze IMci do uiszczenia przy IMciach pp. poborcach zostawała nieodwłocznie ukontentowany został, w czem IMciów pp. poborców intercedere powinniśmy i teraz to IMciom pp. posłom do króla JMci zleciliśmy. A iż WIMć p. Marcin z Niedzielska Madaliński starosta przemyski po expiracyej czopowego, którego przez kontrakty arendowne różnemi czasy od nas trzymał, za wszytkie czasy pomienione kontraktom swoim, że satisfecit, w kole naszem wywiódł, resztę zaś trzech tysięcy czterech set zł. o którą na sejm stanęła remissa ziemi naszej debitam pokazał, tedy IMci p. marszałkowi koła naszego z kontraktów naszych pomienionych i dosyć uczynienia kwit generalny wydać zlecamy, a IMć p. starosta z tej sumy trzech tysięcy czterech set zł. p. i processu respektem tego czopowego zachodzącego in rem ziemi totaliter ustępuje i w kole naszem publica voce renuncyował, której sumy i sprawy prosecutionem na sejm da Bóg przyszły instygatorowi ziem naszej i IMciom pp. posłom zlecamy[c]). 27. A ponieważ ziemia sanocka stosując się do instrukcyej J. kr. Mci a chcąc supplere defekt dwudziestu czterech poborów, na których dopłacenie jeszcze suma czterech tysięcy czterech set sześćdziesiąt i pięć zł. winna zostawa, tedy na suplementowanie tych defektów retenta dawnych poborów, dekretami sądu skarbowego sanockiego likwidowane temuż IMć p. Janowi Dzięciołowskiemu poborcy sanockiemu u dawnych IMciów pp. poborców pokazuje, z których retentów asygnacye skarbowe wypłacać powinien a IMć p. Stanisław

---

a) P. ruszył. b) P. namówione i postanowieniem. c) P. zleciliśmy.

Cebrowski wojski stryjski jako instygator iuratus ziemie sanockiej prawem vindicare u pp. poborców dawnych takowe retenta powinien. Dla czego sądy skarbowe gród sanocki bez odwłoki sądzić powinien. Więc, że privati retentores dwudziestu i półszosta poborów ze wsi i miast niedopłacili zasłaniając się abiuratami, tedy deklarujemy, aby według uchwały sejmowej i dekretów komisyej lwowskiej non obstantibus decretis urzędu sanockiego grodzkiego te pobory wydali, nie zasłaniając się iuramentami anni 1629. 28. Co się zaś tyczy trzech poborów na sejmie blisko przeszłym przez różne województwa pozwolonych, ponieważ ta ziemia sanocka według deklaracyej przez IMciów pp. posłów swoich na sejmie uczynionej czopowe i akcyzę na rok do skarbu pozwoliła a poborów nie uchwaliła, nie mając onych czem zasłaniać, tedy przy tejże deklaracyej i teraz zostaje, wnosząc uniżoną prośbę przez posła swego do króla JMci, aby skarb onym deklaracyą sejmową p. poborce asygnacyami nie agrawował. Więc, że nie małe długi u IMciów pp. poborców dawnych pozostawało, te wszytkie ma IMć p. Stanisław Cebrowski wojski stryjski instygator ziemie sanockiej prawnie dochodzić, co uczynić nieodwłocznie sub onere iuramenti sui powinien będzie. Forum wszytkim tamecznym pp. poborcom w grodzie sanockim naznaczamy a p. Floryan Linowski wicesgerent sanocki w bliskim grodzie także odpowiadać będzie powinien. Pieniądze zaś dawni pp. poborcy za kwitami IMci p. instygatora na założenie defektu poborów IMci p. Dzięciołowskiego sumy niżej wspomnianej zł. cztery tysiące czterysta sześćdziesiąt i pięć, także na salarium IMci p. instygatorowi zł. 500, na salarium IMci p. Dzięciołowskiemu względem akcyzy i czopowego zł. trzysta wypłacić mają. Ostatek pieniędzy do rąk WIMci Stefana Bala podkomorzego sanockiego nieodwłocznie wniść powinni będą, które na potem ad usum ziemie według dispozycyej sejmiku wydawać ma. Taż ziemia sanocka deklaruje, aby IMć p. Samuel Pobidziński komornik graniczny sanocki dwa pobory przez laudum sanockie uchwalone jako najprędzej wybrał i postanowieniu tej ziemie sanockiej we wszytkiem dość uczynił. A że IMć p. Maciej Ustrzycki podsędek sanocki i podstarości grodzki przemyski dotąd salarium swego komisarskiego 600 zł. nie odebrał, iniungimus to JMci p. Pobidzińskiemu, aby jako najprędzej one wypłacił. 29. Taż ziemia sanocka za spólną zgodą teraźniejszą IMci p. Krasowskiemu poborcy swemu sumy dwoch tysięcy sta czternastu zł. od IMci przychodzącej, jako sumę dwóch tysięcy spełna odda i wniesie, zł. sto czternaście potrącić i przyjąć objecali. Mając wzgląd na niemałe koszty i turbacye dla wywiedzenia symple w ziemi sanockiej IMci p. Polańskiego poborce ziemie tej, ten który mu ex laudo naznaczony był zł. tysiąc, że dotąd nie doszedł z retent przekazujemy, aby za kwitem ręcznym nieodwłocznie wydany był mieć chcemy. 30. Ponieważ dotąd IMć p. Pakosz instygator ziemie przemyskiej tak zleconych jako też przekazanych per lauda nostra uchwalonych podatkow wszytkich nie dobrał, pro munere officii sui jako najprędzej wykonać to a contravenientes iure adigere in officio castrensi via et processu fisci powinien będzie, nie odchylając od łanowszczyzny wójtów szlacheckich w ekonomiej samborskiej zostających, także wedle dawnych lauda naszych i nowej szlachty od podatków należytych. 31. Nie mała ujma dzieje się przez to, że łanowa piechota z ekonomiej samborskiej ad expeditionem bellicam należąca przy zamku samborskim in privato zostawa, prosić będą IMć pp. posłowie, aby jako przed tem równo z drugiemi do obozu chodzili i teraz wyprawieni i rotmistrzowi swemu niemieszkanie oddani byli. 32. Ponieważ szczuplejszej substancyej szlachta bracia nasi ex personis suis wojennemu ciężarowi pospolitego ruszenia viritim sufficere nie mogliby, mają być przez wodze nasze i urzędniki ziemskie powiatów swoich wedle samej słuszności i podobieństwa ordynowani. 33. Ponieważ sądy za uniwersałem wici trzecich zwyczajne ustawać mają, nihilominus aby dla zatrzymanych podatków iudicia fisci po ziemiach naszych sądzone były mieć chcemy, a zatem aby urzędy ex actionibus super retentoribus condemnatis nieodwłocznie czynili exekucyą o co WIMcia p. starostę sanockiego bratersko i szczególnie prosimy. 34. A ponieważ w tak ścisłym czasie nie przyszło do rzetelnego wysłuchania ziemie przemyskiej IMć pp. administratorów podatków czopowego i akcyzy die 1 Iulii kończących się, na wysłuchanie tedy takowych rachunków deputujemy z koła naszego IMciów pp. sądowych ziemskich także IMć p. pisarza grodz-

kiego przemyskiego przypadając do IMciow pp. sądowych IMci p. Stanisława Bełchackiego podczaszego wieluńskiego, IMć p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego, którzy IchMście absentia duorum aut trium non obstante przed sejmikiem sejmowym upatrzywszy czas a przez innotestentiae wydane obwieściwszy IMów pp. administratorów i miasta, mają tych rachunków po miastach in publico na ratuszu słuchać i uważać, to jest w Przemyślu, Jarosławiu, w Samborze, w Tarnogrodzie, a na tymże sejmiku ciż IMć pp. deputaci relationem oddać mają. Pro debito officii sui wnosił prośbę swoję IMć p. pisarz ziemski przemyski, iż ta kamienica, która na kancellaryą ziemską przemyską przez ziemie kupiona i ordynowana jest, za porysowaniem się znacznem murów zwłaszcza od OO. Franciszkanów codziennemu podlega upadowi. Zaczem na restauracyę onej temuż IMci p. pisarzowi ziemskiemu przemyskiemu zł. tysiąc z retent u IMci p. Pakosza instigatora naszego jako najprędzej do rzetelnego oddania naznaczamy i przekazujemy, o które retenta IMć p. instygator agere i one wyciągać jako najpilniej ma. 35 Dawne w kole naszem antecessorów pisarzów i teraźniejszego IMci p. Stanisława Siecińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego względem ksiąg grodzkich przemyskich podczas pisarstwa IMci p. Przedwojowskiego potem kasztelana lubaczowskiego zaniedbanych, w płutna grube tylko pozawijanych, niewszytych ani zordinowanych, iż to rzecz jest summi plena periculi, zwłaszcza ziemi naszej, authoritate conventus nostri et laudo praesenti zlecamy to IMć p. Stanisławowi Pakoszowi instigatorowi ziemie naszej, aby sukcesora nieboszczyka IMci p. Przedwojowskiego na trybunał koronny jako in causa publica et moram non patienti inter causas fisci zapozwał i tak znacznego defektu i szkody ziemie naszej dochodził, ażeby dekretem trybunalskim, kiedy nasze braterskie instancye u IMciow efficere nie mogły, do przepisania ksiąg skorrygowania i należytej oprawy, sub paena peculatus przyciśnieni byli, koszt zaś któryby łożył, ten przyjąć objecujemy, której sprawy jeśliby sam będąc impeditus in persona sua popierać nie mógł, etiam per plenipotentem suum do popierania takowej sprawy dajemy facultatem. 36. Więc i sklep gdzie tych ksiąg na zamku depositorium jest iż nieopatrzony ani słusznie pobity jest, zleciliśmy IMci p. marszałkowi do książęcia IMci jako dzierzawce list o tem napisać. 37. Za miastem Lwowem IMć pp. posłowie przyczynią się do J. kr. Mci, aby summa sto trzydzieście i dwa tysiące na komissyej lwowskiej przez nich in subsidium reipublicae za assekuracyą IMciow pp. komisarzów i skarbową wyliczona oddana być mogła jako najprędzej z podatków rzptej. 38. Deduxit IMć p. Michał Nowosielecki, jako speże na czeladź i faktory pod czas administracyej swojej akcyzy ważył, zaczem iusto respectu z retent tegoż podatku wziąć sobie zł. dwieście IMci in recompensam pozwalamy. 39. IMci p. Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu ziemia lwowska względem podjętej funkcyej zł. trzysta z retent sobie wziąć pozwala. 40. IchMiów pp. posłów jakośmy zgodnie z koła naszego obrali, tak tem naszem postanowieniem deklarujemy. 41. Naprzód do króla IMci p. n. m. ze lwowskiej ziemie IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, z ziemie przemyskiej IMć p. Jana Wojakowskiego chorążego przemyskiego i z ziemie sanockiej IMć p. Stanisława Siecińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego. 42. Do JW. Mci p. hetmana wielkiego koronnego [1]) IMć p. Macieja Gołeckiego płockiego, IMć p. Stanisława Bełchackiego wieluńskiego podczaszych, IMć p. Michała Nowosieleckiego, którym po zł. stu z retent akcyzy przeszłej naznaczamy. 43. Do JWielebnego IMci księdza biskupa przemyskiego [2]) IMć p. Samuela Pobiedzińskiego komornika granicznego sanockiego, IMć p. Brzyskiego, którzy IchMć pp. posłowie przy instrukcyi przez JM. p. marszałka naszego danej desideria nostra, tak jako się wedle funkcyej osobnej zleciło, jako najpilniej promovebunt i do nas da Bóg przyniosą. Które to zgodnie na sejmiku naszem konkludowane postanowienie i laudum dla utwierdzenia i większej powagi ręką IMć p. marszałka naszego podpisane aby do ksiąg ziem naszych podać kazał, rozkazaliśmy. Działo się w Wiśni na sejmiku dnia 27. lipca roku Pańskiego 1660. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnieńskiego.

Castr. San. Rel. 172 p. 1327—1341; Castr. Prem. Rel. 390 p. 1983—1999.

[1]) Stanisław Potocki. [2]) Stanisław Sarnowski.

160.

Wisnia 27. lipca 1660.

Sejmiku wiszeńskiego ordynacya rotmistrzowska.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik wisninski uniwersałem J. kr. Mci expeditionis generalis bellicae[1]) zjechawszy się do Wisnie takowy securitatis privatae ziem naszych między sobą zgodnie, stosując się do prawa pospolitego i konstytucyej generalnej warszawskiej uchwalamy sposób i zgodne laudum. 2. Lubo to IMców pp. braci stanu rycerskiego z wojska J. kr. Mci prace studia et gloriosa merita ku ojczyźnie spólnej aequiaestimamus zawsze i z takiemi którzy zaszczytem krwi swojej własnej odważnych i ciężkich paroksyzmów Rzptą vindicare nie przestają vitam et sanguinem chcemy mieć communem, że jednak znajdują się takowi, którzy praetextem sobie et speciem wojskowych ludzi albo też werbunków prawem zakazanych uformowawszy bez wszelkiego ordynansu J. kr. Mci, JMciów pp. hetmanów koronnych, nawet i pułkowników swoich illicite znaczki podnosząc, na włość wychodzą i krążąc ustawicznie Rzptą ale osobliwie województwo nasze jako wszelkim incommodis przechodzących wojsk podległe i nieznośnemi aggrawując lud ubogi oppressyami w ostatnią przywodzą zgubę, całym i dobrze zasłużonym żołnierzom chleby[a]), sposoby nagród wraz z ojczyzną gubią, że ani podatki na zapłatę wojsku uchwalone wychodzić ex ordinatione Rzptej ani włości świeżymi pożarami nieprzyjacielskimi zniszczone dla ustawicznych depaktacyi reviviscere mogą, tedy my konformując się sposobem inszych województw do konstytucyej o werbunkach novissime napisanej, mając przy tem uniwersalną JW. IMci p. Stanisława z Potoka Potockiego wojewody krakowskiego hetmana W. koronnego, że się to bez wiadomości IMci dzieje, takowy na repressyą pomienionych incommodorum między sobą stanowimy porządek, który że zwyczajnym przodków naszych torem we wszystkich punktach trzymać et exequi powinni będziemy, fide, honore et conscientiis nostris obowiązujemy się. 3. A naprzód, że na tem najwięcej należy, aby tego mogła być doskonała cognitio, które chorągwie i właśni bracia nasi z prawdziwymi znaczkami J. kr. Mci i rotmistrzów swoich, a które falso praetextu przechodzić będą, obieramy na to z pośrodku siebie superintendentów i rotmistrzow, jako to w ziemie lwowskiej WIMci p. Dzierzka kasztelana rospierskiego, IMć p. Adama Zeliborskiego, którzy IMcie tj. IMć pan rospierski starosta zydaczowski w zydaczowskiem a IMć p. Zeliborski w powiecie lwowskim securitatem sposobem niżej opisanym przestrzegać będą. 4. W ziemi zaś przemyskiej IMci p. Stanisława z Sledzianowa Bełchackiego podczaszego wieluńskiego, IMć p. Remigiana Zaboklickiego chorążego bydgoskiego, IMć p. Michała Nowosieleckiego[b]), IMć p. Kazimierza Lipnickiege, IMć p. Alexandra Ustrzyckiego, w ziemi zaś sanockiej IMć p. Andrzeja Pobiedzińskiego i IMć p. Samuela Pobidzińskiego komornika granicznego sanockiego, którzy IMcie wziąwszy takową authoritate sejmiku naszego dobra pospolitego ziem naszych tutelam, temu pilnie attendere mają, aby na każdą do ziem naszych ex necessitate rządu wojskowego wchodzącą chorągiew pilne oko mieli, ordynanse IMciow pp. hetmanów koronnych każdej chorągwie et rationem ciągnienia przez ziemie nasze uważali i examinowali, ciągnących z chorągwiami legitime ordinatos, jako bracię naszę debita humanitate przyjmując, u nich ile być może skwierkowi ludzkiemu zabiegali i do prędkiego prześcia ziem naszych, jako też i do prostego ciągnienia, gdzieby tylko nocleg albo popas której chorągwi przypadł, żadnych w tem cuiuscumque status praeeminentiae et conditionis

---

[1]) Uniwersał króla datowany w Warszawie 9. lipca C. San. 172 p. 1251; dla prędszego zgromadzenia wojsk przeciwko nieprzyjacielowi zwołuje sejmik do Wisni na 27. lipca, gdzieby mieli salutifera mediaim podane akceptować, a gdyby nie uczynili tego, natenczas król poleca grodom trzecie wici na pospolite ruszenie już z kancelaryi wydane grodzkim urzędom publikować. a) 1. P. chleb i b) S. Nowosielskiego.

między nami brata nieochraniając, ile gdzie sors noclegu feret stanowiąc IMciow pp. wojskowych do prędkiego pospiechu, Pana Boga i artykuły wojskowe obtutui mając zagrzewali. A gdyby zaś przestrzegli takowych, którzy bez wszelkiego Jkr. Mci p. n. m. IchMciow pp. hetmanów ordynansu werbować, zaciągać, supplementować albo znaczki illicite podnosząc ludzi ubogich spoliować, w dobrach szlacheckich stawać, podwody albo poboczne stacye wybierać ważyli się, czego mamy wiele przeszłych czasów exempla, tedy takowych wszytkich pomienieni IMcie pp. superintendentowie i rotmistrze przez nas obrani arcere i do ziem województwa naszego nie puszczać a jeśliby napomnieni gwałtownie wchodzić chcieli, takowych vagantes jako nieprzyjaciół tej ojczyzny i spoliatorów nie tylko substancyej naszych ale praemiorum samego rycerstwa koronnego znosić, łapać i pod miecz sprawiedliwości hetmańskiej albo do grodu bliższego odsyłać powinni będą. 5. Więc żeby do takowej repressyej mieli zawsze promptam manum, spondemus sobie pod obowiązkami wyżej napisanymi, że za każdym uniwersałem i awizacyą pomienionych IMciow pp. rotmistrzów ziem naszych, od któregokolwiek z nas per spatia distincta dojdzie ta wiadomość, gdy tego obaczy potrzebę, zaraz wszyscy contra tales licentiosos, jako na gwałt i kto będzie mógł in persona sua, kto zaś absens albo zatrudniony w pocztach należytych kosztem swoim, nikomu w ciągnieniu praeiudicando aut nocendo, samej tylko zażywając dla koni trawy, pod dyrekcyą tychże IMciów pp. rotmistrzów naszych concurrere i to co necessitas reprimendi pokaże czynić obiecujemy. 6. Żeby zaś każdy z nas wiedział, do którego się z IMciow pp. rotmistrzów w posłaniu pocztów albo w osobach swoich referre miał, takową między IMci traktów czynimy dystynkcyą, to jest z tej strony Sanu IMć p. Remigian Zaboklicki chorąży bydgoski ma notyfikować universam nobilitatem przez podane uniwersały swoje do Stryja, Drohobyczy, Tucholszczyzny i do gór tamecznych wszytkiego dorohobyckiego i stryjskiego traktu; IMć p. podczaszy wieluński do Sambora, do Krakowca, do Wisnie, do Mościsk, do Krukienic, do Usakowa, do Nowego miasta, do Felsztyna, póki extenditur ziemia po Wiar rzekę aż za Sambor do Dniestru; IMć p. Nowosielecki do Przemyśla, do Biercze, do Rybotycz, do Niżankowic, do Chyrowa, do Dobromila, Starej Soli, Starego Miasta na Strwiąż póki extenditur ziemia przemyska od Wiaru aż do ziemie sanockiej; IMć p. Lipczyński [1]) do Sokołowa, Rzeszowa, Tyczyna, Łańcuta, Kańczugi, Próchnika, Przeworska, Leżajska, Tarnogroda, Jarosławia, Radymna, Krzywcze póki się kończy ziemia przemyska od sanockiej. Których to IMciow pp. superintendentów i rotmistrzów naszych, sposobem wyżej opisanym, albo jeśli je u siebie pewniejsze znajdą obwieszczenie trybem wojskowym odsyłając sąsiad sąsiadowi, z podpisem odsyłać i notyfikować i tej ustawie dosyć czynić każdy z nas powinien będzie. 7. A jeśliby, czego nigdy rozumieć nie możemy, znalazł się takowy, któryby tak obwieszczony będąc albo sam albo z pocztem swoim concurrere do pomienionych IMciow pp. rotmistrzow ad commune suffragium temere zaniedbał, przeciwko takowemu wszyscy consurgere i nie rozchodząc się z kupy do niego w dom cum tota manu jachać i rationes absentiae eius excipere deklarujemy się, przezco cokolwiekby się szkód poddanym naszym i jemu samemu stało, za to IM pp. rotmistrzów naszych omni foro wolnych deklarujemy, excepta legalitate veri impedimenti et residentiae na ten czas w inszem województwie. Jeśliby też jeden z IM pp. rotmistrzów drugiego auxilium potrzebował, ratować się invicem mają. 8 Tychże IMciow pp. rotmistrzów naszych assekurujemy, że jeśliby jakąkolwiek od kogokolwiek respectu tej prowidencyej bespieczeństwa ziem naszych in sua orbita zachowanej mieli mieć trudność albo o zniesienie kupy jakiej swawolnej turbowani byli, tedy IMcie każdego z osobna na każdym placu koronnym unanimi manu et auxilio intercedere obowiązujemy się. 9. Który to ordynans i zgodne nasze na sejmiku postanowienie jako nienaruszone mieć chcemy, tak zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu, aby

[1]) S. Lyszczyński.

dla wiadomości wszytkich i większej powagi z podpisem ręki swojej do grodów ziem naszych podać raczył. Dan na sejmiku w Wisni dnia dwudziestego siódmego lipca roku 1660. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemski przemyski marszałek sejmiku wisnieńskiego m. p.

Castr. San. Rel. 172 p. 1343—1347; Castr. Prem. Rel. 390 p. 1999—2002.

161.

Lwów 13. sierpnia 1660.

Odpowiedź króla posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons urodzonym Janowi Sławskiemu podczaszemu lwowskiemu Janowi Wojakowskiemu chorążemu przemyskiemu, Stanisławowi Sicinskiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu posłom z sejmiku wisnińskiego województwa ruskiego do J. kr. Mci deputowanym z kancelaryej J. kr. Mci dnia XIII miesiąca sierpnia roku MDCLX dany.[1] 2. Mile amplectitur J. kr. Mć p. n. m. tę nieodrodną od przodków swoich województwa ruskiego ochotę, że jedno z proponowanych ad optionem na resistentią wiarołomnemu i rebellizującemu nieprzyjacielowi srzodków obrawszy sobie medium, piersiami swemi pospolitem stawając ruszeniem spólną zasłonić chcą ojczyznę. Już tedy powtórne trzecich wici z naznaczeniem miejsca na zaciągnienie wszystkich województw J. kr. Mć p. n. m. wydać kazał uniwersały. A że król IMć p. n. m. za obwieszczeniem o tej pospolitej wszystkich województw wyprawie nierozumie, aby nietylko całe województwo które, ale i jeden z wiernych poddanych J. kr. Mci miał się taki contemptor legis znajdować, któryby miał w domu zostając pospolitego ojczyzny omieszkać auxilium, przeto król JMć paterno affectu obywatelów województwa ruskiego napomina, aby to, które sobie obrali salvandae patriae medium, już do skutku przywodząc, eo apparatu et celeritate na miejscu w powtórnych trzecich wici uniwersałem naznaczonem stawali, jako periculum belli et vires nieprzyjaciela każą. 3. Na przeszłej warszawskiej konwokacyej upatrując król JMć p. n. m. praegnantes Rzpltej necessitates, na które tak prędko sejm niemógł być złożony, lubo ad ea podatków conditionaliter przystąpił sancita, bez żadnego jednak ordinis equestris praeiudicium, bo się to wszystko ad placitum et consensum województwa na sejmiki odesłało, które że takowych podatków na własną ojczyzny utrapionej ścisłą publiczną potrzebę nie pozwoliły, nie króla JMci p. n. m. wina, jeżeli w tych periculose ojczyźnie non consuletur potrzebach. Ojcowsko przecie król JM. p. n. m. województwa tego obywatelów napominać raczy, aby na potem jeżeli urgebit publica Rzptej necessitas i takowe podatki na sejmiki, niżeli sejm złożony będzie, król JMć p. n. m. deferre wskaże, aby zgodnie sami dla siebie i dla spólnej ojczyzny niechcieli rzptej potrzebom deesse, gdyż to nie na prywatne wydatki, ale na publiczne commoda skarb obracać będzie i z tego rationem na sejmie oddać musi. Uważa bowiem król JMć p. n. m., że commodius Rzplta ułacniać się pozwoli ex oneribus, aniżeli kiedy wszystka moles publicznych długów na jeden oraz czas spadnie na Rzptą, ponieważ to wszystko, coby się teraz na potrzeby wojska i obnażonych regimentów dało, potrąciłoby się w zasługi. Skarbowych assygnacyi na te, które ex intentione przeszłej konwokacyej uchwalone na sejmikach być miały podatki, nullus metus, bo te operari nie mogą, kiedy samych podatków, które assygnacye skarbowe supponunt niemasz. 4. Ponieważ już król JMć powtórne trzecich wici uniwersały na pospolite ruszenie wydać rozkazał, na ten punkt względem pozwolonych od województwa ruskiego in vim pospolitego ruszenia pewnych sum res ipsa respondet. 5. Ojcowsko król JMć p. n. m. compatitur uciążeniu obywatelów województwa tego, które znaczną szkodę i desolacyę dóbr swoich przez assygnacye żołnierskie ponieśli, nie życząc jednak, aby delinquentibus akcya na sejm dla zatrudnienia spraw sejmowych

[1]) Por. Nr. 159 art. 41.

intentowana być miała, ale raczej facta przez komisarzów de medio sui szkód poczynionych liquidatione, które do grodów poprzysiężone podane być mają, ea iuris via czynić z nimi, jako o tem konstytucya sejmu przeszłego modum opisała. 6. Werbunków żadnych jako Jkr. Mci nowych praeter mentem legis niepozwolił, tak jeśliby się jakie po województwach teraz jeszcze bawiły, uniwersałami swoimi i hetmańskimi do obozu revocare także i chorągwie błąkające się wskazał i uporczywie zostających tanquam excessivos imać. 7. Urodzonemu kasztelanowi sanockiemu [1]) w zapłaceniu asygnacyami do województwa ruskiego naznaczonego długu, aby skarb żadnego impedimentu nie czynił wskazać król JMci p. n. m. raczy. 8. Piechota łanowa ekonomii samborskiej aby to pograniczne miasto przy bytności króla JMci bez obrony nie było, tam zostawać musi. 9. Że województwa ruskiego obywatele meritissimae de republica civitatis Lwowa słuszny respekt mają, wdzięcznie to Jkr. Mć p. n. m. przyjmować raczy pańskiem swojem baczeniem, nietylko wygodzonej sumy satisfakcyą tak prędko rationes Rzptej i sam sposób poda, ale i łaski swojej pańskiej wyświadczeniem wierności zasług miasta tego praemiari życząc. Na własne Jkr. Mci roskazanie. Locus sigilli maioris canc. regni. Stefan Hankiewicz J. kr. Mci sekretarz. m. p.

Castr. Prem. Rel. 390 p. 2044—2046; *Castr. Sanoc. Rel. 172 p. 1397—1400.*

162.

We Lwowie 13. sierpnia 1660.

Hetman w. kor. do sejmikujących w Wiszni.[2])

1. Jaśnie Wielmożni Wni m. w. m, panowie i bracia! Jakom ja dawno życzył tego, aby wojsko nie tylko przechodami ale i stanowiskami nie aggrawowało dóbr tak rzpltej jako i duchownych, dziedzicznych, tak i teraz, gdy ex necessitate reipublicae i ordynacyej J. kr. Mci progreditur w Ukrainę, starać się objecuje, aby hibernami WM. m. m. pp. nie uciążało, ani in meditullium województw tamtych wchodziło, gdyż ex senatus consulto wynaleźliśmy satius wcześnie gotować świętomarcińskie zimowe chleby, i gdy czas przyjdzie one wojsku odsyłać a możeli by same chorągwie chodzić poń albo deputatów z rozrywaniem wojska posyłać mieli, o czem fraterne ex mente eiusdem sanatus consulti daję wiedzieć WMciom m. m. pp. i życzę, abyście WMcie m. m. pp. zawczasu ten chleb z dóbr swoich tj. duchownych i J. kr. Mci którekolwiek oneri hybernorum subiacent nemine excepto gotowali. 2. A iż dla wielkiego spustoszenia pomienionych dóbr nie wielkie posilenie wojsko by miało, tedy z dóbr dziedzicznych respektem tego, że przechodami, noclegami, stanowiskami i inszemi, jako to bywa w ciągnieniu, agrawować nie będą, gdy na stanonowiska nie pójdzie żołnierz, abyście WMcie m. m. pp. po dziesięciu zł. z łanu każdego złożyć i z województw do wojska przysłać raczyli bratersko i praecario modo WMi m. m. pp. requiro cokolwiek kontrybucyej, fide mea et verbo senatorio przyrzekam, iż w przyszłych podatkach to WMciom potrącone będzie a wojsku w zasługi, co samej konsyderacyej WMci m. m. pp. jako i braci podając nie wątpię, że tali modo, który non aggravabit WMciów m. m. pp. i non praeiudicabit iuribus et immunitatibus nostris egestati wojska succuretis i w dalszej zatrzymacie służbie. A ja na ten czas powolne moje WM. m. m. pp. oddaję usługi. We Lwowie die 13. Augusti 1660. WMci m. m. pp. życzliwy brat i sługa powolny Stanisław Potocki wojewoda krakowski hetman wielki koronny mp. Jaśnie Wnym IchMciom pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszystkim stanom duchownym i świeckim województwa i ziem ruskich na sejmik wisninski zgromadzonym obywatelom m. w. m. pp. i braciej do oddania.

Castr. San. Rel. 172 p. 1688—1691. Castr. Prem. Rel. 390 p. 2259.

---

[1]) Zygmunt Fredro. [2]) Do oblaty podać kazał Stanisław Siciński marszałek sejmu wiszeńskiego.

163.

We Lwowie, 13. sierpnia 1660.

Hetman polny kor. do sejmikujących w Wisni.

1. Jaśnie Wni, Wni w. m. pp. i bracia! Żadnych przez te czasy onerum częstszego ojczyzna nie mogła mieć sensum, jako że ustawicznymi chlebów exacerbatur exakcyami, przez co populus zostać exinanitus musiał, kiedy ludziom omnis conditionis nie uchodzący ex visceribus regni żołnierz w domach imperabat. Uważając to J. kr. Mć p. n. m. i chcąc temu salubriter zabieżeć, wszystkie na to zdawna media przybierał, jakoby tak nieznośny i Koronie exterminium przynoszący ciężar ex publicis mógł tolli cervicibus. 2. Teraz gdy szczęśliwie jedne w księstwo litewskie ingres uczyniły wojska, drugie się na ukrainną ruszyły imprezę, indubia subit w pomocy boskiej nadzieja, że prosperi nad nieprzyjacielem successus a unice ad conservationem potrzebną nie inkwartyrowanie wojsk in sinu, ale hybernandi w Ukrainie intencyą dadzą do skutku przywieść. O co i my, którym od króla JMci i rzptej belli demandata est cura, starać się omni possibilitate zechcemy, żeby tak zdrowa rzecz, która nisi provideatur non subsistet Rzplta, mogła swego dojść efektu, donosić J. kr. Mć raczy ex consilio senatus na ten czas przy boku swym frequentis, aby na wojsko, żeby z Ukrainy nie schodząc tam już hybernowało neque stativis oneret rempublicam, chleb świętomarciński dóbr oneri hybernorum podległych, tj. królewskich i duchownych, po trzydziestu zł. z łanu pozwolony był i wydawany. 3. WM. m. m. pp. za się equestrem ordinem nie jako o chleb, bo ten cadere na WMć m. m. pp. niema, ale ze trzydziestą zł. z łanu nie sustentując się żołnierz, a zatem ex impossibilitate subsistendi crescet necessitas w Koronę wojska dla alimentacyi obrócić, prosimy abyście do trzydziestu zł. po dziesięciu z łanu tribuere raczyli emanante stąd duplici bono, jedna że to co WMć m. m. pp. dacie w zasługach computabimus wojsku, druga że dobra WMć m. m. pp. kiedy będzie dissitus hibernami żołnierz, integra gaudebunt od uciążenia immunitate. Życzyłbym tego zawsze i quodquod suberant media tak ojczyzny całej jako i civibus particulariter przysłużyć się tem anhelabam. Zaczem gdy ten przy łasce Bożej efficax otwiera się sposób, nie wątpię, że quod salubrius est sequi WMć m. m. pp. raczycie i doznane mając żołnierza doświadczenie w domu tak facili aversione tak dzierżawne jako i dziedziczne dobra swoje sarta tectaque praestare zechcecie. Powolne zatem usługi moje oddaję pilnie WMciom m. m. pp. Datum we Lwowie die decima tertia Augusti millesimo sexcentesimo sexagesimo. WMci m. m. brat i sługa Jerzy Lubomirski.

Castr. San. Rel. 172 p. 1692—1694

164.

Lwów, 16. sierpnia 1660.

Instrukcya królewska posłowi swemu na sejmik wiszeński dana.

1. Instrukcya urodzonemu Janowi Biereckiemu posłowi od J. kr. Mci na sejmik wiszyński pro die XIII Septembris wyprawionemu we Lwowie dnia XVI miesiąca sierpnia roku MDCLX z kancelaryej wielkiej koronnej dana. 2. Ta jest ustawiczna zabawa i sollicitudo J. kr. Mci, aby po zamieszanych i burzliwych ojczyzny czasach ac perturbata republica mógł jako najprędzej reddere tranquillam a jako ją, już szczęśliwie za łaską Bożą tot procellis iactatam po większej części uspokoił, tak aby de integro domi forisque pacatam uczynić mógł, totis viribus usiłować nie przestaje. Ab hac sollicitudine regia pochop biorą swój te tak częste do Wciow J. kr. Mci adhortationes, abyście ręku nie opuszczając, accepto tam laudabili opere uspokojenia tak miłej

ojczyzny Jkr. Mci tego dopomogli, quo consilio, qua ope, qua subsidiis necessariis, bez których wojna nie może być prowadzona. Jako tedy J. kr. Mć na przeszłe sejmiki te wszystkie necessitates dobro i stabilimentum ojczyzny concernentes podać raczył do uwagi WIMciów, acz to było tminus acceptum niektórym wojewodztwom oraz suggerendo media zaratowania pomienionych potrzeb publicznych, bez których się żadną miarą obejść nie może, jako conservatio status pogoowiu wojenna prosekucya, tak i teraz WMiom inculcare z przezornej tej strażnice tronu swego pańskiego J. kr. Mć non desistit, żądając ojcowsko, abyście do uwagi swojej wziąwszy tak nagłe a ustawiczne in publicum expensa stosować się do podanych sposobów chcieli, ratunku aerarii publici, oprócz których sposobów i mimo nie, jeśliby industria WMciów co lepszego doskonalszego i skuteczniejszego upatrzeć i wynaleść na ratunek ojczyzny i zaszczycenie tak nagłych potrzeb mogła, daje się każdemu liber usus zażycia onej servata nihilominus proportione et aequalitate, która jako jest fundamentum wolności, tak rządu dobrego regula et magistra podaje się uwadze WMciow. 3. Akcyza powszedna a comestibilibus et utensilibus, tych samych które się u nas rodzą i tu consumuntur, tak aby exotica omnia i domowe towary, które za granicę idą, od pomienionych akcyz wolne były, a to dla tego, że przez tak częste exakcye pretia rerum in immensum attoluntur, gdy każdy in suo territorio i miastach z takich rzeczy, które na jednem miejscu spieniężone być nie mogą one wybierać chce za to tylko, że kupiec na miejscu onem stanął i venalia exponit. Przeto krzywdy wielkie, niesprawiedliwości, zdzierstwa zagęszczają się, kupiectwa ustają, commercia całe niszczeją. Do tego prowentu akcyznego ea praecautione opus, aby jako najmniej kollektorów było i tych dozorców, na których speza być musi niemała, przez co znacznie ten proventus imminuitur, gdy tak wiele z niego participare chcą, lecz najlepiej go plus offerentibus puścić w arendy, a zwłaszcza takim, z którychby łacna exekucya być mogła, a mianowicie non ignaris omnibus co ten prowent na rok wynieść może, czego się już próba wzięła. Na miejsce zaś akcyzy ab utensilibus zda się być cło zwyczajne na zł. dwa nad dawną ustawę, czego się i sami niewzdrygają ludzie kupieccy, byle tylko od akcyz wolnymi być mogli, które to podwyższenie ceł znaczne subsidium sumą kilkudziesiąt tysięcy przynieść może, jako o ten skarb dawa rationem. 4. Czopowe przy tem zwyczajne aby cursum suum po państwach J. kr. Mci mieć mogło, insuper collecta od browarów w miastach J. kr. Mci. do którego prowentu aby się też dobra pp. duchownych i stanu slacheckiego stosowały, przez co servabitur aequalitas pretiorum napoju piwnego we wszytkiem państwie J. kr. Mci, gdy się zarównie z dóbr swoich do tej proporcyej stosować będzie. 5. Od soli przy tem zamorskiej, która pessimo exemplo do państw J. kr. Mci introducitur, (które za łaską Bożą proprio abundat sale) aby od beczki każdej dwa złote wybierane były na cłach prócz akcyzy, która brać się ma przy dystrybucie tej soli. 6. Akcyza przy tem od win węgierskich i endeburskich po zł. sześciu od beczki aby także currat per prorogationem onej. A iż stąd niemała konfuzya z ukrzywdzeniem pewnych pułków przez co fremitus wielki w wojsku się znajduje, iż niektóre województwa miasto trzech poborów na przeszłym sejmie na defekta cofnionych podatków uchwalonych, na sejmie akcyzę i czopowe in proportionatissimum koekwacyej subsidium pozwoliwszy assygnacyej dotąd żadnych nie popłacili, drugie zaś przez komisarzów swoich we Lwowie ani się ozwały ani skarbu nie informowały wiele im Rzpta z podatków dwudziestu półszosta poborów indulsit i na poborcach paenam peculatus otrzymać dały, zaczem skarb komissyą lwowską przyciśniony wydać assygnacye musiał, którym także non satisfactum, przetoż WMcie żąda J. kr. Mć, abyście na teraźniejszych sejmikach (gdziekolwiek się takowe najdowały defekta) inire rationes chcieli, jakoby oneż wszystkie każdy co je winien oddał je realiter i one złożył, deputatów, jeśli się jeszcze którzy najdują po wojewodztwach, dłużej nie bawiąc, których obecność w obozie potrzebniejsza. 7. Te wszystkie wzwyż mianowane sposoby, gdy je WWcie (assensu suo approbabitis) przyniosą jaki taki supplement skarbowi na te ustawiczne wydatki, bez których bespieczeństwo et dignitas imperii obejść się żadną miarą nie może, jako to są odprawy poselstw i przyjmowania ichże, na uiszczenie się p.

wojewodzie kijowskiemu [1]) w sumie dwudziestu czterech tysięcy zł. w długu zaciągnionym od wojska w Ukrainie przyszłego roku będącego, co w zasługi onemu potrącono będzie, na spezy artyleryej, wydatki wodzów, bez których wojskowe imprezy żadną miarą iść dobrym trybem nie mogą. 8. A że wszystkich stanów Rrzptej universalis prawie zda się być quaerimonia na tak ciężkie hiberna, exakcye i przechody żołnierskie, dla których agricultura ginąć, commercia niszczeć, podatki Rzptej ustawać muszą, lecz i sama chwała Boża przez odjęte kapłanom i sługom Bożym subsidia vivendi z kościołów i świątnic Bogu poślubionych exulare musi, więc gdziekolwiek się jedno J. kr. Mć po państwach swoich obróci, ciężkie gemitus et eiulatus afflictissimae plebis nie tylko do uszu i serca J. kr. Mci kołatać, ale też same niebiosa przebijać nie przestają. Uważając tedy J. kr. Mć ojcowsko, żeby per hoc ipsum malum cne to królestwo o ostatnią zgubę i ruinę przyprawić by się musiało, a chcąc w tej mierze jako najpilniej saluti et integritati prospicere, usilnie o to pp. hetmanów obudwu tu do boku swego zgromadzonych żądał i serio to onym poruczyć raczył, aby jako wojna ex visceribus patriae cale in hosticum przeniesiona była z wojskami wespół, tak żeby tu więcej się ad hiberna nie cofały, co żeby succedat ex voto tak króla IMci jako i całej Rzptej de mediis około tego tak z wodzami swymi jakoteż pp. radami inszymi tu przy boku J. kr. Mci najdującymi się, na ten czas consilium inire raczył, a wziąwszy w uwagę swoją pańską extremam aerarii publici inopiam, przez co wszystko deficiunt media dalszego prowadzenia wojny, a żadnych nie najdując środków, któreby być mogły wprowadzone in offensa libertate, biorąc zaś in considerationem wojsko tak jako się znajduje nie płacone i głodne, regimenty piesze i dragońskie nędzne, nie odziane, lubo to z pomocą Bożą wprowadzone w Ukrainę będą, aby tam jednak długo perseverare, mianowicie kiedy zimie wojować albo pod fortecami w aproszach consistere przynidzie, jeśliż tamże subsistendi adaequata media mieć nie będzie mógł, znowu się na opłakane chleby do Polski wdzierać będzie musiał. 9. Czemu wszystkiemu zabiegając odebrać raczył J. kr. Mć tę od pp. wodzów swoich deklaracyę, że temu wyszystkiemu pro posse suo zabiegać objecali, byle tylko podany był sposób jakikolwiek zatrzymania żołnierza za ukazaniem mu jakiejkolwiek konzolacyej w pracach i trudach wojennych przy krwawej marsowej zabawie będącemu. A samiż taki wynalazszy sposób podali go J. kr. Mci cum approbatione consilii senatus, który J. kr. Mć wszem wobec stanom Rzptej wzajem podaje, gorąco żądając, aby avertendo tanta mala od utrapionych dóbr tak J. kr. Mci jako i duchownych ale niemniej i swoich własnych slacheckich to chcieli wziąć przed się jednostajne staranie, aby wojska czemkolwiek posilone być mogły, jako najprędzej, mianowicie aby na przyszłe da Pan Bóg święto Św. Marcina z dóbr wszystkich, którekolwiek subsunt oneri hybernorum, nie zasłaniając się żadnemi desertatis wydane być mogło po zł. dwadzieścia. 10. Ale że to jest inproportionatissimum medium posilania i podziału tak wielu wojsk, których comput excedit czterdzieście sześć tysięcy, tak żeby mała obrada wojsku nędznemu i głodnemu stądby się obmyśliła, żądać raczy J. kr. Mć, aby i dobra szlacheckie temu ciężarowi niepodlegle, uważywszy incommoda, które się od przechodzących wojsk i tam i sam zwalać zwykły, na ufolgowanie sobie samym chcieli ultro et benevole pozwolić z dóbr dziedzicznych po zł. dziesiąci z łanu, które to obiedwie złączone sumy, tak pierwsza dwadzieścia zł. z łanów oneri hybernorum podległych, jako też i ta druga zł. dziesięć z dziedzicznych w podatkach przyjęta będzie na zapłatę tak wielkiego długu in cuius onere publicum to zostaje płacenia wojskom. Non decedet [a]) przez to quidquam libertatibus WMciów, gdy to dla siebie samych praestare zechcecie, nec ullam sequellam nocivam za sobą pociąganie, kiedy to in subsidium patriae w tak ciężkim razie od samychże WMciów przyzwolone będzie spontanee. 11. To zaś ojcowskie J. kr. Mci żądanie, który in eandem aequalitatem z WMciami wchodzi, ponieważ tenże ciężar na dobra swoje ekonomiczne zaciąga J. kr. Mć, in bonam partem interpretari zechcecie, nie tak jako na przeszłych sejmikach rectissimam J. kr. Mci intentionem iuvandae patriae nie-

[1]) Jan Zamojski. a) S. decet.

którzy w pewnych województwach tłumaczyli i miasto pożądanej deklaracyej tak J. kr. Mci samego za jego ojcowskie starania, ustawiczne pieczołowania, letnie i zimowe obozowania, za jego noce bezsenne, trudy, fatygi podróżne, disgustami, a kancellaryą J. kr. Mci ostrymi responzami et scommatibus nakarmili. Nie stępiła jednak J. kr. Mci zwykłej do ratunku tej ojczyzny ochoty tam maligna interpretatio, patrzy na serce J. kr. Mci scrutator cordium i sam cenzuruje optime pro bono patriae cogitata J. kr. Mci, tenże sam sędzia będzie tych wszystkich et vindex, którzy swych szukając zysków ex incommodis publicis przewrotnie tłumaczą et ad invidiam populi podają szczere in iuvanda patria staranie J. kr. Mci, jako to już nieraz nad takimiż dał dowód sprawiedliwej swej zemsty i sam eventus to comprobabit, gdy WMcie sana consilia J. kr. Mci przyjmiecie, że mu pożądane w zaczętych imprezach respondebunt successus. **12.** Jeżeli tedy powszechna zgoda przystąpi WMciów do tego na złożenie sumy przerzeczonej, fide sua regia cavet J. kr. Mć wszystkim stanom, że nietylko wojska nazad do Polski na stativa nie wnidą, ale nawet ani deputaci zjeżdżać po chleby będą, ale na to miejsce pp. poborcy takową kollektę podług komputu łanów poborowych ducta proportione superius expressa one wybrawszy z każdego województwa i ziemi do Lwowa albo tam gdzie ordynansem ukażą swoim pp. hetmani zwiozą. Gdyby zaś takowe tam salutifera media praecedere nie miały, oświadczyć się raczy J. kr. Mć Panem Bogiem, że z niego żadnej nie będzie przyczyny, jeżeli żołnierz znowu powrót uczyni in viscera ojczyzny, ociera zawczasu ręce swe królewskie z łez i krzywd miserrimae plebis. A jeżeliby przytem strzeż Boże co adversi nieukontentowanego wojska paść miało na ojczyznę, ci sami odpowiadać Bogu będą, którzy do przyjęcia tak słusznych środków salvandae patriae (która o to z dobroci Boskiej in limine pristinae faelicitatis stanowić się i fundować poczyna) i sami obstaculo i braciej swojej przeszkodą być zechcą. **13.** Nie są wprawdzie tajne J. kr. Mci incommoda wszystkich stanów tej Rzptej, w którychby życzył jako największej folgi, wiedzieć raczy dobrze, jakie jest onus pospolitego ruszenia, do którego J. kr. Mci invito licet przystąpić przyszło, gdy widział tantis periculis subiecta undequaque państwa swoje, gdy się wszystkie oddalają[a]) siły Rzptej wszedszy in hosticum wojska, terrent J. kr. Mć sukcessy tureckie w sąsiedzkiem węgierskiem państwie, gdy z potężnemi wojskami państwo siedmiogrodzkie in provinciam redigit, fortece odbiera, terrent niepomału minus fidae vicinitates narodów nam[b]) sponte nieprzyjacielskich aliaque tot pericula, strzeż Boże jakiegokolwiek na wojsko szwanku, niemając onym nic obicere prócz samych sił ostatniego tego ratunku i zaszczytu ojczyzny pospolitego ruszenia, które wszystkie incommoda i uprzykrzenia niech słodzi i cukruje WMciom sperata brevi tranquillitas. Której niepłonne nadzieje otwiera WMciom w Koronie w zapalczywości swojej Pan Bóg, byleście tylko WMcie tak skutecznie i zdrowo przedsię środki ratunku miłej ojczyzny brać chcieli i poddanych od J. kr. Mci nie odbiegali. **14.** Czemu wszystkiemu najskuteczniejszą obradę acz wprawdzie przynieść by mogło samo złożenie sejmu i zwołanie in unum stanów tej Rzptej, miarkując się jednak J. kr. Mć z czasem teraźniejszym go tak prędko złożyć nie mógł, propter solennitates debitas takiemu aktowi należących. Czego powetować J. kr. Mć słowem królewskiem wkrótce objecuje, byle się tylko wojska w przedsięwziętą zaprzęgły robotę i respirii cokolwiek pozwoliły tak J. kr. Mci samemu jako i wszystkim stanom ojczyzny, około czego conferre consilia z pp. radami swojemi J. kr. Mć nie opuszcza, co da Pan Bóg na przyszłym palam fiet stanom tej rzptej sejmie. Na własne J. kr. Mci rozkazanie. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Miastkowski P. G. Abbas Pr. Regens Canc. Regni.

Castr. Prem. Rel. 390 p. 2552—2558; Castr. San. Rel. 172 p. 1679—1688.

---

a) S. oddala. b) S. nasz.

165.

Wisnia 13. września 1660.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik elekcyej deputata lege publica naznaczony zjachawszy się dnia dzisiejszego do Wisnie a od J. kr. Mci p. n. m. na tymże sejmiku ratunku ojczyzny rationes propositas odebrawszy,[1] takowe do poparcia wojny teraźniejszej moskiewskiej i kozackiej między sobą zgodnie umówione stanowimy sancitum. 2. Jakośmy już z powołania naszego na przeszłym niedawno sejmiku ochotną obronę rzptej more maiorum wzięli na się funkcyę, aby i my za dostojeństwo Jkr. Mości nam ex votis populorum panującego i za całość ojczyzny swojej tot procellis impetów wojennych zrujnowanej piersi swoje i własnego hostias pospolitem ruszeniem ponieśli, tak i teraz za ponowionemi Jkr. Mci wiciami trzeciemi, tęż ochotę i obligacyą naszą exequi obowiązujemy się, i do tej generalnej expedycyej tak jako disponunt leges nasze, sine divisione belli stanąć chcemy. Nie wprzód jednak ex limitibus ziem naszych postąpić deklarujemy się, ażby województwa ordine pierwsze z nami w ciągnieniu się do boku J. kr. Mci porównały. Porządek tego pospolitego ruszenia według konstytucyej anni millesimi sexcentesimi vigesimi primi namówić, także pp. rotmistrzów obrać circa ductores belli będziemy gotowi, a to na sejmikach blisko przyszłych relationis, które nam IMcie pp. posłowie z pośrodku nas teraz wyprawieni cum rationibus poselstwa swego do każdej sigillatim ziemie pro die secunda Octobris determinowane od Jkr. Mci przynieść mają. To też sobie braterskim obowiązkiem spondemus, że według starych praw nie tylko viritim, ale też ex facultatibus et proportione substancyi naszych w pocztach swoich do tej expedycyej generalnej staniemy. 3. Więc żeby zasłużone wojska Jkr. Mci i rzptej z IMiami pp. hetmany koronnymi w Ukrainę przeciwko nieprzyjacielowi postępujące i z IMcią p. wojewodą naszym w księstwie w. Litewskiem gloriose czyniące miało dowód braterskiej naszej za mężne ich dzieła wdzięczności, tedy ten sposób hibernae przez Jkr. Mć proponowany, lubo to w ruinach substancyi naszych przyjmiemy, to jest dobrach Jkr. Mci i duchownych, nullis exceptis po zł. dwudziestu z łanu względem zimowego chleba, w dobrach zaś naszych dziedzicznych już takiego ciężaru przez wszystkie praw koronnych dispozycye wolnych nie względem hiberny ale dla subsistencyej na ten czas i zatrzymania snadniejszego w Ukrainie wojska po zł. dziesięci z łanu salvis abiuratis desertatorum tak w dobrach Jkr. Mci i duchownych jakoteż i naszych wydać według kwitów IMci p. Wojakowskiego podsędka ziemi przemyskiej exaktora prowiantu toruńskiego, nie ponawiając abjurat nowych, deklarujemy. A to czynimy assekurowani verbo regio J. kr. Mci i IMiów pp. hetmanów upewnieniem, że da Pan Bóg szczęśliwie wojska w Ukrainę wprowadzone, stamtąd już in viscera regni na zimowe chleby z chorągwiami albo też przez deputaty swoje ze znakami przechodzić się, ludzi ubogich supplementami, noclegami i popasami albo quovis praetextu militari krzywdzić nie będą, ale na hibernach z ordynacyej Jkr. Mci i tychże IMiów pp. hetmanów w Ukrainie zawsze excubare mają. Nadto, że te pieniądze na konzystencyą zimową wojska universaliter złożone nam w najpierwszych sejmowych podatkach, nie odkładając zaś do koekwacyej, przyjęte a wojsku w zasługi porachowane będą, jakośmy już J. kr. Mci p. n. m. deklaracyą i IMiów pp. hetmanów słowem upewnieni, tak aby i dalszą eo nomine IM. pp. posłowie nasi przynieśli nam assekuracyą Jkr. Mci, bratersko ich obowiązujemy. Interea teraźniejszą propozycyą Jkr. Mci, która nam eo nomine pańską deklaruje sponsionem per oblatam do grodów wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zlecamy. 4. Do wybierania tedy tych pieniędzy ziemia lwowska IMci

---

[1]) Uniwersel króla z daty we Lwowie 16. sierpnia 1660 r. C. San. 172 p. 1430; zwołuje pospolite ruszenie a dla lepszej namowy porządku naznacza sejmik też ruszenie poprzedzający w Wisni na 13. września.

p. Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskiego, modum zaś contribuendi tych łanowych pieniędzy na blisko przyszłym sejmiku relationis sobie naznacza. Ziemia przemyślska do tejże łanowej exakcyi IMci p. Seweryna Witkowskiego a ziemia sanocka IMć p. Piotra Krasowskiego ordynuje. Którzy IMcie pp. exaktorowie nasi, każdy do pryncypalnego sądowego miasta ziemie swoje zwyczajnie zjechawszy, exakcyę tę mianowicie w przemyślskiej i sanockiej ziemi a die 28 praesentis zaczynać a przez niedziel cztery wybierać i skończyć praevio iuramento powinni będą, gorącymi uniwersałami swymi IMiów pp. obywatelów ziem naszych obwieściwszy, aby żaden w czasie opisanym z podatkiem takowym consulendo libertati substancyej i poddanych swoich nie omieszkiwał. Co teraz uczynić obowiązujemy się sub paenis legibus regni de retentoribus novissime sancitis irremisibiliter per officia castrensia bez wszelkiej zwłoki peremptorie exequendo. Pieniądze zaś te pomienieni IMcie pp. poborcy nasi respektem hiberny pozwolone na św. Marcin blisko przyszły do Lwowa integraliter zwieść i do rąk pp. komisarzów wojskowych, o których paucitatem IMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci prosić będą, oddać powinni, za wiadomością jednak skarbu koronnego. Wszakżeż ciż pp. poborcy tego przestrzegać będą, aby te pieniądze na żadne insze expensa i dispozycye skarbu koronnego obracane nie były, tylko na samę konsystencyę wojska w Ukrainę na zimę wprowadzonego. A tego wszystkiego przestrzegać będą sub paena peculatus ad instantiam pp. instygatorów ziem naszych in officiis castrensibus vindicanda. Deklarujemy też to pomienionym IMciom pp. poborcom naszym, że abiurata łanów ante annum millesimum sexcentesimum vigesimum nonum ad curiam wziętych w kontrybucyach teraźniejszych przyjmować mają. Miasta zaś i miasteczka, które na łanach siedzą w dobrach J. kr. Mci i duchownych po zł. dwudziestu a w naszych dziedzicznych po zł. dziesiąci wydawać mają. Które zaś nie mają łanów, tedy ze dwudziestu domów w dobrach Jkr. Mci i duchownych zł. dwadzieścia, a w dziedzicznych z dwudziestego także domów zł. dziesięć płacić będą powinni. Toż się i o tych miastach rozumieć ma, które łany swoje mają, że i od domów albo kamienic z osobna płacić powinni będą. Salaria pp. poborcom we wszystkich podatkach teraz uchwalonych po groszu od złotego w ziemiach naszych naznaczamy, nad które to salarium już więcej kwitowego żaden domagać się nie będzie ani depaktować kogokolwiek praesumat, sub paena centum marcarum sine appellatione w grodach ziem naszych vindicanda. Officia zaś castrensia, że więcej od iuramentu wyciągać nie będą tylko groszy piętnaście deklarujemy. Rachunki egzaktorom tego podatku łanowego tu w kole naszem na pierwszych sejmikach post tempus exactae contributionis czynić naznaczamy. A gdy sposobem opisanym pieniądze z pomienionych podatków łanowych na konsystencyą zimową wojska od nas wydane zostaną, cavemus to sobie specialiter, iż jeśliby się które województwo nie chciało w tem koekwować z nami a przez ten sposób poddanych swoich a singultibus, substancyej zaś własnych od nieznośnych wojskowych nie chcieli eliberować ciężarów, tedy my z dóbr J. kr. Mci, duchownych i naszych dziedzicznych, uczyniwszy teraz dosyć salutiferis ratunku ojczyzny mediis, przy asekuracyej J. kr. Mci i IMciów pp. hetmanów nam danej zostawać mamy. 5. Mając przytem tak długu Rzptej jakoteż i zasług wojska koronnego summam considerationem a życząc sobie z pretensyi wojskowych powoli explikować się, na zapłacenie tychże długów wojskowych poborów cztery uchwalany, których sposoby contribuendi w ziemiach naszych tak stanowimy. Ziemia lwowska dwoje podymnego salvis iuramentis defektów na wypłacenie sumy czterom poborom sine abiuratis wynoszącej postanawia, a czegoby ex contributione podymnego dwojga do wypłacenia czterech poborów sine abiuratis nie donosiło, tedy modum kompletowania defektów tych na przyszłym da Pan Bóg relationis sejmiku namówić ma. A do wybierania tego dwojga podymnego tegoż IMci p. Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskiego uprasza. A że in defectu teraz pp. urzędników grodzkich lwowskich abiurata przed tymże p. poborcą odprawować się ex declaratione sanciti praesentis będą, tedy tenże p. poborca ma na to przysiądz inter alia puncta przysięgi swojej, jako te iuramenta desertatorum fideliter od każdego exiget przy attestacyach od każdego pana albo slachcica namiestnika jego fide bona napisanych, od których iuramentów nic więcej tylko po groszy sześciu zabiegając

depaktacyej ubogich ludzi naznaczamy. Do tegoż p. poborcy powiat zydaczowski ten podatek znosić i nieodwłocznie wydawać tenebitur. 6. Ziemia przemyska poborów cztery eo modo uchwala. Ponieważ po świeżych ruinach varia conditio dóbr naszych być musi, z których jedni cum abiuratis desertatorum, drudzy zupełnie wydać te pobory deklarowali się, tedy my conservando między sobą iustitiam contribuendi takową optią stanowiemy, aby kto zechce sine abiuratis cztery pobory zupełnie, a kto zechce salvis abiuratis konformując się do kwitów ultimae rathae IMci p. Jaszowskiego poborcy naszego przeszłego dziesięć poborów z dóbr swoich do rąk IMci p. Aleksandra Szeptyckiego na exakcyą tych poborów teraz ordynowanego wydawał deklarujemy. Który to p. poborca nasz po takowej exakcyej odprawionej na sejmiku pierwszym rachunek nam tu uczynić i wszystkich abiuratorum, jako też ex integro exolutorum regestra konfrontować pro informatione nostra powinien będzie. A in quantum by co do tych poborów modo praemisso pozwolonych przez tę opcyą contribuendi nie dostawało, tedy na defekta takowe czterech poborów salvis abiuratis pozwolonych, jeśliby jakie emanarent, z akcyzy niżej ordynowanej, supplement pieniężny obmyślimy i namówimy, a nowe abiurata, że po exakcyej IMci p. Jaszowskiego przyjęte być nie mają statuimus. 7. Ziemia sanocka ośm poborów cum abiuratis desertatorum konformując się do exakcyej i kwitów IMci p. Zaporskiego skarbnika sanockiego, poborcy także przeszłego postanawia i juramenta, że renovari niemają, tylko według jego kwitów deklarujemy, a defekta jakiebykolwiek z tych poborów emanarent kompletować będziemy. Retent różnych sejmikiem przeszłym do exekucyej deklarowanych, które za wiadomością IMci p. Cebrowskiego wojskiego stryjskiego exekwowane i dysponowane być mają, z tych jednak retent wprzód defekta dwudziesta półszostu poborów supplere i dyspozycyą z dekretów sądu przeszłego skarbowego ziemie sanockiej exequi in toto pp. poborcy powinni. Do tej zaś czterech poborów exakcyej IMć p. Jana Dzięciołowskiego ordynujemy. Te tedy modo suprascripto ordynowane w ziemiach naszych podatki pomienieni IMcie pp. poborcy nasi każdy sigillatim w sądowych miastach ziem naszych pro die vigesima octava praesentis praevio iuramento zasiadszy przez niedziel cztery continuo oraz i łanowe wybierać i tę exakcyą celerrime w opisanym czasie skończyć laudo praesenti obligantur. A te cztery pobory nie na żadne inne expensa tylko na zapłatę wojsku aby za assygnacyami skarbowemi wydawali przestrzegać tego mają. In exigendis także salariis, jako się wyżej opisało, sprawić się powinni. A że summa pewna likwidowana przy IMciu p. Krasowskim poborcy ziemie sanockiej zostaje na dopłacenie zasług kompaniej niegdy IMci p. Wapowskiego, tedy jeśliby do pół roka competitores właśni do tej sumy i zasług swoich non compararent, ad dispositionem ziemie naszej obracać się będzie. Jeżeli też towarzystwo które niegdy IMci p. Wapowskiego rotmistrza ziemie naszej odezwie się, tedy IMć p. Krasowski za wiadomością IMci p. podkomorzego i sędziego ziemie sanockiej wydawać te pieniądze powinien. Ponieważ też zaszła od skarbu do ziemie sanockiej asygnacya na piechotę IMci p. Kaskiego sędziego wojskowego na trzy pobory, których ziemia sanocka na przeszłym sejmie nie uchwalała i owszem opcyą wydania sumy z akcyzy i czopowego, jakoby przez rok proveniret do skarbu przyjęła, tedy deklarujemy, że tej asygnacyej IMci p. Kaskiego z teraźniejszych poborów p. poborca nasz dopłacać będzie, a skarb koronny opcyą na przeszłym sejmie przyjętą kontentować się ma, nas impertinenter nie aggrawując. 8. Akcyzę w miastach tylko samych J. kr. Mci ponieważ w niej różne zachodzą difficultates w ziemiach naszych na defekta podatków teraz uchwalonych zachowując temperamentum jej przez uniwersały J. kr. Mci opisane ad ultimam Decembris postanawiamy. W dobrach zaś duchowych i naszych dziedzicznych, ponieważ varios za sobą sensus i trudności exekucyej pociąga, tedy ją cale do przyszłego sejmu referrimus i deklarujemy, aby żaden w dobrach duchowych i dziedzicznych wybierać jej nie ważył się sub paena peculatus in officiis castrensibus ziem naszych vindicanda. Teraz zaś intuitu przeszłej uchwały naszej, gdziekolwiek by wybierana była, aby ten prowent, ktokolwiek się go quovis titulo tykał, o czem nas IMcie pp. administratorowie na sejmiku przeszłym obrani informować mają, aby miasta ten wybrawszy z akcyzy przez ten czas prowent na sejmiki relationis, które się osobno w każdej ziemi prędko od-

prawować będą, poznosili et cum sufficienti ratione per magistratus vel succolectores suos facientes[a]) stanęli deklarujemy. A żeby się ignorancyą nie składali, uniwersałami z koła naszego mają być obwieszczeni, który do każdej ziemie aby IMć p. marszałek nasz wydał i tę naszą deklaracyę universaliter ogłosił fraterne zlecamy a dalszą attendencyą prowentu tego publicznego tymże w ziemiach naszych obranym IMciom pp. administratorom w miastach J. kr. Mci zlecamy, ażeby się skarb do tego prowentu per rescripta J. kr. Mci nie mieszał, ani go impediował przestrzegać tego mają IMcie pp. administratorowie nasi. Arenda tej akcyzy w ziemi przemyskiej iż dla impedimentów różnych do efektu nie przyszła, tedy jako ją sama necessitas transformavit w administracyą tak i teraz do dalszej dispozycyej sejmików naszych w rękach tychże IMciów pp. arendarzów przeszłych per administrationem zostawujemy. Tej zaś akcyzie, która od kupców ab exoticis utensilibus jest nam od J. kr. Mci proposita, w niczem derogare nie chcemy i owszem aby ją skarb koronny ad necessitates reipublicae ordynował i rationem z niej na przyszłym sejmie pokazał consentimus, od wina jednak podniesienia akcyzy nie życzymy. **9.** Czopowe ziemie lwowskiej za konsensem IMciów pp. administratorów na przeszłym sejmiku obranych (którzy jako jeszcze in actu officii nie byli, tak też i do rachunków non tenebuntur), pro subsidio publico teraźniejszych podatków ad plus offerentiam IMci p. Stamirowskiemu łowczem sanockiemu za sumę dwudziestu tysięcy zł. gotowych a die prima Octobris do roku zupełnego bez defalkaty wszelkiej, oprócz strzeż Boże nieprzyjaciela koronnego, powietrza morowego i znacznej konflagracyej miast arendujemy, o czem kontrakt nasz pierwszemu kontraktowi in toto konferujący się IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zalecamy. Jeśliby też którykolwiek ex praemissis casibus miał strzeż Boże causare defalkatę, tedy ją praevia comprobatione iuratoria cavemus. **10.** Czopowe ziemi sanockiej ponieważ per admistrationem do wielkiej przyszło diminucyej, tak że per plus offerentiam i tymiż warunkami jako lwowskie praevio także defalcatae[b]) iuramento puszczamy przez arendę IMci p. Maciejowi Ustrzyckiemu podsędkowi sanockiemu podstarościemu przemyskiemu a die prima Octobris do roku zupełnego za sumę dwóch tysięcy zł. gotowych, których to sum z arendy czopowego postanowionych tak we Lwowie jako i sanockiej ziemi na blisko przyszłym sejmiku relationis dispozycyą uczynimy. Wolno też będzie pp. arendarzom naszym mieć sukkolektora ad promovendas causas tego czopowego tak w sądach jako i w wyliczaniu prowentu tego, który prowent tak w miastach J. kr. Mci duchowych jako też i naszych dziedzicznych od piwa, miodu i gorzałki według konstytucyej anni 1628 et anni 1629 wybierany ma być i ni od kogo nieprepediowany sub paenis legibus regni irrogatis. Libertacyą też conflagratorum tak deklarujemy, że który pogorzelec w całym browarze miód albo piwo warzy, declinare niema prowentu tego. **11.** Exekucye retent wszelakich, którekolwiek w ziemiach naszych znajdować się mogą tak recentiorum jako też dawniejszych contributionum, lubo to ex publicis, lubo też ex privatioribus laudis pochodzących, aby IMcie pp. exaktorowie z pp. instygatorami ziem naszych jako najprędzej sub paenis legum popierali deklarujemy. IMcie zaś pp. urzędnicy grodzcy ziem naszych ad instantiam tychże pp. exaktorów sądy, quoties opus fuerit, etiam extra cadentiam terminorum sądzić i w exekucyach brachium regale adhibere non obstante impedimento expeditionis generalis bellicae powinni będą et laudo praesenti obligantur, których retentów cokolwiek się ich pokaże ziema lwowska ordynuje IMci p. Ludwika Niezabitowskiego stolnika bracławskiego szafarzem, jako też i wszystkich inszych sum z dawniejszych i teraźniejszych podatków przychodzących, przez którego ręce IMcie pp. poborcy ziemie lwowskiej skarbowi koronnemu w uchwałach naszych satisfakcyą praestabunt a względem tych prac salarium zł. tysiąc temuż IMci p. szafarzowi swemu ziemia lwowska naznacza. W przemyskiej zaś i sanockiej ziemi IMcie pp. instygatorowie w tych retentach wszelkich bono publico ziem naszych attendere ex officio suo powinni będą i nas na przyszłym sejmiku informabunt. Przeszłego czopowego ziemie lwowskiej per fideiussionem IMci p. podkomorzego lwowskiego aren-

---

a) facienda S. b) S. z defalcate.

dowanego resztę tak ordynujemy. Na fortyfikacyę miasta należeć miało zł. dwadzieścia tysięcy, która suma z samego Lwowa przychodziła z innych zaś miast i miasteczek ziemi lwowskiej zł. dziesięć tysięcy proveniebant z tegoż kontraktu dawnego. A ponieważ IMć p. pisarz polny koronny komisarz do fortyfikacyi miasta Lwowa ordinatus wziął za assekuracyą IMci p. podskarbiego koronnego sumę zł. dziesięć tysięcy, znowu ex ordinatione IMciów pp. komisarzów siedm tysięcy, na fortyfikacyę tegoż miasta Lwowa jeszcze dziesięć tysięcy, zaś z miast i miasteczek restantes zostają, przeto authoritate conventus praesentis ordynujemy, aby IMć p. podkomorzy lwowski do rąk IMci p. szafarza za kwitem IMci te zł. dziesięć tysięcy oddał, które mają cedere in exolutionem contributionum debitarum, a IMcie pp. obywatele ziemie lwowskiej już do asekuracyej danej od IMci p. podskarbiego należeć nie mają i nic z niej rekwirować nie będą. A że na przeszłym sejmiku relationis po sejmie warszawskim novissime ekspedyowanym rachunki względem podatków ziemie lwowskiej przed nami tu w kole przez IMciów pp. poborców uczynione być miały, a to sancitum nasze jako była mens publica do effektu nie przyszło, tedy non obstantibus quibusvis decretis na komissyej lwowskiej eo nomine in vim kwitów obtentis, te rachunki na sejmiku przyszłym relationis przed nami ciż IMcie pp. poborcy ponosić będą powinni. Na przepisanie ksiąg ziemskich lwowskich constat nam to, że laudis praeteritis pewne sumy naznaczone przy tem i IMcie pp. komisarze do rewizyi tych ksiąg deputowani byli, a ta funkcya przez IMciów dotąd nie jest expedita, tedy tą komissyą rewizyej ksiąg i uważenia kosztów na nie spendowanych aby do effektu przywiedli laudo praesenti IMciów obligujemy i czas expediowania aktu tego sub tempus przyszłego sejmiku relationis naznaczamy, przydawszy do dawnych IMciów pp. komisarzów IMci p. Ludwika Niezabitowskiego stolnika bracławskiego, IMć p. Melchiora Stamirowskiego łowczego sanockiego, IMć p. Szymona Olewińskiego wojskiego lwowskiego. Do likwidowania szkod przez asygnacye od wojska na dobra nasze wydane poczynionych cum praeiudicio communis libertatis, o której konkluzyą, jako się teraz solenniter publico nomine przed Bogiem i ojczyzną protestujemy, tak contra principales tych asygnacyej promotores et distributores, którzy się ważyli krajać animam praw naszych, salvam sobie in quovis foro viam agendi zostawiamy. Upraszamy z pośrodka siebie ex authoritate reskryptu J. kr. Mci komisarzów pozwolonych, jako to w ziemi lwowskiej IMci p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMć p. Olbrychta Krosnowskiego stolnika podolskiego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego w ziemi przemyskiej IMć p. Mikołaja Stawskiego stolnika, IMć p. Macieja Ustrzyckiego podsędka ziemie sanockiej, IMć p. Stanisława Sicińskiego pisarza grodzkiego przemyskiego marszałka na ten czas koła naszego; w ziemi sanockiej IMć p. Stefana Bala podkomorzego, IMć p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej, Imć p. Melchiora Grodkowskiego; przed którymi IMciami pp. komisarzami ziem naszych wszyscy IMcie pp. bracia ukrzywdzeni i takowemi asygnacyami uciśnieni, lubo sami przez się in personis suis lubo też przez plenipotentów albo sług swoich na czas i miejsce, jako będą innotestencyą uniwersalną tychże pp. komisarzów obranych obwieszczeni zjechawszy się, wszyscy regestra szkód swoich bona conscienta popisane produkować i one przed IMciami pp. komisarzami w każdej ziemi zasiadającymi unius absentia non obstante likwidować, krzywdy swoje konnotować będą mieli libertatem, a tych wszystkich szkód przez pomienionę komisyą weryfikowanych na przyszłym da Pan Bóg sejmie przez pp. posłów naszych, aby nam w podatki przyszłe przyjęte byli poprzeć, tymże chorągwiom które nas tak niebratersko traktowały w zasługach potrącić gorąco instabimus. Jeśliby jednak kto z ukrzywdzonych do IMciów pp. hetmanów z takową likwidacyą szkód swoich obrócić się chciał, teraźniejsza uchwała nasza nikomu niema praecludere viam. **12.** Bardzo na to boleć musimy, że między nami znajdują się takowi, którzy spe inpunitatis ducti, dawszy na sobie w różnych excessach otrzymać infamie obduratum animum w tych kondemnatach mają, spondemus przeto sobie teraźniejszą uchwałą naszą, iż jeżeliby nam z woli J. kr. Mci do ściągnienia pospolitego ruszenia przyszło, nie wprzód się z placu rozjedziemy, aż contra tales contemptores legum do mocnej exekucyej IMciom pp. starostom manus obmyślimy. **13.** Miasta Przemyśla fortyfikacya przez JW. IMci p. Andrzeja

Maxymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego brata naszego ex odinatione ustaw naszych przeszłych zaczęta, aby ex utilitate publica ziem naszych i tego tu pogranicza quam promptissime do skutku przychodzić mogła, dalszy sumpt providere zechcemy na to, a teraz resztę czopowego z kontraktu arendownego na ten rok przy IMci p. Kasprze Wojakowskim podsędku ziemie przemyskiej zostawającą, to jest dwa tysiąca dwieście zł. naznaczamy. Na poprawę także miasta Sanoka ordynowane z tegoż miasta za przeszłe czasy czopowe, jako i na co mieszczanie tameczni obrócili, mają dać i powinni ciż mieszczanie sanoccy na przyszłym relationis sejmiku rationem i sprawić się tego. Także na dokończenie upadłych budynków zamku zydaczewskiego, ponieważ z czopowego lwowskiego teraz w arendę a prima Octobris puszczonego zł. dwieście naznaczyliśmy, tedy na tę sumę asygnacyą wydać do rąk W. IMci p. Adama Dzierzka kasztelana rospierskiego starosty żydaczewskiego IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Dochodzi też nas wiedzieć, że niektóre exoticae personae, lubo do indygenatu przypuszczone, do wykupowania majętności w ziemiach naszych biorą się. Przetoż jeśliby do takowego kupna condescendere między nami chcieli, deklarujemy, że wszelakich emptio bonorum terrestrium sine consensu generali nie ma być ważna. Takie i p. Toroszowicz, jeżeli na nobilitacyą świeżo otrzymaną dosyć uczynił kondycyej rzptej ofiarowanej, ma i powinien kwit przed nami manifestować. Assygnacyą JW. IMci p. Stanisławowi na Podhajcach Potockiemu wojewodzie krakowskiemu hetmanowi W. koronnemu z skarbu koronnego do nas daną, ponieważ in exolutionem zasług draganiej IMci wyszła i przez nas na przeszłym sejmiku akceptowana, tedy iniungimus to pp. poborcom naszym, aby ją z teraźniejszych poborów, jako jest mens nasza wypłacili, także i asygnacyej IMci p. oboźnego koronnego similem respectum mieć będą. Asygnacyę także W. IMci p. Zygmunta z Pleszowic Fredra kasztelana sanockiego przy rachunku na przeszłym sejmiku relationis, który vigore laudi praesentis naznaczony jest, ponieważ na retenta starostwa janowskiego do ziemi lwowskiej przyszła, rationem mieć objecujemy. IMci p. Sebestyana Kochanowskiego cześnika lwowskiego brata naszego bene meritorum rzptej, w których i teraz nie ustawa, mając considerationem, z tej sumy, którą ziemi lwowskiej zostaje winien, to jest z pięciu tysięcy zł. liquide przy nim zostawających, półtrzecia tysiąca zł. authoritate conventus nostri indulgemus a drugie półtrzecia tysiąca zł., że jako najprędzej pro publicis necessitatibus ziemie oddać nam powinien deklarujemy. OO. Dominikanom konwentu mościskiego, sublevando teraźniejsze potrzeby a pobożne ich suspiria pro incrementis Rzptej zagrzewając zł. sto z akcyzy przemyskiej naznaczamy, które aby im IMcie pp. administratorowie z asygnacyą IMci p. marszałka wydali deklarujemy. Jeżeli też do pospolitego ruszenia przyjdzie, tedy instancyą braciej naszych niektórych rozrodzonych na małych substancyach zostawających, ile nam prawo pozwoli, aby przez wyprawę tę generalną expedycyę uczynić mogli ex iustita promovere zechcemy, Które to laudum nasze zgodnie postanowione aby ad notitiam publicam każdemu doniesione było, do wszystkich grodów ziem naszych ad publicandum et acticandum podać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Działo się w Wiśnie die 13 Septembris 1660. Stanisław z Sitna Siciński, pisarz grodzki przemyski, marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich.

Castr. Prem. Rel. 390 p. 2237—2251; Castr. San. Rel. 172 p. 1531—1550.

166.

Wisnia, 13. września 1660.

Sejmik wiszeński daje wywód szlachectwa Iwanowi Krzeczowskiemu naganionemu przez Czernowiąt Ilnickich.

Castr. Prem. Rel. 394 p. 230—232; także Castr. Prem. Rel. 401 p. 2306—2308.

167.

Sambor, 24. września 1660.

Odpowiedź króla posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons urodzonym z ziemie przemyskiej Kasprowi Wojakowskiemu przemyskiemu Maciejowi Ustrzyckiemu sanockiemu podsędkom, posłom z sejmiku wisninskiego do J. kr. Mci wysłanym, z kancelaryej J. kr. Mci w Samborze dnia XXIV miesiąca września 1660 dany 2. Tem milej J. kr. Mć p. n. m. amplectitur oświadczoną przez urodzonych posłów swoich ziemie przemyskiej nie ustających trudów prac i ojcowskiego swego pieczołowania o całość i dobro rzptej gratitudinem, im bardziej regio iudicio uważa za zaszczyt dostojeństwa pańskiego i convalescentis patriae obywatelów ziemie przemyskiej, których potissima sors calamitatis et iniuria belli ochotę, która tem większy pochop i szczęśliwe w pańskiem J. kr. Mci sercu fortunnych da Pan Bóg tryumfów zakłada omina, kiedy Wnych hetmanów i wodzów swoich życzliwe i szczęśliwe prace też obywatelów ziemi przemyskiej prosequitur wdzięczność. Takie tedy synowskiej ochoty i wdzięczności ku sobie i ojczyźnie obywatelów tej ziemie odbierając J. kr. Mci dowody bez wątpienia, inszych tylko niektórych województw curiosa o kancellaryej J. kr. Mci i niesłuszne iudicia w propozycyach swoich król IMć p. n. m. chciał ad rectiorem reducere sensum. Tąż pańską swoją J. kr. Mć przyjmuje wdzięcznością ochotną ziemie tej gotowość, że novi fracti calamitate pertinacis belli pospolitem idąc ruszeniem, piersiami swemi miłą zaszczycić ojczyznę i krwią swoją i po te czasy doświadczoną odwagą, pożądane chcą z nieprzyjaciół swoich parturire victorias, żądać tedy J. kr. Mć p. n. m. raczy, aby rzeczą samą gotowi na tę publiczną expedycyę będąc, dalszego J. kr. Mci tantisper oczekiwali ordynansu, aż z innych województw deklaracyej finalem ordynansu swego weźmie król IMć p. n. m. determinationem, upewniając ojcowskim wiernych swych poddanych affektem, że servato more maiorum sine divisione belli et sine praepeditione ordinarii iustitiae cursus, który interea iure ordinario currere ma, do tej expedycyej pociągnieni będą ani parcissimo sangvinis civium imperio J. kr. Mci na takie narażeni pericula, któreby miłość ojcowską J. kr. Mci przeciwko wiernym poddanym culpare mogły. 3. Niepoślednią i w tem J. kr. Mć p. n. m. ziemie tej uznawa do ratowania rzetelnego spólnej ojczyzny promptitudinem, że przy tej pospolitej wyprawie swojej cztery pobory na tak gwałtowne belli necessitates i łanową ratione hybernorum pozwolili kontrybucyą. Żeby jednak salvis abiuratis ten podatek małą wniósł sumę, ojcowsko J. kr. Mć żądać raczy, aby sami dla siebie ciężkość sobie uczyniwszy sine abiuratis ten podatek wydali, który w pierwsze podatki przyjęty i od skarbu cuiuscumque generis currenti jednak moneta odbierany będzie. 4. A jako król IMć p. n. m. nie wątpi, że obywatele ziemie przemyskiej ad mentem propositionis J. kr. Mci eo fine cztery pobory pozwolili, aby obnażonej piechocie subsidium armaty necessitanter i inne belli pertinentia tudzież i na posły sumptus prowidowane były, tak pilnie żądać raczy, aby na też pomienione necessaria obrócone były. Wszak to nie na żadne privatos usus ale na samo publicum bonum cedet. Względem zaś sejmowej imieniem ziemie tej deklaracyej, która z czopowego i akcyzy trzem poborom correspondere miała, cale to negotium odkłada król IMć do sejmu przyszłego. A w tych teraźniejszych podatkach coby per legem decederet demandare król IMć skarbowi będzie raczył, aby się według deklaracyej komisyej lwowskiej prąwa i dekretów w tem sprawował. 5. Wielmożnemu wojewodzie kijowskiemu [1]) z intrat swoich i dodatków obnażonemu dana J. kr. Mci fides i assekuracya, jako to i teraz w wojsku J. kr. Mci kosztem swym niemałym na usłudze Rzptej z ludźmi swymi zostającemu, aby exoluta była z teraźniejszych podatków sama nietylko prowentów jego ścisłość ale i conservationis ludzi jego suadet necessitas, w czem go słowo pańskie J. kr. Mci ubespieczyło, które aby

---

[1]) Jan Zamojski.

eliberatum było nil aequius. Coby zaś ludzie jego z inszych oberszterów szkód w ziemi tej poczyniło, jako w przeszłej deklaracyej król IMć p. n. m. connotare to wszytko et praevio iuramento ad acta podać kazał, tak i teraz toż medium vindicandae iniuriae i szkód dochodzenia podawać raczy. Więc że J. kr. Mć p. n. m. subveniendi publicae necessitati innocuos zawsze modus życzy, tak i w tej browarowej kollekcyej, którą sami tylko consumentes płacą, że znaczne króla IMci ad easdem publicas necessitates uważył commodum, żądać przeto raczy, aby to leve trzech zł. od waru dispendium (które samiż consumentes retribuent) nie było ziemi tej onerosum, jako na własną rzptej cessurum utilitatem. Senatus consulta wiernych pp. rad i urzędników przy boku J. kr. Mci rezydujących, spólnych jednej matki synów, jako przy panu praw i wolności poddanych swoich miłujących zawsze samą tylko radą J. kr. Mci adesse zwykłych i o dobro ojczyzny pieczę mających zdrowe consilia sine iniuria legum et libertatis J. kr. Mci poważa, tak aequitati inconveniens J. kr. Mci to iudicium o nich być rozumie, do którego różne geniusze prowadzi diffidentia, aby mieli sancire to in senatu consulto, co samej powszechnej należy uchwale. Bo cokolwiek się in senatus consulto communem Rzptej spectantem consensum uradzi, ad publicum się na sejmiki nolle velle podaje placitum. 6. Tak ratione exigendae rationis ad obersterów zniszczonej piechoty i dragoniej lubo per pingves, w ciągnieniu exactiones stacyi obywatelom ziemie tej ciężkich, jako i excurrentium praesidianorum z Kamieńca Podolskiego na wybieranie chleba, zlecić będzie J. kr. Mć raczył sedulam diligentiam Wnym hetmanom zgodne z propozycyą J. kr. Mci ratione deputatów na odebranie pozwolonych na hiberna pieniędzy ziemi tej desiderium, dla diminucyej bowiem wojska in hibernis in hostico zostającego i uchrony krzywd ludzkich jeden tylko od wojska komisarz do Lwowa ordynowany będzie, jeżeli to salutare medium inszym zasmakuje województwom. 7. Akcyza w tem województwie na defekta poborów sancita aby od skarbu impedita nie była rozkazać J. kr. Mć będzie raczył. Sztukowe lwowskie jeżeli prawu contrarium plenam wziąwszy król IMć informationem, co aequitati conveniet, uczynić będzie chciał. 8. Jako król IMć p. n. m. supremus w państwach swych zostaje iustitiae vindex, tak lubo to już exekucyą de infamibus prawo starostwom tanquam brachio regali w moc dało, a gdzieby impotentia ich postulasset i powiatom się ruszyć kazało, manu forti starostom swoim subvenire zaniecha. 9. Enorme crimen, które urodzonego Borysławskiego przez incantacyą afflixit, aby według sprośności swojej in foro fori sądzone i według prawa karane było serio urgere J. kr. Mć będzie raczył. 10. Lubo sam Bogu poświęconych panien zakonnych Św. Benedykta stan we Lwowie przy kościele Wszystkich Świętych fundowanych meretur pietatem, że jednak i wrodzona dobrotliwemu J. kr. Mci sercu benignitas życzy commoditatibus onychże subvenire, znosić się będzie J. kr. Mć z miastem, aby ultro iura sua impedimento esse postulatio ratione towaru pro usu samych tylko panien nie chcieli. 11. Sprawa urodzonego Pobiedzińskiego jak prędko do sądów J. kr. Mci przypadnie prompte sądzona będzie. 12. Sejmik relationis pro secunda Octobris sigillatim w każdej ziemi województwa ruskiego król IMć pozwala i postanawia, na którym aby supplementum sine exceptione abiuratorum do teraźniejszych czterech poborów i łanowej ratione hybernorum kontrybucyej dla swojej własnej wygody i rzptej postanowili ojcowsko J. kr. Mć żądać raczy. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Na własne Jego król. Mci rozkazanie. Stephanus Hankiewicz secretarius regiae maiestatis.

Castr. Prem. Rel. 390 p. 2318—2322.

168.

Przemyśl 2. października 1660.
Laudum ziemian przemyskich.

1. My dygnitarze urzędnicy i obywatele ziemi przemyskiej na sejmik relacyjny pro die secunda Octobris według uchwały sejmiku blisko przeszłego generalnego w Wisni die 13. Septembris [1]) za uniwersałem J. kr. Mci odprawionego zgromadzeni, czynimy wiadomo, iż wysłuchawszy relacyej IMciów pp. posłów ziemie naszej z tegoż sejmiku wisnieńskiego do J. kr. Mci wyprawionych, która to relacya w sobie miała, iż J. kr. Mć względem stawania naszego na pospolite ruszenie referować się na dalsze swoje uniwersały kazał, gotowość jednak wszelaka aby w domach szlacheckich była, tak że kiedy J. kr. Mć obwieści, aby wszyscy zaraz na koń armati wsiadali i do boku J. kr. Mci garnęli się. Podziękowawszy tedy J. kr. Mci p. n. m. pro tam sollicita cura około dobra ojczyzny i za to nie mniej, że J. kr. Mć non est prodigus sangvinis civium tudzież prawa przestrzega pospolitego, niechcąc nas seorsive wymykać in oppositum nieprzyjacielowi, ale sine divisione belli, jako deklarował, tęż publicam et generalem expeditionem chce prowadzić, deklarujemy to niniejszą uchwałą naszą, aby stosując się do woli i intencyej J. kr. Mci wszyscy quotquot sumus obywatele tej ziemie we wszelakiej do wojny gotowości byliśmy, kiedy J. kr. Mć obwieści, do boku tegoż J. kr. Mci praevia ordinatione tegoż pospolitego ruszenia w ziemi naszej stawali, tak jako mens J. kr. Mci sine divisione belli i aż górne województwa pomijać nas będą 2. Co się zaś tknie podatków ziemie naszej osobliwie karmowych na sejmiku blisko przeszłym wisnieńskim pozwolonych radzibyśmy się w tem do intentu J. kr. Mci accomodare, lecz że spustoszenia ziemie naszej dla przechodzącego po kilka razy i tu sedem belli gruntującego sobie nieprzyjaciela tudzież dla zniszczenia od żołnierza sufficere temu żadnym sposobem nie możemy, dla tegoż J. kr. Mć p. n. m. nisko upraszamy, aby aequi bonique consulere raczył, że przy raz danej uchwale i deklaracyej naszej stanąć musimy i tak je wydamy, jakośmy one wydać na sejmiku wisninskim deklarowali cum abiuratis, obligando IMciow pp. exaktorów, aby iuxta declarationem et laudum visnense one wybierali, wybranych zaś dotąd nie oddawali, dokąd assekuracya IMciow pp. hetmanów imieniem wojska nie będzie im dana. Że jako na te podatki benevole zniszczone posilić wojsko i do służby Rzptej chcąc zachęcić pozwolimy, tak nigdy in sequellam aby sobie tego nikt trahere niechciał i nie ważył się, aby eadem assecuratione cautum było, jako i to, aby to wojsko ad fines regni excubando i zimowaniem i przychodzeniem jako całej rzptej tak i województwa naszego nic nie wczasowało, inaczej jeśliby nas chorągwie jakie od wojska czyjekolwiek przechodzeniem infestowały, tedy z wydatkiem tych pieniędzy zatrzymać się IMciom iniungimus. 3. A że nam retulit IMć p. Maciej Ustrzycki podsędek sanocki, że półtora tysiąca zł. przeszłym laudum wisninskim naznaczone względem trzech poborów jeszcze onemu dotąd nie są zapłacone, tedy zlecamy to tak przeszłym jako i teraźniejszym pp. administratorom akcyzy i czopowego, aby z retent dawnych i teraźniejszego prowentu akcyzy ten dług jako najprędzej onemu zapłacili. 4. W temże też kole naszem wnosił quaerellam IMć p. Walenty Fredro obywatel i brat nasz względem tego, iż w słusznej i nam wiadomej sprawie swojej po przewiedzionym procesie exekucyej mieć nie może, dla tegoż jednostajną uchwałą naszą zleciliśmy IMci p. dyrektorowi naszemu, aby tak do J. kr. Mci p. n. m., jako i do IMci księdza kanclerza koronnego [2]) listy nomine nostro napisał, upraszając gorąco J. kr. Mci, aby tak utrapionemu bratu et concivi nostro rękę podać raczył, którą to uchwałę naszą deklarowawszy IMci p. dyrektorowi naszemu spisać i do grodu ziemie naszej podać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu na sejmiku

---

[1]) Nr. 165 art. 7. [2]) Mikołaj Prażmowski k. w. kor.

relationis die secunda Octobris millesimo sexcentesimo sexagesimo. Jan Wojakowski chorąży przemyski dyrektor na ten czas sejmiku koła relationis.
Castr. Prem. Rel. 390 p. 2330—2332.

169.

Sanok 2. października 1660.
Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi sanockiej na sejmik relationis laudo visnensi na dzień dzisiejszy naznaczony [1]) i deklaracyą Jkr. Mci utwierdzony zjechawszy się do Sanoka, takową między sobą zgodnie namówioną stanowimy uchwałę. 2. Lubo na teraźniejszym zjeździe naszym ex laudo visnensi mieliśmy porządek do pospolitego ruszenia należący według konstytucyej anni domini millesimi sexcentesimi vigesimi primi dostatecznie namówić i circa ductores lege destinatos dla lepszego wprowadzenia porządku pp. rotmistrzów obrać, iż jednak IchMć pp. posłowie ziemi naszej takową Jkr. Mci p. n. m. przynieśli nam deklaracyę, abyśmy w oświadczonej ochocie naszej nie ustawając dalszego w tej wyprawie pospolitego ruszenia oczekiwali Jkr. Mci p. n. m. ordynansu, przeto i my stosując się do woli Jkr. Mci p. n. m. namowę pomienionych porządków, oczekiwując dalszego Jkr. Mci ordynansu, na inszy czas odkładamy. Zlecamy jednak IMci p. marszałkowi koła naszego, aby przez list imieniem naszem upraszał IMci p. kasztelana ziemie naszej, [2]) jako wodza prawem pospolitem naznaczonego, gdyby do takowego ruszenia pospolitego powtórne Jkr. Mci p. n. m. wyszły ordynanse, żeby IMć p. kasztelan przez uniwersały swoje wcześnie wydane zjazd nam naznaczył, na który zjechawszy się należące do pospolitego ruszenia porządki namówić i pp. rotmistrzów obrać gotowi będziemy. 3. Podatki na sejmiku wisnińskim pozwolone, chcąc z ziemi naszej bratersko IMciom pp. wojskowym odważnie zdrowia swoje dla obrony ojczyzny i zaszczytu dostojeństwa Jkr. Mci p. n. m. w teraźniejszych okazyach contra rebelles niosącym subvenire, zlecamy IMciom pp. poborcom ośm poborów łanowej exakcyej, żeby według uchwały sejmiku wisnińskiego w czasie tamże naznaczonym podatek ten wybierali i niezawodząc ziemie naszej wypłacili. 4. Iż IMcie pp. posłowie nasi, według laudum wisinskiego nie przynieśli nam assekuracyej od króla JMci p. n. m., żebyśmy za wydaniem łanowego podatku względem hiberny pozwolonego mogli być uwolnieni od wybierania chlebów zimowych, tedy zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego, żeby jak najprędzej imieniem naszem o takową assekuracyę przez JW. IMci księdza kanclerza koronnego upraszał Jkr. Mci p. n. m., żebyśmy za wydaniem teraźniejszych z wielką ciężkością naszą podatków tandem od uciążenia ludzi wojskowych respirare mogli, którą assekuracyą nim otrzymamy, praecavemus, aby Ich Mć pp. poborcy podatków teraźniejszych na żadne asygnacye nie wydawali. 5. Komisyą autoritate reskryptu J. kr. Mci p. n. m. do likwidowania szkód za assygnacyami przez IMciów pp. wojskowych poczynionych, upraszamy aby IMcie pp. komisarze ziemie naszej na sejmiku wisninskim obrani raczyli exequi, naznaczywszy czas przez uniwersały swoje dla wiadomości IMciów pp. obywatelów ziemie naszej. 6. Podatku akcyzy i czopowego iż IMcie pp. administratorowie na sejmiku teraźniejszym nie uczynili rachunków, upraszamy z pośrodka siebie IMci p. Stefana z Hoczwie Bala podkomorzego, IMci p. Hieronima z Orzechowiec Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej, IMci p. Melchiora Grotkowskiego i IMci p. Tomasza Leszczyńskiego, żeby IMcie po odprawionej komisyej wyżej wspomnianej tamże w Sanoku zasiadszy takowych wysłuchali rachunków. Przed którymi IMciami pp. deputatami wszyscy IMcie pp. administratorowie czopowego i akcyzy (którzy

[1]) Nr. 165 art. 7. [2]) Zygmunt Fredro.

dotąd nie czynili rachunków) także i ci, którzy po ekspiracyej takowych administracyej i w urzędach miejskich zawiadowywali pomienionymi podatkami dostateczne uczynili rachunki i pieniądze z takowych exakcyej przy sobie zostające do rąk tychże IMciów pp. deputatów do dispozycyej przyszłego sejmiku wisninskiego albo zjazdu ziemie sanockiej za kwitami pomienionych IMciów, które przez żadne subsellia nie mają być wokowane oddać sub paenis legibus descriptis przez IMć p. instigatora ziemi naszej in officio castrensi vindicandis będą powinni. 7. Zlecamy IMci p. Stanisławowi Cebrowskiemu wojskiemu stryjskiemu instygatorowi ziemie naszej, ponieważ IMć u pp. poborców przeszłych także administratorów czopowego i akcyzy summas restantes pokazuje, aby o nie iure experiatur et vindicatas przed tymiż IMciami pp. deputatami produkował i jeśliby były gotowe pieniądze, do rąk IMciów do dalszej dispozycyej oddał, sub onere officii sui, rachunków jednak niepowinien nigdzie czynić oprócz sejmiku wisnińskiego albo w ziemi naszej. Względem której pracy i kosztów spendowanych, iż dotąd salarium anteriori laudo naznaczonego nie odniósł, aby tem ochotniej funkcyej swojej dosyć czynił, salarium tamto w przeszłym sejmiku naznaczone odebrać naznaczamy u IMci p. Wacława Brzeskiego z retent przy IMci zostających, za kwitem tegoż IMci p. instygatora, który pro autentico ma być w rachunkach przyjęty. 8. Abiurata conflagratorum, iż w niektórych miastach już podobno iuxta legem expirowały a stąd wielki akces do teraźniejszych podatków mógłby provenire, zlecamy IMciom pp. poborcom teraźniejszym, aby w tem pilno inquirere chcieli et iure vindicare a jakiby accessus mógł być przed tymiż IMciami pp. deputatami deducere mają. Któremi pieniądzmi, in quantum by defecta jakie w teraźniejszych podatkach były, wolno będzie tymże IMciom pp. deputatom temi pieniądzmi supplere. 9. Na zapłacenie długu tysiąca złotych JW. IMci p. kasztelanowi sądeckiemu, dla bezpieczeństwa ziemie naszej domowego łożonego w pewnej sumie asekurowanego, gdy IMć p. Wacław Brzeski z retent podatków przy sobie zatrzymanych zapłaci, albo jeśli już zapłacił, za pokazaniem kwitu JW. IMci p. kasztelana sąndeckiego ab impetitione od p. instigatora ma być wolny. Toż mieć chcemy, gdy tenże IMć p. Brzyski odda na kancelaryę ziemską sanocką względem pewnych kosztów zł. półtorasta z tychże retent. 10. Mieszczanie sanoccy, iż laudo anteriori na teraźniejszym sejmiku stringebantur rationem reddere z proventu czopowego dla poprawy miasta Sanoka im pozwolonego od nas, a dla ścisłości czasu teraz nie przyszło do tego, powinni będą przed IMciami laudo anteriori naznaczonymi takowe rachunki doskonale uczynić. 11. Dispozycyą z sumy z czopowego ziemie naszej IMci p. podsędkowi sanockiemu laudo visnensi arendowanego do inszego zjazdu ziemi naszej albo sejmiku wisnińskiego odkładamy. 12. Iż codziennie ziemi naszej od rozbójników pogranicznych większe zachodzą w domach naszych niebezpieczeństwa a przez ścisłość dla wydawania podatków teraźniejszych do namówienia zwykłego praesidium przyjść teraz nie mogliśmy, chcąc jednak jako najprędzej consulere tem niebezpieczeństwom, takowy najskuteczniejszy i najprędszy praesidiej namówiliśmy sposób. Uchwalamy tedy unanimi consensu, aby z każdej wsi wszyscy IMcie pp. obywatele ziemi naszej nemine excepto pachołka jednego pieszego, kulami, prochem, szablą i siekierą, dawszy przy tem każdemu pachołkowi względem prowiantu na miesiąc zł. cztery, wyprawili pod Płonną na dzień dziewiąty miesiąca teraźniejszego, która wyprawa trwać ma przez dwa miesiąca, to jest ad diem ultimam Novembris anni praesentis. A żeby to nasze praesidium skuteczniejsze było i wszystkie szlaki przechodów rozbójniczych dobrze opatrzone być mogły, obieramy z pośrodka siebie do zawiadowania tymi ludźmi i prowidowania bezpieczeństwa ziemie naszej rotmistrza IMci p. Andrzeja Pobidzińskiego, IMci p. Jana Pełkę, IMci p. Konstantego Konarskiego i IMci p. Michała Farureja, którzy IMcie na tenże dzień pomieniony zjechać pod Płonną mają i ludźmi naznaczonymi podzieliwszy się przechodów takowych złych ludzi pilnować w traktach ziemie naszej do dozoru IMciów ordynowanych tym sposobem. Naprzód IMć p. Jan Pobiedziński jako najdalszy obywatel z ludźmi swymi od Biesczadu pilnować będzie traktatu po Wetlinę i Czarną; IMć p. Pełka od Wetliny po Radoczyce; IMć p. Konarski od Radoszyc do Nowotaniec, IMć p. Michał Farurej od Nowotańca ku Krosnu póki ziemia nasza zachodzi. Ciż IMcie pp. rotmistrze po-

winni in officio każdy ludzi swoich skromnie trzymać nie uciążając nigdzie w niczem poddanych naszych. A gdyby z powołania jakiego świeżego albo dawnego pewny dowód był na którego z poddanych tutecznych, dla prędszej sprawiedliwości i uskromnienia tak niebezpiecznej i zagęszczonej swej woli, intentis przeszłych uchwał naszych, pozwalamy każdemu p. rotmistrzowi, aby powołanego w tak złej robocie poddanego w każdej wsi wolno było wziąć i ad supplicium, praevio ordinario iudicio, podać, o co z IMciów żaden do prawa pociągany być nie może, pod tym jednak pretekstem, aby privatae iniuriae windikowane nie były praecavemus i IMciom pp. rotmitrzom deklarujemy. Którą funkcyę iż IMć pp. rotmistrze z braterskiego ku nam afektu wzięli na się, zawdzięczając te IMciom prace, także i koszty, bez których być nie może, naznaczamy każdemu z IMciów na te dwa miesiące po zł. sto z retent poborowych u IMci p. Samuela Pobidzińskiego komornika granicznego i poborcę ziemi naszej, które IMć za kwitami IMciów ad requisitionem każdego oddać powinien z sumy tej IMci p. podsędkowi ziemi naszej przez nas u tegoż IMci p. poborce ukazanej, a IMć p. podsędek in recompensam te czterysta zł. pp. rotmistrzom wydane z arendy tegorocznej czopowego u siebie potrąci. Które to praesidium ztrzymać bratersko sobie przyrzekamy sub rigore in antecedentibus laudis ratione securitatis domesticae irrogato. **13.** Tenże IMć p. Samuel Pobidziński poborca przeszły ziemi naszej summy przez lauda nasze przeszłe dla wypłacenia z retent przy IMci zostających różnym IMciom naznaczone aby wypłacał bratersko zlecamy. **14.** Wiele na tem zależy ad retinendam tranquillitatem między obywatelami ziemie naszej, aby każdy przy swoich gruntach in controverso będących per dislimitationem zostawał, do czego iż przychodzić nie możemy, dla niewykonanego dotąd juramentu IMci p. podkomorzego super officium suum, ponieważ roki ziemskie ob calamitatem belli nie dochodzą, przeto uważywszy necessitatem ziemie naszej, zdało się nam zgodnie, aby IMć p. Stefan Bal, jako od nas obrany i autoritate Jkr. Mci utwierdzony ziemie naszej podkomorzy, iurament na teraźniejszym sejmiku przy bytności gromadnej IMciów pp. obywatelów ziemie naszej i IMci urzędników ziemskich sądowych oddał nam, który iurament iż IMć p. podkomorzy ad vota nostra wykonał, ma być do grodu naszego ad acticandum podany. **15.** Które to laudum zgodnie we wszystkiem namówione, aby do wiadomości wszystkich przychodziło zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby z podpisem ręki IMci i pieczęci przyciśnieniem, do grodu ziemi sanockiej podanem było. Działo się w Sanoku dnia wtórego października roku Pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiątego. Jan Oświęcim z Kunowy podstarości grodzki sanocki, marszałek sejmiku ziemie sanockiej.

Castr. San. Rel. 172 p. 1571—1580. Punkt 7: Zlecamy Cebrowskiemu i dziewiąty: Na zapłacenie długu tysiąca zł. w Ind. Rel. C. San. 185 p. 560—562.

170.

Kraków 19. grudnia 1660.

Odpowiedź królewska ziemianom przemyskim.

1. Respons urodzonym Stanisławowi Zurowskiemu podwojewodzemu przemyskiemu i Ottonowi Vitanowi posłom z sejmiku ziemie przemyskiej od obywatelów J. kr. Mci wyprawionym dany w Krakowie dnia 19. Decembra 1660 z kancelaryej wielkiej koronnej. **2.** Jako poprzedzająca insze województwa ad nutum J. kr. Mci do ratunku ojczyzny ochotę obywatelów ziemie przemyskiej tak i teraz wierne poddaństwo doniesione, powinszowanie zdrowia i sukcesów szczęśliwych J. kr. Mć ojcowskim przyjmuje afektem, nie mogąc tylko na ten czas tribuere laudem wrodzonej i ku Panu obserwancyej i przeciwko ojczyźnie miłości, którą per profusam liberalitatem jako teraz fortun, tak zawsze krwie własnej zwykli testari i gdy i teraz testantur assekuracyej swojej pańskiej J. kr. Mć czyni ich pewnymi oraz że i Wni hetmani stabunt verbo. **3.** W tem nie sądzi J. kr. Mć

ża rzecz słuszną, aby wojskiem i samiż Wni hetmani, którzy aequalitate w dobrach swoich z innymi gaudent stanami mieli się excypować ab oneribus publicis i to samym obywatelom należy naleść sposób, którymby adigerentur ad paria et proportionata secundum facultates onera nullo habito respectu conditionis et status. 4. A żeby z siebie dał przykład J. kr. Mć, lubo to dobra J. kr. Mci chciała mieć lex publica wolne i de facto exemit ab oneribus eiusmodi i tylko swoim gwardiom J. kr. Mć chleby tam wydawać pozwalał, z miłości jednak ku ojczyźnie, której widzi eam supremam necessitatem, pozwala na też podatki, tak jednak, aby przez ekonoma J. kr. Mci wybrane były z tą kondycyą i na ten czas dopiero oddane, kiedy i z inszych dóbr koronnych, teraz recusantur, secundum aequalitatem wydane będą; secus zatrzymować je rozkazał J. kr. Mć. 5. Żeby żadne pułki i ludzie się po włościach nie włóczyli bez ordynansu J. kr. Mci albo hetmańskiego. Wychodzą na takowych swawolnych uniwersały, żeby ich bić i znosić, co będzie każdemu impune, aby tak populus ab oppressione mógł być liber. 6. Teraz boleje na te quaerellas tak żałośne J. kr. Mć p. n. m. które są przed majestatem jego pańskim przełożone przeciwko urodzonemu Niezabitowskiemu stolnikowi bracławskiemu i jako to jest exces wielki popełniony, tak słusznie J. kr. Mć ad vindicandam iniuriam permovit, że urodzonemu instygatorowi koronnemu na sejm mu dać o to mandat i tam pro causa publica agere roskazał, nic w tem nie chcąc de vigore iustitiae et legis remittere[1]). Locus sigilli maioris cancellariae. Na własne J. kr. Mci roskazanie. Stephanus Hankiewicz secretarius regiae maiestatis.

Castr. Prem. Rel. 391 p. 70—72.

171.

Lwów, 7. stycznia 1661.

Sejmik lwowski i protestacya przeciwko jego uchwałom.

1. Actum in castro leopoliensi feria sexta in crastino festi Trium Regum 1661. Videatur hoc loco oblata laudi in conventu relationis per nobilitatem terrarum leopoliensis et zydaczoviensis Leopoli celebrato constituti, manu magnifici Andreae Ostrorog capitanei garvolinensis et drohouicensis eiusdem conventus marschalci propria subscripti et sigillati, per gsum. Alexandrum Drogomir per oblatam porrecti, prout patet originale sub signo Drog. 2. Videatur hoc loco protestatio per gsum. Alexandrum Ludouicum Niezabytowski dapiferum braclauiensem contra certos punctos laudi suprascripti, quos in copia latiori porrigenda declaraturum se obtulit, facta prout latior dabitur.

Prot. Rel. Castr. Leop. 644 p. 8.

172.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.

Laudum wiszeńskiego sejmiku.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego z ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik dzisiejszy konstytucyą teraźniejszą naznaczony[2]) i przez

[1]) Pozwem tym, z daty 22 grudnia 1660 r. w Krakowie, z delacyi wymienionych w nagłówku posłów do króla wysłanych, oskarzono Ludwika Niezabitowskiego pułkownika J. kr. Mci o poczynienie krzywd i szkód z kilku chorągwiami przezeń w Przemyskie wprowadzonymi, które to szkody otaksowano na 200.000 zł. p. C. Pr. Rel. 391 p. 74. Na skutek skargi posłów przemyskich wydał król 20. grudnia surowy uniwersał przeciwko swawolnym kupom żołnierskim, uciemiężającym ziemie województwa ruskiego, pozwalając takich ciemiężców znosić i nakazując by egzekucya tego mandatu do dygnitarzów i urzędników tak stanu szlacheckiego jako też do urzędów miast i miasteczek należała. C. Pr. 391 p. 72—73. [2]) Vol. 1, IV. 775.

posła J. kr. Mci p. n. m. nam intimowany zjachawszy się, takowe między sobą zgodnie namówiliśmy i postanowili sancitum. 2. Ponieważ fatali quodam ziem naszych casu nie mogliśmy dla pierwszego rozerwanego, drugiego zaś niepozwolonego sejmiku, mieć posłów swoich na sejm recenter przeszły, abyśmy byli spólnie z rzptą ojczyźnie naszej debita obmyślili sufragia i podatki nasze, w których z nami insze województwa non coaequant, do skarbu koronnego wydane pokazali, tedy tej koekwacyej wydatków naszych zostawiwszy sobie cum republica rationem, jako też i o to, cokolwiekby in absentia pp. posłów naszych in derogationem wolnościom i prawom tak rzptej jako też i ziem naszych w konstytucye, (których jeszcze ad praesens copiam nie mamy) wniść miało, solennem protestationem et praecustoditionem zaniosszy, teraz do tego ojczyzny naszej przystępujemy ratunku, którego po nas suprema lex salutis rzptej wyciąga. 3. Naprzód stosując się ad mentem konstytucyi koronnych, o których tylko teraz a praesentibus e gremio nostri na sejmie mamy informacyą, widząc zwłaszcza wojska koronne in magna siti zasług swoich krwawych zostawające, do ordynacyej podatków in exolutionem długu wojskowego ostatnimi prawie siłami pracując nieodwłocznie przystępujemy i lubo to wszytkich nieprzyjaciół koronnych inkurzyami rozdeptani, lubo i teraz na nieostygłych jeszcze pogorzeliskach[1]) konsistencyą wojska in visceribus ziem naszych onerowani jesteśmy, a to jednak poborów pięćdziesiąt salvis abiuratis desertatorum, ponieważ ich inaczej wydać nie możemy, we wszytkich ziemiach naszych unanimi consensu pozwalamy i na trzy raty, stosując się do uchwały koronnej, wypłacać je deklarujemy się. 4. A naprzód w ziemi lwowskiej pierwszą ratę dwadzieścia poborów salvis abiuratis uchwalamy i te pobory wnieść nie, gdzie indziej tylko na komisyą przyszłą zapłacie wojsku determinowaną w gotowych pieniądzach do rąk pp. deputatów wojskowych za wiadomością skarbu i ordynacyą komisyi koronnej deklarujemy się. Modum zaś płacenia tych dwudziestu poborów w ziemi lwowskiej takowy podawamy; to jest czternaście poborów salvis abiuratis ze wszytkich dóbr naszych nemine excepto cuiuscunque status wydać do rąk IMci p. Józefa Swierskiego podczaszego czerniechowskiego do tych dwudziestu poborów obranego poborcy obligujemy się, a na komplement poborów sześciu Wny IMć p. Zygmunt z Pleszowic Fredro kasztelan sanocki arendarz czopowego ziemie lwowskiej dziesięć tysięcy zł. p. in parata pecunia do rąk tegoż IMci p. poborcy naszego pierwszej raty aplikowanego pro die vigesima Septembris mensis proxime futuri praevia quietatione tegoż IMci p. poborcy we Lwowie sub paenis et processu fisci oddać powinien będzie i obliguje się. Jeżeliby zaś z czopowego ordynowana przerzeczona suma na zapłacenie tych sześciu poborów, ut praemissum est, nie wystarczyła, tedy ziemia z dawnych retent na przyszłych rachunkach, których actum et tempus niżej sobie ordynujemy, takowy defekt obmyśleć i IMci p. poborcy oddać ante vigesimam sextam Septembris proxime venturam powinna będzie. Czas wybierania tych czternastu poborów na pierwszą ratę zaczynać się będzie IMci p. poborcy od dnia dwudziestego trzeciego praesentis we Lwowie a kończyć się ad diem decimam septimam Septembris proxime venturi powinien. 5. Na drugą zaś i trzecią ratę do piętnastu poborów salvis abiuratis seorsiva exactione w ziemi lwowskiej wydać deklarujemy. Do których wybierania, to jest piętnastu poborów secundae rathae exactorem IMci p. Marcina Widzowskiego pisarza ziemie lwowskiej obieramy. Którą ratę w roku przyszłym millesimi sexcentesimi secundi, tam gdzie ordynacya komisyej koronnej pokaże, pro die decima quinta Aprilis wydać powinien będzie tenże IMć p. poborca secundae rathae sumę dziesięć tysięcy zł. w ziemi naszej lwowskiej na wyprowadzenie armaty za asekuracyą IMci p. podskarbiego koronnego daną i pożyczoną u tych IMciów, którzy tą sumą dysponowali, etiam iure, będzieli tego potrzeba, vindicare powinien i tę sumę odebrawszy albo do dispozycyej sejmiku naszego zachować, albo też partem poborów secundae rathae wypłacać tenebitur. A ziemia już innych poborów jako się z rachunków pokaże wypłacać nie będzie. 6. Do trzeciej znowu raty piętnastu poborów tegoż co i do pierwszej IMci p. podczaszego czerniechowskiego poborcą obie-

[1]) popieliskach P.

ramy, które pobory pro decima quinta Octobris in anno proxime venturo exekwować i wypłacić ex ordinatione publica tenebitur. Czas zaś et modum wybierania tych wtórej i trzeciej raty na przyszłym da Pan Bóg sejmiku deputackim albo którymkolwiek najpierwszym umówiemy. Cavet też to sobie ziemia lwowska, że tych wszystkich poborów za miasto płacić nie będzie, ale miasto Lwów za się samo reipublicae respondebit. Kwitowego pp. poborcom po groszy sześciu pozwalamy, wszelako depaktacyej poddanych naszych ostrzegamy sobie, o którą ad instantiam cuiusvis paena centum marcarum et refusione damnorum w grodzie sine appellatione vindicanda sprawić się IMć p. poborca będzie powinien. 7. W ziemi przemyskiej także pięćdziesiąt poborów salvis abiuratis desertatorum wydać na zapłatę długu wojskowego pozwalamy, ponieważ także iisdem calamitatibus z ziemią lwowską sociati jesteśmy i wypłacać ich więcej nie możemy. Na pierwszą tedy ratę poborów dwadzieścia cum abiuratis ze wszystkich dóbr cuiuscunque status et conditionis wydać nemine excepto i tamże je zarównie z ziemią lwowską na komisyą zapłacie wojskowej naznaczoną przez p. poborcę naszego in parato aere wnieść deklarujemy. Do wybierania tych dwudziestu poborów exaktorem IMć p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego naznaczamy. Której exakcyej czas a die prima Septembris proxime venturi zaczynać a kończyć się die decima sexta eiusdem Septembris anno praesenti będzie. Trzydzieście zaś poborów także na dwie racie do rąk niżej opisanych pp. exaktorów po piętnastu poborów cum abiuratis wydać seorsive submitujemy się, czas jednak wybierania tych dwudziestu poborów na dwie racie rozdzielonych na przyszłym da Pan Bóg sejmiku electionis deputata, informowawszy się ex intentione stanów koronnych, (ponieważ teraz konstytucyej mieć nie możemy,) namówimy i opiszemy sobie. A teraz te dwadzieścia poborów cum abiuratis pierwszej raty do rąk IMci p. Gorajskiego pomienionego quam citissime wnosić w czasie wyżej opisanym powinni będziemy. Panów poborców jednak do tych trzydzieście poborów subsequentium ratharum teraz tu deklarujemy, to jest do wtórej raty piętnastu poborów IMci p. Stefana Winnickiego, do trzeciej raty także piętnastu poborów IMci p. Stefana Winnickiego, do trzeciej raty także piętnastu poborów IMci p. Stanisława Pakosza obieramy. 8. W ziemi także sanockiej, jako publica et privata calamitate ze lwowską i przemyską ziemią pariter dotknięci a nad to niebespieczeństwem domowych rozbojów insuper i ustawiczną prawie rezydencyą pułków zniszczeni, pięćdziesiąt poborów salvis abiuratis nie mogąc ich inaczej wydać pozwalamy, na trzy także jako i ziemia przemyska rozdzieliwszy raty. Na pierwszą ratę poborów dwadzieścia ordynujemy cum abiuratis, jednak do tych dwudziestu trzy pobory et tertia et ultima rata insimul et semel exigendarum przyłączamy tak, aby na tę pierwszą ratę IMć p. Alexander Leszczyński, do tych dwudziestu poborów primae rathae obrany, oraz wybierał poborów dwadzieścia i trzy. Z której to exakcyej swojej ante omnia sumę trzem poborom salvis abiuratis korespondującą, pomieniony IMć p. Alexander Lesczyński, na wypłacenie asygnacyej z skarbu koronnego WIMci p. Zygmuntowi z Pleszowic Fredrowi kasztelanowi sanockiemu jeszcze na pierwsze dwadzieścia półszosta poborów wydanej, oddać i wypłacić powinien będzie, i nie wprzód quidquam z tych pieniędzy exakcyej swojej primae rathae gdziekolwiek wyda, aż tę sumę trzema poborom salvis abiuratis korespondującą, IMci p. sanockiemu odliczy. Za co IMć p. Tomasz Leszczyński fideiubet IMci p. sanockiemu. Dwadzieścia zaś poborów salvis abiuratis tenże IMć p. Alexander Lesczyński, pierwszej raty poborca sanocki, tak jako lwowska i przemyska ziemia na komisyą zapłaty wojsku in parato aere wnieść i z tych tylko dwudziestu poborów rachować się będzie. Czas wybierania tych dwudziestu poborów i trzech in simul złączonych także jako i w ziemi przemyskiej ordynujemy, to jest a die prima Septembris ad diem decimam sextam eiusdem w Sanoku exakcya ta ma być wybrana. Drugie zaś pobory ratatim także wypłacać, czas et modos tych to subsequentium ratharum na przyszłym sejmiku electionis deputata namówić oraz deklarujemy się. A do tych drugich rat, jako to do piętnastu poborów secundae rathae IMci p. Samuela Zagórskiego podwojewodzego sanockiego ordynujemy, któremu trzy pobory z exakcyej jego oderwane a do pierwszej raty IMci p. Lesczyńskiego przyłączone z retent ziemie sanockiej cuiuscunque exactionis na terminie przyszłym rachun-

ków przez IMciów pp. deputatów na to obranych obmyśleć powinniśmy tak, aby i on piętnaście poborów ultimae rathae na zapłatę wojsku ex ordinatione publica wniósł. 9. Tak tedy deklarowane w ziemiach naszych pomienione podatki obowiązujemy się braterskim słowem in ea necessitate rzptej jako najprędzej et quam exactissime do rąk pp. poborców naszych sine omni exceptione na zapłatę długu wojskowego wydawać, sub paenis et processu fisci. A tych podatków aby IMcie pp. poborcy nasi na żadne expensa ani asygnacye skarbowe nie wydawali, ale ich w gotowych pieniądzach na komisye zwozili i nie gdzie indzie, tylko do rąk pp. deputatów wojskowych za wiadomością skarbu i komisyej koronnej wyliczali, fide, honore et conscientia obowiązujemy ich. A jeżeliby który z IMciów pp. poborców przeciwko tej ustawie naszej postąpił, tedy de proprio obrócone nad ordynacyą naszą sumy płacić każdy powinien będzie. Tego jednak przestrzegamy sobie, że cztery pobory w przeszłym roku 1660 recenter w ziemiach naszych uchwalone i łanową kontrybucyą tak z dóbr dziedzicznych jako też ex bonis regalibus wydane, ponieważ, że contra assecurationem publicam z dóbr rzptej i duchownych znowu wydajemy podatki teraźniejsze ultimae rathae, mają być nam przyjęte. Które jednak cztery pobory i łanową exakcyą, jako sobie wszytkie województwa ordynowały, gdy się informować będziem, tak i my dalszą tych podatków na przyszłym electionis deputata sejmiku albo którymkolwiek najpierwszym wolną sobie zachowujemy dyspozycyą. 10. Więc że taką mamy a praesentibus na sejmie relacyą, że te pobory, które my sine abiuratis wydali, insze województwa teraz salvis abiuratis pozwoliły, tedy tę sumę, jakaby nam z porachowania abiuratorum superesset, do koekwacyej i w potrącenie dalszych sejmowych podatków zachowujemy. 11. Do tychże obudwu kontrybucyej iuramenta dóbr panien zakonnych jarosławskich i OO. Jezuitów także jarosławskich, w polu co względem Rudy, także i posesora Markowej deklarować IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. A na przyszłe podatki generalne beneficium iuris abiuratorum mieć będą. 12. Salarium IMciom pp. poborcom ziem naszych po groszu od złotego pozwalamy, a oni tego przestrzegać powinni będą, żeby się żadne gravamina poddanym naszym nie działy i nad ustawę naszę nic nie wyciągali. Ktoby zaś depaktowany albo względem kwitowego agrawowany został, tedy ad instantiam cuiusvis o to p. poborca pozwany sto grzywien parti et iudicio totidem przepadać et damna triplicia refundere powinien będzie, sub paena et processu fisci, o co forum w grodach naszych każdej ziemie sine appellatione naznaczamy. 13. Po wyściu zaś czasu wybierania cuiuscunque rathae naznaczonego officia castrensia sądy sądzić zaraz ad requisitionem kożdego z IMciów pp. poborców, etiam extra cadentiam terminorum quorumvis tenebuntur. Na które sądy IMcie pp. poborcy nasi wszytkich retentorów realiter per citationes pozwać i legittime kondemnować powinni będą, bannitów zaś ad executionem tymże urzędom grodzkim per oblatam według prawa podawszy, już więcej kwitów retentorom wydawać extra scitum officii nie będą mieli potestatem, sub paenis et processu fisci, ponieważ przez takowe irealne delaty częstokroć officiosa executio eluditur. 14. Że też niektórych pp. obywatelów naszych zachodzą quaerimoniae, iż pp. poborcy znajdowali się takowi, którzy consulto invecta[a] mora wprowadzali posesorów w retenta, aby ich tym sposobem w trudność i winy prawne post expiratum tempus zawodzili, tedy jeśliby się takowy który, czego nierozumiemy, miał teraz znaleść, o takowy postępek sto grzywien winy et refusionem damnorum ad instantiam cuiusvis posesorów w grodach ziem naszych processu fisci vindicandam przepadać będzie. A nihilominus wolno będzie takowych pieniędzy, którychby p. poborca in tempore brać nie chciał, w grodzie proprii districtus depositio monetae jakąkolwiek populus auro carens, by też i szelągi przyjmować, także i przy liczeniu pieniędzy albo otrzymaniu kwitów, aby ludzie ubodzy i exhausti żadnego nie cierpieli ucisku przestrzegać tego IMcie pp. poborcy powinni. Za iuramenta nie mają nic od poddanych wyciągać ani też brać, ale go sobie w grodzie każdemu wolno będzie wyjąć, grody zaś aby nad prawo od suscepty juramentów i extraktów nie wyciągały i ic sub paena centum marcarum et refusione damno-

---

a) S immediata.

rum w trybunale inter terminos tactos vindicanda laudo praesenti warujemy. 15. A że się znajdują takowi posesorowie, którzy podatków publicznych do pp. poborców ziem naszych nie wnoszą, ale tylko sposobami inszemi albo przez kwity skarbowe z nich wychodzą, przez co bywa wielka w rachunkach ziem naszych trudność, a zatem i w rzetelnem wydaniu podatków waryacya, tedy na potem serio praecavemus, że ktokolwiekby teraźniejszych poborów do pp. poborców ziem naszych iuxta ordinationem laudi publici nie oddał, albo się o nie kondemnować dopuścił, albo też urzędową exekucyą iritować poważył się, takowych dobra ad executionem militarem declarabimus et realiter podawać będziemy. 16. Zachodzą i stąd nie małe między niektórymi z braciej naszej trudności, że z podzielonych między posesorami jednej wsi części, gdzie zwłaszcza między sobą w jednostajnem podatków wydaniu non concordant, otrzymywać kwitów divisim nie mogą, tedy iniungimus to pp. poborcom naszym, aby tak rozdzielonym possessorom kwitów pro cuiuscunque sorte divisim nie denegowali, byle tylko sine praeiudicio skarbu et diminutione poborowej simple. Także też ktoby z pp. posesorów do kilku wsi unius possessionis suae jednego potrzebował kwitu, tedy i w tem salvo iure skarbu IMciom pp. obywatelom favere mają IMcie pp. poborcy. 17. Gród zydaczowski ponieważ teraz post fata nieboszczyka IMci p. kasztelana rospierskiego starosty zydaczowskiego vacat, tedy powiatu tamtego retentorów gród lwowski sądzić i exekwować powinien, póki tameczne zydaczowskie nie nastąpią sądy. 18. A żebyśmy retent wszystkich w ziemiach naszych cuiuscunque nominis et tituli, lubo to na sejmie lubo per lauda ziem naszych uchwalonych podatków, excutere gruntownie mogli rationes, ten sposób zgodnie między sobą stanowimy. W ziemi lwowskiej naprzód do wysłuchania rachunków naszych wszystkich pp. exaktorów cuiuscunque tituli podatków publicznych jako też IMci p. szafarza i IMci pp. arendarzów i administratorów czopowego albo też ich sukkolektorów i tych nawet, którzy i tu na sejmiku teraz rachunek czynili, obieramy sobie deputatów IMciów pp. Stanisława Rzewuskiego sędziego, p. Szymona Olewińskiego wojskiego ziemie lwowskiej, którzy IMcie pp. deputaci pro die decima Octobris do Lwowa zjachawszy, rachunki te oraz z urzędem grodzkim absentia unius non obstante odprawić i nam tu zaś na sejmiku najpierwszym post expeditum munus suam relacyą i skuteczną informacyą oddać powinni będą. Na tenże czas wszyscy IMcie, którzy tylko ad dispensationem albo też ad exactionem publicznych pieniędzy należeli, stawić się i rachunek doskonały funkcyej swojej oddać powinni będą, sub paenis legum processuque fisci. Securitatem aktu tych rachunków tak IMciom pp. deputatom jako też i IMciom pp. exaktorom sposobem sądów trybunalskich deklarujemy i forum contra delinquentes w którymkolwiek trybunale inter terminos tactos naznaczamy. A po odprawieniu takowych rachunków, kożdy z pp. exaktorów i szafarzów wyrachowawszy się tu, z koła naszego sejmiku kwit otrzymywać będzie. A iż w tejże ziemie naszej lwowskiej kontrowersya i apelacya zaszła o dziesięć tysięcy zł. p. albo jako się z rachunków pokaże przy IMci p. podkomorzym lwowskim albo sukkolektorze jego zostające, tedy non obstantibus quibusvis decretis et appellationibus, aby tę sumę IMć p. podkomorzy IMciom pp. komisarzom uniwersałem J. kr. Mci do fortyfikacyej miasta Lwowa naznaczonym albo też któremukolwiek z IMciów z osobna pro die trigesima praesentis oddał deklarujemy sub paena et pr.cessu fisci. IchMcie zaś pp. komisarze ni na co inszego tej sumy i innych sum ordynowanych obracać nie mają, tylko na tę samą fortyfikacyą miasta Lwowa, z których szafowania i expensy tu na sejmiku wiszińskim rachunek uczynić powinni będą, a tej sumy oddania tak IMć p. szafarz jako i IMć p. poborca prepediować nie będzie mógł. 19. Wielkie praeiudicium ziemia nasza ponosi, iż executio de retentoribus ob absentiam IMci p. podstarościego lwowskiego in effectum deduci nie może, tedy laudo praesenti deklarujemy, iż etiam exactores jako pars iurevincens gdziekolwiek cum adminiculo officii burgrabialis przez IMcię p. starostę lwowskiego additi retentorów banniowanych do wieże brać i do grodów oddawać mogą, którego adminiculum IMć p. burgrabia ex brachio IMci p. starosty odmawiać nie ma, sub paena fisci. Dla porządku zaś lepszego wyciągania tych retent w ziemi naszej lwowskiej za instigatora slachetnie urodzonego Józefa Ostrowieckiego użyliśmy, który z kożdym retentorem

sine intermissione aget i executionem imieniem ziemie urgeat do roku, a za tę pracę jego zł. trzysta naznaczamy, które przy teraźniejszych rachunkach dać objecujemy; także i na expensa jeżliby potrzeba tego ukazywała osobno providebimus. 20. W ziemi zaś przemyskiej do tychże omnium in genere retentorum rachunków naznaczamy sobie i obieramy do IMciów pp. sądowych ziemskich i grodzkich deputatów IMci p. Jana Wojakowskiego chorążego przemyskiego, p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego, p. Walentego z Pleszowic Fredra, p. Kazimierza Lipczyńskiego, p. Bazylego Ustrzyckiego, którym także jako i w ziemi lwowskiej aktu tych rachunków wszelaką powagę et securitatem autoritate sejmiku tego przyznawszy deklarujemy, że do Przemyśla pro die secunda Septembris proxime venturi zjachać się i aliquorum absentia non obstante, rachunki te, którekolwiek tak z konstytucyej jako też z uchwał naszych sejmikowych wybieranych podatków examinować accuratissime powinni będą. Na tenże czas do oddania rachunków wszyscy IMcie pieniędzy publicznych dispensatores albo też cuiuscunque tituli exactores stawić się powinni będą sub paenis et processu fisci, których rachunków ciż IMcie pp. deputaci na pierwszym sejmiku post expeditum munus tu nam w kole relationem publicam uczynić powinni i którzy się wyrachują realiter pp. exactorowie dostateczne z koła naszego otrzymywać będą kwity ab authoritate sejmiku naszego dependentes. 21. W ziemi także sanockiej do wysłuchania rachunków tak exakcyej dwudziestu półszosta poborów niedawno wydanych jako też i inszych pp. poborców i administratorów przeszłych akcyzy i czopowego i jakichkolwiek uchwalonych podatków sądy skarbowe według opisania prawa pospolitego zgodnie reasumujemy, do których przy sądzie ziemskim i grodzkim sanockim deputatów IMć p. Stefana z Hoczwie Bala podkomorzego, IMci p. Alexandra Ustrzyckiego wojskiego, IMć p. Wacława Brzeskiego komornika granicznego ziemie sanockiej, IMć p. Karola Wapowskiego. IMć p. Melchiora Grotkowskiego, IMć p. Tomasza Leszczyńskiego, IMć p. Piotra Polańskiego, IMć p. Stanisława Gorajskiego, IMć p. Piotra Krasowskiego obieramy i naznaczamy, aby ci IMcie do Sanoka pro die prima Septembris zjachawszy się, absentia aliquorum non obstante, rachunków tych tak dwudziestu i półszosta poborów jako i wszystkich innych wysłuchali, z których cokolwiek się pokaże winnej sumy, za asygnacyą wzwyż mianowanemu IMci p. sanockiemu, tedy nietylko z wyżej mianowanych trzech poborów ale też i z inszych wszelakich retentów wypłacić naznaczą. Tamże retenta wszystkie przeszłe w majętnościach IMci pana sanockiego słusznie zostające i delatami poborowemi likwidowane na tęż IMci asygnacyą porachowane być mają, co i IMć pan sanocki przyjąć będzie powinien, te jednak retenta nie mają nic praeiudicare wydaniu rzetelnemu trzech poborów cum abiuratis na asygnacyą IMci p. sanockiego ordynowanych, insze zaś sumy z retent deklarowane na zasłonę podatków ziemie sanockiej tych zwłaszcza trzech poborów które w trzeciej racie przypadać będą, dekretami swymi IMcie pp. deputaci disponere mają. Do których sądów IMć p. Stanisław Cebrowski wojski stryjski jako instygator ziemie naszej sanockiej adesse powinien i tam oraz salarium swoje zł. pięć set laudo anteriori naznaczone odbierze. Rachunek też poborów dwóch, które nieboszczyk IMć p. Samuel Pobidziński komornik graniczny sanocki wybierał, ma być na sądach tychże sanockich uczyniony i retenta do wybierania tamże ordynowane będą, które retenta w suplement poborów trzeciej raty asygnowane być mają. A kwity z wydanych pieniędzy przez nieboszczyka IMci p. Pobiedzińskiego i sukkolektora jego in robore zostawujemy, jako też i długi nieboszczykowskie, które się ex laudo pokażą tamże potrącone być mają. Na tymże terminie rachunków sanockich wszyscy pp. posesorowie Łobozwie a), dóbr nieboszczyka p. Bonifacego Zurowskiego poborce ziemi sanockiej stanąć mają i od tego czasu jako tylko dobra te per executionem na skarb wzięte są z dochodów tamecznych rationem czynić powinni jako te prowenta obrócone są i jeżeli in exonerationem długu skarbowego wychodziły, co tenże sąd deputacki moderabitur, aby i skarbowej dosyć się stało pretensyej i sukcesorom nieboszczyka p. Zurowskiego non praeiudicetur. Tenże sąd deputacki sanocki tych pieniędzy łanowych,

a) P. Lubozwie.

które przy IMć p. Pietrze Krasowskim do sądów tychże przydanym deputacie i od nas równo z drugim obranym zostają, securitati et dispositioni providebit. Z takowych tedy rachunków we wszystkich ziemiach naszych modo praemisso namówionych i odprawionych (do których się wszyscy pp. szafarze, exaktorowie i sukkolektorowie, arendarze, administratorowie jakichkolwiek podatków na miejsca i czasy seorsive naznaczone stawić i rationem exactam oddać sub paenis et processu fisci powinni. Cokolwiek się pokaże w ziemiach naszych retent albo pieniędzy gotowych, tedy tego wszytkiego IMcie pp. deputaci, ut praemissum et, relacyą na pierwszym sejmiku uczynić nam powinni, a my to na zasłonę poborów w dalszych ratach uchwalonych ordynować będziemy. IMcie pp. starostowie nasi, urzędy IMciów, exekucye czynić interea sądem deputackim deklarowane quam citissime powinni będą i dla prędszego exequowania tych retent vicesgerentów ex brachio suo pp. poborcom ile ich potrzeba będzie przydać tenebuntur. **22.** A że teraz w kole naszem IMcie pp. administratorowie akcyzy przemyskiej jako to IMć p. chorąży przemyski, p. wojski sanocki, p. Trzebuchowski i potomkowie nieboszczyka p. Nowosieleckiego recentibus fatis zeszłego deduxerunt nam rationes administracyej swojej przed pp. deputatami z koła naszego wysadzonymi, jako wiele wybranych pieniędzy do IMci p. Macieja Ustrzyckiego podsędka ziemie sanockiej szafarza tych sum oddali i jak wiele in retentis miasta jeszcze zostały, tedy z takowego rachunku kwity wydać pomienionym pp. administratorom naszym IMci p. marszałkowi koła naszego zlecilismy. Na takowyż kwit IMci p. szafarzowi tych sum od pp. administratorów wziętych i za skarbowemi asygnacyami wydanych consentimus, który także IMci p. marszałkowi wydać zlecamy[1]). Regestra retentów tejże akcyzy pomienieni pp. administratorowie nasi per modum delaty powinni według prawa do grodu podać ze wszytkich miast i miasteczek a IMć p. Stanisław Pakosz te regestra wziąć jako instygator ziemie naszej przemyskiej i retenta, jakie w nich extant, exequować a pieniądze ad dispositionem sejmiku naszego oddać i obrócić powinien będzie. Z których retent sto dwadzieścia i sześć zł. IMci p. podsędkowi sanockiemu szafarzowi tych sum do trzech poborów sine abiuratis, już przez niego zapłaconych, niedodane, tenże IMć p. instygator zapłacić będzie powinien. **23.** A że siła ziemiam naszym należy, abyśmy komisarzów do zapłaty wojsku mieli, których nam tu wolna elekcya z sejmu przeszłego deklarowana jest, tedy z ziemie lwowskiej IMci p. Olbrychta Krosnowskiego stolnika podolskiego obraliśmy i salarium zł. sześć set z czopowego teraźniejszego u IMci pana sanockiego arendarza naszego naznaczamy. Z ziemie przemyskiej IMci p. Wojakowskiego chorążego przemyskiego obieramy i salarium także zł. sześć set u IMci p. arendarza czopowego ziemie przemyskiej naznaczamy. Z ziemie sanockiej IMci p. Macieja Stanisława Ustrzyckiego podsędka ziemie sanockiej obraliśmy i salarium zł. sześć set z którychkolwiek sposobów albo i retentów ziemie naszej naznaczamy. **24.** Czopowe ziem naszych, że już po pierwszych kontraktach ad dispositionem nostram przychodzi, tedy je takim sposobem ordynujemy. W ziemi lwowskiej per plus offerentiam czopowe miast i miasteczek wszystkich, oprócz samego miasta Lwowa, WIMci p. Zygmuntowi Fredrowi kasztelanowi sanockiemu a die prima Octobris proxime venturi za sumę dwadzieścia tysięcy i jeden, jako o tem kontrakt z podpisem IMci p. marszałka koła naszego sonat do roku zupełnego arendujemy. Z której sumy dziesięć tysięcy zł. już do rąk IMci p. podczaszego czerniechowskiego poborcy ziemie naszej lwowskiej na suplement poborów ordynowaliśmy. A drugą sumę dziesięć tysięcy zł. tenże IMć p. arendarz nasz do rąk IMci pp. komisarzów fortyfikacyej miasta Lwowa naznaczonych aby oddał na święta wielkanocne in anno 1662 przypadające obligujemy IMci, sub paenis fisci. Reliquam vero summam dispositioni sejmiku naszego zostawujemy. **25.** W ziemi przemyskiej tegoż czopowego prowent także per plus offerentiam IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu sędziemu ziemie przemyskiej za sumę zł. dziesięć tysięcy bez defalkaty iuxta anterius laudum do roku zupełnego arendujemy, a sumy tak na dokończenie fortyfikacyej miasta Przemyśla jako też i na wypłacenie długów ziemie naszej z tegoż czopowego

---

[1]) Pokwitowanie rachunku uczynionego przez Macieja Ustrzyckiego na sejmiku uczynionego ob. niżej N 175.

ordynujemy, na którą asygnacyą wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zlecamy, cokolwiek zaś nad asygnacye pomienione zostawać będzie, sumy te do dalszej dyspozycyej sejmiku naszego zachowujemy. Które to czopowe aby miasta i miasteczka w ziemi naszej nie zasłaniając się żadnemi libertacyami, jako lege publica abrogowanemi, pogorzelcy także wedle prawa żeby po jednemu pieniążku a consumente wypłacili deklarujemy, także retenta jako i na przyszły czas, jeśliby się też pokazały falsitates w któremkolwiek mieście około warzenia piwa albo sycenia miodów lubo gdziekolwiekby prywatny kociołek trzymał w domu i miody sycił, uchodząc tego podatku publicznego, tedy takowy każdy ma konfiskacyej towaru swego et paenae centum marcarum irremisibiliter podlegać, o co w grodzie processu fisci sine appellatione każdy cuiuscunque sit conditionis sprawić się powinien. A że też niektóre osoby znajdują się, które z boku cicho podwożą piwo illicite do miast na szynki, przez co prowentowi czopowego diminucyą czynią, tedy miastom na każdego takiego, cuiuscunque iurisdictionis szynkarza, exekucyą i zabierania piwa i gorzałek pozwalamy; IMć zaś p. starosta nasz, albo officium IMci nieodwłóczną exekucyą de iurevictis czynić będzie, w czem IMciów fraterne laudo praesenti obstringimus. **26.** W ziemi sanockiej zaś tegoż arendarza IMci p. Ustrzyckiego podsędka sanockiego przy dawnym kontrakcie arendownym i za tęż sumę a die prima Octobris do roku zupełnego zachowujemy. Kondycye te wszytkie, które do tego podatku w ziemi przemyskiej obwarowane są i w ziemi naszej sanockiej deklarujemy. Czopowe jednak samego miasta Sanoka jako jest anteriori laudo, na reparacyą ratusza i sądowego miesca obrócone, tak i teraz tęż naszę zachowujemy ustawę. Którego czopowego exactores i mieszczanie sanoccy na sądach blisko przyszłych skarbowych rachunek oddać powinni będą IMciom pp. deputatom. Ciż IMcie pp. deputaci modum reparationis ratusza tego z tych pieniędzy czopowych miasta Sanoka tamże postanowią i namówią. **27.** Likwidacya ewikcyej IMci p. staroście przemyskiemu od sejmiku naszego asekurowanej względem szkód ex occasione przeszłej arendy czopowego poniesionych, ponieważ teraz stanęła, tedy na nią wydać asygnacyą IMci p. marszałkowi koła naszego zalecamy. **28.** Praesidium ziemie sanockiej od rozbójników, aby pożądaną domów naszych tandem mogło sprawić securitatem, zgodnie stanowimy i strictissime obowiązujemy się, żeby każdy wsi osiadłej possessor hajduka bene armatum pod regiment rotmistrzów na to obranych w ziemi sanockiej stawił, gdzieby jednak wieś osiadła nie była i piętnastu poddanych osiadłych nie miała, tedy z drugiemi wsiami kombinować się takowe wsie ubogie mają, czego pp. rotmistrze sami doglądać będą, aby żaden z posesorów od tej się nie uchraniał wyprawy. A od IMci pana sanockiego dziesięć hajduków teraz deklarowanych z osiadłości IMci wszystkich w ziemi naszej przyjmujemy. Obranie rotmistrzów dyspozycyą traktów i dywizyą piechoty każdemu rotmistrzowi należącej na teraźniejszych sądach rachunkowych IMcie pp. deputaci namówią spólnie z IMcią p. podkomorzym sanockim i postanowią. Attendencya jednak nad tymi pp. rotmistrzami i okazya piechoty IMci p. podkomorzemu sanockiemu należeć będzie. Przestrzegać też tego pp. rotmistrze obrani będą, aby piechotę takową dobrze wyprawioną żywnością, prowiantem albo pieniądzmi i prochem opatrzoną odbierali pod regiment swój, tak żeby żaden z pp. rotmistrzów po wioskach stativas wyciągać albo piechoty stanowić nie ważył się krzywd, szkód i namniejszych depaktacyej poddanych naszych przestrzegał, noclegów i popasów oprócz za pieniądze nie odprawował, ale owszem tak p. rotmistrz jako i piechota gdziekolwiek się obracać będą de suo żyć powinni, sub paena ducentarum marcarum et refusione damnorum w grodzie processu fisci repetenda. Gdzieby też złoczyńcę jakiego, który z pp. rotmistrzów dostał, nie ma go privatim u siebie detinere albo na szkodliwy okup dawać, ale go do grodu sanockiego odsyłać sub paena bannitionis perpetuae ad cuiusvis instantiam vindicanda tenebitur. Miasto zaś Sanok takowych złoczyńców bez wszelakich nakładów tracić i zaraz z nich egzekucyą czynić powinno będzie. A salarium tymże pp. rotmistrzom na teraźniejszych sądach IMcie pp. deputaci naznaczą. Któryby się też possessor znalazł contrarius laudo praesenti, tedy paenam bannitionis ma popadać i dobra jego executioni et stationi tejże piechoty podlegać będą. **29.** Okazye wojenne ex antiqua dispositione legum w rzptej naszej, żeby nietylko

w ziemiach naszych ale i po wszystkiej koronie reaśumowane były spondemus to bratersko na przyszły da Pan Bóg sejm promować czas sposobniejszy po św. Michale namówiwszy. A teraz że nam pericula od Węgier i od inszych stron minantur, dajemy to zgodnie IMciom pp. senatorom ziem naszych w ręce, vel in defectu pierwszym urzędnikom po nichże, jeżeliby tego widzieli potrzebę, przed trzeciemi wiciami ruszyć nas armatos będą mogli. 30. Zamek przemyski nie tylko depositorium naszych praw ziemiańskich, ale też i niepoślednie miasta tego propugnaculum, że o tak wielką przyszedł ruinę, bardzo nas to permovere musi, spondemus przeto sobie bratersko, że na przyszły sejm da Pan Bóg causam desolationis miejsca tego gorąco promovebimus i z tych, którzy są okazyą takowej zamku rzptej ruiny paenas urgebimus et iudicium rzptej expetere zechcemy. 31. Iż nam niektóry IMcie pp. bracia uskarzając się opowiedzieli, jakoby konstytucya z tego sejmu znajdować się miała, prawa i przywileje na karczmy po wójtostwach w starostwie przemyskim zostawujących abrogująca, tedy in eo puncto przeciwko tej konstytucyej jako snać na sejmie nieczytanej protestujemy się, tak jednak, aby szynki w mieście Przemyślu, tam, gdzie kto prawa niema, in praeiudicium starościch prowentów nie były odprawowane i czopowe tak w mieście przemyskim jako i po inszych miastach od wszelakich szynków piwa i gorzałek cuiuscunque conditionis według prawa aby oddawane były[1]). 32. Także i przeciwko konstytucyej o Perehińsk, ponieważ też in absentia posłów naszych stanęła i na sejmie snać czytana nie była, przez którą sprawie w sądzie nadwornym praeiudicatur, protestujemy się. 33. Desiderium miasta Przemyśla, jako dobrze wiarą i odwagą J. kr. Mci i rzptej zasłużonego, ponieważ ex ratione czasów ścisłych teraźniejszych ukontentować amplius nie możemy, tedy to saltim teraz deklarujemy, aby partacze rzemieślnicy w mieście albo na przedmieściu mieszkający, pod któremikolwiek jurysdykcyami lubo slacheckiemi w poborach do cechów przykładali się, ponieważ przez nich cechy do ubóstwa i podatku (sic) przychodzą a miasta zatem wszystkiego dominucya następuje. A ktobykolwiek lubo z duchownych lubo też z świeckich takowych rzemieślników nie cechowych chciał tueri, tedy o to processu fisci w grodzie odpowiadać sine appellatione powinien. 34. W retentach też po nieboszczyku IMci p. Michale Nowosieleckim w mieście Przemyślu zostawających conscientiae et discreditioni IMci p. instygatora ziemie naszej commitimus to, aby gdzie będzie widział difficilem executionem pro posse temperował ją. 35. Ponieważ daliśmy byli słowo w przeszłej uchwale naszej IMci p. Walentemu Fredrowi bratu naszemu, że przy ogłoszonym J. kr. Mci uniwersale na pospolite ruszenie wydanym mieliśmy byli ad fortem executionem IMci p. staroście przemyskiemu de iurevicto IMci p. Fredra dare manus, ale że pospolite ruszenie do efektu nie przyszło i IMć p. Fredro do tych czas de iurevicto exekucyej nie otrzymał, tedy teraz znowu obowiązku tego braterskiego ponawiamy, że za wydaniem uniwersału IMci p. starosty przemyskiego na miejsce i czas w tymże uniwersale naznaczone zjechać się albo poczty posłać i fortem manum IMci p. staroście przemyskiemu subministrować objecujemy. 36. Które to laudum nasze zgodnie namówione i postanowione aby do wiadomości uniwersalnej do grodów wszytkich ziem naszych podać z podpisem ręki swojej i aktykować IMci p. marszałkowi koła naszego, aby w grodach publikowane było, zleciliśmy. Dan z koła naszego w Wiszni die 11 Augusti 1661 anno. Stanisław Siciński z Sitna podsędek ziemie przemyskiej, marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich.

Castr. Sanoc. Rel. 173 p. 1429—1449. Castr. Prem. Rel. 392 p. 76—94. Fragment tego laudum zawierający końcowe artykuły od 29 począwszy na dwoch stronach arkusza w Fasc. Cop. Castr. Prem. 23. p. 6680. W Castr. Leop. Prot. 644 p. 204 tylko notatka protokolarna. Artykuł 12 w Castr. San. 176 p. 400.

---

[1]) Założył protest przeciwko tej konstytucyi (ob. Vol. l. IV, 725 t. securitas dzierzawcy starostwa przemyskiego,) na sejmie warszawskim ks. biskup przemyski Stanisław Sarnowski i protest swój w aktach grodzkich warszawskich wniósł do oblaty, ob. Castr. Prem. Rel. 392 p. 442—3.

173.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.

Warunek sejmiku wiszeńskiego dany kasztelanowi lwowskiemu.

1. My rady, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego a mianowicie ziemie przemyskiej na sejmik relacyjny pro die 11 Augusti do Wisznie zgromadzeni. Lubośmy na teraźniejszym relacyjnym sejmiku chcąc się stosować ad intentionem sejmu do zapłaty wojsku pięćdziesiąt poborów cum abiuratis uchwalili, iż jednak JWIMć p. Andrzej Maksymilian Fredro kasztelan lwowski z swoich majętności zawsze zwykł kazać wydawać sine abiuratis podatki lubo by się też jakie abiurata znajdowały, tedy uważając, żeby ad proportionem naszych pięćdziesiąt poborów cum abiuratis IMci także pięćdziesiąt sine abiuratis ciężko było wydać, porachowaliśmy, że gdy trzydzieście poborów IMć sine abiuratis z majętności swych wyda, tyle wyniesie, jakby który z nas pięćdziesiąt cum abiuratis wydał. 2. Mocą tedy uchwały naszej warujemy temuż panu lwowskiemu, że IchMć pp. poborcy od nas obrani na pierwszą ratę poborów dziesięć, na drugą ratę tyleż i na trzecią ratę także dziesięć sine abiuratis powinni będą z majętności IMci przyjąć, według rat w konstytucyej wyrażonych, co tak ważno będzie, jakoby IMć równo z nami dawał. Który warunek zleciliśmy IMci p. marszałkowi sejmiku naszego imieniem nas wszytkich w kole podpisać i do rąk IMci pana lwowskiego oddać. Działo się w Wiszni dnia 11 Augusta roku pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiątego pierwszego. Stanisław z Sitna Siciński podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich.

Fasc. Cop. Rel. Castr. Prem. 22 p. 3341.

174.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.

Laudum wiszeńskie o czopowem sanockiem.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, zjechawszy się na sejmik die 11 w Wiszni nam przez konstytucyą sejmu blisko przeszłego naznaczony, jakośmy in publicis necessitatibus między sobą uchwałę uczynili i postanowili et per laudum generale one deklarowali, tak teraz w prywatnych ziem naszych potrzebach różne między sobą według potrzeb kożdej ziemi czynimy postanowienie. 2. A zwłaszcza co się tknie ziemi sanockiej, ponieważ retenta dwóch poborów, które nieboszczyk IMć p. Samuel Pobidziński, komornik graniczny w ziemi sanockiej wybierał, przez laudum nasze teraźniejsze na suplementowanie poborów tertiae rathae do skarbu koronnego należących są ordynowane, tedy długi ziemie naszej ex occasione różnych poborów i funkcyej publicznych zaciągnione, które z tych poborów dwóch miały być wypłacone, jako to IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemie sanockiej względem poborów in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo wybieranych zł. tysiąc, IMci p. Piotrowi Polańskiemu względem także poborów eo że anno wybieranych similiter zł. tysiąc, IMci p. podsędkowi sanockiemu względem funkcyej komisarskiej na komisyej lwowskiej zł. sześć set, IMci p. Andrzejowi Stadnickiemu kasztelanowi lubaczowskiemu, IMci p. Dzięciołowskiemu, IMci p. Michałowi Balowi na poselstwo do Warszawy zł. dwieście i też inszym a na sejmiku sanockim są specifikowani z arendy czopowego do wypłacenia u IMci p. Stanisława z Unichowa Ustrzyckiego podsędka ziemi sanockiej podstarościego grodzkiego przemyskiego przekazujemy i aby te długi successive tak z tegorocznej arendy jako i przeszłej, które się a die prima Octobris ma poczynać wy-

płacał a kwity in rem powiatu otrzymywał mieć chcemy. Które kwity temuż przerzeczonemu IMci p. podsędkowi sanockiemu w przyszłych rachunkach przyjmować będziemy. Tę tedy ustawę naszę dla większej wagi IMci p. marszałkowi koła naszsgo podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die 11 Augusti anno 1661. Stanisław Siciński z Sitna podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnieńskiego ziem ruskich.

Castr. San. Rel. 173 p. 1476—1477.

175.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.
Sejmik kwituje poborcę z czopowego i akcyzy.

1. My dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, zjachawszy się na sejmik do Wisznie przez konstytucyą sejmu blisko przeszłego naznaczony, wiadomo czynimy, iż czynił rachunek w kole naszem IMć p. Maciej Stanisław z Unichowa Ustrzycki podsędek ziemie sanockiej, podstarości grodzki przemyski jako szafarz ziemie przemyskiej pieniędzy z czopowego i akcyzy przez IchMć pp. administratorów tego prowentu a die 1 Iulii anni 1659 przez rok cały usque ad similem diem primam Iulii 1660 wybieranych do rąk przerzeczonego IMci p. szafarza wnoszonych a zwłaszcza odebrał przerzeczony p. podsędek sanocki od IMci p. Jana Wojakowskiego chorążego przemyskiego dziewięć tysięcy sześćset i cztery złote, od IMci p. Aleksandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego ośm tysięcy i sześćdziesiąt złotych, od IMci p. Marcina Trzebuchowskiego dziewięć tysięcy sto dwadzieścia i dziewięć zł., od IMci p. Michała Nowosieleckiego dziewięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt i ośm zł., item od IMci p. chorążego przemyskiego i IMci p. Walentego Fredra jako administratorów samej akcyzy, która już post primam Iulii currebat, ex laudo sejmiku przemyskiego zł. półtora tysiąca a na retentach u IMci p. Stanisława Pakosza zł. sto dwadzieścia i pięć. Co wszystko uczyni sumy odebranej trzydzieście tysięcy i dziewięć ośmset ośmdziesiąt i sześć zł. 2. Z tej tedy sumy przerzeczonej IMć p. podsędek sanocki takową pokazał dystrybutę. Naprzód wniósł do skarbu koronnego sumę trzem poborom korespondującą sine abiuratis t. j. trzydzieście tysięcy i siedmset ośmdziesiąt i sześć zł.; traktamentu i ekspens pokazał zł. dziewięć set, na restauracyę zgorzałego kościoła panien zakonnych przemyskich świętego Dominika zł. trzysta, salarium samemu IMci p. szafarzowi naznaczonego zł. tysiąc, co wszystko uczyni wydanych pieniędzy trzydzieście tysięcy i dziewięć ośmset ośmdziesiąt i sześć zł. 3. Z takowego tedy porachowania i że więcej przy przerzeczonem IMci p. szafarzu pieniędzy publicznych nie zostaje deklarujemy i onego z potomkami jego wiecznymi czasy kwitujemy. Na co dla lepszej wiary i wagi ten kwit IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die undecima Augusti millesimo sexcentesimo sexagesimo primo. Stanisław Sieciński z Sitna podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich.

Ind. Rel. Castr. Prem. 392 p. 222—224.

176.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.
Świadectwo sejmiku dane poborcy.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej przemyskiej i sanockiej tu na sejmik do Wisnie pro die undecima praesentis zgromadzeni,

wiadomo czynimy, iż IMć p. Aleksander Szeptycki poborca ziemi przemyskiej w kole naszem pokazał egzakcye swojej czterech poborów rachunek, tak, że już nic pieniędzy tych poborowych nie zostaje i wszytkie wybrane z powiatu na roczne asygnacye skarbu koronnego wydane, które pokazał oddał. 2. Do rzetelniejszej jednak weryfikacyej abiuratorum naznaczyliśmy z koła naszego deputatów, aby do Przemyśla zjachawszy się na czas naznaczony przejrzeli regestra iuramenta egzakcyi tegoż IMci p. Szeptyckiego poborcy naszego i nam da Pan Bóg na sejmiku przyszłym dedutackim dostateczną relacyą IchMć uczynili, a my na ten czas dostateczny kwit temuż IMci p. Szeptyckiemu z relacyi IMci pp. deputatów naszych wydać objecujemy. Tę tedy atestacyą z podpisem ręki IMci p. marszałka koła naszego wydać IMci p. Szeptyckiemu zleciliśmy. W Wisni die undecima Augusti millesimo sexcentesimo sexagesimo primo. Stefan z Sitna Siciński podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnieńskiego ziem ruskich.

Ind. Rel. Castr. Prem. 392 p. 464.

177.

Wisnia, 11. sierpnia 1661.

Laudum dodatkowe wiszeńskie.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik dzisiejszy konstytucyą teraźniejszą naznaczony i przez posła J. kr. Mci nam intimowany zjachawszy się do Wisnie i zgodne między sobą in publicis ziem naszych necessitatibus postanowiwszy laudum, do tychże uchwał naszych na dzisiejszym terminie postanowionych względem niżej wyrażonych punktów zgodnie przydajemy komplement. 2. A naprzód punkt około czopowego lwowskiego tak deklarujemy, że lubo jest przy ordynacyej in laudo generali czopowe ziemie lwowskiej generice WIMci p. Zygmuntowi z Pleszowic Fredrowi kasztelanowi sanockiemu za sumę dwadzieścia tysięcy i jeden per plus offerentiam w kontrakt arendowny puszczone, że jednak excepta miasta Lwowa w tymże punkcie namieniona jest, tedy aby ta excepta żadnej pomienionemu IMci p. arendarzowi naszemu nie czyniła trudności, deklarujemy, iż jako wszytkiej ziemi lwowskiej miasta i miasteczka, tak i samo miasto Lwów do tejże należeć będzie arendy WIMci p. kasztelanowi sanockiemu według kontraktu z podpisem IMci p. marszałka koła naszego wydanego. 3. A że rewizya i przepisanie ksiąg ziemskich lwowskich przez konstytucyą i tak wiele ustaw naszych sejmikowych namówiona i naznaczona do efektu nie przyszła, tedy laudo praesenti IMciów pp. deputatów do teraźniejszych rachunków ziemie lwowskiej przydanych bratersko obligamus, żeby ją bez dalszych zwłok i terminów tychże rachunków do skutku przywiedli iuxta anteriora lauda. 4. Więc że się też znajduje[a)] i zagęściło wiele w ziemiach naszych urzędników, którzy przed tem ex antiquo usu et legum dispositione niebywali, a mianowicie w powiecie żydaczowskim, tedy to zgodnie między sobą deklarujemy, iż takowi urzędnicy noviter creati ex officiis suis głosów sobie między nami pretendować nie mogą i mieć ich z urzędnikami ziem naszych nie będą mogli. Które to uchwały naszej complementum cum laudo generali oraz namówione i zgodnie pozwolone do grodów ziem naszych IMci p. marszałkowi koła naszego podać zleciliśmy. Dan z koła naszego sejmiku w Wisni die 11 Augusti 1661. Stanisław Siciński z Sitna podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich.

Castr. Sanoc. Rel. 173 r. 1462—1463. Castr. Prem. Rel. 392 p. 149—150.

---

a) S. snadnie.

178.

Sanok, 1. września 1661.

Laudum ziemian sanockich na sądach fiskalnych w sprawie obrony od rozbójników.

1. My sędziowie i deputaci do sądów i słuchania rachunków skarbowych w ziemi sanockiej mocą i powagą sejmiku wisnińskiego na dzień dzisiejszy naznaczeni i zgromadzeni, stosując się we wszystkich punktach i klauzulach do laudum wisnińskiego względem praesidium ziemie sanockiej od rozbójników, aby tandem aliquando pożądany securitatis domesticae skutek ziemia ta odnieść mogła, takową względem onej czynimy ordynacyą, authoritate conventus visnensis przy obieraniu IMciów pp. rotmistrzów postanawiamy i diwizyą pasów takową czynimy. 2. W pasie tedy górnym od Samborszczyzny do praesidium naznaczonego obraliśmy rotmistrzem IMci p. Franciszka Gumowskiego wojskiego zydaczowskiego, który gratuito munus to przyjąwszy na się, sine quovis salario, pasu tego począwszy od Samborszczyzny w trakcie swoim pilnować powinien będzie po Wetlinę. 3. Do drugiego zaś pasu obraliśmy rotmistrzem IMci p. Szymona Romera, który także pasu swego począwszy od Wetliny aż ku Nowotańcowi według podziału gratuito także et sine quovis salario attendere i iuxta praescriptum laudi sprawować się będzie powinien. 4. Do trzeciego zaś pasu i traktu od Nowotańca aż do Krosna obraliśmy rotmistrzem IMci p. Konstantego Konarskiego, który iż roku świeżo przeszłego w zasługach swoich przy znacznych pracach i kosztach, które oświadczył ziemi, nie jest ukontentowany, tedy chcąc IMci za rok przeszły debitum remunerare laborem i na ten znowu rok teraźniejszy dodając ochoty IMci p. rotmistrzowi, aby w swoim ten lepiej poczuwał się urzędzie, IMć p. podkomorzy sanocki debito de proprio posiłkuje stipendio i pro die decima quinta praesentis in sublevamen ziemie IMci p. Konarskiemu rotmistrzowi pasu tego zł. dwieście dać objecuje, które potem ziemia laudo praesenti jako najprędzej z którychkolwiek podatków albo retent w ziemi oddać i realiter zapłacić submittujemy i obligujemy. 5. Wyprawa tedy tej piechoty iuxta obloquentiam laudi visnensis ma być od obywatelów ziemie tej według traktów i pasów rozdzielonych porządnie uczyniona, pachołka z orężem zwyczajnym, kulami, prochem, prowiantem opatrzywszy pro die decima quinta praesentis na miejsce residencyej każdego z IMciów pp. rotmistrzów stawić iuxta praescripta laudi in transgressores sancita powinni. 6. A IMcie pp. rotmistrze w przechodach i ciągnieniach kożdy w pasie swoim powinni będą we wszystkiem sprawować się iuxta obloquentiam laudi anterioris visnensis, noclegami ubogich poddanych nie obciążając, idque sub paenis in laudo eodem expressis. 7. A iż tracenie tych rozbójników i złoczyńców spezy osobnej potrzebuje, a miastu Sanokowi zubożałemu onerosa conditio laudo praeterito imposita, tedy takowe medium ad praesens podaje się, aby IMcie pp. rotmistrze każdy pro suo interesse, złoczyńcę dostawszy, do miasta i sadzku miejskiego oddali a urząd mieski sanocki nad zł. dziesięć więcej niepowinien się będzie upominać przy traceniu onego i z mistrzem, iuxta praescriptum anterioris laudi o rozbójnikach sanciti. Przy traceniu jednak takowych złoczyńców, jeżeliby który z IMciów pp. rotmistrzów spezy co łożył swojej, tedy circa reassumptionem iudiciorum fiscalium realem obmyślemy restitutionem i satisfactionem. 8. Które to laudum stosując się i authoritate anterioris laudi visnensis zgodnie namówione i postanowione aby generaliter wszystkich wiadomości doszło, do grodu ziemie naszej sanockiej z podpisem ręki swojej podać i aktykować IMci p. marszałkowi koła sądu naszego i aby w grodzie publikowane było zleciliśmy. Datum w Sanoku die prima Septembris 1661 anno. Stephan Bal z Choczwie podkomorzy sanocki marszałek iudicii na ten czas mp.

Castr. San. Rel. 173 p. 1507—1509.

179.

Wisnia, 12. września 1661.

Sejmik deputacki wiszeński kwituje poborcę.

My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockiej, zjechawszy się tu do Wisnie na sejmik pro die duodecima Septembris lege publica nam naznaczony, dla obierania deputata na trybunał koronny województwa naszego ziemi sanockiej, komu o tem wiedzieć będzie należało do wiadomości podajemy. Iż urodzony IMć p. Aleksander Szeptycki, będąc laudo sejmiku naszego die decima tertia Septembris in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo w ziemi przemyskiej do wybierania poborów albo czterech sine abiuratis albo dziesięci cum abiuratis obrany poborcą[1]) a czyniąc dosyć tejże uchwale sejmiku naszego jako też powinności swojej a z tych wszytkich poborów przez się wybranych na blisko przeszłym sejmiku naszym relacyjnym chcąc zupełny rachunek uczynić, naznaczyliśmy mu byli z koła naszego deputatów w tejże uchwale sejmiku naszego wisnieńskiego relacyjnego blisko przeszłego specyfikowanych do Przemyśla, pro die secunda praesentis, dla dostatecznego wysłuchania rachunków, którzy to IchMć zjachawszy się na czas naznaczony do Przemyśla a odebrawszy słuszny rachunek exakcyej IMci p. Szeptyckiego tamże w Przemyślu podług naznaczonego czasu takową w kole naszem uczynili relacyą. Naprzód IMć p. Szeptycki stosując się do symple sumy florenorum 12562 groszy 8 pien. 15, dekretami komisarskimi i trybunału radomskiego skarbowego likwidowanej i weryfikowanej wniósł do skarbu za różnemi skarbowemi asygnacyami niżej mianowanemi pro simpla sine abiuratis florenów 4799 gr. 16 p. 7, co uczyni na cztery pobory 19198 zł. 5 gr. 10 pien., potem pro simpla cum abiuratis florenos 1495 groszy 20, pien. 13½ co uczyni wszystko in summa na dziesięć poborów cum abiuratis florenos 14956 groszy 27 pien. 9. In defectibus zaś et abiuratis na miastach, wsiach, tak królewskich jako duchownych i slacheckich pro simpla realiter dedukował i ukazał florenos 2736 grosz 1 pien. 9, znowu na wsiach ekonomiej samborskiej in defectibus et abiuratis florenos 2371 pien. 3½, item na cerkwiach, których było w ziemi przemyskiej 500, rachując od kożdej pro flor. 2 uczyni pro simpla florenów 1000; item od Żydów florenos 160. Złączywszy tedy in unum pierwszą sumę perceptorum sine abiuratis florenos 4799 groszy 16 pien. 7, także drugą perceptorum cum abiuratis florenos 1495 gr. 20 p. 13½ więc drugie sumy in defectibus et abiuratis, pierwszą florenos 2736 gr. 2[a]) p. 9 a to na miastach i wsiach królewskich, duchownych, slacheckich, drugą na wsiach ekonomicznych florenos 2371 pien. 3½, trzecia na cerkwiach florenos 1000, czwarta na Żydach florenos 160, uczyni i wynosi simplę wyżej mianowaną i przez dekreta komisarskie i trybunału skarbowego likwidowaną florenos 12562 groszy 8 pien. 15. Znowu złączywszy in unum perceptorum summas tak sine abiuratis jako i cum abiuratis a naprzód pierwsza suma sine abiuratis florenos 4799 groszy 16 pien. 7, uczyni na poborów czteryfl orenos 19198 gr. 5 p. 10; także i drugą sumę cum abiuratis florenów 1495 gr. 20 p. 13 sz. 2, a na dziesięć poborów cum abiuratis florenos 14956 groszy 22[b]) p. 9. Złączywszy tedy in unum perceptorum summas utrasque tak cum abiuratis jako i sine abiuratis efficit summam coniunctam florenos 34155 gr. 3 p. 9. Tę tedy sumę IMć p. poborca za asygnacyami skarbowemi realiter produkowanemi tak wniósł do skarbu. Naprzód JWIMci p. wojewodzie krakowskiemu na asygnacyą skarbową w Warszawie wydaną dnia 17 Iulii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo na dwadzieścia tysięcy wydał IMci p. poborca za różnymi kwitami samemu IMci p. wojewodzie krakowskiemu florenos 16550; znowu za listem IMci p. wojewody krakowskiego IMci p. Jerzemu Strunkowi kapitanowi J. kr. Mci florenos 1250 jako o tem tegoż IMci p. Strunka kwity ręką jego podpisane przy listach IMci p. woje-

---

[1]) Ob. nr. 165 art. 5. a) F. 1 gr. b) F. gr. 7.

wody krakowskiego produxit. Item za listem IMci p. wojewody krakowskiego na dragonią IMci p. majora podkomorzego halickiego zł. 392, jako o tem kwity są produkowane IMci p. kapitana Łacza i IMci p. Wierzbickiego przy listach IMci p. podkomorzyca. Item na asygnacyą IMci p. wojewodzie krakowskiemu od skarbu na dziewięć tysięcy w Warszawie dnia 15 lipca anno 1660 dał i realiter wypłacił florenos 7000, jako jest o tem asygnacya produkowana i kwit w niej napisany pospołu z listem p. wojewody. Item na asygnacyą IMci p. oboźnemu koronnemu w Warszawie 15 Iulii anno 1660 na zł. 4220 gr. 9 wydaną wypłacił sumę realiter też mianowaną, jako o tem świadczy produkowana asygnacya i kwit w niej. Item na drugą asygnacyą temuż IMci p. oboźnemu koronnemu od skarbu na florenos 4000 wydaną, ad rationem tejże asygnacyi za listami tegoż IMci p. oboźnego koronnego kwitami tegoż IMci dał florenos 60 Item na asygnacyą chorągwi IMci p. sędziego przemyskiego w Jarosławiu die tertia Septembris anno 1660 od skarbu na zł. 4000 wydaną, też sumę realiter wypłacił asygnacyą i kwit w niej napisany produkował. Item na asygnacyą IMci p. Biankiego pisarza skarbowego IMci p. wojewodzie sendomirskiemu wypłacił zł. 400 i tak asygnacyą jako i kwit produkował. Item za asygnacyą i kwitem IMci p. Jana Wodzickiego pisarza skarbowego wypłacił na regiment IMci p. koniuszego koronnego zł. 600, który kwit i asygnacyą IMci p. Telefusowi rotmistrzowi J. kr. Mci w Krakowie pie quarta [a]) Novembris anno 1660 na florenos 400 wydaną wypłacił też sumę i asygnacyą z kwitem produkował. Porachowawszy tedy te te wszystkie asygnacye i distributorum sumę a złączywszy in unum uczyni simul iunctam flor. 34872 groszy 9. A że nad perceptorum de proprio wniósł sumę florenos 716 groszy 26 p. 9, tedy tej sumy jako jego własnej u [b]) powiatu salvam repetitionem zostawiwszy, ponieważ to wszystko cokolwiek wybrał realiter za pokazaniem wyżej mianowanem asygnacyami IMć p. poborca wniósł do skarbu, tedy go cum posteris ipsius vigore praesentis nostri conventus wiecznemi czasy kwitujemy i wolnym czynimy. A dla lepszej wagi wiary i pewności in vim publici testimonii ten kwit IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku electionis deputati iudicis die duodecima Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo primo. Mikołaj Stawski stolnik sanocki marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego sejmiku wisnińskiego deputackiego.

Castr. Prem. Rel. 392 p. 459—463. Fasc. Cop. Castr. Prem. 22 p. 1555—1558.

180.

Przemyśl, 22. września 1661.

Marszałek sejmiku deputackiego protestuje imieniem szlachty przeciwko nowemu podatkowi uchwalonemu na ostatnim sejmie.

1. Actum in casto premisliensi feria quinta in crastino festi S. Mathaei apostoli et evangelistae anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo primo. 2. Generosus Stawski marschalcus conventus visnensis nomine totius nobilitatis manifestatur. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia premisliensia personaliter veniens gsus. Nicolaus a Staw Stawski dapifer terrae sanocensis marschalcus conventus visnensis electionis deputati ex commissione totius nobilitatis districtuum leopoliensis, premisliensis et sanocensis, pro eodem conventu visnensi electionis deputati feria secunda post festum nativitatis beatissimae virginis Mariae iuxta constitutiones regni congregatae, publico nomine solennem manifestationem cum protestatione de nullitate novi proventus, ratione exactionis a floreno uno per gsossum unum[1]) in vim quasi accisae, in comitiis regni generalibus varsaviensibus proxime praeteritis, absentibus nuntiis terrarum et districtuum praefatorum in aggravationem status equestris in sublationem legum et elibertationem nobilium laudati et constituti.

---

[1] Vol. l IV, 731. a) F. die 5. b) F. y

Quare idem manifestans nomine publico de nullitate praemissorum iterum atque iterum manifestatur et protestatur.

Castr. Prem. Rel. 392 p. 473—474.

181.

Sanok, 1. października 1661.

Protestacya przeciwko laudum sierpniowemu wiszeńskiemu.

1. Actum in castro sanocensi sabbato post festum s. Michaelis archangeli proximo anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo primo. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia sanocensia personaliter veniens nblis. Nicolaus Dobrzanski in villa Dobra terrae sanocensis suae haeres, quam primum ipsi innotuit laudum conventus visnensis particularis non ita pridem in oppido Wisnia die undecima Augusti anno praesenti millesimo sexcentesimo sexagesimo primo post determinationem comitiorum regni generalium varsaviensium celebrati, in tres terras palatinatus Russiae, leopoliensem, premisliensem et sanocensem, absente et inscia de tempore et die conventus plurrima nobilitate confectum et promulgatum, cum hocce laudum apertis et e diametro adversatur et contraveniatur statutis et constitutionibus regni vetustioribus et retentioribus, nomine totius nobilitatis palatinatus eiusdem Russiae insuper et nomine omnium nobilium incolarum totius regni officio praesenti solenniter protestatus est. 2. Quia hoc idem laudum visnense in multis contentis et clausulis ibidem appositis ultra facultatem per comitia regni attributam et quae tantum ad modum contribuendi ad peragenda iudicia fiscalia et ad excipiendas rationes ab exactoribus et retentoribus denique ut paci et securitati publicae absque derogatione legum regni consulatur spectabat et non ultra concessum, primum contra mentem earundem constitutionum easdem constitutiones alterat et involvit, siquidem contributiones quinquaginta per ratas trinas pendendas immittat et ex hisce tribus debitum quodcunque mfci. Sigismundi de Pleszowice Fredro castellani sanocensis per rempublicam contractum, contra sancitum constitutionum, quae easdem contributiones quinquaginta tantum pro solutione stipendiorum militiae regni debitorum, non vero pro exolvendis debitis quibusvis, licet et senatus consultum vel sacra regia maiestas una cum senatus consilio aliter disponere velit, in commissione futura solvendas et Leopolim transvehendas praecipiunt, hoc idem laudum aliter disponit et contributiones tres ex quiquaginta in exolvendum debitum mfci. castellani sanocensis seiunxit et avulsit. 3. Ad haec hoc idem laudum nullam mentionem fecit contributionis ducillaris terrarum leopoliensis, premisliensis et sanocensis et quae contributio ducillaris tantum in solutionem stipendiorum militiae regni ex praescripto constitutionum regni recentiorum, non vero in privatos quosvis usus terrarum vel in largitiones quascunque cedere et converti debebat, tum quod eadem contributio ducillaris non debeat iungi et annecti in supplementum agrariarum contributionum verum seorsivo modo et distracto ad fiscum regni in solutionem militiae et pro necessitatibus bellicis importari debet. 4. Deinceps in eodem laudo praetermissae sunt octo contributiones agrariae cum abiuratis ante comitia regni proxime praeterita in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo mense Septembri et ulterioribus mensibus per gsum. Ioannem Dzięciołowski exactae et in quatuor tantum contributiones conversae, pro diversis necessitatibus bellicis et reipublicae in conventu visnensi anno proxime transacto laudatae. 5. Praeterea in eodem laudo omissa et praeterita est contribucio lanealis, per florenos decem a quolibet laneo a nobilitate tota terrae sanocensis et ex omnibus bonis regiae maiestatis et spiritualium per gsum. Petrum Krasowski pro hibernis militaribus et ut terra sanocensis a crebra transitione militum et vexillorum militarium atque a stativis militaribus, ita prout a regia maiestate et ab illustrissimis exercituum ducibus assecuratum fuerat exacta et extradita ita et per modernas constitutiones anni

praesentis millesimi sexentesimi sexagesimi primi una cum contributionibus lanealibus seu agrariis octo cum abiuratis per terram sanocensem extraditis pro commissione generali proxime ventura Leopolim in solutionem stipendiorum militiae regni importari demandatorum. 6. Porro idem laudum in diminutionem solutionis stipendiorum militarium, anteriores retentas contributiorum regni per quoscumque exactores regni eousque ad thesaurum regni non importatarum in supplementum recentium contributionum contra mentem constitutionum implicat, intrudit et involvit siquidem anteriores omnes retentas contributiones seu illae sunt agrariae seu ducillares ex praescripto omnium constitutionum non nisi pro omnibus debitis et stipendiis antiquioribus et recentioribus militiae tentis sunt dudum assignatae et eaedem retentae omnes contributiones ad coaequationem omnium contributionum ab annis decem citra vel ultra exactarum permanent ita, ut quidquid retentorum in quocunque palatinatu terra et districtu apud exactores possessionatos vel impossessionatos tum etiam apud privatos nobiles et incolas regni ad solvendum ex coaequatione et computatione generali in comitiis regni fienda apparuerit vel emerserit, eadem omnia retenta omnesque summae contributionales retentae ad quemvis palatinatum sive terras etiam oppida solvenda videbunt et a palatinatibus per fiscum regni, denique per militiam regni vindicabuntur proindae eaedem contributiones retentae in novas contributiones supplendas neutiquam intrudi possunt. 7. Ad haec summa ad fiscum regni pertinens villae Lobozew olim gsi. Alexandri Bonifacii Zurowski exactoris terrae sanocensis per executionem capitanealem thezauro regni applicatae et in possessionem fisco traditae et a facta executione modico tempore nempe per dimidium anni ad collectionem tantum crescentiarum per oeconomum illustris et mfci. Francisci de Magna Kunczyce Mniszek castellani sandecenses capitanei protunc sanocensis administratoris denique iure quaesito eidem mfco. castellano per gsum. Stanislaum Mrowiński gladiferum premisliensem violenter sub specie cuiusdam quasi ipsi a thesauro demandatae administrationis tentae et ad hoc usque tempus, nescitur quo iuris titulo in manibus gsi. Ioannis Dzięciołowski ante hac exactoris sanocensis absque quavis solutione et importatione proventuum ad thesaurum regni permanentis, quod eiusdem summae fiscalis quatuor millium florenorum polonicalium vel ultra excedentis hoc idem laudum minus sufficientem mentionem fecit. Eadem vero summa vel bona non nisi exolutione totalis summae et proventuum ad fiscum retentorum exonerari debent vel possunt. 8. Porro hocce laudum adversatur vetustis statutis et constitutionibus regni de iurisdictione authoritate et potestate capitaneali sancitis, quibus primo et principaliter capitaneis, iurisdictionem et iudicia transeuntibus, tanquam brachio regali pax et securitas publica providenda, viarum publicarum immunitas, domorum nobilium et quarumvis personarum securitas in manus eorundem capitaneorum data, denique in latrones et praedones publicos atque nocturnos per iura regni absque quavis exceptione animadversio rigorosa desuper custodia quoque et vigilia publica iisdem capitaneis commissa, hocce laudum in suppressionem statutorum et constitutionum regni et in enervationem iurisdictionis iudicialis capitanealis in iuribus regni fundatae, exclusis quasi capitaneis, nonnullis personis custodiae et vigiliae publicae atque capturae praedonum eiusmodi functionem committere praesumpsit. 9. Denique iudicia fiscalia in Sanok recenter vigore eiusdem laudi seu etiam authoritate constitutionum regni novellarum anni praesentis celebrata ullam firmitatem habere neque subsistere possunt ex eo, quod plenus numerus iudicum iuxta dispositionem anteriorum constitutionum iisdem iudiciis iudicandis non interfuerat. Qui vero iudices seu deputati haecce iudicia exercebant, ea iudicia absque iuramentis tractarunt. Insuper ante hac functionem exactorialem gerentes sesse iisdem iudiciis fiscalibus immittere non valebant. Ex praemissis itaque violentis rationibus, quod hocce laudum evidenter pugnet cum statutis et constitutionibus regni quodque reipublicae sit damnosum, iudicia quoque minus firma sunt, idem qui supra protestans nomine totius nobilitatis regni et potissimum nomine totius nobilitatis palatinatus Russiae officio praesenti iterum atque iterum protestatur.

Castr. San. Rel. 173 p. 1664—1668.

182.

Lwów, 13. grudnia 1661.

Protestacya władyki lwowskiego i kapituły jego przeciwko uchwale sejmowej o Perehińsku z powołaniem się na protestacyą na sejmiku wiszeńskim.

1. Actum in castro leopoliensi feria tertia ipso die festi sanctae Luciae virginis et martyris anno Domini millesimo sexentesimo sexagesimo primo. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia leopoliensia personaliter veniens illustrissimus et reverendissimus in Christo dominus Arsenius a Zelibori Zeliborski Dei gratia ritus graeci leopoliensis haliciensis et Cameneciae Podoliae episcopus, abbas seu archimandrita unioviensis atque venerabiles devoti ac religiosi Michael Łowiecki et Theodorus Piechowski ex capitulo ritus graeci leopoliensi capitulares suo et totius sui venerabilis capituli leopoliensis et haliciensis nomine solenniter manifestati et protestati sunt in eo. Quia praefatus illustrissimus et reverendissimus episcopus ritus graeci leopoliensis cum suo venerabili capitulo inhaerendo privilegiis et fundationibus episcopatus sui ritus graeci leopoliensis haliciensisque post curia sacrae regiae maiestatis domini sui clementissimi possessoribus modernis villae Perehinsko pro deoccupatione corundem bonorum villae Perehinsko uti iuxta fundationes et primaeva privilegia episcopatus eiusdem leopoliensis haliciensis ritus graeci propriorum et haereditariorum causa et actione instituta ac intentata eodemque negotio et toto causae eiusdem processu in iudicio sacrae regiae maiestatis proxime praeteritis ob graviores reipublicae causas in iisdem proxime praeteritis comitiis regni generalibus varsaviensibus indecisa et non iudicata manente et pendente atque per specialem sacrae regiae maiestatis declarationem in futuris proxime venturis comitiis regni generalibus iudicanda declarata, nunc vero tam a praesentibus et personaliter existentibus in comitiis praefatis regni generalibus varsaviensibus proxime celebratis[1]) quam etiam laudo conventus relationis visnensis recenter celebrati, sibi manifestanti et venerabili capitulo suo deductum et comprobatum est, constitutionem quandam intuitu Perehinsko in contrarium causae et actionis suae eiusdem ratione deoccupationis bonorum eorundem villae Perehinsko, per se manifestantem et capitulum suum modernis possessoribus bonorum eorundem Perehinsko institutae et intentatae atque in convulsionem labefactationem sublationemque fundationis et privilegiorum et iurium episcopatus eiusdem ritus graeci leopoliensis haliciensisque typis in praesens et exaratam esse. 2. Proinde prout laudo conventus praefati visnensis relationis proxime praeteriti et relatione praesenti et usque ad ipsam determinationem [per] personaliter existentes in comitiis praefatis regni generalibus varsaviensibus proxime expeditis, ut primum ipsis innotuit de constitutione praefata ratione Perehinsko contradictio subsecuta et in eodem laudo de nullitate et invaliditate eiusdem constitutionis, uti extra consensum ordinum regni exaratae protestatio facta est, ita quoque idem illustrissimus et reverendissimus epicopus ritus graeci leopoliensis cum suo venerabili capitulo, ut quam primum sibi de eadem constitutione innotuit, inhaerendo tam laudo conventus visnensis relationis, quam et iam protestationi in eodem laudo contra constitutionem praefatam de nullitate ipsius ratione Perehinsko per eundem visnensem conventum relationis factae[2]), suam quoque protestationem cum solenni manifestatione de nullitate eiusdem constitutionis validitate vero et continuatione praefatae suae causae ratione deoccupandorum bonorum eorundem villae Perehinsko institutae ac indemnitate fundationis et privilegiorum iurium episcopatus sui leopoliensis a serenissimis regibus istius regni clementer datorum et a moderno serenissimo rege feliciter nobis regnante gratiose aprobatorum et confirmatorum officio praesenti defert, quam ab officio praesenti suscipi et in acta praesentia inscribi admitti postulavit, quod obtinuit.

Ind. Rel. Castr. Leop. 409 p. 935—937.

---

[1]) Vol. l. IV., 710 t. Deklaracya Perehińska.
[2]) Por. wyżej laudum z 11. sierpnia 1661 Nr. 172 art. 32.

183.

W Warszawie, 9. lutego 1662.

Król naznacza sejmik na 23. lutego w Wisni po zerwanym sejmiku.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski etc. wszem w obec i każdemu z osobna komu wiedzieć należy, mianowicie najwielebniejszemu, wielebnym, Wnym, urodzonym, dygnitarzom, urzędnikom, starostom, dzierzawcom i wszystkiemu rycerstwu województwa ruskiego ziemie przemyskiej uprzejmie i wiernie nam miłym oznajmujemy. Z niemałym żalem słyszeć nam o tem przyszło, że się wiszyński sejmik, na którym nam i Rzptej wiele należało, z mniej słusznej przyczyny rozerwał, eo solo obtentu, że od nas posła umyślnie na tenże sejmik wyprawionego nie było, nie uważając tego, że continuato usu practicatum to jest w ojczyźnie, a zwłaszcza in praegnantibus reipublicae necessitatibus, że za wzięciem ekspedycyej z kancelaryej naszej same sejmiki jako i województwo uprzejmości i wierności [Waszych] częstokroć czyniło, de medio sui posła obierali sine ullo praeiudicio praw i wolności swoich. 2. Żebyśmy się jednak z naszej strony nie zdali chcieć quidquam derogare institutis patriae, consulendo przytem integritati województwa ruskiego, aby przez to rozerwanie sejmików dispendium swobód i wolności swoich nie poniosło, i zabiegając temu, aby przez powtórne rwanie sejmików non privetur voce libera na sejmach, tedy za zdaniem pp. rad przy boku naszym będących uprzejmości i wierności [Waszym] sejmik drugi wszystkim trzem ziemiom wespół według zwyczaju i prawa dawnego, t. j. lwowskiej, przemyskiej i sanockiej pro die XXIII Februarii w Wiszni loco solito, życząc abyście się uprzejmie i wiernie [n. m.] na dzień i miejsce pomienione zjechawszy salutem publicam prae oculis mieli i żadnemi się nie uwodząc priwatami, o skutecznem ukontentowaniu wojska, stosując się do instrukcyej naszej radzić chcieli. Który uniwersał rozkazujemy urzędom grodzkim na miejscach zwyczajnych dla prędszej wiadomości publikować. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazali. Dan w Warszawie dnia IX. miesiąca lutego roku Pańskiego MDCLXII, panowania królestw naszych polskiego i swedzkiego XIII roku. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Andreas Miaskowski abbas Prem. regens cancellariae regni.

Castr. Prem. Rel. 393 p. 290—291.

184.

Wisnia, 23. lutego 1662.

Instrukcya sejmiku wiszeńskiego posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm warszawski dwuniedzielny dana IMciom pp. posłom IMci p. Stanisławowi Rzewuskiemu sędziemu ziemie lwowskiej i IMci p. Karolowi Fredrowi kasztelanicowi sanockiemu z ziemie lwowskiej i IMci p. Janowi[a]) Stawskiemu podczaszemu ziemie lwowskiej i IMci p. Adamowi Żeliborskiemu z ziemie przemyskiej; IMci p. Maciejowi Stanisławowi z Unihowa Ustrzyckiemu podsędkowi ziemie sanockiej i IMci p. Stanisławowi Fredrowi z ziemie sanockiej w Wisni na sejmiku powtórnie od J. kr. Mci złożonym dnia 23. Februarii tysiąc sześćset sześćdziesiątego drugiego roku obranym. 2. Podziękują IMcie pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. że jako w ojcowskiem około dobra Rzptej ojczyzny naszej pieczołowania i przez wszytek czas panowania swego nie ustawał, tak pogotowiu teraźniejszych czasów, kiedy nietylko externis malis respublica premitur, ale też same domowe zamięszania wielkie one niebespieczeństwo wprową-

a) P. Adamowi.

dzają. Sam król IMć p. n. m. indefesso studio omnia media do zagaszenia tego pożaru adhibet i na to nam ten teraźniejszy sejm złożyć raczył [1]). Za co przy uniżonem podziękowaniu życzyć będą ex votis nostris J. kr. Mci przy zdrowiu dobrem długoletniego i szczęśliwego panowania. Podziękują przy tem ciż IMć pp. posłowie J. kr. Mci za złożony powtórny sejmik, dawszy rationes że przeszły rozerwany jest, nie dla żadnych prywat, ale intuitu zachowania chwalebnego dawnego zwyczaju i prawa, za którym posłowie J. kr. Mci na sejmiki z instrukcyami zjeżdżać zwykli [2]). 3. Podziękują przy tem tak JW. p. Stanisławowi Potockiemu wojewodzie krakowskiemu hetmanowi w. koronnemu, jako JW. IMci p. Jerzemu hrabi na na Wisniczu i Jarosławiu Lubomirskiemu marszałkowi wielkiemu i hetmanowi polnemu koronnemu, że IchMć unanimi conatu w staraniu swem nie ustawali i nieustają, rzptą tak postronnemi jako i domowemi ściśnioną niebespieczeństwy zaszczycając i do uspokojenia przywodząc, oraz prosić IchMie będą, aby i dalej in ea sollicitudine pro republica nie ustawali. Tudzież podziękują IMcie JW. IMci p. wojewodzie ruskiemu [3]), że przy boku J. kr. Mci z częścią wojska w Litwie pracował et ad repressionem nieprzyjaciela dopomógł. Za co i wojsku tam będącemu IMć pp. posłowie nasi podziękują, że lubo w zasługach swoich nieukontentowani, odłożywszy przecię na dalszy czas słuszne swoje pretensye, odwagą zdrowia swego J. kr. Mci p. n. m. sławne nieprzyjaciela paraverunt triumphum. 4. Więc i wojsko J. kr. Mci w związku będące tak znacznych zasług swoich lubo po wielkich pod różne expedycye podjętych stratach in omni modestia czeka i onych w Rzptej paccatis mediis upomina się, meruit przeto od nas braterskie podziękowanie, co aby in facie reipublicae IMcie pp. posłowie nasi uczynili, zalecamy. 5. Mając tedy iustam et necessariam rationem krwawych zasług wszystkiego wojska, zlecamy to IMciom pp. posłom naszym, żeby w sposobach zapłaty z inszemi się województwy znosili, tego specialiter przestrzegając, aby w pozwoleniu podatków większym ciężarem nad insze spustoszałe województwa ziemie nasze agrawowane nie były, gdyż to wszystkiej Rzpltej snadnie patere może, jako województwo nasze ustawiczną wojsk konsistencyą jest zdezolowane i dla tego abiurata nam praecavebunt. 6. Praecavebunt przytem, aby w też teraźniejsze podatki inkludowane były sumy, które ziemie nasze ultro nad insze województwa wydały, jako też ziemi lwowskiej sumę półosmu poborów ultimae rathae z deklaracyej sejmu przeszłego wydaną, także pieniądze za assekuracyą J. kr. Mci prowiantowe z dóbr dziedzicznych po zł. dziesięciu z łanu w roku przeszłym zapłacone; nadto pieniądze, które wojsko nomine stacyej z dóbr ziemskich dziedzicznych po expedycyej mohylowskiej także po zwróceniu się z Węgier wyciągnęło. A na ostatek co taż ziemia lwowska na praesidium fortece rzptej Lwowa za assekuracyą J. kr. Mci wydała, aby to wszystko w teraźniejsze podatki, nie referując się do dalszej koequacyej inkludowano było. 7. Ziemie takie przemyskiej aby takoweż naddane mimo insze województwa podatki w teraźniejszych kontrybucyach komputowane były, jako to poborów piętnaście ultimae rathae z deklaracyej brzeskiej, prowiantowe z dóbr dziedzicznych pieniądze, także stacyjne po zwróceniu się wojska z Węgier i po expedycyej mohylowskiej z dóbr ziemskich wyciągnione exakcye. A nadto suma przez IMć p. Aleksandra Szeptyckiego większa do skarbu wniesiona, aniżeli cztery pobory salvis abiuratis wynoszą, praecavebunt IMcie pp. posłowie. 8. Tudzież ziemia sanocka, iż z deklaracyej brzeskiej więcej nad drugie województwa ośmnaście poborów wniosła, także z dóbr ziemskich po expedycyej węgierskiej i mohylowskiej znaczną wojsku sumę wydała a nadto teraz przez IMć p. Jana Dzięciołowskiego ośm poborów salvis abiuratis do skarbu wypłaca, aby to w teraźniejsze podatki inkludowano było instabunt IMcie pp. posłowie nasi. 9. Więc że z pretensyej długu wojskowego większe onus aniżeliby rzpta znieść mogła videtur excrescere, będą się starać IMcie pp. posłowie nasi, aby wojsko jako już było pozwoliło na komisyej lubelskiej in extenuationem tegoż długu chleby a) poboczne et iniurias taxabiles przyjęło, także cokolwiek goto-

---

[1]) Na tym rozerwanym sejmiku posłem wybrany był Jan Sobieski. Ob. Korzon, Dola i niedola Sobieskiego I, p. 112. [2]) Por. Nr. 183. [3]) Stefan Czarnecki. a) P. ażeby.

wych pieniędzy stante suo nexu wzięli, aby i to ad rationem zasług przyjęli i te pieniądze co nad opisanie prawa pospolitego przedtem z królewszczyzn i dóbr duchownych wybrali, aby ibidem includantur. **10.** Nadto regimentów cudzoziemskich, chorągwi nowych mimo pozwolenie konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni anni zaciągnienie, aby Rzptej w płacy nie onerowało providebunt IMcie pp. posłowie. **11.** A że insze kontrybucye w wypłaceniu długu wojskowego wystarczyć nie mogą, instabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby Żydzi znaczną sumą przyłożyli się sub paena exilii a nihilominus aby od domów rzemiosł i towarów równo z chrześcianami podatki płacili, non obstante constitutione[a] przeszłego sejmu obtenta sub titulo pogłówne. **12.** Insze też ordinarii proventus rzptej, aby quam maxime augeantur dojrzą tego IMcie pp. posłowie nasi. A na potem aby te ordynaryjne podatki nie w rękach IMci p. podskarbiego ale przy wojewodztwach dla zapłaty wojsku zostawały a wojsku aby województwa i ziemie płaciły a nie skarb[b] praecavebunt. **13.** Do sposobu zapłaty wojska i to proponent IMcie pp. posłowie, aby starostwa ukrainne in obligationem onym podać ad rationem stipendiorum. Także którzy z pp. dzierzawców zechcą drugie albo trzecie dożywocie sobie kupić, aby im to wolno było, iuxta proportionem intraty, co się ma dziać na przyszłej komissyej. Tatarom i Wołochom żołd aby nie jednako płacony był, jako chorągwiom polskim. **14.** A ktokolwiek zażywa ludzi w służbie rzptej będących ad privata obsequia, i toby mu dowiedziono było, aby tam tym ludziom płacił et ipso facto aby takowi ludzie stipendium apud respublicam tracili. **15.** Pieniądze na zapłatę wojsku postronnych panów, którzy nam są coniuncti vicinitate cum oppignoratione reipublicae, aby zaciągnione niebyły, praecavebunt IMcie pp. posłowie. **16.** Mają się też IMcie pp. posłowie nasi z IMciami pp. posłami wojskowymi znosić, tak jednak, aby żadne novitates in rempublicam non inducantur. **17.** A ponieważ nietylko uspokojenie wojska, ale też i uspokojenie gruntowe materyej ratione electionis pana ad salutem reipublicae maxime pertinet, tedy że nie bez wielkich przyczyn i doświadczonego wolności naszych niebespieczeństwa prawo pospolite opisaną kwotę cudzoziemcom na dworze J. kr. Mci mieć chciało, co że teraz non observatur w wielkie exinde cum exteris zachodzimy diffidencye, przetoż izba poselska upomni się tego prawa, aby ci niepotrzebni residenci, którzy statum reipublicae sua practicabili industria turbant, durantibus comitiis regni, expediowani i ode dworu relegowani byli. **18.** A iż tam perniciosae zachodzą voces, jakoby sua pestifera industria ciż residenci omamić wielu sub praetextu boni publici tak ex equestri jako też senatorio ordine mieli, którzy przeciw wyraźnemu wolności naszych prawu, komuś suffragia in scripto na państwo dali, inquirent serio IMcie pp. posłowie nasi motores et authores tam perniciosi ausus et repetitionem tego skryptu omni ratione procurabunt, ten zaś, którybykolwiek haec illegitima otrzymał suffragia, po wszelki czas ad electionem et concurrentiam inhabilis lege declaretur. Ad sublationem zaś tak niezwyczajnego postępku, konstytucye przodków naszych de libera electione cum speciali J. kr. Mci diplomate reasumantur. Co wszystko IMcie pp. posłowie ante omnia jako salutaria z prawa pospolitego na uspokojenie Rzptej należące remedia efficient, w czem IMciów honorem, fidem et conscientiam obligatam mieć chcemy. **19.** Strony werbunków o które J. kr. Mć nas przestrzegać raczy, dajemy w moc IMciom pp. starostom sądowym, vel in absentia IMciom pp. podkomorzym et ipsis absentibus starszym urzędnikom, aby ad repressionem tych werbunków uniwersałami swymi konwokowali, gdy tego będzie potrzeba nobilitatem, za za którym uniwersałem na czas i miejsce naznaczone stawić się obligujemy, każdy w swojej ziemi sub paena de expeditione bellica sancita. A IMcie pp. urzędnicy powinni te uniwersały wydawać ad requisitionem kożdego iniuriati. **20.** Zlecamy przy tem IMciom pp. posłom, aby prawo o okazowaniu reassumowane było sub eadem paena et foro. **21.** Iż negotia skarbu exacte nie idą a trybunały koronne i komisye trudnią, będą się starać IMcie pp. posłowie, aby trybunał ordynaryjny skarbowy był formowany, na którymby się wszelakie sprawy fisci mogły expediować.

---

a) P. contributione. b) P. podskarbi.

22. Cło nowe tak wodne jako i lądowe in depressionem wolności szlacheckich uchwalone aby paenitus zniesione było instabunt IMcie pp. posłowie i nie w przód pozwolą na żadne a) podatki, aż ta konstytucya cassabitur. Z wybranego już tego cła aby się administratorowie praevio iuramento na sejmie wyrachowali albo też po województwach na sejmikach relacyjnych, aby constaret, gdzie co wzięli, a sumę wybraną na zapłatę wojsku obrócić mają. Tych zaś IMciów, którzy długi u Rzpltej mają prosić, aby ad feliciora tempora zapłaty poczekali, administratorom zaś tylko po groszu salarium od złotego wytrącone być ma. 23. Lustracye aby według prawa pospolitego kontinuowane były instabunt, tego pp. posłowie per expressum dołożywszy, aby pp. lustratorowie dóbr dispositioni ziemskim podległych, także wójtostw, jurgeltów i pensyi pod swoją lustracyą nie podmykali. 24. Remissy na sejm z pp. poborcami, ponieważ całe ziemie afficiunt, praecavebunt pp. posłowie, aby tak pp. poborcy jak i ziemie indemnes były. A przytem iż sprawa o niezapłacenie prowiantu w ziemie sanockiej z dóbr królewskich i duchownych nondum decisa, a ta ziemia cały rok pułk p. Łączyńskiego sustentowała, aby ab onere solutionis tego prowentu wolna była. A na inszych zaś pp. poborcach in materia fisci o skassowanie banicyi wydane na sejm mandaty, aby nic nie szkodziły pozwanym providebunt IMć pp. posłowie, toż się ma rozumieć i o IMci p. Szeptyckim. 25. A że różni IMcie pp. obywatelowie podatki uchwalone nie do poborców na sejmikach obranych, ale osobno do skarbu wnoszą, przez co się ziemia po tem w rachunkach zawodzi, cavebunt IMcie pp. posłowie lege, że takowe wydanie podatków pro nullo censeri ma i owszem ci IMcie do własnego poborcy powiatowego ex integro płacić pobory powinni, cum paena duorum millium marcarum in officio castrensi sub paena infamiae solvendarum, czego przy pozwoleniu podatków ciż IMcie przestrzegać mają aby lege caveatur. 26. Paena peculatus z IMci p. Swierskiego podczaszego czerniechowskiego poborce ziemi lwowskiej, aby była zniesiona providebunt, ponieważ satisfecit komissyej lwowskiej dekretowi. 27. Składne winne w województwie ruskiem, aby wolno tegoż województwa obywatelom ad plus offerentiam arendować efficient IMcie pp. posłowie. 28. A ponieważ do Węgier po wina wszyscy prawie potentiores posyłają, aby ta lex in omnes dispensetur. 29. Iż po różnych miejscach wybierają myta bez wyraźnego prawa, aby contra tales paena mille marcarum cum refusione damnorum podniesiona była, ad instantiam cuiusvis et in foro quocumque vindicanda, także na kupcach, którzy sobie podwyższyli pretium na towarach, aby paena mille marcarum na każdego delinquentem per legem deklarowana była, z którego burmistrz miejsca onego powinien czynić exekucyą, sub paena mille marcarum in officio castrensi sine appellatione repetenda. 30. Sumny za szlachectwa wzięte aby były w skarbie egzaminowane, a ktoby się pokazał ze elusorie postąpił, mają bona jego confiscationi subesse. 31. Mynice, w których drobną monetę kują, aby zamknione były, ponieważ nader złej próby monetę w nich biją. A czerwonych złotych aby wywozić extra regnum nie pozwolono w czem IMcie pp. starostowie pograniczni i IMć p. podskarbi attendere powinni, także strony mynnice lwowskiej inquirent, gdzie się czerwone złote tam robione podziały. 32. Wielką przez to ponosimy aggrawacyą, że contra praescriptum konstytucyej anni millesimi sexcentesimi trigesimi quinti, w konsystorzach w sprawach nie należytych, nobilitatem aggrawują, zaczem starać się będą IMcie pp. posłowie, aby konstytucye pomienionego roku reasumowane były. Znosić się przytem będą z IMciami księżą biskupami, aby officiantow szlachty podawali; na prelatury b) także i probostwa tak w dobrach ziemskich jako i J. kr. Mci, aby szlachta albo personae promotae podawane były. A że religiosi protestacyami niesłusznemi kryminalnemi nobilitatem zwykli aggravare, starać się będą IMć pp. posłowie, aby takowych protestacyej sądy ziemskie ani urzędy grodzkie sine scitu et consensu loci ordinariorum nie przyjmowali, co aby było lege cautum efficient. IMcie też księża biskupi nie wprzód praebebunt consensum, aż wprzód reli-

a) P. insze. b) S. kollatury.

giosus protestans lege cavebit, że in casu succubitionis paenae talionis w konsystorzu sine exceptione iurisdictionis odpowiadać będzie. Więc aby i jurystowie a promotione spraw niesłusznych arceantur, in quantum którego pryncypał osoba duchowna succubuerit paenae talionis, ma ta paena etiam jurystę okrywać. Konstytucye także o testamentach aby były reasumowane. 33. Cudzoziemcom aby nie wydawane były obersztersiwa, ale nobilibus bene possessionatis praecavebunt IMcie pp. posłowie. 34. Ad praesidium także Lwowa aby był destinowany szlachcic terrigena województwa ruskiego, albo też żeby to praesidium z zamku lwowskiego sprowadzone było. 35. Cudzoziemców także aby do żadnych poselstw do pp. cudzoziemskich nie zażywano, ale tylko szlachtę polską rzeczy wiadomą. Po zmarłych też cudzoziemcach, którzy sukcessora w Polsce nie mają, aby zasługi w skarbie zostawały. 36. Kryminały wojskowe aby na przyszłej komisyej sądzone były praecavebunt pp. posłowie, także i to lege cavebunt, aby IMcie pp. hetmani ciągnieniem wytknienia chorągwiom nie pozwalali. 37. Iż homicidia zagęściły się, starać się będą IMci pp. posłowie, aby sprawy homicidiorum w trybunałach ante omnes alias causas ex speciali regestro sądzone były i to aby prawem naznaczono było, pod które prawo aby vindicatio homicidii tyrannici nieboszczyka IMci p. Bełchackiego podczaszego wieluńskiego, o którem całej ziemi przemyskiej constat, podpadało praecavebunt. 38. Konstytucye o zamknięciu exekucyej w województwie ruskiem aby były reassumowane procurabunt IMcie pp. posłowie. 39. Starostowie pograniczni, aby sub amissione starostw w starostwach swych residowali lege nova cavendum. 40. A że też na jeden urząd z kancelaryi koronnej po kilka przywilejów wychodzi, aby temu pp. posłowie obviare mogli invigilabunt. 41. Nowe także urzędy po partykularnych powiatach pootrzymywane aby zmienione były, także i p. Hadziewicz,[1]) aby się tytułem łowiectwa przemyskiego nie szczycił, ponieważ według prawa zażywać go nie może instabunt IMcie pp. posłowie. 42. Konstytucya sejmu przeszłego o starostwie przemyskiem napisana, iż różnemi protestacyami impugnatur, a przytem w niebytności posłów naszych cum praeiudicio obywatelów stanęła, albo raczej wpisana jest, cassationem jej omnino IMcie pp. posłowie urgebunt. 43. Konstytucye o zbiegłe chłopy województwa wołyńskiego i inszych województw, aby na nasze województwo były reasumowane starać się będą IMci pp. posłowie, zachowawszy forum ziemskie. 44. Kwartę z dóbr spustoszałych per annos hostilitatis niektórzy obywatele nasi coacti wypłacać musieli, aby to im w teraźniejsze lata potrącono w skarbie było providebunt. 45. Srebra także kościelne aby rekompensowane kościołom były procurabunt. 46. Wielka się przez to ludziom oppressya dzieje, że na sejmach IMć pp. referendarze dekreta non ex scripto ferują, aby około tego strictior lex stanęłą, starać się będą IMcie pp. posłowie nasi. A tamże zaraz upomnią się in facie reipublicaea by dekret, który stanął na sejmie przeszłym między IMcią p. starostą przemyskim a IMcią p. stolnikiem bracławskim taki był wydany, jaki od króla IMci jest ferowany. 47. Fortyfikacya miasta Lwowa, na której Rzptej siła należy, aby była skończona i pieniądze, które do tej fortyfikacyej należą, aby na przyszły sejmik relacyjny były komportowane ostrzegą IMcie pp. posłowie. A iż też miasto Lwów optime de republica meruit, praecavebunt IMcie pp. posłowie, aby tego miasta skład albo depositorium wszelakich towarów było in integro zachowane według praw i przywilejów tegoż miasta. Nadto że dług na komisyej lwowskiej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni z tego miasta zaciągniony obrócił się na zapłatę wojsku, aby im ten dług zapłacony, albo też żeby go sobie z ceł ruskich dawnych wyciągnąć mogli, gdy się da Bóg wojsku stanie satisfakcya. Którzy też podatki akcyzy albo czopowego administrowali w ziemi lwowskiej a juramentów nie uczynili, aby na przyszłym sejmiku relacyjnym jurament wykonali i uczyniwszy rachunek pieniądze oddali obligatos w tem mieć chcemy, alias aby instygator lwowski ziemie naszej contra delinquentes czynił deklarujemy. 48. Praesidium ziemie sanockiej aby per legem warowane było procurabunt IMcie pp. posłowie. 49. Ponieważ się to dzieje z wielką oppressyą stanu szlacheckiego, że ludzie ku-

[1]) Hadziejowicz P.

pieccy, nie traktując nigdy wojennej usługi nietylko do klejnotu szlacheckiego snadno bywają przypuszczeni, ale też znaczne im dobra rzptej conferuntur, jako to contigit p. Teodozemu Tomkiewiczowi Paparze i Nazarakiemu, starać się o to będą IMcie pp. posłowie nasi, aby ci zwyż pomienieni ludzie, jeżeli chcą uti titulo nobilitatis et privilegiis eiusdem gaudere, dali na zapłatę wojsku po trzydziestu tysięcy zł. a dobra alienowane do dispozycyej J. kr. Mci aby się wróciły. **50.** Żydom aby wolno wszędzie po miastach mieszkać in quantum iura civitatum non extant in contrarium, co się ma i o Krosnie rozumieć. **51.** Jeżeli przyjdzie do uchwały podatków na pogłówne chrześciańskie, IMć pp. posłowie nasi nie pozwolą. **52.** Experyencyą samą dochodzimy[a] tego, że województwo krakowskie multum gratulatur sibi, iż in metropoli sua w Krakowie ma akademią, w której omnibus scientiis iuventutem suam cale instruere może, czego że ob distantiam loci nasze województwo mieć nie może, tedy gratissimo animo a patribus Societatis collegium lwowskiego przyjmujemy to, że nam ultro offerunt augmenta maiora studiorum et erectionem academiae we Lwowie. A przeto jako bonam et successoribus nostris proficuam rem aby IMcie pp. posłowie nasi promowowali to zlecamy, a jeśliby huic bono publico zachodziły jakie kontradykcye, czego nie rozumiemy, tedy indemnitatem akademiej lwowskiej tuebuntur IMcie pp. posłowie nasi. **53.** Klasztor OO. Karmelitów Bosych iż miastu Lwowu in casu nieprzyjacielskich inkurzyi wielkie przynosi periculum, instabunt do J. kr. IMci pp. posłowie, aby ten klasztor do fortyfikacyej Lwowa inkorporowany był, na co tenże koszt, który na fortyfikacyę Lwowa ordynowany, ma być spendowany. Toż się ma i o inszych klasztorach rozumieć, które do miasta przyłączone iuxta regularem fortificationem być mogą. **54.** Sprawa władyctwa przemyskiego aby na sejmie według prawa i konstytucyej uspokojona była starać się będą enixe IMcie pp. posłowie. **55.** Iż w niebytności posłów województwa naszego majętność Perehińsk, którą sobie IMć O. władyka lwowski do władyctwa swego pretenduje, przez konstytucyę za królewszczyznę deklarowana jest, a między stronami ratione competentiae iuris sprawa dependent in aresto, tedy starać się mają IMcie pp. posłowie nasi, aby ta sprawa non obstante constitutione ea sądzoną była. **56.** Monaster św. Onufrego Pustelnika i zakonnicy reguły św. Bazylego w nim zostający, lubo na tenże monaster i wszelakiej do niego przynależności mają J. kr. Mci na to konsenz wyrażony i prawo, aby jednak toż prawo i konsenz monasterowi przerzeczonemu służące per constitutionem na przyszłym sejmie aprobowane było instabunt IMcie pp. posłowie. **57.** Będą się przytem starać IMcie pp. posłowie nasi, aby lege publica było warowane po wszystkich województwach, żeby IMcie pp. posłowie sejmowi na sejmikach, na których ich do poselstwa sejmowego obierają, zaraz przysięgali, jako się o to nie starali, jako prywaty żadnej ani swojej ani cudzej ultra commisum promowować nie będą i korupcyej żadnych brać nie mają, a posłem też nie mógł być, aż na czwarty sejm, około czego aby prawo wymogli obligujemy ich ad id procurandum, fide, honore et conscientia. **58.** Księcia IMci Wiśniowieckiego IMci p. wojewody bełzkiego jakie są zasługi nietylko ojczyźnie naszej ale i postronym narodom dobrze są wiadome, który na usłudze Rzptej z młodości koszt wielki ważąc, zdrowia swego nie żałował, stawając przy kożdej okazyej cum gloria nominis sui, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby szkodę, która się stała przez obóz Rzptej podczas Zbaraskiej expedycyej a ex consensu reipublicae na sejmie brzeskim przez IMciow pp. rewizorów jest likwidowana księciu IMci mogło się quocumque medio nagrodzić od Rzptej. **59.** Wielkie merita i sławne ad omnem posteritatem dzieła książęcia IMci ś. p. wojewody ruskiego muszą in pectoribus civium iugem excitare memoriam et ad omnem grati animi testificationem przezacnemu jego potomkowi przywodzić, zaczem zlecamy to IMciom pp. posłom, aby ineant modos cum republica, jakoby książe IMć Michał effective regalem et liberalem munficientiam J. kr. Mci mógł uznać. **60.** Znaczne zostały w skarbie Rzptej zasługi JW IMci p. Grodzickiego kasztelana kamienieckiego viri de republica optime meriti, który w usługach wojennych i sam zdrowie swoje po-

a) dowodzimy P.

łożył i potem sukcessor jego IMć p. Wierzchowski[a]) tę służbę jego kontinuując pod Cudnowem occubuit, aby tych zasług habeatur ratio i żeby sukcessorowie równo z drugiem wojskiem otrzymali zapłatę nieodwłoczną instabunt IMć pp. posłowie. 61. Zasługi także IMci p. Andrzeja Morawca[b]) kapitana J. kr. Mci regimentu IMci p. Butlera, który zginął pod Buszą, aby sukcessorom według likwidacyej komissyej lwowskiej zapłacone były instabunt IMć pp. posłowie. 62. Zasługi takie IMci p. Mikołaja Ożgi, który nosząc chorągiew Wgo IMci p. Wallerata pod Buszą[c]) in lecto honoris caput suum deposuit, aby były successorom oddane i suma dwoch tysięcy pięciuset zł. już likwidowana, aby onym była oddana starać się będą IMcie pp. posłowie. 63. Wniosą też instancye za IMcią p. Karczowskim łowczym chełmskim rotmistrzem J. kr. Mci, aby mu suma tysiąc pięciuset zł. była z skarbu Rzptej zapłacona, którą on miał na legacyą krymską naznaczoną. 64. Starać się przytem będą IMć pp. posłowie aby per legem publicam approbationem komisyej taxacyej drozdowskiej vigore constitutionis regni i decreto J. kr. Mci expediowaną otrzymali. 65. Także przywilej IMci p. Walentemu Fredrowi na dobra panów Zgórskich iure caduco konferowany aby per legem publicam był approbowany instabunt IMcie pp. posłowie nasi, legitimis partium defensis salvis praecustoditis. 66. Wniosą też instancyę za IMcią p. Mikołajem Waczowskim[d]) żołnierzem zasłużonym, aby był praerogativa nobilitatri kondekorowany. Także IMć p. Linhacz[e]) obersztleytmant IMci p. pisarza polnego koronnego promeruit to dawno służąc w wojnie intra regnum, aby mu był indigenat konferowany, zaczem ciż IMcie pp. posłowie starać się mają. 67. Że wielkie poniósł krzywdy IMć p. Hrehory Komarnicki i najazdy od poddanych Rakocego komesa Władysława i poddanych państwa Munkaczoskiego a sprawiedliwości żadnym sposobem otrzymać nie może, lubo tak od J. kr. Mci jako sejmiku naszego wisinskiego i od IMciów pp. hetmanów listy przyczynne niepojednokroć do tamtego państwa węgierskiego wyprawował, zaczem inibunt IMcie pp. posłowie na sejmie media, jakoby ten szlachcic w wielkiej krzywdzie swojej bez sprawiedliwości nie został. 68. A na ostatek starać się mają IMcie pp. posłowie o to, aby konstytucye drukowane na przyszły sejmik relacyjny z sobą przynieśli. Aby też skarb do ziemi lwowskiej żadnych sobie retent nie pretendował contra quietationem anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni efficient. 69. Te tedy punkta zgodnie z sobą namówiwszy, aby od IMciów pp. posłów naszych na sejmie były committimus a tę instrukcyę IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodu podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku dnia dwudziestego trzeciego Februarii roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego wtórego. Maciej Stanisław Ustrzycki z Unihowa podsędek sanocki, podstarości grodzki przemyski marszałek sejmiku wiszninskiego ziem ruskich.

Castr. San. Rel. 174 p. 150—165; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 22 p. 2447—2461*; *Castr. Prem. Rel. 393 p. 319—432.*

185.

Wisnia, 22. maja 1662.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relacyjny pro die 22. Maii do Wisnie zgromadzeni[1]) wiadomo czynimy komu to wiedzieć będzie należało. Z niemałym żalem każdego niemal relacyjnego sejmiku naszego ingemiscere musimy, kiedy praeter morem debitum szkodliwym wolności naszych przykładem z kancelaryej J. kr. Mci p. n. m. drukowane nas konstytucye niedochodzą, tak iż z samej

---

a) P. Wierzchowski. b) Punkt 61 w P. brakuje. c) P. Ochmatowem. d) P. Watowskim. e) P. Kunz.
[1]) Vol. l. IV. 877.

tylko ustnej IMciów pp. posłów relacyej informować się a najpewniej o samych prawie tylko podatkach musimy, jako to i na tym sejmiku uznawamy po sejmie aż trzeciej niedziele złożonym, w którym czasie nietylko instruktarz na podatki do druku mógł być podany, ale by i największe volumen konstytucyej przedrukowano, na które IMć pp. posłowie po sejmowej konkluzyej cały tydzień oczekiwali. Jako my tedy wyprawując na sejm IMciów pp. posłów fide fraterna obowiązali, tak po IMciach (pro fundamento sejmiku tego zakładając) to mieć chcemy, aby jeśliby co nocivum libertatibus i ojczyźnie contra mentem, na coby communis consensus sejmu nie stanął, wynikać miało, aby ad requisitionem każdego obywatela IMć pp. posłowie w swoim powiecie albo ziemi protestacyą i choćby też i requisiti nie byli, widząc co contrarium w konstytucyach, pro fide eadem uczynić powinni byli. My zaś sami zabiegając takiemu szkodliwemu zwyczajowi protestamur przed Bogiem, że na potem bez drukowanych konstytucyej na żadne sejmikowe sancita i podatki na sejmikach naszych nie będziem pozwalać, pókiby certitudo do całej sejmowej transakcyej autentycznym drukowana na oczy nie była widziana[a]. 2. Lubo tedy ad praesens konkluzyej sejmowej nie widzimy i żadnego autentyku nie mamy, niechcąc tak gwałtownym ojczyzny naszej deesse potrzebom, od tak wielkiego żołnierskiego chcąc się i Rzptą uwolnić ciężaru, lubo to wojsko J. kr. Mci i Rzptej w związku zostające przez IMciów pp. posłów swoich in medio nostri deklarowali się, iż w niczem sejmową nie kontentując się namową podatki na zapłatę wojsku i uwolnienie się od tego ciężaru z uciążeniem niesłychnem et praeter morem gentis liberae na się zaciągnione pro hac vice tylko akceptujemy, które wedle instruktarza i niżej opisanym sposobem IMcie pp. exaktorowie wybierać i w wybieraniu i oddawaniu sprawować się będą powinni. 3. A naprzód ziemia lwowska takowym sposobem płaci 15 poborów sine abiuratis na pierwszą ratę już do pp. poborców wydała poborów numero 29 cum abiuratis, które są gotowe 10.000 tj. siedm od skarbu winnych z tejże ziemie na artyleryą, 3.000 u IMci p. pisarza polnego koronnego. U IMci p. szafarza 37.000, lubo więcej wziął od ziemie nad 50.000, ale że cztery pobory cum abiuratis i względem dóbr królewskich plus minus 6.000 zapłacił a de reliquo salva actio z IMcią ad instantiam instigatoris zachowuje się. WJ. Mć pan sanocki oddać ma względem dawnego laudum respectu czopowego z ziemie lwowskiej i zydaczowskiej przychodzącego 10.000 zł. p. do rąk IMci p. Swierskiego podczaszego czerniechowskiego ziemie lwowskiej poborcy, do których wzwyż mianowanych sum dla prędszego wojska ujęcia subsidium przez konstytucyę sejmu przeszłego za zgodą stanów uchwalone i postanowione ma być realiter nemine excepto cuiuscumque status wydane. Lecz że w samym Lwowie, wreszcie i na przedmieściach ich różnego stanu ludzie się znajdują, co się tknie duchownych IMć ksiądz arcybiskup lwowski przez księdza deputata z urzędem miejskim religiej katolickiej mają to popisać; także IMć ks. władyka do tychże ma przydać swego jednego duchownego i według instruktarza się sprawić, do którego IMć p. wyborcę WJMć p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego w ziemi lwowskiej a IMć p. Alexandra Drugomira w ziemi zydaczowskiej naznaczamy, stosując się do instruktarza z sejmu podanego, wybieranie we czwartek po świątkach blisko przyszłych począć a dziewiątego dnia Julii skończyć będzie powinien. A że druga rata przychodzi circa conclusionem komissyej, tedy postanawiamy poborów dziesięć sine abiuratis. Które wybieranie die prima Julii poczynać a trwać ad diem 15 Augusti ma. Do których wybierania IMci p. Swierskiego podczaszego czerniechowskiego w ziemi lwowskiej i zydaczowskiej naznaczamy i z których to poborów wtóra rata płacić się będzie. A cokolwiek się najdzie sum nad należytą zapłatę wojsku, pieniądze te do dyspozycyej sejmikowej przy IMciach pp. exaktorach zostawać powinny. Którzy więcej nie powinni brać tylko grosz od złotego. O trzeciej racie i o podymnem namowa na sejmiku przyszłym electionis deputati. Sądy skarbowe we Lwowie w poniedziałek po św. Janie do sądu ziemskiego grodzkiego lwowskiego naznaczamy, do których sądów deputowaliśmy IMci p. stolnika podolskiego, IMć p. pod-

a) P. wywiedziona.

stolego zydaczowskiego, IMć p. wojskiego lwowskiego, IMć p. podczaszego lwowskiego, na których wszyscy retentores quarumvis contributionum et summarum respondere sine quavis citatione tenebuntur. Exemtio lubo in causis privatorum potrzebna, in causis fisci vel maxime desideratur. Przeto serio obligamus IMciów pp. officiales grodzkich seu eorum vicesgerentes, aby sine omni mora ad instantiam instigatoris et exactoris generosi Iacobi Dębiński, któremu to panu instigatorowi lubo się było w przeszłym laudum pozwoliło zł. 300, ale że nie wybrał retent, tedy go to salarium nie doszło, teraz onemu naznaczamy zł. 400, który sub paena contra officiales et solutione de suo urzędowi dosyć czynić i kalkulacyą cum summa exacta oddać powinien, executionem finalem et indilatam sub paenis in legibus descriptis czynili, a jeśliby jakie inpedimenta obstarent, tedy wolno będzie kogo innego na miejsce pomienionego IMci p. Dębińskiego na sądach skarbowych lwowskich obrać za instygatora, ordynując oraz IMciów pp. deputatom do sądu ad instar trybunału radomskiego ordynowanym salarium per fl. 200. 4. Fortyfikacya miasta Lwowa in suo esse ma zostawać i pieniądze według konstytucyej ordynowane do rąk IMciów pp. komisarzów oddane być mają. A iż IMć pan sanocki powinien był na fortyfikacyę miasta Lwowa wnieść był 10.000 zł. z czopowego, jednak, że pretenduje sobie szkodę i prepedicyą w wybieraniu onego, tedy powinien będzie z tych 10.000, pięć tysięcy pro die zaraz ultima Maii do rąk któregokolwiek z IMciów pp. komisarzów do fortyfikacyej miasta naznaczonych. A ostatek sumy przy IMci ma zostać, póki defalkata od sądów skarbowych ziemie naszej, in quantum by się pokazała, nie będzie uznana. A praesidium zamku wysokiego według konstytucyej teraźniejszego sejmu żeby więcej oppressyej ludziom ubogim nie czyniono, ma być odmienione, o czem osobne pisanie do JW. IMci p. wojewody krakowskiego hetmana w. koronnego dirigujemy. Którego praesidium iż IMć p. starosta lwowski komendantem jest naznaczony, tedy dla lepszej jego dyscypliny i porządku powinien IMć obecnie we Lwowie zostawać. 5. Mając respekt na IMć p. Wojciecha Zaleyskiego zniesionego przez obóz wojskowy objecuje ziemia lwowska zł. sto na poratowanie jego z retent. Takowyż respekt mając na expensa IMć p. Świrskiego podczaszego czernichowskiego poborcę lwowskiego taż ziemia z retent dawnych poborów, które on wybierał sumę zł. 500 pozwala sobie wybrać i wziąść. 6. Mieszczanie także szczerzeccy ponieważ zniesieni cale od wojska, wejrzawszy w słuszność samą, onych ex inquisitione sąd skarbowy lwowski takową desolacyę onych względem zatrzymanych przeszłych podatków uznać ma i respekt mieć na nich. Te jednak podatki z przeszłego blisko sejmu oddawać i wydawać będą powinni. 7. Żydzi zaś lwowscy iż im wielkie od skarbu dzieją się praeiudicia, że za drugich Żydów po różnych miasteczkach mieszkających bywają często pociągani i uciążani i aby na potem tej aggrawacyej nie ponosili i to tylko co na nich przyjdzie oddawali warujemy. 8. Ziemia zaś przemyska na pierwszą ratę dwudziestu poborów sine abiuratis na teraźniejszym sejmie pozwolonych, które według simple od skarbu na komisiej w r. 1659 likwidowanej na zł. 11.471 gr. 10 pien. 15 przyjętej, ponieważ z pierwszej simple decessit per legem co już przyjęto zł. 1090 gr. 20, wynoszą sumę 229.426 gr. 26. Iż się ukazuje u IMciów pp. exaktorów gdy dobierać będą przyszłych poborów 50 sine abiuratis pozwolonych wedle abiurat anni 1658 sądem skarbowym przemyskim przyjętych i przed zaczęciem tego sądu uczynionych jako jest sejmiku teraźniejszego unanimis consensus i o czem IMcie pp. poborcy uniwersałami swymi retentores obwieścić i contra refragarios iure agere mają (wyjąwszy IM. panny Zakonu jarosławskiego, którym przeszły sejmik wedle abiurat anni 1660 takowe pobory wydawać pozwolił) reducendo simplę do piąciu tysięcy zł. jako u IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego z wybierania 20 poborów sumę zł. 100.000; u IMci p. Stefana Winnickiego z piętnastu poborów zł. 75.000; u IMć p. Pakosza, który dobierając tych poborów 50 cum abiuratis wybierać ma 15 poborów cum abiuratis wedle tegoż roku 1658 abiurat praestito iuramento w grodzie a die 10 Junii ad diem 17 Julii anni praesentis, a to supposito, że już deklaracya, po którą posłaliśmy do króla IMci ante 10 Junii przyjdzie. Jeśliby też nie przyszła jeszcze do tej deklaracyej exakcya tych poborów dopiero zaczynać się ma. Która to suma wszystka przez tychże IMciów

pp. poborców trzech modo infrascipto collecta ma wynosić na 250.000 zł. Z tej sumy IMcie pp. exaktorowie na samą zapłatę wojsku na komisyę lwowską sumę wyż mianowaną 20 poborów sine abiuratis na sejmie pozwolonych korespondującą, to jest sumę zł. 229.426 gr. 26 wnieść powinni będą. Na drugą ratę 10 poborów sine abiuratis na sejmie pozwolonych, która wynosi zł. 114.713 gr. 18, iż z tej sumy 250.000 zostanie sumy u IMciów pp. poborów mianowanych zł. 20.562 gr. 4, tę sumę pro secunda ratha in Octobri na zapłatę wojsku wnieść obligantur. A iż do tejże wtórej raty niedostawa sumy zł. 94.146 gr. 14, tę suplendo postanawiamy na wypłacenie onej także reducendo simplam do 5.000 zł. albo coby się ukazało więcej abiurat tegoż roku 1658 poborów 20 cum abiuratis. **9**. Do których wybierania obieramy poborcę IMć p. Stefana Rogozińskiego, który praevio iuramento w grodzie super exactionem a die 15 Septembris ad diem primam Octobris takowe pobory wybierać ma i wybieraną sumę zł. 94.146 gr. 14 na samą zapłatę wojska względem tej wtórej raty oddać powinien, a co się z tych dwudziestu poborów u IMciów zostanie nad 5.853 zł. 16 gr. na trzecią ratę wnieść powinien będzie. Na którą ratę iż IMć p. Szeptycki przeszły poborca z exakcyej swojej wniósł do skarbu sumę zł. 19.189 gr. 26 pieniędzy 4, także IMć p. Witkowski względem szlacheckich, duchownych i królewskich dóbr łanowszczyzny na prowiant pozwolonej i w podatki rzptej do przyjęcia asekurowanej wniósł do skarbu zł. 32.723 gr. 20, te sumy wyżej mianowane pro persolutis względem trzeciej raty aby przyjęte były ciż IMcie pp. exaktorowie onych na komisyej przyszłej za powagą i promocyą IMciów pp. komisarzów naszych starać się będą. A iż nad te sumy mianowane do trzeciej raty należącej nie dostawa jeszcze circiter sumy zł. 56.946 gr. 23 pieniędzy 4, tedy tej sumy, której niedostało na przyszłym da Bóg sejmiku deputackim supplement postanowienie i ordynacya namówiona być ma. **10**. Tamże zaraz na tym sejmiku electionis deputata czopowe przemyskie, którego expiracya już bliska, plus offerenti, któżkolwiek się z obywatelów osiadły ozwie, puszczone być ma. A ten podatek czopowego nie ma być na nic inszego obracany tylko na zapłatę wojsku a supplement podatków na teraźniejszym sejmie pozwolonych interim aby miasto post expirationem arendy wedle prawa tenże podatek czopowego wybierali i temu komu ten podatek puszczony będzie z regestrami i pieniądzmi oddawali praesenti laudo napominamy, o czem, aby IMć p. marszałek nasz uniwersały swoje do miast wydał zlecamy. **11**. Subsidium zaś nowo na sejmie do pierwszej raty postanowione tak jako w instruktarzu do grodu podanym opisane jest od osób w nim duchownych i świeckich generaliter wszystkich wyrażonych i takiemi kondycyami jako w nim wyrażono wybierane i przez wszystkich sine ulla exceptione wydawane być ma, a to przez IMciów za Sanem IMć p. Aleksander Szeptycki w Przeworsku, między Sanem i Dniestrem IMć p. Walenty Fredro w Przemyślu, za Dniestrem IMć p. Jakób Jaskmanicki w mieście Samborze wybierać mają, którego subsidium praevio iuramento przez IMciów pp. exaktorów w grodzie wybieranie a prima Iulii anni praesentis począć się a trwać ad 20 Iulii ma. Jeśliby też interim jeszcze deklaracya od króla IMci przed tym czasem nie przyszła, mają się z tem wybieraniem do deklaracyej od króla IMci do grodu podanej zatrzymywać. Rejestra zaś exakcyej i retentorów swoich ciż IMcie do grodu podać niemieszkanie po skończeniu oddać powinni będą. **12**. Podymne zaś dwoje cum abiuratis na tymże sejmie pozwolone ma być wydane a die 20 Octobris anni praesentis a trwać ma przez niedziel cztery, do którego wybierania naznaczamy z koła naszego IMci p. Jerzego Grochowskiego łowczego przemyskiego. Które podymne tenże JMć ze wszystkich wsi i miast duchownych, królewskich i dziedzicznych albo ziemskich bez wszelakiej excepcyej praevio iuramento w grodzie wybierać ma. I takowy podatek podymnego obojga wszyscy do rąk jego samego, a nie gdzieindziej według konstytucyej o podymnem oddawać powinni będą. Względem którego podymnego salarium od złotego po groszu pozwalamy. **13**. Ziemia zaś sanocka stosując się do deklaracyej na przeszłym sejmie uczynionej, miasto 50 poborów na sejmiku relacyjnym 1661 uchwalonych cum abiuratis, teraz 35 sine abiuratis na sejmie pozwolonych akceptuje, salva jednak defalcatione eorum, quae per legem decesserunt. Które pobory na raty trzy mają być wybierane i w zapłatę wojsku wypłacone. Naprzód tedy 20 poborów

ma dobierać sine abiuratis IMć p. Aleksander Leszczyński, stosując się w czasie dobierania tych poborów do drugich ziem, interea póki czas dobierania tych 20 poborów nie expiruje, inszych retentów exekucye zostawać mają in suspenso, aby tem spieszniej pomienione 20 poborów sine abiuratis były dopłacone. 14. Druga zaś rata pięć poborów sine abiuratis ma dobierać IMć p. Stanisław Zielinski, poczynając to wybieranie a die 1. Augusti a kończąc ad ultimam eiusdem anni praesentis; to deklarując, iż które dobra wydały 15 poborów cum abiuratis, a te pobory adimpleverunt 5 poborów sine abiuratis, już te dobra od dopłacenia penitus wolne być mają. A jeżeliby też te 15 poborów cum abiuratis przewyższały 5 poborów sine abiuratis, tedy to, quod supra est ma p. poborca każdemu oddać sine omni tergiversatione sub paena bannitionis processu fisci in officio castrensi repetenda. Interea jednak, ponieważ exactia secundae rathae ad Octobrim reiicitur, na sądach przyszłych skarbowych ma tym pieniądzom securitas być obmyślona. 15. Na trzecią ratę na którą miała ta ziemia 15 poborów cum abiuratis wydawać, ponieważ ta ziemia sanocka dawnych poborów i podatków nie małe ma retenta, tedy na sądach przyszłych skarbowych ziemie sanockiej mają te retenta excuti i na podatki tertiae rathae applicari i tam salarium mają obmyśleć IMci panu poborcy. A co zaś niedostanie do 10 poborów sine abiuratis, ma tenże sąd skarbowy sanocki przez uniwersał deklarować, wiele będzie poborów dodawać trzeba, aby adimplerentur 10 poborów na sejmie pozwolonych. Które podatki retentowe i pobory ma IMć p. Samuel Zagorski[a] podwojewodzy sanocki wybierać poczynając a die 1 Octobris anni praesentis a kończąc ultima eiusdem. Którym to wszytkim pp. poborcom po groszu od złotego salarium naznaczamy. 16. A ponieważ rzpta dwoje podymne cum abiuratis uchwaliła, tedy do wybierania onych IMć p. Konstantego Konarskiego[b] obieramy i aby a die prima Octobris począwszy ad diem ultimam eiusdem tę exakcyę kontynuował deklarujemy. A pieniądze wybrane według ordynacyej prawa pospolitego wnieść będzie powinien a to praevio iuramento w grodzie. Przytem do wybierania publicznego podatku subsidii communis IMciów p. Andrzeja i Piotra Polańskich z ziemie sanockiej obieramy, którzy eodem modo, jako w ziemi lwowskiej i przemyskiej ten podatek wybierać, oddawać i sprawować się powinien będzie. Także do wybierania pogłównego od Żydów w ziemi sanockiej praevio iuramento wedle instruktarza IMci p. Samuela Zagorskiego podwojewodzego ziemie sanockiej, które oddać powinien do rąk IMciów pp. Polańskich exactorów communis subsidii także i drudzy IchMcie pp. podwojewodzowie w ziemiach naszych. 17. Sądy skarbowe ziemie sanockiej reasumujemy, które mają się począć a die tertia Julii, do których sądów obieramy do sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego sanockiego WJ. Mci p. Stefana Bala podkomorzego sanockiego, IMciów pp. Alexandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego, Wacława Brzeskiego komornika granicznego sanockiego, Melchiora Grodkowskiego, Tomasza Leszczyńskiego, Piotra Krasuskiego[c], Piotra Polańskiego, którzy zjechawszy do Sanoka i uczyniwszy (którzy przed tem nie czynili) przysięgę, te sądy odprawować i wszelakie retenta examinować i sądzić mają. A na tych sądach wszytkim retentorom peremptorium naznaczamy terminum, gdzie też IMć p. Stanisław Cebrowski wojski stryjski instygator ziemie sanockiej dla poparcia spraw comparere powinien, za co tamże onemu na tych sądach salarium obmyśleć mają. Dekreta zaś tych sądów jako prawem pospolitem approbowane ma IMć p. starosta sanocki i urząd jego do exekucyej przywodzić sub paenis legibus regni descriptis. Tamże na tychże sądach salarium z retent albo z czopowego przeszłego IMcie pp. praesentes po zł. sto mieć będą. A że retenta nieboszczyka p. Pobidzińskiego dotąd nie są wybrane, tedy te retenta jako i insze wszytkie mają per executionem być wyciągnione post expirationem temporis exakcyej IMci p. Leszczyńskiego, według deklaracyej sądu skarbowego. Względem zaś biskupstwa przemyskiego w którem niemałe są retenta, ponieważ te retenta na zaszczyt poborów dawniejszych mają być oddane non obstantibus relationibus ad cassandam powinny być wyciągnione. Wszakże też łanową kontrybucyą in vim pospolitego ruszenia uchwaloną i insze

a) P. Zagurski. b) Krasuskiego P. c) P. Krasowskiego.

dobra duchowne nie wydały, mają te dobra duchowne biskupstwa przemyskiego do wypłacenia tych podatków łanowych być wolne, pobory jednak na chorągiew nieboszczyka IMci p. Wapowwskiego z tych dóbr mają być wydane. 18. Względem zaś akcyzy ante ordinationem reipublicae, ponieważ z Brzozowa na potrzebę rzptej na praesidium miasta Jaślisk wydano zł. 700 przez ręce IMci księdza p. Zmijowskiego proboszcza wisninskiego, które pieniądze w skarbie Rzptej mają być przyjęte i assekuracyą od skarbu rzptej ma IMć ksiądz Żmijowski in rem ziemie sanockiej efficere, już ab iterata solutione tych zł. 700 miasto Brzozow ma być wolne, respectu residui toż miasto na sądach skarbowych respondebit. 19. Strony exakcyej prowiantowej in anno 1660 uchwalonej ponieważ pułk IMci p. Łączyńskiego z więźniami moskiewskimi w ziemie sanockiej z dóbr królewskich i duchownych sustentabatur ad iteratam tego powiatu z tych dóbr duchownych i królewskich extraditionem ta ziemia non tenetur. Jednak IMcie pp. possessorowie powinni oddać dokumenta IMci p. Piotrowi Krassowskiemu tych prowiantow egzaktorowi, aby one w skarbie produkował. 20. Z dóbr zaś dziedzicznych iż tych prowiantów rzpta nie uchwaliła i ziemia sanocka do wypłacenia onych ex bonis terrestribus non tenetur, i owszem, którzy z dóbr dziedzicznych wydali te prowianty, powinien IMć p. Krassowski każdemu oddać ex nunc te pieniądze sub paena bannitionis in officio castrensi processu fisci repetenda. A że koszt wielki IMć p. Krassowski łożył na dwóch komisyach i sądach skarbowych, tedy na radach skarbowych ma być IMci salarium obmyślone. Względem zaś wydanych 300 zł., które IMć p. Krasowski wydał na chorągiew kozacką IMci p. marszałka w. koronnego, ma na przyszłej komissyej te zł. 300 skarbowi deducere, aby ziemi sanockiej były potrącone a potem zaś tych zł. 300 aby były obywatelom nagrodzone ma sąd skarbowy obmyśleć rekompenzę. 21. Względem praesidium ziemie sanockiej, ponieważ IMć p. starosta sanocki na przeszłym sejmiku sanockim ofiarował się suo praesidio ziemię naszę sanocką zaszczycać, co jako animo gratissimo ziemia nasza sanocka przyjmuje, tak też directio istius praesidii IMci p. staroście sanockiemu subicitur, non derogando laudo na przeszłym sejmiku o skarbowych sądach sanockich sancito et non derogando directioni WP. podkomorzemu ziemie sanockiej ibidem concessae. A żeby in eo praesidio jako najgruntowniej ziemie też ab insultibus sceleratorum firmare mogła, reassumuje też ziemia laudum przeszłe na sądach skarbowych uchwalone i wyprawę z majętności pozwala. Rotmistrzów zaś na sądach przyszłych skarbowych obiorą i dispozycyą istius praesidii uczynią, tak jednak, aby pp. rotmistrze iurisdictioni IMci p. starosty subsint a pojmani przez praesidium malefici in officio castrensi lubo civili sanocensi sądzeni byli i karani. A ktoby hajduka nie stawił requisitus, ma IMć p. Cebrowski wojski stryjski instigator ziemie tej do grodu tamecznego pozwać. Te jednak praesidium ma trwać tylko a prima Septembris ad ultimam Novembris anni praesentis. 22. A ponieważ tych podatków wszytkich jako i całego sejmu konkluzyej nie możemy mieć autenticam certitudinem, także i wojsko deklaruje się tu w kole naszem przez IMciów pp. posłów swoich, że jeszcze nie ukontentowani z sejmu być mają, nie powinni będą IMć pp. exaktorowie nasi, tak ci co do wybierania pro prima ratha naznaczeni są podatków wybierać, ani ci co pieniądze gotowe mają onych nigdzie wydawać, póki rzetelna od króla IMci p. n. m. nie przyjdzie deklaracya, po którą posłać zleciliśmy IMci p. marszałkowi naszemu, abyśmy (tak o tych podatkach zwłaszcza nowego subsidium, jeśli go insze stany wszytkie wydawać bez wszelkiej excepcyej jako jest w instruktarzu opisano będą) i co będzie za dalszą wojska intencyą i w tem rozróżnieniu uspokojenie, przez respons albo reskrypt od króla IMci p. n. m. biorąc z inszych województw miarę informowani byli. 23. Tym czasem jednak wszytkie na sejmie deklarowane podatki sposobem opisanym przez nas postanowione i pozwolone aby w każdej ziemie ex nunc gotowane i zbierane były. Każdy p. dzierzawca i jakikolwiek tenutarius dobr J. kr. Mci, duchownych, ziemskich, miejskich i wszytkich generaliter inszych, także urzędy i starszyzna z osoby swojej i z tych osób, których pod sobą mają, dozierać pilno mają. 24. Więc aby tego podatku novi subsidii osoby różne mianowicie luźne i mendicantes, którzyby validi byli nie zmykali, urzędy miejskie w miastach to uznawać będą powinni.

A na rewizyą i komput wsi albo miasteczka urzędnik i pop super revisionem przysięgać mają, o czem szerzej instruktarz opiewa, który z laudum naszem do grodów podany być ma. Które subsidium IMć pp. podwojewodzowie w ziemiach albo powiatach swoich od Żydów wybierać mają i do rąk exaktora z tejże ziemie wydawać ante tempus solutionis praefixum. 25. Warują to sobie ziemie wszytkie trzy, aby juramenta, którym lat cztery minęło, już nie były przyjmowane, chybaby świeżym juramentem ad acta potwierdzone były, których juramentów IMcie pp. poborcy diligentem inquisitionem czynić mają. 26. Cło nowe i wodne iż uciążeniem nietylko stanu szlacheckiego i ludzi ubogich et nullo reipublicae fructu sine consensu ordinum i naszych posłów irrepsit (o czem i na teraźniejszym sejmie IMciów pp. posłów naszych protestacya jest, i teraz się tu z nami de invaliditate tej konstytucyej protestują) na różnych miejscach i miastach ziem naszych wybierać się ważą go, aby odtąd tak ciężka na kształt akcyzy prawem kondemnowanej exakcya ustała mieć chcemy, sub paenis na exaktorów w trybunale koronnym albo skarbowym powiatowym którejkolwiek ziemie i przez nas ukrzywdzonego de iniusto theloneo sancitis vindicandis. Ponieważ kwit na teraźniejszym sejmie dwóchniedzielnym inconsveto modo przeciwko prawu JW. IMć p. podskarbi koronny z tak wielu sum otrzymał, lubo to na przeszłym walnym sejmie rachunki praecedere mogły, na którym dla rozerwania sejmiku posłów swoich nie mogliśmy mieć, jakośmy tu oraz z IMciami pp. posłami naszymi zanieśli protestacyę, też aby IMć p. marszałek nasz publico nomine zaniósł protestacyę zleciliśmy. 27. Iż IMć p. Widzowskiemu pisarzowi ziemskiemu lwowskiemu salarium powinne przez komissyą przeszłą naznaczone, któremu dekreta w ziemi swojej jako ziemskiemu urzędnikowi z zwyczaju i prawa pisać należało, w rachunkach na sejmie niesłusznie odjęto, a pro labore sequitur merces, zleciliśmy to pp. posłom naszym na sejm da Bóg przyszły, aby w urzędzie i salarium należytem cale było i list teraz na komisyą napisać imieniem naszem zleciliśmy. 28. A że IMć p. Swierski podczaszy czerniechowski poborca lwowski z komissyej adstrictus wydał 8.000 zł. z pierwszej raty poborów swoich, także i IMć p. Widzowski pisarz i poborca ziemie lwowskiej z poborów 15 zł. 2.000 na to skarb ziemi lwowskiej w teraźniejszych ma przyjąć podatkach. 29. Warują to sobie ziemie wszytkie trzy i upraszają IMciów pp. komisarzów swoich, aby na komissyej przyszłej podatek akcyzy i suma jaka z której ziemia jest wybrana, którą do rąk IMciów pp. komisarzów ci którzy wybierali ten podatek akcyzy autenticis documentis werifikowanej wywieść i oddać powinni będą, sub paenis contra negligentes officiales sancitis et refusione de suo. 30. Także iż powrócone wojsko z pod Mohilowa i Węgier privato motu z dóbr ziemskich wolnych cum aggravatione status equestris stacye, pieniądze inconsveto modo w tych ziemiach trzech wybierali i objecowali to w zapłacie potrącić, mają tego poprzeć tych ziem trzech panowie instygatorowie publico nomine albo i kto zechce ex iniuriatis, aby to co ziemie te i który szlachcic wydał, skarb i komissyą w podatkach i w zapłacie albo w zasługach potrącone było. Także z dóbr króla IMci i duchownych coby nad ustawę hetmańską wojskowi brali, aby im to w zasługi potrącono a ukrzywdzonemu od skarbu powrócono było albo w podatkach przyjęto. 31. Ponieważ IMć p. Walawski poborca ziemie przemyskiej z exakcyej swojej dawnej dotąd się w reszcie zł. 2.000 albo jak przychodzi do skarbu nie uiścił, aby tę resztę jaka się znajduje do skarbu wniósł i kwit otrzymał sub paenis contra exactores retinentes skarbowe pieniądze mieć chcemy. 32. To też sobie warują IMć pp. poborcy przesli ziem naszych, aby orty bicia p. Boratyniego, ponieważ zakaźny uniwersał nierychło do nas oddany w skarbie od nich przyjęte były. 33. Ponieważ IMć p. Gorajski podczaszy chełmski z podatków publicznych exakcyej swojej za asygnacyami sejmikowymi na różne ziemie przemyskiej potrzeby wydał zł. 800, naznacza tę sumę ziemia ta z retent czopowego od IMci p. sędziego przemyskiego aby powrócona przed komisyą była. 34. Więc i IMć p. Aleksander Leszczyński poborca sanocki dał na pewną potrzebę ziemie tej także za asygnacyą sejmikową z publicznych pieniędzy zł. 200, obmyślą IMć pp. sędziowie, aby mu ta suma przez komisyę powrócona była. Iż to constat województwu naszemu, że miasto Lwów in praepeditione arendy czopowego

IMci pana sanockiego privata autoritate czopowe drugie pod pretekstem sztukowego novo exemplo i czego za pierwszych IMciów pp. arendarzów niebywało przez swych exaktorów wybiera, przeto jako ten nowy podatek uchwałą zjazdu teraźniejszego abrogujemy, tak toż miasto obligujemy, aby na sądach lubo ziemskich lubo grodzkich, które się będą odprawowały najpierwszych, rationem z wybranego tegoż czopowego uczynili i poprzysięgli jako wiele wybrali. Pieniądze zaś wybrane do rąk IMci pana sanockiego oddać powinni. A in posterum niewybierać podatku tego ani czynić prepedycyej żadnej pomienionemu IMci p. arendarzowi nie będą powinni i jeśliby się co in contrarium pokazało ad exolutionem arendy zupełnej czopowego wedle contraktu z IMcią panem sanockim uczynionego tenebuntur. 35. Nie mała i to aggrawacya, kiedy urzędy miejskie w ziemiach naszych miar i półmiarków pro libitu suo privatim podwyższają a prawo wyraźne mieć jednakie chce po ziemiach naszych, jako z dawna bywało, nic nie umniejszając ani podwyższając, którýby się tego urząd na potem ważył, albo do starej miary nowych zwyczajnie[a] porównać nie chciał, w grodzkim urzędzie sine appellatione stem grzywien toties quoties byłby impetitus od kogo karany być ma. 36. Wny IMć koniuszy koronny ponieważ znaczną pod Toruń kupę ludzi zwykłą swoją ku ojczyźnie oświadczył ochotę, jako to attestacyą w kole naszem wywiedziono, przez laudum nasze IMcia od tej akcyej, którą dał IMć p. instigator względem nieoddania kontribucyej i niestawienia piechoty na praesidium kamienieckie uwalniamy. 37. Skarzył się w kole naszem IMć p. Gerzy Grochowski łowczy przemyski, obywatel nasz, który za przywilejem króla IMci p. n. m. miejsce sobie należyte i tytuł ten z prawem pospolitem zgadzający się otrzymał, iż p. Hadziewicz tenże tytuł in derogationem tytułu i przywileju IMci p. Grochowskiego vendicat i pisze się łowczym przemyskim, mieć chcemy, aby w kancelaryach naszych takowego tytułu nie dawano mu, ponieważ i sama konstytucya de scartabelis zabrania go. Także iż w powiecie żydaczowskim wiele ich sobie nowych urzędów, które przed tem nie były poupraszali, nie mają sobie takich nowych urzędów uzurpować i na zjazdach naszych miejsc takowych zasiadać. 38. Iż na wielką opresyą stanu swego szlacheckiego skarzyli się pp. Jaworscy szlachta uboższa, na p. Jana Jaworskiego Perkowicza i Bazylego syna jego, że nietylko nieznośne krzywdy violentiae od nich ponoszą, ale że i laudis privatis stanowiąc one privatim w domu onych pro libitu uciążają, zlecamy to IMci p. staroście i urzędowi grodzkiemu przemyskim, aby praevia inquisitione za pozwem od strony albo i samego p. instigatora naszego nie tylko w krzywdy ale i opresyą szlachecką wejrzawszy sine appellatione sprawę tę rozsądzili i winnych iuxta demeritum skarali, którym to pp. Jaworskim od tych drugich pp. Perkowiczów securitatem omnimodam praesenti laudo cavemus i IMci p. starosty protekcyej onych poruczamy a violatores, aby paenis contra convulsores salvi conductus tamże in officio castrensi karani byli, mieć chcemy. 39. Roki ziemskie lwowskie, lubo ich kadencya bliska podczas święta uroczystego przypada, że jednak nie często dochodzą exigit iustitia, aby non obstante solemnitate acta onych były sądzone i odprawowane praesenti laudo mieć chcemy. 40. Miasto Leżajsk supplikowało do nas, iż dla nastania wielkiego powietrza retenta z czopowego i akcyzy dla zmarłych mieszczan ad malam informationem na nich położono, iż to był gniew Boski a nie malicya onych, od reszty tych retent i akcyej p. instygatora uwalniamy; także i miasteczko Radymno słuszny mając wzgląd na ostatnią onych przez ustawiczne przechody i stanowiska żołnierskie ruinę, że retenta akcyzy i czopowego od mieszczan, których dawno nie masz w miasteczku ad malam informationem podane, od tych retent i akcyi od p. instygatora intentowanej praesenti laudo wolnych czynimy. 41. Miasto Wisznia iż także w niwecz zrujnowane w retentach czopowego i akcyzy zostali, iż ta reszta non per temeritatem et dolum stetit, od tych retent aby wolni byli p. instygatorowi naszemu iniungimus. 42. Które to postanowienie i laudum nasze zgodnie na sejmiku namówione i konkludowane aby we wszystkiem trzymane było mieć chcemy i dla większego twierdzenia wiary i wagi one ręką własną przy pieczęci podpisać IMci p.

a) zwyczaj nic P.

marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Dan w Wisni na sejmiku relacyjnym dnia 22. maja roku 1662. Paweł Piotr z Bużenina Mniszek pisarz ziemski przemyski marszałek sejmiku wisninskiego m. p.

Castr. San. Rel. 174 p. 738—757; *Castr. Prem. Rel. 393 p. 1056—1070*; *Fasc. Cop. Rel. Castr. Prem. 22 p. 3149—3162.*

186.

Wisnia, 22 maja 1662.

Sejmik wiszeński kwituje arendarza czopowego w ziemi sanockiej z dwuletniej arendy zapłaconej.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej, sanockiej wiadomo czynimy, iż na sejmiku naszym teraźniejszym relacyjnym wisninskim deduxit w kole naszem IMć p. Stanisław z Unichowa Ustrzycki podsędek sanocki, podstarości przemyski względem arendy czopowego w ziemi sanockiej, którą on przez dwie lecie poczynając a die prima Octobris in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo a kończąc także ad diem primam Octobris in anno praesenti millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo po dwa tysiąca zł. na każdy rok trzymał dosyć uczynił tejże ziemi sanockiej i przerzeczoną arendę dwuletnią cztery tysiące zł. tu realiter wypłacił takim sposobem. Naprzód na funkcyę komisarską, którą on we Lwowie in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono, także in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo odprawował dwanaście set zł. ex vi laudorum onemu przyjęto. Także względem funkcyej teraźniejszej, którą na blisko przyszłej komisyej lwowskiej odprawować będzie sześć set zł. taż ziemia komputuje. A przytem za naznaczeniem sejmikowem zapłacił przerzeczony IMć p. podsędek sanocki IMci p. Hieronimowi Ustrzyckiemu sędziemu ziemie sanockiej respektem niedobranych poborów, które on in anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo primo wybierał tysiąc zł., także koledze jego IMci p. Piotrowi Polańskiemu, który eodem tempore pobory wybierał similiter względem niedobranych poborów za asygnacyą sejmikową zapłacił tysiąc zł., a na ostatek IMci p. Michałowi Balowi w poselstwie do króla IMci od ziemie sanockiej wyprawionemu za deklaracyą sejmikową dał dwieście zł. 2. Zaczem, że wszystką sumę cztery tysiące zł. przerzeczony IMć p. podsędek sanocki wypłacił, dla tegoż onego z potomkami jego z przerzeczonej arendy wiecznemi czasy kwitujemy i uwalniamy a i ten kwit IMci p. marszałkowi koła naszego wydać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku relacyjnym dnia dwudziestego wtórego maja roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego wtórego. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisnińskiego.

Castr. Prem. Rel. 394 p. 563—565.

187.

Wisznia, 22 maja 1662.

Tenże sejmik kwituje Aleksandra Jastkowskiego pisarza grodzkiego przemyskiego, na sejmiku 1658 do exakcyi łanowej na wyprawę piechoty obranego, z uczynionego na sądach skarbowych przemyskich rachunku i potwierdza, że sumę wybraną 13.140 zł. do rąk Andrzeja Maxymiliana Fredry kasztelana lwowskiego oddał.

Fasc. C. Castr. Prem. 22 p. 3241.

188.

Wisnia, 22 maja 1662.

Protest sejmiku wiszeńskiego z powodu kwitu podskarbiego w. k.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relacyjny pro die 22 Maii do Wisni zgromadzeni wiadomo czynimy komu to wiedzieć będzie należało, iż wziąwszy wiadomość z relacyej IMciów pp. posłów naszych o otrzymanym przez JW. IMci p. podskarbiego koronnego na sejmie dwuniedzielnym teraźniejszym extraordynaryjnym przeciw prawu kwicie, który kwit lubo rachunki praecedere na przeszłym walnym sejmie mogli, jednak że nasze województwo dla rozerwanego sejmiku a zatem dla niebytności posłów naszych słusznej perceptorum et expensorum tak wielkich nie mogliśmy mieć rationem i informacyej, ne quid damni respublica patiatur i aby takie na extraordynaryjnym sejmie nie wychodziły kwity czynimy oraz wszyscy z IMciami pp. posłami wszystkich ziem trzech naszymi in conventu praesenti publico solennem protestationem de invaliditate et nullitate tego kwitu i da Bóg na przyszły sejm walny posłom naszym zlecimy, aby in facie reipublicae nullitatem tego kwitu, da Bóg, deklarowali i do czynienia inszego rachunku IMci p. podskarbiego przyprowadzili. 2. Tę tedy protestacyę naszę IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i ad acta publica wszystkich trzech ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku naszym relacyjnym die 22 Maii 1662. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemski przemyski marszałek sejmiku wiszynskiego m. p.

Castr. San. Rel. 174 p. 757—758; *Castr. Prem. Rel. 393 p. 1071—1072.*

189.

Wisnia, 26 czerwca 1662.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo ziem ruskich na sejmik wisniński za uniwersałem J. kr. Mci [1]) pro die vigesima sexta mensis Iunii anno praesenti 1662 zgromadzeni, paternam J. kr. Mci p. n. m. około pieczołowania rzptej curam et sollicitudinem jako za łaską Bożą w ciężkich ledwie zleczonych nieba secundują paroksyzmach, tak u wszystkich ojczyzny naszej stanach toż J. kr. Mci staranie i codzienne fatygi nieporównaną merentur gratitudinem, za którą uniżenie podziękowawszy, ad vota et desideria J. kr. Mci przez IMć p. posła w instrukcyej wyrażone takie laudum stanowimy 2. A naprzód względem miejsca komisyej na zapłatę wojska we Lwowie naznaczamy, ponieważ cała Rzpta wszelkie wziąwszy in trutinam circumstantias sposobniejszego do tego aktu miejsca wynaleść nie mogła, tedy adhaerendo legi publicae J. kr. Mci p. n. m. upraszamy, aby to prawo nienaruszone zostało i na żadne inne miejsce komisya przeniesiona nie była. 3. Co się zaś tyczy sumy w instrukcyej J. kr. Mci mianowanej, lubo z sejmu przedtem et immediate przeszłego świeże sancita tknąć i wydzielać vetant, jednak biorąc salutem populi pro suprema lege, wojsku J. kr. Mci w związku zostającemu, jeżeli konsens innych województw nastąpi, sumę pewną zł. sto tysięcy polskich, w ziemi lwowskiej zł. trzydzieści tysięcy, t. j. u IMci p. Józefa Świrskiego podczaszego czerniechowskiego, dziewięć tysięcy u IMci p. Marcina Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskiego poborów jedenaście tysięcy zł., includendo sumę ośmiu tysięcy przez IMci p. podczaszego czerniechowskiego za dekretem IMciów pp. komisarzów

---

[1]) Uniwersał królewski datowany w Warszawie 7. czerwca 1662 r. w Castr. Leop. 410 p. 545—7.

wyliczoną i dwa tysiące, które IMć p. pisarz ziemski lwowski za gorącym IMci p. marszałka wojsk J. kr. Mci w związku zostających listem wydali. W ziemi przemyskiej u IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego trzydzieście tysięcy, u IMci p. Alexandra Leszczyńskiego dwadzieścia tysięcy zł. naznaczyliśmy, praecavendo, aby tych pieniędzy pp. poborcy na żadne asygnacye nie dawali, tylko na którychby przy podpisie IMciów pp. hetmanów i IMci p. podskarbiego koronnego podpis oraz był pp. komisarzów wojska J. kr. Mości w związku zostającego, alias bez tego podpisu damno suo wydadzą. 4. A że z przysiężonych do akt ziem naszych podanych konstytucyej siła errorów patuit, między inszemi, iż w konstytucyej o zapłacie wojska i komissyej ferowanej ziemię sanocką opuszczono, co się stało contra mentem Rzptej, my tedy inhaerendo deklaracyej na sejmie uczynionej, mając na trybunale skarbowym jako i na komissyej lwowskiej ziemie sanockiej wielkie negotia, uprosiliśmy IMci p. Macieja z Unichowa Ustrzyckiego podsędka sanockiego aby funkcyę komisarską tak na trybunale skarbowym jako na komissyej ziemie sanockiej odprawował, na której komissyej według prawa i zwyczaju, iż ziemski sąd, któremu actus similes ultimae instantiae dekreta pisać exemplo sejmów i trybunałów koronnych należy, a teraz extra scitum reipublicae, jako IMcie pp. posłowie ziem naszych przyznawają i o to protestacyę ex vi laudi praesentis post primam konstytucyej powziętych notitiam mają uczynić, urząd grodzki lwowski, ad importunam niewiemy czyją instantiam, post sancitam legem w druk introdukowano, co nie tylko sąd ziemski, lecz całe województwo, którego dignitatem reprezentuje afficere musi, tedy upraszamy J. kr. Mci p. n. m., aby jako supremus w tej Rzptej rerum arbiter na trybunale blisko przyszłym skarbowym i komisarskim lwowskim, listem swym pańskim circa iuris publici conservationem sąd nasz ziemski lwowski wesprzeć raczył, tudzież IMciów pp. komisarzów naszych m. pp. i braci prosimy, żeby ten sąd ziemski lwowski prawem przedtem naznaczony i zwyczajem do pisania dekretów takowych utwierdzony authoritate sua comissoriali non obstante urzędu grodzkiego ingessione sublevare et in gremium sui accomodare raczyli. To deklarując, że intentum IMcie pp. poborcy ziem naszych pieniądze wnieść na trybunał albo komissyą będą powinni, in quantum IMć p. komisarz ziemie sanockiej w tym trybunale zasiadać a sąd ziemski lwowski dekreta trybunału i komissyej pisać będzie. 5. Acta publica pod ten czas sejmu de invaliditate konstytucyej niektórych, IMciom pp. posłom w grodzie warszawskim denegata, co jako jest contra omnem legem, tak in posterum cavebunt pp. posłowie nasi na przyszłym sejmie obrani, aby liber additus do akt publicznych w każdej materyej a mianowicie in causis rempublicam tangentibus nie był denegatus a protestacye przez IMciów pp. posłów naszych ob denegata acta varsaviensia, gdziekolwiek coram actis publicis uczynione, takowej mają być wagi, jakoby in recenti były uczynione. 6. A iż jeszcze na przeszłym sejmiku retulerunt nam IMcie pp. posłowie nasi ad manus, nie mając konstytucyej (które i teraz jeszcze nie do wszytkich grodów są podane,) iż sumy pewne na gwałtowną rzptej potrzebę od nas wydane mają być w pierwszej racie zapłaty wojskowej przyjęte, tedy i teraz cavemus IMciom pp. poborcom naszym, iż te sumy na trybunale da Pan Bóg skarbowym i komissyej przyszłej pro paratis przyjęte będą. 7. Podatki na blisko przeszłym sejmie uchwalone sine omni renitentia et mora mają być wydane a IMcie pp. egzaktorowie wybrane pieniądze nie wprzód wydawać mają, aż stosując się ad consensum innych województw insimul z nimi wydadzą. 8. A iż sądy skarbowe w ziemi lwowskiej ob impedimentum teraźniejszego sejmiku niedoszły, tedy je na blisko przyszły piątek, nazajutrz po świętym Pietrze i Pawle reassumujemy, które sposobem w przeszłem laudum opisanym mają być sądzone. A w sanockiej ziemi w pierwszy poniedziałek po sejmiku deputackim mają być sądzone. Wsi, które cerkwi nie mają, IMcie księża władykowie substitutów dać powinni do popisowania regestrów względem subsidium contributionis generalis wydawania, a gdzieby plebana nie było, sam possessor tej wsi popa bliższego zaciągnąć powinien, który Ruś i Polaki tam znajdujące się ma popisywać, nie derogując instruktarzowi na sejmie przeszłym in eo passu opisanemu. A że się też niektóre wsi znajdują, które oboedientiae IMciów księży władyków ziem naszych parere niechcą, ale węgierskiemu duchownemu rithus graeci

subsunt posłuszeństwu, tedy mają być popisane przez substytutów IMciów księży władyków tutecznych. 9. Uniwersały IMci p. podskarbiego koronnego[1]) względem niewybierania szelągów i ortów orłowych, iż praepostere wyszły, przeto jeśliby IMcie pp. poborcy takowe pieniądze nie mając o tem wczesnej przestrogi wybierali, na tem szkodować nie będą. 10. Stosując się do konstytucyej sejmu blisko przeszłego, o Wysokim Zamku lwowskim postanowionej, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby list imieniem naszem do IMciów pp. hetmanów koronnych napisał, upraszając IMciów, aby to prawo do effektu przywodząc civem possessionatum ziemi lwowskiej komendanta podać raczyli. 11. Expositum est nomine Icka Abraamowicza żyda lwowskiego, iż dla otrzymanej na sobie i małżonce swej kondemnaty od instigatora ziemi naszej retentów czopowego wyciągać nie może, tedy uważając commoditatem ziemi naszej i chcąc według prawa fortyfikacyą lwowską jako najprędzej przywieść in effectum deklarujemy, aby Icko, non obstante ea condemnatione na komisyej lwowskiej blisko przyszłej obtenta, retenta pomienione wybierał i według ordynacyej dawnej sejmików naszych oddawał, nihil derogando condemnationi praefatae, którą ordinaria iuris via ma znosić. To tedy laudum zgodnie postanowione IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Dan w Wisni na sejmiku die vigesima sexta mensis Iunii, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo. Marcin Widzowski pisarz ziemski lwowski, marszałek sejmiku wisninskiego ziem ruskich.[2])

Castr. Sanoc. Rel. 174 p. 980—984; Fasc. Cop. Castr. Prem. 22 p. 3731—3738; Castr. Prem. Rel. 393. p. 1577—1579. fragmt.

190.

Wisnia, 10 września 1662.

Sejmik deputacki wiszenski stwierdza wywody szlachectwa a) Smiotanków Kulczyckich; b) Hrynia Czołowskiego; c) Iwana Dobrzańskiego; d) Łukasza i Heliasza Penchałów Kulczyckich; e) Iwana i Waśka Topolnickich.

Ad a) Castr. Prem. 395 p. 1021—1024 i II. 398 p. 14—17; ad b) Castr. Prem. 398 p. 14—16; ad c) Castr. Prem. 400 p. 1323—1326; ad d) Fasc. Cop. Castr. Pr. 28 p. 1546; ad e) Fas. Cop. Castr. Prem. 28 p. 1544 i Castr. Prem. 409 p. 24—27.

191.

Wisznia, 11 września 1662.

Swiadectwo sejmiku wiszeńskiego w sprawie wywodu szlachectwa Winnickich.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego lwowskiej przemyskiej sanockiej ziemi obywatele którzyśmy się tu na sejmik electionis deputata zjechali czynimy wiadomo pisaniem naszem komu to wiedzieć będzie należało a zwłaszcza do głównego sądu trybunału lubelskiego, iż zjechawszy się na dzień dzisiejszy tu do Wisznie na sejmik dla obierania sędziego i deputata na trybunał i na miejsce do kościoła farnego sejmikom naszym zwyczajnie zgromadziwszy i stawiwszy się, naprzód do elekcyej zwyczajnej koła naszego przystąpiliśmy i za zgodnem wszystkich nas zezwoleniem z pośrodka siebie obraliśmy, który miejsce zasiadszy swoje na żało-

---

[1]) Jan Krasiński. [2]) Pod datą 3. lipca 1662 r. w grodzie lwowskim w księdze Inscr. Rel. 410 p. 619 czytamy notatkę: G. Rzewuski contra certas constitutiones regni (!) hoc est laudum visnense [protestatur]. Wnosząc z daty, protestacya może się odnosić do sejmiku z 26 czerwca.

bliwą instancyą publiczną w kole naszem szlachetnych pp. Stefana Jacka i Waska Winnickich Łuczników braci rodzonych na objekcyą nieszlachectwa onym przez szlachetnego p. Piotra Kulczyckiego zadaną, otrzymawszy przez marszałka naszego wolną w kole naszem publiczną audyencyę, pokazali dekret między tymże p. Piotrem Kulczyckim jako aktorem a między sobą jako pozwanymi i inszymi wielą szlachty sądu trybunalskiego lubelskiego ferowany, w którym sąd główny trybunalski tymże pomienionym pp. Stefanowi Jackowi i Waskowi Winnickim braci rodzonym na zadanie nieszlachectwa tenże sąd na objaśnienie i wywód urodzenia szlacheckiego na sejmik deputacki dilacyej pozwolił. Uważywszy tedy dekret sądu trybunalskiego i takową suplikę onych, którzy największy dowód szlachectwa swego z osobnymi dyspozycyami i świadkami in praeiudicio tegoż p. Piotra Kulczyckiego w kole naszem zostającego wywodzić się aby im wolno było prosili. 2. Niż tedy do obierania sędziego i deputata na trybunał przyszło podług prawa i zwyczaju za zgodą wszystkiego koła naszego wprzód do elekcyej i wywodu tychże pp. Stefana Jacka i Waska Winnickich Łuczników przez dyspozycye i świadki przystąpiliśmy. Naprzód tedy z liniej dziadowskiej i ojcowskiej wywiedli dziada szlachetnego p. Steca Winnickiego, idącego od szlachetnego Hryca Winnickiego, który zapisuje oprawę szlachetnej Hanusi Kulczyckiej w księgach ziemskich przemyskich sub actu feriae tertiae post festum sanctae Agnethis virginis et martiris millesimo quingentesimo nonagesimo octavo anno. Druga dyspozycya: pokazali ojca swego t. j. Waska Stachowego syna, który szlachetnej Maruchnie Jaworskiej żonie swojej zapisuje oprawę w księgach ziemskich przemyskich sub actu feriae tertiae post festum S. Agnetis virginis et martyris anno millesimo sexcentesimo trigesimo nono. Za takowym tedy wywodem i dyspozycyami genealogiej domu i urodzenia swego, acz to szlachetni pp. Stefan, Jacko i Wasko Winniccy bracia rodzeni na większy dowód i komprobacyą szlachectwa swego z linii dziadowskiej i ojcowskiej także macierzyńskiej stawili świadków. A naprzód z linii dziadowskiej i ojcowskiej szlachetnych pp. Iwana i Prokopa Winnickich bracią stryjeczną ojca swego, z liniej zaś baby swojej stawili szlachetnych pp. Senia i Hryca Kulczyckich bracią stryjeczną baby swojej, z linii zaś macierzyńskiej stawili szlachetnego pana Teodora Jaworskiego syna p. Iwana Jaworskiego Bernaszowica brata stryjecznego matki swojej i drugiego szlachetnego p. Iwana Jaworskiego Romanowicza brata także stryjecznego matki swojej. Którzy to świadkowie tak przed nami oczywiście przy obecności także p. Piotra Kulczyckiego aktora postawieni i nam dobrze znajomi pilnie wysłuchani i uważeni, tychże pp. Stefana, Jacka i Waska Winnickich Łuczników bracią rodzonych za prawdziwych szlachciców herbu Sas z urodzenia swego od przodków swych szlachty idących i dobrze urodzonych a krewnych swoich być w kole naszem dobrowolnemi głosy przyzwalali i potwierdzali i dalej potwierdzać, kiedy tego będzie potrzeba i stawać przy nich w kole naszem submitowali się. 3. Na wywód tedy taki przed nami dyspozycyami i świadkami na objekcyą aktorową komprobowany, lubo dla niezgody do obierania sędziego i deputata na trybunał na teraźniejszym sejmiku nam nie przyszło i stanąć nie mógł, jednak za zgodą powszechną nas wszytkich tymże Stephanowi Jackowi i Waskowi Winnickim Łucznikom braci rodzonym attestacyą, aby IMć p. marszałek koła i sejmiku naszego imieniem nas wszytkich z podpisem ręki swojej i przyciśnieniem pieczęci wydał zleciliśmy i użyli. Dan w Wiszni na sejmiku electionis deputata w poniedziałek pierwszy po święcie Narodzenia Matki Bożej roku tysiąc sześćset siedmdziesiątego wtórego. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszyńskiego electionis deputati.

Ind. Insc. Rel. Terr. Prem. 129 p. 797—798.

192.

Lwów, 13 września 1662.

Król zwołuje sejmik do Wisni po rozerwanym tamże sejmiku.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król Polski wielkie książe litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, kijowskie, wołyńskie, inflanckie, smoleńskie, czerniechowskie, a szwedzki, gotski, wandalski dziedziczny król. Wszem w obec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy a mianowicie najwielebniejszemu w Bogu, Wnym, urodzonym i szlachetnym, dygnitarzom, urzędnikom i wszytkim stanu rycerskiego województwa ruskiego ziemie przemyskiej a) obywatelom uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Uprzejmie i wiernie nam mili! Jako to z żalem przyjmować musimy, że gdy sami stawiwszy się tu osobą naszą nad tem desudamus, aby według uchwały sejmowej jako najprędszą wojsko zasłużone odniosszy z komisyej teraźniejszej satisfakcyą ad operationes belli pospieszyć i ojczyźnie swojej zelżeć mogło, sejmik województwa tutecznego na którym sposoby suplementu i reszt podatkowych namówione być miały nie stanął, tak nie chcąc nic remittere de paterna cura et sollicitudine około dobra pospolitego, na prośbę stanów i obywatelów województwa tego na sejmik blisko przeszły rozerwany zgromadzonych inszy pro die XXV miesiąca teraźniejszego września na miejscu zwyczajnem w Wisni uprzejmościom i wiernościom waszym składamy. **2.** Na który że uprzejmość i wierność wasza zjachawszy się, to co concernit pacificationem et incolumitatem reipublicae puściwszy mimo wszystkie prywaty unice przed się weźmiecie i sposób skuteczny i nieodwłoczny wydania reszt podatkowych do skarbu i suplementowania defektów wynajdziecie o miłości ku ojczyźnie własnej i obowiązku uprzejmości i wierności waszych nie wątpimy. Który uniwersał nasz, aby tem prędzej wszytkich doszedł wiadomości, na miejscach zwyczajnych grodzkim urzędom publikować go rozkazujemy. Dan we Lwowie, dnia XIII września roku pańskiego MDCLXII, panowania królestw naszych polskiego i szwedzkiego XV roku. Jan Kazimierz, król. Andreas Miaskowski Abbas Prem. regens cancellariae Regni. Locus sigilli maioris cancellariae regni.

Castr. Prem. Rel. 394 p. 567—568; Castr. San. Rel. 174 p. 1408.

193.

Wisnia, 30 czerwca 1662.

Laudum ziemian lwowskich pod laską Hieronima Kuropatnickiego (por. Nr. 196, z którego się okazuje, że laudum to było skasowane).

Castr. Leop. 645 p. 159 tylko nagłówek i Castr. Leop. 410 p. 944 tylko protokolarna notatka.

194.

Lwów, 9 października 1662.

Odpowiedź królewska posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons urodzonym Stanisławowi Sicińskiemu podsędkowi ziemie przemyskiej i Marcinowi Trzebuchowskiemu posłom z koła sejmiku wisnieńskiego do J. kr. Mci p. n. m. wypra-

---

a) S. sanockiej.

wionym z kancelaryi wielkiej koronnej dany we Lwowie dnia IX miesiąca Octobra millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo. 2. Zawsze wdzięczne bywają jako są i teraz J. kr. Mci panu dobrotliwemu od dobrych i wiernych poddanych z sejmiku wisninskiego przez wyżej wymienionych posłów oddane należytej subjekcyej dowody, powinszowanie zdrowia i tryumfów i publica do tego vota mającemu jako jedyne około dobra pospolitego i uspokojenia motuum internorum a usilne staranie tak i insze prac i fatyg swoich solatium et praemium tylko samę gratitudinem civium. Sejmik osobny ziemi lwowskiej po niedoszłym w Wisni pierwszym na usilną instancyą obywatelów lwowskich i niektórych pp. rad, jako to natenczas obecnych województwa ruskiego, mając pozór łacniejszego i prędszego z takowego osobnego laudum wydania podatków, złożył był J. kr. Mć. Jednak ponieważ to contrarium dawnym zwyczajom i nocivum eam scissionem unionis consiliorum ziem tych trzech teraźniejszy wisninski sejmik accusat i tuteczny akt cale invalidat, suplikując o złożenie inszego w Wisni wszytkim tym trzem ziemiom sejmiku, chętnie do tego skłonił się J. kr. Mć i złożyć sejmik ten raczył, żądając ojcowsko, aby tandem prywat wszelkich którymi tamują się i nie stawają in effectum consilia publica, poniechawszy, do obrady dobra pospolitego stosując się szczerze, jako synowie własnej matki, chcieli i tej consiliorum suorum nie rozrywać compagem. 3. Na uciążające lud ubogi chorągwie, które i tak pilnie potrzebne wydanie podatków impediunt quaerimonia acciit compassionem J. kr. Mć paternam, nie może, tylko in praesentem calamitatem reiici culpa, gdy trudno nie zostających in officio coercere, jednak pro posse agit J. kr. Mć z Wmi hetmany koronnymi, aby ab iis iniuriis et oppressione zostawał immunis lud ubogi i podatki nie miały tej przeszkody. Na własne J. kr. Mci rozkazanie ksiądz Jendrzej Miastkowski opat przemęcki[a] regent kanc. w. kor. Locus sigilli maior. canc. regni.

Castr. Prem. 394 p. 710—711; *Castr. Leop. 410 p. 1014—1015*; *Castr. San. 174 p. 1472—1473.*

195.

Lwów, 9 października 1662.

Uniwersał królewski zwołujący sejmik do Wiszni na 26. października.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król Polski wielkie książe litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, smoleńskie, czernichowskie a szwedzki gotski, wandalski dziedziczny król. Wszem w obec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy, mianowicie najwielebniejszemu, wielebnym, Wnym, urodzonym dygnitarzom, urzędnikom, starostom, dzierzawcom i wszystkiemu rycerstwu i obywatelom województwa ziem ruskich uprzejmie i wiernie nam miłym. Oznajmujemy, lubośmy to w blisko przeszłym czasie na usilną prośbę obywatelów ziemi lwowskiej osobnego sejmiku tejże ziemi pozwolili chcąc tem prędzej accelerare wniesienie podatków do skarbu koronnego na skuteczne wojska naszego ukontentowanie, atoli że drugie województwa ruskiego ziemie t. j. przemyska i sanocka, które coniunctim z lwowską ziemią w Wiszniej sejmiki odprawować zwykły, poczytali sobie pro iniuria hanc separationem ziemi lwowskiej, obawiając się aby hoc exemplo taż ziemia seorsive in posterum sejmikować nie chciała, ale owszem życząc sobie, by more et instituto veteri na miejscu prawem utwierdzonem zarówno z lwowską ziemią in unum conferre consilia swoje i tem snadniej dignitatem województwa ruskiego et integritatem retinere, suplikowali nam przez posłów swoich, abyśmy ich w tem circa usum et morem antiquum równie z ziemią lwowską zachowali, niedopuszczając jej żadnej seorsivationem. 2. Tedy my jako z początku panowania naszego unionem et concordiam civium pro perpetuo wzięliśmy sobie instituto

a) S. przemyski.

nie życząc aby z tej okazyej dismembracya jaka tych trzech ziem a potem motus in republica miał causari, za zdaniem pp. rad naszych przy boku naszym na ten czas będących za rzecz słuszną poczytaliśmy, abyśmy wszystkim trzema ziemiam sejmiku inszego na miejscu zwyczajnem pozwolili, aby i lwowska ziemia mogła toż powtórzyć in communicatis consiliis z drugiemi ziemiami i swoje sancitum lwowskie tem mocniej utwierdzić i drugie ziemie te mogły wzajem adinvenire media, którymi by się skarbowi Rzpltej in tam praegnanti necessitate uiścić mogły, składamy przeto uprzejmie i wiernie nam miłym sejmik na miejscu zwyczajnem w Wisniej pro die XXVI miesiąca Octobra, żądając uprzejmie i wiernie nam miłym, abyście się tam na dzień naznaczony wcześnie zjechawszy do tego vota et consilia swoje mutuis animis stosować chcieli, jakobyście i Rzpltej necessitati succurere mogli i województwa swego integritatem wcale zachowali. Który uniwersał aby tem prędzej wszystkich wiadomości doszedł, rozkazujemy go urzędom grodzkim województwa ruskiego na miejscu zwyczajnem publikować na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan we Lwowie dnia IX. miesiąca października roku pańskiego MDCLXII panowania naszego polskiego i szwedzkiego XV roku. Jan Kazimierz król. Andreas Miastkowski, abbas Primentensis regens cancellariae regni. Locus sigilli maioris cancellariae.

Castr. Leop. Rel. 410 p. 1011—1013; *Castr. San. 174 p. 1474—1476*; *Castr. Prem. 394 p. 711—713.*

196.

Wisnia, 26 października 1662.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej tu do Wisnie na sejmik od J. kr. Mci nam pro die hodierna videlicet pro die vigesima sexta Octobris złożony zjechawszy się, J. kr. Mci p. n. m. uniżenie dziękujemy, że zabiegając szkodliwej województwa naszego dismembracyej i rozerwania na różne miesca sejmiku, tu nam wszystkim ziemiom spólnie na miejscu prawem opisanem i zwyczajem dawnym utwierdzonym w Wisni sejmik złożyć raczył,[1]) na którym w sprawach i potrzebach ziemię naszą zachodzących takowe czynimy uchwały i postanowienia. Naprzód deklarujemy to i oraz wszyscy obywatele wszystkich trzech ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej wzajemnie sobie spondemus i bratersko się obowiązujemy, że na potem żadnych separacyi i osobnych sejmików czynić nie będziemy zwyczajem i prawem pospolitem opisany i od przodków naszych nam zostawiony sejmikowania tu w Wisni sposób wcale zachowując. 2. Ziemia lwowska lubo we Lwowie na sejmiku względem podatku uczyniła była laudum, że to jednak działo się in loco privato (niektórzy ex nobilitate tamże w kole zanieśli przeciwko tamtemu sejmikowi i uchwale jego protestacyą) tedy że tamte sancitum privatum ex lege subsistere i waloru swego mieć nie może, ta ziemia to postanawia: Aby pozwolone na sejmie podatki na teraźniejszą zapłatę wojsku skutecznie wniosła. Ponieważ to deductum, iż pobory pozwolone efficiunt summam sto dziewięćdziesiąt tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt i ośm zł. i gr. dziewięć, na który dług komputując już zapłacone pieniądze, z tymi które są w gotowiznie, znajduje się przy IMciach pp. poborcach sto sześćdziesiąt tysięcy i jeden dwieście sześćdziesiąt zł. i groszy półdziewiąta, że tedy jeszcze restat dopłacić winnego długu dwadzieścia tysięcy i dziewięć sto trzydzieście i ośm zł. na tę resztę applikuje ta ziemia długi w skarbie Rzptej sobie winne, które długi werifikując w skarbie rzptej ma IMć p. instygator ziemie tej zebrać wszystkie rekognicye i skarbowi rzptej ten dług

[1]) Ob. wyżej Nr. 195.

werifikować, aby te długi w teraźniejszych podatkach były potrącone ziemi lwowskiej. Taż ziemia lwowska obrała sobie za instygatora ziemie swej IMć p. Krzysztofa Mokrzyckiego regenta kancelaryej grodzkiej lwowskiej, któremu pięć set zł. salarium z retent jakichkolwiek, które on sam iure vindicabit taż ziemia naznacza. 3. A jeżeliby rekognicye i dług w skarbie pretendowany nie korespondował reszcie od ziemi lwowskiej winnej, tedy IMcie pp. poborcy ziemie lwowskiej mają ten defekt suplementować retentami zostającemi przy IMci p. Świrskim podczaszym czernichowskim, które retenta tenże[a] p. instygator ziemie lwowskiej z tymże IMcią p. Świrskim poborcą insimul ma iure vindicare. Także resztę czopowego przy arendarzu przeszłym Icku zostającą, który to arendarz Żyd dotąd trzymając in[b] anno millesimo sexcentesimo sexagesimo prowent[c] czopowego nie czynił satisfakcyej i przy sobie plus minus dziesięć[d] tysięcy trzyma, którymi handluje i różne sobie przywodzi pożytki, nie dbając ani nic na paenam peculatus, ktora na nim stanęła, zaczem zlecamy to IMciom pp. sędziom causarum fisci, ut ineant modum, jakoby exekucya tak z osoby i dóbr jego najprędsza być mogła, o co i do IMci p. wojewody ruskiego e gremio sui posłać mają. In quantumby zaś kto chciał tueri tego Żyda i przy sobie onego fovere, ten ma ipso facto incurrere poenas complicitatis, a jeżeliby tego Żyda dobra non sufficerent, tedy fideiussor jego ma się o to sprawować ad instantiam instigatoris in iudiciis fiscalibus iuxta anteriora lauda. A nadto od teraźniejszego administratora czopowego ziemie lwowskiej ex currenti proventu czopowego wziąć sumę ad complementum tych podatków za wiadomością IMciów pp. komisarzów do fortyfikacyej obranych pozwalamy. 4. A że wniesiona jest instancya od IMci pana sanockiego[1]) ratione defalkaty, którą sobie pretenduje IMć czasu arendy swojej czopowego ziemie lwowskiej, tedy za spólnym naszym konsenzem, ponieważ restat suma piąci tysięcy złp. przy IMci zatrzymana, tak deklarujemy, że trzy tysiące powinien IMć p. sanocki lubo delatami miasteczek retent, lubo jeżeliby nie stało parata pecunia wnieść do p. poborcy. O dwa zaś tysiąca zł. p. remittimus ad iudicium fiscale terrae leopoliensis proxime celebrandum, gdzie dekretem iudicii mamy się kontentować. Tych zaś retent regestr z podpisem ręki swej teraźniejszem IMci p. instygatorowi IMć p. sanocki oddać jako najprędzej powinien będzie a IMć p. instygator wybrawszy te reszty in supplementum tychże defelitów poborowych odda nieodwłocznie do rąk IMci p. poborcy. 5. Aby zaś czopowe a prima Octobris currens[e] w ziemi lwowskiej tak w samem mieście Lwowie, jako we wszystkich miastach i miasteczkach tejże ziemie lwowskiej szło jako najprędzej, do administracyej onego uprosiliśmy IMć p. Andrzeja Kuropatnickiego, któremu nomine salarii dwa tysiąca zł. pozwalamy, chcąc to mieć po IMci, aby już tym jurgeltem kontentując się żadnych rękawicznego i pożytków quocumque titulo nazwanych sobie non quaerat, w którym da Bóg prowencie IMć p. administrator dexteritate et cura sua, gdy nam ukaże znaczną aukcyą i przywiedzie exinde commodum, przy podziękowaniu objecujem i słuszną kontentacyą. A co IMć p. administrator wyda na expensa, ut moris est na sukkolektory, terminy prawne i inne różne, które obrócą się propter commodum i vere tej administracyej należeć będą, bez których nullo modo obeść się może ta exakcya, powinna będzie ziemia in calculo expens prout patebit to wszystko przyjąć. Temuż IMci p. administratorowi pozwalamy w innych miasteczkach i wsiach, tych które tylko do Lwowa wożą przewoźne piwa na przedaż a subiacent legi we Lwowie, płacenia czopowego, tak jednak aby bez szkody ziemi tę arendę stanowił IMć p. administrator iuxta leges et constitutiones regni. 6. A że na fortyfikacyej miasta i zamku lwowskiego nietylko ziemi lwowskiej ale całej rzptej siła należy, powinien będzie IMć p. administrator czopowego z prowentu rąk swoich dochodzącego, tak na fortyfikacyę miasta Lwowa jako i zamku jego dać dziesięć tysięcy zł. do rąk IMci pp. komisarzów do tej fortyfikacyej należących, obligando wzajemnie IMć pp. komisarzów, aby na potem ci, którzy pieniądze na fortyfikacyę wydawać będą, realitatem regestrów swoich[f] iuramentem komprobowali, żeby zaś takowych regestrów poprzysiężonych pewniejsze mogły być rachunki. A IMć p. administrator tych pieniędzy

[1]) Zygmunt Fredro. a) P. także. b) P. ab. c) P. z retent d) P. dziewięć. e) P. currentis. f) realiter regestrem swoim.

z miasta Lwowa wybranych niema nigdzie obracać bez wiadomości IMciów pp. komisarzów do fortyfikacyej obranych, a tego wszystkiego ma być tu w Wisni na sejmiku rachunek. 7. Ziemia zaś przemyska ponieważ na przeszłym sejmiku relacyjnym pobory primae et secundae rathae według deklaracyej sejmowej salva defalcatione eorum, quae per legem decesserunt obmyśliła, tedy IMciów pp. poborców circa memoratum laudum in toto zachowuje, a że jeszcze trzecią ratę, to jest dziesięć poborów sine abiuratis na sejmie pozwolonych taż ziemia przemyska do wypłacenia winna zostaje, tedy te pobory takowym sposobem wypłaca. Iż się to pokazuje z rachunków, że wytrąciwszy co względem gruntów na kościoły wziętych i cerkwie per legem defecit et per declarationes na sejmiku stanęło przychodzi do skarbu na dziesięć poborów sine abiuratis suma sto czternaście tysięcy sześć set dwadzieścia i trzy zł., ad rationem, której sumy iż ta ziemia wniosła do skarbu przez IMć p. Szeptyckiego zł. siedmnaście tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt zł., które on realiter wypłacił a przez IMć p. Witkowskiego exaktora hibernorum z dóbr dziedzicznych sumę trzynaście tysięcy ośmset ośmdziesiąt i siedm zł. i groszy dwadzieścia, co oboje uczyni sumę trzydzieście tysięcy i jeden dwieście siedmdziesiąt i siedm zł. i groszy dwadzieścia. Ostatek zaś summae restantis, to jest ośmdziesiąt tysięcy i trzy trzysta czterdzieście i pięć zł. i groszy dziesięć ta ziemia przemyska wypłacając trzynaście poborów salvis abiuratis anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi podczas sądów skarbowych przemyskich factis declaratis et susceptis pozwala, do których wybierania IMć p. Piotra Gorayskiego podczaszego chełmskiego naznacza i obiera, który ma praevio iuramento exakcyą swoją die 14 Novembris zacząć i onę ad primam Decembris kontynuować, salarium po groszu od złotego kontentując się. 8. A że jeszcze suma dwudziestu tysięcy zł. ad complementum całej i zupełnej przerzeczonej sumy desiderabitur, tedy takową sumę dwadzieścia tysięcy zł. z wydanych podatków tejże ziemi, które w skarbie koronnym winne mamy, jako to ex ultima rata piętnastu poborów in anno 1654 uchwalonych i przez ziemie nasze, czego drugie województwa nie uczyniły zapłaconych, także z prowiantowych pieniędzy z dóbr duchownych i królewskich przez IMć p. Witkowskiego wybranych i do skarbu wniesionych ta ziemia potrąca sobie tak jednak, iż suma która nad te dwadzieścia tysięcy większa z tamtej przerzeczonej trzeciej raty i z prowiantowych pieniędzy w skarbie ziemie przemyskiej winna zostaje do przyszłych podatków ta ziemia applikować będzie. Czopowe ziemie przemyskiej iż teraz dla pewnych przyczyn ordynowane być nie mogło, tedy ordynacyą jego do przyszłego najbliższego sejmiku wisnieńskiego odkładamy. Interea magistratus w miastach i miasteczkach to czopowe quam exactissime administrować i pieniądze wybierać mają, w czem onych dzierżawcy i possessores impediować nie powinni. Dla rachunków zaś też miasta i miasteczka z regestrami tych samych, którzy czopowe te administrować będą, na przyszły sejmik do Wisni zesłać powinni pod winami prawem pospolitem opisanemi et eo nomine zleciliśmy uniwersał do wszystkich miast i miasteczek IMci p. marszałkowi koła naszego wydać. 9. A że retenta czopowego podczas exakcyej IMci p. sędziego przemyskiego po miastach i miasteczkach zostają, tedy IMć p. Pakosz instygator ziemie naszej te retenta które mu IMć p. sędzia na delacie poda ma iure vindicare i pieniądze odszukane ad ulteriorem dispositionem ziemie przy sobie zatrzymać. 10. Więc że dezolacyą i słuszne juramenta w dobrach niżej mianowanych być uznawamy t. j. w Prosnowie, Byszkowicach IMci p. Rybińskiego, w Łonowicach, Maximowicach, Pianowicach, Dubanowicach, Balicach, Dołhomościskach, Topolnicy, Turzeni[a]), Piotraszówce, Lutowiczu[b]), Monastercu, Monasterzyku, Urozu, Łopusznej, Stupnicy, sorte Sechnowiąt tenutae p. Popiela et altera sorte Lacka dicta, Hermanowicach, Matkowicach, Biękowej Wisni, Dębowie IMci paniej Ligęzinej, Zurowiczkach i Cieszacinie IMci p. sędziego lwowskiego[c]), w Kupnej, Didatyczach, Lipnikach, Chłopczycach, Michałowicach, w Hardym alias Siekierczyce, Podliskach, Uhercach paniej Nanowskiej, Wołostkowie, Nieniów Niżny sorte Stupnicki, Horodyscze pp. Horodyskich, Bolestraszyce, Stubieniec, Albigowa Rudka seu Lubinka,

a) P. Turzym. b) P. Lutoryżu. c) P. Sanockiego.

Ciemierzowice, tedy aby IMć p. Gorajski poborca przyjmował iuramenta deklarujemy, tak jednak, aby gdzie żadnych anno 1658 sub tempore fiscalium iudiciorum niemasz uczynionych iuramentów wolno było teraz nowe uczynić iuramenta, gdzie zaś są post illa fiscalia iudicia uczynione do tego czasu iuramenta także i te przyjmowane być mają, ale nad tamte iuramenta więcej nowych przyczyniać w żadnych dobrach wyżej mianowanych nie mogą iuramentów, prócz dóbr Prosnowa i Dubaniowic, w których lubo nastąpiły post iudicia fiscalia iuramenta wolna jednak onych i na ten czas dukcya propter evidentem dóbr tych desolationem a). **11.** Ziemia sanocka czyniąc dosyć deklaracyej przez IMć pp. posłów swoich na sejmie uczynionej, ponieważ dwadzieścia i pięć poborów na pierwsze dwie racie przychodzących już na przyszłym relacyjnym sejmiku sine abiuratis pozwoliła, tedy na trzecią ratę dziesięć poborów itidem sine abiuratis pozwala, które IMć p. Samuel Zagórski według przeszłego laudum relacyjnego wybrać powinien, biorąc salarium po groszu od złotego, inszego się w ziemi salarium nie upominając. A że retenta i reszty przy różnych poborcach zostające, z których te dziesięć poborów sine abiuratis miały być suplementowane, dla niedoszłych w ziemi sanockiej sądów skarbowych nie są likwidowane i dotąd non constat de quantitate onych, tedy cokolwiek się na przyszłych sądach tych retent weryfikować będzie, te wszystkie mają ad futurum usum ziemi conservari. **12.** Czopowe ziemi sanockiej wszystkich miast i miasteczek, żadnego nie ekcypując, IMć p. Piotr Krasowski za sumę pół trzecia tysiąca zł. do roku arendował, poczynając czas tej arendy a die prima Octobris anni praesentis a kończąc ultima die Septembris anni futuri, a to bez wszelakiej defalkaty. Jednakże strzeż Boże nieprzyjaciela koronnego i powietrza morowego podczas dzierżawy jego, powinnaby mu ziemia podjętą szkodę iuxta ipsius iuramentum corporale nagrodzić. Z tych tedy pieniędzy, przerzeczony IMć p. arendarz ma oddać IMci p. Maciejowi Stanisławowi z Unihowa Ustrzyckiemu podsędkowi ziemskiemu sanockiemu podstarościemu grodzkiemu przemyskiemu sumę zł. sześć set przeszłem laudum wisninskiem naznaczonych. Także IMci p. Alexandrowi Leszczyńskiemu zł. dwieście; nadto samemu IMci p. Krasowskiemu przyjmuje ziemia zł. pięć set w nagrodę szkód jego przy funkcyej exakcyej hybernowej podjętych a zostającą sumę zł. p. dwanaście set powinien będzie przerzeczony p. arendarz za dyspozycyą ziemie sanockiej oddać i wyliczyć, to deklarując, że żadnych delat któremi by chciał wychodzić przerzeczony p. arendarz ziemia przyjmować nie będzie. **13.** Na blisko przeszłym sejmie do inszych podatków pozwoliły ziemie nasze lwowska, przemyska, sanocka przez IMciów pp. posłów swoich dwoje podymne, exolvendo tedy fidem do exakcyej podymnego tego tak ziemia przemyska jako sanocka już ma obranych exaktorów i czas do obierania opisany; ziemia zaś lwowska naznacza IMć p. Jana Kruszynskiego, który die 3 Novembris ma zacząć tę swoją exakcyą we Lwowie a kończyć ją przez niedziel cztery, jednak praevio iuramento corporali super eiusmodi suam functionem, kontentując się zwyczajnem salarium jako inszym IMciom pp. exaktorom w tychże ziemiach naznaczone jest. To przytem zgodnie stanowimy, aby to podymne w tych wszystkich trzech ziemiach lwowskiej, przemyskiej i sanockiej było wybierane według prawa pospolitego opisania, salvis abiuratis coram actis authenticis faciendis. **14.** Więc że ziemia zydaczowska dla odległości miejsca i nie łatwego wód i różnych przepraw przebycia z dawna i do tego czasu miewała od exaktorów ziemi lwowskiej do wybierania podatków wszelakich podanego sukkolektora, tedy aby IMć p. Kroszynski teraźniejszy egzaktor ziemi lwowskiej i zydaczowskiej podał sukkolektora swego do ziemi zydaczowskiej iuratum dla wybierania tegoż podymnego iuxta antiquum usum et consuetudinem uchwaliliśmy b). **15.** A że w ziemiach lwowskiej i sanockiej siła jest retent przy różnych pp. exaktorach, które jeszcze przez dekreta nie są determinowane, tedy w tychże ziemiach lwowskiej i sanockiej sądy skarbowe mają być reasumowane, których czas w ziemi lwowskiej pro die 1-ma Decembris a w ziemi sanockiej pro die tredecima Novembris składamy; do sądzenia zaś tych sądów IMciów priori laudo visnensi

a) Artykuł »Więc że desolacya...« w P. po »Ziemia przemyska...« b) Artytuł ten w S. brakuje.

mianowanych upraszamy i naznaczamy, przydając w ziemi sanockiej do sądzenia IMć p. Mikołaja Stawskiego stolnika i IMć p. Jana Humnickiego podstolego sanockich. Więc że w przeszłym wisninskim laudum salarium IMciom pp. deputatom ziemie lwowskiej nie mianowano, mają na tychże sądach swoich obmyśleć sobie z retent; na które sądy wszyscy poborcy i publici exactores i succollectores i administratores i arendarze, którzykolwiek kwitu nie mają, stawić się będą powinni sub paenis legibus regni descriptis. Także i pp. instygatorowie w ziemiach tych obrani do tych sądów adesse powinni i sprawy o te retenta prosekwować. Których sądów dekreta IMcie pp. starostowie sądowi nieodwłocznie exequować sub paenis fisci powinni. 16. Iż nam relatum est od IMciów pp. poborców ziem naszych, że względem cerkwi i gruntów na kościoły pobranych z jednej tylko sympli, pewną tylko kwotę komissya teraźniejsza lwowska i skarb im defalkują, na insze zaś wszystkie pobory ex integro nic względem tych cerkwi i gruntów na kościoły wziętych nie potrącając, zaczem iż takowe iudicata są przeciwko deklaracyej naszej sejmowej i przeciwko prawu pospolitemu, które grunty na kościoły wzięte i cerkwie od poborów uwolniło, ziemie nasze onym subesse nie mogą i to deklarują praemissa solemni protestatione, że ani cerkwie poborami onerować nie chcą ani też same ziemie za cerkwie poborów nowych składać nie będą, w czem aby tak do komissyej teraźniejszej jako i do IMci p. podskarbiego koronnego IMć p. marszałek koła naszego pisał zlecamy, deklarując się, że od tych obciąźliwych dekretów na przyszłym sejmie pp. poborców ziem naszych evincere mamy, objecując i to pp. poborcom ziem naszych, iż jeśliby któremu czego ex lege et laudo sąd komisarski nie przyjął za nich intercedere mamy. 17. A iż exekucya retentorów poborów retardatur w ziemi sanockiej, dla czego i na komissyą pieniądze nie są wniesione, tedy IMciów pp. grodzkich sanockich spólną naszą instancyą obligujemy, aby dosyć powinności swej czynili, także aby nie jednego IMć p. vicesgerenta ale dwu iuratos wyprawili, dla prędszej wszystkim pp. poborcom exekucyej idque sub iure legis contra negligentes officiales in causis fisci descripto. 18. IMć p. pisarz ziemie lwowskiej deduxit per attestationem ludzi wiarygodnych, iż za przygnaniem do obory swojej kilku wołów per exequtionem officiosam castrensem zydaczoviensem ratione retentorum podymnego wziętych, które zapowietrzone były, bydła jego własnego dwadzieścia i sześć sztuk odeszło, w czem, że szkodować nie powinien, tedy retenta, które przy nim zostają do sejmiku przyszłego ma zatrzymać przy sobie, a tam co ex re IMciom videbitur recompensabitur per totum IMci. 19. Obviando temu aby ludzi ubogich płacz nie ściągał na nas vindictam Dei, słusznie mamy mieć wzgląd na spustoszenie wiosek panien zakonnych św. Benedykta konwentu lwowskiego, którym aby IMć p. administrator z czopowego ziemie lwowskiej dał zł. sto czterdzieście, posiłkując ich na wypłacenie poborów pozwalamy. IMciom pp. Jaworskim reskrypt pierwszego sejmiku zachowujemy i in toto approbujemy a Ich Mć pp. Jaworscy IMć pp. Stefana Winnickiego poborcę ziemie przemyskiej de causa et actione per se ad moderna iudicia comissorialia leopoliensia pro poena talionis aut alia quavis praetensione intentata zaraz w kole naszem kwitują i wolnym czynią, deklarując się i na potem jeśliby tego IMć p. Winnicki potrzebował in actis quibusvis regni authenticis kwitować. W czem tychże pp. Jaworskich fidem obligamus. Kwity tak IMci księdzu Lesniawskiemu [1]) proboszczowi wiszyńskiemu jako też IMci p. Sewerynowi Witkowskiemu i IMci p. Waleryanowi Walawskiemu, aby IMć p. marszałek koła naszego wydał z podpisem ręki swej pozwoliliśmy. 20. A że w Przemyślu tak w samem mieście jak i na przedmieściach pod różnemi iurisdikcyami różnego rzemiosła różnych rzemieślników, partaczów, którzy poborów płacić nie chcą siła się najduje, cechy zaś w których się nie wiele dla tych partaczów znajduje rzemieślników, tak wielkim i częstym wydołać nie mogą podatkom, przeto deklarujemy, aby wszyscy takowi partacze rzemieślnicy, krześcianie i żydzi et cuiuscunque conditionis et iurisdictionis ludzie, nemine excepto pobory i wszelakie publiczne na sejmach i sejmikach uchwalone podatki zarówno z drugimi cechami i rzemieślnikami płacili, idque sub onere et poenis in causis

[1]) P Zmiiowskiemu.

fisci observari solitis. 21. To tedy laudum cokolwiekeśmy tu zgodnie postanowili ma być ratum et firmum, co zaś uchwałą sejmiku teraźniejszego nie jest utwierdzone, to wszystko pro annnihilato et cassato ma reputari et censeri. 22. A naostatek to laudum wszystkich trzech ziem naszych; to jest lwowskiej, przemyskiej i sanockiej zgodnie między nami postanowione IMci p. marszałkowi koła naszego z podpisem ręki swej do grodów lwowskiego, przemyskiego i sanockiego per oblatum podać zleciliśmy. Działo się w Wisni dnia dwudziestego szóstego miesiąca Octobra roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego sześćdziesiątego wtórego. Bazyli z Unichowa Ustrzycki marszałek sejmiku wiszyńskiego ziem województwa ruskich[1]).

Castr. Sanoc. Rel. 174 p. 1538—1547; Fasc. Cop. Castr. Prem. 23 p. 7367—7378; Cast. Prem. Rel. 394 p. 977—989; Artykuł 3 w Castr. San. Rel. 176 p. 608.

197.

Wisnia, 26 października 1662.

Sejmik wiszeński kwituje poborcę z wypłaconego łanowego na zapłatę wojsku.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego na sejmik wisninski pro die praesenti od króla IMci p. n. m. złożony zgromadzeni, stosując się do uczynienia doskonałego rachunku przez IMć p. Seweryna z Rudułowicz Witkowskiego poborcy ziemi przemyskiej tak przed IMciami pp. komisarzami na komissyej teraźniejszej lwowskiej i kwitu od skarbu J. kr. Mci wydanego o egzakcyej łanowej, którą IMć z uproszenia od nas w ziemi naszej przemyskiej na hibernę wojsku uchwalonej wybierał, ponieważ in toto IMć satisfecit tak ziemi naszej jako i Rzptej i wybrane pieniądze z łanów jako z dóbr J. kr. Mci duchownych i dziedzicznych zupełnie do skarbu oddał i kwit nam z skarbu prezentował, tedy IMci cum successoribus kwitujemy i wiecznemi czasy wolnym czynimy a ten nasz zgodnie IMci od nas dany kwit IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zlecamy. 2. Datum w Wisni die vigesima sexta Octobris anno Domini millesimo sexcentisimo sexagesimo secundo. Bazyli z Unichowa Ustrzycki marszałek sejmiku wisnińskiego ziem ruskich m. p.

Castr. Prem. Rel. 396 p. 2499—2500.

198.

Wisnia, 10 listopada 1662.

Fragment laudum wiszeńskiego (f. sexta pridie s. Martini pontif.).

Więc że dezolacyą i słuszne iuramenta w dobrach niżej mianowanych być uznawamy, to jest w Prosznosznowie w Biszkowicach Balicach, tedy aby IMć p. Gorajski poborca przyjmował

[1]) W aktach grodu lwowskiego Relat. 410 p. 1339 z tegoż roku pod 15. listopada czytamy taką protestacyę przeciwko temu laudum: hoc loco inducenda erat protestatio mag. Petri Ossa Ożga succamerarii terrae leopoliensis contra quaedam puncta in moderno conventu particulari Visnensi agitata, quae in praeterito conventu particulari leopoliensi non agitabantur, ex rationibus in termino advenienti inferendis, prout copia latior dari debuit, verum quoniam intra triduum ut iuris et moris est ad acticandum non est porrecta, ideo ex parte gen. notarii loci praesentis de diligentia sui in suscipiendo, de negligentia vero partis offerentis in porrigendo protestatum est.

iuramenta deklarujemy tak jednak etc. [1]) (Wniósł tyle tylko do oblaty Maciej Brenicki imieniem Mikołaja Sławskiego stolnika sanockiego).

C. Pr. 405 p. 2179.

199.

Lwów, 18 grudnia 1662.

Król naznacza sejmik we Lwowie na 22. grudnia.

1. Jan Kazimierz z Bożej łaski król polski, wielkie książę litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, kijowskie, wołyńskie, inflanckie, smoleńskie, czernichowskie a szwedzki gocki wandalski dziedziczny król. Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy a mianowicie przewielebnym w Bogu, Wnym, urodzonym dygnitarzom, urzędnikom i wszytkim obywatelom stanu rycerskiego ziemie lwowskiej uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Uprzejmie i wiernie nam mili. Zostawając tu we Lwowie dla zaszczytu dobra pospolitego osobą naszą królewską wespół z najjaśniejszą królową JejMcią panią małżonką naszą, chcemy miescu temu za teraźniejszemi nie tylko postronnemi od Ukrainy względem Tatarów i Kozaków lecz i wnętrznymi rozruchami jako najlepiej providere, mając też i to w osobliwej konsyderacyej, że U. i W. wasze cara sua pignora dla lepszego bespieczeństwa do tej tu fortece zawsze zwykliście sprowadzać, przeto cbcąc wcześnie tak osobom naszym królewskim jako i całości U. i W. waszych prospicerc, in hunc solum finem nic nie derogując prawom i zwyczajowi sejmikowania województwa i ziemiom ruskim i owszem na potem też zwyczaje w cale zachować objecując, na ten czas i raz składamy U. i W. waszym sejmik we Lwowie na dzień XXII miesiąca grudnia roku teraźniejszego. 2. Na który abyście U. i W. wasze bespieczeństwo osobie naszej królewskiej i ziemie lwowskiej przed oczyma mając zjechaliście i posła naszego, którego z osobną instrukcyą zeszlemy wysłuchawszy, to co ex bono dobra pospolitego należeć będzie konkludowali pilnie żądamy. Który uniwersał nasz by tem prędzej do wiadomości doszedł w grodzie lwowskim i zydaczowskim publikować go rozkazujemy. Dan we Lwowie dnia XVIII miesiąca grudnia rcku MDCLXII panowania królestw naszych polskiego i szwedzkiego XV. Jan Kazimierz król.

Castr. Zydacz. Rel. 50 p. 1202—1203.

200.

Wisnia, 11 września 1663.

Elekcya deputata na trybunał lubelski.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej zjechawszy się na czas i dzień konstytucyą naznaczony do Wisnie tam na miejscu zwyczajnem w kościele jednostajnymi i zgodnymi głosami sine ulla contradictione obraliśmy JW. IMci p. Marcina z Niedzielska Madalinskiego starostę przemyskiego deputatem i sędziem na trybunał piotrkowski i lubelski, którego uprosiliśmy, aby zjechawszy do trybunału tak piotrkowskiego jako i lubelskiego równo z drugimi IMciami z inszych województw

---

[1]) Zdaje się przeciwko temu to sejmikowi wniósł 15. tistopada t. r. protestacyę Piotr Ożga podkomorzy lwowski C. Leop. 410 p. 1339 contra quaedam puncta in moderno conventu partieulari visnensi agitata, quae in praeterito conventu particulari leopoliensi non agitabantur ex rationibus in termino advenienti inferendis, prout copia latior dari debuit. Protestacyi tej jednak na piśmie nie przedłożono, jak dalej poświadcza notaryusz grodu.

obranymi tę funkcyę swoją odprawował. Którą to zgodę naszą zlecilismy IMci p. marszałkowi, aby on imieniem nas wszystkich ręką swoją podpisał. 2. Działo się w Wisni w kościele farnym w poniedziałek po święcie naświętszej Panny Narodzenia millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio. Stanisław Rzewuski sędzia ziemski lwowski marszałek koła rycerskiego elekcyej deputackiej.
Castr. Prem. Rel. 396 p. 2083.

201.

Wisnia, 11 września 1663.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockie województwa ruskiego tu do Wiśnie na dzień dzisiejszy 11 września zgromadzeni wiadomo czynimy komu o tem wiedzieć będzie należało. A naprzód pro fundamento zakładając zjazdu tego, ponieważ bez wszelkiej obserwacyej dotąd w ojczyźnie naszej zachowanej uciążliwym sposobem prawa i swobody nasze nie przez żadnego posła od J. kr. Mci p. n. m. z kancelaryej Jego królewskiej Mci uniwersałem [1]) prywatnie do grodów województwa naszego podanym obesłani jesteśmy, która jako ad praecordia przenika, tak iustum dolorem w nas wszytkich wyciskać musi, kiedy dość nadwątlonej wolności naszej teraz prawie vitalia onej et fundamenta znoszą się. 2. Wprzód tedy Bogu regnatori regum et regnorum pokornie użaliwszy się o takowe z kancelaryej uniwersały przed całą ojczyzną i w tem kole naszem jako serdecznie indolemus, tak publicam zanosimy manifestationem, że takowych uniwersałów prywatnie a nie przez posła podanych za ważne mieć ani na sejmiki zjeżdżać się będziemy, ani teraz nowych jakich ustaw a pogotowiu podatków, któremi już zniszczone województwo nasze wystarczyć nie może stanowić chcemy, co tylko ad defensionem et tranquilitatem publicam województwa naszego należy i jest iuris naturalis i co sama necessitas temporis wyciąga stanowimy i tem zgodnem naszem laudum konkludujemy. 3. Obrona pospolita. A naprzód nietylko uważając ale prawie widząc tak ab extra od postronnych i bliskich sąsiad jako też ab intra rozżarzone niebespieczeństwa, które nastąpić mogą, mając zwłaszcza pochop z teraźniejszej króla IMci p. n. m. propozycyej, exhausti już tak gęstemi wolnemu narodowi nieprzyzwoitymi i nieprzywykłymi podatkami, za powszechną zgodą zwykłe wedle dawnych praw Rzptej ruszenie w osobach naszych, jednak absque divisione belli i za zbliżeniem się i skupieniem drugich województw, po województwie naszem, tak jako kto powinien, postanawiamy i uchwalamy, na które aby kożdy gotów był iść mieć chcemy pod winami w prawie wyrażonemi. Które jednak pospolite ruszenie w ziemi lwowskiej JW IMci p. kasztelanowi lwowskiemu [2]) z W. IMcią p. podkomorzym lwowskim [3]), w ziemi zaś przemyskiej WIMci p. podkomorzemu [4]) przemyskiemu z WIMcią p. starostą przemyskim [5]), w ziemi sanockiej WIMci p. kasztelanowi sanockiemu [6]) z WIMcią p. podkomorzym sanockim [7]) i WIMcią p. starostą sanockim w moc i władzę oddajemy, prosząc IMciów et in defectu et absentia którego z IMciów drugich IMciów urzędników ordine subsequentes, aby in casu imminenti [a]) cuiusvis periculi spólnie się IMcie pro dexteritate sua i z kimby mogli z IMci pp. urzędników i obywatelów także i z inszymi pobliższymi w województwie porozumiewali i znosili. Którzy to IMcie obwieściwszy nas po ziemiach uniwersałami swymi sejmik generalny tu w Wisni na dzień pewny złożywszy nas ad defensionem solam publicam, za następowaniem strzeż Boże jakiem nieprzyjaciela nas zwołali i ruszyli, na

---

[1]) Król zwołał ten sejmik uniwersałem z daty Lwów 8 sierpnia Castr. San. 175 p. 1115 naznaczając termin nazajutrz po deputackim. [2]) Andrzej Maksymilian Fredro. [3]) Piotr Ożga. [4]) Franciszek Dubrawski. [5]) Madalinski. [6]) Zygmunt Fredro. [7]) Stefan Bal. a) L. ingruentis.

którym sejmiku obieranie rotmistrzów i inszy porządek zostawujemy sobie. 4. Obrona domowa. Także jeśliby kupy jakie i chorągwie (inhaerendo konstytucyej de securitate województwa naszego formowanej) jako to zwyczaj onym na prawo słuszność i nędzę ubogich ludzi respektu nie mając, w województwie naszem tułając się włóczyli, zwłaszcza bez ordynansów IMciów pp. hetmanów wyraźnych i bez potrzebnego ciągnienia ludzi uciążali, ziemia lwowska na przyszłych sądach skarbowych swoich securitatem sobie obmyśleć ma, ziemia zaś przemyska i sanocka na takowych licentiosos laudum przeszłe w roku... uchwalone reassumujemy i tem teraźniejszem we wszytkiem potwierdzamy, obierając ad praesens IMciów pp. rotmistrzów do tego, to jest ziemia przemyska z tamtej strony Sanu IMciów pp. Kazimierza Lipczyńskiego, Alexandra Droiewskiego, Jakóba Piotruskiego; z tej strony Sanu, IMciów pp. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, Mikołaja Asmanickiego łowczego lwowskiego, Alexandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego i IMć p. Jakuba Strzemeskiego; ziemia sanocka IMciów pp. Franciszka Dydeńskiego, Franciszka Malickiego, Szymona Romera, Mikołaja Władka, którzy IMciowie pp. rotmistrzowie traktami podzielić się mają zniosszy się spólnie, lubo też jeśliby samym nie przyszło, do tego sąd skarbowy takowe trakty oznaczyć i IMciow podzielić mają. Nad to ziemia sanocka względem niepokojów i rozbojów laudum także przeszłe reasumują cum ea declaratione, aby takowe praesidium przez dwa miesiące trwało, to jest per Octobrem et Novembrem i żeby nie z kożdej wsi pachołka ale z dziesiąci łanów wyprawiać i na niego się składać i to salvis abiuratis rozumiejąc. Do tego praesidium na sądach skarbowych rotmistrzów obiorą, mianować będą i postanowią. 5. Sądy. A iż to nietylko nam wszytkim ale też iustitiae należy, gdzieby się nasze tak świeże jako i dawniejsze podatki i składki obracały i podziały, przetoż sądy skarbowe w ziemiach naszych wedle przeszłych praw aby reassumowane i odprawowane były teraźniejszem laudum naszem postanawiamy. 6. A naprzód ziemia lwowska, jako zawsze iściła się skarbowi, tak i teraz resztę jako najprędzej chcąc wypłacić, poborów że niemało zatrzymanych podatków w miastach i wsiach niektórych zostaje, dlaczego IMcie pp. wojskowi mając assygnacye od skarbu absque satisfactione odjeżdżać nie zechcą, któreby oczekiwanie z wielką szkodą IMciów pp. obywatelów ziemie lwowskiej być musiało, reassumują sobie sądy skarbowe, do których ciż IMcie co pierwej ordinantur przydawszy W. IMci p. Piotra z Ossy Ożgę podkomorzego lwowskiego i IMć p. Gołeckiego podczaszego płockiego, tego dokładając, iż ktobykolwiek miał się sprawować na tych sądach, ten zasiadać nie będzie mógł na sądy. Którzy IMcie sądy te zaczną we Lwowie praevio iuramento przez tych IMciów, którzy nie przysięgali praestando die tertia mensis Octobris i one sine intermissione przez niedziel dwie kontinuować będą, unius, duorum vel plurium absentia non obstante. Na których sądach IMć p. szafarz, IMcie p. administrator czopowego pp. exactorowie poborów i podymnego i wszyscy którzykolwiek ziemi tych podatków cuiusvis nominis albo onej pieniędzy publicznych tykali się tak przeszłych lat jako i teraźniejszych a kwitów nie mają jako też i retentorowie podatków tychże i ci, u których dawne rekognicye ante annum 1659 ziemie służące zostawali et sine scitu terrae do skarbu pooddawali, jako to rekognicye W. IMci p. starosty lwowskiego i sławnej pamięci IMci p. starosty rohatyńskiego, za które z skarbu satysfakcya wzięta a ziemia, którą ta satisfakcya concernere miała, o tem nie wie, sprawić się mają. Z których IMciów in quantum by się dał kto kondemnować; tedy IMcie pp. starostowie przez się albo urzędy swoje wespół cum assignatariis podług konstytucyej i dekretów to exekwować będą. 7. Ziemia przemyska do tegoż sądu skarbowego sąd ziemski i urząd grodzki obiera i nadto przybiera za sędziów IMci p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego i IMć p. Stanisława Zurawskiego cześnika przemyskiego i IMć p. Marcina Trzebuchowskiego także IMć p. Strusa podczaszego wieluńskiego, którym to IMciom pp. sędziom salaria p. zł. 200 pozwala. 8. Ziemia sanocka tychże IMciów pp. sędziów, których przedtem obrali potwierdzają, i nadto IMci p. Dębickiego, IMć p. Jana Leszczyńskiego i IMć p. Stanisława Cieplińskiego przybierają, którym zwykłe salaria jako przedtem obiecują. Na które sądy wszyscy, którzyby kwitu nie mieli IMć pp. poborcy, exaktorowie, także retentores i którzykolwiek ziem naszych tykali się pieniędzy stawić się i sprawić i wyrachować

mają. Które sądy w ziemi przemyskiej feria tertia post festum Sancti Lucae, w ziemi sanockiej feria tertia post festum Sancti Michaelis w tym roku zacząć się powinny a potem skończone być mają nieodwłocznie iuxta exigentiam et expeditionem causarum, w ziemi jednak lwowskiej przez niedziel dwie trwać mają. Na których sądach IMcie pp. sędziowie żadnych largitiones oprócz w laudum mianowanych i któreby sama necessitas wyciągała ani też na defekty retent jakich pieniędzy wydawać nie mają ani sobie pozwalać więcej, tylko to, co concernit causas fisci. Na których sądach przy rachunkach IMciów pp. exaktorów i poborców, iż skarb niesłuchając pp. poborców rachunków z uciążeniem ziemi i pp. poborców naszych IMciom pp. wojskowym z zwłoką onych częstokroć asygnacye wydaje, względem tych asygnacyej cognitio et decisio być ma. **9.** Ktoby też zaś z IMciów pp. poborców albo exaktorów kogo z obywatelów na delatę niesłusznie dawszy kwit podał, tamże w sądzie skarbowym sądzony być ma, a jeśliby się pokazało ukrzywdzonemu szkody wszystkie nagrodzić i winami w prawie opisanemi karany być ma. A żeby z skarbu takowe asygnacye z zawodem tak IMciów pp. wojskowych jako też i IMciów pp. poborców niewychodziły, zlecamy IMci p. marszałkowi naszemu imieniem naszem list napisać do IMci p. podskarbiego koronnego, ktoby się w tej mierze uskarżał. **10.** Jako nietylko województwu naszemu ale całej Rzptej constat de zelo et fide integra in rempublicam godnej pamięci nieboszczyka IMci p. Grodzickiego kasztelana kamienieckiego tak i w expensie pieniędzy do ziemie lwowskiej na fortyfikacyą miasta Lwowa wziętej, nie wątpiąc, że iuste erogata jako to i rachunki czynione wyświadczają, successores ab impetitione quavis i od kondemnat jeśliby jakie w którymkolwiek sądzie zaszły uwalniamy. Assekucyą jednak od miasta nieboszczykowi daną IMcie pp. sukcessorowie do rąk p. instygatora lwowskiego oddać mają. A p. instygator salvum recursum do miasta mieć będzie. Życzymy przytem i zlecamy IMciom pp. sędziom skarbowym sanockim, aby sprawa sukcessorów nieboszczyka IMci p. Żurowskiego z IMcią p. Dzięciołowskim na tychże sądach jako najprędzej rozsądzona i cale na obie strony uspokojona była. **11.** Waruje to sobie osobliwie ziemia lwowska, iż jeśliby w czem IMcie pp. poborcy lwowscy ex retentis do skarbu sufficere nie mogli i słusznie to wywiedli, takowy supplement sąd skarbowy tameczny obmyśleć onym ma. **12.** A ponieważ IMć p. szafarz ziemie lwowskiej od ziemie tej plus minus nad pięćdziesiąt tysięcy wniósł do skarbu koronnego jeszcze przed sejmem, jako to IMć p. podskarbi w rachunkach swych dedukował czterdzieście tysięcy i dziewięć, podług którego dekret komisarski lwowski stanął i ziemia ex ratione zapłaconych kilkadziesiąt tysięcy trzydzieście poborów i zadnieprskich pięć pozwolono,[a] przeto o tę sumę pp. poborcy, jako już przez p. szafarza wniesioną a przez skarb w rachunkach położoną, z czego i kwit generalny skarb otrzymał respondere nie powinni, ale in solutum uchwalonych podatków przez skarb includi powinni. **13.** Czopowe. Ponieważ exakcya czopowego po wszystkich ziemiach naszych pod ten czas expiruje, taką tego czopowego wszystkie trzy ziemie ordynacyą ex communi consensu czynią. **14.** Ziemia lwowska, w której czopowego nowa exakcya a prima Octobris anni praesentis poczynać się ma, toż czopowe puszcza in arendam IMci p. Janowi Kruszyńskiemu, na rok cały do takowego dnia, to jest ad primam Octobris anni millesimi sexcentesimi sexagesimi quarti za sumę zł. p. dwadzieścia tysiący i ośm, którą tak płacić powinien. Ex nunc to jest in decursum duarum septimanarum od skończenia sejmiku tego rachując ma dać i uiścić zł. ośm tysięcy do rąk W. IMci p. Piotra Ożgi podkomorzego lwowskiego ad praesens szafarza ziemie lwowskiej obranego idque sub nullitate contractus, a potem dwadzieścia tysięcy na trzy raty, to jest anticipative na każdą roku ćwierć przyszłą po zł. 6.666 gr. 20 do rąk tegoż IMci p. szafarza płacić i uiścić powinien, które to czopowe przez rok cały IMć p. Kruszyński spokojnie w ziemi lwowskiej i żydaczowskiej trzymać ma. **15.** Casus fortuitos jako strzeż Boże nieprzyjaciela koronnego, powietrza morowego i ognia taż ziemia waruje IMci p. Kruszyńskiemu, zawaruj Boże, jeśliby który przez ten czas trzymania tego przypaść miał, ma to taż ziemia na sejmiku ex con-

a) S. pozwoliła.

sensu omnium uznać a quantitatem damni IMć p. arendarz iuramento proprio comprobare powinien. 16. Ziemia przemyska względem czopowego swego, którego się a prima Augusti roku przeszłego exakcya poczęła a w tym roku prima Augusti kończy się takową ordynacyą czynimy. Ponieważ miasta w ziemi tej a prima Augusti anni praeteriti czopowe to iuxta laudum per magistratus wybierali i powinni byli wybierać, też miasta in genere wszystkie mają wedle opisania prawa pospolitego przez regestra sua sufficientem calculum de percepta przed IMciami pp. sędziami skarbowymi przemyskimi reddere i pieniądze, któreby się znalazły przy nich tamże uiścić do rąk IMci p. Gorajskiego podczaszego chełmskiego, o czem miasta IMć p. marszałek nasz wcześnie przez uniwersały swoje obwieścić ma. Które to czopowe ab ultima Martii anni praeteriti ad ultimam Martii roku przyszłego autoritate sejmiku tego za powszechną zgodą IMci p. Gorajskiemu podczaszemu ziemie chełmińskiej na rok za sumę zł. p. siedmnastu tysięcy in supplementum poborów wedle dawnego zwyczaju arendujemy i do roku całego puszczamy. 17. Casus fortuitos jako strzeż Boże nieprzyjaciela koronnego, morowego powietrza i ogień warujemy, jeśliby zawaruj Boże przez który szkodę poniósł, ma to na sejmiku naszym deducere et quantitatem damni proprio iuramento comprobare. A coby nad sumę dwudziestu dwóch tysięcy do skarbu in supplementum poborów percepti więcej zostawało, to do dalszej sejmiku naszego deklaracyej zostawać przy IMci ma. Po expiracyej jednak arendy IMci p. podczaszego die ultima Martii anni futuri przypadającej jeśliby interim jaka nowa sejmiku naszego nie nastąpiła tego czopowego ordynacya, już się dalej IMć p. arendarz w exekucyą ingerere nie ma, ale miasta wybierać ten prowent jako z prawa tenentur mają i powinni będą pod winami w prawie wyrażonemi. 18. Ziemia sanocka czopowe swoje, którego wybieranie pro die 1. Octobris w roku teraźniejszym poczyna się, takową ordynacyą czyni. Toż czopowe a die 1 Octobris na rok cały do takowego dnia w roku przyszłym przypadającego IMci p. Alexandrowi Ustrzyckiemu wojskiemu sanockiemu per modum arendae za sumę zł. 3000 p. puszczamy, z której sumy na expensa i potrzeby sądu skarbowego tejże ziemie przy zasiadaniu ma IMć za kwitem tychże IMciów pp. sędziów oddać zł. 1000, ostatek zapłacić to jest dwa tysiąca zł. tam do dispozycyej sejmu tegoż zostawujemy, któremu casus fortuitos a jako strzeż Boże nieprzyjaciela koronnnego, morowego powietrza i ognia warujemy, jeśliby strzeż Boże przez który z tych przypadków szkodę jaką poniósł, ma to IMć na bliższym sejmiku wywieść et quantitatem damni iuramento comprobare proprio. 19. A iż przy IMci p. Krasowskim arendarzu przeszłym sumy z tego prowentu reszta być ma, na przyszłych sądach wywieść to ma i pieniądze wnieść gdzie będzie ordynacya sądu tego. 20. Z którego czopowego percepti tak od IMci p. wojskiego jako i IMci p. Krasowskiego dług laudo assekurowany WIMci p. kasztelanowi lubaczowskiemu uiszczony i zapłacony dekretem tego sądu aby był zlecamy. 21. Na których sądach i dług WIMci p. staroście sanockiemu przez dekreta likwidowany jakoby realiter i nieodwłocznie uiszczony był IMcie pp. sądowi obmyśleć i naznaczyć mują. 22. Uskarzali się IMcie pp. poborcy i exaktorowie ziem naszych na wielkie koszty, które przez długie mieszkanie na komissyej lwowskiej przy drogości tamecznej ponieśli. Przychylając się do słusznej braterskiej instancyej zlecamy w ziemiach naszych IMciom pp. sędziom, aby pro arbitrio et iudicio suo w nagrodę szkód IMciów rekompenzę pieniężną, którąby komu należała uznali i decydowali i obmyślili; które negotium conscientiae et fidei szczególnie IMciom poruczamy. 23. A że z komissyej lwowskiej na niektórych miejscach w ziemi sanockiej względem wydawania pogłównego nakazane inkwizycye, wkładamy to na IMciow pp. sędziów, aby uspokojenia tego salubria media wynaleść mogli. 24. Iż należy ziemiom naszym przemyskiej i sanockiej, aby swego deputata na sądy skarbowe do Radomia mieć mogli, użyliśmy IMć p. Macieja Ustrzyckiego podsędka sanockiego jako komisarza i względem drogi i kosztów w ziemie przemyskiej zł. 800, z ziemie sanockiej zł. 400 pozwalamy, którą sumę IMcie pp. sądowi w swoich ziemiach naznaczyć i obmyśleć mają. 25. Zamku niższego lwowskiego wielką desolacyą w rozwadze mając, iż dla wielkiego zrujnowania ani księgi ziemskie swojego złożenia ani IchMć pp. urzędnicy grodzcy, których assidua praesentia jest bar-

dzo potrzebna wczesnego nie mogą mieć reclinatorium, przeto IMć p. pisarz ziemski z pany komornikami dabit operam, aby te księgi w ostatnią nie przyszły korupcyą i zniszczenie, one na miejscu wczesnem, póki się sklep nie da poprawić albo nowego nie kupią, chować będą. A pp. miesčzanie za pisaniem p. burgrabiego podług prawa tak sklepu na złożenie ksiąg bronić nie mają, jako też i IMciom pp. urzędnikom grodzkim wczesną dać zawsze residencyą powinni. Także też IMciom pp. sędziom sądów ad praesens reasumowanych i IchMciom pp. urzędnikom ziemskim na roki i sądy zjeżdżającym i inszym obywatelom i na kancellaryą gospody wcześnie p. burgrabia bez wszelkiej renitencyej zapisze i będzie zapisywał. IMć p. Wojciech Zaleski, jako na przeszłych sejmikach w swojem zniszczeniu miał kondolencyą, tak i na teraźniejszym zjeździe naszym IMci przyjąwszy żałowanie zł. sto dawniejszemi laudami ofiarowane a jeszcze nie zapłacone z czopowego ziemie naszej naznaczamy, które IMć p. administrator teraźniejszy odda. **26.** A iż niektórzy IMć staranie swoje w isczeniu się skarbowi interponendo, szkody sobie nieco pretendują ex occasione tejże pracy, tedy onych na sądy skarbowe odsyłamy. **27.** IMć OO. Karmelici Bosi, że z konstytucyej mają sobie obwarowaną fortyfikacyą, instabunt do IMciów pp. komisarzów, których to curae commisimus, aby z IMciami pp. sędziami inito consilio to dawne a słuszne postulatum decidere, sumpt obmyśleć et in effectum deducere nieodwłocznie raczyli. Uskarzali się na wielkie nie tylko krzywdy i szkody ale i opressye, które ponoszą od p. Jaworskiego Perkowicza i synów jego z pomocnikami pp. Mikołaj i Prokop Ilniccy, Konstanty Wysoczański, Stefan Leniowski z bracią, Piotr Jaworski, Michał Czerniecki, Mikołaj Dubik Jaworski, przetoż laudum przeszłego sejmiku reassumujemy, zlecając i wkładając to, aby w grodzie przemyskim sine appellatione, praevia jednak inquisitione sądzeni peremptorie i karani byli, za którymi i list przyczynny IMć p. marszałek nasz dać ma do trybunału. **28.** Suplikowali IMcie OO. Dominikani przemyscy względem spustoszałych gruntów i z nich folgi w podatkach, przeto kontentując ich in vim elemosinae z czopowego przemyskiego zł. 200 onym naznaczamy. Także OO. Dominikani mościscy, przekładając wielki ucisk i nędzę klasztoru swego, prosili aby ich czem posilić, naznaczamy in vim eleemosinae z tegoż czopowego zł. 200. **29.** Mieszczanie przemyscy, lubo wyraźną od stanowisk i chlebów konstytucyą uwolnieni zostają, iż jednak nad prawo i słuszność gwałt się im w tej mierze dzieje, zlecamy IMci p. marszałkowi naszemu list za nimi do IMci p. hetmana wielkiego koronnego napisać. **30.** A że zachodzi nas, iż zaraz od początku sejmiku i głosów naszych censuramur in sententiis liberis intentione na invidia narażenia, jeśliby kto delatui propter liberam sententiam miał jaką do kogożkolwiek mieć trudność, przy takowym stawać powinniśmy; a ktoby się taki lub teraz lub potem iniustus delator znalazł jako cum oppressore libertatis czynić będziem a na potem liberam vocem w kole naszem mieć już więcej nie będzie. Które to laudum nasze zgodnie ustanowione i konkludowane dla większej wagi IMci p. marszałkowi naszemu ręką własną przy pieczęci podpisać i do akt grodów naszych podać zleciliśmy. Dan w Wisni na sejmiku [1]) die 11 Septembris 1663 Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wisninskiego m. p.

Castr. Sanoc. Rel. 175 p. 1258—1271; Castr. Prem. Rel. 396 p. 2069—2080; Castr. Leop. Rel. 412 p. 1907—1914. Punkt dotyczący Jaworskich w Castr. Prem. 396 p. 2124.

---

[1]) Zwołany był przez króla ten sejmik z poleceniem opatrzenia bespieczeństwa w obec kup swawolnych przez zwinione chorągwie grasujących, dalej założenia defektów w podatkach po ziemiach i województwie zaległych, co żeby tem łatwiej mogło się stać król przedkłada reasumcyę sądów skarbowych od 1 sierpnia i doradza in vim ratihabitionis sejmowej uchwały postanowienie podatków na zapłatę wojsku. Ob. str. 367 uwaga I.

202.

Na płoskich polach w obozie, 9 października 1663. Odprawa króla dana posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons przez urodzonego Aleksandra Iastkowskiego pisarza grodzkiego przemyskiego na instancyą od sejmiku wisinskiego obywatelów ziem lwowskiej przemyskiej i sanockiej wysłanemu do J. kr. Mci die undecima Septembris odprawowanego,[1]) dana z kancellaryej wielkiej koronnej die nona Octobris millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio w obozie na płoskich polach. 2. Lubo to mimo zwyczaj i tryb pospolity odprawowania tak postronnych jako i domowych poselstw bez kredensu, od tych, od których wysłany jest, urodzony Alexander Iastkowski pisarz grodzki przemyski przed majestatem J. kr. Mci stanął, iż jednak J. kr. Mć nie tak dalece ceremoniami jako szczerym poddanych swoich affektem zwykł się kontentować, przyjąć raczył i bez tego świadectwa urodzonego posła pomienionego i exequi mu munus suum miłościwie pozwolił, napomniawszy ojcowsko teraźniejszego urodzonego marszałka i na potem obranych, aby w przyszłych okazyach, gdy wysyłać swych posłów do J. kr. Mci będą, publica fide et authoritate munitos wysyłał sejmik, inaczej przyjęci być nie będą mogli ani przyznani pro legittimis internunciis, gdyż tak pospolity zwyczaj i obyczaj niesie. 3. Temci to jest najprzedniejszy serca J. kr. Mci obrok ojcowskiego wdzięczność poddanych i pamięć podjętych dla dobra pospolitego trudów, co że i na ten czas sejmik wisinski wyświadczył powinne oddawszy J. kr. Mci dzięki za wyswobodzoną ojczyznę z tak ciężkich więzów związku przeszłego żołnierskiego, wdzięcznie przyjmuje J. kr. Mć. A że w równej cenie u tychże wiernych poddanych zostaje i ta dla dobra pospolitego odwaga J. kr. Mci, gdy regium caput suum, któryby już raczej po tak wielu dowodach ojcowskich usiłowania zeszło się na spokojniejszych aniżeli są obozowe złożyć capitalach i lubo fessa tot laboribus pro republica susceptis aetas na odpoczynek radziła zezwolić, blandiri jednak w tem niechce J. kr. Mć sobie, ale cokolwiek jeszcze sił i zdrowia staje, ochotnie je dobru tej ojczyzny, dla której nigdy mu nic nie było ciężkiego odważa, ufając mocno Opatrzności Boskiej, która zawsze wiadome swe nad J. kr. Mcią pokazywała dowody, że w tym swoim zawodzie przytomną uzna da Pan Bóg staraniem swojem i odwagami królewskiemi pożądany a dawno oczekiwany pokój ojczyźnie przyniesie. Nie tak jednak umysłem J. kr. Mć oddaliła się od krajów tutecznych lubo osobą swoją zadnieprskie umyślił zwiedzić przestrzeństwa, aby na wszelakie niebespieczeństwa gorejącej zapałem wojennym sąsiedzkiej ściany osobliwej niemiał mieć reflexyej, upewnia przy tem J. kr. Mć zwyczaj zachowany powszechnego tego chrześciaństwa nieprzyjaciela, iż wojen dwóch razem z różnymi w chrześciaństwie potentatami zaczynać nie zwykł, więc i pora już ku zimie się mająca, która tureckie namioty zwykła z pola sprowadzać, do tego nie tak znaczne successus (o których z razu coś fama circumferebatur) ubespieczają J. kr. Mć, więc i przestrogi a socio armorum J. kr. Mci hana krymskiego w tem mocno utwierdzają i z tamtej strony bespiecznym J. kr. Mci być każą. Wszakże ingruente, strzeż Boże periculo nie za granicami osobą swoją najdować się będzie J. kr. Mć, zawsze na kożdą stronę strażnice swej królewskiej prospectans, jakoby państwa jego in securo zostawać mogły. A wdzięcznie przyjmując hanc solicitudinem około zdrowia i osoby swojej królewskiej obywatelów tamecznych, to co przedsię wziął J. kr. Mć kończyć umyślił, życząc aby i ci, do których munia belli należą, przykładem J. kr. Mci excitati wczasy domowe porzuciwszy za J. kr. Mcią pospieszyć chcieli. 4. Sejmu złożenie w czasie prawem opisanem ma na świeżej pamięci J. kr. Mć i złożyć go nie zaniecha, gdy strepitus armorum pozwala, przed któremi leges non facile audirentur. 5. Bardzo źle są sprawieni obywatele województwa ruskiego, lubo to w oczach się ich działo, jakoby nowe jakieś zaciągi

---

[1]) Nr. 201.

dziać się miały, bo tylko ex mente całej Rzptej i wyraźnego na przeszłym sejmie napisanego prawa diminuere obciążliwego wojska numerum passus est król IMć dla ulżenia upadającej pod takim ciężarem ojczyzny. Zmniejszone tedy wojsko zostaje na nowo zaciągnione tak jako chciało prawo, zostawieni ci rotmistrze z chorągwiami swemi, o których świadectwa dzielności, pilności chorągwi i powinności swoich dali wodzowie tak, aby nie w kilku tylko i na papierowych regestrach, ale w rzeczy samej najdowało się wojsko. Kto zaś temu winien, że pobuntowane towarzystwo dawne znaki swoje i rotmistrzów opuściwszy na nowe jakieś imprezy do tego czasu czekają po włościach, odda sam Panu Bogu rationem, w którym raczej nadzieje swoje składając J. kr. Mć aniżeli w siłach i potędze swojej niesie ochotnie zdrowie swoje królewskie i głowę na każdy z nieprzyjacielem czynienia plac. A że województwo ruskie ochotą swoją praeit inszym do pospolitego ruszenia, wdzięczen tego jest J. kr. Mć i lubo tej powinności nie kładzie na nie, nie mając tego tak wielkiej za łaską Bożą potrzeby ruszenia z domowych wczasów obywatelów wszytkiej korony, każdego jednak, któryby kolwiek ochotą swoją do boku J. kr. Mci przybyć chciał mile przyjąć gotów, przestronny mając plac do udzielenia sławy, który żadnemu bronny nie będzie. 6. Sejmik, że obywatelom województwa ruskiego uniwersałem J. kr. Mci złożony jest na instancyą samychże województwa obywatelów i dla własnej potrzeby całego województwa względem podatków niedobiegłych raczejby wdzięczność a nie naganę odnosić miała kancelarya J. kr. Mci, który od wszystkich innych województw odnosi, zwyczaje też swoje dobrze wie, których się trzymając novitates nie bierze przed się, ani w tem żadnej korektury potrzebuje, gotowa będąc na potem i takowych sejmików nie dawać luboby ich potrzeba wyciągała, jeżeli drugi raz niewinnie taksowana ma być, bo sejmiki bywały bez posłów J. kr. Mci gdy tego nagła wyciągała potrzeba, którą solennitatem sejmikom przedsejmowym a nie żadnym innym prawo zachowało. 7. Barzo się samemu to J. kr. Mci niepodobało, że tak siła jeszcze chorągwi napozad zostających retardant J. kr. Mci imprezy, które że w województwie ruskiem jeszcze zostają, słusznej J. kr. Mci animadwersyi oczekiwują i onę odniosą, jeżeli ostatnich nie usłuchawszy uniwersałów praesument uciążać tamte kraje dalszemi stanowiskami i nie pośpieszą za J. kr. Mcią. O innych zaś zaciągach i werbunkach jako nigdy nie myśli J. kr. Mć, tak jeżeliby się tam jakie jawiły, jako kupy swawolne znosić pozwala J. kr. Mć województwu i powiatom. 8. Regiment urodzonego Celarego, że przechodem swoim tamto województwo nie wczasuje, necessitas Marsa przedsięwziętego z miasta stołecznego J. kr. Mci Krakowa za wojskiem ciągnącego wymówić musi u każdego. Wszakże jeżeliby cokolwiek exorbitatum było i prywatnemu komu jakie się bezprawie stało, przez ten regiment, ucieczka wolna do prawa, które każdemu reddet quod suum est. 9. Regimentu Bernego w kompucie całego wojska niema J. kr. Mć i niezna się do niego. 10. Urodzonemu podkomorzemu sanockiemu, jeśli jakie bezprawie się dzieje przez urodzonego miecznika lubelskiego iure mediante vindicare potrzeba a J. kr. Mci partis utriusque visis documentis osądzi tę tak sprawę, jako jej meritum et aequitas postulabit. Toż i urodzonego Zaklikę potka, gdy causae suae iustitiam in legitimo foro deducet a nie tak, jako teraz contumaciter stawać będzie, gdyż iura vigilantibus subvenire zwykły. Toż potka urodzonych Dubrawskiego a) i Brzeznickiego b), gdy sprawę swoją foro iustitiae deducendam permittent. 11. Strony asygnacyej przez dekret IMci księdza nuncyusza miasta Przemyśla znosić się każe kancelaryej swojej J. kr. Mci, aby takowe aggravationes na potem nie działy się a iurisdictione tegoż IMci księdza nuncyusza zabieżeć temu J. kr. Mć objecuje powagą swoją. 12. Teraz J. kr. Mć z kancelaryej swojej non obstantibus quibusvis decretis wydać swój rozkazał swój uniwersał do wszytkich ogółem obywatelów miasta Przemyśla, aby żaden quocumque praetextu nieumykał od Rzptej uchwalonych podatków. Locus sigilli maioris cancellariae regni.

Castr. Prem. Rel. 396 p. 2417—2421; *Castr. Sanoc. Rel. 175 p. 1512—1518.*

---

a) S. Dobrzańskiego. b) S. Bereźnickiego.

203.

Przemyśl, 23 października 1663.

Dyspozycya sądu fiskalnego ziemi przemyskiej.

1. Actum Premisliae in reassumptione iudiciorum deputatorum iudicum terrae premisliensis et districtus prevorscensis vigore laudi conventus visnensis proxime praeteriti ordinatorum feria tertia post f. S. Lucae evangelistae proxima anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio. Coram magnificis et generosis Andrea Maximiliano de Pleszowice Fredro castellano leopoliensi Martino de Niedzielsko Madaliński capitano premisliensi, Gasparo a Wojakowa Wojakowski iudice, Stanislao a Sitno Sicinski subiudice, Petro Paulo do Buzenin Mniszek notario terrestribus premisliensibus, Mathia Stanislao de Unihow Ustrzycki subiudice sanocensi et vicecapitaneo premisliensi, Georgio a Grochowce Grochowski venatore Premisliensi, Michaele Paulo Strus pocillatore vielunensi, Stanislao Zurowski pincerna vicepalatino premisliensi. Praesentibus gsis. et nblus. Iacobo Jaskmanicki, Petro Gorajski pocillatore chełmensi, Stephano Winnicki, Stanislao Pakosz exactoribus, Gabriele Zołczynski regente terrestribus premisliensibus, Ludovico Kleczyński regente castrensi premisliensi, Adamo Gorski, Francisco Rostecki, Iacobo Rzeczycki, Andrea Kurkowski et aliis quam plurimis nobilibus pro iudiciis praesentibus congregatis, nec non ministeriali regni generali provido Andrea Kubraczek apparitore iudicii. 2. Iudicium praesens generosorum iudicum et deputatorum terrae premisliensis et districtus przevorscensis adhaerendo constitutioni regni tum et laudo conventus proxime praeteriti visnensis satisfaciendoque muneri suo post praestitum iuramentum per gsos. Paulum Michaelem Strus pocillatorem vielunensem et Stanislaum Zurowski pincernam premisliensem iudices ad iudicandum recenter electos et designatos, primum iudicia eadem proclamanda et voce ministerialis regni generalis Andreae Kubraczek publicanda censuit, quod idem ministerialis executus est et iudicio reddidit. Post quam acclamationem et iurisdicciomis iudiciorumque publicationem iudicium hoc idem divino invocato nomine et gratia, quanto commodius et citius ea iudicia expediri et celebrari possint, ea methodo et ordine tractanda declarat, quatenus omnes omnium in terra praesenti et districtu przevorscensi contributionum publicarum qualicunque nomine vocatarum agrariaram, fumalium, novi subsidii, accizae, czopowego, tam pro publica necessitate Reipublicae quam et palatinatus et terrae praesentis laudatarum, et aliarum quarumvis in genere et specie contributionum exactores collectores et succollectores, eiusmodi summarum et contributionum quivis retentores quicunque quietationes a thezauro regni seu a conventu visnensi non obtinuerunt, se ad iudicia sistant et personaliter compareant, idque quilibet eorum cum seorsivo exactionis suae perceptorum distributorum et retentorum distincto et in forma conscripto et concluso regestro manu propria sua subscripto ad acta praesentia in facie iudicii praesentis porrecto. 3. Ex quibus regestris de sufficienti calculo iudicium plene et perfecte informari possit. 4. Contra quos omnes gsus. Stanislaus Pakosz instigator terrae pro munere officii sui in causis promovere et in regestra, deferre et in regestra inscribere tenebitur. 5. Causarum vero vocandarum ad iudicium bina regestra, videlicet primum publicarum contributionum cum exactoribus, secundum regestrum privatarum causarum fisci privatarum personarum cancellariam ad iudicia et gsum, instigatorem esse debere declarat. 6. Circa quorum iudiciorum celebrationem omnis pax et tranquillitas more tribunalitio per omnes stricto iure observari debet, transgressores vero pacis et securitatis publicae et iudiciorum per terminum tactum conventi, iuxta demeritum, seria animadversione et paenis legum puniendi. 7. Quo vero facilior aditus venientibus et redeuntibus ex iisdem iudiciis pateat decernit, ut magistratus civitatis huius reparationem viarum procuret et provideat sub paenis ex arbitrio iudicio decernendis.

Ind. decr. terr. Prem 349. p. 281—284.

204.

W Przemyślu, 13 listopada 1663.

Protestacya przeciwko sędziom fiskalnym ziemi lwowskiej.

1. Actum in castro premisliensi feria tertia post festum sancti Martini pontificis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio. 2. Ad officium actaque praesentia castrensia capitanealia premisliensia personaliter veniens gsus. Andreas Kuropatnicki solenni praemissa contra officium castrense leopoliense ratione non susceptae ad acta sua protestationis infrascriptae, solenniter eidem officio praesentibus in et contra mcos. ac gsos. causarum fiscalium terrae leopoliensis laudo conventus particularis visnensis proxime caelebrati constitutos iudices questus et protestatus est, idque in eo. Quod cum laudo conventus particularis visnensis proxime caelebrati cautum et praecustoditum sit, ne pecuniae publicae per exactores ex quibuscunque exactionibus exactae in usus privatos converterentur et ne ex iisdem pecuniis publicis ullae largitiones fierent, sed in usus publicos pro necessitatibus reipublicae totaliter conferantur, ipsi nihilominus in contrarium laudi suprafati et contra mentem conventus visnensis a se protestante summam ex proventu ducillari provenientem in termino quovis specificandam et ex calculo liquidandam recipientes inter se partiti sunt. 3. Dum vero praefatus protestans uni ex praefatis gsis. iudicibus videlicet gso. Martino Wodnowski notario terrestri leopoliensi, cui ex summa praefata mille trecenti floreni polonicales divisione cesserunt contradiceret, ne ipsi summa praefata uti indebite et immerito daretur, ipsi nihilominus contradictionem eandem non attenti, summam praefatam mille trecentos florenos polonicales indebite et incompetenter numerarunt et reddiderunt et licet praefati gsi. iudices fiscales terrae leopoliensis sibi protestanti certam summam respectu eiusdem largitionis obtulissent, idem tamen gsus. manifestans eiusmodi summam ab ipsis recipere respuit et recusavit, quinimo hisce largitionibus terrae leopoliensis contradixit. 4. Cum itaque laudo suprafato largitiones sunt interdictae sic etiam si aliquae accidissent nullitatis vitio subiacere declaratae sint, idcirco praefatus protestans tam de contraventione laudo praefato quam et de nullitate largitionum praefatarum iterato contra eosdem gsos. iudices fiscales terrae leopoliensis protestatur.

Castr. Prem. Rel. 396 p. 2522—2523.

205.

Wisnia, 28 września 1664.

Sejmiku wiszeńskiego deklaracya w sprawie czopowego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy wszyscy obywatele ziemi lwowskiej, wszystkim w obec każdemu z osobna a mianowicie burmistrzom, magistratom i całemu pospólstwu miast i miasteczek króla JMci duchownych i szlacheckich w ziemi lwowskiej zostających do wiadomości donosim. Iż gdy za rozerwanym sejmikiem naszym wiszeńskim ziem województwa ruskiego elekcyej sędziego na trybunał koronny nie mogliśmy nic pewnego względem czopowego postanowić, które iż ultima mensis currentis kończy się i swego w dalszem onego wybieraniu potrzebuje porządku, przeto zlecamy to wszytkim miastom i miasteczkom, aby podług praw koronnych i konstytucyej koronnych to czopowe, a die prima Octobris poczynające się, wybrawszy na to osoby z magistratu zgodne do tej exakcyej wybierali, a potem gdy na przyszłym da Bóg sejmiku dalszy tegoż czopowego obmyślim porządek słusznie z tej wyrachowali się ekzakcyej. 2. Działo się w Wiszni podczas zgromadzenia się na sejmik die vigesima octava Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo

sexagesimo quarto. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan lwowski m. p. Piotr Ożga podkomorzy lwowski. Stanisław Rzewuski sędzia ziemie lwowskiej.

Castr. Leop. Rel. 414 p. 2046—2047.

206.

Wisnia, 15 października 1664.

Uniwersał sejmiku wiszeńskiego w sprawie monety.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i rycerstwo obywatele ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockiej i województwa ruskiego zjechawszy się do Wisnie na sejmik od J. kr. Mci p. n. m. naznaczony przedsejmowy [1]), wzięliśmy wiadomość od miast i miasteczek i różnych ludzi, iż samo pospólstwo bez wszelkich uniwersałów JW. IMci p. podskarbiego koronnego w monecie brak czynią a mianowicie w szelągach, przez co handle między ludźmi ustają, jarmarki i targi mieszają się a za tem i wielkie swary a ledwie nie zabójstwa zachodzą. 2. Przeto zabiegając temu i naprawie o monecie postanowionej sadząc się, która dyspozycya do samego tylko IMci p. podskarbiego wielkiego koronnego należy, tedy wszem w obec wiadomo czynimy i powagą sejmiku naszego mieć chcemy, aby wszelakie szelągi nowe i stare i orty złotowe, jako monetę wolną koronną każdej kondycyej człowiek brał i brakować nie ważył, (oprócz szelągów wołoskich, które lubo są dobre, ale że dawno pospólstwo niemi wzgardziło per ipsam licentiam) a to pod winą czternastu grzywien dwojga nieodpustną. Której to winy w kożdym sądzie i urzędzie koronnym kożdemu dochodzić wolno. I gdyby kto za takowe pieniądze rzecz stargował a przedawszy brać nie chciał, wolno kupującemu położywszy przy urzędzie pieniądze rzecz stargowaną wziąć jako kupioną, do czego grody ziem naszych, urzędy w miastach i miasteczkach zawsze mają być pomocą. 3. A na to dla większej wiary i pewności ten uniwersał IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni dnia 15 października anno 1664. Hieronim Orzechowski sędzia ziemie sanockiej marszałek sejmiku wisninskiego m. p.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 176 p. 1779—1780.

207.

Wisnia, 15 października 1664.

Sejmik wiszeński zatwierdza pokwitowanie poborcom z sejmiku lwowskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemie lwowskiej po sejmiku wiszeńskim deputackim rozerwanym za uniwersałem szczególnym króla IMci pro die vigesima sexta Septembris anno praesenti do Lwowa i klasztoru OO. Franciszkanów miejsca z dawna zwyczajnego zgromadzeni wiadomo czynimy, iż sukcessorowie ś. p. IMci p. Adama Dzierzka kasztelana rospirskiego i IMć p. Dragomir akcyzy, a prima Augusti ad diem decimam Novembris in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo administratorowie, rachunek tak z percepty sumy miasta Lwowa i niektórych miasteczek ziemi lwowskiej zł. dziewięciu tysięcy sta dziewięćdziesiąt czterech groszy dwudziestu jednego według regestrów przez sukcessorów podanych wybranej jako i expensy, naprzód IMci p. Aleksandrowi Niezabitowskiemu stolnikowi bracławskiemu szafarzowi ziemi naszej za kwitami IMci sześciu tysięcy dziewiąciu set dziewięćdziesiąt zł., potem pomienionym IMciom

[1]) Uniwersał królewski zwołujący ten sejmik datowany w Warszawie 26. sierpnia kładzie nacisk na potrzebę poparcia wojny. Castr. Zydacz. 50 p. 2534—86.

pp. administratorom, jako IMci p. instygatorowi posłowi do króla IMci, do tego kollektorom z czeladną zł. dwa tysiąca sto piętnaście i z tem co zostaje u p. Dobromirskiego zł. ośmdziesiąt wydanej a przed IMciami pp. deputatami na sejmiku wiszeńskim naznaczonymi likwidowanej i werifikowanej, rękami własnemi tychże IMciów pp. deputatów podpisanej rachunek dostateczny uczynili, i że wyszła suma na expensa percepcie korespondująca evidenter pokazali. 2. Za którym uczynionym rachunkiem pomienionych IMciów pp. administratorów jednostajnie kwitujemy, który IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zlecilišmy. Działo się we Lwowie roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego wtórego dnia dwudziestego szóstego miesiąca Septembris. Hieronim Stanisław z Kuropatnik Kuropatnicki podstoli podolski marszałek sejmiku lwowskiego ziemi lwowskiej. Za zleceniem IMciów wszytkich i spolnem zezwoleniem na sejmiku naszym wiszeńskim zgromadzonych na approbacyą tego kwitu, który na partykularnym sejmiku lwowskim ręką był podpisany IMci p. marszałka tamtego sejmiku ręką się swą podpisuje. W Wisni die decima 5-ta Octobris anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo quarto. Hieronim Orzechowski sędzia ziemi sanockiej marszałek sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Leop. Rel. 428 p. 878—879.

208.

Wisnia, 15 października 1664.
Instrukcya posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny sześcioniedzielny koronny z sejmiku wisnieńskiego województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej dnia 15 miesiąca października w roku teraźniejszym podług uniwersałów J. kr. Mci [1]) p. n. m. zaczętego i odprawionego IMciom pp. posłom od nas obranym dana, to jest z ziemie lwowskiej WIMci p. Janowi Sobieskiemu chorążemu koronnemu, IMci p. Stanisławowi z Sitna Sicińskiemu podsędkowi przemyskiemu; z ziemie przemyskiej WIMci p. Marcinowi z Niedzielska Madalińskiemu staroście, IMci p. Kasprowi Wujakowskiemu sędziemu ziemskiemu przemyskiemu; z ziemie sanockiej WIMci p. Jerzemu Wandalinowi z Wielkich Konczyc Mniszkowi, staroście, IMci p. Hieronimowi z Orzechowiec Orzechowskiemu sędziemu ziemskiemu sanockiemu. 2. Nie człowieka rozumnego ale insanae mentis caligine zaślepionego, nie poddanego wiernego ale cale nieprzyjaznego panu i ojczyźnie byłby to proceder, któryby J. kr. Mć p. n. m. wszelki za tak wielkie dobroci pańskie, za takowe i nie stanowi królewskiemu należyte na wojnach dla samego tylko rzptej pokoju podjęte etiam cum praestatione zdrowia swojego niewczasy, za ojcowskie zawsze około pokoju usiłowanie wielkiej od rzptej deberi gratitudinem nie przyznał. Naprzód tedy IMć pp. posłowie nasi zajechawszy na początek sejmu do Warszawy przy oświadczeniu i oddaniu wiernego nigdy nie odmiennego poddaństwa naszego powinne nietylko za wszystkie przeszłe, które J. kr. Mć p. n. m. ab inchoata gubernatione rzptej ojcowskiej prowidencyej i niedościągnionej rozumem ludzkim w nagłych i ciężkich paroksyzmach a bliskich zginienia będącej rzptej konserwacyej jawne wszystkiemu światu praestitit dowody, cale i za teraźniejsze nad opinią ludzką, nad stan swój królewski, a co największa cum evidenti [a]) dispendio zdrowia swego wojenne iniurias et pericula w osobie swojej pańskiej dla samego tylko zaszczytu Rzptej poniesione summe gratulabundi, że pod szczęśliwem panowaniem jeszcze żyć i pokoju zażywać nam przychodzi J. kr. Mć p. n. m., który nie laty swojemi ale wojnami szczęśliwemi, pracami, niewczasami i samych żołnierzów niewczasom nie zrównanymi życie i królestwa swojego czasy rachować może, uniżenie i pokornie przez IMci p. marszałka izby poselskiej

[1]) Uniwersał króla datowany z Warszawy 16. sierpnia Castr. Prem. 398 p. 757—759. a) P. eiusdem.

podziękują. 3. Non intermittent królowej IMci pani naszej miłościwej insimul podziękować uniżenie, że po wszystkie czasy panowania swego, zapomniawszy ochrony zdrowia swego, przy niewczasach i trudach stanowi swemu przeciwnych, wielką nierachując królewskich prawie kosztów do zatrzymania i uspokojenia rzptej była pomocą. 4. IMciom pp. wodzom wojsk J. kr. Mci p. n. m. [1]) debitam od Rzptej gratitudinem oraz i z podziękowaniem także i IMci p. wojewodzie kijowskiemu [2]), IMci p. chorążemu koronnemu [3]) i inszym IMciom pp. urzędnikom wojskowym, pułkownikom, rotmistrzom wojska J. kr. Mci pp. posłowie nasi, jako dobrze wiadomi dzielnych odwag, zasług znacznych i kosztów nieporównanych rachowanych [a]) przez IMciów w różnych okazyach, dla dostojeństwa J. kr. Mć p. n. m. i dobra pospolitego wyświadczonych quam adaequatissime podziękują, także i IMciom wszystkiemu rycerstwu wojsk J. kr. Mci p. n. m. za wszystkie odwagi i straty IMciów dla całości Rzptej podjęte przy zaleceniu zasług IMciom do majestatu J. kr. Mci p. n. m. podziękują. 5. Diffidencya ta, którą J. kr. Mć w swojej denuntiat instrukcyej, stuporem nam et indolentiam przynosi, jako tym nam wiernym J. kr. Mci poddanym, którzy non sunt conscii ani byli okazyą żadną nec unquam sperabant, aby miała kiedy exoriri, ale owszem nieustające J. kr. Mci p. n. m. dobroć i ojcowskie prawie serce praw i swobód swoich zatrzymujące, a co największa życia swoje per tot pericula samego J. kr. Mci p. n. m. prowidencyą in integro zostającą wiernie przyznają. Zlecamy to tedy IMciom pp. posłom naszym, aby ante omnia do tego conatus swoje cum tota republica obrócili, omnemque adhibeant operam et media, przez któreby hoc malum in herba succidi mogło i to impedimentum, któreby retardaret consilia publica, non descendendo in iudicium amoveatur, ile pod te czasy, które są pełne różnych, jako mamy w instrukcyej J. kr. Mci p. n. m. a wielkich na Rzptą następujących niebespieczeństw. Przytem upraszać będą J. kr. Mci p. n. m. aby tęż innatam bonitatem et clementiam pokazał tym, którym comparata tylko ta jest diffidentia (quidquid sit, quod absit) którą już nie po jednokroć non aliqua diffidentia constructa laborantibus ale jawnie nieżyczliwym i niewiernych poddanych ku dostojeństwu J. kr. Mci p. n. m. postępkiem grzeszącym, etiam cum admiratione Rzptej i postronnych narodów tantae bonitati et clementiae oświadczył. A tem bardziej upraszać będą, gdy concivis ojczyźnie dobrze i znacznie zasłużony, omnem submissionem et iustificationem niewinności swojej prae se ferens, IMć p. marszałek wielki koronny, [1]) eadem diffidentia sesse affectum do naszego sejmiku być wnosi i insi IMść, którym dano mandaty, quaerulantur. Które województwo nasze, iż tu najczęściej vitam degit non nisi bene optantem J. kr. Mci i ojczyźnie uznawało i teraz uznawa, którego merita tak z przodków znaczne jako i samego zawsze praestita ale osobliwie podczas inkurzyej szwedzkiej, kiedy wielu cnota i stateczność ku J. kr. Mci p. n. m. cribrabatur, jaśnie cała wierność i cnota jest, evincere ma. Instabunt Ich Mcie pp. posłowie, aby ta opinia de pectore J. kr. Mci p. n. m. ku IMci p. marszałkowi także i o innych IMciach braci naszych, którym mandaty dane eradicari mogła. A jeśliby to optatum sortiri effectum nie mogło, tedy pp. posłowie nasi cum tota republica indesinenter prosić będą, ażeby tej sprawy z IMcią pp. marszałkiem i z innymi IMciami, zwłaszcza gdy tak wielkie na rzptą instant pericula i one gwałtowne et vix possibiles do zniesienia premunt necessitates, do innego przyszłego sejmu, in quantum się to wszystkim stanom Rzptej będzie zdało, cognitio odłożona była. Ad extremum iniungimus to pp. posłom naszym, aby quam vigilantissime IMciom ea diffidentia affectis u majestatu J. kr. Mci p. n. m. suffagari nie omieszkiwali, w czem wszystkiem fidem et conscientiam Deo pacis aeternae et concordiae debitam pp. posłom naszym, że w tem stawać będą obowiązujemy. 6. Posiłek wojsku uczynić w Ukrainie in opere belli zostającemu rzecz potrzebną uznawamy, przeto życzymy tego i pp. posłom ad promovendum zlecamy, aby jako najprędzej z prowentów Rzptej ordynowanych generaliter wszytkich, które po te czasy

---

[1]) Stanisław Potocki hetm. w. kor. [2]) Stefan Czarnecki. [3]) Jan Sobieski. [4]) Jerzy Lubomirski. [a]) P. nieporachowanych,

currebant wojsko posiłkowane było, ażeby wojsko z Ukrainy nie schodziło dla wielu respektów i dla przeszkody do wydania przyszłych podatków Rzptej za następującymi przechodami praecavebunt pp. posłowie. 7. A iż siła się dzieje przeciwko prawom z wielką szkodą a prawie z zepsowaniem rzptej przez senatus consulta, excipient sedulo pp. posłowie nasi rationes senatus consultorum i pro consicentia et amore in patriam upomną się wszystkiego co prawa nasze każą i na każdego concivem mianowicie na posłów wołają. A wszystkich exorbitancyej rationem powinną uczynią rekwizycyę i przez kogo by się ukazało exorbitatum przeciwko prawom cum detrimento rzpltej, aby sądzony był instabunt. 8. Subsidium prowentów i stołu J. kr. Mci aby augeatur providebunt pp. posłowie, jednak aby starostwa, które są oderwane od stołu J. kr. Mci p. n. m., były przywrócone. Interea starostwo intratne ex vacantibus do stołu J. kr. Mci p. n. m. applicari pozwolą. A te wsi, na które dekreta J. kr. Mci p. n. m. zaszły i possessorom są przysądzone, temu podpadać nie mają. 9. Skrypta ad archiwum aby więcej żadne nie były dawane, a o dawne się spytawszy; dla tychże skryptów ad archiwum danych aby depositorium publicum było obmyślone adinvenient modum i konnotować albo zregestrować wedle ich i z kim jest powinni będą. 10. Pokój generalny, którego ludzie gementes sub onere belli avide wyglądają, także i rzptej per tot tempestates wojenne przez tak wielkie wydane podatki, przez złej i podłej monety wprowadzenie, którą od nabycia pieniędzy przez handle cum vicinis regionibus arcet extennuatio a zatem insufficientia do prowadzenia wojny svadet, aby w ojczyźnie uczyniony był enixe ingivilabunt per omnia media et modos pp. posłowie nasi, jednak aby avulsio provinciarum niebyła cavebunt, co dexteritati pp. posłów et consensui communi rzptej poruczamy. 11. Dlatego do traktatów moskiewskich dajemy pp. posłom naszym plenariam facultatem, aby ineant modos et rationes z rzptą do uspokojenia tej tam ścianej mediis pacis i już nie odkładając approbacyej pactorum per comissarios postanowionych sejmowej, one na tymże sejmie approbować omnibus ad integritatem et commodum Rzptej jako życzliwi tej ojczyzny synowie praecustoditis rationibus mogli. 12. Jeżeliby jednak co impediret possibilitatem pokoju uczynienia a wojną to się kończyć miało, praecavebunt pp. posłowie nasi, aby żadne coniunctiones armorum nie stawały z nikim, które zawsze różne incommoda Rzptej przynoszą et aliae belli occasiones przez nie augentur i jeżeliby jakie nowe zaszły, aby nullitatis były, w czem fidem honorem et conscienciam pp. posłów naszych obligujemy. 13. Wojsku zapłata aby tem pewniejsza była, która tak wielekroć z wielkiem zawiedzeniem Rzptej zwleczona i uszczuplona dla nienależytej przeciwko konstytucyom skarbu i komisyej dispozycyej bywała, mocno instabunt pp. posłowie nasi, aby wojska wszystkie iuxta quantitatem et proportionem podatków z sum na sejmie deklarowanych na województwa ziemie i powiaty rozdzielone było, któremu też województwa przez obranych komisarzów albo szafarzów swoich płacić będą. Ażeby rotmistrze szlachta osiedli byli i oficerowie polskiego narodu szlachta także usilnie starać się będą. Komput za się wojska, aby po wszystkich grodach był per oblatam każdego roku abo na każdą ćwierć podany, żeby rzpta wiedziała wiele wojska zostaje w służbie. 14. Retenta podatków rzptej aby jako najprędzej wybierane były, także dla posiłku wojsk i wypłacenia długu wojsku i żeby jako te retenta wybrane tak a) i inne podatki z krwajej pracy poddanych naszych in privatos et extraordinarios usus nie obracały się, pilno to pp. posłowie obwarują. A że ten wojska na województwa i ziemie podział tego będzie potrzebował, aby wiedział wiele się ma upominać żołnierza w którem województwie albo ziemiach naszych, że taryfa symple w skarbie nadzwyczaj jest podwyższona i takowe podatki od ziem naszych lwowskiej, przemyskiej, sanockiej requiruntur i na one asygnacye z skarbu wychodzą, które per leges antiquas et novellas ex consensu reipublicae defecerunt i zatem sympla zmniejszona jako to z defektu cerkiew, które teraz jako ich prawo libertowało nie płacą także i z defektu tego i z tych placów i domów, które pod kościoły i klasztory wzięte i na których słudzy kościelni i kapłani mieszkają niemało symple

a) S. także.

poborowej ubywa, czego skarb przeciwko prawom wyraźnym przyjąć nie chce, iniungimus to pp. posłom, aby się tego upomnieli, żeby to skarb przyjmował i aby do podziału tych wojsk[a] ani do podatków przyzwolenia nie przystępowali, ażby ta taryfa ziem naszych cale uspokojona i postanowiona była. Także ziemia przemyska osobliwie w[b] dyferencyej od symplej poboru z[c] ekonomiej samborskiej przychodzącej pogodzona była. I nie powrócą się do nas pp. posłowie bez wyraźnej skarbowej taryfy symple poborów ziem naszych, aby więcej ziemie nasze od skarbu aggrawowane nie były a pp. poborcy pp. posłom regestra poborowe i dekreta sądów trybunalskich oddać dla weryfikacyi powinni będą. Także approbationem laudi de securitate domestica ziemie sanockiej na sejmik relacyjny nam przynieść mają, bez poborów jednak, chyba jeżeliby jakie większe niżeli od rozbójników nastąpiły niebezpieczeństwa. 15. Artylerya, bez której skuteczny i porządny być proceder wojenny nie może, aby na wszytkie czasy do przyszłego sejmu sufficienter we wszystkie apparamenta prowidowana była intercedent nasi pp. posłowie, o rachunki jednak wszytkich perceptorum na tę artyleryę od p. generała i wydanych tychże pieniędzy instanter pp. posłowie rekwirować będą. Także municya albo armata, która z cekauzów Rzptej wywieziona jest, i ta co per sortem belli nabyta, aby była pod regestrem do cekauzów oddana i jako teraźniejsza tak i dawna zregestrowana. A onej regester aby był podany pp. posłom naszym i nam na sejmik relacyjny przyniesiony. A podatki z kwartej przychodzące aby jako najskuteczniej i najporządniej et cum omni circumspectione ordynowane były według dawnych zwyczajów, stara na wojsko kwarciane a nowa na artyleryę obrócona była, una cum auctione z lustracyej kwarty, a osobny rachunek z kwarty bywał invigilabunt pp. posłowie i żeby połowicą na św. Marcin do Lwowa, według dawnego zwyczaju, a połowicą na św. Jan przysyłano. A też rachunki z kwartej na sejmik relacyjny przyniosą nam pp. posłowie, kwarty zasię wójtowie płacić nie mają, jako im prawa służą, i tam żeby nie była podwyższona kwota, gdzie według starych kwitów kto płaci. A że niektórzy possessorowie dóbr J. kr. Mci p. n. m. kwartę dawali ad rationem z dóbr swoich, gdy zostawały in hostico, teraz skarb tego in solutum nie przyjmuje, starać się będą, aby te zadatki kwartej przyjęte od skarbu były. A lustracya kwarty, iż miała proventum augere, onej aby dali rationes pp. lustratorowie nie przepomną pp. posłowie i tego się u IMciów pp. lustratorów ad quaerellam civium i obywatelów ziem naszych upomną, że cum aggravatione niektórych te lustracye odprawywali etiam ad bona haereditaria descendendo, za co mają respondere aby respondeant in foro per legem praefixo. 16. Komisya iż siła złego nam przyniosła pilnem i przezornem okiem pp. posłowie cum tota republica inspicient we wszystkie exorbitancye przeciwko prawu uczynione. Bo jeżeli ojczyzna fiderat pp. komisarzom, jako synom swoim, et commiserat, aby adhibuissent omnia media do uspokojenia i zapłaty wojska w związku zostającego, ale pozwoliła media licita legibus consentanea fundamentalia iura eiusdem non tollentia, nie takowe jakie są praestita, że na tej komissyej takowe stanęły exorbitantiae, cussio novae monetae i takiej jeszcze monety, która exvisceravit ze srebra i złota rzptą, niepomnąc że moneta non nisi ex consensu statuum[d] regni statui może, i to prawo aequiparatur prawu electionis liberae, zaciągów nowych pozwolenie i postanowienie i na toż nowe wojsko pieniądze wojsku danemu zgotowanie, wydać pozwolenie, o półtoraletnie z wielką szkodą a prawie zniszczeniem dla długiego wojska niepłatnego w związku zostającego dla samej tylko menice aby pieniądze dobre na złe przebito przedłużenie i o inne exorbitancye, które na tej komisyej są popełnione mocno się ujmą et prosequentur cum tota republica, pp. posłowie tantorum malorum vindicationem. Co wszystko ad commune iudicium reipublicae ażeby tantis malis imponatur modus odsyłamy. Także, czemu tantum concesserunt sobie IMć pp. komisarze, że pieniądze in proprios usus przebijać kazali i drugim extra comissionem będącym pozwalali czemu od Amurestego pieniądze pobrali i fanty, który wielkie pieniądze wołoskie za złoto do korony wniósł, żeby praevia animadversione od rzptej to wszystko do skarbu

a) podziału wojska S. b) z S. c) w S. d) statutorum S.

powracali omni adhibita sedulitate pp. posłowie prosekwować będą. A którzy by się znaleźli z IMciów pp. komisarzów, że in privatos usus tak podczas komissyej jako i po komissyej pieniądze sobie bić kazali, aby formato ex republica iudicio sądzeni byli i karani paenis arbitrariis. Także i Tymph, który prywatnym ludziom dla swego zysku przebijał stare dobre pieniądze na złe i co się znajdzie, że nad pozwolenie czynił, aby confiscatio bonorum et paena capitis na nim była nakazana. Więc że pp. komisarze pozwolili i dekreta pisali na to, że wolno było odbijać sklepy, gdzie pp. poborcy pieniądze rzptej i swoje rzeczy mieli, tedy cokolwiek szkody przez odbijanie sklepów pp. poborcy nasi ponieśli, aby inveniatur modus satisfaccionis szkod tymże pp. poborcom praevio iuramento super quantitatem damnorum. Nadto pp. posłowie ostrzegą pilno tego, aby ci co byli komisarzami terazby zasię posłami zostawali, in ea ipsa materia około komissyej exorbitancyej passivam tylko mieli vocem non activam et oppugnantem nasze słuszne illationes. Srebra z kościołów pobrane, iż dotąd nie są przywrócone kościołowi efficatia pp. posłowie adinvenient media, aby jako najprędzej były oddane, a) zgadzając się w tym punkcie z całą rzptą. 17. Książe IMć Kurfirszt[1]) iż praetendit sobie długu Rzptej, aby z onego jako najprędzej eliberowana była, podadzą sposób pp. posłowie, t. j. aby porachowawszy przez czasy wszystkie przeszłe coby kosztowało ludzi do wojny półtora tysiąca, które na każdą potrzebę Rzptej do wojska J. kr. Mci p. n. m. ex pactis powinien był wystawić, a temu dosyć nie uczynił, to onemu in exolutionem długu in solutum potrącono było, przydawszy i kanony po zł. trzydziestu tysięcy na rok przez księcia IMci zatrzymane i inne obowiązki. A jeżeliby co jeszcze winno się zostało księciu IMci, aby Rzpta do wypłacenia przez cła wodne wedle starego zwyczaju udała się. 18. Także u IMci księcia kurlandzkiego upomni się Rzpta, czemu pactis conventis dosyć nie czyni, lubo wielkie beneficium od Rzptej otrzymał, że go wojsko litewskie od Szwedów wydarło i czemu po wszystkie czasy wojenne neutralitatem trzymał. 19. Siła na tem należy Rzptej, aby sinistra relatio jaka u Porty nocere nam nie mogła; proponent pp. posłowie, aby J. kr. Mć p. n. m. posła do Porty wyprawił z sejmu, któryby ostatecznej z Portą przyjaźni deklaracyą J. kr. Mci p. n. m. uczynił, wedle dawnego jednak zwyczaju aby goniec był wprzód wyprawiony. 20. Disciplina militaris iż z swojej wypadła kluby, naprzód z IMciami pp. hetmanami wodzami wojsk i z tymi, którzy in absentia wodzów byli nad wojskiem starszymi in facie rzptej expostulabunt pp. posłowie, że tak wielkie jest dóbr duchownych i slacheckich zniszczenie, przez co i podatki publiczne z dóbr królewskich umiejszone i dobra ziemskie dalszym kontrybucyom sufficere nie mogą, a to przechodami częstymi, żadnego prawie miasta i wsi nie mijając, ale i o granicę ze wsi do wsi, noclegi z wielkiemi oppressiami i z wyciskaniem niezwyczajnych potraw i trunków, z zabieraniem podwód, ordynarowanymi chlebami pobocznymi ze wszystkich na około dóbr, gdzie idzie żołnierz i pieniądzmi wybieranemi prawie wszystkie dobra w Koronie są zrujnowane, pp. posłom naszym serio iniungimus, aby się tego upominali i z całą rzptą salutaria media wynaleźli, przez któreby tantum malum ammoveri mogło, a prawa de disciplina militari ostrzejszemi jeszcze vigoribus opisali i porządniejszy w ciągnieniach i przechodach sposób ordynowali, także iniuriatis od tychże aggrawacyej żołnierskich jako najprędszą drogę do odciskania swojej krzywdy i szkody postanowili, a mianowicie i teraz od supplementów i chorągwi bez pozwolenia całej Rzptej podniesionych i przez te czasy in meditullio regni dotąd na oppressyą i zniszczenie ludzi zostających, szkody poczynione aby quam facillimo modo adinvento były nagrodzone, dabunt operam pp. posłowie, oprócz tych dóbr, które zostawały in hostico, to jest w województwach bracławskiem, kijowskiem, czernichowskiem. 21. Efficient pp. posłowie, aby pp. hetmani przysięgali na potem w swojej przysiędze super articulos militares servandos, także aby już więcej diwizya wojska nie była, ale wojsko wszystko cale przy władzy IMciów pp. hetmanów zostawało. 22. A że to i przeciwko intencyej rzptej, przeciwko porządnego wojska zwyczajowi

a) S. oddawane. [1]) Fryderyk Wilhelm.

i przeciwko prawu, że jeden rotmistrz dwie chorągwie miewa oraz i draganię albo piechotę, tedy serio praecavebunt pp. posłowie aby żaden rotmistrz ab hinc oprócz IMciów pp. hetmanów, dwóch chorągwie nie miał, oraz aby z jedną chorągwią dragonią albo piechotą, także nad tatarskiemi albo wołoskiemi chorągwiami niebył Tatarzyn albo Wołoszyn rotmistrzem, tylko slachcic polski; więc i pp. rotmistrze przy chorągwiach zostawać mają pod winą w prawie opisaną i pod stratą żołdu swego. 23. Zagęściło się też to cum extrema desolatione ludzi wszystkich, że razem po kilka chorągwi w jednej wsi albo w miasteczkach stawają, albo zaś ex malitia wszystkiemi jednego regimentu chorągwiami jednej wioski albo miasteczka nie pominą, tedy ktoby się taki znalazł na garle ma być kazany. A nadewszystko nie ustąpią tego pp. posłowie, aby dobra ziemskie od wszelkich przechodów stacyi, chlebów pobocznych, assygnacyi, agrawacyi jakich żołnierskich były libertowane i prawo o tem ostrem karaniem na przestępujących było przez konstytucyą deklarowane. 24. A że ludzie, których więc posyłają dla zaciągnienia furmanów pod armatę, wielkie czynią szkody i aggrawacye, tak stacye i chleby poboczne wyciągając jako i noclegi zbyteczne czyniąc, na ostatek po drogach, po targach, duchowne i slacheckie podwody albo furmanów z slacheckiemi rzeczami zabierają i tak długo trzymają, że albo koni odbieżeć, albo też drogo okupować się muszą, mocno się przy tem pp. posłowie oponować będą, aby takowe uciążenia i insolencye ostro przez IMciów pp. hetmanów sądzone były et in posterum prawem surowem zabronione i takowych ludzi aby wolno było znosić i cokolwiekby się stało, o to żaden niema być żadnemi terminami impetitus. Także i ci, którzy posłów prowadzą i exakcye w dobrach duchownych, królewskich, slacheckich ciężkie wyciągają i podwody biorą nadzwyczajne, mianowicie w dobrach ziemskich, aby za pierwszem pozwem do IMciów pp. hetmanów stawali i tam sądzeni byli i karani. A którzyby nie z wojska byli, aby do grodu bliższego pozwani sprawowali się nobiles paenis eiusdem officii castrensis arbitrariis a plebei paena capitis karani byli. 25. Officerowie aby po zginionych zołdatach nie brali żołdów ale się to ma zostawać pro bono publico. Także aby ci officerowie dwa razy zapłaty za ludzi zaginionych przez uciążenia i wybierania w ciągnieniu stacye drugi raz zapłaty od rzptej nie brali cavebunt et proponent, aby piechota łanowa exemplo anteriori, jako już była uchwalona, na tym sejmie ordynowana była. A officerowie szlachta polska nie cudzoziemcy byli i te regimenty, które przechodami zniszczyli rzptą, albo zniesieni albo dobrze umniejszeni byli. 26. Prolongacya sejmu aby niebyła omnino cavebunt pp. posłowie, a cokolwiek stanie w izbie poselskiej ratum, aby już w senacie in controversiam niewchodziło i co niebyło w izbie poselskiej tractatum już w senacie nie inferowano. Także cokolwiek statuetur w izbie poselskiej a poseł z województwa po dwu niedzielach od zaczęcia sejmu przyjechawszy temuby chciał kontradikować, aby takowa nie była ważna kontradykcya będą prosić pp. posłowie; żeby mandaty z kancellaryej nie były wydawane, które in praeiudicium głosu wolnego et in convulsionem rei iudicatae wychodzą. Także i o tych sprawach, które pod sąd sejmowy albo zadworny nie podpadają, ale mają swojem prawem opisaną iurysdykcyę i te które wyszły były nullitatis. 27. Trybunał radomski aby nie był nigdy uzurpowany i stanowiony przez jakie insze postanowienia tylko przez sejmową uchwałę lege cavebunt pp. posłowie. 28. Sposób hybernorum aby tak ciężkiemi przechodami żołnierskimi rzplta agrawowana nie była proponent pp. posłowie i aby był w Ukrainie ordynowany omnino curabunt cum tota Republica. 29. Podatki rzptej z województwa naszego na zapłatę wojska congrue jednak, jako modernus województwa naszego zniszczonego status ipse suadet, sine impossibili do wypłacenia inoneratione pozwolą pp. posłowie, hoc praecauto, aby nam sine abiuratis podatków nie przynosili; modum contribuendi podatków do sejmiku relacyjnego zachowując. 30. A iż z wielkich sum i podatków rzptej do skarbu wniesionych distrybucya prawem opisana nie jest nam dostatecznie wiadoma i rzpta dłużna być wojsku proponitur, instabunt pp. posłowie cum tota republica, aby IMć p. podskarbi wielki koronny dostateczny rachunek tak perceptorum ze wszystkich prowentów publicznych podatków rzptej, jako też distributorum inhaerendo dispositioni konstytucyej o podatkach napisanych non coram deputatis ale in facie reipublicae uczynił.

31. Rachunki za się przeszłe IMci p. podskarbiego koronnego przedtem czynione mają być znowu powtórzone. Ponieważ pp. posłowie nasi przy onych nie byli i onym non patebat quidquam. Także iż kwit sine sufficienti calculatione i na sejmie dwuniedzielnym extraordynaryjnym jest IMci p. podskarbiemu pozwolony i województwa naszego protestacya przeciwko temuż kwitowi zaszła, enixe curabunt pp. posłowie, aby był ten kwit kassowany. A iż tu defertur, że przez IMci p. podskarbiego suma niemała wołoskich szelągów za monetę dobrą cum iactura reipublicae wprowadzono, aby był o to sądzon, oraz i p. Winiawski,[a] który był i sam instrumentem do tego. 32. A jeżeliby na to konsez communis nie był, żeby in facie reipublicae rachunek czynił IMć p. podskarbi koronny non coram deputatis, tedy aby pp. deputaci iurati byli i nie przez IMci p. marszałka poselskiego deklarowani, ale od województw samych proponowani dojrzą tego pp. posłowie, na potem zasię ostrzegą tego pp. posłowie, aby IMć p. podskarbi koronny etiam ex senatus consulto lubo i przez komissye pieniędzy exotycznych nie ważył się wprowadzać ani podwyższać ani zniżać sub paena peculatus in iudicio tribunalitio ad instantiam cuiusvis inter causas fisci repetenda peremptorie. Także aby na potem ludziom exterae gentis lubo by byli i nobilitowani et plebeiae conditionis żadnej skarbowej funkcyej nie dawał, ale szlachcie zasłużonym urgebunt pp. posłowie. 33. Tenże IMć p. podskarbi w. koronny summę siedmikroć sto tysięcy, którą nad wolą Rzptej wojsku w. księstwa litewskiego wydał, aby in instanti rekuperował lubo i swojemi własnemi pieniądzmi założył, a te pieniądze lubo na posiłek wojsku teraźniejszemu lubo na retenta niepłatnemu obrócił, iuxta dispositionem rzptej. Także i te upominki i ustąpione sumy albo rękawiczne, które per extorsionem od pp. żołnierzów, o czem tu na sejmiku quaerulantur, za uproszone assygnacye pobrał, skąd może augeri skarb rzptej, powracał, i super quantitatem użytych upominków i sum ustąpionych przez żołnierzów i przy wydawaniu asygnacyej przysięgał. A p. Bianki pisarz skarbowy, iż jako to manifeste patet, takiemi się obsadził dostatkami i splendorami nic tu z sobą ex patrio solo niewniosszy i takowe wielkimi kosztami pałace wystawia, omnino efficient pp. posłowie, aby to wywiódł i dowodnie likwidował, skąd onemu w tak prędkim czasie tak znaczna accessit fortuna, i żeby ab officio suo pisarstwa był relegowany skarbowego, a na jego miejsce slachcic był instituowany starożytny i urząd pisarstwa[b]) pro vacanti był oddany. Dla wiadomości każdemu in republica civi rachunki skarbowe są potrzebne, przeto upomną się i nie przepomną tego IMcie pp. posłowie, aby na relacyjne sejmiki jako i konstytucye z sejmu przyszłego przyniesione nam były a kwit IMci p. podskarbiemu koronnemu zatrzymany dla doskonałego onych uważenia całej rzptej. Także iż ludzi IMci p. podskarbiego koronnego pod tytutułem IMci p. starosty łomżyńskiego wielkie szkody w województwie naszem poczynili przechodami, chlebami pobocznemi i noclegami dwój i trójnocnymi, o czem i na sejmiku naszym IMć pp. bracia nasi pp. Kulczyccy i Ilniccy, którym dano znać, że w domach i we dworkach ich własnych stawają, będący tu na sejmiku skarzyli. Przeto pp. posłowie urgebunt, aby omnibus iniuriatis stała się satysfakcya i żeby nie zostawali w komput wojska wpisani do zapłaty, ponieważ dotąd tu vagantur z wielką szkodą ludzi ubogich i w slacheckich domach stawają serio to pp. posłom zlecamy. I to deferent pp. posłowie nasi J. kr. Mci, iż tak exorbituje żołnierz, że i w domach slacheckich stawa, oraz lege cavebunt, aby takowy do grodu był pozwany, stawał sub paena infamiae a post convictionem takowego żołnierza IMcie pp. hetmani aby surową exekucyą czynili. Przestrzegą i tego pp. posłowie, materye wielkie, które statum reipublicae concernunt aby non per deputatos, ale in facie Reipublicae traktowane i odprawowane były. 34. Zelo iustitiae sanctae ducti i żałośni przez trybunał koronny zostając serio to iniungimus IMciom pp. posłom naszym, ut deferant J. kr. Mci p. n. m. et statibus regni żal i oppresyą województwa naszego, który z trybunału in persona IMci p. starosty przemyskiego deputata do sądów trybunalskich od nas legitime i zgodnie obranego odnieśliśmy, innocuum albowiem pleni iuris, non iudicatum ex, sola industria nie przez żaden dekret

---

a) S. Winiarski. b) P. podczastwa

in gremium sądu trybunalskiego przyjąć nie chcieli, przez co iustitia vim passa, powaga województwa naszego i reputacya IMci p. starosty deputata naszego, na którą in hac republica tam in sago quam in toga z młodości lat swoich zarabiał laesa. Zabiegając tedy temu, aby hoc praeiudicatum oppressionis nie poszło in sequellam vigore praw o trybunale, na którym salus et integritas nas wszystkich należy, poprawę onego urgebunt pp. posłowie nasi w ten sposób. Naprzód, aby ci pp. deputaci, którzy będąc sługami rękodajnymi, śmieli to miejsce na przeszłym trybunale zasiadać przysięgą takową czynić, że nie jestem sługą ani jurgeltnikiem, spraw praktykować ani promowować będę, aby iustas periurii luant paenas. In posterum zaś aby pp. deputaci koronni koronni przysięgali rotą iuramentu w. księstwa litewskiego cum reassumptione paragrafu do tejże przysięgi należącego, że upominków żadnych ullo genere konferowanych od początku elekcyej swojej nec per se nec per subordinatas personas ani brał ani brać będzie, w jednanie żadne inter partes wdawać się ani przestrogi dawać będzie i że nikomu nie służy ani jurgeltu nie bierze. 35. A że propter commodum, które z grzywien pp. deputaci zwykli miewać iustitia szwankować często musi, i tam enormia crimina in peccuniarias mulctas obracają się, tedy starać się będą IMć pp. posłowie, aby te grzywny et poenae arbitrariae pieniężne, które sądowi należą szły do prowentu kwarcianego rzptej, salvam jednak partibus iniuriatis paenarum repetitionem zostawując. A pp. deputaci aby z tychże grzywien byli salariati każdy tysiącem zł., et quod reliquum superesset aby do skarbu rzptej ut praemissum est szło. Decreta semel prolata aby więcej nie arrogował sobie trybunał relaxować abo in minorem redigere paenam, przez co debilitatur iustitia i powaga sądów upadać musi, a to co in vim legis stanęło było nullitatis wedle dawnego prawa o trybunale. A że trzy ziemie województwa naszego ruskiego ad conventum visnensem należące, że wszystkie województwa insze servitio bellico et contributionibus publicis praecedit, słuszna aby w preeminencyach promowowane było, żeby każda ziemia swego sędziego w trybunale in posterum mieć mogła, a to praecavendo indemnitati et innocentiae civium suorum, ażeby iniuratius IMć p. starosta przemyski, przez nieprzyjęcie do sessyej trybunalskiej niewinnie roku przeszłego, tem był ukontentowany, aby w przyszłym trybunale lubelskim per legem sejmu przyszłego jako deputat zasiadł in recompensam przeszłej podjętej konfuzyej starać się będą IMć p. posłowie w czem fidem honorem et conscientiam IMciów obligamus. Wniosą i to, regestra aby nie były mięszane ale iuxta ordinationes antiquas sądzone, jako to żołnierskie regestra siła spraw nienależytych temu regestrowi continent in se. Także aby ten specyalny regestr był zniesiony, który tamuje inne regestra, że województwa i w kilkanaście lat nieprzypadają i ukrzywdzony niemoże otrzymać sprawiedliwości. 36. Ażeby aequalitas iudicum et personarum w tym sądzie była zachowana efficient pp. posłowie, aby duchowni tak jako saeculares post elapsum triennium byli na tę funkcyę obierani, oprócz tego gdyby kapituła, która nie miała sufficientem do takowej funkcyej trybunalskiej osób numerum a praesidentia duchowych nie z jednej kapituły zawsze dependentii i jakoby quandam haereditatem miała, ale żeby elekcya praesidenta była taka, jako i marszałka trybunalskiego, per vota na potem ustanowiona. Więc że i to intercedit w izbie trybunalskiej, iż duchowni mięszają się między wota w sprawach świeckich, praecavebunt pp. posłowie, aby nie bywali IMć przy tych sądach w izbie gdy saeculares sprawy sądzą się, tylko iuxta praescriptum legis przy taktach a swoich duchownych. Regestr mixiti fori, że tak nie sporo sądzony bywa, przez co retardatur święta sprawiedliwość, instabunt pp. posłowie, aby sądzony ten regestr był etiam absentia unius vel duorum IMciów pp. deputatów duchownych non obstante i żeby do samego skończenia trybunału IMć duchowni te regestra nie odjeżdżając po świętym Bartłomieju sądzili. 37. Zlecamy to IMciom pp. posłom naszym, aby się o to starali, żeby wszystkie praetensiones i differentiae, które inter Romanam ecclesiam, Unitos et Disunitos zachodzą i zachodziły w ruskiem województwie, cale i nieodwłocznie przez powagę J. kr. Mci p. n. m. i interposycyą całej rzptej były decydowane i uspokojone na tymże przyszłym sejmie i żeby bez uspokojenia tych pretensyi do nas nie powracali, w czem fidem honorem et conscientiam pp. posłów naszych obligujemy. Kon-

demnaty które na różnych osobach względem władyctwa przemyskiego otrzymane, aby in quantum integritas legis et consensus partium intercesserit, zniesione były, starać się będą. 38. Dobra ecclesiastica rithus graeci, które trzymają incapaces plebei, aby pro vacantibus rozdane były, więc i o grunt do monasteru krechowieckiego należący, aby komissya przez sąd J. kr. Mci decydowana była oraz i pretensya monasteru ławrowskiego z prawa osądzona była instabunt pp. posłowie. 39. Mennica tak szelężna jak i złotowych ortów aby zniesiona była instabunt pp. posłowie, ażeby inna dobrej monety otworzona była procurabunt pp. posłowie, jednak pilno się sytają, czemu tak długo i po różnych miejscach te mennice są przedłużone nad pozwolenie rzptej, tego mincarze exactissimas rationes dać rzptej powinni będą. Także i Gdańszczanie, którzy wiedząc o takowej podobne w Olandyej minnicy w małej cenie tam biorąc te orty tu do Korony tej wielkie sumy wprowadzili i samiż takową minnicę w Gdańsku snać mieli, dent rationes i niech nagradzają takową szkodę przez zniesioną monetę złą. Także authores wniesienia wołoskich pieniędzy inquirantur pilno od naszych pp. posłów. I Tymph, tak długo bijąc orty złotowe, że nie wypłacił dotąd assygnacyej skarbowych i to co per contractum objecał rzptej non praestitit, aby był sądzony i że srebra z Korony powykupował i na pieniądze poprzebijał. A orty złotowe jakie mają być in posterum, pretium aby na sejmie deklarowano, hoc praecustodito, aby ta deklaracya w rok po sejmie nie prędzej wagę miała. 40. Zamki rzpltej że tak znacznie wszędzie upadły i wszystkie ich municye że in ruinam poszły, dzieje się to exorbitancyą widomą przeciwko prawu pospolitemu i konstytucyej anni millesimi sexcentesimi septimi sub titulo o municyach napisanej, prosić przeto pp. posłowie J. kr. Mci p. n. m. gorąco będą, aby to in debitam executionem przywieść raczył i przywilejów donatariis niekazał wydawać a tylko his conditionibus, jako w tejże konstytucyej opisano jest, a przeciwko pp. podskarbiemu koronnemu, jeżeliby ab hinc temu non attenderet prawu z swojej należącemu funkcyej założyć debitam paenam. 41. Także i miasta Lwów, Przemyśl i sanocki zamek, Krosno, Biecz i inne pograniczne aby opatrzone były proponent to pp. posłowie. Osobliwie jednak miasto Lwów, jako antemurale przeciwko wszystkim nieprzyjacielskim insultom obnażone w praesidium, na ostatek i wały miejskie ruinę wielką w sobie mają, aby i praesidium to miasto miało i na reparacyą wałów koszt był obmyślony. Które to praesidium w zamku lwowskim ma mieć swoją konstytucyą, a ten iż pusty teraz zostaje znacznie się rujnuje i studnia, która kilka tysięcy kosztowała zawalać się poczyna, przeto omnino nasi pp. posłowie procurabunt, aby zabieżano dalszemu upadkowi tego zamku, i ten komendant slachcic, który tam praesidio zamku tego będzie przestrzegał i jako przeciwko nieprzyjacielskim impetom tak i wnętrznym miasta tego zamięszaniom, jako to teraz niedawno cum caede wielu Żydów stało się, zabiegał i pilną na to miał superintendencyą. Miasto jednak Lwów aby od tego praesidium nie było uciążone i wsi miejskie, które przez częste przechody żołnierskie spustoszone nie mogą wydołać powinnościom miejskim, cavebunt pp. posłowie i owszem wniosą intercessią do J. kr. Mci i rzptej pp. posłowie, aby miastu Lwowu za koszty na przyjmowanie i wyprawę posłów, którzy bardzo często i gęsto na Lwów przechodzą i przez te czasy na kilkadziesiąt tysięcy zadłużywszy się na takowe expensa wyłożyli, odnieśli od J. kr. Mci i rzptej dyskrecyą i rekompenzę, a na potem ten koszt na przyjmowanie posłów, który więcej niż po ośmi tysięcy na rok wynosi z ceł koronnych był postanowiony i żeby przy tak ciężkich publicznych expensach w tem posiłkowani być mogli. Aby monopolia przez Szotów wniesione towarów wołoskich zabronione były i zabierać ich pozwolenie mistu Lwowu dane prosić będą. Więc i o dług który ma miasto Lwów w skarbie rzptej na ukontentowanie wojska w roku tysiąc sześć set pięćdziesiątym i dziewiątym podczas komissyej wydanej zł. 100.000, aby był tandem wypłacony będą wnosić IMć pp. posłowie. Tego jednak przestrzegać będą, aby przywileje nowe Lwowu dane, niebyły aprobowane na tym sejmie i sztukowe węzłowe zniesione było. 42. A uważając ingruentiam periculorum et in casu eorundem securitatem publicam na który nie tylko miastu Lwowu lecz całej rzptej a mianowicie pp. obywatelom ziemie lwowskiej multum interest, tedy instabunt IMć pp. posłowie do J. kr. Mci i rzptej

aby pobory, które na sejmie da Pan Bóg przyszłym uchwalone będą a od miasta cum eius attinentiis wszelkich jurisdikcyej są płacić winne, obróciły się na fortyfikacyą tegoż miasta Lwowa, którą sine intermissione tempore contributionis venientis pp. mieszczanie de integro wydać powinni, a to za wiadomością IMciów pp. komisarzów lege ordinatorum, do rąk tego, kto będzie sejmikiem relacyjnym naznaczony. In casu contraventionis pp. mieszczanie lub w ziemstwie lub w grodzie sprawić się powinni ex termino tacto peremptorio sine appellatione. A executio in bonis eorum tam in fundo civili quam terrestri ma być uczyniona. Praecavebunt jednak pp. posłowie, aby ta suma ex contributionibus civitatis proveniens, była w skarbie poborach pro soluto przyjęta. **43.** Ruina zamku przemyskiego, którego poprawa należy księciu IMci kasztelanowi wileńskiemu, dozór zaś i ordynacya restauracyej z dekretu J. kr. Mci p. staroście przemyskiemu, iż tak znaczna jest, iż nietylko nieprzyjacielowi z tej pogranicznej fortecy bronić się rzecz podobna, jakośmy po te czasy następującym bronili się i odpór dawali nieprzyjaciołom wszystkim, ale w krótkim czasie locus tylko apparebit ubi Troia fuit. Dla tegoż iniungimus to pp. posłom naszym, aby komissyą na tym sejmie wyprawili, którąby desolacyą i spustoszenie tego uznawszy, sufficientem sumptum na poprawę de proventibus starostwa tegoż obmyślili. A inaczej jeżeliby nam tę fortecę tak potrzebną z podatków naszych restaurować przyjęto, niech nam ten sumpt potrąci skarb a u tego repetat, u koko de iure competierit, co dexteritati et curae IMciów pp. posłów naszych zleciwszy officium ich obligatum mieć chcemy. **44.** Daremna wywodzić jako wiele nietylko ku pożytkowi privatorum commerciorum, gdy się przez pocztę miasto jedno z drugiem wcześnie znosić może (tudzież passionatis w trybunalskich sprawach, gdyby mieli co tydniowe awizowanie od swoich patronów) aby dla uwiadomienia in publicis o wszelkich progresach wojennych i niebespieczeństwach od którychkolwiek granic na ojczyznę napadających i dla zabieżenia temu wczesnego, należy na tem ojczyźnie, gdyby wszyscy cives beneficio chociaż pieszej poczty co tygodnia wiedzieć o wszystkiem mogli, prawdziwe czasem ingruentia niebespieczeństwa sejmowemi nie mianując nowinami. Przetoż inibunt modos IMć pp. posłowie nasi ze wszystką poselską izbą, jakoby na kształt poczty chociaż pieszej co tygodnia kursorowie postanowieni być mogli, to jest w Kamieńcu, we Lwowie, Przemyślu, Krakowie, Lublinie, Warszawie, Piotrkowie, Poznaniu, Grodnie, Wilnie, acz niektóre z tych pomienionych miast mają już postanowione poczty, ale że się z drugiemi miastami poczta z pocztą nie wiąże, ex approbatione teraźniejszego sejmu aby IMcie pp. posłowie przynieśli na relacyjne sejmiki plenariam potestatem ordynowania w swoich pomienionych miastach jeżeli nie konnej poczty to przynajmniej pieszej kursoryej. Securitatem zaraz tejże poczty sub paena mille marcarum ad cuiusvis instantiam in foro quovis na wiolatory et interceptores litterarum na tymże sejmie anticipative opatrzywszy i nad to mianowawszy dzień pewny w tygodniu, aby condictamen jednostajnie po wszystkich miastach było, dla uchodzenia myłki, kiedy wychodzić będzie poczta, co serio pp. posłom iniungitur. **45.** Lubo niemałe w tem rzptej upatrujemy szczęście, że coraz nowych i lepszych przyczyniać możem powtórzonymi sejmami swobód i prawa, ale oraz wiąże się przy tem wielkie impedimentum do traktowania spraw potocznych, kiedy crescenti in immensum legum volumine multitudine onych obruimur[a]), przetoż życząc, aby minore compendio ojczyste mogliśmy mieć prawa, adlaborabunt IMcie pp. posłowie, propoпowawszy in facie reipublicae, aby naznaczone były z skarbu koronnego kilka tysięcy na koszt skribentów i drukarniej do rąk pewnych osób, które sposobniejsze będą się mogły znaleść i wiadomsze spraw koronnych, że tak statut dawny, i wszystkie konstytucye per suas materias et titulos in certum legum codicem będą zebrane quam brevissimo compendio, byle vis legis swojemi okolicznościami wyrażona być mogła, to jest leges universalis status et comitiales w osobne wolumen, trybunału zaś tykające się i wszystkich naszych subselliorum sprawy osobnym także ut comprehendatur volumine, co gdy

a) obiicimur S.

w tym porządku spisano będzie, aby huius compendii exemplaria po wszystkich województwach i sejmikach albo grodach przesłane były ad trutinandum, jeżeli się co nie opuściło albo nadto nie dodało, ultra mentem dawnego statutu i konstytucyej, skąd potem adhibita prudentiorum censura et correctione łatwo znowu przedrukowano et in forma universalis statuti sejmem przyjęto i aprobowano będzie. 46. Za obmyśliwaniem wypłacenia zatrzymanego żołdu wojsku, w czem największa będzie tego sejmu materya, iż się domyśliwamy, że bez nowych nie obejdzie się poborów, do których deklaracyej gdy przyjdzie IMciom pp. posłom naszym, zwykłego abiuratorum nie będą odstępować sposobu, to dedukując, jeżeliby więcej poborów cum abiuratis (compensando non abiuratas agrarias górnych województw) przyjąć na nasze województwo przyszło, aby optio zostawiona była niektórym pp. obywatelom ziem naszych sine abiuratis wypłacać pobory, według liczby poborów górnych województw, które postąpione będą, co gdy uczynią, już non tenebuntur do deklaracyej naszych poborów w większej liczbie cum abiuratis deklarowanych, ale kwity na swoją optią sine abiuratis pp. poborców naszych odbierać będą. 47. Wiadomo to jest nietylko ziemi lwowskiej ale wszystkiej prawie rzptej, iż IMci p. Piotrowi Ożdze podkomorzemu lwowskiemu gwałtownie jest sklep odbity przez dekret IMciów pp. komisarzów i pieniądze subsidii, które wybierał tenże są pobrane przez p. Pawła Kaczorowskiego pisarza skarbowego i p. Jana Karpińskiego[a] instygatora izby komisarskiej przez tego i żołnierzom są wyliczone i sklep nieoddany, a iż już pieniędzy nic nie zostało, na ostatek i swojemi pieniądzmi gdzie tylko kazano płacił, tak że po ostatniej asygnacyej od p. Biankiego chorągwiej p. Gorzejowskiego swemi pieniądzmi zapłacił a kwitu jednak z porachowania jakiegoś radomskiego trybunału nie otrzymał, lubo przy odbijaniu sklepu i mieszkania swego wielką odniósł od Tatarów szkodę, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby upomniawszy się tego kontemptu, który podał w osobie IMci p. podkomorzego lwowskiego i wszystką ziemię lwowską także media wynaleźli, żeby się ten kontempt nagrodził i kwit zupełny, ponieważ nie IMć p. podkomorzy szafował od skarbu wyjednali. 48. A iż komisya przeszła immerito na Wgo godnej pamięci IMci p. Zygmunta z Pleszowic Fredra kastelana sanockiego nastąpiła i przeciwko dekretom pierwszym komisyej sumę niewinną płacić dekretowała, aby succesores od tej impetycyej et ab onere dekretu tego wolni zostawali, sedulam pp. posłowie dabunt operam. 49. Crudeles et impii ku panu i ojczyźnie ausus przez wojska skonfederowane aby impune nie szły et nocivum exemplum posteritati nie zostawało, instabunt pp. posłowie, aby ci wszyscy tych konfederacyej obydwu antesignani byli infames, jako to bywało i dawniejszych konfederacyej authoribus od urażonej rzpltej takowe praemium i to co marszałkowie tych konfederacyej pobrali, prawie per extorsionem, także i Bar (który przy buławie ma zawsze zostawać i teraz aby zostawał) cavebunt pp. posłowie i Luboml i inne pro vacantibus były rozdane per omnia media efficient pp. posłowie. 50. Zachodzące in foro spirituali kontrawersye ratione iuris patronatus i podawanie prezencyej na beneficya kościelne częstokroć przynoszą wątpliwość i praeiudicia dziedzicom tych dóbr ziemskich. Aby tedy takowa kwestya żadnej na potem nie czyniła wątpliwości w sądach duchownych, starać się mają IMć pp. posłowie o deklaracyą per legem publicam, że żadne prezenty jakich kolwiek possessorów, lubo zastawnych lubo alio iure quoqumque dobra trzymających, nie mają być ważne ad institutionem osób duchownych do kościołów, tylko samych dziedziców lubo in possessione pro tunc nie zostających, ponieważ ta prerogatywa temporaneis possessoribus należeć nie może. Iura patronatus zasię nie zostające in controverso, na które i dekreta zaszły, wedle praw swoich dawnych mają zostawać. 51. O meszne i dziesięciny, iż prosto do prawa duchownego pozywani bywają szlachta, iż to przeciwko prawu jest i przez to exkomuniki że się zagęszczają idą in vilipendium, starać się będą pp. posłowie, aby to zabroniono było et ad forum competens pozywali na potem duchowni, co ad communem consensum reipublicae odsyłamy. 52. Nobilitacye ani żadne indyenaty aby nie były, i te które bez

---

a) S. Korpińskiego.

wiadomości i zalecenia sejmików aby kasowane były, także i te, które są extorsivo modo przez wojska konfederowane, i ci którzy indigenat otrzymali, aby attestacye stamtąd gdzie originem swoje mają poprzysiężone przynieśli, że tam szlachtą byli i tu znowu poprzysięgali jako nie są zmyślone attestacye, a scartabelli, którzy urzędy ziemskie contra legem otrzymali, pozwani do grodu stawali i odpowiadali et paena duorum millium marcarum privationeque eiusdem dignitatis karani byli a in casu non responsionis paena bannitionis super ipsis ma decerni. Także i Ormianie, którzy za zmyślonemi od hana i Chmielnickiego instancyami są nobilitowani, byli hac importune requisita nobilitate privati nie odstąpią pp. posłowie. Alienationes dóbr albo raczej mutationes in perpetuitatem albo in iura emphiteutica aby nie były pozwolone omni conatu starać się będą pp. posłowie i niepozwolą. 53. Causae statuitionis subditorum ponieważ ex orbita iustitiae per praxim novam wypadają i częstokroć per vexam temerariam niewinnym ludziom szkodę nieznośną przynoszą, tedy starać się IMcie pp. posłowie gorąco będą, aby takowe sprawy statuitionis poddanych osiadłych szlachekich nie szły prosto na trybunał i nie mogły być intentowane, ale w najbliższym grodzie obwinieni żeby się sprawić i per statuitionem odpowiadać powinni byli, salva appellatione na trybunał. A ktoby pokazał się winny, ten sam żeby in carceribus publicis tylko detineatur, nie prejudykując innocentiae drugich, co inkwizycya deklarować ma illius castri sądowi. Z tejże inkwizycyej jeśliby się też pokazało, że który temerarius actor per vexam pociągnąłby szlachcica do takowej szkodliwej akcyej statuitionis, tedy paena sessionis turris przez niedziel sześć et refusione omnium damnorum cum solutione duplicis vadii capitanealis prout et iudicio totidem skarany ma być, salva appellatione na trybunał. 54. Ponieważ te są i być powinne civium reipublicae optimorum studia, aby wszystkie rady publiczne a osobliwie sejmowe ku chwale Bożej, dostojeństwa J. kr. Mci i całości rzptej utwierdzane były, tedy starać się o to gorąco pp. posłowie będą, aby per constitutionem omnium ordinum pp. posłowie z województwa, tak jako deputaci na trybunał koronny, albo jeden sejm ominąwszy obierani byli, et his ligamentis iuramentorum tu na sejmiku zawsze obwiązani zostali, to jest jako się o to nie starał, jako samo tylko dobro rzptej promowować będzie i jako upominków żadnych na damnum reipublicae brać nie będzie. Expedit bowiem rzptej, aby tym najwyższym chrześciańskiego sumienia obowiązkiem nietylko w swoich prawach i swobodzie była tutior, ale też aby tak wielkiem sejmów koronnych zatrudnieniem i exorbitancyą znacznym a) imponatur modus. Tamże oraz postarają się obwarować prawem, aby pp. posłowie z województw na początek sejmu ex lege przyjeżdżać teneantur, salva legalitate pod strażą miejsca swego najdalej o dwie niedzieli. A zaś nierozjeżdżając się sint adstricti, aż wprzód zgodnie umówione konstytucye in facie wszystkich trzech stanów przez p. marszałka izby poselskiej przeczytane in forma i podpisane ad acta publica podane będą, przez coby i szkodliwym prolongacyom sejmowym i onym protestacyom po wydrukowanych konstytucyach cum diminutione maiestatis praw koronnych zachodzącym zabieżeć się mogło. Które prawo aby IMć pp. posłowie rzptej proponant i wszelakim sposobem jako tak zbawienne u rzptej efficiant, fidem et conscientiam IMciów w tem obligujemy. 55. Na likwidacyą sum żadnych assekuracyi nie pozwolą pp. posłowie i naznaczone sumy na dobrach królewskich przez komissyą sine consensu totius reipublicę aby nie były approbowane i owszem kassowane omnino efficient pp. posłowie, a skarb i pp. komisarze dent rationes, dlaczego takowe czynili sine consensu reipublicae assecurationes etiam cum praeiudicio benemeritorum. 56. Suma zasię wojsku cudzoziemskiemu na klejnotach rzptej przez komissyą assekurowana aby była wypłacona, a klejnoty rzptej aby z tego ciężaru oswobodzone były inibunt modes IMć pp. posłowie nasi cum tota republica i dojrzą tego, aby regestr ich był napisany i podany in publicum. 57. Dochodzi nas to wiedzieć, że pp. Gdańszczanie na gruncie pod Puckiem wziąwszy okręt, na którym IMci p. Radziejowskiego jako już impedimenta swoje upatrującemu rzptej et suppelex domestica na kilka kroć sto tysięcy była, krom

a) P. znacznymi.

inszych p. Stipenbecha mobilium, dotychczas ani się królowi IMci, i rzptej nierachują, ani Pucka na którym sumę sobie pretendują, a ta his mobilibus wytrącona być może, nie wracają, ani IMć p. Radziejowskiemu żadnej nie czynią satisfakcyej, tedy zlecamy to IMciom pp. posłom naszym, aby ineant rationes jakoby to co wzięli per commisionem elucidetur i żeby ciż komissarze mieli facultatem z pp. Gdańszczany się porachowawszy eximendi Pucka a in quantumby refractarie stawali, aby przy J. kr. Mci finalis executio zostawała i tamże coby zostawało od potrąconej sumy tej, którą praetendunt Gdańszczanie, na eliberowanie Pucka, reliquum aby IMci p. Radziejowskiemu za tak wielkie szkody jego na satisfakcyą naznaczone było. Jeżeliby jednak dług ten Gdańszczanom niemógł być tą tam zapłacony sumą, tedy aby wolno było każdemu slachcicowi swojemi pieniądzmi jako z komissyej stanie likwidacya tego długu eliberować Puck efficient pp. posłowie. Także i szanc u Głowy aby był zniesiony i cło tam dalej nie było wybierane. **58.** A iż wiele errorów trafia się, iż possessores bonorum regalium zatrzymują kwartę a interim nie wypłaciwszy komu inszemu cedunt albo też sami decedunt a) i post fata eorum novis donatariis różne o te retenta exoriuntur difficultates, cavebunt lege pp. posłowie, aby o retenta kwartej successores defuncti albo cedentis non vero possessores recentiores iure conveniantur, w której okazyej że zaszły dekreta komissyej lwowskiej in praeiudicium recentiorum possessorum, tedy aby te dekreta nullum valorem miały per rationem aequitatis procurabunt. **59.** Różne zachodzą differencye od węgierskiej granice i obywatele ziemi przemyskiej i sanockiej jawne widzą pericula, bo gwałtowne cierpią najazdy i zabójstwa i znaczne ponoszą szkody, starać się będą, aby kommisya ex consensu totius reipublicae naznaczona była i media adhibita et statuta były, aby jako najprędzej ta komissya skończona była. **60.** Novitates żadne aby nieprzepuszczone były do traktatu na sejmie i coby nie było w instrukcyej zlecono z żadnego sejmiku, aby tego traktować niedopuszczali i tego ostrzegać będą, aby nic przeciwko prawu stanowić nie pozwalali sub fide, honore et conscientia pp. posłowie. **61.** Starostwa ukrainne aby nierozdawane były przeciwko prawom cudzoziemcom i inne wszytkie, ale slachcie polskiej, i starostwo tczewskie, które dano p. Doboi b), aby pro vacanti na sejmie oddano. Także aby pp. starostowie w ukrainnych starostwach sami praesentes mieszkali, bo zawsze dla niemieszkania tego bunty się wszczynają, sub privatione tego starostwa wedle starego prawa, lege cavebunt pp. posłowie. A że pp. starostowie nie czynią prawu dosyć i pocztow do boku J. kr. Mci, gdy na wojnie zostaje, nie stawiają, proponent to pp. posłowie, aby w to rzpta introspiciat i animadversyą na pp. starostów uczyniła a na potem reassumowane i forum ad quodvis officium naznaczone było plebeis rozdane i tym którzy sine consensu et notitia sejmików są nobilitowani, przeciwko czemu zaszły protestacye a mianowicie Krechów, Batatycze i Zelec c) z przynależytościami i inne takowe wszytkie dobra teraz pro vacantibus rozdane były, a jeżeliby kto kupił, tylko ad vitae tempora trzymać będzie. Co się ma rozumieć i o wójtostwach, które są plebeis dane. Sumy od nowej szlachty gdzie się obróciły niech da rationes p. podskarbi koronny. **62.** Panowie poborcy aby swoje possessye mieli, inaczej nie byli obierani do tej funkcyej. Także aby przysięgali, że się o to nie starali lege firmabunt pp. posłowie. A kwity które pp. poborcom są dane aby były approbowane i nigdy in dubium nie rewokowane. A że IMć p. Swirski podczaszy czerniechowski wypłacił retenta a jednak od skarbu assygnacyami aggravatur o zadnieprskie pobory, których się nie tykał aby był wolny; także iż IMć p. Samuel Zagorski poborca ziemie sanockiej wypłacił z swojej exakcyej różnym chorągwiom zł. trzydzieście tysięcy i sześć i siedmset zł. co deduxit na sejmiku, a pp. żołnierze niechcą per ipsam temeritatem asignacyej oddać, aby kwit przynieśli temu panu pobrcy, starać się będą IMć pp. posłowie. Lex sumptuaria aby była reasumowana nieprzepomną pp. posłowie. **63.** Zlecamy to IMciom pp. posłom, aby to efficiant, żeby dobra od starostw sądowych odebrane do tychże przywrócone były, gdyż przez to ad peragendas fortes executiones pp. starostom odjęte

---

a) S. deducunt. b) S. Debori. c) S. Zelej.

są subsidia, salvis modernis possessoribus. 64. Często się trafia, iż z głosów sfakcyonowanych bywają obierani pp. posłowie z inszych, ziem niemając possessiej w tejże ziemi, skąd będą obierani, przez co magis obesse quam prodesse zwykli, zaczem praevidemus et praecustodimus, jeśliby obrani byli przez takowe głosy impossessionati wedle prawa o possessiach, jeżeliby ci którzy mają connexionem z skarbem albo sprawę tak ex reatu jako ex actoratu posłami zostali, niebyli pro legitimis przyjęci i owszem aby jako contra iura i oppressionem a) ziemie obrani byli rugować, co też cavebunt aby in posterum te inconvenientiae nie były. 65. Składnego winnego administrator aby z województwa naszego i z innych nie zawsze z jednego województwa per plus offerentiam był obierany efficient pp. posłowie. 66. Najdą się tacy, którzy przeciwko wyraźnemu prawu i konstytucyej anni millesimi quingentesimi nonagesimi octavi na dobra dziedziczne pretekstem królewskich przywileji invexant tylko na ohydę dóbr dziedzicznych ważą się wyjednywać, jako to na wieś Targowiska i Łężany w ziemi sanockiej wyjednany był a potem odstąpiony przywilej, które wsi z dawnych dispozycyej swoich zawsze iure haereditario chodziły i dekretem sejmowym lubelskim za Zygmunta Augusta iure haereditario wiecznymi czasy deklarowane, zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby tej konstytucyej reassumpcya stanęła cum interpositione paenae maioris dwóch tysięcy grzywien, o którą aby każdemu uciążonemu wolno było takowego prosto na trybunał inter causas fisci pozwać peremptorie. A o tych dwóch wsiach aby ius haereditarium in dubium wokowane nie było. Komissya wsi Drozdowiec z sejmu vigore konstytucyej anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi in fundo anno millesimo sexcentesimo sexagesimo wywiedziona, aby konstytucyą z sejmu teraźniejszego approbowana była efficient to dexteritate sua pp. posłowie. 67. Zabójstwo IMć p. Gąsiewskiego podskarbiego i hetmana wielkiego księstwa litewskiego i marszałka komissyej aby impune nieszło i zasługi jego i ludzi aby doszły sukcesorów instabunt pp. posłowie. 68. Słobody które ad insolentiam lud pospolity przywodzą i teraźniejszych rzptej upadków niemniejszą między inszemi są przyczyną, starać się pp. posłowie mają, aby zniesione et lege publica zabronione były, a kto chce miejsca puste i swoimi poddanymi osadzać, aby pod jednakową powinność posłuszeństwo i podatek tak rzpltej jako i prywatnej osadzał poddanych, jako jest zwyczaj i usus poddaństwa we wszystkiem województwie ruskiem z łanu ćwierci albo półłanka observatus, ponieważ te osady nowe certam ruinam substancyom naszym oraz i rzptej commodis publicis inducitur. Starać się przytem pp. posłowie o takowe prawo powinni będą, aby każdemu slachcicowi wolno było pozwać prosto na trybunał inter causas mere incarceratorum każdego takowego haeredem, któryby in praeiudicium commune słobodę złożywszy cudzych poddanych przyjmował na grunt swój i przyaresztowanego oddać musiał paenam ducentarum marcarum luat. Prawo zasię o zbiegłych nie do słobód ale gdziekolwiek aby i województwu naszemu ruskiemu służyło i proces takowy jako województwo wołyńskie i podolskie in omnibus punctis otrzymało omnino efficere pp. posłowie conabuntur, forum jednak wedle prawa iudicio terrestri reservari ma. 69. A że crudelissimae caedes ludzi nescitur quo motu impune idą, providebit respublica, aby i na tych, którzy paenam publicam zajednywają większy rygor był wniesiony i którzyby authores et protectores takowych homicidarum byli nova lege obstricti zostawali, a nadto aby na potem etiam nobiles iurati na wszelkich inkwizycyach stawali. Przypomnią straszne p. Bełchackiego i p. Firleja praemeditata et consulta homicidia, że tylko civiles paenas za sobą pociągnęli et praecavebunt, aby dekreta żadne takowe kryminalne sejmem nie były relaxowane. 70. Szoci tak na Węgrzech mieszkający jako i tu w Koronie, którzy się także nad ordynacyą prawa pospolitego ważyli do Węgier po wino passim jeździć i przez to je ad corruptionem ale też i do wielkiej ceny przed tem niesłychanej przywiedli, zyski sobie znaczne ex universali privatorum damno ustawiczne przywodząc, tedy aby pięćdziesiąt tysięcy na municyą armaty koronnej extraordinario modo złożyć teneantur sub paena confisca-

a) S. possessionem.

tionis bonorum ad instantiam skarbu koronnego et cuiusvis vindicanda; nihilominus aby od tego czasu żaden nie ważył się do Węgier po wina zajeżdżać, ale żeby je sami Węgrowie na składy wystawiali sub paena infamiae kiedy slachcic, a kiedy plebeius sub paena colli et confiscatione bonorum; na swoję jednak domową potrzebę własną slachcicowi niema to prawo praeiudicare pilno ostrzegą. A przytem zaraz upomnią się pp. posłowie nasi, aby IMć p. wojewodowie konstytucye dawne i prawa o taksach et de pretiis rerum ad executionem debitam przywodzili et statutis ex lege temporibus, kwotę taxy przez urzędy swoje podali po województwach na każdego paenam mille marcarum podwojewodnego inter causas officii w trybunale vindicandam założyć in casu non satisfaccionis officio. 71. Wielkie też praeiudicium dzieje się stanowi szlacheckiemu w zawiedzeniu kredytorów od inszych, którzy pożyczywszy pieniądze prostym długiem one zapisują sine provisione a według czasu onych nie oddawszy długimi processami dochodzić ich przychodzi. Cavebunt tedy pp. posłowie, aby gdyby się dał kto pozywać od położenia pierwszego pozwu prowizya od sum pożyczonych i bez prowizyej in vim prędkiego oddania in quovis subsellio ratione lucri cessantis et damni emergentis przysądzona in futurum była. Ostrzegą i tego pp. posłowie, aby przy processie ratione violentarum expulsionum zakłady w zapisach warowane przysądzone circa summas originales były. 72. Executiones militares aby zniesione były także i ludzie którzy na takowe exekucye zaciągnieni chodząc przed tem stacyami, chlebami, noclegami szkody poczynili albo, niżeli nam prawo o zniesienie onych przyniesione będzie, czynić będą, ten który zwodzi takowe exekucye szkody nagradzał, jeżeliby zaś pp. żołnierze sami takowe czynili exekucye, inibunt rationes pp. posłowie, aby takowym postępkom imponatur modus to, exceptis officiis castrensibus które przymuszone decretis tribunalitiis zajeżdżać musieli. Depaktacye w kancellaryach, które consumunt prawie ubogich braciej, aby maior paena na takowych depactantes była efficient pp. posłowie. Także aby kassacye tych kondemnat, które komissya zniosła, aby do trybunału nie były renowowane. Przestrzegać tego będą pp. posłowie, aby otrzymanej kondemnaty od p. Ilnickiego niepozwalali kassacyej per constitutionem, mandaty także w tej materyej wydane aby valorem niemiały et in posterum aby z kancellaryej nie wychodziły. Mercimonia które Żydzi rezydujący w Przemyślu in praeiudicium kupców chrześciańskich odprawują aby zabronione per legem były, nie naruszając praw żydowskich, o co forum w grodzie. 73. Miasto Przemyśl województwa naszego sądowe, nietylko jest przez różne okazye zrujnowane, ale też osobliwie przez pp. administratorów monopolium, któremi onerant dla pożytku swego narzucając na mieszczan swoje własne do żywności należące przedawać rzeczy, zboża, ryby, przez co nietylko tameczni ubodzy ludzie ostatnie są zrujnowani, ale też IMć pp. duchowni i zakonnicy rezydujący, także IMć obywatele tejże ziemi na sądy przyjeżdżający swojej mieć wygody nie mogą et caritatem rerum summam przez to uczynili pp. administratorowie lubo dzierzawcy, cavebunt pp. posłowie, aby takowe praeiudicium in posterum miastu temu nie działo się et in delinquentem paenam statuent, to jest, ad cuiusvis instantiam do grodu przemyskiego toties quocies respondeant sub paena quingentarum marcarum sine appellatione; toż i ziemi sanockiej służyć ma. 74. A iż nowe urzędy zawsze nam mieszają sejmiki, odsyłamy to ad decisionem całej rzptej przy czem i stolnikostwo żydaczowskie ma być trutinowane. Insze zasię urzędy non nisi possessionatis w tej ziemi et terrigenis rozdawane były. A które urzędy impossessionatis w ziemiach województwie ruskiem rozdane są, aby pro vacantibus rozdane były. 75. Ponieważ wielka suma w prowentach ekonomiej samborskiej, do stołu J. kr. Mci należącej, przez podwojenie z różnych[a] żup soli beczkowej na składy sanowe dzieje się, tedy IMć pp. posłowie będą się starać o to, aby taka sól nie była wystawiona do składów pomienionych sub paena confiscationis eiusdem. Przy tem upomnią się pp. posłowie nasi, aby skład w Przemyślu solny do ekonomiej samborskiej J. kr. Mci antiquitus należący praevia commissione, jeżeliby onej potrzeba było przywrócony był. 76. Miara

a) wyżnych S.

solna aby taka była procurabunt, to jest w wiertelu którym przedają garcy dwanaście ma być a soli wirtel po groszy dziesięci aby nie podwyższano większej ceny. 77. Zabiegając dalszemu zniszczeniu w dobrach J. kr. Mci, które przez częste asygnacye i chlebów niedyskretne wybieranie rachując łan i włokę za jedno coraz bardziej pustoszeje, przeto iż w tem dzieje się praeiudicium wielkie, starać się mają IMć pp. posłowie, żeby po wszystkich dobrach J. kr. Mci za ćwierć łanu włoka była poczytana i coby przez komissyą gruntów odcięto, aby rewizya na to była. 78. Popisy slacheckie jako equestris ordinis ad arma praeparatio aby były per legem reassumptam ordinowane, czas tylko dla inundacyej i zaczęcia trybunału lubelskiego dalej przeciągnąwszy. Wójtostwa, które zawsze osobno od starostw chodziły i bene meritis one rozdawano a teraz do starostw są inkorporowane, aby pro vacantibus były rozdane. 79. Iż eo devenit licentia ludzi swobodnych, że tumultuose, okrutne cedes czynią a mianowicie Żydów, jako i teraz niedawno we Lwowie Żydów niemało nazabijano, przy którem zabójstwie tak Żydom jako i różnej kondycyej ludziom per praedam szkód bardzo wiele uczyniono, skąd drugim tychże miast gdzie Żydzi mieszkają obywatelom imminet periculum depraedationis et caedis od swawoli, providebunt pp. posłowie, aby huic malo obmyślona była securitas i komissya ta, na której jest inkwizycya wywiedziona o pozabijanie Żydów lwowskich była sądzona instabunt, eo adiecto, iż jeżeliby pokazało się kiedy, aby mieli w któremkolwiek mieście Żydzi to horrendum, Przenajświętszego Sakramentu sacrilegium popełnić, żeby exilio z miasta tego karani byli. A iż Węgrowie po składach czynią sobie sądy jakieś, które zowią orsagami i przez nie praeiudicia różnym ludziom czynią, efficient pp. posłowie, jeżeliby co komu uczynili praeiudiciosum, do grodu pozwać ich było wolno i stawać powinni sub paena duplicis vadii capitanealis, także i beczki takie, w którychby po cztery wiadra wina było nie mniejsze przywozili na składy sub eadem poena, z których egzekucye sine omni renitentia possessorów tych miast gdzie są składy, sub eadem paena super convictis delinquentibus gród czynić ma, wedle konstytucyej w roku millesimo sexcentesimo primo. Komissya między pospólstwem miasta Przemyśla i magistratem aby była naznaczona, i żeby most na Sanie i na Wiarze przez starostę possessora dóbr był zbudowany. Także aby jazy na Sanie jako in fluvio navigabili nie były tamowane, a które są były zniesione starać się będą o to pp. posłowie, a ktoby temu był contrarius w grodzie ma respondere sub paena mille marcarum. 80. Oskarzali się w kole naszem bracia possessorowie wójtostw w starostwie przemyskiem na niemałe praeiudicia i krzywdy, które się im dzieją przeciwko przywilejom dawnym i zwyczajom przez administratorów, starać się pilnie IMć pp. posłowie nasi będą, aby non obstante constitutione anni millesimi sexcentesimi sexagesimi primi, na którą zaszła protestacya, aby prawa ich i przywileje per constitutionem approbowane i utwierdzone były i paena duorum millium marcarum na tych, którzyby w czem praejudykowali założona. 81. Wójtowie w ekonomiej samborskiej aby przy dawnych zostawali prawach i przywilejach enitentur pp. posłowie. A że niektórzy ludzie cuiuscumque conditionis et status ingerunt do szynków, przez co diminuitur proventus starostwa które ma swoje publica onera, tedy cavebunt pp. posłowie, aby ci tylko te szynki wolne mieli, którzy antiqua privilegia na to mają, non obstante contributione millesimi sexcentesimi sexagesimi primi i tego dojrzą et lege statuent, aby administrator starostwa przemyskiego był possessionatus. 82. A iż miasteczka ziemi sanockiej Sanok, Krosno i Brzozów, także Radymno w ziemi przemyskiej ob supremam desolationem podatkom rzptej wydołać nie mogą, starać się IMć pp. posłowie będą, aby na weryfikacyą tego ich defektu rewizya onym dana była jako najprędzej. A miasto Krosno które już executione militari in extremam ruinam przyszło i tak potrzebna forteca prawie zniszczona i obywatele ustąpili dla tejże exekucyej, aby już bez dalszych odwłok odebrali to z skarbu co im dekretem komisarskim za szkody przez regiment p. Łączyńskiego poczynione przysądzone albo tym pp. żołnierzom gdzieindziej skarb dał na ich retenta assygnacye, bo inaczej i miasto i forteca pograniczna succumbere musi. Także i miasto Lwów, Przemyśl, Sanok, Stryj i Wisnia od konstytucyej wojska wszelakich, stacyej, chlebów, noclegów były uwolnione starać się będą pp.

posłowie. Cavebunt pp. posłowie, ażeby testamentami jako niewolno tak i niebywało wolno exhaereditare bratu jednemu drugich braciej et per consequens wszystkich in quocunque gradu sanguinis zostających iuxta statuta et constitutiones regni, oprócz rzeczej niektórych, które per testamentum omnibus circumstanciis solennitatum disponi mogły. Ostrzegą i tego na potem pp. posłowie aby in illis subselliis iudiciorum, gdzie ex ultima instantia feruntur decreta pisarz ziemski a nie kto inszy dekreta pisywał. Także i miary, iż są w miastach podwyższone, aby wedle dawnych praw postanowione były i paena większa super delinquentes naznaczona była efficient pp. posłowie.

Petita.a)

83. IW. IMci księdza biskupa przemyskiego [1]) pasterza naszego iż daleka od katedry jest rezydencya, dla tego, że blisko Przemyśla nie ma IMć do przemieszkania wygodnej majętności, przeto instabunt pp. posłowie, aby per consensum reipublicae z dóbr królewskich majętność ex primis vacantibus blisko Przemyśla IMci naznaczona była i do biskupstwa przyłączona, salvis modernis possessoribus. [2]) 84. Chorągwie dwie IMci p. wojewody sandomierskiego, [3]) jedna kozacka pod regimentem p. Piwka a druga dragońska, iż po te czasy znaczną usługę rzptej na Ukrainie uczynili, a nie są w kompucie wojska kwarcianego, tedy IMcie pp. posłowie nasi procurabunt, aby te dwie chorągwie w komput wojska policzone były in futurum. 85. Książąt IMciów Wisniowieckich meritissima domus w tej ojczyźnie sama loquitur zasługi wielkich wojenników jako ex equo Troiano zawsze wychodzących, opuściwszy tak wielu viros fortes bellatores, szczęśliwa i świeża pamięć księcia IMci niegdy p. wojewody ruskiego słusznie ma pociągać publicae gratitudinis successionem na pozostałego potomka. 86. Więc i ksiącia p. wojewody bełzkiego [4]) dzieł i odwag wojennych specimina, który zapomniawszy zdrowia, nie rachując książęcych swoich dla całości Rzptej i dostojeństwa J. kr. Mci i strat, w oczach J. kr. Mci p. n. m. Rzptej i wojska wszystkiego z młodości lat swoich hucusque incessanti cursu, jako właściwy wojennik stawa. Także i księcia IMci Konstantego Wisniowieckiego indefessa w usługach J. kr. Mci p. n. m. nieuznawa respektu, prosić J. kr. Mci p. n. m. będą pp. posłowie nasi, aby jako pan sprawiedliwy, który nietylko personas, ale też merita nostra cogitat, na księcia IMci Konstantego pamiętać też raczył. 87. Odważne dzieła nieporównane koszty na usłudze rzptej wojennej w tak wielu ekspedycyach i różnych okazyach IMci p. chorążego koronnego [5]) nietylko gratitudinem merentur, ale przez samą aequitatem satisfactionem od Rzptej potrzebują, przeto IMciów pp. posłów naszych unanimi consensu nostro obligujemy, aby suma wydana i komisya obligowana, nie odkładając ad feliciora tempora, quibuscumque modis na dwie chorągwie dragońskie per rempublicam adaequatis była wyliczona, prosić będą et omnem IMcie pp. posłowie adhibebunt operam, ponieważ dobrze każdemu constat, jako pomienione chorągwie zarównie z inszymi regimentami w różnych akcyach i odwagach w oczach IMciów pp. hetmanów i całego wojska stawały i szwanki ponosiły. 88. Wiadomo dobrze województwu naszemu differencya między JW. IMcią p. kasztelanem sendomirskim [6]) i Wnym IMcią p. starostą lubelskim, która iż tak długi czas in lite zostaje, wniosą instancyę pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby król IMć aucthoritate et sententia sua uspokoić raczył. 89. Otrzymano na przeszłym sejmiku naszym przedsejmowym pobożną instancyę IMciów panien zakonnych jarosławskich i teraz pozwolone czasy dla szczupłej na dwanaście tylko osób krwi szlacheckiej uczynionej fundacyej, a teraz dla zostających w tym klasztorze kilkudziesiąt osób zakonnic, z których codzienna chwała Boska nieustawa, mogły za swoje własnę pieniądze i posagi

[1]) Stanisław Sarnowski, był on na sejmiku tym obecnym C. Pr. 398 p. 1145 i nn.

[2]) Przeciwko temu punktowi założył manifestacyę w grodzie prz. Krzysztof Floryan Drohojowski, posesor dóbr królewskich Hołowice, Olszany i Krzeczkowej, adhaerendo hac in parte constitutionibus regni, quibus alienatio bonorumregalium perpetua aut commutatio... abrogata est. Castr. Pr. 398 p. 1980.

[3]) Jan Zamojski. [4]) Dymitr ks Wisniowiecki. [5]) Jan Sobieski. [6]) Aleksander Gratus Tarnowski.

a) porządek petitów w S. i L. nieco odmienny od P.

w którymkolwiek województwie dla wychowania swego za sumę zł. sześćdziesiąt lubo siedmdziesiąt tysięcy kupić ziemskie jakie dobra tem goręcej promovere mają. 90. Iż IMć p. Maciej z Unihowa Ustrzycki podsędek sanocki, podstarości grodzki przemyski w dzierżawie swej wsi Jasieniu ziemie przemyskiej leżący kościół i plebanię cale fundować chce, co z osobliwem chwały Bożej pomnożeniem jako w kraju od kościołów odległym dziać się będzie, starać się będą IMci pp. posłowie nasi, aby per legem na tę fundacyę lubo approbacyą lubo consensum otrzymali. Że do kościoła mikołajowskiego w starostwie drohowyzkiem dostatecznego opatrzenia ad victum tameczny pasterz nie ma, przeto aby J. kr. Mć pozwolić raczył od folwarku drohowyskiego pewną część pola oddzieliwszy, którego tam jest z potrzebe, do kościoła mikołajowskiego udzielić, prosić będą J. kr. Mci pp. posłowie nasi. 91. Znaczne koszty dosyć odważna dyspozycya około zatrzymania fortecy międzyboskiej przez JW. IMć p. wojewodzinę bracławską[1]) całej rzptej jest wiadoma, przeto iż stąd jest dobro rzptej a na to koszty niemałe łożyła IMć p. wojewodzina bracławska, będą prosić pp. posłowie nasi, aby J. kr. Mć p. n. m. na to raczył mieć respekt i tych kosztów nagrodę od rzptej prowidował, a na dalsze tam tego miejsca praesidium czopowe tegoż miasta obrócone było. Więc iż ci mieszczanie międzyboscy zawsze fideliter rzptej i królowi IMci stawali, o libertacyę onym do lat kilku od publicznych kontrybucyej prosić będą. 92. Jako zasługi nieboszczyka godnej pamięci IMci p. Samuela Kalinowskiego oboźnego koronnego wyciągają to po nas, tak i sama aequitas i prawo suadet, aby sukcesorów jego dziedzicznych dóbr, nie rozdawano pro vacantibus jako dobra królewskie, gdyż nie może być słuszniejsza, jako żeby tak zasłużonego i z przodków swoich ojca, który i sam z ojcem swoim i z dziadem tychże sierót zaszczycając rzptej poległ, z fortun dziedzicznych dosyć przy dostojeństwie J. kr. Mci i całej rzptej uszczuplonych cieszyli się potomkowie. Prosić będą pp. posłowie, żeby takiemi przywilejami dobra ich dziedziczne nie były aggrawowane, a których przywileje wydane są, były annihilowane, jako przeciwko prawu dane omnino instabunt pp. posłowie. 93. Dług ex gratitudine województwa wołyńskiego sukcessorom nieboszczyka godnej pamięci IMci p. Daniłowicza podskarbiego wielkiego koronnego z dawna należący i per consensum reipublicae w województwie wołyńskiem ordynowany, aby był oddany upomną się pp. posłowie, także i sukcesorowie godnej pamięci książęcia IMci Koszerskiego Sanguszka Ich Mć pp. Krasiccy, o sumę tę, którą województwo wołyńskie za znaczne usługi ku rzptej a województwo temu książęciu IMci ofiarowało i darowało, nie byli prawem turbowani i owszem od wszelkich impetycyej byli wolni providebunt pp. posłowie.[a]) 94. Pobożna intencya W. IMci p. Andrzeja z Potoka Potockiego halickiego i leżajskiego starosty, aby swój efekt miała względem nadania gruntu pewnego we wsi Rzuchowie i dwoch poddanych w starostwie leżajskiem na ten czas posesyej IMci dla pomnożenia chwały Bożej przy farnym kościele leżajskiem prosić będą pp. posłowie approbacyą tego. Oraz i o tego funduszu do szpitala przy kościele Najświętszej Panny OO. Bernardynów w Leżajsku na pewnym gruncie kupionym za konsenzem J. kr. Mci p. n. m. z pobożnej intencyi i dyspozycyej IMci p. Korabiewskiego approbacyą starać się będą. 95. Iż każdy, który krwią służy rzptej, godna jest, aby nietylko należyte przez zapłacenie żołdu zasłużonego odniósł ukontentowanie, ale też i w słusznym u J. kr. Mci, w którego ręku benemeritorum praemia zostawał respekcie, takowe merita iż są IMci p. stolnika parnawskiego, zlecamy to IMciom pp. posłom, aby expostulowali skarbem, czemu należyte i prawem warowane IMci dotąd nie doszło i nie dochodzi stipendium. Żeby zaś nie ugaszała chęć do służby ojczyzny w każdym, upraszać J. kr. Mci będą, aby mając rationem zasług IMci, chciał beneficentia sua regia one IMci nogrodzić. 96. Stanął był artykuł za p. Walentym Fredrem na przeszły sejm o aprobacyą iuris caduci, a iż ta materya na tamtym sejmie zmieścić się nie mogła, gdyż tylko o samem uspokojeniu wojska traktowano, teraz będą prosić pp. posłowie J. kr. Mci p. n. m., aby ten przywilej

---

[1]) Elżbieta z Potoka, wdowa po Andrzeju Potockim wojewodzie bracławskim. [2]) S. Korytnie.
a) punkt ten brakuje w P.

approbować raczył, ponieważ od lat kilkunastu nie wywodzili się ci Zgorscy. **97.** A iż IMć p. wojska przemyska wielkie w tem praeiudicium ponosi, że wójtostwo w Rokitnie [1]) prawu IMci służące odjęto Jej Mci, że nie ma o czem prawnie dochodzić krzywdy swojej, prosić będą pp. posłowie, aby to wójtostwo IMci p. wojskiej jako wygnanej z dóbr wedle prawa przywrócone było. **98.** Iż w Jarosławiu nowo fundowany jest kościół i klasztor zakonu świętego Franciszka de minori observantia na placach miejskich, prosić będą pp. posłowie, aby z tych dwudziestu placów a) publicznych kontrybucyej nie płacili, z których jako atestacya miasta Jarosławia pokazuje tylko zł. sześć i groszy cztery na symplę jedną poboru przychodzi. Klasztor OO. Karmelitów jako sub patrocinio św. Anny fundowany, iż ma wioskę małą, która cale nietylko od nieprzyjaciela, jako na slaku będąc, ale i od stacyej i od przechodów żołnierskich penitus jest zniesiona, a z łanów dziewięci antiquitus z tej wioski dawano poborów, prosić będą pp. posłowie, aby rzpta mając wzgląd na takie spustoszenie umniejszyła tych łanów, które nie fruktyfikują, a ze trzech łanów przecie Ojcowie chcą płacić. **99.** Iż wójtostwo haczowskie legitime per ius cessum coram actis metrices regni devenit do IMci p. Lubikowskiego b) in convulsionem, którego ad male narrata przywileju J. kr. Mci p. Zieliński i Piwnicki pro vacanti uprosili i te dobra pendente lite gwałtownie suppelectilem omnem zabrali zajechali, przezco i prawo infringitur, slachcic incola województwa naszego ponosi oppressionem i znaczną szkodę, wniosą prośbę pp. posłowie nasi do J. kr. Mci, aby ta sprawa jako najprędzej osądzona był. **100.** Wielmożnych IMci p. Piotra Ożgi lwowskiego, IMci p. Franciszka Dubrawskiego przemyskiego, IMci p. Stefana Bala sanockiego podkomorzych w różnych nietylko województwa naszego ale po wszystkiej rzptej publicznych i wojennych expedycyach dexteritas i zdrowie ze krwią własną wyświadczone przysługi merentur iustam gratitudinem, którą aby od rzptej odnieśli dexteritati IMciów pp. posłów zlecamy, aby do J. kr. Mci p. n. m. uniżoną i pokorną prośbę swoją za IMciami wnieśli. **101.** Wnego IMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starosty, także IMci p. Kaspra Wojakowskiego sędziego przemyskiego i w osobach własnych przez chorągwie swoje, non nisi sumpto proprio przez długi czas trzymane w różnych okazyach testata fides et amor ku ojczyźnie, nietylko przez IMciów pp. posłów naszych wspomniane in facie reipublicae, ale i łasce J. kr. Mci pilnie zalecone być mają. **102.** Iż IMci p. podkomorzy sanocki in praeiudicium iuris sui legittimi pessessorii oddalony jest od dóbr J. kr. Mci, sobie per concessionem za konsenzem J. kr. Mci należących, przeto IMć pp. posłowie nasi elaborabunt, wniosszy swoją instancyą do J. kr. Mci, aby ius potius IMci p. podkomorzego sanockiego in toto zachowane było i te dobra przywrócone były. **103.** Iż wszystkim nam dobrze constat de liquido iure na wójtostwo cykowskie w starostwie przemyskiem IMci p. Karola Wapowskiego, przywilej zaś drugi mere propter vexam na też wójtostwo komu inszemu jest wydany, przeto starać się mają pp. posłowie, aby ten przywilej kasowy był i possessor modernus in pacifica possessione zostawał. **104.** Zasługi niegdy IMci p. Gabryela Wojniłowicza starosty lityńskiego pułkownika J. kr. Mci wyciągają po nas, aby publico desiderio koła naszego wsparte zostawały. Dla tegoż gorąco IMci pp. posłowie wniosą do J. kr. Mci prośbę za pozostałymi jego potomkami, aby sprawę o Łopiennik, w której wszystka portio et educatio dziatek poległego na usłudze rzptej odebrana jest ojca, miłościwie osądzić i determinować raczył. **105.** Dobra IMci p. Wojciecha Morawca podstolego żydaczowskiego dziedziczne, to jest wsi Domażyr i Zelow c) w województwie ruskiem i powiecie lwowskim leżące, iż przez wojsko J. kr. Mci, które na gruntach jaworskich i domażyrskich stało obozem, są ledwo nie funditus zniesione i lasy wysieczone, zaczem słuszna rzecz, aby IMć p. podstoli za tak znaczną szkodę competentem od J. kr. Mci i rzptej recompensam odniósł, jeżeliby inne ad praesens nie mogły occurere media, tedy prosić będą pp. posłowie, aby w nagrodę takowej szkody kwarta z dóbr J. kr. Mci, t. j. Otyniowice, Holeszowa d) i Łapszyn, Gro-

---

[1]) S. Korytnie. a) S. poborów. b) S. Lubkowskiego. c) S. Lelow. d) S. Oleniowice, Holeszowa. Lw. Tyniowice, Heleszow.

dzisko w powiecie żydaczowskim leżące, stante possessione IMci p. podstolego vitaque IMci była odpuszczona. A iż teraz IMć p. podstoli pro meritis suis in rempublicam otrzymał przywilej od J. kr. Mości na dobra pewne po bojarach we wsiach Chołużyńce,[a] Kołkownice, Radynnice, Iwanowice, Łopatyńce[b] w województwie podolskiem leżące, do Baru quondam należące, do których possessyej IMć p. podstoli ob iniuriam temporis a mianowicie dla amnistyej, po której znowu się mianowani bojarowie do buntów udali, tak też dla dalszej wojny a potem dla oddania w dziedzictwo nieboszczykowi wojewodzie kijowskiemu przyjść nie mógł, teraz gdy te dobra za szczęściem J. kr. Mci znowu ad pristinum redigerunt statum et naturam haereditatis exuerunt, tedy wniosą IMci pp. posłowie prośbę za IMcią p. podstolim, aby przy tych dobrach z łaski J. kr. Mci sobie konferowanych zostawał. **106**. Wiadome i z przodków swoich IMci p. Hieronima z Orzechowiec Orzechowskiego sędziego ziemie sanockiej i rzptej zasługi, nie tylko te, które był otrzymał z łaski i dobroczynności św. pamięci króla Władysława za swoje zasługi w konferowanych dwóch wioskach, Zemlanka i Kniacza nazwanych, po zeszłym bezpotomnie stryju swoim Stanisławie Orzechowskim, w powiecie nowogrodzkim siewierskim leżących, ale i większą merentur gratitudinem, iż jednak te dobra prędko po otrzymaniu onych i w posesyę odebranych wojna kozacka, i moskiewska nastąpiła, in hostico zostały, prosić gorąco będą pp. posłowie, aby pomieniony IMć p. sędzia sanocki przy swoim przywileju zostawał i nie był oddalony, a przywileje, któreby ktokolwiek na te dwie wioski uprosił, annihilowane były. **107**. Przez zabranie salitry na potrzebę rzptej sukcesorowie nieboszczyka IMci p. Wasilkowskiego mają szkody na kilkadziesiąt tysięcy, zaczem przyczynią się i o to do majestatu J. kr. Mci p. n. m. pp. posłowie, aby im ta nagrodzona była szkoda. Lwowscy Ormianie, którzy mieli stratę niemałą pod Warszawą przez porabowanie, aby był respekt na ich szkody prosić będą pp. posłowie i teraz przynajmniej aby byli bliżsi do arendy ceł i innych prowentów, ażeby tylko zarobkami się kontentowali, sumę zaś arendowną do skarbu wedle słusznego skarbowego kontraktu oddawali, hoc praecauto, aby innym żadnym plebeiae conditionis i cudzoziemcom takowe arendy prowentów publicznych pozwolone nie były. **108**. Za IMcią p. Jordanem Czernieckim obywatelem województwa naszego, który znaczną szkodę poniósł od wojska infanteryej J. kr. Mci pod Buskiem obozem stojącego, gdzie pobliżu majętności onego dwie wsi nazwane Ladzkie i Jasionowce zniesione i funditus zrujnowane, a że traktat izby komisarskiej wszystkie comestibilia i zboża wojsku temu w amnestią puścił cum notabili laesae partis praeiudicio, przyczynią się pp. posłowie, aby podług praw dawnych w obozach opisanych w tych szkodach słuszną otrzymał, praevia damnorum liquidatione, nagrodę. **109**. Za IMciami pp. Jaworskimi, Tureckimi i Ilnickimi wniosą prośbę pp. posłowie, żeby onym pewne dobra dziedziczne oderwane, a do ekonomii samborskiej nullo iure przyłączone, były oddane totaliter i gorąco do majestatu J. kr. Mci za tymiż IMciami prośbę wniosą, aby dla skutecznej i nieodwłocznej dóbr ich oddania komisya z kancelaryej J. kr. Mci wydana była i teraz bez remissyej approbowana była, bo już długo supplikują a niedochodzą tego. **110**. Ponieważ wyraźna wola jest J. kr. Mci p. n. m., aby oddane były grunty pp. Kulczyckim, które odcięła ekonomia samborska, tedy prosić będą pp. posłowie, aby przez komisyę obwarowane były, żeby IMć p. podkomorzy przemyski lubo sanocki zjechawszy, według duktu opisanego i przysięgą utwierdzonego, realiter oddał pp. Kulczyckim. **111**. Dobra dziedziczne nieboszczyka IMci p. Wyhowskiego, wojewody kijowskiego, aby a successore legitimo nie były alienowane, i żeby J. kr. Mć o śmierci tegoż to IMci p. wojewody kijowskiego, jeśli winnie albo niewinnie z tego świata jest zniesiony, inkwizycyę kazał uczynić, IMcie pp. posłowie do majestatu J. kr. Mci wniosą prośbę, a in quantum by się dowodnie pokazało, żeby był zdrajcą rzptej, aby dobra jego wszystkie były konfiskowane. **112**. Wniosą też prośbę pp. posłowie nasi za IMcią p. Janem[c] Sokalskim, aby IMć p. n. m. miał w dobrej pamięci łożone koszty onego na legacye i z łaski swej pańskiej remunerować raczył. Także sumę na do-

a) Lw. Hołuczyńce. b) Lw. Łopatyńce. c) S. i P. Stefanem.

brach J. kr. Mci ekonomicznych w kluczu wanczowskiem[a] za niedotrzymaniem kontraktu per commissarios specifikowane przywrócić kazał. Więc i pp. Jaworskim zbiegłych poddanych z ekonomiej samborskiej, prosić będą, aby wydano. **113.** Za IMcią p. Kasprem Wojakowskim sędzią przemyskim wniosą prośbę pp. posłowie, aby mostowe we wsi Częstkowicach, gdzie mostów kilka się buduje, rzpta pozwoliła, także i we wsi Izdebkach IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego sanockiego, gdzie gościniec z Węgier wielki i przeprawy bardzo złe są, mostów kilka także buduje się. **114.** Przyczynią się IMć pp. posłowie za IMcią p. Gołyńskim,[b] aby wsi IMci przywrócone były, także aby mostowe w Bilce IMci p. Izdebskiemu podstolemu łukomskiemu i IMci p. Józefowi Świrskiemu podczaszemu czernichowskiemu mostowe a we wsi Pletenicach temuż IMci spasne pozwolone było prosić będą. **115.** Miasteczku Chyrowie dziedzicznem WIMci p. Jerzego Wandalina z Wielkich Kończyc Mniszka starosty sanockiego, jako na wielkim węgierskim gościńcu zostającym, aby skład wina był per legem pozwolony i obwarowany prosić będą pp. posłowie. **116.** Miasteczko J. kr. Mci Szczerzec, iż częścią od nieprzyjaciela, częścią obozami a na ostatek i przechodami żołnierskiemi w niwecz zrujnowane, nie może sufficere podatkom publicznym, przeto prosić będą pp. posłowie, aby przynajmniej od przyszłych podatków było uwolnione a czopowe im opuszczone, a na ostatek rewizya była naznaczona dla podatków in futurum. **117.** Także aby Strzemiłowa Kamionka miasteczko libertacyą od podatków i rewizyą spustoszenia otrzymać mogło, przyczynią się. **118.** Za miasteczkiem Doliną przez Węgrów bardzo zubożonem i zrujnowanem, aby było wolne od poborów sine abiuratis i czopowe aby mogli obrócić na restauracyę miasta wniosą instancyę IMcie pp. posłowie. **119.** Więc i za miastem Gródkiem, które spustoszone jest przez wojsko moskiewskie i nasze przyczynią się, aby czopowe na fortyfikacyę przy nim zostawało. **120.** Także i za Stryjem miasteczkiem prosić będą, aby czopowe na fortyfikacyę onego było naznaczone. **121.** Te tedy wszystkie artykuły i illationes nasze, także i desideria prośby od różnych wniesione quam ferventissime IMcie pp. posłowie nasi promowować będą tak, aby we wszystkiem skutek swój otrzymały, tego pilno przestrzegając, aby na miejscu tamecznem, które jest wolności i praw naszych strażnicą i obroną nic nie ubliżano prawu pospolitemu, co wszystko IMciom pp. posłom braterskie zalecając, tę naszą instrukcyę IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy, która do akt grodów lwowskiego, przemyskiego i sanockiego per oblatam ma być podana. Działo się w Wisni dnia piętnastego października roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego czwartego. Hieronim z Orzechowiec Orzechowski sędzia ziemie sanockiej, marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Prem. Rel. 398 p. 1009–1048; *Castr. Rel. Leop 414 p. 2415–2451*; *Castr. Rel. San. 176 p. 1698–1728.*

209.

Wisnia, 19. lutego 1665.

Laudum sejmiku wiszeńskiego o podatkach ziemi lwowskiej.

1. My rady dygnitarze i wszystko województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik dnia dzisiejszego to jest die decima nona Februarii [1]) do Wisznie zgromadzone rycerstwo tą naszą uchwałą wiadomo czynimy. 2. Ziemia lwowska, która lubo wszystkie podatków rocznych retenta do skarbu rzptej należące wypłaciła, iż jednak od skarbu

[1]) Uniwersał królewski datowany 15. stycznia w Warszawie naznacza sejm na 12. marca, sejmik w Wisni na 19. lutego. C. San. 177 p. 74.

a) S Wankowskim. b) S Golińskim L Goleńskim.

kilka do tej ziemie jest ordynowanych asygnacyej i ta ziemia przez to aggravatur, tedy occurendo obywatelom i pp. poborcom w ziemi lwowskiej będącym takowe laudum ordinatur. A naprzód, iż ex occasione kwitu IMci p. Alexandra Ludwika Niezabitowskiego starosty tarnogorskiego ta ziemia lwowska w rachunkach skarbowych jest variata i dla tej waryacyej skarb pretendując retenta wydaje do ziemi lwowskiej asygnacye, przeto ułatwiając eam perplexitatem i ziemię lwowską od dalszych skarbowych eliberując pretensyi, kwit ten który cum conditionibus służył a tym zaś kondycyom IMć p. starosta tarnogorski non satisfecit i ziemię lwowską non evincit u skarbu, kasujemy i aby o te dziesięć tysięcy p. instygator ziemie lwowskiej czynił i pozwał temuż panu instygatorowi zlecamy. Któremu p. instygatorowi na dochodzenie i ekspensa z czopowego ziemie lwowskiej zł. dwieście naznaczamy i ordynujemy. 3. Pozwalamy i to jeszcze, na asygnacyę od skarbu do pp. poborców ziemie lwowskiej na trzy tysiące zł. IMci p. Potockiemu staroście generalnemu kamienieckiemu dana zł. dziewięć set trzydzieście i ośm nie są dopłacone, aby ta summa restans z tegoż prowentu czopowego ziemie lwowskiej IMci p. staroście była zapłacona, na co asygnacyą do IMci p. arendarza czopowego IMć p. marszałek koła naszego teraźniejszego wyda. 4. Przestrzegając też tego, aby prowenta ziemie tejże lwowskiej a mianowicie podatek czopowego quam ordinatissime wybierany mógł być i na zaszczyt podatków przyszłych obrócony, przeto widząc probatam w każdych okazyach usługi województwu naszemu dexteritatem IMci p. Szymona Olewińskiego, wojskiego ziemie lwowskiej, uprosiliśmy IMci, aby czopowe ziemie lwowskiej, a die prima Octobris anni millesimi sexcentessimi sexagesimi quarti ad diem ultimam Septembris anni millesimi sexcentesimi sexagesimi quinti przychodzące, w swoją wziął administracyę i one z miast i miasteczek podług praw i konstytucyi koronnych wybierał a wybrane do dispozycyej tejże lwowskiej przy sobie zatrzymał, podług uchwały tegoż województwa naszego in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo ratione administracyej IMci p. Andrzeja Kuropatnickiego tu w Wisni uchwalonej. Które laudum eo in passu, co się tknie administracyej czopowego, in omnibus punctis et condicionibus reasumujemy, podług którego IMć praestito w grodzie lwowskim iuramento wybierać, sprzecznych ad officium castrense leopoliense pociągać i exekucye sprowadzać będzie. Chcąc to mieć wzajemnie po wszystkich miastach i miasteczkach J. kr. Mci, duchownych i slacheckich i tych wszystkich, którzy do wydawania przerzeczonego podatku należą, aby pomieniony podatek, uchodząc win w prawie opisanych, podług konstytucyej anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni nieodwłocznie wydawali. 5. Sądy insuper fisci powiatowe reassumujemy i aby ciż IMcie iudices deputati, którzy pierwszemi laudami do tych sądów ordynowani byli, do Lwowa pro die secunda Martii zjechali, i tam do żadnych innych nie wdając się spraw ani sądów symplę słuszną poboru jednego w ziemi lwowskiej znajdującą się likwidowali a likwidowaną i w prawdzie z regestrów poborowych skomputowaną i postanowioną dekretem swoim objaśnili i deklarowali; których sądów actus nad dni trzy nie ma dalej odprawować się. 6. Które to laudum nasze zgodnie postanowiwszy ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisane i do grodu lwowskiego per oblatam podać zlecamy. Działo się w Wisni na sejmiku die decima nona Februarii anno Domini millesimo sexcentessimo sexagesimo quinto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Leop. Rel. 415 p. 381—385.

210.

Wisnia, 19. lutego 1665.

Laudum sejmiku wiszeńskiego o podatkach ziemi przemyskiej.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko województwa ruskiego, to jest ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo do Wisni na dzień dzisiejszy, to jest pro die decima nona

Februarii na sejmik przedsejmowy zgromadzeni oznajmujemy i do wiadomości per praesentes podajemy. 2. Ponieważ prowent w ziemi przemyskiej z podatku czopowego przychodzący niebył dotąd w dobrym postanowiony porządku, ale tylko przy samych miastach w dyspozycyej i w ich zostawał administracyej, przeto chcąc providere tego podatku meliori curae i on adaugere usiłując, puściliśmy go i cale w arendę roczną a die prima Martii w roku teraźniejszym zaczynając a zaś die ultima Februarii w roku tysiąc sześć set sześćdziesiątym szóstym blisko przyszłym kończącą się, za sumę piętnaście tysięcy zł. p. IMci p. Piotrowi Gorajskiemu podczaszemu ziemie chołmskiej podajemy. Którą sumę piętnaście tysięcy zł. na rat dwie, to jest ratę pierwszą medium summae pactae siedm tysięcy i pięć set zł., na czas poborom i podatkom z sejmu przyszłego uchwalonym a potem na sejmiku relationis przyjętym naznaczony, do rąk p. poborce, który będzie na on czas obrany in alleviationem kontrybucyi i exakcyi przyszłych oddać, także drugą ratę similem summam półosma tysięcy zł. do rąk drugiego p. poborcy ad secundam ratham do wybierania poborów obranego zapłacić i wypłacić ziemi przemyskiej IMć p. podczaszy chełmiński powinien będzie, a de persoluta qualibet ratha kwit od pp. poborców otrzyma sobie. 3. A że publica fide in conspectu braci publico nomine obowiązaliśmy się i przyobiecali sobie, iż ta piętnastu tysięcy zł. za czopowe ziemie przemyskiej pacta suma nie ma się na żadne inne jakiekolwiek prywatne obracać expensa ale tylko na sukurs i poratowanie przyszłych publicznych z sejmu uchwalonych w ziemi przemyskiej będących poborów, albo jakichkolwiek skarbowych podatków ma być ordynowana, tedy to mieć chcemy, aby tych pieniędzy piętnastu tysięcy zł. czopowych na żadne asygnacye nikomu IMć p. podczaszy sub nullitate summae datae nie wydawał ani onych na żadne inne nie obracał usus, tylko na przyłożenie samych przyszłych podatków, według ordynacyej sejmiku relationis przyszłego do tegoż sejmiku cale dotrzymał, w czem fidem, honorem et conscientiam Imci p. podczaszego obligamus. Względem którego arendownego czopowego casus fortuitos, nieprzyjaciela koronnego, powietrza i ognia w miastach IMci p. podczaszemu warujemy, i jeżeliby szkoda w tym to czopowym prowencie przez wypadek jakikolwiek wyżej mianowany była et damnum passum, iuramento corporali ewinkował i komprobował, defalkować obiecujemy. 4. Zlecamy insuper i to IMci p. podczaszemu chełmskiemu i onego de medio nostro deputujemy, aby o przeszłe czopowe, które w rękach miejskich i w dispozycyej albo raczej w administracyej miast dotąd zostawało i te wszystkie prowenta i pieniądze z czopowego od wszystkich miast i miasteczek w ziemi przemyskiej będących należące i przychodzące exigat i do siebie odbierał, które także z przeszłego czopowego od miast powybierano pieniądze, do sejmiku przyszłego ma dochować, a potem temi pieniądzmi, jakowa na tymże sejmiku będzie ordynacya, disponował. Mieszczanie zaś wszyscy miast swoich i miasteczek tych, którzy czopowem zawiadywali, dla uczynienia rachunków z tegoż czopowego z regestrami autentycznymi i juramentem w grodzie przemyskim komprobowanym na tymże sejmiku relationis przystać powinni będą, sub paena peculatus, co żeby magis innotescat, IMć p. marszałek koła naszego do miast wyda o tem uniwersał, miasta w tem upominając, który uniwersał do grodu przemyskiego podawszy IMć p. podczaszy, jako przeszłego czopowego teraz delegowany superintendens, swym uniwersałem obwieścić miasta i miasteczka wszystkie, aby tak pieniądze za czopowe od nich należące do rąk jego oddawali, jakoteż i rachunki na sejmik przyszły gotowi byli uczynić, w czem seriam curiam et seriam animadversionem adhibebit. 5. A że reasumpcyą sądów skarbowych powiatowych dla weryfikacyej regestrów poborowych i dla prawdziwej ziemie przemyskiej likwidowania poborowej simple potrzebną być rozumiemy, tedy IMcie pp. iudices na te sądy pierwszemi laudami deputowani do Przemyśla pro die vigesima septima praesentis zjadą i te regestra poborowe albo raczej symplę poboru jednego zweryfikują i postanowią, hoc praecauto, iż na tej reasumpcyej sądów fisci, sprawy żadne sprawować się nie mają, ale tylko samej na pobór jeden przychodzącej sympli na tych sądach ma expediri postanowienie. Do których sądów i funkcyej do pierwszych IMciów deputowanych przydajemy i deputujemy IMci p. Jerzego Grochowskiego łowczego przemyskiego. Tym tedy IMciom deputatis

każdemu po zł. sto a zaś IMci p. marszałkowi złotych trzysta z czopowego przeszłego od miast należącego ordynujemy i naznaczamy. 6. Most nowy na Wiarze przy Przekopanej postawiony, że teraz jest powodzią zniesiony, pozwalamy et authoritate huius conventus oneramus, aby go znowu possessores et tenutarii starostwa przemyskiego zbudowali, a myto według opisanego prawa postanawiamy. Które to laudum nasze zgodnie postanowiwszy ręką IMci pp. marszałka koła naszego podpisane i do grodu przemyskiego per oblatam podać zlecamy. Działo się w Wisni na sejmiku die decima nona Februarii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Prem. Rel. 399 p. 461—463; Fasc. Cop. Castr. Prem. 25 p. 451—453.

211.

Wisnia, 19 lutego 1665.

Laudum sejmiku wiszeńskiego o obronie ziemskiej.

1. My rady dygnitarze i wszystko województwa ruskiego, to jest ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo do Wisni na dzień dzisiejszy, to jest pro die 19 Februarii na sejmik przedsejmowy zgromadzeni oznajmujemy i do wiadomości komu to wiedzieć należy a osobliwie obywatelom ziemi sanockiej tak duchownego i świeckiego stanu w miastach zaś i miasteczkach wójtom, burmistrzom i wszystkiemu pospólstwu przez to laudum nasze podajemy. 2. Ponieważ coraz tem większe od zbójców następują w ziemi sanockiej pericula, że w osobach ani w substancyach swoich obywatele ziemi tej bezpieczni być nie mogą, tedy securitati ziemi tej et terrigenis providendo praesidium domowe per praesens laudum postanawiamy takowe: Z łanów ośmi z dóbr tak J. kr. Mci jakoteż duchownych i świeckich dziedzicznych każdy posesor albo administrator pachołka albo hajduka pieszego z muszkietem i z należącą municyą, prowiantem albo zł. cztery na miesiąc strawnymi pieniądzmi wyprawić i wysłać na dzień wtóry kwietnia w roku teraźniejszym do boku IMci pp. rotmistrzów niżej mianowanych powinien będzie, miasta zaś i miasteczka wszystkie ziemi tej sanockiej z domów dwudziestu uczynić takową wyprawę obligantur. 3. Która piechota na czas naznaczony wyprawiona póty trwać i pod posłuszeństwem IMciów pp. rotmistrzów zostawać będzie, póki będzie potrzeba. IMciów pp. rotmistrzów dwóch naznaczamy, IMć p. Szymona Romera podczaszego gostyńskiego i IMć p. Piotra Krasowskiego, którzy tą piechotą podzieliwszy się omni securitati w ziemi sanockiej a depraedationibus providebunt. Salarium tym pp. rotmistrzom po zł. dwieście z czopowego ziemie sanockiej pozwalamy, które im IMć p. arendarz tego czopowego oddać ma. Superattendencya tej piechoty i obmyślenie strażnika W. IMci p. Jerzemu Wandalinowi Mniszkowi staroście sanockiemu zlecamy. 4. Taż piechota, gdy już będzie wyprawiona i przez Ich Mciów pp. rotmistrzów zordynowana przed Wnymi Stefanem Balem podkomorzym, Jerzem Wandalinem Mniszkiem starostą, Hieronimem Orzechowskim sędzią sanockimi ma się popisować. 5. Wsi, które nie mają łanów ośmi w sobie, tedy z innemi wsiami albo wieś ze wsią ad complementum ośmi łanów składać się będą, a ktoby zaś wyprawować pachołka nie chciał, tedy in vim wyprawy z łanu każdego po zł. pięciu do rąk IMciów pp. rotmistrzów dać będzie powinien na wszystek czas. 6. Którą to wyprawę dzierzawcy i posesorowie i wszyscy pp. wsi, miasteczek i miast uczynić powinni sub vadio capitaneali na kwerelach processu fisci przez pp. rotmistrzów vindicando. Sami też IMci pp. rotmistrze omni diligentia invigilabunt, jakoby swą wolą comprimere mogli, żadnej konniwencyej nie czyniąc, ale zaraz gdy praedones będą comprehensi onych dawali iusticiować, na co koszt czopowego pójdzie. 7. Czopowe zaś samo ziemi sanockiej, którym teraz miasta same zawiadywali, podajemy w arendę IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu sanockiemu, mając rationem et respectum na koszty IMci, które

przez ogień, będąc in functione poselstwa na sejm przeszły rozerwany poniósł za sumę półtora tysiąca zł. Czas arendy czopowego zaczynać się będzie die prima mensis Martii w roku teraźniejszym, a kończyć się będzie die ultima mensis Februarii w roku tysiącznym sześć setnym sześćdziesiątym szóstym. 8. Które półtora tysiąca zł., za arendę czopowego należące, IMć p. sędzia ma wypłacać takim sposobem. Naprzód IMciom pp. Polańskim subsidii ziemie sanockiej exaktorom za asygnacyą od IMci p. marszałka koła naszego wiszeńskiego daną zł. trzysta; item IMci p. Piotrowi Polańskiemu z osobna zł. sto, na co także IMć p. marszałek wyda swoją do Imci p. sędziego sanockiego asygnacyą. IMci p. Alexandrowi Jastkowskiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu zł. sto, które dawno za legacyą w Ukrainę do J. kr. Mci według asygnacyej do ziemi sanockiej danej nie są dotąd zapłacone. Ostatek zaś sumy z czopowego należącej za słusznemi powiatu sanockiego potrzebami przez to laudum uchwalonemi IMć p. sędzia exolvet i da z tego rachunek. Względem którego czopowego casus fortuitos, jako to nieprzyjaciela koronnego, powietrza i ognia na miasta warujemy IMci p. sędziemu, przez które przypadki, jeżeliby w czem szkodował i tę szkodę iuramento corporali ewinkował defalkować będziemy. 9. Które to laudum nasze zgodnie postanowiwszy ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisać i do grodu sanockiego per oblatam podać zlecamy. Działo się w Wisni na sejmiku die 19 Februarii anno Domini millesimo sexcentesimo saxagesimo quinto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wyszyńskiego.

Castr. San. Rel. 177 p. 193—195.

212.

Wisnia, 19 lutego 1665.

Orędzie sejmiku wiszeńskiego w sprawie monety.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik wiszyński pro die 19 Februarii zgromadzeni wiadomo czynimy komu to wiedzieć należy, a mianowicie miastom, miasteczkom, burmistrzom, wójtom, rajcom i wszystkiemu pospólstwu. 2. Wielkie się stąd trudności i różnych ludzi aggrawacye dzieją, że za wymysłami a przewrotnemi na wzgardę wszelakich zwierzchności i postpozycyą prawa pospolitego fabrykami od stanów koronnych uchwalone pieniądze brane nie bywają. Przeto unanimi consensu na teraźniejszym zjeździe naszym uważywszy takie exorbitancye a przychylając się w tem do prawa pospolitego dawnego i świeżego i do uniwersałów IMci p. podskarbiego koronnego [1]) na sejmiku nam produkowanych, authoritate conventus deklarujemy, żeby wszelaką monetę, to jest orty złotowe, szelągi stare polskie, rzymskie i W. ks. Litewskiego, także nowe grube, krom wołoskich białych cienkich, każdy człowiek cuiuscunque status, dignitatis et praeeminentiae w kupiach, handlach, pod winami w prawie opisanemi brał i niemi nie gardził, czego urzędy grodzkie, ziemskie, miejskie i wszelakie jurysdykcye przestrzegać mają. 3. A in quantum by tem jakie inkonweniencye a) działy się, dawne prawa reasumujemy i obligujemy jurysdykcye grodzkie, aby surowemi winami takowych legum transgressores karali, na co uniwersały do miast, miasteczek wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy, który urzędy miejskie na targach po kilkakroć publikować powinni będą. Dan w Wisni die decima nona Februarii millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. Jan Stawski podczasy ziemie lwowskiej marszałek koła wyszynskiego.

Castr. San. Rel. 177 p. 195—196; Castr. Prem. Rel. 399 p. 464; Castr. Leop. Rel. 415 p. 380.

---

[1]) Jan Kazimierz Krasiński.

a) S. P. i L. konniwencye.

213.

Wisnia, 19. lutego 1665.

Instrukcya sejmikowa posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm dwuniedzielny koronny z sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej od J. kr. Mci p. n. m. na dzień dziewiętnasty miesiąca lutego roku Pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiątego piątego złożonego IMciom pp. posłom od nas obranym dana, to jest z ziemie lwowskiej W. IMci p. Piotrowi Ożdze podkomorzemu lwowskiemu, IMci p. Maciejowi Gołeckiemu podczaszemu płockiemu, z ziemie przemyskiej IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu sędziemu przemyskiemu i IMci p. Bazylemu Ustrzyckiemu, z ziemie sanockiej IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu sanockiemu i IMci p. Michałowi Balowi. 2. Winne majestatowi Boskiemu oddawszy dzięki, że zewsząd ojczyznę naszą jako niebezpieczeństwy od nieprzyjaciół tak internis malis undique cinctam w łasce i prowidencyi swojej Boskiej mieć raczył, wzajemnie J. kr. Mci p. n. m. jako patri patriae podziękują IMcie pp. posłowie nasi, że po tak wojennych trudach i niewczasach ne quidquam parcendo zdrowiu i wczasom swym pańskim wiele na przeszłym rozerwanym sejmie curarum et solicitudinis circa bonum publicum impendere raczył, upraszać przy tem J. kr. Mci będą, aby na przyszłe czasy miłą ojczyznę naszę z tejże pańskiej swej opatrzności et turbulentum a) jej statum wypuszczać nie raczył. 3. A iż lugubri et fatali revolutione przeszły ordynaryjny sejm, na którym sprawy wszystkie według prawa i należącego kursu zmieścić się nie miały nie doszedł, każdy civis bonus patriae indolere musi a zwłaszcza gdy upatruje, że tak wiele rzeczy ad confusionem, które magis convellunt coby ratować miały turbidum ojczyzny statum wyniknęło. Iż tedy J. kr. Mć p. n. m. ex paterna sua solicitudine koło całości ojczyzny ten sejm teraźniejszy na samego opatrzenie bezpieczeństwa składać raczy, condescendendo summae reipublicae necessitati i wojsku borgowej służbie ochotnie indefesso studio trudy i niewczasy marsowe ponoszącemu chcąc należytą obmyśleć gratitudinem i zapłatę, jako wierni poddani przyjmujemy i on pro legitimo uznawając ratificare ante omnia cum tota republica Ich Mć posłowie starać się będą. Aby jednak tym procederem ordynaryjnym sejmom ne quidquam praeiudicetur a przez to sprawy rzptej in desideriis privatis et publicis postulatis z ziem i województw iacturam nie ponosili, ad extirpandum ex animis civium sequellam, że sejmy nie dla inszych potrzeb rzptej ale dla samych podatków obmyślowania składane bywają, efficere to, aby insze sprawy krom obrony zmieścić się mogły starać się będą IMć pp. posłowie nasi. A in quantum by wymódz tego nie mogli, omnem curam przyłożą, aby sejm sześć niedzielny cum solennitatibus złożony był, a in posterum sejmy dwuniedzielne jako prawem zniesione i przeciw prawu pozwolone składane nie bywały praecavebunt IMcie pp. posłowie, ea in facie reipublicae praemissa protestatione, że choćby złożone były i na sejmiki posłowie od króla IMci z instrukcyami wyprawieni byli, onych akceptować niepowinni będziemy. Na tymże sejmie żadne sądy oprócz spraw fisci odprawować się nie mają, niepociągając jednak pod ten regestr privatas personas, gdyż per publicum przeszłego sejmu edictum są do trybunału odesłane. 4. Kwarta z dóbr rzptej najpierwsze ojczyzny subsidium a na wszelakie occursum nieprzyjacielskie ordynowane antemurale wiele rzptej należy, gdzie się przez te czasy obracała, co z niej na zapłatę wojsku spendowane, przeto seriam rationem IMcie pp. posłowie nasi od IMci p. podskarbiego exigent i prawo na IMci względem kwoty postanowione reasument. Jako zaś wiele z akcyej przeszłych i świeżych lustracyi accessit kwarty reipublicae inquirent i żeby do skarbu koronnego te lustracye podane były od pp. lustratorów efficient. Według której lustracyej skarb one a possessoribus et tenutariis bonorum regalium exigere powinnien będzie, a nie gdzie indziej one obracać, jeno na zapłatę kwarcianemu

a) F. turbidum.

wojsku, według której, ile wyniesie proventus jej, tyle wojska ordynowano od rzptej być ma. A temu wojsku według sposobu w prawie opisanego płaca dochodzić powinna będzie, którą IMć p. pisarz polny koronny władnąć i one administrować według urzędu swego powinności ma i do grodu lwowskiego quotannis regestra i komput wojska praevio super officium suum iuramento podawać powinien będzie, w komput zaś wojska żadnych chorągwi, którychby pp. oficerowie do usług et ad comitatus suos zażywali przyjmować ulla ratione i onych do płacenia zasług podawać niepowinien będzie. A że wojsko kwarciane ingruentibus reipublicae periculis obronie rzptej sufficere nie może, tedy na teraźniejszym sejmie ile necessitas exigit sufficientem ex consensu ordinum in vim supplementi kwarciannego IMć pp. posłowie exercitum constituent i zapłatę tamże obmyślą, którą na ziemie i województwa ducta proportione na płacę chorągwiom rozbiorą. A pułkowników i rotmistrzów, in quantum by succedente tempore lub naturali lub martiali decederet sorte, ziemie i powiaty personas possessionatas sobie obierać mają. Tenże porządek w płaceniu wojsku zasługi przeszłe zachować się ma i nie pozwolą IMcie pp. posłowie, aby skarb płacił, ale sufficientem uczyniwszy na sejmie calculationem wojska i verificationem simpli poborów na tym sejmie postanowionej rozbierą, ducta poportione contributionis, na województwa i ziemie i modum contributionis na sejmikach relationis namówiwszy płacić będą. 5. Miennica iż ultra mentem comissionis et contractum initum cum summo praeiudicio et damno reipublicae dotąd trwa, a moneta od postronnych narodów wzgardzona, przez co commercia ustawać muszą, co raz augetur, a) animadversionem J. Mć pp. posłowie nasi uczynią, i [by] Tymff minczarz, tak o to, że ultra contractum monetę bije, jako że assignatarios do skupowania srebra z wielką szkodą ich agrawuje sądzony był, a jeżeliby który assignatarius na tymże sejmie o to się skarzył, per iudicium tamże ferowane paenis condignis karany był, efficere to starać się o to będą Ich Mć pp. posłowie. Sposób zaś wygubienia tej monety inibunt Ich M. pp. posłowie cum statibus reipublicae i nowej postanowienia i otwarcia mennicej na tymże sejmie procurabunt media, do których exoticas personas, a mianowicie Włochów, przypuszczać nie mają, ale raczej cum indigenis regni, jako z Gdańszczanami eo in passu conferendum. In quantum by zaś miennica ex consensu ordinum zawarta była, inibunt modos IMcie pp. posłowie, aby asygnacye zatrzymane popłacone były. 6. Zapłatę wojsku rzptej obmyślawając, która lubo dawnemi i świeżemi prawami jest deklarowana i są ordinaryjne obmyślone solucyej media, jako to kwarta stara i nowa, potem podatki winne, długi wojskowe adekwujące uchwalone i wynalezione, jednak teraz providendo ulteriori ojczyźnie naszej securitati, której post Deum omnia nostra studia debemus, unanimi consensu nostro pozwalamy, ad possibilitatem ziem naszych spustoszałych podatki i kontrybucye poborowe, jednak IMciów pp. posłów obligamus, ut attendant, aby na ziemie nasze, które tot hostium attritae sunt incursionibus nie była większa takowych podatków wkładana kontrybucya, tylko jakowa będzie in quantitate simpli najmniejsza z ziemie którejkolwiek uchwalona i akceptowana, salvis przytem abiuratorum desolatis a osobliwie co per legem decessit, jako to cerkwie i grunty pod klasztory i kościoły weszłe, czego przy każdej deklaracyi przestrzegać będą, a mianowicie żeby cerkwie w każdej sympli poborowej i grunty pod kościoły i klasztory weszłe przyjmowane były, tak w przeszłych jako i w przyszłych podatkach, do których mianowania i deklaracyej uczynienia IMcie pp. posłowie nasi nie przystąpią, aż to cautum będzie per constitutionem, że na przyszłym sejmie ante omnia coaequatio województw i ziem traktowana będzie. A ponieważ tak wielkie i częste prawie się extreme exviscerando status ordinum wydają podatki, tedy iniungimus to pp. posłom naszym, fidem et conscientiam ich w tem obligando, aby w wszystkich podatkach, tak kwarty obojej, jako też poborów podymnych, exakcyej pogłównych, subsidiorum mennicy i wszelakiej kontrybucyej, które na sejmach przeszłych i na komisyach na doskonałą i zupełną wojskom wszystkim rzptej zapłatę były wynalezione, de reddendo calculo przez IMć p.

a) F. audietur.

podskarbiego serio upominali się i o prawdziwie wydanych podatkach inkwirować, kwitu jednak nie pozwolą IMci p. podskarbiemu [1]) aż certitudinem uchwalonych wydanych podatków na sejmiku przyszłym relationis mieć będziemy. A że się siła chorągwi i regimentów extra consensum reipublicae namnożyło, aby takowym żołnierzom z skarbu rzptej nieszła żadna płaca, ale szczególnie tylko chorągwiom tym i regimentom, które w kompucie wojska ręką J. Wnych IMciów IMci księdza prymasa [2]) i IMci p. wojewody krakowskiego hetmana w. koronnego [3]) podpisano. Iż też ziemie nasze od skarbu rzptej de simpla poborów difficultantur et per varietatem kwoty poborowej i simplę ultra debitum przechodzącej aggravantur, tedy ad facilitandum tak owej trudności et ad investigandum prawdziwej symple i kwoty poboru jednego deputowaliśmy e medio nostro do ziemi lwowskiej i przemyskiej personas iuratas, IMć pp. officiales sądowych ziemskich i grodzkich do każdej z osobna i niektórych IMciów deputatos także iuratos ziemi, starać się będą IMcie pp. posłowie nasi, aby ta simpla, per personas iuratas liquidata, nie była in dubium odtąd vocata ale według niej bez żadnych dalszych trudności ziemie nasze podatku rzptej in posterum płacili i one skarb przyjmował. 7. Mandaty in oppressionem liberae vocis et convulsionem rei iudicatae iż przeciw prawu wydane bywają nullitatis vicio subiacere powinny, o które instygator cum delatore, aby był paena mille marcarum in iudicio tribunalitio processu fisci vindicanda karany, efficere IMcie pp. posłowie będą powinni, z tegoż praetextu liberae vocis wydanych madatów, in quantum by actiones na tym sejmie intentowane pp. posłom przeszłego sejmiku prosekwowane były, a mianowicie IMci p. Pękosławskiemu i Ich Mciom pp. obywatelom województwa krakowskiego, tedy IMci pp. posłowie nasi ullum iudicium niedopuszczą i ad ulla consilia nie przystąpią, aż to efficient a in posterum in publicis criminalibus mandaty z podpisem dwóch senatorów, jednego duchownego drugiego świeckiego przy boku J. kr. Mci rezydujących i instygatora koronnego podpisane być mają, co in casu, lubo każdemu słusznie z takowej aggrawacyej nasze województwo in dolere musi, iż jednak, że to civem bene meritum w ojczyźnie i województwie naszem potkało IMci p. chorążego warszawskiego, który aggravationem niemałą przez wydanie mandatów dla głosu wolnego ponosi, instabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby mandat ten skasowany był, i nie przystąpią do mianowania podatków rzptej, ażby cautio sufficiens securitatis ex occasione wydanego mandatu i annihilationis akcyej praestita była a censor ten wolnego głosu aby od IMci p. podskarbiego wyjawiony był. 8. Artykuły sancitorum przeszłego sejmiku instrukcyej ziem naszych ponieważ magna reipublicae miały w sobie zawarte desideria i różne stanów necessitates w różnych swoich exorbitancyach, in quantum by insze województwa i ziemie proponowały sua desideria z sejmików swoich przeszłych, aby też także te nasze artykuły także i sancita sejmiku przeszłego mogli proponere et ad effectum one deducere. 9. Do obrony rzptej i to siła należy, żeby nie tylko obronne in regno stanęły fortyfikacye, albo też armatorum stanął numerus, ale też, żeby tem większa ojczyzny naszej stanęła securitas, coniuratores patriae żeby seriam animadversionem mieli instabunt o to pp. posłowie i żeby prawa dawne przeciwko konfederatom a osobliwie de antesignariis coniuratis i związków reasumowawszy marszałkowie obydwóch konfederacyi przeszłych koronnych motores, consiliarii, których pro antesignariis rozumiem , bywszy ipso facto infames in executionem personarum et bonorum suorum popadli, i jeżeliby który z tych konfederatów obrany był posłem na ten sejm, miejsca aby w izbie poselskiej niemiał starać się będą pp. posłowie, w czem fidem et conscientiam IMciów oneramus. 10. Wojna z Moskwą, jeżeliby per media pacis mogła być uspokojona, sine tamem avulsione provinciarum, IMcie pp. posłowie z inszemi województwy et cum tota republica conferent o to. 11. Ligi armorum cum extraneis jeżeliby proponowane od inszych województw były, na te aby żadną miarą nie pozwalali i jeżeliby już jakie przyjęte, one skasować, to iniungimus IMciom pp. posłom naszym. 12. A że to nam liquido constat, iż post protestationem pp. posłów ziemskich na sejm obranych, niektórzy pp. posło-

---

[1]) Jan Kazimierz Krasiński. [2]) Wacław Leszczyński. [3]) Stanisław Potocki.

wie dla sądów sejmowych odprawowania do izby senatorskiej praesumpserunt pójść i postposito consensu communi expediować sądy ausi sunt, tedy zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby tych IMciów, którzy non obstante contradictione et vetante lege atque consuetudine praesumpserunt ea fungi deputatione, aby o to na tym sejmie od izby poselskiej rugowani byli, w czem IMciów pp. posłów fidem, honorem et conscientiam obligamus. **13.** O korekturze trybunału koronnego i dishonorze deputata województwa naszego na przyszłym trybunale reasumjemy przeszłego sejmiku artykuł in toto i on ad promovendum serio IMciom pp. posłom zlecamy et fidem IMciów w tem obligamus. **14.** Popisy szlacheckie jako equestris ordinis ad arma praeparati aby były per legem reasumowane i ordinowane. **15.** Znając się do tego, iż w ojczyźnie naszej religioni et clero multum debemus i w tem wszystkiem cokolwiek antecessores nostri de immunitatibus ecclesiasticis postanowili teraz zelose usiłując zlecamy pp. posłom naszym, aby się starali o to, żeby tak clerus jako też i stan świecki przy wszystkiem prawie w konstytucyej anni millesimi sexcentesimi trigesimi quinti o dziesięcinach i wderkafach i innych cum spiritualibus opisanych punktach zachowany był, i żeby nic IMcie duchowni cum statibus et ordinibus przeciwko tej konstytucyej nie postępowali lege reassumpta providebunt et cavebunt ciż IMcie pp. posłowie i nie wprzód pozwolą na teraźniejsze desideria duchowne, aż to efficient. **16.** Emphiteuses, tak na które extorsivo modo et ex instantia konfederatów pozwolono, ut annihilantur procurabunt IMci pp. posłowie, o co odsyłamy do communem consensum reipublicae. **17.** Religia grecka iż nam siła spraw między pp. Unitami i Disunitami na sejmikach naszych trudni, przeto starać się będą IMcie pp. posłowie, aby w pretensyach swoich ab utrinque iuxta leges et constitutionis regni uspokojeni byli, a ponieważ pewne beneficia rithus graeci w ziemi lwowskiej incapacibus są offerowane, instabunt IMcie pp. posłowie, aby to pro vacanti censeatur i te beneficia legitimis personis były oddane. A iż komisya z strony monasterza krechowskiego przez pewnych J. kr. Mci komisarzów jest odprawiona, hucusque per constitutionem nie jest approbowana, instabunt IMcie pp. posłowie, aby to na teraźniejszym sejmie swój skutek wziąć mogło, także sprawa o Pereińsk aby uspokojona była, non praeiudicando quidquam constitutioni et iuribus partium. Zakonnicy rithus graeci monasterza laurowskiego na manasterz swój otrzymali prawo u J. kr. Mci, aby toż prawo ich per constitutionem aprobowano iuxta leges et constitutiones regni instabunt pp. posłowie. **18.** Urzędy ziemskie, iż z różnych województw w województwie naszem ruskiem zagęściły się, które prioritatem głosu i preeminencyej przed własnymi obywatelami i urzędnikami biorą, tedy efficient to IMcie pp. posłowie, aby praecedencyą własni urzędnicy przed obcymi w swojej ziemi mieli i to lege cavebunt. Także który z IMciów urzędników u inszego województwa i ziemi chciał głos mieć i preeminencyą na sejmikach i zjazdach publicznych według urzędu swego po urzędnikach ziemi własnych, powinien deducere attestatione z sejmiku, iż w swej ziemi jest possessionatus i legitimus urzędnik, w których urzędach ziemskich iż kancelarye J. kr. Mci nie małą czynią difficultatem i na sejmikach negotia reipublicae trudnią, przez to, że dwom osobom urząd jeden konferowany bywa, przeto cavebunt IMcie pp. posłowie lege, aby tego więcej nie bywało a na teraźniejsze wydane przywileje urzędy revocatoriae wyszły a znowu konferowane były komu będzie wola i łaska J. kr. Mci p. n. m. Urzędów także nowych żadnych nad prawo pozwolonych opisanych, aby nikt nie wyjednywał sobie, a jeżeliby kto takowe urzędy od J. kr. Mci otrzymał, aby skasowane były, w kancelacyach zaś i w skarbie plebei cuiuscunque gentis et personae exoticae, które nie są nobilitowane ani też indigenatów in regno nie otrzymali, żeby miejsca nie mieli ani też pieczęci personis plebeis od IMciów pp. pieczętarzów nie były powierzone, to się ma rozumieć i o Ormianach. **19.** Regimenty, które po włościach chodzą a insze wojska in hostico zostawują,[a] aby surowie ich officerowie karani byli, przy chorągwiach cudzoziemskich, aby jeden furyer był, towarzystwo zaś, którzy służbę rzptej pod chorągwiami traktują, prywatnemi obligacyami i ręko-

---

a) F. zastają.

dajną usługą obowiązani nie byli, przez co iż numerus wojska w kompucie wielki bywa a do boju barzo minuitur, na włości zaś luźnymi pocztami okryte chorągwie grassantur i ludzi ubogich niszczą, przez co incolae ad ultimam ruinam przychodzą i podatki rzptej minuuntur i bona terrestria desolantur, przeto wszystkiemu zabiegając, aby w dobrach slacheckich żadne noclegi, popasy odprawiane nie były, cavebunt IMcie pp. posłowie i nie pozwolą na żadne podatki, aż lex o tem reassumpta i severioribus paenis obostrzona będzie. A mianowicie IMcie pp. posłowie deferent p. Jaworskiego, który w siedmiu chorągwiach teraz po włościach grasuje i prosić będą IMci p. hetmana in facie reipublicae, aby przyjmował quaerellas civium i to efficient IMciowie pp. posłowie nasi, aby IMcie pp. hetmani przysięgali na potem w swojej przysiędze super articulos militares servandos, także aby już więcej diwizya wojska nie była, ale wojsko wszystko cale przy władzej IMciów pp. hetmanów zostawało. **20.** Ponieważ p. Alexander Ludwik Niezabitowski starosta tarnogorski, biorąc kwit na dziesięć tysięcy, które był został skarbowi, submitował się przy tymże kwicie, że te dziesięć tysięcy ma evincere, żeby już ziemia lwowska względem tej sumy więcej od skarbu nie była turbowana, a teraz na teraźniejszy sejmik przyniesione są trzy asygnacye do ziemie lwowskiej, tedy zlecamy to IMciom pp. posłom, aby już skarb, ponieważ to in praeceptis przyjął i regestrami konnotował, to sam ewinkował i do ziemie lwowskiej tych asygnacyej więcej nie wydawał a mianowicie do IMci p. Świerskiego podczaszego czerniechowskiego poborcy lwowskiego, który pro suo interesse exaccionum suarum wszystkie wypłacił retenta. **21.** Przy tak wielu rzptej szkodach, które od wielu variis inficiuntur[a] modis i ta nie mniejsza in privatis personis obywatelom rzptej iactura dzieje się, gdy personae a mianowicie Szoci privato et legibus vetito ausu ważą się do Węgier zajeżdżać i wina skupować et in depactationem incolarum regni pro libitu ultra iustum pretium one przedawać i beczki nad zwyczaj i słuszność zmniejszywszy tak constituere cenę ważą się, jako przedtem nigdy nie bywało. Przeto IMcie pp. posłowie efficient to, aby prawo reasumowane było i nikt do Węgier nie jeździł sub paena duorum millium marcarum in quovis iudicio et officio regni ad cuiusvis instantiam sine quavis appellatione decernenda. Szoci zaś żeby ulla ratione ani przez się ani per substitutas aut subordinatas personas winami nie handlowali sub paena capitis et confiscatione a quovis mertium, przytem prawem to obwarują, żeby beczka wina każda w sobie cztery wiadra zawierała, co uczyni ośmdziesiąt garcy, a in quantum by mniejsze w Węgier wychodziły, pod konfiskacyą podpadać będą. Węgrowie zaś na składach w Koronie będących, aby pieniądzmi nie brakowali ale currentem monetam in regno brali sub paena confiscationis mercium procurabunt IMcie pp. posłowie. **22.** Scartabelli secundum constitutionem anni millesimi sexcentesimi vigesimi sexti przyszłe podatki rzptej płacić, a ci, którzy in primo gradu dignitates et praerogativas statui nobilitatis pertinentes otrzymali, żeby podatki rzptej in decuplo płacili, personae zaś exoticae, którzy niemając indigenatum ani nobilitacye, żeby modo obligatorio majętności dziedzicznych nie trzymali, o co żeby iuri caduco podlegli starać się będą IMcie pp. posłowie lege cavere. **23.** Iż się wielkie dzieją aggravationes i oppresye, że privata authoritate w miastach dziedzicznych mieszczanie podwyższają miary i ad proprium libitum rerum pretia stanowią, przez co aggrawacyą stan szlachecki i poddani ich ponoszą, zlecamy to IMciom pp. posłom naszym efficere na przyszłym sejmie, aby pod taksę urzędu grodzkiego i podwojewodze miasta dziedziczne jako i królewskie subiaceant. **24.** O Żydach dawne prawa i konstytucya anni millesimi sexcentesimi undecimi reasumując starać się będą IMci pp. posłowie nasi świeżą uchwałą sejmową obostrzyć, aby się Żydzi w żadne arendy majętności, dzierzaw także ceł i myt krom browarów nie wdawali, ale pozwolonego sobie przekupieństwa według dawnych praw zażywali. A że ad inportunam instantiam wydane są przywileje na rewidowanie żydowskiej czeladzi, a przez to nulla inconvenientia cum laesione publicae securitatis domów szlacheckich totiusque status immunitatum et praerogativarum equestris ordinis con-

---

a) F. inferuntur.

vulsiones exoriri mogą, tedy IMcie pp. posłowie, quorum to dexteritati commitimus, starać się będą, aby takie rewizye po majętnościach i dzierzawach szlacheckich lege prohibeantutur i na takiego, któryby się ważył temi rewizyami aggrawować incolas paenae criminales, jako na gwałtownika domów szlacheckich, irrogentur. Iż jednak ultra iustitiam et leges, które unicuique incolarum w domach securitatem provident, i stąd nietylko samym Żydom, ale cuiusvis status et praeeminentiae hominibus multa vitae et fortunarum oriuntur discrimina, przyszłego roku we Lwowie za zbuntowaniem zuchwalstwa pod pretextem studentów multae caedes tyrannice Żydów i tak wiele zburzenie żydowskich domów na przedmieściu i w samem mieście cum conniventia magistratus et incolarum stały się, przez co tak wielkie krwi rozlania nastąpiły i ludzie stanu szlacheckiego w depositach iacturam ponieśli, wniosą do J. kr. Mości IMcie pp. posłowie instancyę swoją, aby komisarze z sejmu ad inquirendum patratum crimen naznaczeni byli i super delinquentes tam super magistratum ratione conniventiae jako i na inszych osobach extendere paenas criminales ciż komisarze concessam facultatem mieli a in posterum to lego cautum było, providendo ulteriori securitati, aby miasta in casu takowych abo tym podobnych gwałtów i zabojów wszelaką jako sobie samym prowidowali securitatem i onych jako wspólnych obywatelów i sąsiadów w jednejże obronie legis sancito de securitate opisanego mieli, a to sub paenis criminalibus in foro fori vindicandis. Toż ma się ściągać i na Żydów ziemie przemyskiej. A iż ci Żydzi koronni parvo sunt subsidio reipublicae, starać się będą IMcie pp. posłowie, aby dwoje pogłówne in subsidium płacy wojsku wydali, gdyż ex patratis criminibus słusznie im powinna adaugeri paena, co jednak ad communem consensum odsyłamy. 25. Zamek lwowski niższy, ponieważ co dalej znaczniejszą ruinę ponosi a dla odjętych prowentów od tego starostwa IMć p. starosta lwowski reparacyej onego sufficere nie może, przeto IMcie pp. posłowie urgebunt na przyszłym da Pan Bóg sejmie, aby dzierzawcy wszyscy dóbr do tego starostwa antiquitus należących na ten czas za osobliwymi przywilejami trzymający ducta proportione prowentów swoich przykładali się sub paena privationis tenutae in iudicio tribunalitio regni lublinensi vindicada. Praesidium zaś zamku wysokiego lwowskiego konstytucyą przeszłego sejmu obwarowane, aby do efektu przyszło prosić J. kr. Mci p. n. m. IMcie pp. posłowie nasi będą, na którym komendant slachcic bene possessionatus zostawać ma, którego sobie na blisko przyszłym sejmiku relationis IMcie pp. obywatele ziemi lwowskiej obiorą. A ci ludzie in praesidio zamku wysokiego zostający nie mają po włościach chodzić i domów slacheckich tak na przedmieściu jako i w samym Lwowie agrawować. 26. Miasto Lwów lubo na fortyfikacyą miasta i poprawę murów starych prowenta dawne naznaczone mają i od obywatelów ziemie lwowskiej sumę niemałą wzięli, jednak na prywatne obracając expensa nietylko miasta nie fortyfikują, ale też i starej municyej nie poprawiają, która się po większej części rujnuje, rachunków zaś żadnych nie czynią, ale uchodząc onych reskryptami się J. kr. Mci zasłaniają, przeto instabunt IMcie pp. posłowie na przyszłym da Bóg sejmie, aby reskrypta takowe skasowane były a miasto tak z prowentów swoich na fortyfikacyę branych jako i z sumy od ziemie wziętej dodostateczne rachunki przed komisarzami na to z sejmu tego naznaczonymi, którzy obywatele ziemie lwowskiej być mają, uczynili. 27. A iż także w mieście Lwowie zagęściły się monopolia, które tak z opressyą immunitatum et libertatum equestris ordinis i poddanych ich dzieje się przez pp. p. mieszczan et magistratum leopoliensem, przeto IMć pp. posłowie procurabunt lege caveri, aby in posterum takie praeiudicia nie działy się, a in transgressores legis latae paena mille marcarum polonicalium decreta była in iudicio tribunalitio ad cuiusvis instantiam mere fisco vindicanda. 28. Znaczna desolacya zamku przemyskiego penitus ad ultimam devenit ruinam, że nietylko competentem locum do sądów, ale też i do schowania ksiąg należytego w całej circumferencyej miejsca nie masz, na czem jako całej rzptej wiele należy, tak i nam obywątelom consulendo indemnitati fortunarum nostrarum gorącą swoję wniosą do J. kr. Mci p. n. m. instancyą, aby komisya z teraźniejszego sejmu wydana była, któraby dezolacyą i spustoszenie toti pateret reipublicae et sufficiens sumptus z tejże komisyej opatrzony był z prowentów dzierzaw starostwa tegoż, według

dekretów J. kr. Mci w tejże materyi ferowanych. 29. Miasto Krosno in confiniis granic rzptej od Węgier zostające a całej ziemi lwowskiej securitatem zaszczycające, które ingruentibus reipublicae periculis wielom obywatelom pro ultimo refugio ac reclinatorio było, do całego zniszczenia i ruiny przyszło, aby ad pristinum statum redeat i restaurowane było omnibus modis adlaborabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby na teraźniejszym sejmie modum reparacyej i restauracyej respublica obmyśliła, co dexteritati et fidei IMciów pp. posłów zlecamy. 30. Diminuitur nam przez to sprawiedliwość i IMcie pp. starostowie sufficientem familiam chować nie mogą, iż dobra do starostwa należące są od nich oderwane, zaczem starać się będą IMcie pp. posłowie, żeby te dobra do starostwa były przywrócone i to było konstytucyą obwarowano, salvis modernis possessoribus. 31. Laudum ziemie sanockiej żeby było approbowane, które sobie de securitate ziemie sanockiej uchwalili i postanowili ex occasione swawolej węgierskiej curabunt IMcie pp. posłowie. 32. A iż wielkie occurunt niebezpieczeństwa obywatelom ziemie sanockiej od tej swawolej węgierskiej i sprawiedliwości żadnej z takich mieć nie mogą, przeto starać się o to będą IMci pp. posłowie, aby komisarze do Węgier na uchronienie takiej swawoli byli deputowani. 33. Ksiąg ziemskich lwowskich per inundationem aquarum dawno zrujnowanych lubo prawem pospolitem zachowanie w zamku niskim lwowskim jest naznaczone, jednak ponieważ ob desolationem tegoż zamku tam subsistere nie mogą, i co raz z miejsca na miejsce conductivo modo przenoszone być muszą, tedy efficient IMcie pp. posłowie, aby w kamienicy, która per executionem officiosam, ratione certorum retentorum u nieboszczyka p. kasztelana sanockiego jest wzięta były chowane, także księgi ziemskie zydaczowskie ponieważ w zamku żydaczowskim nie masz, aby w kościele zydaczowskim miejsce było naznaczone. Do tego cavebunt lege IMcie pp. posłowie, aby more aliorum palatinatuum pod czas sądów ziemskich lwowskich i zydaczowskich sądy grodzkie i querellae sub nullitate iudicatorum sądzone nie były. 34. Starać się też o to zaraz IMcie pp. posłowie będą, aby haec conservatio, którą sobie IMcie pp. obywatele ziemie sanockiej ksiąg swoich ziemskich obmyślą, na tym sejmie approbowana była, także dworu dla sądów zbudowanie i sklepu na chowanie tych ksiąg zmurowanie. 35. Iż wielki nieporządek znajduje się w księgach przemyskich i sanockich grodzkich, komisarze aby na rewizyę onych byli naznaczeni instabunt IMcie pp. posłowie. 36. Kondemnaty z IMciów pp. poborców województwa naszego, którzy na sądach skarbowych dostateczny rachunek uczynili i pieniądze cale wydali, in quantum by jakie stanęły, aby zniesione per constitutionem były, starać się o to będą IMcie pp. posłowie. 37. Libertacye każde, iż są tak prawu jako i publicznym kontrybucyom szkodliwe, ulla ratione na nie niepozwolą IMcie pp. posłowie. 38. Obywatele ziemi halickiej, którzy według zwyczajów dawnych artykuły sejmików swoich do koła naszego wyszyńskiego posyłać zwykli, czego że teraz nie zachowali, o to się pp. posłowie nasi u IMciów pp. posłów ziemie halickiej upomnią. 39. Most na rzece Wiarze, który był nowo postawiony na Błoniu pod miastem Przemyślem a teraz przez powódź jest zniesiony IMcie pp. posłowie instabunt, aby był znowu zbudowany per possesores et tenutarios starostwa przemyskiego. A myto jakie będzie przez obywatelów ziemie przemyskiej laudo publico z tego mostu pozwolone, żeby per legem publicam było aprobowane.

Petita.

40. Słusznie securitati i obronie providendum każdy osądzi, gdy civium i ludzi zasłużonych w ojczyźnie immunitati et integritati consulere zechce. Niemałą albowiem ojczyzna uznawa iacturam defensionis suae, gdy waleczni ludzie jedni exuvias śmiertelności deponunt, drudzy fatali et calamitoso reipublicae statu vitae, fortunarum et bonorum iacturam dobrze z przodków swoich zasłużeni będąc ponoszą, do zwyczajnej udając się J. kr. Mci p. n. m. klemencyej, którą prostratis etiam waleczną ręką i pańskiem swem szczęściem wyświadczył hostibus, upadną do nóg J. kr. Mci p. n. m. mieniem województwa naszego IMcie pp. posłowie, aby IMć p. Jerzego Lubomirskiego marszałka w. koronnego do łaski swojej pańskiej cum fortunis et praerogativis przyjąć ra-

czył. 41. A iż także IMć p. chorąży przemyski, który zawsze w każdej usłudze rzptej życzliwą i zawsze intactam ku J. kr. Mci p. n. m. nieraz in publicis wyświadczał fidem et integritatem, w łasce pańskiej sinistris interpretationibus iacturam ponosi, takowąż IMcie pp. posłowie do J. kr. Mci p. n. m. wniosą prośbę, aby do pańskiej swej łaski i klemencyej przyjąć i protegere ab insultu raczył. 42. Wniesioną na przeszłym sejmie do J. kr. Mci p. n. m. i wszystkiej rzptej za JW. IMcią księdzem biskupem przemyskim pasterzem naszym [1]) instancyą i teraz na tym sejmie promovebunt IMcie pp. posłowie, aby dla rezydencyej bliższej przy katedrze z dóbr J. kr. Mci majętność ex primis vacantibus blisko Przemyśla naznaczona była i do biskupstwa przyłączona, salvis iuribus et oneribus reipublicae także servitio militari. 43. Nie ustawająca w każdej okazyej rzptej usługa JW. IMci p. wojewody sandomirskiego [2]) cum dispendio fortunarum IMci, jako zawsze innotuit, tak i teraz meretur lauream, gdy własnymi ludźmi proprio sumptu zaciągnionymi wojska J. kr. Mci na Podniestrzu bunty kozackie uskramiające znacznie posiłkował, przez co wiele fortec ukraińskich in obsequio reipublicae zatrzymane zostały. Przeto IMć pp. posłowie nasi instabunt i starać się będą efficere, aby dwie chorągwie IMcie własne, usługę rzptej traktujące, w komput wojska kwarcianego przyjęte i do zapłaty z wojskiem policzone były. Co odsyłamy ad iudicium totius reipublicae i IMci p. hetmana w. koronnego. 44. Wiadome są zasługi jeszcze z przodków W. IMci p. chorążego koronnego, [3]) który jako jeno per aetatem licuit, zaraz do wojska rzptej udawszy się, indefesso studio, non parcendo ani kosztom ani zdrowiu, po dziś dzień przez lat kilkanaście nie omieszkiwając żadnej potrzeby rzptej z wielkim kosztem usługę, a miasto nagrody na przeszłej komisyej ludziom IMci na usługę rzptej wystawionym zasługi są ad feliciora tempora odłożone, już registrami skarbowymi likwidowane i dekretem komisarskim approbowane. Zaczem zlecamy te IMciom pp. posłom naszym, aby wnieśli prośbę na sejmie da Bóg przyszłym do koła generalnego, iżby z przyszłych da Bóg uchwalonych podatków realnie wypłaconą przez assygnacyę była kwota zasług IMci, takim jednak żołdem, jako rzpta wszystkiemu wojsku na przyszłej komisyej płaciła. 45. IMć p. podkomorzy ziemie lwowskiej [4]) ponieważ dotąd ex exacta subsidii ziemie swojej lwowskiej contributione od skarbu rzptej nie odniósł kwitu, a to deduxit słusznie, iż nic już od niego do skarbu nie należy ale i owszem wszystko wydał, do tego iż to nam querulose proposuit, że podczas komisyi lwowskiej blisko przeszłej depositorium, w którem nietylko skarbowe pieniądze ale też i własne jego substancye deponowane były violatum per immissarios od skarbu i tam wszystkie publica skarbowych pieniędzy jakoteż et privata jego własnej substancyej deposita pozabierane, tedy IMciom pp. posłom inponimus fraterne, aby tak o sam kwit z wziętych pieniędzy od skarbu jakoteż i o samą prywatną krzywdę szkodę i kontempt upomnieli się et omni securitate provideant i nie wprzód na jakie w ziemi lwowskiej pozwolą podatki, aż to efficient. 46. Wielkie się w tem prawu pospolitemu praeiudicium dzieje, kiedy iurisdictiones convelluntur i mandatami extra forum sprawy należytego subsellia confunduntur, w czem IMci p. sędzia przemyski aggravatus został, gdy ad contractum roboratum pominąwszy z prawa należyte iudicium mandatem za dworem pozwany jest, uskarzać się tedy IMcie pp. posłowie nasi i upraszać będą J. kr. Mci p. n. m., aby na skasowanie mandatu tego reskrypt J. kr. Mci wydać rozkazać raczył, a przytem ostrzegą, aby in posterum takowe praeiudicia legi publicae nie działy się i prawa de evocationibus za dworem obostrzone były. 47. Przywilej dany od J. kr. Mci ś. p. Władysława czwartego IMci p. Hieronimowi Orzechowskiemu sędziemu ziemie sanockiej we wsi Zemlanka i Książe, [a]) w województwie czerniechowskiem powiecie nowogrodzkiem leżące, aby był na tym sejmie approbowany instabunt IMcie pp. posłowie i jeżeliby kto na te wsi importune, durante privilegio IMci p. sędziego, ile gdy teraz in hostico te dobra zostają uprosił, aby takowy przywilej nullitatis był. 48. Znaczne koszty dosyć odważna dispozycya około zatrzymania fortece

---

[1]) Stanisław Sarnowski. [2]) Jan Zamojski. [3]) Andrzej Potocki, starosta halicki. [4]) Piotr Ożga

a) F. Kniacze.

Międzyboskiej przez J. W. IMć panią wojewodzinę bracławską [1]) całej rzptej jest wiadomą, przeto iż stąd jest dobro rzptej a na to koszty niemałe łożyła Jej Mć p. wojewodzina bracławska, będą prosić IMcie pp. posłowie nasi, aby J. kr. Mć raczył mieć respekt i tych kosztów nagrodę od rzptej prowidował, a na dalsze tamtego miejsca praesidia czopowe tegoż miasta obrócone było. Więc iż ci mieszczanie międzyboscy zawsze fideliter rzptej i królowi IMci p. n. m. stawali, o libertacyę onym do lat kilku od publicznych kontrybucyej prosić będą. **49.** Jako zasługi godnej pamięci nieboszczyka IMci p. Samuela Kalinowskiego oboźnego koronnego wyciągają to po nas, tak i sama aequitas i prawo mandat, aby sukcesorów jego dóbr dziedzicznych nierozdawano pro vacantibus jako dobra królewskie, gdzie nie może być słuszniejsza jako, żeby tak zasłużonego i z przodków swoich ojca, który i sam z ojcem swoim i dziadem tychże sierót zaszczycając [ścian] a) rzptej poległ, z fortun dziedzicznych dosyć przy dostojeństwie J. kr. Mci p. n. m. i całości ojczyzny uszczuplonych cieszyli się potomkowie, prosić będą pp. posłowie, żeby takimi przywilejami dobra ich dziedziczne nie były aggrawowane, a które przywileje wydane są, były annihilowane, jako przeciwko prawu dane, omnino instabunt pp. posłowie nasi. **50.** Iż praemiata virtus magis augetur do usługi rzptej, gdy ludzie waleczni meritorum suorum aestimationem in iustitia distributiva odnoszą, wiadome są J. kr. Mci p. n. m. i wszystkiej rzptej dzieła i odwagi IMci p. Sebastyana Machowskiego pułkownika J. kr. Mci, które w różnych expedycyach dzielnością i odwagą swoją meruit J. kr. Mci praemia, ale i w teraźniejszym Ukrainy zatrzymaniu meritorum suorum et gloriae respectum zasłużył, przeto wniosą prośbę swoją do J. kr. Mci p. n. m. Ich Mcie pp. posłowie nasi, aby z munificencyej pańskiej primo vacanti remuneratus został. **51.** Iż zawsze benemerendi w ojczyźnie in sago modus najpierwsze bierze miejsce, dlatego krwawe zasługi i mężne dzieła jako sławę największą mają, tak i meritorum najpierwsze odbierają proemia. Nietylko tedy J. kr. Mć i waleczni koronni wodzowie dowodne mają zasług i odwag próby IMci p. Franciszka Kobyłeckiego podczaszego mielnickiego, ale i alzackie kraje, zamorskie zdeptane brzegi o tem świadczą, co można w rękach polskich może szabla, świadczą zadnieprskie świeżo odwagi, które w oczach J. kr. Mci i wszystkiego wojska praestabat, przeto aby odważnych munificentia J. kr. Mci nie mijała b) kawalerów, wniosą do J. kr. Mci p. n. m. IMcie pp. posłowie nasi intercessyą, aby ex primis vacantibus one IMć p. podczaszy mielnicki uznał. **52.** Jawne są multo parta sangvine i ciężkiemi więzami nieprzyjacielskimi utwierdzone merita IMci p. regimentarza Strzałkowskiego, łowczego chełmskiego rotmistrza J. kr. Mci, które w różnych expedycyach w oczach tak J. kr. Mci i IMciów pp. hetmanów gloriosa praestitit manu, tedy eorum meritorum IMci iustam aestimationem i tychże condigna praemia zlecamy to IMciom pp. posłom naszym imieniem województwa naszego, [aby] do J. kr. Mci p. n. m. wnieśli swoją intercessyą, prosząc o naznaczenie iurgeltu na cłach województwa ruskiego. **53.** Wiadome wszystkiej rzptej zasługi i sławnej pamięci IMci nieboszczyka p. Gabryela Wojniłowicza, pułkownika J. kr. Mci, który z krwawych zasług swoich dość szczupłą na wsi Łopienniki zostawił substancyę, a że sukcessorowie per vim et oppressionem z tych dóbr nietylko są wyrzuceni i zdespektowani, ale żeby w trybunale koronnym dojść sprawiedliwości nie mogli i zaczętej sprawy nie skończyli, mandatem na sejm są pociągnieni, co że się dzieje z oppressyą ubogich sierót i zepsowaniem immunitatis tribunalis, instabunt IMci pp. posłowie, aby takie mandaty per legem publicam kasowane były a sprawa jako zaczęta tak w trybunale koronnym skończona była. **54.** IMć p. Hrehory Ilnicki i IMć p. Samuel Dubrawski wnosili skargę w kole naszem, iż na niektórych osobach względem pozabierania stada modo violento otrzymali kondemnatę w grodzie przemyskim, i też osoby kondemnowane do skasowania pomienionej kondemnaty, nie do trybunału koronnego ut iuris est, ale na sejm mandatem onych pozwali, co iż się przeciw wyraźnemu prawu in oppressionem tylko szlachty braciej naszej dzieje, przestrzegać będą IMć pp. posłowie powinni, aby otrzymanej kondemnaty nie pozwalali kassacyej per constitutionem, manda-

[1]) Elżbieta Potocka. a) S. i F. się. b) S. i F. miała.

ty zaś in ea materia wydane, aby valorem nie miały żadnego et in posterum aby z kancellaryej więcej nie wychodziły serio procurabunt IMcie pp. posłowie. 55. Wniosą też instancyę IMcie pp. posłowie nasi do J. kr. Mci p. n. m. za IMcią p. Jordanem Czernieckim, obywatelem województwa naszego, któremu przez wojsko infanteryej J. kr. Mci obozem pod Buskiem podczas komisyej lwowskiej będącemu a) dwie wsi onego nazwane Lackie i Jasionowa w powiecie lwoskim leżące cale zrujnowało, zboża tak dworskie jak i chłopskie pobrało. A że izba komisarska nietylko comestibilia ale i zboża wszystkie w pobliżu obozu temu wojsku w amnisticyą puściła, instabunt IMcie pp. posłowie, aby w takiem zniszczeniu praevia liquidatione damnorum podług praw o obozach opisanych słuszną otrzymał nagrodą, co się ma i o Roguznie rozumieć. 56. IMć ksiądz biskup Nikopolski, sufragan lwowski, przeciwko prawom dawnym w tej mierze opisanym na sąd sejmowy jest ewokowany, przeto IMć pp. posłowie starać się będą, aby i statuta dawne in suo esse zostawały et immunitates ecclesiae żadnego nie cierpiały praeiudicium a' sprawa ta in criminalibus w sądzie duchownym a in civilibus realibus in foro terrestri vel tribunalitio decydowana była. 57. Za Ojcem Żołkiewskim, Karmelitą, wniosą instancyę IMć pp. posłowie, aby in suo desiderio podług J. kr. Mci p. n. m. objetnicy był in toto satisfactus, a to ad vitae suae tempora. 58. Illicitam w tem uznawając ambitionem, gdy znajdują się tacy transgressores legum, którzy in convulsionem constitutionum anni millesimi quingentesimi nonagesimi octavi na dobra dziedziczne pretekstem królewskich, ad sinistram interpretationem a na ohydę dóbr dziedzicznych ważą się wyjednywać przywileje, jako to na wieś Targowiska i Lęzany w ziemi sanockiej leżące wyjednane były, a te dobra według dawnych dyspozycyej swych iure haereditario zawsze gaudebantur i dekretem sejmowym lubelskim za Zygmunta Augusta iure haereditario deklarowane są, przeto firmiter promovebunt IMć pp. posłowie, aby tej konstytucyej reassumpcya była cum interpositione paenae maioris dwóch tysięcy grzywien ad instantiam cuiusvis w trybunale lubelskim inter causas fisci peremptorie repetenda. IMć p. Grochowski łowczy przemyski uskarżał się w kole naszem, że ex differentia sąsiedztwa et solo privato sąsiada motu mandat calumniose jemu dany ratione ac si monetae exoticae in regnum inductionis, zaczem iż niewinnie impetitur IMć pp. posłowie procurabunt, aby ten mandat per rescriptum J. kr. Mci był annihilowany. 59. OO. Dominikani konwentu mościckiego, iż mają z łaski J. kr. Mci p. n. m. dwa łany gruntu i ćwierć do klasztoru sobie konferowane i są już od kilkadziesiąt lat in possessione, przeto starać się będą Ich Mć pp. posłowie nasi o approbacyę rzptej tych dóbr. 60. Także iż nowa fundacya stanęła w Jarosławiu OO. Franciszkanów na gruntach miejskich, z których contributiones publicae solvebantur, przeto procurabunt IMć pp. posłowie, aby grunty te od podatków rzptej, które pod klasztor i kościół weszły od wszelkich podatków rzptej uwolnione były a simpla zmniejszona. 61. Iż panny zakonne konwentu samborskiego dla municyej miasta Sambora wielkie szkody w klasztorze swoim poniosły, wioska zaś do tego klasztoru należąca, Brześciany, przez incursiones nieprzyjacielskie i przez częste przechody żołnierskie na slaku wielkim i przeprawie będęca ad totalem devastationem et ruinam przyszła, dla czego victum non tantum sufficientem ale żadnego mieć nie mogą, starać się będą IMć pp. posłowie nasi, aby per legem od kontrybucyej wszelakich publicznych i prywatnych libertowana była, także od wszelakich stacyej, chlebów, popasów, noclegów żołnierskich wolną zostawała a za ruiną klasztoru aby J. kr. Mć p. n. m. munificencyą swoją pańską opatrzyć raczył upraszać będą. 62. Condolendo IMci p. Adamowi Radlińskiemu łowczemu łukowskiemu, który mając na zasługi chorągwi swojej pewną od skarbu do p Małachowskiego poborcy województwa sieradzkiego assignacyą, a co lubo wielkie prawne czynił dochodzenia i łożył kosztu niemało dotąd jednak żadnej nie odniósł satisfakcyej i nie doszedł żadnej z p. Małachowskiego egzekucyi, zaczem Ich Mć pp. posłowie instabunt, aby tandem mianowany IMć p. Radliński był uspokojony, na tę swoją assignacyę odniósł satisfakcyą. 63. Iż per decretum tribunalitium

a) F. będący.

ode wsi Dołhobowa w ziemi lwowskiej będących dóbr dziedzicznych IMci p. Zajączkowskiego odpadły dwa łany do Chłopczyc dóbr do ziemie przemyskiej należących a w kwitach poborowych ze czterech łanów pobory possessores Dołhobowa płacić muszą i za te odpadłe, zlecamy to IMciom pp. posłom na sejm, aby w taryfie skarbowej simpla tych łanów ziemie lwowskiej defalkowana a do dóbr wsi Chłopczyc przyłączona była, na co ma być rewizya per legem wyjednana a jako się w rewizyi pokaże tak ma być płacona. 64. Mieszczanie dolińscy iż w liczbie prasołow wielką krzywdę mają, na której weryfikacyę o deputatów z sejmiku tego proszą, tedy stosując się ad iustam ich postulationem osobnym skryptem naznaczyć IMci p. marszałkowi koła naszego deputatów zleciliśmy, którzy weryfikowawszy te prasoły, attestacyą IMciom pp. posłom na sejm ad promovendum dadzą. 65. Wisnia miasteczko, które dla odprawowania sejmików województwa ruskiego jest locus privilegiatus, iż przez wielkie nieprzyjaciół koronnych inkursye i częste żołnierskie przechody i stanowiska ad ultimam prawie ruinam jest przywiedzione tak dalece, iż ob paenuriam gospód i dla wielkich w tem spustoszonem miasteczku niewczasów sejmiki vix dalej mogą expediri, zaczem upraszać pp. posłowie będą i wniosą intercessyą za tem miasteczkiem, aby lege publica od stacyej, stanowisk, chlebów i przechodów żołnierskich, podwód cale uwolnieni byli i żadnych przytem contra sua privilegia, które teraz ciężkie ponoszą nie mieli agrawacyi. Pobory zaś in quantum teraz będą uchwalone, aby według abiurat super desertata moderna one płacili salvis tamen publicis aliis reipublicae oneribus. 66. Te tedy wszystkie artykuły i illationes nasze także i desideria prośby od różnych wniesione quam ferventissime IMciowie pp. posłowie nasi promowować będą tak, aby we wszystkiem skutek swój otrzymały, tego pilno przestrzegając, aby na miejscu tem, które jest wolności praw naszych strażnicą i obroną, nic nie ujmowano prawu pospolitemu. Co wszystko IMciom pp. posłom bratersko zlecając tę naszą instrukcyę IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy, która do akt grodu lwowskiego, przemyskiego i sanockiego per oblatam ma być podana. Działo się w Wisni die decima nona Februarii, anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej marszałek sejmiku wiszynskiego.

Castr. Sanoc. Rel. 177 p. 165—192; *Castr. Prem. Rel. 399 p. 429—450*; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 25 p. 419—442.*

214.

Wisnia, 14 września 1665.

Laudum sejmiku deputackiego wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego, lwowskiej, przemyskiej, sanockiej ziem na sejmik elekcyej deputackiej wedle praw i zwyczajów na dzień dzisiejszy to jest czternasty miesiąca [września] do Wisni zgromadzeni. 2 Wiadomo czynimy komu to wiedzieć będzie należało, iż zgromadziwszy się na sejmik do Wisni, po zgodnem obraniu naszem deputata i sędziego do sądu trybunalskiego, ponieważ czas ścisły materyi różnych temu miejscowi i czasowi należnych nie dopuścił, takowe w niektórych tylko punktach zgodnie umówiliśmy laudum i postanowienie. 3. A naprzód iż IMć p. Jerzy Wyszyński instygator ziemie lwowskiej swojej dawnej w kole naszem ponawiał instancyej, aby mógł perceptorum et distributorum administracyi et gesti officii sui reddere rationem, czego, że angustia temporis nie dopuszczała, użyliśmy do wysłuchania takowych IMci rachunków z pośrodku siebie z ziemi lwowskiej IMć p. Albrychta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, IMci p. Stanisława Rzewuskiego sędziego, IMci p. Alexandra Chodorowskiego stolnika, IMci p. Szymona Olewińskiego wojskiego, IMci p. Marcina Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskich, IMci p. Macieja Gołeckiego podczaszego płockiego, IMci

p. Mikołaja Wiszowatego postarościego lwowskiego, którzy absentia duorum triumve non obstante, zjechawszy się do Lwowa pro die prima Octobris, rachunków tegoż IMci p. instygatora wszystkich przesłuchawszy i one zważywszy, za pracę salarium wedle zgodnego zdania swego postanowią i ex currentibus proventibus ziemie tej u kogoby gotowe były pieniądze naznaczą i z wyrachowania się realnego kwit dadzą. Tamże i na ten czas IMć p. Andrzej Koropatnicki administrator czopowego tejże ziemie lwowskiej przed tymiż IMciami rachunek z administracyej swojej i tego czopowego czynić ma i regestra podać, cognitio jednak i sąd tych rachunków ufacilitowanych i przez IMciów podpisanych do sejmiku całego wiszninskiego zostawać ma. 4. A lubo z dekretu trybunalskiego nakazane na sejmiku teraźniejszym rachunki IMć p. Stanisław Zieliński czynić de facto chciał, których ad paesens w krótkim dniu i czasie słuchać było niepodobna, zaczem te rachunki IMci p. Zielińskiego do kadencyej bliskiej teraz post festum S. Michaelis przypadającej odkładamy. Na który czas IMć p. Zieliński z rachunkami i regestrami stawić się ma i te rachunki przy sądzie ziemskim sanockim non obstante absentia etiam duorum i przy IMciach deputowanych IMci p. Tomaszu Leszczyńskim i przy IMci p. Krasowskim odprawić i z podpisem IMciów otrzymać, któremu i salarium naznaczone albo przyjąć skądinąd naznaczyć mają. 5. Które zgodnie umówione i postanowione laudum nasze dla większej wiary i powagi IMci p. marszałkowi naszemu przy pieczęci podpisać i do akt podać zleciliśmy. Dan w Wisni na sejmiku elekcyej deputackiej die decima quarta Septembris anno millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemski przemyski marszałek sejmiku elekcyej deputackiej.

Castr. Prem. Rel. 400 p. 772—773; *Castr. Leop. Rel. 416 p. 1647—8.*

215.

Rawa, 3. października 1665.

Odpowiedź króla posłom sejmiku wiszeńskiego.

1. Respons na instrukcyę urodzonym Alexandrowi Brodowskiemu chorążemu zakroczyńskiemu, Stanisławowi Druskiewiczowi stolnikowi parnawskiemu, Marcinowi Trzebuchowskiemu podczaszemu brzeskiemu kujawskiemu, Mikołajowi Bzowskiemu,[a] Władysławowi Lipnickiemu wojskiemu lubeckiemu, Dominikowi Mołodeckiemu posłom województwa ruskiego do J. kr. Mci p. n. m. z sejmiku deputackiego wisnińskiego anni millesimi sexcentesimi sexagesimi quinti przysłanym wydany z kancelaryej J. kr. Mci w Rawie dnia 3. października roku Pańskiego millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto. 2. Niemoże jeno wdzięczen być J. kr. Mć p. n. m. tej życzliwej sobie zdrowia dobrego i innych sukcesów kangratulacyej, która a fidis pectoribus wrodzonej obywatelów województwa ruskiego ku J. kr. Mci jako panu swemu przychylności procedit i przyznawać to J. kr. Mć raczy, że to sobie ma za jedyne regiarum curarum levamen za jedno tot procellosis tej rzptej tempestatibus sfatygowanego pańskiego zdrowia w tak daleko zapędzone już lata nutrimentum, którym późne dni swoje w obecnej cum fatorum inclementia lukcie posila, kiedy niewygaszoną wiernych poddanych swoich od samej starożytności swojej wziętą ku Panu widzi i uznawa przychylność, tot publica numerando vota za dostojeństwo i panowanie swoje. Wzajemnie J. kr. Mć p. n. m. obywatelom województwa ruskiego z ojcowskim swoim odzywa się afektem i w powinnej ku Panu swemu wierze statecznej persewerancyej qua publice qua privatim ojcowsko błogosławi. 3. Ciężko ubolewać J. kr. Mć p. n. m. musi, który się w tej urodziwszy ojczyźnie i w królewskim pańskiego[b] tronu swego enutritus domu, napatrzył się za świątobliwych antecessorów swoich najjaśniejszych królów pp. ojca i brata swego własnem okiem swojem głę-

---

a) F. Browskiemu. b) P. poskiego.

bokiej malatiej i tranquillitatem triumfalnego panowania ich. Sam zaś J. k. Mć p. n. m., jako skoro od wolnych[a] narodów wzięte tej rzptej gubernacula przyjął, same zaraz pierwociny panowania swego zaprawił w wyratowaniu ex faucibus wynurzonej z państw swych ukrainnych hydry quassatam[b] reipublicae partem, qua cura et labore samiż, obywatele województwa ruskiego nie tylko spectatores ale i cooperatores tego są i byli. Czuwali na to quot vicini tot imienia pańskiego[c] haereditarii hostes, a upatrzywszy pogodę wrzucili in viscera regni prodigiosam licznych narodów colluviem, jednym oraz impetem chcąc in barathro calamitatum pogrążnąć imię narodu naszego fessam i sauciam i już ledwie nie pod sercem utajone spiritus vitales celautem chcąc iugulare rempublicam. Jako cum stupore świata auspiciis J. kr. Mci p. n. m. redintegrata i prawie relevata została czujemy wszyscy, którzy jeszcze tu w niej vivimus et sumus, co i województwo ruskie do woli baczyć musi. Nie była jednak żadna J. kr. Mci p. n. m. tak ciężka i żałośna rzpta crisis, nie przerażała żadna tak gorzka serca pańskiego amaritudo, jako ten teraźniejszy ferit miłej ojczyznie raz, enecat lanigena niewinnego pospólstwa, kiedy ta broń, którą piissimis intentionibus J. kr. Mć p. n. m. pro gloria crucis et servandorum civium corona do boku swego pańskiego przypasał, inaudito za świątobliwych przodków swych exemplo, na obronę własnej swej od wolnego narodu ukoronowanej głowy obracać musi. 4. Nieogarnionych jednak zastępow majestatowi, (któremu swój debet) J. kr. Mć tę krzywdę swoję oddawszy, temperować łaskawie raczy, tę którą zawsze mógł był[d] iure vibrare in rebellem vindictam, cruciat nim skrycie tem okrutniej serce swe pańskie żalem obewrzałe, praeponderat amore populorum necessitatem ultionis włożoną sobie ab amplitudine wokacyej swojej, uprzedza desideria województwa ruskiego, demittit ex rigore iustitiae amorum suorum, daje to w moc tak zgromadzonemu[e] z najwielebniejszym w Bogu tej rzpltej prymasem [1]) przy boku swym będącemu senatowi. Ale że wysforowana in omne nefas cudzych interesów prywatna promocya tę dobroć J. kr. Mci spernit i onej acceptare niechce, rozwiązać się z tak szkodliwego rzptej związku nie myśli, woła pryncypała swego, który będąc iure victus omnia secum perire radby w tej ojczyźnie widział,[f] ma pro ratione animi obstinati, pod tym zaś obuchem rzptą trzymać nec decet nec licuit najjaśniejszemu J. kr. Mci majestatowi ani ius tam nefando crimini dare, oświadcza się J. kr. Mć p. n. m. przed tym samym, którego vicaria potestate tron ziemski zasiada na ziemi i wszystką rzptą a osobliwie obywatelami województwa ruskiego, że jeżeli pervicatia convicti nie upamiętają się i nie przestaną dilacerare wnętrzności tej rzptej, J. kr. Mć honoru swego pańskiego salva maiestate odbieżeć nie może, impune deptać województwa hostili gressu nieprzyjacielowi temu nie dopuści, a defensive idąc w trop za nim, póty chodzić musi, póki go albo extra fines nie wyprze, albo Boga vindicem rozboju ojczyzny wziąwszy na pomoc regia dextera hardości jego nie skróci. 5. Wie dobrze J. kr. Mć p. n. m. jako necessitates reipublicae urgent złożenia sejmu jako najprędszego, ale że te sejmy per praevaricationem privatorum ingenti tylko dispendio czasu i kosztów a bezsennych pańskich nocy już to po dwakroć sine fructu et bono eventu złożone rozerwane bywają, których rozerwania województwa najpierwsze znajdą między sobą przyczyny, upatruje to J. kr. Mć p. n. m. przezornem okiem swojem, że wprzód ab intra paccare rempublicam et ferocientes na tę spólną matkę privignorum genios pokojem wewnętrznym rzptej curare potrzeba i swawolny uspokoić związek, bo pod związkiem sejmować byłoby to prostituere powagę sejmu licentiae związkowych i in casum dare rempublicam, jako tego każdy doznał przed kilką lat, co za pociecha była rzptej pod związkiem sejmowania, toż dopiero unanimi concordia bezpieczni będą mogli ordines regni in commune consulere, co aby się jako najprędzej stało dies noctesque na to J. kr. Mć indefesso studio ojcowsko impendere raczy. A gdy w tem niebo pobłogosławi pios labores J. kr. Mci, niemieszkanie J. kr. Mć sejm walny sześć niedzielny stanom tej rzptej złożyć obiecuje. 6. Na tenże czas i sej-

---

[1]) Wacław Leszczyński. a) P. i F. wielkich. b) S. grassatam. c) P. polskiego. d) F. mógłby. e) F. gromadnemu. f) P. wiedział

miki zwyczajne przedsejmowe jako inne województwa tak i województwo ruskie mieć będzie. A teraz ad omne periculum (lubo o nim J. kr. Mć nie wie) nie zamruża J. kr. Mć czułego oka na wszystkie strony państw swoich i jeżeliby jakakolwiek apparentia periculi skąd była, ochotnie odważa J. kr. Mć p. n. m. sumptum laborem et vigilantiam suam paternam, jakoby mature województwo ruskie ab ingruentibus periculis zaszczycić i zasłonić mógł, byle tylko paccate w domach swych siedzieli. 7. Żeby zaś uniwersałami swymi miał J. kr. Mć p. n. m. excitare obywatelów województwa ruskiego do pospolitego ruszenia, ma ten respekt J. kr. Mć, jaki zawsze zwykł mieć na wiernych poddanych swoich łaskawy, ile pod te, w któreśmy tak daleko już weszli jesienne iniurias coeli, że nie zechce niewczasować obywatelów województwa ruskiego tą expedycyą, i owszem cokolwiek jeszcze sił i sposobów stawa, non parcendo dostatkom królewskim dość per publicas calamitates wycięczonym, starać się o to J. kr. Mć chce i będzie, aby zasłonił województwo ruskie od pożaru tego, jeżeli go dalej rebellis wzniecać zechce, i senatowi swemu, jako J. kr. Mć sam jest testis, tak i senat wzajemnie da o tem świadectwo J. kr. Mci, jako wszyscy przy boku J. kr. Mci zostający indesinenter pracują, jakoby rzptą jako najprędzej tranquillare mogli. 8. Tak tedy in desideriis województwa ruskiego przez urodzonych posłów sobie doniesionych obywatelów tamecznych ojcowsko ukontentowawszy, zlecać pomienionym urodzonym posłom J. kr. Mć p. n. m. raczy, żeby ten respons J. kr. Mci, ażeby tem prędzej mógł przyjś ad notitiam wszystkich, do grodów województwa swego jako najprędzej podali i publikować kazali. Datum w Rawie dnia miesiąca roku ut supra. Na własne J. kr. Mci rozkazanie. Jan Władysław Lipnicki wojski lubecki, poseł ziemie sanockiej a) Jan Gninski PP. N. C. starosta.

Castr. Prem. Rel. 400 p 1032—1037; *Castr. Leop. Rel. 416 p. 1879—1886*; *Castr. San. Rel. 177 p. 1282—1285*; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 25 p. 2237—2239.*

216.

Wisnia, 16 sierpnia 1666.

Orędzie sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej, sanockiej województwa ruskiego na dzień dzisiejszy do Wisni zgromadzeni, [1]) czynimy wiadomo komukolwiek to będzie należało. Iż uważając pilną i gwałtowną dotąd poburzonej zewsząd wyrodnym przykładem we krwi od krwi własnej ponurzonej ojczyzny naszej potrzebę, jako to województwo nasze zarównie z z inszemi ochotnie miłej ojczyzny wszelakim subveniebat potrzebom, tak i w teraźniejszym ciężkim razie, stosując się do inszych województw względem uchwalonych podatków i poborów piąci sine abiuratis na zapłatę wojsku na usłudze rzptej zostającemu na zjeździe teraźniejszym naszym po zgodnem obraniu marszałka naszego w województwie i ziemiach naszych lwowskiej, przemyskiej, takoweż podatki, to jest pięć poborów sine abiuratis na samą zapłatę wojsku unanimiter et per consensum publicum koła naszego namówiliśmy i konkludowali. 2. Ziemia jednak sanocka jako spustoszona rachując się, iż piąciu poborom wystarczyćby nie mogła, takowe trzy pobory wydać pozwała. 3. Modum jednak contribuendi na sejmiku bliskim deputackim wszystkie trzy ziemie zachowują sobie. 4. Które to pobory i podatki wyżej mianowane, aby po wsiach i miasteczkach ziem naszych przez pp. dzierzawców i posesorów także administratorów dóbr rzptej duchownych i ziemskich, od poddanych zwyczajnie wedle kwitów poborowych, lub też su-

---

[1]) Sejmik zwołany uniwersałem króla z d. 21. lipca w obozie nad Pilicą z poleceniem uchwalenia 5 poborów na zapłatę wojsku i by nad żadną inną materyą prócz tej nie radzono. Castr. San. 178 p. 1233—1235.

a) tylko w sanockich akt.

ma tym poborom w ziemiach pozwolonym korespondującą, jakimkolwiek inszym sposobem, jakoby się komu z pp. dzierzawców najlżej i najlepiej widziało postanowią i wybierane i znoszone były i przed sejmikim deputackim gotowe w rękach wszyscy mieli, a przyszłemu poborcy na tymże sejmiku da Bóg zgodnie obranemu zwyczajnie za kwitem iścili, sub paenis legum de retentoribus sancitis, o czem iż teraz in paucitate zjazdu i braci naszej w ścisłym czasie a zatem niewczesnem ogłoszeniu nie mogąc do konsenzu drugich wojewodztw mieć wyraźnej wiadomości, na tamtym sejmiku deputackim wyraźne postanowienie i laudum zachowujemy sobie. 5. Na tymże sejmiku deputackim Ich Mć wszyscy exactores w ziemiach naszych jakimkolwiek sposobem pieniędzy się tykający, także i miasta, miasteczka wszystkie do rachunków i oddania sumy z czopowego przez nie pod ten czas wybieranego comparere i rachunki dostateczne czynić i zarazem uiścić się powinni będą, sub paenis de retentoribus. 6. Który uniwersał zgodnie namówiony i konkludowany zleciliśmy p. marszałkowi naszemu, aby dla większej wiary i wagi ręką swoją własną przy pieczęci podpisał i do akt grodzkich ziem naszych podał. Który uniwersał dla wiadomości wszystkich po miastach, miasteczkach rozesłany być ma. Dan w Wisni die decima sexta Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto. Piotr Paweł z Bużenina Mniszek pisarz ziemski przemyski marszałek sejmiku wisnińskiego.

Castr. Leop. Rel. 417 p, 1850 - 1853; *Castr. Prem. Rel. 401 p. 2362—2364*; *Castr. San. Rel. 178 p. 1279—1281*; *Fasc. Cop. Castr. Prem. 26 p. 1643.*

217.

Wisnia, 16. sierpnia 1666.

Sejmik wydaje kwit poborcy.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko ziemi lwowskiej, przemyskiej, sanockiej rycerstwo. Ponieważ p. Józef z Romanowa Swierski podczaszy czerniechowski poborca ziemie lwowskiej i zydaczowskiej z drugiemi Ich Mciami pro suo interesse retenta exactionum suarum podług dekretu ziemskiego lwowskiego z podpisem Ich Mciów pp. sędziów lwowskich z ordynacyej sejmiku wyszyńskiego naznaczonych na sądy skarbowe podług konstytucyej dość uczynił i wypłacił w grodzie lwowskim, na co ma i dekret libertatis grodzki lwowski i drugi kwit tychże IMciów pp. ziemskich lwowskich laudo publico visnesi naznaczonych, przeto onego wiecznymi czasy uwalniamy i ab onere assignationum quarumvis liberum pronuntiamus, ponieważ to co tylko brał wypłacił. 2. Dla większej wiary i wagi kwit ten ex consensu publico wydany IMci p. marszałkowi naszemu ręką przy pieczęci podpisać zleciliśmy. Datum na sejmiku wyszyńskim die decima sexta Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto. Piotr Paweł z Buzenina Mniszek pisarz ziemie przemyskiej, marszałek sejmiku wyszyńskiego m. p.

Castr. Leop. Rel. 417 p. 2294—2295.

218.

Wisnia, 13. września 1666.

Laudum sejmiku deputackiego wiszeńskiego. [1])

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockiej województwa ruskiego do Wisni na sejmik obierania deputata zgromadzeni. 2. Ponieważ

---

[1]) Z czynności tegoż sejmiku znany jest atestat wydany przez sejmik szlachetnemu Iwanowi Krzeczkowskiemu z wywodem szlachectwa. C. Pr. R. 401 p. 2306—7.

za niestawieniem się przez exaktorów swoich na teraźniejszy sejmik nasz, według laudum blisko przeszłego sejmiku, niektórych miast i miasteczek w ziemi przemyskiej i sanockiej leżących, także dla ścisłego czasu rachunki prowentu czopowego po expiracyej arendy tak IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego w ziemi przemyskiej jako IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego sanockiego w ziemi sanockiej nie są uczynione, tak że przerzeczone ziemie informować się nie mogą, wiele gotowych pieniędzy przy miastach tych ziem zostaje, któremi się teraźniejsze podatki publiczne mogły być założone, tedy upraszamy IMciów pp. sędziów ziemskich i grodzkich tych ziem, także IMciów pp. Jana Wojakowskiego chorążego przemyskiego, Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego i Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego w ziemi przemyskiej, IMciów pp. Jacka Humnickiego podstolego sanockiego, Karola Frydra starostę krośnieńskiego, Stanisława Cieplińskiego w ziemi sanockiej od nas deputowanych, aby zjechawszy się przemyscy do Przemyśla, sanoccy do Sanoka na dzień 21 Septembris, absentia unius duorum pluriumve non obstante, wszystkich miast i miasteczek rachunku wysłuchali i na przyszłym da Pan Bóg sejmiku relacyę uczynili, miasta także, aby na ten czas sub paenis legibus regni descriptis stawili się mieć chcemy, które uniwersałem IMci p. marszałkowi koła naszego obwieścić zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku deputackim dnia trzynastego Septembra roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego szóstego. Maciej Stanisław Ustrzycki z Unichowa podsędek sanocki, podstarości przemyski, marszałek sejmiku deputackiego wiśnieńskiego województwa ruskiego.

Castr. San. Rel. 178 p. 1360—1361; *Castr. Prem. Rel. 401 p. 2574—2576; Fasc. Cop. C. Prem. 26 p. 1836.*

219.

Wisnia, 28 września 1666.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze i wszystko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo na sejmik do Wisnie za uniwersałem J. kr. Mci [1]) pro die vicesima octava Septembris złożony zgromadzeni czynimy wiadomo, iż lubo za gorliwem J. kr. Mci p. n. m. staraniem pożądany otrzymaliśmy pokój i od strasznej wojny domowej zapałów refrigerium, iż jednak nie o wszem tutam mamy rempublicam et tam internis quam externis circumdatam periculis, takowąśmy między sobą zgodnie namówili uchwałę i laudum postanowili. **2.** Iż jeśliby dalej serpere jakiekolwiek pericula miały, tedy przykładem przodków naszych et ex vi professionis nostrae militaris wsiadać wszyscy na konie i pospolitem ruszeniem, jeśli tego potrzeba będzie, i inne województwa toż uczynią, uczynić zaszczyt ojczyźnie tudzież prawom i wolnościom naszym, jeśliby skądkolwiek na nie emergeret periculum oppositum piersi naszych własnych obowiązujemy się, skąd wszystkie prawa dawne i świeże w pospolitych ruszeniach, osobliwie konstytucyą millesimi sexcentesimi vigesimi primi reassumimus i wszyscy się cnotą i poczciwością szlachecką zawięzujemy, iż stawać zarówno wszyscy i uchwale tej czynić dosyć będziemy. I któryby z braci tego nam pomóc nie chciał i tej uchwale naszej powszechnej dosyć nie czynił, takiego pro cive nostro mieć nie będziemy neque ad ulla munia et officia tudzież ad congressus nostros nie przypuścimy, owszem pro hoste patriae et avitae libertatis mieć go zawsze będziemy. **3.** Skupienie zaś nas na pospolite ruszenie dajemy w ręce jako prawa mieć chcą JW. IMci p. wojewodzie ruskiemu, którego jeżeliby co od tej publicznej avocaret usługi, tedy JW. IMć p. kasztelana lwowskiego, [2]) aby

---

[1]) Uniwersał królewski datowany w Warszawie 31. sierpnia. C. Leopol. 417 p. 2037.

[2]) Andrzej Maxymilian Fredro.

nas swym ruszył uniwersałem upraszamy et consequenter IMciów pp. kasztelanów ziemi naszych, a na ostatek jeśliby IchMcie tardarent IMciów pp. starostów sądowych tudzież urzędników ziem naszych quotquot sunt obowiązujemy, aby uniwersały wydawszy kupili nas et pro exigentia czynili to, co ku dobremu rzptemu intererit, tak jednak, żeby aż IMcie, których do pospolitego ruszenia użyliśmy, bez potrzeby nas nic nie ruszali, także żeby z inszymi znosili się województwy i nie samych nas na toż pospolite ruszenie wyciągali, ale sine belli divisione wedle prawa, jeśliby przyszło do czego, toż pospolite ruszenie formowali. 4. Więc lubo niewątpiemy, że szczęśliwa da Bóg i zgodna sejmu przyszłego za pilnem J. kr. Mci p. n. m. staraniem nastąpi konkluzya, jeśliby jednak casu aliquo et infelicitate ojczyzny sejm niestanął, tedy tychże IMciów, którycheśmy do skupienia nas uprosili i teraz bratersko upraszamy, aby we dwie niedzieli, strzeż Boże rozerwania, sejmik tu w Wisni ziemiom naszym złożyli, IMciom zaś pp. posłom, których na sejm przyszły wysyłamy bratersko zlecamy, aby in casum tegoż rozerwania o uniwersały J. kr. Mci na pospolite ruszenie upraszali. My zaś slachecko sobie przyrzekamy et sub fide honore atque conscientiis nostris obowiązujemy się, jako na sejmik pomieniony, tak za wydaniem uniwersału na pospolite ruszenie stawić się wedle powołania szlacheckiego et labenti succurere patriae. 5. A jeśli, czego animitus życzymy i sejm stanie i pomienionego pospolitego ruszenia potrzeby nie będzie, żebyśmy jednak gotowość naszą do ratunku wyświadczyli ojczyzny et exertitia militaria niezaniechywali jako powołanie nasze niesie slacheckie, tedy tymże słowem i cnotą slachecką zawięzujemy się stawić się na popis wedle dawnych praw i zwyczajów pod Medykę na poniedziałek pierwszy po niedzieli przewodnej i tam każdy wedle możności gotowość swoję in armis stanąwszy wyświadczyć, którego to popisu dalszą ordynacyą tamże, gdy skupimy się, sobie zachowujemy. 6. Którą to uchwałę naszą zgodnie namówioną i IMci p. marszałkowi naszemu podpisać i do grodów ziem naszych podać, grodom zaś żeby onę publikowali zlecamy. Działo się w Wisni na sejmiku die vigesimu octava Septembris anno millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto. Jan Wojakowski chorąży przemyski, marszałek sejmiku ziem ruskich wisnińskiego.

Castr. Prem. Rel. 401 p. 2801—2803.

220.

Wisnia, 28 czerwca [1666].[1]

Laudum sejmiku ziemskiego (fragment).

1. My rady dygnitarze urzędnicy i obywatele województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej zjechawszy się na sejmik do Wisni od J. kr. Mci nam złożony na obranie posłów pro die vigesima octava Septembris post peracta consilia około całości ojczyzny niemniej to propicium ziem naszych upatrujemy, aby domowemi ubodzy ludzie codziennie non graventur novitatibus, przeciwko któremu z sejmiku takowe opponimus laudum. 2. Ich Mcie pp. obywatele nasi ziemscy lwowscy i powiatu żydaczowskiego, którzy to sprawy mają w tejże ziemi, opowiedali uciążenie swoje przez urząd grodzki lwowski i żydaczowski, że podczas sejmików naszych wisieńskich od J. kr. Mci p. n. m. naznaczonych, gdy Ich Mcie pp. bracia nasi na sejmik tenże wisiński odjadą, oni kwerele i roki pod czas sejmiku wisinskiego sądzą. Aby na potem tego nie było, ale podług praw dawnych jako i konstytucyej w tydzień przed sejmikiem, w tydzień zaś po sejmiku, tak jako prawo każe, tak kwerele jako i roki odprawowane były. 3. A iż jeden sąd ziemski tak we Lwowie jako i w Żydaczowie sądy swoje odprawuje i wielką distrakcyę przez to braci naszej czyni,

[1]) Datę roku uzupełniamy z nagłówka, z którego się okazuje, że 6 listopada 1666 r. wniesiono do grodu lwowskiego do oblaty to laudum manu gsi. Ioannis Wojakowski vexilliferi premisliensis subscriptum.

że podczas sądów ziemskich kwerele i roki sądzą się w grodzie, tedy aby podczas sądów ziemskich ani we Lwowie ani w Żydaczowie, aby się nie odprawowały ad instar prawa województwu służącego zgodnie i bratersko...

Castr. Leop. Rel. 417 p. 2350.

221.

Wisnia, 28 września 1666.

Laudum wiszeńskie o obronie ziemi sanockiej.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego a ziemi sanockiej obywatele, którzyśmy się tu do Wisni zjechali na sejmik od J. kr. Mci p. n. m. złożony sejm walny warszawski poprzedzający [1]) czynimy takowe postanowienie. Ponieważ dla swawolej węgierskiej i złości wyuzdanych na rozboje, kradzieże, zabójstwa, domów szlacheckich expilacye złych ludzi bezpieczeństwa domowego mieć nie możemy, praesidium zaś tak prędko propter tuendam securitatem zebrane insze być nie mogą, użyliśmy Wnego IMci p. Jerzego Wandalina z Wielkich Kunczyc Mniszka starostę sanockiego, aby ludzi swoich do obrony domowej i pilnowania insultów od tego swawoleństwa akkomodował, na co IMć dwudziestu swoich piechoty ordynować obiecał. 2. A że IMć p. Karol Fredro starosta krosciński także przydać swoich dwudziestu piechoty ofiarował się, tedy ta piechota ludzi czterdziestu pod rotmistrzem IMci p. starosty sanockiego poddanym ma zostawać, ordinansu i dispozycyej tegoż IMci p. starosty sanockiego słuchać i tam na miejscach podejrzanych, zwłaszcza około Beskidu straż odprawować, zbójców, złodziejów, powołańców chwytać, oddawać do grodów powinna, a żaden posesor dóbr jakichkolwiek w ziemi sanockiej leżących chwytania swawolnych ludzi bronić niema, sub paena complicitatis, i owszem każda wieś gdyby rotmistrz rekwirował dopomagać do gonienia i chwytania tych swawolnych ludzi powinna sub vadio capitaneali in officio castrensi sanocensi peremptorie sine appellatione vindicando. Ta też piechota i rotmistrz żadnych szkód i krzywd po wsiach czynić niema, ale de proprio sustentować się powinni, dlaczego po zł. dziesiąci na każdego pachołka na sejmiku przyszłym relacyjnym pro stipendio obmyśleć obiecujemy. A ta piechota na usłudze ziemi sanockiej trwać powinna aż do upadnienia śniegu. 3. Tenże p. rotmistrz przestrzegać we wszystkiem całości i securitatem ziemie naszej powinien będzie, a jeżeliby w czem excederet sprawić [się] ad instantiam cuiusvis był in quocumque foro. Zbójców też, jeżeliby jakich pojmał, aby nie puszczał authoritate sua lecz odkładał się in omnibus jako IMciów pp. starostów tak też i inszych ziemie naszej obywatelów. Którą tą uchwałę naszą zgodnie namówioną p. marszałkowi na ten czas naszemu podpisać i podać ad acta zleciliśmy. Działo się w Wisni die vigesima octava Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto. Jan Wojakowski chorąży przemyski, marszałek sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Sanoc. Rel. 178 p. 1511—1512.

222.

Wisnia, 28 września 1666.

Sejmiku wiszeńskiego świadectwo dane poborcy.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo, obywatele ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego na sejmik przedsejmowy od J. kr. Mci p. n. m. naznaczony zgro-

---

[1]) Uniwersałem z dnia 31 sierpnia w Warszawie wydanym zwołał król sejm na 9. listopada, sejmik w Wisni na 28 września C. Leop. 417 p. 2038.

madzeni, dajemy tę naszą ad perpetuam rei memoriam nomine publico IMci p. Samuelowi z Pilchowa Zagorskiemu podwojedzemu i poborcy ziemie sanockiej atestacyą. Iż dla kalkulacyi i zupełnego porachowania się z z pomienionym IMcią p. poborcą do dziesięciu poborów sine abiuratis w ziemi sanockiej anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo uchwalonych deputowaliśmy z pośrodka siebie IMciów pp. braci, z którego to porachowania dostatecznego asygnacyami skarbowemi i kwitami pokazał IMć p. poborca i likwidował, że wypłacił wszystkę sumę dziesięci poborów w ziemi naszej należytą, t. j. zł. p. trzydzieście tysięcy i sześć set dziewięćdziesiąt i dziewięć groszy dwadzieścia i ośm. A że jeszcze zostają przy IMci p. poborcy zł. czterysta dwadzieścia i pięć i groszy siedmnaście, tedy one IMć p. poborca oddać powinien będzie, lubo do skarbu, lubo temu, komu przez asygnacyą skarbową zlecona będzie. **2.** Dajemy tedy i tę atestacyą i kwit oraz wypłaconej sumy przez pomienionego IMć p. poborcę naszego za asygnacyami skarbowemi i kwitami wyżej mianowanemu IMci p. Samuelowi z Pilchowa Zagorskiemu poborcy ziemie sanockiej i potomkom jego. Na co dla lepszej wagi i wiarę tę naszę atestacyę i kwit zleciliśmy IMć p. marszałkowi koła naszego ręką swą podpisać. Działo się w Wisni dnia dwudziestego ósmego Septembra roku pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiąt szóstego. Jan Wojakowski chorąży przemyski, marszałek sejmiku na ten czas ziem ruskich wiszyńskiego.

Ind. Rel. Castr. San. 180 p. 621—623.

223.

Wisnia, 28 września 1666.

Sejmik poleca czopownikom wypłacić 23.000 zł. wojsku.

1. My rady dygnitarze i wszystko województwa ruskiego i ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockiej rycerstwo, na sejmik do Wisnie pro die vigesima octava Septembris za uniwersałem J. kr. Mci złożony zgromadzeni czynimy wiadomo, iż jako pierwsze t. j. intentum nasze wojsku w służbie rzptej będącemu należytą obmyśleć zapłatę i ono ukontentować, tak gdy J. kr. Mć przez posłów naszych, którecheśmy do J. kr. Mci słali, toż nam intymował, abyśmy wojsku w Ukrainie będącemu starego zaciągu, któremu na komisyej przeszłej służba przepowiedziana i które podczas tej zawieruchy domowej w Ukrainie pod dyrekcyą IMci p. chorążego koronnego [1]) zostawało i zostawa, ad rationem zasług cokolwiek zapłacili, tedy i do słuszności samej intencyej J. kr. Mci stosując się, jakośmy na sejmiku przeszłym deputackim deklarowali i pozwolili dać na wojsko pomienione w Ukrainie starego zaciągu zł. dwadzieścia tysięcy i trzy ad rationem załug od komisyej poczynających się, tak też uchwałę naszą teraz approbamus in toto. **2.** I na pomienioną sumę 23.000 jako która z ziem naszych pozwoliła, asygnacye IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu wydać zleciliśmy do a) pp. czopowników ziem naszych, aby do rąk Ich Mciów t. j. IMci p. Floryana Mroczkowskiego porucznika IMci p. podkomorzego bracławskiego i IMci p. Kazimierza Wiszowatego towarzysza chorągwie usarskiej IMci p. chorążego koronnego posłanym i deputowanym z wojska tegoż ukraińskiego ciż pp. czopownicy pomienioną sumę 23.000 wydali, z tym dokładem, że pomienionej sumy wojsko i te tylko chorągwie mają partycypować, które są w dawnym zaciągu i którym służba jeszcze na komisyej przypowiedziana. Jeśliby także prócz tych zostawały chorągwie świeżo zaciągnione bez konsenzu rzptej, te u skarbu swojej requirant satisfakcyej. **3.** Że zaś tą sumę dają ziemie nasze bez asygnacyej, tylko na kartę gołą od IMci p. chorążego koronnego i starszych z wojska tegoż podpisaną, tedy toż wojsko evincere nas w tem u skarbu, aby to potrącono w przyszłe podatki i asygnacye na zasługi dawne otrzymać sobie po-

---

[1]) Andrzej Potocki, halicki, kołomyjski, leżajski starosta.

a) od.

winno. Którą to uchwałę naszą IMci p. marszałkowi na tenczas naszemu podpisać i wydać pomienionym Ich Mciom zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die vigesima octava Septembris 1666. Jan Wojakowski chorąży przemyski marszałek sejmiku ziem ruskich wisninskiego.

Castr. Leop. Rel. 417 p. 2434—2436.

224.

Wisnia, 28 września 1666.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny warszawski die nona Novembris przypadający dana z sejmiku ziem ruskich wisninskiego die vigesima octava Septembris odprawionego IMciom pp. posłom zgodnie obranym, to jest z ziemie lwowskiej IMci p. Alexandrowi Chododorowskiemu stolnikowi lwowskiemu, IMci p. Karolowi Fredrowi staroście krosińskiemu, z ziemie przemyskiej IMci p. Kasprowi Wojakowskiemu sędziemu i IMci p. Stanisławowi Sicińskiemu podsędkowi przemyskiemu; z ziemie sanockiej IMci p. Jerzemu Wandalinowi Mniszkowi staroście i IMci p. Maciejowi Ustrzyckiemu podsędkowi sanockim. 2. Im bardziej wzruszony pokój w ojczyźnie i jej zatrząśnione cardines tudzież straszne wojny domowej et extremam ruinam państwom przynoszące zapały mięszać nas poczęły, zwłaszcza, że te wszystkie motus albo niewinnie w ojczyźnie wszczęte albo wcześnie nie przywodząc do takiego zamięszania uspokoić się mogły i temże J. kr. Mć p. n. m. pokazaniem łaskawości swej pańskiej stitit civilem sanguinem i od tejże wojny domowej sprawił nam refrigerium a teraz do publicznej wzywa nas obrady, więc że wszyscy debemus J. kr. Mci przeto IMciom pp. posłom naszym iniungimus, aby nie wprzód do spraw rzptej przystępowali, póki more maiorum za toż uciszenie ojczyzny i krwi domowej zatamowanie nie podziękują J. kr. Mci. 3. Podziękują i wszystkim Ich Mciom, którzy od początku tejże to mięszaniny wiedli ad clementiam J. kr. Mć p. n. m. i potem około pokoju szczerze chodzili. Z tych zaś, którzy authores incendii tego byli, którzy mogąc zatrzymać et avertere procellam tę a nie przywodzić o jaki szwank ojczyzny tudzież interponować się et sistere to wszystko mogli a raczej jedni contrarium suggererebant, drudzy pomagali i pozwolili in tantum crescere zawziętości, vindictam Bogu zostawujemy, reportent onus in conscientia póki żyć będą, et in seram posteritatem dedecus. 4. A że te wszystkie calamitates ojczyzny jako o skałę obijały się i onemi został obrutus IMć p. Lubomirski marszałek przeszły cum praeiudicio praw i swobod naszych et tanta passus pro republica niewinnie, jako i w kole naszem mieliśmy deductum, nadto dla pokoju tejże ojczyzny urzędów obudwu, laski i buławy ustąpił, żeby więcej turbata nie była, jako tedy sami za to dziękujemy et amori in patriam adscribimus, tak i pp. posłom zlecamy, ut efficiant, aby p. marszałek przyszły poselski publice mu za to podziękował, i jako vicibus onego patriam indolentem tak też memorem tanti meriti deklarował. 5. Amnistyą od J. kr. Mci nam w instrukcyej teraźniejszej proponowaną odsyłamy ad communem reipublicae consensum. Więc i przeszłej amnistyi wojska w związku pod p. Świderskim będące w niczem mu nie wzruszamy i owszem, aby inviolabiliter zachowana była iniungimus pp. posłom. Iż jednak niektórzy znaleźli się i przed związkiem tym et causarunt te mala rzptej i po związku falsis criminationibus et testimoniis rozniecili ten ogień w ojczyźnie in oppressionem innocentiae, to jest Jordan, Oszczepalski i Bartnicki, przeto aby ich pomieniona nie okrywała amnistya i aby w trybunale koronnym sądzeni i karani ad cuiusvis instantiam byli praecavabunt pp. posłowie; in futurum zaś żeby się takowe nie wszczynały actus forum aby było naznaczone cum authoribus agendi do trybunału inter causas militares ad cuiusvis instantiam. 6. Należy i to do uspokojenia rzptej i do zabieżenia podobnym jako się teraz zagęściły civium vexationibus, aby p. instygator koronny z swymi delatorami admandatów tak

niesłusznych lege publica pohamowany został, ponieważ przez te mandaty honorom, substancyom, powadze iudicatorum trybunału koronnego, a co jest nadroższego u nas liberae na ostatek voci synów koronnych praeiudicare nititur nad to i o długi i o insze civiles praetensiones pociągać na sejm cives przeciwko wszelkim prawom poważa się. Przetoż gorąco pp. posłowie nasi sociatis rationibus z inszemi województwami starać się będą o prawo wieczne, że jeśliby którego slachcica w sprawach iuri terrestri i decyzyej trybunalskiej należących, oprócz skarbowych spraw abo cognitionis privilegiorum, na sejm albo za dworem pociągać mandatami praesumeret, paenam evocationis iniustae duorum millium marcarum ad instantiam cuiusvis w trybunale inter causas officii repetendam popadał i przysądzoną sub paena bannitionis et ammissionis urzędu swego sine omnibus diffugiis płacił. 7. Crimina lesae maiestatis et perduellionis bodaj zawsze u nas niesłychane były i na synów tej ojczyzny in quorum sinu zawsze królowie panowie nasi secure zasypiać mogą nie padał, jednak jeśliby strzeż Boże co podobnego któremu concivi tej rzptej obiici mogło, starać się o to pp. posłowie nasi gorąco będą i prawo takowe na potem efficient, aby takowe sprawy sejmów amplius rzptej nie truduiły, ale ad iudicium trybunałów koronnych perpetuis temporibus należały. Ponieważ już nas exempla nauczyły, że między panem a poddanymi diffidencye czynią i do strasznych rewolucyej niewinną rzptą przywodzą, ażeby te sądy takowych występków rempublicam zachodzących całej także rzptej wyrażały faciem, deputaci do rozsądku takowych spraw ad gremium trybynału koronnego z senatu duchownego i świeckiego dwóch i także ex ordine equestri po dwóch z prowincyej naznaczeni być mogą. A takowym sądem i procesem ad instantiam instigatoris regni kożdy concivis według prawa millesimi quingentesimi septuagesimi sexti, jeśliby był adeo fortis, by i wszystkich województw pospolitem ruszeniem exekwowany być powinien, nie obcymi zaciągami, deputaci zaś ci nie przez marszałka poselskiego mianowani ale per unanimem izby consensum viri integrae fidei mają być wybierani. 8. Oppressio vocis liberae jako jawna nastąpiła na sejmie tak dwuletnim et per subdolas artes wyspoczona jest światu wiadomo i rzptej naszej, przeto non condescendendo a) ad ullum, który marszałek sejmu tego iuste meruit rigorem przynajmniej in posterum, aby elucidatio była vocis liberae providebunt pp. posłowie, osobliwie kiedy poseł wynidzie z izby poselskiej z protestacyą, już omnis actus cessare ma i marszałek poselski sejmu kontynuować nie powiniem, ale iść zaraz do pożegnauia i pocałowania ręki króla IMci. Któryby in posterum ważył się marszałek kontinuować sejm, taki pro hoste patriae et eversore libertatis atque status publici censendus et ad cuiusvis lubo posła lubo nie posła instantiam respondere w trybunale powinien, aby to lege nova cautum było fidem patriam pp. posłów obligamus. 9. Z tejże okazyej podkomorstwo krakowskie iż także per vocis liberae cessit oppressionem, to jest, że mandaty dano tym, którzy elekcyę zerwali i przy prawach województwa swego stawali, zaczem in futurum jeśliby similis interveniret casus, aby takowego mandatów promotora, to jest ambientem i delatora na trybunał inter causas officii pozwać wolno było cavebunt lege pp. posłowie, a chociażby wydane od kogo takowe maudaty były, tedy respondere na nie nikt nie powiniem, ale raczej instigator respondeat w trybunale sub privatione officii albo jako jest w wyższym artykule o mandatach. 10. Ponieważ zaś widzimy największe afflictionis rzptej i diffidencyej przyczyny stąd, że nieugasły jeszcze w sercach i animuszach synów koronnych o elekcyej skrupuły i rozumienia, skąd i całych województw tenerrimus metus a oraz i motus nastąpiły z wielkiem rzptej uciążeniem, tedy ante omnia pp. posłowie nasi cum republica tota gorąco instare powinni do J. kr. Mci, aby ad complementum wszystkich łask i dobrodziejstw z domu Jagiełowskiego najjaśniejszych przodków swoich, którzy prawami i wolnościami te narody auxerunt przydać raczył diploma takowe liberae electionis, że o niej stante vita sua nie myśli i onej ani bez się ani per quaecunque subiecta tak inter cives jako i w wojsku wszczynać nie będzie ani też resignuje nas, jako od ś. p. p. ojca J. kr. Mci millesimo sexcentesi-

a) desiendo P.

mo trigesimo primo jest dane rzptej, przydawszy proces przeciwko praktykantom do trybunału koronnego ad instantiam cuiusvis, tak jeśliby się w narodzie naszym i w w. księstwie litewskiem na potem tak niepobożny in patriam nalazł, żeby przeciwko jawnemu de electione prawu consilia, praktyki, fakcye zwodził, albo to lubo jawnie lubo skrycie w domach i na publicznych zjazdach pogotowiu na sejmie albo sejmikach proponere ważył się, stante vita króla IMci p. n., takowy każdy ex speciali regestro, komuby to dowiedziono było, aby zaraz w trybunale sądowym et paena perduellionis karany został, a gdzieby był adeo fortis, żeby iudicati z niego executio trudna była, tedy województwa przeciwko takiemu ruszać się teneantur, według konstytucyej millesimi quingentesimi septuagesimi sexti, którem prawem nietylko król IMć diffidencye wszystkie in populo uspokoić raczy, ale też post sera fata sua zostawi prosperam sui memoriam. Incessanter tedy o to diploma upraszać pp. posłowie J. kr. Mci będą, którego jeśliby nie otrzymali a obaczyli, że co lubo directe lubo per indirectum około tej uznania [czyni] się elekcyej, aby oppositis iuribus reipublicae na nic nie pozwalali takowego, a nas obwieszczali o wszystkiem, w czem fide et iuramento nobis praestito obligamur IMciów. **11.** Więc jeżeli przez co o upadek i zamięszanie rzpta nasza przychodzi, jako że cudzoziemcy przeciwko wszystkim prawom tak w radach, rezydencyach na dworze króla IMci jako i w wojsku koronnem zagęścili się, a już pożal się Boże i sami synowie koronni ex praecipuis ich radami i assistencyami infascinati zostają, przetoż gorąco J. kr. Mci pp. posłowie nasi upraszać przez p. marszałka swego będą, a ten przy powitaniu króla IMci imieniem izby poselskiej inferre to żeby był powinien, aby quam sacrosancte sua promissa i najjaśniejszych przodków swoich zachować a cudzoziemców i rezydentów, osobliwie posłów francuskich, z dworu swego pańskiego ablegować raczył. **12.** Spytają się ciż pp. posłowie, czemu posłowie czesarza IMci chrześciańskiego, który i z wyświadczeniem przyjaźni i cum restitutione obligu pewnego na rzptą danego przyjeżdżał audyencyi nie dano, jakoby ci gratiores, którzy rzptą mięszać pomagają. **13.** Ligi, że nam wiele szkód cum avulsione provinciarum przynieśli jesteśmy edocti exemplis, przeto aby na żadne pp. posłowie nie pozwalali obstringimus ich fide et honore. **14.** Tatarów upominkami zatrzymać życzymy. **15.** Senatus consulta, które in remedium wolności koronnych et in favorem rzptej świątobliwi przodkowie J. kr. Mci postanowili, że nam teraz jawnie znoszą et dispensant prawa in dies większa nas uczy experiencya, opowiedzą tedy pp. posłowie wielki nasz eo nomine żal J. kr. Mci, i żeby je in aequiorem orbitam wprowadzić raczył, gorąco prosić będą, teraz zaś nie wprzód ad excipienda senatus consulta pójdą, aż wprzód p. marszałka swego fide in rempublicam obligują, żeby po przeczytaniu ich in facie J. kr. Mci upomniał się oryginału autentycznego tego do izby poselskiej powierzenia, żeby je tam semotis arbitris sama tylko izba poselska examinowała i co się komu będzie zdało de promptu sobie podpisanych rad swego senatora brać mogła, a tak uważywszy kto się jawny desertor przez ten czas prawa pokazał, takowego każdy mógł braci na sejmikach relationis deferre, aby sobie przeciwko takiemu każdemu senatorowi przysiędze swojej derogującemu proces postanowić mogli, ale i tam na sejmie post examen senatus consultorum o colloquium osobne cum senatu in absentia principis starać się będą ad investigandas occasiones tak nieznośnej ruiny rzptej i urażonej zewsząd powagi praw naszych. Takowy sposób reddendorum senatus consultorum aby przez konstytucyę meliorowany był, ni do czego nie przystąpią, aż to od J. kr. Mci impetrabunt. A senator na potem jako i poseł, któryby się ważył przeciwko prawu i przysiędze swojej co uczynić albo naradę przeciwną prawu podpisać, tedy ad instantiam cuiusvis w trybunale żeby odpowiadał ex speciali regestro, a komuby delictum obiectum dowiedziono, takowy każdy aby honor i capacitatem omnium dignitatum in regno tracił. Też senatus consulta jeśliby nie sufficienter były podane, to jest kożdego votum de nomine et cognomine, det rationem ksiądz sekretarz wielki, czemu je tak pisał, et luat paenas; in posterum żeby je tak pisano, to jest de nomine et cognomine kożdego votum praecavebunt pp. posłowie. **16.** Tu zaraz prosić będą et inquirent pp. posłowie, aby to senatus consulum było produkowane et nomina tych deklarowane, którzy podpisali się na wprowadzenie wojska litewskiego

do Korony, także na rekompensę spez i kosztów, które król IMć na wojnę teraźniejszą łożyć miał i łożył. Petent tedy iudicium z p. hetmana litewskiego,[1]) jako z tego, który contra iura unionis et consensum w. księstwa litewskiego maioris et potioris partis ważył się infesta arma wprowadzić do Korony i o to z Księstwem litewskiem serio expostulabunt. Wiolencye, które przez to wojsko litewskie i gwałty poczynione, aby sądzone były instabunt; na toż wojsko litewskie erogowana suma na komisyej przeszłej siedm kroć sto tysięcy zł. aby była wrócona rzptej instabunt, względem zaś spez przez J. kr. Mci ęrogowanych iniungimus pp. posłom, aby colloquium in absentia J. kr. Mci uprosiwszy expostulowali et arguant tych, którzy ważyli się dare nomina na to, i jako dali tak żeby de suo płacili, ponieważ zaś sami okazyą zamięszania tego w ojczyźnie byli i J. kr. Mć prosić pp. posłowie będą, ut indulgeat de paupertate patriae i w to ją nie wciągał, jeżeliby zaś tak mocno upominano się, nie pozwolą simpliciter o co ich fide et honore obligamus. 17. Z niemałym nam to żalem ponosić przychodzi, że pod te przeszłe zamięszane czasy, lubo województwa operam suam do uspokojenia domowego zamięszania J. kr. Mci offerebant, przecie dla jakiejś diffidencyej nie są do tego wezwane, ale raczej przez cudzoziemskie zaciągi i wprowadzenie litewskiego wojska uśmierzać wojnę domową placuit z wielkiem ojczyzny naszej zniszczeniem, przeto prosić będą pp. posłowie nasi J. kr. Mci, aby wygasiwszy w sercu swojem pańskiem do wiernych poddanych swoich diffidencyą, in casu strzeż Boże jakiego zamięszania, ad reprimendos motus zażywał województw, które efficatius do uspokojenia pomoc mogą, jako te, do których commoda pacis et detrimenta belli pertinent. 18. Uniwersałów na podatki bez sejmów aby więcej nie ważyły się kancelarye wydawać i wydanych aby nie słuchano cavebunt lege pp. posłowie. A lubo stitit civilem sanguinem pokój pomieniony, lecz non stitit łez i płaczu podanych ubogich, które do zniszczenia ostatniego przez wojsko rozpuszczone et ad libitum po włościach chodzące wylewają, urgebunt przeto IMć pp. posłowie, aby IMć pp. hetmani dent rationem, czemu wojsko rozpuścili, przez co zniszczona rzpta, tak że podatków difficilis extraditio być musi. Ponieważ i przedtem były wojska borgowe i niepłatne, umieli je pp. hetmani in officio trzymać, przeczytać tedy prawo IMciom in facie rzptej, w jakiej ochronie powinni mieć dobra nasze et maiestatem reipublicae i proponować krzywdy za teraźniejszym IMciów ordynansem przez wojsko poczynione et cum ordinibus regni zniósszy się zabieżeć i prawo napisać, iż jeśliby więcej się to dziać miało, mogli IMć ex officiis suis na trybunale conveniri. 19. Na zapłatę wojsku wszyscy uno ore pozwalamy, hiis jednak clausulis praemissis, pierwsza, aby komput wojska zaraz tu na początku sejmu przez pp. hetmanów podany był a wojska tego, które od rzptej wszystkiej zaciągnione nowych alias zaciągów w ten komput kłaść nie powinni. Wojsko popisać ma p. pisarz polny tak, jako in re zostawa et numero i jako od komisyej służba mu przypowiedziana. Tenże p. pisarz aby był lege obligatus co ćwierć popisywać wojsko, a jeśliby pro exigentia wojska były in divisione, przez wicesgerentów przysięgłych i osiadłych, komputy zaś tego wojska, aby po grodach były porozsyłane, któreby extra computum były chorągwie, tym nie płacić, owszem pozwijać one. 20. Druga: wojska za tę ćwierć, przez którę w Polsce było ad odia privata, żeby nie płacić. Trzecia: żeby to tylko wojsko należało do płace, które jest starego zaciągu, nowe zaciągi jako sine scitu reipublicae, tak im też płacić rzpta nie powinna. Czwarta: toż wojsko zasługi swe, aby w trybunale koronnym albo też radomskim likwidowało, przyczem żeby był IMć p. podskarbi koronny, którego to trybunału mediantibus decretis ma być płaca wojsku i asygnacye dawane, którą to zasług likwidacyą poprzysięgać deputaci każdej chorągwi mają, jako spełna chorągwie ich były i wiele niedostawało ad complementum listów przypowiednych. Piąta: Szkody wszystkie przez ciągnienie po trakcie przeszłym poczynione i przysiężone, aby w tęż płacę były potrącone. Szósta: Zniesionym regimentom i squedronom pod Mątwami, także gdziekolwiek przedtem zeszłym, żeby nie płacono, prócz tych co żywi zostali. Także po Tatarach lubo zabitych lubo zmarłych dragonach, raj-

[1]) Paweł Sapieha.

tarach mają zasługi cedere rzptej a nie officerom, przeto lubo dawne prawo o tem jest i teraz to cavebunt pp. posłowie. Te wszystkie okoliczności pp. posłowie obwarowawszy i zniósszy się cum ordinibus do namówienia pomienionej zapłaty przystąpią i tę, by sobie najcięźej, uczynić z podatków rzptej procurabunt, obcych nie zaciągając pieniędzy, neque admittendo media, któreby szkodzić statui rzptej mogły i luboć sobie wojsko zniszczeniem rzptej teraźniejszem ledwie nie wszystkie nagrodziło zasługi, jeśliby jednak do podatków rzptej przyszło, żeby pobory cum abiuratis ziemiom naszym przyniesione były według górnych województw. Wolna jednak opcya, kto je zechce sine abiuratis wydać. Tęż płacę wojskową na województwa rozebrać, pieniądze do skarbu nie posyłać ani oddawać. Skoro zaś ta zapłata będzie obmyślaną, inibunt pp. posłowie nasi cum tota republica rationes, żeby wojsku zapłaciwszy zwinąć one et ad numerum atque proportionem kwarty postanowić. 21. Pokornie J. kr. Mci p. n. m. upraszając, aby na zniszczenie rzptej wzgląd mając, tandem o pokoju pomyśleć raczył et ineat consilia, aby rzpta przez tak długi czas wojnę wiodąc a prawie od początku panowania króla IMci tam numerosos alendo exercitus wytchnąć sobie tandem mogła, jeśliby zaś inaczej być nie mogło żeby tylko continuare bellum, tedy do wojska tego, które ad proportionem kwarty zostanie, sami pospolitem ruszeniem iść i przykładem przodków naszych wojować deklarujemy się albo też skupiwszy się zaciągi uczynić i wyprawić jakich requiret necessitas ad belli prosecutionem. 22. Skąd iniungimus pp. posłom, aby prawo względem okazowania i popisów było na tym sejmie omnino ponowione et paenae severiores albo jakie są de expeditione generali bellica założone, modum zaś tych popisów ot progressum ulteriorem na sejmikach relacyjnych sobie namówić mamy, co aby efficiant pp. posłowie fidem honorem et conscientiam ich obligamus. 23. Wtem zaś wojsku, które ad proportionem kwarty będzie postanowione, piechot i dragoniej czwarta tylko część, et cum praesidiis rachując, aby była; regimentów imię, jako szkodzące bardzo skarb rzptej, aby zniesione było i zgoła żeby ich nie było, to jest regimentów, ale każda chorągiew żeby osobna była i nie formowane aż w obozie pułki. Tychże chorągwi tak pieszych jak i dragońskich officerowie żeby nie cudzoziemcy ale i slachta polska była i tak oni sami jako i żołdacy żeby po polsku chodzili. Skąd iniungimus IMciom pp. posłom, ażeby się starali żeby Wranglowi i Bryonowi wzięte były regimenty i w kompucie ich nieprzyjmowano. IMcie pp. hetmani chleba zimowego i ciągnienia żeby im nie pozwalali, ex quo my cudzoziemców w wojsku mieć nie chcemy i bez nich się obejdziemy, co serio curae IMciów pp. posłów zlecamy. Na rejterye żadne obligamus fide et honore pp. posłów, aby nie pozwolili i do płacy żeby nie należeli, jako ci, którzy sobie dobrze teraz z dóbr naszych zapłacili. Tychże rajtarów, aby J. kr. Mć p. n. m. w gwardyej swej nie miał i nie chował wniosą pokorną prośbę naszą IMć. pp. posłowie do J. kr. Mci cum tota republica. A jako regimentów żeby więcej nie było w Polsce instabunt pp. posłowie, tak też i te generalstwa, oberszterstwa i diwisie wojsk żeby zniesiono, a same tylko osobne kompanie, nad któremiby polska szlachta przełożoną była pod jednego hetmana władzą zostawały. 24. Werbunków także i supplementów aby żadnych nie pozwalali IMcie pp. hetmani instabunt pp. posłowie. Także Wołoszy, Tatarów, Multanów żeby ich więcej nie było w Polsce i zapłaciwszy im ex parte, ponieważ sobie dobrze zapłacili depraedando rempublicam, rozprawić. Chorągwi także żeby żaden rotmistrz więcej nad jedną nie miał prócz pp. hetmanów praecavebunt pp. posłowie. Więc iż listy przypowiednie sine discrimine dają et sine consensu reipublicae, cavebunt lege nova pp. posłowie, aby pp. senatorowie przy boku J. kr. Mci pro tempore rezydujący na listy przypowiedne podpisywali się, za zaleceniem jednak IMci p. hetmana. Eadem lege cavebunt żeby też listy przypowiedne z okienkami nie wychodziły, jako się trafiło i trafia teraz, ktoby bez podpisów pomienionych panów rezydentów list przypowiedny ab hinc miał, takowemu zasług żeby nie przyjmowano. Prosić także J. kr. Mci ciż pp. posłowie będą, aby J. kr. Mć tak siła chorągwi swoich niemiał, bo to jest cum onere et praeiudicio rzptej in supplementum my sami na zaszczyt dostojeństwa J. kr. Mci sąśmy. 25. Po ordynacyej tej i zapłacie oraz wojska namówionej znosić się będą pp. posłowie z województwy o prawo, aby IMcie pp. hetmani przysięgą byli obowiązani

że co od rzptej sancitur trzymać będą, to jest jako są stróżami rzptej tak też indemnitatem onej będą przestrzegali, starali się przy tem, aby wojsko na Ukrainie zawsze zostawało modusque hybernorum, wszczęty za nieboszczyka wielkiej pamięci p. Koniecpolskiego, żeby był do skutku przywiedziony, ciż IMć na sejmach żeby nie bywali, urzędów dworskich żeby nie trzymali przy wojsku na Ukrainie zawsze zostawali curabunt ciż IMć pp. posłowie salvis modernis possessoribus. **26.** Panowie starostowie ukrainni, aby tamże mieszkali w starostwach, o czem konstytucye dawne reasumować. **27.** Zaś kiedy distributiva chleba będzie, aby do IMci p. hetmana przydani byli deputaci z senatu i izby poselskiej. Wojsko ich też sobie obrać powinno e medio sui, a ci wszyscy przysiądz mają super fidelem exdivisionem nemine excepto. Między tymi zaś deputatami, żeby żaden niebył, którył miał chorągiew albo regiment. Chleby zaś te tylko raz w rok mają być naznaczone i asygnacye tylko raz dawane. Ktoby się ważył dać asygnacyą dwa razy, albo ją uprosić, takowego żeby wolno było do trybunału pociągnąć. Też chleby z łana żeby były, a nie novo modo, jako teraz wszczęło się na konie, a to wszystko wedle kwitów poborowych cum abiuratis. Więc że w przyszłym roku chleby wojska brały nieznośne, wytrąciwszy co ex vi constitutionis o chlebach zimowych należy, w płacę ostatek obrócić. Toż się ma rozumieć o półtoru chlebie roku przeszłego wziętym, aby także co nad prawo wzięto w zasługi mogło być potrącone. **28.** Więc że wiele znajduje się chorągwi, które nie są w kompucie a extreme przechodami i ciągnieniem przykrzą się, żeby nie tylko nie należeli do płacy, ale żeby albo pozwijano albo znoszone były. Taże ludzie owi, którzy za karetami jeżdżą, osobliwie draganie potem je na spacier po wioskach cudzych posyłają, choćby w kompucie były, płacić im rzpta niema, co circa solutionem iniungendum lege tym, którzy będą od rzptej do niej naznaczeni. Te tedy zachowawszy okoliczności na pomienioną płacę pp. posłowie assensum cum tota republica dadzą, jednak eo praecustodito, że po uczynionej zapłacie pp. hetmani wojsko zaraz zwiną i ad proportionem kwarty ono reducent w suplemencie rzptę wszytkę i województwa offerendo, inaczej na pomienioną płacę nie pozwolą. A że ziemie nasze ad rationem tychże zasług wojsku w Ukrainie będącemu i które dotąd nieschodziło pewną sumę dały za tegoż wojska i IMci p. chorążego koronnego assekuracyą, która się na sejm posyła, przeto aby to w przyszłe skarb potrącił podatki providebunt pp. posłowie. Zaś kiedy przyjdzie na potem do płacenia wojsku, żeby żaden ani pułkownik ani rotmistrz komisarzem nie był i tych komisarzów nad sześć albo siedm żeby więcej nie było, lecz się to ma rozumieć, kiedy wojsko wedle kwarty będzie postanowione. **29.** Noclegi w dobrach dziedzicznych lubo są zakazane dawnemi prawami, jednak i teraz paenis severioribus obostrzeć zlecamy pp. posłom i ktoby się ważył transgredi, exekucya z niego żeby zaraz była za doniesioną skargą IMci p. hetmanowi. A że audent niektórzy z pp. wojskowych nietylko w dobrach dziedzicznych ale i w domach braci naszych mniejszej kondycyej stawać i różne depaktacye także wiolencye czynić, zlecamy tedy pp. posłom, aby starali się o prawo, iż któryby się żołnierz ważył w domu slacheckim by najuboższym stanąć albo z niego extorquere co, takowy w grodzie pobliższym aby był peremptorie sądzony i kiedy nie stanie, z otrzymaną kondemnatą na nim, gdy do IMci p. hetmana przyjedzie, aby IMć takowego violatorem karał na gardle, jako to teraz p. Podsadowski kapitan dragoński IMci p. podstolego koronnego uczynił braci naszej pp. Baczyńskim. **30.** Garnizony w Ukrainie iż doszło nas wiedzieć, że bardzo opieszałe tak w prowianty jako i w odzież, jako i w municyę, a na nich co należy snadno coniicere, przetoż zniosą się pp. posłowie cum repupublica, jakoby miejsca tamte posiłkowane były. **31.** Prawo o gwardyach nadwornych J. kr. Mci aby z polskiego i litewskiego narodu tylko były tak gregarii jako i officiales więc i de proprio peculio J. kr. Mci żyli, przypomną z uniżoną prośbą pp. posłowie nasi i żeby in executione było to prawo gorąco instabunt. **32.** Wniosą i to, aby na żołnierzach teraz w wojsku zostających, na których kondemnaty otrzymane tak w trybunale koronnym jako i na komisyej przez IMci p. hetmana do exekucyej były przywiedzione. **33.** Mennica i zła moneta do jakiego ojczyznę naszą przywiodła zniszczenia i u postronnych ohydy, niemasz tego w ojczyźnie, któryby nie widział et

malo suum non experiatur, obstringimus tedy fide et honore pp. posłów, aby ni do czego nie przystępowali, aż wprzód obiedwie mennice tak Tymphowa jako i Boratyniego tudzież litewska zamknione były, stemple zaraz przy komisarzach z senatu i izby poselskiej potłuczone, ktoby się ważył in posterum wszczynać też mennice, p. podskarbi aby o to respondeat w trybunale koronnym ad instantiam instigatoris któregokolwiek sejmiku ad paenam peculatus. 34. A że Tynff i Boratyni nad kontrakt i pozwolenie rzptej ważyli się więcej pomienionej wybijać monety, aby ciż criminaliter sądzeni i karani byli instabunt pp. posłowie nasi, p. podskarbiego zaś, [1]) jako rei monetariae praefectum, iż permisit in damnum et praeiudicium reipublicae i urzędowi swemu tęż monetę bić, że takowe incommoda causavit rzptej, tamże na sejmie instare mają pp. posłowie, aby formatum iudicium było, ut rependat de suo te szkody rzptej. Tenże Tynf i Boratyni, aby metseptimi cum nobilibus bene possessionatis, żeby przysięgli, wiele wyrobili tak szelągów jako i tynfów tudzież et in usus privatos komukolwiek i gdzie się pożytki od tego podziały, czego wszystkiego regestr, aby rzptej oddali; komisarze zać, którzy do nich z komisyej byli przydani dent rationem quam strictissimam, czemu pozwalali im więcej wybijać i czemu facta protestatione non obstantibus senatus cosultis ciż pomienieni mincarze kiedy się do takowego ausum porywali nie pojechali, aby tedy w izbie poselskiej nie zasiadali et eidem jako p. podskarbi subsint iudicio instabunt pp. posłowie. Cursum zaś dalszej monety pomienionej tak Tymphowej jako i szelężnej ad communem reipublicae consensum odsyłamy z tym dokładem, żeby stare szelągi reasumować z tych zaś nowych, żeby które z orlikami szły po koronie a które cum insignibus księstwa w. litewskiego tamże żeby je brano. Z których to szelągów, że od miliona każdego miało cedere pożytku rzptej sześć kroć sto tysięcy, z grzywny zaś każdej przez Tympha przebitej zł. trzydzieście, gdzie się go tedy podziało et in quem usum poszło pilno inquirent pp. posłowie i jeśli nie na rzptej potrzebę obróciło się, in rationibus niech nie przyjmują pp. podskarbim tego. 35. A ponieważ tenże skarb koronny tak straszny dług rzptej, którego ordinatione sua nie zaciągała proponere praesumpsit, gorącą et exactissimam rationem odbierać tego będą IMć pp. posłowie nasi; w tem obowiązując IMciom fidem et praestito nobis iuramento, żeby do żadnych spraw rzptej nie przystępowali, aż wprzód deputati iurati do wysłuchania rachunków per electionem województw nie samego marszałka staną, którzy w izbie in facie publica ad rotam deputata trybunału radomskiego przysięgę uczynić powinni będą, jako żadnej expensy, by też ex senatus cnsulto nie przyjmą, któraby się z podatków publicznych extraordynacyjnych extra ordinationem et constitutionem rzptej stała. A jeżeli co nad ustawę rzptej ex senatus consulto wydał IMć p. podskarbi, de suo reddat, a od tych, którzy się na takową ordynacyę przeciwną prawu podpisali repetat. Ciż pp. deputaci pilno temu attendere powinni będą, jako ordynaryjne podatki, na których przedtem cała rzpta nitebatur idą, a którekolwiek z ceł koronnych i inszych przez kontrakty po te czasy szły, ponieważ do tak małej kwoty arenda ich przyszła, tedy instabunt pp. posłowie, aby kontrakty te wszystkie jako praeiudikujące rzptej na teraźniejszym sejmie pokasowane były a dzierzawcy wszelkich ceł takowych i prowentów rzptej żeby przysięgali jako wiele wybrali, którego rzptej prowentu i regestra fideliter podali. Co zaś nad sumy wniesione przez takowe kontrakty szkodliwe zyskali, aby ex nunc do skarbu rzptej salvo iusto za pracę salario wnieść byli obligati. Te zaś prowenta rzptej aby arendowane były terrigenis et nobilibus bene possessionatis a nie scartabellis. Do tych rachunków skarbowych aby żaden z pp. posłów deputari nie mógł, który był in officio komisyej lwowskiej. 36. A po odebraniu takowych rachunków ze wszystkich in genere podatków publicznych podymnego, połównego, poborów i ordynaryjnych prowentów upomną się drukowanych do województw sumaryuszów sigillatim et specifice kożdej ziemi i powiatu, wiele którego podatku percepty i na co sigillatim et specifice takie expensum i jeżeli na samę tylko zapłatę wojska, jako była mens rzptej, także in retentis w kożdej ziemi wiele zostaje, aby rzpta tandem w tak wielu

[1]) Jan Kazimierz Krasiński podsk. w. k.

milionach złożonych informować się mogła na sejmikach relationis, do czego należeć mają i te dwadzieścia poborów w roku przyszłym z dóbr króla IMci a) i duchownych wydane czyli wyciśnione. A interim nim nam te rationes z skarbu nie będą excussae, aby na kwit p. podskarbiemu nie pozwalali pp. posłowie serio inhibemus, więc że i na przeszły kwit protestacye zaszły, aby to intimowali rzptej pp. posłowie iniungimus i oraz cum tota republica inwalidowali go, ut subsit nullitati. 37. Kwarta tak wielu konstitucyej warowana, iż non constat reipublicae jako się obraca i jaka jej kwota, przeto strictissimam urgebunt z niej ciż pp. posłowie z p. podskarbiego rationem i rachunki także z niej na sejmiki przyszłe relacyjne przywiozą. Ad meliorem investigationem et liquidationem, żeby każdemu województwu regestr starostw i wsi tudzież wszystkich dzierzaw w temże województwie leżących skądkolwiek provenit, aby także na sejmiki relacyjne od skarbu przysłane były retenta et percepta roku każdego procurabunt pp. posłowie. Tam zaś na sejmie cavebunt lege nova, aby nikt nie uchylał się od wypłacenia pomienionej kwoty ale płacił one według danych konstytucyej in toto, tak jako dawno, żeby sobie zasług nikt nią nie wytrącał, ale ją in toto dawno do skarbu oddawał i póty pp. posłowie na podatki nie pozwolą, póki taż kwota do dawnej kluby nie wróci się i na wojsko nie będzie obrócona. 38. Iż zaś przez świeżą lustracyę znaczną aukcyę kwarta ordinarium reipublicae praesidium wzięła, której to przyczynienie, aby toti pateat reipublicae i numerus wojska kwarcianego ad proportionem jej ordinowany był, naprzód IMcie pp. posłowie, nim ad tractanda reipublicae negotia przystąpią, seriam od IMci p. podskarbiego koronnego przez deputatów z izby poselskiej ex communi consensu izby non per suffragia IMci p. podskarbiego naznaczonych odbiorą rationem i też aukcyej quotam na sejmiki relacyjne także od skarbu rzptej exigent. A że pisarze skarbowi, kwarcianni koronni, według świeżych lustracyej expediowanych i auctionem jej upominają się oddania kwarty a tenutariis mianowicie u tych, którzy adracyunkową wypłacali, tedy in quantum by tenutarius przez tę aukcyę et calamitatem temporum kwoty tej w czasie zwyczajnym nie oddał, tedy in decursu anni eiusdem sine quibusvis depactationibus et paenis od siebie pretendowanych one odebrać i kwit dać powinni byli ciż pisarze a za przeszłe lata według dawnej kwoty, którą tenutarius płacił przed świeżą lustracyą kontentował się skarb i nie aggrawował indebite tenutarios, uzurpując sobie za przeszłe lata płacenie według świeżych lustracyi, które praeiudicium lege speciale avertere panowie posłowie a tenutariis starać się mają. 39. O też kwartę, że są prawa dawne a osobliwie anni millesimi quingentessimi sexagesimi noni, potem millesimi sexcentesimi decimi tertii, aby nigdzie indziej jeno ad praesidia ordinaria, to jest żołnierza kwarcianego obracała się, a to za dispozycyą pisarza polnego koronnego, do którego ma ją skarb oddawać przeto, aby to prawo zachowane było zlecamy pp. posłom. Za wiadomością jednak to ma być IMci p. hetmana w. koronnego, z którym conferre p. pisarz będzie powinien, tak jednak, żeby nigdzie indziej tylko na wojska kwarcianne nie na insze extraordynacyjne wydatki wydawana była idque sub paena peculatus iisdem na constitutionibus interposita. 40. Wojska zaś kwarcianego, aby certus numerus i poczty prawdziwe tak do boju tako i zapłaty były pewne, zachowując w tem konstytucyą anni millesimi sexcentesimi vigesimi primi, aby piechoty co miesiąc a konne wojsko co ćwierć pan pisarz polny koronny popisował, także secundum constitutionem anni millesimi sexcentesimi decimi sexti i o działach kwarcianych wiedział, aby tedy prawo to in suo esse zostawało strictius obwarują pp. posłowie. Armaty koronnej imię w artyleryą obrócone iż coraz w większe rzptą zawodzi ciężary, jako o defektach onej i teraz z instrukcyej J. kr. Mci i p. magistra artyleryej zrozumieliśmy, przeto zlecamy pp. posłom, aby expostulowali z tymże panem starszym, armaty czemu gdy się do rzptej odwołuje też armatę i prochy in civile bellum wypsował a nie raczej in futuros reipublicae casus zachował. Dawnym tedy zwyczajem instabunt pp. posłowie, aby jako cały rząd wojsk wszelkich bezszkodliwych dywizyi malo reipublicae praktykowanych pod jednego hetmana władzą zostawał, tak i arma-

a) P. świeckich.

ta dawnym trybem do tejże hetmańskiej należała direkcyej i tak odebrawszy słuszny rachunek od p. magistra armaty, dział i rynsztunków wszelakich i municyi percept także wszystkich, cale to w dyspozycyą IMci p. hetmanowi oddać, a wydzieliwszy z tej kwarty, która na tęż armatę currebat żeby retineri mogła choć non in tanto apparatu, co supererit obrócić na wojsko et ad utriusque proportionem ordinować, albo obiedwie kwarcie obróciwszy na wojsko upraszać J. kr. Mci, aby ex primis vacantibus starostwo z znaczną intratą a choć i dwoje obrócić et conferre na pomienioną armatę raczył, czem wielkie lavamen J. kr. Mć rzptej uczyni. **41.** Więc oraz gdy ta ratio agitabitur względem armaty, spytać się gdzie się armata podziała pod Cudnowem wzięta, gdzie ta, która po Szwedach została w Toruniu i na inszych miejscach i czy rzptej ad usus, czy ad usus cessit privatos pilnie ci, którzy do tych rachunków będą deputowani ut inquirant pp. posłowie przypomnią. Regestra także pp. Grodzickich obudwu i p. Wulfa żeby produkowane były wiele po nich tejże bellicae oeconomiae zostało i jeśli teraz in intego jest. **42.** Do ordynacyej deklaracyej podatków na zapłatę wojsku generaliter borgowemu potrzebnych, gdy rzpta przystępować będzie, nie dadzą żadnej deklaracyej pp. posłowie, aż conferrent cum ordinibus, żeby na kupców koronnych, którzy ważyli się in oppressionem privatorum pretia rerum tak wysoko wynieść, że in triplo korespondują dawnej cenie, impositum było, aby ćwierć jednę według likwidacyej całemu wojsku a drugą Żydzi do wszystkiej Koronie sub confiscatione wszelakich towarów zapłacili, to im warowawszy, że gdy pomienione dwie ćwierci tak kupcy jako i Żydzi zapłacą, już od donatywy kupieckiej i od pogłównego przez dwie lecie, aby wolni zostawali, co ad communem consensum jednak rzptej zostawujemy. **43.** Tymże Żydom prawem opisać czem handlować mają, żeby chrześcianom handlów et victus rationej nie odejmowali. Szoci także ponieważ nad zakazanie prawa pospolitego passim do Węgier po wina jeżdżą i monopolium sobie kupiectwa winnego cum praeiudicio privatorum czynią, o coby konfiskacyą słusznie zasłużyli, tedy in vim mulctae aby sto tysięcy z osobna na potrzebę rzptej zapłacili, a na potem prawem obostrzyć, żeby winem nie handlowali sub paenis et confiscatione. **44.** Podczas zaś jarmarków główniejszych sądy grodzkie żeby się odprawowały gdzieby kupcy pretia podwyższający mogli conveniri. Kurfirsta IMć brandenburskiego [1]) życzymy legatione a republica obesłać, aby długu swego do szczęśliwych rzptej czasów chciał poczekać. Wprzód jednak spytać et inire rationem z rezydentami kurfirsta IMci, wiele już ad rationem długu tego powziął kurfirszt IMć, osobliwie z Elbląga, Ornety, Warmiej, a jeżeliby tak było jako fama fert, że Brunsberg opanował, toćby już wypłaciła się ta suma kurfirstowi IMci z Brunsberga samego. A z tejże okazyej cło wodne na tenże dług od rzptej ordinowane gdzie się podziało spytają się pp. posłowie, bo snać privati się z tego raczej zbogacili, długu nic nie upłaciwszy, strictissima tedy tego ut exigatur ratio, instent pp. posłowie, ponieważ też nie małe przez exaktorów cła tego przez całe dwie lecie działy się depaktacye. **45.** Książęciu IMci kurlandzkiemu względem pretensyi od niego wniesionych też deklarować, że ad praesens satisfacere rzpta nie może, z kancelaryą zaś expostulować, czemu admittunt rzeczy takowe et onerant pod niedostatek teraźniejszy rzptą takowemi instancyami. **46.** Od ściany węgierskiej, że się nie małe zagęściły wiolencye i swawoleństwa od poddanych a osobliwie, że najeżdżają i nachodzą domy szlacheckie, zabijają okrutnie, co się kilkom braci w tym czasie stało w ziemi sanockiej, i jeszcze co większa, gdy dla sprawiedliwości tam obywatele ziem naszych jeżdżą, miasto sprawiedliwości zniewagi, kontempty i niebezpieczeństwa ponoszą, upraszać tedy będą pp. posłowie J. kr. Mci, aby expostulował z cesarzem IMcią względem tych to wiolencyej, ażeby sprawiedliwość, lubo to per commissiones, choć i te do skutku nie przychodzą, lubo per aliquam aliam viam odnosić mogli obywatele ziem naszych. **47.** Deputacye na sejmach lubo się rzptej nie nadają, jeśliby jednak bez nich obejść się nie mogło, tedy aby byli iurati, do czegokolwiek naznaczeni będą, praecavebunt pp. posłowie i żeby nie byli electi ad marszałka, ale od całej izby et per consensum onej.

---

[1]) Fryderyk Wilhelm.

Także i deputaci do sądów osobliwie kriminałów żeby iakże per electionem izby et consensum nie przez marszałka byli obrani. 48. Constat nam też to pod teraźniejsze zamięszanie rzptej, że ex industria practicabili niektóre województwa całe przez porwanie sejmików ab a) uniwersali sejmów concordia excludebantur. Jeśliby tedy i teraz którego województwa nie było posłów, nie mają przystąpić do żadnych konkluzyi sejmowych, tylko in vim praeparationis, pókiby zerwane sejmiki inszym uniwersałem J. kr. Mci nie były reasumowane i posłowie accersiti. A in quantum by był uniwersał denegowany, senator pierwszy albo succedaneus miał facultatem złożenia onego et consequenter podkomorzy i następujący po nim urzędnicy postarają się o prawo pp. posłowie. 49. A iż z wielkim rzptej musi to być ubliżeniem, gdy dawne immutantur zwyczaje i gdy zjednoczone ab antiquo civium et provinciarum compages subtelne czyjekolwiek rozrywają koncepty, przeto, że Ich Mcie pp. obywatele ziemi halickiej nie uczynili dosyć prawu dawnemu i zwyczajowi tudzież amori fraterno, że posła i instrukcyi swej na sejmik do nas nie przysłali jako dotąd posyłali, przeto, aby IMć pp. posłowie uskarzyli się o to przed rzptą i głos tudzież miejsce IMciom praepediant przy obraniu p. marszałka swego zlecamy IMciom et obstringimus fide aby consulant dignitati sejmiku naszego. Dla czego aby na początek zjechali upraszamy et obligamus fide IMciów, ale też i przez cały sejm trudnić mogą. 50. Wakancye którekolwiek się najdują prosić będą wedle prawa i zwyczaju pp. posłowie, aby je J. kr. Mć oddać według prawa zaraz na początku raczył et usitatum morem et ordinem chciał zachować. Że tedy pieczęć wielka wakuje lubo sama wysoka cnota et tot documentis wypróbowana życzliwość ku J. kr. Mci i rzptej IMci p. podkanclerzego koronnego zda się to emereri, jednak i my adiicimus calculum, uniżenie prosząc J. kr. Mci, aby tam emeriti civis miał rationem i klejnotu tego ojczyzny tudzież ministerium jako go spectat ordo concedere b) raczył. Więc i insze wakancye także, aby terrigenis et possessionatis w ziemiach tych gdzie vacant, aby oddane były, ktoby zaś był impossessionatus a trzymał officium gdzie posesyej nie ma, aby pro vacanti tak urząd jako i dzierżawa rozumiana była i J. kr. Mć aby to terrigenae conferre raczył, jako to: kasztelanię sanocką i starostwo tczowskie konferowane p. Deboiemu, c) który będąc extraneus i niedawno indigenat otrzymawszy capax być nie może starostwa pomienionego. Urgeant tedy pp. posłowie, aby inter vacantias było poczytane i oddane. 51. Iż siła zeszło konstytucyi in materiis publicis całą rzptą concernentibus, w czem przez instrukcyą na sejmiki przedsejmowe od J. kr. Mci wydane nie była rzpta informowana, wniosą protestacyę in facie reipublicae pp. posłowie, że cokolwiek mimo te instrukcye stanęło, mianowicie circa alienationem et dispositionem bonorum reipublicae, tego pro ligitima constitutione nie ma i mieć nie będzie, i owszem wszyscy ci, którzy pokupiwszy szlachectwa, poupraszawszy sobie urzędy jeszcze ważyli się patrimonium reipublicae, to jest dobra rzptej sobie upraszać, per privilegia et extra scitum reipublicae, ut reponant privilegia, osobliwie Papara i ci co u niego pokupili instent pp. posłowie serio zlecamy. 52. Sumy także asekurowane in bonis reipublicae, aby były abrogowane i nie aprobowane lege publica invigilabunt pp. posłowie, co się i o sumie na Knyszynie ma rozumieć. 53. Wielka się diminucya dzieje dóbr ziemskich i królewszczyzn, kiedy sub praetextu nowych fundacyi alienantur majętności i klasztorom applicantur, starać się tedy będą pp. posłowie, aby konstytucyą warowano było, że nie wprzód jakiekolwiek fundacye i alienacye dóbr ad statum spiritualem approbowane będą, aż wprzód przez deputowanych z sejmu przy sądzie ziemskim i grodzkim proprii territorii będzie rekognoscencya, jeżeli takowy fundusz jest ex pura pietate, jeżeli potrzebnie et quanti pretii dobra alienanda, inaczej fundusze ważne być nie mają, co się ma i o inszych alienacyach post annum millesimum sexcentesimum trigesimum quintum uczynionych rozumieć. 54. W miastach także, które dobra i grunty klasztory mimo pozwolenia rzptej sobie przywłaszczają, karczmy, młyny budują, przez co miasta niszczeją, aby takowe przywłaszczania i posesye per legem publicam były zniesione i sposób wynaleziony, jakoby

---

a) S. cum. b) S. concredere. c) S. Dębskiemu.

się te dobra do miast przywróciły. 55. Fortece i miasta Wielkopolskie a nawet częstochowski klasztor, patrimonium Najświętszej Panny, inaudito exemplo praesidiis osadzone są i cudzoziemcom albo nowoprzypuszczonym do rzptej zwierzone komendantom, opowiedzą w tem żal nieznośny narodu całego nietylko województwa naszego J. kr. Mci, ponieważ sami jesteśmy i powinne być praesidia panom swoim najwierniejsze. Niżeli tedy do początku sejmu przyjdzie, ante omnia pp. posłowie nasi upomnią się tego przez p. marszałka swego, aby te praesidia wszystkie niezwyczajne przez wydanie ex nunc uniwersałów J. kr. Mci sprowadzone i pod władzą pp. hetmanów koronnych odesłane na obronę granic jako są postanowione były. Ponieważ te praesidia jako są nieznośne et probro wolnemu narodowi naszemu, tak i łagodne J. kr. Mci interturbare muszą panowanie i diffidencyom, które J. kr. Mć ojcowsko tollere usiłuje, zostają wielką okazyą; kto zaś był autor takowej niezwyczajnej exorbitancyej impositionis tych praesidiorum serio o to IMcie pp. posłowie pytać się będą. 56. Daremna wywodzić jako wiele nietylko ku pożytkowi privatorum commerciorum, gdy się przez pocztę miasto jedno z drugiem wcześnie znosić może, tudzież passionatis w trybunalskich sprawach, gdyby mieli tydniowe awizowanie od swoich patronów, ale dla uwiadomienia in publicis o wszelkich progresach wojennych i niebespieczeństwach na ojczyznę napadających, należy na tem, gdyby wszyscy beneficio chociaż pieszej poczty często wiedzieć o wszystkiem mogli, prawdziwe czasem ingruentia niebezpieczeństwa sejmowemi nie mianując nowinami, przetoż inibunt modos IMcie pp. posłowie nasi ze wszystką poselską izbą, jakoby na kształt poczty chociaż piesi kursorowie postanowieni być mogli, to jest w Kamieńcu, Lwowie, Przemyślu, Krakowie, Lublinie, Warszawie, Piotrkowie, Poznaniu, Grodnie, Wilnie, acz niektóre z tych pomienionych miast mają już postanowione poczty, ale że się z drugiemi miastami poczta z pocztą niewiąże, ex approbatione teraźniejszego sejmu, aby IMcie pp. posłowie przynieśli na relacyjne sejmiki plenariam potestatem ordynowania w swoich pomienionych miastach, jeżeli nie konnej poczty przynajmniej pieszej kursoryej, lubo z czopowego lubo skąd inąd koszt na to obmyślając. Securitatem tejże poczty sub paena mille marcarum ad cuiusvis instantiam in foro quovis na violatorów et interceptores literarum, na tymże sejmie anticipative opatrzywszy i nad to mianowawszy dzień pewny w tygodniu, aby condictamen jednostajne po wszystkich miastach było dla uchodzenia mylki kiedy wychodzić będzie poczta, co serio IMciom pp. posłom iniungitur. 57. Piekielną krzywdę z ubliżeniem sprawiedliwości świętej cum derogatione et oppressione prawa pospolitego cierpi starostwo jurydyczne przemyskie tak obszerne, które popularitate et accessione do skarbu prowentu rzptej nec non latifundiis jedneż województwa adaequat a wiele ich superat, per avulsionem dóbr od jurydyki i takie srogie ogołocenie, że i jednego chłopa, któryby bramę zamknął niema, z którego przed tem w różnych oblężeniach od tak wielu nieprzyjaciół odpór miasto brało, przez co zamek upadł in tantum, że i wrotny sine periculo vitae [a]) ob imminentem codziennie ruinam mieszkać nie może, sądy grodzkie penitus ustały, bo ob periculum vitae aditus do niego impossibilis, jako to w niedawnych czasach siła obywatelów idących do sądowej izby oberwawszy się z budynkiem potłukło się, ut ex protestationibus et actionibus intentatis et decretis o to latis jaśnie onych patet, zaboje, mordy, najazdy w ziemi impune aguntur, executio nulla ob enervationem brachii regalis swawoleństwo coercentis, a kiedy jeszcze ab ipsis avulsionem bonorum tenutariis i ich administratorów codziennie incommoda, impetitiones, insultus, pienie i disgustus następują i na wymyślne akcye brachium regale przychodzi, jako to ex tot criminibus praeiudicatis et variis inter tenutarios et brachium regele constat iudicatis, obligamus tedy IMciów pp. posłów fide, honore et conscientia iurata, aby upomniawszy inter vacantia restitutionem dóbr od starostwa sądowego przemyskiego po śmierci sławnej pamięci IMci p. Daniłowicza podskarbiego koronnego starosty przemyskiego oderwanych i dedukowawszy, że dobra jurydycznego starostwa księstwo Ich Mcie iure uxorio trzymać nie mogą, nie wprzód na jakiekolwiek podatki rzptej po-

a) S. ruinae.

zwalali, aż dobra te oderwane in integrum do iurydyki ex nunc oddane i przyłączone będą. Zamek także przemyski, którego naprawa księstwu IMciom sub privatione capitaneatus nakazana, animadversio zaś i ordynacya tego budynku p. staroście iniuncta, aby de perceptis proventibus naprawić byli powinni, do czego i komisarzów naznaczamy. Cavebunt przy tem pp. posłowie lege publica, aby post sera fata teraźniejszego IMci p. starosty iurydycznego przemyskiego starostwo przemyskie terrigenae ziemi przemyskiej król IMć konferował. 58. Lubo rezydencye IMciów pp. senatorów jako są potrzebne tak według prawa odprawować się mają, iż jednak dla przechodzącego wojska i krążących jak umyślnie po wszystkich majętnościach naszych chorągwi wszyscy jesteśmy w naszem województwie w dobrach naszych ścieśnieni, także IMć p. kasztelan lwowski[1]) ponosząc w dobrach swoich toż uciążenie, jeśliby dla tej przeszkody niewcześnie zjechał na rezydencyą, dojrzą tego IMć pp. posłowie nasi, aby to IMci nic nie szkodziło jako ex summa legalitate w domu zatrzymanemu. 59. Constat to wszytkiej rzptej jako dobra ziemskie per calamitates publicas są zniszczone i intrata z nich tak ad ferenda onera reipublicae jako i na wypłacenie wyderkafów wystarczyć nie może. Conferent tedy pp. posłowie nasi z IMciami księżą biskupami, jakoby per respectum zniszczenia pospolitego ulga stanowi slacheckiemu być mogła w wypłaceniu wyderkaffów tak zatrzymanych jako i przyszłych, póki jakiekolwiek rzptej nie nastąpi uspokojenie; toż się i o miastach ma rozumieć. 60. Greckiej religiej negotium względem władyctwa przemyskiego, iż dotąd sejmików naszych trudnić nie przestawa, instabunt przeto pp. posłowie serio, aby tandem J. kr. Mć sprawę tę uspokoić raczył i priscam sejmików naszych przywrócił tranquillitatem. 61. O dziesięciny i meszne forum dawne do ziemstwa, pp. duchowni zaś ad officia sua iż nas pociągają, przeto żeby reassumowana o tem konstytucya była zlecamy pp. posłom i dekreta, jeśliby jakie in eodem foro zaszły, aby subsint nullitati. 62. Pp. deputaci duchowni aby co lat cztery bywali jako i świeccy; prezydent nie tylko z krakowskiej i gnieźnieńskiej kapituły ale i z inszych, także ex subiectis capacibus aby był obierany nova lege cavebunt pp. posłowie. Ciż deputaci duchowni aby nie bywali przy sądach, kiedy nie ich dni et non praetentant[a]) świeckich deputatów. 63. Od tychże pp. duchownych protestacye iż się zagęściły zwłaszcza in criminalibus sine ullo respectu honoris szlachcica, przeto cavere lege, aby pp. regenci sub paena mille marcarum takowych protestacyi bez podpisu loci ordinarii albo officii jego, o czem samoż duchowieństwo ma constitutionem[b]) lublinianam, nie przyjmowali. Toż się ma rozumieć de claustralibus, także unitach i disunitach, i jeśliby takowe protestacye wyszły, aby subsint nullitati. 64. A że się znacznie w tem gravatum sentit stan szlachecki, iż różne osoby stanu duchownego, tak świeckiego jako też claustralis, ultra praescriptum iuris in diminutionem intraty szlachcie i powiatom należącej audent po miasteczkach i wsiach przy klasztorach erigere karczmy i różne liquorum odprawować propinacye in praeiudicium intraty publicznej czopowego i z przeszkodą pożytku slacheckiego, przeto zlecamy pp. posłom, aby sedula cura invigilent, żeby ta propinatio liquorum księży varii status lege publica była inhibita. 65. Ponieważ mandaty indebite et in confusionem iurisdictionis z sądów trybunalskich wychodzą i na sejmy cives foro competenti omisso pociągani bywają, jako to IMć p. Olbracht Krosnowski, chorąży ziemi warszawskiej dwoma mandatami pro libra voce na sejmiku wisninskim jest aggravatus i sprawa in reiectione do teraźniejszego sejmu pendet, drugim zaś mandatem de praetenso et irreali debito, iudicio terrestii pertinenti, na sejm jest evocatus, przeto pp. posłowie starać się o to będą et ad negotia tractanda nie przystąpią, aż otrzymają deklaracyę od J. kr. Mci, że takowe mandaty na IMć p. chorążego indebite et in oppressionem libertatis położone skasowane i zniesione będą a na potem paena obostrzą konstytucyą na instygatora i delatora, jako się wyżej napisało i podało. 66. Lubo to dawnemi konstytucyami to jest anni millesimi quingentesimi octuagesimi octavi, anni millesimi sexcentesimi septimi a na ostatek anni millesimi sexcentesimi quadragesimi primi, gdzie i paena jest erogowana duorum

[1]) Maxymilian Fredro. a) praetensent P. b) consultationem P.

millium marcarum, zawarte są lites i zagrodzona droga, aby nie był turbowany żaden obywatel województwa ruskiego i podolskiego o dobra tanquam regalia praetensa, iż jednak do tych czasów ta vexa prawu przeciwna nie ustawa i IMć p. Szymon Olewiński wojski lwowski o dobra swoje dziedziczne nazwane Czerepowe w województwie podolskiem leżące ex remissione komisyej pierwszej lwowskiej na sejm indebite zostawa wciągniony, zlecamy to pp. posłom, aby seriam in facie reipublicae wnieśli instancyą, aby od takowej akcyi et vexa zostawał uwolniony a dobra te jako dziedziczne IMci p. wojskiego własne w żadną wątpliwość nie były wokowane, o co dawne prawa reassumując cavebunt lege pp. posłowie. 67. Takowąż vexam cierpią possesorowie wsi dziedzicznej Targowisk, Lężany i Widacz i na sejmie lite gravantur, starać się tedy będą zarównie pp. posłowie, aby ciż pp. posesorowie lubo przez dekret J. kr. Mci, lubo przez konstytucyę ab hac lite et vexa byli uwolnieni i na potem ni od kogo wexowani nie byli, sub interposita paena dwuch tysięcy grzywien in iudicio tribunalitio lubo inter causas fisci lubo inter causas officii vindicanda. Więc i o Niehrybkę część iuris terrestris, którą szlachta ab antiquo iure haereditario possident, są także przez mandat na sejm teraźniejszy pociągnieni, aby ten mandat per legem publicam był skasowany efficient pp. posłowie. 68. Należy to ad conservationem praw rzptej naszej a maiestate J. kr. Mci, aby kożdy ex concivibus w tej ojczyźnie żyjąc, przy swoich przywilejach i prawach nienaruszony zostawał. Iż tedy IMcie pp. bracia niektórzy, conterranei nostri, wnosili skargę swoją publiczną w pośrodek koła naszego, że w swoich wójtostwach, które osobnymi przywilejami króla IMci trzymają, wielką urazę praw swoich cierpią od IMciów pp. starostów, którzy karczmy, szynki i młyny do wójtowskich prowentów antiquissimo usu et privilegiis należące per potentiam odbierają a do swoich prowentów odrywać je violenter usiłują, przetoż pp. posłom naszym gorąco to zlecamy, aby takowe prowenta wójtowskie i przywileje prawem pospolitem obwarowane zostały. A pp. starostowie jako wójtowst według praw dawnych trzymać nie mogą, tak aby w dochody wójtowskie interesować się, karczem i młynów odejmować, inszych stanowić albo budować non obstante constitutione sub titulo wójtostwa przemyskiego, ponieważ protestacye tamże zaraz na sejmie przeciw niej zaszły, praesumant. Trzecie grosze także i dawne daniny, jurisdikcye według przywilejów, aby przy wójtach zostawały, nadto solutio kwarty z tychże wójtostw, iż contra leges za teraźniejszą lustracyą dwóch tylko pp. lustratorów ex senatus consulto pp. wójtom nakazana, aby kasowana była i według dawnych praw żeby pp. wójtowie in pacifica zostawali possessione, starać się pilno będą pp. posłowie. Więc kto vigore legis niedopuścił ich lustrować, że nie był plenus numerus pp. lustratorów pomienionych, ażeby paenas żadnych nie podpadał; kto też przez pomienioną lustracyą nie jest aggravatus, stet i niech płaci chociaż a) według tej lustracyej praecavebunt pp. posłowie. 69. Iurgelta bene´meritis z łaski J. kr. Mci przywilejami na dzierzawach i dobrach rzptej asekurowane, aby według dawnych praw nienaruszone i kwartą nie aggrawowane były, ponieważ z dochodów tenutariorum pendi b) powinni, instabunt gorąco pp. posłowie nasi. 70. A iż wiadomo nam wszystkim dobrze, że starostwo lwowskie tak dalece w sobie szczupłe jest, iż i chłopa jednego, któryby w piecu zapalał niema, tak per consequens zamek niski lwowski w takową ruinę przyszedł, że w nim ani IMć p. starosta bezpiecznie rezydować, ani IMcie pp. sądowi ziemscy lwowscy roków swoich wcześnie odprawować mogą, że tedy takowej ruinie swym własnym kosztem IMć p. starosta lwowski zabieżeć w kole naszem deklarował się, instabunt pp. posłowie nasi do króla IMci i rzptej, aby tak potrzebny całemu województwu wydatek IMci przez komisarzy likwidowany na temże starostwie był asekurowany. Że zaś starostwo tak obarczone bardzo, klucz gliniański i wsi do niego należące post decessum modernorum possessorum, aby do starostwa przyłączone były instabunt pp. posłowie. 71. O toż i za starostwem żydaczowskiem będą prosić pp. posłowie, aby także avulsa bona do niego były przyłączone. 72. Ponieważ konstytucyą sejmu millesimi sexcentesimi secundi praesidium zamku wysokiego lwowskiego jest obmy-

---

a) P. elucidare. b) P. procedi.

słone, aby na tem miejscu praesidium zawsze zostawało, tedy IMcie pp. posłowie instabunt, aby to praesidium, w zamku wysokim lwowskim zostające, w komput wojska przyjęte i prowianty im jako i inszym ludziom rzptej obmyślawane przez IMciów pp. hetmanów były wydawane; komendant terrigena żeby był i bene possessionatus i toż praesidium, żeby po wsiach nie chodziło, aby przestrzegał. 73. Urzędy wszelakie ziemi żydaczowskiej de novo emergentes zatrzymane za przywilejem J. kr. Mci, tedy aby były kasowane, oprócz urzędu wojstwa żydaczowskiego, które jest konferowane IMci p. Franciszkowi Gumowskiemu IMć pp. posłowie curabunt. A iż laudum ziemie naszej lwowskiej zgodnie stanęło, tedy IMć pp. posłowie starać się będą, aby lege publica per constitutionem na sejmie aprobowane było, które teraz z podpisem IMci p. marszałka naszego do grodów podajemy. 74. Widząc attenuatos barzo proventus IMci księdza biskupa przemyskiego[1]) a życząc, aby dla wygody kościoła swojego i wszystkich ludzi dla różnych spraw przyjeżdżających bliższą i za lepszą drogą mógł mieć rezidencyę, zlecamy IMciom pp. posłom naszym wnieść gorącą do J. kr. Mci i całej rzptej instancyę, żeby relaxari prawo mogło de incompatibilibus, a do tego, które IMć trzyma opactwa drugie ex munificentia J. kr. Mci przydane było. 75. Spraw sejmowych i zadwornych regestr, aby ad formam trybunału był korrygowany zlecamy pp. posłom ut praecaveant, sub nullitate decretorum. Pannom zakonnym przemyskim zasańskim, aby wieś Temeszów kupić wolno było i konstytucyą obwarowano zlecamy pp. posłom; o toż i jarosławskim żeby się postarali. A iż się zagęściło, że niektórzy poczyniwszy się faktorami skarbu pod uniwersałami IMci p. podskarbiego różne przeprowadzają towary i depositoria mijają, takowi aby karani byli wedle dawnych praw i przywilejów miejsca, na których depositoria są, procurabunt pp. posłowie. 76. Więc i monopolia, że się zagęściły, jako to saletry monopolium uzurpował sobie Bekier, tady i ten, aby sądzony i karany był instabunt pp. posłowie. 77. O sumach przez nieboszczyka dobrej pamięci p. Portiusa, rzptej legowanych, aby pp. posłowie pytali się serio zlecamy. 78. Postanowienie gdańszczan względem niezajeżdżania i niezakupowania zbóż iż praeiudicat stanowi szlacheckiemu, przeto aby expostulowali o to pp. posłowie i jeśliby mieli postulata ad rempublicam, dotąd na nie nie pozwalali, póki tego non abrogabunt. 79. Węgrowie także, iż na swoich orszagach in praeiudicium rzptej et privatorum siła postanawiają względem win, przeto jeśliby to dalej serpere miało, posesorowie miejsc składowych sprawiedliwość z nich czynić aby teneantur. Ciż Węgrowie beczki, aby większe wozili wina, tak żeby w kożdej beczce po cztery wiadra było, jako powinno być, a to sub confiscatione, jeżeliby się w tychże beczkach nie poprawili, o co wszystko serio pp. posłowie ut efficiant upraszamy. 80. Obwarowano jest dawnemi prawami, aby myta bez konsensu rzptej ani w miastach ani po gościńcach wybierane nie były, przeto zlecamy IMciom pp. posłom, aby takie wszystke myta i cła nowe, gdziekolwiekby je wybierano, a osobliwie we Lwowie i Przemyślu kasowane i annihilowane były, a ktoby się ważył dalej wybierać, takiego wszędzie de inique extorto theloneo pozywać wolno każdemu aby było. Więc także w miastach większych cum aggravatione summa stanu slacheckiego iż pomierne wybierają, tedy i te jako ex nunc laudo mostro kassujemy. Exakcyą i uniwersał eo nomine jako też i względem ceł nowych wydać IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu zleciliśmy, tak i IMciom pp. posłom, aby to lege nova abrogatum było niemniej zlecamy. 81. Iż za spustoszeniem miasta Wisni wielu nam z obywatelów wygody nie masz przyjeżdżającym na sejmiki, przetoż iż JWny IMć p. Andrzej Maxymilian z Pleszowic Fredro kasztelan lwowski kupił pewne grunty puste w mieście Wisni podle samego cmentarza kościelnego leżące na wybudowanie dworu dla wygody swojej, postarają się IMcie p. posłowie, aby te grunty i z dworem, który się budować ma, był podległy wiecznymi czasy iuribus et immunitatibus terrestribus we wszystkiem jako szlachecki. 82. Toż prawo ma służyć kamienicy we Lwowie na księgi ziemskie kupionej ad instar konstytucyej o kamienicy w Przemyślu. 83. Że na konstytucye dawne niektórzy IMcie nie dbając na spustnych rze-

---

[1]) Stanisław Sarnowski.

kach jazy budują i podnaszają z wielką szkodą statków na dół i na górę przechodzących, przetoż instabunt pp. posłowie nasi, aby paena przeciwko takim na tysiąc grzywien przez konstytucyą podniesiona była, o którą każdemu [a] do trybunału lubo do grodu bliższego, gdzie actor zechce, pozwać wolno będzie, a sąd nakazawszy stronie powodowej grzywny i podjętych jeżeli będą jakie szkód nagrodę, jaz i tamę znieść in sex septimanis nakazać powinien sub paena bannitionis apelacyej z grodu nie dopuszczając. 84. Iż ob ingruentiam materiarum sejmik teraźniejszy przedłużony być musiał, przeto jeśliby dekreta jakie in aggravationem IMci p. starosty krosińskiego [1]) tu obecnego za dworem w sądach asesorskich stanęły, w sprawie względem dzierżawy Lisiatycz z IMcią p. Wronowskim zachodzącej, tedy aby zabieżeli temu i braterskie podali suffragium pp. posłowie serio onym zalecamy. Zaś, że ta dzierżawa iure legitimo et servatis gradibus iuris cessit IMci przez rodzica IMci cesyą legaliter uczynioną, publicum z koła naszego o tem testimonium dajemy, obowiązując IMciów pp. posłów, aby wnieśli instancyę za IMcią p. starostą krosińskim, aby przy prawie swojem zachowany był zupełnie. Także i w sprawie o wój(to)stwo cykowskie in eodem termino zostającej wniosą instancyą, aby p. sędzia sanocki praesens tu z nami będąc podobnego przez sądów akceleracyę nie popadł obciążenia. 85. Ponieważ IMć p. Józef Świrski podczaszy czernichowski, proborca protunc między inszymi lwowski, retenta exactionum suarum wszystkie podług dekretu ziemskiego causarum fisci sejmikiem warowanego w grodzie pro suo interesse wypłacił, na co ma i kwit grodowy i sejmikowy, a sprawa z onym w remissie na sejmie, przeto IMć p. posłowie powinni starać się, aby był na sejmie wolen et ab omnibus assignationibus et impedimentis liber. 86. Assignacye zaś na piechotę IMci p. wojewody krakowskiego pod p. Szeligowskim będącą i na chorągiew pod p. Kobylnickiego, [b]) aby na pewniejsze gdzie skarb obrócił pieniądze providebunt pp. posłowie. 87. Roki aby jedne drugim nie przeszkadzały, to jest kiedy się ziemskie sądzą grodzkie aby nie były, et e converso, providebunt lege nova pp. posłowie. 88. Więc i podczas sejmików, aby wedle prawa sądów żadnych nie było, aby subsint nullitati praecavebunt. 89. Kwerele też kiedy sądzić poczną, aby ich nie odwoływano do kadencyi drugiej, lecz kończono, także officiales grodzcy, aby spraw nie odprawowali, suisque byli intenti officiis także providebunt; juristowie zaś sine laesione personarum, aby sprawy też odprawowali providebunt nova lege pp. posłowie. 90. A lubo ziemie nasze tak wielką od skarbu rzptej są onerowane simplą i tak siła in commune conferunt na potrzebę rzptej, wielkie jednak ponoszą ubliżenie, że deputata tylko jednego mają, upraszać też tedy będą pp. posłowie et expostulabunt cum republica, aby z każdej ziemi co rok był deputat i tego nie odstąpią upraszamy IMciów. 91. Na indygenaty i nobilitacye żadne, które tu na sejmiku nie były proponowane, nie dozwolą IMć pp. posłowie, w czem ich fide et honore et conscientia obligamus. 92. Odprawiona jest we wsi Drozdowcach IMci p. starosty przemyskiego taksa expens, tak na wystawie dworu, jako i pro sustentatione praesidii w zamku przemyskim podczas szwedzkiej inkursyi łożonych, a to vigore constitutionum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi octavi et millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni, zaczem starać się będą IMć pp. posłowie nasi, aby per legem publicam ta taxa approbowana była. Takowąż komisyę, że wywiódł IMć p. Jerzy Stawski w wojsku rzptej od lat dawnych zostawający na wójtostwo swoje, przeto aby też komisya lege była approbowana iniungimus pp. posłom. 93. Iż dla pomnożenia chwały Bożej w kraju od kościołów odległym IMć p. Maciej Stanisław Ustrzycki podsędek sanocki fundował w dzierzawie swojej we wsi Jasieniu a w Dolnych Ustrzykach plebanię, zlecamy to IMciom pp. posłom, aby aprobacyą fundacyej tej otrzymali cum transportatione per commutationem onerum reipublicae na dobra jego dziedziczne wieś Górne Ustrzyki. 94. Łan roli na szpital w starostwie leżajskiem przez IMć p. Alexandra Korabiowskiego kupiony i fundowany, aby lege publica był approbowany curabunt pp. posłowie. 95. Prawa kościoła leżajskiego, tak zdawna od św. p. najjaśniejszych IMciów pp.

---

[1]) Karol Fredro. a) P. każdego. b) Kobyleckiego S.

fundatorów jemuż podane jako i teraz z aukcyej IMci p. chorążego koronnego na codzienne mszy świętej przed obrazem Najświętszej panny w kościele tymże zostającym odprawowanie uczynionej aby konstytucyą koronną stwierdzone były zlecamy IMciom pp. posłom. **96.** Fundacya także panien zakonnych karmelitańskich obserwancyej dawnej przy Krakowie i kościele na Piasku rzeczonym zlecamy także IMciom pp. posłom, aby była approbowana. **97.** Przeciwko Tykocinowi, że protestacye zaszły, przeto wszystko to negotium ad communem reipublicae consensum odsyłamy. **98.** A że w amnistyą teraźniejszą włożeni są sukcesorowie sławnej pamięci IMci p. wojewody wojewody Czarneckiego, wojewody kijowskiego, przeto aby ta amnistya sukcessorów jego p. Grodzickiego kasztelana kamienieckiego, a to względem zrujnowania kamienic dla municyej Lwowa okrywała providebunt IMć p. posłowie. **99.** Jest przywilej dawny i prawo dawne na Humań IMciom p. Kalinowskim, że zaś nowym przywilejem oddany jest Kozakom, przeto abrogatio tego przywileju, aby była starać się mają pp. posłowie. **100.** Starostwo drahimskie lubo in pactis stetit z kurfirsztem IMcią brandenburskim, aby post fata sera modernorum possessorum cedat kurfirstowi IMci, iż jednak pewne są rationes, dlaczego starostwo to avelli a corpore reipublicae nie może, przeto cavebunt pp. posłowie lubo lege scripta lubo też scripto ad archivum, aby pomienione starostwo nie było post sera fata IMci p. wojewody krakowskiego alienowane i oddane et alia ineatur ratio ukontentowania kurfirsta IMci. A że IMć p. wojewoda, żeby nie miał żadnej stante vita sua impetycyej z tymże kurfirsztem IMcią, pakta bydgoskie, aby nam pp. posłowie na sejmiki z sobą przywieźli prosimy. **101.** Dzierżawa Krechów iż obstantibus protestationibus jako i inne dobra avulsa, przeto aby post fata modernorum possessorum wracały się do rzptej iniungimus IMciom pp. posłom. **102.** Władyctwa i insze przełożeństwa religii greckiej duchowne aby terrigenis cedant w pamięci będą mieli pp. posłowie, salvis jednak iuribus ecclesiae unitae. **103.** Ciż postarają się o aprobacyę gruntów pewnych za przywilejem króla IMci otrzymanych monasterom krechowskiemu i św. Onufrego. **104.** A że przywilej na władyctwo przemyskie IMci p. Gerzemu Hoszowskiemu concivi nostro et bene de republica merito jest od J. kr. Mci dany podpisany i jako constat nobis zapieczętowany, przeto aby oddany był do rąk IMci p. Hoszowskiego, cuius vigore ad realem pomienionego władyctwa possessionem aby mógł przyjść, seriae curae IMciów pp. posłów zlecamy i żeby to efficiant bratersko iniungimus. **105.** Iż dekret radomski zaszedł między pp. exaktorami ziem naszych pogłównego, aby były popisy per officia IMci księdza biskupa znowu instituowane, o co urgebant, jako nam deduxerunt, iż tedy distulit IMć ksiądz biskup i to niepotrzebna zda się być vexa, przeto aby uwolnieni byli ciż pp. exaktorowie i kwity im dane wieczne curabunt IMć pp. posłowie. **106.** O cerkwie także, iż remissa na sejm z pp. poborcami ziem naszych stanęła, z których podatek ad complementum simplae includitur w simplę millesimi sexcentesimi vigesimi noni, dlatego aby ciż IMcie pp. posłowie evincant pp. poborców iniungimus z IMcią p. podskarbim; też expostulent serio, aby ratio alia była pp. poborców et respectus, osobliwie kiedy satisfaciunt; kwity im aby były wydane generale i żeby jako bracia a nie tak rigide jako dotąd byli traktowani. **107.** Słobody, ex quo ze wsi króla IMci tudzież slacheckich osiadły, żeby chleby zimowe płacili instabunt pp. posłowie. **108.** Processus o chłopy aby był skrócony ad instar prawa województwa bełskiego, więc aby ten, który chłopa trzyma cudzego, respondeat tam skąd chłopa zwabił a forum w grodzie. Iż się wielka dla procesu przedłużonego dzieje sprawiedliwości remora, przeto zlecamy pp. posłom, ut ineant rationes cum republica, jakoby ukrzywdzeni prędszą odnosić mogli sprawiedliwość. **109.** Proponent i o trybunału pociągnienie iuxta constitutionem millesimi sexcentesimi quadragesimi primi, lecz to ad consensum reipublicae referimus. Więc i o to postarają się, aby od początku trybunału aż do końca sprawy mixti fori et compositi iudicii sądziły się; specyalnych regestrów żeby niebywało i nie sądzono ich. **110.** Iż się wielka dóbr ziemiańskich dzieje per legata pia alienatio, przeto kto chce za duszę swoją dobrze uczynić, niech majętność lubo sąsiadowi lubo komukolwiek byle servitium militare z niej nie ginęło sprzeda, et ex parato czyni dobrze kościołowi, proponent tedy pp. posłowie

et providebunt. **111**. Przywileje na przywileje, aby nie były wydawane, i wydane aby kasowane były, jako to na przywilej IMci p. Terleckiego wyszedł przywilej IMci p. Skurczyckiemu, także na przywileje IMciów pp. Wysoczańskich, p. Krępskiemu; joko tedy tamten tak i te żeby subsint nullitati et possessores zażywali pacifice dzierżaw swoich instabunt et procurabunt IMcie pp. posłowie. Vicesgerentowie aby byli osiedli. **112**. Żony, które stante vita mężów stawają do zapisów przy przyjaciołach, aby po śmierci tychże mężów, powinny były długi płacić a nie protestacyami wychodziły z nich cavebunt IMć pp. posłowie. **113**. Sprawy, na które kwity zaszły personalne, żeby nie były resuscitowane et in dubium wokowane żadnemi akcyami. **114**. Sądy, komisye et actus omnes iuridici, którebykolwiek intra tempus od obwieszczenia sejmików do skończenia tychże miały intervenire, aby nie miały waloru providebunt także IMć pp. posłowie. **115**. Taksy bonorum haereditariorum w trybunale wszczęte ad reipublicae iudicium odsyłamy i żeby o nich decernat respublica zlecamy instare pp. posłom. **116**. O depaktacye w grodach, aby do drugiego grodu wolno było pozwać i tam żeby sine appellatione sądzono legem curabunt pp. posłowie. **117**. Rotmistrza łanowego obieranie albo raczej do łanowej piechoty iż województwom incumbit, tedy nam to na sejmiki relacyjne przyniosą IMć pp. posłowie. Że zaś teraźniejszy p. rotmistrz quocunque modo rotmistrzem został, szkody niemałe pomienioną piechotą w dobrach obywatelów ziem naszych poczynił, aby de suo nagradzał et respondeat w grodzie, ponieważ on bene provisos odbiera łanników i szkody czynić nikomu nie powinien. Do tejże piechoty łanowej z ekonomiej samborskiej piechota aby należała instabunt pp. posłowie. **118**. Pan Kobylecki i porucznik jego p. Krępski, p. Sulatycki i porucznik jego p. Sulimowski, p. Kawecki obożny, p. Piwo, p. Pieniążek starosta oświęcimski, tamci z chorągwiami swemi a ten zaś z regimentem, który contra rempublicam zaciągnął rajtarów, iż się nadprzykrzyli krajom i obywatelom ziem naszych, przeto aby ich deferant J. kr. Mci pp. posłowie iniungimus, żeby J. kr. Mć paenas summere de illis IMci p. hetmanowi nakazał, oraz też i chorągwie ich jako i ten regiment z płaczu ludzi ubogich zwerbowany zwinął. **119**. Wniosą także IMć pp. posłowie instancyę za IMcią p. Wojciechem Morawcem podstolim żydaczowskim, iż gdy przed trzema laty obóz swój J. kr. Mć miał pod Janomem i IMci majętności, a) taż mu funditus zniesiona jest; exemplo tedy beresteckiego obozu aby nagroda mogła być prosić będą IMć pp. posłowie. **120**. Takowąż instancyę wniosą za IMcią p. Jordanem Czernieckim, iż dobra jego Lackie i Jasionowiec b) w powiecie lwowskim leżące a przez wojsko cudzoziemskie na ten czas pod Buskiem będące cale zniesione i zrujnowane, więc iż izba komisarska wszystkie szkody w amnistyą puściła, instabunt IMć pp. posłowie, aby praevia liquidatione damnorum słuszną otrzymał nagrodę, lubo aby na komisyej przyszłej ta sprawa była sądzoną i z zapłaty teraźniejszej nagroda była nakazana. **121**. Za częstemi kwerymoniami IMciów pp. Jaworskich w odebraniu dóbr IMciów nullo iure a do ekonomiej przyłączonych, IMcie pp. posłowie nasi będą upraszać J. kr. Mci, aby byli naznaczeni IMć pp. komisarze na oddanie dóbr onym należących. **122**. Lecz że to wszystko cokolwiek w teraźniejszej pro republica dołożyło się instrukcyej należy i zawisło na statecznem nam przez IMciów pp. posłów z pośrodku nas obranych dotrzymaniu, lubo tedy de fide IMciów jako concivium nostrorum i braci nihil ambigimus, owszem każdego z IMci nam spectata et probata virtus, jednak iż wedle owej przypowieści iuste iurare est deum adorare, dlatego i my ad melius esse w ojczyźnie i żebyśmy contra malevolentiae tela, jeśliby opacznie te nasze pro republica studia tłumaczyć chciała, tymże IMciom pp. posłom zaszczyt uczynili, jako obowiązanych niżej położoną w kole naszem przysięgą wyprawujemy tak oraz zlecamy, aby całej rzptej similem ordinem proponowali i prawo uniwersalne na sejmie teraźniejszym napisali, żeby przysięgli byli posłowie i do tego nie jedni zawsze, ale bywszy na sejmie jednym, przez drugi aby abstineant od tej usługi i któryby ważył się tak być ambitiosus i był zaraz sejm po sejmie obrany, miejsca aby w poselskiej izbie nie miał i potem zawsze

---

a) majętnością S. b) S. Jasionowce.

a similibus excludatur functionibus. 123 Marszałek pogotowiu izby poselskiej, aby zawsze przysięgły był et per libera suffragia atque unanimem consensum stawał, gorąco instabunt ciż IMcie pp. posłowie i żeby inaczej do elekcyej onego i teraz nie przystępowali fide ojczyźnie debita i nam IMcia obowiązujemy. 124. Dla czego na początek sejmu zjeżdżać się na potem wszyscy lege teneantur, jednak i teraz jeżeliby pomieniony p. marszałek i inszych województw posłowie nie byli przysięgli, żeby exequi to jako i nasi IMcie pp. posłowie raczyli. Tenor zaś przysięgi takowej adinvenimus, który aby był in legem inserowany iniungimus pp. posłom: Przysięgam Panu Bogu w Trójcy świętej jedynemu, iż non conduxi sfakcyowanych głosów do elekcyej na moję poselską funkcyą, iż nie będę brał korrupcyi ni od kogo ad destructionem boni publici albo interesów takowych czyich, któreby miały publicum bonum laedere ale samo tylko toż publicum bonum remotis privatis respectibus iuxta aequitatem conscientiam et legum exigentiam promowować będę, coby też saperet novitatem i było nocivum statui rzptej na to nie pozwolę, lecz co mi zlecono od braci, to cum summo studio curabo, tak mi Panie Boże dopomóż i męka Jego święta. 125. Elekcya posłów inflanckich iż nie bywa ex mente et necessitate rzptej, gdzie czasem et absentes obierani bywają i ci którzy w niższych województwach a consiliis et confidentia publica excluduntur, tedy instabunt pp. posłowie nasi, aby ta elekcya na Pradze inflancka ustała. Więc i o to starać się będą prawo, żeby kto jest colligatus dworowi, profesyej a) poselskiej, jako już tertio ordini equestri należącej, przyjmować i traktować nie mógł, ponieważ to turbare zwykło innocentiam consiliorium izby poselskiej i diffidencye między stanami często stąd zachodzić muszą. 126. Iż IMć ojciec metropolit kijowski [1]) kosztem swoim na placach pustych za cessyą i donacyą mieszczan wyszyńskich dworek w Wisni erexit, mają IMć pp. posłowie instare, aby tenże dworek ab omnibus oneribus civilibus wolen był i żeby prawu ziemskiemu podlegał, co się rozumieć ma i o dworku w Samborze IMci p. Stefana Winnickiego, także i o dworku IMci p. Bazylego Ustrzyckiego stolnika przemyskiego. 127. A iż konstytucyami miasto Lwów z przedmieściem od przechodów i stanowisk żołnierskich jest uwolnione, przecie indisciplinatus miles nie dbając na prawo pospolite ani na uniwersały hetmańskie wielkie szkody ubogim ludziom w ciągnieniu czyni, nawet dwory szlacheckie tamże będące częstokroć infestuje, dlatego IMć p. posłowie instabunt, aby nie tylko restitutione damnorum iuramento comprobatorum takowe ausus, ale paenis o dworach szlacheckich w prawie opisanych były in posterum pohamowane. 128. Toż miasto ingruentibus occurendo periculis w roku przeszłym, tak za reskryptami J. kr. Mci, jako za asekuracyą J. W. IMci p. wojewody krakowskiego [2]) i innych IMciów pp. senatorów na lenunki albo sustentacyą wojsku na ten czas z ordynansu IMci p. hetmana zostającemu we Lwowie sumę dwudziestom poborom korespondującą wydało anticipative, dla tego przy teraźniejszej zapłacie wojsku za trzy ćwierci obmyślonej od płacenia piąci poborów wolne ma zostawać a inne pobory wydane przy dalszej zapłacie wojsku także miastu temu w skarbie rzptej mają być potrącone, o co się i samo miasto u skarbu ma starać, ponieważ ziemia za nic płacić nie powinna nec tenebitur. 129. A że szlachta nowa w temże mieście zostająca handle kupieckie wszelakie contra praerogativas nobilitatis prowadzi i szkodę znaczną tak rzptej nie płacąc myt jako i miastu, nie ponosząc onera civitatis, z kamienic swoich czyni, dlatego aby onera zatrzymane reipublicae et civitati oddali, a na potem żeby handlów kupieckich nie prowadziła sub privatione nobilitatis IMć p. posłowie procurabunt. 130. Żydzi także żeby szynków samym chrześcianom przyzwoitych nie prowadzili i pożywienia ubogim ludziom nie odrywali sub amissione liquorum. 131. Toż miasto iuxta constitutionem millesimi sexcentessimi vigesimi żeby rachunki przed IMcią p. starostą lwowskim czynili a forum in casu contraventionis w ziemstwie lwowskiem sine appellatione, albo w trybunale inter causas fisci żeby naznaczone było instabunt pp. posłowie. Strony kupców także cudzoziemskich i oryentalnych i tłumacza ich aby się według praw dawnych i zwyczajów zachowało. Pogorzelcy lwowscy, aby zacho-

[1]) Winnicki Antoni. [2]) Stanisław Potocki. a) S. posessyej.

wani przy konstytucyej od podatków uwalniającej byli, iniungimus pp. posłom. **132.** IMć p. wojewoda ruski, [1]) że się stawił na sejmik nasz et contestatus suum województwu naszemu affectum tudzież amorem in patriam et libertatem dość luculenter expressit, niegodzi się tylko pari tenże afekt IMci excipere humanitate, zlecamy przeto IMciom pp. posłom, aby upraszali J. kr. Mci, żeby beneficentia sua regia ampliari IMci fortunę raczył i do dalszych rzptej usług przychęcił. **133.** IMć kasztelan lwowski, [2]) jako dawno z nami tu in hac palestra pracuje et nullum intermittit tempus wyświadczenia swojej w ojczyźnie życzliwości i usługi, tudzież nieraz i chorągwiami aere suo zaciągnionemi et prisca senatus polonici tejże ojczyzny integritatem tutatus virtute, przeto lubo nie wątpimy, że u J. kr. Mci supremi meritorum censoris merita IMci zostawają w pamięci, jednak i my, jako za bratem i pro concivi nostro prosimy J. kr. Mci, aby ex beneficentia sua vacanti primo IMci opatrzył, czem et ad ulterius de republica bene merendum zachęci i w nas debitam ku sobie, gdy interpositiej naszej habebit rationem, gratitudinem. **134.** Takowąż instancyą wniosą i za IMcią p. pisarzem polnym koronnym, który jako od młodości swojej służyć począł rzptej in sago et in toga, tak dotychczas nie ustawa i coraz to większe ochoty swej do usługi rzptej exhibet incrementa. **135.** Więc, że tenże IMć p. pisarz spezę wielką łożył i substancyą swoją inwadiował dla okupu rodzica swego, aby tedy J. kr. Mć rationem zasług IMci mając starostwem jakiem opatrzył i dalej łaskawością swoją pańską fovere raczył, o co J. kr. Mci p. n. m. uniżenie prosimy. **136.** Grunt pewny przez OO. Dominikanów konwentu przemyskiego kupiony, aby lege publica był approbowany, salva tamen et praevia revisione zlecamy IMciom pp. posłom. Z tegoż gruntu respondere in omni foro będą powinni, jeśliby nie dosyć czynili oneribus reipublicae. Synków także aby tamże nie mieli i likworów żadnych propinacyej in praeiudicium prowentu rzptej i ażeby servitium militare nie ginęło, szlachcicowi in arrendam tenże grunt aby puścili, co się ma i o inszych rozumieć funduszach. **137.** Constat też to sejmikowi naszemu, iż WIMć p. Andrzej Samuel ze Zmigroda Stadnicki kasztelan lubaczowski przez śmiałego na iurament aktora niesłuszną i skwapliwą kondemnatę w trybunale koronnym teraźniejszym aggrawowany jest dlatego, że inkwizycyej z swojej strony pod teraźniejsze publiczne zamięszanie wywieść nie mógł, przetoż że to ad communem należy institiam, aby z obudwu stron deductis testimoniis w sądach wszelakich sprawy zachodzące terminari mogły, zlecamy IMciom pp. posłom seriam około tego curam, jakoby ta sprawa przez relaxacyą kondemnaty niewinnie otrzymanej w sądzie teraźniejszym deductis ab utrinque inquisitionibus sądzić się i redintegrowana być mogła na pierwszym zaraz terminie w trybunale sine beneficio aresti non obstante priori condemnatione skwapliwie i niesłusznie przez stronę litigującą obtenta. **138.** Fundacya OO. Franciszkanow jarosławskich, aby lege także approbowana była iniungimus IMciom pp. posłom, praevia jednak revisione, żeby te tylko place ab oneribus reipublicae wolne były, na których kościół i klasztor osiadł, alias insze place i domy przez tę fundacyę wzięte podpadać pod to nie mają et onera reipublicae płacić z nich powinni. **139.** Sejmiki relacyjne, aby po wydrukowanych konstytucyach ducta proportione czasu składane były i też konstytucye przez pp. posłów na sejmiki pomienione przywiezione. **140.** Więc kiedy sejmowa szczęśliwie da Bóg nastąpi konkluzya, zaraz konstytucye aby do grodu były oddane a stamtąd do druku, nie nosząc ich po targach i nie poprawując, jakośmy to po te czasy non sine magno malo et praeiudicio reipublicae widzieli, ostrzedz tedy tego mają pp. poposłowie, w czem ich obligamur. Na prolongacyę także żadną nie pozwolą i jeśliby w izbie poselskiej intra tempus sejmowania nic nie postanowili i jako prawo każe konstytucyi zgodnie nie namówili, tedy na górze wdawać się niwco nie będą, w czem ich także fide in patriam obstringimus. **141.** Iż nas doszło wiedzieć, że furmanów w służbie rzptej będących płaca nie dochodzi, quam exactissimam rationem aby o to uczynili pp. posłowie zlecamy, oraz ut ineant consilia cum republica, aby ci ludzie ubodzy i za straty swe i za zasługi konsolacyą z sejmu tego odnieśli

[1]) Stanisław Jabłonowski. [2]) Maksymilian Fredro.

i płaca im należyta, aby do starszego ich oddawana była, a ten im iuxta proportionem zasług i strat przy tem też pieniędzy żeby płacił. **142.** Miasto Przemyśl iż także dwadzieścia poborów jako i Lwów roku przeszłego wydali, aby w przeszłe podatki to im potrącone było cavebunt lege pp. posłowie. Konstytucye przy tem ratione libertatis od stanowisk i przechodów także chlebów temuż miastu nadane, aby reassumować et nova jeżeli potrzeba lege obostrzone było zlecany serio IMciom pp. posłom. **143.** Miasta Krosna extrema ruina wiadoma jest dobrze wszystkiej niemal rzptej, że dotąd one w retentach trzymają pp. żołnierze; przeto aby consilium inire chciała rzplta względem eliberacyej miasta tego jako pogranicznego ex manibus creditorum, prosić tedy pp. posłowie będą o uwolnienie żołnierza tak stanownego jako i przechodzącego i od chlebów wydawania na lat dziesięć. Tegoż miasta sprawę z IMcią p. Łączyńskim względem spustoszenia żeby sądzono, także i sprawę z sukcesorami p. Firleja kasztelana kamienieckiego o zabranie gruntów dekretem sejmowym przysądzonych i bydeł do tysiąca zawziętych na tymże sejmie także będącą żeby sądzono. Więc i widerkafy żeby mogły być zniesione przynajmniej z tych placów, które samo duchowieństwo porozbierało, bo ob metum tychże wyderkafów nikt się nie śmie budować et exinde puste muszą też place leżeć. Owo interest aby rzpta to miasto wykupiła jako cale zawiedzione. **144.** Miasto Wisnia lubo tak wielą konstytucyi od stanowisk i przechodów żołnierskich jest uwolniona, iż jednak nulla cura tego IMciom pp. żołnierzom, my zaś zjeżdżając się tu na consilia nasze dla spustoszenia ex ea ratione pomienionego miasteczka sub dio prawie stawamy et necessaria conquirere nie możemy, przeto upraszamy pp. posłów, aby jeszcze lege nova chcieli praecavere indemnitati tego miasta, żeby ani asygnacyi ani stanowisk na pomienione miasteczko nie wydawano. Żołnierz, zaś jeżeliby się ważył stanąć, aby p. instygator ziemie naszej zaraz go przypozwał do IMci p. hetmana. IMć zaś p. hetman we dwie niedzieli od położenia pozwu sprawiedliwość z takowego aby uczynił lubo też z tym, ktoby stanął, forum inter causas militares do trybunału żeby było. **145.** Iż przyjeżdżający różni IMcie pp. obywatele ziem naszych skarzą się na niedobre i niewczesne drogi we wsiach Pietenicach, w Rozwienicy, w Izdebkach, Kaszycach, Pietraszowce, przeto dla naprawy dróg i wcześniejszych przejazdów o mostowe possesorom tych wsi prosić rzpltej pp. posłowie będą. **146.** Jeśliby czego Boże uchowaj albo sejm nie stanął albo wyniknęło jakie nagłe na rzptą niebespieczeństwo, o sejm na koniach i na pospolite ruszenie IMć pp. posłowie J. kr. Mci będą prosić o uniwersały, to oboje, in quantum by denegaretur, znieść się tamże z innemi województwy mają et providere integritati patriae, abyśmy ją w całości posteris nostris zostawili. **147.** Wszystkie tedy te artykuły et sensus nostros fidei IMciów pp. posłów et integritati committimus, zawięzując amore fraterno et in patriam fide, aby jako się nam obligowali, tak we wszystkiem całości tejże ojczyzny i praw naszych przestrzegali i na nic coby było novum et nocivum tejże ojczyzny nie pozwalali et sub conscienciis tueri chcieli. **148.** Którą to instrukcyę naszą zgodnie namówioną IMci p. marszałkowi na ten czas naszemu podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wisni die vigesima octava Septembris millesimo sexcentessimo sexagesimo sexto. Jan Wojakowski chorąży przemyski marszałek sejmiku ziem ruskich wisninskiego m. p.

Castr. Prem. Rel. 401 p. 2804—2826, 2781—2800, 3297—3300, 3365—3366, 3329—3332 i 3267—3268. Ostatnia kartka prawie w zupełności zniszczona jednej zaś brakuje. Castr. San. Transport. 266 p. 511—562. W Castr. San. Rel. 178 p. 1612 tylko nagłówek: Oblata Instructionis i t. d. Pisarz bowiem nie chciał wciągnąć aktu a to jak zauważył: ob prolixitatem eius minnime ingrossandum censuit.

225.

Wisnia, 7. lutego 1667.

Laudum sejmiku wiszeńskiego i protestacya przeciwko niemu.

1. My rady dygnitarze i wszystko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej rycerstwo na sejmik do Wisnie generalny pro die 7 Februarii sejm koronny poprzedzający zgromadzeni [1]) czynimy wiadomo. 2. Ponieważ infelicitas ojczyznę naszą invasit, że cztery sejmy jeden po drugim widzi rozerwane a co raz to na większe praw i swobód swoich patrzy wzruszenie, widzi państw rzptej przez targnienie świeżo nieprzyjacielskie ostatnie zniszczenie, wojsk jednych zniesienie, (a co publica fama o tem głosi, aż pomnieć strach,) drugich in ipso fervore belli i następów nieprzyjacielskich propter exarmem reipublicae et necessitatem za ciągnieniem posiłków we Francyej pozwijanie, braci stanu szlacheckiego tudzież tak wiele ludzi pospolitego częścią pomordowanych częścią w pogańską zabranych niewolę, et non est qui porrigat ginącej ojczyźnie i swobodom jej rękę, przeto lubo J. kr. Mć p. n. m. sejm przyszły złożyć raczył ad propulsanda eadem pericula et curanda reipublicae vulnera, iż jednak w rozbieżanych tak nazbyt kolech i srożących się w ojcyźnie fakcyach non certum, aby tu J. kr. Mci sollicitudo mogła felicem sortiri effectum, a zatem zgodna sejmu pomienionego nastąpić konkluzya, dla tego deesse nie chcąc ojczyźnie ani onej deserere, jako synowie właśni reasummimus in toto laudum sejmiku blisko przeszłego sejmowego tak o pospolitem ruszeniu jako i o popisach w ziemiach naszych, sejmik zaś wszystkim ziemiom tu w Wisni post expirationem sejmu jako dwuniedzielnego pro die 4 Aprilis unanimi consensu składamy, na który stawić się et consulere patriae omni meliori modo bratersko sobie przyrzekamy. 3. Jeśliby zaś interea nagłe jakie emergeret na kraje tudzież dobra nasze periculum, uprosiliśmy i upraszamy JW. IMć p. Andrzeja Maxymiliana Fredra kasztelana lwowskiego, którego nam przezorność et candor in patriam probatus, aby IMć iuxta exigentiam cuiuscunque tam ab extra quam ab intra periculi et ad requisitionem któregokolwiek obywatela uniwersałem swoim obwieściwszy nas ruszył i co będzie należało pro conservatione patriae krajów i substancyej naszych to czynił, my zaś wsiadać na konie et parere uniwersałowi IMci obowiązujemy się sub eisdem jako i w laudum przeszłym nexibus. Toż consequenter wkładamy na IMciów pp. urzędników ziem naszych. 4. Że zaś dla skrócenia sejmiku nie przyszło nam około podatków i prowentów ziem naszych czynić ordynacyą, tedy to sobie do pomienionego sejmiku, to jest ad quartam Aprilis zachowujemy. W ziemi jednak lwowskiej iż czopowe expiruje jako dotąd było sub dispositione IMci p. Szymona Olewińskiego wojskiego lwowskiego, tak niniejszem laudum deklarujemy et iniungimus wszystkim miastom tejże ziemi lwowskiej, aby sine omni tergiversatione toż czopowe do tegoż IMci p. wojskiego wydawali. Item i w przemyskiej ziemi tegoż czopowego cursus ma być jako był dotąd. 5. A że pod te niebezpieczne czasy magna pars obywatelów do Przemyśla zwykła się zbiegać, przeto providendo securitati jako obywatelów tam zbiegających się, tak i miasta pomienionego, unanimi consensu na praesidium do tegoż miasta uchwaliliśmy pobór jeden cum abiuratis, który aby wszyscy ziemi przemyskiej obywatele i dobra nemine excepto wydali praesenti laudo decernimus. Czas wybrania tych poborów a die decima quinta Martii ad primam Aprilis ma currere. Poborcą i exaktorem deklarujemy IMć p. Stanisława Zerowskiego cześnika przemyskiego, którego i za komendanta do praesidium i miasta pomienionego dederamus, ten zaś swojej exakcyej rationem calculum tu na sejmiku oddać nam tenże IMć p. poborca będzie powinien. 6.Ziemia także sanocka ratione praesidii do Krosna negotium do przyszłego zachowuje sobie sejmiku. 7. Tę tedy uchwałę naszą zgodnie i jednostajnie strzymać i onę

[1]) Uniwersałem z Warszawy 31 grudnia 1666 r. datowanym zwoływał król sejmiki przedsejmowe. C. Sanoc. 179 p. 26.

cum omnibus punctis et clausulis exequi pod tymże braterskim obowiązkiem przyrzekamy sobie, ażeby przy tem one IMć p. marszałek na ten czas nasz do grodów ziem naszych wszystkich podał propter notitiam zlecamy. Działo się w Wisni na sejmiku generalnym die 7 Februarii 1667. Jan Wojakowski chorąży przemyski marszałek na ten czas sejmiku ziem ruskich. 8. Et hic in continenti coram eodem officio actisque praesentibus castrensibus capitanealibus premisl. comparens personaliter generosus Stanislaus Zerowski pincerna et vicepalatinus prem. manifestatus protestatusque est contra hoc idem laudum superius insertum atque de nullitate illius idque in eo, quod hoc idem laudum prospere ad acta est porrectum tum, quod in eodem laudo ultra scitum conventus visnensis proxime paeretiti multa sunt apposita et immutata, neque idem laudum in eodem conventu est latum per incolas palatinatus Russiae. Quapropter de nullitate eiusdem laudi idem generosus Zurowski suo et totius nobilitatis nomine iterum protestatur et manifestatur.

Castr. Prem. Rel. 402 p. 367—369.

226.

Wisnia, 7 lutego 1667.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya z sejmiku ziem ruskich wisninskiego na sejm pro die septima Martii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo dana IMciom pp. posłom zgodnie obranym to jest z ziemie lwowskiej IMci p. Piotrowi Ożdze podkomorzemu lwowskiemu, IMci p. Karolowi[a] Fredrowi staroście krosnieńskiemu, z ziemie przemyskiej IMci p. Marcinowi Trzebuchowskiemu podczaszemu brzeskiemu kujawskiemu, IMci p. Janowi Zielonce, z ziemi sanockiej IMci p. Tomaszowi Leszczyńskiemu i IMci p. Stanisławowi Balowi. 2. Który J. kr. Mć p. n. m. z rozerwanych kilku jeden po drugim sejmach, tenże i województwo nasze ponosi żal, zwłaszcza, że co raz to większe na rzptą tam ab intra quam ab extra wynikają pericula. Coby jednak ich rozrywało nie widzi tylko gliscens i coraz biorąca górę praw i swobód ruina, której metuens zwyczaj nie suspicax amor libertatis musi się mięszać i chcąc one zachować albo utrzymać publiczne w szwank, postpositum se albo contemptum widząc, przywodzi obrady. Temu jednak wszystkiemu, że J. kr. Mć subvenire chce sejm składając, o którym nam intymuje, jako sami dziękujemy J. kr. Mci, tak zlecamy IMciom pp. posłom, aby należyte od całej rzptej J. kr. Mć p. n. m. odniósł podziękowanie. Że zaś tych tam ab intra quam ab extra periculorum moles taka jest i już maturuit, iż ordinaria nie mogą jej zabieżeć remedia, województwo zaś nasze in limine tych niebezpieczeństw, zlecamy IMciom pp. posłom, quos fide, conscientia, amore fraterno et ad ulteriora w województwie naszem merita obligamus tudzież corporali iuramento, aby stawiwszy się na początku sejmu, po powitaniu zaraz króla IMci, hoc unicum proponant statibus rzpltej malorum presentium curandorum medium, to jest pospolite ruszenie. A jako J. kr. Mć wici już jedno za dwoje wydał, tak żeby trzecie zaraz na początku sejmu wydać rozkazał prosić cum omni submissione J. kr. Mci będą, w czem jeśliby difficultas była albo invida statui ojczyzny tej ingenia, lubo przeszkadzać temu obtendendo w czasy nasze jako zwykły, lubo opacznie tłumaczyć et in dubium vocare fidem nostram u J. kr. Mci, którym ingenita erga reges veneratio chciały, asekurować będą pp. posłowie króla IMci, że w tem nietylko conservationem plenam majestatu J. kr, Mci a przytem ojczyzny, co oboje pospołu chodzi, abyśmy ją uspokoili kiedykolwiek non intendimus, wczasy też domowe nie tak nam są miłe, abyśmy widząc ginącą et ruentem patriam mieli onę ignavia et desidia nostra ad extremum praecipitare. 3. To tedy jedyne traktować będą et promovebunt remedium, uchowaj Boże, et iisdem

---

a) P. Pawłowi

jako wyżej nexibus obligamus IMciów, żeby mieli insze jakie admitere media osobliwie auxiliorum od tych, którzy nas mieszają a jeszcze cum conditione albo protectionis oblatione, od czego, że abhorremur, tak IMciom limitatissimam dajemy potestatem, aby na takowe posiłki ullo modo et ratione et neque directe neque per indirectum nie pozwalali, ani żadnych nadziei nie czynili, prócz żeby kto ex ratione vicinitatis tudzież amore et pietate christiana ratować nas tak ludźmi jako i pieniądzmi sine omni conditione jednak chciał. A że nas dochodzi wiedzieć, iż po mienione posiłki ultra scitum et mentem reipublicae posłano do Francyi, z której przyczyny tot mala patimur, instabunt nie odstępując pp. posłowie, aby produkowana in publicum poselstwa tego instrukcya była, przytem quorum consilio pp. senatorów to się działo i stało urgebunt abrogationem in instanti et revocationem pomienionego poselstwa tudzież i posiłków. 4. Urgebunt posła francuskiego odjazdy tych wszystkich cudzoziemców, którzy dołki pod ojczyzną kopią et statui onej struunt insidias, urgebunt i elekcyej abrogationem sine omni restrictione vivente J. kr. Mci p. n. m. ani nadziei żadnej aby w tem nie czynili. A że książe de Conde ważył się malis artibus tendere albo petere libertatem electionis, jedynego tej ojczyzny klejnotu, aby in perpetuum niebył capax candidaturae lege publica cavebunt i ktoby go promowować albo wspominać albo też elekcyę forytować chciał, takowy pro hoste patriae censendus. 5. Urgebunt i o to stanów rzpltej a gorąco J. kr. Mci upraszać będą, aby civis meritissimus IMć p. Lubomirski iniuriatus z okazyej tej elekcyej et disgratiatus suis gradibus et officiis cale był restitutus i w łasce J. kr. Mci redintegratus. 6. Urgebunt potem i nisko J. kr. Mci upraszać będą o zamknienie mynnice, która tak wiele mali et damni causavit reipublicae, tudzież abrogationem pieniędzy tych złych, któremi ginie rzpta. 7. Instabunt także i upraszać J. kr. Mci będą, aby starostwo przemyskie wedle artykułów sejmiku przeszłego było uspokojone i zamek, jako jedyne obywatelom pod te czasy niebezpieczne asylum a extreme desolowany, był opatrzony i fortyfikowany a tenutorio dóbr do starostwa pomienionego należących, jako o tem dekret opiewa sądu J. kr. Mci. 8. Instabunt także i o to, aby cło i myta wszelkie tak wodne jako i w miastach in praeiudicium status equestris per privatos powymyślane były zniesione i exactores onych ad cuiusvis instantiam karani w grodach i trybunałach byli. 9. Czopowe także lwowskie, iż przez reskrypt jakiś ode dworu kazano adimere a) obywatelom ziemie lwowskiej, upomnią się tego pp. posłowie et praecavebunt, aby takowe nie działo się województwu naszemu vim absolutae potestatis sapiens praeiudicium. 10. IMć p. chorąży warszawski iż niesłusznie impetitur od IMci p. podskarbiego, providebunt indemnitati IMć pp. posłowie, także i IMci p. Świerskiego podczaszego czerniechowskiego, niesłuszną od skarbu vexam cierpiącego tudzież i na honorze b) uszczerbek evincent. 11. Haec principalia et magis rempublica prementia, aby zaraz IMcie pp. posłowie na początku sejmu traktowali i una cum statibus rzpltej upraszali króla IMci p. n. m., aby jako chrześciański pan i ojczyzny tej ojciec dotrzymał jej tego, na co świątobliwie przysięgał, to jest conservationem status jej, a ten w zachowaniu zupełnem praw i swobód, mianowicie de libera electione consistit, która jakie takie niech ma restrikcye, przecie vivente J. kr. Mci być salutaris ojczyźnie nie może i my przypaść na nią nie możemy ani też wmówi w nas kto, żebyśmy obrócić tam afekty nasze mieli, skąd takiej w ojczyźnie mięszaniny początki widzimy, raz i drugi i trzeci instare apud rempublicam i J. kr. Mci omni qua par est submissione będą prosić, a nawet J. kr. Mci i exemplo świątobliwych antecessorów swoich, którzy zabierali się też pod czas na różne i wielkie imprezy, przecież ich amore subditorum i na prośby ich ustępowali, pozwoli na prawo o tem wszystkiem wyraźne, także i stany rzpltej. 12. Co zbędzie czasu do niedziel dwóch tribuerint inszym rzptej sprawom, niezapominając i instrukcyej sejmika przeszłego i one reassumendo atque instando u rzptej. Że zaś zmieścić się podobno nie będą mogły też wszystkie negotia i exorbitacye, tedy gdy pospolite ruszenie J. kr. Mć złożyć będzie raczył, tamże wszystko to snadnie uspokoić się będzie mogło. Sin minus, że tak nieszczęśliwa będzie ojczyzna,

a) redimere. b) komorze S.

iż tego nie uprosi ani uleczy, co ją najbardziej boli, to jest względem elekcyej ani wici trzecich nie otrzyma in spatio tychże dwóch niedziel sejmu, o które to wici toties quoties prosić i instare mają powinni IMcie pp. posłowie nasi wszyscy sześć, przy wyściu pomienionych dwóch niedziel nie pozwalając na prolongacyę żadną solennissimam in publico uczynić protestationem i odjachać a tu do nas na sejmik prefigowany zjeżdzać w czem IMciów obstringimus fide et omnibus, które mogą być inter cives nexibus. Jeśliby którzy z IMciów haereret albo mutaret w tem dotrzymaniu nam, takowy ad delationem cuiuscumque bratersko od nas przyjęty nie będzie. Lecz my nie wątmy, że nam IMć pp. jako bracia obligowawszy się sumieniem dotrzymają. My też w dalszych do przysłuszenia rzptej okazyach non deerimus IMciom et amore fraterno sublevabimus, którą to instrukcyą naszą od nas wszystkich zgodnie namówioną i konkludowaną IMci p. marszałkowi na ten czas neszemu podpisać i do grodów ziem naszych wszystkich propter notitiam podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku generalnym die septima Februarii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. Jan Wojakowski chorąży przemyski marszałek sejmiku ziem ruskich wisninskiego m. p.

Castr. Prem. Rel. 402 p. 270—273; *Castr. San. Rel. 179 p. 212—216.*

227.

Wisnia, 6 czerwca 1667.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej na sejmik relationis de Wisni pro die sexta Iunii złożony zgromadzeni.[1]) Ponieważ województwu naszemu, ad publica consilia przystępując, przychodzi przeszłym sejmowym uchwałom dosyć czynić i podatki składać, które cum summo praeiudicio województwa naszego stanęły a konstytucyej drukowanej na sejmiku nie mamy i przez niej IMcie pp. posłowie powrócili, przeto jakośmy się o to na przeszłych protestowali sejmikach, tak teraz geminato hoc molo na tymże sejmiku selenniter protestamur, gdyż wiele konstytucyej contra manifestum na sejmiku przedsejmowym consensum i artykułom naszym stanęło. Z relacyej pp. posłów to zlecamy, że mimo wiadomości ich i communem consensum więcej ich jeszcze przybyło i in volumen constitutionum wypisane są, które jak prędko in lucem wydane będą, obligujem IMciów pp. posłów naszych authoritate praesentis consensus, fide et honore, aby unanimiter każdy w grodzie swym przeciwko takowym konstytucyom protestacye zanieśli, o których zaś ex relatione IMciów pp. posłów nam constat, przeciwko tym na teraźniejszym sejmiku jako libertatibus et immunitatibus nostris przeciwnym et statum reipublicae convellentes i privatos niepomału aggravantes solenniter protestamur i tę protestacyę ad acta grodów województwa naszego IMci p. marszałkowi laudo praesenti podać w tych niżej opisanych punktach zleciliśmy. 2. A naprzód z wielkim to województwu naszemu przychodzi ciężarem et cum inaequalitate z drugiemi województwy górnemi, u których nie tak gęste dymy na całych łanach osadzone chałupy exiguum numerum domów efficiunt et per consequens lekką kontrybucyą tego podymnego tamtym województwom wynoszą, nasze zaś województwo summopore per inaequalitatem aggravatur, że nie na łanach ale na ćwierciach osadzeni poddani in triplo aut quadruplo ten podatek opłacać będą. I to z wielkim ciężarem et cum praeiudicio legis i dawnemu zwyczajowi stanęło, że IMcie p. duchowni uchylając dobra swoje, które insimul zpoddanymi J. kr. Mci i rzptej onera militaria sustinebant, więcej nad sumę sto dwadzieścia tysięcy in vim hibernae pozwolić nie chcieli. A że zaś przeciwko jawnemu artykułowi sejmiku naszego przed-

[1]) Naznaczony był sejmik postanowieniem sejmu Vol. L. IV. 970.

sejmowego na tym sejmie alienatio bonorum regalium in haereditatem weszła jak to Puków i Dubrniów [a]) IMci p. Gabryela Silnickiego stolnika podolskiego, także Łopiennik w lenne prawo IMci p. Wojciechowi Prażmowskiemu chorążemu wołyńskiemu cessit, na które świeże alienacye jakośmy przed tem nie pozwalali, tak i na dawne jako to Tykocina i Krechowa i na pierwszych zjazdach naszych i teraźniejszym sejmiku de nullitate tych alienacyej dóbr rzptej potestowaliśmy się, tak i teraz protestamur. Więc i to cum summo praeiudicio status equestris, że przy aprobacyej traktatu Łagiewnickiego jedne punkta superflua i nienależące włożone, jako to, że szkody in visceribus regni za regimentu sławnej pamięci IMci p. Czarneckiego wojewody kijowskiego przez wojska J. kr. Mci poczynione traktatu Łagiewnickiego amnestya okrywa, tak drugie lubo włożone, do skutku nie przywiedzione, jako to, że dobra dziedziczne IMciów pp. Lubomirskich odebrane przez traktat Łagiewnicki miały być przywrócone, a dotychczas nie są oddane, nadto pewne klejnoty koronne z skarbu koronnego wzięte, które dwa miliony zł. p. waloru wynoszą, przez IMć p. podskarbiego koronnego konniwencyą z skarbu koronnego przeciwko wyraźnemu prawu wydane są, przeto protestamur, że ich u IMci p. podskarbiego koronnego upominać się będziem. 3. A że i suma pretendowanego długu króla IMci dwóch milionów na przeszłym sejmie ultra consensum artykułów naszych likwidowana jest, tedy praecavendo sobie, aby in onere płacenia onego rzpta nie zostawała, solenniter również z IMciami pp. posłami przeciwko temu protestamur. Dochodzi i to nas wiedzieć, że de mutatione cadentiarum sądów ziemskich konstytucya na przeszłym sejmie stanąć miała, o której niektórzy nam IMć pp. posłowie relacyę uczynili, tedy jeśliby praeiudiciosa dawnym zwyczajom i kontraktom napisana była, salvam sobie viam faciendae protestationis przeciwko niej zachowujemy. Ponieważ też IMć pp. posłowie iudicium supra antesignanos przeszłej konfederacyej, jako to na Świderskim, Jordanie, Oszczepalskim, Bartnickim niesprawili, których amnistya z przeszłego sejmu okrywa, a na nie nie pozwalaliśmy, przeto iż eam censuram na przyszłych da Bóg sejmach promovebimus protestamur, gdyż ich widzimy w ojczyźnie naszej alios Catilinas. Praemissa tedy iterum sollenni przeciwko wyżej opisanym punktom potestatione, nie deesse ojczyźnie, i owszem zwykłe ich do ratunku praestando suffragia, takiż sposób wypłacania na zapłatę wojsku od IMci pp. posłów na blisko przeszłym sejmie pozwolonych podatków uchwaliliśmy sposoby. 4. A naprzód ziemia lwowska stosując się ad mentem tychże konstytucyi na zapłatę wojska, mając pozwolony sobie modum contribuendi na teraźniejszym sejmiku relationis z dóbr tak J. kr. Mci duchownych, jako i dziedzicznych także i miast, miasteczek nemine excepto ordynuje dwadzieścia podymnego, wedle regestrów anni millesimi sexcentesimi sexagesimi primi, na zapłatę wojsku koronnemu tak dawnego długu jak i na nowe dwie ćwierci, adhaerendo prawu na przeszłym sejmie uchwalonemu. A żeby toż podymne na tym sejmiku pozwolone adaequari mogło pozwolonemu podymnemu na blisko przeszłym sejmie walnym koronnym, tedy ad tale supplementum tego podatku przyczynia sumy pewne z czopowego, t. j. u IMci p. Kruszyńskiego arendarza tegoż czopowego zł. p. czternaście tysięcy czterysta czterdzieście i jeden, która się z rachunków pokazuje i przy IMci zostaje. Także u IMci p. p. Szymona Olewińskiego wojskiego i administratora czopowego lwowskiego itidem sumę gotową pięćdziesiąt tysięcy zł. p., inkludując w to sumy za asygnacyami skarbowemi wojsku wydane a w teraźniejszych przyszłych podatkach do przyjęcia asekurowane a mianowicie: sumę dziesięć tysięcy u IMci p. Andrzeja Potockiego chorążego koronnego za skarbową asygnacyą na teraźniejsze podatki chorągwi IMci wyliczoną, którą także do suplementu podatków pomienionych przyłączamy, tudzież retenta wszyskie tegoż czopowego, które IMć p. wojski regestrami demonstrabit, one windykować powinien; także summam currentem tegoż czopowego ad primam Octobris anni praesentis, która przez IMci będzie wybierana, quae et quanta pokaże się na tenże suplement podymnego ordynujemy, które sumy pomienieni IMci pp. exactores czopowego na zapłatę wojsku, nie dając tego do skarbu wnieść będą powinni. In casu

a) S. Dobrniów.

zaś non satisfactionis neque persolutionis tych sum z czopowego pochodzących, na trybunale ziemskim lwowskim fisci ad instantiam p. instygatora ziemi lwowskiej IMciowie pp. exactores czopowego respondere mają, którą p. instygator zniósszy się z exaktorami podymnego sine omni dilatione tamże na trybunale lwowskim vindicare powinien. 5. O pobory na przyszłą komisyę ordynowane dotychczas difficultates iż nie są uprzątnione, a ziemia lwowska sufficientem obmyśliła contributionem oprócz pięciu poborów zadniestrzkich ziemi żydaczawskiej, które per lauda sejmików przeszłych nie są uchwalone, gdyż z czopowego przeszłego mieli być zasłonione, tedy eliberando IMci p. Józefa Świrskiego podczaszego czerniechowskiego i poborcę naszego przeszłego sumę także z czopowego, to jest cztery tysięcy sześć set pięćdziesiąt zł. pieniędzy trzynaście według rachunku skarbowego na ten defekt ordynujemy, tudzież sumę dziesięć tysięcy u IMci p. Ludwika Aleksandra Niezabitowskiego kasztelana sandeckiego starosty lubelskiego, którą skarb już był przyjął i w rachunkach autentycznych przekazał, successu zaś temporis tę sumę dziesięć tysięcy asygnacyą na chorągiew usarską króla Mci wyrzucił, na tenże defekt naznaczamy. A lubo na sejmiku przedtem tenże IMć pan sandecki otrzymał kwit od ziemie lwowskiej, jednak, że conditio w tym kwicie jest annexa, aby na blisko przyszłym sejmiku realitatem czopowego przez IMć p. cześnika lwowskiego arendowanego weryfikował, a in casu non productionis et probationis eorundem retentorum zapłacił, co iż IMć non praestitit i owszem deducitur sejmikowi teraźniejszemu, że integram summam dwudziestu tysięcy zł. p. z czopowego od IMci p. Maichra Stamirowskiego[1]) cześnika lwowskiego jako szafarza odebrał a IMć p. cześnik kwit w sądach skarbowych lwowskich produkował i decretum libertatis otrzymał, tedy pomieniony IMć p. sandecki ponieważ ją realiter odebrał powinien u tegoż skarbu efficere, aby summa ta dziesiątek tysięcy albo na zapłatę wojsku od skarbu przyjęta była, albo parata pecunia one zapłacił,[a]) o co p. instygator nasz z IMcią na trybunale lwowskim blisko przyszłym jako ziemi naszej szafarzem agere ma. Także z IMcią p. Krzysztofem Mokrzeckim pisarzem na ten czas grodzkim lwowskim a przeszłym instygatorem naszym, aby reddat functionis suae rationem mianowicie, iż użyty od sądu fiskalnego lwowskiego podjął się funkcyej na trybunał przeszły radomski i za to wziął sufficientem recompensam i od przeszłych exaktorów naszych powziął asygnac e i kwity skarbowe (jako to probatur assekuracyą onego), które do tych czas przy IMci zostają a za tem idzie, iż sejmik nie może mieć sufficientem informationem, tedy o to wszystko na sądach przyszłych trybunału lwowskiego ad instantiam tegoż p. instygatora naszego ad praesens obranego i insi wszyscy instygatorowie sprawić się i reddere rationem mają. 6. A że czopowe ziemi lwowskiej a prima Octobris anni praesentis de novo zaczynać się będzie, tedy in quantum by jaki był w podatkach mianowanych defekt, IMć p. exaktor tego czopowego przyszłego ma supplere tak jednak, aby ziemia lwowska więcej nad powinność nie była pociągana. A do tego iż sumy pewne, przez IMciów niektórych od ziemi lwowskiej są odebrane cum assecuratione eorundem, iż miały być pro persoluto w skarbie na przeszłej komisyej przyjęte, o które vigore sejmików przeszłych IMć p. pisarz grodzki jako instygator przeszły powinien był agere z IMciami, które IMci są na regestrze podane i też rekognicye znajdują się w skarbie et in privatum cesserunt commodum, tedy o te sumy IMć p. instygator przeszły na przyszłym trybunale lwoskim satisfaciendo functioni suae i ci wszyscy także, którzy dotychczas rachunków nieuczynili i kwitów nie mają sprawić się powinni i sumę windykowaną oddać do IMciów pp. exaktorów podymnego ziemi lwowskiej in supplementum defektów zwyż mianowanych, o co IMć p. instygator lwowski teraźniejszy na tychże sądach trybunału lwowskiego sine omni dilatione et mora z przeszłym IMcią p. instygatorem experiri powinien, evincendo przytem IMć p. Józefa Świrskiego podczaszego czerniechowskiego poborcę ziemi lwowskiej. Lubośmy ad praesens supplementum defectas uchwalili, jednak in quantum by z dekretu sejmu przeszłego publikacya miała stanąć na IMcię, obligamus IMciów pp. komisarzów naszych, aby in

[1]) P. Stanimirskiego. [a]) P. zaplacili.

eo passu author tatem suam chcieli interponere, aby wolny IMć zostawał. Wielka przytem i w tem jest trudność, iż przeszli podatków naszych mianowicie czopowego exactores, wybierając czopowe i szelągi stare między inną monetą ponieważ na on czas currebant odbierali, i one jeszcze tak z ordynacyej rzptej i żadnem prawem nie są skasowane, których z sejmikowej deklaracyej nie przyszła okazya do wypłacenia ordynować, przeto aby IMć w tem żadnej szkody nie ponosili instabunt rationes IMć p. komisarze nasi na trybunał przyszły lwowski ordynowani. IMci p. Karczowskiemu podczaszemu sanockiemu lubośmy dawno z czopowego z ziemi lwowskiej u IMci p. Kruszyńskiego zostającego sumą czternastu set zł. za asygnacyą skarbową do wypłacenia przekazali o co i kondemnata od IMci p. podczaszego sanockiego i dekret executionis jest na IMci p. exaktorze otrzymana a IMć dotychczas nie zapłacił, tedy adhaerendo skarbowej asygnacyej, aby sumę pomienioną sine omni mora oddał i wyliczył realiter iniungimus. In defectu zaś non statisfactionis wolna prosecutio sprawy na trybunale blisko przyszłym lwowskim zostaje i exekucya prawa według dekretu trybunalskiego. 7. A iż podymne jako jest wyżej uchwalone i z sejmu ordynowane, które przez IMciów pp. poborców ma być iuxta regestrum anni millesimi sexcentesimi sexagesimi primi wybierane, ratione karczm i młynów zachodzi kontrowerzya, tedy one uspakajając pp. exaktorom naszym podymnego deklarujemy, że z karczm nie więcej brać powinni jako z innych domów a z młynów także tych tylko, gdzie młynarze mieszkają. 8. Lubo prawem dawnem jest cautum, aby sąd ziemski actibus iudiciariis ultimae instantiae assideret i dekreta takowe konnotował, jednak iż przez konstytucyę przed komisyą blisko przeszłą lwowską gród jest naznaczony, o co protestacye niektórych IMciów pp. posłów zaszły, tedy przychylając się do tych protestacyi i samej komisyej lwowskiej blisko przeszłej, konserwacyej sądowi ziemskiemu praerogatywy a) consulendo, zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby in eo passu pisał do IMciów p. deputatów trybunału lwowskiego przyszłego gorąco IMciów pp. komisarzów prosząc, aby sąd pomieniony ziemski lwowski przy tej zostawał funkcyej nie biorąc exemplum, że w Radomiu gród pisze, gdyż tam ziemstwa niemasz, w czem IMciów pp. komisarzów naszych prosimy i obligujemy, aby eo in passu authoritatem suam IMcie do całego trybunału interponowali. Dekreta jednak konnotowane do grodu nie do ziemstwa mają być oddane propter faciliorem aditum. 9. Miasto Lwów iż wydało sumy pewne za asekuracyą J. kr. Mci i IMci p. podskarbiego koronnego, deducendo, że in publicum cesserunt commodum, tedy zlecamy to IMci p. marszałkowi koła naszego, aby napisał list do IMciów pp. komisarzów trybunału lwowskiego, upraszając IMciów, aby im to w przyszłych podatkach przyjęto było. 10. IMci p. Józefowi Świrskiemu podczaszemu czerniechowskiemu i poborcy przeszłemu lwowskiemu za koszty, które w różnych subselliach ratione podatków ziemi lwowskiej spendował, zl pięćset naznaczamy. Także OO. IMciom Bernardynom konwentu lwowskiego in vim elemosinae zł. trzysta, które sumy, aby IMć p. lwowski z czopowego exakcyej swej IMciom pomienionym wyliczył i oddał deklarujemy, co in rationibus IMci przyjęto będzie, na co asygnacyą IMci p. marszałkowi koła naszego wydać zleciliśmy. 11. Takowy tedy wydania podatków rzptej na zapłatę wojsku z blisko przeszłego sejmu uchwalonych namówiwszy modum contribuendi, ordynowawszy IMć pp. exaktorów ziemi lwowskiej i żydaczowskiej do wybierania tego podymnego IMci p. Aleksandra Dragomira komornika ziemskiego lwowskiego do podymnego trzynastu a IMci p. Mikołaja Mnihowskiego komornika granicznego bełzkiego do podymnego siedmi obraliśmy, którzy IMcie praevio iuramento salvo salario po groszu od złotego a nie więcej według prawa te pomienione podatki in simul we Lwowie wybierać a do Żydaczowa subkolektorów swoich do wybierania tej exakcyej zesłać, wybrane zaś propter maiorem securitatem do Lwowa komportować powinni będą. Która exakcya poczynać się ma a prima Iulii ad ultimam eiusdem i one według konstytucyej za asygnacyami IMciów pp. komisarzów trybunału lwowskiego na zapłatę wojsku oddawać. 12. A że wyżej reasumowane retenta mają być w trybunale lwowskim ziem-

a) S. prerogatiey.

skim fisci sądzone i wszyscy pomienieni interessati sprawować się powinni, też iudicia trybunału ziemskiego według przeszłych dawnych i teraźniejszych konstytucyej reassumendo termin zaczęcia tych sądów diem quartam Julii we Lwowie naznaczamy i IMciów pp. deputatów przy sądzie ziemskim i urzędzie grodzkim lwowskim IMć p. Piotra z Ossy Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMć p. Olbrachta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, IMć p. Jana Stawskiego lwowskiego i IMć p. Macieja Gołeckiego płockiego podczaszych, którym IMciom salaria na tymże sądzie fisci naznaczone być mają obraliśmy. Za komisarza zaś do popisu wojskowego i płacenia wojsku od ziem naszych pomienionego IMci p. komisarza lwowskiego z naznaczeniem salarium tysiąca zł. z czopowego uprosiliśmy. 13. Do poparcia zaś spraw ziemi naszej lwowskiej instygatora IMci p. Mikołaja Mnihowskiego komornika granicznego lwowskiego obraliśmy i onemu salarium zł. sześć set et expensa prawne w sądzie skarbowym ziemskim obmyślone być mają naznaczamy. 14. Ziemia zaś przemyska wypłacając sumę korespondującą dwudziestom i czterem podymnego, na zapłacenie dawnego długu, która efficit zł. dwakroć sto tysięcy ośmdziesiąt tysięcy i dwa, uchwala podymnych dwadzieścia, nadto danych już wojsku dziesięć tysięcy zł. za listem IMci p. Andzrzeja Potockiego chorążogo koronnego w gwałtownej rzptej potrzebie na wypłacenie tej sumy rachuje, applikuje przy tem z czopowego ziemi przemyskiej sumę dwadzieścia tysięcy i jeden z arendy czopowego a die sexta Iunii currentis, które IMć p. Piotr Gorayski podczaszy ziemie chełmskiej według konstytucyej blisko przeszłego sejmu i trybunału lwowskiego koronnego ma wypłacić na dawny dług wojsku. Także ordynuje dziesięć poborów od rzemieślników wszelakich w miastach i miasteczkach ziemi przemyskiej będących salvis abiuratis, aby z tych kontrybucyej w jedno włożonych wystarczyła suma przez IMciów pp. posłów naszych na zapłatę wojsku danego długu pozwolona i ze dwudziestu czterech podymnego proveniens. Więc, że na nowy zaciąg a prima Augusti futuri na ćwierć roku po troje podymne pozwolone, tedy to troje podymne ze dwudziestą wyżej mianowanych taż ziemia przemyska wydać submituje się, co osobno IMcie pp. exaktorowie będą mieć. Które wszystkie podatki mają być wydane a prima Iulii proxime venturi ad ultimam eiusdem, według niżej opisanej rewizyej. A że na drugą ćwierć wojsku, która się zaczyna a prima Novembris znowu troje podymne jest pozwolone, tedy i te mają być wydane a vigesima Septembris ad vigesimam Octobris, to jednak specialiter warując, aby IMć pp. poborcy na sądach skarbowych ziemi przemyskiej, które się odprawować będą, powinni rachunek dostateczny uczynić i sumy wybrane według deklaracyej tegoż sądu oddawać na wypłacenie tylko długu wojskowego. Jeśliby[b]) też więcej znajdowało się sumy wybranej, tedy to do dyspozycyej sejmikowej należeć będzie. A IMcie pp. poborcy wybrane sumy sposobem wyżej ordynowanym, które efficere mają na jedno podymne jedenaście tysięcy siedm set pięćdziesiąt zł. jako jest in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo weryfikowana i onę za asygnacyami lub dekretami sądu lwowskiego komisarskiego koronnego wydawszy więcej w żadne rachunki w skarbie koronnym wdawać się nie będą, ale w sądach tylko skarbowych przemyskich rachować się sub paenis fisci obligantur. Exakcye zaś tego podymnego na zapłatę wojsku tak dawnego zaciągu jako i na pierwszą ćwierć wojsku nowego zaciągu, którego się rachuje dwadzieścia, także poborów dziesięć od rzemieślników a die prima Iulii ad ultimam eiusdem poczynać się mają, jako się wyżej wymieniło. 15. Do której egzakcyej panów exaktorów między Sanem a Dniestrem z ekonomią samborską z rezydencyą i wybieraniem w Przemyślu IMci p. Michała Strusa podczaszego wieluńskiego, IMci p. Stanisława Pakosza z tamtej strony Sanu, do którego należeć mają i te włoście jako je ziemstwo przeworskie sądzi, inkludując w to Tarnogród z z rezydencyą w Przemyślu obraliśmy. Do IMci zaś pana Alexandra Szeptyckiego za Dniestrem tej wszystkiej części ziemie przemyskiej jako ją Dniestr oddzielił exakcya należeć ma z rezydencyą w Samborze mieście. Do dziesiątka zaś poborów salvis abiuratis od rzemieślników w miastach i miasteczkach w tymże czasie a die prima Julii ad

---

S. Że jeżeliby.

ultimam eiusdem także i do trojgu podymnego, którego się a prima Septembris ad ultimam eiusdem exakcya poczyna IMci p. Wszebora Jaszowskiego deputowaliśmy. Którzy IMcie pp. exaktorowie praevio iuramento w grodzie zasiadszy in tempore praescripto, salvo salario po groszu od złotego a nie więcej, wybierać mają a zaraz po expirowanym czasie delaty swoje do grodu iuxta exigentiam prawa pospolitego podawać powinni będą. W którem wybieraniu podatku tego podymnego praecavemus sobie, iż jeżeliby który z IMciów pp. obywatelów ziemi przemyskiej po abjuratach anni millesimi sexcentesimi sexagesimi primi na dobra swoje, które po roku tym per iniuriam temporum napustoszały potrzebował rewizyej, tedy za wniesioną na przyszłe sądy skarbowe ziemi przemyskiej instancyą powinien będzie sąd tenże zesłać iuratam personam i dobra takowe fideliter rewidowawszy i domos aptos do wydania takowego podatku konnotowawszy dać atestacyą ma, według której attestacyej IMcie pp. exactores podymne odebrać i kwitować każdego takiego powinni będą, szlachtę jednak i czeladź dworską na wsi mieszkającą od podatku podymnego excypując. In quantum by zaś znalazł się taki, któryby jawną ochronę dobrom swoim czyniąc sprawiedliwego wydania podatku tego podymnego zataił, tedy sąd tenże skarbowy ziemie przemyskiej wziąwszy regestra podymnego anni millesimi sexcentesimi sexagesimi secundi one examinować ma, i na kogoby suspicio oriretur, powinien będzie authoritate sua zesłać personam iuratam na rewizyą takowych dóbr, z których według rewizyej tej oddać podymne będzie adstrictus i sprawić się na tychże sądach, in quantum by takowej nie dopuszczał rewizyej powinien będzie, kombinując zaś poddanych swoich possessores a mianowicie arendatorii albo obligatorii wolną mają opcyę obrać sobie sposób wydania tego podatku podymnego lub rogowym lub jakimkolwiek inszym sposobem, byleby suma wystarczyła z dóbr jego sumie dwudziestu i trojga podymnemu korespondującą. 16. A żeby teraźniejszych podatków rationes w jak najlepszy porządek wprawić się mogły i calculus sufficiens ziemi naszej podatków patere mógł, sądy skarbowe ziemi naszej przemyskiej, stosując się do konstytucyi świeżej reasumujemy, na których sądach IMć pp. exaktorowie teraźniejsi, jako się wyżej namieniło rachować się powinni będą. Także z podatku czopowego miasta i miasteczka, które per administrationem dwuletnią urzędy miejskie trzymali na rachunki przed sąd tenże pod winami w prawie opisanemi stawić się mają, o czem obwieścić ich uniwersałem IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Które to sądy skarbowe ziemi naszej przemyskiej dnia 4 lipca zacząć się mają. Do których sądów IMciów pp. deputatów przy sądzie ziemskim a urzędzie grodzkim przemyskim JW. IMci p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego, WIMć p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starosty przemyskiego, IMć p. Bazylego Ustrzyckiego stolnika przemyskiego, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego kujawskiego, IMć p. Stanisława Zurowskiego cześnika, IMć p. Jerzego Grochowskiego łowczego przemyskiego obraliśmy i salarium IMciom po dwóchset zł. a IMciom pp. IMci panu lwowskiemu, IMci p. staroście, także IMci p. sędziemu przemyskim po zł. trzysta za asygnacyami IMci p. marszałka koła naszego do IMci p. podczaszego chełmskiego wydanemi naznaczyliśmy. Do których sądów instygatora na tychże sądach obrać IMcie pp. deputaci powinni będą i onemu salarium i na expensa prawne koszt prowidować mają, który na tych sądach ziemskich fisci attendere rachunków wszystkich powinien i uchylających się od nich et renitentes mediante iusticia attrahere ma, tak też nomine wszystkiej ziemi przemyskiej krzywdy od wojska privatis w dobrach ich poczynione na blisko przyszłym trybunale lwowskim koronnym vindicare powinien będzie. W czem wszystkich IMciów obywatelów ziemi naszej przez uniwersały swe IMć p. marszałek koła naszego, aby krzywdy poddanym swym w grodach poprzysięgać kazali obwieścić ma. 17. Ponieważ in supplementum podymnego alleviando z tak wielkiego podatku ubogich poddanych ordynowane jest czopowe ziemi naszej przemyskiej, które IMci p. Piotrowi z Goraja Gorajskiemu podczaszemu chełmskiemu na dwie lecie za sumę trzydzieście tysięcy a die sexta Iunii anni praesentis ad diem itidem sextam Iunii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi noni proxime venturi arendowaliśmy, jako i teraźniejszem laudum salva defalcata, którą IMć p. arendarz czopowego

jeżeliby dato casu aliquo potrzebował powinien będzie one medio corporali iuramento na sejmiku irremisibiliter przysiądz arendujem, z której sumy trzydziestu tysięcy dwadzieścia tysięcy i jeden obligowany jest IMć p. podczaszy, jako się wyżej namieniło, na zapłatę wojsku wnieść, tedy restantem summam dziewięć tysięcy zł. do dalszej dyspozycyej sejmiku naszego zostawujemy. A z przeszłej arendy dwuletniej, którą IMć p. podczaszy chełmski trzymał, ponieważ sumy należące in rem ziemi naszej wydał, kwitujemy i kwit IMci p. marszałkowi koła naszego in personam IMci wydać zleciliśmy. 18. Ziemia sanocka zaś iterum facta protestatione, że podatki IMcie pp. posłowie obciążliwe pozwolili i onemi ziemię onerowali, zachowawszy sobie o takowe grawamen apud rempublicam na przyszłym sejmie upomnienie się, teraz parcendo necessitati trzydzieście podymnych na sejmie pozwolonych przyjmuje, która nie mając inszych do wypłacenia sposobów samemi tylko podymnemi wydawać musi. Naprzód tedy dwadzieścia cztery podymnego ma ta ziemia wydać na zapłatę wojsku dawnego długu a troje podymne przy tychże na nowy zaciąg, które wydanie podymnego dwadzieścia i siedmiu ma się poczynać a die prima Iulii ad ultimam eiusdem. Do której exakcyej dwóch IMciów pp. poborców obraliśmy, to jest do podymnego czternastu IMci p. Piotra Polańskiego cześnika sanockiego, a do trzynastu IMć p. Stanisława Cieplińskiego, do ostatnich zaś trojga podymnego na nowy zaciąg drugiej ćwierci, którego się exakcya poczynać ma a die prima Septembris ad ultimam eiusdem IMci p. Konstantego Konarskiego. Którzy IMć pp. exactores praevio corporali super exactionem iuramento, salvo salario po groszu od złotego a nie więcej, w Sanoku wybierać mają. A że non constat, jak wielka simpla podymnego była in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo w ziemi sanockiej, tedy dla weryfikacyi i likwidacyej tej sympli na sądach skarbowych trybunału sanockiego uczynić rachunek IMć p. Konarski exaktor tego przeszłego podymnego toż i teraźniejsi pp. exaktorowie podymnego uczynić będą powinni, według simple na tych sądach postanowionej i likwidowanej teraźniejsze podymne ma być wydane. A że siła nastąpiło desolacyej tak przez gęste chorągwie w ziemi sanockiej zimujące jako i przez swawolnictwo węgierskie, tedy ktokolwiekby u tego sądu skarbowego potrzebował na desolacyą rewizyej, ma mu sąd przydać lub e medio sui lub ex officialibus iuratis ziemi sanockiej, to jest z komorników ziemskich, granicznego lub wicesgerentów personam iuratam, dla przejrzenia się w dobrach i obaczenia osiadłych dymów ad contribuendum aptorum. A według tej rewizyej i atestacyej ma poborca przyjąć podatek podymnego, byle się ta rewizya przed skończeniem sądów skarbowych odprawiła i w sądzie produkowana i uznana była. A jako to podymne dwadzieścia i siedm tak i drugie raty trojga podymnego eodem modo płacone być mają. 19. Aby tedy wszystkie rekwizyta wybrania tego podatku weryfikować się mogły, reasumuje taż ziemia sanocka sądy ziemskie skarbowe, które się mają zacząć w Sanoku die vigesima septima Iunii anni praesentis, na których jako się wyżej namieniło IMć p. Konarski weryfikując symplę podymnego ziemi tejże, rachować się ma, także werifikować wszystkie regestra akcyzy arendownej, czopowego, także i administracyej onego dawnych poborów retent, które gdy się pokażą i przez dekret sądów tychże elucidowane będą, pro parata pecunia do teraźniejszych podatków podymnego aplikowane być mają, a ile tych wszystkich sum przez dekreta sądu skarbowego zebranych patere może i cokolwiek podymnych takowemi sumami zasłoniłoby się, tyle z pozwolonych podatków ma diminui podymnego, co sąd skarbowy sanocki ma przez uniwersał deklarować i dlatego przerzeczeni pp. exaktorowie tak dawni jako i teraźniejszy podymnego insi w tych sądach skarbowych rachować się powinni będą i jaka simpla deklarowana będzie, taką do skarbu rzptej nie wdając się z nimi w rachunki wniosą, albo według ordynacyej trybunału lubelskiego koronnego wniosą. Tenże sąd ad instantiam instigatoris ex delatione teraźniejszego arendarza czopowego IMci p. Wojciecha Kobylnickiego animadvertere ma, żeby się exakcyej czopowego impedimenta nie działy i ze dworów szlacheckich w miastach będących, gdzie się szynki odprawują, czopowe płacone było. A sukcesorowie zaś nieboszczyka IMci p. Bonifacego Żurowskiego sumy na Łotozwi ziemi naszej sanockiej należącej na sejmik województwa naszego wnosić mają. Do których sądów

skarbowych taż ziemia sanocka IMciów pp. deputatów obiera sobie do sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego IMć p. Jacka Humnickiego podstolego sanockiego, IMć p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, IMć p. Alexandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego, IMć p. Karola Fredra starostę kośnińskiego, IMć p. Tomasza Leszczyńskiego, IMć p. Stanisława Bala, do tych zaś sądów fisci instygatora naznacza IMć p. Franciszka Szyjeckiego, którym IMciom salarium na tych przyszłych sądach obmyślone być ma. A we wszystkich tych ziemiach województwa naszego sądy te skarbowe ziemskie według prawa w przeszłych konstytucyach opisanego et usitatam na przeszłych sądach praxim, absentia aliquorum non obstante, praeviis non iuratorum na te sądy iuramentis odprawować się mają. Więc też, że sumę zł. p. trzy tysiące ziemia taż sanocka na przeszłym sejmiku przedsejmowym za instancyą IMć p. Andrzeja Potockiego chorążego koronnego wojsku na Ukrainie pod komendą IMci będącemu z czopowego, które na przeszłym sejmiku przedsejmowym na lat dwie IMci p. Kobylnickiemu arendowała, wydała, która to suma w tych podatkach potrącona ma być, tedy IMcie pp. exaktorowie nasi z exakcyej podymnego one wybrać i na ten sąd fisci ziemie sanockiej importare i wszystkie asekuracye od IMć p. arendarza czopowego na dowód wydanej sumy in rem reipublicae odebrać mają. Którą sumę komportowaną według teraźniejszego sejmiku dispozicyej obracać się ma, to jest na praesidium ziemie sanockiej, które się niżej opisze zł. p. półtora tysiąca, za praesidium przeszłe IMci p. Karolowi Fredrowi staroście krośnińskiemu, które proprio sumptu trzymał, zł. czterysta, IMci p. Alexandrowi Leszczyńskiemu zł. czterysta, IMć p. Aleksandrowi Jastkowskiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu za drogę ukrainną do J. kr. Mci przed laty trzema winne zł. dwieście, IMci p. Konstantemu Konarskiemu za asygnacyą przeszłego sejmiku zł. dwieście. A iż też Wny IMć p. Franciszek Wandalin Mniszek starosta sanocki na przeszłym sejmiku przedsejmowym uproszony był, aby in praesidium tejże ziemi sanockiej pewną liczbę ludzi trzymał, za co IMci na przeszłym sejmiku zł. czterysta pozwolono, tedy na przyszłym sejmiku satysfakcyą IMci, gdy patebit kwota tych ludzi, obmyśleć submittuje się taż ziemia sanocka. **20.** Ponieważ swawoleństwa od Węgier i od Beskidu codzień większą górę biorą, że obywatele ziemie sanockiej bezpieczni być nie mogą, tedy propter tuendam securitatem domesticam uchwala pro praesidio sobie piechoty trzydzieście na cztery miesiące, a medio Augusti ad medium Decembrem, której piechocie na miesiąc po zł. dziesiąciu a pp. rotmistrzom po zł. dwieście przez ten wszystek czas naznacza. Te pieniądze od IMci p. Piotra Solańskiego cześnika sanockiego i IMci p. Stanisława Cieplińskiego exaktorów podymnego ziemi sanockiej z pieniędzy czopowego do skarbu danych a od nich przez podymne odiskanych wydane być mają. Którzy IMć pp. exaktorowie, to jest IMć p. Polański i Cieplński i insze wyżej mianowane sumy za asygnacyami IMci p. marszałka teraźniejszego koła naszego wypłacić i oddać powinni będą. Nadto na expensa zł. sto względem tracenia zbójców bronić nie ma i owszem wszelakim sposobem dopomagać za obwieszczeniem p. rotmistrza powinien. Tenże p. rotmistrz okupów żadnych brać ani podejrzanych ludzi wypuszczać nie ma, ale do grodów dla sądów oddawać i do exekucyej przywodzić będzie obligatus. Któremu to p. rotmistrzowi powołanych i innych złoczyńców wszędzie łapać wolno będzie. Panowie także dzierzawcy takowych bronić nie powinni, ani od złoczyńców okupów brać nie mają. A ktokolwiekby złoczyńcę lubo darmo lubo za okupem upuścił, takowego każdemu pro paena quingentarum marcarum na kwerele peremptorie sine appellatione pozwać wolno. A to praesidium IMć p. Konstanty Konarski rotmistrz przed Wnym IMć p. Franciszkiem Wandalinem Mniszkiem starostą sanockim, albo in absentia jego przed urzędem IMci grodzkim sanockim tę piechotę in inchoatione służby popisać i attestacyą wziąść sub amissione stipendii powinien, co i w każdym miesiącu służebnym ponowić powinien, jeżeli będzie od IMci p. starosty albo officio eius requisitus. **21.** Obmyśliwszy tedy wojsku tak na dawny dług jako i na przyszłe ćwierci stosując się do uchwały sejmowej zapłatę, a zabiegając nagłym niebezpieczeństwom na rzptę miłą ojczyznę naszą, która jako nas słuchy dochodzą, że tak od Białego jako i od Czarnego morza nie jest bezpieczna, rekurs czyniąc ad avitam przodków naszych defensam efficaturi i prędszym onę nie mo-

gąc ratować sukcesem pospolite ruszenie przedsiębierzemy i one in vim praeparamenti uchwalamy a zwłaszcza gdy nam z blisko przeszłego sejmu in casum następujących niebezpieczeństw uchwalona konstytucya onego pozwala. My zaś obywatele województwa ruskiego najbliżsi będąc bisurmańskiej z perfidyą kozacką złączonej potęgi, ponieważ nietylko excubantem in confiniis, jako mamy przez uniwersał przestrogi od IMci p. marszałka i hetmana polnego koronnego ale inkursye czyniącego experimur Tatarzyna, przeto aby nas inparatos non praeveniret hostilitas, tę gotowość naszę J. kr. Mci p. n. m. deferimus i przez posły nasze opowiedzieć zleciliśmy, uniżenie prosząc, aby nam tę gotowość trzeciemi wiciami J. kr. Mć p. n. m. solennizować i drugie województwa wedle praw in societatem belli konwokować raczył, o czem do J. kr. Mci p. n. m. posłów naszych z teraźniejszego sejmiku IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego i IMci p. Andrzeja Dubrawskiego wyprawiliśmy i IMci p. marszałkowi instrukcyą w tem i w innych potrzebach województwa naszego wydać zleciliśmy. Które to pospolite ruszenie w porządku takim i gotowości et omnibus circumstanciis ordynujem, jako dawne i świeże prawa opisały, które reasumować superfluum widząc i owszem one zachowując, to jeno sobie cavemus, aby ex facultatibus każdy obywatel województwa naszego status equestris na tej expedycyej stawał, do której za generalnego pułkownika województwa wszystkiego JW. IMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszewic Fredra kasztelana lwowskiego a za rotmistrzów ziemie lwowskiej IMć p. Stefana Chodorowskiego stolnika lwowskiego, z ziemie zaś przemyskiej IMć p. Kaspra Wojakowskiego sędziego, IMć p. Stanisława Sicińskiego podsędka przemyskich, IMć p. Kazimierza Lipczyńskiego, któremu i officium strażnikowstwa deferimus, IMć p. Stefana Winnickiego; a ziemi sanockiej Wnych IMć p. Andrzeja Samuela Stadnickiego kasztelana lubaczowskiego, IMć p. Bala podkomorzego, IMć p. Franciszka Wandalina Mniszka starostę sanockiego obraliśmy, pod których IMciów regiment, gdy tego rzptej potrzeba ukaże a pobliższe województwa kupić się też będą, za uniwersałami IMci p. pułkownika generalnego województwa naszego, które communicato consilio z IMciami niżej mianowanymi i podpisami IMci jako z ziemi lwowskiej IMci p. Piotra z Ossy Ożgi podkomorzego lwowskiego, IMci p. Olbrachta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, z ziemi przemyskiej W. IMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starosty, IMci p. Kaspra Wojakowskiego sędziego, IMci p. Stanisława Sicińskiego podsędka przemyskich, z ziemi zaś sanockiej IMci p. kasztelana lubaczowskiego, IMci p. podkomorzego i IMci p. starosty sanockich wydać ma a IMcie pp. obywatele województwa i ziem naszych, jako to ziemia lwowska z powiatem żydaczowskim pod regiment pułkownika i rotmistrza a chorągiew chorążego lwowskiego według dawnego prawa, który i do powiatu żydaczowskiego chorążego ma z ramienia swego podać pod Szczerzec, a ziemia przemyska pod Medykę, ziemia sanocka pod Sanok, a potem skupiwszy się za uniwersałami obwieszczeni pod Gródek ściągnąć się sub paenis de expeditione generali bellica sancitis powinni będą. 22. Providendo zaś securitati województwu naszemu, aby zewsząd opatrzone było, za rzecz słuszną widzimy upraszać JW. IMci p. marszałka wielkiego i hetmana polnego koronnego,[1]) który jako już nam z łaski swej a należytej wielkim i czułym wodzem opatrzności, za którą jako teraz IMci wielce dziękujemy tak i IMci p. posłowi naszemu podziękować zleciliśmy, upraszać, aby nietylko z tej strony od Czarnego morza, ale i od Białego securitatem reipublicae od następujących niebezpieczeńst (jako nas słuchy dochodzą) providere raczył. A iż insze punkta IMć p. poseł nasz imieniem ziemi województwa naszego do IMci ma zlecone sobie, przeto IMci p. marszałkowi koła naszego osobną instrukcyą IMci p. posłowi w tym wydać zleciliśmy. Do której legacyej IMci p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego kujawskiego uprosiliśmy. 23. Miasto także Przemyśl in casum ingruentium periculorum receptaculum pignorum et fortunarum nostrarum chcąc mieć w jak najlepszem opatrzeniu, ordynowaliśmy na fortyfikacyą onego ex retentis czopowego, które miasta trzymały złotych dwa tysiąca, na miasto et super incolas wkładamy zł. tysiąc, Żydów zaś

---

[1]) Jan Sobieski.

przemyskich non praeiudicando in posterum quidquam w inszych składach dawnemu zwyczajowi zł. tysiąc, upraszając W. IMć p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starostę przemyskiego, aby według danej sobie od miasta i Żydów submisyej raczyli attendere tej fortyfikacyej. Na którą za asygnacyą IMci wydaną sumę tysiąc zł. z czopowego przyjmujemy i że in rationibus miastu Przemyślowi na przyszłych sądach skarbowych przyjęto będzie asekurujemy. In supplementum zaś attendencyej fortyfikacyej IMci p. starosty przemyskiego, użyliśmy IMci p. Stanisława Zurowskiego cześnika i podwojewodzego przemyskiego i onemu konsolacyą ex retentis z czopowego zł. trzysta od miasta zł. sto, od Żydów także drugie sto naznaczamy, obligując IMci, aby pro sua dexteritate wszelkiej pilności i dozoru przyłożył, żeby jak najdoskonalej i najprędzej mogło się miasto Przemyśl ufortyfikować. A że to miasto Przemyśl wielkie ma przeszkody i w jurisdikcyach, przez które rozmaici rzemieślnicy, ludzie in ferendis oneribus uchraniają się, przeto, reasumując konstytucyę anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni, według onej cum delinquentibus postąpić sobie mają. **24.** Żydzi także przemyscy, którzy onera reipublicae według dawnych praw swoich równo z inszemi miasty sustinent, iż w tem mają praeiudicium, że insi Żydzi extra moenia miasta zostający nieposłuszni im są, pod różne uciekając się protekcye, i tak prywatnych składek jako i publicznych kontrybucyej pogłównego uchodzą, przeto ktoby cum detrimento publicarum contributionum Żydom takowym protekcyą dawał, w grodzie processu fisci sprawić się powinien. **25.** Ponieważ nam IMcie pp. posłowie aprobacyej poczty przemyskiej per constitutionem otrzymanej [1]) deklarowali, przeto naznaczamy zł. ośm set z retent czopowego przemyskiego, które IMć p. Gorajski podczaszy chełmski wybrać i wydać powinien; na przyszłe zaś lata te ośm set zł. co rok pójdą currenter z czopowego danego miasta Przemyśla, że pocztarz na każdą ćwierć roku po dwieście zł. będzie brał z miasta, każdy zaś p. exaktor lubo p. arendarz sine disquisitione pro percepto powinien to będzie przyjmować. Którą to ordynacyę chcemy mieć pro sancito immutabili, aby ta poczta stosując się do konstytucyej wiecznemi czasy trwała. Do której ordynacyej poczty i nad nią superintendencyej, aby w jako najlepszym porządku postanowiona była, uprosiliśmy IMciów JW. p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego, W IMć p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starostę, IMć p. Kaspra Wojakowskiego sędziego, IMć p. Stanisława Sicińskiego podsędka, IMć p. Aleksandra Jastkowskiego pisarza grodzkiego przemyskich, którzy IMcie zniósłszy się z sobą captato commodo tempore do Przemyśla się zjadą i currentiam tej poczty, aby jak najlepiej odprawować się mogła, zordynują i postanowią. A iż wielkie praeiudicia w miarach po miastach, miasteczkach tak J. kr. Mci dziedzicznych jako i duchownych dzieją się, że każde miasto pro libitu suo z agrawacyą różnych kondycyej ludzi onych sobie pozwala, przeto chcąc w jako najlepszy porządek wprawić uchwalamy, aby na teraźniejszych sądach skarbowych fisci w każdej ziemi te miary postanowione były, aby w żadnym półmiarku nie znajdowało się więcej nad garcy dwadzieścia cztery strychem, który wszędzie ma być jednakowy. A jako grodowe miasta zordynowaną i wymierzoną będą mieli miarę, tak insze wszystkie miasta i miasteczka J. kr. Mci, duchowne i dziedziczne przyjąć będą powinne, którego w tych miastach porządku IMcie pp. instygatorowie każdy w swej ziemi naznaczony zjechawszy do każdego miasta wymierzać i postanawiać ma, a ktoby znalazł się taki, żeby temu porządkowi w miastach uczynionemu był contrarius i niedopuszczał p. instygatorowi exequi zlecone w tych miastach officium, tedy ad instantiam eiusdem w grodzie sub paena duplicis vadii capitanealis processu fisci sine appellatione sprawić się powinien. **26.** Którą to uchwałę concordibus votis na sejmiku naszym postanowioną ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisaną, do akt grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Dan w Wisni die sexta Iunii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo.

---

[1]) Vol. l. IV, 948.

Alexander z Jastkowa Jastkowski sekretarz J. kr. Mci, pisarz grodzki przemyski marszałek sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 402 p. 1433—1456; Castr. San. Rel. 179 p. 818—832. Punkt (18) dotyczący podatków ziemi sanockiej, poczynający się od wyrazów: ziemia sanocka a kończący się: zwłaszcza gdy na on z blisko przeszłego sejmu za czasu następujących niebezpieczeństw uchwalona konstytucya onego pozwala Ibid. C. San 179 p. 1134—1139.

228.

Wisnia, 6. czerwca 1667.

Instrukcya sejmiku dana posłom do króla.

1. Instrukcya do królewskiej Mci p. n. m. IMciom pp. Stanisławowi Fredrowi podstolemu podolskiemu, Andrzejowi Dubrawskiemu posłom z ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej województwa ruskiego roku pańskiego millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo die sexta Iunii w Wisni na sejmiku relationis dana. 2. Ten jest należyty J. kr. Mci p. n. m. monarsze i rządcy powierzonogo sobie od Boga narodu obowiązek, aby przy odwadze zdrowia i fortun naszych wszelaką odbierał wdzięczność. Przy wiernem tedy naszem poddaństwie ten winny J. kr. Mci p. n. m., jako patri patriae deferendo tribut, jako za wszelakie dobroczynności, które amore boni publici impendere raczył, tak i za tę na tym sejmie wyświadczoną J. kr. Mci p. n. m. dobrotliwość podziękują pp. posłowie nasi, iż paterne raczył annuere votis i praecibus populi w napisaniu konstytucyi umarzając elekcyą, która tak wielkiemi deffidencyami, civili bello, rwaniem sejmów exercuit ojczyznę, że już w tej materyej nic więcej nie desiderują ad felicitatem, tylko ut sit pro perpetua. A iż jest ten metus civium, że z rezydencyej rezydenta francuskiego, która nad prawo dzieje się, materia electionis jeszcze nie umorzona i owszem fomenta większe bierze przez suggestie pensacye różnych osób, przetoż prosić będą pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m., aby ad complementum już pokazanej na sejmie łaski do wyjęcia skrupułu ex animis civium residenta francuskiego od boku swego relegować raczył. W czem największy perimendae huic materiae zasadzamy fundament, iż prawom o posłach rezydentach i cudzoziemcach napisanym a przez J. kr. Mć p. n. m. na szczęśliwej koronacyej poprzysiężonym dosyć się stanie, gdyż tak wiele już złego z tej materyej electionis doznawszy, zabiegając dalszym rzeczom, wolemy crudelitate w tych złych wieściach zgrzeszyć niż molli fiducia. 3. Opowiedzą przytem pp.posłowie życzliwe desideria i wota nasze, aby J. kr. Mć p. n. m. serce swe pańskie et animum do nas wiernych swych poddanych przywrócił, gdyż jako nas słuchy dochodzą, znajdują się tacy, którzy serce do nas J. kr. Mci psując in fastidium regni przywodzą, a my przy wierności naszej i życzliwem poddaństwie z królem IMcią jako dobrotliwym panie gotowiśmy żyć i umierać i to czynić, cokolwiek po nas iuxta legem desiderat. 4 Że zaś mamy tak od IMci p. marszałka wielkiego i hetmana polnego koronnego o następujących od Ordy także ab amicis principalibus przestrogi od Białego morza, niebezpieczeństwom uchwalonym przeszłym sejmie pospolite ruszenie assumpsimus i czyniąc sobie praeparament rotmistrzów obrali, upraszać będą J. kr. Mci p. n. m. panowie posłowie nasi, aby solennizując to pospolite ruszenie wszystkie województwa trzeciemi wiciami in societatem J. kr. Mć konwokować raczył. 5. Fortece także pruskie, aby uwolnione przez zwiedzienie[a] praesidiorum były prosić będą pp. posłowie J. kr. Mci, ponieważ insze rzptej ściany takowego opatrzenia bardziej potrzebują. 6. O wydanie skryptu do metryki koronnej na przeszłym sejmie podanego upraszać będą J. kr. Mci pp. posłowie nasi. 7. Komenda miasta Lwowa, według przeszłych konsty-

a) przed zwiedzeniem.

tytucyi, aby slachcicowi polskiemu bene possesionato in causam cuiusvis necessitatis i niebezpieczeństwa oddawana była upraszać będą pp. posłowie nasi J. kr. Mci p. n. m. 8. Którą instrukcyą naszą za powszechną zgodą namówioną IMciom pp. posłom naszym ad expediendum pilnie zleciwszy, ręką przy pieczęci podpisaną IMci p. marszałkowi koła naszego wydać zleciliśmy. Datum w Wisni die sexta Iunii millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. Alexander z Jastkowa Jastkowski sekretarz J. kr. Mci, pisarz grodzki przemyski, marszałek sejmiku wisnieńskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 402 p. 1460—1461.

229.

Przemyśl, 8 lipca 1667.

Ordynacya poczty w przemyskiej ziemi.

1. In nomine Domini Amen. Ordynacya poczty ziemi przemyskiej. Inhaerendo konstytucyej świeżo odprawionego warszawskiego sejmu, die septima Martii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo złożonego, przez którą poczta ziemie przemyskiej et securitas onej tak na miejscu jako w drodze wiecznemi czasy approbatur,[1]) uproszeni są i deputowani przez laudum relacyjnego sejmiku die sexta Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo w Wisni uchwalonego do ordynacyej tejże poczty JW. IMć p. Andrzej Maxymilian z Pleszowic Fredro kasztelan lwowski, Wny IMć p. Marcin z Niedzielska Madaliński starosta, IMć p. Kasper Wojakowski sędzia, IMć p. Stanisław Siciński podsędek przemyscy i IMci p. Alexander Jastkowski pisarz grodzki przemyski, którzy zjechawszy się do Przemyśla ordynacyą tej poczty in perpetuum takowym kształtem czynią. 2. Ponieważ wielkiego potrzeba na konną pocztę kosztu, piesza tylko kursorya stanowi się, więc to aby było pięć kursorów do Krakowa, gdzie nadalsza droga, czterech do Lublina a trzech do Lwowa, wszystkich in numero dwanaście, aby do tych miast wszystkich co tydzień w piątek kursorowie wychodzili. A chociażby się pierwszy jeszcze nie wrócił, aby drugi wychodził, dlaczego się nie jeden kursor do każdego miasta ordynuje, żeby jedni spoczywali a drudzy prędzej wracali się. 3. A iż dla przeszkody trwóg nie mógł się dobrze sejmik rekoligować w skwapliwości, co za kosztu dostatecznego na tę potrzeba pocztę, że tylko naznaczono per laudum ośm set zł., tedy my freti authoritate zleconej sobie w tej mierze od sejmiku władzy przyczyniamy jeszcze zł. dwieście, aby na każdy rok z czopowego miasta Przemyśla (lubo przez administracyę lubo przez arendę trzymane czopowe będzie lub też same miasta one kiedykolwiek wybierały) tysiąc zł. na tę pocztę co rok bywał dawany, to jest po zł. dwieście pięćdziesiąt na każdą ćwierć roku, zawsze wydając one die prima Iunii, prima Septembris, prima Decembris, a na ostatnią ćwierć roku die prima Martii za kwitami ręcznymi samego pocztarza tymi infallibiliter miesiącami rok po roku in perpetuum wydając. 4. Z tej tedy sumy na każdy tydzień na kursoryą krakowską ordynuje się po zł. ośmi, bo tam najdalsza droga, co czyni na rok zł. czterysta i szestnaście, na kursoryą lubelską co tydzień zł. sześć, co czyni do roku zł. trzy sta dwanaście, a na kursoryą lwowską co tydzień zł. trzy, co czyni do roku zł. sto pięćdziesiąt i sześć. W kupie tedy te trzy sumy złożone uczynią do roku ekspensy zł. ośm set ośmdziesiąt i cztery; że tedy zostaje od tysiąca zł. sto i szestnaście, te się ordynuje pocztarzowi na papier, na świece, na czeladź, na drwa i na korespondentów w pomienionych miastach i inszych dalszych; co zaś od listów bydzie brał, to mu cedet za jego droroczną pracę. 5. Powinien będzie pocztarz zaraz sprawić herby cynowe z orłami wszystkim kursorom dla znaku immunitatis i herb malowany przed

---

[1]) Vol. l. IV. 948.

mieszkaniem pocztarskiem, także posprawiać szuflady i skrzynie, co potrzeba dla porządku pocztarskiego. A izba mu naznacza się na ratuszu przemyskim jako in loco publico. 6. Od każdego tedy arkuszowego pisania, lubo listu, lubo sprawy, kto posyła będzie dawał groszy ośm, a od półarkuszowego da połowicę na pocztę list dając, czyniąc bez swaru i bez hałasu, pod warunkiem de securitate poczty konstytucyą obwarowanej, ktoby zaś nad trzy arkusze więcej spraw albo munimentów posyłał, tedy już co nadto będzie, od każdego arkusza po cztery grosze tylko dano pocztarzowi będzie, aby bez wielkiego nazbyt kosztu każdemu wygodzić się tą pocztą mogło. 7. Dlategoż nie powinien będzie pocztarz listów po kamienicach i klasztorach roznosić, tylko dać znać, jeżeli do kogo jest list, aby sobie przysłał go wykupić. Które zaś listy przez ręce tylko pójdą, jako to ze Lwowa przez Przemyśl do Krakowa, albo z Krakowa do Lwowa, te już darmo kursorom tak do Lwowa lwowskim jako do Krakowa krakowskim oddane będą. Względem zaś tego pocztarz publiczny w Lublinie mieszkający za staraniem przemyskiego pocztarza będzie darmo z Przemyśla powzięte listy i sprawy lubo dalej gdzie dirigowane przez ręce swoje przesyłał lubo w Lublinie do kogo pisane bez wykupienia wydawał, także i responsa nazad bez płacy do Przemyśla przesyłał. 8. Żydzi od każdego listu, tak na pocztę dając jako wykupując, będą dawać po pół złotego. 9. A iż poczta w piątek będzie do pomienionych miast wychodziła, dla ogłoszenia tego pridie we czwartek rano o południu i wieczór będą w trąbkę pocztarską po ulicach trąbić dla znaku, żeby listy znoszono. 10. Przysięga pocztarza takowa ma być: Ja N. N. przysięgam Panu Bogu w Trójcy świętej jedynemu, iż na ten rok za pocztarza będąc naznaczony listy, pisma i sprawy wszystkie, tak które do posłania jako w responsach i jakimkolwiek kształtem przyniesione do rąk moich przyjdą, wiernie każdemu komu należą, nie tająć i nie zwłocząc ogłaszać i oddawać będę powinien, nikomu na zdradę jednemu za drugiego list nie oddając ani odpieczętując, ale komu właśnie należy, tak mi Panie Boże dopomóż. 11. Jako zaś powiatowym kosztem z czopowego pospolitego ta poczta ordynuje się, tak co rok na deputackim sejmiku będzie sejmik deputował z pośrodka siebie dwóch szlachty, aby w tydzień nadalej zjechawszy do Przemyśla o porządku poczty rozmówiwszy się, jeśli może co być in melius (substantialia jednak tu ordynowane nullatenus tollendo) starać, przytem inszego co rok dla odświeżenia in novo subiecto pilności naznaczać będą z mieszczan przemyskich pocztarza, który odprawiwszy wyżej pomienioną przysięgę pocztą będzie przez rok zawiadował, albo tegoż pocztarza potwierdzą, jeżeli wygodny i sposobny. 12. Będzie przestrzegał pocztarz, aby kursorowie powracający koniecznie we środę na noc stawali, aby przez czwartek listy komu należą oddawszy, mogły się responsa na piątek wychodzącemu drugiemu kursorowi gotować, zwłaszcza w pilnych trybunalskich albo inszych gdziekolwiek slacheckich lub kupieckich handlowych sprawach dla prędszej bez zatrzymania korespondencyej. 13. Lubo wydanie pieniędzy czopowego miasta Przemyśla zaczęło się a die sexta Iunii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo, jednak iż ta poczta ordinari prędzej nie mogła, tedy się pierwsza kurzorya zacznie do wyżej pomienionych jako najprędzej a tak in perpetuum co tydzień trwać będzie. 14. Pocztarz gdyby fałsz jaki w listach uczynił, pozwany do grodu będzie arbitrio iudicii sine appellatione sądzony, pro qualitate delicti jako periurus z pocztarstwa zrzucony będzie, aby inszy był substytuowany. Kursor zaś w jakim fałszu umyślnym postrzeżony gardłem karany będzie do miejskiego sądu oddany. 15. Chociaż najwięcej listów, chociażby też jeden tylko był, powinien z nim kursor według przypadającego dnia wychodzić, bo jeżeli stąd mało listów poniesie, ale nazad może ich stamtąd więcej przynieść, alias by korespondencya przerwała się, gdyby kursoria każdego tygodnia nie wychodziła. 16. Wyżej mianowane tysiąc zł., że się na tegoroczną pocztę ordynowały z retent przeszłego czopowego u IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego, tedy one wydać powinien czterema ratami ante diem primam Iunii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi octavi, jednę teraz ratę ex nunc już anticipative zadawszy, to jest zł. dwieście i pięćdziesiąt, drugą wyda ratę in principio Septembris, trecią in principio Decembris, czwartą in principio Martii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi octavi za kwitami

pocztarza. Że zaś tenże IMć podczaszy i na przyszły czas arendował toż czopowe, tedy względem drugiego roku ad mentem laudum wisnińskiego a die prima Iunii anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo pocznie pocztarz przy wiadomości tegoż IMci p. podczaszego brać anticipative od subkolektorów czopowego samego miasta Przemyśla za kwitami swoimi po złotych dwieście i pięćdziesiąt co ćwierć roku według mianowanych miesięcy, co ma sine disquisitione przyjąć IMć p. podczaszy chełmski, lubo kto inszy kiedykolwiek napotem będzie czopowe trzymał, lubo by i same miasto one w administracyej kiedy miało. 17. To się dokłada, że ta poczta lubo się do Krakowa, Lublina i Lwowa ordynuje, aby za staraniem pocztarskiem przyłączywszy się w tych miastach do dawnej publicznej poczty na dalsze miejsca listy commode zachodziły z rąk do rąk i stamtąd reciproce wieści odbierane być mogły, mając sam pocztarz z różnymi kupcami i cudzoziemcami korespondencyą listowną we Gdańsku, w Warszawie, Piotrkowie, Kamieńcu i inszych miejscach dla różnych w sprawach publicznych i prywatnych wiadomości i przestrogi. 18. Aby zaś mieszaniny jakiej nie było w prędkiej odmianie, tedy teraźniejszy obrany i przysięgły pieszy pocztarz pan Jakób Solari de Werna, wójt przemyski, będzie trwał aż do sejmiku deputackiego in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo przypadającego, gdzie dopiero dwóch szlachty sejmik deputować będzie na podanie inszego pocztarza dorocznego przysięgłego, albo na potwierdzenie tegoż, jeśli sposobny. 19. Gdyby zaś się trafiło, żeby pocztarz trafunkiem umarł zaczem sejmik deputacki nastąpi dla ordynowania inszego pocztarza, powinien będzie ex nunc magistratus miasta Przemyśla jednego koniecznie z pośrodka siebie obrać pocztarza do zawiadowania pocztą, aby nie ustawała, aż dalsza decyzya sejmiku deputackiego nastąpi w ordynowaniu, jako się wyżej rzekło, pocztarza inszego. 20. Jeżeliby który p. arendarz albo exaktor czopowego niechciał wyżej pomienionego tysiąca złotych na pocztę co rok wydawać albo remoram w oddawaniu czynił ratom przeszkadzając, przezcoby poczta hamować się musiała, tedy każdemu szlachcicowi jako pro iniuria publica i o przeszkodę poczty et pro violentia wolno będzie pozwać p. exaktora, którykolwiek tempore i kiedykolwiek będzie, pro paenis jako w konstytucyej anni praesentis de approbatione poczty są wyrażone, in foro jako taż konstytucya opiewa. 21. Które to postanowienie inhaerendo mianowanej konstytucyej perpetua lege nunquam abroganda mieć nasza przemyska ziemia chce. Do czego przez laudum my z sejmiku wisnińskiego będąc deputowani do akt grodzkich przemyskich tę uchwałę z podpisem rąk naszych podać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu die octava Iulii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. Andrzej Maxymilian Fredro z Pleszowic kasztelan lwowski. Marcin z Niedzielska Madaliński starosta przemyski. Kasper Wojakowski sędzia ziemie przemyskiej. Stanisław Siciński z Sitna podsędek przemyski. Aleksander z Jastkowa Jastkowski sekretarz J. kr. Mci pisarz grodzki przemyski.

Castr. Prem. Rel. 403 p. 1633—1639; Fasc. Cop. Castr. Prem. 26 p. 3729—3732.

230.

Przemyśl, 2 sierpnia 1667.

Sąd fiskalny ziemi przemyskiej zarządza fortyfikacyę Przemyśla.

1. Actum Praemisliae in iudiciis deputatorum iudicum vigore constitutionis regni atque laudi conventus visnensis proxime praeteriti ordinatorum institutis et ad praesens celebratis feria tertia post festum S. Petri in vinculis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. 2. Ordinatio munitionis civitatis premisliensis. Iudicium praesens generosorum deputatorum iudicum terrae premisliensis et districtus prevorscensis perpendendo imminentia pericula et tam flagrantem defensionis ecclesiarum Dei, publicorum actorum tum privatorum depositorum omniumque bonorum civitatis praesentis premisliensis necessitatem, adhaerendo laudo conventus

visnensis [1]) eam ordinationem in munienda civitate praesenti premisliensi facit et constituit praesentibus. Et imprimis mfcum. Martinum de Niedzielsko Madaliński capitaneum premisliensem, cui de iure regni et ex officio securitas et defensio non solum loci praesentis sed et per totum capitaneatum terrae premisliensis incumbit pro gubernatore et principali praeside deinde generosum Stanislaum Zurowski pincernam premisliensem, pro superintendente ordinat et constituit eidemque muniendae civitatis omni meliori modo cum adminiculo et communicato consilio cum mfco. capitaneo premisliensi et gsis. deputatis iudicii praesentis pro tunc praesentibus committit et pro ea munitione et sumptibus ex summa et contributione fumali duplici per generosum Wsebcrium Jaszowski exactorem exigenda et exacta, videlicet summam duorum millium florenorum polonicalium ipsi vero gso. Zurowski superintendenti ratione tantae curae in vim gratificationis summam mille flor. pol. ab eodem gso. exactore persolutas et ad manus eiusdem gsi. Zurowski mediante quietatione ipsius manuali redditas assignat. Quam fortificationem seu munitionem pro posse, quanto commodius fieri protest, murare et providere idem gsus. Zurowski tenebitur calculumque expensae eiusdem summae decem millium in conventu particulari visnensi proxime celebrando facere adstringitur. Quam ordinationem per omnes tenendam iudicium modernum generosorum deputatorum iudicum sub onere processus causarum fisci declarat, decreto praesenti ad praemissa mediante.

Ind. Decr. terr. Prem. 349 p. 411—412.

231.

Wisnia, 12 września 1667.

Laudum sejmiku deputackiego wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej, sanockiej województwa ruskiego do Wisnie na sejmik deputacki na dzień dzisiejszy prawem pospolitem naznaczony zgromadzeni, wiadomo czynimy komu to wiedzieć będzie należało, iż po zgodnej elekcyej deputata na trybunał, informowawszy się u IMci pp. poborców podymnych, na zapłatę wojsku na przeszłym sejmiku postanowionych, że winnej tej zapłacie wystarczyć nie mogą, mając z sejmu przeszłego statuendarum contributionum potestatem, mocą tejże konstytucyej na tak gwałtowną rzptej potrzebę suplementując defectum [a]) takieśmy zgodnie między sobą uchwalili i postanowili laudum. 2. A naprzód ziemia lwowska po ekspiracyej administracyej teraźniejszej podatku czopowego, która się teraz ultima Septembris kończy, nową tegoż podatku czopowego w ziemi swojej po wszystkich miastach i miasteczkach stanowi exakcyą. A ta zwyczajnie, aby przez urzędy miejskie fideliter odprawowana była wedle exakcyej i kwitów podobniejszych IMci p. Olewińskiego wojskiego lwowskiego, której exakcyej superintendentiam W. IMci p. podkomorzemu tejże ziemi zlecamy, któremu jednak w mniejszych miasteczkach, gdy to affektować będzie, takowe miasteczka wolno arendować. Która exakcya i superintendencya a prima Octobris w roku teraźniejszym poczynać się ma, a currere przez rok do takowegoż dnia pierwszego Octobra millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. 3. W mieście jednak Żydaczewie takowe czopowe i exakcya jego samemu IMci p. staroście żydaczowskiemu na fortyfikacyą zamku tamecznego przez tenże rok cały jak należeć będzie, z którego percepty i expensy calculum na sejmiku oddać i uczynić powinien będzie. To jest warujemy obywatelom żydaczowskim, aby o retenta czopowego więcej do grodu lwowskiego nie byli pociągani, tylko do należytego swego żydaczowskiego, miasta zaś wszystkie tej ziemie nie inter causas fisci ale do grodów należytych pociągani być mają i tam się sprawo-

---

[1]) Ob. Nr. 227 art. 23.

a) defelicitate.

wać. 4. A ponieważ przy IMci p. Olewińskim administratorze zostaje się w starych szelągach czopowych pieniędzy restans suma zł. pięć tysięcy dwieście, tę sumę na kontynuacyę fortyfikacyej miasta Lwowa ordynujemy tak; to jest wielebnym OO. Karmelitom bosym zł. tysiąc, a miastu temuż-Lwowowi zł. cztery tysiące dwieście, które pieniądze jako currenti moneta brać się miasto deklaruje, tak się i z expens onej jak i inszych sum przed tem na fortyfikacyę laudis ordynowanych na sejmikach rachować się powinni. 5. A iż IMć p. Kruszyński z przeszłej swojej exakcyej podatku czopowego dosyć uczynił, wydać kwit IMci p. marszałkowi naszemu z tejże arendy całej zleciliśmy, także i asygnacyę na zł. dwieście względem najęcia sklepu na podymne pieniądze, a to do IMci p. wojskiego lwowskiego dać pozwalamy. Ziemia zaś przemyska in supplementum dwudziestu trzech podymnych teraz osobno dwoje podymne salvis abiuratis anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo et decretis revisionum, którego się wybieranie począć ma a die vigesima quarta Septembris ad diem vigesimam quartam Octobris trwać ma, do którego wybierania dwojgu podymnego IMć p. Wsebora Jastrzewskiego użyliśmy. 6. A żeby prędsza o tym podatku wiadomość wszystkich dojść mogła, zlecamy IMci p. marszałkowi naszemu uniwersał do miast wydać, aby w miastach publikowane były. 7. Którą ziemia kontynuacyą fortyfikacyej miasta Przemyśla odsyła do sądów skarbowych, jeżeli videbitur obywatelom et iudicio fiscali, którąż ex recentis wszystkich exakcyi hocce iudicium fiscale ordynować ma. 8. A lubo większej od nas wdzięczności za prace i fatygi wyciągali merita IMciów WIMci p. podkomorzego komisarza do popisowania wojska także i IMci p. podczaszego lwowskiego do sądów trybunalskich deputata ordynowanych, którzy munia swoje nie bez kosztów niemałych cum decore województwa naszego incontaminata fide odprawili, przy ścisłych czasiech z ziemi przemyskiej kożdemu z IMci po zł. tysiącu od IMci p. Gorajskiego podczaszego chełmskiego z czopowych pieniędzy naznaczamy, którym także IMciom obiema ziemia sanocka kożdemu po zł. trzysta na przyszłym da Pan Bóg pierwszym sejmiku dać objecują. 9. Lubo różne około rotmistrzowstwa pieszego województwa naszego zachodziły kontrowersye, jako jednak IMć p. Ujazdowski ex consensu nostro wziął ten urząd, tak nienaruszenie przy nim zostawać ma, czule i wiernie on odprawując, i łany które wojskowi poupraszali windykując. 10. Stosując się do konstytucyej ratione hibernae postanowionej,[1]) uprosiliśmy do wybierania WIMci p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego a komisarza województwa ruskiego, do którego rąk z kożdego łanu po zł. dwadzieścia we Lwowie pro tempore w tejże konstytucyi assignato wszyscy tenutarii bonorum regalium za kwitem oddawać będą. Względem zaś kosztu i pracy IMci z łanu po złotemu jednemu. 11. Które to laudum zgodnie namówione i konkludowane zleciliśmy dla większej powagi i pewności IMci p. marszałkowi naszemu przy pieczęci ręką swoją podpisać się i do ksiąg grodów naszych oddać. Dan w Wisni na sejmiku electionis deputata die 12 Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. Piotr Paweł z Bużenina Muiszek pisarz ziemi przemyskiej, marszałek sejmiku obierania deputata.

Castr. Prem. Rel. 403 p. 2125—2127.

232.

Przemyśl, 1. października 1667.
Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszysko rycerstwo województwa ruskiego ziemi przemyskiej pod teraźniejsze niebezpieczeństwo inkurzyej pogańskiej do Przemyśla zgromadzeni, względem obrony miejsca tego, gdzie cineres et munimenta antiquissima przodków naszych zostawają

---

[1]) Vol. l. IV. 924 z powołaniem się na konstytucyę 1652 po 20 zł. z łanu uchwalono.

i do obrony jako chwały Bożej tak i do tego wszystkiego każdy z nas z pobożności i powołania, naszego tenetur, takowe postanawiamy sobie zgodnie sancitum. 2. Ponieważ totales ictus rzptej naszej eo venerunt, że po zniesieniu tak wielu prowincyi ukraińskich i wielkiej już części województwa naszego zgubie, nam tu już w ogniach prawie nieprzyjacielskich zostającem miejscu ex dignitate powiatu naszego et integritate nas samych zacierać się i quaeque extrema w obronie zdrowia i substancyi naszych przyjmować przychodzi, tedy przeciwko tak potężnemu nieprzyjacielowi zdradziecką Kozaków ręką krew chrześcijańską zmocnionemu wszystkie defensionis sposoby przedsię biorąc, cztery tysiące zł. wszystkich IMciów p. exaktorów ziemie naszej czopowego jako i podymnego w teraźniejszym gorącym razie zaciągamy, którą to sumę ex nunc wydać mają do rąk WIMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego starosty przemyskiego i gubernatora na ten czas miasta tego za kwitem IMci ręcznym. A te pieniądze zaś na zaciąg piechoty i ludzi do obrony sposobnych pomieniony IMć p. starosta za wiadomością i dispozycyą nas wszystkich tu obrać i dispensować będzie. 3. Aby zaś w pożyczonych sposobem wyżej mianowanych sumach IMcie pp. exaktorowie podymnego żadnej nie mieli w dopłaceniu zasług rycerstwu wojskowemu należących remory, tedy IMci p. Jaszowskiemu do pięciu podymnego poborcy od sejmiku przeszłego obranemu publica conventus nostri authoritate zlecamy to, aby IMć z najpierwszych pieniędzy, które do rąk IMci w exakcyej tego pięciorga podymnego po uspokojeniu da Pan Bóg ziemie naszej przychodzić będą, też sumy pożyczone zapłacił i kompensował. 4. Prochów i ołowiu sufficientiam do obrony u Żydów tamtecznych jako najlepszym sposobem zaciągnąć temuż IMci p. staroście pozwalamy. 5. Spondemus sobie przytem cnotliwemi slacheckiemi słowami naszemi, że jako sami osobami swemi tu przy ołtarzach świętych, przy grobach i monumentach starożytnych przodkach naszych, przy sławie i całości i aktach powiatu naszego ad ultimum sanguinem stawić chcemy, tak i czeladź naszą z poddanymi naszymi ze wszelkim jaki kto z nas może mieć aparatem wojennym, strzelbą popisawszy, pod direkcyą tegoż IMci p. gubernatora pod władzą i posłuszeństwie IMciów pp. komendantów, których sobie obierzemy poddać i co jeno porządek obrony należytej wyciągać będzie, wszystko ochotnie czynić deklarujemy i w tem się wszystkiem sobie fide consciencia et honore wzajem obowiązujemy. 6. Jeśliby zaś który z braci naszej, co na szlachetne serce cadere nie może, miał się znaleść tak degener,[a]) żeby tu sprawdziwszy ciężary swoje, od nich in casu gorętszego niebezpieczeństwa w osobie swojej odbiegać i nas deserere chciał, takiego kożdego nietylko za bezecnego mieć, ale i dobra pozostałe et substantiam depositam między sobą konfiskować i na zaciąg żołnierza obracać wolno im będzie. Incolas przytem wszystkich in genere miasta tego i przedmieścia okolicznego także i kamienic naszych slachetnych, nullis penitus exceptis, tegoż IMci p. gubernatora i komendantów obranych także i p. burmistrza miasta władzy i posłuszeństwa, konformując się do konstytucyej anni millesimi sexcentesimi sexagesimi secundi submittimus, dając moc i władzę wszystkich nieposłusznych do należytych obronie prac i powinności adigere[b]) i karać iuxta qualitatem debiti excessi. 7. Zaś ponieważ rząd wojenny zwłaszcza sine salutari severitate być nie może prowadzony, securitatem wielką wzajem sobie wszyscy w tem tu zgromadzeniu naszem a osobliwie wartom i szylwachom od IMciów pp. komendantów dysponowanym warujem i wiolatorów takowego niebezpieczeństwa sądzić, karać, by też na garle iure belli pozwalamy i w tem wszystkiem IMci p. gubernatorowi IMciów pp. komendantów od nas obranych in quovis foro evincere obowiązujemy się. Którą to uchwałę naszą IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt tutecznych podać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu die prima Octobris. Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo. Stanisław Siciński z Sitna podsędek ziemi przemyskiej, marszałek sejmiku tejże ziemi podczas inkurzyej nieprzyjacielskiej.

Castr. Prem. Rel. 403 p. 2202—2204.

---

a) de genere. b) adiere.

233.

Przemyśl, 31 [października] 1667.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi przemyskiej na dzień dzisiejszy tu do Przemyśla za uniwersałem expeditionis generalis bellicae [1]) J. kr. Mci pana naszego miłościwego dla namówienia porządku pospolitego ruszenia według prawa zgromadzeni, takową między sobą względem gotowości wojennej stanowimy deklaracyą i uchwałę. Ponieważ już na przeszłym niedawno generalnym relationis sejmiku wisnińskim, jako wszystkie ziemie in commune sejmikujące, tak i nasza ziemia przemyska, praecavendo następujące na rzptą osobliwie jednak na województwo nasze niebezpieczeństwa, pod którymi recentissime ingemuimus, porządek pospolitego ruszenia in spem pożądanych wydania wici namówiła i jako IMć p. pułkownika tak i IMciów pp. rotmistrzów obranych postanowiła, tedy i teraz nie odstępując w niwczem pierwszych deklaracyi i ustaw naszych a zdrowia nasze ochotnie pro integritate rzpltej i do obrony wszelkiej devovendo, we wszystkich do tejże już postanowionej ordynacyej sejmiku wisninskiego za wydaniem teraz trzecich od J. kr. Mci wici applikujemy się i IMciów p. pułkowników z IMciami pp. rotmistrzami obranymi upraszamy, aby wszelakiemu między nami porządkowi wojennemu provideant. **2.** A że czas prędki temiż uniwersałami J. kr. Mci ściągnienia województw pod Lublin naznaczony jest, tedy i my do tejże biorąc się powinności, czas ściągnienia naszego ad opera belli dzień dwudziesty pierwszy miesiąca Novembra, ponieważ tu już w przedzie jesteśmy, naznaczamy sobie na miejscu popisom zdawna zwyczajnem. Na który to czas i miejsce w porządku należytym do wojny zjechawszy się, popis generalny przed IMcią p. kasztelanem naszym [2]) albo in absentia IMci według prawa przed urzędnikiem pierwszym ex praesentibus odprawić powinni będziemy i obowiązujemy się sub paenis de expeditione generali sancitis. **3.** Toż sobie praesenti laudo ostrzegamy, że każdy z nas do popisu pomienionego wojennego nietylko ex proportione facultatum naszych, ale też i wszyscy ex titulo nobilitatis suae stanąć i pokazać się według możności swojej tenebimur, ponieważ jednakowo możniejszy z uboższymi iure aequalitatis porównani do wszystkich prerogatyw stanowi naszemu szlacheckiemu sine discrimine possessionum należymy. A po takowym popisie odprawionym tak się w dalszym postępku wojennej powinności sprawiemy, jako nam ordynansem J. kr. Mci, do którego posła z pośrodku nas teraz wyprawujemy, [3]) objaśniono i deklarowano będzie i jako necessitataś publica obrony miłej ojczyzny naszej postulabit. **4.** Które to laudum nasze zgodnie namówione IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt, żeby ad notitiam wszystkich pp. obywatelów teraz absentium braci naszych doszło, podać zleciliśmy. Datum z koła sejmiku naszego w Przemyślu dnia trzydziestego pierwszego [października], [4]) roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego sieśćdziesiątego siódmego. Stanisław Sieciński z Sitna podsędek ziemi przemyskiej marszałek sejmiku expeditionis bellicae tejże ziemi.

Castr. Prem. Rel. 403 p. 2431—2433; Fasc. Cop. Rel. Castr. Prem. 26 p. 4273—4.

---

[1]) Uniwersał z trzeciemi wiciami datowany z Warszawy 17 października Castr. Leop. 419 p. 2228.

[2]) Hiacynt Lanckoroński. [3]) Ob. Nr. 234.

[4]) Należy uzupełnić października; król bowiem uniwersałem z 17. października 1657 w Warszawie datowanym na ów dzień 31 października złożył sejmik, dla ordynowania pospolitego ruszenia more maiorum toż poprzedzić mający. Akt zresztą oblatowany jest w grodzie przemyskim feria quinta post festum Omnium Sanctorum 1667 t. j. 3 listopada C. Pr. 403 p. 2405.

234.

S. L. 16 listopada 1667.

Odpowiedź królewska dana posłom ziemi przemyskiej.

1. Respons urodzonemu Dominikowi Gumowskiemu z koła sejmiku expeditionis generalis bellicae ziemie przemyslskiej posłowi do J. kr. Mci z kancelaryi koronnej dany dnia XVI miesiąca listopada roku pańskiego MDCLXVII.[1]) 2. Nie słowy ale rycerską odwagą i mężnymi czynami doznawał zawsze J. kr. Mć w różnych okazyach ochotę do wojennej prace obywatelów stanu rycerskiego ziemie przemyskiej, którą i teraz wdzięcznym J. kr. Mć przyjmuje sercem, gdy na zawołanie J. kr. Mci w nagłem niebezpieczeństwie nieść chcieli devota pectora za chwałę Bożą i zaszczyt miłej ojczyzny. A że osobliwa Opatrzność Boska w tej publicznej niegotowści rzptej sprawiła, iż Wny marszałek i hetman polny koronny[2]) honeste et utiliter ztraktował z sułtanem Gałgą i jako to obszerniej patere może onymże ex revocatoriis universalibus literis J. kr. Mci na wydane wici, tedy do onychże referując się J. kr. Mć dalszej na ten czas fatygi nie życzy tymże obywatelom ziemie przemyskiej, ale składając wkrótce sejm stanom tej rzptej pewien zostaje tejże nieodmiennej onychże ochoty jako teraz do marsowego pola tak do gruntownej około całości rzptej obrady. Łaskę przytem swoję i zupełną ojcowską przychylność na ten czas onym ofiaruje. Na własne J. kr. Mci rozkazanie. X. Stanisław z Lipia Lipski regent kancelaryi koronnej.

Fasc. Cop. C. Prem. 26 p. 4433—34; Castr. Prem. Rel. 403 p. 2582.

235.

Wisnia, 14 grudnia 1667.

Laudum wiszeńskiego sejmiku.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego, lwowskiej, przemyskiej i sanockiej ziemie, którzyśmy się tu zjechali na sejmik przedsejmowy od J. kr. Mci złożony, takowe czynimy postanowienie. Ponieważ ziemia sanocka została winna różne długi per laudum sejmików przeszłych także przez dekreta sądów skarbowych deklarowane a na wypłacenie onych żadnych inszych pieniędzy niema, gdyż czopowe tejże ziemie na dwie lecie jest arendowane i pieniądze z arendy tej powzięte na zapłacenie wojsku są obrócone, tedy na wypłacenie tych długów i asygnacyi taż ziemia sanocka podymne sobie jedne uchwala, które ze wszystkich dóbr J. kr. Mci duchownych i świeckich ma być wydane według regestru przez dekreta sądów skarbowych ziemie sanockiej postanowionego. 2. Do której egzakcyej ta ziemia obrała sobie IMci p. Jana Grodzickiego, który zasiadszy w Sanoku die prima Februarii przez dwie niedziele te podymne wybierać będzie a tenże p. poborca z wybranych pieniędzy naprzód odda WIMci p. Piotrowi Ożdze podkomorzemu lwowskiemu jako komisarzowi do popisowania wojska zł. trzysta, IMci p. Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu względem funkcyej deputackiej na trybunale lwowskim zł. trzysta, jałmużnę przez wszystkie ziemie pozwolonej OO. Franciszkanom de Bosna na wykupienie więźniów zł. sto, tymże przekazanych od WIMci p. Andrzeja Samuela Stadnickiego kasztelana Lubaczowskiego zł. dwieście, które to ad rationem długu swego od ziemi sanockiej winnego i przerzeczony IMć pan lubaczowski tym zakonnikom dać pozwolił. A te zł. trzysta przerzeczonym zakonnikom przychodzące p. poborca do rąk JW. IMci p. wojewody ruskiego[3]) jako

---

[1]) Ob. N. 233 art. 3. [2]) Jan Sobieski. [3]) Stanisław Jabłonowski

najprędzej odesłać będzie powinien. 3. Więc że zostaje ziemia sanocka IMci p. staroście krośnińskiemu względem praesidium zł. czterysta, względem deputacyej a) skarbowych sądów zł. sto, IMci p. Stanisławowi Fredrowi podstolemu podolskiemu zł. sto także względem fundacyej deputackiej, i IMci p. Mołodeckiemu względem poselstwa zł. sto, te wszystkie długi z tegoż podymnego powinien tenże p. exaktor wypłacić. A że i insze znajdują się długi tak za asygnacyami sejmikowemi, jako z dekretów skarbowych, z któremi teraz IMcie pp. assignatarii non comparuerunt, tedy na przyszły sejmiku relacyjnym przerzeczony p. poborca, jako wszystkim pp. assignatariis wypłacić długi będzie powinien, tak i sam rachunek z exakcyej swojej tamże na tymże sejmiku uczyni. A jeżeli jaka reszta pieniędzy zostanie, z tejże exakcyej przy nim, te ad futuros usus ziemie sanockiej według dyspozycyej sejmikowej będą obrócone. Działo się w Wiszni na sejmiku przedsejmowym die 14 Decembris 1667. P[iotr] Ożga podkomorzy lwowski marszałek koła wiszyńskiego sejmiku.

Castr. San. Rel. 180 p. 1611—1613

236.

Wisnia, 14 grudnia 1667.

Fragment instrukcyi poselskiej sejmiku wiszeńskiego.

1. A że we wsi Rozwienicy dla przepraw komisya wywiedziona jest, która authoritate sejmu przeszłego cum communi consensu stanęła, efficient IMcie pp. posłowie, aby na sejmie teraźniejszym per legem aprobowana była. 2. Za IMcią p. Stanisławem Sicińskim podsędkiem ziemie pszemyskiej wniosą IMcie pp. posłowie nasi do rzptej instancyą, aby plac za miastem pod zamkiem zostający przedtem inhabitabilis a teraz kosztem IMci gdy będzie porównany i ad usum wywiedziony loco propugnaculi być może, aby sub immunitatem iuris terrestris IMci p. podsędkowi należał. 3. Którzy się ważą z rozwinionymi znakami chodzić a bez służby i przypowiednego listu a stanie na nich kondemnata, gdyby kogo zrabować mieli, aby ich w którymkolwiek powiecie ten ukrzywdzony znalazłby ich, aby pp. starostowie takowych pod utraceniem starostwa łapali i z nich sprawiedliwość czynili. 4. Ukazał się w kole naszem p. Jan Popiel Fościak, że mimo wiadomości jego imieniem onegoż uczyniona była calumniosa w grodzie żydaczowskim protestacya przeciwko p. Alexandrowi Kopystyńskiemu, z której okazyej tenże p. Kopystyński dawszy akcyą na sejmie pro famoso libello, otrzymał na przerzeczonym p. Popielu infamią. A że tenże p. Popiel do tej się protestacyej niezna i terminy na honorze propter malitiam alienam cierpi, tedy starać się będą IMci pp. posłowie, aby przez konstytucyą ta infamia zniesiona była ostrzegszy indemnitaten p. Kopystyńskiego. 5. Za IMcią p. Maciejem Stanisławem Ustrzyckim podsędkiem sanockim wniosą IMcie pp. posłowie nasi instancyą, aby plac jego na podzamczu na dworcu zbudowanie mógł zostawać wolny; ponieważ na tem wiele należy fortecy przemyskiej; aby per frequentiam incolatus miała swoje in omni casu praesidium. 6. Takowąż instancyą uczynią IMcie pp. posłowie za IMcią p. sędzią przemyskim, aby onego dwór i iurisdikcya do niego należąca od podatków miejskich w Przemyślu zostawała wolna. 7. Za IMcią także p. sędzią lwowskim [1]) upraszać będą IMci pp. posłowie, aby dwór IMci na przedmieściu lwowskiem leżący i iurisdikcya do niego przynależąca do podatków miejskich nie należała. 8. Przychylając się do artykułu z sejmiku naszego na kupienie majętności non excedendo sumy trzydzieście tysięcy pannom zakonnym jarosławskim, zgodnego i teraz tegoż artykułu poprą IMcie pp. posłowie, aby im wolno było z posagów swoich majętności w naszem województwie przez konstytucyą kupić. 9. Uskarzali się oby-

---

[1]) Narajowski. a) deputackiej.

watele ziemi lwowskiej, iż podczas inkursyej nigdzie nie mogą mieć refugium, kiedy miasto J. kr. Mci Krosno antiquitus valida tak zrujnowane przez exakcye poborowe, w których retentach do tych czas zostaje w posesyej żołnierskiej, zaczem aby publico aerario było eliberowane i czopowe na lat sześć aby in fortificationem obracało się, cum scitu IMci p. starosty krosińskiego [1]) i komisarzów, tudzież aby było wolne ab oneribus militaribus, co aby efficerent IMcie pp. posłowie zlecamy to IMciom. 10. Wiadome są zasługi IMci p. Dębickiego chorążego sendomirskiego, ale i sama aequitas wyciąga, która każe reddere unicuique quod suum est. Zaczem wniosą prośbę gorącą IMcie pp. posłowie nasi, żeby albo summa, którą zadał na arendę IMć p. chorąży ś. p. królowej IMci zwrócona była, albo aequivalens jaka, przez któreby mógł wyciągnąć swoję sumę puszczona była. 11. Odwagi i dzieła warszawskie innotuerent dobrze wszystkiej rzptej IMć p. Aleksandra Polanowskiego porucznika JW. IMci p. marszałka wielkiego koronnego, który przez wszystkie czasy expedicye tak moskiewskie jako ukrainne sławnie i z odwagą odprawował. Wniosą tedy prośbę IMcie pp. posłowie nasi za IMcią do króla IMci, aby per remuneratricem manum chciał to król IMć nagrodzić słusznym jakim wakansem, aby i drudzy brali ochotę do usług króla IMci i rzptej. 12. Takąż regratyfikacyą meruerant zasługi IMci p. Tomasza Karczewskiego podczaszego sanockiego, który indefesso labore od tak wielu lat kontinuje usługę rzptej, nie żałując krwie i kosztów z uszczerbkiem majętności swoich, wniosą tedy gorącą prośbę IMci pp. posłowie nasi, aby condigna remuneratio i za zasługi i za spustoszenie majętności przez inkurzye tatarskie mogła być wniosą prośbę do J. kr. Mci i do całej rzpltej. 13. Musi to każdy kochający się w cnocie przyznać IMci p. Czaplickiemu strażnikowi wojskowemu, iż we wszystkich okazyach wojennych palmam męstwa i dzieł swoich odnosił i od wodzów i od wojska wszystkiego a po dziś dzień żadnej remuneracyej nie odniósł. Gorącą tedy wniosą prośbę IMcie pp. posłowie nasi, aby król IMć jako iudex recte factorum et bene mereritorum chciał to w pierwszej okazyej IMci p. strażnikowi wojskowemu łaską swoją pańską nagrodzić. 14. Iż IMć O. Antoni Winnicki metropolita kijowski dworek na kupnym gruncie za resignacyą urzędu miejskiego w Wisni kosztem swoim erexit, który per legem publicam ab omnibus oneribus aby był uwolniony; taż libertacya aby i dworkowi IMci p. Winnickiego w Samborze służyła procurabunt IMcie pp. posłowie. 15. Iż i to ultra aequitatem dzieje się, że świeckie osoby zwykli popostwa sobie upraszać i one militari more apprehendere, cavebunt IMcie pp. posłowie lege, aby takowe przywileja nie wychodziły. 16. Zalecenie względem desolacyej majętności IMci p. chorążego i IMci p. podstolego koronnego od Ordy i Kozaków ma się stosować do artykułów sejmiku halickiego. 17. Zlecamy też to pp. posłom naszym, aby wszystkie te artykuły przeszłego sejmiku, które nie mogły być z pewnych przyczyn inferowane na przeszłym sejmie, teraz na teraźniejszym sejmie quod videbitur ex re et commodo reipublicae wnosili, mianowicie circa exemptionem bonorum, co musiałoby być z wielką szkodą szlachty uboższej szelągami oddawanie, których teraz zbywają per metum spadnienia ich, ale i insze wszystkie jako się wspomniało. Piotr Ożga podkomorzy lwowski marszałek sejmiku wiseńskiego m. p.

Castr. Rel. Prem. 403 p. 2789—2793 oblatowano 5 stycznia 1668 r.; Castr. Prem. Prot. 648 p. 1333 tylko notatka protokolarna.

237.

Żydaczów, 10 stycznia 1668.

Protestacya z powodu nielegalnie obranego posła sejmowego.

1. Actum in castro zydaczoviensi feria tertia post festum SS. Trium regum. Anno Domini 1668. 2. Et in continenti coram eodem officio actisque castrensibus capitanealibus zydaczovien-

[1]) Karol Fredro.

sibus idem gsus. Ioannes Alexander Wronowski, contra praedictos gsos. Karolum Fredro anteactum capitaneum crosnensem tum Sebastianum Michaelem Wiszowaty et Stanislaum Christophorum Mokrzecki ante hac officiales castrenses leopolienses in causa falsificationis actorum citatos, uti manifestos et mercenarios falsarios multisque notionibus falsi notatos solenniter protestatus est ideo. Quia praenotati gsi. Fredro, Wiszowaty et Mokrzycki praeinserto sacrae ac serenissimae regiae maiestatis domini nostri clementissimi decreto falsi convicti et iam servi paenae, facta mutua inter se conspiratione in proxime praeterito coventu visnensi toto pectore omnibusque artibus tam per se quam per subordinatas personas toto celebrati eiusdem conventus tempore enitebantur, ut idem gsus. Carolus Fredro, conquisitis multorum nobilium tam prece quam pretio suffragiis, inter terrestres palatinatus Russiae nuntios ad proxime imminentia comitia regni eligeretur. 3. Quorum iniusto desiderio cum multi illustres ac mgnfici. senatores, dignitarii, et officiales maiorque nobilitatis pars ad eundem conventum visnensem congregati causae suprascriptae ac ipsius falsificationis actorum oculatam notitiam ipsumque factum enorme ac nefarium compertum habentes, ac aliis multis ex rationibus adversarentur, prenotatus gsus. Carolus Fredro in summum totius reipublicae negotiorum praeiudicium conventum eundem visnensem disrumpere contendebat et procul dubio disrupisset, nisi iunctis praenotatis senatoribus, dignitariis, officialibus ac nobilitate, boni publici amore et zelo aestuantibus, inter pallatinatus Russiae terrestres nuntios ac praesertim terrae sanocensis connumeratus fuisset. 4. Et quoniam praenotatus gsus. Carolus Fredro non providendi boni publici, sed impediendorum reipublicae negotiorum ac ipsorum comitiorum proxime imminentium disrupendorum totiusque reipublicae turbandae causa munus nuntii terrestris nactus est, legibusque vetantibus, vir falsi notatus, voce activa et passiva privari debetur ac exinde terrestris nuntii munus obire nec debet nec potest, ideo de nullitate et invaliditate nunciatus terrestris eiusdem gsi. Caroli Fredro uti manifesti falsarii supranomitatus gsus. Wronowski iterum atque iterum solenniter protestatus est, offerendo se in proxime imminentibus comitiis regni tam in publico consessu nuntiorum terrestrium, quam in conspectu sacrae regiae maiestatis et omnium ordinum regni praedictum gsum. Carolum Fredro loco nunciatus terrestris moturum causamque criminalem, tam contra praedictum gsum. Fredro quam contra Wiszowaty et Mokrzecki ante hac officiales castrenses leopolienses, ratione falsificationis actorum per eos commisae, pro decernendis paenis criminalibus in iisdem proxime imminentibus comitiis regni attentaturum et promoturum praeinserti sacrae regiae maiestatis decreti vigore. 5. Ad extremum, quod si et in quantum praeinsertum sacrae regiae maiestatis decretum a se protestante per gsum. Stephanum Jaczynicz famulum suum tam ad acta castrensia capitanealia praemisliensia quam sanocensia porrectum, ob iniustos in praedictos gsos. Fredro, Wiszowaty et Mokrzecki, utque officiales castrenses leopolienses, respectus et favores susceptum non fuerit, praecavendo indemnitati suae idem gsus. Wronowski contra eosdem tam premislienses quam sanocenses castrenses officiales de paenis exinde emergentibus protestatus est. 6. Insuper praenotatus gsus. Ioannes Alexander Wronowski gravi cum quaerella protestatus est contra supramemoratum gsum. Carolum Fredro, qua ipse nullo habito respectu legum publicarum ac in contrarium decreti sacrae regiae maiestatis ausus est multis illicitis modis, tam per litteras manu sua exaratas, quam per submissas personas precibus, pretio ac minis gsos. commissarios a sacra regia maiestate ad deoccupationem bonorum Lysiatycze decreto praeinserto assignatos, tam anteactis diebus, quam haesterna modernaque die oblocutione eiusdem decreti avocare et arcere tum ad impediendum decreti sacrae regiae maiestatis executionem insolitam in regno ac illicitam militiam, videlicet Smolakow a finibus Ungariae conductos, et quod nefarium est, ad omnem vim et violentiam bene instructos promptosque numero sexaginta, tum etiam militia custode corporis sacrae regiae maiestatis pro tunc Samboriae consistente, sclopetarios numero quadraginta, connivente gso. Wolph maiore eodemque ordinante anteacta nocte in eadem bona villae Lysiatycze fortalitiumque ibidem situm inducere iisdemque tam Smolacis quam sclopetariis in fortalitio stipatus die hodierna in actu contenta praeinserti sacrae regiae ma-

jestatis decreti per commissarios fieri executionem impedire ac subditos bonorum eorundem insolitis exactionibus et oppressionibus gravare et angariare, prout de facto executionem impedivit, subditos gravavit et angarisavit exindeque paenas ratione praemissorum super se irrogari demeruit. Quapropter iterum atque iterum idem gsus. Wronowski contra praefatum gsum. Fredro protestatus est.

Fasc. Cop. Castr. Zydacz. 45 p. 1779—1780.

238.

Przemyśl, 24 stycznia 1668.

Uniwersał sądu fiskalnego ziemi przemyskiej o egzekucyi poborów.

1. My sędziowie deputowani do sądów trybunału skarbowego ziemie przemyskiej oznajmiamy komu będzie wiedzieć należało. Ponieważ za śmiercią godnej pamięci WIMci p. Marcina z Niedzielska Madalińskiego, starosty przemyskiego, egzekucya super retentoribus podymnego zaczęta interrupta ad praesens zostawa a contributio publica podymnygo na sejmie generalnym warszawskim przeszłym blisko na zapłatę wojsku laudata do rąk IMciów pp. poborców przemyskich hucusque de integro nie jest extradita, quinimmo per certos legi publicae refragarios temere retenta, tedy consulendo my takowej egzekucyej interruptioni, aby chorągwiom do ziemi naszej z asygnacyami a thezauro regni ordynowanymi quam citius satisfactio subsequatur, autoritate sądu naszego pp. wicesregentów od zwyż pomienionego IMci p. starosty podanych approbujemy i onym omnimodam securitatem na każdem miejscu in functione zostającym niniejszym uniwersałem naszym warujemy, serio iniungendo, aby pomienione egzekucye, które moram pati nie mogą, super retentoribus w ziemie naszej, według delat od IMciów pp. poborców sobie podanych przerzeczeni pp. wicesgerentowie kończyli i według prawa, wyjąwszy grunty, na których kościoły i klasztory osiadły i te, które per legem publicam decesserunt, egzekwowali. 2. Takowych zaś egzekucyi irritari aby żaden sub paenis legum non praesumat praesentibus deklarujemy. Który to uniwersał rękami naszemi podpisawszy do akt ziemskich przemyskich podać zleciliśmy. Działo się w Przemyślu die vigesima quarta Iannuarii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan lwowski, Kasper Wojakowski sędzia przemyskiej marszałek sądu skarbowego. Stanisław Sieciński podsędek ziemie przemyskiej.

Ind. Rel. Insc. Ter. Prem. 131 p. 961—962.

239.

Przemyśl, 10 kwietnia 1668.

Trzy protestacye posła ziemi przemyskiej na sejmie przeciwko podskarbiemu w. kor.

1. Acta sunt haec Premisliae in positione actorum terrestrium iudiciaria feria tertia post dominicam Conductus Paschae proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Ad iudicium praesens positionis actorum terrestrium premisliensium iudiciariae actaque iudicii eiusdem personaliter veniens gsus. Gaspar Woiakowski iudex glis. terrae premisliensis atque palatinatus Russiae terrae eiusdem premisliensis in comitiis particularibus visnensibus per nobilitatem palatinatus eiusdem pro comitiis generalibus regni varsaviensibus nuperrimo tempore disruptis electus nuntius, prout in iisdem proxime praeteritis seu tantummodo inchoatis comitiis praefatis generalibus regni varsaviensibus pro debito officii sui in facie totius reipublicae contra illustrem

et mfcum. Ioannem Casimirum Krasinski supremum regni thesaurarium tanquam primarium cussionis nocivae toti regno monetae motorem nec non nobiles Boratyni et Thymphos fratres germanos eiusdem monetae nocivos inductores et cussores omnesque ipsorum superintendentes et factores, status et condicionis atque nationis cuiusvis existentes, publicam facerat[a]) manifestationem, ita et ad praesens inhaerendo eidem suae protestationi solenniter suo et totius palatinatus sui nomine contra ipsos protestatur, idque ideo. Quia ipsi et quidem illustris et mfcus. thesaurarius regni contra expressam mentem constitutionum regni usurpata sibi maiori, quam leges regni permittant authoritate, inconsultis ordinibus regni, non exspectato comitiorum generalium effectu, ausus est suprascriptos Boratyni et Thymphos ad cudendam monetam superinducere, prout quidem superinduxit eisdemque minutam monetam aeream videlicet solidos Boratynczyki dictos ex metallo adulterino nulli usui conducibili tum et ortones Thymphianos vilissimae bonitatis intrinsecae, nullibi terrarum currentes, quinimmo toto orbe cum ignominia nationis polonae proscriptos cudere et factoribus illorum monetam veterem auream et argenteam tum et vasa diversa eiusdem metalli in toto regno pro eadem moneta nociva et damnosa coemere permisit assensumque privatum per literas suas universales ad magistratus omnes extraditas opem et auxilium adtribuit illosque protestatione sua in summum reipublicae detrimentum fovit et tutatus est. Memorati vero Boratyni et Tymphones intuitu praedicti mfci. thesaurarii regni obtemperantes, spoliata per se suosque factores et coemptores auri et argenti republica, monetam vitiosam in maxima copia cusserunt, totum regnum illa impleverant, reipublicae sangvinem istae perniciosae sangvisugae exahauserant eandem magis quam hostiles incursiones exinaniverunt depauperaveruntque, se ipsos vero mirum in modum ditarunt et ad exteras nationes congestos auri et argenti thesauros evexerunt, summum verum omnium et mercimoniorum tam domesticorum quam exoticorum pretium cum maxima statuum regni et infimi cuiusque stipem erogantis egeni aggravatione induxerunt, neque a cussione istius perniciosae monetae destiterant, quinimmo tempus cudendae illius contractu cum praedicto magnifico thesaurario regni inito sibi praefixum contra omne fas et aequum transgressi sunt. Cum itaque per eiusmodi ipsorum iure regni prohibitum ausum non modo deterioratio thesauri et boni metalli eradicatio ac exvisceratio manifesta, verum commune totius reipublicae detrimentum et incompensabilis iactura subsecuta sit, idcirco suprascriptus gsus. Woiakowski iudex et nuntius terrae eiusdem premisliensis pro munere officii sui hanc iteratam ad acta praesentia facit protestationem et manifestationem. 2. Ad iudicium praesens positionis actorum terrestrium premisliensium iudiciariae actaque iudicii eiusdem personaliter veniens gsus. Gaspar Woiakowski iudex terrae premisliensis atque palatinatus Russiae terrae vero eiusdem premisliensis in comitiis particularibus visnensibus per incolas palatinatus eiusdem pro comitiis generalibus regni varsaviensibus nuperrimo tempore disruptis electus nuntius, prout in iisdem proxime praeteritis seu tantummodo inchoatis comitiis praefatis generalibus regni varsaviensibus pro debito officii sui in facie totius reipublicae contra illustrem et mfcum. thesaurarium regni publicam fererat manifestationem, ita et ad praesens inhaerendo eidem suae protestationi solenniter suo et totius palatinatus sui nomine contra ipsum protestatur idque ideo. Quia ipse clenodia reipublicae valoris et pretii aliquot milionum in sua habens dispositione et depositorio eadem clenodia sine consensu ordinum regni ausus est, nescitur quibusnam personis plerumque externis oppignorare invadiare et extradere, prout de facto oppignoravit, invadiavit et extradidit. Cum itaque exinde summum periculum et metus non solum amissionis verum et falsificationis tanti valoris clenodiorum reipublicae subsequitur, quapropter idem gsus. manifestans occurendo bono reipublicae indemnitatique illius praecavendo iterato hanc ad acta praesentia facit protestationem et manifestationem. 3. Ad iudicium praesens positionis actorum terrestium premisliensium iudiciariae actaque iudicii eiusdem personaliter veniens gsus. Gaspar Woiakowski iudex terrae premisliensis atque palatinatus Russiae terrae vero eiusdem premisliensis in comitiis

---

a) facerant.

particularibus visnensibus per incolas palatinatus eiusdem pro comitiis generalibus regni varsaviensibus nuperrimo tempore disruptis electus nuntius, prout in eisdem proxime praeteritis seu tantummodo inchoatis comitiis praefatis generalibus regni varsoviensibus pro debito officii sui in facie totius reipublicae contra alienationes bonorum regalium generaliter omnium quibuscunque personis iure haereditario per constitutiones regni perpetuis temporibus collatas, publicam fecerat[a)] protestationem, ita et ad praesens inhaerendo eidem protestationi suae de nullitate et invaliditate earundem omnium alienationum super bona sacrae regiae maiestatis, uti sine consensu omnium ordinum regni concessarum, cum detrimento vero et iniuria totuis reipublicae avulsorum, suo et totius palatinatus sui nomine protestatur et manifestatur.

Ind. Rel. Inscr. Castr. Prem. 131 p. 1186—1190.

240.

Wisnia, 16 kwietnia 1668.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze i wszystko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej rycerstwo na sejmik do Wisnie za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. pro die 16 Aprilis złożony zgromadzeni. **2.** Przyznać to wszechmocnej ręce musimy Boskiej, że czułość jego nieukrócona nad tą ojczyzną naszą jako zawsze zwykła excubare dźwigać ją w ciężkich jej niebezpieczeństwach, tak i novissime znaczny obmyśla periclitanti navi rzptej a pożądany natunek, gdy nam jeszcze pozwala czasu spokojnego, abyśmy mogli następujące pilną obradą naszą avertere mala. Bo gdy nie przyszło do pożądanej sejmu rozerwanego konkluzyej i przez to nihil praevisum dobra powszechnego securitati, musimy serdecznie compati temu nieszczęściu publicznych obrad widząc się szkodliwie zewsząd być ciężkiemi oblężanymi niebespieczeństwy a pewne od wszystkich tej ojczyzny nieprzyjaciół nie daremnie sobie wróżąc insultus, w czem żeśmy są już dwojgiem wici wydaniem od J. kr. Mci czułą nad tem państwem wigilancyą przestrzeżeni i trzeciemi także wiciami upewnieni, żebyśmy tedy mogli praevenire hanc molem nad powszechnem zdrowiem wiszącą i wczesny wstręt obmyślili, aby każdy nieprzyjaciel tego królestwa widział ochotną naszą gotowość w zawziętych zamysłach swoich, przezorną uznał opozycyą, tedy piersi naszych nielękliwą zasłoną postanowiliśmy miłej matce naszej takiemi zastraszonej intencyami rozjarzonych nieprzyjaciół onej pewną i skuteczną obmyśleć obronę i pospolitem ruszeniem stawać na każdą potrzebę jej w porządku od przodków naszych świątobliwie wynalezionym, a to za trzeciemi wiciami J. kr. Mci p. n. m., o które pokornie prosić będziemy przez posła od nas wyprawionego do J. kr. Mci IMci p. Marcina Zamojskiego podstolego lwowskiego. **3.** A gdyby strzeż Boże te wici trzecie tak opportune nie wyszły i miały je[b)] skądkolwiek znaczne praevenire pericula a wybuchnęło co nagle in perniciem nostram, tedy nie czekając onych wydania urgente necessitate stawać in armis wszelką gotowością obowiązujemy się i tam iść gdzie się okazya poda sine divisione belli. **4.** Do którego pospolitego ruszenia gotowości popisy w województwie naszem po ziemiach także naszych naznaczamy, jako to ziemi lwowskiej pode Lwowem, ziemi przemyskiej pod Medyką, ziemi sanockiej pod Sanokiem pro die 14 Maii, gdzie przy tem ex re consilium przedsię weźmiemy.[1)] Na tych zaś IMciów, którzyby albo wczasy swoje smakując albo upornie niechcieli nam spólnego ratunku tego dopomagać, paenas według praw i konstytucyej opisanych de expeditione bellica sancitas reassumujemy i Ich Mciom na tymże popisie ukontentowanie za koszty i trudy ich oficyalistom naszym cale sobie rezerwujemy. Porządek zaś tej naszej wyprawy na poratowanie ojczyzny

---

[1)] Por. Nr. 241. a) fecerant. b) T. P. się.

na przeszłym sejmiku sejmiku relationis namówiony de toto reasumujemy i stwierdzamy. Pułkowników, rotnistrzów i innych oficerów tychże konfirmując, ten między nami pomieniony porządek aby uczynili starsi nasi JMcie fide, honore i amore patriae IMciów obligujemy i aby nas chciał convocare jako województwa naszego prymas JW. IMć p. wojewoda ruski [1]) bratersko prosimy gdyby zajść co miało IMci p. wojewody ruskiego, abo jaka praepedire legalitas JW. IMci p. kasztelana lwowskiego [2]) o toż prosimy. Który gdyby dla jakiego znacznego prepedymentu gorliwą nam swą i zwykłą nie mógł subvenire cura, tedy Wnego IMć p. podkomorzego lwowskiego [3]) impavidum virum, który tak życzliwie temu stawa województwu, prosimy i obligujemy, aby za manudukcyą [a]) jego i uniwersałem mogliśmy się skupić do ratunku spólnego ojczyzny, communicato jednak consilio z innymi ziemi przemyskiej i sanockiej ductoribus, jako to z ziemi przemyskiej w przeszłym laudum naznaczyliśmy IMci p. sędziego przemyskiego [4]) człowieka doznanej ochoty i nieustraszonej cnoty. IMci jednak p. kasztelana przemyskiego [5]) serio invitamus, aby chciał kiedy tej ziemi przemyskiej suam też pokazać operam. Ziemi sanockiej IMci p. kasztelana non praetereundo WIMci p. podkomorzego sanockiego [6]) wielkiego concivem nostrum naznaczamy, który gdyby dla lat swoich podeszłych chciał się ab omni onere excypować, tedy IMć p. starostę sanockiego [7]) zelozi dobra naszego promotoris destinamus, in defectu IMci p. starosty, IMć p. sędziego sanockiego [8]) prosimy magni consilii civem. 5. Zaś condescendendo ad sigularitates, że miasto Lwów pierwszym zawsze nieprzyjaciół jest wystawione inkursiom a tych krajów chwalebną zawsze zasłaniało obronę, tedy umocnienie dalsze tego miasta wszystkiej rzpltej potrzebne ziemia lwowska vigore laudi praesentis, te same Lwowa necessitatem wziąwszy przed sie, inibit rationem i securitati Lwowa zjechawszy się tam pro ultima die Aprilis omnino providebit, gdzie praw i pignorum suorum depositorium mają IMcie pp. obywatele tamteczni, nienaruszając jednak żadnych na to publicznych podatków rzptej i nie onerując nowymi także podatkami ziemie. 6. Gdzie oraz przy reasumpcyej sądów skarbowych excussionem retentów na tymże miejscu u pp. exactorów tamże sobie naznaczają. 7. Ziemia zaś przemyska fortyfikacyą miasta Przemyśla na sądach skarbowych w Przemyślu sobie naznacza i kontynuacyą jej; tamże IMcie, którzykolwiek ab anno millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto tej fortyfikacyej miasta Przemyśla się tykali i oną zawiadywali, na tychże sądach w Przemyślu sub rigore fisci i retentów po exakcyej czopowego IMci p. Gorayskiego sobie czas i miejsce naznaczają, także z pięciorga podymnego rachunek tamże uchwalają, czego wszystkiego likwidacyą i porządną examinacyą na pierwszym da Bóg sejmiku IMcie panowie sądowi pokażą. 8. Ukontentowanie z pod kilku chorągwi towarzystwa, którzy strawiwszy się nie mają o czem powrócić się do swojej chorągwi, IMci p. sędziemu przemyskiemu cum discretione przy tem zlecamy. 9. Aby tedy ad notitiam wszystkich obywatelów to nasze zezwolone zgodnie przyszło laudum one do grodów jako lwowskiego, przemyskiego, sanockiego według prawa i zwyczajów IMci p. marszałkowi naszemu podać zleciliśmy, aby też pomienione grody przez woźnego je obwołać nie omieszkały napominamy. W Wisni na sejmiku województwa ruskiego 16 Aprilis 1668. Kazimierz Lipczyński marszałek sejmiku województwa ruskiego wiszynskiego.

Castr. San. Rel. 180 p. 599—602; Castr. Leop. Rel. 420 p. 714—723. Ter. Prem. 131 p. 1375—78.

---

[1]) Stanisław Jabłonowski. [2]) Andrzej Maxymilian Fredro. [3]) Piotr Ożga. [4]) Kasper Wojakowski. [5]) Jacek Lanckoroński. [6]) Stefan Bal. [7]) Jerzy Wandalin Mniszek. [8]) Jerzy Ustrzycki.
a) jurysdykcyą T. P.

241.

Pod Lwowem, 14 maja 1668.

Laudum ziemian lwowskich i żydaczowskich na popisie.

1. My rady, dygnitarze i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowkiej i powiatu żydaczowskiego na popis laudo sejmiku wiszyńskiego przez uniwersał J. kr. Mci pro 16 Aprilis złożonego pro die 14 Maii pode Lwowem zgromadzeni.[1]) Obowiązujemy się naprzód nie tylko prawami de expeditione bellica opisanemi, ale też cnotą naszą szlachecką, iż za wyściem trzecich wici od J. kr. Mci p. n. m., lubo też jeśliby te aliquo fato zatrzymane były a necessitas reipublicae potrzebowała tego, za wydaniem uniwersałów przez JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego[2]) na czas i miejsce pospolitemu ruszeniu naznaczone sine divisione belli stawiemy się viritim et pro facultatibus poczty stawiając i w zgodzie z górnemi województwy we wszystkiem stosować się będziemy. Tamże zaraz IMć pp. oficyerom już na sejmiku przeszłym obranym rationes et media ukontentowania obmyślimy JW. IMci p. wojewody ruskiego naszego[3]) authoritatem in toto zachowając. Który że nam i teraz praestitit documenta życzliwości swojej ku ojczyźnie przybyciem do popisu naszego, tedy my i dalszego po IMci pewni będąc afektu in casum pospolitego ruszenia IMci za najwyższego pułkownika mieć i znać chcemy upraszając, aby pro munere senatorów chciał i dalej optimis consiliis adesse reipublicae a my wzajem debitae gratitudinis ku IMci wszystkie officia na siebie bierzemy i ich obligi omni occasione affectu et effectu praestabimus. 2. A teraz WIMć p. podkomorzego lwowskiego[4]) upraszamy, aby podjętą fatygę poselstwa sejmiku wyszyńskiego do IMć p. marszałka i hetmana w koronnego chciał jako najprędzej exequi i aby się iuxta instructionem priorem sprawiwszy upraszał IMci, ne deserat rem publicam, promptitudinem nas braci na obronę jej etiam cum dispendio vitae ofiarując. 3. Więc że za zerwaniem sejmiku publico reipublicae consensu żołnierzowi na ćwierci te, które się poczynają a prima Februarii anni praesentis nie obmyślona zapłata, my przecie chcąc żołnierza nadzieją pewnej płacy mieć ochotniejszego do usług rzptej a oraz disciplinam militarem przez płacę realną zachować na zapłatę chorągwiom do poctu naszego należytym uchwalamy czopowe i podymnego troje tak w ziemie lwowskiej jako i powiecie żydaczowskim cum abiuratis gdzie nieprzyjaciel spustoszył. A do wybierania podymnego tego uprosiliśmy IMci p. Jarosza Świrskiego miecznika halickiego, który ma obwieścić uniwersałami swymi IMć pp. obywatelów i te podymne fideliter wybierać, począwszy a die prima Jannuarii ad vigesimam primam eiusdem Iunii tu we Lwowie i w Żydaczowie przez sukkolektora osiadłego lubo przez siebie samego. 4. Iniungimus to serio IMci p. poborcy obranemu, aby circa exactionem podymnego nie byli aggrawowani niewinni egzekucyami żadnemi i dworom szlacheckim, które do płacenia podatków nie należą, nie powinna się dziać żadna wiolencya, ale circa immunitates w płaceniu podatku tego mają być zachowani. Więc że skarg od braci naszej zachodzi niemało, jakoby niesłusznemi i ciężkiemi egzakcyami od przeszłych IMć p. poborców byli ukrzywdzeni, tedy postanawiamy, aby iniuriantes iniuriatis w grodzie się sprawowali lwowskim. Z tymi zaś, którzyby nie oddali, IMć p. exaktor postąpić będzie powinien iuxta praescriptum legis. 5. Circa abiurata żeby nie była aggrawacya przez kancelarye mieć chcemy, aby od przysięgi ratione spustoszenia nie brano więcej nad groszy sześć, salarium IMci p. poborcy po groszu jednemu od złotego a od kwitu ze wsiów do groszy trzy, od miasteczek po groszy sześciu naznaczamy. 6. Wybrawszy zaś te pieniądze IMć p. poborca ma ich oddać za dyspozycyą W. IMci p. podkomorzego lwowskiego, któregośmy za komisarza ziemie naszej i na drugie pół roka uprosili i obrali, chcąc to mieć po IMci, aby pieniądze te na żadnę inną potrzebę oprócz

---

[1]) Por. Nr. 240 art. 4. [2]) Jan Sobieski. [3]) Stanisław Jabłonowski. [4]) Piotr Ożga.

pilnej płacy żołnierzowi do powiatu naszego i ziemie żydaczewskiej należącemu obrócone i erogowane nie były. 7. Więc że retenta niektóre osobliwie z czopowem zostają wielkie, tedy serio iniungimus IMci p. instygatorowi naszemu, aby pod ostrością praw wszystkie retenta windykował apud retentores i one za dyspozycyą W. IMci p. komisarza naszego in supplementum podatków na żołnierza uchwalonych obrócił a cokolwiekby do płacy dwóch ćwierci żołnierzów zostawało, tedy dajemy JW. IMci p. komisarzowi naszemu, aby te pieniądze na fortyfikacyą miasta Lwowa, mając w osobnym respekcie fortyfikacyą klasztora OO. Karmelitów bosych disponować według potrzeby, praevia od pp. mieszczan z przeszłej percepty calculatione przed IMć pp. komisarzami. Z tych zaś teraźniejszych, jeżeli jakie dane będą pieniądze, kalkulacyą uczynią na przyszłym da Bóg sejmiku. 8. Aby tedy ad notitiam wszystkich IMMć pp. obywatelow ziemie lwowskiej i powiatu żydaczewskiego podług prawa i zwyczajów IM p. marszałkowi naszemu zleciliśmy, aby zaś pomienione grody przez woźnych obwołać ich kazał napominamy. Działo się na popisie pod Lwowem dnia styrnastego maja roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego sześdziesiątego ósmego. Hieronim Stanisław Kuropatnicki marszałek koła rycerskiego.

Castr. Leop. 420. p. 907—913.

242.

Wisnia, [23 lipca] 1668.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1 My rady dyguitarze i wszytka szlachta na sejmik wiszynski zgromadzona. Przychylając się do laudum sejmiku przeszłego o pospolitem ruszeniu uchwalonego[1]) toż pospolite ruszenie in toto aprobujemy i IMciów pp. pułkowników, rotmistrzów potwierdzamy, którym plenam facultatem dajemy i JW. IMci p. Stanisławowi Janowi Jabłonowskiemu wojewodzie naszemu ruskiemu aby in omnem casum reipublicae pilnie intendant i z drugiemi pobliższemi województwy znosił się i gdy praesentem solito zelo IMci z nami mieć będziemy, przy naszych braterskich afektach debitam obowiązujemy gratitudinem. 2. A iż pod ten czas abdicationis, jeśliby miały na nasze państwo i Koronę różne nastąpić strzeż Boże intra vel extra niebezpieczeństwa, którym sine nervo belli i pieniędzy zabieżyć by się nie mogło, takowe na dobra królewskie, duchowne i ziemskie dla obrony onej nemine excepto stanowiemy podatki. A naprzód ziemia lwowska etc. pozwala na zapłatę chorągwi swojej podymnego czworo cum abiuratis, gdzie hostitatis zaszła, począwszy wybierać a die decima Augusti aż ad diem vigesimam quartam eiusdem. A z osobna do tego przyczynia poborów trzy od rzemieślników według zwyczaju dawnego w miastach i miasteczkach, do której exakcyej poborcę naznacza i postanawia sobie IMć p. Hieronima Swirskiego miecznika halickiego. 3. Waruje przytem sobie, iż lubo otrzymanie czopowego od lat kilku jako są procesa z Brzeżan, Narajowa i inszych miasteczkach W. IMć p. Mikołaja Sieniawskiego strażnika koronnego na tymże IMci zaszły prawne... procesy, jednak iż tu w kole naszem wniesiona instancya za IMcią, w należytym sądzie, to jest na kwerelach lwowskich blisko przyszłych chce względem tych retent sprawić się i satisfactionem, która się ex iure et iudicio castrensi leopoliensi najdzie się należyte... in instanti dosyć uczynić, przeto non obstante eo processu ma być IMć ad iudicia przypuszczony, a jeśliby też nie stanął ad iudicia, tedy wszytkie processa otrzymane in suo robore zostawać mają. 4. Wniósł instancyą do koła naszego IMci p. Andrzej Kuropatnicki arendarz przeszły czopowego w ziemi naszej, iż przedał swoich pieniędzy ziemi zł. polskich tysiąc sześćset ośmdziesiąt i siedm, tedy z przyszłych podatków ma być IMci obmyślona ta suma. Co strony

[1]) Ob. N 241 art. 1.

trzech set zł., które IMć p. instygator producit, jakoby od faktora żyda Dawidka w Bolechowie, tedy iure agat sam o to IMć p. Kuropatnicki, żeby się do rąk IMci przywrócili. IMci p. Kruszyńskiemu dawnego długu opuszczają zł. czterysta dziesięć. 5. Ziemia przemyska iż jeszcze płacę dawnych retentów zatrzymała niektórym chorągwiom, ale i za teraźniejsze ćwierci dwie nieobmyśliła dotąd zapłaty, teraz tedy pozwala na wypłacenie assygnacyi poborów cum abiuratis ośmnaście podług regestru IMci p. Stefana Rogozinskiego anni 1662 wydawanych, których wybieranie ma się poczynać a die 20 Augusti a kończyć się ma die 10 mensis Septembris. Do którego wybierania podatku IMć p. Aleksandra Szeptyckiego naznacza. A ponieważ na teraźniejszm sejmiku czopowego rachunku z miast multis rationibus probatur, tedy zlecamy IMciom pp. urzędowi ziemskiemu i grodzkiemu przemyskim w Przemyślu i inszym pp. deputatom, aby pro sexta Augusti ad hunc solum actum zjechali i wysłuchali rachunku tego czopowego miast, non obstante absentia nonnullorum a IMć p. marszałek nasz sejmikowy ma wydać innotescencyą, aby się miasta na ten czas zjechały. Którego rachunku ma być relatio uczyniona na sejmiku relationis. Też sądy i ziemia lwowska in toto sobie do takowychże miast rachunków reasumują. 6. Laudum na przeszłym sejmiku sobie uchwalone cum toto eius effectu approbujemy także i sejmiku partykularnego lwowskiego przy popisie agitowanego na zapłatę chorągwiom trojga podymnego do powiatu należącym. 7. Ziemia sanocka iż jeszcze chorągwiom stipendia merentibus w tej ziemi za ćwierci dwie in exsolutione zostaje a przeto uchwala sobie do dawnego podymnego jednego teraz znowu sześcioro podymne, do którego wybierania IMci p. Grodzickiego za exaktora naznacza, które ma począć wybierać a die vigesima Augusti usque ad diem decimam Septembris. Który p. exaktor wypłaciwszy asygnacyę z sejmiku sobie ordynowane powinien się będzie rachować z tego sześcioro jako i z tego jednego na sejmiku da Bóg przyszłym podymnego. 8. Mając osobliwy respekt na miasto spustoszałe J. Kr. Mci Krosno a chcąc onego jakokolwiek fortyfikacyą wesprzeć, pozwalamy onemu na naprawę murów z czopowego przyszłego zł. trzysta nie inkludując w to co teraz de proprio poprawili murów ale in futurum dajemy; obaczywszy jednak restauracyą murów obowiązujemy i dalszą procurare obronę a teraz superintendencyą IMci p. staroście krośnieńskiemu i IMci p. Piotrowi z Porąbek Krasowskiemu zlecamy. Artykuł jednak, który był napisany w przeszłej instrukcyej o czopowem tego miasta żadnego waloru mieć nie ma względem czopowego tegoż miasta Krosna, jednak pieniądze mają do ręku IMci p. Piotra Krasowskiego być oddawane i distrybucya onych od IMci ma dependere. Będąc obstricti per sanctiones dawne pp. poborcy dawni ziemi sanockiej jeszcze nie otrzymali kosztów od skarbu rzptej, starać się tedy omnino będą, aby wszyscy na przyszły sejmik kwity od skarbu produkowali. A iż IchMcie pp. ...wscy dali na potrzebę ziemi naszej zł. pięćset do rąk IMci p. Zagurskiego, tedy tę sumę submitujemy się oddać lub z czopowego blisko przeszłego lubo z podymnego teraźniejszego a IMcie . . . niech się starają o kwit u skarbu i nam go tu na sejmik przyszły relationis przyniosą. 9. Kwerele a) zaś fisci aby etiam sub tempus comitiorum sądzone we wszystkich trzech ziemiach naszych były, o co IMciów pp. starostów ziemi naszej serio expostulamus. 10. A że merita a se loquuntur IMci p. Marcina Zawojskiego podstolego lwowskiego wyświadczone nam w podjętem są poselstwie do króla IMci kosztem swoim, in vim tedy gratitudinis pozwalamy IMci z czopowego z ziemie lwowskiej zł. 450, z przemyskiej także zł. 450 a z sanockiej zł. 100, które nieodwłocznie mają pomienionemu IMci oddać IMcie pp. administratorowie czopowego lubo też podymnego. Niemniejsze mając respekty na IMć p. Bobrowskiego towarzysza z pod chorągwi usarskiej JW. IMci p. marszałka w. koronnego i tego niechcąc siccis mittere manibus pozwoliliśmy dać IMci z ziemi lwowskiej zł. 125, z przemyskiej także zł. 125, a z sanockiej 50 zł. A że i IMcie deputaci po pieniądze od chorągwi do ziemi przemyskiej zesłani mając niemałe bez sustentacyi zostając expensa, tedy w tem mając na IMciów wzgląd, naznacza taż ziemia przemyska IMciom z czopowego w równy podział

a) Artykuł 9 i 10 znajduje się tylko w Pr.

zł. p. 1200 kontentacyi, po którą mają przyjechać do IMci p. wyborcy naszego pro die 10 Augusti do Przemyśla, które gdy powezmą od IMci p. poborcy, powinien ich IMć nazad powrócić, aby poczekali nim te podatki rzptej wybiorą. P. Kuropatnickiemu Jędrzejowi dług z rachunku na teraźniejszym sejmiku względem czopowego nazbyt wydania tysiąc siedmset zł. ziemia lwowska po zapłaceniu wojsku oddać ex residuo podatków za asygnacyą IMci p. marszałka naszego teraźniejszego pozwala. Także ziemia sanocka swoim rekompenzując IMciom pp. deputatom od chorągwi expensa dozwala równy podział zł. 300. 11. Niegodne przepomienia i miasteczko Wisnia, na które jako na miejsce publiczne consiliorum naszych mając baczenie, laudo praesenti onych na lat dziewięć od wszelakich podatka rzptej uwalniamy. 12. IMci p. Piotra Polańskiego cześnika ziemi sanockiej iż niedopłacone expensa we Lwowie erogowane circa deductionem simple podymnego ziemi sanockiej na komisyej in recompensam przeszłego czopowego a lubo z podymnego reszty pozwalamy IMci zł. 140. 13. Wniesioną mając od OO. Franciszkanów przemyskich suplikę pokorną a niechcąc onych siccis manibus demittere pozwala onym ziemia przemyska z czopowego swego zł. 100. 14. Także i OO. Franciszkanom sanockim ziemia sanocka pozwala z przeszłego czopowego na poprawę ławek w kościele zł. p. sto, co do ręku IMci p. Jana Cieplińskiego pisarza ziemskiego sanockiego wydać rozkazaliśmy, aby IMć tem ordynował, żeby na co inszego nie były te 100 zł. obrócone. Które to laudum i postanowienie nasze nie tylko fide honore ale sub paenis de expeditione bellica et contributionum retentarum sancitis in toto approbujemy i mieć chcemy. P. Ożga podkomorzy lwowski marszałek sejmiku wiszenskiego.

Castr. Leop. Rel. 420. p. 1541—1544; ustęp dotyczący obrony ziemi przemyskiej w Castr. Pr. 404 p. 1157—1159; ustęp dotyczący obrony ziemi sanockiej w Castr. Sanoc. Rel. 181 p. 191—192 jednak tylko w streszczeniu.

243.

Wisnia, 23 lipca 1668.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya IMciom pp. posłom na sejmiku wiszeńskim województwa ruskiego na sejm walny sześć niedzielny w Warszawie pro die vigesima mensis Augusti w roku tysiąc sześć setnym sześćdziesiątym ósmym, którycheśmy obrali zgodnie, to jest IMć p. Piotra Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMci p. Olbrachta Krosnowskiego chorążego ziemi warszawskiej ze lwowskiej, z przemyskiej zaś IMci p. Kaspra Wujakowskiego sędziego przemyskiego, IMci p. Karola Frydra starostę krosińskiego; z sanockiej ziemie IMci p. Wandalina Mniszka z Wielkich Kunczyc starostę sanockiego i IMć p. Macieja Ustrzyckiego sanockiego sędziego. 2. Powinszowawszy J. kr. Mci p. n. m. na tronie królewskim z szczęśliwem panowaniem dobrego zdrowia, wierne życliwe i stateczne z nieodmienną a wrodzoną narodowi naszemu ku panom miłością jako najpokorniej oddadzą i zalecą podaństwo i niski pokłon. 3. Exponent zaraz przez IMć p. marszałka swego nietylko województwa naszego ale całej rzptej iustum dolorem, który mieć musi z tego, że tę ojczyznę w której natus educatus, wolnymi głosami electus et coronatus, inaudito reipublicae exemplo deserit et in mediis fluctibus zostawia, jako to nam z konwokacyi IMciów pp. senatorów warszawskiej, z denuncyacyi JW. IMci księdza prymasa arcybiskupa gnieźnieńskiego et principem senatus na sejmik oraz i instrukcyą danej i inkludowanej i z inszych tak wielu listów IMciów pp. senatorów i dygnitarzów wielkich constat. 4. Przytem IMcie p. posłowie nasi obowiążą przy elekcyej i po elekcyej IMci p. marszałka swego poselskiego et cavebunt, aby nie wdając się w żadne solennitates et accessoria na sejmach zwyczajnych samą tylko prośbą nazajutrz po elekcyej swojej realnej izbą do senatu przyszedł, obsecrando J. kr. Mci per amorem tej ojczyzny, w której się rodził, per respectum boni publici, którego sacramento fidei curam na się wziął per ligamen conscientiae na

instancyę gorącą i pokorną prośbę, a proposito abdicandi regno desistere raczył i nas z podziwieniem u narodów in ea orphanitate nie zostawił. 5. Jeżeliby tak już nieszczęśliwa być miała do J. kr. Mci rzpta, ażeby nullae inimicitiae praeces et rationes z tego propositum króla IMci ruszyć miały et ore suo regio ten swój ciężki propositum in facie reipublicae confirmaret a zatem desperować de clementia et propensione regia przyszłoby IMciom pp. posłom, tedy w niwco się nie wdawając prosić IMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego jako primasa et principem senatus, aby denuncyował interregnum. Ratione zaś abdicationis aby to było securum ojczyźnie naszej na potomne czasy upomnią się IMcie pp. posłowie przez IMci p. marszałka poselskiego, żeby to król IMć chciał stwierdzić diplomate reali i ręką swoją też diploma chciał podpisać. Na które diploma ma się podpisać i IMć ksiądz arcybiskup gnieźnieński jako prymas i IMć p. marszałek koła poselskiego. 6. Do koncypowania huius diplomatis ratione renuntiationis regni mają być deputowani fide iurata tak z senatu, IMcie pp. senatorowie, jako i z izby poselskiej i jeśliby na początku sejmu przyszło do renuncyacyej, aby nie mogło być sejmem teraźniejszym przez niedoście strzeż Boże jego approbowane diploma, namówić mają sposób valoris et firmitatis jego, abo żeby w metryce koronnej aktykowawszy on de tenore był roborowany i stamtąd aby go było posłom ziemskim wyjąć i do oblaty do grodów kilku województw podać, a potem na pierwszym sejmie aby było in volumen legum inserowane. 7. Jeżeliby zaś król IMć p. n. m. chciał flectere animum ex inneta sua clementia et amore ku tej utrapionej ojczyźnie i deklarować to in facie reipublicae ore suo proprio raczył, że na tym tronie, na którym go Pan Bóg et liberae voces posadziły, persistere chciał, podziękują IMcie pp. posłowie i otrzymają diploma ręką króla IMci podpisane, że póki sera fata pozwolą królowi IMci, korony et curam onej quam optimam składać nie będzie i toż diploma IMcie pp. posłowie do swoich województw i ziem, z których wyprawieni przedrukowane rozbiorą, po którym diploma otrzymanym najdalej trzeciego dnia po elekcyej marszałka poselskiego tak resolwowani ad consilia reipublicae dopiero per ordinarium cursum przystąpić powinni będą i do artykułów przeszłego sejmiku na sejm danych, które in toto reassumujemy i do nich nowe artykuły ad praesens ex necessitate reipublicae stanowione osobno z popisem ręki swojej IMci p. marszałkowi naszemu złączone wydać zleciliśmy, obowiązując IMć pp. posłów naszych, aby nad instrukcyą teraźniejszą IMciom daną sub fide, honore et conscientia postępować się nie ważyli. A jeżeliby wszystka rzpta pospołu potrzebowała po królu IMci renovationem przysięgi super pacta conventa anteriora i praw wszystkich, tedy w tej materyej do zgody wszystkiej rzptej stosować się mają pp. posłowie i upraszać będą króla IMci, aby debito amore chciał prosequi rempublicam, pamiętając na miłość obywatelów stanów szlacheckich. 8. A gdy się to wszystko uspokoi ad mentem reipublicae, tedy gdy będą artykuły swoje produkować, te wszystkie przeszłe artykuły, które na przeszłym sejmiku były zlecone IMciom pp. posłom, też wszystkie approbujemy i do traktowania ne sejmie przyszłym z inszymi IMciami one in toto aprobując renowujemy, tak respectu gratitudinis jako też względem instrukcyej od króla IMci do nas na sejmik przysłanej, mianowicie hybernorum approbationis, pakt podhajeckich uczynionych, coniunctionis armorum z Moskwą, uspokojenie dostateczne z Kozakami przez komisyę, przyczynienie usarzów choćby i kozackie niektóre na usarskie obrócić. Kwarta żeby wedle dawnych praw i kontytucyej na samą obronę rzptej obrócona była, i co IMć p. podskarbi przeszły z kwoty indebite wydał aby to z inszych podatków ordynaryjnych albo też de proprio zapłacił. Także, że prater consensum reipublicae i przeciwko wyraźnemu prawu dał klejnoty nie do skarbu rzptej, jako należało, ale raczej z pewnego swego respektu, tedy aby ich teraz oddał iuxta regestrum a insze zaś klejnoty skarbu koronnego aby zregestrował i taki regestr, jaki był za sławnej pamięci króla Zygmunta Trzeciego, spisawszy oddał do rąk IMci p. marszałka koronnego in facie reipublicae, żeby IMcie pp. posłowie mogli przepisać i każdy na swój sejmik odwieść i informacyej. 9. Moneta tak wielką szkodę rzptej uczyniła omnibus constat jako sensibile malum, aby sposób wynaleźli, przez któryby lepsza moneta i pożyteczniejsza rzptej mogła być. 10. Obrona miasta Lwowa jako propugnaculum ledwie nie pierwsze ukrainne od inkursyi

tatarskich i kozackich, a ziemia lwowska na obronę onego nie może już sufficere, i dla spustoszenia przez częste inkursye nieprzyjaciół, gdyż tak wielką sumę i szlachta i mieszczanie wydali, a strzeż Boże adversum quid na to miasto, pewnieby i rzpta w wielkie niebezpieczeństwo upadła, serio iniungimus to pp. posłom naszym, ponieważ jest to miasto zaszczytem całej rzptej, aby wnieśli to ad rempublicam, żeby wszytka rzplta koszt na to i sumpt tak do fortyfikacyej jako też i do praesidium chciała się przyłożyć, prosić będą. 11. Także fortyfikacya miasta Przemyśla jako jest potrzebna nietrzeba na to wiele wywodów, jako niedaleko od granic, oraz i miasto Sanok i Krosno, obrona tychże miast ad eandem securitatem należy. 12. Klasztory około Lwowa jako Karmelitów obudwu klasztorów, Bosych jako i na Ganczarskiej ulicy, mają być fortyfikowane, na co komisyę IMcie pp. posłowie wyjednać mają, tak jako za żywota św. pamięci króla Władysława. 13. Konstytucye po sejmie u marszałka aby nie były reiterowane ani czytaniem ani pisaniem. 14. Jeżeliby też do podatków przyszło na płacenie wojsku, tedy IMcie pp. posłowie nasi przy deklaracyej na podatki cavebunt to, żeby te województwa, przez nieprzyjaciela spustoszone, były mniejszą sumę onerowane, a mianowicie te województwa i ziemie, które tak rok przez nieprzyjaciela są zniesione i w niwecz obrócone prawie. Uważają też to województwa i ziemie, że przez przeszłe deklaracye mianowicie podymnem wielce są ukrzywdzone, jako to deducent IMć pp. posłowie, tedy już zlecamy IMciom pp. posłom, aby inszym podatkiem a nie podymnem mają dług wojsku oddawać. 15. Znaczne są i wszystkim wiadome merita JW. IMci p. wojewody bełzkiego IMci księcia Wiszniowieckiego, który insistendo avitae virtuti Jaśnie Oświeconego domu swego pokazował to nieraz ojczyźnie odwagą, krwie swojej nie żałując i kosztów mniej sobie ważąc a teraz przez nieprzyjaciela już to kilka razy prawie w niwecz obrócony i poddani ledwie nie wszyscy zabrani w niewolę tatarską; wniosą prośbę IMcie pp. posłowie do króla IMci i rzptej wszytkiej, aby wedle konstytucyej na sejmie w Brześciu litewskim naznaczeni byli pp. komisarze do uznania tak wielkich szkód i to da Bóg na sejm przyszły napisawszy przynieśli, żeby słuszną nagrodę mógł odnieść książe IMć. 16. Modum in futurum zapłaty wojsku ad communem odsyłamy consensum, takowym jednak sposobem, aby pieniądze na zapłatę wojsku uchwalone przez województwa i przez ziemie nie przez skarb ani przez asygnacye wojskowe wojsku płacone były. 17. A że na nasze województwo wojska część wielka cum summo województw onere wzięta i jeszcze per hostilitatem nieprzyjaciela Krzyża świętego spustoszone, przeto inibunt rationes IMć pp. posłowie, aby tej liczbie wojska diminucyą nam przywieźli, także płacenia wojsku poborami a nie podymnem cum abiuratis. 18. Z niemałem ukrzywdzeniem za krwawe usługi i postrzały zasłużonej sumy IMć p. Stanisław Służewski starosta horodelski oczekiwa i dotąd mu się niesłusznie zatrzymało, efficient to IMć pp. posłowie, aby ta suma na dobrach Prussy nazwane asekurowana i par constitutionem cauta była, jeżeliby gotową sumą zaraz nie zapłacono. 19. Panowie poborcy aby kwit od skarbu anni 1652, tertii, quarti et octavi wyjednali i do grodów należytych sobie podali. 20. Więc, że dawna kapitulacya rzptej z wojskiem cudzoziemskiem zda się być gravaminosa, starać się będą IMcie pp. posłowie, aby insza kapitulacya była postanowiona czasów tych accomodatior. 21. Iż dla niewiadomości dóbr quantitatis wydawania chlebów żołnierskich podległych hiberna od rzptej ordynowana skutku przyjść nie może i wojska nie na łany, jako jest mens legis, ale na konie cum summa aggravatione dóbr zimowe chleby propter incertitudinem łanów sobie ordynuje, tedy pp. posłowie starać się będą, jakoby te dobra, stacyej podległe, lub przez urzędy grodzkie lubo przez deputatów spisane i komput ich do skarbu koronnego oddany był, według którego komputu tak hiberny ordynowane mają być, aby się wojsko mogło sustentować. 23. Wiele na tem należy rzptej i wiele w tem uszczerbku znajduje się w wojsku przez diminucyę wybrańców zwyczajnych w dobrach rzptej; urgebunt tedy IMci pp. posłowie, aby rewizya tych dóbr J. kr. Mci tak ekonomicznych, jako dispozycyej J. kr. Mci należących nullis exceptis z sejmu naznaczeni byli, którzyby praevio iuramento inquirere mogli przez co i dla kogo ta się stała diminutio. 23. Kozacy Serdeniata nazwani, iż zawżdy przy rzptej stawają i teraz in eo casu oświad-

czyli to rzptej, efficient to IMcie pp. posłowie, aby do płacy wojskowej przypuszczeni w komput wojska aby policzeni byli. Więc że też i p. Hulaniecki praestitit swoją życzliwość w rzptej, aby był nad tymi ludźmi pułkownikiem promovebunt IMci pp. posłowie. 24. W tem wielkie gravamen nobilitas ponosi przeciwko prawom i wolnościom swoim, że extra forum competens do sądu duchownego in causis dziesięciny wyrkaffy pociągani bywają i non observatis gradibus prawa koronnego i czasu zjazdom publicznym uprzywilejowanego, bez wszelakich przypozwów dzierżawców, possessores bonorum dekrety i ekskomunikowaniem agrawują. Także przeciwko konstytucyej anni millesimi sexcentesimi trigesimi quinti, która pieniężne dziesięciny gdzie ex antiqua bierali approbuje, dziesięcin wyliczonych upominają się i do konsystorza pozywają, dekretami aggravatibus stan szlachecki onerują. Przeto obwarują IMcie pp. posłowie konstytucyą, aby takowe dekreta contra regni iura ferowane żadnego waloru nie miały, a któryby duchowny ważył się na potem ad forum spirituale slachcica w wyżej mianowanych sprawach atrahere, żeby paena revocationis w trybunale inter causas mixti fori vindicanda byli karani. I nie wprzód IMć pp. posłowie na podatki rzptej pozwolą, ażby nobilitas od takowych akcyi per constitutionem uwolniona była, ale według dawnych praw o dziesięciny do ziemstwa pozywani byli, ponieważ paena excommunicationis non nisi ob scelus grande in ecclesiam kościół zwykł był karać. 25. Dług J. kr. Mci według przeszłego artykułu reasumować powinni będą IMci pp. posłowie. 26. Praesidia pruskie similiter według przeszłego artykułu promowować będą IMcie pp. posłowie. 27. Na nobilitacye ani indigenaty według przeszłego artykułu IMcie pp. posłowie pozwolić mają, oprócz tych ludzi narodu polskiego, którzy o ten klejnot sangvine starają i od IMciów pp. hetmanów zaleceni będą. Mianowicie IMci p. Zaborowskiego, chorążego IMci p. wojewody kijowskiego, p. Berense, oberszleytmanta IMci p. wojewody ruskiego, p. Bieleckiego, p. Wojciecha Komornickiego. 28. Asistencya gwardyej J. kr. Mci aby nie była większa tylko jako za św. pamięci króla Zygmunta Trzeciego. Także iż przez chorągwie tytułem króla IMci szczycące się wielkie wojska niewygody przez nieodprawianie straży i inszych powinności wojennych dzieją się, a tej preeminencyej pod inszym tytułem usurpować sobie nie będą, upraszać tedy będą IMcie pp. posłowie, aby ludziom godnym w rzptej zasłużonym oddane były. 29. O zamknieniu egzekucyej w województwie ruskiem i podolskiem, według przeszłego artykułu tam in publicis quam in privatis. 30. Dzieje się contra libertatem communem i przeciwko wyraźnemu prawu anni 1598, iż soli z dóbr szlacheckich pochodzącej skarb defluencyej zabrania i hamuje, aby prawo to cum paenis na tych, którzyby tego zabraniali reasumowane było starać się będą IMcie pp. posłowie. 31. Deputaci duchowni jako i świeccy, aby nie byli już jedni obierani consequenter każdego roku, aż czwartego roku i świeccy i żeby przy sprawach sądowi duchownemu nienależących nie zasiadali i nie mięszali się oprócz taktów i kadencyi sądów swoich, do której funkcyej deputata duchownego aby w kapitułach praelati ex collegiis maioribus obierani byli. 32. Różne casus rzptej mając przed oczyma i przykład wielkopolskich województw, którzy już sejmiki confoederationis krajów ich postanowili i nam produkowany był tu, aby i nam in omnem casum reipublicae wolno takąż securitatem postanowić, zniosą się IMcie pp. posłowie, żeby to stanęło. 33. Pretia rerum aby znowu było traktowane. 34. Na kwit przeszłemu IMci p. podskarbiemu koronnemu [1]) nie mają pozwolić ani też długów płacić zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aż się we wszystkiem od IMci w przeszłych pretensyach tak w oddaniu klejnotów jako i inszego rachunku i satisfakcyej we wszystkiem dosyć cale się stanie od IMci. 35. Iż miasteczko Wisnia zjazdów naszych publicznych województwa ruskiego receptaculum bardzo będąc per iniuriam temporum i przez ciężkie exakcye spustoszałe i niemal extreme rujnowane, teraz opera IMci p. Władysława Wilczkowskiego starosty wyszyńskiego i zwinogrodzkiego tak w municyej jako w budynkach dla wygody i wczesności stancyej IMci pp. obywatelów województwa tego restaurare poczyna, tedy jakośmy zlecili IMciom pp. posłom naszym, aby reasu-

---

[1]) Jan Krasiński.

mując przeszłe konstytucye recenti lege cautum było, aby to miasteczko z przedmieśćmi swemi od chlebów, stanowisk, noclegów, przechodów i wszelakich exakcyej żołnierskich uwolnione było. Także obmyślając, aby zaczęte opus munitionis miasteczka tego do skutku przywiedzione było, tudzież domy wjezne dla stancyi na publiczne zjazdy jak stare poprawiać tak nowe pobudować się mogły, od wszelakich podatków i kontrybucyej publicznych płacenia do skarbu, jako to poborów, podymnego, czopowego i innych tam per legem publicam jako też privatis laudis województwa naszego uchwalonych do lat dziesięci uwalniamy i ordynujemy, aby takowe podatki wyżej i tymże sposobem uchwalone a currens zawsze czopowe do burmistrza albo inszej jakiej osoby na to przysięgłej od IMci p. starosty wyszyńskiego ordynowanej oddane i za dyrekcyą tegoż IMci na poprawę budynków i domów wjeznych spendowane były. Która to libertacya aby lege obserwowana była efficere IMcie pp. posłowie nasi według artykułu sobie danego powinni będą. **36** Ponieważ już po sejmie skończonym sine consensu ordinum in volumen legum weszła konstytucya na libertacyą poddanych od podatków fundationis Zboroviensis do szpitala, starać się będą IMcie pp. posłowie, ponieważ sine consensu stanęła ta konstytucya, aby abrogowana była; także i z strony libertacyej Żydów. **37.** O szyb Kunegundy nazwany w Wieliczce IMci pp. Lubomirskich, częste instancye do rzptej, aby tandem effectum na sejmie otrzymać mogli. Także tymże IMciom pp. Lubomirskim i suma po śp. pamięci rodzicu IMciów czterdziestu tysięcy nullo iure intercepta, aby oddana była sub paena peculatus cavebunt IMcie pp. posłowie. **38.** Instabunt IMcie pp. posłowie za IMcią p. Jerzym Stawskim towarzyszem z pod chorągwi usarskiej króla IMci w wojsku dobrze zasłużonym, aby taksa przez komisyę wywiedziona z woli J. kr. Mci i konfirmacya wydana i aprobowana w wójtostwie z pół piętu łanów za konsenzem J. kr. Mci do tegoż wójtostwa przykupionych i z temże wójtostwem złączonych, we wsi Sokolnikach nazwanej, ze wszystkiemi do tegoż z dawna przynależytościami, dekretem komisarskim nakazana i od J. kr. Mci konfirmowana taksa tak samemu jak na potem sukcesorom żeby przez konstytucyę na sejmie warowana i approbowana była. Prawa zaś jako dawne do wójtowstwa sokolnickiego przynależące co w sobie zawierają i teraz przez komisarski wynalazek potwierdzone i przez konfirmacyą J. kr. Mci aprobowane są, aby zawsze taki miały walor, jaki pierwej we wsi Sokolnikach za przeszłych antecesorów bez żadnej kontradykcyi i przeszkód miewali we wszystkiem dzierzawcy wójtostwa sokolnickiego. **39.** Przyjąwszy słuszną chorągwi pancernej Wnych IMciów IMci p. pisarza polnego i IMci p. strażnika wielkiego koronnych na województwo łęczyckie querimoniam, że podług ordinacyej trybunału lwowskiego ex mente totius reipublicae i przeszłosejmowej konstytucyej postanowionego hucusque za te a primo anno 1667 poczynające się ćwierci nie płacą i nie płacili, komisarza swego nie mają i nie mieli też pomienione chorągwie deputatów swoich proprio wyprawując sumptu, nullo suo respectu ani zasług oddaniem do znacznych przywiedli i przywodzą kosztów, przez co legi et ordinationi publicae contravenerunt, zlecamy tedy IMciom pp. posłom naszym, ut urgeant na tymże sejmie przeciwko temu województwu formari iudicium i tym pomienionym chorągwiom satisfactionem, i żeby ich nie przypuszczono do głosu ani siedzieć pozwolono między IMciami jako rebellibus iuri et legibus aż satysfakcya się stanie. **40.** Cum summa aggravatione legis et aequitatis na teraźniejszym trybunale w Lublinie dekretem onerowany jest IMć p. Karol Fredro starosta krosniński o zapłatę trzydziestu tysięcy, od których i przez sejmowy dekret per controversias i przez trybunalski został uwolniony, tedy aby się convulsio legum nie działa urgebunt IMcie pp. posłowie, nie pozwalając na żadne podatki województwa naszego, libertatem przy dekretach sejmowym i trybunalskim IMci p. staroście krosnińskiemu, skarb zaś tenebitur według dekretów wigoru wypłacić tę sumę asygnataryuszom. **41.** Wielkie uciążenie ponosi stan rycerski jako się wyżej pokazało, że przeciwko wyraźnemu prawu IMcie pp. duchowni pozywają haeredes wsi Kowieniec o dziesięciny, która tam nigdy nie bywała; takowym sposobem jest oneratus, że omisso haerede z arendarzem, sprawę o wydanie dziesięciny zaczęto i potem in praeiudicium haeredis przez zmowną transakcyę skończono; starać się będą IMcie pp. posłowie, aby ten zumowny dekret i transakcya

per legem kasowana była, a sprawa do ziemstwa odesłana, a jeśliby temu przeczyli IMcie pp. senatorowie duchowni, tedy na żadne podatki nie pozwolą, aż to per constitutionem stanie. **42.** Iż slachta nobilitowana wdaje się konkurencyą preeminencyej urzędów ziemskich przeciwko wyrażnym prawom, co się i naszem województwie a w ziemi przemyskiej dzieje, że p. Hadziewicz nullis meritis tylko za pewną sumę otrzymawszy nobilitacyą, i to cum conditione salvis legibus de scartabellis sancitis, ważył się urząd łowiectwa przemyskiego uprosić i nim się tytułuje, przeto starać się będą IMcie pp. posłowie nasi reasumować przeszłego sejmu konstytucyą dawne prawo, aby nowa szlachta aż in tertia progenie capaces była prarogativarum et praeeminentiarum statui equestri servientium, a urząd zaś łowiectwa per eandem legem przy IMci p. Jerzym Grochowskim łowczym przemyskim, tam publicis quam etiam privatis consessibus od nas nieprzyjętym to miejsce zasiadający, aprobowany i niewzruszony został. Także jeżeliby jaką kondemnatę za dworem Jego kr. Mci p. Grochowskim urzędu tego p. Hadziewicz otrzymał, aby per eandem legem zniesiona była, a na potem na takowych, którzyby z starożytną szlachtą o to konkurowali, paenae duorum millium marcarum, a w trybunale koronnym inter causas officii vindicandae interponowane były. **43.** Często władyctwo lwowskie i przemyskie zwykło trudnić i cursum publicorum negociorum tamować, tedy aby tego więcej nie było zlecamy IMciom pp. posłom naszym, żeby króla IMci upraszali, aby kiedykolwiek uspokoić król IMć chciał te differencye, zachowując każdego przy swem prawie. A co się tyczy kryminałów z obu stron poczynionych, aby tenże król IMć na sejmie osądzić i uspokoić raczył tę sprawę. **44.** Upominki tatarskie zwyczajnie zwykł był odprawować skarb pogłównem żydowskiem, zaczem, że się Tatarowie upominają tych upominków u rzptej, upomną się IMć pp. posłowie nasi u IMci p. Krasińskiego podskarbiego przeszłego wielkiego koronnego, ponieważ ta suma została w skarbie tak rocznia z pogłównego żydowskiego, żeby ją oddał do rąk JW. IMci p. marszałka i hetmana wielkiego koronnego [1]) a na insze podatki na te upominki aby IMcie pp. posłowie niepozwalali. **45.** Więc i tego się upomną u IMci p. przeszłego podskarbiego, dlaczego tak wiele szelągów wybito przeciwko woli rzptej. **46.** Monopolia, które są lege vetita, jako są bardzo szkodliwe, IMcie pp. posłowie nasi cavebunt lege, aby więcej nigdzie byli sub duplici maiori paena niż przedtem ad cuiusvis instantiam; forum trybunał. Sprawy mixti fori aby były sądzone etiam diebus feriatis i w regestrze świeckim. **47.** Iż possessores starostwa świeckiego per contumaciam nie płacili przez wiele lat kwarty należącej do skarbu a de possessione onych non constat, tedy IMć p. wojewoda ruski, aby tych contumaces, a mianowicie IMć p. podskarbiego przeszłego, że się nie upomniał urgebunt IMci pp. posłowie nasi, żeby nie IMci p. wojewodę ruskiego ale IMć p. Krasińskiego podskarbiego przeszłego p. instygator o to pozywał i tychże possesores, jeżeli gdzie będą mogli invenire. **48.** Za IMcią p. Franciszkiem hrabią Hadala Wesselinym palatynem korony węgierskiej renowować artykuł przeszłego sejmiku i tę prośbę wnieść. **49.** Ponieważ urodzony Stefan Tekeli, nie mając już indigenatu w państwach rzptej dobra ziemskie Błażejową przeciwko teraźniejszym konstytucyom o cudzoziemcach tam nobilibus quam plebeis napisanym od dawnych lat trzyma, przez co confiscationem bonorum ipso facto demeruit i J. kr. Mć dobra takowe ad dispositionem suam devoluta według praw koronnych iure caduco konferował ex hac et tali ratione perduellionis JW. IMci p. wojewodzie krakowskiemu [2]) o co i akcya p. Tekelemu na sejm dana, przeciwko którym konstytucyom i przywilejom w sądach J. kr. Mci relacyjnych non excussa causa comitiali restitutia dóbr p. Tekelemu nakazana, facultas possidendorum bonorum pozwolona, co wszystko importat inversionem legis, IMcie pp. posłowie serio instabunt do J. kr. Mci, żeby exekucya dekretu między IMcią p. wojewodą krakowskim a między p. Władysławem Weselinem a IMcią p. Tekelem na sądach relacyjnych ferowanego in suspenso zostawała do decyzyej sejmowej, jeśli p. Tekeli jest capax possidendorum bonorum terrestrium w Koronie i jeśli per rebellionem nie stracił. **50.** Myta wodne, którekol-

---

[1]) Jan Sobieski. [2]) Aleksander Lubomirski.

wiek noviter po rzekach spustnych zjawiły się z wielką szkodą i przeciwko prawu wybierają ich, zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby per legem zniesione były, oraz i paena per delinquentes tamże w konstytucye opisana była, jako per theloneum inique wybierających. **51.** Ponieważ nas zachodzą nieomylne wiadomości o miastach pruskich, jakoby miały być inquietowane od pp. cudzoziemskich różnych i turbowane, tedy IMcie pp. posłowie będą mieć w zleceniu, aby przysięgę odprawili super fidelitatem. **52.** A że IMcie pp. komisarze do distrybucyej sumy moskiewskiej exulibus palatinatuum kiioviensis et czerniechoviensis, in recompensam odpadłych dóbr należącej naznaczeni, non iuxta exigentiam diplomatis i comissionis suae maiorem partem sumy tej wydali nie exulibus, ale na różne largicye i donatywy między się samych, instabunt serio IMcie pp. posłowie nasi do J. kr. Mci i prosić będą, aby deputaci byli wysadzeni, przed którymiby dali rationes distributionis sumy tej IMcie pp. komisarze a zatem aby teneantur indebite accepta wrócić, skądby satisfakcyą swoją odebrali laesi i forum trybunału koronnego, jeżeliby w tem niechcieli być posłuszni, onym naznaczamy. **53.** Uskarzali się kupcy, jakoby miano ich aggravare mytami niesłusznemi przejeżdżających, zaczem jeżeliby miał kto wybierać takie myta, tedy o nie każdemu wolno czynić cum iniuriato, salvo jednak depositorio miasta Lwowa konstytucye dawne in toto reservato. **54.** Wnieść publicam instantiam nomine totius reipublicae do W. IMci księdza prymasa et primatem regni,[1]) aby pro officio et amore in patriam zniósszy się z IMciami pp. senatory i hetmany, ex ea specula, na której go Bóg postanowił, tak prospicere raczył indemnitati praw, wolności i bezpieczeństwu publicznemu, ne quid respublica patiatur detrimenti. **55.** Wielką w tem sejmik nasz uznawa krzywdę, że obcy monarchowie nie stanu szlacheckiego posłów wysyłają, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby konstytucyą o nieposyłaniu posłów bez wiadomości rzptej, tego dołożywszy, aby stanu szlacheckiego ci posłowie byli. **56.** A iż zgodnie to stanęło, aby te wszystkie przeszłe artykuły, ponieważ sejm się rozerwał aprobowane były, tedy cokolwiekby niewyrażonych w tych artykułach expresse było, to z przeszłych mają promovere, jako to ludziej zasłużonych dobrze rzptej, to jest IMci p. Alexandra Polanowskiego porucznika JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego, IMci Tomasza Karczewskiego podczaszego sanockiego, IMci p. Stanisława Druszkiewicza stolnika parnawskiego. **57.** Lauda wszystkie jak przeszłe tak teraźniejsze, także i na sejmikach relationis jako i na popisie we Lwowie względem płacy wojsku postanowione in toto aprobować starać się mają IMcie pp. posłowie. P. Ożga, podkomorzy lwowski marszałek sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Prem. Rel, 404 p. 1135 1154; *Castr. Leop. Rel. 420 p. 1489—1511.*

244.

Wisnia, 23 lipca 1668.

Uniwersał marszałka sejmiku w sprawie podatków.

1. Piotr z Ossy Ożga podkomorzy lwowski, marszałek sejmiku wisninskiego województwa ruskiego. IMciom pp. posesorom miast, miasteczek i wszystkich dóbr w ziemi sanockiej leżących J. kr. Mci, duchownych i świeckich donoszę do wiadomości, także sławetnym burmistrzom, wójtom i wszystkiemu pospólstwu tychże dóbr oznajmuję, iż na sejmiku teraźniejszym wisnieńskiem przedsejmowym od J. kr. Mci złożonym, stosując się do konstytucyi anni 1667, którą płaca wojsku po województwach i ziemiach jest naznaczona i chorągwie pewne do odbierania zasług są ordynowane, tedy do wypłacenia zasłużonych ćwierci a die prima Februarii ad diem ultimam Iulii anni praesentis wojsku winnych, jako i dla uiszczenia się w inszych długach per laudum ordyno-

[1]) Mikołaj Prażmowski.

wanych uchwaliliśmy w ziemi sanockie siedmioro podymnego podług dekretów sądów skarbowych sanockich deklarowanego, inkludując in eum numerum pierwsze podymne na przeszłym sejmiku postanowione. **2.** Do których podatków wybierania obraliśmy IMć p. Jana Grodzickiego, naznaczając czas wypłacenia tych podatków a die 20 Augusti ad diem decimam Septembris, które to przerzeczone podatki od wszystkich sub onere processus fisci mają być nieodwłocznie oddane. Co aby wszystkich wiadomości doszło ten uniwersał z podpisem ręki mojej wydaję. Działo się w Wisni na sejmiku die 23 Iulii roku tysiąc sześć set sześćdziesiątego ósmego. Piotr Ożga podkomorzy lwowski marszałek sejmiku wiszeńskiego województwa ruskiego.

Ind. Rel. Castr. San. 180 p. 1217.

245.

Lwów, 22 października 1668.
Laudum sejmiku lwowskiego z postanowieniem kaptura.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej zjechawszy aię do Lwowa na sejmik pro die 22 Octobris podług umówienia zgodnego naszego za niedościem z pewnych przyczyn sejmiku [1]) pro die 15 naznaczonego od JW. IMci księdza arcybiskupa gnieznieńskiego prymasa przed konwokacyą warszawską pod ten czas osierociałej ojczyzny naszej za abdykacyą króla IMci Jana Kazimierza przeszłego, gdzie mając prae oculis internam securitatem podług prawa i zwyczaju dawnego postanowiliśmy sąd kapturowy dla prędszego dochodzenia sprawiedliwości ukrzywdzonym, żeby był wstręt insultom różnej kondycyi ludziom i sub hoc tempore interregni wszystkie kryminały, ekscessy, secundum circumsciptionem legis sądzone aby były. **2.** Do którego sądu zgodnie obraliśmy z pośrodku siebie IMć W. IMć p. Krzysztofa Chodorowskiego starostę winnickiego, IMć p. Andrzeja Sokolnickiego chorążego lwowskiego, IMć p. Olbrychta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, IMć p. Aleksandra Brodoskiego chorążego zakroczymskiego, IMć p. Szymona Olewińskiego sędziego lwowskiego, IMć p. Aleksandra Chodorowskiego stolnika lwowskiego, IMć p. Stanisława Pruszkiewicza a) stolnika parnawskiego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, IMć p. Tomasza Karczewskiego podczaszego sanockiego, IMć p. Józefa Świrskiego podczaszego czernichowskiego, IMć p. Macieja Gołeckiego b) podsędka lwoskiego, IMć p. Wojciecha Morawca podstolego żydaczowskiego, IMć p. Aleksandra Morawca cześnika lwowskiego, IMć p. Wojciecha Koca cześnika mielnickiego, IMć p. podstarościego lwowskie- IMci p. Jerzego Ożgę podkomorzyca lwowskiego, IMci p. Jędrzeja Kuropatnickiego, IMci p. Aleksandra Łosia; do pisania zaś dekretów IMć p. Marcina Widzoskiego pisarza ziemskiego lwowskiego i IMć p. Wojciecha Orzeszka pisarza grodzkiego lwowskiego in supplementum, broń Boże złego zdrowia na IMci p. pisarza ziemskiego, który IMć p. pisarz grodzki do ferowania sentencyi należeć nie powinien będzie, tylko super secreta przysięgę wykonać ma, gdzie IMcie pp. sędziowie zaraz stosując się do prawa powinni będą przysięgę wykonać i wszystkie solennitates zachować w sądach swoich nazajutrz zasiadłszy na te sądy, do których miejsce za zamku lwowskim niższym naznaczamy. **3.** Postanowiwszy tedy sędziów a obawiając się na sejmiku przyszłym wiszyńskim broń Boże takowejże niezgody, tu na tem miejscu obieramy zgodnie posłów z naszej ziemie lwowskiej t. j. WIMci p. Piotra z Ossy Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMci p. Jędrzeja Ostroroga starostę garwolińskiego, którym zlecamy, aby zgadzali się IMcie z tymi, którzy bonum publicum promovebunt, tychże IMciów fide honore et conscientia obstringimus et obligamus, zlecając to dexteritati IMciów, aby IMcie nic inszego prae oculis nie mieli, tylko integritatem et salutem

---

[1]) O zerwaniu sejmiku z 15 października obacz Korzon: Dola i niedola Sobieskiego II, 117.

a) P. Druszkiewicza. b) P. Gołockiego.

patriae, mianowicie in libera electione. 4. Laudum teraźniejszego naszego zjazdu kapturowe, aby było aprobowane in toto zlecamy IMciom n. m. pp. posłom. Więc jeżeliby insze województwa z przeszłych instrukcyi podanych sobie promowowali interesa swoje, zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby i oni promowowali artykuły w przeszłej instrukcyi sobie podane. 5. A że WIMci p. Piotra z Ossy Ożgi podkomorzego lwowskiego clarissime loquutur nietylko naszemu województwu ruskiemu ale całej ojczyźnie merita, i widzimy codziennie spezy IMci erogowane dla zaszczytu ziemi naszej lwowskiej przez częste funkcye poselstwa w tak dalekiej odległości miejsca do Warszawy, przy naszem podziękowaniu, luboby należało ad proportionem expens IMci więcej, jednak ob egestatem na ten czas, bywszy exhausti przez częste podatki i gromadnymi wojskami nieprzyjacielskiemi zrujnowani, teraz złotych tysiąc naznaczamy ex publico erario nostro objecując i na dalsze czasy IMci nostros affectus z braterskiej życzliwości. To tedy nasze laudum przy podpisie, IMci p. marszałka naszego do ksiąg kapturowych wpisać i aktykować zleciliśmy. Działo się we Lwowie 22 Octobra roku 1668. Andrzej Michał Kuropatnicki marszałek na ten czas koła sejmiku lwowskiego.

Ter. Leop. Rel. 78 p. 59—63; Ręk. bibl. Potockich w Raju Nr. 25 l. 4.

246.

Wisnia, 28 października 1668.

Sejmik wiszeński obiera sędziów kapturowych.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo wojewódzwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na dzień dzisiejszy zjachawszy się do Wiszni, lubo to nie bez wielkiego żalu ponosić musimy, że sejmik województwa naszego już to po dwakroć ante futuram convocationem zagajony szczęśliwej nie mógł wziąć konkluzyej i consilia nasze z otwartych zawsze serc i umysłów ku ojczyźnie pochodzące od generalnej rzptej obrady tak infelici sorte oddalone zostają, nie chcąc jednak i nie mogąc w takowym zamięszanym interregni czasie publicznemu jako też i prywatnemu bezpieczeństwu ziem naszych deesse i bez sprawiedliwości, która jest duszą wszystkich rzeczy, inpraesenti iudicio zostawać, tedy stosując się do przeszłych kapturów i praw interregnorum przytem i do zwyczajów, w takowych okazyach praktykowanych, takowy porządek, na co już communis ommium zaszedł consensus w ziemiach naszych stanowimy. 2. A naprzód, że na sprawiedliwości vel maxime każdemu ex incolis należy, sądy kapturowe z takową powagą i bezpieczeństwem ich jako trybunał koronny w ziemiach naszych na miejscach zwyczajnych postanawiamy. Do których sądów w ziemi lwowskiej JW. Mć p. Andrzeja Maksymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego, WIMć p. Krzysztofa na Chodorostawie Chodorowskiego starostę winnickiego rotmistrza J. kr. Mci, p. Andrzeja Sokolnickiego chorążego lwowskiego, IMć p. Olbrachta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, IMć p. Alexandra Brodowskiego chorążego zakroczymskiego, IMć p. Szymona Olewińskiego sędziego ziemskiego, IMć p. Aleksandra na Chodorostawie Chodorowskiego stolnika lwowskich, IMć p. Stanisława Druszkiewicza stolnika parnawskiego, IMć p. Jana Stawskiego lwowskiego, IMć p. Tomasza Karczewskiego sanockiego oboźnego wojsk koronnych pułkownika J. kr. Mci, IMć p. Józefa Świrskiego czerniechowskiego podczaszych, IMć p. Macieja Gołeckiego podsędka, IMć p. Marcina Widzowskiego pisarza ziemskiego lwowskich, IMć p. Wojciecha Morawca podstolego żydaczowskiego, IMć p. Aleksandra Morawca cześnika lwowskiego, IMć p. Wojciecha Koca cześnika mielnickiego, IMć p. Aleksandra Drogomira podstarościego grodzkiego lwowskiego, IMć p. Wojciecha Orzeszka pisarza grodzkiego lwowskiego, IMć p. Andrzeja Kuropatnickiego, IMć p. Jerzego Ożgę, IMć p. Aleksandra Łosia. 3. W ziemi przemydkiej: IMć p. Kaspra Wojakowskiego sędziego ziemi przemyskiej, IMć p. Wojciecha Snopkowskie-

go chorążego latyczowskiego, IMć p. Bazylego Ustrzyckiego stolnika ziemie przemyskiej, IMć p. Michała Pawła Strusa a) podczaszego wieluńskiego, IMć p. Wojciecha Trzebuchowskiego brzeskiego, kujawskiego, IMć p. Piotra Gorajskiego chełmskiego podczaszych, IMć p. Stanisława Sicińskiego podsędka ziemie przemyskiej, IMć p. Aleksandra Zarembę Tymienieckiego, cześnika sieradzkiego, IMć p. Jerzego Grochowskiego łowczego przemyskiego, IMć p. Piotra Pawła Mniszka pisarza ziemskiego, IMć p. Aleksandra Jastkowskiego miecznika przemyskich, IMć p. Mikołaja Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego, IMć p. Stanisława b) Wilczkowskiego zwinogrodzkiego wisznienskiego starostę, IMć p. Stanisława Drohojowskiego, IMć p. Walentego Fredra z Pleszowic, IMć p. Kazimierza Lipczyńskiego, IMć p. Jerzego Wojakowskiego, IMć p. Aleksandra Gościmińskiego, IMć p. Aleksandra Szeptyckiego. 4. W ziemi sanockiej: WW. IMć p. Samuela Andrzeja ze Zmigroda na Lisku Stadnickiego kasztelana lubaczowskiego, IMć p. Stefana Bala z Choczwi podkomorzego, IMć p. Jerzego Wandalina z Wielkich Konczyc Mniszka starostę, IMć p. Macieja Stanisława z Unichowa Ustrzyckiego sędziego ziemi sanockiej, JO. księcia IMć Konstantego Korybuta na Zbarażu i Wiśniowcu, IMć p. Karola z Radochoniec Wapowskiego kijowskiego, IMć p. Mikołaja Stawskiego sanockiego stolników, IMć p. Jana Oświęcima podczaszego bilskiego podstarościego grodzkiego sanockiego, IMć p. Jacka Humnickiego sanockiego, IMć p. Stanisława z Pleszowic Fredra podolskiego podstolich, IMć p. Piotra Polańskiego cześnika, IMć p. Aleksandra z Uniowa Ustrzyckiego wojskiego, IMć p. Jana Cieplińskiego c) pisarza ziemie sanockiej, IMć p. Stefana Sicińskiego d) pisarza grodzkiego sanockiego, IMć p. Karola Fredra z Pleszowic starostę krosnińskiego, IMć p. Tomasza Leszczyńskiego, IMć p. Stanisława e) Bala, IMć p. Piotra Krasowskiego, IMć p. Jana Leszczyńskiego, IMć p. Andrzeja Dubrawskiego, IMć p. Starzechowskiego, f) IMć p. Krzysztofa Rylskiego, IMć p. Stanisława Cieplińskiego, IMć p. Stanisława Gorayskiego z pośredka siebie obieramy. 5. Którzy to IMcie pp. sędziowie na miejsca zwyczajne, jako to lwowscy do Lwowa na czas, który sobie umówili, przemyscy do Przemyśla pro die 5 Novembris, sanoccy do Sanoka pro die 13 Novembris zjechawszy się, przysięgę według roty deputata trybunalskiego odprawiwszy, sądzić będą wszystkie sprawy i excesy jako też et causas fisci i rachunków skarbowych według dawnych zwyczajów i uchwał kapturowych absentia aliquorum non obstante. Akta tak ziemskie jako i grodzkie, że mają być otworzone dla wygody obywatelów w ziemiach naszych, zaraz od oblaty postanowienia naszego, deklarujemy. 6. A że na teraźniejszym zjeździe naszym securitas publica ziem wszystkich impedimentów wyżej wyrażonych nie jest obmyślona, tedy tymże IMciom pp. sędziom kapturowym w moc dajemy, aby praesidia ziem wszystkich na pierwszym zjeździe postanowili i cokolwiek salus et integritas publica województwa i ziem naszych postulabit, prowidowali. Które to postanowienie nasze zgodnie umówione, ponieważ nam do obrania marszałka nie przyszło, uprosiliśmy JW. IMci p. Stanisława Jana na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewodę naszego ruskiego świeckiego etc. starostę, aby jako pierwszy senator nasz podpisawszy się do grodów ziem naszych nieomieszkanie podać rozkazał. Działo się w Wiszni dnia 28 października g) roku pańskiego 1668. Stanisław Jan Jabłonowski wojewoda i generał ziem ruskich S. S. manu propria.

Gr. Zydacz. Rel. 54 p. 1848—1851; Castr. Prem. Rel. 404 p. 1707—1709; Fasc. Cop. Castr. Prem. 27 p. 1091—1094; Ter. Prem. 132 p. 6—8; Ind. Ins. Castr. Sanoc. 180 p. 1472—77.

---

a) S. Strasza. b) S. Władysława. c) P. Czaplińskiego. d) Z. Świrskiego. e) P. Andrzeja. f) P. Starzewskiego. g) P. i S. listopada.

247.

Przemyśl, 5 listopada 1668.

Ordynacya sądu kapturowego ziemi przemyskiej.

1. Ordinatio iudiciorum confoederationis. Generosi iudices palatinatus Rusiae terrae et dictrictus premisliensis et prevorscensis, vigore confoederationis generalis in conventu visnensi proxime praeterito laudatae per incolas palatinatus Russiae terrarum leopoliensis, premisliensis et sanocensis et districtuum eorum congregatos electi et deputati, iudicii sui ordinationem fecerunt in eum qui sequitur modum. 2. Actum Premisliae in iudiciis terrae premisliensis et districtus prevorscensis vigore confoederationis in conventu visnensi proxime expeditae ordinatis feria secunda post festum sanctorum omnium proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. 3. Ponieważ żadne akty publiczne pogotowiu sądowe bez słusznego porządku i postanowionej ordynacyej subsistere nie mogą, sądowi zaś teraźniejszemu prawa wszystkie in casum interregni tak dawniejsze jako i świeżo postanowione, do których się sąd teraźniejszy we wszystkiem referuje, eam authoritatem dać et tali securitate jako sądy trybunalskie obwarowane mieć chciały, tęż methodum tribunalitiam sąd teraźniejszy przed się bierze, stanowi i ordynuje. 4. A naprzód in tali insolita orphanitate regni et depositione coronae per sacram regiam maiestatem Ioannem Casimirum regi regum regni huius inclyti osobliwą oddawszy curam, iż prawem pospolitem per constitutiones a osobliwie et cofoederationes sub interregno sancitas, jako to jest dobrze obwarowano, aby żaden krzywd swoich privata authoritate nie dochodził, ale ordinaria iuris via, tedy ktokolwiek pod tym czasem interregi, a data abdicationis regni videlicet a die decima sexta Septembris anni praesentis per sacram regiam maiestatem Ioanunem Casimirum in conventu varsaviensi proxime praeterito in facie reipublicae processus jakiekolwiek i gwałty wszelakie, stupra, raptus, incendia, depopulationes, depraedationes, furta etiam ante patrata ad praesens deprehensa, dispercussiones viarum, rapinas, invasiones domorum et bonorum, diffidationes, duella, violentias, homicidia, obsangvinolationes, abusum armorum vetitorum et alia in universum quaevis criminalium et causarum facti et iniuriarum personalium genera, których cognitio ex praescripto iurium sądom sejmowym, trybunalskim i grodzkiemu należy popełnił, także expulsiones violentas, ademptiones bonorum seu fundorum violentas uczynił, więc sprawy o nieuczynienie sprawiedliwości i o stawienie poddanych i wszelakich osób luźnych i czeladzi i szlachty nieosiadłej, tych którzyby aresztowani in causis facti et excessus cuiusvis obwinieni byli sądowi kapturowemu teraźniejszemu podlegać mają. Także sprawy liquidarum exemptionum z prawa pospolitego i kapturów przeszłych do tegoż sądu należeć mają. 5. Jeżeliby jednak dla elekcyej ogłoszonej i zgodnie złożonej podczas przeszłych kontraktów naszej ziemi przemyskiej świątopawelskich sądy nasze kapturowe limitować nam przyszło, tedy jednak dla samych spraw exemptionum, zjechawszy się, one według prawa decydować będziemy. Także i pozycya actorum terrestrium zwykłej kadencyi i według prawa ksiąg otwierania i do tych wszelkich zapisów relacyi i protestacyi przyjmowania i wydawania onych odprawować się powinna. 6. Do tego sądu causae fisci tak contra retentores jako też exactores et distributores sum i kontrybucyi, tak in usus publicos jako też privatos w ziemi naszej jakimkolwiek kształtem postanowionych, ktoby kwitu niemiał temuż sądowi należą i nemine excepto ktożkolwiek ziemie tej podatków jakichkolwiek i sum tykał się, wybierał i zatrzymał, przez słuszne rachunki kalkulacya w tymże sądzie wychodzić i sprawować się powinien będzie, sub paenis contra retentores in legibus regni expressis ad instanttam instigatoris iudicii nostri, którą powinność na urodzonego pana Kleczyńskiego osobliwie komornika ziemskiego wkładamy, aby wszystkich takowych w regestr wpisywał i do kancelaryej podał i instygował. 7. Także ktoby modo guerrico et tumultuarie lubo praetextu militari privata authoritate ważył się domy albo do-

bra obywatelów ziemie naszej najeżdżać, w nich stawać albo stacye wybierać, takowy każdy ad instantiam iniuriati w tymże sądzie iuxta qualitatem excessus karany być ma. Także jeżeliby kto sine consensu publico nowe werbunki i zaciągi albo chorągwie podnosić chciał absque omni exceptione fori iudicato sądu tego także i paenis subiacere powinien. **8.** Pozwy zaś na te sądy i terminy w nich in duabus septimanis prefigowany być ma a pozwu tytuł takowy: Nos iudices palatinatus Russiae vigore confoederationis generalis visnensis constituti etc. Który pozew pieczęcią powiatową ziemie w kancelaryej tejże ziemie pieczętowany i oddany być ma. Regestra także do sądu causarum vocandarum w kancelaryej wydane IMć p. marszałek ręką swoją podpisywać i z nich eo nomine et ordine immutabili jako są wpisane sprawy wołać każe, które sądy observata authoritate we wszelakiej skromności i trzeźwości odprawować się mają, w których pluralitas votorum dekreta konkludować ma a nie w mniejszej liczbie nad osób sześć te sądy zapadać mają. **9.** Kondemnaty do aresztu nazajutrz rano przed sądami w kancelaryej ziemskiej przywoływane być mają, a kto omieszka natenczas już kondemnata robur suum obtinere ma. Proces zaś w tych sprawach wszystkich taki ma być zachowany; naprzód ma być terminus peremptorius, na którym iuxta qualitatem excessus otrzymać ma powodowa strona lucrum adiudicationis paenarum legum in confoederationibus et constitutionibus regni descriptarum, którą kondemnatę otrzymawszy nie ma jej zarazem publikować i do exekucyej przywodzić, ale znowu ad publicandum decretum przypozwać, na którym terminie żadne insze defenzy obwinionemu iść nie mają, salva ignorantia jeśliby ją strona pretendowała, którą iuramentem zniosszy tamże in instanti respondere i wszelakie powinien pati iudicatum, którego ile in criminalibus cognitio ex scrutiniis et inquisitionibus być ma a w takich sprawach dylacye insze (tylko dilatio scrutinii i to tylko ad proximum terminum także dilatio verae infirmitatis tylko ad proxima iudicia et in actu personali) pozwolone być nie mają. **10.** Na kimby zaś in contumaciam banicya albo infamia otrzymana i publikowana była, takowy najdalej in duabus po publikacyej powinien będzie glejt u sądu naszego otrzymać, a po otrzymaniu na pierwsze sądy przypozwać, relacyą ad cassandum tydzień przed terminem zapisawszy i personaliter aprobowawszy a za takowym postępkiem mając locum standi kondemnaty znieść nie będzie mógł, tylko ignorantia, a zniosszy zaraz in principali respondere iudicato durantibus iudiciis satisfacere tenebitur. **11.** A każdy kto będzie lub per definitivam sententiam ex controversiis partium lub też in contumatiam convictus et condemnatus ma być do takiej exekucyej przywiedziony, to jest jeżeliby iurevictus był tak mocny, żeby się ta exekucya przez żołnierza, któregośmy jako dla pohamowania swej woli domowej teraz tak i dla exakcyej sądów kapturowych naznaczyli odprawić na nim nie mogła, mają innotescencye swoje Ich Mcie pp. sędziowie kapturowi wypisawszy rzecz, o którą między stronami idzie i o którą excessivus est convictus, ręką IMci p. marszałka i IMci p. pisarza ziemskiego podpisać i owe stronie oddać, aby do rąk IMci p. starosty albo urzędu IMci oddana była i exekwowana. A jeśliby tak fortis iurevictus był, tedy ma sąd innotescentiam swoje ad nobilitatem wydać a tak manu forti exekucya ma się odprawić. **12.** Akta zaś tego sądu jako pisane tak zachowane w zawiadowaniu IMci p. Piotra Pawła z Bużenina Mniszka pisarza ziemskiego i teraźniejszego sądu naszego zostawać mają, w które protestacye, relacye, presentacye, obdukcye, manifestacye i wszystkie insze requisita sądem tym należące przyjmowane i wwodzone będą. A że do tych akt IMć p. pisarz urodzonego IMci p. Gabryela Zołczyńskiego regenta swego nam podał, jakoż już de facto iurament wykonał, tedy tenże p. regent i przyjmować i wydawać potrzebującym powinien będzie wszystkie minuty sądowe z pieczęcią i podpisem IMci p. marszałka i podpisem IMci p. pisarza same tylko dekreta w jeden dekretarz porządnie wterminowane i przez jednego IMciów ex collegis circa iudicium podpisowane będą. Płacenie zaś u sądów wedle zwyczajów trybunalskich zachowane będzie. Salaria zaś u sądu wedle zwyczaju w kancelaryej i słuszności obserwowane i zachowane sine depactatione być ma. A jako more tribunalitio te sądy instytuowane są i sądzone być mają, tak też eadem securitas sądom, osobom sądowym, tak samym jako i sługom, poddanym w dobrach własnych także i w dro-

gach zachowana od ludzi wszelkiego stanu być ma. Eadem securitate gaudere mają wszyscy in circulo civitatis existentes, commorantes, ad iudicia discedentes et revertentes ab iisdem, et contra delinquentes proces taki jako w trybunale zachowany być ma. Co aby tem snadniej stać się mogło nakazujemy tak panom mieszczanom i wszystkim inszym różnych iurysdykcyi in contiguitate miasta Przemyśla mieszkającym poddanym, aby się żaden z wyżej mianowanych nie ważył ludzi nieznajomych albo luźnych albo podejrzanych przechowywać. Także infames et bannitos i rannych cyrulicy instygatorowie aby opowiadali i rannych nie zawijali i nie zajednywali serio panowie instygatorowie przestrzegać powinni, którzy banniti et infames jeśliby in contemptum legum tu commorari ważyli się, wolno ich do sądu naszego ad sumendas paenas legum et ultimariam executionem pociągnąć peremptorie et sine dilatione. 13. Szynków żadnych po wybijanej aby nie odprawowano, czego straża nocna jako i bram zawierania przestrzegać będzie sub paenis, quo ad personas civili iurisdictioni subiectas attinet, arbitrio iudicii nostri irrogandis. Ludzie zaś w inszych jurysdykcyach cuiuscumque status et conditionis gdyby ktokolwiek jaki eksces popełnił, takowy kożdy przez instygatora iudicii praesentis pozwany et convictus paenis sądu tego podlegać ma, nie zasłaniając się protectione vel immunitate cuiuscumque personae. 14. Strzelania z rusznic, huku i broni prawem zakazanych, aby nikt nie ważył się sub paenis legum et seria per iudicium praesens animadversione zażywać, także nikt na te sądy we większej liczbie niż prawem o trybunale opisano jest przyjeżdżać nie będzie, na ratusz zaś najwięcej samodziesiąt a do izby samoczwart powinien wchodzić będzie. 15. A iż pod ten czas interregni zwyczajów kapturowych także vigore confoederationis praesentis visnensis i z potrzeby publicznej księgi grodzkie i positionis actorum otworzone są i aditus wolny tak ad recognoscendum jakoteż i do wyjęcia ekstraktów i komu placebit w ziemstwie zapis wszelaki zaznawać, ma to być sub actu illius diei tak jako w trybunale zachowuje się, a ta pozycya póty trwać jako i sądy kapturowe powinna, tylko eadem securitate jako i akta kapturowe i sądy same in circulo civitatis gaudere mają. 16. Sądy jednak kapturowe te i akta ich jako od abdykacyej króla IMci Jana Kazimierza vigor swój wzięły, tak tylko do szczęśliwej i zgodnej daj Boże nowego pana i króla koronacyej currere mają. Sprawy zaś, któreby sub interregno w sądzie tym determinacyą wzięły, per executionem et remissionem do grodu należeć będą. Te zaś, które nie zaczęte, albo też zaczęte a nie skończone trybunalskiej decyzyej post felicem coronationem nowego króla i pana należeć będą. 17. Miasto Przemyśl lubo jest prawem pospolitem od stanowiska i wszelakich exakcyi żołnierskich uwolnione, teraz jednak kiedy omnis pax et tranquillitas vigere ma i wszystkim osobom tak sądowym jako i do sądu przyjeżdżającym gospod i wygody potrzeba, przechylając się do konstytucyej i do zwyczajów dawnych żołnierskich mieć chcemy i tą ordynacyą naszą warujemy, aby nikt tak z chorągwią jako też i turmatim stanowisk cum adiacentiis t. j. z przedmieściami wszystkiemi rozpisów gospod czynić, pogotowiu exakcyi jakichkolwiek wyciągać attentare nie ważył się, gdyż taki kożdy jako violator pacis publicae et iudiciorum tribunalitiorum sądzony i karany będzie. A iż sine praesidio securitas sądu i wszystkich ludzi zachowana być nie może, tego ordynacyę osobną spisaliśmy. 18. Znaczną szkodę i depaktacyę civium uważając tak wysoko privato motu z nieznośnym kupców zyskiem podniesione tak pretia rerum jako też victualium, jako tu tak we wszystkiej ziemi naszej, przychylając się do praw pospolitych i kapturowych, do taksy da Bóg na drugiej sesyi przystąpić uważyć i postanowić z urzędem grodzkim i podwojewodzym sąd się deklaruje. Interim serio nakazując, aby in mercimoniis et victualibus wszyscy kupcy, przekupniowie i szynkarze iustum valorem zachowali, czego miasto z magistratem pilnie przestrzegać mają, gdyż jeśliby na kogo przez ukrzywdzonego depaktacya dowiedziona była, confiscatione mercium albo rerum przez sąd ad instantiam cuiusvis karany będzie. Także i miary aby we wszystkich miastach tej ziemi wedle głównego miasta Przemyśla jednakie, a gdzieby się oszukanie jakie pokazało, paenis arbitrariis w tymże sądzie karanym będzie, czego pan instygator sądu naszego dozierać ma, a to ma być przemyska garncy dwadzieścia cztery. 19. Ustawiczne kwerele a częste szkody, które się przez złe przejazdy i dro-

gi, zwłaszcza po przedmieściach, ludziom przejeżdżającym i wyjeżdżającym dzieją, iż nic miasta i tych którym reparatio viarum należy nie porusza, serio iniungimus i nakazujemy, aby te przejazdy i drogi we dwóch niedzielach a najdalej do reasumpcyej sądów naszych gruntownie naprawione i sporządzone i pomoszczone drzewem były, sub paenis arbitrariis przez ten sąd irrogandis. **20.** A iż te sądy ad praesens reasumowane nie mogą zarazem być odprawowane, dla wygotowania pozwów et requisitorum do nich, dając czas na to, one ad feriam secundam post festum sancti Andreae apostoli proximam odwołać rozkazaliśmy a potem co niedziel trzy kadencyą onych obserwować mamy i na nie się zjeżdżać. Interim jednak jako pod sądy tak i w tych interstycyach sądowych wszelakie bezpieczeństwo i pokój pospolity przez wszystkich aby serio zachowany był mieć chcemy. Która ordynacya nasza, od wszystkich zachowana była mieć chcemy i one ręką IMci p. marszałka naszego podpisaną na ratuszu i na bramach przybić i przez woźnego obwołać rozkazaliśmy. [1])

Ind. Rel. Insc. Ter. Prem. 132 p. 8—14.

248.

Sanok, 13 listopada 1668.

Ordynacya sądów kapturowych ziemi sanockiej.

1. Iudicium imprimis Deo teroptimo maximo, supremo iustitiarum iudici, humillimas agit gratias, quod in ea orbitate et procella sortis fluctuantis regni nostri constituat nobis iustitiam sanctam uti vicariam manum potestatis suae in terris et animam reipublicae, utque huic iustitiae sacrario per gratiam Spiritus Sancti semper assistat intimis votis praecatum atque ut cursus iustitiae debito ordine fiat hanc iudiciorum suorum facit ordinationem. **2.** Insistendo antiquioribus statutis tempore interregni in iudiciis observari solitis, causas omnes facti, criminum recentium, homicidiorum, excessuum quorumvis, violentiarum et omnium in universum iniuriarum personalium, a die abdicationis regni commissarum et committendarum una cum causis statuitionum tum et causas expulsionum et exemptionum liquidarum iuxta praescriptum constitutionum regni atque causas fisci cum retentoribus et exactoribus contributionum publicarum assumet iudicandas. Depraedationes vero, latrocinia, furta, dispercussiones viarum publicarum, quorum criminum patratoribus siquidem nulla iuris publici beneficia suffragari possunt, talia crimina, sive ante sive post abdicationem patrata, iudicium ad instantiam cuiusvis iudicabit. **3** Executionem decretorum et condemnationum iudicii praesentis per magnificum capitaneum loci praesentis vel officium ipsius adiuncta manu subsidiaria praesidiorum iuxta arbitrium iudicii fieri, quod si per potentiam iurevictus resisteret, omnes incolas terrae per declarationem iudicii contra ipsum moveri iudicium statuit. **4.** Ut vero tranquillitas et reverentia eo maior iudiciis praestetur, neminem ebrium ad iudicium debere venire, sub paena sessionis turris sex septimanarum et solutionis duplicis vadii capitanealis, multo magis tumultuari aut quovis modo inquietari, clangores tubarum, explosiones bombardarum armatumque ad locum iudiciorum nisi solitis armis neminem venire, turbas hominum praeter assistentias lege permissas ad iudicium adduci tanto magis ciere vel quovis modo tumultum excitari sub paenis gravissimis iudicium serio inhibet. **5.** Insuper securitatem omnimodam tam personis dominorum iudicum familiaeque ipsorum quam omnibus connexionem cum iudiciis habentibus, ad iudicia accedentibus sive redeuntibus, in eodem vigore et rigore ut iudiciis tribuna-

[1]) Za instygatorów do sądów tych kapt. przem. obrano Ludwika Kleczyńskiego komornika ziemskiego przemyskiego i Zygmunta Cichowskiego burgrabiego zamku przemyskiego; pisarz zaś ziemski przemyski podał za wicepisarza i rejenta p. Gabryela Zołczyńskiego regenta swego ziemskiego — którzy to wszyscy złożyli zarówno jak i sędziowie kapturnicy przysięgę przypisaną. Ind. In. Rel. Ter. Prem. 132 p. 8.

litiis regni legibus provisam praecustodit. Quod si excessus aliquis contra securitatem et dignitatem iudicii hic sub iudiciis commissus fuerit, iudicium causam eiusmodi statim ad instantiam instigatoris iudicabit. Magistratus civiles et omnes ex habitatoribus monentur, quod si per quempiam securitas iudicii in domibus ipsius violata fuerit, instigatori iudicii statim deferant, quod et chirurgi, si quos ipsis curare vulneratos contigerit, facere tenebuntur. 6. Plateas civitatis purgari et vias publicas circa civitatem restaurari curent. Causas omnes quaecunque in regestra inscriptae fuerint in qualibet cadentia debere decidi, in defectu vero causarum iudicandarum limitatione iudiciorum ad tres septimanas semper a tempore inchoationis iudiciorum non determinationis, computando, ordinari iudicia minori numero quam sex personarum ex iudicibus non posse iudicari iudicium declarat. 7. Decreta vero et actus quosvis iudicii praesentis generosus Stephanus Sicinski, notarius castrensis, sanocensis generoso Joanne Ciepliński notario terrestri sanocensi, protunc valetudinario existente, connotabit; extractus vero omnes ex actis iudicii praesentis depromptos, manu suprascripti generosi notarii castrensis sanocensis subscriptos et sigillo terrae sanocensis munitos pro authenticis iudicium declarat. 8. Quod si autem magnificum marschalcum iudiciorum abesse a iudiciis contigerit in casu absentiae primus ordine officialis terrae sanocensis iudicio assidens in locum eius per iudicium delegatur. Praefixionem termini a positione citationis in una septimana in iudiciis legitimam esse debere in omnibus causis. 9. Regestra duplicia, una privatarum iniuriarum, altera terrae causarum communium iudicium ordinat. Hoc quoque iudicium declarat, ut positio actorum terrestrium iuxta propriam cadentiam fiat, acta vero castrensia capitanealia ad suscipiendas inscriptiones et alios actus iudiciales omnibus semper pateant. 10. Quam huiusmodi ordinationem ex mandato iudicii ministerialis regni generalis providus Ioannes Pawłowski publicavit et ad notitiam omnium ad iudicia moderna congregatorum deduxit. Stephanus in Hoczew Bal succamerarius sanocensis marschalcus iudiciorum confoederationis eiusdem terrae.[1])

Castr. San. Rel. 367 p. 167—169.

249.

Sanok, 15 listopada 1668.

Laudum sądu kapturowego sanockiego.

1. My sędziowie sądów teraźniejszych kapturowych sanockich, którzyśmy się tu vigore laudi visnensis na dzień dzisiejszy zjechali, stosując się do tego laudum wisninskiego blisko przeszłego,[2]) którym nam to zlecono, abyśmy praesidium ziemie sanockiej na teraźniejszych sądach obmyślili i postanowili, uważając jako się swawoleństwo coraz większe rozmnaża i górę bierze przez ustawiczne rozboje i złodziejstwa, tak dalece, że w domach swoich wszyscy obywatele tuteczni bezpieczni być nie możemy, poddani także nasi na zdrowiach i substancyach swoich w domach i po drogach od ludzi swawolnych szwankują, na pohamowanie tedy swawoleństwa tego a zwłaszcza, aby pod teraźniejszy czas interregni per impunitatem ludzie źli do większych zbrodni nie rzucili się, uchwaliliśmy pro praesidio et propter securitatem tak sądów teraźniejszych jako i całej ziemie piechoty trzydzieście, a pro praesidiario i rotmistrza tejże piechoty obraliśmy IMci p. Stefana Wrzyszcza. Której to piechocie ma się zaczynać służba od popisu a ma trwać przez cały czas interregni, popis zaś ma być przed sądem teraźniejszym kapturowym na przyszłej sesyi a dependentia tak p. rotmistrza jako i praesidii ma być od sądów teraźniejszych kapturowych. Na której służbie aby to praesidium de proprio sustentowało się i tak p. rotmistrz jako i piechota nic u ludzi nie wyciągali. Pozwalamy na miesiąc na każdego pachołka zł. dziesięć a p. rotmistrzo-

---

[1]) Przysięga marszałka sądów kapt. i asesorów w C. San. Rel. 367 p. 166—167 [2]) Ob. Nr. 246 Art. 6.

wi na ćwierć roku zł. 300. 2. Powinien tedy będzie p. rotmistrz zbójców, złodziejów tam in facto recenti quam post factum, których będzie mógł imać i gdziekolwiekby się kupili brać i rozpraszać także i tych wszystkich złodziejów i zbójów, którzy po wsiach lubo miasteczkach zostają a są na nich powołania i jawni są złodzieje łapać powinien a do sądów miejskich sanockich oddawać, aby podług excesów swych karani byli. Miasto zaś od takowych sądów, komputując w to i konfesata z wydaniem onych, nie powinno brać tylko zł. cztery, a mistrzowi zł. sześć, jakoż i od szlachcica i ktobykolwiek takowego złoczyńcę do sądów tutecznych przysłał, więcej miasto brać nie powinno, konfesata przytem urząd miejski wiernie excypować i do ksiąg swych wpisywać nie ochraniając nikogo w konfesatach sub paena capitis na pisarza interposita powinni. Które confessata każdemu dla dojścia sprawiedliwości potrzebującemu bez depaktacyej wydane być mają, miastu jednak respectu confessatorum i czynienia sądów i exekucyej omnimodam cavemus securitatem. Więc że takowym swawolnym ludziom po wsiach i miasteczkach pozwalają przytułków i pomieszkania i łapania onych bronić zwykli, tedy stosując się do dawnych postanowień, oprócz paenas criminales, pro ratione delicti decernendas, wkładamy winę pieniężną na każdą wieś i miasteczko, któreby requisiti będąc pomocy praesidio do uchwytania złoczyńców dać nie chcieli, albo w którejby wsi zbójcy i złodzieje jawni przetrzymali się, duplex vadium capitaneale toties quocies contraventum fuerit succumbendo, o którą winę do sądów kapturowych jako i o stawienie excessivorum, instigator na to od nas obrany p. Jan Wojnarowicz, ex delatione praesidiari pozywać powinien a ta wina, lubo per decretum lubo in contumaciam osądzona będzie, powinna być sub paena banitionis oddana do rąk praesidiarii, do poparcia i sustentacyej na dalszy czas praesidii stawić się, zaś excessivi mają być iuxta delictum karani. 3. Więc żeby instygator miał pracy swojej recompensam, każde miasteczko i wieś, które będzie contumax, ma oprócz vadia capitanealia succumbere in rem instigatoris dwoje czternaście grzywien, których to vadiorum et paenarum takaż ma być exekucya jak i o pobory zatrzymane. Tenże p. instygator ad delationem nietylko praesidiarii ale i każdego slachcica et cuiusvis privati, wziąwszy dowody pozywać o takowe stawienie zbójców, złodziejów, także też o wypuszczenie pojmanych złodziejów albo zbójców powinien. 4. Przerzeczony p. rotmistrz rzeczy przy zbójcach i złodziejach pobrane wracać proprietariis powinien, więc biorąc i łapając złodziejów i zbójców we wsiach albo miasteczkach, żadnych rzeczy, które nie są złodziejskie albo ad fundum pertinent, brać przy nich nie powinni, aby ludzie niewinni krzywdy nie cierpieli. 5. Tego też praesidiarius przestrzegać powinien, aby z małej okoliczności albo podejzrania, gdyż się trafia, że źli ludzie importuno do poczciwego człowieka wstępują, a potem powołaniem uciążają, ludzie sławy dobrej nie byli aggrawowani. 6. Także przerzeczony p. rotmistrz ani p. instygator privata authoritate nikogo wypuszczać lubo z sprawy lubo z więzienia nie powinien, sub paenis iudicii arbitrariis. 7. Przy tem deklarujemy stosując się do pierwszych lauda, że ktoby złodzieja albo rozbójnika na okup puścił, tedy i winę, jaka jest opisana, ma succumbere, która wina jeżeli przez instygatora vindicabitur, cedet fisco ziemi sanockiej, a jeżeli kto privatus pozywać o to będzie, ta wina samemu cedet delatori. 8. Jakoż wolno każdemu nie referując się na instygatora, ktokolwiek zechce pozywać tak o stawienie zbójców, złodziejów jako i o przetrzymanie onych i wypuszczenie pojmanych pro paenis supra expressis, które na ten czas gdy privatus pozywać będzie parti cedere mają. 9. Aby zaś p. instygator miał swoją kontentacyę, jemu za pracę zł. sto naznaczamy, a na koszt, który w traceniu zbójców praesidiarius podejmować będzie, także sto zł. asygnujemy, warując omnem securitatem przyrzeczonemu IMci p. rotmistrzowi, że w żadnej wsi i dzierżawie niema mieć ni od kogo żadnej przeszkody względem łapania rozbójników i złodziejów ani też od nikogo turbowany ex ea occasione być nie powinien. 10. A że żadnych na ten czas gotowych pieniędzy nie mamy, którebyśmy na trzymanie tego praesidium obrócić mogli, tedy arendę czopowego, które ultima Octobris proxime praeterita expirowało do roku jednego za tęż sumę 2.000 zł., ponieważ i teraz żaden plus offerens nie trafił się, prolongujemy i tegoż arendarza IMci p. Wojciecha Kobylnickiego

przy tymże kontrakcie zostawujemy, obligując onego, aby według teraźniejszego postanowienia naszego sumę zł. 300 IMci p. rotmistrzowi na ćwierć jednę; item na piechotę na miesiąc zł 300 a p. instygatorowi zł. 100 przed sessyą przyszłą oddał. Nadto aby do rąk przerzeczonego IMci p. rotmistrza in decursu trium mensium na tęż piechotę 1000 zł. wydał. Reszta zł. 300 ad complementum 2000 zostająca przy tymże p. arendarzu do dalszej dyspozycyi naszej postawać będzie, warujemy przytem omnem securitatem przerzeczonemu IMci p. Kobylnickiemu et casus fortuitos, jako w przeszłym kontrakcie jest mu opisano, a pretensyą o defalkatę przeszłych lat do sejmiku odkładamy. **11.** To tedy postanowienie nasze ad defensionem publicae securitatis uczynione, ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisane do akt sądów naszych kapturowych ingrosować kazaliśmy. Działo się w Sanoku na sądach kapturowych dnia 15 Novembra millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. Stefan Bal z Hoczwie podkomorzy ziemi sanockiej marszałek sądów kapturowych tej ziemie.

Castr. San. Rel. 367. p. 177—181.

250.

Lwów, 15 listopada 1668.

Uniwersał sądu kapturowego ziemi lwowskiej w sprawie miar.

1. Actum Leopoli in iudiciis capturalibus palatinatus Russiae terrae leopoliensis et districtus zydaczouiensis feria quinta post festum sancti Martini pontificis proxima anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo. **2.** Sąd kapturowy województwa ruskiego ziemie lwowskiej i powiatu żydaczowskiego stosując się do prawa pospolitego tudzież przywodząc do rzetelnego skutku i egzekucyej świeżo taksę przez JW. IMć p. wojewodę ziem ruskich[1]) officiose postanowioną, wszem wobec i każdemu z osobna do wiadomości podaje. Ich Mć pp. sądowi kapturowi lwowscy wszem wobec do wiadomości wolę swoją podają i rozkazują, aby żaden tu w mieście i na przedmieściu tudzież na wszelakich iurysdykcyach lubo przejeżdżający lubo tuteczni obywatele nie ważyli zbóż wszelakich kupować i przedawać innym półmiarkiem, tylko takowym, któryby miał w sobie garcy dwadzieścia i cztery. Do tego żaden z kołnierzem, wierzchami także wszelkich zbóż przedawać i kupować aby się nie ważył, tylko strychem strychulcami, których zażywają piekarze... przez się znoszą i w niwec obracają, inne zaś strychulce u p. mierniczego będą z pieczęcią Wgo IMci p. marszałka. A ktoby się ważył temu rozkazaniu być przeciwnym winą pięćdziesiąt grzywien i więzieniem karany będzie nieodwłocznie. Podobnym sposobem i inne wszystkie miasteczka lwowskiej ziemie i żydaczowskiego powiatu sprawować się będą pod takowymi winami. Insze zaś punkta będą potem od tegoż sądu podane. **3.** A żeby się niewiadomością żaden o takowem postanowieniu nie wymawiał, tedy w rynkach, targach, tak we Lwowie jako i w innych miasteczkach sąd tenże kazał publikować i do wiadomości urzędowej podać. Dan we Lwowie dnia... miesiąca... roku pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiąt ósmego.

Ind. Decr. ter. Leop. 254 p. 61—62.

251.

Lwów, 15 listopada 1668.

Uchwała sądu kapturowego lwowskiego w sprawie żołdu żołnierza prezydyalnego.

1. Actum Leopoli in iudiciis capturalibus palatinatus Russiae terrae leopoliensis et districtus zydaczoviensis feria quinta post festum sancti Martini pontificis anno Domini millesimo sexcen-

---

[1]) Jan Stanisław Jbłonowski.

tesimo sexagesimo octavo. 2. Iudicium praesens capturale palatinatus Russiae terrae leopoliensis et districtus żydaczouiensis considerata temporum praesentium iniquitate et periculis, quae Deus avertat, imminentibus providendo securitatique publicae locique huius praecavendo nec non inhaerendo communi visnensi conventui manu illustris magnifici palatini Rusiae, de data illius Visnae die vigesima octava Octobris anno praesenti conscripto et subscripto sigilloque communito,[1]) loco praesidii pedites quinquaginta constituit et ordinat. 3. Et quoniam id sine pretio et expensis nullatenus subsistere potest, contributiones vero eo nomine nullae sunt ordinatae, facultate sibi attributa ad retinendum hocce praesidium de manibus gsi. Hieronimi Swirski gladiferi haliciensis exactoris contributionum fumaliorum ex iisdem contributionibus fumaliorum summam mille quingentorum florenorum polonicalium levare antiquitus eandemque ad dispositionem mfci. Albrachtj Krosnowski vexilliferi varsaviensis et iudicii praesentis marschalci pro suprascripto praesidio peditum ordinavit, quam ut idem gsus. Swirski exactor persolvat iniungit. 4. Et quoniam eandem summam suprascriptam ex nunc persolvit et enumeravit, ideo ob persolutionem quietatur, quem iudicium praesens ob omni inpedimento in omni termino el loco praecipue in comitiis visnensibus intercessurum assecurat et promittit.

Ind. Decr. ter. Leop. 254 p. 53—54.

252.

Wisnia, 4 lutego 1666.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik do Wiszni pro die 4 Februarii sejmem convocationis złożony zgromadzeni. 2. Lubo iniquitate fatorum sejmik teraźniejszy felicem nie mógł sortiri effectum,[2]) nie chcąc jednak deservitae mercedi deesse chorągwiom, płace zasług swoich w województwie naszem mającym, takową zgodnie namówiliśmy uchwałę. A naprzód IMć pp. obywatele ziemi lwowskiej zjazd sobie we Lwowie pro die 18 Februarii naznaczyli, na którym to zjeździe same tylko podatki na zapłatę chorągwiom do tej ziemie należącym namówić i exaktora do nich obrać mają. 3. Ziemie zaś przemyskiej IMcie pp. obywatele tu zaraz de communi consensu na zapłatę dwóch ćwierci ośm poborów cum abiuratis według kwitów immediati exactoris IMci p. Szeptyckiego albo dawniejszych IMci p. Stefana Rogozińskiego uchwalili. Do których wybierania tegoż IMci p. Stefana Rogozińskiego obrali, który to IMć p. poborca przysięgę według prawa wykonawszy exakcyą swoją octodecima Februarii pocznie i do czterech niedziel onę continuabit. Dobra zaś wszystkie w tej ziemi będące królewskie, duchowne i ziemskie, intra praefixum hoc tempus ten podatek wydać będą powinni sub paenis legibus regni de retentoribus contributionis publicae sancitis. Wybrane zaś pieniądze pomieniony IMć p. poborca wydawać chorągwiom niema, aż za asygnacyą IMci p. podkomorzego lwowskiego jako komisarza województwa naszego także i podpisem na niej IMci p. sędziego przemyskiego marszałka sądów kapturowych przemyskich. A ponieważ ten podatek ośmi poborów na zapłatę skuteczną dwóch ćwierci nie wystarczy, tedy z sum wszystkich ex retentis czopowego exakcyej poborowej IMci p. Szeptyckiego i IMci p. Wszebora Jaszowskiego i reszty podymnego cokolwiek proveniet suppleri ma. 4. Ziemie zaś sanockiej IMcie pp. obywatele tu także zaraz na zapłatą dwóch ćwierci poczynających się a prima die Augusti in anno praeterito millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo a kończących się ultima Januari proxime praeterita in anno praesenti pozwala sześcioro podymne według kwitów IMci p. Gro-

---

[1]) Ob. N. 246 art. 6. [2]) Ob. Korzon: Dola i niedola Sobieskiego II. 168. Porównaj protestacya Nr. 253.

dzickiego immediati exactoris. A że IMcie pp. obywatele tejże ziemie sanockiej mają to pro gravamine, że podymnem a nie poborami tę płacę wojsku składają, contributio zaś poborów uchwalona być nie może propter incertitudinem simplae cum abiuratis poborowej, tedy dla weryfikacyej tej simple taż ziemia sanocka dwa pobory uchwala cum abiuratis modernis, to deklarując, że tych pieniędzy z poborów wybranych na żadne insze asygnacye p. poborca wydawać nie powinien, tylko na te, które z sejmiku wiszyńskiego ordynowane będą. 5. A że IMć niektórzy potrzebują do dóbr swych względem podymnego rewizyej jako to IMć p. podkomorzy sanocki, IMć p. podstoli podolski, IMć p. Wojakowski IMć p. Gorajski, IMć p. Wolski, IMć p. Grodzicki, IMć p. Drajowski, IMć p. Osękowski, IMć p. Trzciński, IMć p. Zawisza, IMć p. Zurowski, IMć p. Konopacki, tedy wolno IMciom personas iuratas, jako to p. wicesgerenta albo którego z pp. komorników ziemskich do dóbr sprowadzić, według których rewizyej i relacyej pro justitia sądy kapturowe sanockie decernent, jaką kwotę podymnego która wieś będzie miała wydać. Coby zaś z tych dekretów ubyło de simpla podymnego, to p. poborca ze dwóch poborów wyżej namienionych powinien będzie supplere. 6. Do tych zaś wybierania podymnego i poboru obraliśmy IMć p. Piotra Rojewskiego komornika ziemskiego sanockiego, naznaczając czas a die prima Martii ad vigesimam eiusdem. Salarium onemu ma być po groszu od złotego. A od juramentu tak pro labore jako i od suscepty i pieczęci wszystkiego groszy dwadzieścia. Sam zaś p. poborca super exactionem suam iuramentum praestare ma w sądach kapturowych i rachunek tak w sądach kapturowych jako i na sejmiku uczynić powinien będzie a pieniądzmi z podymnego zebranymi żołd za dwie ćwierci przeszłe zatrzymane chorągwiom do ziemie sanockiej należącym wypłacić przerzeczony p. poborca powinien. Które to postanowienie nasze zgodnie namówione, aby IMć p. wojewoda ziem ruskich podpisał i do grodów ziem naszych rozesłał uprosiliśmy IMci. Działo się w Wisni die 4 Februarii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Stanisław Jan Jabłonowski wojewoda ziem ruskich.

Castr. San. Rel. 181 p. 167—169; *Fasc. C. Castr. Prem. Rel. 27 p. 1372.*

253.

Lwów, 8 lutego 1669.

Protestacya z powodu napadu w czasie sejmiku w Wisni.

1. Videatur hoc loco protestatio magnifici Petri de Ossa Ożga succamerarii leopoliensis atque generosi Georgii Ożga eiusdem magn. succamerarii filii et iudicis capturalis Leopoliensis electi et deputati contra magnificum Carolum de Pleszowice Fredro capitaneum crosnensem, uti principalem facti et excessus infrascripti, nec non generosum Andream Dubrawski, tum generosum Fredro subdapiferum Podoliae, atque Georgium Wojakowski, eiusdem magnifici Fredro manuales complices ac comprincipales, ratione per ipsos die quarta Februarii anno praesenti in comitiis relationum particularibus visnensibus palatinatus praesentis Russiae sui protestantis ad praesens nuntii terrestris pro convocatione generali post abdicationem serenissimi Joannis Casimiri regis Poloniae designatis ex consensu totius palatinatus Russiae electi, inhaerendo constitutioni 1667 de securitate nuntiorum terrestrium sancitae, eiusdem magnifici succamerarii terrae leopoliensis in ipso porticu caemeterii ecclesiae visnensis, dum idem magnificus protestans mane divinis absolutis negotiis ad residentiam suam reverteretur, primo verbis famam eiusdem magnifici succamerarii maxime laedentibus postmodum evibratis armis, simul cum suo satellicio Gorale nuncupato, numerum triginta excedente, superaggressionis, eademque arma ad praedictum excessum bene praeparata super eundem magnificum succamerarium inermem tunc temporis existentem directionis, multarumque personarum ad latus protunc magnifici protestantis existentium ac defendentium ab eisdem satellitibus opressionis, converberationis ac convulnerationis et aliorum excessuum et

violentiarum facta, prout latior copia dabitur. Petrus Ożga de Ossa succamerarius. Jerzy Florian Ożga. 2. Et in continenti idem magnificus succamerarius leop. obtulit eidem officio praesenti et ad acticandum porrexit attestationem tam sibi offerenti, quam generosis filio suo et aliis in eadem attestatione specificatis per illustres magnificos et generosos senatores dignitarios officiales tam terrestres quam castrenses ac totam nobilitatem palatinatus Russiae pro comitiis particularibus relatonis visnensibus die quarta Februari, anno praesenti congregatis datam, manibusque ipsorum subscriptam, prout copia patet sub signo: Crimen.

Prot. Rel. Castr. Leop. 649 p. 1673—1674, pod roczkiem feria sexta post Purific. Mariae 1669 tj. 8 lutego.

254.

Przemyśl, 16 lutego 1669.

Sąd kapturowy przemyski ustanawia tarytę miar i ceny.

1. Actum in praetorio premiliensi in iudiciis proceralibus terrae praemiliensis die sabbathi post festum sancti Valentini martyris proxima. Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono.

My Marcin z Trzebuchowa Trzebuchowski podczaszy brzeski-kujawski i Kazimierz Lipczyński sędziowie kapturowi ziemie przemyskiej de medio inszych Ich Mciów pp. sędziów kapturowych z kolegów swoich do taksy deputowani i przydani IMci p. Stanisławowi Żurowskiemu, cześnikowi i podwojewodzemu, który disponentibus iuribus antiquis do tejże taksy należy, communicato z IMcią consilio przy urzędzie miejskim przemyskim tak radzieckim jako i wojtowskim w przedawaniu i kupowaniu rzeczy do używania wszelakiemu stanowi należących, takową czynimy taksę i postanowienie, które dobrze skąbinowawszy do akt grodzkich przemyskich rękami naszemi podpisane dajemy, chcąc to mieć po p. burmistrzu miasta tamecznego Przemyśla, aby zawsze na drzwiach ratusza przemyskiego ta taksa z grodu wyjęta przybita była, żeby tem lepiej ludziom wszelakiego stanu innotescere mogła. 2. Miara. Wielkie stąd zachodzą szkody i skargi różnych ludzi, że nie tylko w mieście samem stołecznem Przemyślu miary słusznej i sprawiedliwej do mierzania zboża nie masz, ale i w każdych miastach i miasteczkach ziemie tejże różne, cum gravamine ludzi przedających najdują się miary, tedy chcąc tej deputacyej ludzi zabieżeć, takowy koło tych miar czynimy porządek. Naprzód półmiarek nie powinien w sobie zawierać nad garcy dwadzieścia cztery, który według dawnego zwyczaju garcem zdawna cechowanym wymierzyliśmy i oddaliśmy go p. burmistrzowi, aby według tego wymierzonego półmiarka, cechą IMci p. podwojewodzego przemyskiego i miejską cechowanego, insze ordynował i wymierzał półmiarki. Każde zboże bez kołnierza w strych mierzyć, półmacek zaś garcy sześć mieć w sobie powinien. A żeby przedającym i kupującym około dostawania półmiarków trudności i depaktacyej nie było, tedy urząd miejski przemyski powinien procurare, aby na targowisku przy ratuszu według zwyczaju i obserwanego w inszych miastach porządku kłoda postanowiona była, w której takowy półmiarek, maca i półmacek wydrążony ma być do snadniejszego ludziom wszelakim używania. W inszych zaś miastach i miasteczkach po wszystkiej ziemi przemyskiej takowąż miarą kłoda i porządek koło mierzenia wszelakiego zboża aby był zachowany, autoritate iudicii praesentis nakazujemy i urząd miejski tak burmistrzowski, jako i wójtowski do przywiedzienia takiego necessitamus. Co żeby tem prędzej efekt swój wziąć mogło, zlecamy IMci p. instygatorowi sądu tutecznego, aby pro futura reassumptione iudiciorum praesentium wszytkie miasta przypozwał, które powinne będą z półmiarkami i miarami swemi stanąć i dare rationem jakiemi teraz mierzą zboża miarami a jeżeliby pokazali się miary i półmiarki większe, aby je znosili, a według tego od nas wymierzonego półmiarka, miary w miastach mieli i one ordynowali i zaraz od p. burmistrza przemyskiego półmiarki aby sobie wymierzyli i cechą IMci p. podwojewodzego przemyskiego i miejską przemyską cechowane do swych miast brali i według tego półmiarka insze

półmiarki były, aby tego doglądali, którzyby zaś contumaces w tem być chc eli i przez IMci p. instygatora pozwem vocati do sądu comparere nie chcieli i miary większe w miastach i miasteczkach mieć się ważyli, cum depactatione ludzi ubogich, tedy sprzeciwiających się tej naszej ustawie winą sta grzywien sąd karać objecuje a depactationes także similibus praenis centum marcarum ef refusione damnorum illatorum ad cuiusvis instantiam nagradzać pewnie iudicium przykaże. 3. Garce półgarcówki, kwarty i kwaterki aby wszędzie sprawiedliwie były nakazujemy, w czem żeby lepszy był porządek, szynkarzom i szynkarkom wszelkie likwory przedającym pilno przykazujemy, aby garce, półgarcówki, kwarty i kwaterki do p. burmistrza przynosili, które p. burmistrz, z garcem dawnym cynowym przymierzywszy i zrównawszy według niego, przechować przy cezie IMci p. podwojewodzego, a któryby szynkarz albo szynkarka nie cechowanym garcem ważyli się przedawać i szynkować, tymże winom o półmiarkach i miarach napisanym polegać będzie. Także i w inszych miastach i miasteczkach aby taki porządek garce, półgarcówki, kwarty i kwaterki, curam tego pp. burmistrzów miast naznaczamy, w czem gdyby byli negligentes, condignas paenas pewnie iudicium summere z nich nie zaniecha, czego animadversionem IMci p. instygatorowi sądu tutecznego poruczamy, fidem iuratam jego obligując, aby serio invigilat temu. 4. Wagi, gwinty, funty, łokcie, bezmiary aby wszędzie sprawiedliwe były serio przykazujemy wszytkich kupców i rzemieślników in genere, którzy łokciem albo wagą mierzą nemine excepto, aby inszym łokciem i wagą mierzyć się nie ważyli, tylko tym, który będzie od p. burmistrza cechowany. A któryby się miał albo łokciem niepieczętowanym albo wagą bezmiarnym fałszywym mierzyć i przedawać, a był o to convictus, taki każdy confiscatione towaru swego karany będzie. Które miary wymierzane być mają według konstytucyi millesimi quingentesimi sexagesimi quinti, żeby funt nie był mniejszy nad łutów trzydzieści dwa, kamień funtów trzydzieście dwa, cetnar zaś kamieni pięć mieć w sobie powinien. 5. Wina. Codziennem doświadczeniem edocti jesteśmy, że przeciwko wyraźnemu prawu tak szlachta różna jako i różni plebeiae conditionis ludzie ważą się do Węgier za granicę jeździć i wina na handel tam skupować, przez co Węgrowie wina w wysoką podnieśli cenę i beczek bardzo zmniejszyli, non condescendendo jednak cum talibus ad rigorem iuris taki teraz czynimy koło wina porządek. Naprzód ktokolwiek wino na skład przywiezie tak do Przemyśla jako i inszych miast w ziemi przemyskiej będących, nie powinien będzie z wozów wina zdejmować, aż się poprzód p. podwojewodzemu i p. burmistrzowi opowie, które IMć p. podwojewodzy lubo pozwoli do piwnice złożyć, nie powinien jednak będzie onego wina przedawać ani szynkować, aż wprzód IMć p. podwojewodzy skonstatowawszy go i dobroć jego uznawszy oszacuje go, którego nie ma drożej szacować tylko tak, aby dobre stare wino nie było droższe nad zł. cztery, przednie najlepsze młode złotych także cztery, podlejsze zaś trochę młode zł. trzy groszy dziesięć ma być taksowane. Inne zaś likwory z Gdańska pochodzące tak mają być przedawane: petercymentu garniec i sektu p. zł. pięć, małmazyej po zł. sześć a to wszytko pod winą czterdziestu grzywien nie powinno być inaczej przedawano in quolibet iudicio et foro repetenda. Żydzi jednak wina szynkować ani beczkami nie mają przedawać sub paenis iisdem, a IMci p. podwojewodzego muneris erit dojrzeć tego, aby beczki sprawiedliwe wożono i gdyby który kupiec fałszywe beczki albo mniejsze niżeli dawny zwyczaj przywiózł, ma go zatrzymać z winem, nie pozwalając mu go onego przedawać ale ma go deferre iudicio teraz capturali a potem castrensi praemisliensi ad sumendas de illo paenas. 6. Piwo. Uważając expensa koło piwa i taniość zboża przed się wziąwszy taki czynimy porządek. Naprzód piwo dobre przednie nie ma być droższe nad groszy trzy. Piwo zaś podlejsze groszy dwa i szeląg. Pod tęż taksę i piwa przewoźne podpadać mają, a ktoby się ważył drożej przedawać winą czternastu grzywien karany ma być ad cuiusvsi instantiam, o co forum w sądzie kapturowym teraz a na potem w sądzie [grodzkim] naznaczamy, w innych iednak miastach i miasteczkach, kędy drwa i zboże tańsze i woda nie z takim przychodzi kosztem, piwo nie ma być drożej przedawane nad grooszy dwa sub paenis iisdem. A że w samem mieście Przemyślu jako i w inszych miastach i miasteczkach tejże ziemi przemyskiej

różne się znajdują się jurisdikcye tak duchowne, szlacheckie i świeckie, w których piwa szynkują, tedy i ci według tej taksy sprawować się będą powinni i piwa drożej nie przedawać, tylko jako się taksują a przeciwny tej taksie iisdem subiacebit paenis et foro. A że się znajdują takowi, którzy różnemi przyprawami piwo dla pijaństwa zarażają, tedy na kogoby to dowiedzione było, żeby oprócz chmielu w piwo cokolwiek ku niezdrowiu zarazie ważył się mięszać, paenis criminalibus et confiscatione piwa karany będzie. 7. Gorzałki. Wielkie w tem miastu i gościom tak przechodzącym jako i odjeżdżającym dzieje się bezprawie, że kilkoro ludzi szynk gorzałki otrzymawszy inszych depaktują, pro arbitrio suo nad słuszność wszelaką gorzałkę drogo przedają, tedy zabiegając tam enormi depactationi, wszytkie porachowawszy gorzałczane expensa i arendę, którą z tego dają, kwartę gorzałki dobrej przedniej alembikowej, cytwarowej, szacujemy na groszy dwadzieścia, kwaterka po groszy pięć; anyszkową przednią z prostej gorzałki przepalaną dobrą po groszy szesnaście, inszą zaś także przepalaną z korzenia, przecie dobrą po groszy dwanaście a prostą na groszy sześć traktujemy, napomijając pilno tak arendarzów gorzałki i inne prowenta arendujących, aby drożej nad tę taksę nie ważyli się przedawać i tak dobrą, jako i teraz szynkowali tj. albo drożej albo gorszą przedawać gorzałkę, paenis condignis iudicium karać ich pewnie nie zaniecha. A jeżeliby najdowali się w inszych jurisdykcyach tak duchownych, szlacheckich i miejskich szynki gorzałczane, tedy i tych tejże taksie posłusznych mieć chcemy i przykazujemy, aby żadnemi nie zasłaniali się libertacyami, luboby jakie mieli a drożej nad tę taksę gorzałek przedawać się nie ważyli. Przeciwny zaś tej taksie naszej, drożej przedający z takich jurisdykcyi, nie tylko mulctis paecuniariis ale captivitatione, turris sessione ad cuiusvis instantiam karany pewnie będzie. W innych tudzież miastach i miasteczkach, kędy mniejsze arendy i gorzałki taniej przychodzą, dla drew tańszych i inszych ekspens mniejszych, gorzałka przednia, dobra cytwarowa nad groszy czternaście, anyszkowa nad groszy dwanaście, prosta nad groszy cztery sub paenis superius descriptis przedawana nie ma być. 8. Miody. Uważając teraźniejszą drogość miodów przaśnych i inne expensa na warzenie onego stanowimy, aby miód przedni dobry nie był droższy nad groszy dwadzieścia garniec miodu, trochę podlejszego garniec nie ma być nad groszy szestnaście, w innych zaś miastach i miasteczkach, kędy drwa tańsze i inne ekspensa mniejsze, nie ma być garniec droższy miodu przedniego nad groszy szestnaście, podlejszego nad groszy dwanaście, której taksy po wszystkich jurisdikcyach tak duchowych jako i świeckich miody przedający szynkarze słuchać powinni i drożej miodu przedawać nie mają, pod winą czternastu grzywien, toties quoties citati fuerint ad instantiam cuiusvis in quolibet foro repetendis. Do miodów także syconych aby nic nie mięszano oprócz chmielu, bo zdrowie ludzkie temi zaraża się przyprywami, co sub paenis criminalibus i pod stratą tegoż miodu przykazujemy. 9. Rzeźnicy. Każdy rzeźnik woły, jałowice, cielęta, skopy i wieprze bijący nie będzie powinien bić bydlęcia żadnego, aż wprzód p. burmistrzowi opowie się i ono bydle, które bić ma pokaże i pod sumieniem dwa palce do góry podniosszy jako go drogo kupił zezna. W czem jednak p. burmistrz ze dwiema rajcami do siebie przydanymi, którzy co miesiąc mają być od urzędu odmieniani, ma dobrze uważać, jeżeli słuszną cenę albo nie opowiedział rzeźnik bydlęcia opowiadanego. Jeżeliby się zdało że bydlę tego nie stoi, jako on kupno jego powiedział, tedy p. burmistrz z rajcami do siebie przydanymi według sumienia pro qualitate ono bydlę oszacuje i zaraz na karcie albo tablicy onę taksę oszacowanego bydlęcia powinien będzie zawiesić i w przedawaniu uczynionej taksy excedere nie ma sub paenis infrascriptis. W tem jednak taksowaniu taki pan burmistrz ma zachować porządek. Gdyby się trafił wół albo jałowica na zł. dwadzieścia oszacowane, tedy oraz i ćwierć mięsa takiego bydlęcia na zł. trzy groszy dziesięć taksowana ma być, skóra zł. cztery, łoju nietopionego kamień zł. pięć, smelcowanego zł. siedm i tak per consequens, gdyby się droższe albo tańsze trafiło bydlę ad proportionem tego insze taksować powinien będzie. To jednak ma wziąć in considerationem, aby ćwierć mięsa z wołu tłustego czabańskiego wielkiego nie była taksowana nad zł. dziesięć, ćwierć z wołu ruskiego przedniego nad zł. siedm, z wołu zaś trochę mniejszego dobrze

przecię tłustego zł. pięć; z jałowice przedniej dobrej ćwierć zł. cztery, z jałowice albo wołu trochę podlejszego zł. trzy groszy dziesięc. Skóra wielkiego czabańskiego wołu nie ma być nad zł. ośm, z wołu ruskiego wielkiego zł. siedm, z wołu mniejszego zł. pięć, z jałowice albo wołu jeszcze mniejszego zł. cztery. Pod tęż taksę p. burmistrza cielęta, skopy, wieprze, jako się wyżej napisało i insze wszystkie cuiuscunque generis bydła do zabicia sprowadzone i przedawania przedawać mają, w czem seriam animadversionem IMci p. instygatorowi iudicii praesentis i p. burmistrzowi z urzędem jego zlecamy, aby ludzie ubodzy nie byli więcej depaktowani. Któryby zaś rzeźnik ważył się bez taksy p. burmistrza bydlę jakie zabić albo przedawać, takowy confiscationi wszystkich miąs w jatce jego pro tunc będących subiacebit, o co forum z każdym takim rzeźnikiem ad cuiusvis instantiam w sądzie IMci p. podwojewodzego przemyskiego teraz naznaczamy. Których miąs tak przemyconych połowica IMci p. podwojewodzemu z p. burmistrzem a druga połowica delatorowi i szpitalowi należeć będzie. Napominamy przytem authoritate iudicii nostri capturalis wszystkich rzeźników tak Chrześcijanów jako i Żydów, aby wszytkie jatki swoje tak jako do tego czasu były otwarte mieli i w nich tak siła miąs mieli do przedaży, aby ludzie wszyscy mieszkający w Przemyślu i goście tak advenientes jako i abeuntes plenam sufficientiam ich mieli do kupienia, w czem gdyby byli niedbali, iudicium capturale serio animadvertere et paenas super excessivos irrogare nie zaniecha. A żeby ta nasza taksa wszytkim ludziom tak przedającym jako i kupującym lepiej innotescere mogła, napominamy wszytkich rzeźników tak chrześcijańskich jako i żydowskich, aby punkt ten o rzeźnikach napisany wypisać sobie kazali i na jatkach przybity mieli co cechmistrzowie cechu tego exequi a) powinni będą sub paenis quatuordecem marcarum irrimisibiliter repetendis. **10.** Chleb. Chcąc słuszny koło chleba uczynić porządek zleciliśmy p. burmistrzowi przemyskiemu aby półmiarek żyta i przenice dwadzieścia i cztery garce zawierający dobrze wymierzony przy wiernym widzu swoim kazał spytlować i chleb z niego przy sobie dla próby po piekarsku wypiec. Tedy uważywszy in trutinam tak ten chleb przez p. burmistrza wypieczony jako i z rynku od piekarzów decydujemy, aby chleba żytnego świat łego pytlowanego dobrze wypiekłego za grosz funt był przedawany, bochenek zaś dwugroszny dwa funty mieć w sobie powinien. Pszenicznego chleba naznaczamy, aby za grosz dwadzieścia cztery łuty było a dwa grosze bułka czterdzieście łutów i ośm ważyć powinno będzie, gdyby zaś zboże miało być podniesione i cena jego większa być miała, tedy to intererit IMci p. podwojewodzemu według drogości zboża i p. burmistrzowi quantitatem wagi zmniejszyć, albo gdyby też tańsze było zboże onej podwyższyć, przykazując piekarzom pilno, aby chleba według potrzeby dodawali i według tej taksy i wagi przedawali sub paenis czternastu grzywien ad cuiusvis instantiam in quolibet foro repetendis i wolnym chleba nie ważnego zabraniem, co nie tylko w samem mieście Przemyślu ale i w inszych miastach i miasteczkach po wszytkiej ziemi przemyskiej aby obserwowano było sub iisdem paenis pilno przykazujemy. **11.** Garbarze ponieważ skór tu w Przemyślu od rzeźników nabywają, których już postanowiliśmy taksę, tedy i garbarzom od skóry wyprawienia wielkiej czabańskiej wołowej naznaczamy złoty jeden groszy piętnaście, uważywszy przy tem prace koło kupowania przedawania i noszenia skór wyprawnych na targ groszy piętnaście do tego przyczyniamy, mniejsze zaś skóry wołowe jednak dobre mają być po złotemu jednemu i groszy piętnaście, mają być wyprawiane i gdyby garbarz skórę wielką czabańską dobrze z dębu wyprawioną na targu przedawał, tedy nad dziesięć zł. nie ma za nie wyciągać, insze zaś skóry według ich taksy wyżej mianowanej przedawać mają garbarze powinni, złoty i groszy piętnaście do niej przyłożywszy, skóry jednak mniejsze, abelki zazwane, złotych dwa groszy dziesięć a cielęce wielkie dobre wyprawne zł. jeden groszy sześć taksujemy, których skór dobrze wyprawnych mają garbarze ad sufficientiam na targi wystawiać a drożej ich nad taksę pomienioną nie przedawać sub paena quartuordecem marcarum a quolibet cerdone ad cuisvis instantiam toties quocies peccaverit repetenda. A że już skór przed taksą te-

---

a) ex quo

rzniejszą nakupili drożej niżeli teraz deklaruje się teraz pretium, tedy z przedania skór tych według ich kupna ad ordinationem Martii inclusive rachując im pozwalamy. 12. Safianicy. Buty z przedniego tureckiego safianu z cholewami do kolan długiemi, miary dwunastej zł. siedm, buty także miary ośmnastej zł. sześć z takiemiż cholewami długiemi, buty zaś czternastej miary mniejsze safianu takiegoż zł. pięć, buty safianowe suczawskie miary dwunastej wielkiej zł. cztery, mniejsze zł. trzy, na chłopca zł. dwa. Trzewiki zamszowe na korkach zł. dwa i groszy sześć; trzewiki na korkach złoty i groszy piętnaście, trzewiki na paskach złoty i groszy sześć; trzewiki mniejsze panieńskie groszy dwadzieścia cztery, mniejsze zaś trzewiczki ad proportionem tejże taksy płacone być mają. Robota kozłowa: buty kozłowe męskie groszy pięćdziesiąt, białogłowskie złoty i groszy sześć; buty na chłopca także złoty i groszy sześć. Trzewiki męskie zawięzowane o dwóch podeszwach groszy dwadzieścia i cztery. Robota jałowicza: buty wielkie furmańskie o dwóch podeszwach z cholewami długiemi zł. trzy; buty chłopskie o jednej podeszwie zł. dwa; buty na wyrostka złoty i groszy sześć; buty białogłowskie wielkie dostatnie złoty i groszy piętnaście, mniejsze złoty jeden groszy sześć. Trzewiki jałowicze zawięzowane groszy dwadzieścia cztery; te wszystkie obówia nie mają być przedawane drożej nad pomienioną taksę, sub paenis garbarzom descriptis. gdyby zaś kto dał swoję safianową skórę na buty, tedy od roboty butów za podeszwy i nitrowanie niema więcej płacić nad zł. jeden, od butów zaś jałowiczych wielkich o dwu podeszwach groszy czterdzieście. 13. Ryby i śledzie. Uważając taniość w tym roku tak ryb słonych jako i świeżych i zabiegając temu, aby przekupnie i przekupki według upodobania swego nad wszelaką słuszność ryb nie przedawali, stanowimy, aby sztuka główna wielka świeża za zł. półtora z słona za groszy czterdzieście przedawana była, mniejszą zaś łokciową przerosłą zł. jeden łokietna sztuka groszy dwadzieścia i cztery, podłokietna groszy dwadzieścia, a jeżeliby się też w której beczce lny albo insze ryby trafiły, z tem powinna się opowiedzieć przekupka p. burmistrzowi, który powinien będzie one oszacować, aby przekupka za pracę mogła mieć według słuszności swej zarobek; wyżmy kamień nad złotych dwanaście nie ma być przedawany. 14. Inne zaś rzeczy wszystkie taksie podległe, iż dla sądzenia różnych spraw przypadających teraz taksowane być nie mogły, tedy one na przyszłych da Bóg sądach kapturowych reassumpcyjnych Mć pp. sędziowie kapturowi taksować obiecują. A teraźniejsza, aby wszystkim do wiadomości przyjść mogła, rękami swemi podpisaną do akt grodzkich przemyskich podają, zlecając p. burmistrzowi miasta Przemyśla, aby ją na rynku na dzień targowy obwołać i ogłosić rozkazał. Datum anno et die ut supra. Kasper Wojakowski sędzia ziemski przemyski marszałek sądu kapturowego. Marcin Trzebochowski podczaszy brzeski kujawski sędzia kapturowy ziemi przemyskiej, Kazimierz Lipczyński sędzia kapturowy ziemi przemyskiej, Stanisław Żurowski cześnik i podwojewodzy ziemi przemyskiej.

Fasc. Cop. Castr. Prem. 27 p. 2103—2115; Castr. Prem. Rel. 406 p. 49—60.

255.

Lwów, 18 lutego 1669.

Laudum sejmiku lwowskiego.[1]

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy koronni i ziemscy i wszystko rycerstwo ziemi lwowskiej i żydaczowskiej pro die decima octava mensis Februarii zgromadzeni takowe za wspólną zgodą postanowiliśmy laudum roku Pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiątego dziewiątego. Ponieważ

[1] W aktach grodzkich lwowskich znajdujemy tylko następne dwie notatki protokolarne, odnoszące do tego sejmiku. Pierwsza opiewa: Actum in castro leopoliensi feria quinta post festum S. Mathiae apostoli anno Domini 1669. Videtur hoc loco dicta sed. conventus particularis leopoliensis et districtus żydaczoviensis pro relatione nunciorum terrestrium palatinatus eiusdem post non determinata comitia varsaviensia solito more peragi debita hic Leopoli

amaro quodam województwa tego fato kilka sejmików w Wiszni po sobie idących szczęśliwej nie mogli sortiri konkluzyej, przeto niechcąc deesse sprawom tak całej rzptej jako i województwa naszego concernentibus, sejmik pro die decima octava Februarii złożyliśmy, na którym takowesmy uchwalili laudum. 2. Eliberando fidem IMciów pp. posłów naszych a stosując się do uchwały sejmu convocationis względem czterech poborów na praesidium kijowskie, których złożenie Ich Mć posłowie nasi do braciej wzięli, pozwalamy one, t. j. te cztery pobory cum abiuratis, do których wybrania wybraliśmy sobie IMć p. Mikołaja Karszę. Ta zaś egzakcya poczynać się ma ab actu hodierno ad diem undecimam Martii, folgując za się cierpieniu poddanych drugie wybieranie a die prima Septembris ad diem ultimam eiusdem składamy. Forum contra retentores w sądach kapturowych inter causas fisci naznaczamy. A te podatki za asygnacyą JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego wydawane być mają. Płaca za się po groszu od złotego i od kwitu po pół złotego. 3. Lubo tak przez nieprzyjacielskie roku przeszłego inkursye ferro et igne większa część ziemie naszej zdezolowana została jako też ob inopiam partis wyniszczeni będąc agricolae in summa zostają angustia, zelo jednak boni publici ducti, wiedząc, że każdy operarius dignus mercede sua, zwłaszcza ten, który krwią własną operatur salutem ojczyzny swojej, chcąc do dalszej usługi rzptej zachęcić IMciów pp. wojskowych et pretium sanguinis christiano militi exsolvere, na chorągwie do nas ordynowane podymnego uchwalamy z wiosek zdezolowanych sześcioro, do którego egzakcyej obraliśmy IMć p. Hieronima Świrskiego miecznika halickiego, czas wybierania a die prima Martii ad ultimam naznaczywszy. Salarium zaś od złotego po groszu jednym a od kwitu po groszy pół osma zapłatą [a] deklarujemy. Którego egzakcya taka być ma: troje podymnego a die prima Martii ad ultimam, drugie zaś troje a die prima Maii ad ultimam także wybierać będzie powinien IMć p. miecznik. 4. Czopowego ordynacya odkłada się do przyszłego zjazdu albo sejmiku a interim tak miasto Lwów jak i inne miasta per magistratus iuratos mają wybierać to czopowe a z nas żaden do administracyej czopowego interesować się nie powinien, w czem uniwersałami swoimi ma IMć p. marszałek nasz sejmikowy obwieścić miasta. Jeśli jednak będzie potrzeba pieniędzy na żołnierza, tedy ex consensu nas, na zjazd popisowy obecnych, a za asygnacyą komisarza, ma być zapłacona kwota na tymże zjeździe. Miasta rachunek exactionum uczynić powinne będą, teraz jednak ad primam Martii ma być to czopowe w zawiadowaniu IMci p. podkomorzego lwowskiego, do którego egzakcyi nic się Żydzi nigdziej interesować nie powinni. 5. Mając dostateczną relacyę i wiadomość o dewastacyej przez ogień miasta Brzeżan i Narajowa, IMci p. chorążego koronnego, [1]) circa beneficia latae legis pomienione miasto i inne miasteczka pogorzałe zachowujemy i do lat czterech od czopowego wolne być deklarujemy. Także Bóbrkę i Strzeliska JW. IMci p. wojewody ruskiego, i Poburylce IMci p. Waryńskiego, Tadanie IMci p. cześnika mielnickiego ob desolationem wolne być powinny. Czopowe miasta Żydaczowa ma currere na oprawę zamku tamtego do lat dwu, które do rąk IMci p. starosty żydaczowskiego wydawane być ma. 6. Wiedząc dobrze o tem, że remota iustitia nihil sunt regna nisi latrocinia, iustitia zasię sine adminiculo potencyej nie może exequi, ponieważ contra violatores securitatis publicae i inszym złoczyńcom vi agendum est, przeto na zatrzymanie kilkadziesiąt piechoty przez IMci p. marszałka kapturowego pro communi securitate zaciągnionych ordynujemy zł. tysiąc z czopowego

die decima octava mensis Februarii 1669 expediti, manu mfci. Christophori Stanislai in Chodorostaw Chodorowski capitanei vinnicensis conventus eiusdem marschalci electi subscripti et per gsum. Stanislaum Walicki ad acta praesentia porrecti, cuius copia patet sub signo: Rada. Następna opiewa: Videatur hoc loco oblata literarum universalium magnifici Christophori Stanislai in Chodorostaw Chodorowski vinnicensis capitanei rothmagistri S. r. maiestatis marschalci conventus particularis leopoliensis denuntiantium tempus recipiendorum ducillorum, fumalium trium, agrariarum contributionum duarum, ad incolas pallatinatus Russiae terrae leopoliensis et districtus zydaczoviensis et magistratus civitatum, oppidorum, villarum et reddendarum emanatarum, manu ipsius subscriptarum et sigillo communitarum, per nobilem Stanislaum Parol porrectarum, prout copia latior patet sub signo: Ustawa. Prot. Castr. Rel. Leop. 649 p. 1691 i 1692. [1]) Andrzej Potocki. a) za kartą.

miasta lwowskiego. Niechcąc deesse sąd kapturowy tak authoritati suae jako repressioni swawolnych ludzi inito consilio pomieniony sąd piechoty trzydzieście propter securitatem obmyślił, którzy, że bez kosztu subsistere nie mogli, IMci p. miecznika halickiego decreto suo iudicii capturalis sumę dwa tysiąca czterysta ośmdziesiąt zł. do rąk IMci p. marszałka pomienionych sądów wydać rozkazał. Aby tedy IMć p. miecznik był był securior w wydanych, lubo to sine consensu totius districtus nostri, pieniądzach, evincimus w tem IMci i z pomienionych wydanych pienięd̨zy eliberamus hoc praecauto, aby na potem więcej sine consensu nostro communi takowych etiam ex decreto egzakcyi nie bywało. 7. Z respektu osobliwego na straty IMciów pp. deputatów wojskowych do województwa naszego ordynowanych, którzy toties non sine impensis trudzą się, zł. tysiąc na traktament pozwalamy, od IMci p. Mnichowskiego komornika granicznego laudum sejmiku wisneńskiego w salarium naznaczonem IMć p. Mikołajowi Mankowskiemu komornikowi granicznemu in toto aprobujemy i onę na zł. sześćset ex retentis podatków przeszłych naznaczamy. 8. IMci p. Krusińskiemu łowczemu smoleńskiemu, ponieważ deduxit, iż dla retent czopowego ex decreto komisyej summam ruinam na substancyej poniósł, defekta retent gotowizną wypłacając, uważywszy tedy tantam calamitatem et detrimentum IMci sumę trzy tysiące zł. omnium consensu z czopowego, gdzieby najprędzej najpewniejsze były pieniądze, t. j. z wybranego na ten rok miesięcy Ianuarii et Februarii miasta Lwowa u IMci p. podkomorzego zostającego, salva repetitione residuorum retentorum iuxta leges praescriptos. 9. Lubo wszystkie dobre uczynki mają swoje encomia, osobliwie jednak opera charitatis pierwsze biorą miejsce, zaczem ad piam fundationem wielkiego fundatora szpitala żołnierskiego chcąc affectu nostro succurrere, mając wzgląd na rycerskie merita schorzałych żołnierzów, którzy et per constitutionem wolni ab omnibus oneribus, pomieniony uwalniamy szpital ze wszystkiemi do niego przynależytościami,[b] który w takowej mieć chcemy ochronie, jako domy i dwory szlacheckie, czopowe jednak arendarze ich płacić powinni do skarbu. 10. Popis in vim expeditionis bellicae, stosując się do dawnego prawa, które nam post dominicam Conductus Paschae popis determinowało, a które ratione sejmu electionis przypadającego, ponieważ insze województwa opatrując gotowość i porządek violata republica na dzień octava miesiąca kwietnia t. j. w poniedziałek po niedzieli białej do Lwowa zjechać się dla popisu naznaczamy. Krzysztof Stanisław na Chodorostawie Chodorowski starosta winnicki marszałek sejmiku lwowskiego.

Castr. Żydacz. Rel. 55 p. 264—268.

256.

Lwów, 22. marca 1669.

Wojewoda ruski naznacza ziemianom sanockim popis pod Sanokiem.

1. Stanisław Jan na Jabłonowie Jabłonowski wojewoda i generał ziem ruskich swiecki etc. starosta. JW. JO. Wnym Ich Mć pp. dygnitarzom urzędnikom urzędnikom i całemu rycerstwu województwa ruskiego ziemi sanockiej m. w. m. pp. braciej przy zaleceniu usług moich do wiadomości podaję. Ponieważ novercante et tranquillum reipublicae nostrae statum invidente fato sejmik województwa naszego generalny wisninski, pokilkakroć rozerwany, obrad ojczyźnie naszej sub hoc interregno potrzebnych obmyśleć nam nie pozwolił et necessitantibus periculis sejmik partykularny we Lwowie składać przychodziło, jako niezgodzie tej i w rostargnieniu consiliorum WMci pp. i braciej animitus indoleo, tak spólnego ojczyzny naszej spólnie bronić iura patria et libertates nobis a maioribus communicatas tueri omnia inter se discriminantia pacisci et consona unitate solidari po-

a) przynaległościami.

tissimum być rozumiem i sam in votis mam. 2. Accessit eo IMciów pp. obywatelów ziemi lwowskiej na sejmiku przeszłym unanimis consensus, żeby contra immines malorum virus wprzód popisu a potem pospolitego ruszenia praecipuum et singulare wziąć przedsię remedium, złożony u IMciów popis pode Lwowem pro die octava mensis Aprilis,[1]) więc WM. pp. i braciej jako ojczyzny tejże synom miłej jej całości miłe swobód naszych zatrzymanie, nie wątpię, że toż sequi zechcecie medium WMcie, co ex munere meo i ku powinności WMciów pp. i braci incumbit usługi, dzień trzeci t. j. octava Aprilis popisania się ziemi sanockiej pod Sanokiem i tamże o dalszym postępku namówienia składam, po popisach coniunctionem armorum i całego województwa zgromadzenia się na miejsce jedno życząc. Datum we Lwowie 22 Martii anno 1669. Stanisław Jabłonowski wojewoda ziem ruskich.

Ind. Rel. Castr. Sanoc. 181 p. 292—293.

257.

Przemyśl, 23 marca 1669.

Sądu kapturowego przemyskiego uniwersał w sprawie egzekucyi podymnego.

1. My sędziowie województwa ruskiego ziemie przemyskiej i powiatu przeworskiego władzą konfederacyi generalnej wisnieńskiej i sejmiku wisnieńskiego deputowani i obrani. Wszem wobec i komu to wiedzieć należy a mianowicie Ich Mm pp. obywatelom ziemie przemyskiej na tej stronie Sanu rezydującym Ich Mciom pp. i braci przy zaleceniu usług naszych do wiadomości podajemy, że my stosując się do prawa i konstytucyi o egzekucyach skarbowych względem retent opisanych, a ponieważ do ziemie naszej z sejmu warszawskiego są pewne chorągwie ordynowane, którym ćwierć płacić trzeba koniecznie i żeby się postanowieniu rzptej ile być może ex nobis dosyć stało, przeto na egzekwowanie retent IMć p. Wsebora Jaszowskiego poborcy pięciu podymnego ziemie przemyskiej w roku przeszłym uchwalonego a) przydajemy z ramienia naszego za vicesgerenta slachetnego p. Manasterskiego, który pomienione pięcioro podymnego retenta officiose według prawa w konstytucyach opisanego wyciągać ma od retentorów nieodwłocznie i jako najprędzej wyciągnione do rąk tegoż IMć p. Jaszowskiego oddawać. 2. Miast zaś i miasteczek wsiów tak Ich Mciów duchownych i slacheckich burmistrza i starszynę tymże uniwersałem naszym obwieszczamy, aby gdziekolwiek takowe retenta w delacie pokazane najdowały się, nieodwłocznie cum triplici pensione et paenis de lege assignatis wedle konstytucyej oddawali i wypłacali, jako też in universum retentores nisi c) sub paenis legum. Który to uniwersał WIMć p. marszałek nasz dla lepszej wagi i pewności ręką swoją własną przy pieczęci podpisawszy do akt kancelaryej naszej przemyskiej podać zlecił. Datum w Przemyślu die vigesima tertia Martii millesimo sexcentesimo sexagesimo nono anno. Kasper Wojakowski sędzia ziemie przemyskiej marszałek sądu kapturowego d) także na dawne retenta tegoż IMci p. Jaszowskiego.

Ind. Rel. In. Ter. Prem. 132 p. 1135—1136.

258.

Przemyśl, 23 marca 1669.

Sądu kapturowego przemyskiego uniwersał w sprawie egzekucyi ośmnastu poborów.

1. My sędziowie województwa ruskiego ziemie przemyskiej i powiatu przemyskiego władzą konfederacyej generalnej wisnieńskiej i sejmiku wisnieńskiego deputowani i obrani. e) Wszem

---

[1]) Ob. N. 260 t. j. popisowe laudum pod Sanokiem i 261 pod Medyką uchwalone. Laudum lwowskiego nie znamy. Wypływa z nich, że wojewoda każdej ziemi oznaczał miejsce popisu a tylko termin był jeden dla wszystkich.

a) uchwalone. b) oddawał. c) ma. d) skarbowego. e) obebrani.

w obec komu to wiedzieć należy a mianowicie Ich Mciom pp. obywatelom ziemie przemyskiej na tamtej stronie Sanu rezydującym Ich Mm pp. i braci przy zaleceniu usług naszych do wiadomości podajemy, że my stosując się do prawa i konstytucyej o exakcyach skarbowych względem retent opisanych, a ponieważ do ziemie naszej sejmu warszawskiego są pewne chorągwie ordynowane, którym co ćwierć płacić trzeba koniecznie i żeby się postanowienia rzptej, ile być może ex nobis, dosyć stało, przeto na egzekwowanie retent IMć p. Alexandra Szeptyckiego poborcy ośmnastu poborów ziemie przemyskiej w roku przeszłym uchwalonych na wysieńskim sejmiku relacyjnym in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo, przydajemy z ramienia naszego za wicesgerenta slachetnego p. Zygmunta Cichowskiego,[1]) który pomienionych ośmnastu poborów retenta officiose według prawa w konstytucyach opisanego wyciągać ma od retentorów nieodwłocznie i jako najprędzej wyciągane do rąk tegoż IMci p. Szeptyckiego oddawać.[a]) 2. Miast zaś i miasteczek, wsiów tak J. kr. Mci, duchownych jako i slacheckich burmistrzów i starszyznę tymże uniwersałem obwieszczamy, aby gdziekolwiek takowe retenta w delacie pokazane najdowały się, nieodwłocznie cum triplici pensione et paenis de lege assignatis wedle konstytucyej oddawali i wypłacali jako też in universum retentores nisi sub paenis legum. Który to uniwersał w. marszałek nasz dla lepszej wagi i pewności ręką swoją własną przy pieczęci podpisawszy do akt kancelaryi naszej przemyskiej podać zlecił. Datum w Przemyślu die vigesima tertia Martii millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Kasper Woiakowski sędzia ziemie przemyskiej marszałek sądu kapturowego.

Ind. In. Rel. Ter. Prem. 132 p. 1136—1137. Ibidem p. 1137—1138 takiż uniwersał na imię subkolektora Jana Manasterskiego.

259.

Przemyśl, 30 marca 1666.

Uniwersał podwojewodzego przemyskiego w sprawie rewizyi miar.

1. Stanisław Zurowski cześnik i podwojewodzy ziemie przemyskiej wszem w obec komu wiedzieć należy a mianowicie IMciom pp. obywatelom ziemie przemyskiej i powiatu przeworskiego Ich Mm. pp. i braciej przy zaleceniu usług moich do wiadomości podaję. Iż ja stosując się naprzód do prawa pospolitego o zwierzchności wojewodzej wyraźnie opisanego, tudzież i do taksy generalnej od Ich Mci pp. sędziów kapturowych ziamie przemyskiej, władzą konfederacyi generalnej na sejmiku wisnieńskim deputowanych i obranych do powiatu wszystkiego autentice wydanej, będąc tych czasów różnemi zabawami domowemi impeditus, podaję z ramienia mego szlachetnie urodzonego IMć p. Zygmunta Cichowskiego burgrabiego zamku przemyskiego i instygatora sądów kapturowych za substytuta jurisdikcyej i zwierzchności wojewodzej. 2. Który stosując się do konstytucyej anni millesimi quingentesimi sexagesimi quinti, tudzież i do taksy autentice sobie danej, ma naprzód we wszystkich miastach do powiatu przemyskiego należących półmiarki zrewidować, który więcej niema w sobie mieć nad dwadzieścia cztery garce, wagi i insze miary in genere wszystkie według taksy ma ugruntować, taksę według waloru wina ma postanowić, prowent od szynków win mnie należyty i prawem naznaczony, praevio iuramento przez szynkarze wiele beczek wina de toto sprzedali, odebrać od każdej beczki, tak jako taksa sonat. W czem wszystkiem, aby mu wiara była dana mocą urzędu mego urzędowi i jurysdycyej miejskiej przykazuję. Który to uniwersał dla lepszej wagi i pewności ręką moją podpisawszy do akt kancelaryej ziemskiej

---

[1]) W drugim równoczesnym takimż uniwersale czytamy tutaj nazwisko Jana Manasterskiego, oczywiście drugiego subkolektora. a) oddawał.

przemyskiej podać zleciłem. Datum w Przemyślu die trigesima Martii millesimo sexcentesimo sexagesimo nono anno. Stanisław Zurowski cześnik podwojewodzy ziemie przemyskiej.
Ind. In. Rel. Ter. Prem. 132 p. 1138—1139.

260.

Pod Sanokiem 8 kwietnia 1669.

Laudum ziemian sanockich na popisie.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie sanockiej na popis pod Sanok za obwieszczeniem JW IMci p. wojewody ruskiego[1]) pro die octawa Aprilis zgromadzeni. Jako nas integer amor et studium conservationis praw i swobód ojczyzny naszej na to miejsce convocavere, tak aby całemu światu polskiemu mogła innocestere żarliwa ochota i prawdziwa gotowość nasza na zaszczyt całości rzptej, obowiązujemy się insimul et semel authoritate zjazdu naszego wiarą i miłością ojczystą na teraźniejszą rzptej potrzebę cum dispendio vitae et fortunarum in unitate animorum et armorum stawić osoby, zdrowia i fortuny nasze. Co aby in effectu magis ac magis mogło całej patere rzptej, już nie popisami na teraźniejsze miejsce ale zupełnem pospolitem ruszeniem i całą gotowością z którąbyśmy się mogli bezpiecznie ruszyć ad ferenda suffragia potrzebom rzptej i spólnie złączywszy się z bracią naszą ziemi lwowskiej przemyskiej pari zelo et fervore promovere negotia reipublicae, obligujemy się stawić na to miejsce pod Sanok za obwieszczeniem przez uniwersał najpierwszy IMci p. wojewody ruskiego ziem naszych. 2. A lubo niewątpiemy, że tak pozorna rzptej okazya i miłość wrodzona in rempublicam i prośba nasza braterska przez IMci p. Stefana Sicińskiego pisarza grodzkiego sanockiego uproszonego posła z koła naszego do IMci p. wojewody ruskiego w intencyach naszych facillime pociągnie do takowego obwieszczenia ziemie naszej, zwłaszcza przy zgromadzeniu ziem lwowskiej i przemyskiej braci naszych, pro maiori jednak assecuratione zjazdu naszego przyszłego, jeśliby jaka interveniret difficultas albo opóźnienie uniwersału IMci p. wojewody ruskiego, dajemy integram potestatem IMci p. Stefanowi Balowi podkomorzemu ziemi naszej sanockiej, aby po zniesiesiu się ziemią lwowską i przemyską o pewnym zjeździe i zgromadzeniu, na dni kilka przed terminem zjazdu pomienionych ziem uniwersałem swoim do grodu sanockiego podanym mógł nas zgromadzić na miejsce pod Sanok naznaczone. Na którem to miejscu porządek pospolitego ruszenia, IMciów pp. pułkowników, rotmistrzów, poruczników, chorążych powinni sobie będziemy constituere. Na ten czas consilium praesidii ziemi naszej i cokolwiek pro securitate penatum nostrorum czas i okazya adferret zupełną obradę konserwujemy. 3. Uniwersał także IMci księdza arcybiskupa gnieźnieńskiego[2]) do grodu naszego podany, respektem poborów na blisko przeszłej konwokacyej dla zatrzymania praesidium Kijowa uchwalonych, do tegoż zjazdu pleniorem numerum braci naszych odkładamy, gdzie ex informatione ziemi lwowskiej i przemyskiej, co in ea materia ratum et habitum postanowiły, formabimus nasze konkluzye. 4. Żeby zaś una mens et animus mogły być w zgromadzeniu naszem, to sobie bratersko przyrzekamy, iż złączywszy się z bracią naszą ziemi lwowskiej i przemyskiej, to ante omnia omni studio promovere powinni będziemy, jakoby z generalnej naszej kongregacyej mogli być wyprawieni IMć pp. posłowie do IMci ks. arcybiskupa gnieźnieńskiego, cum explicatione ochoty naszej erga rempublicam cum sollicita expostulatione o wydanie uniwersałów przez IMci ks. arcybiskupa, gdziebyśmy mogli in unum zgromadzeni sub tam anxio reipublicae statu spólnie consilia et studia circa conservationem praw rzptej inire et exequi. Gdyby zaś takowa sollicitudo nostra nie odniosła od IMci ks. arcybiskupa gnieźnieńskiego pożądanego effektu, starać się o to będą powinni

---

[1]) Jana Stanisława Jabłońskiego uniwersał pod Nr. 256. art. 2. [2]) Mikołaj Prażmowski.

IMcie pp. posłowie nasi na ten czas wyprawieni, aby przynajmniej IMć pp. senatorowie et prima capita województw ziemi i powiatów całej rzptej naszej non abhorreant ab officio et custodia wolności naszych, wydawszy uniwersały każdy w swojem województwie ziemi i powiecie na pospolite ruszenie, aby tak w skupionej rzptej unica virtus fortior, częścią in promotione boni publici, częścią in acri defensione praw i zwyczajów dawnych mogła całemu elucescere światu, więc assekurując ten przyszły zjazd ziemi naszej, żeby in plenissimo numero na zaszczyt rzptej mogliśmy zupełnie zgromadzić. 5. Lubo urodzona miłość rzptej krew i powinność szlacheckiego urodzenia na tak potrzebną rzptej okazyą invitare każdego powinna, spondemus jednak sobie fide et honore cavemus zgodą i powagą zjazdu niniejszego, iż którybykolwiek temere chciał się uchronić od tak potrzebnego zjazdu i gotowości, ma podpadać paenis de expeditione bellica sancitis, o co forum ad cuiusvis instantiam w sądach przyszłych kapturowych peremptorie naznaczamy. 6. Uwolnienie żadnego potykać nie będzie mogło, okrom tych, których albo prawo eximere chciało, albo którzy na sejm przyszły electionis w osobach swoich na ten czas przy porządku zechcą comparere. 7. A że conclusum między nami uprosić IMci p. Sefana Sicińskiego pisarza grodzkiego sanockiego za posła e gremio nostri w intencyach ziemi naszej do IMci p. wojewody ruskiego, tedy praemium expens podróżnych IMci sto talerów monety polskiej naznaczamy u IMci p. Piotra Rojewskiego poborcy ziemi sanockiej, którą to sumę IMć p. komornik sanocki ze dwóch poborów na sejmiku wiśnieńskim relationis z przeszłej konwokacyej uchwalonych, za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego wydać będzie powinien. 8. Takowe postanowienie nasze zgodnie namówione IMci p. marszałkowi na ten czas koła naszego podpisać i do grodu podać zleciliśmy. Działo się w Sanoku die octava Aprilis anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Karol Fredro starosta krośniński marszałek koła rycerskiego ziemie sanockiej.

Castr. San. Rel. 181 p. 357—360.

261.

Pod Medyką 8 kwietnia 1669.

Laudum ziemian przemyskich na popisie.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie przemyskiej na dzień dzisiejszy za uniwersałem IMci p. Stanisława Jabłonowskiego wojewody naszego ruskiego zjachawszy się [1]) tu w polu, na miejsce popisów wojennych zwyczajne, takowe względem publicznych potrzeb uczyniliśmy zgodne sancitum. 2. A naprzód mając przed oczyma miłość ojczyzny et dulcedinem wolności naszych szlacheckich, calamitate czasów teraźniejszych z kluby swojej wyrzuconych, aby tem snadniej ad antiquam orbitam prawa i swobody pospolite wierną ręką synów koronnych in communitate złączone przywiedzione być mogły, pospolitem ruszeniem porządkiem jako najdoskonalszym wojennym na elekcyą nam od Boga przejrzanego et feliciter regnaturi pana, tam gdziekolwiek jeno necessitas publica wyciągać będzie iść i pod chorągwiami IMciów pp. rotmistrzów naszych, przeszłemi wiszeńskiemi uchwałami obranych stawać z powołania naszego szlacheckiego, nemine excepto, oprócz tych których prawo pospolite albo excepto, albo ex senio uwolnionych mieć chciało, obowiązujemy się, sub paenis de generali expeditione sancitis 3. Czas ściągnienia ziemie naszej pro die 15 Maii miejsce zaś pod Przemyślem, abyśmy ogłoszone wcześnie mieć mogli uprosiliśmy w pośrodku nas będącego JW IMci p. Andrzeja Maksymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego, aby z tymże IMcią p. wojewodą naszym ruskim o wydanie uniwersałów na takowe ściągnienie wszytkim ziemiom województwa naszego na czas wyżej

---

[1]) Ob Nr. 256 i uwagę odnośną.

opisany dla snadniejszej i poufalniejszej braterskiej z drugiemi ziemiami korespondencyej i rad potrzebnych zjednoczenia wcześnie znosił i expostulował, czego jeśliby IMć p. wojewoda per aliquod interveniens albo strzeż Boże per casum nie uczynił, tedy tenże IMci pan lwowski ruszya) ziemie nasze pod Przemyśl na czas mianowany, co teraz publiczną naszą instancyą interpellatus deklarował. Et per consequens, jeżeliby ob aliquem strzeż Boże casum vel absentiam od IMci p. lwowskiego tego według czasu uniwersału być nie mogło, tedy stosując się ad laudum sejmiku wisińskiego, eo nomine niedawno napisanego, sequentes ordine urzędnicy ziemie naszej władzę tę skupienia naszego mieć będą. Na którym da Pan Bóg terminie ściągnienia naszego co chwała Boża, całość ojczyzny, wolnej elekcyej tutella po nas wyciągać będzie czynić da Pan Bóg będziemy. 4. A że ob infelices sejmików naszych przeszłych eventus niemogliśmy podatków uchwałą konwokacyej przeszłej na praesidium kijowskie postanowionych dotąd explikować, tedy authoritate tegoż prawa pospolitego i teraźniejszego naszego zjazdu poborów dwa na ordinacyą praesidium kijowskiego wydać z dóbr generaliter wszystkich rzptej tak duchowych jako i świeckich pozwalamy, które aby IMć p. Stanisław Pakosz obywatel ziemi naszej podług abjurat i regestrów świeżych przeszłego pobory p. Rogozińskiego vicesgerenta grodzkiego przemyskiego, strzegąc sie wszetakich depaktacyej wybierał deklarujemy. Początek wybierania pomienionych dwóch poborów a die vigesima Maii a wydanie ich przez niedziel dwie ordynujemy. A tak jako najprędzej wybrany exekwowany podatek nie wprzód pomieniony p. poborca do Lwowa odwozić, albo za asygnacyami wypłacać powinien będzie, aż się pierwej z nami o tem zniesie i dalszą naszą otrzyma ordynacyą około wydawania tych pieniędzy. 5. Więc że niektórym chorągwiom zatrzymane są w ziemi naszej ćwierci zasłużone, o co się tu IMcie pp. deputaci w kole naszem uskarzali, a do wypłacenia tych zasług wybrania przez IMć p. Rogozińskiego primo die jako to nam deductum nie wystarczają, tedy na przyszłym da Bóg zjeździe modum zapłaty pomienionym chorągwiom namówić objecujemy. 6. A teraz wszytkich pp. exekutorów cuiuscumque contributionis, tak poborów podymnego jako i czopowego ziemie naszej, napominamy, aby na czas zjazdu da Pan Bóg przyszłego wszystkie retenta wybrane i gotowe z sobą exekwowane przywieźli, z którychby defekta zapłaty chorągwiom przeznaczonym komplementowane być mogły. Miastom także wszystkim ziemie naszej iniungimus serio, aby na ten czas przez dwóch ex magistratu wiary godnych ludzi według prawa do rachunków czopowego stawali i retenta jakiekolwiek przy miastach znajdować się mogli exekwowali i gotowe na ten czas zjazdu naszego przyszłego przywozili, sub paena peculatus. 7. Więc że IMcie pp. deputaci ośmiu chorągwi od nas tu zapłaty oczekujący nie odnoszą in tempore satisfakcyej swojej zupełnej, tedy respekt na to słuszny mając tysiąc zł. ex publica et iusta liberatitate pp. deputatom naznaczamy u IMci p. Rogozińskiego poborce ziemi naszej. Którym zaś osobom służyć ma ten tysiąc zł., IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy, aby to asygnacyą osobną determinował, oraz i tę uchwałę naszę zgodnie tu umówioną aby podpisawszy do grodu przemyskiego dla wszystkich wiadomości podał poruczyliśmy. Działo się na miejscu zwyczajnem wojennych popisów pod Medyką dnia 8 kwietnia roku Pańskiego tysiąc sześć set sześćdziesiątego dziewiątego. Stanisław Siciński z Sitna podsędek i marszałek na ten czas zjazdu na popis wojenny ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 405 p. 2499—2502.

---

a) ruszyć.

262.

Sanok 15 maja 1669.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i rycerstwo ziemi sanockiej województwa ruskiego, za obwieszczeniem JW IMci p. Stanisława na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewody naszego ruskiego na dzień dzisiejszy tj. pro die decima quinta mensis praesentis tu do Sanoka zgromadzeni za powszechną wszystkich nas zgodą laudum to nasze i punkta niżej opisane uchwaliliśmy i postanowili. 2. Boleją na to wszystkie stany koronne ale i serca nasze przerażają irata do tych czas fata rzptej naszej, które ją cisną, sama tylko łaska Boża szczęście jej moratur, która i teraz orbata capite, że po wszystkich synach swoich spólne consilia desiderat pro conservatione sui, przeto exemplo inszych województw, jakośmy na przeszłym zjeździe naszym pospolite ruszenie w ziemi naszej uchwalili, tak i teraz stosując się do przeszłego laudum uchwalamy i namawiamy. Do którego pospolitego ruszenia wszytkie osoby nemine excepto oprócz chorych, starych i prawem excypowanych należeć mają sub paenis de expeditione generali bellica sancitis. 3. Rotmistrzów z pośrodku nas uprosiliśmy w kole naszem W IMć p. Andrzeja Samuela z Zmigroda Stadnickiego kasztelana lubaczewskiego pierwszego rotmistrza; drugiego JO. książęcia IMci Konstantego Krzysztofa Korybuta na Zbarażu i Wiśniowcu Wiśniowieckiego marszałka na ten czas koła naszego; porucznika pierwszemu rotmistrzowi IMć p. Tomasza Leszczyńskiego; chorążego (vacante protunc officio vexilliferi) IMć p. Szymona Romera podczaszego gostyńskiego; strażnika IMć p. Jacka Humnickiego podstolego ziemie naszej; obożnego IMć p. Mikolaja Bzowskiego za uproszeniem naszem obraliśmy. 4. A że nam jeszcze non constant na które miejsce i dzień IMć pp. bracia nasi to jest lwowska i przemyska ziemie kupić się będą, przeto upraszony od nas IMci p. kasztelan lubaczewski bierze to na się, że przez list swój imieniem naszem ze lwowską i przemyską ziemiami bez omieszkania o czasie i miejscu skupienia się in unum zniesie się i skoro będzie informatus o intencyach tamtych ziem, naszę ziemię listem swoim otwartym wcześnie do grodu podanym skupić in unum do drugich ziem, na miejce i czas jako necessitas z konferencyej spólnej z ziemiami każe, będzie powinien. Za którem to obwieszczeniem WIMci p. kasztelana lubaczewskiego wszyscy zaraz ruszać się i ze lwowską i przemyską ziemiami consilia i siły nasze jednoczyć powinni będziemy i obowiązujemy się. Z ziemie jednak naszej nie pod chrągwiami, ale ut togati cives ruszymy się, w takiej jednak gotowości wszyscy zostawać mamy, że in omni casu necessitatis reipublicae chorągwie podnieść in instanti gotowi będziemy, skupiwszy się in unum z inszemi województwy IMciami pp. bracią naszą znosić się będziemy a pro immunitate kościołów Bożych, za całość ojczyzny pro conservatione praw i wolności naszych nietylko prace ale i zdrowia nasze impendere bratersko obowiązujemy się. 5. Podczas odjazdu naszego IMć p. Jan z Kunowy Oświecim podczaszy ziemie bielskiej podstarości grodzki sanocki przy zamku zostawać powinien i z IMcią p. Alexandrem z Unichowa Ustrzyckim wojskim sanockim sprawy recentis criminis et facti, jeśliby jakie podczas odjazdu naszego popełnione były, według dawnych praw o pospolitem ruszeniu uchwalonych sądzić będą, na każdego excessivum należytą mieć będą animandwersyą. IMć p. Piotr Rojewski komornik ziemski, regent grodzki sanocki tu przy grodzie circa custodiam actorum zostawać powinien, dlatego go od pospolitego ruszenia uwalniamy. 6. Ponieważ p. Jan Wojnarowicz instigator przeszły sądów naszych kapturowych do stanu św. kapłańskiego postąpił, tedy na miejce jego obraliśmy IMć p. Szymona Sląskiego vicegerenta tutecznego, któremu za prace jego zł. p. trzysta naznaczyliśmy u IMci p. Piotra Rojewskiego poborce ziemi naszej, które za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego wydać powinien. 7. Zamek tuteczny sanocki miasta sądowego pograniczny, na którym nietylko ziemi naszej ale i całej rzptej wiele należy, bo i natura loci do municyej sposobny, że tak in horribilem desolationem przyszedł,

przeto zlecamy IMci p, marszałkowi koła naszego, aby imieniem nas wszystkich napisał list do WIMci p. starosty sanockiego na ten czas absentem w Kole naszem upraszając IMci, aby wziął curam na się restaurationis zamku tego, spondemus i bratersko IMć p. staroście sanockiemu promovere w całej rzptej, że te koszty na restauracyą zamku erogowane nagrodzone IMci będą. 8. IMci p. Stefana Wrzesca rotmistrza praesidii ziemie naszej obowiązujemy, aby i teraz i potem gdy się ruszymy zawsze był vigilans na wszystkie okazye do zachowania bezpieczeństwa wszelakiego ziemie naszej, a zwłaszcza po szlakach i ścieżkach podobnych z ludźmi pod komendą swoją zostającymi przechadzał się, na zbójców pilne oko mając. A jeżeliby większej potęgi potrzeba mu było, tedy wcześnie ma rekwirować i uproszać Wnych IMć p. kasztelana lubaczewskiego, który już ofiarował ziemie naszej piechoty swojej dodać in omni casu necessitatis i IMć p. podkomorzego sanockiego, którego IMć p. marszałek nasz teraźniejszy przez list imieniem nas wszystkich upraszać będzie, aby pomieniemi IMć do ludzi naszych piechotę swoję in casu necessitatis ziemie naszej przydać raczyli, gdy o to od pomienionego pana rotmistrza praesidium naszego upraszani będą, a my to IMciom powolnością naszą braterską zawsze będziemy zawdzięczać. A pomieniony IMć p. rotmistrz nasz do ludzi naszych te subsidia od przerzeczonych IMciów pp. IMci p. kasztelana lubaczewskiego, IMci p. podkomorzego sanockiego mając, wszelkim staraniem i czułością swoją wszelakiemu niebezpieczeństwu ziemie naszej wcześnie zabiegać powinien. To tedy laudum nasze co do porządku i securitatem ziemie naszej należy zgodnie namówiwszy, zaś co całą rzptą concernit, trzymając się w tem morem et institutum przodków naszych, którzy podczas interregnorum curationes vulnerum internorum reipublicae adhibere zwykli, przeto i my desideria nasze amore Reipublicae z serc naszych elicita u całej rzptej pro bono publico przez nas promovenda zgodnie napisaliśmy. 9. A naprzód że od siebie samych poczniemy, izba nasza poselska póki jeno trwała in tenore suo żadnemi praktykami i fakcyami nie pomięszana, zawsze dawał nam Pan Bóg nie tylko conclusiones, ale eventus consiliorum szczęśliwe. Skoro zaś te turbines ab extra wpadać w nie i mięszać je poczęły, tak nietylko iura cardinalia i wolności nasze z fundamentu ruszone ale i cała rzpta ad ruinam nachylona experientia et sensus malorum nostrorum już nam to pokazały. Przeto zabiegając temu in futurum, jeżeli się to będzie zdało całej rzptej, aby ten punkt do przysięgi przyszłemu panu przydać, że do izby poselskiej i do sejmikow i do senatu żadnemi praktykami ani fakcyami wdawać się i onych mięszać ani sam przez się ani przez subordinowane osoby nie będzie i owszem, ktoby go do tego przywodził, takiego każdego wyda i sądzić go będzie, bo tak Pan Bóg więcej dobrego sprawi przez serca civium et populi sui proste, kiedy ich mięszać nie będą i że w rozdawaniu wakancyi sprawiedliwą dystrybutywę zachowa integre bene meritis et possessionatis w ziemiach dawać będzie. Minsitri zaś status aby się w trybunale sprawowali ex officiis suis in futurum. IMć pp. senatorowie i posłowie ziemscy na sądy do spraw sejmowych deputowani aby przysięgali rotą deputata trybunału koronnego. 10. W konstytucyej anni 1641 sub titulo porządku sądzenia spraw sejmowych[1]), aby ten punkt: Nam jednak extra regestrum podług upodobania spraw przywołać kazać wolno będzie, był kasowany; kancelarya ziemska dawniejsze wprzód regestra i sprawy ma podawać po sądu a potem pośledniejsze, tak jako się kto wpisze Pisarz ziemski dekreta pisać i ex scripto czytać, czytane stronom wydawać ma nieodwłocznie. Sprawy criminis laesae maiestatis regiae aby na trybunał obrócone były. Posłowie ziemscy aby ustawicznie nie byli, ale aż na czwarty sejm, inaczej nie mogli być obierani. Wielką sitim sprawiedliwości cierpimy wszyscy, że dla zagęszczonych regestrów sprawy w trybunale zagęszczone nie rychło dochodzą, przez co ci ludzie excessivi, wicząc jako tarda sunt praesidia legum, tem śmielej peccant in leges. Zaś in causis iurium województwa w kilkadziesiąt lat dochodzą, przeto starać się będziemy gorąco u rzptej, aby trybunał koronny w Piotrkowie i w Lublinie sądził się sine intermissione, póki spraw stawać będzie, jednak co rok insi deputaci mają

[1]) Vel. l. IV, 7.

być eligendi. Bardzo się w tem gravatos sentimus, że deputata swego na trybunał koronny na każdy rok nie mamy, przeto aby ziemia lwowska, przemyska i nasza sanocka, każda swego miała deputata na każdy rok z każdej ziemi po jednemu, a ci deputaci aby pluralitate suffragiorum obierani byli jako i posłowie ziemscy. Kto sprawy swoje mając w trybunale koronnym skorumpował deputata koronnego podarunkami w sądach zasiadającego a byłoby to jemu evidentibus documentis dowiedziono, takowy corrumpens ma succumbere in causa sua. Sędzia zaś corruptus, któryby a parte corrumpente brał podarunki w sprawach tych, które sam sądzić będzie, a byłby o to jawnymi i niewątpliwymi dowodami convictus, taki ma privari honore et incapax wszelkiej godności in republica deklarowany, o co forum w trybunale przyszłym ex speciali regestro. **11.** Od sądów zemskich aby apelacya pozwanemu nieszła, tylko a definitiva sententia. **12.** Starostowie sądowi że po kilku lat roków grodzkich nie sądzą, aby na roki swoje grodzkie, a sędziowie ziemscy na ziemskie na każdą kadencyą według prawa zjeżdżali i sądzili, sub paena mille marcarum, excepta infirmitate et vere legali impedimento. **13.** Wielką krzywdę cierpią ludzie ukrzywdzeni, że pozyskawszy sprawę w sądzie in re iudicata exekucyej u starostów i urzędów grodzkich doczekać się nie mogą. Przeto zabiegając temu, gdy pars iurevincens powtórną ekzekucyą sprowadzi ad bona iurevicti, aby ją skuteczną otrzymała, to jest za powtórną exekucyą jeżeli będą jakie oppositiones iurium, aby je urząd konnotował i trybunałowi odesłał a jednak uczyniwszy taką remissę ma zostawić partem iurevincentem w dobrach iurevicti, która tam zostawać będzie aż do decyzyej trybunału koronnego. Nadto co się będzie jeszcze rzptej całej zdało do poprawy prędszej sprawiedliwości naszej gorąco promovebimus, by Pan Bóg placatus per semitas iustitiae był zawsze regno nostro propitius. **14.** Ponieważ każdy urząd ma swoje powinności, które requirunt personam agentem i sprawującą urząd, przeto prawo de incompatibilibus aby wyraźniej było napisane to jest, że dwoje officia cuiuscumque gradus, tituli, dignitatis, denominationis tak koronne jako i ziemskie w jednej osobie zmieścić się nie powinny, salvis modernis possessoribus tantum. **15.** Znały to dawne wieki i saeculum nasze praesens przyznawa, że clerus u nas od wieków był zawsze i jest nietylko pierwszą stanów ozdobą ale i firmum całej rzptej praesidium a zwłaszcza księża IMć biskupi w senacie zasiadający, którzy miłością ku ojczyźnie, pracą, sanctitate, potestate, powagą przytem swoją et invictami consiliorum suorum feroces przed tem animos królów panów naszych do łagodnego panowania przywiodłszy i postanowiwszy, nie tylko nam szlachcie ale i wszystkim stanom tej korony maxima praw i wolności naszych sprawili incrementa. Przeto zawdzięczając clero takie od wieków ku rzptej studia, aby to świetne decus et robur nasze eo firmius trwało, będziemy promowować u rzptej, aby kapituły sobie in futurum biskupów obierały, przez co większą potestatem cleri a zatem i większe robur reipublicae być rozumiemy. A IMcie księża opaci według dawnych praw aby dzieci szlacheckie w szkołach na naukach według możności swojej trzymali. **16.** Wojko koronne IMcie pp. bracia nasi, którzy z czułymi pro bono publico wodzami swoimi hostiam vitae i zdrowia swego za całośc ojczyzny codziennie oddają, perpetuam od nas i od całej rzptej merentur gratitudinem, przeto by tem pewniej et sine confusione zimowy chleb wojsku był wydany gorąco starać się będziemy, aby rzpta uważywszy quantitatem et qualitatem wszystkich generaliter dóbr hibernom żołnierskim podległych i numerum wojska wszytkiego przedsięwziąwszy, uczyniła decyzyą semel pro semper et iudicio suo deklarowała, która tenuta, które dobra jak wiele mają i mogą wydać chleba zimowego. Takim bowiem sposobem i wojsko ukontentowane będzie i ludzie ubodzy nie będą gravati iniuriis i włości pustoszyć nie będą. A tego podziału na konie aby więcej nie bywało, bo na jedne dobra tak wiele koni natkają, że ich ferre nie mogą et sub gravi molle ingemiscimus, drugich zaś i kopyto konia nie dotyka. **17.** Trafia się, że ludzie imposessionati będąc iurevicti sub patrocinium wojska uchodzą, przeto iurevincens pars gdy iurevictum arrestem przy chorągwi przykryje, chorągiew go trzymać powinna a hetman aby ex lucyą czynił, praemissa wprzód cognitione convictionis, jeżeli pars instigans pokaże na nim plenam et legitimam convictionem otrzymaną. Ktoby sobie dług jakikolwiek u rzptej pretendował

taki dług niema być nikomu płacony, aż go wprzód na sejmikach likwidować będzie, a sejmiki realitatem takiego długu na sejm przez posłów swoich rzptej doniosą, inaczej na sejmie aprobowany być nie może. 18. Wielkie przez to praeiudicium rzptej całej i przeszkoda sprawiedliwości dzieje się, że starostwa sądowe, które dla odprawowania sądów i uczynienia exekucyej ustawicznie koszty za sobą pociągają z intrat i fundacyi swoich obnażone zostały, przez co nietylko brachium regale zdebilitowano, zamki in ruinam i w niwecz obrócono, księgi w których securitas honorów i substancyej każdego z nas zawisła schowania bezpiecznego i custodiam actorum mieć nie mogą, ale i ludzie ukrzywdzeni sprawiedliwości i exekucyej nie odnoszą. Przeto gorąco instabimus, aby cokolwiek tak antiquitus jako i teraz świeżo od starostw sądowych odpadło, aby te wszytkie dobra i fundacye z dawna temu ołtarzowi sprawiedliwości swiętej należące przywrócone były, salvis modernis possessoribus tantum. 19. Okazowania i popisy po wszytkich województwach i ziemiach aby na każdy rok na miejscach zwyczajnych według prawa bywały. 20. Ziemia nasza sanocka ponieważ ma zawsze perpetuos hostes w domu zbójców nocnych, dlaczego ustawicznie praesidium trzymać musimy, a jako my na każdą rzptej potrzebę equaliter zawsze z drugimi contribuimus i wydajemy podatki, tak też aby to praesidium ziemie naszej publico sumptu rzptej, jako przedtem bywało, prowidowane było. 21. Które to desideria nasze amore reipublice po nas wyciśnione iudicio promotioni et consensui całej rzptej subiicimus. A że przodkowie nasi na elekcyą pana posłów nie zażywali ale każdemu szlachcicowi wolno zawsze jechać, przeto i my, nie chcąc w niczem derogare posteritati nostrae, pomienione desideria nasze nie przez posły ale wszytkim wspólnie każdemu z nas z osobna sive coniunctim sive sigilatim promowować wolno, i owszem nim tam sami będziemy, tych IMciów pp. bracią naszę, którzy tam już są praesentes na elekcyej i którzy teraz przyjeżdżać będą upraszamy, aby te desideria nasze zgodliwie, ante nominationem przyszłego pana, którego aby Pan Bóg przez serca populorum suorum jako najprędzej nam pokazać raczył całej rzptej naszej utilem et justum, gorące fundimus vota promowowali i my wszyscy bratersko promowować obiecujemy i obligujemy się. A tę uchwałę i desideria nasze IMci p. marszałkowi koła naszego teraźniejszego podpisać i do grodu ziemie naszej podać zleciliśmy. Działo się w Sanoku dnia piętnastego miesiąca maja roku pańskiego tysiąc sześć set szećdziesiątego dziewiątego. Konstanty Krzysztof Korybut książe na Zbarażu i Wiśniowcu na ten czas marszałek koła rycerskiego ziemi sanockiej.

Castr. Sanoc. Rel. 181 p. 464—472.

263.

Pod Przemyślem 15 maja 1669.

Laudum ziemian przemyskich w obozie w sprawie asekuracyi pożyczki zaciągniętej.

1. My dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo stanu szlacheckiego ziemie przemyskiej obywatele pro die decima quinta Mai pod Przemyśl za uniwersałem JW IMci p. Jana Stanisława na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewody naszego ruskiego zgromadzeni, wiadomo czynimy, iż na tym zjeździe naszym postanowiwszy to wszystko, cokolwiek saluti reipublicae condicebat [a]), ako o tem uchwała szerzej nasza osobliwa opiewa[1]), gdy ad media do wypłacenia zasług chorągwiom płace w ziemi naszej mającym przystępowaliśmy, którym podatek przez IMć p. Rogozińskiego wiceregenta grodzkiego przemyskiego odbierany, także reszta exakcyej podatku IMci p. Szeptyckiego i inszych IMciów pp. exaktorów, którzy się podatku ziemie naszej przemyskiej tykali [b])

---

[1]) Laudum tego brak, jest tylko nagłówek w C. Pr. 405 p. 2486. por. N. 264. a) conducebat.
b) wydali.

tamże aplikowane na dwie ćwierci na ten czas nie wystarczały, teraz też na zjeździe naszym czopowe ziemie naszej niektórym IMciom niezdało się w arendę puścić, a nie mogąc chorągwi tych w zasługach im należących morari i owszem do dalszych prac wojennych na zaszczyt całej ojczyźnie naszej expeditos jako najprędzej chcą widzieć, także potrzebom naszym, a osobliwie ordynacyi poczty prawem pospolitem opisanej i asygnacyi na posłańców IMci p. pułkownikowi deklarowanej wygodzić, przyszło nam upraszać IMci p. Mikołaja z Unichowa Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego, aby in fidem publicam ziemie naszej wygodził szestnastu tysięcy zł. na prowent czopowego. 2. Które że IMć prośbie naszej czyniąc zadość obtulit, tedy takową dajemy assekuracyą, iż na przyszłym da Bóg sejmiku i zjeździe naszym wisznińskim, albo którymkolwiek pierwszym, w tej sumie szestnastu tysięcy zł. IMci czopowe ziemie naszej przemyskiej arendować będziemy i luboby ktokolwiek plus offerentiae na ten czas IMci superare chciał, zawdzięczając tę bez prowizyej wszelakiej nam wyświadczoną uczynność i wygodę, żadnemu inszemu konkurentowi ani za większą inszą sumę, tylko za szestnaście tysięcy IMci p. pisarzowi arendować na rok objecujemy. A ponieważ też czopowe w ziemi naszej a die sexta Junii od arendy IMci p. Piotra Gorajskiego podczaszego chełmskiego wychodzi, tedy zlecamy to pomienionemu IMci p. pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu, jako wygodnemu kredytorowi naszemu, aby attendencyą nad miastami i miasteczkami wszystkiemi interea miał iniungendo wszystkim miastom i miąsteczkom, aby pieniądze czopowe, według prawa i dawnych zwyczajów wybrane, do rąk IMci p. pisarza za kwitami jego albo sukkolektora, którego z uniwersałami poszle, oddawali. A jeśliby też które miasto chciało ten podatek arendować liberam facultatem IMci p. pisarzowi na to dajemy. 3. In quantum by zaś na pierwszm naszym zjeździe sejmik nasz z tej okazyej albo jakiejkolwiek zerwać się miał, albo aliqua contraditione dissolvi, tedy IMć pan pisarz w tej sumie swojej szestnastu tysięcy zł. to czopowe ziemie naszej przemyskiej ad diem sextam Junii anni futuri millesimi sexcentesimi septuagesimi pacifice et quiete trzymać ma. Warując to IMci, strzeż Boże nieprzyjaciela koronnego, wojny, konfederacyej et intestinum motum, ognia na miasta, na miasteczka, powietrza i inszych przypadków, dla którychby IMć p. pisarz sumy swojej nie wybrał, tedy defalkatę słuszną IMci praevio iuramento pozwolimy i nie wprzód to czopowe in futurum ordynować będziemy, póki IMć p. pisarz w swoich pretensyach względem pomienionej defalkaty nie będzie ukontentowany. 4. Którą to naszę asekuracyę fide publica koła naszego utwierdziwszy IMci p. direktorowi tegoż koła naszego podpisać zleciliśmy. Działo się w obozie pod Przemyślem die decima quinta Mai anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Bazyli z Unichowa Ustrzycki stolnik ziemie przemyskiej i na ten czas marszałek koła rycerskiego.

Castr. San. Rel. 405 p. 2791—2793.

264.

Przemyśl 18 maja 1669.

Uniwersał podsędka ziem. przem. ze zjazdu przemyskiego.

1. Jaśnie Wnym, Wnym IchMć pp. dygnitarzom, urzędnikom i wszystkiemu rycerstwu stanu szlacheckiego ziemie przemyskiej obywatelom m. w. m. pp. i braciej przy oddaniu powolnych usług moich do wiadomości podaję. Stanął na świeżo przeszłym pod Przemyśl na dzień piętnasty maja przez uniwersał JW IMci p. wojewody naszego ruskiego złożonym zjeździe albo ściągnieniu do obozu ziemie naszej związek ścisły braterski, abyśmy lubo teraz niechcąc być stativis w polu nikomu graves, do domów rozjechali się[1]). Jednak na zaszczyt miłej ojczyzny pod

[1]) Laudum tego niema w aktach przemyskich por. N. 263 i uwaga.

ten czas, zwłaszcza kiedy primo ordine et principe orbati sumus, we wszelkiej gotowości pospolitego ruszenia zostawali, strictissime między sobą obowiązawszy się, abyśmy za uniwersalnem obwieszczeniem, które poruczone i powierzone mi jest, quantocius, gdzie czas i miejsce naznaczone będzie, expediti cale do dalszych wojennych postępków stawali i czego po nas salus publica, wolnej elekcyej poparcie, praw i swobód pospolitych obrona wyciągać będzie, przykładem cnych przodków naszych czynili. 2. Włożona przy tem wyraźnie i ta powinność na mnie eodem communi laudo, aby o takowym obowiązku mocnym, który do akt grodzkich przemyskich podany szerzej o tem disponit WMć m. m. pp. universaliter obwieścił, a to dla tego, aby ignorantia komukolwiek na potem tak rigorosi sanciti nie była między nami szkodliwa. Czyniąc przeto dosyć w urzędzie na mnie włożonym intencyej publicznej, exsolvo powinności moję i takowę WMciom pp. manifestuję uchwałę, która każdemu w grodzie własnym patere może, jako nas wszystkich nie tylko ex possessionibus ale też ex vocatione et titulo nobilitatis do obrony spólnej ojczyzny, praw przytem i swobód krwią przodków naszych hojnie oblanych necessituje. A jeśliby pod takowy czas zamięszany miały być na niejakie gwałtowne od kogo następy, dalszym uniwersałem WMcie m. m. pp. obwieszczeni zaraz zostaniecie i do powołania swego ochotne serca i piersi ponieść będziecie raczyli, tymczasem w należytej cale zostając gotowości. 3. Co tak ex munere meo ogłosiwszy, aby urzędy miejskie ten uniwersał wszędzie w ziemi naszej publikować rozkazali i same miasta do tejże expedycyej według oraw i konstytucyi koronnych przysposobiali się, denuntio i przestrzegam. Dan w Przemyślu die decima octava Mai roku millesimo sexentesimo sexagesimo nono. Stanisław Siciński podsędek ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rol. 405 p. 2827—2829; Fasc. Cop. Castr. Prem. 27 p. 1643.

265.

W Lipsku 6 czerwca 1669.

Uniwersał pułkownika pospolitego ruszenia do ziemian sanockich.

1. JW. IO. i Wnym m. w. m. panom i braciej Ich Mć pp. dygnitarzom urzędnikom i wszytkiemu stanu rycerskiego obywatelom ziemie sanockiej m. w. m. pp. i braciej powolne moje usługi oddawszy donoszę do wiadomości. Stosując się do laudum blisko przeszłego laudum naszego w kościele sanockim die 15 [Maii] postanowionego[1]), przy funkcyej na mnie od WMć m. m. pp. włożonej starałem się o to, aby przez potrzeby nie ruszaliście się WMć m. m. pp. w przedsięwziętą i umówioną drogą naszą, choćby też jedno i drugie województwo stanęło było w gotowości jakichkolwiek dopominając się dolegliwości swoich. Ale kiedy górne województwa już pod Warszawę zbliżyły się, jako to krakowskie, sendomierskie, województwa wielkopolskie, sieradzkie, lubelskie już ku Warszawie postępuje, ziemia przemyska w tę przyszłą środę die 12 praesentis rusza się, a mam w zleceniu od WMci m. m. pp. abym innotescencye wydał, gdy się górne województwa ruszać będą ku Warszawie i ziemie wyższe lwowska i przemyska ruszać będą. W czem nie uchybiając rozkazania WMci m. m. pp. iż przemyskiej ziemie jako pobliższej odstąpić się nie godzi i zarówno, że WMcie m. m. pp. na zaszczyt ojczyzny ruszać się zechcecie według uchwały naszej, niewątpię już tedy, gdy się nie zdało WMciom m. m. pp. ściągać się pod Sanok, przy zjeździe naszym w Sanoku ruszyć nam się prosto przychodzi die 14 praesentis pod Biłgoraj. 2. Tam abyście WMć panowie w porządku wszelakim i gotowości zwyczajnej skupiać się raczyli pro die 21 mensis Junii upraszam WMć m. m. pp. i braciej z obowiązku mego, gdzie wedle zwyczaju i popisu nieopuszczać nam będzie należało dla doskonalszego skorrygowania regestru według laudum

[1]) Por. Nr. 262 art. 4.

wzwyż mianowanego de ordine pospolitego ruszenia. 3. Co aby tem prędzej do wiadomości W. IMć m. m. pp. i braciej przyjść mogło, ten ten list mój otworzysty od W. IMć m. m. pp. i braciej do wydania mnie zlecony do grodu sanockiego podać kazałem przy pieczęci przyciśnieniu z podpisem ręki mojej, który według intencyej WIMć m. m. pp. po miasteczkach i parafiach będzie publikowany. Datum w Lisku die sexta Iunii anno Domini 1669. Andrzej Samuel ze Zmigroda Stadnicki kasztelan lubaczowski.

Ind. Rel. Castr. San. *181 p. 527—528.*

266.

Pod Przemyślem, 12 czerwca 1669.

Laudum obozowe ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy, wszystkie rycerstwo stanu szlacheckiego województwa ruskiego ziemie przemyskiej na miejsce zwyczajne ściągnienia obozów naszych pod Przemyśl za obwieszczeniem IMci p. Stanisława Sicińskiego podsędka i pułkownika ziemie naszej [1]) in armis stanąwszy a uchwałom naszym, którem iśmy się tocies obowiązali dosyć czyniąc i z inszemi województwy dla zachowania praw i swobód koronnych także i wolnej rzptej, która per distracta różnych osób studia, jako mamy wiadomość periclitatur, pospolitem ruszeniem postępując, tak się między sobą insistendo anterioribus laudis obowiązujemy, że jakośmy na zaszczyt miłej ojczyzny naszej pod ten czas, zwłaszcza różnemi niebezpieczeństwy zewsząd otoczonej zdrowie, krew i substancye nasze powinni, tak przykładem cnych przodków naszych chętnie to wszystko co u nas jest w największej cenie odważając, spondemus sobie cnotliwemi szlacheckiemi słowy, że żadnej dismembracyej między sobą nie czyniąc, ale owszem coniuntis animis et manibus pod chorągwiami w porządku takowym i powinności, jakie prawa i statuta koronne osobliwie konstytucya anni 1621 mieć chciała, tam gdziekolwiek salutis publicae ratio pociągać nas będzie iść i póty stać in armis, aż przez wolne głosy synów koronnych szczęśliwie elekcya futuri regnantis da Pan Bóg postanowiona będzie. Od której powinności generalis expeditionis absentować się albo quocumque praetextu zabraniać żaden z nas nie będzie mógł, oprócz kogo taż konstytucya anni 1621 wolnym deklarowała. 2. Że jednak wiele Ich Mciów pp. braci naszych jest, którzy na termin elekcyej teraźniejszej pospieszyli, tam już osobami swemi w kole generalnem zostawają, tedy lubo przez to na żadną dismenbracyą na ten czas IMcie nie zarabiają, jednak gdy nam pod Warszawę zbliżyć się a pogotowiu wolnej elekcyej popierać by i bronić przyszło, tedy każdy sub ligamentis pierwszych naszych sancitorum pod chorągwie ziemie naszej stawać i co tutella spólnych praw i swobód po nas wyciągać będzie nierozerwaną jednością braterską czynić powinni będą. 3. A że pod ten czas gdy sami wychodzimy należy nam siła na domowem bezpieczeństwie, tedy uprosiliśmy IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego podstarościego grodzkiego przemyskiego, aby psaesidium publicum actorum jako też i domów naszych przyjąwszy securitati krajów naszych w niebytności naszej provideat. Na które praesidium pięćdziesiąt jazdy w porządku kozackim zaciągnąć, nie tych jednak, którzy z nami ad generalem expeditionem tenentur ordynujemy i porucznikiem nad tymi ludźmi IMć p. Zerakowskiego przydajemy. Którzy ludzie za ordynacyą tegoż IMci p. presidiariusa naszego w polu zawsze na wszelakie pericula domowe pilnować i na wszystkie strony albo granice ziemie naszej mieć oko powinni będą. Do tegoż praesidium czterdzieście

---

[1]) Uniwersał ten datowany w Horodysławicach 3 czerwca 1669. Naznacza Siciński zjazd szlachcie pod Przemyśl celem wyruszenia na poparcie wolnej elekcyi, gdzie też porządek do dalszego ciągnienia i bezpieczeństwo domowe uchwalone będzie zarówno jak i prezydyum miastu Przemyślowi. Fasc. Cop. Castr. Prem. 27 p. 1721.

piechoty ordynujemy takowym sposobem, to jest: miasto Przemyśl ze wszystkiemi przedmieściami jako jest w osiadłości swojej, aby oprócz tych ludzi, którzy zwyczajnie trzymają in vim expeditionis generalis dwadzieścia piechoty pod komendą tegoż IMci p. podczaszego lwowskiego stanęło uchwalamy. A piętnastu pieszych ludzi barwianych, że nam IMć p. Jan Wojakowski rotmistrz ziemie naszej za prośbą naszą wygadza, tedy jeśliby cokolwiek IMć słusznej na tych ludzi pokazał in medio nostri expensy, na pierwszym da Pan Bóg sejmiku naszym kompensować to deklarujemy. Ostatek zaś piechoty do czterdziestu jeszcze ordynowanych IMć p. podczaszy lwowski dobrać tu na miejscu i kompletować będzie miał facultatem. A na ten zaciąg ludzi i sporządzenia praesidii dwa tysiąca zł., albo ile się ex rationibus reszty dwóch poborów pokaże u IMci p. Stanisława Pakosza poborcy ziemie naszej naznaczamy, które aby tu pozostawszy za kwitem tegoż IMci p. podczaszego lwowskiego IMć p. Pakosz poborca nasz wydawał i retenta gdziekolwiek mu jeszcze niewydane cum adminiculo grodu w niebytności naszej rekwirował zlecamy. 4. Że jednak na zaciąg i wychowanie tych ludzi suma przerzeczona niewystarcza i inszych też pieniędzy żadnych in promptu do tej potrzeby mieć nie możemy, tedy IMć p. Walentego z Pleszowic Fredra brata naszego uprosiliśmy, że nam sumę półtora tysięcy zł. ad fidem publicam wygadza, która z pierwszej ordynacyej przyszłych jakichkolwiek podatków zapłacona IMci będzie bratersko IMci assekurujemy. 5. Tę tedy sumę wespół złączoną, tak od IMci p. Pakosza egzekwowaną jako od IMci p. Walentego Fredra pożyczoną półczwarta tysiąca zł. w ręce IMci p. praesidiariusa naszego ex nunc ordinujemy, ufając fidei fraternae IMci, nieraz między nami publice probatae, że nią ex mente nostra w zaciągu przerzeczonym ludzi in praesidium ordynowanych dispenzować jako najlepiej i najostrożniej będzie, w ten czas im służbę przypowie, kiedy własną potrzebę tego jeśliby motus publiczne nie ustawały obaczy, a tego oraz pro officio suo przestrzegać, żeby ci ludzie z postanowionego żołdu swego żyli i krzywdy albo się przykrzyć komużkolwiek stativis nie ważyli. 6. A jeżeliby nam w tej expedycyej zabawić się dłużej nad ćwierć roku przyszło a IMć p. podczaszy w dalsze czasy to praesidium teraz umówione trzymać by musiał, tedy objecujemy IMci, że in quantum co więcej nad sumę od nas ordynowaną wyłożyłby IMć na to praesidium et calculo iusto dedukował, z pierwszych podatków, którekolwiek stanowić będziemy zapłacimy i wrócimy. 7. Miasta przytem i miasteczka ziemie naszej przemyskiej, którekolwiek są i expedycyej generalnej według praw tenentur, aby do tegoż praesidium Przemyśla et actorum publicorum bezpieczeństwa większego, ludzi pieszych jako najprędzej ze dwudziestego domu sub paenis legum wyprawowali pod komendę IMć p. praesidiariusza posyłali postanawiamy. Kniaziowie, wójtowie, krajnicy plebeiae conditionis w dobrach ekonomiej samborskiej jako i inszych dobrach rzptej, quocumque modo z dawnych praw do tejże expedycyej należący w ziemi naszej zostawające, do tegoż praesidium ziemie naszej pro hac tylko vice przyłączyć postanawiamy, którzy za uniwersałem IMci p. podczaszego lwowskiego presidiariusa naszego bene armati stanąć na czas naznaczony popisać się, propellere exoriunda pericula, od którejkolwiek ściany i pogranicza ziemie naszej zachodzące propulsare łącząc się z ludźmi zaciężnymi, toties kiedy jeno potrzeba będzie, laudo praesenti obligantur sub paenis do expeditione bellica sancitis, o które publicus instigator czynić tenebitur fide iurata. 8. A że przy grodzie nie wszystkich teraz urzędników lege ordynowanych mamy, tedy IMć p. Adama Górskiego komornika granicznego przemyskiego do pisania dekretów IMci p. podczaszemu lwowskiemu i podstarościemu naszemu grodzkiemu przydajemy, obowiązując tegoż IMć p. podstarościego, aby sądów i sprawiedliwości na osobach swawolnych, jeśliby się tu gdzie pokazać mieli, według swojej powinności attendat i one exequatur. Custodiam także actorum terrestrium, które pod ten czas otwarte każdemu być powinny, IMci p. Zołcińskiemu regentowi ziemskiemu przemyskiem zostawujemy i zlecamy. 9. Którą to naszą ustawę zgodnie umówioną strzymać, ze wszystkiem powinniśmy i obowiązujemy się cnotą naszą starożytną slachecką, każdego zaś desertorem reipublicae i naszych uchwał perpetuum infamem et inequalem między sobą mieć według naszych pierwszych laudorum punktów i związków deklarujemy i żeby każdemu constet ten

braterski nasz obowiązek, IMci p. pułkownikowi naszemu, aby go podpisawszy nomine nostri do grodu podał zlecamy. Działo się w obozie na miejscu ściągnienia naszego pod Przemyślem die 12 Iunii 1669. Stanisław Siciński podsędek i pułkownik ziemie przemyskiej.

Castr. Prem. Rel. 405 p. 3000—3004.

267.

Pod Jabłonicą, 26 czerwca 1669.
Laudum obozowe ziemian sanockich.

1. My rycerstwo województwa ruskiego a obywatele ziemie sanockiej stosując się do laudum podczas zjazdu naszego w Sanoku die 15 Maii anni praesentis[1]) przez nas samych uchwalonego et iuxta ordinationem eiusdem laudi za uniwersałem WIMci p. Andrzeja ze Zmigrodu Stadnickiego kasztelana lubaczowskiego,[2]) pułkownika naszego, na pospolite ruszenie zjechawszy się przy popisie generalnym, widząc IMciów niektórych legum contemptores et desertores pospolitego ruszenia a stosując się i do inszych województw, które na takowych paeny w laudach swoich sanciverunt i my biorąc przed się to, iż gdyby takowe ausus IMciów impune uchodzić miały, przy tem niebezpieczeństwie braciej ojczyzna succumbere kiedyżkolwiek musiałaby, tedy na wszystkich inoboedientes peny, aby każdy legitime convictus niedziel dwanaście w wieży sine intermissione wysiedział i grzywien pięć set circa egressum de turri żadnemi się manifestacyami nie zasłaniając realiter wyliczył uchwalamy. O które paeny ad instantiam instigatoris vel etiam cuiusvis instigantis sprawić się w sądach kapturowych, in defectu zaś sądów kapturowych praevia paena contumaciae na kwerelach sine appellatione powinni. Które to grzywny przez p. Slaskiego instigatora od nas do sądów kapturowych obranego odebrane per medium, to jest instiganti medietas, medietas zaś pro privato praesidio nostro obrócić się mają. 2. A iż IMciów wielu jest takowych, którzy warszawską pod ten czas electionis residencyą wymawiać się mogą, tedy każdy takowy chcąc uchodzić pomienionego rygoru, attestacyą od IMci p. marszałka electionis bytności swojej pokazać ma, lubo też per inquisitionem wywieść się, vera infirmitate praecustodita. Te zaś regestra ręką Wnych IMciów p. pułkownika ziemie naszej podpisane w grodzie naszym sanockim oblatowane być mają. Działo się w polu pod Jabłonicą die 26 Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Za zgodą i zleceniem wszystkich IMciów Andrzej Samuel ze Zmigroda Stadnicki kastelan lubaczowski.

Castr. San. Rel. 181 p. 604—605.

268.

Pod Jabłonicą, 26 czerwca 1669.
Popis ziemian sanockich.[3])

1. Regestr kompaniej pod znakiem W. IMci p. Andrzeja ze Zmigrodu Stadnickiego kasztelana lubaczowskiego ziemie sanockiej podczas elekcyej pułkownika: W. IMć p. pułkownik, IMć p.

---

[1]) Ob. wyżej Nr. 262. [2]) ob. N. 265.

[3]) Regestr ten wniesiono do oblaty 8 sierpnia 1669 r. do grodu sanockiego, równocześnie kiedy i laudum z 26 czerwca, ob. wyżej, oblatowano, z którym regestr ten stoi w ścisłym związku a stąd i data jego wypływa.

Humnicki podstoli sanocki strażnik, IMć p. Tomasz Leszczyński porucznik, IMć p. Mikołaj Bzowski obożny, IMć Szymon Remer podczaszy gostyński chorąży ziemie sanockiej, IMć p. Paweł Dembicki, IMć p. Józef Humnicki, IMć p. Jerzy Podolski, IMć p. Starzechowski, IMć p. Stanisław Chrząstowski, IMć p. Wojciech Leszczyński, IMć p. Wojakowski, IMć p. Franciszek Podolski, IMć p. Jan Ważyński, IMć p. Dominik Wielowiejski, IMć p. Marcin Grzymała, IMć p. Jerzy Tomaszowski, IMć p. Wojciech Kołudzki, IMć p. Franciszek Nowicki, IMć p. Jan Konopacki, IMć p. Adam Konarski, IMć p. Mikołaj Rosowski, IMć p. Paweł Cieszanowski, IMć p. Stanisław Szczucki, IMć p. Hieronim Chrząstowski, IMć p. Władysław Krasowski, IMć p. Jan Olszanowski, IMć p. Jan Drohojowski, IMć p. Stefan Zielonka, IMć p. Mikołaj Krasowski, IMć p. Sebastyan Zielonka, IMć p. Władysław Łabęcki Dunin, IMć p. Szpot imieniem IMci p. Szymona Humnickiego, IMć p. Wojciech Laskowski, IMć p. Stefan Morski, IMć p. Alantsy, IMć p. Dzierzanowski, IMć p. Franciszek Paszkowski, IMć p. Stanisław Pełczycki, IMć p. Stanisław Zielonka, IMć p. Krzysztof Bronicki, IMć p. Władysław Błoński, IMć p. Jarosz Stano, IMć p. Stanisław Błoński, IMć p. Samuel Drewnowski, IMć p. Jędrzej Rap, IMć p. Jan Krasnopolski, IMć p. Adam Reklowski, IMć p. Kazimierz Zdżarski, IMć p. Tomasz Wolski, IMć p. Bystrejowski, IMć p. Krzysztof Czermiński, IMć p. Micha Popławski, IMć p. Andrzej Byliński, IMć p. Hołodecki, IMć p. Strzyżowski, IMć p. Stanisław Mokrzycki, IMć p. Adam Dzięciołowski, IMć p. Szczęsny Jarocki, IMć p. Jarocki młodszy, IMć p. Gizicki, IMć p. Pietruski, IMć p. Kazimierz Cieplicki, IMć p. Marcin Lesiewski, IMć p. Stefan Topolski, IMć p. Krzysztof Topolski, IMć p. Wojciech Trembecki, IMć p. Franciszek Trembecki, IMć p. Pętkowski, IMć p. Aleksander Strzemeski, IMć p. Sebastyan Lubojemski, IMć p. Piotr Biliński, IMć p. Grzanowski, IMć p. Klatowski, IMć p. Janiszewski na miejscu p. Jakóba rodzonego swego, IMć p. Zborzeński, IMć p. Przewolewski, IMć p. Kwaśnioski, IMć p. Grądzki, IMć p. Kozłowski, IMć p. stolnik wolny, IMć p. Dydenski Aleksander uwolniony, IMć p. Turzański, IMć p. Repecki. Poczty Iej Mci paniej pisarzowej grodzkiej sanockiej, Jej Mci p. Wyszkowskiej P. B., Jej Mci paniej Bieleckiej W. L., Jej Mci paniej Brzeskiej K. S., Jej Mci paniej Gorajskiej, Jej Mci paniej Zieloneczynej, Jej Mci paniej Fredrowej, IMci p. Piotra Krassowskiego, IMci p. Krzysztofa Strupczowskiego, IMci p. Hermanowskiego n. b. praesens, IMci p. Drohojowskiego, IMci p. Wojciecha Leszczyńskiego, IMci p. Jana Przestrzelskiego, IMci p. Klonowskiego n. b. praesens, IMci p. Stanisława Podolskiego, IMci p. Zygmunta Chrząstowskiego, IMci p. Adama Sikorskiego, IMci p. Wawrzyńca Leśniowskiego, IMci p. Mkrzyckiego młodszego, IMci p. Jana Giebułtowskiego, IMci p. Pawła Błotnickiego, IMci p. Stanisława Dunina Szpota, IMci p. Błońskiego, IMci p. Jana Przezdzieckiego, IMci p. Jana Medyńskiego. IMci p. Gnoińskiego, Jej Mci paniej Uchaczowy, IMci p. Marcina Bystrzejowskiego, Jej Mci paniej Trembeckiej, IMci p. Krasnopolskiego, Jej Mci paniej Zakrzewskiej, IMci p. Mikołaja Cieplickiego, IMci p. Brzeskiego, Jej Mci paniej Krasnopolskiej, IMci p. Chmieleckiego, IMci p. Ułanowskiego, IMci p. Wyżgi, IMci p. Szymona Brzeskiego, IMci p. Andrzeja Kwiatkowskiego, IMci p. Samuela Zagorskiego, IMci p. Jana Leśniowskiego, IMci p. Pawła Delpacego, IMci p. Jana Hermanowskiego, IMci p. Mikołaja Ruckiego, IMci p. Szczawińskiego, IMciów OO. Jezuitów koni dwa. Miasto Krosno koni dwa. 2. IMci p. Jerzego Humnickiego, IMci p. Remigiana Sikorskiego, IMci p. Tokarzewskiego, IMci p. Zawisza; IMć p. Sędzimir, IMć p. Rudnicki młodszy przyjechali po popisie. Andrzej Samuel ze Zmigroda Stadnicki kasztelan lubaczowski.

Ind. Rel. Castr. San. 181 p. 604—607.

269.

Wisnia, 20 sierpnia 1669.
Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego lwowskiej, przemyskiej i sanockiej ziem na sejmik do Wisznie pro die 20 Augusti vigore constitutionis na blisko przeszłej elekcyej naznaczony [1]) zgromadzeni, uważywszy necessitatem płacenia chorągwiom w służbie rzptej zostającym i do nas należącym względem podatków i inszych niżej opisanych punktów za powszechną wszystkich nas zgodą niżej opisaną uchwałę i laudum namówiliśmy zgodnie a naprzód. 2. Ziemia lwowska. IMć pp. poborcy IMć p. Szymon Olewiński sędzia ziemie lwowskiej administrator czopowego, IMć p. Aleksander Drogomir podstarości lwowski i IMć p. Mikołaj Unichowski komornik bełski graniczny exaktorowie dwadzieścia czworga podymnego, IMć p. Hieronim Świrski miecznik halicki siedmiorga podymnego ponieważ sufficientem uczynili calculationem, laudo praesenti IMciów kwitujemy i kwity eo nomine podpisać JO. książęciu IMci p. marszałkowi naszemu zleciliśmy. Podatek na zapłatę chorągwiom do ziemie lwowskiej należącym poborów dwa, od poborów czterech pro praesidio Kijowa uchwalonych resztujące, IMć p. Mikołaj Karsza dawno do wybierania onych naznaczony ma wybierać. Przytem sześcioro podymnego iuxta abiurata anni 1668 et regestra exactionis IMci p. Świrskiego miecznika halickiego na zapłatę tymże chorągwiom umówiliśmy, które praevio usitato salario wybierać mają w ziemi lwowskiej IMć p. Drogomir podstarości grodzki lwowski, w ziemi żydaczowskiej IMć p. Andrzej Żurakowski. 3. Wybieranie obojga podatków takowych ma się począć a die 15 Septembris a currere ad 15 Octobris. In quantum te podatki dostatecznemu wypłaceniu dwu ćwierci chorągwiom non sufficient, tedy takowy defekt z czopowego ma być supplementowany, które to czopowe miasteczka podług ordynacyej sejmiku blisko przyszłego deputackiego oddać będą powinni. Także IMć pp. poborcy iuxta dispositionem sejmiku tegoż wypłacać będą podatki przerzeczone, ponieważ konkurencya chorągwi oraz do zapłaty ad mentem wszystkich uspokojona być nie może, tedy IMć pp. żołnierze naprzód zapłaceniem ćwierci jednej wszyscy a potem drugiej kontentować się mają, a jeśliby kto z IMciów pp. żołnierzów chorągwi tychże podatek wzwyż pomieniony z dóbr swoich zatrzymał, tedy in eo passu IMć pp. poborcy retenta takowe za gotowiznę Ich Mciom pp. żołnierzom oddawać będą. 4. Pieniądze poborowe exactionis primae rathae poborów dwu przy IMci p. Karszy zostające tak ordynujemy: ludziom zostającym na praesidium barskiem zł. trzy tysiące, IMci p. Łychowskiemu [a]) in obsidem do Ordy z pod Podhajec wziętemu zł. sześć set, IMci p. Przedwojowskiemu nowo z więzienia tatarskiego oswobodzonemu zł. dwieście naznaczamy, które gdy IMć p. Karsza wyda i kwity eo nomine otrzyma, pro persoluto IMci przyjąć ich powinni będziem i tak w skarbie koronnym jako i na każdem innem miejscu evincere IMci obligujemy się. Ponieważ o wydatkach z czopowego superintendencyej W. IMci p. Piotra Ożgi podkomorzego lwowskiego przez miasteczka różne uczynionych nie mając informacyej rachunków dostatecznych z tejże superintendencyej od IMć p. podkomorzego odebrać nie mogliśmy, przeto tem naszem postanowieniem teraźniejszem miast i miasteczek wszystkich tak lwowskiej i żydaczowskiej ziemie rajcom i czopowego za [b]) tejże przerzeczonej superintendencyej administratorom, arendarzom, wybiorcom serio iniungimus, aby na sesyej następujących sądów kapturowych lwowskich z kontraktami, regestrami, kwitami, asygnatami do uczynienia rachunków dostatecznych stawili się pod winami z prawa przypisanymi a rachunki z IMcią p. podkomorzym do sejmiku relationis odkładamy. 5. Regestra exacyi swoich przeszłych i teraźniejszych perceptarum et expensarum IMcie pp. poborcy do grodów swoich po-

---

[1]) Vol. l. V, 8. a) S. Łyckowskiemu. b) S. na.

dać powinni a IMć p. instygator ziemie cum retentoribus cuiuscumque nominis podatków sine intermissione sub privatione officii sui czynić ma. 6. Miasto Dolina ponieważ się być spustoszonem ani wypłaceniu podatków sufficere querulatur, tedy na rewizyą dezolacyej takowej komisarzem IMć p. Wojciecha Malskiego naznaczamy, która jednak rewizya od zapłacenia zatrzymanych retent podatków przeszłych i teraźniejszych zasłaniać ich będzie, ale do przyszłych da Pan Bóg, będzie należało. 7. Żydzi po miastach i miasteczkach tak w ziemi lwowskiej jako i żydaczowskiej według regestrów pierwszych na komisyej za exakcyej IMci p. Drogomira jako wydawali tak i teraz wydawać powinni będą. 8. Dekreta JWnych IMci pp. hetmanów także i areszty na zasługi chorągwi wydane walor swój mieć mają i nie pierwej podniesione pieniądze, aż strona uspokojona będzie i albo kwit albo relaxacya aresztu będzie pokazana. 9. Wies Grzęda IMci p. Kobyleckiego podczaszego mielnickiego także Nowe Sioło i Obłaźnica IMci p. Walentego Fredra, Czernica i Piaseczna IMciów pp. Dzierzków starościców żydaczowskich i IMci p. Garlińskiego ponieważ spustoszone być allegantur, tedy na rewizyą onych tegoż pomiznionego IMć p. komisarza naznaczamy i podatki aby podług tejże rewizyej zapłacono deklarujemy. 10. Półmiarki z ziemi lwowskiej i żydaczowskiej by do miary dawnej to jest czterech dwudziestu garcy redukowane były w miastach i miasteczkach tak duchownych jako i świeckich królewskich i dziedzicznych, czego dzierżawcy i dziedzicowie dóbr dozierać mają a in quantumby gdzie postanowieniu naszemu teraźniejszemu pokazała się jakowa contrarietas, tedy in eo passu sprawować się wszyscy convenienter in officio castrensi districtus et paenam ducentarum marcarum popadać powinni będą. 11. Ziemia przemyska, uchwaliliśmy poborów piętnaście cum abiuratis według kwitów IMci p. Stanisława Pokosza poborcy świeżo przeszłego a szestnasty pobór jeden sine abiuratis postanowiliśmy, jeżeliby jednak miał kto spustoszałe dobra, wolna będzie i na ten jeden pobór abiurata cuicumque desolato. Za poborcę obraliśmy IMć p. Stefana Winnickiego do tych poborów tak piętnastu cum abiuratis jako i tego jednego sine abiuratis. Czas wybierania pomienionych poborów poczynać się będzie a die 12 Septembris anni praesentis i trwać będzie ad diem 2 Octobris. W którym czasie pomienione pobory wszycy wydać powinni będą, na praesidium Barskie sumy półczwarta tysiąca zł. p. in fidem reipublicae ziemia nasza przemyska pożyczyliśmy, które in coequatione w podatkach z drugiemi województwy wytrącone albo zapłacone nam być mają. 12. IMci p. Stanisławowi Sicińskiemu podsędkowi ziemi przemyskiej in vim gratitudinis tysiąc zł. p. IMć p. Łychowskiemu, który pro obside w Ordzie zostawał zł. czterysta, IMci p. Przedwojowskiemu świeżo z więzienia tatarskiego oswobodzonemu z. dwieście pozwoliliśmy, na które zwyż pomienione sumy wszytkie asygnacye do pomienionego p. poborce naszego wydać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy, obowiązując p. poborcę naszego, aby pomienione sumy jako najprędzej tak na praesidium barskie jako i wyżej mianowanym osobom według asygnacyej wypłacone były. 13. Kontrakt o arendę czopowego za sumę szestnaście tysięcy zł. p. IMć p. Mikołaja z Uniowa Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego a die 6 Junii przyznający się anni praesentis approbujemy i kwit z tej sumy przez niego wypłacony IMci p. marszałkowi naszemu wydać zleciliśmy. 14. A że IMć p. Jerzy Osoliński starosta piotrkowski kamienicę swoją w Przemyślu pannom zakonym reguły św. Dominika rezygnował, na którym placu teraz noviter kościół stanął, tedy p. poborca ziemie naszej względem przerzeczonej kamien[i]ce w kościół obróconej podatków wybierać i upominać się nie ma. 15. Decydując remissę od sądu ziemie przemyskiej kapturowego w sprawie IMci p. Stanisława Jakóba Gościmińskiego pp. poborcom tejże ziemie intentowanej deklarujemy, aby te abjurata w grodzie uczynione tempore legitimo od pp. poborców ziemie przemyskiej z dóbr IMci p. Gościmińskiego przyjęte były. 16. Laudum o złodziejach i zbójach anni millesimi sexentesimi quadragesimi septimi ziemi lwowskiej służące[1]) ziemia nasza przemyska przyjmuje cum ea declaratione, że złodziejów i zbójców tak z ziemie sanockiej w ziemi przemyskiej, jakoteż z zie-

[1]) Ob. tom poprzedni N. 229.

mie przemyskiej w ziemi sanockiej wolno wszędy łapać i ad supplicium iure mediante podawać. Toż i ziemia sanocka przyjmuje strony łapania zbójców i złodziejów tak w ziemi swojej sanockiej jako i naszej przemyskiej. 17. Ziemia sanocka na wypłacenie dwóch ćwierci, które ultima Julii anni praesentis skończyły się, pozwalamy do pierwszych dwóch poborów teraz poborów nowych siedmnaście salvis modernis abiuratis, których siedmnaście poborów wybieranie ma a die 23 Septembris inchoari a przez niedziel dwie w Sanoku continuari. A że już iuramenta wszytkie wsi i miasteczka odprawiły, tedy teraźniejszy p. poborca nie wymagając wyjęcia innych extraktów juramentów, z piewszych iuramentów ma się informormować i kwity dawać, salarium większego nad jeden grosz od złotego nie wyciągając sub paena centum marcarum in officio castrensi sanocensi peremptorie repetenda. Do których wybierania poborów IMci p. Piotra Rojowskiego komornika ziemie sanockiej za poborcę obraliśmy iniungendo onemu, aby wybrawszy pieniądze jako najprędzej pp. deputatom od chorągwi należyte stypendya za przeszłe ćwierci wypłacił. 18. A że w kole teraźniejszym wiszneńskim IMć ksiądz Kazimierz Szczuka opat paradyski produkował dekret i deklaracyą JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego dedukując, że mu za szkody w opactwie paradyskim poczynione od chorągwie IMci p. Firleja starościca lubelskiego przysądzone są pięć tysięcy i pięć set zł. p. i do wypłacenia u p. poborcy ziemi sanockiej pokazane, tedy zlecamy to przerzeczonemu p. poborcy naszemu sanockiemu, aby tę przysądzoną sumę pięć tysięcy i pięćset zł. do rąk plenipotenta IMci księdza opata paradyskiego oddał i wypłacił. 19. Więc że praesidio tejże ziemi sanockiej przychodzi a die 1 Septembris ad ultimam Novenbris na piechotę, in quantum w każdym miesiącu zupełna trzydzieści Smolaków będzie, dziewięć set zł. tedy tenże p. poborca z pieniędzy zostających ma dać p. rotmistrzowi praesidii trzysta zł. p., a piechocie na początku każdego miesiąca, tym tylko, którzy się przed tym p. poborcą na początku każdego miesiąca prezentować będą po zł. dziesięciu. Jeżeliby nie stawało pieniędzy na to praesidium ma p. poborca suplementować, p. vicesgerent grodzki sanocki, z pieniędzy względem poborów p. Dzięciołowskiego przez egzekucyą wybranych. 20. Na praesidium barskie in fidem reipublicae pożyczyliśmy ziemia nasza sanocka półtora tysiąca zł. p. IMci p. Łychowskiemu, który pro obside w Ordzie zostawał zł. dwieście, IMci p. Przedwojewskiemu z więzienia noviter tatarskiego oswobodzonemu zł. sto naznaczyliśmy, na które pomienione wzwyż sumy także i na praesidium barskie assignacye IMci p. marszałkowi koła naszego do pomienionego p. poborce ziemie naszej sanockiej wydać zleciliśmy obligując p. poborcę naszego, aby wzwyż pomienione sumy jako najprędzej pomienionym osobom wypłacone były. 21. A że siła exaktorów tak podymnego jako i poborów czopowego dawniejszych i świeżych dotąd satisfakcyej ziemiom naszym nie uczynili i kwitów nie otrzymali, obligujemy przeto IMciów pp. exaktorów wszytkich lwowskiej przemyskiej i sanockiej ziem, aby na blisko przyszły sejmik relacyjny wszyscy stawili się i rationem exakcyi swoich i retentów dali, deklarując że in quantum non comparebunt i satisfakcyej nie uczynią, tedy chorągwiom stipendia w ziemiach naszych biorącym receptionem zostających pieniędzy publicznych u tych pp. exaktorów lubo ich sukcessorów pokażemy. Miasta takie wszytkie stanąć powinne będą i rachunek z czopowego uczynić na tymże sejmiku relationis przyszłym i ci rachować się powinni będą, którzy brali pieniądze na fortyfikacyą miasta Przemyśla. Obligujemy też IMciów pp. poborców ziem naszych aby regestra swoje wcześnie do grodów podawali. 22. Supliki względem podatków miasta Sanoka i Szczerca podupadłych do sejmiku relacyjnego przyszłego także i pretensya IMci p. Konarskiego względem ukontentowania tego praesidium ziemie sanockiej na on czas trzymającego do porachowania się z pp. poborcami odkładamy. 23. A że na sejmiku naszym wiszyńskim podczas zjazdu częste zwykły bywać o gospody kontencye, przeto trzymając w tem debitum ordinem postawiamy et laudo praesenti cavemus, aby się żaden nie ważył jeden drugiemu gospody zajeżdżać ani ich sobie privatim brać ani per vim occupare, ale za pokazaną od stanowniczego kontentować się ma, a ktoby się ważył na kretke stanowniczego nastąpić albo gospodę jeden drugiemu ex authoritate officii pokazaną zajechać albo privatim na się odbierać, taki każdy

winą tysiąca grzywien sub paena bannitionis solvendarum karany być ma, o co forum w grodzie sine appellatione. **24.** Które to laudum nasze zgodnie namówione IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych podać zlecilismy. Dan w Wiszni z koła naszego die 20 Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Konstanty Krzysztoph Korybut xiąże na Zbarażu i Wisniowcu marszałek koła rycerskiego sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 421 p. 375—380 Ind. Rel. Castr. San. 181 p. 895—902; Castr. Prem. Rel. 406 p. 346—354.

270.

Wisnia 20 sierpnia 1669.

Laudum sejmiku wiszeńskiego o fortyfikacyi Przemyśla.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo [województwa] ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej, którzyśmy się na sejmik teraźniejszy sejm walny koronny poprzedzający zjechali, uważając jaka jest wielka potrzeba pod czas teraźniejszego zamięszania u rzptej aby fortyfikacya miasta Przemyśla jako najprędzej była skończona, dozwoliliśmy na kontinuacyą tejże fortyfikacyej trzy tysiące zł., które aby IMć p. Stefan Winnicki poborca teraźniejszy przemyski z poborów na teraźniejszym sejmiku uchwalonych do rąk IMci p. Stanisława Żurakowskiego cześnika i podwojewodzego przemyskiego wydał mieć chcemy. **2.** Do której fortyfikacyej miasto Przemyśl powinno także do rąk IMci p. cześnika wydać zł. tysiąc, Żydzi z osobna zł. tysiąc. Tych zaś wyłożonych na fortyfikacyą pieniędzy. IMć p. cześnik na przyszłym sejmiku naszym da relacyą. Które postanowienie nasze IMci p. marszałkowi koła naszego wydać i podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku dnia 20 Augusti roku 166 dziewiątego. Konstanty Krzysztof Korybut książe na Zbarażu i Wiśniowcu marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Prem. Rel. 407 p. 430.

271.

Wisnia 20 Sierpnia 1669.

Laudum sejmiku wiszeńskiego o przysiędze w sprawie spustoszonych łanów w sanockiem.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie sanockiej wiadomo czynimy. Ponieważ poddani IMci p. Krasowskiego wsi Targowisk i Łężan w powiecie sanockim leżących dziedziczni intermiserunt iurament uczynić na świeże spustoszenie łanów, tedy praesenti consensu nostro pozwalamy, aby ten iurament w grodzie sanockim uczynili, który aby p. poborca ziemie sanockiej od poddanych przyjął i według onego pobory wybierał iniungimus. **2.** Na co ten konsens nasz wydajemy, który IMć p. marszałek koła naszego ręką swoją podpisuje Działo się w Wiśni die 20 Augusti anno 1669 Konstanty Krzysztof Korybut książe na Zbarażu i Wiśniowcu marszałek koła rycerskiego sejmiku wiszyńskiego ziem ruskich.

Castr. San. Rel. 181 p. 1083.

272.

Wisnia 20 sierpnia 1669.

Instrukcya posłom na sejm koronacyjny.

1. Instrukcya IMciom pp. posłom województwa ruskiego z ziemie lwowskiej JO. Konstantemu Krzysztofowi Korybutowi księciu na Zbarażu i Wiśniowcu, IMci p. Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu, z ziemie przemyskiej IMci p. Stanisławowi Sicińskiemu podsędkowi, IMci p. Aleksandrowi Jastkowskiemu miecznikowi przemyskim, z ziemie sanockiej WIMci p. Jerzemu Wandalinowi z Wielkich Konczyc Mniszkowi i IMci p. Maciejowi Stanisławowi z Uniechowa Ustrzyckiemu sędziemu sanockiemu obranym z koła rycerskiego sejmiku wisnińskiego die 20 Augusti anni praesentis odprawującego się na sejm coronationis najjaśniejszego króla IMci Michała pana naszego z Bożej łaski zgodnie obranego w Krakowie blisko przypadający dana. 2. Godne ręki Boskiej dzieła pamiętne saeculorum negotium desideratam ojczyzny naszej felicitatem w elekcyej króla IMci p. m. teraźniejszego uważywszy p. Bogu zgodnie wszyscy pokornem sercem czynimy dzięki, że in hac procella sortis fluctuantis rzptej naszej sam raczył nam obrać pana przez serce zgodne populorum suorum z pośrodka nas samychże os de ossibus nostris i cum honore narodu naszego hactenus przez nas samych neglecto a u postronnych narodów expetito, jako vicarium potestatis suae in terris na tronie królewskim posadzić raczył. Przeto IMć pp. posłowie nasi oddawszy królowi IMci p. n. libere electo winną wiarę i posłuszeństwo powinszują zdrowia dobrego i szczęścia tego, że imię jego sprawił Bóg amabile ojczyźnie naszej et venerabile, nieprzyjaciołom zaś postronnym tem straszniejsze, im większą konfidencyą i miłością nas tak liczne narody ku panu i pana z nami jednen sercem spojonych widzieć będą. Podziękują przy tem królowi IMci za to czułe o dobro pospolite staranie, że ad primum nuncium od następujących z Ukrainy i od inkursyej tatarskiej niebezpieczeństwach zaraz wcześnie rzptą przestrzega, ale i wici na pospolite ruszenie (których lubo przedtem in gravissima necessitate kiedy pogańska drapieżna ręka z Krymu wypadająca capta praeda krwie chrześcijańskiej i ozdób z świątyni boskich dzieliła łupy, między sobą doprosić się nie mogi) wcześnie wydać raczył. Prosić będą IMć pp. posłowie króla IMci, aby jako począł indefesso studio virgam directionis nostri regni od p. Boga i od nas sobie powierzoną sprawował in iustitia et fortitudine a zwłaszcza o rekuperowaniu Ukrainy, której maxima pars securitas całej rzptej zawisła zniosszy się zaraz z stanami koronnymi, osobliwe przed się raczył wziąć staranie, jakoby Ukraina wszelkimi sposobami, którekolwiek salva dignitate reipublice adhibere będą mogły et oblatis conditionibus pacis uspokojona i rekuperowana przez traktaty a in casu abruptae contumatiae tamtego narodu et spretarum conditiorum pacis wici na pospolite ruszenie wydawszy, manu forti et actione ad obsequium reipublicae przywiedziona była. Przeto pospolite ruszenie aby uchwalone i w ręce królowi IMci dane aż do sejmu było, którego król IMć in omni casu et necessitate reipublicae praegnanti zażywać będzie sine divisione belli, według praw o tem opisanych. Wojska actio in quantum by było potrzeba zniosszy się z IchMć pp. hetmany i rzptą aby namówiona była. 3. Zaraz na początku sejmu aby goniec do Porty był wyprawiony po czausza, aby czausz przyszedł po posła naszego wielkiego iuxta pacta a jeżeliby jakie ab extra niebezpieczeństwa na rzptą następować miały, aby król IMć wcześnie o nich rzptą przestrzec i onym obviare raczył prosić będę IchMć pp. posłowie nasi. 4. A że nie tylko ab extra ale et ab intra należy, abyśmy mieli spokojną reinpublicam, przeto starać się będą pp. posłowie nasi, jakoby uczyniwszy amnestią praeteritorum in rempublicam erratorum (exceptis iniuriis privatorum) wszelkie diferencye umorzone, odia civilia ugaszone in causa publica cale były. 5. Exorbitacye et vulnera interna reipublicae że się na przeszłej elekcyej zmieścić nie mogły, aby na teraźniejszym sejmie coronationis ante omnia traktowano i cokolwiek ex lege et more recto z kluby swojej wypadło, aby naprawiono było. 6. Wojsko koronne Ich Mć pp. bracia nasi aby zasługi swoje od województw in tempore odbierali, więc i chleb zimowy aby sine confusione et oppressione był

wydawany starać się będą Ich Mć pp. posłowie nasi, aby rzpta uważywszy quantitatem et qualitatem wszytkich starostw, biskupstw, opactw i wszystyich in universum dóbr rzptej królewskich i duchownych, hibernom żołnierskim podległych a liczbę przytem wojska przed się wziąwszy uczyniła decyzyą i iudicio publico deklarowała, która włość i tenuta, biskupstwo, opactwo, jak wiele ma wydawać chleba zimowego, który żołnierz iuxta iudicium reipublicae a nie według libitum suum jako po te czasy bywało wybierać będzie powinien, albo quo meliori modo hiberna mogą być postanowione z inszemi województwy i z Ich Mć pp. hetmany znosić się będą pp. posłowie nasi, aby tych podziałów na konie już więcej nie bywało. 7. Libertacye od chleba zimowego aby nikomu nie dawano a wydane żadnej wagi aby nie miały, ale nikogo w tem nie ochraniając każdy chleb zimowy wydać będzie powinien i ci co w wojsku służą a królewszczyzny trzymają, wyjąwszy wójtowstwa, które poddanych nie mają i chleba nie dawali. 8. Podział chleba, aby był przez pp. deputatów z wojska sprawiedliwy przez przysięgłych na to distributorów. Po wydanym chlebie aby pod chlebem włości znowu nie aggrawowano, pocztów sowitych aby nie brano pod utraceniem chleba i wszytkich zasług et refusione damnorum. 9. Wojsko aby było wszędzie położone jak najprzestrzenniej tak w wielkopolskich jak i w małopolskich województwach, nie wdawając się w traktaty o chleb z Ich Mciami pp. duchownymi, których dobra zarówno z dobrami królewskiemi i rzptej hibernom żołnierskim podlegać powinni. 10. Assygnacye aby sam IMć p. hetman wielki podpisował. 11. Komdemnaty na żołnierzach otrzymane, aby więcej na sejmach kasowane [nie] były, ale na którym kondemnata stanie żołnierzu, ma pozwać ad cassandam, et in termino cassandae sprawić się ukrzywdzonemu jako z prawa będzie należało. 12. W ciągnieniu także od przechodzących chorągwi, że dobra tak duchowne królewskie jako i nasze ziemskie nieznośnemi krzywdami aggrawowane, że chorągwie za chorągwią niedyskretnie na jedno miejsce następują, przeto aby dobra ziemskie od przechodów, noclegów i wszelakich angarii żołnierskich wolne były, w dobrach zaś duchownych i rzptej królewskich aby żołnierz przechodzący żadnych stacyi egzakcyej (oprócz chleba zimowego) chlebów pobocznych po wsiach i miastach wybierać i mijając targować się o nie nie ważył, ale kiedy necessitas i czas zajdzie, która chorągiew tam stanąwszy ma się skromnie zachować według artykułów wojskowych, a w której wsi albo w mieście jedna chorągiew nocleg odprawi, tam już druga chorągiew tę wieś albo miasteczko mijać powinna pod utraceniem zasług cum duplici refusione damnorum et sub paena infamiae, o co forum w grodzie najbliższym albo w trybunale inter causas militares, dla czego rotmistrz albo jego porucznik na ten czas przy chorągwi zostający powinien dać attestacyą tej wsi albo miastu, że tam z chorągwią nocował, której jeśliby dać zbraniał się, tedy szkody wszystkie od przechodzących chorągwi poczynione nagradzać będzie ukrzywdzonym in duplo, z którym forum także w najbliższym grodzie albo w trybunale. 13. Zasłużeni w wojsku przez IMć pp. hetmanów zaleceni aby byli in respectu distributivae iustitiae u króla IMci. 14. Chorągwie rejtarskie wszytkie, wołoskie, arkabuzeroskie aby zwinione były także i ludzie IMci p. Chełmskiego, podstolego sandomierskiego,na które że wielkie skargi nie tylko o szkody, ale i kriminały zachodzą, aby ad instantiam każdego ukrzywdzonego sprawował się w grodzie albo w trybunale z officyerami swymi i ze wszytką kompanią, jako z prawa będzie należało. 15. Rotmistrzowie aby praesentes przy chorągwiech w obozie bywali, kilku chorągwi aby jednemu nie dawano, artykuły wojskowe aby zachowane były. 16. Zabiegając dalszym oppressiom i zniszczeniu dóbr tak duchownych, królewskich jako i ziemskich, które ponosimy, expostulować będą pp. posłowie nasi z IchMciami pp. hetmany, aby disciplinam militarem według praw pisanych et vigore vigilantissime trzymali, a na prywatne usługi swoje, aby żaden rotmistrz i pułkownik ludzie w służbie rzptej zostających zażywać nie ważyli się sub privatione officii et paena mille marcarum cum duplici refusione damnorum, o co forum w grodzie albo w trybunale inter causas militares. 17. Ponieważ w rozbieraniu ludzi na województwa większą liczbę chorągwi na województwa nasze włożyli niż z porównania się z inszemi województwami należało, tedy starać się będą pp. posłowie

nasi, abyśmy in hoc onere praesenti płacenia wojsku teraz i potem jeżeli auctio wojska nastąpi zarówno z drugiemi województwy porównani byli. 18. Do inszych angarii stanu szacheckiego accessit i to, że assygnacyami na dobra ziemskie wydawanemi byliśmy uciśnieni, przeto o wszelakie krzywdy, szkody, z okazyej pomienionych assygnacyi pochodzące, aby każdemu ukrzywdzonemu wolno było czynić w trybunale koronnym inter causas militares tak cum successoribus IMciów pp. hetmanów, jako i z tymi, którzy assygnacye na dobra ziemskie brali praescriptione non obstante. 19. Z regimentami aby inaksza była kapitulacya praesentibus temporibus accomodatior i żeby lenunkami płacono żołdatom na rękę, oficerom zaś ich osobne salarya. Oficerem aby żaden cudzoziemiec nie był tylko szlachcic polski osiadły, a którzy biorą lenunki, chleba zimowego już brać nie będą. 20. Wielką sitim niesprawiedliwości cierpiemy wszyscy ukrzywdzeni, że dla zagęszczonych regestrów sprawy w trybunale nie rychło dochodzą, przez co excessivi widząc jako tarda praesidia legum, tem śmielej peccant in leges, a zaś in causis iurium województwa w kilkadziesiąt lat dochodzą. Przeto obligamus pp. posłów naszych, aby efficiant apud rempublicam, żeby trybunał koronny w Piotrkowie i Lublinie continuo był sądzony sine intermissione póki spraw stawać będzie, a electio deputatów, aby dwa razy bywała raz po środopościu drugi raz zwyczajnie po święcie narodzenia Panny Najświętszej i zaraz po koronacyi aby się trybunał jako w Piotrkowie, tako i Lublinie zaczynał. Rejekt aby w żadnych sprawach sądowych nie bywało. 21. Deputaci na trybunał koronny obrani, aby podarunków quocumque nomine et titulo brać nie ważyli się we wszystkich sprawach do sądu trybunalskiego przypadających, co gdyby było dokumentami jawnymi i niewątpliwymi dowiedziono, corrumpent ma succumbere in causa a sędzia corruptus paena capitis puniatur o co forum w trybunale przyszłym ex speciali regestro. 22. IchMć pp. deputaci duchowni aby nie mogli być obierani jedni aż na czwarty trybunał tak jako i świeccy a praesidentów z każdej kapituły aby libera była electio jako i marszałków w trybunale. 23. Bardzo się w tem gravatos sentimus, że z generału naszego wiśnińskiego jednego tylko deputata na trybunał koronny miewamy, a że w płaceniu podatków z drugiemi się województwy nie tylko równamy, ale i przechodzimy, przeto pp. posłowie nasi starać się gorąco będą, żeby z generału naszego wiśnińskiego dwóch deputatów zawsze mieliśmy na trybunał, który alternatim z każdej ziemie mają być obierani. 24. Deputaci na trybunał koronny obrani, aby od sądów nie absentowali się sub privitatione functionis excepta infirmitate et vere legali impedimento. 25. Ponieważ przez taksacye bonorum sub specie iustitiae ludzi ukrzywdzeni bywają, natura inscriptionum et potioritates iurium alterantur, przeto aby więcej taxationes bonorum nie wskazywał, taksy jednak expediowane i zaczęte z dekretów trybunalskich in suo robore zostawać mają. 26. Ponieważ przez suspenzy, których IchMć pp. senatorowie i posłowie w sądach ustawicznie zażywają wielką zwłokę i krzywdę ludzie cierpią, przeto aby takowe suspenzy w tych tylko sprawach pozwalane były, w których personalis comparitio requiritur. 27. Trybunał skarbowy in quantumby się w Radomiu sądził IchMć pp. posłowie nasi ostrzegą tego, żeby sposób płacenia wojsku przez województwa żadnym sposobem alterowany nie był, cognitio jednak coaequationis, aby wszystkie województwa równo jedno z drugiem płacili tam być może. 28. Starostowie sądowi że roków grodzkich po kilku lat zwykli nie sądzić, aby na roki swoje na każdą kadencyą zjeżdżali sub paena mille marcarum excepta infirmitate et vere legali impedimento. 29. Starostw sądowych i wszelakich urzędów ziemskich aby nie dawano tylko incolis terrarum et possessionatis w ziemiach i województwach według dawnych praw. 30. A nowe urzędy, których w konstytucyach niemasz, aby abrogowane były in futurum salvis modernis possessoribus. 31. Processum iuris aby w sądach rigore legis scriptae trzymano i vadia in inscriptionibus contenta aby wskazywano. 32. Starostowie sądowi aby exekucyi de legitime convictis nieodwłocznie i realiter czynili według praw opisanych, in quantum by przyszło ex necessitate remissam na trybunał uczynić, aby sine beneficio aresti był terminus conservatus. 33. Moneta in regno iż jest sanguis reipublicae et splendor maiestatis, którą teraz zepsowaną mamy, przeto IchMć pp. posłowie nasi znosić się będą cum

republica o sposobach któremiby corrupta moneta naprawiona et in valore z postronnemi państwy porównana być mogła. Między inszemi proponent i te sposoby jeżeli się będą zdały, aby na każdy rok rzpta dziesięć poborów składała na wykupienie szelągów; cursum szelągów ad mediam partem żeby restingere, tymfy do dwudziestu groszy postanowić. Dobra moneta aby extra regnum nie wychodziła; Tymf i Boratyni aby się sprawowali czemu nad pozwolenie komisyej lwowskiej więcej pieniędzy złych bić ważyli się, examen serium wszystkich pieniędzy wybitych nad komisyej lwowskiej pozwolenie aby było. A gdy dobra moneta nastanie, aby eo pretio kupcy przedawali wszystko sub paena capitis, jako było anno 1662 ante introductionem monetae. 34. Podatki województw i ziem aby żadym sposobem do skarbu nie wchodziły. 35. A że ewakuacyej skarbu koronnego doszło nas wiedzieć, przeto IchMć pp. posłowie urgebunt revisionem skarbu koronnego i regestru klejnotów et totius gasae pretiosae po śmierci św. p. króla IMci Władyława Czwartego przez IMciów pp. senatorów i komisarzów a republica deputowanych spisanego i podpisanego upomnią się, według którego co niedostawać będzie, aby sukcesorowie wszystkich IMciów pp. podskarbich aż do dzisiejszego i IchMć pp. komisarzów na rewizyą skarbu naznaczonych przypozwani byli wszyscy i ci którzy radzili wydawać klejnoty królowi IMci i wszyscy interesanci, aby się spwawowali z IMcią księdzem prymasem; także expostulować o przywrócenia obicia potowego i korony moskiewskiej jako ślubował. 36. Którykolwiek ex successoribus przeszłych IMciów pp. podskarbich i teraźniejszy IMć p. podskarbi kwitu potrzebować będzie, aby wprzód kalkulacye swoje ad examen na sejmiki podali z wszytkich prowentów i podatków rzptej tak przeszłych, jako i przyszłych a sejmiki calculationis wyexaminowawszy dadzą facultatem pp. posłom do otrzymania kwitów, inaczej otrzymane kwity nieważne będą. Kontrakty prowentów, które do skarbu wchodzą, aby przez skarb ad plus offerentiam stanowione były, cognitio zaś plus offerentiae na sejmie przez dwie niedzieli od początku sejmu ma być uznawana. 37. Myta wodne na eliberacyą Elbląga pozwolone i wszytkie myta aby examinowane były serio, aby na które prawa nie masz abrogowane były, a ci wszycy exactores, którzy myta, na które prawa nie masz wybierali, aby karani byli, na mytach aby currenti moneta płacono. A którzy drobną monetę na mytach brali, aby takąż oddawali, przemyta na co się obracają, żeby non ad usus privatorum ale na skarb były obrócone. 38. Dług także jakikolwiek ktoby sobie pretentował u rzptej, aby realitas jego na sejmikach wprzód examinowana była, inaczej płacony nie będzie. 39. Składne winne czemu ultra consensum reipublicae in duplo podniesiono, przez co jako depactamur spytają się IchMć pp. posłowie IMci p. podskarbiego. Ponieważ skarb nie wiedząc co się w ziemiach dzieje asygnacye na wypłacenie żołnierzom wydaje, z których asygnacyi i wojskowi satysfakcyej nie odnoszą i podatki publiczne confunduntur i ziemie contra qualitatem gravantur, przeto aby skarb więcej in futurum żadnych assygnacyi żołnierzom do województw i ziem nie mając na to deklaracyej sejmowej nie wydawał, ale województwa przez komisarzów swoich na sejmikach obranych płacić będą wojsku; proventus także wszelakie reipublicae sub tempus inrregni aby examinowane były. 40. Jaka rzpta nasza praktykami szkodliwemi in materia electionis pana, inscia republica czynionemi, po te czasy pomieszania distracta, na ostatek i bello civili, które inaczej tylko sangvine civium ugaszone być nie mogło zniszczona została, my sensimus, świat widział, przeto zabiegając temu in futurum, ktoby się ważył lub z senatu lubo ex equestri ordine cuiuscumque status, conditionis, praerogativae et praeeminentiae, ultra communem scitum et consensum całej rzptej post fata króla IMci teraźniejszego in materia electionis pana konferencye i praktyki jakie, nie ogłosiwszy wprzód całej rzptej intencyej swojej czynić, lubo tacite lubo aperte zmawiać kandydata na państwo inscia republica promonować, korrupcye brać na to et cives privatim praktykować, albo motus jakiekolwiek czynić, taki kożdy jako perduellis sądzony i na gardle karany być ma. Listy prywatne in materia electionis aby publikowane i membrany od kandydatów in materia electionis in futurum aby deklarowane reipublicae były. 41. Senatus consulta że nam tot mala in republica causarunt, ustawy sejmowe częstokroć znoszą i sancita swoje aequalitati contraria in convulsionem

status stanowić audent a cokolwiek in republica erratum est autoritate senatus consultorum zasłaniać się zwykli, przez co fortiorem erorów swoich biorą defenzyą, przeto instabunt IchMć pp. posłowie nasi, aby senatus consulta zniesione były a ministri status przy królu IMci residentes sprawować się tego będą in futurum rzptej, jeżeli cokolwiek przeciwko prawu et contra instituta ode dworu wychodzić będzie sub privatione officiorum suorum. 42. Ponieważ ambitio et avaritia gradus evertendarum rerum publicarum saeculo nostro in tantum excreverunt, że i przez głowę jeden drugiego ad honores et beneficia reipublicae nazbyt gorąco ubiegać się zwykli, przez co maiestas regia in sua iustitia distributiva inquietatur, bene meriti w nadziejach i zasługach swoich portione sua privantur, rzpta turbatur, ztąd male contenti, ex male contentis zaś odia na ostatek i bella civilia pochodzą, przeto zabiegając temu in futurum, aby ponatur modus ambitioni et avaritiae, każdy illicitis modis concurrens ad honores et beneficia reipublicae aby pro excluso censeatur. 43. A że jedni beneficiis reipublicae nazbyt ditescunt, drudzy zaś za zasługi swoje ex distributiva iustitia nic nie odbierają, przeto aby jednemu bene merito nie godziło się więcej nad dwoje starostw trzymać, ut lege caveatur starać się będą pp. posłowie nasi. 44. Eventus nas docuit, że rzpta z porannych sessyi szczęśliwsze conclusiones i skutki consiliorum zabierać zwykła, przeto aby tak na sejmach jako i sejmikach sesye i rady publiczne z rana się zaczynały, ażeby po gospodach przed sesyą praktyk żadnych, które częstokroć mięszają consilia publica nie bywało, ale kożdy publice co rozumie pro republica zdanie swoje opowie. 45. A że na sejmy jedni zawsze posłowie obierani być zwyli, przeto aby jednemu nie godziło się być posłem ustawicznie przynajmniej przez jeden sejm, inaczej obierani być nie mogą, serio zlecamy IMciom p. posłom naszym, in quantumby które województwo tego nie przyjęło, aby naszemu województwu konstytucyą przynieśli o tem. 46. Marszałek izby poselskiej żeby privata authoritate sam przez się naznaczał deputatów na sądy albo komisarzów ad quaevis munia reipublice obeunda, ale kożde województwo z pośrodka siebie mają ich naznaczać i obierać. 47. Wielką ztąd stan szlachecki przeciwko prawom i perogatywom swoim cierpi krzywdę od stanu duchownego, że nie tylko poddanych ale też i same osoby szlacheckie do sądów swoich konsystorskich pociągają i exkomunikami ex levissimis occasionibus agrawują i tego miecza fulminis spiritualis, którego chyba in maxima defensione kościoła Bożego zażywaćby się godziło, abutuntur. Przetoż aby inter status co gorszego potem nie wyniknęło, starać się będą gorąco IchMć pp. posłowie nasi o konstytucyę generalną, żeby szlachcic i z poddanymi swymi o dziesięciny, meszne, wyderkafy i o żadne sprawy pociągany nie był, tylko do sądu ziemskiego grodzkiego według starych praw albo do trybunału koronnego, ponieważ eo fine mają tam z nami commune iudicium. 48. Ex libris beneficiorum żadne dowody aby do prawa duchownym nie służyły, oprócz tych, które z funduszów i zapisów koronnych wywiedzione bądą. Także iż przywileje ad malam informationem na dziesięciny niezwyczajne z dóbr królewskich, zwłaszcza z wójtowstw sumami i taksami obciążonych, cum praeiudicio possessoris upraszają sobie, aby takowe przywileje żadnej wagi nie miały i takich przywilejów mimo prawo nie upraszali, pogotowiu do nich aby szlachty nie pociągali. 49. Także i w dobrach ziemskich gdzie ani ex vi fundationum et erectionis nie mają na to dowodów ani dekretami trybunalskimi przysądzonych decym, ale tylko konsystorskim sądem wynalezionych i wyciśnionych, aby takowe dekreta nullitatis były i na sejmie coronationis zniesione jako to na Kowynickiej majętności novissime ferowany stanął dekret, gdzie ex nullo fundamento non adcitato etiam haerede a bez wszelkiego dowodu wytknąć kazano dziesięcinę, aby ten dekret był kasowany, salva jednak repetitione in foro competenti, jako to w ziemstwie i trybunale, jeżeliby jaki słuszny pretekst miał który pleban i sufficientia documenta lubo na tę Kowynicką majętność, lubo na inne dobra ziemskie, czego się IMć pp. posłowie nasi serio upomnią. A gdzie nie mają na wytyczne dziesięciny żadnego prawa ani funduszu, aby się ich nie upominali i do konsystorza o nie nie pociągali, ale pieniężnemi pensiami według prawa sobie należącemi kontentowali się. 50. Z kancelaryej także duchownej aby żadne inhibicye na zahamowanie procesów i dekretów sądu świeckiego cuiuscumque subsellii, aby wydawane nie były.

51. Ponieważ tak ustawicznemi alienacyami dóbr ziemskich stan szlachecki coraz bardziej attenuatur, robur et defensio reipublicae minuitur, przeto aby żadnymi zapisami etiam i de nova radice fundacyami i dyspozycyami żadnemi dobra ziemskie onerowane i quocumque modo alienowane nie były do stanu duchownego, ut perpetua lege caveatur starać się pilno będą pp. posłowie nasi. 52. Ponieważ na fortecach siła rzptej należy a zwłaszcza pogranicznych, przeto aby praesidia i municye fortec, jako to Kamieniec Podolski, Bar, Białocerkiew, Lwów, Przemyśl, Krosno, Sanok sumptu reipublicae sufficenter opatrzone były. A lubo reparatio municyej Kamieńca Podolskiego sumptu króla IMci iuxta pacta conventa ma stanąć, jednak prowizya na praesidium Kamieńca ex erario publico ma być obmyślona. 53. A że przeciwko wyraźnemu prawu przywileje na przywileje z kancelaryej koronnych wychodzą i rzadki urząd ziemski aby kilkom osobom jeden nie był konferowany, przez które inconveniens sejmiki się ustawicznie trudnią, consilia publica turbantur, przeto aby IchMć pp. pieczętarze przywilejów na przywileje na jeden urząd albo tenutę dwiema osobom nie wydawali sub privatione officii. 54. Akademia krakowska mater scienciarum et seminarium virtutum w rzptej naszej, aby przy swoich prawach i przywilejach et circa immunitates suas cale zachowana była. A szkoły w Warszawie in enervationem jej, a zwłaszcza a patribus Societatis Jesu sine consensu reipublicae otworzone, aby zawarte były serio instabunt pp. posłowie nasi. Appendix constitutionis anni 1667 sub titulo approbatio Piarum scholarum prawom onej w niwczem ubliżać nie ma. Także żeby o kanonizacyą beati Joannis Cantii a tota republica i od króla IMci z sejmu instancya ad sanctam sedem apostolicam wniesiona była pilno starać się będą. 55. A iż Ich Mć pp. bracia religii greckiej wnosili eam quaerimoniam, że lubo na przeszłym sejmie electionis artykuł o uspokojeniu religii greckiej podług praw dawnych, osobliwie iuxta diplomata serenissimi olim Vladislai regis Quarti zgodnie był postanowiony i ad pacta conventa ex consensu ordinum podany, który artykuł potem odmieniony, co IchMć spostrzegłszy tamże w kole de immutatione eiusdem articuli zanieśli protestacyą, instabunt przeto IchMć pp. posłowie do J. Kr. Mci et ad ordines regni, aby obywatele religii greckiej według praw dawnych i punktów na szczęśliwej elekcyi króla IMci Władysława przy deputatach ex utroque ordine namówionych salvis iuribus ecclesiae romanae et unitorum legitime obtentis zachowani i uspokojeni byli 56. Ponieważ IMć O. Antoni Winnicki metropolita kijowski ob iniuriam temporum do possessyej onej hucusque nie przyszedł i dóbr żadnych do niej należących nie zażywa, wniosą prośbę IchMć pp. posłowie, aby ex primis vacantibus dóbr duchownych ritus graeci reclinatorium uti bene merito de republica król IMć konferował i jurysdykcyą metropolitańską tak w Koronie jako i Wielkiem księstwie litewskiem sine praepeditione cuiusvis według należytej preeminencyej non praeiudicando w niwczem IMci księdzu metropolicie unitorum extendował. I o to też specialiter instabunt IchMć pp. posłowie nasi, aby sprawa o najazd i o wiolencye nocnym sposobem przez księdza Szumlańskiego popełnione z remissy według dekretu trybunalskiego na sejmie coronationis absque omni dilatione sądzona była. Także insignia metropolitańskie należące właśnie onemu ad usum et dispositionem, gdyż u nienależnej osoby w ręku zostają, która jest impossessionata et vagabunda, aby onemu uti bene possessionato restytuowane i przywrócone były, w czem rzpta bezpieczniejsza będzie, ponieważ instat Ukraina o restytucyą onych. 57. Archimandria uniowska przewielebnemu IMci O. Warłamowi Szeptyckiemu rite według prawa electo od przeszłego króla IMci konferowana i przez IMci possessa, aby przy swojej prerogatywie według dawnych praw zwyczajów i dekretów in rem tejże archimandryej ferowanych zostawała sine cuiusvis praepeditione instabunt IMć pp. posłowie. 58. A że teraz starostwo krośnieńskie wakuje, tedy IchMć pp. posłonasi wcześnie przed wydaniem przywileju króla IchMci prosić będą nomine publico, aby komu się dostanie to starostwo, na każdy rok summa dwa tysiące zł. z intraty starostwa tego na municyą miasta Krosna wydawana była i żeby to w przywilej przyszłemu staroście włożono było. Komisya żeby per legem otrzymana była do miasta Krosna na uznanie opressyej i dezolacyej jego także na wysłuchanie rachunków skarbowych jako też i do uznania praeiudiciorum, które to miasto po-

nosi i umiarkowania ciężarów. 59. Dzierżawy starostw aby z intrat swoich na reperacyą zamków i fortec tenutarum suarum po trzy albo cztery tysiące iuxta proportionem intrat swoich na każdy rok wydawali i żeby in futurum w przywileje im to włożono było. 60. Ponieważ przeciwko wyraźnemu prawu Szoci i inszego stanu ludzie do Węgier po wina zajeżdżają, które pomięszane zepsowane tu w Koronie dla zysku swego drogo przedają, przeto reasumując dawne prawa o tem, aby się nikomu nie godziło cuiuscumque status et conditionis po wina do Węgier zajeżdżać ani posyłać żadnemu z szlachty, ani IMci księdzu prymasowi ani IMciom pp. hetmanom nemine excepto a to sub paena confiscationis win et paenis legibus regni descriptis o co forum w grodzie albo trybunale inter causas fisci. A starostowie sądowi przestrzegać tego powinni i ci, którzy do Korony wina przywożą, aby po drogach i na składach ni od kogo uciśnieni ani depaktowani nie byli. 61. Indygenaty extraneis pozwolone które nie są poprzysiężone aby żadnej wagi nie miały. 52. Nobilitacye żadne aby nie były pozwalane tylko na sejmie bene meritis w wojsku krwią zasłużonym a przez sejmiki pierwej i przez IchMć pp. hetmanów na sejm zaleconym. 63. Szlachta noviter creati, aby nie byli capaces honorów in republica aż ad tertiam generationem. 64. IchMć pp. hetmani aby byli przysięgli salvis modernis; marszałek izby poselskiej aby był przysięgły zawsze. 65. Artykuły sejmiku naszego anni 1668 ad promovendum reasumujemy; ze dwudziestu łanów jeden pieszy ze wszystkich generaliter dóbr duchownych królewskich i ziemskich żeby był wyprawiony. Wyprawę wojska i łanów do żołnierza kwarcianego in omni casu et necessitate reipublicae proponent pp. posłowie rzptej et decisioni reipublicae submittent. 66. Starostwo Barskie aby przy buławie wielkiej chodziło a na to miejsce aby książęciu IMci Radziwiłłowi koniuszemu wielkiego księstwa litewskiego ex primis vacantibus wielkiego księstwa litewskiego co inszego dano. 67. O dług prosty do zapisu ktoby się dał pozywać aby a positione primae citationis provisio currat per octo ad centum. 68. Ponieważ dał nam Pan Bóg to szczęście mieć pana swego polaka, prosić będą IchMć pp. posłowie króla IMci. aby polski strój przyjąć raczył. 69. IchMć pp. senatorowie także urzędnicy koronni, aby każdy w polskim stroju zasiadali miejsca swoje i szlachta polska tu w Polsce mieszkający aby się po polsku nosili, a któryby stroju cudzoziemskiego lub senator lub szlachcic złożyć nie chciał, aby incapax dignitatis in republica był deklarowany. A co strony języków cudzoziemskich prosić będą Ich Mć pp. posłowie króla IMci, aby szkołę tu w Koronie dla języków cudzoziemskich założyć raczył w Krakowie przy akademiej krakowskiej. 70. Konstytucya de abdicatione regni in posterum non facienda na przeszłej elekcyej napisana aby in trutinam reipublicae proponowana była. 71. Protokół grodu lwowskiego inscriptionum za nieboszczyka p. Wiszowatego podstarościego grodzkiego lwowskiego na sądy do Warszawy wzięty, aby pp. posłowie przywieźli i do grodu lwowskiego oddali. 72. Popisy i ostensiones armorum aby na każdy rok bywały według czasu i na miejscach prawem opisanych, każdy szlachcic aby się nie absentował od tego terminu sub paena quingentarum marcarum excepta infirmitate et senio ad instantiam cuiusvis et instigatoris terrae vindicanda, o co forum w grodzie sine appellatione. 73. Dług króla IMci przeszłego sive ante sive post abdicationem w rzptej pretendowany, ponieważ żadnego fundamentu niema w sobie i owszem cum iniuria reipublicae praetenditur, aby do płacenia jego rzpta nie należała. 74. Prowizya królowi IMci przeszłemu aby nie była płacona, aż za oddaniem obicia potopowego i korony moskiewskiej i inszych klejnotów. Król IMć przeszły aby nie zażywał tytułu króla polskiego, któremu ultro abdicavit. 75. IMciom pp. obywatelom w. ks. litewskiego aby tu w Krakowie starostwa sądowe i żadne wakancye urzędy i beneficia reipublicae konferowane nie były tylko w wielkiem księstwie litewskiem. 76. Województwa, które zapłatę chorągwiom swoim zatrzymały aby nieodwłocznie płacili urgebunt pp. posłowie nasi. 77. Miary po województwach aby równe były według dawnych miar. 78. Plebani aby według dawnych praw brali meszne. 79. Ponieważ IMć p. Jerzy Wandalin z Wielkich Kończyc Mniszek starosta sanocki za instancyą ziemie sanockiej wziął na się restauracyą i fortyfikacyą zamku sanockiego pogranicznego, aby otrzymał asekuracyę expensarum

na pomienioną restauracyą i fortyfikacyą erogandarum a republica starać się będą pp. posłowie nasi. 80. Dobra i wsi od starostwa winnickiego oderwane aby do tegoż starostwa przywrócone były. 81. Do słobod swoich żeby panowie poddanych szlacheckich nie przyjmowali a zbiegłych żeby wydawali sub paena duorum millium marcarum. O zbiegłych poddanych forum w ziemstwie sine appellatione sub paena duorum millium marcarum żeby naznaczone było. 82. Ponieważ w ziemi przemyskiej i sanockiej sąd ziemski nie jest zupełny, in quantum by tak prędko do obsania sędziów nie przyszło, tedy aby mogli pisarze ziemscy z dawnymi komornikami przysięgłymi podczas kontraktów tempore solito positionis actorum sądzić exempcye. 83. Ordynacya zamojska ponieważ videtur iuribus regni gravis aby była formato a republica iudicio ex omnibus palatinatibus et terris obrawszy deputatów decydowana starać się będą IchMć posłowie nasi. 84. Uczynią gorącą instancyą i staranie IchMć. pp. posłowie nasi, aby od króla IMci i od całej rzptej wniesiona była intercessio ad sanctissimum pontificem z teraźniejszego sejmu za IMcią księdzem arcybiskupem Corynthi nuncyuszem teraźniejszym sanctae sedis apostolicae aby mu purpura cardinalitia konferowana była. 85. Szpitalów żołnierskich lwowskiego i tykocińskiego dobra do tych szpitalów należyte aby od wszelakich popatków rzptej prywatnych exakcyej wolne zostawały i owszem IchMć pp. posłowie województwa naszego wniosą instancyą do IMci wojewodzica sandomierskiego, aby zatrzymana prowizya od sumy przy IMci zostawającej a do szpitala żołnierskiego należytej wypłacona była i insze proventus onym należące aby ich dochodziły. 86. Laudum securitatis ziemie sanockiej aby było aprobowane per constitutionem przydawszy i ten warunek, że jeżeliby się kto dał kondemnować in causa statuitionis zbójców i złodziejów albo in negotio principali, tedy pro cassatione takowych kondemnat na kwerele pozwy wydawane być powinny, co się et de anterioribus actionibus rozumieć ma. 87. Laudum ziemie sanockiej o złodziejach anni 1647 aby ziemi przemyskiej służyło. 88. Starać się będą Ich Mć pp. posłowie aby łannicy ziemie sanockiej pro praesidio tejże ziemie sanockiej zostawali. 89. Aby miasto Krosno od stanowisk żołnierskich na lat sześć uwolnione było starać się bedą IchMć pp. posłowie nasi, hibernę jednak jeżeli postanowione będzie, powinni bedą wypłacać. 90. A iż złoczyńcy w ziemi sanockiej transeunt do ziemie przemyskiej i wzajemnie z ziemie przemyskiej do sanockiej, tedy ubique locorum złoczyńców powołanych łapać i do sądów na to postanowionych propter supplicium oddawać wolno będzie. 91. Desiderium księcia IMci p. wojewody bełzkiego hetmana polnego koronnego pierwsze o starostwo drahimskie, które respektem znacznych i odważnych zasług rzptej wyświadczonych za przywilejem J. kr. Mci konferowane, aby ex primus vacantibus było nagrodzone. 92. Tudzież dezolacya włości zbarazkiej książąt IMciów Wiśniowieckich podczas wojny zbarazkiej, pod który to czas nietylko włości ale i grunt był wywrócony, iż od rzptej miała być w respekcie, a przecie do efektu nie przyszła według konstytucyej sejmu brzeskiego potem rewizyej w dobrach także tych skończonej. Także siemdziesiąt tysięcy z okazyej ludzi sumptu propio na usługę rzptej na pasach księcia IMci przez komisyę lwowską asekurowanych zatrzymanych przez tęż rzptą likwidowane a przecie in hucusque nie są exoluta, aby in praecipuam rzptej considerationem et realem solutionem przyszły IchMć pp. posłowie nasi serio promovere to mają. 93. Znaczne szkody i extrema ruina dóbr i całej włości podhajeckiej IMciów pp. Potockich wojewody kijowskiego i podstolego koronnego przez inkurzyę tatarską i kozacką occasione wojska rzptej w tamtem miejscu od nieprzyjaciela oblężonego, iż za wielu instancyami na przeszłych publicznych konsultacyach tj. konwokacyej i elekcyej rzptej zlecone żadnej rekompenzy nie odnieśli, przeto IMciom pp. posłom zlecamy, aby do J. kr. Mci i całej rzptej wnieśli instancyą swoją aby te szkody i dezolacya w dobrach IchMci dla całości rzptej podjęte ex primis vacantibus nagrodzone były. 94. Lubo dawnemi konstytucyami tj. anni 1588 potem 1601 a) anni 1607 a naostatek konstytucyą na sejmie anni 1647 gdzie i paena jest erogowana duorum millium marcarum zawarte są lites i zagrodzona droga, aby nie był sądzony żaden obywatel województwa ruskiego i podolskiego o dobra tamquam regalia praetensa, iż jednak dotych-

a) L. 1600. b) P. Czerepów.

czas ta vexa prawu przeciwna nie ustawa i IMć p. Szymon Olewiński sędzia ziemie lwowskiej o dobra swoje dziedziczne nazwane Czeperów b) w województwie podolskiem leżące ex remissione komisyej lwowskiej na sejm wyciągniony jest i bona haereditaria in dubium wokowane, zlecamy to pp. posłom naszym, aby seriam do IchMci in facie reipublicae wnieśli instantiam i prawa dawne reassumendo, nowe starali się napisać, aby na potem dziedziczne dobra w wątpliwość nie przychodziły, wieś zaś Czeperowo a) temże prawem i konstytucyą pro bonis terrestribus et haereditariis IMci p. sędziego jako się zdawna i teraz tollendo innovatas dubietates deklarowali. **95.** Wieś Targowiska z Łężanami w ziemi sanockiej leżące, iż ab antiquissimis temporibus są iuris terrestris, zlecamy to IMciom pp. posłom, aby per constitutionem ab impetitione instigatoris były uwolnione a possesorowie przy prawie swojem dawnem dziedzicznem zostawali. **96.** Sprawa IMci p. Macieja Gołeckiego podsędka ziemie lwowskiej in republica viri emeriti z p. Jankowskim i z pp Szymańskimi małżonkami ratione possessionis wójtowstwa we wsi Starym Jeżowie do starostwa jaworowskiego należącej, aby przez IMciów pp. posłów naszych J. kr. Mci zalecona była, żeby mógł per decretum króla IMci prędzej dojść sprawiedliwości za wierne zasługi swoje, zlecamy to IMciom pp. posłom naszym. **97.** Żałosną wniósł kwerelę do koła naszego IMć p. Jan Trzebiński o tyrański zabój nieboszczyka p. Stefana Trzebińskiego brata swego przez najazd węgierski. Przeto starać się będą pp, posłowie nasi, aby z teraźniejszego sejmu komisarze byli naznaczeni do księżnej IMci Rakoczyny i do tej Mci paniej Humiennej ad investigandos homicidas. **98.** Lex expressa docet, iż ci, którzy in actu belli od lat kilkunastu vigilant i wojenne pro republica nie drożąc się z garścią krwie swojej znacznem nadwyrężeniem zdrowia sustinent prace za zaleceniem IMciów pp. hetmanów od króla IMci swoję mogli w zasługach odnieść dostateczną nagrodę, aby tedy do kontynacyej wojennej dalszej służby ludzie rycerscy zachęceni byli, committimus IMciom pp. posłom naszym, iż kogoby z ludzi rycerskich dobrze zasłużonych na teraźniejszym cosonationis sejmie Ich Mć pp. hetmani zalecili, tychże IchMć pp. posłowie nasi promovere powinni tak, aby nie tylko od króla IMci, ale i od całej rzptej w zasługach swoich et in desideriis dostatecznie ukontentowanie mieli. **99.** Nobilitacye ludziom rycerskim dobrze zasłużonym za zaleceniem IMciów pp. hetmanów IchMć pp. posłowie nasi omnibus viribus promovebunt, gdzie oraz i artykuły et recordationes bene meritorum przeszłej instrukcyej na sejm rozerwany konnotowane praesenti actu et consensu omnium reassumimus. **100.** A lubo nie zaciągamy tego w żadną wątpliwość, żeby J. kr. Mć i rzpta tym, którzy zdrowia i substancye swoje za wiarę świętą swobody i wolności ojczyzny ważą, munificencyą swoją nagradzać nie miał, aby jednak IMć p. Franciszek Kobylicki b) podczaszy mielnicki rotmistrz J. kr. Mci za zasługi swoje za wyryte i ostrem żelazem na ciele swojem w różnych okazyach charaktery, jeżeli nie sufficienciam przynajmniej in parte odniósł satisfactionem, IMciom pp. posłom committimus, aby suma dwanaście tysięcy zł. na wsi Grzędzie, którą IMć proprio aere zapłacił authoritate reipublicae przyznana per constitutionem była. **101.** Eodem zelo certabat IMc p. Michał Rzewuski skarbnik ziemie lwowskiej porucznik IMci p. krajczego koronnego, kiedy także nie drożąc się z garścią krwie swojej, nie tylko zdrowie swoje ale i substancyą devovit ojczyźnie przez lat kilkanaście virtutis suae i dzielności znaczne addidit specimen, aby tedy od J. kr. Mci i całej rzptej in desideriis suis był ukontentowany IchMć pp. posłowie nasi promovere powinni, a mianowicie w przyznaniu sumy sześciu tysięcy na wsi Bereźnicy proprio sumptu kupionej i na spustoszenie tych dóbr erogowanej. **102.** Z wrodzonej swojej ku ojczyźnie żarliwości usługę rzptej z nadwyrężeniem zdrowia i substancyej swojej przez lat kilkanaście IMć p. Tomasz Karczewski podczaszy sanocki pułkownik J. kr. Mci sine intermissione traktując godną instancyą z koła naszego do Jkr. Mci p. n. m. meruit, któremu aby na wsi Sokolnicach i Skniełowie województwie ruskiem ziemi lwowskiej leżących suma siedm tysięcy zł. na naprawę dóbr tychże spustoszałych per constitutionem assekurowana była Ich Mć pp. posłowie nasi gorąco instabunt. **103.** Między inszemi opressiami od stanu duchownego i tę niemałą IMć

a) v. Uw. b. b) P. Kobylecki.

p. Mikołaj Stawski stolnik ziemie sanockiej odniósł agrawacyą od IMci księdza Szachnowicza, który dobra iuri obligatorio IMci podległe Batycze, Skopów i Posadę nie czekając decisionem iuris manu armata et violenta per vim ex praetensione mesznego po chłopach zajechał i odebrał. O którą wiolencyą et bonorum insessionem per personam spiritualem, gdy się w konsystorzu przez lat dwie pozywał, żadnej sprawiedliwości nie odniósł. Przeto Ich Mć pp posłowie nasi inibunt rationes i o colloquium z IMiami księżą biskupami prosić będą a potem lege cavebunt, aby takowe oppressiones status equestris nie ponosił, a in casu nie pohamowania takich exorbitancyej prosto w trybunale inter causas recentium criminum mixti fori wolno było dochodzić. **104**. Ponieważ IMć p. Andrzej Kuropatnicki za zasługi swoje tak wojenne z uszczerbkiem zdrowia i fortun swoich jako też i w innych okazyach publicznych officia cum incremento boni publici dla rzptej odprawowanych żadnej dotąd nie uznał gratitudinem a nad to postanowienie obozu pod Budyłowem przed lat kilką i zaparcie się wojska J. kr. Mci w Podhajcach przed inkursyą Ordy dobrom dziedzicznym IMci wsi Płotycza nazwanej i innym także Podhajcom przyległym wielką do znacznego nader zniszczenia dała okazyą, samo na ostatek ruszywszy się z Podhajec wojsko konsystencyą swoją tamże odprawioną ostatnią przynioslo ruinę, tak dalece że i mosty we wsi tejże na rzece Strypie na łokci sto dwadzieścia ciągnące się przechodom przejeżdżających się ludzi wielce potrzebne reperowane być nie mogą, tedy gratyfikując zasługi IMci i podjętą z okazyi publicznej w dobrach dziedzicznych pomienionych ruinę jako też dalszą wygodę ludziom przejeżdżającym obmyślając, zlecamy IMciom pp. posłom naszym o co gorąco urgebunt, aby na sejmie da Pan Bóg przyszłym u J. kr. Mci i rzptej sprawili, żeby per legem publicam przywilej na myto od ludzi kupieckich we wsi pomienionej był pozwolony i aprobowany praecedente revisione mostowe similiter w Kuniaczowie, Sobieszczynie, Juroszowie [a] i Laszkach. **105**. A ponieważ po te wszystkie czasy częste były uskarzania w kole naszem od IMci p. Marcina Ustrzyckiego IMci p. Marcina [b] Zaboklickiego i innych obywatelów wsi dziedzicznej Radyłowic, że im ekonomia samborska z młynów ich własnych odjęła wodę w Przedmieście, tedy IchMć pp. posłowie nasi instabunt aby ta woda do dawnego meatu zwrócona była przekopów radłowskich, ponieważ onera reipublicae płacili i dotąd płacą cum refusione damnorum. **106**. Znaczne IMci p. Stanisława Druszkiewicza stolnika Parnawskiego rotmistrza J. kr. Mci zasługi rzptej w okazyach wielu cum dispendio zdrowia krwie własnej oświadczone IchMć pp. posłowie nasi J. kr. Mci zalecą a oraz do rzptej gorąco instabunt, aby komisya, jego która względem wójtowstwa tuczempskiego legitime wywiedziona jest aprobowana być mogła. **107**. Zlecamy i to pp. posłom naszym, aby zarówno z innymi publicznemi i tę na przyszłym sejmie coronationis instancyą do J. kr. Mci wnieść obowiązani byli, aby dekret ferowany między IMcią p. Ustrzyckim wojskim sanockim a dzierzawcami i administratorami ekonomiej samborskiej ratione interceptionis młyna do wójtowstwa staromiejskiego dzierżawy onego należącej a do ekonomii samborskiej illegitime odebranej przez IMciów pp. komisarzów a republica immediate przed elekcyą króla IMci do Sambora na uznanie krzywd szlacheckich i zaraz skomputowanie stołu J. kr. Mci należących deputowanych, aby król IMć skuteczną tego dekretu i innych komisyi o ten młyn odprawionych uczynić raczył decyzyą i stronie ukrzywdzonej satysfakcyą. **108**. Pamiętne są nam merita godnej pamięci niegdy IMci p. Jelca chorążego kijowskiego, który florente fortuna sua na usługę rzptej kilka set ludzi stawiał, którego substancya znaczna że w Ukrainie calamitate ręki nieprzyjacielskiej intercepta została, wniosą instancyę gorącą IchMć pp. posłowie nasi za synem IMci IMcią p. Jelcem cześnikiem kijowskim, żeby inter exules król IMć na niego miłościwy respekt mieć raczył. **109**. Praetendunt sobie za niemałą krzywdę i gravamen pp. wójtowie ekonomiej samborskiej, iż im nad prawa, przywileje wolności, zwyczaje od najjaśniejszych królów IchMci nadanych diminucya w prowentach zdawna wójtom należących dzieje się, curabunt przeto IMć pp. posłowie nasi, aby według dawnych zwyczajów praw swoich zażywali i co im niesłusznie z prowentów odjęto było przywrócono i tychże

a) P. w Konieczynie, Sobieszynie, Turoszowie. b) P. Stanisława.

praw przywilejów per legem publicam aprobacyę odnieśli. Łannicy i wolnicy żeby w prowentach wójtowskich żadnej prepedycyi nie czynili, także asygnacye do osób szlacheckich, którzy wójtostwa trzymają dla wydania chleba żołnierzowi aby nie wychodziły, zwłaszcza gdzie poddanych na gruntach wójtowskich niemasz, salvis iuribus ekonomiej samborskiej. **110.** Za konwentem OO. Karmelitów lwowskich antiquae observantiae wniosą instancyą pp. posłowie nasi, aby summa constitutione naznaczona na fortyfikacyą klasztora oddana im była. **111.** Ponieważ constitutione anni 1662 postanowiono iż OO. Karmelitów bosych lwowskich klasztor w fortyfikacyą miasta Lwowa ma być inkludowany, tedy to osobliwie zlecamy pp. posłom naszym, aby się o to pilnie starali, aby, gdy impenzy jakie rzpta na fortyfikacya miasta Lwowa obmyśli, aby in harum impensarum determinatam partem osobliwie na fortyfikacyą tego klasztoru OO. Bosych, utpote do tegoż miasta Lwowa należytego, naznaczona i do rąk tychże OO. Bosych oddana była, aby z niej już zaczęta tegoż klasztoru fortyfikacya tem prędzej dokończona być mogła. **112.** A że żołnierze IchMć panowie nie respektując na honory szlacheckie ważą się ciągnieniem idąc w domach ubogiej szlachty gospody sobie zapisować i stanąwszy szlachcicowi ubogiemu jako chłopu koni strzec, jeść i pić i wszystkie sobie dostatki dawać rozkazują, instabunt tedy IchMć pp. posłowie nasi, aby to lege cautum było, jeżeliby która chorągiew to uczynić ważyła się, tedy zasługi ma tracić a starszy protunc nad tą chorągwią ma być na gardle karany, co IchMć pp. hetmani którykolwiek mają exekwować ex nunc sub paenis descriptis in legibus. **113.** Że mamy per expressam constitutionem anni 1635, że tak w dobrach dziedzicznych jako i królewskich żaden nie może fundować duchownych a mianowicie zakonników bez konsensu całej rzptej, że się tedy tego namnożyło i podobnoby dobra wszystkie szlacheckie z królewskiemi obróciły się w duchowne, przezcoby szlacheckich była ujma rzptej, a raczej pospolitego ruszenia a z dóbr królewskich ujma kwart, które tedy po tej konstytucyi stanęły, aby żadnego waloru nie miały procurabunt IchMć pp. posłowie nasi. **114.** Wiadome są całej ojczyźnie naszej nie tylko przeszłe od lat kilkunastu na usłudze cum dispendio zdrowia IMc p. Mikołaja Złotnickiego porucznika IMć p. starosty pereasławskiego i IMci p. Adama Łychowskiego towarzysza IMci p. hetmana wielkiego koronnego merita, ale i teraz nowo wyświadczona usługa, kiedy ciągnący in viscera regni pogańską colluviem za ordynansem IMci p. hetmana przez traktaty pod Podhajcami stanowione spontaneis animis zdrowie swoje in victimam i siebie samych pro obsidibus za całość ojczyzny oddawszy dobrowolne więzienia przez lat półtora sustinuerunt, za co jeszcze dotąd żadnego od rzptej nie odnieśli ukontentowania, zlecamy tedy IMciom pp. posłom naszym, amore fraterno IMci obligując, aby jako teraz na elekcyej blisko przeszłej respublica tota gratitudinem IMciom ex primis vacantibus na sejmie następującym obmyśleć raczyła, tak Ich Mć pp. posłowie instabunt serio, aby tak znacznej przysługi nagroda efekt wzięła. **115.** A jeżeliby król IMć respektując na usługi IMci p. wojewody sendomirskiego starostwo krośnieńskie konferował IMci, aby srebro w pretensyach do togoż starostw asobia dane wrócił IchMć pp. posłowie nasi uczynią instancyą. **116.** Między IMciem p. starostą kamienieckim a IMcią sławnej pamięci starostą krościeńskim sprawę o trzydzieści tysięcy, na które asygnacya wyszła była z skarbu koronnego do sukcessorów IMci p. Zygmunta Fredra kasztelana sanockiego i na Kniaźdworze repetita evincebatur, że już jest ex controversiis na sejmie decyzya i trybunalskim dekretem approbata, aby IMci p. generałowi według dekretu skarb ex proventibus rzptej zapłacił tę sumę IchMć pp. posłowie starać się będą, żeby sukcessorowie byli od trudności wolni. **117.** Dobra dziedziczne wieś Nieporęt, modo donationis niegdy sławnej pamięci WIMci p. Janowi Krosnowskiemu podstolemu koronnemu służące, (na co jest donacya cum omnibus requisitis) a modo concredito et certo respectu w używaniu najjaśniejszych królów śp. Zygmunta potem i Władysława et successu i króla IMci przeszłego Jana Kazimierza zostawające, post cuius abdicationem aby były sukcessorom tegoż IMci p. podstolego koronnego, jako legitimis eorundem bonorum haeredibus, cum omnibus attinentiis przywrócone IchMć pp. posłowie nasi serio instabunt. **118.** W wielu inszych instrukcyach znaczne merita z walecznemi odwagami w różnych

expedycyach rzptej odniesione szwanki IMci p. Władysława Wilczkowskiego starosty wyszyńskiego porucznika roty usarskiej JW IMci p. wojewody krakowskiego na przeszłe sejmy królowi IMci i całej rzptej z koła sejmiku naszego polecone, iż do tych czas condigna praemia ex iustitia distributiva nie odnieśli, wniosą IchMć pp. posłowie nasi in facie reipublicae do J. kr. Mci intercessyą, aby ex primis vacantibus IMć p. starosta praemiatus został. **119**. Wniosą też IchMcie pp. posłowie za IMcią p. Jordanem Czernieckim obywatelem województwa naszego instancyą, któremu dobra jego Lackie i Jasionowce a) w powiecie lwowskim leżące, pierwej przez nieprzyjaciela koronnego, potem przez częste stanowienie obozów na ostatek przez inkursyą kozacką i tatarską podczas podhajeckiej zrujnowane i funditus spalone zostały, aby praevia inquisitione damnorum słuszną otrzymał nagrodę i w szczególnym J. kr. Mci zostawał respekcie. **120**. Zlecamy to pp. posłom naszym, których o to serio upraszamy, aby wójtowstwo czukiewskie na ten czas w dzierżawie od p. Stefana Zakliki, od którego wójtostwa od lat ośmiu wszytko, tak poddani jako i łąki i iudicia magdeburgensia przez JW pana wojnickiego na ten czas dzierżawcę ekonomii samborskiej odebrano jest, aby wszytko do tego wójtostwa jako antiquitus ab antecessoribus IMci p. Zakliki i samego IMci in usu zostawało przywrócone było. I o to J. kr. Mci p. n. m. upraszać będą, aby ta sprawa w sądach relacyjnych zostająca, jako najprędzej sądzona była. **121**. Instancya IMci p. Stefana Drohojowskiego, że na tak wielu sejmikach wnoszona swego nie wzięła skutku, zlecamy IMciom pp. posłom, aby procurent, żeby submisya jego in parte maiori dosyć uczynieniem ukontentowaniem zostawała stronie a IMć mógł być od wieży kontynuacyej, ponieważ blisko półtora lata wysiedział, uwolniony. **122**. Pamiętając na krwawe zasługi, które przy stracie zdrowia i substancyej dla całości rzptej wyświadczał IMć p. Bernad Trester b) towarzysz roty usarskiej IMci p. wojewody krakowskiego a mając do tego zalecenie wielkich ludzi rycerskich, zalecamy aby IchMć pp. posłowie nasi onego J. kr. Mci zaleciwszy procurent, aby garnący się do klejnotu szlacheckiego był przypuszczony. **123**. Takowąż instancyą wniosą za IMcią p. Dobszycem c) do J. kr. Mci Ich Mć pp. posłowie nasi których fide obligamus. **124**. A iż wielkie gravamina ponosimy w sprawach naszych per usum nulla lege scripta formatum, który zwykł etiam scriptum et liquidam infringere legem, tedy aby to lege cautum było starać się będą IchMć pp. posłowie nasi, aby usus żaden takowy nie miał waloru i żeby nikomu tak z duchownych jako i świeckich nie było pozwolone iuramentum super eiusmodi usum. A jeżeliby kto cuiuscumque status et conditionis per talem usum ważył się appropriare sibi aliena, takowy każdy pozwany aby puniatur paena quinquaginta marcarum. **125**. Panowie Koblańscy obywatele ziemi przemyskiej uskarzali się w kole naszem, że lubo mając konsens J. kr. Mci i cessą na wójtostwo we wsi Starym Koble p. Łaziński nic na to nie respektując wojtostwo onym violenter odebrał i hucusque possidet, zaczem instabunt IchMć pp. posłowie, aby król IMć w tę sprawę wejrzał i komu de iure będzie należała przysądzić raczył. **126**. A że per oppressionem p. Aleksander Kopysteński wyzuty jest z posesyej wojtostwa izajskiego, które Philiponi iure iniquo occupavit, uczynią staranie pp. posłowie, aby był przerzeczony p. Kopystenski per mandatum króla IMci ad possessionem restitutus. **127**. Ponieważ pokazało się to jawnie, iż inscio IMci p. Popiela uczyniona jest protestacya na IMci p. Kopystenskim, od którego infamia na sejmie jest otrzymana, curabunt IchMć pp. posłowie per legem publicam annihilować ją. **128**. IchMć pp. Kulczyccy uskarzali się, że im dobra odjęto i do ekonomiej samborskiej przyłączone; więc że komisya onym była wydana na uznanie, a że potem dla prędkiej abdykacyej J. kr. Mci te oddanie dóbr onych ad executionem przyjść nie mogło, instabunt IchMć pp. posłowie, aby w krzywdach swoich ukontentowani zostali i dobra odjęte oddane im były. **129**. Lubo ex nullo merito na IMci p. Sikorskim otrzymane są kondemnaty, jednak nie chcąc eam honoris iacturam pati stronę uspokoił, zalecamy tedy IMciom pp. posłom, aby te kondemnaty per legem publicam były kasowane, salva paena publica si et in quantum de iure competierit. **130**. Ogłoszona w kole naszem krzywda IMci p. Jerzego Ossolińskiego starosty Piotrkowskiego słusznie do rzptej wyciąga

a) P. Jasionowe. b) P. Treter. c) P. Depczyc.

nasze interpozycyę, aby inter exorbitantias policzona została. Ponieważ nam to tedy constat, że starostwo piotrkowskie nullo merito odebrane mu per potentiam było, a w tak jawnej krzywdzie swojej sądu żadnego przez wszytek czas mieć nie mogąc, znaczną część substancyej in eliberationem tegoż starostwa łożyć musiał, tedy że to jest przeciwko pospolitej sprawiedliwości et cum oppressione aequalitatis, gorąco IchMć pp. posłowie nasi starać się będą o to, jakoby to exorbitans podług słuszności uspokojone było i ta suma, przez odjęcie tego starostwa extorta, aby IMci p. staroście przywrócona być mogła. **131.** A iż tenże IMć p. starosta piotrkowski kamienicę z której podymnego złotych trzy pro simpla do skarbu należało pannom zakonnym reguły Dominika świętego klasztoru przemyskiego rezygnował, na którym placu teraz noviter kościół stanął, tedy instabunt IchMć pp. posłowie, aby ten defekt ex simpla podatków ziemie naszej przemyskiej, jako prawo pospolite mieć chce wytrącony et pro defalcato in perpetuum deklarowany był tak, aby od płacenia z tego gruntu, który per legem pod kościół decessit, IMć p. starosta et per consequens ziemia została wolna. **132.** Co dzień crescente ambitione humana edocti zostajem, że zapisy i inne recognitiones autentyczne coram actis zeznane aviditate et ambitione aliena possidendi sinistre tłumaczone i wywrócone bywają, że pod jednę clausulam] universalem, utpote attinentiis partialitates bonorum aut fundorum sine expressa nominatione w zapisach przywłaszczają sobie i lites in vexam movent, bona possidentium et fortunas in dubietatem przywodzą, starać się będą IMć pp. posłowie nasi nova lege cavere i deklarować, iż wszelkie zapisy donatiorum obligationum cessionum simplicium debitorum et aliae quaevis in regno obserwować solitae iuxta contextum expressum rozumiane jako opisano ani mianowano pod uniwersalem clausulam attinentias et pertinentias podszywać się i podpadać nie ma. Praescriptiones zaś terrestres et fatalia iuris aby ab omni statu tam ecclesiastico quam saeculari obserwowane były lege speciali cavere procurabunt IchMć pp. posłowie nasi. **133.** A iż między inszemi, które stan szlachecki od duchowieństwa cierpi i to nie mniejsze znajduje się praeiudicium, że pomienione duchowieństwo nulla interveniente fundatione, owszem gratuito telo pozwolone beneficia za wytyczne uznając decymy, o nie do konsystorza pozywa oraz i dekreta excommunicationis a najwięcej in contumatiam na stanie szlacheckim otrzymują, zaczem IchMć pp. posłowie nasi starać się będą, aby tam kędy żadnego funduszu na wytyczną dziesięcinę nie masz, IchMć duchowieństwo należytą pieniężną kontentowali się się pensyą ani w takowych okazyach do konsystorza szlachty nie pociągali, ale in foro competenti z nimi czynili. **134.** Rezydencya OO. Dominikanów na przedmieściu warszawskiem przy kaplicy moskiewskiej aby per legem aprobowana była. **135.** Książe IMć Konstanty Korybut Wiśniowiecki lubo od substancyej swojej przez nieprzyjaciela koronnego in cineribus zagrzebanej w województwach ukrainnych odpadł, jednak indefesso studio na usłudze rzptej i z ludźmi zostaje, przeto IchMć pp. posłowie prosić będą, króla IMci, aby inter exules habita ratione meritorum był in consideratione et respectu króla IMci. **136.** IMć p. Stanisław Siciński podsędek ziemie przemyskiej wypracowawszy młodość swoję in operibus belli tak i w expedycyach przez nieśmiertelnej pamięci księcia IMci Jeremiego Michała Korybuta Wiśniowieckiego wojewodę naszego ruskiego pana ojca króla IMci teraźniejszego pana naszego miłościwego civem meritissimum odprawionych jako i w inszych wojnach sago illustribus miles, ciężkie Zbarazkie oblężenie wytrzymawszy w pospolitem generalnem ruszeniu vexillifer dwa razy, teraz novissime pułkownik in operibus zaś togatis w różnych sprawach województwa naszego tocies legatione functus in subselliis sądów ziemie naszej przemyskiej pracą et integritate probatus, aby w tym wypracowanym meritis wieku swoim był refectus pane bene meritorum prosić będą pp. posłowie nasi króla IMci. **137.** Aby instygator koronny inkwizycyą czynił, jako Chmielnicki z Warszawy wyszedł. **138.** Miastu Lwowu aby suma płacona była quae et quanta ex liquidatione skarbu i ex assecuratione komisyej lwowskiej patebit, którą wydali na wojsko podczas związku p. Jaskulskiego instabunt pp. posłowie nasi[1]. **139.** Miasto Lwów ponieważ expensami częstemi na posły cudzoziemskie przechodzących

[1]) w S. brak tego artykułu.

gravantur, aby in hoc onere mieli folgę i słuszną moderacyą od rzptej. **140.** O komisyę od Węgier i od Szląska starać się będą pp. posłowie nasi. **141.** O żupę między Manasterem a Błażową, aby była komisya wyjednana, także i o djęcie dóbr pp. Jaworskich i o wszystkie generaliter krzywdy pretensye od kogokolwiek pretendowane, aby do ekonomiej samborskiej komisarze byli naznaczeni na wysłuchanie wszytkich skarg pretensyi, między ekonomią samborską a okoliczną szlachtą zachodzących, którzy praevio examine et cognitione iurium każdego uznają to, co komu będzie należało i każdy aby był przy prawie swem i zwyczajach dawnych zachowany. **142.** Aby pp. administratorów po ekonomiej samborskiej possessionatos w województwie naszem podawano. **143.** Kondemnata na IMci p. Konarskim od IMci p. kruszwickiego kasztelana o łapanie złodziejów w ten czas kiedy trzymał praesidium ziemie sanockiej aby zniesiona była. **144.** Wojtowie, sołtysi aby przy swych przywilejach zostawali. **145.** Piechota łanowa województwa ruskiego aby pod władzą rotmistrza zostawała tegoż województwa. **146.** Piechoty łanowej której bywało 4000 aby pod władzą IMci p. hetmana zostawała. **147.** Komisya Dolinie pozwolona aby skutek swój otrzymała. **148.** Mając wzgląd na spustoszałe miasto Wisznią, które przez nieprzyjaciela zniesione, gdzie sejmik województwa naszego odprawujemy, aby według konstytucyej anni 1663 od wszelkich ciężarów żołnierskich, stanowisk, chlebów zimowych wolna zostawała. Także i Sanok, Szczerzec w niwecz spustoszone aby uwolnione były, póki do siebie nie przyjdą, starać się pilno będą pp. posłowie nasi. **149.** Upatrując necessitatatem zatrzymania praesidium barskiego, na toż praesidium barskie pożyczyliśmy sumę ośm tysięcy zł. p. z sejmiku naszego teraźniejszego in fidem reipublicae, która aby nam od rzptej oddana albo w podatkach publicznych ziemiom naszym potrącona była instabunt pp. posłowie nasi. **150.** Dworek IMci p. kasztelana lwowskiego, drugi IMci p. Stefana Winnickiego w Wisni aby uwolnić od podatków rzptej. **151.** Obligujemy przytem IMć pp. posłów naszych fide honore et conscientiis eorum, aby te wszytkie artykuły et desideria nasze, w instrukcyi teraźniejszej sobie podanej omni studio et opera promowowane były i do skutku przywiedzione. Którą to instrukcyą naszą zgodnie przez nas napisaną i umówioną IMci p. marszałkowi koła naszego sejmiku wiśnińskiego podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Dan w Wiszni z koła naszego sejmiku wisnińskiego die 20 Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Konstanty Krzysztof Korybut książe na Zbarażu i Wisniowcu marszałek koła rycerskiego sejmiku wisnińskiego województwa ruskiego.

Ind. Rel. Castr. San. 181. p. 902—937. Ind. Rel. Castr. Prem. 406 p. 357—382.

273.

Wisnia, 24 sierpia 1669.

Sejmik wiszeński kwituje poborcę.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziem lwowskiej, przemyskiej, sanockiej województwa ruskiego pro die vigesima Augusti na sejmik in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo nono prawem pospolitem naznaczony, zgromadzeni, za wszystkich IchMciów koła rycerskiego zgodą, do wysłuchania rachunków, deputatów obrawszy IMci p. Alexandra Brodowskiego chorążego zakroczymskiego i IMć p. Szymona Olewińskiego sędziego ziemskiego lwowskiego, IMć p. Stanisława Sicińskiego podsędka przemyskiego i IMć p. Alexandra Jastkowskiego miecznika przemyskiego i IMć p. Macieja Ustrzyckiego sędziego sanockiego i IMć p. Mikołaja Stawskiego stolnika sanockiego z podymnego dwudziestu czterech w roku tysiącznym sześć setnym sześćdziesiątym siódmym przez walny sejm warszawski uchwalonego, tak i z czopowego przez IMć. p. Szymona Olewińskiego wojskiego lwowskiego a teraźniejszego sędziego wydane tj. złotych dwadzieścia ty-

sięcy i dziewięć dwóchset sześciudziesiąt złotych, jako i IMci p. Kruszyńskiego arendarza czopowego a z czternastu tysięcy czterech set czterdziestu zł. IMć p. Ludwika Niezabitowskiego stolnika bracławskiego dwoch tysięcy zł., miasta Lwowa dwudziestu tysięcy zł., które przez ręce do skarbu rzptej wniesione tak ziemi lwowskiej jako i powiatu żydaczowskiego i kwity skarbowe i od całego sejmiku wiszeńskiego mając a podczas tego sejmiku rachunki iterato doskonale uczyniwszy IMć p. Alexander Drogomir podstarości lwowski i IMć p. Mikołaj Mnichowski komornik graniczny bełzki egzaktorowie podymnego wyżej wyrażonego na co kwit od skarbu na sumy inkludowawszy in genere wyżej wyrażone wszystkie co efficiunt dwa kroć trzydziestu tysięcy i czterech dwudziestu czterech zł. i groszy piętnastu. 2. Także na nowe zasługi wydali za assygnacyami WIMci p. podkomorzego lwowskiego jako komisarza do wójtowstwa ruskiego obranego chorągwiom różnym do lwowskiej ziemi i powiatu żydaczowskiego naznaczonym na sumę dwudziestu i siedmi tysięcy dziewięci set trzydziestu pięć zł. i groszy piętnastu. Item tysięcy dwóch set zł. tak w retentach, z których jedne per laudum kondonowane IMci p. Kruszyńskiemu zł. czterechset dziewięci a nieboszczykowi p. pisarzowi ziemskiemu lwowskiemu zł. dwóchset restantem summam per directa dla zniesienia przez nieprzyjaciela koronnego libertas stanęła, tedy za dostateczną kalkulacyą in toto uczynioną z sumy generalnej dwakroć sto tysięcy sześciudziesiąt tysięcy i dwóch pięćset siedmdziesiąt i czterech złotych i groszy piętnastu iż sufficienter wyrachowano, to za zgodą wszystkich IMciów pozwoleniem, z której pp. exaktorom wyżej pomienionym kwit generalny i sukcessorom onych wiecznymi czasy, aby żadnej już turbacyej nie mieli JO. książęciu IMci Konstantemu Korybutowi Wiśniowieckiemu a marszałkowi koła naszego rycerskiego na ten czas będącemu pozwoliliśmy dać i pozwalamy z podpisem ręki jego. Działo się na sejmiku poselskim coronationis w Wisni die vigesima quarta Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo nono. Constanty Krzysztoph Korybut xiąże na Zbarażu Wiśniowieckie marszałek koła rycerskiego sejmiku wiszeńskiego.

Castr. Leop. Rel. 421 p. 280—283.

274.

Wisnia [20 lipca] 1670.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze i wszytko województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej rycerstwo na sejmik przedsejmowy do Wisni za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m.[1]) pro vigesima nona Julii złożony zgromadzeni. Lubo z gwałtownem obciążeniem naszem czujemy się być aggravati w tak znacznem i niewytrzymanem wojska rozebraniu na województwo nasze, że dalej takowemu ciężarowi ani my sami ani poddani nasi exhausti wielkimi podatkami nie mogą sufficere, jednak providendo securitati reipublicae i niepłatnego żołnierza chcąc do jej przysługi zachęcić a mając respekt na krwawe zasługi braci naszych, lubo z znacznym uszczerbkiem naszym, nie chcemy się in emeritis stipendiis IMciom opóźnić a przy innym porządku województwa naszego na tym sejmiku namówionym tak się IMciom wypłacamy. 2. W ziemi lwowskiej ponieważ zatrzymane chorągwiom województwu naszemu do płacy należącym za ćwierci cztery in anno 1669 die prima Augusti zaczęte a w roku teraźniejszym 1670 tegoż miesiąca i dnia skończone zasługi, pierwsze u nas merentur baczenie, tedy na wypłacenie tak zasłużonego IMciom żołdu w ziemie lwowskiej i powiecie żydaczowskim dziesięcioro podymnego postanowiliśmy, którzy podatek a die prima Septembris począwszy ad diem ultimam miesiąca tegoż przez IMciów pp. po-

[1]) Uniwersał króla z daty Warszawa 27 czerwca ob. AGZ. 10. str. 310.

borców od nas naznaczonych, to jest w ziemi lwowskiej IMć p. Andrzeja Żebrowskiego pisarza grodzkiego żydaczowskiego, w ziemi zaś żydaczowskiej IMć p. Andrzeja Żurakowskiego iuxta regestra exactionis IMć p. Swirskiego miecznika a) halickiego wybierany i oddany być ma cum ea declaratione, iż jeżeliby kto ku tak gwałtownej potrzebie podatku pomienionego w czasie pomienionym nie oddał, a do otrzymania na nim kondemnaty ob defectum sądów przez sejm następujący zawartych nie przyszło, tedy in eo casu retenta IMciom pp. poborcom per vicesgerentes officiorum vel succollectores suos cum paenis windikować wolno będzie. A że tedy i ten podatek w wypłaceniu zatrzymanych zasług non sufficit, tedy takowy defekt z czopowego assygnacyami IMci p. komisarza naszego supplementowany być ma. Nadto żeby IMć pp. żołnierze częstego przejeżdżania się uszli i IMcie pp. poborcy od IMciów przed wybraniem podatków inkwietowani nie byli, po zasługi IMcie aż we dwie niedzieli po expiracyej czasu wybierania z assygnacyami do Lwowa zjechać się i tak pieniądze gotowe jako też retenta (to co ad rationem odebrali eksludowawszy) pro persoluto każdy z IMciów podług swojej proporcyej rozebrać mają. Trudy i koszt IMciów na rozerwanie sejmiku przeszłe sine effectu podjęty żeby bez nagrody nie zostawał, tedy in vim traktamentu IMciom do ziemie lwowskiej i żydaczowskiej należącym zł. tysiąc trzysta pozwoliliśmy i asygnacyą na nie wydać IMci p. komisarzowi naszemu zleciliśmy. Dekreta jednak JWnych IMciów pp. hetmanów et aliorum subselliorum, także i areszty, karty ręczne na zasługi chorągwi wydane przez IMciów pp. poborców mają być przyjmowane i nie pierwej kwota korespondująca wydana, aż kwit od strony albo relaxacya aresztu sądowego pokazana będzie. IMcie pp. exaktorowie podatków przeszłych, to jest IMć p. Hieronim Swirski miecznik b) halicki sześciorga podymnego i IMć p. Mikołaj Karsza czterech poborów cum abiuratis, IMć p. Alexander Drogomir i IMć p. Alexander Żurakowski także sześciorga podymnego i IMć p. Mikołaj Mnichowski komornik graniczny i instygator ziemie naszej z delacyej czopowej administracyej IMci p. Szymona Olewińskiego wojskiego na ten czas a teraz sędziego lwowskiego ziemskiego, ponieważ dostateczny przed IMciami pp. deputaty sejmiku naszego uczynili rachunek, tedy kwit IMciów z exakcyej pomienionej dać pozwoliliśmy i on IMci p. marszałkowi naszemu podpisać zleciliśmy. 3. Resztę zaś z podatków tychże przy IMciach zostającą tak ordynujemy: z tysiąca siedmset zł. przy IMciu p. Swirskim tak w gotowiźnie jako i w retentach zostających, naprzód gratyfikując pracę samegoż IMci około wybierania podjęte onemu zł. tysiąc, który oddać był powinien exaktorom czopowego miasta Lwowa, darujemy i assekuracyą przez IMci daną od pp. mieszczan lwowskich odebrać pozwalamy. Ad pia zaś opera OO. Karmelitom Bosym konwentu lwowskiego zł. trzysta, OO. Bonifratrom konwentu lwowskiego zł. dwieście, O. Dominikanowi z więzienia świeżo wyszłemu zł. sto ordynujemy i do oddania u tegoż IMci deklarujemy. W siódmym zaś stu zł. iuramenta z miasteczka Sokołowa c) także wsi Uhelna i Łany IMci p. starosty żydaczowskiego, także miasteczka Rudy IMci p. Wyhowskiego uczynione pro persoluto przyjmujemy. Ze dwóch tysięcy trzechset sześciudziesiąt dziewięci zł. przy IMci p. Karszy będących IMciom pp. żołnierzom względem traktamentu zł. tysiąc trzysta, OO. Augustianom na reperacyą konwentu lwowskiego i kościoła ich zł. tysiąc, WJMci p. podkomorzemu lwowskiemu komisarzowi naszemu zł. sześćdziesiąt i dziewięć, temuż IMci od p. Drogomira zł. 459, temuż IMci z czopowego ziemie lwowskiej zł. siedmdziesiąt i dwa naznaczamy. U IMci p. Andrzeja Żurakowskiego zł. tysiąc trzysta od IMci p. Kasze za assekuracyą wzięte tak dysponujemy: na wykupno IMci p. Horodyskiego w więzieniu tatarskiem będącego zł. dwieście, także salaria IMciom pp. posłom do króla IMci i IMciów pp. hetmanów extraordinarie wyprawionym, to jest WIMci p. podkomorzemu lwowskiemu zł. trzysta, drugim zaś IMciom zł. także trzysta, resztę zaś ku innej potrzebie przy IMciach zostawujemy. 4. A że już IMć pp. poborcy retenta exakcyi swoich gotowemi pieniądzmi założyli, tedy jako IMciom wolne wybieranie retent permittimus, tak IMciów pp. starostów et officia eorum laudo obstringimus i żeby

a) P. czesnika. b) P. cześnik. c) L. Szkołowa.

nieodwłoczną exekucyą z retentów czynili obligamus. Administratorów czopowego ziemi lwowskiej i powiatu żydączowskiego IMciów pp. Szymona Olewińskiego sędziego ziemskiego i Alexandra Chodorowskiego stolnika lwowskiego na lat dwie zupełnych, to jest a die prima Augusti proxime praeterita, tak aby IMcie annuatim jeden po drugim trzymali naznaczamy i ten podatek fidei IMciów committimus. Przeszłe zaś czopowe, że dotąd miasta i miasteczka administrowały, tedy lubo sami possessores lubo administratorowie ich z dostatecznymi percepty i expensy regestrami w ziemie lwowskiej będący we Lwowie pro feria quinta post festum nativitatis Beatisimae Virginis Mariae proxime venturum, w powiecie zaś żydaczowskim będący we dwie niedzieli potem w Żydaczowie comparere i tam sufficientem calculationem coram iudicio terrestri leopoliensi et officiis castrensibus leopoliensibus et żydaczoviensibus absentia unius vel plurium non obstante czynić et iudicatum ferre powinni będą. 5. Na fortyfikacyę miasta Lwowa ponieważ per legem obywatele jego quotannis trzy tysiące zł. odbierają, chcąc wiedzieć dyspozycyą tych pieniędzy dostateczną, upraszamy ad percipiendum calculum JW. IMci p. wojewody ziem ruskich, także WIMci p. podkomorzego lwowskiego i IMć p. sędziego ziemskiego lwowskiego, aby ciż IMcie reparacyi belluardu przeciwko klasztoru panien Karmelitanek bosych mieli attendentiam, na którą reparacyę z prowiantów ziemie naszej cztery tysiące zł. dajemy, cum ea conditione, aby obywatele miasta Lwowa drugie cztery tysiące zł. przyłożywszy i te ex lege ordynowane trzy tysiące do rąk i dispozycyej IMciów pp. superitendentów uproszonych oddali, aby te sumy za dispozycyą IMciów erogowane były upraszamy i pp. obywatelów miasta obligujemy. 6. Z rewizyej przez IMci p. Malskiego od nas na sejmiku przeszłym naznaczonego, ponieważ się pokazało, że w mieście Komarnie domów dziwięćdziesiąt zgorzało, tedy adhaerendo legi publicae miasto też od połowice czopowego na lat trzy od aktu sejmiku teraźniejszego libertujemy. W mieście zaś Dolinie chałup osiadłych tylko osmdziesiąt i dwie, w Nowem Siele IMci p. Fredra chałup ośm, w Grzędzie IMci p. Kobyłeckiego podczaszego mielnickiego chałup sześć, karczmy niemasz, u tegoż w Sieciechowie karczma, w Czernicy IMciów pp. Dzierzków chałup dwadzieścia, w Piasecznej tychże IMiów chałup ośmnaście znajduje się, tedy z z dóbr pomienionych już odtąd podatek podług rewizyej że ma być wydany deklarujemy. A iż tak z powodzi gwałtownej jako i innych przypadków dobra niektóre są spustoszałe mianowicie JWIMci p. wojewody ziem ruskich wieś Lubeszka i Żaboruki części IMci p. Tyszkowskiego, tedy i do tych zwyż mianowanych dóbr na rewizyą IMci p. wicesgerenta grodu żydaczowskiego i p. Daniela Radlińskiego i IMć p. Malskiego, absentia unius eorum non obstante, destynujemy, z której rewizyej cokolwiek się pokaże ujmy z podatków publicznych, tedy że Lubeszka i Żabokruki ex antiquo publica notitia zrujnowane, tych podług rewizyej teraźniejszej podatek płacony być ma. Wsi dziedziczne Iciów pp. Chodorowskich przez inundacyą we wsiach, młynach, łąkach, zbożach, także Uruskie IMci p. Karlińskiego tąże powodzią że są zniesione, tedy od podatków teraźniejszych ad praesens libertujemy a in futurum podług teraźniejszej rewizyej także do Komarna, Rumna części kościelnej, Brozniowa, miasta Żydaczowa, Czemierzińce IMci p. Skarbka i innych, które przez powódź teraźniejszą są zniesione, ciż IchMć pp. rewizorowie condescendent i już in futurum podług rewizyej płacić będą (salva jednak exsolutione teraźniejszego podatku podług kwitów przeszłych ad praesens). Wsi JWIMci p. marszałka i hetmana w. koronnego około Jezierny przez inkursyą nieprzyjacielską są zniesione, od podatków wszelakich ad praesens wolne czynimy do lat czterech. Zlecamy też aby p. komendantowi barskiemu JW p. Karsza wyliczył i oddał zł. pięć set a p. komendant barski albo jego plenipotent powinien kwitować województwo nasze za odebraniem tych pięćset zł. zupełnie z półdziewiątu tysięcy. 7. Ziemia zaś przemyska takowym sposobem opisanym też cztery ćwierci IMciom pp. żołnierzom i chorągwiom do nas należącym wypłaca. Naprzód dwanaście podymnego według [kwitów] IMci p. Grochowskiego łowczego przemyskiego i znowu także podymnego podług wybierania pośledniejszego kwitów IMciów pp. poborców uchwalamy, na które przeszłą exakcyą podymnego pozwolone były i pozachodziły z dekretów rewizye. Do którego dwunastu teraz wybierania podymnego naznaczamy IMciów

pp. exaktorów IMci p. Jerzego Wojakowskiego aby sześcioro wybierał, a do drugiego sześciorga IMć p. Bazylego Rogozińskiego, które insimul obadwa pp. exaktorowie powinni będą począć wybierać a prima Septembris a kończyc exakcyą swoją także ad ultimam Septembris. Summa zaś tego dwunastu podymnego wynosić ma według komputu sto czterdzieście tysięcy i jeden zł. siedmset pięćdziesiąt. Które podatki gdy IMcie pp. nasi wybiorą exaktorowie, powinni będą chorągwiom tym, które do ziemi naszej należą bez mieszkania te ćwierci zasłużone wypłacić eo praecauto, aby na której chorągwi lubo dekreta IMciów pp. hetmanów pozachodziły, lubo aresztami są przyciśnione, aby póty zasługi ich były zatrzymane, póki albo satisfactione strona nie będzie uspokojona albo ultimaria decisio causae nie nastąpi. IMcie pp. deputaci mają od swych chorągwi regestra rotmistrzowską albo porucznikowską ręką podpisane w grodzie poprzysiąc i one per oblatam podać. IMć p. starosty czerwonogrodzkiego iż circa irritatam executionem pewnych się ważył excessów i areszt zaszedł na IMciów zasługi od IMć p. Walentego Frydra i drugi od IMci p. wojskiego przemyskiego za pewne kryminały popełnione, ratione czego na towarzystwie z pod tego znaku Już i kondemnata stanęła, tedy obstringimus IMciów pp. exaktorów i serio napominamy, aby nie wydawali więcej zasług na pomienioną chorągiew tylko medietatem, to jest dwie ćwierci ad ultimariam decisionem causarum. 8. Czopowe w ziemi naszej ponieważ a sexta Junii wakowało i przy miastach zostawało aż do sejmiku, tedy od tegoż dnia puszczamy je per arendam IMci p. Mikołajowi Ustrzyckiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu za szestnaście tysięcy zł. aż do roku, która arenda ma się kończyć IMci p. pisarzowi 6 także Junii in anno 1671. Casus fortuitos jako nieprzyjaciela koronnego, powietrze na ludzie, pożogi miast IMciom warujemy, także i defalkę, gdyby miał znacznie w czem szkodować i tego certis et evidentibus documentis nam dowieść, którego czopowego takową czynimy dispozycyą na pewne i urgentes necessitates. 9. Naprzód na fortyfikacyą klasztora OO. Reformatów za murem w Przemyślu i dokończenie jej, także miasta samego naznaczamy z czopowych pieniędzy zł. trzy tysiące za dyspozycyą IMci p. cześnika przemyskiego. Miasto zaś samo powinno się będzie przyłożyć do tejże fortyfikacyej i dać na nie zł. tysiąc a Żydzi przemyscy drugi tysiąc iniungimus; IMci p. cześnikowi przemyskiemu za znaczne prace jego przeszłe i teraźniejsze dajemy zł. tysiąc, której fortyfikacyej gdy IMć p. cześnik zupełnie i szczęśliwie dokończy, ma to consummatum opus na ręce miasta plenarie zdać i ad acta publica podać porządek i opisanie wszytkiej fortyfikacyej, aby miasto w jakowym porządku odbierze cirkumwallacyą fortecy tej, aby curam jej zawsze gerat i in eodem robore konserwowało zdaną sobie fortyfikacyą. Czego aby superintendencyą miał continuo urząd ziemski zlecamy a in casu zaś incuriae i opustoszenia jakiego sprawować się powinno będzie miasto coram officio castrensi praecisa appellatione. Z tegoż czopowego ordynujemy za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego na IMciów pp. deputatow z pod chorągwi do nas należących traktamentu, respektując na koszty ich, na każdego deputata zł. sto, na IMciów pp. posłów przedsejmowych zł. trzysta, na IMciów pp. posłów tak do JW p. marszałka w. koronnego jako i do księcia IMci p. wojewody bełzkiego po zł. dwieście. Ad pia opera ex publico consensu pozwoliliśmy OO. Dominikanom przemyskim zł. sto, OO. Franciszkanom zł. sto, OO. Dominikanom mościskim zł. sto, OO. Bernardynom samborskim zł. sto, Ojcu Dominikanowi jednemu, który z pogańskiego więzienia wyszedł zł. sto, na wykupienie z więzienia tatarskiego towarzysza p. Horodyskiego zł. dwieście, które pieniądze z wszystkich trzech ziem to jest zł. pięć set naznaczyliśmy oddać dla prędszego eliberowania więźnia tego do rąk IMp. podczaszego sanockiego. IMci p. Zaklice za drogę na sejm coronationis według ziemie lwowskiej sto dwadzieścia zł. a sanocka pięćdziesiąt, IMci p. Gałeckiemu za pewną funkcyą obozową zł. dwieście. Za znaczne i ustawiczne prace w publicznych okazyach objecaliśmy z ziemie przemyskiej naszej WIMci p. podkomorzemu lwowskiemu zł. sześćset, IMci p. Zagórskiemu za pewną szkodę, która go na sejmiku potkała, w straconem konia, ze wszystkich trzech ziem zł. półtorasta. Ostatek czopowego tego na insze nasze zachowujem potrzeby. 10. Miasta zaś przy których czopowego administracya przeszłych lat chodziła, żeby ad instantiam instigatoris na kwerelach się

sprawowały i rachowały et compareant omnino iniungimus, które kwerele mają się 26 Augusti sądzić. IMć p. marszałek koła naszego o tych sądach ma denuntiare miastom wszystkim uniwersałem swoim w ziemi przemyskiej, aby były gotowe a do sądu grodzkiego przydajemy z koła naszego deputatów IMci p. podczaszego wieluńskiego, IMć p. wojskiego przemyskiego, IMcie zaś pp. exaktorowie wszyscy jako i poborcy i ci którzykolwiek jakich pieniędzy circa fortificationem miasta Przemyśla dotykali się, powinni się będą na przyszłym sejmiku rachować. **11.** Księgi przemyskie że są bardzo obnażone i w wielkim pozostają nieporządku za pisarstwa niegdy IMci p. Przedwojowskiego, tedy żeby do końca jakiej znacznej tak wielom nie uczyniły szkody, na ich reparacyą zł. pięćset z czopowego naznaczamy; do których ksiąg rewizyej IMciów pp. sędziów przemyskiego i sanockiego upraszamy. Nihilominus p. instigatorowi powiatu naszego commitimus, aby cum successoribus przeszłego IMci p. pisarza iure agat ratione ruiny tych ksiąg. **12.** Do poczty ordynowania przemyskiej upraszamy także IMci p. kasztelana lwowskiego i IMciów pp. sędziów sanockiego i przemyskiego eo praecauto, aby suma non excedat na tę pocztę nad dawno naznaczoną. Pocztarzowi zł. czterysta, zatrzymane dawno, z czopowych teraźniejszych pieniędzy naznaczamy. **13.** Ponieważ IMć p. Stanisław Siciński sędzia ziemie naszej przemyskiej z niemałym kosztem swoim plac między zamkiem a miastem hiatum w sobie zawierający i nieprzyjacielowi przedtem przystępny na wybudowanie dworu swego wyrównał i dalszy koszt przez wymurowanie tamtej ściany zaczyna, przez co i fortyfikacyej miejsca tego wielka może być pomoc i miastu temu inkursyom podległemu in omni casu maior securitas, tedy na rozebranie furtki przy tymże placu murowanej a teraz pusto i niepotrzebnie stojącej temuż IMci p. sędziemu ziemie przemyskiej tę furtę do rozebrania i na dalszą wszelką potrzebę zażywania pozwalamy. Wisnia miasteczko pilnie do nas suplikowało i za różnemi instancyami na wygodę tam tych obywatelów odpuściliśmy temu miasteczku tak czopowego prowent jako i podatki teraźniejsze, które żeby pewnie cedant in fortificationem miasteczka tego powinni będą IMcie pp. exaktorowie, wybrawszy je do rąk swoich, oddać JWp. staroście Wiśniowieckiemu, aby według dispozycyej jego te się obróciły pieniądze. **14.** Ziemia sanocka zostawiwszy sobie względem aggrawowania maiori numero chorągwi aniżeli wypłacić płaceniu onym może, salvam expostulationem cum republica teraz na zapłatę czterech ćwierci już zasłużonych poczynających się a die prima Augusti anni praeteriti millesimi sexcentesimi sexagesimi noni ad diem także primam Augusti anni praesentis millesimi sexcentesimi septuagesimi wysłużonych i do wypłacenia winnych uchwala poborów trzydzieście i trzy cum abiuratis, według regestru i kwitów IMci p. Piotra Rojowskiego komornika ziemskiego sanockiego, których wybieranie ma się poczynać a die 1 Septembris a kończyć ad ultimam eiusdem mensis. Do których podatków użyliśmy IMci p. Krzysztopha Franciszka Rylskiego, zlecając to onemu, aby wybrawszy pieniądze z przerzeczonej kontrybucyej chorągwiom do ziemie sanockiej należącym wysłużony żołd wypłacił salvis retentis, tego dokładając, aby IMć pp. deputaci, regestra swoje ponieważ popisu nie było w grodzie poprzysięgali i one do grodu sanockiego podali. A że na miejsce IMci p. starosty krosińskiego ordynował JW IMć p. marszałek w. koronny IMć p. Roszczyca, iedy tenże p. poborca ziemie sanockiej płacić będzie tejże chorągwi żołdu na koni sześćdziesiąt jako chorągiew nieboszczyka IMci p. starosty krosińskiego brała. Więc ponieważ w kole naszem produkował plenipotent IMci ks. Stanisława Miastkowskiego opata oberskiego dekret IMci p. hetmana kor., w którym mu przysądzono za szkody sumy dwa tysiące i ośm set zł. żołdu chorągwi IMci p. Firleja starościca lubelskiego, tedy te pieniądze dwa tysiące ośmset zł. do rąk plenipotenta za kwitem IMci księdza opata oberskiego albo plenipotenta IMci przerzeczony p. poborca oddać będzie powinien także rachunek z wydanych wydatków na przyszłym sejmiku uczynić. **15.** Praesidium ziemie sanockiej przez którego ziemia obyć się nie może, dla złodziejów i zbójców w tej ziemi grasujących, in antiquo vigore zostawujemy piechoty trzydzieście ad tuendum securitatem uchwalając, której piechocie ma się począć służba a die prima Septembris a ma trwać ad ultimam Decembris, żołd tejże piechocie na miesiąc po zł. dziesięciu a IMci p. Stefanowi Wrzeszczowi rotmistrzowi na-

szemu salarium na miesiąc p. zł. sto namieniamy i postanawiamy, chcąc to mieć po przerzeczonym IMci p. rotmistrzu, aby według uchwały sądów kapturowych sanockich uczynionej in functione sua zachował się, tego osobliwie przestrzegając, żeby przy imaniu złoczyńców, bydeł jako i rzeczy do gruntu należących nie zabierali i przechodami nikogo nie uciążali. Ten zaś wyżej opisany żołd administrator czopowego niżej mianowany płacić będzie piechocie sam z swoich rąk na początku każdego miesiąca przy popisie przed IMcią p. Tomaszem z Lesznej Leszczyńskim podsędkiem ziemie sanockiej albo IMcią p. administratorem czopowego a p. rotmistrzowi połowicę salarium na początku Martii [a] a połowicę prima Novembris oddać powinien tenże IMć p. administrator czopowego. Jeżeli którego złoczyńcę przytrafi się tracić po zł. dziesięć na ekspensa dawać ma, czem się miasto kontentować będzie, które miasto etiam a privatis przywiedzionych i osądzonych za takoweż salarium iustyfikować powinno. **16.** A że czopowe a die prima Novembris anni praesentis millesimi sexcentesimi sexagesimi noni currit i przy miasteczkach zostaje, tedy one per arendam taż ziemia za sumę czterech tysięcy do lat dwóch to jest ad diem primam eiusdem mensis in anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo kończących się IMci p. Szymonowi Wolskiemu skarbnikowi ziemie sanockiej puszczamy, którą to sumę według laudum ziemie naszej wypłacić będzie powinien. Taż ziemia sanocka największą securitatem zakłada sobie, aby miasto Krosno (gdzie cum omnibus pignoribus obywatele receptaculum mają) było jako najlepiej w swojej fortyfikacyej konserwowane. Quo intuito król IMć na przeszłym sejmie coronationis ad instantiam izby poselskiej tysiąc zł. annuae pensionis z intraty tego starostwa naznaczyć raczył, która suma aby skutecznie odebrana i na restauracyę upadłych murów obrócona była, także i inne rekwizyta do fortece należące zostały, obraliśmy e medio nostri IMć p. Piotra Krasoskiego za komendanta ad praemissa exequenda, zlecając to IMci, aby tę pensyą naznaczoną tysiąc zł. odbierał, et in casu windikował, evictam zaś na poprawę murów obracał. Do której sumy trzysta zł. naszych z czopowego przed tem danych aplikujemy, których obydwu sum wydanych rachunek na sejmiku wisnińskim uczynić będzie powinien. Do konserwacyej też przerzeczonej fortece krosnieńskiej siła na tem należy, aby wsi tego miasta krośnieńskiego zdawna od królów IMciów dla robót około murów i wałów ordynowane et communitati nadane [b] a teraz od osób prywatnych w possessyą wzięte za niezwyczajnymi kontraktami cum praeiudicio iuris publici, tedy tegoż użyliśmy IMci p. Krasowskiego, aby imieniem wszytkiej ziemie jako iniuriam publicam te wsi iure windikował, assekurując onego, że koszt łożony wrócimy, któremu na teraźniejszą drogę do Lublina i attendacyą fortecy zł. czterysta z retentów u IMci p. Piotra Rojewskiego komornika sanockiego naznaczamy i to deklarując, że jeśliby jaką sumę na eliberacyą tych wsi i wójtowstwa erogował z przyszłych ziemie sanockiej kontrybucyi one oddać każemy. Temuż też IMci p. komendantowi ziemią sanocka zleca, aby na fortyfikacyą miasta tak od nieboszczyka p. Porcyusa jako i innych legowane poodiskiwał i na opatrzenie przerzeczonej fortyfikacyej łożył. A że ta forteca publico sumptu opatruje się, tedy uchwaj Boże casum jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, tenże IMć p. komendant gospody nobilitati ex officio dawać ma, więc iż siła kamienic różnej szlachty tam jest, IMć p. komendant ma IMciów upraszać, aby się IMcie pro commoditate bliskości do municyej fortece tej przyłożyli. **17.** A że IMcie tak IMć p. Piotr Rojewski komornik ziemski jak i IMć p. Grodzicki poborcy ziemie sanockiej więc i IMć p. Wojciech Kobylnicki z czopowego trzech lat arendy i ośmi miesięcy vigore decreti fiscalis exactor dostateczną przed nami uczynili kalkulacyą, tedy tychże IMciów nomine publico kwitujemy jako i kwity IMciów z miejsca tego dane i przez IMci p. marszałka koła naszego podpisane fusius obloquuntur, którym to IMciom na ich respectując prace et sedulam curam w wybieraniu tych podatków IMci p. komornikowi zł. sto a IMci p. Grodzickiemu zł. sto czternaście ex retentis u niego naznaczamy. IMciom zaś pp. deputatom po zasługi do nas deputowanym in vim gratitudinis także po. zł. stu naznaczamy, które to zł. czterysta IMć p. czopownik vigore laudi oddać powinien bę-

a) służby. b) oddane.

dzie, także na poselstwa zł. dwieście wyliczy. Więc i IMci księdzu Zarembie zakonu Dominika św. konwentu lwowskiego zł. trzydzieście zapłaci IMć p. komornik sanocki ex retentis, także IMci p. Zaklice z okazyej usługi całej rzptej u tegoż IMci p. komornika zł. pięćdziesiąt być ma, także OO. Franciszkanom konwentu sanockiego zł. sto u IMci p. administratora czopowego naznaczamy, które do rąk IMci p. podsędka sanockiego oddane być mają. A ponieważ znaczna usługa IMci p. podkomorzego lwowskiego a to w komisarskiej funkcyej wiadoma jest wszystkiemu województwu, tedy respektem tego ziemia nasza sanocka do lwowskiej i przemyskiej stosując się zł. sto oddać naznaczamy przez IMć p. administratora czopowego. Także na wykupno w więzieniu tatarskiem zostawającego towarzysza a obywatela tutecznego województwa zł. sto do rąk JW. p. stolnika przemyskiego IMć p. administrator czopowego także IMci p. Zagorskiemu zł. trzydzieście odda. 18. Więc iż wielka dzieje się niewygoda sejmikowi naszemu wiśnińskiemu, że w Wiśni sufficientiam victualium nigdy mieć nie możemy tak w trunkach jako i w innych żywnościach, tedy szczególnie to warujemy, aby na potem każdemu wolno podczas sejmików wszelkie victualia i trunki rozmaite podwozić i onemi misteczko supplementować dla wygody naszej i znaczniejszej taniości. Co powinien będzie IMć p. marszałek przyszłych sejmików przez uniwersały swoje ogłosić kazawszy je na bramach poprzybijać. 19. Aby tedy ad notitiam wszystkich obywatelów to nasze zgodnie namówione przyszło laudum, one do grodów jako lwowskiego, przemyskiego i sanockiego według prawa i zwyczajów IMci p. marszałkowi koła naszego podać zleciliśmy, aby też pomienione grody przez woźnego obwołać nie omieszkały iniungimus. Jan na Rzeplinie Wojakowski marszałek koła rycerskiego sejmiku wiśnińskiego.

Castr. Prem. Rel. 409 p. 799—810. Ustęp odnoszący się do ziemi lwowskiej w Castr. Leop. Rel. 423 p. 2159—2166. Ustęp do ziemi sanockiej się odnoszący w Castr. Sanoc. Rel. 182 p. 1377—1382.

275.

Wisnia 29 lipca 1670.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya IMciom pp. posłom województwa ruskiego z ziemie lwowskiej J. O. książęciu Konstantemu Krzysztofowi Korybutowi na Zbarażu i Wiśniowcu, IMci p. Janowi Stawskiemu podczaszemu lwowskiemu; z ziemie przemyskiej IMci p. Stanisławowi Sicińskiemu sędziemu, IMci p. Alexandrowi Chodorowskiemu stolnikowi lwowskiemu; z ziemię sanockiej WIMci p. Jerzemu Wandalinowi z Wielkich Kunczyc Mniszkowi staroście i IMci p. Maciejowi Stanisławowi z Unihowa Ustrzyckiemu sędziemu sanockiemu obranym z koła rycerskiego sejmiku wiszyńskiego die vigesima nona Julii anni prasentis odprawiającego się na sejm przyszły do Warszawy blisko przypadający dana. 2. Nie w czem inszem najwyższa wszytkich narodów zasadziła się konserwacya, tylko kiedy życzliwi poddani z pany swoimi poufałą spoiwszy się konfidencyą, nie z jakiej niewolniczej bojaźni, nie uciążliwego zwierzchności respektu, ale z samej dobroczynnej... dalszych fortun swoich pożądanej spodziewają się auk[cyi]. Cóż bowiem trwałego tam długo być może, jeżeli z posępnego oblicza ustawicznej każdy musi wyglądać odmiany i szczęścia swego z nieuchronnej ręki mierzyć może pericula. Każdemu z nas trwożliwe przedtem może lepiej posłużyć serce, że ona złoto płynąca szczęśliwość za łagodniejszą cerą do tej ojczyzny powrócić nie może, kiedy J. kr. Mci początki i auspicia regnandi głębiej się uważa jako wszystkie niesmaki i jakiekolwiek urazy J. kr. Mć publicae darowawszy saluti, i łaskawem pominąwszy okiem, chce wszytkim civibus rzptej spo-

kojną tranquillitatem i potrzebną konfidencyą znowu resarcire. Za co J. kr. Mci pp. posłowie nas wszelaką od nas oświadczywszy gratitudinem i powinne oddawszy podziękowanie, że paterno affectu J. kr. Mć ustawicznie desudat nad pospolitem dobrem i po przeszłych rozerwanych sejmach takowych szuka sposobów, jakoby wszelakie szkodliwe scissiones łaskawie skleiwszy mógł prodesse laboranti patriae szczęśliwą da Bóg przyszłego sejmu konkluzyą. W czem niewątpimy i o to naprzód upraszamy, że J. kr. Mć p. n. m. summa solicitudine zechce wszytkie amovere impedimenta i onym ojcowsko zabieżeć, któreby to świątobliwe opus z sejmu przyszłego mogło zatamować. 3. A że wiele na tem należy, aby wszytkie obrady rzptej jako najpewniejszy z sobą pociągały skutek, tedy takowym środkiem nawarowniej może się temu zabieżeć, kiedy IMć pp. posłowie z województwa corporali iuramento się obowiążą, że na prywatnych interesse sejmu trudnić nie będą ani od nikogo dependencyej szkodliwej bono publico mają. 4. Obejrzawszy się na wszytkie okoliczne niebezpieczeństwa, któremi nam pograniczni grożą nieprzyjaciele, czemu wojsko J. kr. Mci i rzptej dla nieproporcyonalnej wystarczyć nie może szczupłości, starać się będą IMć pp. posłowie aby aukcya wojska obmyślona i postanowiona być mogła. 5. A in futurum zaś takowe sposoby pp. posłowie nasi wynajdować będą tak w rozebraniu jako i w aukcyej wojska i podatków uchwaleniu, któreby były cum possibilitate et sine aggravatione województwa, habita ratione iustitiae ziem naszych et sterilitate ziemie sanockiej. 6. Liga z pp. chrześcijańskimi od J. kr. Mci proponowana że gruntu i głębokiej potrzebuje deliberacyej, z którymi monarchami i jakowymi środkami ma być namówiona, tedy IMć pp. posłowie in tam gravi negotio ultimarie nie będą mogli nic w tym punkcie includere, ale się ad communem assensum braci referować będą i nam media tam namówione exponent na przyszłych sejmikach relationis, które mają być non ad offensam cuiuscumque sed ad defensam publicae salutis. 7. Że obrona rzptej na tem nabardziej zawisła, aby wojsko J. kr. Mci i rzptej w borgowej nie zostawało służbie, ale powinna go wp[ierw] dochodzić zapłata, gdy za takową satisfakcyą na wszytkie wojenne musi gotowe zostawać okazye, tedy IMć pp. posłowie ineant modum cum republica, żeby żołnierz należyte odbierał in tempore stipendia i pro praeteritis był cale uspokojony, in futurum sobie jakowy sposób respublica wynajdzie zapłaty żołnierzowi, do tego się przychylą IMcie pp. posłowie nasi. 8 Dla zachęcenia do wszelkiej usługi rzptej, aby ci byli do klejnotu szlacheckiego przypuszczeni, którzy się z tą intencyą swoją do sejmików odezwali, jako to i do naszego, także i ci, których z wojska IMci p. hetman przez instrukcyą publice będzie promowował za znaczne zasługi i dzieła ich, jako i tych nie przepomnią IMcie pp. posłowie nasi, którzy toties już do nas recurrebant, jako to p. Kazimierz Jankowski, p. Stanisław Bielecki, p. Stanisław Zaborowski, p. Lebel, p. B... obersztег, p. Wojciech Komornicki. 9. Hiberna proponowana żeby in confinio kilku województw miała być wojsku obmyślona, jako res impracticabilis, tak i niepodobna, gdyby te województwa z wielkiem obciążeniem swojem musiałyby przez to succumbere a i in aequali republica jako zarówne incommoda także i jednakowe pożytki każdy dla dobra pospolitego ponosić powinien, tedy takowe sposoby wynajdować mają IMcie pp. posłowie, któreby proporcyonalnie całei rzptej były ciężarem a żołnierz dobrze opatrzony z tejże hiberny miał sufficientem na rok provisionem. 10. Wszakże, jeśliby za kupieniem kilku starostw za pieniądze rzptej mogła się hyberna żołnierzowi obmyśleć przez przeszkody dóbr ziemskich, mogą się IMć pp. posłowie nasi w tem z rzptą rozmówić i pozwolić na to. 11. Ponieważ rzecz jest jasna, że z zawziętości Ukrainy nikt [nie może] sobie czego dobrego z tamtej ominari ściany, tede że rozdwojone tamte siły ukraińskie, jedne przy Doroszeńku a drugie przy Hanenku zostają, Hanenka zaś życzliwość ku nam z tak wielu ukazuje się dowodów, wiele na tem należy, aby go do dalszej rzptej usługi i nieprzerwanej życzliwości jako najgruntowniej zatrzymać a pewną jaką sumę jak najprędzej zachęcić, żeby jego fides i Kozaków zaporozkich ku nam nie ustawała. 12. Nie tracąc jednak nadzieje z tamtej strony o pokoju starać się IMć pp. posłowie będą, aby znowu komisya do traktowania z Doroszeńkiem i Hanenkiem naznaczona była. 13. Do Moskwy jeżeli poseł będzie na sejmie ordynowany, aby się tantisper nie kwapił z expedycyą swoją, póki sejmu

nie nastąpi conclusio, żeby externis consilia nasze jawnie patere nie mogły, gdzie jeżeli z tąż Moskwą przyjdzie do generalnego i pewnego traktowania powinni będą się IMcie pp. posłowie starać, aby externi nas nie medyowali, którzy stąd swoich szukają interesów, ale żeby obadwa te narody z sobą pokój namówiwszy, potem on szczęśliwie stwierdzili. Do czego gdy przyjdzie, aby han IMć krymski był in confoederatione iuxta pacta iurata, in quantumby jednak Moskwa do pokoju przystępować nie chcieli bez medyacyej postronnej, mają się starać o takich medyatorów, o którychby constaret, że są rzptej naszej życzliwi. 14. Rzecz doświadczeniem doznana jakowe rzpta szkody odniosła za późnem Tatarów upominków dochodzeniem, tedy i teraz invigilandum, aby byli wcześnie ukontentowani. 15. Strony czopowego proponowanego jaki będzie sensus całej rzptej i województw innych, do tego się będą aplikować IMć pp. posłowie nasi. 16. Z wielką pospolitą szkodą kiedy pretia rerum tak in immensum excreverunt, że na samej tylko kupieckłej zostawać musimy diskrecyej, na co ustawicznie ubolewamy, a tym ogniem pożerającym substancye nasze wycieńczone zostają, tedy aby huic evidenti malo mogło się jakokolwiek zabieżeć, tak ex senatu jakz i z poselskiej izby, rzecz potrzebna deputatów naznaczyć, którzyby inter cancellos takowe zdzierstwa i podwyższenie towarów zatrzymali, ażeby ci deputaci byli iurati obligamus fide IMciów pp. posłów. 17. Jeżeli w czem securitati rzptej należy providere, jako to gruntownej fortec konserwacyej, aby na ich prowizyą, które są potrzebniejsze rzptej i na których zawisło bezpieczeństwo reipublicae, była pewna suma i korespodująca obmyślona. 18. Reformacya królowej IMci toties od J. kr. Mci illata, nic słuszniejszego, aby była tota republica prowidowana przykładem przeszłych małżonek królów panów naszych, gdy eodem favore powinna i teraźniejsza królowa IMć a republica gaudere. 19. Także aby bez żadnych niepotrzebnych zawodów koronacya królowej IMci w Warszawie odprawić się mogła promovebunt IMci pp. posłowie. 20. Ponieważ ex unanimi consensu ordinum pozwolona była i utwierdzona prowizya króla IMci przeszłego Kazimierza, czego sacrosancte dotrzymać powinniśmy, tedy exolvendo publicam fidem i tem postronnym niehydząc się narodom, aby miała w czem vacillare, promovendum, żeby integre et fideliter dochodziła rąk króla IMci przeszłego praevia satisfactione pewnych pretensyi, które rzpta do króla IMci przeszłego sobie usurpat. 21. Że IMci p. podskarbiemu koronnemu[1]) i IMci p. poznańskiemu[2]) za instancyą województw wielkopolskich braci naszych in causa perduellionis mandatami na sejm jest actio intentata, tedy IMć pp. posłowie nasi in eo negotio accedent ad communem sensum rzpte i clementiae J. kr. Mci tę sprawę recommendabunt. 22. W sprawie IMciów pp. Zamojskich względem dochodzenia ordynacyej przeszłej instrukcyej artykuł na sejm coronationis cale reassumujemy. 23. Vigore pactorum conventorum wziął to J. kr. Mć na się, aby confirmatio iurium generalis stanęła; invigilabunt pilno tedy IMcie pp. posłowie, aby się na tem wypełniło sejmie. 24. Każdy to obaczyć może wszytkie stąd emanantia pomierzywszy commoda, jako integritati nostrae wiele należy z carem IMcią moskiewskim na słusznej i gruntownej zawarciu przyjaźni i na spólnej armorum konjukcyej, omnes tedy rationes inibunt aby to świątobliwe i proficuum opus do szczęsliwego przyszło efectu. 25. Nic sobie nigdy bezpiecznego i spokojnego obiecować nie możemy, póki... ina tot capitum belua nie będzie ouzdana i w dawną nie wprawiona klubę; in quantum by i powtórna nie doszła komissa z Kozakami, publiczną wniosą instancyą IM pp. posłowie nasi, jako pobliższy tych niekezpieczeństw cum toto collegio poselskiej izby do J. kr. Mci, aby zordynowawszy wojska do tego proporcyonalne i onych cum republica uczyniwszy aukcyą ex vinculo punctu de recuperamdis annexis p[ovin]ciis zechciał swą osobą pańską ingredi w Ukrainę i onę szczęśliwie upacifikować. Gdy zatem każdy tuszyć może, że ad praesentiam principis nakłonią karków swoich rebelles czego i sami pilnie żądają, in quantumby jednak J. kr. Mci osobie i rzptej securitati zdało się być insufficienter provisum przez wojska ustawiczne, tedy nawarowniejsze subsidium przez piersi nasze in casu ultimariae necessitatis i przez pospolite ruszenie J. kr. Mci ofiarujemy. 26. Jakowe incom-

[1]) Jan Iędrzej Morsztyn. [2]) Władysław Radomicki?

modo z nieszczęsnej deprawacyej menice za gardło, prawie nas wszytkich uchwyciły magis dolendum quam exagerandum, żeby się tedy jakokolwiek temu złemu ulżyło, promovebunt IMcie pp. posłowie aby srebrna mennica otworzona była i ad ligam postronnych pp. korespondowała. A cokolwiek accedet stąd pożytku aby się to obróciło na przeplewienie teraźniejszych szelągów, adhibitis iuratis comissariis etiam in casu strzeż Boże rozerwania sejmu, aby takoważ menica ex senatus consultu uchwalona i utworzona była. **27**. Nie z kogo innego takowe affecit damnum rzptą naszę, że onej starodawnej i dobrej monety prawie już wyginęły vestigia, tylko przez różnych kupców i subtelne Żydów wykupywane i za granicę wywożenie cnotliwych pieniędzy, sedulo się postarają IMcie pp. posłowie, aby surowem prawem circumscripti i według inszych państw dobrze ordynowanych coarctati od tak szkodliwego byli uczynku, a pro praeteritis że się ważyli wywozić i wykupować dobre pieniądze paena ma być na nich naznaczona ex arbitrio reipublicae. **28**. Co za walor in praesenti currenti moneta z dobrego wynajduje się rozsądku nie tajno nikomu, w której że nie tylko ex corrupto metallo mało co wysmaruje się dobroci ale i ciężarem nieznanym każdemu uprzykrzono być musi, res proficua będzie, kiedy do mniejszego waloru skrócona i redacta zostaje sine detrimento privatorum. Do tego jeszcze, gdy toż szelężne mnóstwo między nami tylko się tuła a nigdzie za granicę nie wychodzi, że jednak impossibilis tych jest szelągów exterminacya, tedy po woli temu nalżejsza (sic) gdyby cale rzpta pewne contribueret pobory, przez któreby sensim wykupowane szelągi były. **29**. Jakowe meruit paenas p. Boratyni, kiedy ex eius abominoso ausu tak siła tej namnożyło się miedzi, że nikt jej certitudinem wiedzieć nie może, czego on pierwszy inwentor et fabricator convictus a) a przez to nieuleczoną ojczyźnie naszej zadał ranę a sam do niezmiernego przyszedł bogactwa, tedy do mniejszego condescendendo karania niżeli je meruit, procurabunt IchMć pp. posłowie, aby dał milion in parato na stopienie tychże szelągów, przytem aby dekretowi komisarskiemu lwowskiej przełszej komisyej zadość uczynił. **30**. Panowie administratorowie dóbr do stołu J. kr. IMci należących iż do znacznej przychodzili fortuny i obszernej substancyej, aby z tychże administracyi nic nie partycypując więcej jak grosz dziesiąty, tym byli kontenci według dawnego prawa. **31**. Wielka ztąd następować musi insufficientia mensae regiae, kiedy ad eam znaczne b) sustentandam ekonomie tak w Koronie jako i w Kięstwie litewskiem niektóre poodpadały, tedy aby znowu do prowentów J. kr. Mci stołowych przywrócone były curabunt IMcie pp. posłowie i ex mandato reipublicae odebrane tamtym drzierzawcom, a jeżeliby jeszcze J. kr. Mć nie mógł mieć sufficientiam do stołu swego, tedy i podatek obmyśleć na to. **32**. Na tychże ekonomiach i żupach iurgielty różnym konferowane aby prawem osobliwem zniesione były. **33**. Już hoc malum tak dalece się zagęściło, że rzadko kto przez dobre sposoby vindicare może lubo summy zapisane lubo onera jakimkolwiek sposobem na dobrach per inscriptiones invadiowane c) i przychodzi się z niezmierną szkodą ad ultimariam processować executionem, tedy kto się takowy najdzie potem, nic słuszniejszego, aby vadium inscriptioni succumbat. **34**. Żeby się trybunał tak w Lublinie jako w Piotrkowie continue sądził i po dwóch deputatów z województwa naszego bywało przeszłej intrukcyej artykuł reasumujemy. **35**. Tak dalece ziemskie i podkomorskie urzędy w iurisdykcyach swoich ograniczone są, że w ostatku inter personas ab utrinque spirituales intercedentes fundorum controversiae ratione cognoscendorum granitierum, et fundorum iudex spiritualis, którego iurisdictio w statucie koronnym ad amussim opisana jest, sibi arrogat i eo directe tendit, jakoby in dislimitandis etiam graniciebus inter spirituales ab una et seculares personas ab altera officium succamerariale et per consequens terrestre iudicium ex utroque statu za dołożeniem się loci ordinarii compositum było. Dla tegoż, aby haec novitas et disconveniens novo emergenti suo statum non convelleret et iuris antiqui, quod iubet non autem disputat, formulam nie zniosło, iniungimus to jako najpilniej IMciom pp. posłom naszym, jakoby prisco more causae granicierum tak inter personas ab utrinque spirituales, jakoteż inter personas ab una seculari et ab altera parte spirituali przez podkomorzego albo succamerariale officium jego agitować i jeśliby eo nomine dekreta jakie in aliquo regni subsellio

a) convinctus. b) znaczone. c) innodowane

cum laesione publicae legis stanęły, per legem publicam skassowane a causa in integrum propter conservationem status et antiqui moris exigentiam za usilnem tychże IMciów pp. posłów włożeniem restytuowane były pilnie i gorąco po IMciach, ne quid hac in materia detrimenti capiamus requirimus. 36. Po różnych zwycięstwach szczęśliwie otrzymanych z postronnych narodów wiele armat nieprzyjacielowi odjętych, jako to z cudnowskiej i szwedzkiej expedycyej i innych miało to in spolium rzptej cedere, gdzie się tedy pomienione armaty podziały będą się pilno pytać IMć pp. posłowie nasi. 37. Do ksiąg skarbowych słuszny powinien byś każdemu accessus, żeby cuique ad pleniorem pateant informationem w grodzie warszawskim nie przepomną IMć pp. posłowie. Gdy przyjdzie do rachunków skarbowych aby sigillatim non universaliter examinowane były, chroniąc się w tem szkodliwej konfuzyej obstringimus w tem IMciów pp. posłów. 38. Jakowe disconvenientia następują i pericula stąd orientur tak privatis jako i rzptej, często świadczą to fortec wystawionych i zaniebanych ustawiczne ruiny, jeżeli tedy ex privatis kto intenderet potem zamek albo fortecę jaką wystawić, nie wprzód się ma na to porwać, ażby pierwej pewną sumą tako praesidiariis jako i omni securitati tejże fortecy sufficienter provideat, co aby lege cautum było. To jednak niema się rozumieć o województwach podległych inkursyom tatarskim, w których każdy musi mieć reclinatoria ad repentina pericula. 39. Praecesserunt dawne exempla królów panów naszych, że zawsze w wojsku chorągwie i pułki sub nomine ich bywały; nie może zatem prze... J. kr. IMć hoc favore, ale żeby tak chorągiew usarska jako i pułk piechoty imieniem J. kr. Mci zostawała w wojsku naszem, staną przy tym arty[kule] IMć pp. posłowie. 40. Długi IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego[1]), ktore erogavit na gwałtowne rzptej potrzeby i onemi zasłonił priscam securitatem nic słuszniejszego aby u rzptej należytą odniósł refusionem i aby na tym sejmie plenarie uspokojone i wypłacone praevia liquidatione IMci były instabunt gorąco IMci pp. posłowie. 41. In desideriis księcia IMci p. wojewody bełskiego hetmana polnego[2]) przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy. 42. Zalecenie zasług i wniesienie certorum postulatorum IMci p. Franciszka Kobyłeckiego podczaszego mielnickiego także przeszłym instrukcyi artykułem promovebunt IchMć pp. posłowie. 43. Za zasługami IMci p. Stanisława Druszkiewicza stolnika parnawskiego rotmistrza J. kr. Mci aby była komisya względem wójtowstwa tuczempskiego już legittime wywiedziona i aprobowana przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy. 44. In desiderio OO. Karmelitów lwowskich Bosych, także przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy. 45. Uchodząc zwłoki w dochodzeniu subditorum profugorum jakowy ziemie lwowska i halicka proces przyjęła, pilno się IMcie posłowie postarają, aby takowemże zarówno prawem mogliśmy gaudere. 46. Z rajtaryi cudzoziemskich bardzośmy zawsze mało pożytku doznawali i owszem wielki koszt na nie wychodzi, gdy dissoluta militia każdemu bywa uprzykrzona, studebunt IMć pp. posłowie, aby cale zniesione były. 47. Kiedy przyjdzie do obmyślenia fortyfikacyej całej rzptej potrzebnej miasta Lwowa, którą stanom rzptej pilnie zlecamy i ad communem curam one odsyłamy, pomnieć będą IMcie pp. posłowie, aby i samo miasto do tego się przyłożyło, a mianowicie te osoby, które wielkie fortuny i sumy przez różne handle tamże lucrati sunt, aby znaczną kwotę na tę contribuant fortyfikacyą, jako to pp. Słonioscy, p. Mazaraki, p. Papara, p. Nesterowicz. 48. Jeżeliby ex communi consensu ordinum, którym osobom klejnot szlachecki konferowany na sejmie będzie, studebunt IMcie pp. posłowie takowych tylko do takiej prerogatywy przypuszczać, którzy dziełami znacznemi i krwawemi odwagami plac do tego stopnia wprzód sobie uprzątnęli, hoc adiecto, aby w prawdziwej katolickiej wierze byli i w polskim ubiorze się nosili. 49. IMć p. sędziego lwowskiego sprawie, przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy. 50. Nic innego impedivit, że dotąd nie są uspokojone i w swą ryzę dostatecznie wprawione różne exorbitancye, tylko że z sejmu zawsze periclitatur eventus i nie może sortiri pożądanego końca, będzie tedy commodus locus na tym przyszłym sejmie we wszytkie wejrzeć exorbitancye i onym occurrere. 51. Ustawiczne instancye IMć p. referendarza koronnego[3]) i sama publica necessitas exigit reddendi rationem rachun-

[1]) Jan Sobieski. [2]) Dymitr ks. Wiśniowiecki. [3]) Jan Dobrogost Krasiński.

ków po rodzicu swoim IMcią p. podskarbim koronnym przyszłym[1]), tedy słuszna aby w tem potiatur voto suo IMć p. referendarz koronny. 52. Szkodliwy bardzo sposób tenutariis dóbr J. kr. Mci przedsięwzięli pp. pisarze, gdy zupełna odbierając kwarty dostatecznych kwitów na to nie wydają, ale ad oppressionem et emunctionem possessorów salarii jakieś sobie w nich zostawują. Potrafią tedy w to IMć pp. posłowie, aby tego więcej nie było, a którzy dosyć uczynią za przeszłe lata, aby im powtórne kwity zupełne wydane były. 53. Proponowane w instrukcyej J. kr. Mci sądy po sejmie tam in criminalibus causis quam in fisci, nietylko novitatem za sobą pociągając, ale non vanum metum każdemu muszą incutere, gdy in criminalibus znacznego periculum a w skarbowych pewnej jakiej szkody obawiać się trzeba, obstrigimus tedy IMciów pp. posłów, aby na takowe sądy żadnym nie pozwalali sposobem. Gdy przyjdzie rzptej do aukcyej wojska i ordynowania zapłaty generalnej toti militae, pilno się starać IMcie pp. posłowie będą, aby zawistne województwa przez wydanie poborów płaciły i wn[osiły] podatki, nasze zaś województwa aby podymnem kontribuowały i onem popatki wypłacały. A przy deklaracyach ziemia przemyska aby się referowała do dekretu komissyej lwowskiej miliesimi sexcentesimi quinquagesimi noni, a sanocka do dekretu radomskiego 1663. Która aukcya wojska według łanów nie według podymnego ma być a in quantum by temu contradiceretur s... abyśmy wszyscy sli na wojnę. 54. Gdy przyjdzie do generalnego uspokojenia się z wojskiem jako rzecz słuszna IMciom de stipendiis meritis gaudere tak i tego potrzeba, aby każdy ukrzywdzony powinną odniósł sprawiedliwość w wytrąconym ćwierci, której ale skuteczną satisfakcyą powinien będzie każdy być uspokojony i aby na to sąd informowano. 55. Hiberny tej postanowienie i modus jej wynajdowania bardzo z wielką trudnością musi być wymacany, aby in toto corpore reipublicae jeden nad drugiego członek większej albo mniejszej nie oddawał, accuratissime tedy potrzeba znieść się z IMciami pp. hetmany de mediis onych, w tem zaś summa vigilantia mają attendere IMć pp. posłowie nasi, aby exemplo przeszłego roku IMć pp. duchowni nie jaką sumą zasłaniali się i ex onere usitato stanowisk żołnierskich mieli się wyłamywać a potem wszytkę prawie mollem na dobra nasze ziemskie jako i na królewskie obalać, w czem fide, honore et consicentia IMciów pp. posłów obowiązujemy. 56. Residenci postronnych panów, jako długo się mają bawić przy boku J. kr. Mci, ad commune consensum ordinum odsyłamy. 57. Jako J. kr. Mci maiestas tak i rzptej powaga convellitur, gdy IMć pp. senatorowie nie pomniąc na prawo i obowiązek swój residencyi zwykłych i powinnych przy dworze J. kr. Mci nie odprawują, którzy tedy takowi się znajdą, iniungendum, aby ich urgeat p. instygator koronny ad paenas prawem opisane. 58. Z dawnych czasów jako gwardyej przy boku królów IMciów residującej z skarbu J. kr. Mci płacono, tak i teraz aby eodem modo tęż gwardyą J. kr. Mci prowidowano sine onere nostro. 59. Dotąd ustawicznie practicatur, że regimenty zwykły sobie pozwalać i laxe postępować tak w ciągnieniu jako i na stanowiskach, do tego nigdy zupełnie nie zostawają w liczbie, przy zapłacie zatem i porachowaniu się z nimi generalnem nihil aequius aby im te defecta potrącono. 60. Quantam gratitudinem summa vigilantia i odważne dzieła IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego powinny odbierać od wszytkiej rzptej, świadczą to w szczęśliwem zostające pokoju kraje nasze, wszytkim podległe niebezpieczeństwom i pożądana w nich dotąd militia kiedy i teraz najmniejsze pomierzywszy pericula i onym wcześnie occurrendo poszedł z wojskiem J. kr. Mci i rzptej wszytkim trudom et sanguini suo nie folgując na zaszczyt i obronę naszą powszechną IMć p. marszałek koronny ad confinia hostica, in facie tedy stanów rzptej aby za takową żarliwośc ku ojczyźnie powinną wdzięczność i należyte podziękowanie potkało IMć p. marszałka pilnie postarają się IMć p. posłowie. 61. Zamilczeć się nie godzi IMci ks. biskupa krakowskiego i IMci ks. podkanclerzego koronnego sedulam operam około konserwacyej boni publici, co nietylko enituit w wielu okazyach uniwersalnych w których ministerium urzędów IMciów wiele promeruit communi utilitati ale i teraz znaczny

---

b) Jan Kazimierz Krasiński.

dowód IMć czułości swej pokazał, gdy fortecę Białocerkiewską, którąby z wielką szkodą rzptej upaść musiała wczesnym i potrzebnym zrtrzymali supplementem, za co IMciów aby od stanów rzptej godne takie potkało podziękowanie obowiązują IMciów pp. posłów. 62. W sprawie z księciem kuchmistrzem strony Drahima, iż nihil dotąd praestitur księciu IMci p. wojewodzie bełskiemu a republica, której za jasne i pamiętne przysługi swoje rzptej tantum... clarescit, postarają się IMć pp. posłowie, aby wszytkich na to sposobów ruszono, żeby z rąk kurfirsztowskich pomieniony Drahim vindicare możono, a jeśliby to negotium tak prędko uspokoić się nie mogło, tedy aby książe IMć wojewoda bełzki sufficientem et proportionalem odniósł za Drahim recompensam. 63. IMci p. Jana Jarockiego prośbie przeszły artykuł instrukcyej reasumujemy. 64. Także o dekretach konsystorskich, którymi nobilitas pociągana i aggrawowana była, żeby kassowane i nullitatis zostawały przeszły artykuł renovamus. 65. Wnosili obywatele powiatu piltyńskiego na kilku sejmach suplikę, że od księcia IMci kurlandzkiego wielką cierpią oppressą, który ich chce a corpore regni avellere, czego aby miał speciosiorem paetextum, otrzymał sobie jako fama fert na sejmie electionis a ministris status diplomata i assekuracye, które w kole rycerskim czytane nie były, zaczem IMć pp. posłowie nasi na teraźniejszym sejmie popierać będą, aby per legem publicam naznaczona była komissya, którąby krzywdy tego powiatu piltyńskiego et iura księcia IMci kurlandzkiego obaczyła i rozsądziła. A reskrypta, jeżeli które na sejmie electionis wyszły, ponieważ inscia republica są wydane, aby były per eandem legem kasowana. Także i tego dojrzą IMcie pp. posłowie nasi aby wszytkie insze diplomata in quantum którekolwiek na sejmie electionis były in facie reipublicae czytane i na approbacyą żadnych pozwalać nie powinni, któreby nie były poprzód w izbie poselskiej examinowane. 66. W niwecz się przeto miasta obracać muszą i upadać w pożytkach swoich, gdy wszytkie andle Żydzi do siebie zagarnęli i onemi emungunt chrześcijańskich kupców, żeby przeto lege praescriptum im było, jakowymi towarami powinni handlować, jako to według umowy i pakt jakowe z którem miastem Żydzi mają tam cum magistratu jako i cum populo, które nie są przeciwne prawu. 67. Jako wiele ich w substancyach swoich szwankować musi, gdy różne długi nieznośne na dobra swe zaciągając i nie mogąc im in exolvendo sufficere w ostatniej rezerwie ad hoc nocivum udając się remedium, że bona sua puszczają na wyciągnione taxacye, skąd kredytorom gravis bywa iniuria a dziedzicom n[iemałe] okrawają się sumy, zaczem praecavebunt IMć pp. posłowie, ażeby osobne prawo stanęło, in quantum czyje dobra przyjdą na pom[ienio]ną taksę, żeby już nie mogli haeredes participare ex taxa... bonorum ale tylko dłużnicy byli satisfacti. 68. Takby miało być, żeby każde iudicium by najwyższe, od prawa limitatae powinno subiacere potestati, mianowicie w nakazywaniu ludzi, że zaś w trybunale koronnym ex libitu tylko takowe skazują paeny i nieznośnymi ludzi przyciskają grzywnami, pilno się IMć pp. posłowie postarają, aby novella lex zatrzymała inter cancellos tę nieposkromioną potestatem i żeby się nie ważył sąd trybunalski więcej na stronę swoją nakazywać peny nad wadium capitaneale. Stronie zaś secundum pondus et exigentiam [causae] szczególnem to potrzeba obostrzyć prawem, aby toż iudicium trybunalskie nie miało mocy tak in causa homicidii jako i we wszystkich sprawach relaxować, umniejszać wieże, oprócz in causa [secu]ritatis trybunału samego. 69. Także z znaczną sprawiedliwości ujmą a faworu oczywistego się dzieje, że rejekty(?) w trybunale w różnych sprawach bywają żeby raczej w nich rozpis stawał i regestra nie były waryowane. 70. Deputat w trybunale koronnym, któryby się wdał w jednanie sprawy jakiej, aby do niej nie miał activam vocem. 71. Cassandarum sprawy dla kosztu mniejszego i po[włóczenia] uprzykrzonego na kwerelach aby znoszone były in causis securitatis, jako to od zbójców w ziemi sanockiej, promovebunt IMć pp. posłowie, aby laudum sanockiej ziemie aprobowane było anni 1647[1]). 72. Także we wszystkich sprawach cassandarum, żeby w tymże grodzie czynić de cassatione, w którym condemnata stanęła. 73. Konstytucyej która stanęła na elekcyi sub titulo try-

[1]) Ob. Lauda t. I. Nr. 229.

bunał cum magna deliberatione całej rzptej interest się przejrzeć, jeżeli w niej jakie errory postrzeżone będą instabunt IMcie pp. posłowie, aby zniesiona i kasowana była.. 74. Za IMcią p. Złotnickim i Łychowskim wniesionej instancyej z pierwszej instrukcyej artykułem popierać będą pp. posłowie. 75. Sądy we Lwowie dla prędszego dochodzenia sprawiedliwości na krzywdy od IMciów pp. żołnierzów privatis poczynione, aby publica lege były postanowione procurabunt IMcie pp. posłowie, które salva autoritate i przy bytności IMciów pp. hetmanów mają się odprawować, eo praecauto, żeby żadnych od nas IMcie pp. deputaci do tych sądów naznaczeni salaria nie wyciągali, tylko ex paenis tam tego sądu kontentowali się, na ten czas zaś aby takowe się sądy odprawowały, kiedy wojsko na stanowisko i na wytchnienie zejdzie i wolni IMć pp. hetmani od usług rzptej zostaną, przy których sądach, żeby sąd ziemski lwowski dekreta ferowane pisał. 76. Będą się też starać pilno IMcie pp. posłowie, aby na ten czas tychże sądów kwarty do Lwowa zwożone były. 77. O miesiącach żołnierskich w których wakacye ludziom rycerskim dawać obiecowano, aby była konstytucya reasumowana i aby de hac gratia principis ci wszysey mogli gaudere, którzy znaczne merita swoje mają tak z przeszłej zasługi ojczyźnie, jako i ci IMć, którzy teraźniejszą traktują usługę rycerską a od IMciów pp. wodzów szczególne według prawa mieć będą rekomendacye. Ktoby zaś z IMciów pp. żołnierzów teraźniejszych ważył się inszą drogą tego szukać, bez zalecenia IMciów pp. hetmanów, aby takowego przywilej był nullitatis. 78. Nie przepomnią IMć pp. posłowie cum collegio IMciów innych pp. posłów publice upraszać J. kr. Mci, aby dla honoru narodu naszego biorąc wzór z innych monarchów i dlatego że się Polakiem urodził, zechciał się w tymże naszym zwyczajnym stroju nosić. 79. Ponieważ dotąd na sejmie nie jest sprawa decydowana między IMcią O. władyką przemyskim disunitą a unitem a to negotium ustawicznie sejmiki nasze trudni, tedy starać się IMcie pp. posłowie nasi z wielką pilnością, aby na tym sejmie ta sprawa omnino decydowana i uspokojona była. Interea IMć Ojciec Susza władyka chełmski unit, praetextu administrationis niema się d[osta]wać tak do dóbr episkopiej przemyskiej jako do cerkwi per violentiam, tych jednak osób duchownych i świeckich, które dobrowolnie sanctam unionem sequuntur i do iuryskycyej Ojca Suszy referują się curam pastoralem wolno mu exercere. 80. Ponieważ IMć Ojciec Antoni Winnicki metropolita kijowski znaczne swoje tak w wojsku wyświadczone ojczyźnie usługi, jako też pro fidelitate w wielu okazyach majestatowi pańskiemu i całej rzptej praestita, od przeszłego króla IMci na metropoliją kijowską rite według prawa electus, otrzymał przywilej a dotąd dla zamięszania Ukrainy i intruzyej kogo inszego sine ullo iure toż beneficium ad possessionem metropoliej pomienionej nie przyszedł, instabunt gorąco IMcie pp. posłowie, aby per constitutionem nie komu inszemu, ale temuż IMci O. Winnickiemu do przerzeczonej metropoliej i dóbr należytych aditus był dekretowany i stwierdzony. Póki zaś do tegoby ob aliqua impedimenta nie przyszedł, procurabunt sedulo IMcie pp. posłowie, aby J. kr. Mć, mając w respekcie znaczne i życzliwe J. kr. Mci ku ojczyźnie przysługi, ex primis vacantibus IMci suffragari raczył. 81. W sprawie IMci p. Winnickiego z ekonomią samborską strony żupy noviter założonej między Błażejowem i Manasterem dobrami ziemskiemi in praeiudicium gruntów łąk, lasów, possessorów przeszłej instrukcyej punkt reasumujemy. 82. A ponieważ IMć ojciec metropolita kijowski dworku wyszyńskiego i prawa do niego rodzonemu swemu IMci p. Stefanowi Winnickiemu cessit, tedy według przeszłych instrukcyi artykułów tenże dworek IMciom pp. posłom teraźniejszym commendamus, aby onemu efficiant przez konstytucyą libertacyą, jako i dworkowi samborskiemu tegoż IMci p. Winnickiego. 83. Ponieważ wieś Gródek i Oborną w województwie wołyńskiem leżące, do archimandryej pieczarskiej kijowskiej należyte, niektórzy nullo iure praetextu iuris violenter pod te zamieszane czasy zajechali i dotąd possident a żadnym sposobem onych ustąpić nie chcą, jako nam w kole IMcie pp. bracia nasi religiej greckiej detulerunt, co się przeciwko wyraźnemu prawu dzieje, zlecamy IMciom pp. posłom naszym, żeby serio się w to włożyli, aby te dobra do archmandryej przerzeczonej przywrócone były et possesores moderni z onych zaraz sine omni tergiversatione cum refusione damnorum exinde subsecutorum

ustąpili. 84. W dekrecie między bractwem lwowskim miejskiem religiej greckiej a drukarnią a sukcessorami Słoszczynemi przeciwko wyraźnemu prawu i paktom konwentom stanęło w Krakowie, aby w województwie ruskiem drukarnie nie było oprócz brackiej, postarają się IMcie pp. posłowie nasi, aby ten był annihilowy punkt i drukarnią aby wolno każdemu sobie fundować za przywilejem króla IMci. 85. Ponieważ IMć Ojciec Hoszowski[1]) episkop przemyski uskarzał się, że dla podniesienia jazu we wsi Dołobowie na rzece Dniestrze przez IMć p. Przedwojskiego nie mało gruntu IMci i chałup we wsi Chłopczycach zalano, przez co podatków tak jako przed tem wydawać z tych gruntów z chałup zalanych niepodobna, tedy urzędy grodzkie przemyski albo lwowski, do którego się uda IMć, przydać mają IMci wicesgerenta do zrewidowania i uznania tego zalewka co za szkodę przezeń ponosi i jeśli może albo nie uchwalone podatki rzptej i zaległe wydawać. 86. Aby więcej sejmy się z nieznośną szkodą rzptej nie rwały, cum tota republica IMcie pp. posłowie inibunt media jako nawarowniejsze i najskuteczniejsze, przez któreby mogło się zabieżeć zawziętości et temeritati takowych pp. posłów, którzy sine fundamento legis i wbrew instrukcyom swoim przeciwko intencyom braci swej ważyliby się sejm rozrywać; zalecając i to przytem dla snadniejszego traktowania rad publicznych, aby każdy z IMciów pp. posłów z województwa swego instrukcyą czytał, gdy tego potrzeba będzie. 87. Że zaś z wielką niewygodą sejmy się zwykły pociągać, na niepotrzebnych koncertacyach czas trawiąc a potem mollem na kilka dni konkluzyej waląc, tedy na prolongacyą IMć pp. posłowie chyba tym pozwolą sposobem, że ultimaria do tego urgebit ich necessitas. 88. Wie to dobrze prawo IMć p. podskarbi koronny, które sine exceptione disponowało pogłówne żydowskie na ujęcie Tatarów i onym zwykłych oddawanie upominków, jeżeli tedy na insze wydatki miało by być ordynowane od IMci p. podskarbiego koronnego, powinien będzie IMć p. podskarbi koronny na wydane uniwersały swoje znowu wydać rewersały, aby komużkolwiek nihil z tego pogłównego cedat, ale cale Tatarowie niem uspokojeni byli. In quantum by zaś lubo in parte lubo in toto miało się już roześć, tedy tenebitur IMć p. podskarbi koronny de suo tam te upominki refundere sub eo nexu, iż jeśliby jakie periculum dotknęło tymczasem rzptej ex ratione non satisfactionis Tatarom, requireret tegoby na IMci p. podskarbim i vindicaret respublica. 89. Odnieśli IMcie pp. exules na sejmie coronationis pewną konsolacyą, do której by wszyscy aequaliter należeli nie zapomną IMć pp. posłowie. 90. Zamek lwowski ponieważ znacznej potrzebuje reparacyej na górze, tedy IMcie, którzy wsi od starostwa lwowskiego oderwane trzymają i ich zażywają pożytków, aby należeli do tejże reparacyej osobliwem prawem urgebunt IMcie pp. posłowie, także żeby stacye pewne komendantowi Lwowa naznaczone de lege aby wydawali według rewizyej anni 1663. 91. Największa zawisła każdej fortecy obrona in praesidio bene ordinato, zaczem że ex dispositione publica miasta Lwowa i zamku poruczona jest komenda IMci p. staroście lwowskiemu, procurabunt IMcie pp. posłowie, aby sufficiens praesidium do tego było obmyślone IMci p. staroście w znacznem niebezpieczeństwie. 92. IMcie duchowni, którzy w dobrach ziemskich, gdzie ani ex vi fundationum et erectionis nie mają na to dowodów, ani one dekretami trybunalskiemi przysądzonych decym, ale tylko konsystorskim sądem wynalezionych i wyciśnionych, aby takowe dekreta nullitatis były i na sejmie coronationis zniesione, jako to na kowennickiej majętności novissime ferowany stanął dekret, gdzie ex nullo fundamento non adcitato etiam haerede a bez wszelkiego dowodu wytknąć kazano dziesięcinę, aby ten dekret był kassowany, salva jednak repetitione in foro competenti, jako to w ziemstwie, trybunale, jeśliby jaki słuszny praetekst miał który pleban i sufficientia documenta lubo na tę kowynnicką majętność lubo na insze dobra, czego się IMcie pp. posłowie nasi serio upomnią. A gdzie nie mają na wytyczne dziesięciny żadnego prawa ani funduszu, aby się ich nie upominali i do konsystorza o nie nie pociągali, ale pieniężnemi pensyami według prawa sobie należytego kontentowali się. 93. Fundacya IMci p. sędziego halickiego aby była nullitatis cale zniesiona we Młyni-

[1]) Grzegorz Sas Hoszowski.

szczach IMciom pp. posłom zlecamy. Konstytucya o zniesinie jazów na Sanie od samego Przemyśla aby była reasumowana i utwierdzona novella lege et maioribus paenis obostrzona. Także aby jaz pod samem miastem, który pod same mury wodę obraca i pewną im ruinę obiecuje, aby funditus był zniesiony postarają się IMcie pp. posłowie. 94. Z chorągwi wołoskich zdawna żadnego pożytku i usługi rzptej nie bywało i owszem wiele się z nich zawady wojsku przyczyniało, tedy aby jako niepotrzebne per legem zniesione były okrom samych IMciów pp. hetmanów. 95. Prawem przekonanemu i same wojenne znaki i chorągwie nie mogą patrocinari, przeto aby z takowych infamisów i w obozie sprawiedliwość była jako i ci, którzy kondemnaty na sobie mają, aby chorągwi mieć nie mogli. 96. Wielką w tem krzywdę poczyta sobie miasto Lwów przez przechodzenie posłów cudzoziemskich, tedy w tej materyej artykuł przeszły z instrukcyej o tych posłach reasumujemy. 97. Miasto Lwów sumy te, które spendowało i na gwałtowne potrzeby rzptej wydało z wielkiem wyniszczeniem swojem, czego na milion sobie rachują i sumę czterdziestu piąciu tysięcy podczas komisyej lwowskiej ostatniej wyliczoną na wojsko i u IMciów pp. komisarzów assekurowaną, aby to wszystko czegokolwiek realiter ad fidem reipublicae pożyczyli im powrócono było, lubo z podatków ad rempublicam należących potrącono, promovebunt IMcie pp. posłowie. Także aby mogli mieć libertacyą do jakiego czasu od podatków. 98. Rewizya aby doszła szpitala św. Marcina, którzy sobie nad fundacyą wiele pozwalają i miastu sunt graves nie przepomnią IMcie pp. posłowie. 99. Myta wszytkie, które privatim sine fundamento et adminiculo legis wyciągane bywają a mianowicie od Wołoch, ponieważ cum summa aggravatione i odtrąceniem kupców zagranicznych extorquentur, aby de toto zniesione były et paenae interponantur duorum millium marcarum przeciwko takowym prawu się sprzeciwiającym; forum zaś w grodzie ad instantiam cuiusvis sine appellatione ma być naznaczone. A towary, które od Wołoch idą, aby zwykłymi gościńcami chodziły. A ktoby ważył się per vim tamować takowe towary i na inne obracać goścince, także w grodzie tamtym sub paena także duorum millium marcarum pol. peremptorie sine appellatione sprawić się powinien cum refusione damnorum. 100. Że nie doszła dotąd sprawa o zburzenie Żydów, tedy, żeby ultimarie decisa była. 101. Na myto rozwynickie komisya już wywiedziona, aby była aprobowana. 102. Zimowego chleba distributa przez to do ostatniego przywodzi ludzi upadku ubogich, że na konie IMcie pp. żołnierze wyciągają chleby, zaczem żeby się IMcie na potem łanami dzielili i z łanów chleby wybierali iniungimus IMciom pp. posłom i ustawa żeby hetmańska była do grodów podana. O to się tedy wprzód postarają IMci pp. posłowie, aby łanów generalny komput pateat reipublicae. 103. Za panem Bernatowiczem in desiderio jego wniosą IMcie pp. posłowie instantią, aby potiatur voto suo. 104. IMci księdzu władyce przemyskiemu słusznie to powinno beneficium currere, aby grunty jego w murze od assygnacyej były libertowane. 105. Zawodzi się niejeden przez to i na Żydów różne następują aggrawacye, gdy Żydom pewnych kredytując sum potajemnie na dług zaciągnione odbierają assekuracye. Żeby tedy każdy był bezpieczny długu swojego i Żydzi w niepotrzebnych nie zostawali kłopotach, jeden za drugiego różne ponosząc napaści, wszytkie membrany powinne być nullitatis, w których by roboracya wprzód IMci p. podwojewodzego, potemu starszych nie poprzedziła [szkol]nych in futurum. 106. Ustawa prawie i nie może dalej sufficere województwo nasze tak ciężkiemu ciężarowi i niewytrzymanemu rozebraniu wojsk, kiedy trzecią część onego włożono do zapłaty województwu ruskiemu, wszytkich tedy sposobów szukać będą IMcie pp. posłowie nasi, aby nas mogli od takowej vindicare oppressyi a znośniejszą partitę na podział pp. żołnierzów nam przynieśli do zapłaty. 107. Rzecz to prawdziwa, że gdy od cła i myta kontrakty stawają, tedy rękawiczne i eo titulo inne korrupcye same sumy arendowane przewyższają, skąd wielkie łupierstwa ludzi kupieckich oriuntur a kupcy zaś na nas tego doganiają, tedy aby surowy wzgląd i animadwersya na takowe była kontrakty zlecamy IMciom pp. posłom. 108. Różnych z wielu nas pobliższych od Węgier dostaje się impetycyej z państwa IMci paniej Humiennej i IMci paniej Rakoczynej, tedy wniosą prośbę IMć pp. posłowie, aby J. kr. Mć suprema authoritate zechciał się interponere za

nami, abyśmy od takowych wolni zostawali molestyi. 109. Składów winnych constat, że do skarbu bardzo szczupłe bywają wniesione sumy a wiemy, że prowenta ich magnam exsuperant mollem, żeby tedy per plus offerentiam arendowane były starać się potrzeba i aby każdemu pateat miejsce do tej arendy składnego stanu szlacheckiego. 110. Znaczne muszą emanare szkody i spustoszenia w dobrach naszych przez pewne i różne zakładanie słobód, żeby ostrem tego zabroniono prawem procurabunt IMcie pp. posłowie, ci zaś którzy na takowych osiadają słobodach i onych sobie pewne uzurpują privilegia, aby in duplo podatki rzptej contribuant według pańskiego regestru podanego i poprzysiężonego. 111. Przeciwko prawie wszelkiej słuszności i prawu Boskiemu zagęściło się, że IMcie pp. duchowni pobrawszy dobra pewne per certos processus ewinkowane, onych intrat zażywają i absque ullo trzymają scrupulo; de summa iustitia przeto należy, aby takowych dóbr używając sumy likwidowane per extenuationem wytrzymowali, intraty in calculo dobrze pociągnąwszy i co przed tem za rok czynili, aby w dwójnasób pro uno anno im komputowano. Po wytrzymaniu zaś należytej sumy, aby takowe bona do rąk dziedziców nazad przychodziły obligamus IMciów pp. posłów publica fide. 112. Powinni będą IMć pp. posłowie nasi spytać się per verbum qu[are], czemu IMć pp. pieczętarze koronni wydali przywilej na karczmę księdzu Gadomskiemu plebanowi staromiejskiemu w mieście ekonomicznem ekonomiej samborskiej przeciwko konstytucyom i wyraźnemu prawu de bonis stołu J. kr. Mci z ujmą prowentu, żeby tedy ten przywilej był kasowany instabunt IMć pp. posłowie. 113. W sprawie IMci p. Alexandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego o młyn na Dniestrze do tegoż wojtostwa należący przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy, 114. Konstytucya de bonis avulsis od stanów aby była reasumowana recommendamus IMciom pp. posłom naszym. 115. Upomną się też IMcie pp. posłowie, aby zamku przemyskiego reparacya według prawa była i ad effectum przywiedziona. Kondemnaty na sejmach ktoby chciał omnino z siebie znosić, nie inakszym z nich się sposobem nie eliberował tylko praevia quietatione partis jako i z wojskowych IMciów nie zapomnią IMć pp. posłowie. 116. Siła się uskarza na różne fawory w sądach trybunalskich, że im kto pilniej około siebie chodzi, tem też do ukontentowania przyjaźniejszy otrzyma dekret, zaczem aby surowe na takich prawo napisane było, którzyby korrupcyami jakowemi albo quocumque praetextu upominkami mieli świętej przeszkadzać sprawiedliwości, żeby to było capitale, ktoby się takowy wynalazł in collegio iudicii a zarównie et corruptus et corruptor był karany. 117. Pod równem wszyscy zostawając prawa pomiarem i onemu jednakowo po[d]legając słuszna go wszytkim jednako venerari, a że niektórzy tam effrenatae znajdują się audaciae, przy ostatnich exekucyach temeraria zastawiając się resistentia, słuszna żeby taki acriori był lege poskromiony i dobra te tracił, któreby ab executione per potentiam chciał zasłaniać, a na takiego żeby starosta jako na hostem patriae poruszył nobilitatem. 118. Dla prędszego sprawiedliwości dochodzenia podczas sejmów, żeby się sądy skarbowe po grodach odprawowały ineunda ratio cum republica. 119. Zamek sanocki, jako pograniczny, wielkiej potrzebuje restauracyi i gruntownej municyi, której jeżeli IMć p. starosta sanocki swym będzie reparował kosztem, elaborabunt IMcie pp. posłowie, aby na tę fortyfikacyą pomienionego zamku i kosztów erogowanych przynieśli IMci p. staroście a republica assekuracyą. 120. Dla potrzebnego i spokojnego sejmików odprawowania najwięcej na tem należy, aby cicho i fraterne takowe odprawowały się consilia, a szkodliwe i mięszające contentiones nie bywały inter cives, ktoby tedy albo do broni ważył się porwać, abo drugiego ranić abo na pojedynek na temże miejscu sejmikowania pozywać, aby sędziowie ziemscy i grodzcy zasiadszy praevia inquisitione takiego sądzili in instanti sine appellatione promovebunt IMcie pp. posłowie. 121. Żydzi żeby dóbr żadnych lubo arendowym lubo jakimkolwiek sposobem nie trzymali cum praeiudicio szlacheckiego stanu i aby na tych była paena ustawiona z którymi kontraktują lege cavendum. 122. Dróg naprawowanie dla wygody ludzi przejeżdżających aby prowidowali possessorowie z dóbr swoich. 123. Ziemia sanocka, że szczególnego na obronę domową potrzebuje praesidium, które bez kosztu być nie może, aby tedy z podatków rzptej ten sumpt był defalkowany zlecamy IMciom

pp. posłom. **124.** Miasto Lwów, że się ważył o urząd lwowski mandatami evocare, tedy powinni będą paenam evocationis succumbere a mandaty ut nullitatis sint poruczamy IMciom pp. posłom. **125.** Reasumując prawa ratione electionis aby była innovata będą pomnieć IMcie pp. posłowie. **126.** Za IMcią p. podstolim podolskim IMcią p. Fredrem wniosą IMcie pp. posłowie pilną instancyą ad ordines rzptej, ponieważ już strona jest uspokojona i paenae publicae już satisfactum od niego, aby za zgodą publiczną cale uwolniony i relaxowany od wieży został, co osobliwie zalecamy IMciom pp. posłom. **127.** Dosyć obszernie IMcie pp. duchowni obsiedli rzptej różne dobra, skąd nietylko potrzebną mają sufficientią ale i nadto im wielkie intraty confluunt, aby więcej na dobra ziemskie żadnych sum dawać nie mogli ani sposobem zastawnym, jako i arendownym onych trzymać, instabunt IMć pp. posłowie pilno. **128.** Strzeż Boże gdyby jeszcze do takowego infortunium rzptej przyszło, żeby się miał sejm teraźniejszy jakim zachwiać sposobem i onego niepewny eventus był postrzeżony, będą prosić IMć pp. posłowie nasi, żeby trzecie wici J. kr. Mć rozkazał wydać, w czem ad pleniorem informationem reipublicae sensum referować się będą IMć pp. posłowie, et procurabunt ut provideatur securitati ziem naszych mianowicie sanockiej. **129.** Obowiązujemy IMć pp. posłów serio, aby nam to prawo przynieśli w pierwszej instancyej unanimi consensu namówione, żeby też i drugim do usługi rzptej pateat accessus a nie jedne często osoby na sejm posłowały, ale żeby będąc posłami na jednym sejmie na drugi nie mogli już tej funkcyej odprawować, ale aż na inny po tem mogli być obierani. **130.** W przeszłej instrukcyej circa revisionem skarbu koronnego artykuł reasumujemy, aby do tejże rewizyej komisarze iurati byli według dawnych zwyczajów przeszłych. **131.** Zlecamy też desiderium IMci p. Zakliki IMciom pp. posłom, aby w pretensyach wójtowstwa swego był satisfactus. **132.** Komisya miasta Krosna aby była dana cum potestate decretandi a to na uznawanie defektów wszelakich, onych wpadnienie w egzekucyą militarem, też co ciż pp. komisarze obaczą co za praeiudicia od IMciów pp. duchownych cierpią karczmy, młyny, domy, jeżeli pobudowali i insze praeiudicia jeśli ponoszą. A że summa przez testament naznaczona Porcyuszów, aby onej nie bronił dochodzić na dobrach Porcyuszowych p. instygator. **133.** Libertacyą od stanowisk i przechodów temuż miastu procurabunt IMcie pp. posłowie, także wioski Szczepańców do murów należącej, także młyny ratione oznaczonego tysiąca na praesidium aby ustąpili IMć pp. . . . . . Z przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy względem Targowisk i Łęczan w powiecie sanockim. **134.** A że całość i uspokojenie ojczyzny naszej primarie funduje się na tem, żebyśmy zmniejszenia chwały Boskiej nie dopuszczali, zaczem iż konwent OO. Augustyanów lwowskich po trzykroć propter rempublicam zniesiony był i z tego miejsca przenosić się musi, zlecamy tedy IMciom pp. posłom naszym, aby de remedio iustitiae et recompensae ubogiemu konwentowi temu rzpta prowidowała. **135.** Wniosą też osobliwą instancyą IMcie pp. posłowie za zasługami znacznemi IMci p. Hieronima Wrzeszcza, który wiele lat na usłudze rzptej z wyniszczeniem i upadkiem substancyej swojej straciwszy, potem się do ciężkiego więzienia moskiewskiego dostawszy znacznie teraz szwankuje na fortunie swojej, aby go tedy w osobliwym respekcie J. kr. Mć miał i miłością mu rękę podał jakimkolwiek suplementem prędko poratowawszy lubo z różnych retent lubo jakim innym sposobem instabunt IMć pp. posłowie. **136.** Ponieważ IMcie pp. haeredes wsi Kawska zostając in contiguitate między dobrami króla IMci ekonomiej samborskiej klucza medynickiego, gdzie różne ratione limitum zachodzą diferencye będą prosić IMcie pp. posłowie, aby król IMć komisyą do dóbr pomienionych naznaczyć raczył do wygraniczenia tychże dóbr. **137.** Będą też na dobrej pamięci IMcie pp. posłowie mieli, aby się zniosszy z innemi województwy i porachowawszy tak królewskich jako i duchownych dóbr włości i wszystkie wsi sine onere rzptej in casum gwałtownej potrzeby sposób wynaleźli, przez któryby żołnierz namówiony z tych dóbr ustawiony mógł succerere rzptej necessitati in urgenti casu. **138.** Postarają się IMcie pp. posłowie, aby gród żydaczowski vim perpetuitatis miał, a przytem żeby per legem publicam między starostami sądowymi miejsce deklarowane było, jako to IMci p. staroście przemyskiemu z IMcią p. starostą żydaczowsklm w konkurencyej. **139.** Wielkie niebez-

pieczeństwo speratur księgom żydaczowskim, a to z tej przyczyny, że tam te akta securum nie mają locum, providebunt tedy IMcie pp. posłowie, tamtego grodu, aby na bezpiecznem akta zostawały miejscu. **140.** In desiderio IMci p. Kopystyńskiego przeszłej instrukcyej artykuł reasumujemy. **141.** Wielkie się zagęściły ustawiczne pieniactwa, że in causis statuitionis całe wsi ad iudicia i gromady muszą zaganiać pozwani, żeby się to jakokolwiek pohamowało i ludzie litigiosi ab hac impetitione pohamowani byli providendum aby stanęło prawo, kto statuto nie dowiedzie delictum, aby był karany duplici quattuordecim marcarum paena. **142.** Ponieważ niesłuszne zabory w województwie naszem a mianowicie w ziemie przemyskiej i sanockiej zagęściły się, które że ubogich ludzi częstokroć niewinnych evertunt fortunas ich do ostatecznego przywodzą uciśnienia, tedy zlecamy IMciom pp. posłom naszym, aby na przyszłym sejmie nowe na tak licentiosos uformowali prawo, którymby uciążliwe zabory mogły być powściągnione, to jest aby takowy, który się będzie ważył niesłusznych zaborów tak tutecznych jako i zagranicznych, respondeat o to w grodzie proprii districtus peremptorie ad instantiam iniuriati, gdzie jeśliby dowiedziony zabór pozwanemu, tedy aby tenże iniuriatus rzecz zabraną in duplici cum refusione damnorum et paena pro qualitate delicti proportionalibus decreto officii castrensis in instanti restituere sub paena perpetuae bannitionis sine appellatione adstringendus. **143.** Wniosą też pilną i gorącą instantią IMć pp. posłowie nasi za chorągwiami IMci p. wojewody ruskiego, IMci p. krajczego koronnego, IMci p. pisarza polnego, które z kozacka lub usarska przyjęły służbę, aby im additament i żołd należyty usarskim chorągwiom a republica obmyślony omnino był. **144.** Lubo tej zupełnie jesteśmy nadzieje, że IMciów pp. hetmanów skombinowane i rekoncyliowane będą skutecznie serca za interpozycyą J. kr. Mci najwyższej powagi i rzptej włożeniem się, in quantumby jednak strzeż Boże do tego nie przyszło i post requisitionem IMciów pp. posłów naszych ta medyacya między IMciami nie przyszła do efektu, tedy całe kollegium poselskiej izby wyprawić ma do IMciów pp. hetmanów, aby spólnie wszytkie swoje pretensye et collisiones między sobą permittant iudicio reipublicae a potem aby decidatur a reipublica, który z IMciów wynajdzie się winniejszym, aby tak we wszytkiem uspokojeni authoritate reipublicae zostawali i żadnej przeszłej niechęci non remaneant vestigia między IMciami pp. hetmany. **145.** W znacznych krzywdach pospólstwa miasta Przemyśla, którzy tak dawno sprawiedliwości dojść nie mogą z magistratu tamtego miasta, a to dla tego, iż urząd tamteczny żadnym dekretom J. kr. Mci refractante nie chce być posłuszny a wszystkim komisarzom którekolwiek iudicata J. kr. Mci chcą ad executionem przywodzić póty obtemperat, póki IMcie pp. komisarze officio suo funguntur i w Przemyślu zostają a skoro zaś exuunt personas commissarias i stamtąd się oddalają przez znaczny upór i sprzeciwianie się nie tylko dosyć nie czynią dekretom i rozkazaniu komisarskiemu, ale tem jeszcze bardziej dręczą i uciążają pospólstwo, żadnych nie słuchając dekretów, radziectwa sobie dożywotnie uzurpując i według nich i zwierzchności swej jako chcą z pospólstwem sobie postępują, starać się tedy IMcie pp. posłowie będą, aby się już ta sprawa skończyła i ad ultimariam executionem przywiedziona była a ten urząd in effrenata licentia sua surowie był pohamowany. Więc i tego nie przepomnią IMć pp. posłowie, że gdy przy nich od pospólstwa pojadą do Warszawy, aby onych curam gerant i opowiedzieli IMciom pp. pieczętarzom znaczne krzywdy ich a magistratu tego wyuzdany upór. **146.** Artykuły wszytkie przeszłej instrukcyej na sejm coronationis napisanej reassumujemy, zlecając serio IMciom pp. posłom, aby tak teraźniejsze jako i przeszłe artykuły wszytkie omni studio et opera promoveant. **147.** Widzimy też to, że lubo konstytucya anni 1635 zabroniła dóbr dziedzicznych do stanu duchownego resignationes, przecież jednak różnymi pretekstami i instancyami coraz alienationes onych continuo następują, przez co patrimonium rzptej upada, i blisko tego, że in confusionem przychodzić i oraz w siłach swoich słabieć musi, jako to i teraz recenter w sądzie konsystorza krakowskiego testament takowy, który dobra ziemskie wieś Klimuntów w województwie krakowskiem leżącą absorbsit i potomków własnych per indirectum exhaereditavit approbowany et ex libitu pewnych osób duchownych postanowiony jest. Tedy singulariter zlecamy to IMciom pp. posłom

naszym, aby lege perpetua et irrevocabili alienacyom quocumque titulo et praetextu zachodzącym na potem zabieżawszy starali się o to, jakoby ten testament Klimuntów dobra ziemskie przeciwko prawu inonerujący lege publica zniesiony i skasowany był, a na potem aby sądy duchowne takowych testamentów approbować non praesumant lege cavebunt. 148. Reasumując artykuły przeszłych instrukcyi naszych zlecamy i to IMciom pp. posłom naszym, aby appobacyą przywileju na plac pusty między zamkiem a miastem Przemyślem p. Stanisławowi Sicińskiemu sędziemu ziemie naszej przemyskiej danego, który on nie małym kosztem zrównał i dwór ku pomocy i fortyfikacyi tamecznej n[owy] stanowi, otrzymali. 149. O libertacyą także placu w Wisni na wybudowanie dworu JW IMci p. Andrzejowi Maxymilianowi Fredrowi kasztelanowi lwowskiemu artykuł w przeszłych instrukcyach reasumujemy. 150. IMci p. sędziemu[1]) pozwalamy, aby tą materyą wał od sadzawki tamże będącej podmurowany i ugruntowany mógł być, do czego aby się IMć p. Żurowski cześnik przemyskiej fortyfikacyej tamecznej publicus attendens przyłożył zlecamy i jeśli co na to wyłoży kosztu naszego przyjąć deklarujemy. 151. Reasumując artykułu sukcessorów sławnej pamięci IMci p. starosty krosińskiego[2]) aby dekret sejmowy ex controversiis był approbowany, aby ex contributionibus publicis była zapłacona summa IMci p. generałowi podolskiemu instabunt IMć pp. posłowie 152. Także o srebra IMci p. wojewodzie sendomierskiemu[3]) przez pewne vadimonium dane, aby według komplanacyej z IMcią p. Fredrem podstolim podolskim spisanej oddał IMć p. wojewoda sendomirski według submissyej swojej, ponieważ ex assecuratione publica od króla IMci satisfactum IMci p. wojewodzie wniosą IMcie pp. posłowie instancyą. Jan na Rzeplinie Wojakowski marszałek koła rycerskiego sejmiku wiszyńskiego.

Castr. Prem. Rel. 409 p. 813—848.

276.

Wisnia, 29. lipca 1670.

Sejmik kwituje poborcę ziemie sanockiej.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i rycerstwo województwa ruskiego, lwowskiej, przemyskiej sanockiej ziemie, za uniwersałem J. kr. Mci na sejmik pro die 29 Julii zgromadzeni wiadomo czynimy, iż IMć p. Piotr z Rojewa Rojowski komornik ziemski i poborca ziemie sanockiej przez nas communi voce na przeszłych sejmikach wisznińskich tj. die 9 Februarii a potem die 20 Augusti in anno 1669 do wybierania sześciorga podymnego i dziewiętnastu poborów cum abiuratis swieżo pozwolonych dwóch rat w powiecie sanockim na zapłatę żołnierzowi pewnym chorągwiom jako to JO. książęcia IMci Wiśniowieckiego na koni 90, IMci p. starościca lubelskiego na koni 70, IMci p. starosty krosińskiego na koni 60, IMci p. Czerkasa na koni 60, za ćwierci cztery, które się poczęły a die 1 Augusti anni 1668 a kończyły się die ultima Julii anni praesentis 1669, jakoteż na praesidium tegoż powiatu sanockiego i insze necessaria powiatu na przeszłych sejmikach w Wisni uchwalonych obrany, uczynił dostateczny rachunek przed IMciami pp. deputatami z koła naszego do tych rachunków naznaczonymi tym sposobem. 2. Naprzód pokazał simplę pierwszej raty dwóch poborów zł. 1365 i groszy 6, drugiej raty siedmnastu poborów simpla zmniejszona ob defectum in abiuratis czterech łanów zł. 1361 groszy 6, których obuch rat poborów dziewiętnastu wynosi suma zł. 25870 groszy 24. Podymnego zaś sześciorga simplę pokazał sumę zł. 3802 i groszy 15, z tej simpla przez rewizye pozwolone na przeszłym sejmiku zł. 40 i groszy 15 decessisse że już simpla teraz podymnego zmniejszona facit zł. 3772 a na sześcioro podymnego suma wynosi zł. 22562, wynosi tedy tych podatków tak poborów 19 jako i sześciorga podymnego z powiatu

[1]) Stanisław Siciński ob. art. 148. [2]) Karol Fredro. [3]) Jan Tarło.

sanockiego wybrana suma zł. 48442 i groszy 24, za którą sumę computatis computandis za asygnacyami wydał IMć p. poborca sumę zł. 47890. Z tej tedy sumy zł. 47890 jako realiter i z potomkami jego wiecznymi czasy kwitujemy. Residuitatem jednak tj. zł. 552 i groszy 24 do sumy pryncypalnej tj. 48442 groszy 24 należą per executionem, które mu IMć p. starosta sine quavis delatione per officium suum exequi powinien, repetet i one za asygnacyami naszemi powinien wydać. Do tego ex vi decreti u tegoż IMci p. komornika i poborce ziemie sanockiej z dekretu grodu sanockiego zostaje suma odebrana zł. 288 i te za asygnacyami powinien będzie wydać. Który to kwit zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać. Działo się w Wiśni na sejmjku die 29 Julii anno 1679. Jan na Rzeplinie Wojakowski marszałek koła rycerskiego sejmiku wisnińskiego województwa ruskiego.

Ind. Rel. Castr. San. 182 p. 1385—1386. Fasc. Cop. Castr. San. 101 p. 553—556.

277.

Wisnia, 29 lipca 1670.

Sejmik kwituje poborcę sanockiego.

1. My rady, dignitarze, urzędnicy województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik w Wisni pro die vigesima nona Julii złożony zgromadzeni wiadomo czynimy. Iż IMć p. Jan Grodzicki poborca ziemie sanockiej będąc in anno 1667 die 14 mensis Novembris na sejmiku przedsejmowym, który się rozerwał, do wybierania jednego podymnego ex consensu nostro naznaczony, znowu zaś laudo anni millesimi sexcentesimi sexagesimi octavi die vigesima tertia Julii do wybierania sześciorga podymnego ordynowany, uczynił na teraźniejszym sejmiku naszym coram deputatis koła naszego sufficientem calculum exakcyej swojej. 2. Percepta tych podatków siedmiorga podymnego taką była, wynosiła sumę zł. dwadzieścia tysięcy sześć tysięcy sześćset siedmnaście, groszy piętnaście. Expensy tedy pokazał specyfikowanej w dekrecie na kapturowych sądach ziemie sanockiej otrzymanym zł. dwadzieścia tysięcy i cztery i sto zł.; z tego dekretu został winien zł. dwa tysiąca trzysta dwadzieścia i pięć. Item aukcyej na jednę simplę zł. dwadzieścia i siedm groszy piętnaście na siedmioro podymnego uczyni zł. dziewięćdziesiąt i dwa i groszy piętnaście. Wydał na to praesidium p. Wrzeszczowi zł. pięćset, die 21 Martii anno 1669 znowu na toż praesidium zł. dwieście ośmdziesiąt. Item die 2 Julii anno 1669 na toż praesidium zł. sześćset. Item die tertia Augusti na toż praesidium zł. dwieście, pp. Żurowskim zł. pięćset, z rewizyej odpadło na siedmioro podymnego, u p. Fredra podstolego podolskiego zł. dwadzieścia i jeden, u p. Leszczyńskiego podsędka sanockiego na Kulasznem zł. czterdzieści i dziewięć, na Srogowie zł. trzy i gr. piętnaście. IMć p. Karczowskiemu podczaszemu sanockiemu zł. pięćdziesiąt. Suma tej expenzy czyni zł. dwa tysiąca dwieście i trzy groszy piętnaście. Zostaje winien p. Zamojskiemu zł. sto, p. staroście krośnińskiemu zł. sto, które powinien tym IchMiom zapłacić. Wszytkiego tedy wydatku zł. dwadzieścia tysięcy sześć tysięcy pięćset i trzy i gr. piętnaście; restat przy nim zł. sto czternaście. Z tej tedy sumy jako realiter wydanej ex consensu nostro za różnemi asygnacyami kwitujemy wiecznymi czasy IMci p. Jana Grodzickiego. A tę resztę zł. sto czternaście, ponieważ przy pierwszej egzakcyej żadnego podymnego przez niedziel pięć na burku mieszkając nie małą spezę substancyej swojej wyłożył, onemu w nagrodę darujemy. A ten kwit wieczny ręką IMci p. marszałka koła naszego podpisać zleciliśmy. Datum w Wisni die vigesima nona Julii anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo. Jan na Rzeplinie Wojakowski marszałek koła rycerskiego sejmiku wisnińskiego województwa ruskiego.

Castr. San. Rel. 182 p. 1097—1099.

278.

Wisnia, 11 sierpnia 1670.

Sejmik kwituje poborcę.

My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej województwa ruskiego pro die vigesima nona Julii na sejmik przedsejmowy in anno millesimo sexcentessimo septuagesimo za uniwersałem J. kr. Mci do Wisni zgromadzeni, za wszystkich IMciow koła rycerskiego zgodą do wysłuchania rachunków deputatów obraliśmy WIMć p. Piotra z Ossy Ożgę podkomorzego lwowskiego, IMć p. Szymona Olewińskiego sędziego ziemskiego lwowskiego, IMć p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego, IMć p. Michała Rzewuskiego pisarza ziemskiego lwowskiego, IMć p. Stanisława Sicińskiego sędziego przemyskiego, IMć p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzyskiego, IMć p. Alexandra Jastkowskiego miecznika przemyskiego, IMć p. Kazimierza Lipczyńskiego, IMć p. Marcina z Unichowa Ustrzyckiego sędziego sanockiego, IMć p. Tomasza Lipczyńskiego podsędka sanockiego, IMć p. Aleksandra z Unichowa Ustrzyckiego wojskiego sanockiego, IMć p. Stanisława z Hoczwie Bala podkomorzego sanockiego z podymnego sześciorga przez IMć p. Hieronima Swirskiego miecznika halickiego wybieranego per laudum lwowskie uchwalonego die decima octava mensis Februarii anni millesimi sexcentesimi sexagesimi noni. Tedy perceptę porachowawszy sześciorga podymnego, która efficit 53022 zł. która ex calculatione za WIMć p. Piotra z Ossy Ożgi podkomorzego lwowskiego jako komisarza ziem ruskich asygnacyami za różne chorągwie według komisyej lwowskiej do ziemi lwowskiej powiatu żydaczowskiego naznaczonym, jako to chorągwi IMć p. wojewody bełzkiego 3800 zł., chorągwi książęcia IMci Michała 7380 zł., chorągwi IMci p. wojewodzica sendomirskiego 8200, chorągwi książęcia IMci Ostrowskiego 8200 zł., chorągwi IMci p. starosty garwolińskiego 5740 zł., chorągwi IMci p. halickiego 8200 zł., chorągwi IMci p. starosty żydaczewskiego 5740 zł., chorągwi IMci p. Zamojskiego 5540 zł. Tedy do sufficientem tej kalkulacyej wyrachowaniu i realnej tego podymnego sumy wydaniu efficit 50003, tak z ziemie lwowskiej jako i powiatu żydaczewskiego sufficienter wyrachowaną, a to za zgodnem wszystkich IchMciów pozwoleniem, z której IMci p. miecznikowi halickiemu jako egzaktorowi kwit generalny i sukcessorom onego wiecznymi czasy umarzając, aby żadnej lustracyej na potem nie miał i sukcessorowie IMci pozwoliliśmy IMci p. Janowi Wojakowskiemu marszałkowi koła naszego rycerskiego na ten czas będącemu z podpisem ręki IMci wydać. Działo się w Wisni na sejmiku przedsejmowym die undecima Augusti mensis anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo. Jan na Rzeplinie Wojakowski marszałek koła rycerskiego sejmiku wisińskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 423 p. 1907—1909.

279.

Sanok, 2 października 1670.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze i wszytko rycerstwo ziemie sanockiej na popis za uniwersałem J. kr. Mci zgromadzeni niniejszem postanowieniem uchwalamy należyty temu aktowi porządek. Chcąc, aby niewygasła zawzięta od przodków i antecessorów naszych ku całości ojczyzny miłość, jako spólnie z J. kr. Mcią p. n. m. ubolewamy na to, że communibus votis na tronie posa-

dzony pan dla nieustającbch malewolencyi tutus regnare nie może, tudzież że i rzpta dla szerzących się coraz diffidentiarum fomites ad pristinum revocari nie może statum, i do tej która kożdą zatrzymywa i stanowi rzptej przyjść nie może civium konfidencyej, nieustającą my niesiemy do zatrzymania ojczyzny naszej operam i gotowość tę, która każdemu civi bono należy zachowując taki uczyniliśmy pospolitego ruszenia w ziemie naszej porządek. 2. Znając intactam zawsze WIMci p. Andrzeja Stadnickiego kasztelana lubaczowskiego ku tej ojczyźnie fidem i nienaruszoną cnotę uprosiliśmy zgodnymi głosami na wodza i pułkownika ziemie naszej oraz i dwóch IMciów pp. rotmistrzów WIMć p. starostę sanockiego, drugiego książęcia IMć Konstantego Wiśniowieckiego, zleciwszy to IMci p. pułkownikowi, aby IMć pro die decima sexta Octobris listem swoim skupić nas na miejsce zwyczajne pod Sanok raczył. A jeśliby obiecana przez uniwersał J. kr. Mci trzecich wici prędzej niżeli ten naznaczony czas nastąpiła deklaracya, tedy za listem IMci p. pułkownika i obwieszczeniem zjechać powininni będziemy, gdzie o dalszym procederze naszym, stosując się ad mentem rzptej, uczynimy obradę, co teraźniejszem stwierdzamy laudum, a sprzecznych peny de expeditione bellica sancitis obostrzamy. Datum w Sanoku die secunda Octobris anno millesimo sexcentesimo septuagesimo. Stanisław z Hoczwie Bal marszałek koła rycerskiego na ten czas ziemie sanockiej mp.

Castr. San. Rel. 182 p. 1276—1277.

280.

Lisko, 8 października 1670.

Kasztelan sanocki naznacza termin i miejsce popisu pospolitego ruszenia.

1. JWnym, Wnym m. w. m. pp. i braciej IchMciom pp. dygnitarzom urzędnikom i wszytkiemu stanu rycerskiemu obywatelom ziemie sanockiej m. w. m. pp. i braciej powolne usługi moje oddawszy donoszę do wiadomości. Przy wydanych trzecich i ostatnich wici J. kr. Mci p. n. m. na pospolite ruszenie stosując się do wolej WMć m. m. pp. i laudum blisko przeszłego sanockiego die secunda Octobris[1]) spisanego i do ksiąg grodzkich podanego, czynię dosyć zleceniu WMci m. m. pp. posyłając ten mój list otworzysty z uwiadomieniem, że nam już według postanowienia naszego stawać należy pro die decima sexta Octobris na łąkach dąbrowieckich[2]), tam jeżeliby się to miejsce nie podobało WMciom m. m. pp. lub pod Strachociną lubo gdzie sposobniejsze WMcie m. m. pp. upatrzycie miejsce pomknąć się będziemy mogli. Ziemia przemyska według umowy i uchwały swojej na tenże dzień decima sexta praesentis stanie pod Przemyślem, ziemia lwowska w tejże zostaje gotowości od popisu swego, województwo bełzkie pro die decima quarta praesentis stanie pod Bełzem; województwo sendomierskie już in armis w polu stoi; z województwa krakowskiego co godzina spodziewam się wiadomości. 2. Już tedy i nam tego czasu omieszkiwać nie godzi się, w czem że WMć m. m. pp. umówieniu i uchwale swojej dosyć uczynić będziecie raczyli nie wątpię. Co aby tem prędzej do wiadomości WMć m. m. p. p. i braciej przyjść mogło, ten list mój otworzysty od WMć m. m. pp. do wydania mnie zlecony do grodu sanockiego podać kazałem przy pieczęci przyciśnieniu z podpisem ręki mojej, który wedle zwyczaju i intencyej WMci m. m. pp. po miasteczkach i parafiach będzie publikowany. Datum w Lisku die octawa Octobris millesimo sextentesimo septuagesimo. Andrzej Samuel ze Zmigroda Stadnicki kastelan lubaczowski.

Ind. Rel. C. San. 182 p. 1202—1203; Fas. Cop. Castr. San. 101 p. 499.

---

[1]) Obacz wyżej N. 279. [2]) Dąbrówka pod Sanokiem.

281.

Lisko, 31 października 1670.

Uniwersał kasztelana sanockiego do ziemian sanockich.

1. JWnym, Wnym m. w. m. pp. i braci IchMciom pp. dygnitarzom urzędnikom i wszytkiemu stanu rycerskiego obywatelom ziemie sanockiej m. w. pp. i braciej powolne usługi moje oddawszy donoszę do wiadomości. Lubo to z tem postanowieniem rozjechaliśmy się z pod Sanoka[1]), że nie pierwej list mój otworzysty ma być wydany do skupienia się WMci m. m. pp. aż się wyższe ziemie województwa tego lwowskie i przemyska kupić będą, ponieważ za przemyską sanocka ziemia chodzić zaraz zwykła. 2. Iż jednak województwa krakowskie i sandomierskie, lubelskie ruszyły się już, a nie wszyscy WMć pp. osobliwie oddalsi od tych województw wiedzieć o tem możecie, czyniąc dosyć funkcyej na mnie od WMć m. m. pp. włożonej zdało się za rzecz należytą uwiadomić WMć m. m. pp. abyście WMć m. m. pp. nie ubezpieczając się na to, że pora wojenna i obozem stania ustępuje, w tejże gotowości zostawać raczyli jako i przed tem, tak aby przy odebraniu obiecanej dalszej deklaracyej J. kr. Mci p. n. m. przez IchMć pp. posłów naszych, ponieważ w prędkim czasie może się ziemia przemyska skupiwszy ruszyć i my zaraz wsiadając na koń nieomieszkanie ruszymy się, równo z województwem stanąć mogli i przy tych które nas zachodzą od granic węgierskich niebezpieczeństwach, a to za powtórnem obwieszczeniem mojem według zlecenia WMci m. m. pp., gdy się ziemie wyższe województwa tego kupić będą. Co aby tem prędzej do wiadomości WMci m. m. pp. przyść mogło, tę moję innotescencyą podać do grodu sanockiego kazałem i po miasteczkach i parafiach publikowano będzie. Datum w Lisku die trigesima prima Octobris anno millesimo sexcentesimo septuagesimo. Andrzej Samuel ze Żmigroda Stadnicki kastelan lubaczowski.

Castr. San. Rel. 182 p. 1348—1349; Fasc. Cop. Castr. San. 101 p. 529.

282.

Wisnia, 2 grudnia 1670.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relationis do Wisni przez sejm blisko przeszły pro die secunda Decembris złożony[2]) zgromadzeni, względem niżej opisanego punktu zgodne laudum uchwaliliśmy między sobą. Że jako między inszemi pro republica pracami to wdzięcznie od IMciów pp. posłów naszych teraźniejszych przyjęliśmy, iż sejmikowi naszemu drugiego deputata na trybunał koronny u rzptej otrzymali, tak iż artykuł instrukcyej naszej o alternacie posłów sejmowych wszystkiej rzptej potrzebny na blisko przeszłym sejmie in maxima mole negotiorum rzptej do skutku przyjść nie mógł, przeto zgodnie wszystkie ziemie to sobie cavemus i postanawiamy, że ten artykuł na przyszły da Pan Bóg sejm pierwszy przez pp. posłów naszych, których obierzemy, sedulo promovebimus i całej rzptej proponere curabimus. 2. Tymczasem jednak, niżeli o tem konstytucya będzie, ziemie nasze sejmiku wiśnińskiego exemplo całej rzptej być chcemy i to sobie spondemus, że żaden z nas continuo raz po raz na poselstwo aspirować nie będzie i luboby który konkurować chciał, obrany być nie może aż per intermissionem jednego sejmu na drugi. A jeśliby strzeż Boże, na którego posła obranego alternacie sejm sie rozerwał, tedy nihilominus immediate

[1]) Ob. N. 279 art. 2. [2]) Vol. I, V, 81.

nie ma być tenże obierany. Wszakże jeśliby z koła naszego trafiło się któremu marszałkiem sejmowym albo deputatem do konstitucyej, tedy in tali occasione to laudum nasze obstare nie może osobom in tali officio zostawającym, którym funkcyej swojej na przyszłych sejmach rationes dare należy. A to laudum nasze zgodnie przez wszystkie ziemie uchwalone i przyjęte IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die secunda Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo. Andrzej Michał z Dubrawki Dubrawski marszałek sejmiku wisnieńskiego woj. ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 423 p. 2897—2898 Castr. San. Rel. 182 p. 1622—1623.

283.

Wisnia, 2 grudnia 1670.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszstko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik relationis do Wisni przez sejm blisko przeszły pro die secunda Decembris złożony zgromadzeni tak względem podatków na blisko przeszłym sejmie pozwolonych jako i względem niżej opisanych punktów, za powszechną wszystkich nas zgodą taką uchwałę i laudum namówiliśmy i postanowili. 2. Naprzód ziemia lwowska na zapłatę dawnego długu wojsku przeszłego zaciągu sumę korespondującą dwunastom poborom sine abiuratis, stosując się do deklaracyej IMciów pp. posłów naszych według taryfy anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni na sejmie danej pozwalamy. Na której wypłacenie uchwalamy poborów dziesięć podymnego, którego wybieranie poczynać się będzie a die prima Jannuarii roku blisko przyszłego millesimi sexcentesimi septuagesimi primi, a trwać będzie od diem ultimam Jannuarii eiusdem. Do wybierania tego podatku poborców obraliśmy do ziemi lwowskiej IMć p. Alexandra Drogomira a do powiatu żydaczewskiego IMć p. Hieronima Swirskiego miecznika halickiego. Nad to jeszcze sześć podymnego z osobna pozwalamy na zapłatę tym chorągwiom, któreśmy na ziemię naszą lwowską przyjęli. Wybieranie tego podatku poczynać się będzie a die prima Februarii anni millesimi sexcentesimi septuagesimi primi a trwać będzie ad ultimam Februarii eiusdem. Poborcę do tych sześć podymnego naznaczamy IMć p. Andrzeja Zurakowskiego. A w tę sumę na zapłatę dawnego długu wojsku pozwoloną potrącamy sumę na praesidium barskie z naszej ziemie lwowskiej do rąk p. Asferusa komendanta tamecznego barskiego wyliczoną i zlecamy to IMci p. komisarzowi naszemu na trybunał radomski z ziemie naszej obranemu, aby ta suma i to cokolwiek per legem decessit w teraźniejszych podatkach według deklaracyej sejmowej potrącona i przyjęta była. Które to podatki przez nas uchwalone wszyscy in genere nikogo nie wyjmując ani ochraniając według przeszłych regestrów i lauda wydawać powinni. 3. A że jeszcze chorągwiom ziemi naszej lwowskiej za przeszłe zasługi kwoty niedopłacono, zlecamy to IMci p. Olewińskiemu sędziemu ziemskiemu lwowskiemu, aby z czopowego dał trzy tysiące zł. p. a ostatek IMć pp. poborcy nasi z retentów zapłacą. Także i pięćset zł. na reparacyą zamku dla sądzenia spraw do rąk WIMci p. Jana z Wielkich Kunczyc Mniszka starosty lwowskiego oddadzą z czego potem na sejmiku przyszłym rachunek uczynić powinien będzie. 4. A że nowe szynkowe przynieśli nam z sejmu teraźniejszego IMć pp. posłowie nasi, tedy do wybierania onego naznaczamy administratorów do miasta Lwowa tylko IMć p. Olewińskiego sędziego ziemie naszej lwowskiej i do inszych wszytkich miast ziemie naszej lwowskiej i powiatu żydaczowskiego IMć p. Mikołaja Mnihowskiego komornika granicznego lwowskiego, którzy praevio iuramento w grodzie taką rotą jaką poborcy przysięgają praestando admistracyą tę a prima Jannuarii roku blisko przyszłego millesimi sexcentesimi septuagesimi primi aż

ad diem primam Jannuarii anni millesimi sexcentesimi septuagesimi secundi odprawować i wybierać będą od wina, miodu, piwa, gorzałki, takim sposobem, jako jest w konstytucyej blisko przeszłego sejmu opisano[1]). Po wyjściu zaś roku inszych sobie administratorów na sejmiku w Wisni obierzemy, którym salarium po trzy grosze od złotego pro hac vice naznaczamy. A funkcyą tę sine depactatione miast sprawiedliwie omni diligentia adhibita odprawować będą. A podatek ten szynkowego sami tylko szynkarze miejscy płacić będą powinni i ci co po kamienicach albo dworach cuiuscumque conditionis et iurisdictionis w miastach szynkują. 5. Ponieważ IMć p. Andrzej Zborowski pisarz grodzki żydaczowski ziemie lwowskiej, IMć p. Andrzej Żurakowski powiatu żydaczowskiego, dziesięciu podymnego exactores nasi rachunek nam na teraźniejszym sejmiku uczynili, tedy onych z pomienionej exakcyej kwitujemy i kwit dać IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy salva jednak restitutione sumy czterechset pięćdziesiąt i jednego zł. p., która ex praesenti calculo przy IMci p. pisarzu grodzkim żydaczowskim zostaje, którą sumę nieodwłocznie do skarbu ziemie naszej lwowskiej wnieść powinien. 6. Ziemia przemyska także według deklaracyej IMciów pp. posłów naszych sumę dwunastom poborom sine abiuratis korespondującą na zapłatę przeszłego długu wojsku pozwalamy. Z której jednak sumy aby skarb koronny półczwarta tysiąca zł. na praesidium barskie za asygnacyą skarbową wydane przyjął, także i trzy zł. pro simpla qualibet z gruntu tego na którym teraz w Przemyślu kościół panien zakonnych Dominika Świętego niedawno stanął. Więc i przez cerkwie uwolnione prawem cokolwiek decessit aby skarb defalkował i simplę in posterum z takowymi defektami stanowił według teraźniejszej konstytucyej i deklaracyej IMciów pp. posłów naszych, zlecamy to pilno IMci p. komisarzowi naszemu na trybunał radomski obranemu, aby tego dojrzał. Na której to sumy dwunastom poborom korespondującej salva defalcatione eorum co per legem decessit, jako się wyżej wyraziło, zapłacenie jedenaście podymnych uchwalamy et in complementum jeśliby z podymnego tego co niedostawało, tedy sześć tysięcy zł. gotowych pro anno currenti z czopowego, aby IMć p. Mikołaj Ustrzycki pisarz grodzki przemyski do rąk p. poborcy niżej mianowanego praevia quietatione oddał naznaczamy. Czas wybierania podatku tego a die prima Jannuarij ad ultimam Jannuarii roku blisko przyszłego millesimi sexcentesimi septuagesimi primi naznaczamy, do którego do którego poborcę IMć p. Stanisława Pakosza obraliśmy. Oprócz tych jedenaście podymnych znowu na zapłatę chorągwiom do ziemie naszej przemyskiej należącym pozwalamy sześcioro podymnego, które a prima Februarii pocznie się wybierać a trwać będzie ad ultimam Februarii roku blisko przysłego millesimi sexcentesimi septuagesimi primi. Do którego wybierania naznaczamy poborcę IMć p. Stanisława Zaboklickiego. A te podatki podymnego wszyscy in genere nikogo nie wyjmując wydawać powinni będą według regestrów IMci p. Grochowskiego łowczego przemyskiego i dekretów sądów skarbowych przemyskich. Nowe szynkowe wedłyg konstytucyej sejmu blisko przeszłego także w ziemi naszej przemyskiej jako i lwowskiej poczynać się będzie a die prima Jannuarii anni millesimi sexcentesimi septuagesimi primi a wybierane będzie aż ad primam Jannuarii anni millesimi sexcentesimi septuagesimi secundi. 7. Do którego administratorów naznaczamy czterech niżej mianowanych. A ta administracya i wybieranie podatku od wina, miodu, piwa, gorzałki odprawować się będzie takim sposobem. Naprzód miasta te Przemyśl, Mościska, Tarnogród, Radymno, Dobromil, Niżankowice, Nowe Miasto należeć będą do administracyej IMci p. Stanisława z Pleszowic Fredra podstolego podolskiego. Drugi administrator IMć p. Aexander Szeptycki miasta te to jest: Sambor, Drohobycz, Stryj, Sol, Stary Sambor, Felsztyn, Skole, Hyrów i Robotycze będzie miał w swojej administracyej. Trzeci administrator IMć p. Alexander Boiszewski skarbnik ziemie przemyskiej do którego administracyej miasta te: Jarosław, Przeworsk, Pruchnik, Kańczuga, Bircza, Husaków, Krakowiec, Wisnia należą. Czwarty administrator IMć p. Mikołaj Laskowski, którego administracyej miasta te Rzeszów, Łańcut, Leżajsk, Tyczyn, Sokołów, Krzywcza, Dybków i Krukielnicę zlecamy.

[1]) Instruktarz dla administratorów do wybierania tego nowo uchwalonego podatku szynkowego, wydany z koła sejmiku wiszeńskiego znajduje się w Castr. Prem. 410 p. 1—3.

Którzy to IMcie pp. administratorowie wykonawszy wprzód przysięgę w grodzie tą rotą jaką poborcy przysięgają, podatek ten nowego szynkowego, tak jako w konstytucyej blisko przeszłego sejmu opisano, do czasu wyżej mianowanego sine depactatione miast sprawiedliwie wybierać będą i żeby w jako najlepszy porządek podatek ten wprowadzili starać się będą. Którym salarium po trzy grosze od jednego złotego pro hac vice naznaczamy. Po wyjściu zaś roku administratorów sobie na sejmiku wisnińskim obierać będziemy. A to nowe szynkowe niema w niczem praeiudicare dawnemu czopowemu we wszystkich ziemiach naszych. Podatek ten szynkowego sami tylko szynkarze miejscy płacić będą powinni i ci co po kamienicach albo dworkach cuiuscumque conditionis et iurisdictionis w miastach szynkują. 8. Należy na tem wiele ziemi naszej przemyskiej abyśmy mieli exactam rationem wszytkich podatków i retentorum ziemie naszej, przeto sądy skarbowe postanawiamy. Na które to sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego przemyskiego, naznaczamy deputatów IMć p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego kujawskiego, IMć p. Jerzego Grochowskiego łowczego, IMć p. Skorczyckiego wojskiego przemyskiego, IMć p. Aleksandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego, IMć p. Alexandra Jastkowskiego miecznika przemyskiego. Którzy wykonawszy przysięgę rotą deputata trybunału koronnego, zjechawszy się do Przemyśla sądy te w ratuszu die tertia Februarii roku blisko przyszłego millesimi sexcentesimi septuagesimi primi zaczną. A przez trzy niedziele salva prolongatione tych sądów na tydzień po trzech niedzielach jeśliby tego potrzeba była, absentia aliquorum non obstante byle ich sześć osób było odprawować będą. Na których sądach wszyscy exactores i retentores poborów podymnego, czopowego i wszystkich in genere podatków do ziemi należących sprawić się i exactam rationem oddać powinni będą. Remissy także od sądu grodzkiego w sprawach skarbowych na tych sądach decydowane być mają. W żadne sprawy prywatne, pomienieni sędziowie wdawać się nie mają, ale tylko sprawy między ziemią a poborcami i retentorami sądzić będą i rachunki podatków jako najlepiej examinabunt. A ktoby się na tych sądach dał kondemnować, z tego urząd grodzki ma czynić exekucyą nieodwłoczną. Akta tych sądów wszystkie na przyszły da P. Bóg sejmik wisniński przywieść nam powinni będą. 9. Na tychże sądach ma być poczta ordynowana inhaerendo constitutioni o approbacyej poczcie. Do której ordynacyej poczty nim przyjdzie pomienieni IMć pp. sędziowie oznajmią o tem i prosić będą JW IMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego in gremium sui tam in praesentia IMci taż poczta postanowiona będzie tak, aby jeden z magistratu miejskiego tam obrany do niej ordynowany zostawał, któryby pilno i wiecznie tą pocztą zawiadował. Na tychże sądach poborcy ratione depactationis ad instantiam cuiusvis iniuriati sprawić się powinni będą według dawnych lauda naszych. Pomienionym sędziom naznaczamy salarium każdemu po sto zł., na kancelaryą zł. pięćdziesiąt, p. instygatowi ziemie naszej zł. pięćdziesięt, który wszytkich exaktorów, exaktorowie zaś swoich retentorów wszelakich in universum podatków, jako się wyżej opisało, także i miasta o czopowe, jako o insze podatki quocumque genere nazwane wcześnie przypozywać będzie powinien. A pp. poborcy wszelakich exakcyej przed tymi sądami z gotowymi regestrami i rachunkami sporządzonymi stawić się powinni. Także i miasta wszystkie z gotowymi regestrami i rachunkami czopowego za te osobliwe czasy wszystkie, które w administracyej i w rękach samych miast po wyjściu kontraktu zostawało stawić się i sprawić iudicialiter powinni będą pod winami contra retentores contributionum publicarum w prawie opisanemi. 10. Na instancyą JW IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego na sejmik nasz wniesioną, ziemia przemyska pozwalamy przyjąć dwieście piechoty węgierskiej IMci do zapłaty a prima Februarii anni proxime venturi millesimi sexcentesimi septuagesimi primi a to na miejsce proponowanych dwóch chorąwi konnych, jednej JWIMci p. kasztelana podlaskiego koni ośmdziesiąt, drugiej chorągwi WIMci p. starosty i generała podolskiego koni sta, taką jednak kondycyą, jeżeli IMć p. marszałek i hetman w. koronny efficiet to, że te dwie pomienione chorągwie konne województwo rawskie przyjmie wzajem do siebie. A coby tamtym chorągwiom nie dostawało z województwa rawskiego, to IMć p. marszałek i hetman ma supplere tak, żeby ziemia przemyska od płacenia pomienionym dwiema cho-

rągwiom całe wolną zostawała i żeby IMć otrzymał assekuracyą na tę zamianę lubo od województwa rawskiego lubo od trybunału przyszłego radomskiego ziemi służącą. Jeżeliby też z tej okazyej cokolwiek zatrudnienia na ziemię przemyską przychodzić miało, tedy IMć p. marszałek i hetman w. koronny in onere evictionis tejże ziemi zawsze zostawać będzie powinien. **11.** Ziemia sanocka, także jako i pomienione ziemie według deklaracyej IMciów pp. posłów naszych pozwalamy summam correspondentem dwunastom poborom sine abiuratis, która efficit sumę czterdzieście tysięcy i cztery dwieście dziesięć zł. p. groszy siedmnaście, potrąciwszy nietylko cerkwie według dekretu trybunału radomskiego anni millesimi sexcentesimi sexagesimi tertii z IMcią p. Alexandrem Leszczyńskim poborcą ziemie naszej sanockiej ferowanego, ale i sumę dwadzieścia zł. i ośm na każdą simplę, która względem kościołów tak OO. Jezuitów i Franciszkanów w Krośnie jako i OO. Franciszkanów w Sanoku per legem uwolnionych decessit. Z tej sumy wytrącamy sumę półtora tysiąca zł. na praesidium barskie daną. Na wypłacenie tej sumy poborów trzydzieście idwa cum abiuratis wydać deklarujemy. Czas wybierania tych poborów a die prima Jannuarii ad ultimam Jannuarii anni proximi millesimi sexcentesimi septuagesimi primi naznaczamy, do których poborcę obraliśmy IMć p. Stanisława Cieplińskiego. Oprócz tych poborów znowu na zapłatę chorągwiom ziemi naszej uchwalamy sześcioro podymnego pro hac vice tantum z tą deklaracyą, że na potem podymnem nigdy wypłacić nie będziemy chyba praevia generali revisione dóbr wszystkich ziemskich królewskich i duchownych. Czas wybierania tego sześciorga podymnego a die prima Februarii ad ultimam Februarii anni proximi millesimi sexcentesimi septuagesimi primi naznaczamy. Poborcą IMć p. Piotra Rojowskiego komornika ziemie sanockiej do tych sześciorga podymnego deklarujemy. Które podatki wszyscy in genere nikogo nie wyjmując według przeszłych regestrów i laudów wydawać powinni będą. Administracya nowego szynkowego w ziemi naszej sanockiej także jako i w pomienionych ziemiach poczynać się będzie a die prima Jannuarii anni proximi millesimi sexcentesimi septuagesimi primi; do którego szynkowego naznaczamy administratora IMci p. Adama Łysakowskiego, który praevio iuramento w grodzie tą rotą jako poborcy przysięgają administracyą tę ad piem primam Jannuarii anni millesimi sexcentesimi septuagesimi secundi odprawować będzie. Obowiązując IMci, aby podatek ten szynkowego jako w najlepszy porządek wprawił, wybierając podatek ten od wina, miodu, piwa, gorzałki, tak jako w konstytucyej sejmu blisko przeszłego opisano. A podatek ten szynkowego sami tylko szynkarze którzy szynkują w miastach płacić będą powinni jako i w inszych ziemiach naszych. Salarium IMci p. administratorowi trzy grosze od złotego jednego pro hac vice naznaczamy, który sine depactatione miast podatek ten sprawiedliwie administrować będzie. Po wyjściu zaś roku administratora sobie podatku tego wybierzemy. **12.** Sądy skarbowe ziemi naszej tak jako i w ziemi przemyskiej postanawiamy do których do sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego sanockiego deputatów naznaczamy IMć p. Humnickiego podstolego sanockiego, IMć p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, IMć p. Piotra Polańskiego cześnika sanockiego, IMć p. Szymona z Gośniewic Wolskiego skarbnika sanockiego, IMć p. Andrzeja Dubrawskiego marszałka na ten czas koła naszego, IMć p. Piotra Krasowskiego, IMć p. Stanisława Bala, IMć p. Józefa i Adama Humnickich, IMć p. Adama Łysakowskiego, IMć p. Wojciecha Kobylnickiego, którzy praevio iuramento według zwyczaju sądy te na kadencyi roków ziemskich sanockich blisko przyszłych, choćby też i roki ziemskie niedoszły zaczynać i odprawować będą, absentia aliquorum non obstante, byle nie w mniejszej liczbie nad sześć osób. Na które sądy instigator ziemie naszej IMć p. Szymon Sląski IMciów pp. poborców wszystkich in genere quocumque podatków, pp. zaś poborcy retentorów swoich także i miasta tako o czopowe jako i o wszelakie podatki pozwać powinni będą. A ktoby się dał na takowych sądach kondemnować, z takiego urząd grodzki exekucyą nieodwłóczną czynić powinien będzie. A IMcie pp. poborcy wszyscy z gotowymi rachunkami i regestrami na tych sądach stawić się una cum retentoribus suis i sprawić powinni będą. **13.** Na introligowanie ksiąg starych grodzkich sanockich zaznaczamy zł. sto z retent u IMci p. Piotra Rojowskiego komornika i poborcy ziemie sanockiej. **14.** Co się zaś tknie

securitatem ziemie naszej sanockiej, uważając jako się swawoleństwo coraz większe rozmnaża i górę bierze przez ustawicznie rozboje i złodziejstwa, tak dalece, że w domach swoich my sami i poddani nasi bezpieczni być nie możemy, na pohamowanie tedy swawoleństwa tego stosując się do konstytucyi sejmu blisko przeszłego, uchwalamy praesidium propter securitatem całej ziemie naszej piechoty trzydzieście, rotmistrza zaś tej piechoty na sądach przyszłych skarbowych sędziowie obiorą, którego sposobnego obaczą, aby sam w osobie swojej nie per substitutum attendat officio suo. Której piechocie ma się zaczynać służba a vigesima Aprilis ad diem vigesimam Maii a zaś w jesieni a prima Septembris at ultimam Novembris. Na której służbie aby to praesidium de proprio sustentowało się i tak p. rotmistrz jako i piechota u ludzi nic nie wyciągali pozwalamy na miesiąc na każdego pachołka zł. dziesięć a p. rotmistrzowi na ćwierć roku zł. trzysta. Powinien tedy będzie przerzeczony rotmistrz zbójców, złodziejów, tam in facto recenti quam post factum, których będzie mógł imać i gdziekolwiekby się kupili brać, także i tych wszystkich złodziejów i zbójców, którzy po wsiach albo miasteczkach zostają a są na nich powołania i jawni są złodzieje łapać powinien a do sądów miejskich sanockich oddawać, aby podług excessów swych karani byli. Miasto zaś od takowych sądów komputując w to i konfessata z wydaniem onych nie powinno brać tylko zł. cztery a mistrzowi zł. sześć, tak od slachcica i ktobykolwiek takowego złodzieja do sądów miejskich przysłał więcej miasto brać nie powinno. Confessata przy tem urząd miejski wiernie excypować i do ksiąg swych wpisywać ma, nie ochraniając nikogo w konfessatach sub paena capitis interposita, które konfessata każdemu dla dojścia sprawiedliwości potrzebującemu bez depaktacyi wydawane być mają. Miastu jednak Sanokowi respectu confessatorum i czynienia sądowej exekucyej omnimodam cavemus securitatem. Więc że takowym swawolnym ludziom po wsiach i miasteczkach pozwalają przytułków i pomieszkania i łapania onych bronić zwykli, tedy stosując się do dawnych postanowień, oprócz paenas criminales pro ratione delicti decernendas wkładamy na każdą wieś i miasteczko winę pieniężną, któreby requisiti będąc pomocy praesidio do chwytania zbójców i złodziejów dać nie chcieli, albo w którejby wsi zbójcy i złodzieje jawni przetrzymali się duplex vadium capitaneale toties quoties contraventum fuerit succumbendo. O którą winę do sadów grodzkich sanockich jako i o stawienie excessivorum instigator ziemie naszej IMć p. Szymon Sląski ex delatione praesidiarii pozywać powinien. A ta wina lubo per decretum lubo in contumaciam osądzona będzie powinna być sub paena bannitionis oddana do rąk praesidiarii do poparcia i sustentacyej praesidii. Stawieni zaś excessivi mają być iuxta delictum karani. **15.** Więc żeby insigator miał prace swoje recompensam, każde miasteczko i wieś, które będzie contumax, ma oprócz vadia capitanealia succumbere in rem instigatoris dwoje czternaście grzywien. Których to vadiorum et paenarum takaż ma być exekucya jako i o pobory zatrzymane. Tenże p. instygator ad delationem nietylko praesidiarii ale i każdego slachcica et cuiusvis privati wziąwszy dowody pozywać o takowe stawianie zbójców i złodziejów, także też o wypuszczenie pojmanych złodziejów albo zbójców powinien. A przerzeczony p. rotmistrz rzeczy przy zbójcach i złodziejach pobrane wracać propietariis powinien. Więc biorąc i łapając złodziejów i zbójców we wsiach albo miasteczkach żadnych z rzeczy które nie są złodziejskie albo ad fundum pertinent brać przy nich nie powinni aby ludzie niewinni krzywdy nie cierpieli. Tego też p. rotmistrz przestrzegać powinen, aby z małej okoliczności albo podejrzenia (gdyż się trafia, że źli ludzie importune do poczciwego człowieka wstępują a potem powołaniem uciążają) ludzie sławy dobrej nie byli aggrawowani. Także przerzeczony p. rotmistrz ani p. instygator privata authoritate nikogo wypuszczać lubo z sprawy lubo z więzienia nie powinni sub paenis iudicii arbitrariis. Przy tem deklarujemy stosując się do pierwszych lauda naszych, że ktoby złodzieja albo rozbójnika na okup puścił, tedy winę jaka jest opisana ma succumbere, która wina jeżeli przez instigatora vindicabitur cedet fisco ziemi naszej. A jeśli kto privatus pozywać o to będzie, ta wina samemu cedet delatorowi. Jakoż wolno każdemu, nie referując się na instigatora, ktokolwiek zechce pozywać tak o stawienie zbójców, złodziejów, jako i o przetrzymanie onych i wypuszczenie pojmanych pro paenis supra expressis, które na ten

czas gdy privatus pozywać będzie parti cedere mają. Warujemy przy tem omnem securitatem przerzeczonemu p. rotmistrzowi, że w jednej wsi i dzierżawie nie ma mieć ni od kogo żadnej przeszkody względem łapania rozbójników i złodziejów ani też ni od kogo turbowany ex ea occasione być powinien. Na które to praesidium koszt pieniądze według dispozycyej przyszłych sądów naszych skarbowych teraźniejszy arendarz czopowego IMć p. Szymon z Gośniewic Wolski skarbnik sanocki oddać będzie powinien. Tymże IMciom pp. sędziom naszym skarbowym zlecamy, aby przy obraniu rotmistrza na tamtych sądach około praesidium tego jako najlepszy porządek uczynili. A gdy się trafi obwinionemu o złodziejstwo albo rozbój sprawować się, na którym gdy jedno będzie powołanie, takiemu jeszcze na dalszy wywód innocentiae albo nocentiae jego, ma być pozwolona inkwizycya przez świadków wiadomych i wiary godnych. A ponieważ IMć pp. posłowie nasi dwadzieścia pachołków z łanowej piechoty na praesidium ziemie naszej sanockiej od najjaśniejszego króla IMci p. n. m. otrzymali, tedy bratersko upraszamy IMci p. Macieja Stanisława z Unichowa Ustrzyckiego sędziego ziemi sanockiej, aby to praesidium cura et opera sua jak najprędzej do skutku przywiódł i ono ad maiorem securitatem ziemi naszej obracał. **16.** Także IMć p. Piotra Krasowskiego komendanta miasta Krosna upraszamy, aby tysiąc zł. na restauracyę Krosna na starostwie krośnieńskiem pokazanych, także dwa tysiąca testamentem nieboszczyka p. Portiusa legowane i inne wszystkie legata na fortyfikacyą miasta tego według pierwszego laudum processu fisci rekuperował et evincat. A co się tknie podatków wyżej mianowanych w ziemiach naszych uchwalonych, te do rąk pp. poborców w każdej ziemi intra tempus praefixum wydane być nieodwłocznie powinne, pod winami w sprawie opisanemi. Panowie zaś poborcy nasi według assygnacyej i dyspozycyej trybunału radomskiego blisko przeszłego wybrane pieniądze te tylko, które na zapłatę dawnego długu wojsku aequivalenter sumie dwunastu pobora sine abiuratis korrespondujące pozwolone są assignatariis oddawać powinni będą, salvis arestis et iniuriis privatorum. A cokolwiekby nad sumę dwunastom poborom korrespondującą sine abiuratis z teraźniejszych podatków zbywało, tedy to ni do kogo inszego tylko do dispozycyej ziem naszych, każdej suo pro interesse należeć będzie, w czem IMciów pp. poborców naszych obligamus, aby tego przestrzegali i nas o tem na pierwszym sejmiku informowali. **17.** To też sobie wszystkie trzy ziemie lwowska, przemyska i sanocka cavemus et solennem czynimy manifestationem, że jako teraz według taryfy anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni podatek ten sumę dwunastom poborom sine abiuratis korespondującą realiter i nad to jeszcze wyżej dwiema poborami cum iniuria województwa naszego wypłacamy, tak jeżeliby ad complementum sumy dwóch milionów czego dostawać nie miało, tedy nie nasze województwo i ziemie, ale tamte województwa, które incerto genere podatków swoich i podymnego przez abiurata zniżonych według[1]) taryfy anni millesimi sexcentesimi vigesimi noni nec ullis calculationibus w skarbie probato et deducto podatki swoje deklarowali należeć będą. IMciów pp. poborców zaś wszystaich ziem naszych obligujemy, aby pomienione podatki przez nas uchwalone sine depactatione et iniuria privatorum pobierali i nikogo w podatkach nie ochraniali ani jakimkolwiek sposobem uwalniali i kwitowem, oprócz salarium po groszu od złotego pozwolonem, nie uciążali. **18.** Komisarzów na trybunał radomski blisko przyszły zgodnie obraliśmy, ziemia lwowska IMć p. Macieja Gołeckiego podsędka lwowskiego, ziemia przemyska IMć p. Mikołaja Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego, ziemia sanocka IMć p. Stefana Sicińskiego pisarza grodzkiego sanockiego, którym salaria po sześciuset zł. każda ziemia z osobna swemu; ziemia lwowska i przemyska z retentów, ziemia sanocka u IMci p. Piotra Rojowskiego poborcy naszego i podymnego naznaczamy. Którym to IMciom pp. komisarzom naszym singulariter zlecamy et amore patriae obowiązujemy ich, aby niżeli przyjdzie do ordynowania zapłaty i wydawania asygnacyej ludziom wojskowym na sumy względem dawnych zasług od rzptej pozwolone, collatis rationibus et consiliis z drugiemi IMciami pp. komisarzami ze wszystkich województw obranymi

[1]) S. nie według.

wprzód sedulo provideant jakoby rzpta fidei obsequii et observantiae wszystkiego rycerstwa wojskowego quovis meliore modo et obligatione była secura. Także suma na praesidium barskie przez nasze ziemie wydana, diminutio simple ziemie przemyskiej we trzech zł., kościoły, cerkwie i cokolwiek per legem decessit aby to przyjęto i potrącono było w podatkach procurabunt ciż IMcie pp. komisarze nasi. IMć p. Walenty Fredro, exaktor pogłównegu ziemie przemyskiej jeśliby z okazyej exakcyi swojej a osobliwie nie podanych przez IMciów księżą plebanów powtórnych po rowiązanym związku regestrów miał jaką trudność, tedy IMcie pp. komisarze nasi słuszną obronę jego na tamtym miejscu providebunt. Ponieważ sukcessorowie nieboszczyka IMci p. Fredra poborcy ziemi sanockiej wzięli się na abrenunciacią successioni i tę abrenunciacią realiter produkować powinni, tedy ziemia sanocka w pretensyach skarbowych apud republicam onych circa coaequationem zastąpić submituje się. A że assygnacya do tychże sukcessorów na sześć tysięcy wyszła z skarbu, powinien assignatarius pro satisfactione redire do skarbu, którą mu skarb z teraźniejszych podatków na wypłacenie długów wojskowych ordynowanych wypłacić powinien. Do czego aby IMcie pp. komisarze na trybunale przyszłym radomskim dopomogli zlecamy to IchMiom. **19.** Przeszłe laudum o gospodach w Wiśni reasumując to sobie spondemus, że go zachować in toto mamy, wszakże jednak p. stanowniczy ex officio gospody rozpisować powinien będzie, habita ratione osób tak rzptej jako też i sejmikom zasłużonych między nami. Desideria IMciów p. Żelisławskiego, IMci p. Macieja Alexandra Popławskiego, IMci p. Andrzeja Siedliskiego, IMciów pp. Bratkowskich na sądy skarbowe blisko przyszłe odsyłamy. A to laudum ziem naszych zgodnie przez nas namówione i uchwalone IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych dla wiadomości wszyskich podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku dnia wtórego miesiąca grudnia roku pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego. Andrzej Michał z Dubrawki Dubrawski marszałek sejmiku wisińskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 423 p. 2898—2916 Castr. Sanoc. Rel. 182 p. 1604—1621.

284.

Wisnia, 6 marca 1671.

Instrukcya sejmiku posłom do króla.

1. Instrukcya IMciom pp. posłom województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej IMci p. Kazimierzowi Lipczyńskiemu i IMci p. Stanisławi na Baligrodzie Balowi z koła sejmiku naszego wisznieńskiego wyprawionym do J. kr. Mci p. n. m. dana dnia szóstego marca roku tysiąc sześćset siedmdziesiątego pierwszego. **2.** Przy powinszowaniu zdrowia dobrego i szczęśliwego w długi wiek panowania J. kr. Mci p. n. m. opowiedzą IMcie pp. posłowie nasi gorące vota nasze za dostojeństwo J. kr. Mci p. n. m., przy którym zdrowia i cokolwiek województwo nasze może mieć w cenie ochotnie odważać deklaruje. Podziękują uniżenie za tą pańską J. kr. Mci pieczę, że ad omnem casum życzy mieć gotowość jako największą obrony rzptej od wszelakich niebezpieczeństw zachodzących na nie. Opowiedzą i tę powolność naszę, że do nowych zaciągów według ordynacyej sejmu przeszłego wszystką siłą i ochotą applikować się było nam cordi. **3.** Ale że egestas populi ad eum devenit statum, iż pod ustawicznemi pod te czasy podatkami już deficit i sposobu żadnego mieć nie możemy wydania na te nowe zaciągi podatków, do tego nie mając obiecanej w uniwersale J. kr. Mci osobnej zawartej instrukcyej i jako o intencyej królewskiej IMci p. n. m. tak de periculis nie będąc informati, nie mogliśmy quidquam certi sine informatione J. kr. Mci p. n. m. statuere, sangvinem jednak proprium przy zdrowiu i dostojeństwie J. kr. Mci contra omnem hostilitatem devovemus zarównie z inszemi województwy, prosząc, aby

kiedy już exhausti calamitatibus praeteritis w podatkach pieniężnych deficimus alio przodków naszych instituto et modo z prawem i zwyczajem Rzptej concordanti paterne i miłościwie o nas radzić raczył. 4. Wniosą przy tem instancyą gorącą do J. kr. Mci p. n. m. za przyjaznymi zawsze sąsiadami naszymi królestwa węgierskiego obywatelami, sub indignatione cesarza IMci natenczas zostającymi, o co że in sinum sejmików naszych concurrunt, aby authoritate J. kr. Mci p. n. m. sublevati być mogli et clementiam cesarza IMci za interpozycyą J. kr. Mci otrzymali uniżenie prosić będą. 5. A że na fortyfikacyej miasta Lwowa całej rzptej wiele należy, ad omnem casum aby to antemurale państw J. kr. Mci pograniczne miasto obwarowane było, zalecą gorąco curae et protectioni J. kr. Mci defekta onego. A zarównie spustoszałego zamku przemyskiego, którego ruiny przyczyną zatrzymana pensya przez książęcia IMć Radziwiła podkanclerzego i hetmana polnego W. księstwa Litewskiego, aby za instancyą J. kr. Mci, IMci p. staroście przemyskiemu płacona była instabunt IMć pp. posłowie nasi do J. kr. Mci. 6. Przypomnią też IMcie pp. posłowie J. kr. Mć p. n. m. prawa i przywileje J. kr. Mci wybranieckiej piechoty dwadzieścia z ziemi sanockiej na praesidium tejże ziemie jako ustawicznym niebezpieczeństwom od zbójców podległej, aby obrócić i ordynować kazał, bezpieczeństwo obywatelów zaszczycając, prosić będą IMcie pp. posłowie[1]) W Wisni die ut supra. Którą to instrukcyę IMci p. marszałkowi koła naszego rycerskiego podpisać i z pieczęcią wydać zleciliśmy. Stanisław Michał Fredro podstoli podolski marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 410 p. 1129—1132.

285.

Wisnia, 12 czerwca 1671.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego lwowskiej przemyskiej i sanockiej ziemie na sejmik do Wiszni pro die duodecima Junii za ogłoszeniem trzecich wici od J. kr. Mci p. n. m. przysłanych zgromadzeni[2]) takie między sobą namawiamy i postanawiamy laudum. A naprzód supplicia majestatowi boskiemu fundimus vota, pokorne onemu niosąc dzięki, iż lubo ojczyznę naszę variis vult esse expositam periculis i kiedy humana do poratowania jej videntur deesse consilia, takie suggerit media, któremi się nie tylko sublevari, ale ultra spem et opinionem nie tylko nas samych ale et externorum principum et nationum extolli et elevari może i śmiele się rzec może, że ex singulari providentia Divina lubo fluctuat, ast tanquam mergitur ista reipublicae navis. Czego lubo tot luculenta widzimy i odbieramy od tegoż łaskawego nieba documenta, ale i teraz jaśnie uznawamy, że dextera Domini zostaje przy nas i ojczyźnie naszej, kiedy J. kr. Mć p. n. m. tak disposuit serce, iż nas wszystkich do poratowania nadbolałej ojczyzny trzeciemi wzywa wiciami, co jako ochotnem przyjmujemy sercem, tak non degeneres będąc antecessorów naszych synowie, pro defensione świątnic i kościołów bożych pro conservatione zdrowia i majestatu J. kr. Mci p. n. m., pro salvanda libertate et pro recuperatione avulsarum a regno provinciarum zdrowia, krwie i substancyej naszych żałować nie będziemy i owszem jako od starodawnych Polaków communem vitam, sangvinem et generositatem ducimus, tak more eorundem cale one bono reipublicae impendere gotowiśmy. 2. Co żeby effective wyświadczyć

---

[1]) Król zarządził 3 listopada 1670 r. aby z piechoty wybranieckiej na gwardyą królowi przez sejm zezwolonej dwadzieścia wybrańców przeznaczono na praesidium ziemi sanockiej, jako ustawicznym niebezpieczeństwom podlegającej C. Pr. Rel. 410 p. 1133. [2]) Uniwersał trzech wici datowany w Warszawie 16 maja. Ob. Agr. t. X., str. 313.

mogliśmy, na czas i miejsce w trzecich wiciach przez J. kr. Mć p. n. m. naznaczone ochotnie pospieszyć nie omieszkamy i zaraz IMciom pp. rotmistrzów, pod których chorągwiami pójdziemy, obieramy, to jest w lwowskiej ziemi chorągiew powiatowa przy JWIMci p. Andrzeju Maxymilianie Fredrze kasztelanie lwowskim zostawać będzie i IMć p. Chodorowski stolnik lwowski drugą podniesie chorągiew. A że siła jest takich IMciów pp. braci, w których lubo innatus generosus viget sanguis, tenuis jednak fortuna necessitat do tego, że pieszo na tę pójdą expedycyą, tedy z lwowskiej i żydaczowskiej ziemie takich IMciów IMć p. Wojciech Malski pod swoją poprowadzi chorągwią. Ziemia zaś przemyska tych obiera rotmistrzów: powiatową chorągiew do JWIMci p. kasztelana przemyskiego ordynuje, a przy tem IMć p. sędzia przemyski ziemski, IMć p. Fredro podstoli podolski, IMć p. Wojakowski, IMć p. Kazimierz Lipczyński swoje podniosą chorągwie. Ziemia zaś sanocka skupiwszy się pod Sanok tam sobie IMciów pp. rotmistrzów obierze. IMciów pp. braciej przemyskiej ziemie pieszych IMć p. Cebrowski pod swoją poprowadzi chorągwią. Iż jednak J. kr. Mć p. n. m. sine divisione belli chce mieć in unum zgromadzone województwa, dlatego uprosiliśmy ziemie lwowskiej JWIMć p. Andrzeja Maxymiliana z Pleszowic Fredra kasztelana lwowskiego, z przemyskiej ziemie JWIMć p. Marcina Konstantego na Krasiczynie Krasickiego kasztelana przemyskiego, z sanockiej ziemie WIMć p. Gerzego Wandalina z Wilkich Kunczyc Mniszka starosty sanockiego, aby IMcie o województwie krakowskiem i sędomirskiem pilno się pytali, które jako się tu ku naszym pospolitem ruszeniem będą zbliżać krajom, aby każdy z IMciów swoje ziemie obwieścił uniwersałem abyśmy w kupie z nimi stawać mogli na naznaczonem od J. kr. Mci p. n. miejscu, znosząc się we wszystkiem z JWIMcią p. wojewodą i generałem ziem ruskich. Lwowską ziemię IW IMć p. kasztelan lwowski na miejscu zwyczajnem pod św. Jurem ruskim przy Lwowie; przemyską ziemię JW. IMć p. kasztelan przemyski pod Przemyśl na Przekopaną a potem pod Medykę dla popisu; sanocką WIMć p. starosta sanocki pod Sanok aby ku pili, kędy wszyscy, sub rigore w trzecich wiciach opisanym, stawić się powinni będziemy i tam co dalsza necessitas dictabit statuemus et exequemur. In quantum by zaś IMciom pp. obywatelom contiguis miejscu ściągnienia i popisu aliquod damnum emergere et subsequi przez długie stanie nasze miało, tedy ad requisitionem IMciów per deputatos szkodę liquidować i na sejmiku nagradzać obiecujemy. 3. A ponieważ pragniemy sami in personis nostris iść in subsidium ojczyźnie, tedy nie chcemy domów i ziem naszych sine iusto zostawić praesidio, mianowicie kiedy wiemy, że ludzi swawolnych tułhajów albo raczej rozbójników tak exundavit insolentia, iż codziennie prawie obywatelów ziemie sanockiej nachodzą i nie tylko bona ich diripiunt, alo i samych variis horrendis generibus śmierci paląc i męcząc de vivis sufferunt, jako i teraz recenter kilku szachty braci naszych okrutnie zamordowali, tedy chcąc tantae insolentiae imponere frenum i IMciom pp. braci subiectis tym niebezpieczeństwom suffragari, uchwalamy ludzi pieszych w sanockiej ziemi trzydzieście, którym zapłatę tak ordynujemy. Na dwa miesiąca u IMci p. Wolskiego skarbnika sanockiego naznaczamy z czopowego sanockiego nunc currenti zł. p. ośmset, na trzeci miesiąc u IMci p. Rojowskiego komornika sanockiego z retent podymnego zł. p. czterysta, na czwarty i piąty miesiące u IMci p. Krzysztopha Rylskiego z retent poborowych zł. p. ośmset naznaczamy. A ta służba ma się poczynać a die prima Julii anni praesentis i tak przez pięć miesięcy incessanter po sobie idących ma currere. Jeżeliby jednak widzieliśmy exigentiam tego, aby na dalszy czas też przyszło zatrzymać piechotę, tedy na przyszłym zjeździe naszym dalszą onym obmyślimy zapłatę. Do tej zaś piechoty obraliśmy rotmistrza IMć p. Andrzeja Zawojskiego, który według opisanego sobie na sądach skarbowych sposobu postępować powinien będzie i przed IMcią p. Piotrem Rojowskim komornikiem sanockim na początku każdego miesiąca ludzi tych prezentować i popisywać powinien będzie, sam jednak ma mieć dependencyą, ab officio castrensi sanocensi i tego pilnie przestrzegać, aby ludzi idoneos i non suspectos i nie swawolnych do tej wzywał i zaciągał służby. 4. A ponieważ i ziemię przemyską terrent te pericula, tedy chcąc obviare onym i chcąc IMciów pp. braci obnoxios periculis od nich eximere, ordynujemy zł. p. tysiąc dwieście pro nunc non amplius, które IMć p. administrator czopowego przemyskiego odda do rąk IMci

p. sędziego sanockiego, któremi pieniądzmi curam securitatis habere IMciom obiecuje i krajom od Tyczyna i Sokołowa ku Rybotyczom i Dobromilowi ciągnącym się securitatem prowidować będzie. 5. Ziemia też lwowska praesidio destituta aby nie zostawała, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła teraźniejszego naszego, aby nomine nostro pisał do JWIMci p. marszałka i hetmana w. koronnego, prosząc aby wcześnie nie czekając hostilitatem do zamku górnego lwowskiego adaequatum periculis ordynował i zesłał z ludzi rzptej praesidium, ponieważ ta forteca jest już antemurale regni i siła na niej całej rzptej należy. A żeby zaczęte fortificationis opus mogło wziąć swoje dokończenie, tedy z czopowych pieniędzy i z sznkowego nowego tamże we Lwowie currenti naznaczamy na tę fortyfikacyą zł. p. cztery tysiące. Panowie mieszczanie i incolae miasta Lwowa mają dać także zł. cztery tysiące; Żydzi tamże mieszkający dadzą zł. dwa tysiące, które, do rąk i dyspozycyej IMci p. sędziego lwowskiego i IMci p. chorążego warszawskiego mają być oddane. Te jednak przez IMciów powzięte pieniądze nie na inszą obrócone mają być potrzebę, tylko na kontynuacyę zaczętego beluardu, i cokolwiekby do fortyfikacyej potrzebnego widzieli IMcie to fidei et dexteritati IMciów poruczamy. Jeżeliby jednak pp. mieszczanie i Żydzi tameczni byli tak temerarii et contumaces, żeby tych niechcieli dać pieniędzy, tedy i IMcie pp. administratorowie nasi abstinebunt od dania czterech tysięcy na tę fortyfikacyą od nas ofiarowanych, ponieważ bardziej ich res agitur, kiedy idzie de salute ich samych tam mieszkających pignorumque eorum et de conservatione kamienic et bonorum eorum. Do tych zaś uproszonych od nas IMciów pp. komisarzów mają pp. mieszczanie lwowscy ex magistratu suo dwóch deputować, którzy expensorum pospołu z IMciami regestra konotować będą i potem tu w Wiszni, jako z teraźniejszych expens tak i z przeszłych, sufficienem winni będą uczynić calculum. A ponieważ tymże pp. mieszczanom lwowskim anterioribus laudis sejmików naszych iniunctum było, aby pewnemi sumami do tejże przyłożyli się byli fortyfikacyej, tedy na przyszłym sejmiku mają dać rationem, jeżeli to adimpleverunt i expensami to comprobabunt et deducent. 6. Więc, że dla krótkości czasu nie możemy teraz inire calculum z IMciami pp. poborcami naszymi, tedy nil derogando przyszłemu da Bóg rachunkowi z IMciami, chcemy intercedendo IMciów pp. poborców assygnacye IMciom pp. wojskowym należyte wypłacić, jakoż primarie JWIMci p. wojewodzie ruskiemu zł. p. trzy tysiące, aby z czopowych pieniędzy i szynkowego nowego lwowskiego wypłacono naznaczamy. Obstringimus jednak IMciów pp. poborców, aby retenta jako najprędzej wybierali, nie folgując i Żydom, którzy per decretum trybunału radomskiego są do płacenia adstricti. A że IMcie pp. poborcy ziem naszych quaerulatur, iż IMcie niektórzy, opima bona et possessiones w tychże ziemiach naszych mający, poborów i inszych kontrybucyej publicznych wydawać temere nie chcą, tedy jeżeliby u którego z IMciów pp. retentorów takich chorągiew zapłatę naznaczoną miała w którejkolwiek ziemi, IMcie pp. poborcy retenta zatrzymane tej chorągwi na tych dobrach przekażą[a]) a chorągiew u swego IMci p. rotmistrza odiskować ich sobie powinna będzie, któryby zaś z IMciów chorągwi nie miał do zapłaty w ziemiach naszych a podatki publiczne zatrzymał, z takim iure agere IMcie pp. poborcy indilate powinni i retentam summam jako najprędzej repetere, sumptum jednak przez IMciów pp. poborców na to erogatum ziemia nagrodzi, lucrata zaś res ziemi cedere powinna. 7. A że ziemie nasze przez ręce IMciów pp. poborców na praesidium barskie bardzo rztej potrzebne za asygnacyą WIMć p. podskarbiego koronnego pewne sumy do rąk p. Aswerusa komendanta tamecznego wydali i ziemiom naszym w dwunastu poborach sine abiuratis potrącone być mieli, także i suma ziemi sanockiej zł. p. dwadzieścia ośm pro qualibet simpla z gruntów kędy kościoły w Sanoku i Krośnie stanęli, per legem decessit, na co już i dekreta zaszły, tedy w tem intercedemus IMciów pp. poborców naszych i ad solutionem tych sum non tenentur więcej i assygnacyej, jeżeliby jakie na te sumy z skarbu wyszły non acceptabimus, w czem IMciów pp. poborców tuebimur et evincemus. 8. Wniesiona jest do nas instancya JWIMci p. marszałka i hetmana w. koronnego[1]), aby piechota IMci pod komendą IMci p. Michała Żółkie-

a) L. na dobrach rotmistrzowskich przekażą.

[1]) Jan Sobieski.

wskiego podstolego wołyńskiego i IMci p. Adama Siekierzyńskiego zostająca, tu w naszej przemyskiej ziemi mogła mieć i odbierać zapłatę, tedy stosując się ad mentem legis, które disponunt, że tym chorągwiom w ziemiach ma currere zapłata, których rotmistrze mają w nich possessye, my zaś widząc ampla bona IMci w ziemie naszej annuimus desiderio IMci i do płacy pomienionych ludzi IMci do przemyskiej ziemi bierzemy i onym płacić a die prima Februarii proxime praeterita komputując obiecujemy. Więcej jednak ludzi IMć do nas ordynować nie ma, tylko ad proportionem pieniędzy od nas przychodzących, hoc praecustodito, aby IMć p. Żółkiewski otrzymał od JW IMci p. marszałka assekuracyą in rem ziemi naszej, że te chorąwie, to jest WIMci p. kasztelana podlaskiego i WIMci p. generała podolskiego do województwa rawskiego będą dekretem IMci przeniesione i tam zapłatę swoję odbierać będą i my że w żadnej o to nie będziemy zostawali trudności. Za której asygnacyej i dekretu odebraniem pomieniona piechota od IMciów pp. poborców naszych będzie miała zapłatę, areszty jednak jeżeliby od kogokolwiek na zasługi chorągwi pomienionych a die specificata, to jest prima Februarii, były założone, ma je Wny IMć p. hetman relaksować i tam do województwa rawskiego kędy im ta zapłata curret przenieść, żeby iniuriati w swoich mogli być satisfacti krzywdach. 9. Donieśli też nam IMć pp. administratorowie szynkowego nowego, iż niektórzy IMcie pp. possessorowie miast i miasteczek prowentu tego wydawać nie chcą i poddanym swoim wydawać zakazują, zaczem deklarujemy, iż kędykolwiek czopowe ex antiquo płacono i teraz płacą, tem i ten prowent szynkowego nowego podług ordynacyej konstytucyej currere od wszelakich liquorów powinien i IMciowie pp. administratorowie wybierać go mają deklaracyą zaś naszę teraźniejszą IMć p. marszałek sejmiku teraźniejszego ad requisitionem IMciów pp. poborców uniwersałem swoim po miastach i miasteczkach ogłosi. 19. A że co raz ponowiona wieść przychodzi, iż IMcie pp. bracia nasi in confinio z królestwem węgierskiem mieszkający w ustawicznych zostają niebezpieczeństwach i tak sami in personis suis jako et in bonis nie mogą, być securi, tedy uprosiliśmy de medio sui IMci p. Szymona Wolskiego skarbnika sanockiego posła do J. kr. Mci p. n. m., któremu to commitimus, aby prosił J. kr. Mci p. n. m., żeby per suum ablegatum dignetur agere z cesarzem IMcią chrześcijańskim, ut tantam insolentiam poddanych swoich cohibeat, tak siła IMciów pp. braci naszych okrutnie zamordowanych sangvinem vindicet, bydła i grabieży rozmaite insolenter et modo praedonico zabrane aby resarcire kazał, gdyż i teraz recenter w majętnościach IMci p. Remigiana Wojakowskiego podstolego przemyskiego więcej niż tysiąc bydła ciż chłopi swawolnie zabrali i do swego abegerunt państwa, albo komisarze od cesarza IMci, aby zesłani byli tak tu pod Sanok, jako i pod Biecz, którzyby te szkody inwestygowoli, tyrańskie zabicia i mordy IMciów pp. braci naszych inquirant i patratores excessuum surowie na garłach i substancyach una cum fautoribus ich karali i iniuriatis satisfactionem przykazali. A ponieważ i IMci paniej grafowej Humiennej poddani także dwory i wsi szlacheckie nachodzą, mordy i zabójstwa czynią, substancye ludzkie diripiunt a impune to im idzie [a]), tedy użyliśmy z pośrodka siebie IMć p. Krzysztofa Rylskiego i IMć p. Kobylnickiego, aby zjechali do IMci paniej grafowej Humiennej i nasze krzywdy mordy i zaboje, nocne najazdy imieniem naszem opowiedzieli i sprawiedliwości słusznej i nieodwłocznej upomnieli się. A dla lepszej konwikcyej tych zagranicznych swawolników urząd miejski sanocki confessata zbójców takowych pomienionych IMciom pp. posłom autentice sine mora wydać będzie powinien. 11. Salarium zaś IMciom na chorągwi zł. pięćset szynkowego nowego w ziemie sanockiej u IMci p. Adama Łysakowskiego naznaczamy, także IMci p. Wolskiemu posłowi do J. kr. Mci p. n. pro viatico zł. p. dwieście ordynujemy. Czopowego ziemi przemyskiej arenda ponieważ die quarta Junii proxime praeterita expirowała, tedy na ten rok a praefata die quarta Junii do roku jednego zupełnego ten prowent czopowego przez arendę puszczamy za zł. p. dwadzieścia tysięcy jeden IMci p. Mikołajowi Ustrzyckiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu; które pieniądze powinien będzie IMć na przyszłym da Bóg zjeździe

---

a) L. grasantur.

naszym wyliczyć i effective oddać według ordynacyej naszej, którą tamże namówimy i postanowimy. 12. O zabicie niedawno swawolne sławnej pamięci IMci p. Mikołała Giebułtowskiego brata naszego, bene parentelatum nie tylko województwie naszem ale i w całej ojczyźnie slachcica, przez arkabuzerów IMci p. chełmskiego podstolego sandomirskiego, wniesiona kwerela przez IMć p. Krzysztofa Rylskiego[a] iustum dolorem et compassionem w sercach naszych wzbudziła, zaczem IMć p. marszałek sejmiku teraźniejszego napisze list nomine nostro do JW. IMci p. marszałka i hetmana koronnego, prosząc IMci, aby serio chciał wejrzeć w sprawę naszą i był vindex et ultor tak tyrańskiego zabicia i niewinnie okrutnie wylanej krwi slacheckiej, gdyż impunitas scelerum bywa occasio perpetrandorum criminum. 13. Quaerulabantur w kole naszem uboga szlachta IMcie pp. Jaworscy certarum sortium in villa Turka haeredes, iż drudzy IMcie pp. cohaeredes tejże wsi Turka poddanych swoich chcąc uchronić od kontrybucyej publicznych, owych do tego jako uboższy necessitant, żeby z domów i osiadłości swoich podatki płacili, co że byłoby contra ius et aequum, gdyby chłopi mieli być wolni [a szlachta z] domów swoich miała za nich podatki opłacać, tedy zalecamy tę sprawę IMciom pp. oficyalistom grodzkim przemyskim i wnosimy za nimi instancyą, aby na przyszłych da Bóg po pospolitem ruszeniu quaerellach tę sprawę między nimi disiudicare chcieli a tymczasem ab executione tej ubogiej szlachty zatrzymali się. 14. Mając przytem iustum respectum meritorum et laborum na przyszłym trybunale radomskim IMciów pp. deputatów ziem naszych, IMci p. podsędkowi lwowskiemu u IMci p. Mnichowskiego z czopowych pieniędzy ziemi lwowskiej zł. cztery sta, IMci p. Mikołajowi Ustrzyckiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu u samegoż IMci z czopowych pieniędzy zł. cztery sta, IMci p. Stefanowi Sicińskiemu pisarzowi grodzkiemu sanockiemu u IMci p. Łysakowskiego z nowego szynkowego sanockiego zł. cztery sta naznaczamy. Także p. Zychałce[b] z więzienia tatarskiego powracającemu ziemia lwowska zł. pięćdziesiąt, przemyska zł. pięćdziesiąt u tychże IMciów pp. exaktorów naznacza, ziemia sanocka zł. trzydzieście u IMci p. Rylskiego ordynuje. Na poprawę klasztoru świeżo pogorzałego OO. Dominikanów lwowskich ziemia lwowska u tegoż IMci p. administratora zł. p. trzysta nąznacza, ziemia przemyska konwentowi Husakowskiemu OO. Karmelitów u IMci p. arendarza czopowego przemyskiego zł. półtorasta, a OO. Franciszkanom przemyskim zł. pięćdziesiąt tamże ordynuje. Poczta przemyska lege ordynowana aby nieustawała, IMć p. pisarz grodzki przemyski z retent czopowego ziemi przemyskiej przy sobie zostających sumpt providebit. To tedy laudum nasze zgodnie namówione we wszystkich punktach trzymać statecznie będziemy i żeby do wiadomości wszystkich prędzej przyjść mogło IMci p. marszałkowi koła teraźniejszego podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Działo się w Wiszni dnia dwunastego miesiąca czerwca roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego siedmdziesiątego pierwszego. Marcin Trzebuchowski, podczaszy brzesko-kujawski, marszałek sejmiku wiszninskiego.

Castr. Leop. Rel. 425 p. 2115—2125; Ind. Rel. C. San. 183 p. 1163—1175. Castr. Prem. Rel. 412 p. 226—236. Fasc. Cop. Castr. Sanoc. 101 p. 1219—1232.

286.

Wiśznia, 12 czerwca 1671.

Sejmik wiszeński daje asygnacyę na 230 zł. Pawłowi Moszyńskiemu.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmie wiszyńskim pro die undecima Iunii za uniwersałem J. kr. Mci zgromadzeni dajemy tę asygnacyę naszą IMci p. Pawłowi Moszyńskiemu na sumę zł. p. dwieście trzydzieście

---

a) F. C. i z relacyej IMci p. Krzysztofa Rylskiego. b) F. C. Zychalcze.

do IMci p. Mikołaja Ustrzyckiego, pisarza przemyskiego grodzkiego i arendarza czopowego ziemi naszej na zastąpienie pewnych defektów w exakcyej przeszłego podymnego, którą sumę, aby pomieniony IMć p. exaktor nasz z podatku tegoż bez wszelakiej zwłoki i tergiwersacyi zapłacił i oddał zlecamy et iniungimus, asekurując IMci, iż tę sumę na asygnacyę teraźniejszą wydaną in rationibus et calculo pro parato et exoluto za pokazaniem kwitu zapłaconej sumy IMci p. Moszyńskiemu przyjmujemy. 2. Którą to asygnacyę naszą IMci p. marszałkowi koła naszego wydać i podpisać zleciliśmy. Dan na sejmiku w Wiszni die duodecima Iunii anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo primo. Marcin Trzebuchowski podczaszy Brześcia kujawskiego, marszałek koła rycerskiego sejmiku wiszyńskiego.

Ind. Rel. ter. Prem. 133 p. 1371.

287.

Krasiczyn, 28 lipca 1671.

Kasztelan przemyski naznacza zjazd w Przemyślu.

1. Marcin Konstanty z Siecina hrabia na Krasiczynie Krasicki, kasztelan przemyski JWnym, Wnym Ich Mć pp. senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i całemu rycerstwu ziemie naszej przemyskiej m. w. m. pp. i braci przy zaleceniu usług swoich braterskich do wiadomości donoszę. Nie tajno WMciom m. m. pp. jako po wydanych J. kr. Mci p. n. m. trzech wiciach, różna wszystkich województw nastąpiła deformitas, za którą ani pospolitego ruszenia ani wyprawy mamy. O nieprzyjacielskiej zaś potędze jako tatarskiej tak i kozackiej gdy constat, wojsko nasze impar potencyej po fortecach się rozłożyło, w kraje nasze inkursyej obawiając się, trzeba abyśmy mogli popowiatu naszego providere conservationem, w tak nagłym razie inszego sposobu mieć nie możemy nad ten jeden, abyśmy sobie in publico congressu obmyśleli securitatem. 2. Iż tedy jako najprędzej spólnej nam potrzeba obrady, ponieważ trudno in commune o całości publicznej radzić, w którym nieszczęśliwym rzptej naszej stanie, przynajmniej commune województwa i ziemie naszej bonum wziąć nam przed się civibus et incolis inireque media conservationis krajów fortec naszych, należy abyście WMć m. m. pp. pro prima Augusti do Przemyśla zjechać raczyli upraszam.[1]) A ten uniwersał mój przy pieczęci mojej do grodu przemyskiego wydać rozkazałem i ręką własną podpisuję. Działo się w Krasiczynie die 28 Iulii 1671. Marcin Konstanty z Siecina na Krasiczynie Krasicki kasztelan przemyski m. p.

Castr. Prem. Rel. 412 p. 625—626.

288.

Przemyśl, 1 sierpnia 1671.

Laudum ziemian przemyskich.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo ziemie przemyskiej na sejmik do Przemyśla przez uniwersał JW. IMci p. Marcina hrabie na Krasiczynie Krasickiego kasztelana przemyskiego konwokowani[2]) dla gwałtownych niebezpieczeństw na rzptą z przestrogi JW. IMci p. marszałka i hetmana wielkiego koronnego przez uniwersały do grodu podane i na dzień dzisiejszy pro die prima Augusti do Przemyśla zgromadzeni, takie auspicato nomine divino in occasum

[1]) Ob. Nr. 288. [2]) Ob. nr. 287.

omnium periculorum uczyniliśmy między sobą zgodne postanowienie. Najskuteczniejsze i najprędsze widząc ad resistentiam każdemu nieprzyjacielowi od przodków naszych longa annorum serie podane institutum, piersiami swemi sacram wiary świętej i świątnic jego Boskich tueri integritatem, tudzież cara sua et fortunarum zaszczycać vita propria et sanguine pignora, przeto deklarowaną ochotę na przeszłych zjazdach naszych reassumimus i sami in personis do boku J. kr. Mci p. n. m. in occursum następującej hostilitati za zbliżeniem się inszych województw stawać deklarujemy. Aby domestica securitas tuta zostawała miastu Przemyślowi, gdzie pignorum i fortunarum naszych tudzież et honorum w grodzie i ziemstwie depositoria są, bespieczeństwo było, taką onemu obmyśliliśmy obronę i praesenti laudo za powszechną zgodą obmyślamy. **2.** A naprzód ad complementum zupełnej fortyfikacyej kondescendując, aby jak najlepiej perfici a zatem securior obrona subsistere mogła, uprosiliśmy e medio sui JW. IMć p. Maksymiliana z Pleszewic Fredra kasztelana lwowskiego, który pro solito boni publici amore ultro sam IMć operam suam non denegavit i na się przyjął regiminis et attendentiae curam. Przytem ad vicariam IMci pana lwowskiego potestatem et in casum pospolitego ruszenia, gdy IMci panu lwowskiemu ziemię lwowską prowadzić przyszło, uprosiliśmy IMci p. Jerzego z Grochowic Grochowskiego łowczego ziemie przemyskiej, do którego rąk speza i suma na fortyfikacyę obmyślona i wszelaka tak in praesentia jako i in absentia IMci pana lwowskiego attendencya et rationes wydatku pieniędzy i frequentatam residentiam, na którą z nowego szynkowego od IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego zł. trzysta IMci naznaczamy, należeć będą. Którzy Ich Mć mutua cura et opera secundum rei et necessitatis exigentiam fortecy tej securitatem providere i onę ufortyfikować jako najlepiej procurabunt. 3. Na którą to fortyfikacyę ordynowaliśmy i naznaczyli sumę zł. p. dziewięć tysięcy; z arendy czopowego ziemie naszej, którą z przeszłego sejmiku wiszeńskiego IMć p. Mikołaj Ustrzycki pisarz grodzki przemyski od nas objął zł. p. sześć tysięcy. Na mieszczan i żydów przemyskich wkładamy zł. p. trzy tysiące, którą sumę, aby IMć p. pisarz grodzki przemyski do rąk IMci p. Jerzego Grochowskiego łowczego ziemie przemyskiej z arendy tegoż czopowego za wydaniem asygnacyej IMci p. marszałka koła naszego, praevia quietatione jednak IMci p. łowczego in instanti wyliczył i oddał praesenti laudo obligamus i one in rationibus pro persoluto przyjąć asekurujem. Mieszczanie zaś i Żydzi sine omni dilatione et tergiversatione nadalej za pięć dni od sejmiku naszego sami się między sobą kombinowawszy secundum antiquum usum suum et consuetudinem do rąk tegoż IMci p. łowczego przemyskiego oddali i wyliczyli, a to sub forti executione in persona et bonis eorum extendenda et per officium castrense premisliense exequenda. **4.** A że in defensa każdej fortecy ludzie służali includuntur, przez którychby necessitates et munia defensionis accuratius w dobrym porządku exequi mogły, uchwaliliśmy na presidium temuż miastu Przemyślowi praesenti laudo piechoty sześć set i za komendanta et supremum defensionis arbitrum uprosiliśmy JW. IMć p. Marcina na Krasiczynie Krasickiego kasztelana przemyskiego, który pari certando affectu et zelo lubo arduum in multis requisitis desideratis in seram jednak posteritatem gloriosum negotium dewinkując sobie braterskie afekty na się przyjął, circa tedy debitam gratitudinem asekurujemy IMci, cum ea evictione, iż cokolwiekby należało ad regulam defensionis i do dobrego porządku, to IMć sine omni impedimento quarumcumque personarum exequi powinien będzie, sami siebie et familias nostras regimini et gubernio IMci podając. 5. A że wszelakie jurisdikcye miasta tego nemine excepto z przedmieściami, Błoniem i ich powinnościami także szarwarkami, które dwa razy w tydzień i częściej jeżeli urgens necessitas nastąpi na poprawę dróg i innych potrzeb municyej za rozkazaniem IMci p. komendanta odprawować, także w każdym domu w mieście i na przedmieściach drabiny, osęki, wiadra, konwie tak i rydle, rohatyny sporządzić i mieć powinni będą, tejże władzy IMci i posłuszeństwa quo ad munitionem et defensam należy incorporamus, wzajemnie też piechotę zaciągać i nad nimi oficerów postanowić i wszelką armatę cum omni munitione oddajemy. 6. Na której piechoty zaciąg cum requisitis ordynujemy na miesiąc zł. p. sześć tysięcy z prowentów tejże ziemi, jako to z arendy czopowego od IMci p. Mikołaja Ustrzyckiego

pisarza grodzkiego przemyskiego zł. p. dwa tysiąca, od IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego dwa tysiąca, od IMci p. Aleksandra Szeptyckiego tysiąc pięćset zł., od IMci p. Laskowskiego zł. pięć set z administracyej nowego szynkowego. Którzy Ich Mć za wydaniem asygnacyi od IMci p. marszałka koła naszego za kwitem IMci pana przemyskiego ex nunc wyliczyć i oddać obligamus i solutam pro reali in rationibus przyjąć submitujemy się. 7. Której piechocie od IMci pana przemyskiego zaciągnionej ściągnienie i konsystencya za distributiwą IMci w mieście u Żydów na przedmieściu i Błoniu naznaczamy. Tejże piechocie służbę przypowiadamy od popisu, który to popis ad requisitionem IMci p. komendanta przed Ich Mciami JW. IMcią panem lwowskim, sądem ziemskim i urzędem grodzkim przemyskim odprawią. In casu jednak dalszych trwóg i niebezpieczeństw taż piechota w służbie być ma, póki nie ustaną. 8. A że JO. książe Radziwił podkanclerzy W. ks. Litewskiego deklarować nam raczył i ordynował sto trzydzieście piechoty tuchelskiej na praesidium miasta Przemyśla, tedy onę do komendy IMci p. komendanta aplikujemy victu nostro providendam i za ochotę podziękować listownie książęciu IMci przez IMć p. marszałka koła naszego zleciliśmy. 9. Więc, że IMć pan przemyski ex lege publica dignitati suae senatoriae ma allegatum officium prowadzić na pospolite ruszenie ziemię naszą przemyską, tedy gdyby wyniść w pole przyszło, tedy to officium komendy cum omni iure et praerogativa IMci p. Andrzejowi Skorczyckiemu wojskiemu przemyskiemu, któremu de iure competit rezydencya in territorio suo zdać ma, a IMć p. wojski eadem potestate cum requisitis defensionis gaudere debebit. I do rąk onegoż na prochy i kule ordynujemy z nowego szynkowego administracyej IMci p. Aleksandra Boczkowskiego skarbnika ziemie przemyskiej zł. p. dwa tysiąca, którą sumę IMć p. skarbnik za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego, praevia quietatione IMci p. wojskiego przemyskiego ex nunc wydawać powinien będzie. A te prochy i kule od IMci p. wojskiego przemyskiego pokupione, jeżeliby nie wyszły na ten czas, tedy za kluczem na ratuszu in cura et sequestro IMci p. wojskiego zostawać będą do dalszej ziemie naszej ordynacyej. 10. A że anticipative, gdy nagłe uderzyli trwogi, IMć p. pisarz grodzki przemyski kupił prochu za półtorasta zł., tedy one IMć p. wojskiemu oddać powinien będzie, a tę sumę in rationibus wydaną pro soluto położyć. 11. Klucze od miasta IMci p. komendantowi mieszczanie oddać powinni będą od furtek wszelakich prywatnych, aby in publica non in privata protestate aditus do fortecy zostawał. 12. A że fama bella constant, wiele na tem należy securitati ziemie naszej, mieć wiadomość o niebezpieczeństwie i nieprzyjacielu, ordynujemy pocztę konną, do której atendencyej i zawiadowania uprosiliśmy IMć p. Stanisława z Sitna Sicińskiego sędziego ziemie przemyskiej, na które expensa ordynujemy w tydzień zł. pięćdziesięt a to z prowentu nowego szynkowego miasta Przemyśla, administracyej IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, którą sumę currenter za asygnacyą naszą, póki necessitas podczas tych trwog feret, IMć p. administrator do rąk IMci p. sędziego oddawać powinien będzie. 13. Providendo przytem tranquillitati et securitati publicae obligamus IMci p. Jana Stawskiego podczaszego lwowskiego i podstarościego przemyskiego, aby IMć satisfaciendo legi iudicii expeditionis bellicae reassumat i one odprawował. 14. A że trybunał non ad literas revocatorias, ale do pewnego czasu odłożony, aby Ich Mć od sądów supersedowali list napisać do trybunału nomine publico IMć p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. 15. Którą to uchwałę naszą i laudum ziemie przemyskiej zgodnemi głosami namówione IMci p. marszałkowi koła naszego ręką podpisać i pieczęcią stwierdzić, zleciliśmy do akt przemyskich grodzkich podać. Dan w Przemyślu die prima Augusti anno Domini millesimo sexcentesimo septugesimo. Aleksander z Jastkowa Jastkowski podsędek i marszałek koła rycerskiego ziemie przemyskiej m. p.

Castr. Prem. Rel. 412 p. 698—702.

289.

Wisnia, 14. września 1671.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik przez uniwersał J. kr. Mci złożony pro die decima quarta Septembris w Wisni [1]) ad providendam securitatem rzptej zgromadziwszy się, takową stanowimy uchwałę: Jasny dosyć J. kr. Mci p. n. m. ojcowskiego około dóbr rzptej pieczołowania dowód, kiedy za opatrzną woli Boskiej dispozycyą odebrawszy causam et tutelam zdrowia i całości jej nie ustawa J. kr. Mć p. n. m. jako pater patriae wszytkiego przykładać starania, aby ojczyzna nasza pożądanym za panowania J. kr. Mci cieszyć się mogła pokojem i nie tylko w uniwersale swoim proponuje nam, abyśmy wyprawę ludzi według opisu prawa pospolitego na obronę rzptej i na zaszczyt majestatu swego pańskiego na tym zjeździe obmyśliwszy do skutku jako najprędzej przywiedli, ale i sam osobą swoją dla nabycia drogiego pacis aureae klejnotu spólnie cum civibus patriae ratować upadłą ojczyznę i wydzierającą się z poddaństwa J. kr. Mci Ukrainę pod moc swoją i poddaństwo podbić spiesznie progreditur. Przeto my stosując się do intencyej J. kr. Mci p. n. m. i do prawa na sejmie przeszłym napisanego, życząc oraz J. kr. Mci p. n. m. głośno brzmiących nad nieprzyjaciółmi tej rzptej in admirationem gentium triumfów wszelaką w wyprawieniu ludzi na zatrzymanie całości ojczyzny przy dostojeństwie J. kr. Mci wyświadczyć chcemy ochotę. A iż dla niezwykłego podania uniwersału J. kr. Mci do grodu ziem naszych i dla małej liczby zjazdu naszego nie mogliśmy zaraz dostatecznego na tym sejmiku uczynić porządku tak w wystawieniu ludzi jako i obraniu rotmistrzów, tedy dla doskonalszego tej wyprawy skutku prolongujemy sobie sejmik electionis rotmistrzów ad diem sextam Octobris. Interea takowę in materia securitatis czynimy deklaracyą. 2. Ziemia lwowska tyle ludzi wystawić równo z inszemi ziemiami sejmiku naszego wiszeńskiego deklaruje ile na nią ex proportione przychodzi, a rotmistrzów na tymże przyszłym sejmiku pro die sexta Octobris złożonym obierze sobie. 3. A że na fortyfikacyą miasta Lwowa Żydzi lwowscy złotych dwa tysiąca według przeszłego laudum wydać powinni, tedy aby temu dosyć uczynili bez wszelkiej zwłoki stringimus ich do tego moderno laudo sub rigore executionis. 4. Taż ziemia lwowska chorągwi IMci p. Marcina Bogusza podstolego nowogrodzkiego po nieboszczyku IMci p. Mikołaju Ostrorogu staroście garwolińskim wziętej, ponieważ relaxacya od IMci p. hetmana w. koronnego na reszty zaniesione tejże chorągwi jest dana, aby IMć p. Żurakowski poborca ziemie lwowskiej zatrzymaną resztę według rachunku zapłacił deklarujemy. 5. Także IMci p. Machowskiemu powinien IMć p. Drogomir, poborca ziemie lwowskiej, wyliczyć zł. tysiąc na tę asygnacyę, która wyszła od skarbu koronnego z komissyej radomskiej na sześć tysięcy zł. na którą już wydał pięć tysięcy zł. tegoż IMci p. Machowskiego chorągwi deputatom. IMć p. Machowski powinien dać asekuracyę IMci p. poborcy, że onego i ziemię lwowskę, evincet u skarbu, aby tam ten tysiąc zł., który wziął przed tem za drogę do Kijowa na asygnacyę IMci p. hetmana W. koronnego przyjęty był w rachunkach tejże ziemie, i u deputatów swej chorągwie za ten tysiąc zł. który teraz u IMci p. Drogomira weźmie zastąpić onego powinien. 6. IMci p. Zaklice naznaczone pieniądze pro viatico na [a]) drogę warszawską zł. sto dwadzieścia i pięć IMć p. sędzia lwowski z czopowego zapłacić ma. 7. Więc i OO. Bernardynom konwentu lwowskiego in vim elemosinae zł. dwieście naznacza ziemia lwowska u IMci p. Mnichowskiego administratora czopowego ziemie lwowskiej. 8. Ziemia przemyska takoweż ludzi wystawienie według proportiej na nie przychodzącej deklaruje i rotmistrzów na tymże przyszłym sejmiku obierze sobie.

---

[1]) Uniwersał króla datowany z Lublina 7 września A. G. Z. t. x, s. 314.

a) S. za.

Dla zaciągu zaś tych ludzi poborów dwanaście cum abiuratis iam praestitis według simple IMci p. Stefana Winnickiego uchwala, których wybieranie ma się poczynać a die vigesima tertia Septembris i trwać ad diem decimam quintam Octobris. Do których wybierania obrany jest exaktorem IMć. p. Szymon z Gośniewic Wolski skarbnik ziemie sanockiej. 9. To też mieć chcemy, aby wszystkie miasta, miasteczka, włości i wsi w ziemi przemyskiej będące i w tym czasie oznaczonym do wydawania podatków uchwalonych na teraźniejszym sejmiku bez wszelkiej zwłoki oddawali pobory do rąk tegoż IMci p. exaktora ziemie przemyskiej sub rigore iuris et executionis ex delata faciendo. Więc, że reszty pieniędzy przy różnych pp. exaktorach ziemie przemyskiej zostają, tedy sądy skarbowe taż ziemia reasumuje, na które IMci pp. deputaci w przeszłem laudum obrani pro die vigesima secunda Septembris zjechać się i z pp. poborcami rachunki expediować i liquidationem retentorum na przyszły sejmik przynieść powinni, odprawując tę funkcyą słuchania rachunków i rozsządzenia onych etiam in numero trium personarum. Na który czas powinni będą pp. poborcy ziemie przemyskiej cum sufficienti calculo stawić się. Do miast zaś i miasteczek uniwersał wydać ma IMć. p. marszałek koła naszego, aby mieszczanie compareant na też sądy dostatecznymi rachunkami względem czopowego. Ciż IMcie pp. deputacyi wejrzą w to, aby jurysdykcye różne, które są przy mieście przemyskiem magistratui według opisu prawa pospolitego subjaceant i dosyć czynili uchwałom publicznym. 10. Więc że IMcie pp. rotmistrze piesi IMci p. hetmana wielkiego koronnego, jako to IMć p. Michał Żółkiewski podstoli wołyński, drugi IMć. p. Siekierzyński przynieśli deklaracyą do koła naszego, iż te chorągwie, które przed tem w ziemi przemyskiej brały zapłatę, jako to IMci p. kasztelana podlaskiego i IMci p. generała podolskiego b) przeniesione są dekretami IMci p. hetmana do Rawy, tam gdzie ta piechota zapłatę przed tem brała, zaczem deklaruje ziemia przemyska, że pomienieni IMcie pp. rotmistrze z piechotami swemi w tejże ziemi zapłatę brać będą, przyniósszy nam dostateczną od IMci p. hetmana w. koronnego assekuracyę, że się nam tamte chorągwie kozackie, przeniesione do Rawy, zapłaty upominać nie będą. Na prochy i na ołów ponieważ z przemyskiego laudum dana jest suma zł. dwa tysiąca do rąk IMci p. Skorczyckiego c) wojskiego przemyskiego na obronę miasta Przemyśla, tedy za tę sumę powinien tenże IMć p. wojski pokupić prochy i ołów a pokupiwszy ma ich złożyć w skarbcu na bramie lwowskiej w Przemyślu będącym i one mieć za swoim kluczem. 11. IMci p. Turzańskiemu rotmistrzowi pieszemu książęcia IMci Radziwiłła podkanclerzego i hetmana w. księstwa litewskiego za wprowadzenie piechoty in praesidium miasta Przemyśla naznacza ziemia przemyska zł. trzysta z reszty od zaciągu WIMci p. kasztelana przemyskiego. OO. Bernardynom samborskim zł. pięćdziesiąt u IMci p. Mikołaja Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego arendarza czopowego przemyskiego, także OO. Dominikanom mościskim u tegoż IMci p. pisarza zł. pięćdziesiąt naznacza. 12. Ziemia sanocka takowąż ludzi wyprawę iuxta proportionem suam daje d) i rotmistrze na przyszłym sejmiku obierze sobie. Dla zaciągu zaś ludzi poborów cum abiuratis dziesięć uchwala, według simple IMci p. Piotra Rojowskiego komornika ziemie sanockiej, których wybieranie ma się poczynać a die vigesima tertia Septembris i trwać ad decimam quintam Octobris deklarując, aby miasta i miasteczka wszystkie i wsi w tejże ziemi będące te uchwalone podatki według opisanego czasu niezwłocznie oddawali do rąk IMci p. poborcy sub rigore iuris et executionis ex delata faciendae. Do wybierania owych obrany jest exactorem IMć p. Marcin Pobidziński. Które to laudum nasze IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych podać zlecilismy. Działo się w Wisni na sejmiku dnia czternastego Septembris roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego pierwszego. Maciej Stanisław Ustrzycki z Unihowa sędzia ziemie sanockiej marszałek na ten czas sejmiku wiszeńskiego ziem ruskich. mp.

Castr. Prem. Rel. 412. p. 1243—1250; Castr. San. Rel. 183. p. 1544—1550.

---

b) S. Podlaskiego. c) S. Skurczyckiego. d) S. deklaruje.

290.

Wisna, 6 października 1671.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik przez laudum sejmiku przeszłego złożony, pro die sexta Octobris do Wisznie zgromadzeni [1], jako zawsze na zaszczyt dobra rzptej i dostojeństwa J. kr. Mci p. n. m. zdrowia i substancye nasze ochotnie nieść in victimam za napierwsze mamy u siebie szczęście, tak pogotowiu teraz, kiedy nam J. kr. Mć p. n. m. czuły ojczyzny ojciec uniwersałem na sejmik przeszły przyniesionym wyprawę ludzi proposuit, J. kr. Mci p. n. m. szczęśliwego przy zdrowiu dobrem panowania, pomyślnego nad nieprzyjacioły zwycięstwa, całości miłej ojczyzny naszej zatrzymania uprzejmie życząc, prawo pospolite na sejmie przeszłym napisane i sejmiku naszego deklaracyą do skutku przywodząc, stosując się do postępku innych w wyprawieniu ludzi wojennych województw takową stanowimy uchwałę. 2. Naprzód ziemia lwowska ludzi czterysta to jest koni dwieście jazdy szlachty polskiej, a zaś drogonii dwieście pozwala, na których zaciągi na ćwierć pierwszą siedmioro podymnego uchwala według exakcyej przeszłej i wybierania onych od poniedziałku przyszłego per decursum trzech niedziel naznacza, do których wybierania w ziemi lwowskiej IMć p. Alexandra Drogomira w ziemi żydaczowskiej, IMć p. Hieromina Swirskiego miecznika halickiego obiera. 3. Na drugą zaś ćwierć ludziom tymże nowego zaciągu należącą podymnego troje naznacza, które a die prima Decembris ad ultimam miesiąca tegoż wybierane przez IMci p. Józefa z Romanowa Swirskiego podczaszego podolskiego w ziemi lwowskiej i żydaczowskiej mieć chce. A iż IMciom p. żołnierzom w zaciągu dawnym zostającym, ćwierci dwie a die prima Februarii ad diem ultimam Julii decurrentes od nas niepłacone zostają, tedy in exsolutionem onych z osobna sześcioro podymne uchwalany, które a die prima Jannuarii ad diem ultimam miesiąca tegoż przez IMć p. Andrzeja Zebrowskiego pisarza grodzkiego żydaczowskiego wybierane być mają. 4. Więc że podatki pomienione dostatecznemu wypłaceniu należących nie wystarczą, tedy in supplementum defektów nowego zaciągu nowe szynkowe, na założenie zaś defektów IMciom pp. żołnierzom zaciągu starego czopowe dawne w ziemi naszej deklarujemy z tym dokładem, iż jeśliby się u którego z IMciów pp. poborców reszta zostająca pokazała, to za asygnacyą IMci p. komisarza naszego in supplementum defektu ordynowana być ma. 5. Ziemia przemyska jako laudo conventus anterioris ludzi ad proportionem zaciągnąć deklarowała się i już na ten czas podatek na zapłatę onym uchwaliła, tak i teraz uchwałę swoją reasumując koni pięćset zaciągu polskiego po kozacku pozwala, którym żołd ćwierć pierwszą IMć p. Szymon Wolski skarbnik sanocki exaktor przemyski dwunastu poborów sejmiku przeszłego sumę sześćdziesiąt tysięcy wynoszących płacić powinien będzie, a że dostatecznego żołdu tego wypłacenia nie dostaje albo by też IMć p. skarbnik retent swoich in tempore wyciągnąć nie mógł, tedy z podatku nowego szynkowego IMć pp. administratorowie wszyscy suplementować powinni będą sumę zostającą u WIMci p. kasztelana przemyskiego do wypłacenia tychże zasług aplikujemy i gdy któremu z IMciów pp. rotmistrzów obranych za kwitem wypłacona będzie pro persoluto przyjąć obiecujemy. Więc że na ćwierć drugą ludziom tegoż zaciągu nowego przychodzi zł. dwadzieścia tysięcy pięćset, IMcie pp. żołnierze starego zaciągu na ćwierci dwie niepłatni zostają i już sześćdziesiąt i dziewięć tysięcy circiter żołdu obojga IMciom proveniet, tedy na te ćwierci trzy tak starego jak i nowego zaciągu piętnaście poborów cum abiuratis według regestrów IMci p. Winnickiego uchwalamy, które a die prima Decembris ad diem primam Jannuarii mediante salario po groszu od złotego przez IMć p. Dominika Gumowskie-

[1] Por. N. 289 art. 1.

go starostę lipińskiego wybierane być mają. 6. A że suma pomieniona w wypłaceniu pomienionych ćwierci sufficienter nie wystarcza, tedy in supplementum onej sumę dziewięć tysięcy z arendy czopowego u IMci p. Mikołaja Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego aplikujemy. Reliquum zaś jeśliby czego niedostawało tak przez IMciów pp. administratorów nowego szynkowego jako i z retentów przeszłych podatków jakichkolwiek, które tylko przez sąd skarbowy ziemie naszej excuti będą mogli i dekretami deklarowane będą ma być dołożona. 7. Ponieważ sądy skarbowe ziemi naszej sejmikiem przedtem ordynowane nie są skończone, tedy one zupełnie reasumujemy i żeby przez IMciów pp. deputatów naznaczonych die vigesima mensis praesentis na miejscu zwyczajnem zaczęte były fide et honore IMciów aby się zjechali obstringimus, obiecując to IMciom, że po uczynionej sobie przez IMciów relacyi pro qualitate prace IMciów condigna na pierwszym a) sejmiku IMciom obmyślimy salaria tak jednak, aby nam IMcie sufficientem excussorum et adiudicatorum retentorum przynieśli declarationem. Ażeby intencya nasza tem snadniej do skutku przyjść mogła i retentores wiadomość o sądach przyszłych powzięli, tedy zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby IMć loco citationum uniwersał do miast ziemi naszej obiurgando one, aby na czas sądu naznaczony pod winami w prawie opisanemi z regestrami do uczynienia rachunków i z pieniądzmi gotowemi stawili się wydał. 8. Miasto Wisznia na czas tenże sądów stanąć powinna i ze wszystkich podatków publicznych, jeżeli ex mente laudi exakcye publiczne na fortyfikacyę publiczną i reparacyą domów dla wczasu województwa wszytkiego obracali rationem reddere mają. A że dotąd libertationibus laudorum, które nie tylko na pobory, podymne i czopowe dawne służą od płacenia nowego szynkowego zasłaniały się, tedy takowa onym służyć nie ma protekcya, ale szynkowe nowe podług opisu prawa płacić powinni deklarujemy. 9. Ziemia sanocka in supplementum wojska ad proportionem ziem inszych ludzi do zaciągu polskiego ordynuje, którym zapłatę, że już na sejmiku przeszłym obmyśliła, teraz tak na drugą ćwierć zaciągowi temu jako i zapłatę zatrzymaną IMciom pp. żołnierzom starego zaciągu dwadzieścia i jeden poborów cum abiuratis uchwala, które a die prima Decembris zacząwszy ad diem primam Jannuarii przez IMć p. Stanisława Cieplińskiego wybierane być mają. 10. A że postępek rzeczy każdej na dobrem porządku najbardziej należy, tedy aby tem snadniej nasza około dobra pospolitego opatrzność do skutku przywiedziona była, uprosiliśmy IWMci p. Stanisława na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewodę ziem naszych za pułkownika ludziom przez nas od każdej ziemi z osobna deklarowanym, którego IMci p. pułkownika upraszamy, aby tak ziemię halicką jako i chełmską ad coniunctionem armorum authoritae sua złączyć usiłował, któremu jako wszelką w afektach naszych pollicemur gratitudinem tak in supplementum kosztów na funkcyą IMci potrzebnych w ziemi lwowskiej trzy tysięce w ziemi przemyskiej trzy tysiące z nowego szynkowego obiedwie ziemi a w ziemi sanockiej u IMci p. Stanisława Cieplińskiego naznaczamy zł. tysiąc pięćset. IMciów pp. rotmistrzów w ziemi lwowskiej IMć p. Alexandra Chodorowskiego stolnika ziemi tejże, drugiego IMć p. Modrzejowskiego podczaszego sieradzkiego obraliśmy. Ludzi zaś zaciągu cudzoziemskiego dragońskich pod władzą i dukt IWMci p. wojewody naszego oddajemy, których IMć stawić dwieście obliguje się. 11. W ziemi przemyskiej IMć p. Alexandra Konstantego Woronicza podkomorzego kijowskiego, IMć p. Alexandra Fredra miecznika czernichowskiego, IMć p. Jana Wojakowskiego, IMć p. Lipczyńskiego, IMć p. Kazimierza Łabęckiego, w ziemi sanockiej IMć p. Adama Konarskiego rotmistrzów stanowimy, którym żołu na ćwierć pierwszą na koniu sto i z traktamentem IMciów pp. rotmistrzów tak na chorągiew polską trzynaście tysięcy jako też i na dragońską także po trzynaście tysięcy na jedną chorągiew naznaczamy. Druga zaś ćwierć następująca, aby IMciom żołdem zwyczajnym kwarcianym płacona była mieć chcemy, warując to IMciom, że mając wzgląd na szczupłe teraz IMciów przy wielkich exakcyach naszych ukontentowanie in vim gratitudinis maioris po zł. tysiącu każdemu z IMciów z osobna przy drugiej ćwierci uchwalamy. 12. Ściągnienia zaś ludzi przez

a) S. przyszłym.

nas uchwalonych każdej z osobna chorągwie to jest IMci p. stolnikowi lwowskiemu Żydaczów i przyległości jego, IMci p. podczaszemu sieradzkiemu Grodek i wieś Spas, IMci p. podkomorzemu kijowskiemu Radymno, IMci p. miecznikowi czernichowskiemu Chorów [a]), IMci p. Wojakowskiemu Niżankowice, IMci p. Lipczyńskiemu Wyszatycze, Straszewicze, Buszowice [b]); IMci p. Łabenckiemu Drohobycz z przyległościami, IMci p. Konarskiemu miasteczko Tyrawa i wieś Hłomcza ordynujemy z tym dokładem, aby IMcie pp. rotmistrze na konsystencyach pomienionych iuxta dispositionem prawa pospolitego dachem tylko wodą a trawą, chlebów ani ustaw żadnych nie wyciągając kontentowali się, nic nie wątpiąc, że IMć pp. komisarze do distributy hiberny a republica naznaczeni w osobliwym respekcie jako i innych województw ludzi tak i naszych mieć będą i bez opatrzenia chleba zimowego o co i my laudo nostro praesenti z IMciami expostulare przyrzekamy. **13.** Początek zaś służby przez nas ordynowanym a die prima Novembris stanowimy, których ludzi po zaczęciu ćwierci captato tempore IMć p. pułkownik uniwersałem swym na miejsce upodobane konwokować i popisać ma i iuxta exigentiam potrzeby wojennej po popisie zaraz ruszyć, a in quantum by który z IMciów pp. rotmistrzów obranych ludzi spełna na popis nie stawił a sumę ordynowaną odebrał, służba onemu przyznana niema być i sumę sub paena peculatus et refusione damnorum oddać takowy każdy ziemi swej powinien, o co forum na trybunale inter causas fisci ad instantiam cuiusvis vindicanda naznaczamy. **14.** J. kr. Mci p. n. m. jako zawsze należytą majestatowi pańskiemu winniśmy obserwancyę, tak za zbliżeniem się J. kr. Mci w województwa nasze na wyświadczenie onej IMciów pp. posłów z osobliwą od koła naszego instrukcyą, to jest z ziemi lwowskiej IMć p. Albrechta Krosnowskiego chorążego warszawskiego, IMć p. Szymona Olewińskiego sędziego i IMć p. Gołeckiego podsędka ziemi lwowskiej; z przemyskiej IMć p. Jastkowskiego podsędka przemyskiego, IMć p. Tymienieckiego cześnika sieradzkiego, IMć p. Dominika Gumowskiego starosty lipińskiego; z sanockiej IMć p. Aleksandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego, IMć p. Stanisława Bala marszałka na ten czas naszego, IMć p. Jana Łowieckiego wysyłamy. **15.** JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego nieustającą około dobra pospolitego i całości ojczyzny w Ukrainie pracę zaszczycając, ponieważ znaczne odwagi IMci multam w affektach naszych merentur gratitudinem, zaczem ex gremio nostro IMciów pp. Stanisława Drużkiewica stolnika parnawskiego i IMć p. Feliciana Białogłowskiego rotmistrzów J. kr. Mci posłów naszych uprosiliśmy, którzy przy podziękowaniu od nas za podjęte fatygi około obrony rzptej o nieustające w dalszym prac tychże prosekwowaniu i usiłowanie prosić będą, aby i ludzie przez nas nowo namówieni chlebem zimowym zarównie z innem rycerstwem opatrzeni byli pamięci i baczeniu JW. IMci p. marszałka zalecą. **16.** Chcąc mieć in executione constitutionem anni 1667, która do popisowania ludzi w służbie zostających komisarza województwom mieć pozwala, tedy post decessum godnej pamięci IMci p. Piotra Ożgi podkomorzego ziemi lwowskiej i komisarza naszego na miejscu onego komisarzem IMć p. Marcina Zamojskiego starostę płoskirowskiego z alternaty ziemi przemyskiej stanowimy, który to IMć p. komisarz in toto jako nieboszczyk IMć p. podkomorzy lwowski sprawić się powinien, ludzi starego zaciągu tak w ziemi lwowskiej, przemyskiej jako i sanockiej popisować i na zapłatę onym iuxta mentem et dispositionem laudorum asignacye na zasługi rozdawać. **17.** Stosując się do konstytucyej anni Domini 1670,[1]) która na fortyfikacyę miasta Krosna z prowentu starostwa krosińskiego zł. tysiąc ordynowała deklarujemy, aby IMć p. Jerzy Niwiński zł. siedmset piętnaście, z prowentu młynowego przy sobie zostającego, evincendo IMciów pp. exules dzierzawców starostwa krosińskiego, a IMć p. Konstanty Aleksander Woronicz podkomorzy kijowski zł. sto pięćdziesiąt, także IMć p. Jerzy Godlewski chorąży czernichowski sto trzydzieście i pięć do rąk IMci p. Piotra Krasowskiego komendanta miasta Krosna na komisyej przyszłej, (którą magistratus ac tota communitas miasta Krosna procurare i konstytucyą do efektu sub paenis per instigatorem terrae na sądach kwerelowych urgendis przywieść mają) i rachunek dostateczny sumy pomienionej uczy-

---

[1]) Vol. l. V, 67. a) S. Chyrowa. b) S. Buszewice.

niwszy oddać powinni. 18. Retentores contributionum quarumvis ponieważ znajdują się niektórzy tak refragarii, że executioni officiosae parere i podatków wydawać nie chcą, tedy przeciwko takowym dajemy moc IMciom exactorom naszym, aby IMcie delatę sądową otrzymawszy, tęż delatę IMciom pp. żołnierzom in exolutionem zasług ich oddali i executio onymże militariter cum adminiculo jednak officii castrensis miejsca każdego odprawować pozwalamy. 19. Retentorowie zaś podatków innych osobliwie szynkowego także i Żydzi na sądach skarbowych, a gdzieby sądów nie było, coram officio castrensi sprawić się et iudicatum pati powinni. W exakcyej szynkowego nowego od win w ziemie nasze prowadzonych, IMcie pp. administratorowie według dekretów sądów skarbowych postąpić sobie mają, to deklarując, że jako w przemyskiej ziemi ta currit exakcya, tak i w ziemi sanockiej w Rymanowie, Lisku, Brzozowie i inszych wszystkich miasteczkach IMć pp. administratorowie po zł. cztery od beczki wina, lubo całkiem lubo garcem będzie przedawana, wybierać powinni. 20. Czopowe w ziemi sanockiej iż do diminucyej znacznej po te czasy przyszło, aby augment wziąć mogło w intracie dostatecznej, przeto uprosiliśmy IMciów pp. Ustrzyckiego wojskiego sanockiego do Liska, Sanoka i Mrzygłodu, IMć p. Piotra Krasowskiego do Krosna i Rymanowa i Nowotańca, Zarszyna, IMć p. Krzysztofa Rylskiego do Brzozowa, Jacimierza, Dynowa, Dubiecka, Babice, Jaworniczka, aby IMcie pp. jako najpilniej mogli dojść tę certitudinem tego prowentu, którego superintendencyę mają objąć a die prima Novembris anni 1671 aż do roku a po expiracyej na pierwszym sejmiku uczynić rachunek i tacto pectore zeznać wieleby ten prowent mógł do roku uczynić. 21. Violentiae od rozbójników w ziemi sanockiej ponieważ tak się zagęściły, że bez braku czasu dzieją się, tedy jeśliby tak ad repulsam onych pieniędzy na praesidium było potrzeba, IMć p. administrator czopowego, do którego asignatia z sądów skarbowych wydana będzie, wyliczyć powinien. 22. IMci p. Krzysztofowi Rylskiemu w sprawie ziemi sanockiej na sądy trybunalskie lubelskie uproszonemu salarii zł. czterysta naznaczamy, które lubo z szynkowego od IMci p. Łysakowskiego lubo z najpewniejszych i innych retent za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego naznaczamy. 23. Doniesiono nam jest w kole naszem, że pop z Ruskiego z państwa IMci paniej Humiennej, na rozboju przez praesidium priwatne starostwa krosińskiego złapany, sine iusta paena criminis conniventer jest z więzienia wypuszczony, tedy iniungimus IMci p. Sląskiemu instygatorowi ziemie naszej sanockiej, aby o takową jawną conniventio sine intermissione czynił a in quantum by w tem był remissior cuivis nobili pozwać go o to ad paenas debitas pozwalamy. 24. Desideria ziemi przemyskiej IMciów niektórych, do koła naszego o desolacyą dóbr ich i rewizyą wniesione, do sądów przyszłych skarbowych, aby tam examinowane i decidowane były, sine diminutione simple odsyłamy. 25. Mieszczanie komarzeńscy na świeże miasta swego uskarzali się pogorzenie, których in eo passu circa constitutionem o pogorzelcach zachowujemy i że takową konflagracyą poprzysiąc a podatek czopowego i szynkowego tylko według abjuraty płacić mają deklarujemy. 26. IMci p. Stankiewiczowi na eliberacyę więźniów ziemia lwowska zł. sto u IMci p. Mnichowskiego exaktora szynkowego, ziemia przemyska także zł. sto u IMci p. Ustrzyckiego pisarza grodzkiego przemyskiego, ziemia sanoka zł. sto trzydzieści u IMci p. Łysakowskiego exaktora szynkowego pozwalamy. 27. OO. Karmalitom bosym konwentu lwowskiego na fortyfikacyę klasztoru ich ziemia lwowska zł. trzysta, także OO. Bonifratellom konwentu lwowskiego zł. trzydzieście u IMci p. Mnichowskiego asygnuje, także towarzyszowi IMci p. Bohusza, IMci p. Wojciechowi Klonowskiemu ziemia taż lwowska traktamentu zł. sto u tegoż IMci p. Mnichowskiego naznacza i residuitatem zasług zatrzymanych, aby tenże p. Mnichowski z IMcią p. Żurakowskim wypłacili, reszta zaś czegoby niedochodziło aby z szynkowego nowego przez IMć p. sędziego lwowskiego dołożona była deklaruje. 28. Ziemia przemyska IMci p. Czaplicowi towarzyszowi chorągwie IMci p. podstolego przemyskiego względem traktamentu zł. sto u IMci p. Boiszewskiego skarbnika przemyskiego exaktora szynkowego naznacza. 29. Rewizyą przez IMć p. Malskiego ex laudo sejmiku naszego we wsiach Dulibach i części Żabokruk dziedzicznych JW. IMci p. wojewody ruskiego odprawioną approbujemy i żeby według niej był podatek płacony mieć chcemy,

być ma obligujemy. 30. A to laudum ziem naszych zgodnie przez nas namówione i uchwalone IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodu ziem naszych dla wiadomości wszystkich podać zleciliśmy. Działo się w Wiszni na sejmiku dnia szóstego października roku pańskiego tysiąc sześćsetnego siedmdziesiąt pierwszego. Stanisław z Hoczwie Bal podkomorzy sanocki marszałek koła rycerskiego województwa ziem ruskich mp.

Castr. Prem. Rel. 412 p. 1697—1706. Castr. San Rel. 183 p. 1612—1622 tudzież ustęp dotyczący ziemi sanockiej Castr. San. Rel. 184 p. 1327—1328; Castr. Leop. Rel. 426 p. 2819—2826; Castr. Żydacz. Rel. p. 1429—1440.

291.

[Wisnia], 6 października 1671.

Uniwersał marszałka sejmikowego w sprawie poborów.

1. Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy a mianowicie miastom, miasteczkom i wszystkim innym zostającym winnymi retenta skarbowe w ziemi przemyskiej jako najprędzpj donoszę do wiadomości i serio upominam tym uniwersałem naszym. 2. Mając sobie zleconą władzą tego uniwersału rozkazanie z sejmiku wiszeńskiego dnia 6 października uchwalonego upominam tedy i rozkazuję, abyście wszyscy z miast i miasteczek, którzy zostajecie winni podatek publiczny, tak ex lege publica comitiorum regni ustanowione, jako też per lauda na sejmiku w ziemi naszej przemyskiej postanowione, a tak z regestrami do porachowania a winni z gotowymi pieniądzmi stawili się pro die 20 Octobris do sądów skarbowych do Przemyśla pod winami w prawie opisanemi. Ten zaś uniwersał wszystkim burmistrzom, wójtom, rajcom i ich ramiestnikom tak nakazuje, aby za najprędszem odebraniem od miasta do miasta jako najrędzej ordynowany i odsyłany zostawał pod winą w prawie na nieposłusznych postanowioną. Na utwierdzenie tego uniwersału ręką moją własną podpisuję się. W roku pańskim tysiącznym sześćsetnym siedmdziesiątym pierwszym dnia szóstego Octobris.

Castr. Prem. Rel. 412 p. 1683.

292.

Wisnia, 15 grudnia 1671.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziem lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik vigore litterarum universalium pro die decima quinta Decembris zgromadzeni. Widząc quo zelo a prawie paterno hanc communem omnium matrem ojczyznę naszą J. kr. Mć p. n. m. prosequitur a) kiedy sam szedł i niósł sacrum caput suum, gdzie go salus boni publici et conservatio vocabat civium et tantum przy trudach i pracach swoich pańskich fama nominis sui emolitus, że Pan Bóg za staraniem IMciów pp. hetmanów tak pobłogosławił ingres wojska w Ukrainę państwa J. kr. Mci, że te zuchwałe servitia deditioni i usłudze

[1]) Marszałkiem tego sejmiku był Stanisław z Hoczwi Bal, jak to w nagłówku aktu zaznaczono.
a) L. prosecutus.

J. kr. Mci mancipata persistimus in opere conservandae salutis publicae i nie tylko consiliis pro modulo nostro wesprzeć praefigimus metam ale effectu ipso comprobavimus, kiedy ludzi pro tuenda salute publica z ziemie lwowskiej cztery sta, z przemyskiej pięćset, z sanockiej sto, rotmistrzów i im pułownika JWIMci p. wojewody ruskiego uprosiwszy zaciągnęliśmy praesenti laudo sejmiku naszego, aby w dalszej usłudze J. kr. Mci i rzptej perseverent byli stateczni do dawnej z IMciami p. rotmistrzami kapitulacyej in laudo anteriori specifikowanej, po trzy tysiące z ziemi lwowskiej i przemyskiej, a z sanockiej cztery IMciom przydawamy. Obligując IMciów pp. rotmistrzów, aby za uniwersałem JWIMci p. pułkownika naszego primis diebus Mai, w których się ćwierć służby ludziom tym zaczynać powinna szli, tam gdzie occasio et ratio belli dictabit. A in quantum by ante primam Mai jakie miało imminere periculum, tedy za denuncyacyą tegoż JWIMci p. pułkownika przez uniwersały powinni będą IMcie pp. rotmistrze chorągwie podnieść, od którego czasu ćwierć żołnierzom zaczynać się powinna. 2. A że IMć p. stolnik lwowski, rotmistrz ziemie lwowskiej, nie biorąc pieniędzy ex erario województwa naszego wydał zł. trzy tysiące na ten zaciąg, a IMć p. Łabęcki rotmistrz ziemie przemyskiej sześć tysięcy, zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby na te pieniądze asygnacyą do pp. poborców na te sumy wydał, ze lwowskiej do IMci p. Aleksandra Drogomierza, z przemyskiej do IMci p. Alexandra Wolskiego skarbnika sanockiego. 3. Dostateczną wyświadczył ziemiom naszym urzędu swego komisarskiego IMć p. Marcin Zamojski starosta płoskirowski dexteritatem, kiedy pro officio suo popisanych in opere belli w Ukrainie zostających chorągwi documenta gotowe nam przesłał, abyśmy tedy w dalszej i nieustannej komissarskiej powinności onego zatrzymali in vim gratitudinis i pracy IMci pozwalamy salarium z ziemi lwowskiej zł. tysiąc, z przemyskiej zł. tysiąc, z sanockiej zł. trzysta; które aby za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego wydane były IMciom pp. poborcom naszym iniungimus. Więc że ob bellica negotia IMć p. komisarz inszych chorągwi starego zaciągu w województwie naszem zasługi pretendujących popisać nie mógł, tedy zlecamy to IMciom pp. poborcom województwa i ziem naszych, aby podług regestrów ręką WIMci p. pisarza polnego koronnego podpisanych zasługi na dwie ćwierci IMciom pp. deputatom tak jezdnym jako i pieszym JWIMci p. marszałka i hetmana w. koronnego ludziom jako najprędzej wydawali. 4. Posłom od wojska zaporoskiego z ziemi lwowskiej zł. trzysta, ziemi przemyskiej zł. trzysta, z ziemi sanockiej zł. dwieście naznaczamy, które pianiądze, że za wszystkie ziemie ex nunc z prowentu czopowego z ziemie lwowskiej IMć p. stolnik lwowski obligatur z assygnacyą IMci p. marszałka koła naszego do rąk IMci, tudzież IMci p. podczaszego sanockiego, tedy ziemia przemyska i sanocka obligują się te pieniądze pro suo każda interesse na sejmiku relacyjnym oddać IMci p. stolnikowi. 5. Podatki przeszły sejmikiem uchwalone iż do tych czas nie są do rąk IMciów pp. poborców oddane, onych processu fisci sub paenis per laudum anterius conventus patricularis visnensis super retentoribus vindicandis dochodzić we wszystkich ziemiach deklarujemy et lata decreta sine intermissione exequować urzędom grodzkim zlecamy, aby jak najprędzej wydane były. IMć p. Jan Stawski podczaszy ziemie lwowskiej dóbr wsi Koniuszek haeres intulit, że poddani dóbr mianowanych ob calamitatem temporum exactionibus przez pierwsze lauda uchwalonym tantisper satisfacere nie mogą, tedy habita ratione dóbr mianowanych desolatiej IMci p. Wojciecha Malskiego do rewizyej naznaczamy, po której odprawieniu, one ad acta castrensia capitanealia per oblatam podać zlecamy, która rewizya similiter we wsi Rokitny w wójtostwie IMci p. Marcina Anczewskiego ma być expediowana. 6. Interturbat nos częstemi suplikami miasto Janów, że nietylko ob conflagrationem ale etiam dla częstych przechodów żołnierskich kontrybucyom uchwalony sufficere nie może, habita tedy ratione ipsorum egestatis respectu conflagrationis onych przy konstytucyej o pogorzelcach opisanej zachowujemy, względem zaś desolacyej rewizye przez tegoż IMć p. Malskiego naznaczamy. Tejże rewizyej miasto Gródek sine diminutione simple z dóbr szlacheckich i kościelnych subiacere ma. Zaś na supliki mieszczan Brzeżańskich recentem conflagrationem wnoszących similiter jako i miasto Janów przy tejże konstytucyej o pogorzelcach opisanej zachowu-

jemy. 7. Z miasta Bolechowa i Doliny, że quantitas czopowego verificari nie może, aby tedy skarb jakiej przez to nie poniósł dampnifikacyej na rewizyą tegoż IMci p. Malskiego in praesentia succolectoris od IMci p. administratora czopowego ordinari deputujemy i ordynujemy. 8. Ponieważ dekret zaszedł JWIMci p. marszałka i ketmana w koronnego[1]) die decima tertia Aprilis anni currentis, aby chorągiew niegdy IMci p. starosty garwolińskiego, a na ten czas IMci p. Bogusza szkody w dobrach do biskupstwa kijowskiego należących przez nienależyte wybieranie chleba poczynione, praevia inquisitione, z zasług swoich nagrodziła, i na też zasługi z kancelaryej J. kr. Mci areszt jest wydany i założony, tedy iniungimus to IMciom pp. poborcom ziemie lwowskiej, aby jako prędko actorea pars z tegoż JWIMci p. marszałka dekret post deductas pro parte sua inquisitiones albo deklaracyą in scripto, quantum ipsi pro praedictis damnis summa debetur otrzyma, tantum pokazicielowi takowego dekretu albo deklaracyej z zasług pomienionej chorągwie nieodwłocznie i skutecznie wyliczyli. 9. Mając respekt na usilną suplikę IMci pp. Karmelitanek zakonu konwentu lwowskiego strukturę klasztoru swego do perfekcyej skończenia powieść usiłujących, ex pio opere et christiano respectu onym zł. trzysta, za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego do IMci p. stolnika lwowskiego wydaną, z czopowego sine mora wydać deklarujemy. 10. Szynkowe do sejmiku przyszłego relationis wybierane być ma i administratores do czasu naznaczonego i dalszej rzptej deklaracyej circa officium suum zachowani być powinni w ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej. 11. Jeżeli któremu województwu jako naszemu multum interest na konserwacyej nas samych, kiedy corocznie ictus et fulmina nieprzyjacielskie na nas się wywierają, zabiegając tedy wcześnie imminentibus periculis wyprawę nowej piechoty łanowej praesenti laudo ze wszystkich generaliter dóbr duchownych, ziemskich i królewskich ziem naszych przed się bierzemy i jednego pieszego, salvis abiuratis, z dziesiątego łanu wyprawić jesteśmy powinni. Nihilominus IMć pp. posłowie teraźniejsi, na sejm wyprawieni, informare nas mają z sejmu de imminentibus periculis, za którą wiadomością ta wyprawa zaczynać się ma. 12. Ponieważ się w ziemi naszej znajdują tacy z obywatelów, którzy nullo respectu et metu iuris publici habito, bez wszelkiego pretekstu prawa i tytułu na dobra i spokojną possessyą ludzi, zwłaszcza in functione iudiciali i na usłudze braterskiej zostających, gwałtowne kupy swawolne zbierając następują i przez gwałt odbierają, kiedy ich metus legum publicarum non arcet, laudum et sancitum nostrum takowe o tem stanowiemy, iż przeciwko takiemu każdemu, któryby temere gwałty czynił i bezprawia nec ordinaria iuris via na ludzie, honory i substancye nastąpił, za obwieszczeniem o tem i protestacyą przez ukrzywdzonego do grodu zaniesione ruszyć się wszyscy będziem gotowi. A że niedawno in simili IMć p. Mniszek pisarz ziemie przemyskiej in functione et activitate sądów i usługi naszej ziemie przemyskiej circa iustitiam desudans w domu własnym i w possessyej spokojnej we wsi Soley a) per iniustitiam od IMci p. Stanisława Ossolińskiego staroście knyszyńskiego i inszych pomocników wielu stanu szlacheckiego i prostego chłopskiego oppressus est, spondemus to wszyscy spólnie, że do pierwszej zaraz exekucyej b) manu armata stawić się et insurgere będziem powinni sub paenis de expeditione bellica sancitis. Cavemus i to, aby decreta tribunalitia, condemnationes, executionis decreta in quovis iudicio et officio regni lata ad requisitionem affectantis admota terrae eiusdem nobilitate forti et armata manu przez urzędy grodzkie wszystkich ziem województwa naszego exequowane były. 13. Żałosną i ciężką skargą IMci p. Siedliskiego permoti od ludzi swywolnych w domu swoim własnym niebezpieczeństw zdrowia swego nocnymi i dziennymi najazdami deklarujemy, jeśliby co niebezpiecznego przypaść miało na IMci, pocztami naszymi ziemi przemyskiej i sanockiej posiłkować IMci et insolentiam invasorum reprimere deklarujemy się. 14. Jazy na rzece Sanie pod Przemyślem dla wielkich i różnych impedimentów, aby były per administratores bonorum zniesione deklarujemy, czemu jeżeliby mianowani possessores seu administratores bonorum contradicere mieli ad instantiam cuiusvis w grodzie przemyskim sprawić

[1]) Jan Sobieski. a) S. Sotiej. b) S. ekspedycyej.

się będą powinni. 15. Mając słuszny respekt egestatis panien zakonnych konwentu przemyskiego, zł. sto in vim elemosinae konferujemy i one wydać IMci p. poborcy ziemie przemyskiej zlecamy. 16. Ziemia sanocka, praesidium na przeszłym sejmiku uchwalone ordynujemy aby trwało per Jannuarium dla łapania zbójców, na które praesidium IMć p. Pobiedziński poborca ziemie naszej powinien dać zł. czterysta niezwłocznie bez żadnych wymówek IMci p. Zawojskiemu rotmistrzowi naszemu huius praesidii, który starać się będzie, aby zbójców powołanych imał i do sądu ad executionen oddawał. Tenże IMć p. Pobidziński powinien; oddać IMci p. Konarskiemu rotmistrzowi naszemu zł. tysiąc a pomieniony IMć p. rotmistrz, gdy do tych sum, które już z rąk p. poborcy naszego odebrał, kilkanaście tysięcy zł. p., za odebraniem ostatka sumej, to jest ad complementum sumy siedmnastu tysięcy zł. p., rachując i z tem, co już wziął powinien będzie chorągiew i kompanią swoje wystawić na usługę rzptej zarówno z inszymi pp. rotmistrzami ziemie lwowskiej i przemyskiej. 17. A że doniesiono nam, że administrator starostwa krośnieńskiego zbójców pojmawszy onych przez okup wypuścił, tedy p. wicesgerent et quilibet privatus o to pozwać mają na przyszłe kwerele grodzkie sanockie i ktobykolwiek zbójców pojmanych przez okup wypuszczał, taki każdy ad cuiusvis instantiam na tychże kwerelach grodzkich sanockich respondere powinni. Także upraszamy IMciów laudo praesenti, to jest IMci p. starostę sanockiego, [1]) aby Darowskiego i Dołżyckiego, którzy są w więzieniu, także i IMć p. administrator starostwa krośnieńskiego Peczare z synem jego aby stawili ad locum iustitiae i według sprawiedliwości pro merito causarum et personarum dekretowani byli w sądach miejskich i nieodwłocznie do exekucyej dekreta przywiedzione były. Więc że siła na tej ziemi sanockiej należy, aby quam primum forteca od Węgier była reparowana a wioski i provenla per indebitos possessores zatrzymane są dotąd, ziemia sanocka IMci p. starosty sanockiego, aby według dekretu komissyej dobra miasta tego per executionem odebrawszy jako najprędzej komendantowi naszemu do rządów oddał. 18. Ponieważ w starostwie krośnieńskim IMć p. Szczawiński Lubków i Szczerbanowka quaerulatur, że są ciężko aggrawowane przez wydawanie podatków publicznych, tedy stosując się do relacyej IMciów pp. poborców, którzy impossibilem exactionem w tych wsiach a zaś iniuriosam Wołoszatym, Smulnikom i inszych przyznają, p. wicesgerens offici castrensis sanocensis na rewizyą także i do Zarszyna, któremu już libertacya wyszła zjechać i też rewizyą na przyszły sejmik relationis pomienieni quaerulantas przyniosą. 19. Cavemus i to IMciom pp. rotmistrzom, aby na konsistencye laudo praeterito naznaczone zasiedszy, dachem tylko wodą a trawą, wszelaką zachowując skromność kontentowali się, ponieważ do trzynastu tysięcy każdemu z IMciów tak na polską chorągiew szlachecką jako i dragońską cudzoziemskiego zaciągu naznaczonych po trzy tysiące dodawamy. a) 20. Disunione animorum sincera et salubria stawać nigdy nie mogą consilia, zaczem do króla IMci posyłamy IMci p. podczaszego sieradzkiego, pokornie JKr. Mci prosząc, aby między ludźmi wielkimi zawziętości i rozróżnienia, interposita autoritate regia, przed sejmem uspokoić raczył, Jaśnie Wielmożnych zaś IMć pp. hetmanów, aby sejmowi et consiliis bellicis inesse chcieli prosić przez listy nomine nostro IMci p. marszałkowi koła naszego zleciliśmy. Które to laudum ziem naszych zgodnie przez nas namówione i uchwalane IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do grodów ziem naszych dla wiadomości wszystkich podać zleciliśmy. Działo się w Wisni na sejmiku die decima quinta Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo primo. Michał Rzewuski pisarz ziemski lwowski marszałek sejmiku wisnińskiego m. p.

Castr. San. *Rel. 184 p. 17—23. Pierwszy punkt laudum także Ib. p. 1325—6; Castr. Leop. Rel. 427 p. 49—57; Fasc. Cop. Castr. Leopol. 5 p. 2635—2641 zniszczony.*

---

[1]) Franciszek Mniszek. a) S. oddawamy.

293.

Wisnia, 15. grudnia 1671.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny warszawski z sejmiku wisznińskiego województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, dnia piętnastego miesiąca grudnia w roku teraźniejszym podług uniwersału J. kr. Mci p. n. m. zaczętego i odprawionego IMciom pp. posłom od nas obranym dana, to jest z ziemie lwowskiej WIMci p. Krzysztofowi na Chodorostawie Chodorowskiemu winnickiemu staroście, IMci p. Michałowi Rzewuskiemu pisarzowi ziemskiemu lwowskiemu marszałkowi koła naszego, z ziemie przemyskiej IMci p. Stanisławowi z Sitna Sicińskiemu sędziemu ziemskiemu przemyskiemu, IMci p. Marcinowi Trzebuchowskiemu podczaszemu brzeskiemu-kujawskiemu, z ziemie sanockiej IMci p. Alexandrowi Ustrzyckiemu wojskiemu sanockiemu, IMci p. Stefanowi z Sitna Sicińskiemu pisarzowi grodzkiemu sanockiemu. 2. Jak wysoko fortunę narodu naszego za szczęśliwego panowania J. kr. Mci p. n. m. posadziło niebo, jakie populi exultantis z szczęścia J. kr. Mci redituram felicitatem objecującego sobie wesele, lubo głos recuperatae tranquillitatis publicae pospolity huczno toto orbe Polono ogłasza, kiedy przy odebranej znacznej w tak prędkim czasie Ukrainej prowincyej zhołdowane mancipia ad pristinum J. kr. Mci przyszły obsequium, IMć pp. posłowie wszysto cokolwiek się dobrego z takowemi sukcessyami w ojczyźnie naszej dzieje fortunie J. kr. Mci przypiszą, niskie doniosszy do majestatu J. kr. Mci za podjęte koło dobra pospolitego trudy i prace podziękowanie i uniżoność, która w sercach wiernych poddanych zataić się nie mogła. 3. W jakim szacunku provida IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego[1]) koło całości ojczyzny u nas zostaje cura et quanti sit męstwem i odwagą tot vastatam incursionibus od codziennych najazdów i więzów pogańskich ulubioną eliberare et salvare ojczyznę, nieprzyjaciela, który aż po Horyń całą occupaverat Ukrainę i swojem już mianował państwem, primo ingressu w Dzikich pol z wielką ludu tego ruiną zapędzić koczowiska, gentem hanc Kozaków ob immanitatem suam vix dicendam, nostrum bo nomen abhorret polonum, małemi siłami naszemi, garstką tylko wojska notabili in omnen posteritatem prudentia et fortitudine do wiernego poddaństwa i usług J. kr. Mci p. n. m. mancipare IMci pp. posłowie grati animi contestatione pokażą i słusznym powodem będą, aby tak znaczne belli pacisque czyny IMć tož całej rzptej publiczne subsequeretur proemium gratitudinis i podziękowania. 4. Takaż wdzięczność za podjęte prace należy książeciu IMci p. wojewodzie bełzkiemu hetmanowi polnemu koronnemu, którego jako tanie są zdrowie i substancya dla zaszczytu ojczyzny multis każdemu patuit documentis, zlecamy tedy IMciom pp. posłom naszym, aby publiczne odebrał podziękowanie. 5. Rycerstwo dosyć pokazało staraniaa), hojnem krwie wylaniem prawdziwych synów officium, wsparszy piersiami swemi ob oriente polonum orbem, meretur tedy, aby od IMciów pp. posłów naszych a belli gestorum gloria odebrali gratitudinis argumenta i aby desideria IMciów za instancyą JWnych IMciów pp. hetmanów optatum sortiri mogły effectum. Ministris status, którzy ad clavum reipublicae wiedząc wszystkie curarum moles dźwigają na ramionach swoich a osobliwie IMci p. podkanclerzemu za pracę i czułą opatrzność koło dobra pospolitego podziękują IMć pp. posłowie. 6. Uważając calamitosum rzptej naszej statum i widząc ojczyznę tanta obnoxiam periculorum molle pernecessarium zdało się zjazdowi naszemu, aby ante omnia securitas reipublicae obmyślona była, przeto serio iniungimus IMciom pp. posłom naszym, aby starali się, jakoby sejm we dwóch niedzielach żadnych materyi, które excedunt metam defensionis publicae nieprzyjmując, mógł być odprawiony sine solennitatibus samą tylko obronę rzptej providendo. 7. Wojna turecka już nam

---

[1]) Jan Sobieski. a) S. stratami.

ogłoszona, nietylko u nas ale u wszystkich monarchów i pp. chrześcijańskich powinna być in consideratione, którzy fortunam et salutem państw swoich ab eventu nostro suspensam intueri więcej powinni, znosić się będą IMć pp. posłowi nasi z całą rzptą o sposobach quaerendorum subsidiorum u pp. chrześciańskich i coniunctionis armorum procurandae et stabiliendae. Starać się zaraz i o to będą, aby z teraźniejszego sejmu poseł był wyprawiony do Ojca świętego, prosząc gorąco i pokornie, aby nietylko pieniędzmi posiłkować nas, ale aby circa benedictionem suam monarchów chrześciańskich authoritate apostolica zagrzać raczył, jakoby unione et coniuctione armorum fulcire nas chcieli w przyszłej wojnie tureckiej. Pospolite ruszenie ex facultatibus bonorum et ex titulo nobilitatis uchwalone, aby w rękach J. kr. Mci p. n. m. zostawało in omnem casum et necessitatem i aby in casu ingruentis periculi tem gotowsze non irrito eventu na naznaczonem stanąć mogło miejscu, supplikować będą IMci pp. posłowie do króla IMci, aby zaraz pierwsze wici po województwach ogłoszone były, miasta też aby per constitutionem ad apparatum bellicum przyłożyły się, albo ludzi jakich wyprawiły efficient IMcie pp. posłowie. 8. Siła należy na przyczynieniu sił rzptej, które że per auctionem wojska być może najskuteczniejsze, się w tem konformować będą IMcie pp. posłowie nasi ad communem consensum rzptej, przestrzegając jednak tego pilno, aby aukcya ta wojska nie ad proportionem podymnego stanowiona była cum iniuria całego województwa naszego, ale ad prop rtionem poborów. W tych nowych zaś zaciągach najbardziej hastatum militem i piechoty procurabunt, które to wojsko moribus antiquis według praw dawnych ad iurisdictionem i zupełną władzą IMciów pp. hetmanów koronnych, aby należało omnino invigilabunt IMcie pp. posłowie nasi. 9. Województwa pruskie lubo gaudebant dotąd antiquioribus privilegiis i swoje miały konstytucye, za któremi necessitatibus rzptej correspondere niebył zwyczaj, casus także non tulit, zaczem aby alia methodo tego używali prawa urgebunt IMcie pp. posłowie, (jako to) aby równo cum republica pospolitem ruszeniem in omni periculo et loco nie odwoływając się na drugie[a]) stawały, a jeżeliby prawo to in suo robore zostawić usiłowali, tedy ludzi in vim expeditionis bellicae aby ex facultatibus dóbr swoich wyprawili i simple w wydawaniu podatków złożoną, według dawnej simple postanowioną przyjęli. Więc że niejednakowy zawsze numerus posłów tych województw zasiada na sejmach, umówią się i o to IMcie pp. posłowie, aby certitudo liczby posłów tych województw, per legem naznaczona była przydawszy i to, aby w tych tam województwach do wakancyej nietylko tameczni incolae ale inszych województw obywatele przypuszczeni byli. Inter mala reipublicae i to się liczyć może, że podczas ingruentis periculi a civibus rzpta deseritur, wniesą to IMcie pp. posłowie, aby żaden post denunciatum bellum cuiuscunque status nie ważył się za granice wyjeżdżać i dostatków wywozić sub confiscatione bonorum et amissione perpetua praerogativae. 10. Piechota wybraniecka alias łanowa sejmem przeszłym J. kr. Mci pozwolona, ponieważ przy szczupłości sił wojsk J. kr. Mci znaczną ujmę w ludziach przynosi, instabunt IMcie pp. posłowie, aby trybem dawnym na usłudze rzptej do wojska koronnego et ad iurisdictionem IMciów pp. hetmanów obrócona była i za ordynansem IchMciów lub na praesidium fortecy kamienieckiej, lub gdzie occasio et ratio belli dictabit wychodzili, w czem IMciów pp. posłów dexteritatem obligamus. 11. Szlachta nowa, którzy non meritorio sangvine do prerogatywy przyśli stanu szlacheckiego, aby na teraźniejszą wojnę pewnych ludzi stawili iuxta quantitatem bonorum et arbitrium reipublicae. Ci zaś, których probata virtus w dziele rycerskiem kwitnie, krwi swojej za całość rzptej nie żałując, zwłaszcza teraz kiedy najwięcej zbrojnych rąk na obronę jej potrzebuje, zachęcając ich do dalszego i ochotnego wojennego w okazyach czynu, aby byli do klejnotu nobilitacyej przypuszczeni IMcie pp. posłowie dopomódz mają. 12. Siła praestitit wojsko zaporoskie przyjściem swojem do kompaniej wojennej wojsk naszych, żeby za prace i życzliwość swoją ku rzptej mieli nagrodę inibunt modos IMcie pp. posłowie i proponent stanom wszytkim, że nic tak potrzebniejszego nie jest saluti publicae, jako przyjaźń

a) na Drwęcę.

tatarska i rozerwanie ich konjukcyej z kozakami albo z Doroszenkiem transactio, o co prosić będą IMcie pp. posłowie hetmanów, aby w to potrafili i ulteriori cura et consilio raczyli prosequi publicam securitatem. In quantum by zaś Orda ująć się nie dała ale nas ulterionibus armis insequi miała, tedy upominki tatarskie cedent wojsku zaporoskiemu. 13. Uprzątając impedimenta, które ad obsequium przychodzących ludzi ukraińskich często exacerbant, zda się, aby iudicium instantaneum sine appellatione na zachowanie sprawiedliwości w Ukrainie formowane było, któremu sądowi praeesse mają IMcie pp. hetmani cum adminiculo komisarzów a republica ordynowanych. Circa quod iudicium aby IMcie pp. hetmani mieli facultatem uprowiantowania i municyą opatrzenia fortec w Ukrainie zostających, tam ex bonis regalibus, spiritualibus, jako też i haereditariis, nemine excepto, do pewnego czasu i prawo, aby napisane było, czem się kontentować od swoich poddanych haeres et quovis titulo possessor przynajmniej ad praefixum tempus będzie powinien z intraty dóbr swoich. 14. Progress wojenny teraźniejszy i odebranie niemałej części Ukrainy ominatur to i jakoby spondet, że przecie przyjdzie czas ten, którego panowie dziedziczni suis gaudebunt fortunis, królewszczyzn zaś z łaski J. kr. Mci bene meritorum w rozdawaniu ich pro cuiuscunque merito subsequentur proemia spodziewamy się, zaczem starać się IMcie pp. posłowie będą, aby każdy który się łaską całe J. kr. Mci jako i antecessorów J. kr. Mci w intratnych starostwach i dzierżawach cieszyć się będzie, w takiej się poczuwał powinności, żeby pro conservatione kraju sam tam mieszkał, miejsce to z tej ufortyfikowawszy intraty municyą i ludźmi przez cały czas dzierżawy i komendy upatrywał w takim porządku i komendzie, aby Kamieniec Podolski zostawał salvo moderno possessore instabunt IMcie pp. posłowie. 15. Wojsko i każdy apparament wojenny bez pieniędzy ad effectum przywiedziony subsistere nie może, pieniądze zaś tylko pro usu antiquo ex contributione publica zasiąc możemy, zaczem zlecamy IMciom pp. posłom, aby gdy do uchwały podatków przyjdzie, ne contributionibus agrariis plebs exhausta et gemens sub tributis aggravetur, aby insze genera podatków, jako to pogłówne, czopowe generalne ze wszystkich in universum miast i wsiów, akcyzy i insze media promowowali i na wszytkie sposoby słuszne pozwolili byle tylko nie na pobory i nie na podymne, ażeby quo iustiore modo podatki wypłacone były, reassumendo dawny statut Zygmuntowski de taxatione bonorum, aby taxatio dóbr wszystkich in universum ziemskich, duchownych i królewskich namówiona była, z której iustum et aequalem modum contribuendi cała rzpta mieć będzie. 16. Ponieważ województwa niektóre są tak contumaces, że niedbając na prawo pospolite chorągwiom z rozebrania generalnego po województwach wojska do siebie należącym żołdu należytego wypłacić niechcą, starać się będą IMci pp. posłowie, aby respublica województwa takowe do wypłacenia zatrzymanego żołdu przywiodła, posłowie zaś województw tychże, aby in omni materia consultationum caveant voce activa w izbie poselskiej invigilabunt posłowie nasi. 17. Do uspokojenia trudności cum retentoribus podatków per legem postanowionych, niemoże się lepszy adinvenire sposób, jako kiedy trybunał radomski dwa razy w rok, to jest raz post Conductus a drugi raz post Martini sądzony będzie. 18. Szczupłości stołu J. kr. Mci ratio i żeby princeps non egeat stanom rzptej należy, nic słuszniejszego, jako aby w zastawach zostawające ekonomie eliberowała rzpta, tak w Koronie jako i w W. księstwie litewskiem, prawa dawne reasumując, aby nikt nie ważył się jurgeltów przyjmować, przywileje uprawiać z uszczerbkiem mensae regiae sub paenis legibus descriptis. Moneta zła exvisceravit rzptą z srebra i złota i im dłużej hoc malum cierpiemy, tem większe zniszczenie nas czeka; inibunt modos IMcie pp. posłowie, jakoby reductio dobrej monety stać się mogła iuxta sensum totius reipublicae. 19. Wiele na tem należy providere indemnitati reipublicae et adinvenire modum defendendorum (ile pod ten czas) finium regni, co że bez ludnego żołnierza być nie może, zleciliśmy to IMciom pp. posłom, aby modum podali większego sił na obronę ojczyznej przyczynienia, a osobliwie aby osoby te, którzy regimenta cudzoziemskie mają, niemniej i ci, którzy munificencyą principum tak teraźniejszego jako i przeszłego z dóbr królewskich intraty dorocznej nad trzydzieście tysięcy percipere mogą, chorągwi husarskich stawili pewną kwotę. 20. Wielkiego księstwa litewskiego wojsko

w Ukrainie idące w tak gwałtownej wojennej rzptej potrzebie, bez respektu dobra jej pospolitego chwalebnego wojsk koronnych w Ukrainie progresu prosekwować nie chcą, ponieważ illicite zwinęło się, iustum w nas przeciwko sobie wzbudza dolorem, żeby tedy równo z drugimi życzliwie i skutecznie służącemi nie odnosili konsolacyej, na żadną onemu IMcie pp. posłowie nasi nie pozwolą amnestią i owszem aby o szkody i wiolencye, których wiele poczynili serio sądzeni byli i posłowie ich do żadnej nie byli przypuszczeni audyencyej pilno IMcie pp. posłowie nasi przestrzegać będą i upomną się in facie totius reipublicae. IMciom pp. hetmanom W. księstwa litewskiego rationem zwinienia wojska, sumę zaś siedmiu kroć sto tysięcy zł. z komisyej lwowskiej W. księstwa litewskiego daną, jakoby rekuperowali od W. księstwa litewskiego, inibunt modos IMcie pp. posłowie. A że skarb koronny na expedycyą posłów koronnych nie mniejsze erogat sumptus, negotia zaś poselskie nietylko rzptą ale etiam W. księstwa litewskiego afficiunt, zaczem mają promovere IMcie pp. posłowie, aby i W. księstwo litewskie ad erogandos sumptus eiusmodi swojemi expensami do skarbu koronnego przykładali się, a in futurum iuxta nexum unionis koronnej z W. księstwem litewskiem, abyśmy przeciwko spólnym nieprzyjaciołom naszym wzajemnie sobie dawali posiłki efficient IMcie pp. posłowie. 21. Lubo samą obronę, rzptej widząc instans periculum promovere rzekliśmy sobie eiusdem loci, zdało się nam też et internis zabieżeć periculis, które ex immoderato spiritualium zelo quasi incrementi ecclesiae metuunt, zaczem opowiedzią IMcie pp. posłowie, jako nam są graves duchowych oppositiones tak in iudiciis jako i w testamentach i innych sposobach, tudzież ex avulsione tak wielu dóbr dziedzicznych mutationem et confusionem status spodziewać się, curabunt tedy, aby dobra ziemskie żadnymi wyderkafami testamentami, by też i roborowanymi zapisami nullo colore et ingenio etiam decretis tribunalitiis obciążone ani alienowane ad statum spiritualem nie były. Religiosi do któregokolwiek klasztoru wstępujący, aby z sobą patrimonia nie wnosili, ale przystawali na takiej porcyej, która ex consensu wszystkich stanów obmyślona będzie. Dekret też trybunalski, że przeciwko dawnym konstytucyom de alienatione bonorum in haereditariam possessionem spiritualium w sprawie z IMcią księdzem plebanem Kłoczowskim a IMcią p. Samuelem z Żmigroda Stadnickim kasztelanem lubaczowskim ferowany, aby sprawa in integrum restituta była procurabunt IMcie pp. posłowie. 22. Między czynami, które per momenta IMć p. marszałek i hetman w. koronny amore boni publici ojczyźnie wyświadcza, i ta digna res auro, że hiberna praevio consensu J. kr. Mci stanęła, przełożywszy dobro pospolite nad powagę swoją prawem dawnem obwarowanie, dojrzą tedy IMcie pp. posłowie i umówią się, aby w wydawaniu tej hiberny aequalitas servetur et proportio, supra retentores zaś hibernej takież prawo formabunt jako i kwartej, a ta tak z dóbr duchownych jako i królewskich in posterum aequaliter aby była wydawana. 23. Wiele na tem należy całemu województwu naszemu, aby forteca wysokiego zamku lwowskiego w komendzie IMci p. starosty lwowskiego [1]) nie bez osobliwego zostawała opatrzenia, starać się tedy IMcie pp. posłowie będą, aby zamek ten municyą i ludźmi dostatecznie był ufortyfikowany a ludzie i numerus ich, według zdania JW. IMci p. marszałka koronnego na tej fortecy naznaczony, aby w komput wojska rzptej i płacy ordynaryjnej przyjęci byli. 24. Forteca kamieniecka iż jest osobliwie na zatamowanie impetów nieprzyjacielskich propugnaculum, interest starać się o to, aby jako najprędzej ludźmi dzieł rycerskich dobrze wiadomemi et aliis bellicis instrumentis ufortyfikowana et viro adaequatae prudentiae w direkcyę za ordynansem jednak i radą JW. IMci p. marszałka zlecona i oddana była. 25. Subsidium od książęcia IMci brandenburskiego według traktatów bydgowskich, na każdą wojenną rzptej potrzebę objecane, aby in effectum przychodziło, urgebunt IMć pp. posłowie. 26. Inter calamitates, któremi affligimur, nie mniejsza tangit ziemię sanocką od pogranicznych Węgrów, państw cesarza IMci, kiedy najazdami, rozbójami, zabójstwem znacznej szlachty często grassantur po tej ziemi, która jako publicae non deest necessitati pro defensione granic invicem contribuendo, tak będą prosić

[1]) Jan Mniszek.

IMć pp. posłowie, aby wzajemną uczynność rzplta provideatur securitati obywatelów ziemie tej i od złego protegat sąsiedztwa węgierskiego, modis et mediis, jakie rzpltej videbuntur, oprócz tego, aby komisya ratione violentiarum, które praecesserunt, sejmem przeszłem naznaczona, skutek swój wzięła sedulo instabunt IMcie pp. posłowie. 27. Słuszna rzecz, aby każdego integritatem ojczyzny zdrowiem swem zatrzymującego digna sequantur praemia. Że tedy IMć p. Hanenko hetman wojsk J. kr. Mci zaporoskich w tak potrzebnych rzpltej razach IMciom pp. hetmanom wojennej pracowicie w Ukrainie dopomagał roboty i ad praesens huiusmodi życzliwie i wiecznie continuat studium, instabunt IMcie pp. posłowie, aby tenże IMć p. Hanenko z wojskiem zaporowskiem iusta gratitudine od rzptej w interesach swoich sufficienter ukontentowany został. 28. Odniosło osobliwą wojsko J. kr. Mci od całej rzptej wdzięczność, kiedy in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo, zachęcając ludzi rycerskich do służby wojennej, cztery miesiące naznaczała, w którychby dobrze zasłużeni żołnierze, łaską J. kr. Mci przy przywilejach na wakanse danych opatrzeni byli, w czem, że żadnego hucusque jeszcze non tetigit felicitas, aby to beneficium rzptej do skutku za instancyą IMciów pp. hetmanów przyszło instabunt IMcie pp. posłowie. 29. Exigit necessitas teraźniejsza, żeby w jak największej liczbie wojsk następujące potykaliśmy niebezpieczeństwa. Upomną się tedy IMcie pp. posłowie, aby województwa te, które propria authoritate pozwijali chorągwie, do siebie z komisyej lwowskiej na wypłacenie żołdu naznaczone, znowu one podnieśli i należyte onym wypłacili stipendia. Innotuit to województwu naszemu, że miasta spiskie nietylko różnemi kontrybucyami i exakcyami ale etiam forti et violenta manu ludzie cesarza IMci aggravantur et opprimuntur. Incumbit tedy IMciom pp. posłom starać się o to, aby securitas miastom tamecznym ex mente et declaratione reipublicae obmyślona była. 30. Zwyczaj dawny przysyłania posła z sejmiku halickiego na sejmik nasz propter communicationem consiliorum jest zaniedbany, aby tedy in posterum był praktykowany upomną się IMć pp. posłowie i przy tem mocno staną, aby posłowie ziemie halickiej vocem activam nie mieli. 31. Jako siła należy ziemi sanockiej na konserwacyej fortecy Krosna od Węgier pogranicznej, tak wiele ta ziemia ponosi praeiudicium, kiedy prawu publicznemu i osobliwej de securitate miasta Krosna klauzuli i komisyej naznaczonej trybunał koronny wdając się in iurisdictiones postcuriales et cognitionem iurium, przeciwko wyraźnym konstytucyom derogare i konstytucyą specyalną sejmu przeszłego miasta Krosna publica voce et consensu wszystkich stanów rzptej approbowaną znosić ważył się. Więc reasumując i do effectu przywodząc legem publicam o wolnej poprawie trybunału instabunt omnino IMcie pp. posłowie, aby kondemnaty w tymże trybunale in enervationem bonorum miasta Krosna i zniesienie komisyej otrzymane in toto były kasowane, i aby ta komisya per legem postanowiona, cokolwiek postanowiła, było aprobowano, aby też miasto Krosno per indebitos possessores różnemi kontraktami in praeiudicium privilegiorum, testamentorum i praw koronnych aggrawowane a od tych innodacyi relaxowane było a municyą fortece pogranicznej od Węgier swoję jako najprędzej miała restauracyą podług przeszłorocznej konstytucyej, a na potem to miasto gaudeat iure suo sub nullitate decretorum et paenis contra promotores eiusmodi causarum in primo termino peremptorio vindicandis et publicandis. 32. A że nasz komendant miasta Krosna IMć p. Krasowski musiałby się alienować często od restauracyej dla częstych turbacyi IMci p. instygatora koronnego, tedy IMcie pp. posłowie, aby wieś Targowiska, Łężany w ziemi sanockiej, iż są ab antiquissimis temporibus iuris terrestris starać się będą, aby w possessyi tych dóbr a vexatione od IMci p. instygatora koronnego był wolny perpetuo, według konstytucyej millesimi sexcentesimi quadragesimi septimi o zamknieniu exekucyej w Rusi i Podolu i Podlasiu, et pro haereditariis deklarowane. 33. Wielce w tem jest województwo nasze na przeszłym trybunale radomskim ukrzywdzone, że suma ...... przez nas na praesidium barskie tudzież IMci p. Machowskiemu na expedicyę do Kijowa zł. tysiąc z ziemie lwowskiej dana i już konstytucyą sejmu przeszłego przyznana nie jest nam we dwanaście poborów sine abiuratis uchwalonych potrącona, o co expostulabunt IMcie pp. posłowie nasi z skarbem koronnym, aby suma ta przyjęta była i kwit dostateczny IMciom pp. po-

borcom naszym z skarbu koronnego wydany. 34. Nowe szynkowe podczas sejmu przeszłego uchwalone, które województwo ruskie, ziemia lwowska, przemyska i sanocka, lubo to cum aggravatione bonorum terrestrium przyjęły, żeby jednak i w inszych województwach tak w miastach i wsiach usus huius exactionis observetur, mają się o to IMci pp. posłowie starać, quem modum in quantum by insze województwa acceptare et observare nie miały, i w naszych ziemiach po wsiach usus eiusmodi constitutus nie był, tedy in facie reipublicae mają deklarować IMcie pp. posłowie, że eiusmodi szynkowego ulterior usus w województwie ruskiem observari niema i konstytucya przeszła aby była zniesiona procurare. 35. Jeżeli które miejsce może być meta et scopus siłom i intencyom nieprzyjacielskim, tedy osobliwie metropolis Russiae miasto Lwów było eiusdem przeciwko panu i rzptej fidei et constantiae, gdy po kilkakroć ciężkie nieprzyjacielskie z enerwacyą fortun swoich wytrzymało ictus i obsidie, z których okazyej, tudzież ob calamitatem temporum, że to miasto po części w municyej swojej nie małej subiacet ruinie instabunt IMcie pp. posłowie, aby rzpta na fortyfikacyę miasta tego, ile in tam praegnanti necessitate, osobliwą obmyśliła kwotę. 36. Zaniedbana consuetudo et ius regni w residowaniu IMciów pp. senatorów przy boku króla IMci, na którem nietylko principum maiestas ale salus populi zawisła, aby instigator koronny paenas a non residentibus exigat upomnią się IMcie pp. posłowie, a in futurum, który transmittet swoje powinności, aby voce activa careat na sejmie. 37. Wojny tureckiej uważając magnitudinem, żeby totis viribus jej (ponieważ de summa rerum idzie) oprzeć się proponent IMcie pp. posłowie necessitatem paciscendi cum vicinis principibus zwłaszcza z carem moskiewskim in possibilibus conditionibus. 38. Rzplta, która dla prędszego zasług wojska wypłacenia multis effecit conatibus, aby zasługi ich każdego województwa za złożeniem podatków wypłacili poborcy, starać się i teraz IMcie pp. posłowie będą, aby wszelka kontrybucya i podatki dla przyczynienia sił rzpltej i aukcyej wojska złożone, do dispozycyej województw należały. 39. Te tedy wszystkie artykuły i illationes nasze także i desideria, prośby od różnych wniesione quam ferventissime IMć pp. posłowie nasi promowować będą tak, aby we wszystkiem skutek swój otrzymały, tego pilno przestrzegając, aby na miejscu tamecznem, które jest wolności i praw naszych strażnicą i obroną, nic nie ubliżono prawu pospolitemu a osobliwie, aby providendo saluti et integritati ojczyzny naszej, sejm intra decursum dwóch niedziel zgodnie skończony być mógł. Co wszystko IMciom pp. posłom bratersko zlecając tę naszą instrukcyę IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zleciliśmy, która do akt grodów lwowskiego, przemyskiego i sanockiego per oblatam ma być podana. Działo się w Wisnie dnia piętnastego miesiąca grudnia roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego siedmdziesiątego pierwszego. Michał Rzewuski, pisarz ziemski lwowski, marszałek sejmiku wisnieńskiego m. p.

Castr. San. Rel. 184 p. 23—35; Castr. Prem. Rel. 413 p. 109—120.

294.

Warszawa, 8. maja 1672.

Król naznacza sejmik na 25 maja po zerwanym sejmiku w Wisni.

1. Michał z Bożej łaski, król polski, wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki żmudzki, kijowski, wołyński, inflancki, smoleński, siewierski i czernichowski. Wnym urodzonym senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i wszystkiemu rycerstwu województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Wni urodzeni rprzejmie i wiernie nam mili. Kiedy największą mieliśmy nadzieję, iż ojcowskie nasze przestrogi w przeszłych uniwersalnych sejmikach dość obszernie wyrażone, o wiszącej nad ojczyzną zgubie i pzez rwanie sejmów, a już będącej in visceribus regni oczywiście wojny tureckiej miały sprawić

uprzejmościom i wiernościom U. W. należytą refleksyą, żebyście gruntownie przystąpili do radzenia o zdrowiach i substancyach własnych i całej ojczyzny konserwacyi zwłaszcza będąc U. i W. wasze expositi najpierwszym stosom nieprzyjacielskim, alić odbieram wiadomość o zerwaniu sejmiku świeżego wisnieńskego, czemu nie możemy non indolere iusto regiae solicitudinis sensu, że miasto consilium po staremu confusio, miasto obaczenia się trwa jakieś skaranie boskie, gdy dla nieszczęsnej prywaty albo marnej ambicyi lubo jednego ku drugiemu zawziętości publiczne rady rozrywamy, nie tylko z podziwieniem ale i z pośmiechem okolicznych narodów a z pociechą i korzyścią poganów, dobrowolnego nieporządku codziennie sobie przymnażając i przezeń niejako pereundi voluptatem pokazując. 2. A lubo non meretur oczywista nieuwaga kompassyej, z naszej jednak osobliwej ku stanowi rycerskiemu królewskiej przychylności, tudzież respektując, iż dla kilku mniej rozsądnych tak wiele dobrych synów ojczyzny cierpieć et frustrari consilio nie powinni, skłaniając się do ich usilnej prośby składamy powtórny sejmik U. i W. waszym w Wisni na dzień 25 miesiąca maja [1]) paterne requirendo i obtestacye nasze w pomienionych uniwersałach sejmikowych i wiecach wyrażone ingeminando, abyście U. i W. wasze tej sami sobie konfuzyi nie czynili i staropolskim kandorem o całości ojczyzny radzili, czego jako sama wyciąga publica necessitas tak i my królewską naszą zagrzewając rekwizycyą dobrego życzymy od p. Boga zdrowia. Dan w Warszawie dnia VIII miesiąca maja roku Pańskiego MDCLXXII panowania III roku. Michał król. Stanisław Lipski, krakowski płocki kanonik, regent kancelaryi wielkiej koronnej.

Castr. Prem. Rel. 413 p. 2103—2104; Castr. San. 184 p. 749—750.

295.

Wisnia, 25 maja 1672.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej, i sanockiej na sejmik do Wiszni za uniwersałem Jkr. Mci p. n. m. po blisko rozerwanym sejmie [2]) pro die vigesima quinta Maii do Wiszni zgromadzeni względem niżej opisanych województwa naszego i ziemi potrzeb uczyniliśmy zgodne postanowienie. 2. A naprzód ziemia lwowska in subsidium reipublicae per legem deklarowany nowy zaciąg reasumuje i ludzi czterysta na przeszłych sejmikach pozwolone wystawić objecuje, to jest dragoniej dwie chorągwie i drugich dwie pancernych po stu koni na dwie ćwierci, którym służbę a die pima Maii anni praesentis przypowiada. Sumy zaś uchwalone wybrać na dopłacenie tych dwu ćwierci tak ordynuje: JWIMci p. Stanisławowi Jabłonowskiemu wojewodzie i pułkownikowi województwa naszego ruskiego na dwieście dragoniej inkludując w to i traktament albo raczej gratitudinem naprzód od IMci p. Drogomira dwadzieścia tysięcy i dwa, IMci p. Szymona Olewińskiego sędziego lwowskiego z nowego szynkowego trzynaście tysięcy i trzysta zł., od IMci p. Józefa Swirskiego podczaszego podolskiego dziewięć tysięcy i siedm set zł., IMci p. Alexandrowi Chodorowskiemu stolnikowi lwowskiemu od IMci p. Hieronima Swirskiego miecznika halickiego trzynaście tysięcy zł., od IMci p. Drogomira trzy tysięcy zł., od IMci p. Józefa Swirskiego podczaszego podolskiego pięć tysięcy zł., IMci zaś p. Andrzejowi Modrzejowskiemu a) podczaszemu sieradzkiemu od IMci p. Drogomira szesnaście tysięcy zł., od IMci p. podczaszego podolskiego cztery tysiące i trzysta zł.. od IMci p. miecznika halickiego siedmset zł. wydać i zapłacić zleca i obliguje. Na stary zaś zaciąg i zapłatę

---

[1]) Ob. N. 295. [2]) Sejmik wiszyński na dniu 27 kwietnia naznaczony i sejm na 18 maja naznaczony były zerwane. Król uniwersałem z 8 maja naznaczył powtórny sejmik województwu ruskiemu; ob. N. 294.

a) Modrzeńskiemu P.

wojsku dwóch ćwierci zasłużonych pozwala siedmioro podymnego według przeszłej exakcyej a nowej rewizyej przez IMci p. Malskiego odprawić zleconej, według której defekta IMci p. egzaktor przyjąć będzie powinien. Przy tem i supplementum zapłacenia tychże dwóch ćwierci summę pewną z retent trojga podymnego ziemi lwowskiej, które zostają przy IMci p. Józefie Swirskim podczaszym podolskim dokłada i ordynuje a reliquum, coby nie dostawało z czopowego ziemi lwowskiej exakcyej IMci p. Alexandra Chodorowskiego stolnika lwowskiego dopłacić naznacza. Do której exakcyej siedmiorga podymnego obiera za exaktorów i poborców ziemi lwowskiej IMci p. Hieronima Swirskiego miecznika halickiego a w ziemi żydaczewskiej IMci p. Wojciecha Malskiego. A ta exakcya począć się ma a die decima Junii ad diem decimam Julii trwać będzie. Które sumy wybrane IMcie pp. poborcy chorągwiom dawnego zaciągu za asygnacyami IMci p. Marcina Zamojskiego starosty płoskirowskiego komisarza województwa naszego a za kwitami deputatów bez wszelkiej odwłoki wyliczać i oddawać będą powinni. 3. Fortyfikacya zaś miasta Lwowa iż całej rzptej należy, gdyż województwu kosztom i spezom wydołać niepodobna, nowe szynkowe jego naznacza do przyszłego sejmiku relationis ordynuje, która a prima Junii exakcya zaczynać się ma i dochód ten przez ten czas na wzwyż mianowaną fortyfikacyą cedere będzie powinien. Do której fortyfikacyej attendencyą post decessum godnej pamięci IMci p. Olbrachta Krosnowskiego podkomorzego lwowskiego uprasza IMci p. Tomasza Karczewskiego podczaszego sanockiego, IMci p. Jana Macieja Gołockiego podsędka lwowskiego, na przyszłym zaś sejmiku relationis jako cała rzpta tak i województwo nasze inibit modoś dalszej fortyfikacyej jego. 4. A iż wiele w temże mieście Lwowie na przedmieściach od podatków publicznych ludzi i obywatelów ochrania się, tedy rewizyą i authoritate praesentis conventus na wszystkie jurisdikcye sine diminutione simplae, oprócz tych, co ich prawo uwalnia, uchwalamy i za rewizorów IMci p. Jana Macieja Gołockiego podsędka i IMci p. Michała Rzewuskiego pisarza ziemskiego lwowskich naznaczamy, którą praemissa duarum septimanarum innotescentia et declaratione czasu odprawić mają. 5. A że z przeszłych sejmików zleconej rewizyej w niektórych miastach i wsiach ziemi naszej lwowskiej IMci p. Wojciech Malski per renitentiam et contumaciam possessorom odprawić nie mógł, tedy praesenti laudo reassumimus deklaracyą naszą i iniungimus, aby IMć p. Malski znowu takowe reiterował rewizye, praevio w grodzie lwowskim tam pro praeteritis quam pro futuris corporali super fidelem inquisitionem iuramento revisionibus one expedyował, jako to w miasteczku Gródku i jego podzamczu, OO. Franciszkanów, IMciów p. Lasoty, IMci pp. Popielów i wieś Słuszki do starostwa gródeckiego oprócz gruntu szpitalnego a jeżeliby incolae et possesores bonorum cuiuscumque status et conditionis takowej rewizyej niedopuszczali, tedy cavemus praesenti laudo i zlecamy pomienionemu IMci p. Malskiemu, aby takowych renitentes do sądu fisci et securitatis w ziemiach naszych teraźniejszym zjazdem uchwalonych i ordynowanych a niżej opisanych pozwał i inne mediante ad satisfaciendum sancitis nostris przywiódł. Takoważ rewizya przez IMci p. Malskiego authoritate praesentis conventus odprawić się ma w dobrach JWIMci p. chorążego koronnego[1]) w Brzeżanach, w Gołogorach, Narajowie i Rachinej. A że dla tychże retentorów w dobrach niektórych IMciów pp. obywateli ziemi naszej lwowskiej satisfakcya chorągwiom starego zaciągu satisfactio nie doszła i pp. deputaci chorągwiej wyciągnąć jej nie mogą, tedy obmyślając satisfactionem celeriorem IMciom, a mianowicie JO. książęcia Wiśniowieckiego, wojewody bełzkiego hetmana polnego koronnego, chorągwi z czopowego ziemi naszej lwowskiej exakcyej IMci p. Alexandra Chodorowskiego stolnika lwowskiego sumę tysiąc sześćset i pięć zł. groszy piętnaście zapłacić ordynujemy, na co asygnacyą IMci p. marszałkowi koła naszego wydać zlecamy. A że zaś i retenta w tychże dobrach książęcia IMci p. należą Drogomierowi exakcyej dziesięciorga podymnego zł. sześćset i dwadzieścia, czopowego zaś z Załoziec IMci p. Szymonowi Olewińskiemu sędziemu lwowskiemu zł. dwieście, tedy te obie sumy zatrzymane retenta chorągwi książęcia IMci na przyszłe teraźniejsze podatki i zasługi

---

[1]) Mikołaj z Granowa Sieniawski.

potrącone być mają, in quantum zaś oddane będą ziemi, teraźniejszym panom IMciom pp. exaktorom należeć będą. Chorągwi zaś IMci p. Cetnera kasztelana halickiego, iż także debetur reszta w ziemi naszej lwowskiej, tedy do dalszego porachowania ordynujemy zapłacić sumę tysiąc trzysta zł., którą aby IMć p. exaktor Mnichowski nowego szynkowego ziemi naszej z tejże exakcyej za asygnacyami koła naszego direktora wypłacił iniungimus, reliquum zaś zł. trzysta IMć p. Zorakowski rześciorga podymnego dopłacić powinien będzie. IMciom panom zakonnym Karmelitankom lwowskim na zbudowanie klasztoru ziemia lwowska z czopowego zł. trzysta pozwala za asygnacyą sejmikową IMci p. stolnika lwowskiego z czopowego ziemi zapłacić ordynuje. Także chorągwi IMci p. Bogusza podstolego nowogrodzkiego, aby najpierwej zasługi ziemi naszej z przyszłych podatków odebrała pp. exaktorom iniungimus. 6. Ziemia przemyska zaś chcąc wzajemnie rzptej gwałtownym potrzebom, jak najskuteczniejszym sposobem succurere, tenże nowy zaciąg na przeszłym sejmie ordynowany reasumuje i sancita sua laudis opisane we wszytkiem zachowując, podatki uchwalone i ordynowane, pięćset ludzi roty pancernej wystawić submituje się i służby IMciom pp. rotmistrzom swym a prima Mai przyznawa na dwie ćwierci też służbę IMciom przypowiada. Sumy laudis praeteritis uchwalonej de novo na zupełną zapłatę dwóch ćwierci przyczynia i ordynuje traktamentu po tysiąc złotych. Znowu za szkody podniesione poprawia i delkaruje, że na dwie ćwierci każdemu rotmistrzowi będzie należało dwadzieścia i dwa tysiące, co uczyni in unum computando sto dziesięć tysięcy, które tak IMciom wypłaca, przekazuje i do odebrania naznacza. U IMci p. Szymona Wolskiego skarbnika sanockiego a poborcy ziemi przemyskiej z przeszłej exakcyej swej sumy sześćdziesiąt tysięcy, u IMci p. Dominika Gumowskiego starosty lipińskiego dwadzieścia tysięcy i pięćset zł. p.; u IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego z exakcyej nowego szynkowego sześć tysięcy zł., u IMci p. Alexandra Boiszewskiego skarbnika ziemie przemyskiej z ekzakcyej także nowego szynkowego pięć tysięcy dwieście trzydzieście i trzy zł., u IMci p. Laskowskiego z tejże exakcyej nowego szynkowego tysiąc sześćdziesiąt i pięć, u IMci p. Remigiana Wojakowskiego podstolego przemyskiego arendarza czopowego ziemi przemyskiej dziesięć tysięcy zł., od IMciów pp. Jakuba Łęckiego i Stefana Rytarowskiego poborców ziemie przemyskiej teraz na tym sejmiku do szestnastu poborów obranych ad complementum summae siedm tysięcy dwieście i pięć zł. i przed wszystkimi inszymi naszym IMciom pp. rotmistrzom wyliczyć zleca i obliguje. Wszystkie tedy sumy skomputowane i porachowane i za gotowizną realną IMciom pp. rotmistrzom prowidowane uczynią sto dziesięć tysięcy zł. p. Którzy IMcie pp. wszyscy exactores porachowawszy z IMciami pp. rotmistrzami, co przed tem ad rationem IMć brali, każdemu IMciów zupełne dwadzieścia i dwa tysiące bez wszelkiego omieszkania i trudności oddadzą i wyliczą. Na które opisane wszystkie sumy asygnacye IMciów pp. rotmistrzów do IMciów pp. poborców mianowanych wydać koła naszego IMci p. marszałkowi zleciliśmy. 7. A zapłatę zaś wojsku dawnego zaciągu w służbie rzptej zostającego za dwie ćwierci, które się poczynają a prima Augusti anni praeteriti a kończą się ultima Jannuarii anni praesentis uchwala szestnaście poborów cum abiuratis według kwitów świeżo przeszłych exakcyej, których wydawanie poczynać się ma a die decima Junii ad diem deciniam Julii. Do której exakcyej wybierania obraliśmy IMciów pp. Jakuba Łęckiego, IMć p. Stefana Rytarowskiego, każdemu IMci z osobna zleciliśmy po ośmi poborów oraz w Przemyślu praevio corporali super exactionem iuramento wybierać z pierwszych wybranych pieniędzy, ante omnia IMciom pp. rotmistrzom naszym nowego zaciągu sumę pomienioną siedm tysięcy dwieście i pięć zł. wypłacić a potem chorągwiom starego zaciągu zachowawszy według laudum teraźniejszego retenta i porządek płacenia zaleconych chorągwie bez wszelkich zwłoków exolvere mają, a to według asygnacyej IMci p. Marcina Zamojskiego starosty płoskisowskiego, komisarza województwa naszego, którego iż z przeszłego sejmiku naznaczony traktament nie doszedł, zlecamy IMci p. Alexandrowi Szeptyckiemu exaktorowi nowego szynkowego, aby z exakcyej swej jako najprędzej IMci wypłacił, także sto zł. IMciom Karmelitankom lwowskim. Po zapłatę zaś pomienioną dwóch ćwierci i po pieniądze IMć pp. deputaci przyjeżdżać nie mają aż po wyjściu

czasu exakcyej pp. poborców w sześć niedziel. IMcie zaś pp. poborcy miawszy prawem opisany proces cum retentoribus, tak sobie postępować powinni, aby i pieniądze gotowe i convictiones retentorów sufficientes zostali i zebrane pieniądze in paratis odbierali, a gdzieby wybrać i zapłacić gotowizną nie można, to IMciom pp. deputatom per executionem in vim soluti pignorationem powinni oddawać będą, w czem równo każdą chorągiew podzielić mają. A jeśliby deputat chorągwie in tempore dla jakich interweniencyej nie zjechał, powinien będzie IMć p. poborca pieniądze u siebie zatrzymać, potem za upomnieniem się najpierwszem bez wszelkiej zwłoki oddać i zapłacić. 8. Prospiciendo przy tem securitati domesticae ziemi naszej przemyskiej od zbójców i ludzi zuchwalnych węgierskich uchwala praesidium ludzi pieszych dwadzieścia na miesięcy cztery, to jest a prima Septembris ad ultimam Decembris, którym na miesiąc na każdego po zł. dziesiąciu a rotmistrzowi traktamentu zł. trzysta, a z tego sumpt na szpiegów i tracenie zbójców naznacza. Sumy zaś na to praesidium z czopowego ziemie przemyskiej arendy IMci p. Remigiana Wojakowskiego podstolego przemyskiego zł. p. tysiąc i dwieście z raty wtórej ordynuje i appikuje, które IMć p. za asygnacyą sejmikową do rąk IMci Jerzego Paszkowskiego rotmistrza od nas obranego za kwitem onegoż odda i wypłaci. Te zaś dwadzieścia pachołków co miesiąc mają się popisować i z p. rotmistrzem swym przed IMcią p. Stanisławem Sicińskim sędzią ziemskim przemyskim. A żeby skuteczniej się mogło temu zabieżeć swawoleństwu i jego ukrócić audaciam, tedy zlecamy to IMciom pp. rotmistrzom obojga ziem, tak przemyskiej i sanockiej, aby obadwaj złączywszy insimul ludzie swoje resistencyą dawali swawoli i securitatem ziemiom obom czynili i gdzieby się z której wsi ziem obojga złoczyńca znalazł obnoxius criminis, żaden go w dobrach swych bronić nie ma i owszem pomocy i ratunku dodać ad captivationem et apprehensionem onego, którego IMcie pp. rotmistrze z ziem swych przemyskiej do Przemyśla, sanockiej do Sanoka albo bliskości miejsca do któregokolwiek tych miasta do sądu wójtowskiego oddać ma i tam z niego exekucya być powinna, która niema więcej wynosić i kosztować nad zł. dziesięć. Więc że ekonomia samborska niebezpieczeństwu od tychże zbójców poległa a ma ludzi prywatnych dla swojej obrony, tedy tychże ludzi ad securitatem publicam faciendam obligamus, aby IMcie pp. administratorowie cum praesidio publico ziemie naszej i pod władzą IMci p. rotmistrza in casu niebezpieczeństwa złączyli i sufragia dodawali ad publicam faciendam securitatem. 9. A iż czopowego ziemi przemyskiej exakcya kończy się die sexta Junii, tedy chcąc ten podatek in solito et ordinario zatrzymać cursu unamini consensu per plus offerentiam IMci p. Remigianowi Wojakowskiemu podstolemu przemyskiemu do roku zupełnego a die sexta eiusdem Junii anni praesentis ad eandem diem sextam Junii anni futuri millesimi sexcentesimi septuagesimi tertii on za sumę zł. p. dwadzieścia i cztery tysiące arenduje i do wytrzymania rocznego zupełnego puszcza a to według kontraktu przeszłego z IMcią p. Mikołajem Ustrzyckim pisarzem grodzkim przemyskim uczynionego i postanowionego. Którą sumę od IMci p. podstolego postąpioną tak dysponuje i dzieli: Na zaciąg nowy IMciom pp. rotmistrzom ordynuje ex nunc wypłacić pro die sexta Junii zł. p. dziesięć tysięcy praevia sejmiku teraźniejszego assignatione, za kwitami IMciów pp. rotmistrzów pro sorte et interesse cuiuslibet provenienti; drugą ratę pro prima Septembris zł. cztery tysiące, trzecią ratę pro prima Decembris zł. pięć tysięcy, czwartą i ostatnią ratę pro prima Martii pięć tysięcy według dyspozycyej teraźniejszego i przeszłych sejmików. Z drugiej tedy raty ordynuje na praesidium ziemi przemyskiej zł. tysiąc dwieście anticipative ante Septembrim dwoma niedzielami dla zaciągnięcia ludzi do rąk IMć p. sędziego przemyskiego. Na pocztę przemyską zaś pięćset zł. do rąk IMci p. pisarza grodzkiego przemyskiego; potem na zapłacenie defektu podymnego z Nowego Borku majętności IMci p. Pawła Moszyńskiego przeszłych sejmików pozwoloną i teraz potwierdzoną sumę zł. dwieście trzydzieście, lub do rąk IMci p. Moszyńskiego, za kwitem IMci lub poborcom, do których da IMć p. asygnacyą. Z trzeciej zaś raty pro prima Decembris przychodzącej JWIMci p. Andrzejowi Maxymilianowi Fredrowi kasztelanowi lwowskiemu gratitudinis za podjęte koszty około fortyfikacyej Przemyśla trzy tysiące zł. praevia IMci quietatione wypłacić ordynuje i obliguje. 10. For-

tyfikacyą miasta Przemyśla jako zawsze mianowicie jednak teraz niebezpieczeństwa wojny tureckiej in solertiori cura mając, JWIMci p. Andrzeja Maxymiliana Fredra kasztelana lwowskiego aby zaczęte opus od kilkunastu lat diligenti sua opera, którą nam ultro amorem boni publici obtulit, kończyć raczył upraszamy, i za podjęte koszty przez tak wiele lat praestando IMci gratitudinem zł. trzy tysiące z czopowego ziemi przemyskiej ex tertia rata praevia assignatione koła naszego naznaczamy, a prowidowany na nie laudis praeteritis sumpt in expensa approbujem i aby tak od mieszczan i Żydów kontrybucye nakazane bez wszelkiej zwłoki wydawane były iniungimus i rigorem super renitentes sancitis nostris in iudiciis futuris fisci ziemi naszej tak w ziemstwie jako i grodzie, które prius et proximius celebrabuntur in vindicando obostrzamy. **11.** Securitatem publicam incolarum w mieście i po drogach cuiucumque status tak nobilitaris jako mieszczan, Żydów i wszystkich ogółem i lubo każdemu prawem pospolitem jest warowane bezpieczeństwo, iż jednak częste się insolencye i gwałty dzieją rigorem statutu toruńskiego super delinquentes extendi censemus et approbamus. Piechocie węgierskiej i janczarom JWIMci p. marszałka i hetmana w. koronnego, aby zapłata specialiter była in observatione IMciów pp. exaktorów ziemia nasza zaleca. Chorągwi IMci p. Łazowskiego[a] pozostałą sumę zł. tysiąc siedmset trzydzieście z przeszłych podatków wypłacić przed inszemi wszystkiemi chorągwiami najpierwej ordynuje i aby satisfakcya tejże reszty najpierwej praestita była IMci p. marszałkowi koła naszego od IMci d. exaktora asygnacyą wydać zleca. **12.** Ziemia sanocka wzajem persistendo w pozwolonym na obronę rzptej supplemencie nowe zaciągi in suo robore zostawuje i sto koni roty pancernej pro subsidio na dwie ćwierci offert, służbę a die prima Martii[b] przepowiadając. A jako już przeszłemi sejmikowemi uchwałami na zapłatę swej chorągwi pewne sumy ordynowała, tak i teraz równie z ziemią przemyską IMci p. Konarskiego rotmistrza swego tysiącem zł. za szkody podjęte suplementuje, który jako najprędzej stanowiska swego ruszać się ma i popis przed IMcią p. starostą sanockim a in defectu przed IMcią p. podsędkiem sanockim albo przed którymkolwiek urzędnikiem ziemskim pod Sanokiem die decima tertia Junii odprawić obligatur. Debitam zaś praestando satisfactionem, jako na pierwszą ćwierć od IMci p. Pobiedzińskiego trzynaście tysięcy, od IMć p. Cieplińskiego cztery tysiące, które efficiunt summam siedmnaście tysięcy zł. exolutas deklaruje tak pro sufficienti capitulatione na drugą ćwierć zł. pięć tysięcy i nad to tysiąc zł. z osobna w nagrodę szkód i podatków przyszłych na tym sejmiku uchwalonych naznacza i ordynuje. A na zapłatę wojsku dawnego zaciągu na dwie ćwierci, które się poczynają a die prima Augusti anni praeteriti pozwala na dwadzieścia i dwa poborów cum abiuratis i one praesenti laudo uchwala która exekcya ma się poczynać a die decima mensis Junii a kończyć się będzie ad diem decimam Julii. Do której kontrybucyej exaktora obraliśmy IMci p. Stanisława Cieplińskiego. **13.** A że infelici et fatali malo praemitur ziemia sanocka przez częste zbójców i inwazye, że IMcie pp. obywatele securi w domach swoich mieszkać nie mogą, zwyczajne praesidium swoje tot laudis et sancitis approbatum sobie uchwala i reassumuje i przy tymże rotmistrzu IMci p. Andrzeju Zawojskim zostawuje z takową deklaracyą, aby w tych miesiącach per Junium, Julium, Augustum po dwudziestu Smolaków a zaś per Septembrem, Octobrem, Novembrem, Decembrem po trzydziestu trzymał. Na którą piechotę koszt zwyczajny po dziesiąciu zł. na miesiąc na jednego a rotmistrzowi po sto zł. z prowentu czopowego u pp. administratorów a in defectu z nowego szynkowego, a na ostatek z poborów teraz uchwalonych i z reszty przeszłej naznacza i popis przed IMcią p. Rojowskim komornikiem ziemskim co miesiąc odprawić obliguje. Pieniądze zaś IMcie oddawać mają do rąk rotmistrza ziemie za kwitami jego, insze zaś lauda o tymże praesidium uchwalone in toto reasumuje. **14.** Że zaś IMć p. Aleksander Ustrzycki wojski sanocki z administracyej czopowego i ziemi naszej sanockiej wymawia się, tedy na miejscu IMci p. Stanisława Cieplińskiego w Lisku Sanoku i Mrzygłodzie ordynuje, a IMć p. wojski na przyszłym sejmiku relationis calculationem

---

a) P. Łazińskiego. b) P. Maii

z administracyej swej uczynić powinien będzie. A że deklaruje IMć p. wojski, iż a prima Novembris anni praeteriti nic z tego czopowego oprócz na jeden kwartał z Leska sto dwadzieścia zł. nie wybierał, tedy IMć p. Ciepliński ma inire rationem z temi miasty, aby tego prowentu accuratam doszedł calculationem. A te sto dwadzieścia zł. na praesidium oddać ex nunc obligatur **15.** Przystępując zaś do spólnych naszego województwa ziem, tak lwowskiej, przemyskiej i sanockiej intervenientia, takowe in universum wynajdujemy sobie sancita, iż w każdej ziemi niemałe contributionum publicarum poborów podymnego, czopowego, nowego szynkowego i innych najdują się retenta, których contumaces incolae et possessores bonorum wydawać nie chcą i exactores eandem contumaciam retinendo rachunku subterfugiunt i od zjazdów naszych publicznych absentują się, obviando huic malo, a reducendo ad rectum dochodzenia i wydawania tych podatków ordinem, sądy fisci et securitatis tak w ziemstwie jako i w grodzie, które z tych prius et proximius celebrabuntur w każdej ziemi tak lwowskiej jako w przemyskiej i sanockiej postanawiamy i uchwalamy. Na których to sądach ad instantiam instigatorum w każdej ziemi wyżej mianowanych super fidelem attendentiam iuratorum każdy retentor contributionis publicae i exaktor także i suppressor securitatis sprawić się praevia per instigatorem adcitatione peremptorie et sine appellatione, exactor sub paena peculatus ordinaria ex legibus discripta paena a retentoribus sub paenis triplici pensionis et paena duplici quatuordecim marcarum powinni będą a dekreta i kondemnaty tak na exaktorach jako i na retentorach IchMć pp. instigatorowie na przyszłych sejmikach ut innotescant retentores przy rachunkach producere mają. Na tychże sądach forum promovendae et intentandae actionis IMciom pp. rotmistrzom i towarzyszom swym, którzy pobrali pieniądze na zaciągi, deseruerunt chorągwie i do nich się nie powracają instituimus et peremptorie sprawować się naznaczamy, rigorem iuris et executionis faciendae per officia castrensia super bonis et personis illorum extendimus i w wojsku w sądzie hetmańskim z temże towarzystwem czynić salvam viam agendi praecustodimus. A żeby pp. instygatorowie attenti byli obligationi suae i każdego poborcę z exakcyej i retentores post exspiratum tempus tam exactionum quam persolutionum iure ad satisfaciendum przywodzili super fidelem attendentiam quam et persecutionem causarum tam fisci quam et securitatis subpressae obligamus, aby każdy w grodzie swym corporale iuramentum wykonał, ziemi lwowskiej IMci p. Jaskulskiego któremu zł. czterysta z czopowego exakcyej IMci p. stolnika lwowskiego, ziemi przemyskiej IMci p. Stanisława Pakosza, któremu zł. trzysta z czopowego tejże ziemi secundae ratae u IMci p. podstolego przemyskiego, w ziemi sanockiej IMci p. Szymona Słaskiego, któremu zł. sto z poborów przyszłych uchwalonych za asygnacyami IMci p. marszałka koła naszego postępujemy i naznaczamy deputujemy i obieramy. **16.** A iż nowy zaciąg najpierwszy w posiłku wojska J. kr. Mci starego zaciągu i in casum ingruentis wojny tureckiej periculi w suplemencie od rzptej uchwalony i od nas przyjęty i ordynowany ad opera belli w porze teraźniejszej wojennej expedit securitati et integritati publicae z stanowisk wyprowadzić a zwłaszcza w prowidowanej i asekurowanej satisfakcyej, tedy autoritate praesentis conventus na wszystkich ziemiach województwa naszego popisy chorągwiom IMciów pp. rotmistrzów ziemi lwowskiej pod Lwowem za naznaczeniem czasu od JW. IMci p. pułkownika województwa naszego a ziemi przemyskiej pro die decima tertia Iunii pod Wisnią na Błoniu przed JW. p. kasztelanem [1]) albo IMcią p. sędzią przemyskim [2]) naznaczamy. A po odprawionym popisie za ordynansem JW. IMci p. pułkownika województwa naszego ruszyć się dalej mają. Nowe szynkowe prawem przeszłego sejmu in subsidium reipublicae uchwalone, ziemia przemyska i sanocka do przyszłego sejmiku relationum we wszystkich miastach i miasteczkach prolonguje i exactionem pp. administratorom, z tą deklaracyą, że i od beczek całkiem przedanych i garcem szynkowych likworów zarówno wybierać zleca. **17.** A że w ziemi sanockiej

---

[1]) Marcin Krasicki. [2]) Stanisław Siciński.

a die prima Iannuarii przezły IMć p. exaktor nie wybierał swej exakcyej nowego szynkowego zupełnie, tedy zlecamy to IMci p. Stanisławowi Cieplińskiemu, aby u miast i miasteczek tej exakcyej rekwirował calculum et rationes i pieniędzy rekuperował. **18.** A że wojsko starego zaciągu IMciom pp. posłom swym wojskowym, jako to asygnacyami JW. IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego nam w kole deductum est, pozwolono na funkcyę IMciom po kilkakroć odprawioną półpięta złotego z konia jednej ćwierci i te asygnacye do ziem województwa naszego wydane są, tedy unanimi consensu obligamus IMciów pp. poborców naszych, aby z przyszłych exakcyej swych teraz na dawny zaciąg uchwalonych IMciom pp. posłom, do rąk plenipotenta IMciów abo kogo IMcie ześlą, za asygnacyami bez wszelkiej zwłokiej i kontradykcyej wydali i wyliczyli. **19.** IMciom pp. deputatom expedycyej trościanieckiej z nowego szynkowego exakcyej IMci p. podstolego podolskiego zł. dwieście pro re laudabiliter gesta in vim gratitudinis ziemia przemyska offert. A ziemia sanocka IMci p. Kamieńskiemu posłowi tejże expedycyej, do przeszłej od ziemi lwowskiej ofiarowanej gratitudinis zł. sto z poborów exakcyej IMci p. Cieplińskiego teraźniejszej przykłada i wydać temuż IMci p. poborcy zaleca. IMci księdzu komendarzowi wyszyńskiemu gratitudinem za prace zł. sto z ziem naszych, z ziemi lwowskiej zł. pięćdziesiąt z czopowego exakcyej IMci p. stolnika lwowskiego, z ziemi przemyskiej zł. czterdzieście także z czopowego IMci p. podstolego przemyskiego z drugiej raty, z ziemi sanockiej zł. dziesięć z poborów teraźniejszej exakcyej IMci p. Cieplińskiego i za asygnacyą sejmikową IMci p. marszałka koła naszego naznaczamy. Które to laudum sejmiku wisnieńskiego województwa ruskiego zgodnie et unanimi consensu umówione i postanowione IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt grodów ziem naszych lwowskiej, przemyskiej i sanockiej podpisać zleciliśmy. Dan w Wisni dnia dwudziestego piątego miesiąca maja roku Pańskiego tysiąc sześć set siedmdziesiątego wtórego. Aleksander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej, marszałek sejmiku wisninskiego województwa ruskiego m. p.

Castr. San. Rel. 184 p. 902—919; Castr. Prem. Rel. 413 p. 2429—2440 brak końca.

296.

Wisnia, 25 maja 1672.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm.

1. Instrukcya na sejm walny warszawski z sejmiku wiszińskiego województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej dnia dwudziestego piątego miesiąca maja podług uniwersału J. kr. Mci p. n. m. powtórnie po rozerwanym zaczętego i odprawionego IMciom pp. posłom od nas obranym, to jest z ziemi lwowskiej JW. IMci p. Mikołajowi z Granowa Sieniawskiemu chorążemu koronnemu, IMci p. Aleksandrowi Chodorowskiemu stolnikowi lwowskiemu; z ziemi przemyskiej IMci p. Aleksandrowi z Jastkowa Jastkowskiemu podsędkowi ziemie przemyskiej, IMci p. Stanisławowi z Pleszowic Fredrowi podstolemu podolskiemu, z ziemi sanockiej IMci p. Maciejowi Stanisławowi z Unihowa Ustrzyckiemu sędziemu ziemie sanockiej i IMci p. Tomaszowi Karczewskiemu podczaszemu sanockiemu. **2.** Jak częstymi a gwałtownymi fortuny przeciwnej ictibus zawziętemi postronnych sąsiadów machinationibus a zjadłymi rebelizantów i nieprzyjaciół obcych bellorum insultibus rzplta polska miła ojczyzna nasza zewsząd otoczona będąc samą dotąd prowidencyą Boską niepokalanej Matki Jego Przenajświętszej i patronów cnego tego królestwa przyczyną nieprzełamaną dotąd w potędze i siłach swoich zostawała, tak aby ab imminenti niebezpieczeństwa potencyej tureckiej periculo w tej protekcyej Jego Boskiej zachowana była alta niebu łaskawemu oddajemy suspiria. W tejże porze iż vicariae potestatis J. kr. Mci p. n. m. z nieba danem szczęściem et indefesso koło całości i dobra jej conservatur studio, podziękują J. kr. Mci p. n. m. IMcie pp. posłowie nasi i upraszać będą, aby zaczęte prowidencyej swej pańskiej koło

dobra pospolitego opus continuare raczył i na większe do resistencyej nieprzyjacielom Krzyża Świętego przysposabiał siły. Primariis zaś rzptej defensoribus IMciom pp. hetmanom koronnym, JW. IMci p. marszałkowi i hetmanowi wielkiemu [1]) JO. książęciu IMci p. wojewodzie bełzkiemu, hetmanowi polnemu koronnemu [2]) in facie reipublicae podziękują i aby nomine publico przez IMci p. marszałka Izby poselskiej podziękowano było efficient pp. posłowie nasi, iż należytym wielkim wodzom i czułym ojczyzny zastępcom studio a rzadkim dzielności et activitatis w dziełach wojennych przykładem a znamienitem szczęściem industria przytem in agendo celeritate in conficiendo większej części Ukrainy i znaczniejszych fortec odebraniem i osadzeniem umocnili rzptą a virescentem jej restituerunt et auxerunt fortunam. 3. JW. IMci księdzu biskupowi krakowskiemu i książęciu siewierskiemu [3]) winne przed majestatem J. kr. Mci p. n. m. et tota republica jako amantissimo patriae tutelari oddadzą dzięki iż jako w każdej rzptej potrzebie, tak na każdą kampanię znacznym ludzi wojennych posiłkiem suffragatur patriae, także i teraz in casum następującej wojny tureckiej i sumami pieniężnymi i ludźmi na przeszłym rozerwanym sejmie posiłkować rempublicam deklarować się raczył podziękują IMcie pp. posłowie nasi i podziękować przez IMci p. marszałka izby poselskiej efficient. Inszych zaś IMciów duchownego senatu JWnych arcybiskupów, biskupów i prałatów upraszać będą, aby eodem zelo ad defendendam patriam spólnej matki naszej concurrere chcieli. Toż desiderium nasze zalecą IMcie pp. posłowie nasi ritus graeci duchowieństwu. 4. Należyta przytem debetur gratitudo i toż podziękowanie coram statibus reipublicae JW. IMci p. wojewodzie kijowskiemu, [4]) który nietylko znamienitym kosztem ad decorum wszystkiego wojska husarskie i pancerne w służbie J. kr. Mci i rzptej explicat chorągwie ile prywatnych swoich intrat i spezy okrytemi chorągwiami i luźnymi ludźmi własnymi auget vires reipublicae i wojska króla IMci, do każdego one stawiając obozu, podziękują IMcie pp. posłowie nasi IMci p. wojewodzie i aby IMci z drugimi zarówno publice podziękowano było efficient, a J. kr. Mci p. n. m. merita osobliwemu za tak wielkie spezy i koszty zalecą respektowi. 5. Ochotną et in omnem posteritatem wiekopomną manifestabunt i opowiedzą JW. IMci p. Marcina hrabie na Krasiczynie Krasickiego kasztelana przemyskiego przed J. kr. Mcią p. n. m. et tota republica declarationem, iż własnym kosztem swym in casum niebezpieczeństwa wojny tureckiej ofiarował pięć set ludzi do usługi rzptej i J. kr. Mci postawić. Co aby toti reipublicae innotescat proponent IMcie pp. posłowie nasi i merita IMci speciali zlecą recommendatione in facie totius reipublicae a dalszej J. kr. Mci p. n. m. łasce i wdzięczności zalecą. 6. Multis saeculis partam i nieśmiertelnej sławie od onych przodków podaną redivivam do usługi i obrony rzptej w osobie JW. IMci p. chorążego koronnego [5]) nietylko województwo nasze ale i wszystka rzpta widzi imaginem, gdy w każdorocznych obozach in Martio desudando campo cum inclementi coelo i z niewczasami wojskowymi eluctatur decora Martis, ludzi wojennych liczno na usługę Rzptej wyprowadza, co jako zawsze wyświadcza tak gloriose na teraźniejszym sejmiku województwa naszego contestatus, że in casum wojny tureckiej tysiąc ludzi na usługę rzptej stawić się deklarował. Przeto tę tak gloriosam IMci declarationem jako wszystkim civibus tak i rzptej gratiosissimam deferent IMcie pp. posłowie nasi i osobliwem podziękowaniem in facie reipublicae commendabunt J. kr. Mci p. n. m. merita IMci. 7. Biorąc przytem przed się publicam salutis et integritatis reipublicae, świątynie jego boskich et carorum pignorum atque fortunarum nostrarum curam, wszystkie consilia nasze, które jeno mogą być najskuteczniejsze ad communem reipublicae consensum odsyłamy a cokolwiek jeno od nas mogło ex adaequatis adhiberi mediis na przeszły sejm rozerwany umówione i spisane artykuły in toto reassumimus i do traktowania i promowowania IMciom pp. posłom zlecamy, aby communicatis cum statibus reipublicae consiliis in omnem imminentium periculorum wojny tureckiej casum doskonałą obmyślili securitatem i obronę. 8. Cum principibus externis christianis ex commodo reipublicae et consensu omnium ordinum zawrzeć promovebunt IMcie pp. posłowie nasi. 9. W po-

---

[1]) Jan Sobieski. [2]) Dymitr ks. Wiśniowiecki. [3]) Andrzej Trzebicki. [4]) Andrzej Potocki. [5]) Mikołaj Sieniawski.

datkach uchwaleniu deklaracyą, aby IMcie pp. posłowie nasi aequalitatem upatrowali, żeby zarówno in tota republica postanowione były praecustodient ne quid detrimenti województwo nasze patiatur upraszamy. 10. Dobra iuris naturalis et haereditaria jako król IMć ma trzymać cum securitate reipublicae et privatorum providebunt IMcie pp. posłowie nasi cum republica. 11. In pactis conventis króla IMci coby videretur reipublicae poprawić ad communem consensum reipublicae stosować się będą IMcie pp. posłowie nasi. Także circumscriptionem domus regiae ad communem reipublicae odsyłamy. Pacta J. kr. Mci matrimonialia iż dotąd reipublicae non innotuerunt expostulabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby na sejmie publicznie czytane były, a jeżeliby co nocivum reipublicae widzieli providebunt indemnitati onej. 12. Na generalne pospolite ruszenie ad omnem casum et periculum reipublicae pozwolą IMcie pp. posłowie i one w ręce J. kr. Mci dadzą. 13. Iż J. kr. Mć p. n. m. z narodu polskiego jest obrany, upraszać będą, aby i ubior polski et habitum nosił. 14. Ordynansy IMciów pp. hetmanów, aby in suo robore zostawały a insze z pokojowemi pieczęciami króla IMci, aby nie wychodziły promovebunt et cavebunt IMcie pp. posłowie nasi. 15. Łanowa piechota, aby do usługi rzptej i pilnowania wojny i obozów wyprawiona była i przez IMci p. pisarza polnego koronnego popisywana prawem obostrzyć starać się będą IMcie pp. posłowie nasi i jeśliby jaka fraus w wyprawie jej pokazała się paenas augere i pp. rotmistrze pilną około tego czynić będą powinni inkwizycyą i tego przestrzegać, aby żaden sołtys nie uchraniał się wyprawy i sami onych nie uwalniali sub poenis criminalibus w sądzie hetmańskim vindicandis. Z których to łanników w ziemi sanockiej, aby dwadzieścia piechoty ad praesidium publicum ordynowane per legem było starać się będą efficere IMcie pp. posłowie nasi. 16. Fortyfikacya miasta Lwowa jako fortece rzptej prawem przyjętem a nabliższej wszelkiego ab oriente niebezpieczeństwa, aby od całej rzptej prowidowana była omni cura et sollicitudine promovebunt IMcie pp. posłowie nasi. 17. Konstytucyą o zbiegłych poddanych anni millesimi sexcentesimi sexagesimi septimi, aby od ziemi przemyskiej i sanockiej IMcie pp. posłowie nasi przyjęli et per constitutionem deklaracyę przywieźli starać się będą usilnie. 18. Iż przeszłe konstytucye o przechodach żołnierskich i o niestawaniu w dobrach dziedzicznych szlacheckich nie są in observatione, inibunt IMcie pp. posłowie nasi modos, jakoby temu efficaciter zabieżeć i reasumować konstytucye przeszłe a paenis obostrzeć procurabunt. 19. A że nas dochodziły wieści, jakoby przeszłego roku tumultus confoederationis miał exoriri, tedy efficient to pp. posłowie nasi, aby respublica przedsięwzięła sposoby et rationes z IMciami pp. hetmany, aby wszelakim konfederacyom drogę zagrodziła i ktoby się na potem do takowych ausus porywał, pro hoste patriae deklarowany był, przeciwko któremu jako contra hostem powstać respublica powinna była. 20. Deputaci do słuchania rachunków IMci p. podskarbiego także do wszystkich rzptej prowentów, aby przysięgli byli efficient IMci pp. posłowie nasi i z rachunkami na sejmiki relationis comparere obligamus, co jednak ad communem reipublicae consensum odsyłamy. 21. Iż przez dekret komisyej radomskiej suma na praesidium barskie i legacya IMci p. Machowskiego do Kijowa wydana województwu naszemu nieprzyjęta, efficient pp. posłowie nasi, aby to praesidium w komput wojska wchodziło i sumy na zapłatę onemu do województwa naszego na instancyę IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego wydane w podatkach przyszłych przyjęte były. 22. Gdy rzpta jak największe in casum wojny tureckiej przysposobić subsidia i vires auget, przypomną IMcie pp. posłowie dawny zwyczaj i prawo ojczyste, aby IMcie p. starostowie et tenutarii bonorum regalium według intrat stawiali chorągwie i poczty J. kr. Mci. 23. Nowo nobilitowana szlachta, aby wzajemnie in duplo w województwach i w wojsku ad promerendum bardziej rzptej poczty stawiali lege cavere efficiet IMcie pp. posłowie. 24. Urzędy ziemskie żydaczowskie oprócz executiva officia, aby per legem deklarowane były IMcie pp. posłowie procurabunt. 25. A iż JW. IMć p. chorąży koronny [1]) conservationis całości po większej części ziemie przemyskiej i powiatu prze-

[1]) Mikołaj Sieniawski.

worskiego et incolarum różnych kondycyi ludzi zelo fortecę nazwaną Sieniawę a fundamentis excitavit i onę wielkim kosztem perficit, na którą nietylko znaczne koszty i intraty trzy ale i wieś całą Dybków nazwaną znosi, fundos fructificantes do municyej aplikował, przeto IMcie pp. posłowie nasi starać się będą efficere apud rempublicam, aby ta forteca Sieniawa libertatibus et immunitatibus inszym miastom i fortecom dziedzicznym od rzptej nadanym gaudere mogła i do pewnego czasu a contributionibus publicis et privatis ziem libertowana była, a wieś Dybków cum fundis suis z regestru podatków i taryfy[a] skarbowej eliminowana była i nullis na potem jako non existens oneribus i podatkom nie podlegała. 26. Mężna i odważna resistencya nieprzyjaciołom IMciów pp. żołnierzów i chorągwi ekspedycyej troscianieckiej jako osobliwej meretur lauream tak i od J. kr. Mci i rzptej wdzięczności i nagrody. Przeto IMcie pp. posłowie nasi ferventi affectu et instantia merita IMciów i odwagi J. kr. Mci zalecą i o należytą upraszać im będą munificencyą. 27. Wszystkie tedy teraźniejsze i przeszłego sejmiku przed rozerwanym sejmem odprawionego IMciom pp. posłom naszym promotioni, curae et sollicitudini zaleciwszy artykuły, one IMciom wydać i podpisać IMci p. marszałkowi koła naszego i do akt grodów naszych lwowskiego, przemyskiego i sanockiego podać zleciliśmy. Dan w Wiszni dnia dwudziestego piątego miesiąca maja roku Pańskiego tysiąc sześć set siedmdziesiątego wtórego. Aleksander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej, marszałek sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 413 p. 2419—2425; Castr. Sanoc. Rel. 184 p. 910—926.

297.

Wisnia, 25 maja 1672.

Postanowienie związku ziemian województwa ruskiego co do wytrwania przy konstytucyi r. 1671.

1. My dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego i ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik do Wisznie za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. zgromadzeni,[1] za wszystkich nas zgodą i całem przyrzeczeniem, takowe nieodmienne czynimy postanowienie. Iż lubo fides et obsequia nasze i całej rzptej ku J. kr. Mci p. n. m. żadnej wątpliwości nigdy podlegać nie może i owszem to oboje religiosa observantia integro more et instituto przodków naszych J. kr. Mci p. n. m. exolvimus, chcąc jednak securitatem internam unionem animorum et confidentiam civium między nami, na której zdrowie nasze i szczęście całej rzptej najbardziej zawisło ex intergro stabilire zachować konstytucyą anni millesimi sexcentesimi septuagesimi sub titulo obowiązek przy dostojeństwie naszem wszystkich stanów rzptej,[2] reassumujemy i onej we wszystkiem dosyć czynić inviolabiliter tenere adimplere zgodnie i nierozdzielnie sobie przyrzekamy. 2. Które to laudum nasze unanimi consensu uchwalone IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt grodowych ziem naszych podać zleciliśmy. Dan w Wiszni na sejmiku województwa ruskiego dnia dwudziestego piątego miesiąca maja roku Pańskiego tysiąc sześć set siedmdziesiątego wtórego. Aleksander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszynskiego województwa ruskiego.

Castr. San. Rel. 184 p. 927 z nadpisem: oblata litterarum confoederationis conventus particularis visnensis.

---

[1]) Uniwersałem z daty w Warszawie 8 maja 1672 naznaczył król, po zerwanym sejmiku, sejmik powtórny w Wisni na 25 maja A. G. Z. t. 10. str. 320. [2]) Vol. l. V. 51,

a) S. taksy.

298.

Wisnia, 25 maja 1672.

Dwie asygnacye sejmikowe dla rotmistrza ziemi lwowskiej.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej przemyskiej i sanockiej na sejmik do Wisni za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. zgromadzeni dajemy tę asygnacyę naszę do IMci p. Józefa Swierskiego podczaszego podolskiego, aby z egzakcyi swojej IMci p. Aleksandrowi Chodorowskiemu stolnikowi lwowskiemu rotmistrzowi J. kr. Mci na chorągiew IMci nowego zaciągu w ziemi lwowskiej sumę pięć tysięcy zł. za kwitem IMć realiter oddał i zapłacił, która oddana i wyliczona in calculo IMci przyjęta będzie. Data w Wiszni die vigesima quinta Maii anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo. Aleksander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku województwa ruskiego. 2. My rady j. w. dajemy tę asygnacyę naszą do IMci p. Aleksandraj Drogomira, aby z egzakcyi swojej IMci p. Aleksandrowi Chodorowskiemu rotmistrzowi J. kr. Mci na chorągiew IMci nowego zaciągu w ziemi lwowskiej sumę trzy tysiące zł. realiter oddał etc. j. w.

Castr. Leop. 447 p. 1471—1472.

299.

Wisnia, 20 lipca 1672.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dignitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego, lwowskiej przemyskiej i sanockiej ziemi na sejmik w Wiśnie na dzień dwudziesty miesiąca lipca za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. zgromadzeni [1]), takowe między sobą zgodnie czynimy i postanawiamy laudum. 2. Wielkie wprzód majestatowi Boskiemu za to oddajemy dzięki, że in hoc tristi et calamitoso reipublicae tempore, kiedy niesnośnemi i przed tem nigdy niesłychanemi quassatur ojczyzna nasza ab intus dissidentiami et ab extra undique hostilia na nię consurgut molimina, daje nam tantum temporis, za którym jeszcze de incolumitate onej et securitate propria radzić i cokolwiek inter tanta discrimina stanowić możemy. 3. Winniśmy J. kr. Mci p. n. m. nietylko debitam gratitudinem ale et omnem observantiam, że jako pan czuły et ad omnes circumspectus casus, consulendo securitati publicae i upatrując imminentia pericula tempestiva nam salvandi podaje media, kiedy wcześnie nas o nich obwieszczając i przestrzegając na sejmiki i sejmy dla wspólnej już po kilkakroć zwoływa nas rady, które, że się często rwą i swego nie mogą wziąć skutku wszyscy ingemiscere et indolere musimy, aby jednak hostiles następujące mogli reprimi insultus a zdrowie et incolumitas in integrum restituatur ojczyźnie, wici trzecie od J. kr. Mci p. n. m. na pospolite ruszenie wydane, lubo jeszcze nie po wszystkich naszych publikowane grodach ale tylko nie wcześnie na tym teraźniejszym zjeździe naszym oddane akceptujemyj zdrowia fortuny nasze i wszystko, cokolwiek najmilszego mamy, bono publico impendere gotowi zostając. Toż trzymamy i o inszych województwach, że nie zechcą deesse, ale prędko i ochotnie do ratunku spólnej matki ojczyzny naszej concurrent i na czas i miejsce od króla IMci p. n. m. naznaczone pospieszą, które jako prędko z miejsc i województw swoich ruszą się i tu z naszem województwem zrównają się i my occurremus pospolitem ruszeniem ochotnie, co żeby prędzej każdemu innotescere et

[1]) Uniwersał króla z daty w Warszawie 4 lipca w Castr. Prem. 414 p. 1222.

effectum sortiri mogło, uprosiliśmy z lwowskiej ziemię JWIMci p. wojewodę ruskiego, [1]) IMci p. kasztelana lwowskiego, [2]) i IMci p. chorążego lwowskiego, z przemyskiej ziemi JWIMci p. kasztelana przemyskiego i IMci p. sędziego przemyskiego; z sanockiej WIMci p. starostę sanockiego, [3]) aby znosząc się z sobą o zbliżeniu się J. kr. Mci p. n. m. ku województwu i ziemiom naszym, także o niebezpieczeństwach, jeżeliby jakie następowały, wcześnie nas uwiadamiali, za której powzięciem wiadomości obywatele wszyscy, ex lege pospolitemu ruszeniu podlegli, lwowskiej ziemie pode Lwów na miejsce popisom zwyczajne, przemyscy pod Przemyśl, sanoccy pod Sanok in armis et cum armis zjedziemy się i tam IMciów pp. rotmistrzów obierzemy i nie odrywając się żadnym sposobem od swego województwa pod chorągwiami urzędem i władzą duktorów swych do boku J. kr. Mci p. n. m. gdy nas z inszemi województwy pomijać będzie śpiesznie pojdziemy i wszystkiem według konstytucyej anni 1661 postąpimy sobie i cokolwiek salus et conservatio reipublicae, usus et ratio belli suadebit, statuemus et exequemur, także domom et pignoribus nostris securitates in omnes casus, tamże na miejscach zwyczajnych popisom zjechawszy się, obmyślimy z IMchciami. 4. Jeżeliby zaś, czego nierozumiemy, albo dla respektów i prywat albo dla jakichkolwiek przyczyn, ta oziębłość i niemiłość w innem którem województwie najdowała się, żeby do ratunku ojczyzny miłej matki naszej concurrere nie chcieli, i za temi trzeciemi nie stawili się wiciami a pericula jakie wojny tureckiej następowały, my przecię solitum et debitum contestari jej amorem chcemy et ad omnes casus gotowość naszę obowiązujemy pilno poruczając i prosząc pomienionych wyżej IMciów, aby znosili się z JWIMcią p. marszałkiem i hetmanem w. koronnym naszym m. p. [4]) o niebezpieczeństwach, jeżeliby jakie następowały, a nas o wszystkiem obwieszczali i jeżeliby necessitatem urgentem tego widzieli, aby nas uniwersałem swoim in quantum pericula pozwolą tu do Wisni na miejsce sejmikom zwyczajne, in quantum by zaś ingruentia vetarent niebezpieczeństwa przynajmniej po ziemiach konwokowali, żebyśmy inermes nie byli ale ad omnia avertenda mala prompti et parati zostawali. A IMcie pp. rotmistrze od nas obrani, gdy będą regesty kompanii swoich każdego de nomine et cognomine mianując przy dekretach secundum constitutionem anni 1621 przez ręce IMciów pp. pisarzów ziemskich ad acta publica podać będą powinni, aby każdemu z nas ta bezbożność i niemiłość ku ojczyźnie jeżeliby się w kim najdowała innotescere mogła 5. A że ad publicam defensionem fortyfikacya miasta Lwowa należy, tedy proventum szynkowego nowego w mieście pomienionem currentem na to ordynujemy, którego IMci p. sędziemu lwowskiemu secundum laudaum anterius administrationem do sejmiku przyszłego oddajemy, i prosimy oraz IMci, aby pospołu z IMcią p. podsędkiem lwowskim i IMcią p. podczaszym sanockim curam huius fortificationis wziąć chcieli, a cokolwiek ex re et commodo boni publici tam potrzebnego IMcie obaczą, aby prowidowali i pieniądze z pomienionego prowentu na robotnika i inne necessaria przez ręce swoje aby wydali. 6. A żeby i OO. Karmelici we Lwowie, na ganczarskiej ulicy będący, zaczęte opus fortificationis przy klasztorze swoim łacniej perficere mogli, zł. trzysta ex proventu currenti czopowego lwowskiego onym naznaczamy, które IMć p. stolnik lwowski ad requisitionem ich oddać i wyliczyć im powinien będzie. Którego czopowego ponieważ ultima Julii czas administrationis IMci p. stolnikowi lwowskiemu expiruje, tedy uprosiliśmy IMci, aby znowu ad similem diem ultimam Julii in anno 1673 incidentem administrował to czopowe, które curae IMci committimus. Rewizyą przez IMci p. Malskiego, ex mente przeszłego sejmiku w Brzeżanach odprawioną, in toto approbujemy, et ab onere podymnego, insistendo onej, uwalniamy. Miasta Gródka rewizyą do przyszłego odkładamy sejmiku. A mając respertum egestatis kościoła rumińskiego, chałupek trzy sług kościelnych a salutione podymnego uwalniamy. IMć p. Mnichowski exaktor przeszłych podatków ziemie lwowskiej nie daje nam rationem perceptarum et expensarum summarum, tedy zlecamy IMci p. instygatorowi ziemie naszej, aby z nim iure agat nomine publico et compellat go do wypłacenia powziętego prowentu. 7. Więc że praesidium ziemie sanockiej uchwalone

[1]) Jan Stanisław Jabłonowski. [2]) Andrzej Maksymilian Fredro. [3]) Jerzy Mniszek. [4]) Jan Sobieski.

już jest anteriori laudo na rok teraźniejszy, tedy aby pewną zapłatę za swoje prace praesidiarii mieli, naznaczamy u IMci p. Cieplińskiego, poborcy ziemie sanockiej, tak IMci p. rotmistrzowi po zł. sto na miesiąc salarii jako i pachołkom po zł. dziesiąci, każdemu do rąk także na miesiąc, które powinien będzie IMć p. Cieplinski absque omni mora z którejkolwiek exakcyej swojej płacić za kwitami IMci p. rotmistrza, za których pokazaniem kwitów, summa na to praesidium wydana pro persoluto przyjęta IMci będzie. Cokolwiek zaś p. Zawojski rotmistrz praesidii ziemie sanockiej de proprio na stracenie pojmanych zbojców kosztu wyłoży i rzetelnymi pokaże dokumentami, to ziemia sanocka nagrodzić i refundere IMci objecuje. Względem zaś łapania zbójców i pomocy dawania reassumujemy dawne lauda nasze ratione securitatis ziemie sanockiej postanowione. A ktoby ważył się pojmanych zbójców per potentiam odbijać albo łapać zabraniał, tedy takowy każdy ma subiacere paenis contra irritatores executionum sancitis. Które laudum zgodnie umówione i postanowione aby każdemu innotescere mogło, zleciliśmy IMci p. marszałkowi koła naszego, aby go ręką swoją podpisawszy przy zwyczajnej swej pięczęci do grodów naszych podał. Działo się w Wisni dnia dwudziestego miesiąca lipca roku Pańskiego tysiąc sześć set siedmdziesiątego wtórego. Marcin Trzebuchowski podczaszy brzesko-kujawski, marszalek sejmiku wisnieńskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 427 p. 1671—1674; Castr. San. Rel. 184 p. 1304—1309; Castr. Prem. Rel. 414 p. 1609—1615. Ręk. bibl. Potockich w Raju N. 25 l. 8.

300.

Sanok, 14 sierpnia 1672.

Laudum ziemian sanockich na popisie.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i obywatele ziemi sanockiej zgromadzeni na popis za wiciami trzeciemi J. kr. Mci i uniwersałem IMci p. pułkownika ziemie naszej[1]) taką do dalszego procederu stanowimy uchwałę. 2 Jako znamy w sobie nieugaszoną do zatrzymania ojczyzny ochotę tudzież praw i swobód integritatis do tego dostojeństwa majestatu J. kr. Mci, (które tutellam salutis publicae wolnych narodach ma za fundament) servamus cnotę, tak widząc tam ab intra quam ab extra coraz na nas defluentia mala przy tejże zostajemy ochocie, chcąc wprzód Bogu, kościołom świętym, Panu i miłej ojczyźnie ponieść in victimis zdrowia, fortuny wszytkich nas na obronę. Więc że nam teraz nie przyszło do tego, abyśmy dla powziętych instantanee uniwersałów, które nas uwiadomić wcześnie miały, a praepostere doszli, tak nagle ruszyć się, częścią dla tego w tak prędkiej nagłości exiguus IMciów pp. obywatelów accessit tu tylko pobliższych numerus, a do tego że extra mentem naprzód legis, które nas pod swemi obowiązuje popisować się miastami, także wici trzecich, które nas nie pod insze ale pod Rubieszów do boku J. kr. Mci stringunt stawić się, aby tedy taż stateczna ku ojczyźnie zostawała ochota, prawo pospolite in suo zostawało robore, ponieważ praesentem mieć nie możemy IMć p. kasztelana naszego[2]), a IMć p. podkomorzy[3]) już confectus meritis et senio uwolniony zostaje od takowej okazyej, upraszamy WIMć p. starosty sanockiego, jako pułkownika naszego, aby IMć uważywszy szczupłą teraźniejszego zjazdu frequentiam, tudzież dalszą plenioris congressus necessitatem i powziąwszy o górnych powiatach procederze, powtórnym swoim tu pod Sanok na miejsce zwyczajne konwokował uniwersałem, którym wcześnie wszystkich odległych powiatu obywatelów innotescencya dojść mogła. My

[1] Uniwersał Jerzego Mniszka starosty san. z daty Strusieklęski 10 sierpnia 1672. Castr. San. 184 p. 1322—1323 naznacza 14 sierpnia jako dzień popisu i uchwalenia consilium securitatis publicae.

[2]) Jerzy Mniszek. [3]) Stefan Bal.

zaś w należytej do zatrzymania wszelkich et ab intra et ab extra imminentium periculorum gotowości, oczekiwać i na czas ordynowany stawić się obligujemy. 3. Upraszamy przytem IMci p. starosty, aby popisawszy nas tu pod Sanokiem, nie kędy indziej, ale gdzie nas trzecie wici do boku J. kr. Mci vocant prowadzić raczył. 4. IMci p. kasztelanowi lubaczewskiemu za wszytkie ku rzptej merita, od całej ojczyzny debita należy gratitudo, także i teraz tenże zelus ku ziemi naszej w suplemencie ludzi własnych zostaje, braterskie niosąc IMci p. podziękowanie upraszamy, aby in hoc heroico proposito persewerować raczył. 5. A że supremam w tym razie odeścia naszego in subsidium rzptej mieć potrzeba circumspectionem, na obradę securitatis domesticae tudzież archivi substancyi naszych et pignorum, to jest grodu naszego sanockiego, zostawujemy sobie na ten przyszły zjazd namowę i opatrzność. Więc że praesidium sanockie dalszej swojej potrzebuje ordynacyej i obmyślena winnej ludziom w służbie będącym zapłaty, gdy nas plenior stanie na ten czas numerus, zechcemy do tego non gravatim skłonić obradę naszą. 6. Które to umówione przez nas postanowienie bratersko sobie dotrzymać obiecujemy, a dla lepszej wagi IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt podać zlecamy. Działo się w Sanoku die 14 Augusti 1672. Stanisław z Hoczwie Bal marszałek na ten czas koła rycerskiego.

Castr. San. Rel. 184 p. 1333—1335.

301.

Pod Wisznią, 18 sierpnia 1672.

Laudum ziemian lwowskich i przemyskich w obozie pod Wisnią.

1. My rady, dignitarze, urzędnicy i rycerstwo ziemi lwowskiej i przemyskiej województwa ruskiego za uniwersałem JWIMci p. Stanisława Jana na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewody i generała naszego ziem ruskich w pole pod Wisznią na dzień szestnasty Augusti zgromadzeni[1]). Ponieważ tak wiele IMciów pp. obywatelów ziem braci naszych jako pro die sexdecima praesentis ad diem octodecimam nie zjechali się, dlaczego popis generalny nie odprawiony i rząd pospolitego ruszenia namówiwszy być nie mogły ad praesens, przeto chcąc jako najprędzej securitati nas samych i całej rzptej przeciwko nagle następującym niebezpieczeństwom providere, za powszechną wszytkich nas zgodą, zleciliśmy pomienionemu JWIMci p. wojewodzie naszemu, aby in instanti uniwersały swoje do ziem województwa naszego, to jest do lwowskiej, przemyskiej, sanockiej i halickiej wydał (ziemia zaś chełmska, jako pobliższa tam, supponimus, że opportune obviam łączyć się z nami jako jednego województwa bracia nasi będą), aby pomienione ziemie tu pod Wisznią na wtorek blisko przyszły, to jest na dzień dwudziesty trzeci Augusti za uniwersałem JWIMci p. wojewody ruskiego in armis stanęły, tam popis odprawiwszy dalsze consilium i namowę względem pospolitego ruszenia naszego do boku J. kr. Mci p. n. m. i łączenie się z górnemi województwy tam między sobą postanowimy. 2. Ziemia lwowska, że ad praesens in exiguo numero comparet, przeto elekcyą rotmistrzów pospolitego ruszenia ad frequentiorem congressum na przyszły termin odkłada. Taż ziemia lwowska na fortyfikacyą miasta Lwowa dwa tysiąca zł. p. naznacza, a na dobycie studni w zamku wysokim także dwa tysiąca zł. ordynuje, które to cztery tysiące zł. IMć p. sędzia ziemie lwowskiej z prowentu nowego szynkowego (oprócz tej sumy z tegoż szynkowego przeszłym sejmikiem naznaczonej)[a]) do rąk pp. rajców miasta Lwowa bez żadnej zwłoki i przymówki oddać powinien. A tysiąc zł. p. IMć p. stolnik lwowski z czopowego aby oddał IMci

---

[1]) Uniwersał wojewody datowany we Lwowie 8 sierpnia (C. Przem. 414 p. 1664) Zwoływał sejmik wojewoda na 16 sierpnia w obec niebezpieczeństwa tureckiego.

a) F. naznaczonym.

p. Łąckiemu, komendantowi miasta Lwowa, także sine mora asygnuje et iniungit. 3. A że ziemia przemyska na sejmiku przeszłym wisznińskim zostawiła sobie elekcyą rotmistrzów, zleciwszy na miejscu WIMć p. kasztelana przemyskiego chorego, pierwszy rzad IMci p. Stanisławowi Sicińskiemu sędziemu ziemskiemu przemyskiemu, tedy na teraźniejszym zjeździe, tę publiczną swoją ordynacyą do skutku przywodząc, temuż IMci p. sędziemu przemyskiemu pułkową chorągiew ziemie przemyskiej na miejscu IMci pana przemyskiego oddaje, pod którą że numerosa nobilitas zmieścić się nie mogłaby, tedy dla lepszego porządku rotmistrzów obiera, jako mianowicie IMć p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego-kujawskiego, IMć p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, IMć p. Andrzeja Dubrawskiego, którzy more et instituto antiquo tejże ziemie chorągwie dla braci podnieść i w porządku jako najlepszym ad opera belli prowadzić ich powinni a) będą. A jeżeliby za zgromadzeniem totius nobilitatis pod temi chorągwiami na ten czas podniesionemi nie mogli się zmieścić, wolno nam będzie i w dalszem ciągnieniu ex numero braci uważywszy i więcej rotmistrzów przybrać. Co strony IMci p. Skurczyckiego wojskiego ziemi przemyskiej, którego niektórzy z IMciów za rotmistrza do pospolitego ruszenia mianowali, drudzy zaś IMcie tej nominacyej opponendo legalitatem officii IMci, że od pospolitego ruszenia exceptus, przy grodzie zostawać powinien, kontradykowali, ta kontrowersya, że na teraźniejszym zjeździe nie jest decydowana, tedy przyszłemu da Pan Bóg zjazdowi relinquintur decidenda. 4. Chcąc przy tem niebezpieczeństwo domowe tak publicis actis jakoteż et depositariis suis zostawić podczas wyprowadzenia i wyjścia do obozu stanu szlacheckiego, tedy na praesidium Przemyśla sto piechoty przemyska ziemia ordynuje pod direkcyą IMciów pp. wojskiego i podstarościego przemyskich, którym ex lege publica rząd bezpieczeństwo i sprawiedliwość sub expeditione generali przy grodach należy. Tej zaś piechoty że imieniem JO. książęcia IMci Michała Kazimierza Radziwiła podkanclerzego i hetmana wielkiego księstwa litewskiego, IMć p. sędzia przemyski tak względem wyprawy z starostwa przemyskiego jako też i względem osobliwego książęcia IMci ku ziemi naszej afektu deklarował sto piechoty na tę usługę powiatu, tedy my wszyscy, wdzięczni zostając takowej wygody publicznej, po sześciu set zł., inkludując w to rotmistrza i oficierów na miesiąc względem wiwendy i prowiantu tejże piechocie naznaczamy i żeby IMcie p. exaktorowie nowego szynkowego wszyscy in commune zniosszy się z sobą także z retent, które gród egzekwować ma, jako też ex currente prowentu tegoż szynkowego pomienioną kwotę na miesiąc, póki jeno ta piechota w dalszej ordynacyej ziemie naszej in praesidio zostawać będzie, wypłacili deklarujemy. A IMcie pp. urzędnicy grodzcy tego przestrzegać będą, żeby sine ullo praeiudicio privatorum, przy modestyej wszelkiej, ta piechota bezpieczeństwo miasta i zamku provideat, oddawszy im naznaczone salaria. 5. Ziemia sanocka, że ad praesens z nami non comparuit na przyszłym zjeździe IMciów się spodziewamy, albo gdzie pobliżu z nami łączyć się będą in armis. A że z języków nieprzyjacielskich i z podjazdów naszych mamy wiadomość pewną o następującym i zbliżającym się nieprzyjacielu przeto z pośrodka siebie wyprawujemy posłów do J. kr. Mci p. n. m. WIMci p. Krzysztofa Chodorowskiego starostę winnickiego, IMci p. Marcina Trzebuchowskiego podczaszego brzeskiego kujawskiego i IMci p. Marcina Otrębskiego b), którym instrukcyą IMć p. wojewoda nasz podpisaną ręką swoją odda, upraszając J. kr. Mci p. n. m. aby i sam osobą swoją jako najprędzej pospieszyć raczył i górne województwa powtórnymi uniwersałami do jako najprędszego ruszenia się zagrzać i nam, gdzie J. kr. Mci drogę zachodzić mamy, deklarować raczył. A my salutem et securitatem rzptej ante omnia przekładając do boku J. kr. Mci p. n. m. i do drugich województw gromadzić się sine mora do jedności będziemy i obowiązujemy się wszyscy jednostajnie concordes być, nierozrywając się. 6. Którą to uchwałę naszą zgodnie namówioną pomienionem JWMci p. wojewodzie naszemu podpisać i do grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Dan w obozie nad Wisznią

a) S. prowadzić. b) F. Kazimierza Obrębskiego.

dnia ośmnastego Augusti roku pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiątego wtórego. Stanisław Jabłonowski wojewoda ziem ruskich.

Castr. Prem. Rel. 414 p. 1759—1763; Fasc. Cop. Castr. San. 97 p. 419—422.

302.

Pod Wisnią, 18 sierpnia 1672.

Wojewoda ruski wzywa szlachtę sanocką zbrojno pod Wisnię na 27 sierpnia.

1. Stanisław Jan na Jabłonowie Jabłonowski wojewoda i generał ziem ruskich, świetski, mociski etc. starosta JWnym, Wnym IMć pp. obywatelom województwa ruskiego ziemie sanockiej m. w. m. pp. i braci przy zaleceniu powolności i służby mojej braterskiej donoszę do wiadomości. Barzo to było w podziwieniu wszytkiemu rycerstwu, którzy na ten czas pro die 16 praesentis pod Wisnią według uniwersałów moich wydanych ad communem comparuerunt defensionem, żeście się WMć m. m. pp. nie wszyscy zjechali. 2. Że tedy imminent co raz zewsząd większe pericula zlecili mi Ich Mcie na ten czas będący, abym obwieścił WMci m. m. pp. tym uniwersałem moim gorąco upraszając, abyście WMć m. m. pp. pro celerrimo passu pro die vigesima tertia na toż miejsce tu pod Wisznią stawić się raczyli, gdyż nil restat, tylko żebyśmy się zaraz w tenże czas naradzili, którędy się nam ruszyć potrzeba będzie do króla IMci. Iterato tedy WMciów m. m. pp. wielce upraszając, abyście się WMć m. m. pp. jako najprędzej kupili łasce się onych oddaję. Datum pod Wisznią w polu die 18 Augusti 1672. Przypominam i executionem laudi WMciom m. m. pp., że i piechota przy każdym wozie powinna być ad tam praegnantem reipublicae necessitatem. S. J. Jabłonowski wojewoda ziem ruskich mp.

Castr. San. Rel 184 p. 1338—1339.

303.

Olszanica, 20 sierpnia 1672.

Starosta sanocki naznacza popis na 27 sierpnia pod Sanokiem.

1. Jerzy Wandalin z Wielkich Kunczyc Mniszek sanocki, szczerzecki, dembowiecki etc. starosta JWnym, Wnym Ich Mć pp. obywatelom i wszystkiemu rycerstwu województwa ruskiego ziemie sanockiej m. w. m. pp. i braci przy zaleceniu powolności i służby mojej braterskiej. Parendo uchwale WMci m. m. pp. i braci denuntio, iż Ich Mć pp. obywatele ziem lwowskiej i przemyskiej pro die 16 praesentis determinowany uniwersałem JWIMci p. wojewody ruskiego m. m. pp. i brata ściągnienia pod Wisznią czas, że nie w wielkiej frekwencyej zjechali się, dla tego ad diem 23 praesentis deferowali, aby Ich Mć którzy von aderant ściągnęli pro die supra expressa pod Wisznią do obozu, gdzie i poczty i obozy swe Ich Mć pozostawiali. Którego dnia tj. 23 miesiąca niniejszego zaraz ruszą się do boku JKr. Mci. 2. A że i nam tymże niebespieczeństwom ingruentibus obstare coniunctis viribus potrzeba, a securitatem ziemi nie obmyśliwszy, onę trudno inconsultam deserere i na ten determinowany czas pod Wisznią dla krótkości czasu comparere, przeto ja ex vi muneris od WMci m. m. p. i braci sobie konferowanego, czas consultationis et securitatis omnis providendo, popisowi dzień 27 praesentis pod Sanokiem na Błoniu naznaczam. Gdzie abyście WMć m. m. pp. i bracia wszyscy secundum sonantiam wici J. Kr. Mci p. n. m. stawali z pocztami jako najporządniejszymi i rynsztunkami, a osobliwie Ich Mć pp. oficyalistowie z usarskimi pocztami według uchwały i umowy na teraźniejszym zjeździe 16 praesentis pod Wisz-

nią województwa naszego ruskiego i necessitas sama tego przeciwko temu zajadłemu na nas nieprzyjacielowi Turczynowi requirit. Także i piechota przy każdym wozie aby była według laudum w województwie naszem uchwalonego przypominam WMciom m. m. pp. braci. Skąd sine omni mora zaraz ruszym się i pójdziem do boku J. Kr. Mci p. n. m. łącząc się z inszemi województwa naszego ziemiami, gdzie we wszelkiej WMć m. m. pp. i braci czekam gotowości ochotę moją zarówno z WMciom m. m. pp. i bracią ad quemvis niosąc necessitatem et pericula i onych łasce moje rekomenduję służby. 3. Który to uniwersał aby czem prędzej po miastach i parafiach publikowany był, ut quanto citius wszystkim WMciom m. m. pp. i braci innotescąt, ręką własną przy pieczęci mojej w Olszanicy die 20 Augusti 1672 podpisałem. Gerzy Wandalin Mniszek z Wielkich Kuńczyc starosta sanocki mp.

Castr. San. Rel. 184 p. 1339—1340.

304.

Pod Lublinem, 29 sierpnia 1672.

Spis ziemian lwowskich i żydaczowskiego powiatu na pospolitem ruszeniu.

1. Regestr IMciów pp. obywatelów ziemie lwowskiej województwa ruskiego na pospolite ruszenie zgromadzonych in ano millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo die vigesima nona Augusti. IMć p. Sokolnicki chorąży lwowski koni trzy. IMć p. Jan Mniszek z Wielkich Konczyc starosta lwowski koń jeden. IMć p. Krzysztof Chodorowski starosta winnicki koni trzy. IMć p. Franciszek Dzieduszycki starosta zydaczewski koni trzy. IMć p. Bieganowski starosta mostowski suo i IMci p. kasztelana kamienieckiego nomine koni sześć. IMć p. Szymon Olewinski sędzia lwowski koni dwa, IMć p. Maciej Gołocki podsędek lwowski koni trzy, IMć p. Jerzy Ożga koni trzy, IMć p. Gołuchowski miecznik sanocki koni trzy, IMć p. Jarosz Kuropatnicki podstoli podolski koni trzy, IMć p. Andrzej Kuropatnicki koni trzy, IMć p. Marcian Grabianka koni trzy, IMć p. Izdebski podczaszy łukowski koni trzy, IMć p. Seweryn Karopinski sędzia wojskowy koni trzy, IMć p. Wasieczyński koni trzy, IMć p. Koc czesnik mielnicki koni trzy, IMć p. Jakub Ożga koni trzy, IMć p. Remigian Strzałkowski łowczy lwowski koni trzy, IMć p. Kurdwanowski łowczy halicki koni trzy, IMć p. Łoś miecznik owrucki koni trzy, IMć p. Adam Wierzchowski koni dwa, IMć p. Korytko starosta wąwolnicki koni dwa, IMć p. Swirski koni dwa, IMć p. Dąbrowski koń jeden, IMć p. Jan Kawecki podstoli czernichowski koni dwa, IMć p. Czerniejowski koni dwa, IMć p. Potocki koni dwa, IMć p. Jan Sułkowski z Podola konia jednego, IMć p. Rosnowski starszy koni dwa, IMć. p. Rosnowski młodszy koni dwa, IMć p. Kołek koni dwa, IMć p. Adam Przedwojowski koni dwa, IMć p. Drogomir podstarości lwowski za którego Jerzy Drogomir jako synowiec osiada koni dwa, IMć p. Jan Giedziński koni dwa, IMć p. Stanisław Brzuchowski konia jednego, IMć. p. Bobowski konia jednego, IMć. p. Krokowski konia jednego, IMć p. Stanisław Raczyborski konia jednego, IMć p. Carkowski konia jednego, IMć p. Broniowski konia jednego, Ich Mć Czescy Mikołaj i Jan koni dwa, IMć p. Lubowiecki koni dwa, IMć p. Korytko od p. ojca swego konia jednego, IMć p. Swirski koni dwa, IMć p. Tarnawiecki konia jednego, IMć p. Mikołaj Słoniewski koni trzy, IMć p. Jan Słoniewski konia jednego, IMć p. Krzysztof Słoniewski konia jednego, IMć p. Karczewski konia jednego, IMć p. Woliński konia jednego, IMć p. Buszkowski konia jednego, IMć p. Franciszek Kazimierz Korablowski regent kancelaryej ziemskiej lwowskiej konia jednego, IMć p. Jan Sulatycki konia jednego, IMć p. Adam Służewski starosta horodelski koni dwa, IMć p. Franciszek Chądzyński konia jednego, IMć p. Jan Brodzicki konia jednego, IMć p. Samuel Gyssa z Kozyc kapitan J. Kr. Mci konia jednego, IMć p. Tyrawski konia jednego, IMć p. Jan Krępski konia jednego, IMć p. Teodor Czajkowski konia jednego, IMć p. Osmianiec konia jednego, IMć p. Pio-

trowski konia jednego, IMć p, Worona konia jednego, IMć p. Jan Wojciech Mroczyński konia jednego, IMć p. Aleksander Zachrzewski konia jednego, IMć p. Chmielecki konia jednego, IMć p. Rzymowski konia jednego, IMć p. Glembocki konia jednego, IMć p. Wojciech Malski konia jednego, IMć p. Maciej Brzeski konia jednego, IMć p. Marcin Sowiński z ziemie halickiej konia jednego, IMć p. Żurakowski konia jednego, IMć p. Ciołek od IMci p. Niemczyńskiego konia jednego, IMć p. Zakrzewski konia jednego, IMć p. Prokop Zeliborski konia jednego, IMć p. Aleksander Rykowski konia jednego, IMć p. Srzedzianski konia jednego, IMć p. Stefan Drohojowski konia jednego, IMć p. Mściwujewski konia jednego, IMć p. Eustachius Wyhowski wojewodzic kijowski koni trzy, IMć p. Jan Kruszynski łowczy smoleński konia jednego, IMć p. Stanisław Kruszyński konia jednego, IMć p. Polikowski Mateusz konia jednego, IMci p. Mikołaj Mścichowski konia jednego, IMć p. Jerzy Narajowski konia jednego, IMć p. Krahowiecki konia jednego, IMć p. Jan Bratkowski konia jednego, ¦ IMć p. Rzepkowski konia jednego, IMć p. Bibink konia jednego, IMć p. Mikołaj Widzowski konia jednego, IMć p. Rucki konia jednego, IMć p. IMć p. Janikowski konia jednego, IMć p. Jan Jurkiewicz konia jednego, IMć p. Hołownia konia jednego, IMć p. Marek Stoinski wojski lubaczowski pisarz grodzki lwowski konia jednego, IMć p. Slawski burgrabia lwowski koni dwa, IMc p. Stanisław Szeligowski koni dwa, IMć p. Tomasz Owsiany wójt glinianski konia jednego, IMć p. Jakób Płoski z ciechanowskiej ziemie końia jednego, IMć p. Szczytnicki konia jednego, IMć p. Podorecki konia jednego, IMć p. Podwysocki konia jednego, IMć p. Torosowicz konia jednego, IMć p. Turzański konia jednego, IMć p. Czołowski konia jednego, IMć p. Stawski Marcin konia jednego, IMć p. Połaski konia jednego, IMć p. Kropiwnicki konia jednego, IMć p. Jan Rolski konia jednego, IMć p. Paweł Wardyński konia jednego, IMć p. Skawinski konia jednego, IMć p. Jan Rybczewski swojem i IMć p. Aleksandra Gasparskiego imieniem konia jednego, IMć p. Swirski Stanisław imieniem rodzica swego konia jednego, IMć p. Adam Lasota od p. rodzica swego konia jednego, IMć p. Zachariasz Popiel konia jednego, IMć p. Krynicki konia jednego, IMć p. Minkowski konia jednego, IMć p. Grabski od rodzica swego, IMć p. Józef Nosowicz od rodzica swego konia jednego, IMć p. Konstanty Balicki konia jednego, IMć p. Paweł Hoszowski konia jednego, IMć p. Moros Hoszowski konia jednego, IMć p. Witwicki konia jednego, IMć p. Jan Widzowski konia jednego, IMć p. Dziekunski konia jednego, IMć p. Jan Mazaraki koni dwa, IMć p. Papara konia jednego, IMć p. Gozdowski konia jednego, IMć p. Krzysztof Sowiński konia jednego, IMć p. Zachariasz Bratkowski konia jednego, IMć p. Felicyan Zaleski konia jednego, IMć p. Stanisław Morucki konia jednego, IMć p. Piotr Dzierzek konia jednego, IMć p. Jakób Wiszniowski konia jednego, IMć p. Piotr Rożniatowski konia jednego, IMć p. Mikołaj Wysokinski konia jednego, IMć p. Męzyński konia jednego. IMć p. Aleksander Klisz konia jednego, IMć p. Zaleski od p. ojca swego i od pani Bratkowskiej konia jednego, IMć p. Mikołaj Dombrowski konia jednego, IMć p. Jan Poniatowski konia jednego, IMć p. Mikołaj Poniatowski konia jednego, IMć pi Andrzej Krogulecki konia jednego, IMć p. Krynicki konia jednego, IMć p. Adam Chłopecki konia jednego, IMć p. Sławiński od p. Zaleskiego konia jednego, IMć p. Aleksander Swirski konia jednego, IMć p. Stefan Winnicki konia jednego, IMc p. Andrzej Swaryczewski konia jednego, IMć p. Gerzy Asmanicki konia jednego, IMci p. Stefan Byczkowski konia jednego, IMć p. Mikołaj Kurczoski od p. ojca swego konia jednego, IMć p. Stanisław Kruszyński konia jednego, IMć p. Jakób Hieronim Sulski konia jednego, IMć p. Maciej Rzechowski konia jepnego, IMć p. Mrozowicki regent grodzki lwowski od IMci p. rodzica swego konia jednego, IMć p. Kuiawski od p. ojca swego konia jednego, IMć p. Benedykt Postupalski konia jednego, IMć p. Marcin Rzewuski konia jednego, IMć p. Jan Gludzicki za p. Jana Rakowskiego konia jednego, IMć p. Krzysztof Cichorz konia jednego, IMć p. Jan Smarzowski konia jednego, IMć p. Gerzy Wielogurski konia jednego, IMć p. Jakub Pomiechowski konia jednego, IMć p. Czarniawski Mikołaj od p. ojca swego, IMć p. Mikołaj Derzyszewicz porucznik IMci p. starosty winnickiego, IMć p. Jan Salatycki konia jednego, IMć p. Teodor Rymowski konia jednego, IMć p. Samuel

Swaryczewski konia jednego, IMć p. Lachowiecki major na Lwowie konia jednego, IMć p. Moczarski konia jednego, IMć p. Stefan Czarnecki konia jednego, IMć p. Klimenty Cielecki konia jednego, IMć p. Łastowiecki major na Lwowie konia jednego. 2. Poczty: IMć p. Wojciech Morawiec podstoli żydaczowski koni dwa, IMć p. Giedziński podstoli lwowski koni dwa, IMć ksiądz Wujankowski konia jednego, Ich Mć pp. Jan i Stefan Kakowscy koni dwa, IMć p. Łychowski koni dwa, IMć p. Paprocki koni dwa, IMć p. Bogolomski konia jednego, IMć p. Sielecki konia jednego, IMć p. Andrzej Wardynski konia jednego, IMć p. cześnik lwowski Rzewuski koni trzy, IMć p. Jan Mirski od IMci p. Stefana Hoszowskiego konia jednego, IMć p. Kraiewski konia jednego, IMć p. Sienkowski konia jednego, IMć p. Andrzej Jordan za p. Władysława Jordana z Łyskowa konia jednego, IMć p. Kopinski konia jednego, IMć p. Łojewski konia jednego, IMć p. Hanczewski konia jednego, IMć p. Jabłonowski miecznik trembowelski konia jednego, IMć p. Stanisław Bronowski konia jednego, IMć p. Wojciech Krajewski konia jednego, IMć p. Młodowski od panien zakonnych z Dziewiątnik konia jednego, IMć p. Swirski miecznik halicki konia jednego, IMć p. Jerzy Czołhanski konia jednego, IMć p. Piotr Sulatycki konia jednego, IMć p. Zygmunt Brzezynski konia jednego, od miasta Lwowa z Zubrzy i Siechowa koni dwa, IMć p. Paweł Sulatycki od IMć p. skarbnika podolskiego stryja swego koni trzy, IMć p. Stanisław Sokolnicki imieniem p. ojca swego konia jednego, IMć p. Piotr Haminski konia jednego, IMć p. Tomasz Stanisław Garnuchowski konia jednego, IMć p. Krzysztof Kopanski konia jednego, IMć p. Jan Owadowski koni dwa, IMć p. Bronowski Stanisław konia jednego. 3. Poczty białogłowskie: Jej Mć pani wojewodzina sieradzka koni trzy, JejMć p. wojewodzina kijowska koni dwa, JejMć p. Sapieżyna pisarzowa koronna koni trzy, JejMć p. Krosnowska podkomorzyna lwowska koni dwa, JejMć p. Ossolińska starościna żydaczowska koni dwa, JejMć p. Ożdzyna podkomorzyna lwowska konia jednego, JejMć p. krajczyna litewska koni dwa, JejMość p. Stamierowska cześnikowa lwowska konia jednego, JejMć p. Lewińska konia jednego, JejMć p. Turska konia jednego, JejMć p. Wysocka konia jednego, JejMć p. Jawoszowa konia jednego, JejMć p. Stańska konia jednego, JejMć p. Wrębska konia jednego, JejMć p. Janowa Czołhańska konia jednego, JejMć p. Grzymkowska konia jednego, JejMć p. Janowa Rogalska konia jednego, JejMć p. Popławska Stefanowa konia jednego, JejMć p. Janowa Porodowska konia jednego, JejMć p. Kakowska miecznikowa podolska konia jednego, JejMć p. Franciszkowa Weremowska konia jednego. 4. Podpisuję się w obozie pod Lublinem die secunda Novembris anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo. Andrzej Maxymilian Fredro kasztelan i pułkownik ziemie lwowskiej manu propia. 5. Jednak są niektórzy IchMć w tym regestrze, co jeszcze nie przysięgali ex obligatione konfederacyej generalnej. Maciej Jan Golocki z Strus podsendek ziemie i porucznik na ten czas lwowskiej mp.

Ind. Ins. Rel. Decr. Ter. Leop. 80 p. 428—436.

305.

Pod Sanokiem, 30 sierpnia 1672 [1]).

Spis ziemian sanockich na pospolite ruszenie zebranych.

1. Regestr kompaniej obywatelów ziemie sanockiej in vim expeditionis generalis bellicae pod chorągiew powiatową zgromadzonych w obozie pod Sanokiem 30 Augusti 1672 spisany: WIMć p. Jerzy Wandalin z Wielkich Kunczyc, Mniszek sanocki szczerzecki dembowiecki starosta półkownik ziemie sanockiej, IMć p. Tomasz z Leszczyńskiej podsędek ziemi sanockiej, IMć p. Jan Leszczyński porucznik, IMć p. Franciszek Dydyński chorąży, IMć p. Paweł Dębicki podstoli łukow-

[1]) Na końcu aktu jest data prezentowania regestru wojewodzie pod Gołąbiem.

ski, IMć p. Stefan Siciński pisarz grodzki sanocki, IMć p. Krzysztof Rylski oboźny, IMć p. Alexander Leszczyński, IMć p. Stanisław Chrząstowski, IMć p. Wojciech Leszczyński, IMć p. Ciepliński, IMć p. Zbigniew Fink, IMć p. Mikołaj Konopacki za rodzicielkę swoją, IMć Adam Łysakowski, IMć p. Henryk Fink, IMć p. Stefan Wrzeszcz, IMć p. Marcin Szczucki, IMć p. Stefan Zielonka, IMć p. Franciszek Bukowski, IMć p. Stefan Bukowski, IMć. p. Michał Bukowski, IMć p. Zygmunt Bronikowski, IMć p. Paweł Karwowski, IMć p. Franciszek Pełka za rodzica swego, IMć p. Sebastyan Nowicki za IMci p. Franciszka rodzonego swego, IMć p. Jerzy Humnicki, IMć p. Kazimierz Zdzarski, IMć p. Jan Żurowski, IMć p. Sebastyan Zielonka, IMć p. Stanisław Zielonka, IMć p. Jan Zielonka, IMć p. Jarosz Odrzechowski, IMć p. Wacław Odrzechowski, IMć p. Wojciech Kobylnicki, IMć p. Jan Alantsy, IMć p. Jarosz Stano, IMć p. Wojciech Pietruski, IMć p. Stefan Wojnowski, IMć p. Paweł Dwernicki, IMć p. Teodor Dwernicki, IMć p. Andrzej Kopystyński, IMć p. Franciszek Płoszczyński, IMć p. Jan Tyrawski za rodzica swego, IMć p. Wojciech Kwiatkowski, IMć p. Jan Odrzechowski, IMć p. Andrzej Odrzechowski, IMć p. Mikołaj Kwiatkowski, IMć p. Kazimierz Rozwadowski, IMć p. Jerzy Dobrzański, IMć p. Jan Remer za rodzicielką swoją, IMć p. Abraham Giżycki za IMć p. Barzkowskiego, IMć p. Paweł Trębecki, IMć p. Jan Topolski za rodzica swego, IMć p. Władysław Grocbowski, IMć p. Stanisław Lesiowski za rodzica swego, IMć p. Krzysztof Zolawski[a] za IMci p. Stefana Topolskiego, IMć p. Michał Bystrzejowski za rodzica swego, IMć p. Samuel Zborzyński za IMci p. Samuela Sikorskiego, IMć p. Mikołaj Chłopecki, IMć p. Józef Giżycki za rodzonego swego, IMć p. Konstanty Czerkaski za IMć p. Łukasza rodzonego swego, IMć p. Adam Pabierowski, IMć p. Piotr Witowski za rodzica swego, IMć p. Gabryel Łabęcki za rodzica swego, IMć p. p. Stanisław Kordowski za Jej Mć p. Agnieszkę Konopacką, IMć p. Wojciech Moszczyński z części IMci p. Zagorskiego, IMć p. Mikołaj Moszczański, IMć p. Wysoczański za rodzicielkę swoją, IMć p. Stazislaw Krzesz za rodzicielkę swoją, IMć p. Andrzej Fredro za rodzicielkę swoją, IMć p. Stefan Niesiewicz Dobrzański, IMć p. Jan Hubalik Dobrzański, IMć p. Andrzej Hnatusko Dobrzański, IMć p. Stefan Gackowicz Dobrzański, ci czterej pp. Dobrzańscy imieniem wszyskiej braciej p. Szczawinski, p. Rzepecki, p. Turzański, p. Wolański, p. Łubkowski, p. Komaniecki. 2 Poczty: IMci p. Piotra Polańskiego cześnika ziemi sanockiej koni 2, IMci p. Cieplińskiego pisarza ziemie sanockiej koń 1, IMci p. Wacława Brzeskiego komornika granicznego sanockiego koń 1, IMci paniej pisarzowej grodzkiej sanockiej koń 1, IMci p. Piotra Rojewskiego komornika ziemskiego sanockiego koń 1, IMć p. Alexander Stano koń 1, IMć p. Krzysztofa Stana koni 2, IMci p. Piotra Krasowskiego koń 1, IMci p. Krystynej z Nowotańca Szczuckiej koń 1, IMci p. Eufrozyny z Rylska Giebułtowskiej koń 1, IMci p. Wojciechowej Leszczyńskiej koń 1, IMci p. Marcina Chylińskiego koń 1, IMci p. Jana Leszczyńskiego koń 1, IMci p. Stanisława Polańskiego koń 1, IMci p. Jana Witowskiego koń 1, IMci p. Jana Dydyńskiego koń 1, IMci p. Krzysztofa Czermińskiego koń 1, IMoi p. Jana Leśniowskiego koń 1, IMci p. Anny Karwowskiej koń 1, IMci p. Jana Łopuszańskiego koń 1, IMci p. Andrzeja Załuskiego koń 1, IMci p. Franciszka Trębeckiego koń 1, IMci p. Anny Trębeckiej koń 1, IMci p. Maryanny Miroszowej koń 1, IMci p. Pawła Delpacego koń 1, IMci p. Stanisława Kamińskiego koń 1, IMci p. Jana Dwernickiego koń 1, IMci p. Jana Grodzickiego koń 1, IMci p. Waszkowskiego koń 1, IMci p. Brożyckiego i IMci p. Daszczyńskiego koń 1, IMci paniej Darowskiej Sarowickiej koń 1. W obozie pod Gołębiem die 10 Octobris własną IMci p. Stanisława Jabłonowskiego ziem ruskich wojewody etc. pisany ręką. Stanisław Jabłonowski wojewoda ziem ruskich.

Sud. Rel. C. San. 184 p. 1490—1493.

a) Zolański?

306.

Pod Obszą, 2 września 1672.

Laudum ziemian województwa ruskiego w obozie pod Obszą.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziem i powiatów tu na ten czas za wiciami J. kr. Mci p. n. m. i obwieszczeniem JWIMci p. Stanisława Jana na Jabłonowie Jabłonowskiego wojewody naszego ruskiego do obozu zgromadzeni, takowe między sobą zgodne stanowimy sancitum. 2. Lubo to już tak dawniejsze przodków naszych statuta jako też et recentiores constitutiones powinność naszą szlachecką do obrony wspólnej ojczyzny oraz i porządek pospolitego ruszenia dosyć provide i rzetelnie opisały, a osobliwie constitutio anni millesimi sexcentesimi vigesimi primi, do której się referujemy, o tem disponit, że jednak surowość i powaga tych to świątobliwie postanowionych praw vitio teraźniejszego wieku przez niektórych pp. braci województwa naszego w lekkiej powadze zostaje i jakoby ludibrio habetur, kiedy tak wiele IMciów za wiciami J. kr. Mci wydanemi w tak ciężkiem i nagłem niebezpieczeństwie do tego czasu według powołania swego ku ratunku rzptej pod chorągwie non comparent i owszem jedni studiose różne preteksty i przyczyny zakładając sobie powinności tej uchodzić, drudzy pocztami tylko nie według prawa i nie według substancyej każdego zasłaniać się a raczej eludere rempublicam chcą, miasta nawet, które do tejże wyprawy i expedycyi generalnej prawem obowiązane są, ani piechoty, ani municyej do wojny należącej (oprócz Lwowa i Przemyśla, króre bliskie niebezpieczeństwa praesidio i owszem ratowane być muszą) nie stawiają, tedy w takowym razie i oziębłości udając się do sposobów przez przodków naszych w podobnych okazyach praktykowanych, wszytkich wobec i każdego z osobna IMciów pp. braciej naszych i spółobywatelów do tejże ekspedycyej generalnej należących braterskо upominamy i do spólnej a nierozdzielnej obrony ojczyzny gorąco wzywamy, to sobie pod wiarą, sumieniem i poczciwością braterską obiecując, że na takowego każdego, któryby się między nami ojczyzny desertor i praw pospolitych contemptor znajdował, nietylko sami powstać nie oglądając się na krewność ni przyjaźń żadnego obiecujemy, ale też i z generalnego da Pan Bóg obozu rzptej nie rozejdziemy się, aż każdego absentia deklarowana i ostrość prawa nad takowym każdym exekwowana zostanie. 3. Nadto każdy takowy ad paritatem z nami na wszelkim placu i ad libertatem głosu wolnego in perpetuum, luboby a paenis jakimkolwiek kształtem relaxowany był, należeć będzie. 4. IMciów zaś pp. pułkowników naszych fide honore et conscientia obowiązujemy, aby regestra od IMciów pp. rotmistrzów eadem fide odebrane wszytkich braci presencyą nie rozchodząc się z obozu manifestowali i każdemu, ktoby ich serio potrzebował, komunikowali, a potem zaś do grodów ziem naszych z podpisem rąk swoich podali, z którychby absentia każdego uznana być mogła i rigor prawa super delinquentes extendowany zostawał. 5. Tychże IMciów pp. pułkowników i rotmistrzów naszych fidem obowiązujemy, aby pocztów inaczej nie przyjmowali, tylko od tych, których właśnie albo zeszłe lata albo vera infirmitas iuramento według prawa probanda excipuje. Wszakże jednak te poczty od tych, których prawo excipuje, jeżeli juxta proportionem substancyej wystawione będą, uciążać ani ich cum elusione prawa pospolitego vel diminutione obrony rzptej przyjmować powinni będą. 6. Spondemus sobie przytem w ciągnieniu wszelaki rząd, obsequium, exlegibus sprawiedliwość, miłość i zgodę braterską przez wszystek czas póki i z drugimi województwy nierozdzielnie in expeditione trwać będziemy zachować, osobno żadną miarą nie stawać, ale pod chorągwiami, jako prawo mieć chce, w porządku iść przy duktorach swoich obowiązujemy się, szkodom i uciskom wszelakim ludzkim, starając się o błogosławieństwo Boże, zabiegać obiecujemy. Na występnych zaś sąd et severitatem paenarum pozwalamy i deklarujemy. 7. Do których sądów według konstytucyej deputatów obieramy IMciów: IMci p. Seweryna Naropińskiego i p. Stanisława Drohojowskiego, którzy według

opisu prawa pospolitego i według zwyczaju w przeszłych okazyach takowych praktykowanego sprawić się w tych sądach będą mieli władzą i sprawy wszelkie potoczne o krzywdy różne zachodzące sądzić będą. 8. Kryminały zaś, według opisu prawa pospolitego do większego sądu, w którym JW. IMć p. wojewoda nasz z IMciami pp. urzędnikami ziem naszych zasiadać będą, referować się mają; i tych sądów powaga i oraz i exekucya nieodwłoczna sine omni respectu, aby zachowana była, sami gorąco instabimus. 9. Do tegoż między nami rządu i bezpieczeństwa należy to, abyśmy pod strażą zwyczajną more militari w ciągnieniu i w obozach zostawali, tedy do funkcyej tej strażnikiem IMci p. Stanisława z Pleszowic Fredra podstolego podolskiego jednego z rotmistrów naszych obieramy sobie, który jako w bezpieczeństwie naszem wiedzieć tak też, żeby obozowa nasza czeladź wprzód się nie wymykała i ludziom na stronie szkody czynić nie ważyła się przestrzegać i zabraniać tego będzie miał władzę. 10 Urząd zaś oboźnego generalny województwa naszego IMci p. Samuelowi Wiśniowskiemu wojskiemu czerniechowskiemu między sobą zlecamy i do tej funkcyej obieramy, któremu za tę pracę ze wszytkich ziem zł. pięćset naznaczamy, nie zagradzając drogi do dalszego respektu braterskiego, obaczywszy po czasie i pracach dalszych jego. Tenże IMć p. oboźny spólnie z IMcią p. strażnikiem na czeladź naszą exorbitującą aby wolną miał animadwersyą poruczamy. 11. Gdyby zaś przy dalszem obozowaniu naszem zaciągać gdziekolwiek żywności tak dla czeladzi jako i dla koni przyszło, tedy w płaceniu zbóż i prowiantów tak się sprawić mamy, jako taxa ex iustitia communii postanowiona będzie. 12. Wójtowie wszyscy, tak szlachta jako i plebeiae conditionis, w dobrach cuiuscumque status i J. kr. Mci ekonomicznych, więc także kniaziowie wolni i popi, którzy oprócz popostwa wójtowstwa trzymają, że do tej expedycyej stawać powinni będą, sub rigore prawa pospolitego deklarujemy. 13. Także miasta i miasteczka dóbr J. kr. Mci i dziedzicznych z wyprawą ludzi i municyą, aby stawały tąż naszą uchwałą obwieszczamy. Które to laudum nasze dla większej wagi i pewności ręką JWIMci p. wojewody naszego podpisane, aby urzędy grodzkie po wszystkich grodach ziem naszych aktykować i publikować a na ostatek dla wiadomości wszytkich extraktami autentycznymi po miastach i miasteczkach wszędzie rozsyłać roskazali deklarujemy. Działo się w obozie pod Obszą die secunda Septembris, anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo. Stanisław Jabłonowski wojewoda ziem ruskich.

Castr. Leop. Rel. 427 p. 1829—1835; Cast. Prem. Rel. 414 p. 1863—1866. Ręk. bibl. Potockich w Raju N. 25 l. 7.

307.

Pod Lublinem, 26 października 1672.

Laudum ziemian sanockich w obozie pod Lublinem.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego obywatele ziemie sanockiej vigore trzecich wici od J. kr. Mci na pospolite ruszenie wydanych do obozu generalnego zgromadzeni, takowe między sobą zgodnie postanawiamy laudum. 2. Iż nie tylko z wieści ale też i dowodnych relacyi braciej naszych świeżo przyjeżdżających o ciężkiej desolacyej, popaleniu dóbr i substancyej naszych, tudzież zabranie rodziców, małżonek, dzieci, sióstr, braciej, poddanych i czeladzi i wszystkich prawie splendorów mienia i bydeł naszych, tudzież i osobliwy respekt mając na rozwojenie uniwersałów przez Wołoszą i buntowanie poddanych naszych, którzy już kilka dworów nie tylko wyrabowali ale i spalili, o czem nieomylne mamy wiadomości, dla których legalitates, a osobliwie dla uskromienia buntów chłopskich, z których nie tylko ziemi i województwu naszemu ale i całej rzptej straszne imminent mala dłużej subsistere protunc in castris nie możemy, jednak intuitu konfederacyej całej rzptej przez nas już poprzysiężonej fraterne to

sobie unanimiter postanawiamy, aby chorągwi naszych obiedwie, jak WlMci p. Jerzego Wandalina z Wielkich Kunczyc Mniszka sanockiego, szczerzeckiego dębowieckiego etc. starosty, pułkownika naszego, tako Wielmożnego IMć p. Andrzeja Samuela ze Zmigroda Stadnickiego kasztelana przemyskiego IMcie nie zwijali i owszem nim domy nasze i popieliska oglądnąwszy domowych naszych zordynujemy do dalszego J. kr. Mci i całej rzptej ordinansu nastąpienia w Sanoku, to jest in metropoli ziemie naszej zostawały. 3. Przy których to chorągwiach każdy z nas poczet z strzelbą, rynsztunkiem i prowiantem słusznym zostawać ma, a nadto po sześć towarzystwa z regestru przy chorągwi sub paenis per iudices nostros arbitrariis zostawać przy wojennym porządku mają. Którzy to ludzie pod chorągwiami zostawając, nie tylko wszelkiej dyscyplinie wojskowej być, ale też i wszelkie podjazdy za ordynansem IMci p. pułkownika naszego odprawować in casu necessitatis nietylko powinni, lecz i bunty poddanych i ludzi swawolnych wszelkich kup, adiuncta manu praesidiaria, znosić mają. Sami zaś wszyscy, za obwieszczeniem IMci p. pułkownika, sub paenis legum zjechać się mają. Obligujemy przy tem WlMci p. pułkownika ziemi naszej, aby nas wcześnie do miasta Sanoka uniwersałem swym konwokować raczył dla dalszej obrady, konserwacyej i dalszych namówienia procederów ziemi naszej proficuos. 4. A żeby wszelkim zabiegało się exorbitancyom sądy securitatis, jako już per lauda nostra są ordynowane praesenti laudo nostro aprobujemy i ratyfikujemy. Które laudum zgodnie namówiwszy zleciliśmy WlMci p. pułkownikowi ziemie naszej podpisać. Działo się w obozie generalnym pod Lublinem dnia dwudziestego szóstego miesiąca października roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego siedmdziesiątego wtórego. Jerzy Wandalin Mniszek z Wielkich Kunczyc.

Castr. San. Rel. 184 p. 1463—1464.

308.

Pod Lublinem, 3 listopada 1672.

Laudum ziemian województwa ruskiego obozowe.

1. Laudum województwa ruskiego ziemi lwowskiej, przemyskiej i sanockiej, uchwalone w obozie pod Lublinem anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo die tertia Novembris. 2. Lubo omni loco et occasione wielkie merita antesignanorum nostrorum wodzów naszych winne po nas zaciągają czynów swoich wdzięczności, osobliwie jednak mając respekt tot tantarumque curarum pro bono reipublicae i województwa tego w teraźniejszej kampaniej pomienionych, przy winnem podziękowaniu naszem JWlMci p. wojewodzie ziem ruskich, JWlMci p. kasztelanowi lwowskiemu, IMci p. chorążemu lwowskiemu, IMci p. sędziemu przemyskiemu[1]), IMci p. podsędkowi tejże ziemie[2]), IMci p. podstolemu przemyskiemu, IMci p. podstolemu podolskiemu[3]) post tot exantlatos labores in vim gratitudinis (ponieważ IMć p. wojewoda ruski solo affectu miłości braterskiej praemiari vult), IMci p. kasztelananowi lwowskiemu[4]) ofiaruje ziemia lwowska zł. cztery tysiące, IMci p. chorążemu lwowskiemu[5]) zł. dwa tysiąca, ziemia przemyska IMci p. sędziemu pułkownikowi swemu zł. cztery tysiące, IMciom pp. rotmistrzom, jako to IMci p. podsędkowi przemyskiemu, IMci p. podstolemu przemyskiemu, IMci p. podstolemu podolskiemu, każdemu po zł. dwa tysiące, które aby za wydaną asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego IMcie pp. administratorowie czopowego albo szynkowego, każdy w powiecie swoim, pomienionym IMciów wyliczyl niniejszą deklaracyą naszą zlecamy. Więc że IMciów pp. posłów naszych zostawujemy na publicznej naszej usłudze pomienionym IMciom każdy powiat swoim posłom z tychże prowentów za

---

[1]) Kasper Wojakowski. [2]) Stanisław Siciński. [3]) Stanisław Fredro. [4]) Andrzej Maxymilian Fredro. [5]) Andrzej Sokolnicki.

asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego po tysiącu zł. wyliczyć będzie powinien. 3. Ziemia zaś sanocka ponieważ osobną deklaracyą swoją IMciom pp. deputatom do koła generalnego uproszonym, osobną gratitudinem obmyśliła i deklarowała, tedy to laudo nostro generali aprobujemy i one podpisać i do grodu podać IMci p. marszałkowi naszemu zleciliśmy. Krzysztof Stanisław na Chodorostawie Chodorowski starosta winnicki marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 427 p. 1853—1855; Castr. San. Rel. 184 p. 1496—1497; Castr. Prem. Rel. 414 p. 2236—2238. Fas. Cop. C. San. 401 p. 1813—1814.

309.

Pod Lublinem, 3. listopada 1672.

Instrukcya ziemian woj. ruskiego posłom do koła generalnego.

1. Instrukcya pana IMciom pp. posłom niżej mianowanym województwa ruskiego do koła generalnego deputatom pod Lublinem anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo die tertia Novembris. Jako zawsze zwykło concurrere województwo ruskie do spólnej obrady i obrony manu forti et consilio ojczyzny naszej tak i teraz to światu polskiemu wyświadczyło, gdy zapomniawszy domów, fortun swoich i one na dyskrecyą okrutnego zostawiwszy pogaństwa recte do boku króla IMci p. n. m. pospieszyło, eo instuitu, ażeby unitis viribus et communicatis consiliis ab extra et ab intra uspokoić mogło rzptą. Do której pacifikacyej et per deputatos insze województwa accedunt do tej powszechnej zgody i my skłaniając się uprosiliśmy do poselskiej funkcyej z ziemie lwowskiej IMć p. podsędka lwowskiego, IMć p. Jędrzeja Kuropatnickiego, IMć p. cześnika mielnickiego, z ziemie przemyskiej IMć p. sędziego przemyskiego pułkownika tejże ziemie IMć p. podstolego podolskiego, IMć p. podstolego parnawskiego, IMć p. Rogalskiego, z ziemie sanockiej IMć p. pisarza grodzkiego sanockiego, IMć p. Bala, którym IMciom p. posłom takową dajemy instrukcyę. 2. Ponieważ nam to constat, że rzpta tak dla ustającej pory wojennej in vim pospolitego ruszenia aukcyą wojska uczynić obmyśliła, a my tej wyprawie nullatenus wystarczyć nie możemy, tak dla strasznej, która się novissime w krajach naszych przez wojska pogańskie stała dezolacyi, przetoż oświadczymy się przed wspólną matką naszą, że na zaszczyt onej capita nostra ferimus et in pretium okupu jej residuum krwie naszej wylać gotowi jesteśmy, cum hac jednak declaratione, że na tę expedycyą wojenną sine divisione belli wychodzić powinni będziemy. 3. Ratione dawnej płacy wojsku względem ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej nie możemy dać deklaracyej, quanto numero sufficere do płacenia będziemy mogli, bo tylko o popieliskach naszych słyszymy, przetoż IMcie pp. posłowie zatrzymają deklaracye do sejmiku przedsejmowego, w czem fide, honore et conscientia IMciów pp. posłów obligujemy, aby deklaracyej nie dawali, aż wprzód sami z pustkami naszemi porachujemy się po wszystkich trzech ziemiach. Ciż IMcie pp. posłowie prosić o sejmik będą, a raczej aby na sejmiku deputackim post Conceptionis pomienione porachowanie i rewizya conflagratorum et desolatorum stanąć mogła. 4. A że critica infelicitate et arcanis fatorum consiliis propugnaculum, zaszczyt i obrona polskiego świata fortior armatus et violentus regnorum praedo w pogańskie swoje zabrał progressye i już Kamieniec zna obcego pana, przetoż nie mając ab oriente żadnej nade Lwów innej fortecy, który i teraz, quid in summa necessitate summa virtus possit, dość cnoty swojej wielkie pokazał dowody, tak fortyfikacye pomienionego miasta Lwowa okup ośmdziesiąt tysięcy talerów osobliwej IMciom pp. posłom committimus fidei et dexteritati, którzy inibunt cum tota republica modos et omnia adhibebunt media, pro conservatione pomienionego miasta i do wypłacenia tego długu. 5. Ponieważ ziemia lwowska, przemyska

i sanocka hostilibus dotąd fumat incendiis i w ostatniem zostaje nieszczęściu, gemitus tylko compeditorum suorum z daleka non sine dolore w pogańskich jęczących arkanach przyjmuje, a zubożenie pozostałych ma przed oczyma swemi poddanych, których praecavendo indemnitati, aby się poddaństwo nasze obaczyć mogło waruje sobie województwo ruskie, aby od wszelkich przechodów, exakcyej, stanowisk żołnierskich i hiberny wolne zostawało. 6. Horret animus super caedem wspomniawszy one nieboszczyka IMci p. Broniowskiego, który że innocenter occubuit, a że król IMć i rzpta pilne animandwersie uczynić obiecali, poparcie tej sprawy i sądu, zlecamy IMciom pp. posłom. Działo się w obozie pod Lublinem w roku pańskim tysiącznym sześćsetnym siedmdziesiątym wtórym, dnia wtórego Nowembra. Krzysztof Stanisław na Chodorostawie Chodorowski starosta winnicki marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 427 p. 1855—1859; Castr. San. Rel. 184 p. 1497—1500; Castr. Prem. Rel. 414 p. 2238—2242; Fasc. Cop. Castr. San. 101 p. 1856—1858.

310.

Sanok, 19 listopada 1682.

Laudum ziemian sanockich.

1. My rady, dygnitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie sanockiej inhaerendo laudo pod Lublinem w obozie generalnym uchwalonemu i za uniwersałem WIMci Jerzego Wandalina z Wielkich Konczyc Mniszka sanockiego, szczerzeckiego, dębowieckiego etc. starosty pułkownika ziemie naszej na sejmik do Sanoka metropolim terrae eiusdem sanocensis zgromadzeni, praesenti laudo zgodnie w sobie przyrzekamy. 2. Ponieważ z obozu generalnego z pod Lublina desolacye niezmierne, konflagracye i zabranie ojców, matek, żon, dzieci, braciej, sióstr przez nieprzyjaciela tudzież i wiadomości, które nas często dochodziły o buntach chłopskich tu do ziemie naszej traxerunt nas, dla których uspokojenia z chorągwiami w Sanoku persistere laudo pod Lublinem uchwalonym przy ruszeniu się naszem obowiązaliśmy się, teraz zaś, że za przyściem naszem chłopskie siluere bunty, tedy pro tunc do domów naszych rozjeżdżamy się, laudum jednak wyżej specifikowane in toto approbujemy i unanimiter to sobie spondemus, że jeśliby, strzeż Boże miało jakie subsequi periculum, tak od nieprzyjaciela postronnego, jako też, żeby uchowaj Boże chłopskie miały pokazywać się bunty, tedy za obwieszczeniem się przez uniwersały WIMci p. pułkownika naszego, którego także praesenti obligamus laudo, aby o wszystkich nas wcześnie awizował niebezpieczeństwach, wszyscy ad unum do miasta Sanoka more militari armati i we wszystkiej gotowości staniemy i zabiegać wszystkim niebezpieczeństwom nitemur. Które to laudum zgodnie namówiwszy zleciliśmy WIMci p. pułkownikowi ziemie naszej podpisać. Działo się w Sanoku die 19 Novembris anno 1672. Jerzy Wandalin Mniszek z Wielkich Konczyc starosta sanocki.

Castr. San. Rel. 184 p. 1501—1502. Fasc. Cop. Castr. San. 101 p. 1753.

311.

Wisnia, 13 grudnia 1762.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady dignitarze urzędnicy i wszystko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej na sejmik wiszyński przed konwokacyą dwuniedzielną warszawską

pro die decima tertia Decembris przez uniwersał J. kr. Mci[1]) vigore confederacyej generalnej Lubelskiej złożony zgromadzeni, takowe między sobą względem niżej opisanego województwa naszego porządku uczyniliśmy laudum i postanowienie. 2. Ponieważ nam IMcie pp. deputaci województwa naszego do koła generalnego pod Lublinem w obozie obrani przynieśli wzięty do braci względem ordynowania sądów województwa naszego porządek, przeto resolvendo IMci declarationem a stosując się do deciziej całej rzptej konfederacyej generalnej sąd ten ziemie naszej postanawiamy i do tego sądu IMciów pp. sędziów z pośrodku siebie z ziemie lwowskiej do sądu ziemskiego lwowskiego i urzędów grodzkich lwowskiego i żydaczowskiego deputatów Wnego IMć p. Krzysztofa na Chodostawie Chodorowskiego podkomorzego, IMci p. Andrzeja Sokolnickiego chorążego lwowskich, IMć p. Kazimierza Koca cześnika mielnickiego. Z ziemie przemyskiej zaś do sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego przemyskich IMciów WIMci p. Krzysztofa Drohojowskiego chorążego, IMci p. Bazylego Ustrzyckiego stolnika, IMci p. Remigiana Wojakowskiego podstolego przemyskich, IMci p. Walentego Fredra i IMci p. Stanisława Fredra podstolego podolskiego, IMci p. Alexandra Szeptyckiego wojskiego stryjskiego, IMć p. Stanisława Gościmińskiego. W ziemie sanockiej do sądu ziemskiego i urzędu grodzkiego IMć p. Alexandra Ustrzyckiego wojskiego sanockiego. IMć p. Szymona Wolskiego skarbnika sanockiego, IMć p. Stanisława Bala, IMć p. Krzysztofa Rylskiego, IMć p. Jana Ważyńskiego, IMć p. Marcina Pobidzińskiego i IMć p. Wojciecha Kobylnickiego deputujemy i obieramy, którzy IMcie pp. sędziowie lwowscy do Lwowa, przemyscy do Przemyśla, sanoccy do Sanoka pro feria quinta post festum SS. Trium regum proxima anno proxime futuro, aliquorum absentia non obstante, (gdyż plenitudo iudicii tylko w sześciu osobach zamyka się) sąd ten praevio przez IMciów pp. deputatów ante inchoationem iudiciorum według opisania konfederacyej iuramento zaczną, ordinować będą ordinatione scripta et promulgata secundum iuris et necessitatis tak w porządku sądzenia jako et aliorum requisitionum a) exigentiam. 3. Do tych sądów pozwy mają być wydawane sub titulo króla IMci, relacya według prawa świeżego tygodniem przed terminem w księgach zapisana praecedere ma. Sądy te continuo sądzić i odprawować się mają do dalszej rzptej decizyej, a in casu defektu spraw albo alicuius legalitatis interventionis, libera iudicibus sądów tych od czasu do czasu reclamatio reliquitur. W tych sądach sądzić się mają sprawy tam ex conservato termino w grodach zaczęte, in iudiciis expedicionis generalis bellicae, także causae exemptiorum, expulsionum, tam ex cruda citatione jako i conservato termino od sądów ziemskich albo grodzkich wytoczone, causae recentium criminum, facti, violati depositi, incarceratorum, causae fisci, raptus, calculi, praeviis adcitationibus et earum relationibus. Executionem iudicatorum sąd decernet a grody executiones czynić będą salva ad eadem iudicia remissa. A gdyby się kto violenter in contemptum iudicii et legum executionibus sese opponeret, na takowego suffragia nasze, admota nobilitate, dawać i z niego exekucyą czynić za wydaniem uniwersałów od sądu submitujemy się. W tychże sądach IMcie pp. exactores, którzy rachunku nie czynili i kwitu od skarbu abo od sejmiku nie mają wszelakich kontrybucyi, także retentores contributionum publicarum jako to poborów, podymnego, czopowego, nowego szynkowego i innych rachować się i sprawić się i omne iudicatum finale pati mają. Securitas iudiciorum et iudicum in personis familia et bonis ac omnium euntium et redeuntium ad iudicia według praw deputatom trybunału koronnego służącym praecavetur. 4. Providendo przytem securitati krajom naszym in casum omnis periculi, jako in hostico zostającym, upraszamy IMciów pp. kasztelanów lwowskiego i przemyskiego, także IMć p. starostę sanockiego, aby IMcie mając konferencye swoje z IMciami pp. hetmany i wojsk rzptej przełożonymi, którym attendencya periculorum należy, do swej każdej ziemi IMcie nas uniwersałem de periculis obwieścili, aby każdy vitae, fortunis et caris pignoribus mógł consulere i do spólnego ratunku krajów naszych był go-

[1]) Uniwersał króla z daty 24 listopada w Warszawie. C. San. 184 p. 1554. a) S. requisitorum.

towy. 5. Gospody podczas niebezpieczeństw w miastach województwa naszego, jako to Lwowie, Przemyślu, Sanoku, Krośnie i Samborze IMcie pp. komendanci, lub od nas obrani lub od J. kr. Mci per privilegium podani, zapisywać i naznaczać mają, najemne jednak gospody i dwory szlacheckie mają wolne zostawać. 6. Podatek nowego szynkowego we Lwowie a po wszytkich miastach królewskich, duchownych ,dziedzicznych w ziemi przemyskiej i sanockiej currere ma do dalszej rzptej ordynacyej, na co uniwersały IMci p. marszałkowi koła naszego wydać zleciliśmy. Pogorzelcy zaś w miastach województwa naszego a mianowicie we Lwowie przedmieszczanie, także Żydzi przedmiejscy, którym domy popalone a drugie na fortyfikacyą miasta rozebrane, od czopowego i nowego szynkowego od likworów, piwa, gorzałki i miodu, według iuramentów uczynionych na pogorzałe domy i na rozebrane za atestacyą IMci p. komendanta, choćby w najemnych domach szynkowali, wolni mają zostawać, retenta jednak zatrzymane z kontrybucyi mianowanych ante conflagrationem oddać powinni będą. 7. Takoweż retenta ziemie lwowskiej i powiatu żydaczowskiego ponieważ siedmiorga i trojga podymnego in tempore nie są zapłacone, tedy praesenti laudo nostro iniungimus pp. poborcom naszym, aby te retenta sine mora exequowali i chorągwiom do ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego należącym zapłacili, co pro ulla violentia censeri nie ma, i gdzieby chłopi non sufficerent, do pana rekurs. Czegoby zasię do zapłacenia chorągwiom w ziemi lwowskiej nie dostawało, tedy według przeszłego laudum jest postanowiono, aby z retent IMci p. Józefa Swirskiego podczaszego podolskiego i z czopowego dopłacono było. Exekucya grodzka jeżeliby nie mogła być ex nunc wyprawiona, tedy per succolectores, jako jest już dołożono w laudach przeszłych, ma być exequowana. W których wybieranie retent a mianowicie w miastach i miasteczkach województwa naszego, aby wszelkie iurisdikcye tak duchowne jako i szlacheckie magistratibus civilibus były posłuszne i executionibus ich subiacerent praesenti laudo, jako już są o tem dawne prawa iniungimus. 8. Skarb koronny ponieważ dotąd uspokojony nie jest od województwa naszego względem sum na praesidium barskie i legacyą IMci p. Machowskiego do Kijowa, to jest w ziemi lwowskiej sumy czterech tysięcy pięciuset zł., w ziemi przemyskiej trzech tysięcy pięcet zł.. za asygnacyą skarbową wydanych, tedy jeżeliby IMcie pp. posłowie u rzptej tego teraz efficere nie mogli, aby to skarb przyjął, tedy pp. poborców naszych lwowskiego i przemyskiego ewinkować od skarbu abo te sumy płacić jako ziemia sanocka już satisfecit obligujemy się. 9. Ludziom IMci p. Łastowieckiego, majora J. kr. Mci, na praesidium we Lwowie za ordynansem JWIMci p. marszałka i hetmana wielkiego koronnego zostającym, iż przychodzi ex calculo winnych zł. trzysta trzydzieście i sześć, tedy one z czopowego ziemi lwowskiej administracyej IMci p. Alexandra Chodorowskiego stolnika lwowskiego wydać i zapłacić ordynujemy. A na dwie niedzieli pięciudziesiąt żołdatom służby przypowiadamy i przyznawamy, którym na lenunki po stu zł. naznaczamy, tak dzieląc, aby na każdy tydzień pp. mieszczanie zł. pięćdziesiąt a Żydzi lwowscy także pięćdziesiąt wydawali. A ta służba ma się poczynać a die 19 Decembris. Laudo publico województwa naszego w obozie generalnym pod Lublinem naznaczone cztery tysiące zł. od ziemi lwowskiej tak JWIMci p. kasztelanowi lwowskiemu wypłacić z czopowego IMci p. stolnikowi i administratorowi czopowego, jako IMci p. chorążemu lwowskiemu z nowego szynkowego IMci p. sędziemu ziemi lwowskiej wypłacić naznaczamy. Także IMci p. Curkowskiemu postąpionych z tejże kontrybucyej wypłacić będzie należało zł. sto. 10. A ponieważ IMciom pp. obywatelom województwa naszego ruskiego jednym per aetatem i słabość zdrowia, drugimi per legem dla obligowanej residencyej przy grodach nie przyszło w obozie generalnym iuramentu na konfederacyą generalną wykonać, tedy iż tę przysięgę w kole naszem przed IMcią p. marszałkiem wykonali i rękami swemi się na osobliwym regestrze który do rąk IMci p. direktora generalnego konfederacyej naszej oddany być ma podpisali się, tedy in evidentius documentum imiona IMciów w laudum teraźniejsze wpisać i attestacye IMciom na ten wykonany iurament IMci p marszałka wydać zleciliśmy eo ordine jako przysięgali, którą jest takowy: Szymon Olewiński sędzia lwowski, Bazyli Ustrzycki stolnik przemyski, Joannes Stawski pocillator leopoliensis vicecapitaneus premisliensis, Piotr Paweł Mniszek pi-

sarz ziemski przomyski, Walenty z Pleszowic Fredro, Alexander Szeptycki wojski stryjski, Stefan Rogoziński, Hieronim Swirski miecznik ziemie halickiej, Jan Wolski z Kochanowa komornik ziemski przemyski, Stanisław Pakosz, Dominik Młodecki, Stefan Broniszowski, Bazyli Hoszowski, Mikołaj Łubek, Jerzy Wadowski, Kazimierz Alexander Chmielowski, Kazimierz Wojakowski, Stanisław, Swirski, Teodor Leonida Zarzycki, Jerzy Kazimierz Paszkowski, Andrzej Ludwik Kaszyński, Krzysztof Rogoziński, Stanisław Kamiński, Andrzej Drohojowski, Remigian Czasławski. 11. Fortyfikacyą miasta Przemyśla jako zawsze pogotowiu teraz chcąc doskonale dokończyć i zaczęte opus nowego szańcu perficere wkładamy na miasto Przemyśl i Żydów przemyskich dwa tysiące zł., którą sumę nemine excepto, ea metodo jako podymne wypłacają, durantibus iudiciis, do rąk IMci p. Stanisława Żurowskiego cześnika i komendanta przemyskiego aby oddali. A in casu niewypłacenia przed sądem ziemskim peremptorie sprawić się będą powinni i exekucya nemine excepto z tegoż sądu nakazana i exekwowana będzie. A że jeszcze pokazują się retenta, że vigore laudorum praeteritorum pp. mieszczanie na tęż municyą piąciu set zł. nie dopłacili, tedy vigore laudi praesentis nakazujemy, aby tę resztę wydali sub paena triplicis pensionis w tychże sądach ziemie naszej decernenda et vidicanda. 12. Dzieje się to z wielką opressyą ubogich ludzi wszelkiego stanu, iż pod pretekstem skarbu koronnego cło jakieś niezwyczajne exactores w Przemyślu wybierają, zaczem zlecamy to IMci p. instygatorowi ziemie przemyskiej, aby exaktora tego do najpierwszych sądów pozwał i decyzyą sądową otrzymał, jeżeli ta exekucya prawnie albo przeciwko prawu się dzieje, i jeżeli się to pokaże, że przeciwko prawu, żeby należytemi winami był ukarany. 13. Rabownicy o rabunek podczas przeszłej inkursyej tatarskiej obwinieni aby się sprawowali na przyszłych sądach ziemi naszej praevia inquisitione i iudicatum sine appellatione pati powinni. A ktoby bydła albo konie swoje poznał, wolne mu ma być odkupienie, naznaczając po taleru od konia a po kopie od bydlęcia wykupu, salva tamen recompensa hiemationis. 14. Na wypłacenie wydanej asygnacyej IMci p. Wiszniowskiemu, wojskiemu czerniechowskiemu, satisfakcyą u IMci p. Mnichowskiego administratora nowego szynkowego ziemia lwowska deklaruje i one wypłacić zleca. 15. Ziemia zaś przemyska naznacza IMciom IMci p. Janowi Wojakowskiemu za legacyą wojskową zł. tysiąc, IMci p. Grabi za residencyą z obozu do J. kr. Mci naznaczonemu zł. pięćset, IMci p. Cebrowskiemu zł. trzysta traktamentu, IMci p. Paszkowskiemu na poparcie spraw publicznych zł. dwieście, które sumy wypłacone mają być po przeszłych wydanych assygnacyach ex retentis podatków ziemie naszej według decyzyej sądowej na przyszłych sądach ziemi naszej ordinowanej. 15. Nowozaciążni ludzie od IMci księdza Temberskiego kanonika przemyskiego niewiedzieć qua authoritate et consensu iż ludzi ubogich a mianowicie poddanych pod Przemyślem IMci Ojca Hoszowskiego, władyki przemyskiego i samborskiego, aggrawują, tedy list do JWIMci księdza biskupa przemyskiego z koła naszego IMci p. marszałkowi dając znać o tem napisać i ludzie te znosić przez uniwersał sejmikowy deklarować zleciliśmy. 18. Ziemia sanocka zaś gratyfikując znaczne merita i podjęte prace z ruiną fortun i dostatków w prowadzeniu pospolitego ruszenia do boku J. kr. Mci roku teraźniejszego WIMci p. Jerzemu Wandalinowi z Wielkich Kunczyc Mniszkowi, staroście sanockiemu pułkownikowi, kasztelanowi przemyskiemu rotmistrzowi na ten czas ziemie sanockiej, luboby znacznych praemia i wyłożone koszty nagrody mererentur, iż jednak IMcie patrząc na teraźniejszą szczupłość fortun i ruinę substancyi naszych przez przeszłą inkursyą nieprzyjacielską nic teraz po nas obywatelach nie potrzebują, samą tylko kontentując się wdzięcznością, przeto pro innata z przodków swych generositate, jako każdy in privato z osoby swojej tak in hoc loco publico zjazdu naszego IMciom naszym miłościwym pp. i braci wielce dziękujemy. Ordynujemy przy tem na fortyfikacyą zamku sanockiego do rąk IMci p. Stefana Sicińskiego pisarza grodzkiego sanockiego i IMci p. Krzysztofa Rylskiego trzy tysiące zł., a to z retent tak dawnych jako i świeżych i wszytkich innych podatków ziemie sanockiej oprócz czopowego naznaczamy, z czego potem na sejmiku IMć reddent rationem, tego ostrzegszy, aby pierwsze asygnacye różnym IMciom dane wprzód wypłacone były. Retentorowie wszyscy wszelakich podatków i exakcyi, którzy kwitów nie mają, powinni się racho-

wać na sądach ziemie sanockiej napierwszej kadencyej, na których to sądach ma deducere IMć p. rotmistrz praesidiarius ziemie, wiele którego czasu miał piechoty i tamże ma być zapłata mu obmyślona. Więc że na tracenie zbójców wydał zł. półtorasta, tedy onemu tamże ten koszt ma być oddany. A iż post praestitam calculationem coram officio castrensi sanocensi nakazana była IMci p. Krzysztofowi Rylskiemu poborcy ziemie naszej sanockiej importacya czterech set siedmdziesiąt i sześciu zł. i groszy sześciu na sejmik teraźniejszy, którą to sumę in retentis miasta Krosna vigore exactionis suae pokazował, tedy ponieważ ciż mieszczanie deduxerunt to nam, iż tę złożoną sumę wydali na fortyfikacyą i różne municye podczas teraźniejszej inkursyej intuitu boni publici pro persoluto IMci p. Rylskiemu przyjmujemy i perpetuo wolnym czynimy. Z wydanej sumy mieszczanie kalkulacyą przed p. komendantem powinni uczynić niżej mianowanym. **19.** Komendanta do miasta J. kr. Mci Krosna obraliśmy IMci p. Jerzego Niwińskiego, deklarując, aby naznaczoną sumę od rzptej na fortyfikacyą Krosna zł. tysiąc i przeszłe zatrzymane z prowentów całego starostwa krośnieńskiego odebrał, także dobra miejskie z ich prowentami z których fortyfikacya Krosna opatrzona być może windykował i na fortyfikacyą obracał, z czego wszytkiego rationem na sejmikach przyszłych dawać powinien będzie. **20.** Czopowe ziemi sanockiej, którego się currentia poczyna a die prima mensis Novembris proxime praeterita, IMci p. Wojciechowi Kobylnickiemu salva defalcatione do roku zupełnego za sumę dwa tysiąca zł. arendujem, która suma na praesidium ziemi lwowskiej od zbójców obracać się ma, oprócz zł. trzechset, które do rąk IMci p. kommendanta miasta Krosna oddać ordynujem, za które aby prochy jako najprędzej od IMci mają być kupione. **21.** A że testamentem dwa tysiąca zł. nieboszczyk Porcius mieszczanin krośnieński na reparacyą murów i mostów legował, tedy aby tę sumę ex bonis immobilibus kamienice, Widacza, Jeleniowską IMć p. instygator processu fisci na sądach ziemie naszej windikował serio iniungimus, tak aby albo sumę dwa tysiąca lubo też dobra jej korespondujące dobrawszy do rąk IMci p. komendanta oddał. **22.** W desideryach miasta Krosna list do JWIMci p. marszałka nadwornego koronnego, aby według kwitów IMciów pp. exulów województwa kijowskiego, antecedaneorum possessorum, hibernę rozkazał wybierać z miasta. Temuż miastu aby WIMć p. starosta sanocki exekucyą według dekretu komissyej uczynił, list z koła naszego IMci p. marszałkowi upraszając IMci napisać zleciliśmy. **23.** Na retentorów wszelkich podatków i na pp. exaktorów i miastom wszytkim ratione retentorum, aby IMć p. instygator ziemie naszej pozwy na przyszłe sądy wydał iniungimus i laudo praesenti obligamus tak, aby to necessario widykował a per retardationem onego ziemia detrimentum non patiatur. Tenże IMć p. instygator ma pozwać na też sądy exaktora [b)] nowego cła w ziemi naszej, qua authoritate go trzymają ponieważ według prawa dawno mu exekycya wyszła, które jeno na lat dwie było postanowione. **24.** Nowe szynkowe do przyszłych sądów w rękach IMci p. Cieplińskiego zostawać ma, które tenże sąd na potem według upodobania disponet, asygnacyą od IMci p. pisarza ziemskiego lwowskiego jako marszałka sejmiku wiszyńskiego na zł. trzysta ex communi consensu do ziemi naszej IMć p. Marcinowi Zamojskiemu staroscie płoskirowskiemu komisarzowi województwa ruskiego wydaną, sąd przyszły lwowski wynajdzie modos, jako ma być wypłacona. **25.** Ratione securitatis domesticae ziemi sanockiej przeszłe laudum in toto reassumujemy. Na IMć p. Konarskiego rotmistrza ziemie naszej świeżo przeszłych suplementowych zaciągów to ex communi consensu wkłada ziemia nasza, aby regestra kompaniej swojej na blisko przyszłe sądy sanockie podał i one jako wiele miał kompaniej iuramentem komprobował. **26.** Sukcessorowie godnej pamięci IMci p. Jana Fredra ponieważ allegant, że abrenuntiationem successionis po rodzicu swym uczynili, tedy one na przyszłych sądach ziemi naszej produkować powinni będą, za której pokazaniem per decretum otrzymają libertatem a causa et cassationem omnium condemnationum intuitu retent skarbowych obtentarum. **27.** Mając przy tem sobie zaleconą województwa naszego odwagę i dzielność sławetnego p. Jakuba Helerowicza mieszczanina i złotnika lwowskiego pod ten czas obsidii tureckiej

b) S. exektorów.

w obronie Lwowa J. kr. Mci i wszystkiej rzptej wyświadczoną, zachęcając i innych przykładem do takowychże dzieła rycerskiego, za zgodą actu sejmiku teraźniejszego, pomienionemu panu Helerowiczowi browar w mieście abo na przedmieściu postawić nowy pozwalamy. Który browar od płacenia czopowego i nowego szynkowego na lat cztery od onego dokończenia wolny zostawał hoc laudo nostro postanawiany. 28. Które laudum województwa naszego i ziem naszych spólną zgodą namówione i postanowione IMci p. marszałkowi koła naszego ręką podpisane i pieczęcią stwierdzone do akt grodów ziem naszych dla dościa wszystkich wobec i każdego z osobna wiadomości podać zlecililiśmy. Dan w Wiszni dnia trzynastego miesiąca grudnia roku pańskiego tysiąc sześć set siedmdziesiątego wtórego. Alexander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 414. p. 2427—2446; Castr. Leop. Rel. 428 p. 21—28; Castr. San. Rel. 184 p. 1635—1647: Fasc. Cop. Castr. San. 101 p. 1872—1879.

312.

Wisnia, 13 grudnia 1672.

Instrukcya sejmiku posłom na sejm konwokacyjny.

1. Instrukcya na konwokacyą dwuniedzielną warszawską vigore confoederationis generalnej lubelskiej na dzień czwarty miesiąca stycznia w roku da Pan Bóg przyszłym tysiąc sześćsetnym siedmdziesiątym trzecim od J. kr. Mci p. n. m. złożoną IMciom pp. posłom województwa ruskiego z ziemi lwowskiej IMci p. Marcinowi Trzebuchowskiemu podczaszemu brzeskiemu-kujawskiemu i IMci Janowi Rzewuskiego cześnikowi lwowskiemu; z ziemie przemyskiej IMci p. Mikołajowi Ustrzyckiemu pisarzowi grodzkiemu przemyskiemu i IMci p. Konstantemu Wapowskiemu, z ziemi sanockiej IMci p. Szymonowi Wolskiemu skarbnikowi ziemie sanockiej i IMci p. Stefanowi Sicińskiemu pisarzowi grodzkiemu sanockiemu na sejmiku w Wiszni die decima tertia Decembris odprawującym się dana. 2. To jest jedyne państw i przestronnych królestw firmamentum, gdy in amore, fidelitate et concordia civium wszelkie fundantur et solidantur koło dobra pospolitego obrady, szczęśliwa nader ojczyzna nasza była, gdy zewsząd otoczona będąc nieprzyjaciółmi przeszłych lat łatwie onym resistere i odpór dawać przez jednostajną zgodę i odwagę cnych synów swych mogła. Teraz gdy tą nieszczęśliwością premitur rzplta miła ojczyzna nasza, iż dispari sensu civium concurritur do jej ratunku, przy wiernem i życzliwem oddaniu poddaństwa naszego J. kr. Mci p. n. m., upraszać będą majestatu J. kr. Mci IMcie pp. posłowie województwa naszego, aby pańską i ojcowską klemencyą dissidentias civiles mediante reipublicae senatu umorżyć i uspokoić raczył. 3. Poczuwając się przy tem województwo nasze in debita gratitudine JWIMci księdzu biskupowi krakowskiemu książeciu siewierskiemu[1]) in facie reipublicae podziękują IMcie pp. posłowie nasi i aby nomine publico od IMci p. direktora generalnego koła podziękowano było efficient, iż rempublicam multis calamitatibus oppressam exemplo in omnem posteritatem orbi christiano memorando ludźmi swymi z między wszystkich IMciów senatorów duchownych i świeckich najpierwszy praesidio suo i prowiantem Kamieniec posiłkować raczył i in quavis publica necessitate rempublicam non deseruit. Upraszać przy tem będą książęcia IMci, aby in beneficio ku ojczyznie swej a miłej matce naszej nie ustawał officio, inszych zaś IMciów duchownych senatorów i prałatów incitabunt IMcie pp. posłowie, aby eodem exemplo do spólnego ojczyzny ratunku concurrere raczyli. 4. Wzajemnie JWIMci p. marszałkowi najwyższemu i hetmanowi w. koronnemu[2]) IMcie pp. posłowie nasi podziękują, także i wszystkiemu wojsku a) i starać się będą, żeby nomine publico dziękowano,

---

[1]) Andrzej Trzebicki. [2]) Jan Sobieski. a) S. rycerstwu.

iż IMć ze wszystkiem rycerstwem vix possibili resistentia w tak małej liczbie wojska nietylko odpór nieprzyjacielowi dawał, ale zaszczytem będąc wszystkiej rzptej, w czele nieprzyjacielowi stawając cum praeda powracającego szczęśliwym i nieśmiertelnej pamięci godnym aggressem zgromił, trimufować i insultare z nieszczęścia ojczyzny i znacznych łupów hardemu nieprzyjacielowi wydarł okazyą, w późne wieki lubo fama lauros gotuje nieśmiertelnym dziełom, ale i a civibus eadem IMci aeternitatis i wdzięczności debetur palma. Upraszać przytem ciż IMcie pp. posłowie będą, aby do ratunku spólnego ojczyzny i zaszczytu majestastu pańskiego ze wszystkiem rycerstwem in unionem animorum cum civibus przystąpić a krajom naszym ruskim, jako już in hostico zostającym, securitatem providere raczył. Wniosą przytem instancye swoje za IMcią, aby erogatas summas in publicum, które będą likwidowane, jako najprędzej z skarbu koronnego IMci zapłacone były. 5. A że in omnes casus reipublicae et necessitates contributiones publicae nastąpić muszą, a poddani nasi i dobra w województwie ruskiem ad extremam przyśli ruinam, dlatego ani poborami ani podymnemi składek publicznych wypłacać nie mogą, proponent IMcie pp. posłowie nasi reipublicae od IMciów duchownych nemine excepto także i świeckich status nobilitaris et senatorii ludzi, na mieszczan, rzemieślników i wszystkich incolas w miastach pogłówne, od poddanych zaś na wsiach, kmieci, zagrodników, chałupników, komorników, rzemieślników et omnes incolas et agricolas villanos rogowe od bydlęcia pożytkowego po szostaku i czopowe generalne po wsiach duchownych zakonnych królewskich i dziedzicznych, akcyzy po miastach, aby one rzpta ex communi consensu uchwaliła i modum contribuendi et circumstantias opisała. 6. Także iż województwo nasze ruskie per hostilitatem i inkurzyą nieprzyjacielską w większej części przez spalenie funditus wsi i zabranie w niewolę poddanych w niwecz zrujnowane i zniszczone jest, deklarować będą reipublicae IMcie pp. posłowie nasi, iż wojsku od rzptej na zapłatę zasług ordynowanemu, obstante ea calamitate publica sufficere nie może i pozwolić inaczej na zapłatę, jeno od ziemi lwowskiej na ludzi dwieście, od ziemi przemyskiej na trzysta, a od ziemi sanockiej ludzi sto nie będą mogli. A jeśliby ad antiquam formam płacenie wojsku przez skarb od rzptej przyszło procurabunt IMcie pp. posłowie, aby do tej zapłaty trybunał radomski uchwalony był. 7. Ponieważ nam J. kr. Mć. n. m. w instrukcyej swojej proponere raczy w szczupłości prowentów skarbu koronnego in necessitates reipublicae erogowane dotales summas, tedy nie wchodząc w żadne kalkulacye i likwidacye sum wydanych upraszać J. kr. Mci będą IMcie pp. posłowie nasi, aby cokolwiek być może amore patriae pod ten czas tak bardzo ścisły rzptej kondonować a in reliquo co może znieść angustia rzptej od nas się kontentować raczył. 8. Tak wielą praw rigorose cautum est, aby dóbr ekonomicznych króla IMci mensae regiae żaden upraszać ex civibus i onych trzymać cum diminutione prowentów pańskich nie ważył się, iż jednak in turbulento reipublicae statu różnymi kontraktami konstytucyami approbowanymi wprzód prawa dawne zniesione, potem iactura prowentów króla IMci subsecuta, przez co principes zwykli ad rempublicam, in casu necessitatis concurrere, co i teraz nam od J. kr. Mci p. n. m. propositum jest, tedy omni conatu instabunt IMcie pp. posłowie nasi, aby ekonomie i dobra stołu królewskiego ad possessionem króla IMci przywrócone były i z tejże konwokacyej komisarze na odebranie dóbr ekonomicznych naznaczeni byli, skąd wszelkie swoje necessitates i gwardie swoje J. kr. Mć prowidować commode będzie raczył. 9. Miasto Lwów przez tak wiele lat hostilitatis grassantis od różnych rzptej nieprzyjaciół iż wiernie i życzliwie królom panom swym i całej rzptej wiekopomną fidem et constantiam dotrzymało i odwagą fortun i zdrowia swego integritatem krajów naszych et reipublicae zaszczycało, na której fortecy, in vicinitate hostilitatis zostającej, salus et integritatis całej rzptej zawisła, wszelkiem staraniem promovebunt IMcie pp. posłowie nasi, aby rzpta omnes modos fortificationis fortecy tej przedsięwzięła i necessitates onej prowidowała. 10. A że zamki obadwa ex ruina sua exitium miasta minantur, proponent reipublicae, aby osobliwie zamków tych provisa była defenza tak w restauracyej jako i in provisione munitionis. Cekauz zaś miejski iż pod teraźniejszą inkurzyą i obsidią w municyę ogołocony jest, aby na supplement cekauzu miejskiego rzpta miasto posiłkowała. 11. Praesidia zaś bez prowiantu wprowa-

zdone bywają i incolas miasta exakcyami lenunków aggrawują, tedy efficient to IMcie pp. posłowie, aby wszelkie praesidia, które teraz i na potem wprowadzone będą, z gotowym prowiantem i lenunkami wchodziły, a incolae miasta od sustentowania praesidiorum wolni na zawsze się zostawali. A że teraz jako deducunt, iż na lenunki praesidio dziesięć tysięcy zł. wydali, to praevia onych liquidatione z zasług ludzi tych pro praesidio ordynowanych miastu wrócono było. Także cokolwiek na toż praesidium miasta Lwowa publicznego prowentu ziemi lwowskiej, jakoto czopowego i nowego szynkowego wyszło, efficient IMcie pp. posłowie, aby te expensa w podatkach przyszłych ziemi przyjęto było. A jako raz rzpta cavit to województwu naszemu omnibus modis procurare fortyfikacyę miasta Lwowa, tak teraz omni conatu poprą tego IMcie pp. posłowie na przyszłej konwokacyej. **12.** Więc że in complementum fidelitatis suae na zaszczyt i zatrzymanie całości limitum reipublicae toż miasto Lwów znaczne sumy na okup podczas przeszłej obsidiej postąpiło, czemu iż w zapłaceniu sufficere nie mogło, obsides ludzi na urzędzie zostających bonae existimationis et meritorum znakomitych w ręce tureckie oddali, którzy dla akceleracyej satisfactionis ciężkie więzienie ponoszą, inedias et angarisationes hostiles sustinent, ex commiseratione et compassione christiana ardenter promovebunt IMcie pp. posłowie apud rempublicam, aby okup ten pro parte reipublicae postąpiony najprędzej choć ex oppignoratione klejnotów koronnych abo aliis modis quam efficacissimis, czego IMcie pp. posłowie poprą i omnino efficere conabuntur oddany był i obsides tak mieszczanie jako i Żydzi zarówno pro discommodo publico in hostilitate zostający eliberowani byli. **13.** Traktaty z cesarzem tureckim aby trzymane były i przez posły aprobowane, będą się starać efficere IMcie pp. posłowie. **14.** Pacta matrimonialia króla IMci aby innotescant reipublicae, gdyż to doszło do sejmiku naszego wiedzieć, jakoby reformacya królowej IMci miała być extendowana in bonis haereditariis króla IMci, co jeżeliby było, praecavebunt w tem securitatem reipublicae. **15.** Pospolite ruszenie in omnes reipublicae recessitates jeżeliby kiedy w kompanią wychodzić miało praecavebunt IMcie pp. posłowie, aby każdy ex facultatibus na nim armatus według generalnej konfederacyej stawał, disciplinam militarem na expedycyej obostrzą, iudicia super delinquentes formabunt i modum ciągnienia opiszą IMcie pp. posłowie na przyszłym da Bóg zjeździe. Żołnierze zaś, którzy w służbie rzptej zostają, aby poczty do pospolitego ruszenia stawiali cavebunt, a na tych, którzy na przeszłem pospolitem ruszeniu nie byli, paena in confoederatione generali expressa extendowana była efficient. **16.** Dzieje się to cum summo praeiudicio prawa pospolitego, że w miastach i miasteczkach tak J. kr. Mci i rzptej jako i dziedzicznych, jurisdikcye duchowne in fundis civilibus siedzące i lokowane, podatków rzptej przeciwko prawu płacić i podejmować niechcą, iudicata et sancita respektu fundorum lata contemnunt et convellunt, executionibus urzędom z prawa na to ordynowanym violenter et temere sesse opponunt, modestiam spiritualem et praerogativam sacerdotalem periculis exponunt, przeto IMcie pp. posłowie nasi starać się będą lege nova reassummere dawne prawa, aby nemine excepto cuiuscunque status et conditionis, bona civilia et fundos trzymający, podatki publiczne ad fiscum reipublicae ex antiquo solitos płacił i magistratui onego miasta et iurisdictioni respectu fundorum subiacere sub privatione bonarum powinien był. **17.** Summa na praesidium barskie za instantiami IMciów pp. hetmanów od województwa naszego wydana a przez trybunał radomski przeszły nieprzyjęta, przez co IMcie pp. exaktorowie województwa naszego assygnacyami skarbu koronnego aggravantur, efficient IMci pp. posłowie, aby te sumy, to jest w ziemi lwowskiej cztery tysiące pięć set zł. p. przez IMć p. Alexandra Drogomira i IMć p. Hieronima Swierskiego miecznika halickiego, w ziemi przemyskiej trzy tysiące pięć set zł. przez IMć p. Stefana Winnickiego, w ziemi sanockiej zaś tysiąc pięć set przez IMć p. Piotra Rojowskiego wyliczone i oddane na zapłatę ludziom wojskowym pro soluto w skarbie przyjęta była i IMcie pp. exactores od tej impetycyej skarbowej wolni zostawali. **18.** Województwo nasze ruskie najbliższe hostilitatis wszelkiem niebespieczeństwom od inkursyej nieprzyjacielskich jest podległe, przeto in quantum by tych czasów rzpta ad expeditionem generalem bellicam przed wiosną przystąpiła, efficient IMcie pp. posłowie, aby województwo nasze intra metas suas zosta-

wało. 19. Diploma inflanckie, od przeszłego króla IMci nadane, i in confoederatione generali ante electionem króla IMci approbowane, aby kassowane było jako praeiudiciosum reipublicae prourabunt IMci pp. posłowie. 20. Secreta consilia, które przedsięwzięła rzpta, aby quam cautissime traktowane były, aby przez nie sub praetextu secreti consilii violatio iurium libertatis et avulsiones provinciarum abo oppignorationes locorum quorumcunque jakie nie nastąpiły. 21. Upominki tatarskie zatrzymane jako mają być wypłacone inibunt rationes cum republica IMcie pp. posłowie nasi, w czem ich ad communem consensum reipublicae odsyłamy. 22. Wojsko zaporowskie i p. Hanenka hetmana jako w służbie rzptej zatrzymać i lud jego prowidować także cum republica inibunt modos IMcie pp. posłowie nasi i to acceptabunt, co communis consensus reipublicae postanowi i desideria onego tu na sejmiku proponowane promowować będą. 23. Praesidium Zamościa, aby miała rzpta prowidować stante publica calamitate widzimy impossibilitatem, przeto IMcie pp. posłowie proponent modos, że ex privatis bonorum adiacentium proventibus provideri et sustentari może. 24. Auxiliares copiae od kurfirszta IMci, secundum pacta królowi IMci stawione, jako mają być providowane i sustentowane procurabunt adinvenire modos IMci pp. posłowie nasi cum republica. 25. Cło nowe czemu teraz idzie i skarb je wybiera, aby IMcie pp. posłowie rationem et informationem nam przynieśli i pilnie się o to pytali gdzie się ono obraca, ponieważ per legem tylko na dwie lecie uchwalone było. 26. Sejmiki eleccionis deputata na trybunał korony, ponieważ w województwie naszem impediente expeditione bellica nie doszły, starać się będą IMcie pp. posłowie nasi, aby nam one per legem naznaczone przywieźli. 27. Trybunał koronny post expeditam convocationem aby był reasumowany wniosą instancyą swoją imieniem województwa naszego do króla IMci i całej rptej IMcie pp. posłowie nasi. 28. Na opatrzenie securitatis krajom naszym starać się będą IMci pp. posłowie nasi o konferencyą i prywatne sessye z województwem wołyńskiem, bełzkiem, lubelskiem, aby unita promotione apud rempublicam securitatem publicam wymogli i starali się aby IMć p. Łastowieckiego, teraz in praesidio Lwowa zastającego, w służbie rzptej zatrzymali. 29. Niemała się w tem dzieje ujma subsidii reipublicae, że się wiele ludzi ochrania od pospolitego ruszenia, którzy bona regalia za osobliwymi trzymają przywilejami, jako to kniaziowie, wolnicy w ekonomiach J. kr. Mci, przeto będą warować prawem IMcie pp. posłowie, aby takowi donataryuszowie, jako sołtysi, łanową piechotę wyprowowali. Dawna zaś łanowa piechota w ekonomiach J. kr. Mci będąca, aby pod znaki swych rotmistrzów do każdego obozu wychodzili. 30. A że ekonomia malborska tak wielą konstytucyi jako anni 1661 anni 1662 et anni 1667, także actu confoederationis sub interregno, jako i samą szczęśliwą elekcyą I. kr. Mci approbowanym kontraktem jest IMci p. miecznikowi koronnemu invadiata, tedy per respectum prawa authoritate tak wielą zjazdów koronnych stwierdzonego, upraszać będą J. kr. Mci i całej rzptej IMcie pp. posłowie nasi, by kontrakt ten był IMci p. miecznikowi koronnemu dotrzymany a zwłaszcza, gdy już in biennio expiruje. 31. Ponieważ ex pactis conventis obligował się król IMć fortyfikować Kamieniec, który już decessit a republica, przeto upraszać będą, J. kr. Mci, pp. posłowie nasi, aby miasto tej fortyfikacyej fortecę jaką przed Lwowem od Podola erygował. 32. Komendantów do Lwowa, Przemyśla, Sambora in casum omnis periculi aby J. kr. Mć virum militarem probatae fortitudinis tegoż województwa possessionatum per privilegia podawać raczył cavebunt lege IMć pp. posłowie nasi. 33. Ponieważ miasta in desolationem przychodzą, że grunty puste jeno stoją, a dla długów i ciężarów ludzie kupować ich i budować się na nich nie mogą, przeto warować będą prawem IMcie pp. posłowie, aby grunty takowe per magistratus civiles taksowane i przedawane były, za które grunta pieniądze in sequestro publico mają być deponowane i dłużnikom in satisfactionem według dowodów dawane. 34. Wyderkafy i jakiekolwiek sumy lub zapisane lub legowane in bonis terrestribus et fundis civilibus, aby wolno było szlachcie wykupować, a in quantum by duchowny nie chciał ustąpić, tedy aby onera reipublicae wszytkie ponosił. 35. Ludzie duchowni aby osobami swemi militares copias nie sprowadzali lege inhibere procurabunt IMcie pp. posłowie. 36. OO. Karmelici na ganczarskiej ulicy we Lwowie, ponieważ na wielkiej przeszkodzie

fortecy lwowskiej, aby sumptu reipublicae do miasta przeniesieni byli, na co komisarzów de republica per legem nam wyjednają i komissyą przywiozą. 37. Wniosą przytem gorącą instancyę IMcie pp. posłowie z koła naszego za OO. Bonifratrami względem nowej fundacyej przez IMci p. Piotra Pawła Mniszka pisarza ziemskiego przemyskiego uczynionej, o aprobacyą przywileju tymże OO. na budynek i grunt, żupą nazwany, w Przemyślu nad Sanem będący, oraz aby ten grunt ab oneribus civilibus et contributionibus quibusvis na potem wolny zostawał. 38. Do starostw sądowych i jurydiki post sera fata modernorum possessorum aby dobra odpadłe per legem przywrócone były efficient IMcie pp. posłowie nasi. 39. Na starostwa i daniny spustoszałe aby iustus był respectus względem płacenia karty et hybernorum, instancyą swoją za IMcią p. Stanisławem Włostowskim IMcie pp. posłowie nasi wniosą, aby z wójtostwa cykowskiego kwota kwarty hybernorum assygnacyą pilno bardzo wyniesione, zmniejszone były. 40. Pretia rerum in immensum excreverunt a obcy ludzie a mianowicie kupcy depaktują incolas regni, efficient IMcie pp. posłowie, aby per constitutionem modus zabieżenia depactationibus obmyślony był. 41. Sukna niestępowane ab extra aby do Korony et incorporatas provincias nie wchodziły reasument dawne prawa o tem i nova lege obostrzą o tem i paenas na takowych którzyby ich wprowadzili, videlicet infamiae et colli atque confiscationis mertium. 42. Iż pod przeszły czas dla residencyej króla IMci i ściągnienia się województw wszystkich na pospolite ruszenie dobra dziedziczne Janowiec z przyległemi wsiami JWIMci paniej Barbary Lubomirskiej marszałkowej w. koronnej są zdezolowane i do wielkiej przywiedzone ruiny, wniosą intercessyą swoją IMcie pp. posłowie nasi do króla IMci i całej rzptej, aby to publico reipublicae sumptu nagrodzono było IMci. 43. Reclinatorium województwu podolskiemu od rzptej aby provisum było starać się będą IMcie pp. posłowie nasi, ponieważ ex pactis reipublicae oddane iure armorum. 44. Dobra kollegium krakowskiego IMciów OO. Jezuitów podczas obozu pod Gołębiem, że są penitus zniszczone, gorącą swoję instancyę i prośbę do króla IMci et ordines regni wniosą IMcie pp. posłowie nasi, aby to publico reipublicae sumptu resarcitum było. 45. Po obsidii trościanieckiej zrujnowanym chorągwiom, iż dobra niektóre króla IMci powtórny chleb wydały, procurabunt IMcie pp. posłowie, aby im to w przyszłych podatkach potrącono było. 46. Miasto Przemyśl cum magistratu et communitate iż most na Wiarze bardzo potrzebny chce postawić i karczmę zbudować, aby im mostowe per legem pozwolone było, pilnego IMcie pp. posłowie przyłożą starania i komissyą per constitutionem na to wyjednają. 47. Miasta Krosna komissya i dekreta w niej ferowane aby in toto były approbowane i do exekucyej jako najprędzej przywiedzione, non obstantibus quibusvis decretis, condemnationibus, in quovis foro et iudicio extra forum competens otrzymanych, które aby z miasta i na kimkolwiek ex occasione prowentów i dóbr miasta tegoż zniesione i kassowane były instabunt IMcie pp. posłowie. A iż to miasto Krosno per executionem z komissyej anni 1662 jest w poborach wzięte i do tego czasu in possessione żołnierzów zostaje, starać się będą IMcie pp. posłowie, aby res publica inveniat modos, żeby to miasto z długów było eliberowane od podatków wszelakich i hiberny na lat kilka było uwolnione, także od przechodów żołnierskich same miasto i wioski jego liberowane procurabunt IMcie pp. posłowie. A że possessorowie starostwa krośnieńskiego tysiąca zł. na fortyfikacyę miasta Krosna fortecy pogranicznej per legem publicam ordynowanego dotąd nie oddają, przez co ta forteca in dies w większą idzie ruinę, tedy instabunt o to IMcie pp. posłowie, aby prawo to przyszło in executionem i zatrzymana per legem publicam ordynowana suma zupełnie oddaną była. 48. Zamek sanocki iż IMci p. starosta sanocki jako w pogranicznem mieście zaczął fortyfikować i restaurować, wyjednają IMcie pp. posłowie per legem commissionem, aby gdy dokończy tej restauracyej IMć p. starosta, koszty onemu per commissionem likwidowane a republica nagrodzone były. 49. Fundacya szpitala żołnierskiego lwowskiego, Zborowszczyna nazwana, aby ab omnibus oneribus et contributionibus publicis per legem uwolniona była. 50. Na zniesienie jazów na Sanie, iż kilka konstytucyi napisanych do exekucyi nie przyszły advigilabunt IMcie pp. posłowie severiovibus paenis per legem declarandis super contraventores nastąpić, aby prawu dosyć uczynili i jazy poznosili. 51. Skarb koronny iż zasługi IMci p. Iwanowskiemu

miecznikowi czerniechowskiemu rotmistrzowi J. kr. Mci zatrzymuje, wniosą instancye swoje IMcie pp. posłowie, aby onemu zapłacone były. 52. W rozdzieleniu teraźniejszej hiberny iż habita była ratio spustoszenia dóbr województwa naszego ruskiego, advigilabunt IMcie pp. posłowie, aby województwo nasze agrawacyej w hibernie nie ponosiło. 53. Iż protestacyami criminalibus honorem laedentibus stan duchowny aggrawuje personas nobiles irrealia obiiciendo, ex quo paena talionis na nich nie idzie, przeto nowe prawo napisać starać się będą IMcie pp. posłowie, aby przy każdym duchownym protestationem criminalem czyniącym assistat nobilis bene possessionatus, któryby de paena talionis in casum niedowiedzenia obiectorum zapisywał się, inaczej in quovis iudicio et officio regni protestationes przyjmowane być nie mają sub paenis contra negligentes officiales sancitis. 54. Przy tymże zaraz instabunt IMcie pp. posłowie, aby per declarationem constitutionis protestacyę na IMć p. Rogalskiego od IMci księdza Temberskiego honoris laesiva ex actis castrensibus capitanealibus premisliensibus eliminowana była. 55. A iż w kole naszem braterskim uskarzał się IMć p. Adam Konarski, województwa naszego rotmistrz ziemie sanockiej przeszłych zaciągów, na niektórych z kompaniej, którzy pozabierawszy na zaciąg służby swojej żołd i pieniądze podług powinności artykułów wojskowych służby ani sami nie kontinuowali ani żadnych pocztów nie obsadzali, IMć p. rotmistrza swego przez zaciągnienie in supplementum nowej kompaniej w wielkie koszty wprowadzili, którzy zupełną kompanią na usłudze tej, od nas na siebie włożonej, przez dwie ćwieci statecznie zostawał i całą kompanią według popisania regestrów miał, tedy iniungimus IMciom pp. posłom naszym, aby urgeant w kole generalnem warszawskiem blisko przyszłem in iudiciis formatis, które będą odprawowane, delatę tę którą IMć p. rotmistrz poda takowych inculpatorum, żeby sądzona była, a kto na sobie kondemnatę otrzymać da i nie sprawi się, takowego jako convictum, aby wolno było wszędzie łapać i executionem urgere. 56. Że wniesiona była od IMci p. Piotrowicza w koło nasze braterskie kwerela, iż w pretensyach dzierżawy klucza medynieckiego od ekonomiej samborskiej non est satisfactum i komissye na to wydane nie doszły, wniosą intercessyą swoję IMcie pp. posłowie, aby de novo na uznanie komissye wydane były. 57. Na ostatek za IMciami panny zakonnemi samborskiemi zakonu Franciszka świętego wniosą IMcie pp. posłowie do J. kr. Mci p. n. m. instancyą od województwa naszego, aby onym we młynach zamkowych samborskich, mając respekt na szczupłą bardzo i zrujnowaną bardzo fundacyą ich, wolne mełcie bez miary pozwolić raczył. 58. Które to artykuły na sejmiku województwa naszego wiszyńskiego zgodnie namówiwszy IMciom pp. posłom promowować na przyszłym zjeździe warszawskim podaliśmy a dla wiadomości wszystkich IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać i do akt grodów ziem naszych podać zleciliśmy. Dan w Wiszni z koła naszego województwa ruskiego die decima tertia Decembris anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo. Alexander z Jastkowa Jastkowski podsędek ziemie przemyskiej marszałek sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 414. p. 2427—2438; Castr. Leop. Rel. 428. p. 29—40: Castr. San. Rel. 184 p. 1647—1663.

313.

Przemyśl, 12 stycznia 1673.

Zagajenie i ordynacya sądu konfederackiego ziemi przemyskiej.

1. Actum Premisliae in iudiciis terrae premisliensis et districtus prevorscensis vigore confoederationis generalis regni sub expeditione bellica in castris Lublini de consensu omnium ordinum sancitae laudatis et in conventu particulari visnensi palatinatus Russiae ordinatis et institutis feria quinta post festum SS. Trium Regum proxima anno Domini millesimo sexcentisimo septuagesimo tertio per gsos. Stanislaum a Sitno Sicinski iudicem et marschalcum iudiciorum praesentium Alexandrum a Iastkow Iastkowski subiudicem, Petrum Paulum a Buzenin Mniszek

notarium terrestres premislienses ordinarios iudices nec non per gsos. Christopherum Thomam Drohoiowski vexilliferum, Basilium Ustrzycki dapiferum praemislienses, Stanislaum Fredro subdapiferum Podoliae, Alexandrum Szeptycki tribunum stryensem, Valentinum Fredro, in conventu particulari visnensi proxime praeterito electos deputatos ad praesens ad iudicia congregatos, praesentibus gsis. nolbus. Stanislao Zurowski pincerna et vicepalatino premisliensi, Dominico Gumowski capitaneo lipinensi, Petro Gorajski pocillatore chełmensi, Andrea Gumowski pocillatore viscensi, Ioanne Adamo Gorski cameriaro terrestri, Casimiro Ratynski regente, Stephano Rogozinski viceregente castrensibus premisliensibus, Stanislao Łęcki, Stephano Rytarowski, Stanislao Pakosz instigatore terrestri premisliensi Ludovico Kleczynski Alberto Piwko, Gabriele Bierecki, Francisco Rostecki, Stanislao Zoltowski, Jacobo Rzeczycki, Sigismundo Cichowski burgrabio castrensi premisliensi, Laurencio Szydłowski, Ioanne Siecinski, Ioanne Katynski, Alexandro Nizankowski, Alexandro Kopystynski, Andrea Urbicki aliisque permultis nobilibus ad actum praesentem congregatis nec non ministeriali regni generali nobili Stanislao Przygodzki apparitore iudicii. **2.** Suprascripti generosi iudices in ea reipublicae statuumque eius tristi et infelici commotione internis externisque extremis ferme periculis pro maximo clementis et propitii numinis reputantes beneficio, quod licet iustitiae et iudiciorum solitorum ordinariorum ad praesens sistitur cursus, pro casu tamen necessitatis praesentisque deplorati reipublicae status, quando quidem regna sine iustitia sunt mera latrocinia, liberum sacrosanctae iustitiae et novorum indiciorum divino lumine et inspiratione per generalem confoederationem regni in castris Lublini terris et palatinatibus reipublicae et specialiter palatinatu nostro Russiae, ex declaratione dominorum nuntiorum seu deputatorum in eadem confoederatione functionem publicam agentium, reservata et concessa sit ordinatio, pro eo et aliis innumerabilibus beneficiis et singulari in rempublicam providentia humillime adorantes miserentis Dei et Supremi iudicis venerandum maiestatis tronum, cuius numinis sacro invocato nomine implorataque Spiritus Sancti gratia primum solito et debito per gsos. deputatos iudices recenter in conventu particulari visnensi electos muneri suo et exercitio iustitiae sesse applicaverunt corporali ad imaginem Crucifixi domini Jesu Christi flexis genibus in frequentia congregatae nobilitatis et aliorum diversi status hominum praemisso iuramento rotha per iudicium tribunalitium praestari solita tenoris talis: Ja Krzysztoph, Tomasz, Bazyli, Alexander, Stanisław przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy świętej jedynemu, iż sprawiedliwie wedle Pana Boga, prawa opisanego, słuszności i kontrowersyi stron sądzić i rekognicye przyjmować będę, na bogatego i ubogiego, przyjaciela i nieprzyjaciela, obywatela i przychodnia żadnego względu nie mając i ani na przyjaźń ani na podarki ani na przegróżki patrzyć i dbać nie będę, ale w sądzeniu samego Pana Boga, prawa podanego, słuszności, kontrowersyi stron, rekognicyi i w tem wszystkiem sumienia mego rozsądku naśladować i słuchać będę, insze sprawy mnie należące wiernie i wedle możności mojej czynić będę, praktykowania też żadnych spraw z nikim czynić nie mam, ani przestrog ani rady dawać ani podarków brać nie będę, a iżem się o to też nie starał abym był na te sądy obran, tajemnic też sądu tego objawiać nikomu nie będę, tak mi Panie Boże dopomóż i Krzyż święty Pana Chrystusów. **3.** Qui quidem generosi iudices palatinatus Rusiae terrae praemisliensis et districtus prevorscensis iudiciorum suorum vigore confoederationis regni sub expeditione generali bellica Lublini laudatae institutorum et per conventum visnensem sancitorum per incolas regni electi et deputati eiusmodi ordinationem conceptam et per ministerialem regni generalem suprascriptum proclamatam et per iudicium confirmatam omnibus tenendam proposuerunt in eum sensum propter omnium meliorem notitiam polonico idiomate seriptam. **4.** Jako wszelakie królestwa pogotowiu subsellia iudiciorum sine certo ordine, który jest rerum anima trwać i odprawowane być nie mogą, z tej zaś konfederacyej pod Lublinem postanowionej osobliwie województwu ruskiemu teraźniejszych sądów wolna zostawiona et per declarationem generalem pp. deputatów naszych pozwolona sejmikowi naszemu ordinatio, ponieważ ta konfederacya teraźniejsza po województwach stanowiąc sądy w takiej obserwancyej i powadze bezpieczeństwie jako sądy trybunalskie mieć chciała i porównała, do tegoż i sąd te-

raźniejszy stosując się eandum methodum porządek trybunału koronnego przed się bierze stanowi i ordynuje bezpieczeństwo sądów tych deklaruje, napominając, aby in omni modestia sobrietate et debita observantia do tych sądów wszelkiej kondycyej ludzie przychodzili i sprawy swoje przekładali. 5. A jako pomieniona konfederacya tak i wszytkie prawa de expeditione bellica napisane i ordynowane osobliwie pod takowy czas, kiedy obywatele z domów swoich wyprawując się zdrowie same niosąc a wszystko co jest miłego i drogiego zostawując, pokój i bezpieczeństwo każdemu najmniejszego stanu surowie warowane i zachowane mieć chce, ktokolwiekby i jakimkolwiek sposobem od wici na pospolite ruszenie wydanych i publikowanych, pokój i bezpieczeństwo pospolite w osobach i dobrach gwałcić, targać i krzywdzić ważył się, takowe sprawy wszytkich criminum excessusque et facti cuiusvis iniuriarum personalium administrationis iustitiae et statuitionis impossessionatorum et subditorum, abusus armorum lege vetitorum także expulsionum, violentiarum, bonorum ademptionis, fisci tam ex cruda citatione jako też ex conservato termino od sądów ziemskich albo grodzkich subcircumstantia czasów teraźniejszych wytoczone et in terminis conservatis dependentes, violationis depositi, calculi do kontraktów pod tenże czas zawartych albo też i dawnych którym determinatio albo też satisfactio pod te czasy przypada, także damnorum violenter illatorum tum et aliarum iniuriarum et praetensionum sub tempus praesens ex quacumque occasione emergentium praeviis cittationibus sub titulo serenissimi regis Michaelis et earum relationibus in una septimana ante terminum coram actis recognoscendis. Także ktoby modo guerrico et tumultuarie sub peretextu militari privata autoritate domy albo dobra obywatelów ziemie naszej jakimkolwiek sposobem najeżdżał, krzywdy i szkody także zaciągi sine consensu publico czynił albo plebem privatim ad motum poruszał, także sprawy wszelkie osądzone z dekretów trybunalskich pro executione do ziemstwa albo grodu probationis vel evasionis iuratoriae et deducendarum inquisitionum remissas et dependentes temuż sądowi i determinacyej podlegać będą. 6. W których sprawach wszytkich appellatio wedle praw de expeditione bellica sancitis i słuszności samej iść i dopuszczona być nie ma, chyba in causis perplexis et iurium cognitionem aperte prae se ferentibus, także magnarum importantiarum, w którychby znaczna strata albo zysk dóbr znacznych zachodzić miała, jako o tem confoederatio regni disponit. 7. Do tegoż sądu regestra tam ex crudis citationibus, conservatorum scrutiniorum, iuramentorum, fisci, exemptiorum, tactorum ordinate et distinctim spisane i osobno podawane być mają. A jako in causis magnis et privalegiatis większy respekt a prędsza sprawiedliwość zachowana być ma, tak sąd teraźniejszy chce to mieć i naznacza, aby sprawy raptus, incarceratorum, homicidiorum, incendiorum, invisionis, damnorum, także violationis seu oppressionis, dispercussionis viarum et spoliorum, furtorum patratorum w osobny regestr wpisane były, które przed inszymi regestrami i sprawami sąd przywoływać każe. Po tych zaś sprawach causae expulsionum ademptionis violentae bonorum exemptionum liquidarum cum seorsivo regestro subsequi mają. 8. Sprawom zaś skarbowym specialiter dzień piątkowy i sobotni sąd naznacza i póki ich stawać będzie, przez pomienione dni w każdy tydzień sądzić z skarbowego regestru deklaruje. Na których aby się panowie exactores et retentores wszyscy którzy się jakimkolwiek sposobem pieniędzy ziemie naszej tykali peremptorie sprawili iniuigit. A in defectu earundem causarum fiscalium do regestru spraw inszych, osobliwie privilegiatarum causarum criminalium et exemptiorum sąd przystępować będzie. 9. Terminorum tactorum causae w osobny regestr wpisane i na każdy dzień po obiedzie iuxta praxim tribunalitiam sądzone być mają. Insze zaś wszystkie potoczne sprawy semicriminales, factorum, violentiarum, damnorum, praetensionum quarumcunque pod teraźniejszy czas emanatarum et emanandarum osobliwy regestr promiscue wpisane być mają. 10. W tymże sądzie dilacye infirmitatis i insze wszystkie inaczej pozwolone być nie mogą chyba in actu personalis comparitionis raz tylko, i to w tych sprawach, którąby się sprawa per plenipotentem albo patronum odprawić nie mogła. Dilacye zaś scrutiniorum iuxta considerationem loci et temporis każdemu pozwolone będą. 11. Że zaś executio[1]) iu-

[1]) exquisitio w ręk.

dicatorum iustitiae est anima przeto sąd teraźniejszy takowe exekucye urzędowi grodzkiemu i wicesgerentom eorum albo i któremukolwiek inszemu in defectu grodzkich urzędników przez się przydanemu zlecać będzie, której exekucyej żaden ex convictis in iudicio praesenti vel condemnatis żadnemi oppozycyami praw et impugnationibus violentis zabraniać jakimkolwiek sposobem zasłaniać, trudnić nie będzie mógł, sub paenis gravissimis legum de irritata executione sancitis. A takowe urzędy przez sąd przydawane każdemu finaliter sub paenis legum per iudicium nostrum decernendis executionem czynić powinne, salva jednak jeżeliby tego potrzeba własna ukazowała per conservatum terminum in causis dubiis ad iudicium praesens conservata remissione in spatio unius vel duarum septimarum habita ratione poximioris vel remotioris loci. Jeżeliby jednak kto takowej egzekucyej in contemptum legum sese temere fortiter et violenter opponeret, na takowego sąd admota nobilitate dalszą egzekycyę czynić za wydaniem uniwersału od sądu naszego deklaruje, na który termin naznaczony każdy sub paenis de expeditione bellica sancitis per citationem in iudicio nostro vindicandis stawić się powinien według dawnego prawa i zwyczaju. 12. Więc że wszystkim obywatelom wszelka securitas pogotowiu iudiciorum praesentium et iudicum in personis, familia, bonisque w domach według prawa deputatom trybunału koronnego służącego pilnie zachowana być ma, tedy ją według dawnych praw in robore suo zachowujemy. 12. Acta zaś sądu teraźniejszego w rękach i schowaniu zawiadowaniu IMci p. Piotra Pawła z Buzenina Mniszka pisarza ziemskiego i teraźniejszego sądu naszego zostawać mają. Do których wszelakie zapisy recognitiones et resignationes, protestacye obdukcye, manifestacye i wszytkie insze suscepty currere przyjmowane i potrzebującym z pieczęcią powiatową i podpisem wydawane będą. Płacenie u sądów wedle zwyczajów trybunalskich zachowane być ma. Salaria zaś wszytkie wedle zwyczaju i słuszności obserwowane i zachowane sine depactatione cuiuscumque być mają. 14. Eadem securitate publica gaudere mają wszyscy in circulo civitatis existentes, commorantes, ad iudicia discedentes et ab eisdem revertentes et contra delinquentes proces tak jako w trybunale zachowany być ma i powinien. Co aby tem snadniej stać się mogło iniungimus tak panom mieszczanom i wszytkim inszym różnych jurysdykcyi in circulo miasta Przemyśla mieszkającym poddanym, aby się żaden wyżej mianowanych nie ważył ludzi nieznajomych albo luźnych albo podejrzanych przechowywać. Także infames et bannitos i rannych cerulicy instygatorom sądowym aby opowiadali i rannych nie zawijali i nie zajednywali bez wiadomości sądu serio pp. instygatorowie przestrzegać powinni. Którzy banniti et infames, jeżeliby in contemptum legum tu commorari ważyli się, wolno ich ad summendas do sądu naszego paenas legum et ultimariam executionem pociągnąć peremptorie et sine dilatione et appellatione. 15. Szynków żadnych godzina w noc aby nie odprawowano, czego urząd i straż nocna jako i bram zawierania przestrzegać będzie za dyspozycyą zupełną IMci p. Stanisława Zurowskiego cześnika i podwojewodzego i komendanta na ten czas miasta Przemyśla. Ludzie zaś w inszych iurysdykcyach cuiuscumque status et conditionis, gdyby ktokolwiek jaki exces popełnił, takowy każdy przez instigatora iudicii praesentis pozwany et convictus paenis sądu tego irremissibiliter podlegać ma, nie zasłaniając się protectione vel immunitate cuiucumque status et conditionis personarum. 16. Strzelania z rusznic, haków i broni prawem zakazanych aby nikt nie ważył się sub paenis legum et seria per iudicium praesens animadversione zażywać. Także nikt na te sądy w większej liczbie niż prawem o trybunale opisano jest przyjeżdżać nie będzie, na ratusz zaś najwięcej samodziesiąt a do izby samoczwart powinien będzie wchodzić. Miasto Przemyśl lubo jest prawem pospolitem od stanowiska i wszelakich egzakcyi żołnierskich uwolnione, teraz jednak kiedy omnis pax et tranquillitas vigere ma i wszytkim osobom tak sądowym jako i do sądu przyjeżdżającym ludziom gospod i wygody potrzeba, przychylając się do laudum wisnińskiego do zwyczajów dawnych mieć chcemy i to ordynacyą naszą warujemy, aby nikt tak z chorągwią jako też i turmatim stanowisk cum adiacentiis tj. z przedmieściami wszytkiemi rozpisów gospod czynić pogotowiu exakcyi jakichkolwiek wyciągać attentare nie ważył się, gdyż taki każdy jako violator pacis publicae et iudiciorum tribunalitiorum sądzony i karany będzie. 17. Znaczną szkodę i depaktacyę uważając tak wysoką privato motu z nieznośnym ku-

pców zyskiem podniesione tak pretia rerum jako też victualium, jako tu tak we wszytkiej ziemi naszej, przychylając się do praw pospolitych do taksy ex gremio sui IchMć pp. deputatów dwoch do urzędów należących sąd naznaczyć się deklaruje, w czem attendentia libera przy IMci p. marszałku zostawać ma. Interim serio nakazując, aby in mercimoniis et victualibus wszyscy kupcy, przekupniowie, szynkarze iustum valorem zachowali, czego miasto z magistratem przestrzegać pilnie mają, gdyż jeśliby na kogo ukrzywdzonego depaktacya dowiedziona była, confiscatione bonorum tj. mercium albo rerum przez sąd ad instantiam cuiusvis karany będzie. Tak też wzajem aby się żadna depaktacya tymże kupcom cum mercimoniis et victualibus przyjeżdżającym pod sądami zostającymi ab officiis quibusvis nie działa sąd teraźniejszy ostrzega, o co iniuriato każdemu salva via w tymże sądzie agendi reservatur. 18. Także i miary aby po wszytkich miastach w tej ziemie wedle miary zostającej na ratuszu głównego miasta Przemyśla jednakie były, a gdzieby się oszukanie jakie pokazało, paenis arbitrariis w tymże sądzie urząd miast i miasteczek karany będzie, czego p. instygator sądu naszego dozierać ma i o to ad instantiam cuiusvis każde miasto sine appellatione odpowiadać ma, a ta miara ma być przemyska, w której garcy dwadzieścia cztery zawierać w sobie ma. 19. Miasto zaś i magistrat wszytek przemyski miejski sąd teraźniejszy napomina et severe iniungit, aby do naprawy dróg tak dekreta przeszłe jako i powinności swoje do egzekucyej przyprowadzać wszystkimi sposobami i siłami aplikowali się i te drogi tak miejskie jako i po przedmieściach gruntownie naprawiali sub paenis dekretami przeszłemi interpositis a przez teraźniejszy sąd irremissibiliter exequendis, tego dokładając, żeby się wszytkie coloniae i przedmieścia ex usu et fundatione do tej naprawy dróg należące żadnymi nie wymawiali magistratowi sposobami i owszem nie zasłaniając się protekcyami quarumcumque personarum magistratowi i miastu oboediant. A to wszytko, aby intra spatium trium septimanarum exequantur sub paenis ex arbitrio iudicii irrogandis sąd teraźniejszy deklaruje. 20. Która ordynacya nasza aby od wszytkich zachowana była mieć chcemy i onę ręką IMci p. marszałka naszego podpisaną na ratuszu i po bramach przybić i przez woźnego obwołać rozkazaliśmy.

Ind. Insc. Rel. Ter. Prem. 135 p. 1—9. Z tegoż drukował Dr. Pawlro w Kwart. histor. XIV p. 457—462 samą tylko ordynacyę.

314.

Wisnia, 5 maja 1673 [1]).

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej zjechawszy się do Wisni, na sejmik relationis z przeszłego sejmu pro quinta Maii naznaczony, takową obradę między sobą dalszej obrony publicznej spólnieśmy namówili. A że najwyższa ojczyzny salus i powszechnego dobra konserwacya na tem najbardziej zawisła, żeby sejmu przeszłego uchwała do skutecznego i rzetelnego wykonania przywiedziona jako najprędzej była, tedy stosując się ad formam publicae legis obronę rzptej gruntownie przed się wziąwszy, onę ad effectum przywieść wszytkiemi siłami umyśliliśmy. A naprzód płaca chorągwiom rozebranym dawnego zaciągu w wielkim respekcie u nas będąca i do ziemi na trzy ćwierci należąca zatrzymanych a prima Novembris ad primam Maii, ponieważ do dalszego rzptej posiłku bardzo jest potrzebna, bez której żołnierz w polu zostawać i dalszego sustentamentu mieć nie może, eo genere podatków uspokoić i wypłacić chcemy. 2. Ziemia lwowska postanawia na wypłacenie tych trzech ćwierci dawnego zaciągu cum abiuratis conflagratorum et desertatorum po-

[1]) Ponieważ San. i Przem. mają datę 13 maja, widocznie przeto sejmik naznaczony na 5 zakończył się 13 maja.

dymnego czternaście, in supplementum zaś, jeżeliby czego nie dostawało do wypłacenia tychże trzech ćwierci pomienionych z tego czternaście podymnego na przyszłym sejmiku deputackim resarcire ten defekt obiecuje. Czas wybierania ma się poczynać tej exakcyej a prima Augusti, ad primam kończyć się ma Septembris. Do tego wybierania czternastu podymnego obiera tych exaktorów IMć p. pisarza grodzkiego żydaczowskiego IMć p. Kruszyńskiego, z ziemie żydaczowskiej IMć p. Wyszyńskiego. Przy tem pp. reten'orom iniungit ziemia, którzy się nierachowali jeszcze, aby reddant na kwerelach rationem exactionum suarum, do czego ma ich pociągnąć instygator ziemie lwowskiej. 3. Miasto Lwów na zapłacenie tychże dawnych ćwierci trzech powinno będzie toż czternaście podymnego wydać cum beneficio conflagratorum et abiuratornm non obstante moderna libertatione, która im jest per constitutionem novellam pozwolona, gdyż ta płaca do dawnego się ściąga wypłacania długu. Tych jednak mieszczek jako domy, kamienice, folwarki, które mężów mają pro obsidibus w Kamieńcu in eliberatione Lwowa dotąd nie uwolnionych, ab omnibus oneribus podatków i wszelkich exakcyej ziemia lwowska uwalnia plenarie pod ten czas. 4. Ziemia także przemyska też trzy ćwierci dawnego zaciągu zatrzymanym a pewnym chorągwiom rozebranym należące takowym wypłaca sposobem. Uchwala poborów dwadzieścia cztery cum abiuratis noviter formandis conflagratorum et desertatorum. Czas wybierania tychże poborów ma się poczynać a prima Augusti a kończyć się ma ad primam Septembris. Ażeby jako najprędzej subsidium w zapłacie mieć mogli IMcie pp. żołnierze, tedy IMcie pp. exaktorowie szelężnego teraźniejszego IMciom pp. poborcom dwudziestu czterech poborów pożyczyć mają ingungimus, przed wybieraniem tych poborów, sumy takowej przynajmniej, żeby IMcie pp. poborcy mogli wypłacić chorągwiom dawnym do tych trzech ćwierci należącym ćwierć jedną omnino niż poczną wybierać te poborów dwadzieścia cztery. Także in quantum by in proportione tych trzech ćwierci nie wystarczyły też uchwalone pobory, hoc sobie praecavemus, że defekta onych na sejmiku deputackim, choćby nazajutrz po obranym dedutacie supplere powinni będziem. Do wybierania zaś tych dwudziestu czterech poborów naznacza ziemia przemyska IMcie p. Aleksandra Fredra miecznika czerniechowskiego i IMć p. Damiana Sławskiego cześnika podolskiego. 5. Ziemia zaś sanocka na zapłacenie tychże trzech ćwierci pozwala i namawia sobie poborów trzydzieście cztery cum abiuratis noviter formandis conflagratorum et quorumvis desertatorum z takim przydatkiem, aby kiedy będą poddani w grodach wykonywać iuramenta, przynosili oraz od pp. swoich atestacye horum iuramentorum, których jednak juramentów podawać nikt nie ma do grodu per oblatam i to sobie praecavendo, aby od tych juramentów suscepty nie brano nad groszy sześć a od pieczęci drugie sześć. Toż sobie i ziemia przemyska ostrzega. Egzaktora sobie do tych poborów obiera ziemia sanocka p. Grodzińskiego, czas z inszymi ziemiami wybierania równo przyjmuje. 6. Na wyprawę dymową podług konstytucyej teraźniejszej uchwalonej, ponieważ w niej robur przyczynienia wojska zasadza się, tedy ona według ordynacyej sejmowej, ma od nas być ad executionem przywiedziona. Według której konstytucyej i od nas namówionego porządku wszytkie trzy ziemie i każdy dóbr dziedzicznych possessor i inni sprawować się powinni, hoc naprzód adiecto, aby tej wyprawy ciężar na ubogich poddanych zwalony nie zostawał, ale żeby sami panowie to onus wyprawy z szkatuł swoich podejmowali okrom miast i miasteczek, które temu ciężarowi mają podlegać teraźniejszej wyprawy, która in vim pospolitego ruszenia ma być rozumiana. A to takowym porządkiem ta wyprawa ma być ze trzydziestu dymów osiadłych (gdy także cum abiuratis conflagratorum et desertatorum ma się rozumieć) na koń jeden powinno wydawać zł. dwieście, to jest żołd przychodzący na pół roku na konnego jednego z traktamentem rotmistrzowskim, na każdy dym porachowawszy proporcyą, co z jednego przychodzić będzie względem złotych dwóch set wypłacenia na konnego. Zastawnicy actu possidentes bona z dymów trzydziestu jako haeredes powinni wyprawować. A którzy zaś loco possessionis bonorum biorą prowizyą od sum swoich, powinni od dziesiątka tysięcy na jednego konnego contribuere. Arendarz każdy od tysiąca zł. ma zł. dawać na wyprawę dwadzieścia a od dziesiątka tysięcy per censequens zł. dwieście. Sumy na różnych membranach

i asekuracyach będące i fruktyfikujące podległe do tejże wyprawy modo simili pod utratą tychże sum. sum zaś nie fruktyfikujących na zapisach asekurowanych violenti possessores mają onus subire do tejże wyprawy. A żeśmy się nie implikując tą wyprawą pieniądze na nie wzwyż mianowanym sposobem pozwolili, tedy na jedną ćwierć z traktamentem rotmistrzowskim sto dwadzieścia zł. na koń a na drugą zł. ośmdziesiąt IMciom pp. rotmistrzom ziem naszych na wystawienie ludzi naznaczamy. Czas wybierania tych pieniędzy ma się poczynać a vigesima nona Maii a kończyć się ad decimam Junii. Które pieniądze rzetelnie wydane mają być sine omni diffugio et dilatione sub paenis w konstytucyej wyrażonych sejmowej. 7. To też sobie warujemy, że żaden z nas nie będzie mógł się uchronić w tej wyprawie do inszego województwa, ale każdy w ziemi swojej będzie należeć do tej wyprawy. Więc przy tejże kapitulacyej z IMciami pp. rotmistrzami to statuimus, jeżeliby który rotmistrz nie wystawił kompaniej zupełnej na co pieniądze weźmie z należytym moderunkiem, tedy takowy powinien podlegać paenae confiscationis bonorum. Także aby po odebraniu pieniędzy IMcie rotmistrzowie najdalej w tydzień ruszali się do obozu z chorągwiami i stawali na usługę rzptej, jako na ściągnieniu tak też ruszywszy się przechodząc w ciągnieniu nic więcej okrom dachu i trawy nie mają sobie pozwalać. Ślepe poczty IMciom pp. rotmistrzom exkludujemy aby komplement i zupełne mieli kompanie. Służbę tymże chorągwiom a prima Junii przypowiadamy, która na pół roku ma im currere. A popis przed[a]) wejściem do obozu naznaczamy circa decimam quintam Julii przed IMcią p. wojewodą ruskim naszym. W tem też IMciów pp. rotmistrzów fide honore et conscientia wiążemy, aby osobami swemi przy chorągwiach swych residowali i od nich absentować się nie śmieli pod karą wojskowymi artykułami obostrzoną. 8. W ziemi lwowskiej IMć p. chorąży koronny mając już ludzi gotowych, to jest rajtaryą porządnie komenderowaną[b]) tak w koniach jako i w rynsztunkach opatrznie sporządzoną, że ofiaruje do wyprawy ziemi lwowskiej z zwykłej do dzieł rycerskich ochoty i z nieodmiennej ku temu województwu życzliwości tedy in vim konnej[c]) chorągwie wyprawy te rajtaryą bierzemy a na nie takowyże żołd, jakowy na konnego przychodzi w tejże wyprawie, na ćwierć pierwszą z traktamentem na jednego rajtara zł. sto dwadzieścia a na drugą ośmdziesiąt zł uchwalamy na tylo koni, ile pieniędzy wystarczą. Do których wybierania pieniędzy czas wyżej mianowany naznaczony i exaktora IMć p. Adama Jaskolskiego komornika lwowskiego mianujemy. Sciągnienie zaś tych ludzi w Gródku naznacza się i porządek już opisany. 9. W ziemi przemyskiej obieramy rotmistrzów IMciów p. Janusza Borzęckiego łowczego bracławskiego, drugiego IMć p. Stanisława Ossolińskiego staroście knyszyńskiego; żołd wyżej już mianowany i porządek postanowiony ciż IMcie pp. rotmistrzowie od nas obrani mają zachować i we wszytkiem cale akceptować. Ściągnienie IMci p. łowczemu bracławskiemu w Radymnie, IMci p. Ossolińskiemu w Niżankowicach ukazujemy. Do wybierania zaś tych na wyprawę dymowych pieniędzy użyliśmy IMci p. Samuela Wisniowskiego wojskiego czerniechowskiego, aby zjechawszy do Przemyśla wszytkie pieniądze wybrawszy na czas specyfikowany i wedle abjurat porachowawszy aequaliter one podzielił między IMciów pp. rotmistrzów, aby obiedwie chorągwie ziemie naszej jednakową liczbę ludzi miały i jedna nad drugą więcej numero żołnierzów nie przewyższała. Salarium we wszytkich trzech ziemian więcej nie pozwalamy IMciom pp. exaktorom tych pieniędzy tylko po pół grosza od złotego. 10. W ziemi sanockiej IMć p. Józefa Humnickiego rotmistrzem tejże ziemie ludzi obraliśmy. Wszytek także porządek w żołdzie, w czasie, wybieraniu na tę wyprawę pieniędzy zachowując jako inne ziemie w sprawowaniu się wszytkim in genere do tej wyprawy należącym, i cokolwiek universaliter uchwaliliśmy i opisali do tejże wyprawy ściągającego się; tej chorągwi na ściągnienie pokazujemy Zarszyn, Besko, Odrzechów. Egzaktora do tychże pieniędzy mianujemy z ziemie naszej IMć p. Kobylnickiego. 11. Za wyprawą konną iż ma następować z dóbr królewskich i duchownych wyprawa piechot, tedy i te stabiliendo iuxta mentem sejmu przeszłego i ekonomią samborską J. kr. Mci do nichże pociągając, i że się z niej

a) P. pod. b) P. wymundurowaną. c) P. koronnej.

wyłamać nie może deklarujemy takowym sposobem, że z dóbr królewskich i duchowych ze dwudziestu dymów powinno wydawać na jednego pieszego z traktamentem oficerów na pół roku zł. sto, zachowując także i dobrom królewskim jako i duchownym beneficium abiuratorium in conflagratis et desertatis noviter formandis, które piechoty more germanico wymenderowane i wystawione być mają. Wszelki rygor w ciągnieniu i w marsie i inny do porządku proceder z chorągwiami konnymi aby zachowały te piechoty. 12. Do wszystkich tedy ziem naszych trzech, widząc magnam indolem i sposobność ad munia militaria z doświadczenia i znacznej obserwacyej cudzoziemskiej maniery za obersztera tych pieszych ludzi wszystkich uprosiliśmy IMć p. Jerzego Fredra kasztelana lwowskiego, wszytkie dzierżawy inkludując do tej namówionej wyprawy, tak królewskie, duchowne władycze jako i ekonomiej samborskiej, rachując z jednego dymu po zł. pięć na pół roka na jednego pieszego. Które pieniądze wybierać mają ad rigorem constitutionis w ziemi lwowskiej IMć p. sędzia lwowski, w przemyskiej IMć p. Adam a) Wisniowski, w sanockiej IMć p. Kobylnicki, począwszy wybierać te exakcye równo z konną dymową wyprawą i także ją IMcie mają skończyć. Które to pieniądze ciż pomienieni IMcie pp. exaktorowie cokolwiek i jako prędko wybiorą. mają je oddawać do rąk IMci p. pułkownika nie biorąc salarium wyższego także we wszytkich trzech ziemiach, jako i od konnej wyprawy tak i od pieszej, od złotego po pół grosza, a co odładzą pieniędzy IMci p. pułkownikowi, na to kwit wezmą. Ściągnienie tym ludziom pieszym naznaczamy, w ziemi lwowskiej Drohowisz, w przemyskiej Wyszatycze, Straszowice, w ziemi sanockiej Mrzygłód, wieś Miejsce, Lubatówka, Rogi, Iskrzynia i Trześniów. 13. Pogłównego podatek gdy prędkiego wybierania za sobą pociąga necessitatem, on według uchwały sejmowej i ordynacyej konstytucyej teraźniejszej wszytek porządek i rigor tam opisany in toto zachowując przyjmujemy po wszystkich ziemiach i postanawiamy. Z ziemie lwowskiej naznaczamy do pogłównego wybrania IMć p. sędziego lwowskiego, IMci p. podstarościego lwowskiego i trzeciego z ziemi żydaczowskiej IMć p. Andrzeja Zurakowskiego. Czas wybierania tego pogłównego praefigimus a decima octava Maii a ma się kończyć ad vigesimam Iunii. 14. Szelężne consensu ordinům także postanowione na sejmie wszelki porządek i rigor wybierania jego w konstytucyi wyrażony approbując i acceptando a prima Maii przyjmujemy i exaktorów ziemie lwowskiej do wybierania onego tych obieramy: IMć p. podkomorzego lwowskiego, IMć p. cześnika lwowskiego, z ziemie żydaczowskiej IMci p. Wierzchowskiego. Podymnego uchwała, że także na sejmie na zapłatę dawnego zaciągu dwóch ćwierci chorągwiom na województwo nasze rozebranym jest namówiona cum beneficio conflagratorum et desertatorum per iuramentum comprobandorum, tedy stosując się ad legem publicam sześcioro podymnego uchwalamy. Czas wybierania onego a prima ma się począć Septembris ad primam zaś Octobris ma się kończyć. Do którego sześciorga podymnego obraliśmy wybierania z ziemi lwowskiej IMci p. Marka Stoińskiego pisarza grodzkiego lwowskiego, z ziemi żydaczowskiej IMć p. Łosia, które podymne IMci pp. exaktorowie do skarbu powinni inferre, każdy osobny kwit na się otrzymawszy. 15. Akciza z sejmu ordynowana a prima Novembris iż in administrationem województwa przypada, obraliśmy do onej administracyej secundum legem ordynowanej i w porządku opisanej z ziemie lwowskiej IMć p. podkomorzego lwowskiego IMć p. Zelisławskiego, z ziemi żydaczowskiej IMć p. Malskiego, w tem zabiegając aggrawacyom wszelkim uciążeniom ubogich ludzi, aby ratione depactationis w grodach na kwerelach sprawiedliwość była uczyniona ukrzywdzonym i od jednej rzeczy kilka razy nie płacono tej to akcyzy. Więc w ziemi lwowskiej iż czopowego arenda IMci p. stolnikowi lwowskiemu wychodzi ultima Julii, tedy post expirationem IMci p. stolnikowi arendy tego czopowego powinne będą miasta trzymać i administrować też czopowe w ziemi lwowskiej do sejmiku deputackiego, póki na nim dalsza dispozycya nie stanie czopowego. Mając przy tem nad wielkim upadkiem politowanie i desolacyą pp. zakonnych klasztoru św. Benedykta browary ich od podatku czopowego uwalniamy, cokolwiek piw wyrobią na klasztorną potrzeb

a) P. Samuel.

16. Przeszłego szynkowego nie mając certitudinem w ziemi naszej i w rachunkach wielką widząc perplexitatem, żeby nam prowentu tego mogła lepiej patere likwidacya, tak we lwowskiej jako żydaczowskiej ziemi naznaczamy do rewizyej wszystkich miast i miasteczek IMć p. Malskiego, aby fide iurata tę odprawił rewizyą i w to serio wejrzał, jeżeli nie per conniventiam albo assensum przeszłego p. administratora szynkowego w czem ziemia damnificata nie została. 17. Urgentibus fatis, gdy do tego przyszło, że miasto Brzeżany miasto dziedziczne WIMci p. chorążego koronnego po wzięciu Podola przez nieprzyjaciela już pograniczną zostaje fortecą, tedy laudum sejmiku przeszłego reasumując et ab oneribus tam specificatis Brzeżany uwalniamy, to jest do tego czasu, póki insza ordinacya tegoż od nas czopowego nie nastąpi, hoc supposito, aby ten prowent na opatrzenie tej fortecy obracał. 18. Miasto Lwów iż zostaje wolne od wyprawy dymowej piesze secundum praescriptum modernae legis, tedy tę wyprawę na praesidium miasta aby stawiły i onę tam inkorporowały iniungimus. 19. Pocztę lwowską mając w respekcie słusznie na onej potrzeby et sufficientiam naznaczamy zł. czterysta z szynkowego przeszłego, której zawiadowanie poruczamy IMci p. podstarościemu lwowskiemu. 20. Ponieważ IMcie pp. posłowie u skarbu koronnego i rzptej efficere nie mogli na sejmie przeszłym, aby suma przez województwa nasze na praesidium barskie i legacyą IMci p. Machowskiego erogowana nam przyjęta i przez skarb w podatkach dwudziestu poborów potrącona była, która nie u pp. poborców naszych, ale w ziemi województwa naszego zostawa, ani do wydania onej IMcie pp. pocorcy nasi tenentur, tedy stosując się do przeszłego laudum naszego pp. poborców naszych u skarbu koronnego zastąpić deklarujemy się i ciężar płacenia tego i oddania na się bierzemy. 21. Ziemia przemyska też wszystkie podatki przyjmując według ziemie lwowskiej i uchwały i porządku jej do wybierania pogłównego mianuje tych IMciów pp. exactorów: IMć p. podczaszego-brzeskiego-kujawskiego w tym trakcie między Sanem i Dniestrem, za Sanem zaś IMć p. Mikołaja Fredra, za Dniestrem IMć p. starostę lipińskiego. Do szelężnego IMć p. chorążego nowogrodzkiego, w trakcie za Sanem IMć p. podstolego podolskiego, między Sanem a Dniestrem IMć p. skarbnika przemyskiego, w trzecim trakcie do podymnego sześciorga wybrania IMć p. Rytarowskiego. Do akcyzy która ma się poczynać a prima Novembris, kończyć się ma przez pół roka obieramy do niej między Sanem a Dniestrem IMć p. Stefana Rogozinskiego wicesgerenta przemyskiego, za Sanem IMć p. Jerzego Wojakowskiego i IMć p. Pakosza, za Dniestrem IMć p. Rogalskiego. 22. Czopowego w ziemi naszej expirationem sexta Junii wziąwszy przed się, takowym sposobem onego dispozycyą czynimy. Mając baczenie na hostilitatem i inne casus per contractum warowane IMci p. arendarzowi, które dla teraźniejszej afflikcyej i desolacyej nie mogło fruktyfikować jako innych czasów spokojnych, pozwalamy mu ex nunc półpięta tysiąca zł. gotowych wyliczyć defalki i teraźniejszemu IMci p. administratorowi zlecamy parata pecunia tę zapłacić i wyliczyć ex nunc IMci p. podstolemu przemyskiemu defalkę. A IMć p. podstoli przemyski wzajemnie szestnastego maja w ręce IMci p. administratora naszego ma rezygnować i plenarie puścić to czopowe swoją odebrawszy satisfakcyą, nie czekając sextum Junii i czasu expiracyej. Przy tem IMci p. podstolego przeszłego arendarza przy retentach miasta Przemyśla zostawujemy, innych zaś miast i miasteczek retenta i reszty IMć p. podstoli do grodu tego delatę powinien będzie oddać in usum ziemie naszej. Tego zaś czopowego naszego prowent teraźniejszy per administrationem puszczamy IMci p. Szeptyckiemu wojskiemu stryjskiemu, uchodząc wszelkich konkurencyi i zatarcia się między sobą różnemi inwidiami około tego czopowego. Który IMć p. administrator fide iurata powinien będzie ten prowent administrować przysiągszy super fidelem administrationem a tem się kontentować salarium, któreśmy mu pozwolili za pracę i koszty wszystkie, to jest tysiąc zł. I to też sobie spondemus na teraźniejszym sejmiku, że prowent czopowego nad rok jeden nie ma być więcej u jednego dzierżawcy. A p. administrator niema sobie pozwalać nad dawne zwyczaje nie aggrawując ludzi. 23. Szynkowego dawnego aby miasta wydawały i miasteczka retenta, które się znajdować będą zatrzymane, iniungimus do rąk pp. administratorów naszych; a którzyby byli uporni i kondemnatami nakryci, aby z nich pp. administrato-

rowie urgeant executionem w grodach. Delatę IMci p. Winnickiego przyjmuje gród przemyski anni millesimi sexcentesimi noni, którą delatę IMć p. podstarości przemyski rozkaże exekwować, tęż delatę oddać powinien IMć p. Winnicki ex nunc IMci p. podstarościemu; post executionem dopiero et plenariam satisfactionem ziemi ma kwit otrzymać p. Winnicki, a IMć p. chorąży nowogrodzki mając na tysiąc zł. asignacyą do IMci p. Winnickiego ma się tego upominać tysiąca zł. u IMci p. podstarościego przemyskiego. 24. Że pożar rozbojów nietylko w ziemi sanockiej grassatur ale i do ziemi przemyskiej przybliża się z postrachem, tedy occurendo wcześnie takowej ultajstwa swej wolej zł. dwanaście set z teraźniejszego czopowego pozwalamy, które in praesidium ziemie przemyskiej iungendo one cum praesidio ziemi sanockiej ordynujemy. A te dwanaście set zł. in dispositionem IMci p. sędziego sanockiego i odebranie onych od p. administratora czopowego naszego w ręce IMci naznaczamy. Rotmistrza, jeżeliby zbójcę przywiódł lubo da sądu wójtowskiego przemyskiego lubo sanockiego, żeby więcej zbójca nie kosztował lubo supliciatus lubo liberatus nad zł. dziesięć przykazujemy. Także która wieś ważyłaby się zbójcę odbić, paenam complicitatis ma succumbere. 25. Asignacyą zatrzymaną IMci p. podsędkowi przemyskiemu ex laudo publico koła lubelskiego na dwa tysiące traktamentu zatrzymanego rotmistrzowskiego że niewzięła plenariam satisfactionem, tylko od niektórych IMciów in parte jest wypłacona, tedy restantem summam zł. tysiąc pięćset ex nunc przy odebranej administracyej IMć p. Szeptycki administrator teraźniejszy powinien wyliczyć iniungimus, na co ma być wydana assygnacya; takowąż asygnacyą IMci p. podstolemu podolskiemu na dwa tysiąca zł. wydać zleciliśmy. 26. A że często zachodzą kwerymonie od pp. exaktorów, że retenta po różnych dobrach zatrzymują a exekucyej czynić possessorowie nie pozwalają, tedy deklarujemy, że gdy ratione irritatae executionis na kimkolwiek stanie kondemnata, my za wydaniem uniwersału officii castrensis damy lubo sami przez się lubo przez stawione poczty pomoc urzędom, aby efficacem executionem de iure victis, lubo per apprehensionem bonorum, lubo per oppignorationem, lubo in personis uczyniono, do czego wolno będzie urzędom etiam manum praesidiariam applikować. Żołnierze zaś bona apprehensa według prawa od urzędów odbierać i trzymać będą powinni. In quantum by za uniwersałem wydanym subsidia nie dano, tedy wolno będzie officiose każdego pozwać pro paenis centum marcarum, gdzie sine appellatione peremptorie odpowiadać będzie powinien. Mając jednak respekt w ziemi przemyskiej na latitudinem onej powinni ci, którzy są dóbr iurevictorum propriores, jako to z tej strony Sanu mieszkający a z tamtej strony tak za Dniestrem ad existentiam dóbr na exekucyą zjechać abo poczty wyprawić będziemy powinni. Jakośmy przedtem już deklarowali pewną sumę p. Andrzejowi Maternie zł. sta trzydziestu i czterech przez pewną omyłkę opuścić, tak aby go więcej p. instygator ziemie naszej nie pociągał statuimus. Względem miasta Sieniawy novae locationis pokazał nam WIMć p. chorąży koronny na sejmie teraźniejszym libertacyę ab omnibus oneribus reipublicae ręką IMci p. marszałka sejmowego i IMciów pp. deputatów tak ex senatu jako i ex ordine equestri podpisaną i otrzymaną, do której przychylając się pomienione miasto Sieniawę od wszelkich podatków ex mente legis okrom samego pogłównego plenarie uwalniamy. 27. Ziemia sanocka stosując się także do spólnej zgody obudwu ziem przed sobą ordine idących wszystkie contributionum genera w tychże ziemiach przyjęte i na sejmie uchwalone eo ordine jako i ziemie insze iuxta praescriptum konstitucyej teraźniejszych et rigorem onych przyjmuje i postanawia. Do pogłównego odbierania IMć p. wojskiego sanockiego naznacza. Do szelężnego exakcyej IMci p. Krzysztofa Rylskiego obiera. Do sześciorga podymnego IMć p. Kosaka deklaruje. Do akcyzy administracyjnej IMć Rojowskiego denuntiat. Taż ziemia sanocka do obrony domowej przystępując, że w niej ustawiczne zbójce bracią naszą nadchodzą, zabójstwa i w substancyach rabieży enormiter popełniają, obviando takowemu niebezpieczeństwu praesidium takowe sobie postanawiają. Na trzy miesiące a decima octava Maii od ultimam Augusti pochołków dwadzieścia ordynują, którym płacą na miesiąc po zł. dziesiąci naznaczają a p. rotmistrzowi na salarium zł. sto. Na drugie zaś miesiące cztery, to jest a prima Septembris ad ultimam Decembris, ponieważ

w jesieni od zbójców in maiori zostają periculo obywatele sanockiej ziemie, tedy trzydzieście pachołków p. rotmistrzowi zaciągnąć pozwalamy, którym takoważ płaca ma currere po zł. dziesięci na miesiąc a p. rotmistrzowi zł. sto także na miesiąc. Do której piechoty obieramy rotmistrza p. Andrzeja Zawojskiego, pieniądze zaś na p. rotmistrza i na piechotę mają być stąd wydane od IMci p. Andrzeja Kobylnickiego z czopowego zł. siedmnaście set, u sukcessorów IMci p. nieboszczyka Piotra Krasowskiego, z retent czopowego zł. pięćset, u IMci p. Pobiedzińskiego ad rationem nowego szynkowego zł. trzysta. Które to pieniądze wszystkie do dispozycyi p. szafarza ziemi naszej mają być oddane, który popisawszy Smolaków, jeżeli spełna będą, onym zapłacić ma. 28. A ponieważ IMcie pp. poborcy w dekrecie ad instantiam ziemi naszej na sądach w konfederacyej w Sanoku ferowanych, specifikowanych sum residuitatis retentorum przy nich zostających a na fortyfikacyą zamku sanockiego ordynowanych do rąk IMci p. Rylskiego tymże dekretem oddać nakazanych, o co i manifestacye pozachodziły, retentów nie oddają, przez co fortyfikacya zamku tego wielkie na omieszkanie, zlecamy to IMci p. wicergerentowi, aby po otrzymanych na IMciach pp. poborcach ob contraventionem w publikacyach executionem instantaneam et iam admota manu praesidiaria uczynił i dobra per executionem apprehensa in realem possessionem p. szafarzowi ziemie naszej usque ad extennuationem summae u każdego z pp. poborców puścił, upraszając IMci p. Rylskiego, aby tę fortecę jako najprędzej kończył i mając to in consideratione, iż ob absentiam IMci p. pisarza grodzkiego sanockiego, na ten czas funkcyą deputacką trybunalską zabawnego, sądy grodzkie sanockie wakować by musiały, tedy vigore laudi praesentis, aby IMć p. podstarości z IMcią p. regentem przysięgłym sądzili kwerele zlecamy. Kwit IMci p. Cieplińskiemu z obudwuch pewnych podatków z których się wyrachował wydać pozwoliliśmy. Kwity tak IMci p. Rojowskiego komornika sanockiego, jako IMci p. Krzysztofa Rylskiego na sądach konfederacyej otrzymane, in toto approbujemy. 29. Deductum to jest nam, iż sławnej pamięci nieboszczyk IMć p. Krasowski, mając in administratione czopowe in anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo miasta pewne wybrał ośmset dziewięćdziesiąt i jeden zł. retent, więc tedy exolvendo przyobiecaną na sejmiku rekompensyę meritorum i prac podjętych respektem fortyfikacyej Krosna i w kilku odprawionych drogach do Lublina, z tej sumy zł. trzysta dziewięćdziesiąt i jeden defalkujemy, residuitatem zaś summae, to jest zł. pięć set, pro praesidio privato ziemie naszej do ręku IMci p. szafarza oddać naznaczamy. 30. A że suma na fortyfikacyą zamku sanockiego zł. czterysta naznaczona, per distributam z sądu konfederacyej na różne expensa ziemie naszej wydana, do rąk IMci p. Rylskiego nie oddana, tedy in complementum trzech tysięcy na tę fortyfikacyą zamku ordynowanych tak z najpierwszych retentów IMci p. szafarza ziemie naszej te zł. czterysta odebrać zlecamy. 31. Habita ratione meritorum w ziemi naszej nieboszczyka IMci p. Hieronima Orzechowskiego sędziego ziemi sanockiej, one i post fata sukcessorom jego zawdzięczając, ze wszystkich exakcyi, które nieboszczyk IMć p. sędzia trzymał i disponował laudo praesenti wiecznie kwitujemy et ab impetitione instigatora et quarumvis personarum wolnymi czynimy. 32. IMć p. Dzięgziołowski z IMcią p. Odrzechowskim ponieważ bez skarbu koronnego rzpltej nie mogli się nam sufficienter wyrachować, tedy na trybunale lwowskim powinni będą sufficientem calculationem uczynić i nam do ziemi naszej przynieść. Do czego upraszamy aby IMcie pp. komisarze województwa naszego onym dopomogli w trybunale lwowskim i obligujemy do tego IMciów quatenus et terram i Mciów eliberent. 33. Desolacya miasta Krosna jako jest żałosna tak iustam compassionem patrząc na takie ruiny pociąga, zwłaszcza fortecy potrzebnej pogranicznej, zaczem praesenti laudo tych wszystkich, którzykolwiek w mieście Krośnie de nova radice na pustych gruntach intra maenia budować się będą, od wszelkich podatków do lat czterech uwalniamy, co dozorowi p. komendanta zlecamy. 34. Za szafarza ziemi naszej obieramy IMć p. Piotra Rojowskiego ad certas functiones ziemie naszej i różnej jej potrzeby, któremu salarium IMci p. szafarzowi zł. trzysta naznaczamy na każdy rok i to laudum nasze publico sancito et consensu stwierdzamy. Po dokończonych laudach wszystkich trzech ziem niektóre punkta umówiane między nami zlecamy

włożyć, jako to violenter gospod zajeżdżanie na sejmikach, czego by się potem nikt nie ważył proprio ausu tam gdzie mu ex officio nie zapisano zajeżdzać drugiemu gospody praecavemus nobis sub paenis et rigore w prawie opisanym. 35. Wielka desolacya jest in bonis regalibus nam dobrze wiadoma a że lustracya na teraźniejszym sejmie nie mogła wziąć skutku swego, ale tylko ad rationem tę kwartę płacić kazano obywatelom województwa ruskiego, innitendo publicznej uchwale deklarujemy, aby wszyscy IMcie pp. dzierżawcy bonorum regalium ad rationem tylko wydawali kwartę tam gdzie hostilitas właśnie intercessit, póki lustracya nie dojdzie. 36. Mając wzgląd na IMciów pp. deputatów od chorągwi dawnego zaciągu do województwa naszego w tych ćwierciach zatrzymanie, aby do swych chorągwi mieli o czem zajechać i czem się sustentować, tedy nie mając na prędce IMciów posiłkować, upraszamy IMciów pp. exaktorów nowego szelężnego, aby swoimi na ten czas założyli pieniądzmi, póki czego z tej nie wybiorą exakcyej a na każdą chorągiew ad rationem stipendiorum dali IMciom pp. deputatom po zł. dwieście we wszystkich trzech ziemiach, jako w ziemi lwowskiej IMcie pp. dzierzawcy z szelężnego na ośm chorągwi trzech IMciów mają contribuere zł. tysiąc sześć set, w ziemi przemyskiej chorągwiom jedynastom należącym, do niej czterom pierwszym u tego exaktora, który trzyma trakt za Sanem szelężnego, drugim czterom chorągwiom per consequens u tego, który ma trakt między Sanem a Dniestrem, trzem zaś ordinarie następującym u tego, któremu się dostał trakt za Dniestrem. 37. W sanockiej ziemi trzem chorągwiom do tejże ziemi należącym do IMci p. exaktora ukazujemy tegoż szelężnego w ziemi naszego obranego; simili modo gratitudinem IMciom pp. posłom na sejm przeszły za wielkie fatygi i koszty ich, jako naprędce in tanta congerie podatków mogliśmy obmyśleć, naznaczamy w ziemi lwowskiej zł. tysiąc sześć set u IMci p. stolnika lwowskiego z czopowego, z przemyskiej ziemie zł. tysiąc u IMci p. administratora teraźniejszego czopowego, w ziemi sanockiej zł. tysiąc z najpewniejszych retentów i pierwszych podatków. IMci p. komisarzowi województwa naszego dawno obiecaną nagrodę prac i trudów jego w laudach przeszłych teraz exolvendo z ziemie lwowskiej tysiąc zł. z czopowego naznaczamy, z ziemie przemyskiej także z czopowego teraźniejszego pokazujemy zł. tysiąc, w ziemi sanockiej zł. trzysta z najpewniejszych retentów abo pierwszych podatków, na areszt zezwalamy u IMci p. Lęckiego poborcy ziemie naszej na zł. czterysta, żeby póty nie były te wydane pieniądze póki IMć p. podczaszy wieluński nie będzie ukontentowany et satisfactus od IMci p. Kozakiewicza deputata chorągwie. 38. Na pocztę przemyską naznaczamy zł. pięć set z najpewniejszych retentów, in defectu onych z czopowego teraźniejszego. 39. Więc że nam na tem wiele należy, circa conservationem fortun et pignorum nostorum, abyśmy de imminentibus periculis zawsze pewną wiadomość mieli, tedy upraszamy z między siebie IMciów tych, IMci p. podkomorzego lwowskiego, IMć p. sędziego przemyskiego, IMć p. Lipczyńskiego marszałka koła naszego do IMci p. marszałka i hetmana w. koronnego [1]), aby przy zaleceniu życzliwych afektów naszych gorąco IMci upraszali, żeby z dawnej miłości swojej ku temu województwu, mając na wszytkie okoliczne niebezpieczeństwa przezorne oko wcześnie nas przestrzec raczył in quantumby jaka procella a valida hostili manu miała nam imminere cum dispendio substancyi et publicae salutis nostrae ciż IMcie pp. posłowie nasi instabunt do IMci p. marszałka koronnego, aby łanowe piechoty nasze póki się wojska i piechoty a) nie ściągną, chciał one in praesidium, lwowską do Lwowa, przemyską do Przemyśla a sanocką do Sanoka ordynować. 40. Tychże IMciów pp. posłów naszych mianowanych upraszamy, aby gdy drugie województwa poblizkie de communi bono we Lwowie przez posłów swoich będą radzić et consilia formować, także IMcie pp. posłowie nasi w te wchodzili konferencye, et omnia media aversionis periculorum od krajów naszych z innemi województwy ineant. 41. Lubo IMcie pp. posłowie nasi z przeszłego sejmu to mieli beneficium jako i inni tamże obrani na sejmie, że mogli być komisarzami do trybunału lwowskiego z województwa naszego secundum mentem konstytucyej, atoli libere to resignowali in

---

[1]) Jan Sobieski. a) P. regimenty.

medis nostri i po takowych kosztach i fatygach z tego się nam wymówili, zaczem obraliśmy zgodnie na trybunał lwowski tych IMciów z pośrodka siebie deputatów, że lwowskiej ziemie IMć p. podczaszego lwowskiego[1]) z przemyskiej ziemie WIMć p. chorążego koronnego[2]), z ziemie sasanockiej IMć p. sędziego sanockiego[3]), którym IMciom potrzeby województwa naszego et egestatem zaleciwszy upraszamy i o to, aby akcyza i szelężne do skarbu przyjęte były a już żadnego podziału wojska na województwa nasze aby IMcie nie brali i z tego nas jarzma wyłamali. **42.** Które to laudum zgodnie umówione i konsenzem a) naszym stwierdzone do grodów ziem naszych podać i ręką IMci p. marszałka naszego przy pieczęci podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni 5 Maii anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio[4]). Kazimierz Lipczyński marszałek sejmiku wiszninskiego województwa ruskiego.[5])

Castr. Leop. Rel. 428 p. 882—900 brak końca; Castr. San. Rel. 185 p. 925—946, i punkt laudum dotyczący obrony ziemi sanockiej Ib. p. 1152—1153. Castr. Prem. Rel. 415 p. 2073—2098. Ibidem p. 2133—2138 znajdują się początkowe punkta tego laudum.

315.

Wisnia, 5 maja 1673.

Sejmik kwituje poborcę ziemi lwowskiej.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego na sejmik wiszeński pro die quinta Maii relationis zgromadzeni. Ponieważ IMć p. Drogomir podstarości grodzki lwowski i IMć p. Hieronim Swirski miecznik halicki egzaktorowie dziesięciorga podymnego w ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego ad proportionem dwunastu poborów sine abiuratis, których simpla w skarbie koronnym wynosi 7118 zł. groszy 13 i pieniążków 9; co na poborów 12 facit 85421 groszy 12 uchwalonych, deduxerunt simple ziemi lwowskiej i żydaczowskiego powiatu zł. 7907, co na dziesięcioro podymnego wynosi zł. 79070. Ktemu wzięli Ich Mć u IMci p. Olewińskiego sędziego lwowskiego zł. 2645, co percepty Ich Mci uczyni coniunctim zł. 81715. Za asygnacyami skarbowemi wypłacili Ich Mć zł. 80421; na expensa do trybunału radomskiego wydali zł. 477 groszy dziesięć, chorągwi książęcia IMci p. hetmana polnego na zasługi oddali zł. 620, gotowych pieniędzy zostaje u IMci p. Drogomira zł. 196 groszy ośm. Który wydatek wszytek uczyni 81715. **2.** Ponieważ tedy Ich Mć w zwyż mianowani przed Ich Mciami pp. deputaty od nas e gremio publico wysadzonymi sumę wzwyż mianowaną, jako się opisało, realiter et effective wydali wydatek swój asygnacyami skarbowemi kwitami et aliis evidentibus documentis, jako nam z uczynionej o tem w kole naszem publicznie od Ich Mci na to deputowanych relacyej liquide patet, wszytko cokolwiek do wybierania mieli zleconego wydali, przeto Ich Mciów cum successoribus ich z egzakcyej i pieniędzy pomienionych wszytkich cale i zupełnie nic nikomo z obywatelów ziem naszych in futurum ex occasione praemissorum pretensyej do Ich Mciów nie zostawując nomine publico wiecznemi czasy kwitujemy i wolnymi czynimy. **3.** Który kwit nasz jako laudo conventus nostri deklarowaliśmy, tak dla wiary i wagi jego IMci p. marszałkowi koła naszego podpisać zlecamy. **4.** A że nad perceptę IMci zostaje jeszcze dodać skarbowi koronnemu na wy-

---

[1]) Jan Stawski. [2]) Mikołaj Sieniawski. [3]) Maciej Ustrzycki. [4]) S. i P. 13 Maii.

[5]) Uchwały tego sejmiku, co do podatków objaśnia następująca manifestacya, wniesiona do ksiąg gr. sanockich 185 p. 946. Gsus Albertus Kobylnicki subsidii generalis reipublicae exator, eidem officio praesenti castr. capit. sanocensi manifestatus est pro eo, quia ipse satisfaciendo legibus et constitutionibus tum et laudo particulari visnensi laudatis paratus est summam seu exactionem in subsidium reipublicae laudatam et constitutam, incipiendo a die decima quinta (Maii) recipere, verum quoniam nemo incolarum terrae sanocensis reddere et persolvere voluit, ideo de sui diligentia ipsorum vero negligentia iterum iterumque manifestatur. a) S. consiliis,

starczenie dwunastu poborów 85421 groszy 12 wynoszących zł. 5000, tj. na praesidium barskie panu Aswerusowi zł. 8500, na legacyę IMci p. Machowskiego zł. 1000, które podług spodziewania naszego miały nam być przez skarb koronny przyjęte i potrącone, także zł. 500 których do egzakcyej Ich Mci nie dochodzi, tedy w którejby sumie zł. 5000 Ich Mci pomienionych u skarbu koronnego ewinkować i pieniędzmi gotowemi z skarbu ziemie naszej zapłacić objecujemy. Działo się w Wisni die quinta Maii anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Kazimierz Lipczyński marszałek sejmiku wiszyńskiego województwa ruskiego.

Castr. Leop. Rel. 428. p. 1004—1006.

316.

Wisnia, 5 maja 1673.

Sejmik kwituje poborcę ziemi przemyskiej.

1. My rady dygnitarze urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego ziemi lwowskiej przemyskiej i sanockiej na sejmik relationis pro die quinta Maii tu do Wisznie zgromadzeni do wiadomości podajemy, iż IMć p. Stefan Rogozinski wicesgerent grodzki i poborca ziemi przemyskiej uczynił z egzacyej swojej tj. z poborów ośmiu które in anno 1669 cum abiuratis wybierał dostateczny tak w sądach skarbowych ziemie naszej przemyskiej jako i tu w kole naszem rachunek a to takowym sposobem. 2. Naprzód pokazał na symple cum abiuratis ziemie przemyskiej 4916 zł., groszy 6 pieniędzy 9 co na poborów ośm uczyni zł. 39329 groszy 22. Którą sumę za asygnacyami nieboszczyka IMci p. Ożgi podkomorzego lwowskiego komisarza województwa ruskiego chorągwiom z podziału do ziemie naszej przemyskiej ordynowanym tak wypłacał. Chorągwi IMci p. starosty winnickiego na koni 70, na koń rachując po zł. 41 z kuchennem za jednę ćwierć zapłacił zł. 2870. Chorągwi IMci p. Łuseckiego podkomorzego na ten czas drohickiego na koni 80 za ćwierć jednę zapłacił 3280, chorągwi IMci p. starosty nowogrodzkiego na koni 70 za jedną ćwierć zapłacił zł. 2870, chorągwi IMci p. strażnika wojskowego na koni 80 za dwie ćwierci zapłacił zł. 6360, chorągwi IMci p. starosty czerwonogrodzkiego na koni 80 za jednę ćwierć zł. zapłacił 3280; chorągwi IMci p. stolnika parnawskiego na koni 60 za dwie ćwierci zł. zapłacił 4920, chorągwi IMci p. podkomorzego podolskiego na koni 60 za jednę ćwierć zł. zapłacił 2460, chorągwi IMci p. Miączyńskiego na koni sto, na koń rachując z kuchennem po zł. 31 za ćwierci dwie wypłacił zł. 6000, chorągwi IMci p. Łazinskiego na koni 60 za jednę ćwierć zł. 2460, chorągwi IMci p. generała podolskiego na koni sto, ad rationem zł. 2277, chorągwi IMci p. Czechela na koni 60 po zł. 31 za jednę ćwierć zł. 1860. Tymże chorągwiom niektórym in vim traktamentu na zjeździe pod Przemyślem pozwolonego za asygnacyą IMć p. sędziego przemyskiego jako marszałka tegoż zjazdu, jako to chorągwiom IMci p. generała podolskiego, IMci p. podkomorzego drohickiego, IMci p. starosty nowogrodzkiego, IMć p. Łazińskiego, IMci p. Czeczela zapłacił zł. 700. Która suma tak wypłacona in unum komputowana efficit zł. 39337. 3. Z której tedy sumy realiter wypłaconej przerzeczonego IMci p. Rogozińskiego egzaktora ośmiu poborów pomienionych ziemi przemyskiej etiam cum successoribus wiecznymi czasy kwitujemy i ten nasz kwit onemu dany IMci p. marszałkowi koła naszego teraźniejszego przy pieczęci ręką własną podpisać zleciliśmy. Działo się w Wisni die quinta Maii anno domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Salwę jednak pomienionemu IMci p. poborcy zostawujemy dochodzenia retent przerzeczonych poborów u retentorów per executionem, za których in eliberationem sui de proprio za asygnacyami wypłacił. Kazimierz Lipczyński marszałek sejmiku wisninskiego województwa ruskiego.

Castr. Prem. Rel. 415. p. 2061—2064.

317.

Przemyśl, 27 czerwca 1673.

Protestacya posłów ziemi przemyskiej przeciwko artykułowi konstytucyi.

1. Actum in castro premisliensi feria tertia ante festum Sanctorum Petri et Pauli apostolorum proxima anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. 2. Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia premisliensia personaliter venientes gsi. Nicolaus de Uniow Ustrzycki notarius castrensis premisliensis et Simon Joseph de Gosniewice Wolski thezaurarius terrae sanocensis pro comitiis generalibus varsaviensibus proxime celebratis ex palatinatu Russiae terra vero premisliensi et sanocensi nuntii designati, solennem praecavendo cuiusvis indemnitati gsi. artilleriae regni directoris hanc a prima infrascriptorum accepta notitia faciunt manifestationem cum protestatione, idque contra certum punctum constitutionis novellae in comitiis proxime praeteritis sancitum, quod punctum est: iż artilleriae magister ma się rachować na tymże trybunale radomskim[1]) 3. Quod quidem punctum, quoniam praeiudicium reipublicae intulit et leges antiquas convellit, ex quarum praescripto gsus. artilleriae magister coram ordinibus regni in comitiis generalibus calculationem facere est obligatus, ideo de nullitate eiusdem puncti, uti extra scitum comitiorum scripti a) et publice non agitati, iterum atque iterum manifestantur et protestantur.

Castr. Prem. Rel. 415 p. 2979—2980.

318.

Wisnia, 6 lipca 1673.

Laudum sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dignitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego, ziemie lwowskiej, przemyskiej i sanockiej pro sexta Julii za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. do Wisni zgromadzeni, aby salutaribus pro communi conservatione rzptej publicis desiderits od J. kr. Mci propositis wygodziło się, nic tak drogiego sub generoso pectore u siebie piesczenie chować nie chcemy, cokolwiekby inter communia decora fortun naszych nachodzić się miało, wszytkie dobra i pomocy ojczyzny animitus wrodzona w nas miłość vovet et consecrat. Lubo tak ciężko długie hostilitatis wściekłe furias non sine alto gemitu a jeszcze multis fortunae ictibus podległym ponosić nam przyszło, ochotnie jednak absque omni ruga wszytkie sancita blisko przeszłego sejmu a równie na relacyjnym sejmiku executionem legis subsidiorum reipublicae i w prowentach publicznych ordinationem przyjmujemy et in toto aprobujemy, sacrum na ostatek sanguinem nostrum ojczyzny matki naszej jako w niej uchowani synowie usui cedat b) darujemy, we wszytkich rzptej casibus licita media et practabilia nie opuszczając w konferencyach z sąsiedzkiemi pobliższemi województwy. 2. IMcie pp. starostowie sive per se sive per officia sua indilatam executionem de retentoribus czynić powinni będą, według konstytucyej millesimi sexcentesimi quinquagesimi quarti i inszych pośledniejszych, inhaerendo laudis praeteritis sejmiku naszego. 3. Zaś IMciów pp. exaktorów fide et honore obstringimus et fraterne requirimus, aby z sum c) generalis contributionis subsidii i innych prowentów publicznych na zapłatę i aukcyą wojsk uchwalonych vetante lege nie wydawali extra i nie wychodzili prywatnemi asygnacyami. 4. Sądy skarbowe officia castrensia sądzić mają

---

[1]) Vol. l. V. 100 t. trybunał skarbowy. a) semper. b) P. więcej cedat. c) S. tam.

we wszystkich trzech ziemiach zjachawszy się pro decima octava Julii tam IMcie pp. exaktorowie delaty swoje porządnie opisane officiis castrensibus oddadzą sub paenis legibus descriptis. 5. A jeżeliby ktokolwiek kogo irrealiter na niesłusznej delacie podał, ma być według prawa karany, o co forum tamże na sądach inter causas fisci naznaczamy iniuriato. 6. I to częstokroć się trafia, iż personae spirituales i zakonnicy, civiles et terrestres fundos posiadszy onera reipublicae płacić nie chcą, exekucye temere iritują, przeto gdyby się kto taki ex spiritualibus contumax trafił et inoboediens legi, ma też wzajemnie in iudiciis quibusvis loco standi carere et paenis de irritatoribus sancitis subiacere. 7. Summy trubeckie likwidowane na sejmie IMcie pp. exaktorowie, luboby asygnacya od IMci p. podskarbiego wyszła, płacić nie mają dotąd, aż starego i nowego zaciągu asygnacye wypłacą ostrzegamy. 8. IMciowie pp. instygatorowie każdy w swojej ziemi tego przestrzegać mają. IMć p. instygator ziemi lwowskiej do sądów fiskalnych kwerelowych IMciów pp. exaktorów jako i magistrat lwowski pozwie pro convulsione laudi publici anterioris et extorsione cuiuscumque exactionis. 9. Iż pozostałe małżonki miasta Lwowa niektóre recuperandi mężów swoich mają praesens remedium w niewoli tureckiej w zastawie zostających, ale jeszcze modernis exactionibus aggravantur w kamienicach i folwarkach swoich, jeżeliby w czem były naruszone ma być instantanea luita paena centum marcarum. Każdy skazany, tak jednak, aby insze osoby pod tę libertacyą nie podszywały się, tym tylko osobom, które mężów w zastawie mają, to prawo służy. 10. Także IMć p. Rojowski regent grodzki sanocki jako szafarz sanocki wszytkich panów retentorów pozwie dawnych exakcyej i u nich te retenta excutere powinien i obrócić na praesidium ziemi sanockiej według laudum przeszłego. 11. IMcie małżonki IMci panów senatorów dygnitarzów, urzędników ziemskich i grodzkich, nie mają być od IMciów pp. egzaktorów pociągnione respectu dignitatis et praeeminentiae do pogłównego, ale tylko połowicę a statu nobilitari, jako prawo opisało, płacić mają. Mościska według konstytucyi powinni contribuere[a]). 12. Ktokolwiek per extenuationem z IMciów pp. arendarzów jakie dobra trzyma, od sum arendarskich pro praeteritis annis nic nie powinien płacić tylko pro praesenti anno i za inne, które przy nich zostały summy, intra spacium unius septimanae IMć panowie exaktorowie po dokończonym sejmiku sine paenis odbiorą akcyzę. 13. Ich Mć pp. exaktorowie według uniwersału iuszych województw i IMci p. podskarbiego nic więcej wybierać mają. 14. Szelężnego według konstytucyej dziesiąty grosz aby był płacony deklarujemy i uniwersał IMci p. marszałkowi naszemu posłać do miast zlecamy, aby ten podatek płacili we wsiach i miasteczkach duchownych króla IMci i innych slacheckich kędy Żydzi arendy i szynki trzymają z karczmarzami albo i winiarzami co ćwierć według konstytucyej jurament w grodzie wykonawszy i authentice go wyjąwszy pp. administratorom z przychodzącą sumą od wszelakich likworów zapłacą i oddadzą, zaś od przewoźnych likworów, aby każdy wprowadzający trunek do miasta, według konstytucyej płacił sub paenis de retentoribus sancitis iniungimus. 15. Arendarze z dóbr duchownych, slacheckich i króla IMci ekonomicznych, mają według prawa opisanego summy na wyprawę z dymów płacić. 16. A Żydzi którzyby majętności trzymali ten podatek in duplo zapłacą. Toż się ma rozumieć, że i personae plebiae od takowych sum także in duplo zapłacą. Także Zydzi, którzy sumy mają na szkołach i od nich pensye dają, aby regestra swoich kredytorów podali IMci p. poborcy, czego gdy nie uczynią, inter causas fisci IMci panu poborcy sprawić się mają. 17. Zasługi chorągwie JWIMci p. wojewody ruskiego według asygnacyej i porachowania IMci p. podskarbiego koronnego IMcie p. exaktorowie contributionis generalis subsidii zapłacą ziemie przemyskiej deklarujemy, salva persolutione chorągwie IMci p. stolnika i IMci p. chorążego nowogrodzkiego, zalecamy to respektowi IMciom pp. exaktorom przemyskim. 18. Z ziemie lwowskiej ponieważ IMć p. Wierzchowski abrenuntiat officio suo exakcyej szelężnego a wydał IMć de suo ad rationem zasług chorągwi IMci p. starosty płoskirowskiego zł. dwieście, przeto IMcie pp. exaktorowie tegoż szelężnego ziemie lwowskiej IMci p. Wierzchowskie-

a) Ostatnie zdanie tylko w P.

mu te zł. dwieście wrócą, a to szelężne sami administrabunt. 19. A że na IMci p. Oświęcima podstarościego i IMci p. Rojewskiego regenta, officialistów grodzkich ratione depactationis od popisów IMci p. podstarościego indebite contra praxim et omne fas wielkie i niesłychane exakcye i od IMci p. regenta w kancelaryej od iuramentów wyciągnione, cum summa ludzi ubogich oppressione od wszystkich IMci obywatelów ziemie sanockiej zachodzą kwerele, zlecamy IMci p. marszałkowi koła naszego napisać list do IMci p. starosty sanockiego, aby tych dwóch IMciów pp. officialistów grodzkich odmienił a o takowe depaktacye lubo IMci p. Stanisławowi Michałowi Fredrowi podstolemu podolskiemu marszałkowi koła naszego z IMcią p. Gorskim komornikiem przemyskim w pobliższym grodzie przemyskim albo lwowskim causam prosequi lubo też ad cuiusvis instantiam według napisanego prawa IMcie pp. officiales sprawić się mają, czego IMcie pp. instygatorowie imieniem ziemie sanockiej popierać mają 20.]Chorągwie IMci p. starościca knyszyńskiego konsystencyą w Jaskmanicach i Siedliskach do starostwa przemyskiego należących naznaczamy oprócz wójtostwa w possessyej IMci p. regenta przemyskiego grodzkiego będącego. 21. Na koszty podróżne z listem do IMci księdza prymasa młodzianowi IMci p. podkomorzego lwowskiego w ziemi lwowskiej i przemyskiej po zł. trzydziestu naznaczamy z czopowego tychże ziemi. 22. Na pocztę lwowską zł. czterysta czterdzieście u IMci p. Mnichowskiego z nowego szynkowego tę sumę officium castrense leopoliense in lilate exequatur ex instantia tejże ziemie instigatora. 23. Z czopowego ziemi przemyskiej pp. zakonnym samborskim świętej Brygidy zł. pięćdziesiąt. 24. IMci ks komendarzowi wisińskiemu z nowego szynkowego u IMci p. podstolego podolskiego marszałka koła naszego naznaczamy zł. piętnaście. Datum w Wisni sexta Julii anno millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Stanisław Michał Fredro podstoli podolski marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego.

Castr. San. Rel. 185 p. 1408—1412; Castr. Prem. Rel. 415 p. 3333—3340. Castr. Leop. Rel. 429 p. 1348—1353.

319.

Wisnia, 6 lipca 1673.

Uniwersał sejmiku wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy i wszytko rycerstwo województwa ruskiego powiatów i ziem lwowskiej, przemykiej i sanockiej, za uniwersałem J. kr. Mci p. n. m. do Wisnie na sejmik pro 6ta Julii zgromadzeni wszem wobec i każdemu z osobna komuby o tem wiedzieć należało, mianowicie IMciom pp. exaktorom wszystkich kontrybucyej publicznych do wiadomości donosimy. Iż jako usilnie wszytkie rztej stany koronne tak wiele czasu kilkanaście niedziel na blisko przeszłym sejmie strawiwszy desudarunt, lubo z wielkim uciskiem różnych kondiciej ludzi, byle tylko praegnantibus rzptej negotiis w tak ciężkim i gwałtownym razie salubria mogli wynaleść remedia, które za szczęśliwą blisko przeszłego sejmu konkluzyą zgodnie namówione a zarazem na relacyjnych sejmikach też to publice sancita przyjęte i approbowane od niektórych IMciów pp. retentorów temere podatki rzptej ex mera contumacia zatrzymane, dla których zatrzymania officialiter rzpta in tempore wsparła, przeto authoritate praesentis conventus visnensis wszytkich pp. retentorów napominamy, aby kontrybucye publiczne na miejsca zwyczajne sub paenis de retentoribus sancitis znosili, tak sumy na wyprawę z dymów, jako i podatek generalis subsidii contributionem, które podatki, inhaerendo laudo sejmiku tego, jako najpilniej IMcie pp. exaktorowie u pp. retentorów excutere mają a równie wszytkich retentorów delaty porządnie spisane officis castrensibus oddadzą, które retenta officia sub rigore legis indilate zaraz po sądach intra spacium duarum hebdomadarum exekwować będą powinni, a te sądy fiskalne nieodwłocznie, inhaerendo laudo, pro

decima octava zjachawszy się jako najprędzej sądzić i expediować mają. 2. Podatek zaś szelężnego od wszelkich likworów, wina, miodów, piw i gorzałek wyszynkowanych dziesiąty grosz, według konstytucyej, każdy szynkujący a równie przewoźny trunek wprowadzający do miasta albo do wsi a quibusvis conditionis et status personis ma być płacony sub rigore legis et paenis succubitione. A że ten podatek noviter uchwalony nie jest w należyty porządek wprawiony, przeto wszyscy in genere, quotquot sumus przyrzekamy sobie, z miast i ze wsiów naszych według konstytucyej opisanej sub rigore legis in tempore płacić, to jest co ćwierć roku. 3. Do uczynienia w grodach iuramentów dwu przysiężnych adigere mamy abo karczmarzów z szynkarzem abo winiarzem a kędy Żyd arendę i szynk trzyma z karczmarzem abo z winiarzem realitatem jakiegokolwiek wyszynkowego likwora poprzysięże, który iurament na kształt poborowego authentice z grodu wyjąwszy do rąk IMciów pp. exaktorów oddadzą. 4. Który podatek IMcie pp. possessorowie z dóbr zaraz pilnie płacić rozkażą we wsiach w miastach i miasteczkach cum adminiculo IMciów pp. possessorow jeżeliby tego była potrzeba. Magistraty dozierać będą, aby nie wprowadzając ludzi w długi gorąco ten podatek wybierali exequowali i do rąk IMciów pp. exaktorów pro prima Augusti znosili podług konstytucyej jako ćwierć przychodzi. Ten uniwersał, któregokolwiek miasta dojdzie, ma być zaraz publikowany przez sługę miejskiego. 5. A dla ogłoszenia podatku szelężnego na kilku targach, żeby się wsi w parafiach swoich poczuwały, ma być ogłoszony zaraz do drugiego miasta według zwyczaju odesłany jako najprędzej i tamże wprzód ręką p. burmistrza podpisany dla pewności, żeby ten uniwersał każdego miasta doszedł napominamy sub paenis legibus sancitis. Który uniwersał IMci p. marszałkowi ręką podpisać dla lepszej wiary i wagi i pieczęć przycisnąć (zleciliśmy). Datum w Wisni 6 Julii anno millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Stanisław Michał Fredro z Pleszowic podstoli podolski marszałek koła rycerskiego województwa ruskiego.

Castr. San. Rel. 185 p. 1413—1414.

320.

Wisnia, 11 września 1673.

Laudum sejmiku deputackiego wiszeńskiego.

1. My rady, dygnitarze, urzędnicy rycerstwo województwa ruskiego ziemie lwowskiej, przemyskiej, sanockiej na sejmik deputacki do Wiszni die 11 Septembris anno Domini 1673 zgromadzeni czynimy taką uchwałę. 2. Ziemia lwowska in subsidium starych świerci ponieważ na wypłacenie onych nie wystarczyli na przeszłym sejmiku czternaście podymnych uchwalone, pozwala de novo podymnego sześcioro salvis modernis abiuratis. Które podymne ciż IMcie pp. exaktorowie wybierać będą którzy czternaście wybierali. Czas wybierania zaczynając a prima Novembris kończąc ultima tegoż. 3. IMciów pp. exaktorów wszytkich p. instygator citabit na sądy kwerelowe, gdzie tak IMcie pp. retentores jako i exactores reddere rationem exactionis suae tenebuntur, na których także od sum duchownych iuris terrestris rigida exactio będzie i dawnych podymnych zatrzymanych w mieście Lwowie. 4. Na regiment WIMci p. chorążego koronnego aby IMcie pp. exaktorowie podymnego residuum summy według assygnacyej wypłacili cokolwiekby się na retentach przy IMciach nalazło iniungimus. Ponieważ żadna forteca bez ludzi do obrony należących być nie może, przetoż widząc Brzeżany, fortecę WIMci p. chorążego koronnego, krajom naszym potrzebną, na praesidium i na poprawę tejże fortecy na rok teraźniejszy od czopowego też Brzeżany uwalniamy. 6. Czopowe ziemi lwowskiej IMci p. Alexandrowi Chodorowskiemu stolnikowi lwowskiemu za dwadzieścia tysięcy zł. arendujemy, która poczyna się arenda a prima Septembris anni praesentis, kończyć się zaś będzie eodem tempore w przyszłym roku. Z pierwszej

raty tenże IMć p. stolnik na nowo zaciężnych ludzi WIMci p. chorążemu koronnemu pięć tysięcy zł. ex nunc wyliczy za asygnacyą IMci p. marszałka naszego, aby completior był wyprawy żołnierza z dymów szlacheckich numerus. Z czopowego zaś przeszłego tenże IMć p. stolnik rachunek coram officio castrensi leopoliensi fiscali uczynić tenebitur i cokolwiek się reszty znajdzie ad dispositionem ziemie należeć będzie. Które kwerele fiskalne extra cadentiam officialem sądzić zaraz mają. 7. IMci p. podczaszemu sieradzkiemu niedopłaconych na chorągiew dawnej wyprawy zł. tysiąc na przeszłym sejmiku deklarowanych z exekucyej czopowego naszego lwowskiego lubo przyszłego, si quid restat, lubo z teraźniejszego wydać naznaczamy za asygnacyą IMci p. marszałka koła naszego. 8. Miasta które retenta czopowego przy sobie mają powinni oni znosić do IMci p. czopownika za uniwersałem onegoż sub paenis legum. 9. Pięć tysięcy zł. in vim przyjęcia od skarbu na prasidium barskie z koła naszego przed kilką lat wyliczone, ponieważ IMć p. Drogomir podstarości i exaktor ziemie lwowskiej wydał, a w trybunale radomskim ta suma nie jest przyjęta, przeto IMciów pp. komisarzów naszych na przeszłą komisyę naznaczonych faterne obstringimus, aby tęż sumą evincere chcieli, jako w konstytucyej warowano, żeby IMć p. Drogomir i ziemia extra impetitionem od skarbu na potem zostawała. 10. Także IMć p. Pakosz exaktor ziemie przemyskiej względem wypłaconych trzech tysięcy i pięćset zł. na toż praesidium barskie aby nie był więcej pociągniony od skarbu, pilnie ciż IMcie pp. komisarze instabunt lubo z IMcią p. Aswerusem, który na ten czas będąc komendantem barskim odebrał te sumy, accio intentabitur tamże na komissyej, żeby ziemiom nie zginęły, in quantumby ich skarb niechciał przyjąć. 11. W ziemi przemyskiej kwerele fiskalne primo quoque tempore mają się sądzić, aby retenta wszelkich podatków oddawane jako najprędzej były i żeby IMcie pp. exaktorowie assygnacye chorągwiom powypłacali. 12. Ziemia sanocka czopowe swoje arenduje IMci p. Zawojskiemu za dwa tysiąca zł. a die 1 Novembris proxime ventura na rok zupełny, które czopowe na praesidium tejże ziemie aplikujemy na rok przyszły. 13. Które to laudum sejmiku naszego IMci p. Jerzemu Bogusławowi Fredrowi kasztelanowi lwowskiemu jako marszałkowi koła naszego podpisać i per oblatam do grodów podać zleciliśmy. Działo się w Wiszniej na sejmiku deputackim die undecima Septembris anno Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio. Gerzy Bogusław Fredro na ten czas marszałek m. p.

Castr. San. Rel. 185 p. 2016—2019. Castr. Prem. Rel. 416 p. 1584—1588; Castr. Leop. Rel. 429 p. 1870—1872.

INDEKSY.

I.

Indeks nazw osób i miejscowości.

D.

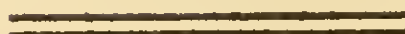
H.

O.

U.

Z.

Chorąży:

II.

Indeks rzeczowy.*)

*) Cyfra grubszym drukiem oznacza Nr. aktu, cyfra zwyczajnym artykuł porządkowy tegoż aktu.

SPIS TREŚCI.

Lauda Wiszeńskie

1648 — 1673.

Omyłki i sprostowania.

Str.	17	wiersz	9	z dołu	collegiis	czytaj	collegis
„	24	„	10	„	szpiegemi	„	szpiegami
„	29	„	5	„	Witowski Jadam, Miczowski	„	Witowski, Jadam Miczowski
„	33	„	14	„	sanockiego	„	sandeckiego
„	34	„	14	„	Trepczycy	„	Trepczy
„	35	„	1	z góry	pierwsze	„	i pierwsze
„	41	„	1	„	Ostroga	„	Ostroroga
„	44	„	6	„	cześnik sądomirski IMć p. cześnik sanocki, [5])	„	cześnik sądomirski, [5]) IMć p. cześnik sanocki
„	49	„	6	„	aehaerente	„	adhaerente
„	53	„	1	„	Strzedzinski	„	Srzedzinski
„	61	„	4	z dołu	Komarnicki, Szykowic		Komarnicki Szykowic,
„	„	„	8	„	Jawoski Horoszkowic		Jaworski Horoszkowic
„	64	„	19	„	**1645**	„	**1649**
„	68	„	11	„	inbibitionibus	„	inhibitionibus
„	74	„	18	z dołu	egationes	„	legationes
„	„	„	17	z góry	mówione	„	omówione
„	76	„	19	„	Fanciszek Dubrawski pododmorzy	„	Franciszek Dubrawski podkomorzy
„	77	„	8	„	My rady	„	1. My rady
„	78	„	9	„	kwij	„	kwit
„	80	„	16	z dołu	**Laudam**	„	**Laudum**
„	81	„	3	z góry	Stasza	„	Stana
„	89	„	19	z dołu	lwowskiej	„	przemyskiej
„	91	„	17	„	Słaszna	„	Słuszna
„	93	„	24	„	meiestas	„	maiestas
„	100	„	23	z góry	qua prace	„	qua pace
„	108	„	19	z dołu	notarí,	„	notarii
„	113	„	17	„	praevio taxa	„	praevia taxa
„	115	„	3	„	nie cisnąć	„	nie cisnąc
„	117	„	18	z góry	desciplina	„	disciplina

Str.	124	wiersz	21	z góry	concilium	czytaj	consilium
„	„	„	9	z dołu	instyyator	„	instygator
„	127	„	7	z góry	wkładkmy	„	wkładamy
„	„	„	17	»	proximori	„	proximiori
„	133	„	12	z góry	Strusz	„	Strasz
„	135	„	22	z dołu	sejmikowi relacyjnem		sejmikowi relacyjnemu
„	136	„	9	„	auteriori	„	anteriori
„	137	„	25	z góry	chełminskiego	„	chełmskiego
„	139	„	14	z góry	**20 października**	„	**18 października**
„	151	„	„	„	popadków	„	podatków
„	„	„	15	z dołu	tayowe	„	takowe
„	155	„	1	„	pubitco	„	publico
„	„	„	4	„	provento	„	proventa
„	157	„	10	z góry	ojczyźzie	„	ojczyźnie
„	159	„	7	z dołu	dedukowa	„	dedukował
„	164	„	18	„	aukcyę immutacyą abo		aukcyę abo immutacyą,
„	165	„	3	z góry	coflagrationis	„	conflagrationis
„	„	„	15	z dołu	per ablatam	„	per oblatam
„	178	„	17	z góry	deese	„	deesse
„	180	„	9	„	ex torqueret	„	extorqueret
„	182	„	5	„	wiciami	„	wiciami [1])
„	„	„	15	„	hetmana w. koronnego [1])		hetmana w. koronnego [2])
„	191	„	25	„	Zyczymy jednak J. Kr. Mci,	„	życzy jednak J. Kr. Mć,
„	193	„	14	„	koła przemyskiego	„	koła lwowskiego
„	204	„	12	„	Staszowice	„	Straszowice
„	205	„	21	z dołu	zaciąnienie	„	zaciągnienie
„	209	„	14	„	resitere	„	resistere
„	227	„	20	„	sanatorow	„	senatorów
„	235	„	7	z góry	pobory	„	poborcy
„	251	„	13	„	procy	„	prochy
„	255	„	12	„	bale nadto	„	ale nadto
„	„	„	6	z dołu	2. Ziemia lwowska	„	Ziemia lwowska
„	260	„	11	z góry	secundam	„	secundum
„	263	„	8	„	okrany	„	obrany
„	268	„	20	z dołu	coaequatiooem	„	coaequationem
„	271	„	17	„	aburatis	„	abiuratis
„	272	„	1	z góry	ammendo	„	annuendo
„	274	„	2	„	nie przynio walorusły		nie przyniosły waloru
„	291			„	do retentoribus	„	deretentoribus
„	292	„	22	„	**34**	„	**24**
„	303	„	8	„	Sławskiemu	„	Stawskiemu
„	306	„	4	„	tminus	„	minus
„	342	„	16	z dołu	Sumny	„	Sumy
„	353	„	22	z góry	Ustrzyckiemu	„	Orzechowskiemu
„	355	„	24	„	intentum	„	in tantum
„	358	„	10	z dołu	**czerwca**	„	**września**
„	361	„	23	„	defeltow	„	deficitów

Str.	365	wiersz	7 z dołu	Prosznosznowie	czytaj	Prosznowie
„	366	„	2 z góry	Sławskiego	„	Stawskiego
„	369	„	20 „	Assekucyą	„	Assekuracyą
„	375	„	2 „	lwowskiej	„	przemyskiej
„	375	„	17 „	Wodnowski	„	Widzowski
„	378	„	19 z dołu	koronny [1])	„	koronny [4])
„	379	„	10 „	krwajej	„	krwawej
„	383	„	2 z góry	powtórzone, Ponieważ		powtórzone, ponieważ
„	„	„	2 z dołu	ex, sola	„	ex sola
„	386	„	17 z góry	u koko	„	u kogo
„	387	„	14 z dołu	kontrawersye	„	kontrowersye
„	388	„	5 „	modes	„	modos
„	389	„	11 „	obiarani	„	obieranie
„	391	„	8 z góry	podwojewodnego	„	podwojewodzego
„	395	„	7 z dołu	jaworskich	„	jaworowskich
„	399	„	8 z góry	chołmskiej	„	chełmskiej
„	„	„	13 „	chełmiński	„	chełmski
„	411	„	5 z dołu	a co	„	o co
„	418	„	16 „	**28 czerwca**	„	**28 września**
„	418	„	15 „	**sejmiku ziemsk.**	„	**sejmiku wiszeńskiego**
„	423	„	2 „	consulum	„	consultum
„	425	„	19 z góry	ot	„	et
„	426	„	19 „	Taże	„	Także
„	427	„	13 „	zać	„	zaś
„	429	„	2 z dołu	ad	„	od
„	430	„	17 „	ligitima	„	legitima
„	„	„	6 „	jesl	„	jest
„	431	„	6 „	regele	„	regale
„	432	„	9 z dołu	libra	„	libera
„	439	„	21 „	institiam	„	iustitiam
„	440	„	19 „	Pietenicach	„	Pletenicach
„	441	„	15 z góry	aby tu	„	aby ta
„	443	„	23 „	tenutorio	„	tenutario
„	446	„	3 z dołu	defectas	„	defectus
„	463	„	3 z góry	fundacyej	„	funkcyej
„	„	„	12 z dołu	indemnitaten	„	indemnitatem
„	468	„	18 z góry	natunek	„	ratunek
„	„	„	12 z dołu	Zamojskiego	„	Zawojskiego
„	469	„	2 „	rotnistrzów	„	rotmistrzów
„	470	„	22 „	sejmiku	„	sejmu
„	471	„	15 „	hostitatis	„	hostilitas
„	474	„	17 z góry	ex inneta	„	ex innata
„	„	„	8 z dołu	prater	„	praeter
„	476	„	5 z góry	wyrkaffy	„	wyderkaffy
„	481	„	8 z dołu	Stawskiego lwowsk.	„	Stawskiego podczaszego lwowsk.
„	492	„	6 z góry	relatonis	„	relationis
„	493	„	5 z dołu	cuiusvsi	„	cuiusvis
„	500	„	21 „	**1666**	„	**1669**

Str.	501	wiersz	1	z dołu	Jabłońskiego	czytaj	Jabłonowskiego
„	503	„	18	z góry	exekwowany	„	i exekwowany
„	505	„	5	z dołu	wiczące	„	widząc
„	„	„	10	„	po sądu	„	do sądu
„	507	„	6	„	ako	„	jako
„	509	„	18	z góry	oraw	„	praw
„	510	„	8	z dołu	piędziesiąt	„	pięćdziesiąt
„	513	„	12	„	Mkrzyckiego	„	Mokrzyckiego
„	518	„	13	„	actio	„	auctio
„	521	„	„	„	inrregni	„	interregni
„	528	„	„	„	starostw asobia	„	starostwa sobie
„	529	„	23	„	scriptum	„	scriptam
„	531	„	3	z góry	o dję cie	„	o odjęcie
„	532	„	10	„	wójtostwa	„	województwa
„	536	„	25	„	Wisniowieckiemu	„	wisnińskiemu
„	539	„	7	z dołu	tede	„	tedy
„	541	„	1	z góry	modo	„	moda
„	553	„	13	„	Tomasza Lipczyńskiego	„	Tomasza Leszczyńskiego
„	557	„	8	„	Zborowski	„	Zebrowski
„	565	„	21	„	sufficienem	„	sufficientem
„	566	„	„	„	19. A że	„	10. A że
„	611	„	14	„	1682	„	1672
„	„	„	4	z dołu	1762	„	1672

